INDEX

LOCVPLETISSIMVS

IN SEX POSTERIORES

TOMOS D. HIERONYMI, QVAM-

MAXIMA DILIGENTIA COLLECTVS.

Acceßit Index locorum Sacræ Scripturæ, qui ſunt in his Tomis à D. Hieronymo explicati.

PARISIIS,

Apud Sebaſtianum Niuellium, ſub Ciconiis, via Iacobæa.

M. DC. II.

Cum Priuilegio Regis.

INDEX

LOCVPLETISSIMVS

IN SEX POSTERIORES

TOMOS D. HIERONYMI, QVAM-

MAXIMA DILIGENTIA COLLECTVS.

Acceßit Index locorum Sacræ Scripturæ, qui ſunt in his Tomis à D. Hieronymo explicati.

PARISIIS,

Apud Sebaſtianum Niuellium, ſub Ciconiis, via Iacobæa.

M. DC. II.

Cum Priuilegio Regis.

INDEX IN POSTERIORES SEX TOMOS OPERVM DIVI HIERONYMI COPIOSISSIMVS.

A

Aâ,pro heu,4.to.760.f.

Aaron sacerdos, interpretatur montanus,7.to.385.b. seu mõs fortitudinis,7.tom.344.e.f. de maledicto legis per Christum redemptus,6.to.301.a. de eadem gente principis Iudæorum,5.tom.95.b. diutissimè Israëlitarum gentem educauit,4. tom.688.f.

cũ Moyse & Maria pastoribus, vno mense concisus,5.tom.589.a. Aaron iram Dei cessare fecit,4.tom.541.c. super caput suum laminam ferebat auream, 4.tom. 820.e. vnguentum descendit in barbam eius,7.tom.384.f. barba Aaron quid, 7.tom. 384.f.385.b. Aaronis & Melchisedech sacerdotij differentia,7.tom.216.d.e.

Aaronis carnale sacerdotium. 5.tom.485.a. filij alienum ignem afferentes, periere, 5.tom.45.a. & 53.c. virga dracones AEgyptios deuorauit, 4.to. 938.d. emortua,in resurrectione domini floruit, 4.to.506.d.e. amygdala protulit,4.to.938.e.

Aaron condẽnatus ne in terram repromissionis intraret,5.to.589.a. mortuus,7.to.222.f.

Abagarus rex,6.to.33.b.

Abba,idipsum quod & pater,6.to.311.b.

Ἀββᾶ,4.to.868.e.

Abbatissæ in operibus ordo,9.to.615.d. qualis illa esse debeat,9.to.609.c. eius regimen, ibidẽ. officium & potestas,9.to.614.a. b.

Abdias interpretatur,5.to.177.a.6.to.439.c.

centum pauit prophetas,5.tom.289.a.

apud Hebræos propheta quartus, apud Latinos quintus,5.to.177.a. eius corpus vbi sepultum,5.to.289.a.

Abdimelech Aethiops quid indicet,8.to.319.c.

seruus regum,ibid. Hieremiam eduxit de lacu,8.to.316.d.

Abel primus innocẽs & iustus,9.to.43.d. à Caïn interfectus,4.to.920.d. Christi ad crucem ducti figura, 6.to.94.d. fide maius sacrificium quàm Caïn obtulit Deo,6.to.454.d.

Abenezer, id est lapis adiutorij, 7.to.391.b.

Abessalon,interpretatur diabolus, 7. to.324.c. & 391.b.

Abietes mysticè gentium principes, 4.to. 102.c.

viri potentes,& optimates,4.tom.277.c. pro excelsis quibusque,4.tom.146.f. Abietes vlulant, quia cecidit cedrus,5.to.585.b.

Abigail, mortuo marito nupsit Dauid, 4. tom. 236.c.

Abimelech interpretatur,pater meus rex, 7. to. 105.b.7.to.58.d. nomen commune regum Philistiim,4.to.935.b.

Abiron & Dathan terræ hiatus absorbuit, 5.to. 45. c.& 280.d.7.to.165.c.8.to.33.b.

Abisaag virgo dormiebat cum rege Dauid, 4. to.62.d.

Abiu & Nadas igne diuino consumpti, 4.tom. 932.f.

Abominatio desolationis,6.tom.116.d. intelligi potest omne dogma peruersum,6.to.116.e.

idõlum quoque nuncupatur,6.to.116.d.

Abrahã, id est, pater multarum gentium,4.tom. 449.c. pater patriarcharum, Iudæorum & Gentium,9.to.5.c. Abram,quod primum illi nomen erat,interpretatur,pater excelsus,seu μετέωρος, 4.to. 449.c.cur Abraham vocatus,4.to.1105.b.

Abraham vocatur mons,7.to.418.a. de gentibus ad fidem vocatus mutationem sortitus est nominis, 5.tom.459.c. in Abraham vocatus est Israël,4.to.783.a. Abraham vocatur in cælo,qui in Chaldæa dicebatur Abram,7.to.417.a. rex vocatus & Christus.i.vnctus,4.tom.356.f. Chaldæus fuit,4.to.1105.a. à Melchisedech edoctus,4.tom. 299.b.c. primus fuisse dicitur senex, 4.to.271.a. 7.to.178.f. Abrahæ data circuncisio in signum fidei,6.tom. 328. f. Abraham de igne Chaldæorum seruatus,4.tom.473.b. pater electus cum sonitu interpretatur,6.tom.322.f. dies in regnum cælorum intrauit,6.to.8&.f. moralem designat philosophiam, 8. tom. 292. e. lege naturali iustificatus, 6. tom. 293. c. pater Christi Deus Abraham, 6. tom. 25. a. tres habuit vxores, 4. tom. 459. c. & duas linguas, 4. tom. 1105. a. ab Abraham ad Moysen quot anni, 6. tom.305.a.

Abrahæ nomen cur mutatum,7.to.48.f.

Abraham Israëlitici generis princeps, 4.to.51.b. quo pacto iustificatus,6.to.296.d.

Abrahæ visus est dominus,4.tom.51.b.

Abraham vidit diem Christi,5.tom.519.a. vidit veram iustitiam,4.to.463.c. corpore iam emortuo quomodo filios de Cetura generauerit, 8.tom. 410.d. quot & quanta perpessus,9.to. 45.b,c.

fide possedit terram repromissionis, 4.to.971.c.

Abrahæ fides,6.to.435.c. quis filius appellatur Abrahæ, 4.to. 425.b. cum Abrahã Deus initium fidei nostræ pepigit,7.to. 316. f. Abrahæ reuelauit Deus,quòd Sodomam, Gomorrham, &c. esset arsurus,5.tom. 228. f. Abraham susceptt angelos in meridie, 7. tom. 273. b. propter vxorem suam periclitatus, 8. tom. 16. f. omne vitæ tempus, dies fuit, & non nox. 7. tom. 278. f.

plenus dierum, appositus est ad populum suum, 5. tom. 465. c. Abrahæ filij, qui,6.tom. 296.d.

Abraxas, ἄβραξας, nomen portentosum,5. tom. 229.c.

Abrenũtiatio mundi quomodo à Christianis fiat. 9.tom.206.a.

Absalon aduersus patrem extitit perduellis,4. to. 182.d. regnum,& concubinas patris sui maculauit,5.to.376.d.

Abscondere faciem suam quo pacto Deus dicatur,9.to.154.c.

Absinthio inebriari,quid sit,4.to.701.a. Absinthij potus,pœna nouissima,8.to.185.b.

Absorptio,pro victoria,7.to.402.d.

Abstinentia,fructus est spiritus,6.tom.448.d.

abstinentia ciborum Deo grata,9.tom.17.a.

abstinentia vini, & carnium castitatem seruat, 9.to.e,f. abstinentia delinquentis vulnera curat, 5.tom.554.f. abstinentiæ necessaria virtus, 9. tom. 19. b. laus & vtilitas, 9. tom. 535.d.

abstinentium & continentium vita Nazaræorũ nomine signatur,4.to.716.e.

Abundantia rerum omnia corruunt,5.to.128.e.

abundantia bonorum quanta sanctis,8.to.173.c.

omnis abundantia generat vermes,8.to.535.c.

vera abundantia omnium rerum nobis in Christo donatur,5.to.98.f.

Abyssus est multitudo sonitus aquarum, 5. tom. 951.c. sæpe in bonam partẽ, sæpe in malam,5. to. 452. e. abyssus, super quam tenebræ erant, an in bonam partem possit accipi,5.to.452.e. super abyssos tenebræ,7.tom.221.c. abyssus sicut vestimentum amictus erit,5.to.526.d. abyssus dedit vocem suam,5.to.451.a. vbi abyssus,ibi tenebræ,7.to.425.a. abyssi turbatæ sunt,7.to.221.c.

abyssus quid mysticè designet,8. tom. 169. f. & 161.a. abyssus,hoc est,infernus,8.tom.82.d.

Acarim,5.tom.83.b.

Accaron Palæstinæ vrbs,interpretatur sterilis, siue eradicata,5.to.570.f. Accaron eradicabitur, 4. tom.906.f.

Accipiter colebatur apud ethnicos,5.tom.201.c. in bonam partem capitur, 8.to.147.a. accipitrum genera,præda viuentium,8.to.141.c.

Acetum in nitro,qui cantat corde pessimo,8.to. 252.d. acetũ dentibus,& fumus oculis molestũ,8. to.201.c. Aceto & felle Christum potandũ à prophetis prædictum,9.to.179.c. Acetum quid designet,8.tom.201.c.

Achaz interpretatio,4.to.153.c. Achaz peccator,4.to.105.a. Achaz, rex impiissimus adorauit Baalim,4 to.57.b.& 282.c.d.

Achab cor in manu Dei fuit,7.t. 218.c. Achab domus propter sanguinem Naboth deleta, 5.tom. 87.a. sacerdotem frixit in igne, 4.tom. 1175. b. 1179.a.

Acheldemach,ager sanguinis,7.to.224.f.

Achis interpretatio,7.to.105.b.

Achitophel figurabat Iudam aduersus Christum, 5.to.376.a.

Acho mons,alio nomine Carmelus,5.to.211.b.

Achor,id est,vallis tumultus,siue turbarum,5.to. 359.a. Achor interpretatur,humilitas conturbati cordis,4.tom.461.a. Achor vallis erit in armentorum requiem,4.tom.474.c.

Ἀκρίβεια, diligentia,4.to.1104.f.

Ἀκρίδες,5.to.166.f.

Actiacum littus, 6. to.440.d.

Ἀκρότομος,silex,5.to.230.e.

Acus foramen quid allegoricè,4.to.438.e.

Ada,vxor Esaii,8.to.9.b.

Adadrimon vrbs,5.to.266.b.

Adam sapientissimus à Deo factus,8.to.39.a. caput humani generis,6.to.192.f. in spiritum viuificantem factus,6.to.425.a. nongentis ac triginta vixit annis,7.to.268.e. tamen non dicitur senex,ibid.278.f. pellibus mortuis tectus, 6. tom. 154.d. primus vates,6.tom.425.b. animas omnium in Adam contineri secundum quosdam, 7. to 103.c. somnus grauis in Adã immissus à Deo, 4.to.233.a. Adam quandiu seruabat præceptum, Deus fuit,& non mortuus,7.tom.241.f. adhæsit hamo diaboli,5.to.425.d. de paradiso eradicatus, 7.to.159.b. reatu præuaricationis amisit immortalitatem,8 to.13.b. in Adam immortalitas perdita,7.to.49.a. post peccatum Adæ, omnes vsque in finem mundi gemunt, 7.to.92.d. Deus quando Adam peccauit,ab eo suã auertit faciẽ, 7.t. 92. e. cùm peccauit Adam,portas paradisi clausit, 7. to.77.b. cum Adã vnusquisque nostrûm de paradiso cecidit,5.t.338. f. Adã requiẽ paradisi perdidit,7.tom.122.e. sine fine in paradiso se putabat esse,7.tom.92.e. eiectus de paradiso, ne manum extenderet ad lignum vitæ,4.to.481.c. peccando Dei furorẽ promeruit,8.to.30. ex eo peccatũ accipitur originale,7.tom.149.c. per Adam humanum genus extinctum, & in aduentu Christi per baptismum illuminatum,7.to.55.c. omnes in Adam morimur,5.to.170.f. Adæ posteritas de corruptione mortalitatis nascitur,8.to.47.c. Adam corruptione factus est putrescibilis,8.tom.47.c.

in se Dei destruxit imaginem,7.tom.158.e. de terra manufactorum, regionéque viuentium expulsus,5.to.455.a. cur Deus in Adam insufflauit. 7. to.56.e. Adam hora prima in vineam missus,6.to. 90.f. per saluatorem reuocandus erat,6.to.367.b.

filij Adam qui sint,5.to.60.d.6.to.72. e.7. tom. 180.f. Adæ omnes virtutes transgressæ, 7.tom. 27.e. huius apologiam absoluit Christi taciturnitas.6.to.191.c.192.d. ab Adam vsque ad Moysen in humano genere regnauit immunditia, 6. tom. 154.f. Adam Christi,Eua Ecclesiæ typus, 6. tom. 425.a. Adã secundus primũ liberauit Adã,6.tom. 80.e. vbi sepultus,6.to.140.e,f. cur inter prophetas numeretur,8.tom.340.d. qualiter de Adæ peccato redempti sumus,7.to.161.b.

Adama vna ex quinque Sodomorum vrbibus, 5.to.157.a. Adamæ non Deus iacuit, sed ambulauit,7. to.295.c.

Adamas,lapis durissimus,eius natura & species, 4.to.556.f.5. tom.269.b,c. quomodo dissoluitur, & perdit fortitudinem suam,5.to.269.c. ignis duriorem reddit,&c.5.to.269.c. huius sunt quatuor genera,5.to.269.c. mysticè quid significet,5.tom. 270.d.

Addar villa,4.to.1091.f.

Addo, auus Zachariæ prophetæ, interpretatur, testimonium eius,5.tom.522.f.

ἀδελφαί,6.to.479.a.

ἀδελφὶς,8.to.7.c.

Ader turris interpretatur, ὑπερφανεια, id est, de-

cor, tom.5. 213. b.
ἄδικος & ἄνομος quî differunt,6.to.310.f.
Adiurare permittitur,non iurare,8.to.616.f.
Adiutorium noſtrum Chriſtus eſt apud patrem, 7.to.204.c.
Adiuuat nos Deus,quando laboramus, 7.tom. 325.b.
Adoleſcens iuxta viam ſuam , etiam cùm ſenuerit,non recedit ab ea,8.to.235.a. adoleſcentulas diligit Chriſtus,8.tom.306.f.
Adoleſcentia,vanitas eſt,5.to.72. f. adoleſcentiæ ſtultitia eſt copulata,5.to.71.c. adoleſcentiæ non prodeſt frugalitas , ſi ſenecta ducatur in luxu, 5.tom.70.f.
Adonai,vnum de decem vocabulis Dei, 4. tom. 758.c. Adonai ſama.i.dominus,ibidem.nomẽ eſt Dei ciuitatis,quæ eſt Hieruſalem,4.tom.1100.f.
quod eſt tetragrammaton, & Iehoua pronũtiatur,4.to.758.f.
Adonis mortui reſurrectio,4.tom.778.f. eius horti myſticè,4.to.470.e.
Adorat vnuſquiſque,quod diligit, 4. tom.582.c.
adorauit Deum cadens ſanctorũ nullus, 1114.d. 4.to. adorare dominum veniet omnis caro,4. to. 1704. f. adorate ſcabellũ pedum eius,4.to. 348.d.
adoratur dominus vbique, 4. tom. 347. c. & 348.d. adorantes,manum oſculari ſolebant,5. to. 165. c. & 166. d. adorari dicitur eccleſia propter Chriſtum,4.to.147.c.348.d.adoratores veri qui dicantur, 6. tom. 519. a.
Adrianus imperator quinquaginta annis poſt Titum capit Iudæam , Iudæos debellat , & euertit Hieruſalem, 4. tom. 56. f. vltimus omnium hoc fecit,5. tom. 587. a. eandem reædificat, ac de ſuo nomine vocauit, 4.tom. 598. f. captiuos transfert, 5. tom. 301. a.
Aduena ponitur pro cathecumeno , 5. tomo 556. e.
Aduentus Chriſti ſignum eſt euangelium in toto orbe prædicari , 6. tomo. 115. c. hic vius inueniet & mortuos, 8.tom. 450. e. ſanctos abſoluit ab inferis , 8.tom. 30. futurus ad iudicium quomodo à prophetis prædictus,9.to.184.b.
piis optabilis & fœlix, 9. to. 71. ſolicitos teneat Chriſtianos, 9. tom. 84. ſemper cogitandus, 9. tom. 10. e. Chriſti aduentus duplex , 7. tomo 32. f.
Aduerbium duplicatum , pondus facit orationis, 4.tom. 821.c.
Aduerſa vtiliora ſæpe , quàm proſpera, 9. tom. 55. c. d. aduerſa aduerſis æquo animo toleranda, 9. tom. 47. a. læta iungere ſolet ſacra ſcriptura, 5. tom. 245. b.
Aduerſarij quatuor, 5. tom. 529. c.
Aduerſitas bonorum & malorum qualis, 8.tom. 206. e.
Adulatores in domibus regum ſunt, 6. to. 40.f.
adulatores vt inimici, ſunt cauendi, 9.to. 19. a.
adulatoribus qui non credit,beatus, 9. to. 19. b
adulatorum commune malum tractatur, 9. to. 19. a. eorum bella deſcriptio, 9. tom. ibid.
Adultera & fornicaria quid inter ſe diſtent. 5. tom. 90.e. adultera quæ tempus præſens Iudæorum ſignificat, 5. tom. 99. b. adultera, quæ hordeo paſcitur, 5.tom 100.e. adultera ſedet cõtracta,quia cũ Chriſto ſtare non poteſt,5.to.110.c.
adulterã qui tenet ſtultus & impius eſt,6.to.86.f.
adulterantium corda quaſi clibanus, 4.tom. d 216.d, & 5. to. 47.c. & 123. a. adulter eſt vxoris propriæ amator ardentior,4. tom. 851. c. adulteri iuuenis deſcriptio, 8.to. 191.c. adulteri ab eccleſia propellendi, 6.tom. 466.f. adulterium , mors eſt, 4. tom. 1176.e. ſeparat coniuges. 6. tom. 86. f. ſuper terram inundauit, 5.tom. 101.b.
Aduocatus dicitur filius dei,& ſpiritus ſanctus. 8.tom. 350. d.
Aedificatio peſſima deſtruitur,vt poſtea ædificatio bona conſtruatur,5.tom.473.b.
Aegroti & infirmi diſcrimẽ,9.to.489.b.c. ægroti amici conſolatio,9.tom. 46. ægritudinis incommoda patienter ferenda,9.to.52.b.c.
Aegyptij eſſe dicuntur,ſiue ob turpitudinis magnitudinem,ſiue ob peccatorum deformitatem, 827.b. Aegyptij graues peccatis, vt plumbum, demerſi ſunt in profundum maris, 5.tom.399.c.
rami inutiles,4.to.116.a. in Aethiopibus confuſi,4.to.122.f. Aegyptiorum artes maleficæ , 4. to.118.d,e. Aegyptij hodie circunciduntur , 4.to. 552.f. Aegyptij piſcatores contrarij piſcatoribus domini,4.to.171.c. Aegyptiorũ gens idololatriæ dedita,4.tom.1160.f. Aegyptiorum quanta ſuperſtitio,& quanta deorum multitudo,4.tom.93.f.
Aegyptiorum deorum portenta,4.tom.119.a.
eorum ſimulachra confregit Chriſtus,cùm eò venit,5.to.120.d. Aegyptiorum regnum potentiſſimum,Cleopatræ morte deſtructum eſt, 4.tom. 93.f. Aegyptiorum ſacerdotum mira frugalitas, 9.tom.539.b.
Aegyptus, baculus arundineus,5.to.127.a. interpretatur,ἐκκλίνουσα,id eſt,ſanctos dei perſequens ac tribulans,5.tom.208.d 4.tom. 177.b. Aegyptus, regio campeſtris,4.tom.936.a. hortus olerum, 5.tom.15.b. Aegyptus hunc mundum ſignificat, 5.to.96.d. Aegyptus mundus accipitur,in quem dominus deſcendiſſe memoratur in carne, 5. tom. 534.f. Aegyptus à Nabuchodonoſor expugnata, 4.tom.117.c. Romana facta prouincia, 4. tom. 935.b. regum Aegypti poſt Alexandrum magnũ catalogus,1159.b.ac deinceps. Aegyptus timebit, quaſi mulier,4.to.173.c. Aegyptus omnis irrigatur Nilo,4.to.936.d. Aegyptus,elegãs vitula,4.to.117.a.
appellatur fornax ferrea,4.to.252.f.& 5.to.590.e.
Aegyptus in deſolationẽ erit, 5.to. 207.a. ſpiritualiter vocatur locus , vbi crucifixus eſt dominus, 4.tom. 252. f. ſuper omnes nationes idololatriæ dedita , 4.tom.327.a. Aegypti vmbra, 4.to. 251.c. Aegypti filia cõfuſa,ac tradita in manu populi aquilonis, 4.tom. 117.a. Aegypti mare deſertum, 4. tom. 118. d. fertilitas Aegypti è vicino infunditur Tyro, 4.tom.132.f. Aegyptum diſpergam in nationes,4.tom. 117. b. In Aegypto peribunt Aethiopes,Libyes,Lydi, Perſæ Cretenſes, &c. 4. tom. 948.c. Ex Aegypto vocaui filium meum, hæc ſententia in Hebræo non habetur, 5.to. 153.c. In Aegyptum reuerti,quid ſit.5. tom. 136. d.
Aela, id eſt,πρόσωχος, veſtibulũ, 4.tom. 1032. e.
Aelam interpretatur,aſcenſus eorum, 4.to. 964. f.
Aelius Hadrianus de ruinis Hieruſalem reſtaurauit, 4. tom. 1153. c. ac ipſam de ſuo nomine Aeliam vocauit, 7.tom. 598. f.
Αέλλα , turbo 5. to. à flando conuoluendõque, quod eſt, ἄειν καὶ ἑλίττειν Græcè dictus.
Aemulatio multas habet interpretationes,7. to. 116. e. æmulatio triplex, 8. tom. 532. æmulus & imitator quis dicatur. 8.tom. 560. d. e.
Aeones, αἰῶνες, Valentiniani hæretici, 5. tomo. 229.c.
Aenas,falſus propheta. 8.tom. 33. c.
Aeneas homo Aſianus , ex cuius ſtirpe Romani generati,6.to. 297. c.
Aenigma quid. 8. tom. 167. b.
Aequalitas aliud , & aliud ſimilitudo , tom. 4. 928.d.
Aequitas rectitudo mentis ad deum. 8.to.166.e. operum regula directoria , 8.to. 312. f. 313.a. in quibus rebus conſiſtat, 8.tom. 166. e.
Aer ſcripturarum conſuetudine dicitur cœlum, 4.tom. 264. f. Aeris huius princeps, 375. a.
Aerugo quid , & quomodo fornicationem ſignificet, 7.to. 230. f.
Aerumnæ ſanctorum in hac vita, 9.tom. 41.
Aes inter omnia metalla vocalius, 4. to. 1111. c. æs Corybantinũ, 5.to. 479. c. æs myſticè quid, 4. tom. 1011. pro adulterina doctrina, 4. tom. 883. b c. pro voce, 6.tom. 34. f.
Aeſculapium ſuſcitaſſe Virbium,falſum eſt,4.to. 209.b. & 6.to.402.d. in huius tẽplo ſomnia captabantur, 4.tom. 470. f.
Aeſtate iuſti fructum laboris percipiunt, 7.to. 214. e. æſtati comparatur regnum Dei, 8. tom. 231. a. æſtum diuidi ſuper terram, 8.tom. 128.d.
Aetas aurea, 4.to. 90. f. florens, citò concidit, 4.tom. 297. a. matura, prudens perquirit conſilium, 4.to. 771.b. prima , ad inſtitutionem optima, 9. tom. 12. e. perfecta , annus eſt trigeſimus, 727. b. c. ætas certo fine decurrit , 7. tom. 269.a. ætates hominum ſeptem, 5.tom. 260. d. nomina ætatum iuxta interiorem hominem, 8.to. 288. e.
Aeternum vel ſempiternum quid dicatur, 9. to. 317. b. &c. æternus vnus dies , 8. tom. 64. e. æternorum quanta apud homines negligentia, 4. tom. 94. æterna ea ſunt , quæ non videntur, 5.tom. 7. c. æternitas omnis , eſt tempus vnius diei,6. tom. 441. c.
Aethiopia, Chus dicitur, 5. to. 483. c. olim Medis ſubdita, 5. to. 484. f. 485. a. deo offert munera, 7. tom. 199. a. b. Aegypto vicina 4. tõm. 942. f. nigredinem ac tenebras peccatorum ſignificat, 8. tom. 82. e. Aethiops ſuam non mutat naturam, 4. tom.570.f. Aethiops ſi mutabit pellem, prouerbium. 5. tom. 484.f. Aethiopes interfecti gladio dei, 4. tom.493.a. Chriſti gladio vulnerati,5. tom. 575. b. Athiopes tetri coloris rhomphæa morientur , 5. tom. 602. f. ſæpe in bonam accipiuntur partem , 5. tom. 464. e. f. in candorem verſi , 7. tom. 259. a. hæreticos ſignificant, 4. tom. 168. f. Aethiopibus dominus cõminatur gladium, 5. tom. 485. b. dæmones intelliguntur,5.tom. 448. d. Aethiopes cur nigriores cæteris , 8. tom. 321. b. Aethiopiſſa vxor Moyſi eccleſiam ſignificat ex gentibus, 5. tom. 484. f. 475. a.
Affectus animi ſeptem exprimuntur in pſalmis, 5. tom. 1182. f. affectibus membra ſubtrahenda, 9. tom. 519. a. b. affectus carnales inimici noſtri,7. tom. 60. e.
Afflictio ſpiritus ſub ſole, 5.to.12.d.e.5.to. 49. b.
Africanus,temporum ſcriptor ante diuum Hieronymum, 4. tom. 2. e.
Agabus propheta,6. to. 41.c. Cæſareæ prophetauit, 5. tom. 200. e.
Agaſi, id eſt,vituli,vel arenarũ tumuli, 4.to.157.a.
Agar interpretatur incolatus, 6. tom. 322. f. alterum teſtamentum figurabat , 6. tom. 280. e.
Agareni,peruerſo nomine, Sarraceni vocantur, 4. tom. 125. c. 4.tom. 901. c.
Agathoclea pſaltria, 4.tom. 1161. b.c.
Agathocles cõcubinus Aegypti præfectus, 4.to. 1161.c.
Ager hominis ſignificat vitam, 8. tom. 65. c. ager animæ vita eſt,& conuerſatio, 8.to.364.d.e. nobis emitur de pretio ſanguinis Chriſti. 7. to. 328. e. f. ager ſanguinis qua ratione ſit peregrinorum , 7. to. 224. f. ager hominis pigri repletus vrticis, 8. to. 248. f. agros hœdis comparare quid ſit, 8. to. 259. b. agros agris copulantes arguuntur, 5.tom. 338. d.
Agere & corrigere reſpondeant,6.to.150.f.151.a.
Aggæus propheta , interpretatur feſtiuus , vel ſolemnis , 5. tom.177. b. 5. tom. 501. a. quo tempore vaticinatus eſt, 5. tom. 499. a.
Agnus anniculus pro holocauſto,4. to. 1080. d. agnus paſchalis cur noctu, non diu immolabatur, 9.to. 266. d. Agnus anniculus & immaculatus quotidie in ſacrificiũ offertur,4.to.1185.b. agni immaculati carnibus alimur,& eius cruore potamur, 4.to. 1075. a. agni ſanguine ſeruantur domus ab angeli percuſſione, 6.tom.189 . b. agnus ad victimam ductus , 2. tom. 353. a. agnus in conſpectu tondentis ſe,ſine voce, 4.tom. 1080.d. cùm ducitur ad victimam , non repugnat, 4.to. 375.b. qui agnũ cãdida veſte ſequũtur 4.to.483.a.
Agonotheta noſter nos pugnare voluit, 7.tom. 250. d.
Agricola tropologicè expoſitus, 5. to. 460. d. e. agricolæ vocabuntur ad luctum, 5. to. 252. f. agricolæ vineæ , ſunt ſacerdotes , 6. to. 181. a. agricolæ mali, malè peribunt, 4. to. 45. a. agricultura dei ſumus,4. to. 28.e,& 572. d.
ἄγρωστις,5. tom. 145. a.
Ahi, ciuitas , 7. tom. 223. a.
αἰῶνες eſſe animalia , ſecundum Valentinum, 6. tom. 273. a.
Aioth cur dicitur duas habuiſſe dexteras,7. to. 274. d.
αἰωνόλυτ quid myſticè, 4.tom. 1052. d. e.
αἱρετὸν & ἀιρετότερον, 4. tom. 1176. f.
Alcibas , magiſter Aquilæ, 4. tom. 69. a.
Alæ quatuor terræ, 4. tom. 762. e. alæ duæ, duo teſtamenta ſunt,7.tom. 178. f. alæ nauium, 4.tom. 168. d. alæ dei quid indicent ,9.to.153.a.
Alabaſtrum quod vaſis genus , 6. tom. 123. b.
Aleph, doctrina,id eſt,ſacra ſcriptura interpretatur,8. tom. 270. f.
Alexander rex Macedonum egreſſus eſt de terra Cethim , 4.tom. 132. e. per hircum ſignificatus. ſubuerſis Thebis Darium trucidauit, 4. to. 1143. a. & ibidem, 1136. f. Græcia ſuæ poteſtati ſubdita, in Perſas arma corripuit, 4. tom. 1157. c. Ioiadã pontificem adorauit,4. tom. 1112. f. pardus vigilans cur vocatur , 4.tom. 528. f. annis regnauit duodecim , 4. tom. 1152. e. Tyrum ſex obſedit menſibus

menſibus , & cœpit , 4.tom. 913. c. anno ætatis xxxii. in Babylone moritur, 4.tom. 1158. f. centeſima tredecima Olympiade , 4. tom. 1149. a. eius geſta & imperij amplitudo, 4.tom. 1136. e. poſt obitum eius imperium in quatuor cœli ventos eſt diuiſum, tom. 4. 1158. f, & 4.to. 1143. a. eiuſdem rerum geſtarum epilogus breuis, 4.tom. 1158. f. de eo Danielis prophetia, 4.tom. 1111. c.
Alexander rex Iudæorum pariter & pontifex , 4. to.1149.c.
Alexander,Toloſanus monachus,5.to.259.a.
Alexandri veteris hereticorum commentaria ad Galatas,6.to.269.a.
Alexandra, vxor Alexãdri pontificis & regis,imperium Iudæorum obtinuit,4.to.1149.c.
Alexandria ab Alexandro magno condita, 4.to. 1158.f. de Alexandri magni nomine vocata,4.to. 1152.e. eius ſitus deſcriptio,5.to.407.a.
Alexandrini duo cum plurimis latronibus precibus D. Hieronymi fiunt Chriſtiani , 9. tom. 700. c.
Alienigenæ quid ſignificãt,4.t.439.c. alienigena incircunciſus corde & carne non ingredi debet ſanctuarium Dei,4.tom.1059.c.
Alienus dicitur diabolus,8.tom. 40.e. alienorum filij hæretici dicuntur,7.to.408.e.
Αλιευτικὰ, 4. tom. ſic vocantur quæ ad piſcationem ſpectant.
Alimonia ſanctarum animarum,to.8.138.f.
ἄλλαγμα,pretium,5.to.251.a.
Allegoria quid ſit,& quid à metaphora differat, 6.tom.321.f. & 322. d. allegoriis ſcriptura diuina non modica ex parte contexta,6.to.322.d.
Alleluia quando canitur , & quid ſignificat,vide 9.tom.de celebratione paſchæ,duabus paginis ante finem. alleluia cur tempore Paſchali dicatur, 9.tom.598.c. cur cantetur vbique à Paſchate ad Pentecoſten,9.to.232.d.
Αλλόφυλοι,alienigenæ,5.t.214.d. ἀλλόφυλος nomẽ commune pro proprio,4.to.19.a.
Alma quid ſignificet,4.to.61.c.
Alpes Iuliæ,5.to.103.a. à foro Iulij Venetæ ditionis regione, dictæ ſunt: de quibus Ammianus, libr.21.
Alphabetum Hebræum,& Græcum quo pacto diſcendum,4.tom.628.d. e. alphabeti Hebraici literarum ſingularum interpretatio myſtica, 4.to. 675. c. alphabetis quatuor lamentationes ſuper euerſione Hieruſalem ſcripſit Hieremias, 4. tom. 912.f.
Alphæus , id eſt , doctus,vel milleſimus, 6.tom. 158.e.
Altare Dei,cor bonorum,6.to.175.c. carbunculis plenum, 4.tom.53.b.c. propter auaritiam ſacerdotum nummulariorum menſa appellatur, 6.tom.97.b. expiatur ſanguine,4.tom.1052.e.
altare in vinea,id eſt,in Eccleſia Dei, 4.to. 39.a.
vnicum in eccleſia,5.tom.134. d. altare vnum Aegypti,id eſt, huius mundi,4.tom.175.b. quandiu fuerit altare,diabolus in vineam non ingredietur,5.to.355. b. altare ſuum dominus repulit , 4. to.691.b.c. altare,id eſt,fides, 7.to. 82.d. altaris fouea,ſeu profundum,4.to.1048. f. altaris templi deſcriptio,4.tom.1048.c. altare hæreticorum ſacrilegum, 6.to.295.c.
Alti ſancti dicũtur & humiles, 7.t.344. f. altiſſimus dicitur etiam Chriſtus, non ſolus pater,7.t. 259.b.
Altitudo in malã partẽ pro ſuperbia,4.t.160.e.f.
Αμαίρωσις,obſcuritas,5.to.257.b.
Amalech , id eſt , dolens , ſiue parturiens , 7. to.160.c. terram lingens,4.to.254.& 7.tom.245.c.
Amalech in crucis vexillo ſuperatus , 5. tom. 291.b.
Amandi tempus,ac tempus odiendi,5.to.23.c.
ama, poſt Deum,patrem : ama matrem , poſt filios, 6.to.38.e. amantium cœca iudicia ſunt,5.to. 145.c. amatoris miſeri mentem mulier trahit in præceps,5.to.47.c.
Amaritudo dulcedini contraria, 6.tom.411.b.
amaritudo radicis,dulcedo pomi compenſat, 6. to.153.c. amaritudo omnis auferenda,6.to.411.b. 9.tom.19.a.
ἁμαρτία,4.to.1131.b.6,to.374.f.
Amaſias interpretatur robuſtus,5.tom.273.b.
monet Amos prophetam,5.tom.209.b. Amaſiam impium ſacerdotem,vt alloquitur Deus, 5.to. 603.c.604.d.
Amaſinij,5.to.vide annotationes.
Amathi interpretatur veritas,5.to.303.a.
Ambigua in melius euenire credenda ſunt, 8.to. 479.c.
Αμβλάκυμα, to.4. pro contemptu & vilipendio Theodotionem & Aquilam hac voce vſos exiſtimo.
Ambroſij de anima ſententia,9.to.573.a. eius laus,9.to.599.d.
Ambroſius Catharinus,Compſæ archiepiſcopus, catholicæ religionis aſſertor,8.to.7.c.
Ambulare in anima,5.tom.39.c. ambulare in peccatis,eſt non ambulare,8.to. 570.e. ambulans ſimpliciter,ambulat cõfidenter,8.t.199.& c.200.d.
ambulare, eſt in lege perſeuerare,7. tom.354.f.
ambulare quomodo dicitur Deus, 9.tom.155.c.
Amen,verbum Hebræum, quid ſignificat, 6.to. 356.f. amen amen, domini iuramentum in nouo teſtamento,4.tom. 201.a. amen dicere, eſt conſenſum præbere, 8.tom.503.a. amen amen dico vobis,id eſt,verè verè dico vobis,4.to.201.b.
Amethyſtus lapis omnia venena ſuperat , 4. to. 491.a.
Amiantus lapis, 4.tom. vide annotationes.
Amicus ſit eadem anima, 5.tom. 377. a. eſt alter ego , 5.tom. 376. e. ſit nobis quaſi vinum vetus, 5. tom. 376. f. amicus aliter , & aliter inimicus percutit, 4.tom. 650. e. amicus diu quæritur,vix inuenitur , difficilè ſeruatur, 5. to. 376. f.
amicus verus & fidelis,protectio eſt fortis : medicamentum vitæ, & immortalitatis, 4. to. 686.e.
amico fideli nulla eſt comparatio,4.tom. 686. f.
amici vulnera ſunt meliora,quàm inimici oſcula fraudulenta , 5.tom. 41.c. amici plurimi , conſiliarius autem vnus de mille , 4.tom. 28. d. amici diuitum multi , 5.tom. 376 f. amicorum contubernium quid boni habeat', 5.tom. 31. a. amici Iob hæreticos deſignabant, 8.tom. 162. f.
Amicitia rara in rebus humanis, 5.tom. 376. f.
amicitia vera quænam ſit, 5.to. 568. f. amicitia vera ſi vis delectari , eſto amicus dei , 5. tom. 377. a. amicitia pares aut accipit,aut facit, 5. to. 376. f. illa eſt delicata , quæ amicorum ſequitur felicitates ac diuitias , 5. tom. 377. a. amicitiæ abſoluta definitio, 4. tom. 686. f.
Ammana , ciuitas , nunc Philadelphia . 5. tom. 407. c.
Ammon interpretatur, filius generis mei , vel populus noſter , 5. tom. 409. a. populus turbidus, hoc eſt,qui confidunt in multitudine , & non in ſimplicitate , 7. tom. 245. c. Ammon & Moab de ſemine Lot nati ſunt, 4.tom. 564. d,e. ex eius filia, 5.tom. 409.a. Ammon filij & Idumæi populo Iſrael , & domui Iudæ cognatione ſociantur, 4.tom. 906. d. Ammon filij interpretantur, populus mœroris, 5. tom. 217. c. Ammon ſceleratiſsimus Thamar ſororem violauit & corrupit 4.tom. 516. f. 6. tom. 454. f.
Ammonitæ hodie circunciduntur , 4. to. 552. f.
ammonitæ nõ intrabunt in eccleſiam dei , 4. to. 111. a. Amon interpretatur , fides. 5.tom. 465. a.
Amor verus quinam ſit , 8. tom. 288. e. inter coniuges, qualis, 6. tom. 422. f. amor ſanctus impatientiam non habet, 9. tom. 556. d. amor dei mulieris amore non vincitur in Ioſeph. 9.tom. 6. d. amor abſconditus dicitur illicitus, 8. tom. 257. a. amoris natura quænam ſit,8.tom. 282. e.
propter carnalem & impudicum amorẽ deus diluuium immiſit,4. to. 384. f. & 385.a. amore vel odio an dignus ſit, nemo nouit, 5. tom 54. f.
Amorræus interpretatur , loquens vel multo ſermone celebratus , 4. tom. 813. a. Amorræus nouiſſimus exterminatus eſt,5.tom.222.f.
Amos interpretatur,βας-άζων,id eſt,ponens 5.to. 177. a. Amos propheta ex qua ciuitate ortus, 5. tom. 207. c. fuit de tribu Iuda , 5.tom. 103. c. paſtor,imperitus ſermone, & non ſcientia, 5. tom. 207. c. huic reuelauit deus , quid facturus eſſet decem tribubus Iſrael , 5. tom. 228.f. ſub Ozia prophetare cœpit, 4. to. 59. a. Amos propheta non eſt ille, qui pater Eſaiæ fuiſſe legitur, 5. tom. 207. c.
Amphora aquæ, lex litteræ eſt, 6.tom. 188. e.
ἀμφιλακία quid apud Euripidem , 4.tom. 1131. b.
Amplaſtrum tale, qualia ſunt vulnera, 7.t.396. f.
Amri,rex impius, 5.tom. 372. c.
Amulius à Romulo regno pulſus, 5. tom. 112. c.
Amurra quid, 4. tom. 1117.b.
Amygdali flos quid ſignificat, 5. tom. 75. b.
Ana interpretatur rogo ac deprecor, 7. to.346.e.
ἀναβόλαιον, 6. tom. 195. c.
Anachoretæ, monachi qui ſoli habitãt per deſerta, 9. tom. 517. c. ſic ſolitudines ſectãtes & à cœtu hominum recedentes Græcè vocantur. anachoretarum auctor, 9. to. 518.c. eorundem mores,ibidem. illorum.vita qualis eſſe debeat 4. tom. 704. e.
ἀναιδὴς προσώπου αὐτῆ μισηθήσεται, 5.to.49.b
ἀναλγία, 6.to.405.b
ἀναμαρτέία Pythagoræ,& Zenonis, 4.to.591. a.
Ananias interpretatur,obediens,4.to.920.d
vna cum ſociis factus eunuchus,4.to.287.c
Ananias propheta falſus , 4.to. 642.d.
Anathema , ἀνάθεμα vocabulũ Iudæorũ propriũ, 6.to.275.a. id eſt,cuius ſignificatio apud Iudæos tãtũ in vſu eſt , alioquin Græca vox eſt:ſignificat maledictionem & abominationem.quid ſit, 7. to. 263.c.8.to.550.d.& 4. to.1065. c. anathematizare peccata, vide t.7.in pſalmũ 41.in verbo Propterea memor ero tui.
Anathor,viculus,vnde oriũdus fuit Hieremias, 4.t.503.c. 5.t.82.b. ab Hieroſolymis tribus diſtãs millibus, 4. to.562.d. interpretatur , obedientia, 4.to.562.d.
ἀναξυρίδες,4.to.1116.d.
Ancilla myſticè ſymbola,5.to.15.b.
Ancyra,metropolis Galatiæ dogmatum varietatibus conſtuprata,6.to.299.b.
Andreas,id eſt,virilis,6.to.154.e.
Andreas Cardinalis precibus D. Hieronymi exurrexit,9.to.715.c.
ἀνεψίας,4.to.1111.b.
Andromeda vbi quondam religata,5.to.305.c.
Andronicus, D. Pauli concaptiuus, & nobilis in apoſtolis,6.to.481.a.
ἀνεμόφθορα,ſemina à vento corrupta,5.to.132.d.
ἀνεμοφθορία, ventus vrẽs, & corrũpens,5.to.239.a.
ἀνεξίκακος,id eſt, patiẽs ac tolerãs malorum, epitheton dei,5.to.457.c.
Angelus interpretatur,nũcius,6.to.150.f. quot modis in ſacra ſcriptura vſurpari ſolet,507.b. c.
vbi primum viſus,6.to.306.d. in cælis nouiſſimus quolibet homine primo, qui verſatur in terris,eſt melior,6.to.41.b. ſimul vno & eodem tẽpore non poteſt eſſe in diuerſis & pluribus locis, 6.to.486.f. angeli facti ſunt prima ſabbati, 7. to. 147. a. angelos ſuos facit ſpiritus , & miniſtros ſuos,ignem vrentẽ,4.to.1138.e. angelorum multitudo in dei miniſterium præparata, 4.to.53. b
angeli dii digni ſunt vocari,7.t.392.d. & deorum vel dei filii ſæpiſſime nuncupantur , 4. tom. 1119.c. 8.to. 11.c. cæli militia,4.to.295.a. cur aſtra matutina dicantur,8.to.122. d. portæ dicuntur æternales,7.to.77.b. angelos ante mũdi creationem, abſque temporum viribus atque meſuris, deo iubente,ſubſtitiſſe,6.to.441.c. hi dicũtur vanitas ad comparationem dei,ſed per ſe nõ vanitas, 7.to.407.f. cur columnæ vocantur,8.to.72.c.
cur paſtores,4.to.144.e. cur montes,8.to.26.e.
cur rupes,8.to.48.f. dicuntur etiam ignes , 7. tom.290.d. lapides igniti , ſpiritúſque feruentes, 4.to.931.b.7.to.341.b. meſſores, 8. to. 54.f. angelorum nouem ordines,7.to.341. b. omnes dei indigent miſericordia,7.to. 323.a. eorum officiũ duplex,4.to. 1138. c. angeli aſcendentes deſcendentéſque memorantur ad filium hominis, 6.tom. 150.f. angeli huic mundo præſident,5.to.73.c.
terræ fundamenta portant, 4.to.320.a. humano auxiliãtur generi,5.to. 46.e. hominibus auxilium tribuunt, miniſtrantes eis ſalutem, & annunciantes eis largiora dei beneficia,6. to.487. b. ad animæ cuiuſlibet cuſtodiã ſunt delegati,6. to.82.f. 9.to.579.b. templi præſides,4.to.367.c.5.to.72.d.
eccleſiæ ſemper aſſiſtunt, 8.to.493.a. eccleſiæ cuſtodes,4.to.450.e.f. ſingulis regionibus cuſtodiendis delegati,6.to.82.f. 5.to.525.c. 4.to.926.f. 4. to.263.c. iuxta angelorũ numerũ deus cõſtituit populorũ terminos,4.t.1134.f.5.to.588.f. angelorum,qui in vrbis erant præſidio,vox in templo eſt audita,4.to.791.f.792.d. hi ſtebunt amarè ob tẽpli ſubuerſionem,4.to.260.d. angelus, princeps, & rex Perſarum,4.to.1156.c.f. ſepulchri dominici cuſtos,in veſtitu candido ſignat gloriam triumphantis,6.to.145.c. angeli habẽt principes ſui generis in cæleſtibus,quos patres gaudent appellare, 6.to.392.c.

angelus reuoluit lapidé ab ostio monuméti Iesu Christi,7.to.309.c. angeli semper vigilant, & ad Dei imperium sunt parati, 4. to. 1123.a. angelos descendentes & ascendentes vidit Iob, 7.to.391. a.
angeli etiam minorum in ecclesia, semper vident faciem Dei,4. tom.10. terram circumeunt, 5.to.68.e. angelorum& hominum fortitudo,si nõ habuerit auxiliũ saluatoris, imbecilla probatur, & fragilis, 5.to.542.e. angelus noster Dei nobis indicat voluntatem, 5.tom. 540.d. angeli multò meliores,&honorabiliores hominibus,per plenioremtrinitatis assumptionẽ,6.to.487.b. 8.to. 559.c.
sunt sancti participatione spiritus sancti , & inhabitatione vnigeniti filij Dei, qui sanctus est , & communicatione patris,6.to.487.a. non ex propria substantia sancti sunt ,sed ex participatione sanctæ trinitatis,6.to.487.a. quotidie vident faciem Dei,4.tom.975.c. per donum & gratiam creatoris sui,iam nec velint,peccare,nec possint,8. to.17. a. angelorum voluntas per amorem Dei facta est incommutabilis,quæ in Deo est per naturam,8.tom.70.f. angeli mutabiles,6.tom.274.f.
non sunt viri,sed in specie videntur virorum, 4. to.1142.d. super pœnitentia peccatorum lætantur,4.to.320.e. peccati sunt capaces,vt apparuit in angelis eiusdem naturæ peccantibus, 8.to.70.f.
non erunt homines saluati, sed quasi angeli, 7. to.279.a. in virginali continentia perseuerant, 5. tom. 537. b. angelorum nullus humanum corpus assumpsit,nec pro nobis passus est, 4.to.685.a.
angeli Deum laudant, dæmones ipsum laudare non possunt,7. tom. 423.b. angelorum habitaculum,sunt cœli,to.4.324.f. angeli præsentia non implet mentem,atque sensum:quia & ipsa aliunde completur, 6.tom.488.e. cur alas habere dicuntur,4.to.52.d. in cœlo pro peccatoribus ante Deũ intercedunt,8.to.103.c. angelũ Deus in terrã descẽdere fecit,7.to.70.e. angelis in cœlo iusti erunt æquales,7.to.163.b. his crux Christi profuit, cunctisque in cœlo virtutibus,6.tom.388.e. angeli ad iudicium Dei veniẽt,5.tom.190.d. reges, 4.tom. 109.d. angelorum venter completus fuit mysteriis Dei antequam cecidissent,7.to.53.b. in angelorum ruinam ædificantur iusti, 6.tom. 179.c.
angeli in terram corruunt,homines ad cælos vadunt,7.tom.417.b. angeli pessimi ministrant furori & iræ Dei,5.to.420.f. angeli cur mortui appellantur,4.to.835.b. angelorum multitudines in aduentu Christi in tenebras reputabuntur, 6.to. 118.e. angelis peccantibus Deus non pepercit, qui proprio vitio habitaculum perdidere cœleste, 5.tom. 544.f. angelorum nullus post malorum lapsum peccauit : quia omne arbitrium suum liberũ in solius Dei charitatẽ verterunt,8.to.70.f.
de angelis quorundã opinio stulta,7.tom.386.c. angelica dignitas mortem recipere non potest , sed tantùm ruinam,7.to.243.a. angelicam vitam acquirere in carne,maius est meritum quàm habere,9.to.105.c. angelicas virtutes præsides quondam templi Hierosolymitani conclamasse, Transeamus ex his sedibus, 6. to.143.a. angelicis quatuor potestatibus regna principalia commissa, 9. to.1134.f.
Angularis lapis mystice expositus,vide 6. to. in cap. 14. Zachar.
Angulus pro peccato, 4. to. 999. a. angulus domatis quid significet, 8. tom. 235. c. angulus pro regno, 4. to. 118. f.
Anguis quomodo renouetur senex, & ad iuuentutem reuertatur, 9. tom. 551. d. eius, natura, 9. tom. 196. b. anguis Lernæus, 4. tom. 561. b.
Anima est Dei creatura , 9. tom. 483. b. dei sedes, 7. tom. 141. b. ciuitas æterni regis , quæ ciuibus bonis, id est,honestis moribus frequentatur, 7. tom. 378. f. animæ vinculũ,est corpus , 6. to. 394. f. anima, sunt hominis bona, 8. tom. 48. d. terra domini est , 5. tom. 194. f. spiritus est incorporeus , rationalis & immortalis , 8. tom. 425. a.
Anima & spiritus in homine non idem sunt, 6. tom. 518. d. & 4. tom. 1117. b. anima quomodo, & quando dicitur spiritus,& quando caro vocatur,6.tom. 338. f. cur vocatur ventus, 7. tom. 56. e. animæ non corpora,sed spiritus sunt, 9.to. 479. b. aliquando cœli dicuntur, 8. tom. 72. f. dei imprimuntur signaculo, 6. tom. 410. d. oculus animæ, 5. tom. 39. c. natura, 8. to. 333. b. c.
anima nostra Sió esse debet, 7. tom. 390. e. duobus modis seipsum cognoscere potest. 8. tom. 331. c. in qua corporis parte potissimum resideat, 4. tom. 1184. e. eius principium est in corde iuxta Christũ contra Platonẽ,6. to.43. f.& 68. d. suos habet sensus, & membra, quemadmodum corpus 6. tom. 294. e. vita animæ, est Christus, 7. tom. 44. e. eius calciamenta, 4. tom. 34. d. anima hominis hìc diuersis afflictatur cogitationibus , 5. tom. 12. d. suas habet passiones & vulnera, quemadmodum corpus, 7. tom. 396. f. eius facultates secundum Platonem, 4. tom. 731. a. tres passiones, 6. tom. 56. e. animæ omni necessariam esse liberationem à peccatis, 9 tom. 467. a. animæ credentium prægnantes, 5. tom. 213. a. nomine animæ corpus aliquãdo significatur,9.to.481.a. aliquando vita ipsa , 8. tom. 29. a. 35. b. aliquando pro totus homo, 8. tom. 400. d. quandoque cadauer , 9. tom. 481. b. anima mouet corpus, 7.to.566.c. animarum origo vnde.9. tom. 466. c. d. 467. 475. c. a. b. & seq. 571. a b. 8. tom. 333. b. c. 9. tom. 362. c. animæ hominum non fiunt ex prima Adami anima, 9. tom. 468. b. an propagatione nascantur sicut corpora , an Deus quotidie nouas creet , 9. tomo, 468. b. 475. d. 574. a. 7. tomo , 103. c. animas singulas singulis nascentibus Deus quotidie facit , 9. tom. 467. a. 9. to. 468. a. 9. to. 575. b. animarum omnium creator est deus,5. tom. 593. b. 7. tom. 56. e. anima non est pars Dei,sed creatura : nec de Deo nata,sed ab illo facta. 9. tom. 476. b. animas vnde Origenes duxerit. 9. to. 429. a. anima aut est pars Dei, aut diaboli, 8. tom. 389. a. inuisibilis, & incorporalis est, 6. tom. 36. f. 7. to. 56. e. 9. to. 574. b. probatur immortalis, 6. tom. 107. a.9. to. 572. b. c. animæ humanæ transferantúrne in corpora animalium , 9. tomo, 343. a. 342. c. 344. d. animarum quælibet ab ortu natiuitatis suæ in sui custodiam delegatum habet angelum, 6. to.82.f. 9. to.579. b. an animæ nostræ apud superos versentur antè,quàm in ista corpora descendant 5. tom.29. b. anima vnaquæque per foramẽ & quasdam tenebrosas cauernas aspicit veritatem, 5. tom. 74. d. in fluctibus huius sæculi posita Chanaan vocanda. 4. tom. 192. e. anima mea in manibus meis,quid sit, 7 to. 365.c. quandiu in infantia est constituta,peccato caret, 4. tom.816.f. tãdiu est in tranquillitate,quandiu sum in sanctitate,7. to. 272. d. animæ sanctæ cur pauperes apel lentur, 8. tom. 97. c. anima vnius sancti pretiosior , quàm infinita multitudo peccatorum, 7. to. 410. e. anima sancta tam grandis est , vt Christũ capiat,quẽ cælum nõ capit, 7. to. 390. e.illa est dei ciuitas,cuius ciues, atque domestici,boni actus intelligũtur, 7. to 147. b. anima sanctorum omnes ante Christi passionẽ, in infernũ descendebant, 7. to.77.b. animæ sanctorũ virgines, 7. tom. 143.b. animas sanctorum ex inferno eduxit Christus, 7.to.71.c. per animas sanctas Deus prospicit, 7. to.43.c. vindictam facit,7.to.109.c. anima iusti,sedes sapientiæ,7.to.141.b. iustorum , & peccatorum animæ in inferni fornace clausæ tenebãtur antè,quàm eò descenderet Christus, 4. tom. 1119.c. omnis anima accipit à Deo pecuniam spiritualem,4.to.832.f. anima quidem Deum desiderat,sed ad finem desideratum carnis laboribus peruenitur,7.to.181.c. anima nulla Dei culpa aut necessitate,sed propria voluntate in peccatum lapsa est , 9. tom. 574. b. anima si in peccatorum putredine iaceat,computrescit & perit,7. to.78. e.
in anima,in qua peccatum regnat , non potest Dei regnare regnum, 6.to.342.f. anima peccans cum corpore,cum ipso punietur,6.tom.36.f. anima tunc deuoratur ore bestiæ, cùm conniuentiam præbet diabolicæ voluntati,7.tom.214.f. animæ deceptæ, hostes fiunt in capite, 4.to.680.f. anima rationalis etiam peccatis maculata , per naturã tabernaculum Dei est,5.tom.421.a. anima, quæ peccauit,terræ hæret,7.tom.402.e. anima quæ peccauerit,ipsa morietur,5.to.166.a. vnum ei necessarium,id est,vita æterna,7.to.94.b. quo pacto amore cœlesti inflammetur, 8.to.285.a. credentium animas D.Ioannes Bapt. præparabat , in quibus dominus erat ambulaturus,6.tom.6.e.
anima paruula dicitur,cui deest eruditio, 8.tom. 344.d. animæ paruulorum sine baptismo decedentium,cur damnentur, 9.to.473.d. & 578.a.b.
animæ hominum in resurrectione corporum nõ mutabuntur , sed corpora in glorificantem substãtiã,to.4. 357.c. apud inferos vinctæ morte Christi liberatæ,5.tom.172.f. D.Hieronymi anima apparuit Cyrillo episcopo,9.to. 673.d.& D.Augustino, 681.a.b.ibidem. & Seuero in ciuitate Turonensi, 683.a.ibid. animam Deus non habet,4.tom.9.b.
Dei anima in quibus hominibus inesse dicitur, 6.tom. 409. b. c. anima Christi verè doluit pro nobis,4.to.474.f. apud inferos,9.to.425.a. cur dicitur vnica,7.to.72.e. viuit Deo patri, & mors ei vltra non dominabitur,7.tom.73.b.c. nullum ex Adam traxit peccatum,9.to.483.c. non se exinaniuit,9.to.428. d. ecclesiæ anima ad infernum descenderat per Adæ peccatum,7.tom.74.e. animam & filium Dei vnum esse Origenes affirmat, 429.c. beatorum animæ an quædam velle possint quod obtinere nequeant,9.to.682.c. de animabus opinio Manichæi stulta,7.to.386.e.
Animus humanus semper de diuinis cogitare nequit,5.to.23.a. huius optima incitamenta quæ, 9.to.2.f. huius imperio , corporis autem seruitio magis vtimur, 6.to. 426. e. animis nostris inest quædam sanctitas, 9.to.4.c. huius lætitia interdum dolorem corporis mitigat, 4. to. 7. animorum motus , est inchoatio cogitationis , 8. tom. 41. a.
Animaduerte quid propriè significet, 8. tomo 167.b.
Animal brutum non dicitur ignorare,6. to.403. b. animalia etiam bruta iram domini sentiunt, 5.to.465.a.b. homini sunt subdita,9.to. 3.a. nulla offerebantur in lege , nisi cornuta, 7. to.293.a.
cornutorum animalium tria genera offerebantur in lege,7. to.293. a. animalia duo vtrumque testamentum figurantia,5.to.443.b. quatuor oculis plena,6.to. in epistol. quatuor apocalypsis D.Ioannis expositа mysticè,4.to.730.e.f. quæ in hæreditate domini habitabunt,8.to.32.f.33.a.
Animal esse quidquid est in mundo hæretici putant, 6.to.26.f. ex vitiis alicuius animalis, vulpis,leonis,& huiusmodi,nomen quis sortitur,4.to. 349.c. animalis homo quis,6.to.338.e.f.
Anna Samuelem quomodo obtulerit , 4.tom. 1062.f. orans , labia tantum mouebat , & vox eius non audiebatur, 6. to.17.b. viris tacentibus, prophetauit, 4.to.295. b.
annus quot cõstat diebus,4.to.1148.d. variè incipit , pro variis nationibus,4.to.728.f. cur dicitur vertens, 4.to.731.c. annus trigesimus in hominibus robustissimus est,4.tom. 107.c. acceptabilis , quis,4.to.444.f.186.d.& 1080. iubilæus,4.to.27. b. 1080.f. & 766.d. remissionis , 4. to. 766.d.
mercenarij cito præterit,4.to.182. f. redẽptionis venit,4.t.455.a. anni nostri sicut aranea meditabuntur,7. to. 269.a.b. annus mysticè, 8. tom. 13.c. anni labuntur, 5. tom. 261.a. 4. tom. 732.f. anni plurimi vitam æternam significãt, 4. to.382.e.
annorũ mille fabulam qui defenderunt, 4. tom. 466. f. annos æternos Dauid habuit in mente. 4. tom. 1074.f. annos generationis generationum intellige, 4. tom. 1074. f.
Annonæ futuræ apud Aegyptios superstitio , 4. tom. 474. f.
ἄνθραξ, 4. to. 53. b.
Anthropomorphitarum hæresis, 7. to. 281. b. c.
ἀνθρωποκτόνος, 4. to. 597. a.
ἀνθρωποκτόνος, 4. to. 9.
Antichristus in consummatione mundi venturus, 5. to. 591. c. quando veniet , 4. to. 628. f. de Assyriis veniet, 4. to. 121. b. homo peccator, 7. to. 34. c. Christo contrarius, 4. to. 613. a. legis malæ lator, 7. to. 35. c. antichristi,& eiusdem impietatis, & flagitiorum descriptio, 5.to. 431.a.b.
hic iactat se omnia possidere sine fine,7.to.37.b.
antichristum pro Christo Iudæi suscepturi sunt, 5. to. 33. b. hic erit arrogans & superbus , 5. to. 431. a. Christum imitatur, 5. to. 258. d. contra deum erigitur, 4. to. 1129. a. b. sermones contra excelsum loquetur , & sanctos altissimi conteret, 4. to. 1173. a. eius tempore maxima erit tribulatio, 4. to. 1171. c. aduersus testamentum sanctũ ille pugnabit, 4. to. 1165.c. leges dei & ceremonias mutare conabitur, 4. to. 1139. b. præliabitur primùm contra regem Austri, & postea Libyas & Aethiopas superabit, 4. to. 1169. a. propter eius blasphemias in vno imperio Romano omnia simul regna delenda sunt, 4. to. 1138. e. Arabiam relinquet intactam, 4. to. 1169. b. regnum eius in perpetuum destruendum, 4. to.1139. c. omni auxilio destituetur contra eum domino sæuiente, 4. to. 1169. e. ibi est periturus, vnde Saluator ascendit in cælum, 4. to. 1170. e. 1171. a. eo interfecto,quadraginta quinque dierum silentium erit, 4. to. 1174. e. post antichristum sancti sunt regnaturi, 4. to. 1129. b. eius actus, latronum consuetudini comparati,4. to. 699. c. hic iam mysterium iniquitatis operatur. 4. to. 628. f. antichristi nunc multi sunt,6.to.115.a. antichristi tot sunt, quot dogmata falsa, 5. to. 401. b. antichristi sunt omnes qui contra christum sapiunt,6. to. 23. b.
ἀντίδικος, 4. to. 156. f.
Antidotum quid sit,ad quid vtile , & vnde dicatur, 4. to. 362. f.
Antigonus,post obitum Alexandri Magni, Asiæ & Ponti Rex, 4.tom.1159. a.1143.b.ibidem.
Antinous in deum consecratus,4.tom.19.b.
Antiochia,vrbs Syriæ, Reblatha priùs dicta,4.t. 1091.a. Hemath magna,5.tom.259.b. huius primus episcopus Petrus Apostolus fuit,6.tom.288.b.
Antiochi vocabantur omnes reges Syriæ, 4. to. 935.b.
Antiochus cur φερνοφόρος appellatus, 4.to.1160.d.
Antiochus Soter post Seleucum secundus Syriæ Rex,4.tom.1159.c.
Antiochus θεὸς tertius Syriæ Rex, 4. to. 1160. d. post hunc quartus fuit Seleucus Ceraunos , vt constat ex Eusebio:de quibus infra. vide Seleucus.
Antiochus magnus xxxvj. regnauit annis, & ad quem Hannibal fugit, sextus Syriæ Rex : filios habuit duos,Seleucum Philopatorem , qui inglorius obiit, 4. to.1163.c. & Antiochũ Epiphanem,ibid. & Cleopatrã filiam , quam Ptolemæo Philopatori desponditate ei in dotem omni Cœlesyria,& Iudæa,vt Ægyptum occuparet,4.tom.1163.a. occiso Seleuco maiori fratre ab exercitu , qui erat in Syria , de Babylone vocatur ad regnum , 4. tom. 1160.e.f. contra Ptolemæum Philopatorem bellum mouet,ibid. Ægyptum occupare conatur,4. to.1143.a,b. victis Ptolemæi militibus,multas vrbes capit, ibid. Ptolemæus illi occurrens , omnem eius vicit exercitum , ipsumque in fugam vertit, 4. tom.1163.a. Asiæ bellum mouet,capitque multas insulas:sed à Scipione Nasica & Scipione Africano vincitur,4.tom. 1160. iussus regnare intra Taurum aduersus Elimæos pugnat , vbi cum omni exercitu deletus est,4.tom.1162.f. post hunc Antiochum magnũ regnauit eius maior natu filius , Seleuchus Philopator,septimus Syriæ Rex,annis xij. de quo infrà Seleucus.
Antiochus instar colubri Iudæos momordit , 5. tom.254.a.
Antiochus Epiphanes , Antiochi magni filius , sub quo Machabæorum regna narrantur , octauus Syriæ Rex,4.tom.1143.b. obses Romæ,nesciente senatu,capit imperium, & bellum cõtra Ptolemæũ Philometorem Cleopatræ filium , item contra Iudæã & orienté mouet,4.to.1143. b. Simulatione clementiæ regnum Syriæ obtinet,ope eorum , qui Ptolemæo fauebant,4.tom. 1164.d. e. Ptolemæũ vincit, & Iudam Machabæorum, ibid. Ægyptum occupat , Memphi ex more coronam suscipit , ac totam regionem vastat,4.tom. 1164. Expulsus ex Ægypto,Hierusalem capit,4.tom.1165.b.c. vastat eam,4.tom.1164. Lysiam ducem in bello contra Iudæos habuit,4.tom.1170. d. diis sacrificare Iudæos cogit, 4. tom. 1168. d. instar bruchi sedit in Iudæa,5.to. 180. d. Hierosolymis in templo dei simulachrum Iouis olympij statuit , & cætera eius facta,4.tom.1143.b.c. rursus contra Ptolemæum Philometorem, fororis filium, bellum mouet , sed monitus à Romanis,recedit,4.tom.1165.b.c. Epiphaniam vrbem,quæ olim Hemath,instaurat,ac de suo nomine appellat,4.tom.1092.e.f. Artaxiam Armeniæ regem appetit bello, 4.to. 1136.f. Dianæ templum in Elimaide spoliare tentans, in insaniam versus,moritur , 4. tom.1141. b.c. in Tabis, Persidis oppido,mœrore confectus, 4. tom.1169.c. & 1170.d. postquam annis xj. post Seleucũ fratrẽ regnasset in Syria, 4.tom.1164.d.e. Græcos deos coluit,& luxuriosissimus fuit, 4. tom. 1168.d.e.
Antiochus Eupator,nonus Syriæ Rex,duob⁹ regnauit annis.
Antiochus Soter,qui & Demetrius,decimus Syriæ rex,22.regnauit annis, 4.to.1159.c. 1160. d. post hunc,Alexander decem regnauit annis, & mẽsibus sex.Demetrius annis tribus : Antiochus Sedetes, Demetrij frater,quem Tryphõ interfecit, annis 9. & rursus annis 4.Antiochus Grippus 12.annis.Antiochus Cyzicenus annis 18.Philippus decimus septimus & vltimus rex Syriæ,annis duobus:mox in manus Romanorum Syriæ imperium venit.
Antiochus dux Ptolemæi Euergetis amicus, 4. to.1163.b.c.
Antiochus contra principem principum surgẽs, tristitiæ morbo periit,4.to.1142.d. Antiocho in Persidemortuo saluatus est populus Israël, 4.tom. 1171.b.
Antiochus cum omni exercitu à Romanis delectus,4.to.1163.a.b. antichristi typus,4.to.1141.c.
Antiochus episcopus quæ scripsit.vide 9.tom.in catalogo illustrium virorum.
Antipodes,4.to.731.a.
Antoninus Augustus,Iudæorum amicus.4.tom. 1167.a.
Antonius ab Augusto vincitur.6.to.467.a.
Antrũ dæmoniorum sunt humana præcordia.8. to.116.e. & 135.c.
Anubis latrator Deus Aegyptiorũ, to.4.329.c.5. to.201.c. sic canẽ vocant Aegyptij, in cuius forma Mercurium colebãt: Osiridis filius fuisse Anubis proditur,qui canem , veluti armorum insigne, gestaret.
Anulus libri cuiusdam nomen, 4.to.610.d.e.
Anulus fidei,8. t. 24.d. anuli mulierum moraliter explicati,4.to.34.e.
Anus quales esse debeant,& quàm sobriæ.455.a. in habitu sancto,6.to.456.e.
ἀνυπερβολία,5.to.252.f.
ἀνυπόστατον ambigua dictio,7.to.376.f.
Aoristi tempora Græcorum sermo Latinus explicare non potest,6.to.364.e.
Apadnus quis locus,4.to.1169.c.
ἀπάντημα,occursus,5.to.171.c.
ἀπαθεῖα Pythagoreorum,4.to.591.a.610.e.
ἀπαθεῖα quid propriè,6.to.416.e.
Apellis hæresis,6.tom.275.a.9.tom.311.d. eius pseudoeuangelium, 6. tom. in proœmio in Matthæum.
Aper vineam domini vastans , diabolus, 5. to. 355.b.
Apex vnus non præteribit à lege , donec omnia fiant,6.to.12.f.
ἀφεῖς,4.to.1155.b.
ἀφόρισμα,4.to.1065.c.
Aphricanus,temporum scriptor,4.to.269.c.
Aphrodisiades insulæ,6.to.297.b.
ἀφυλάκτως,id est,temerè,4.to.769.c.
Apia,id est,continens,aut libertas,6.to.482.d.
ἀπωλιώτης, 4. to. 873. a.
Apis Assyriorum regnum significans, 4.to.63.c. tropologicè expositа, 4. to. 741. c.
Apes colligunt æstate, vnde viuãt hyeme, 7. to. 276.e.
Apis, Deus Aegyptiorum sub figura bouis colebatur,5.tom.107.c.& 108.d. interfectus à Cambyse,4.to.941.b.
ἄπλαστος Iacob,4.to.480.f.
ἀποκαλύψεως nomen à nullo sapientum sæculi apud Græcos vsurpatum,6.to.276.f. Apocalypsis est D.Ioannis euangelistæ, 6.to.286.d.e. 9.tom.79. non habetur inter apocryphas , sed inter ecclesiasticas scripturas.vide to.7.in psal.149. tota est mystica.vide tom. 4. in Ezech. cap. 38. Apocalypsis Ioannis in superficie medullata , ecclesiæ continet sacramenta,4.to.248.c. si iuxta literam acciperetur,nobis iudaizandum esset,propter mille annorum fabulam,4.to.345.b.c.
Apocalypsis Heliæ nomine inscripta, liber apocryphus,4.to.462.c.
Apocryphi libri,4.to.462.e.tom.5.425.a.qui nominentur,9.to.385.c.d. ab Apostolis etiam allegati,8.tom.298.e. quare his locus non dandus. ibidem.
Apollinarius Laodicenus periculosè de incertis profert sententiam,4.to.1151.a,b.
Apollinis ambiguum responsum,4.to.303.c.
Apollo , cuius D.Paulus mentionem facit, quis fuerit,6.to.467.a.
Apologia Pamphili,siue Eusebij pro Origene,9. to.303.d.
Apollonius & Apuleius Magicis artibus infinita signa fecerunt,7.to.244.e.
ἀποστομωθεῖσι,6.to.193.b.
ἀποσφράγισμα,4.to.928.c.
Apostata,id est,præuaricator,& absque iugo, 4. to.213.b.
ἀπόστολος,hoc est,missus, Hebraeorũ propriè vocabulum est,6.to.271.a.8.to.392.f.
Apostoli de spirituali coniugio procreati, 6. to. 29. c. de piscatoribus piscium facti sunt hominum piscatores, 4. to. 307. c. primum in ecclesia obtinent locum, 6. to. 399. b. omnium credentium personam defignant, 6. to. 115. b. c. apostolorum catalogus cur ab euangelista ponitur, 6. to. 33. a. differentiæ duodecim , 6. to. 159. b.
quatuor genera, 6.tom. 271. b. apostoli duo, qui vocantur Iudæ , 7. tom.32. 8. e. apostoli duodecim , diei sunt horæ duodecim , 7. tom. 63. a. ecclesiæ columnæ , & maximè D. Petrus, 6. tom. 286. e. 8. tom. 27. a. 72. e. fontes immensi, 7.to.57. a. 228. d. ossa Christi, 7. to.71. a. fratres christi, 7. to.72. f. sunt pedes Christi,7.to. 124. f. principes Iuda, 7. to. 198. d. e. cæli vocati, 7. to. 62. f. 8. to. 26. f. crateres pleni vitalibus aquis, 4.to. 189.a. arietes vocati, 7. to. 88.f. oliuæ, 4. to. 112. f. candelabrum, 6. to.161.a.b. vinitores, 5. to. 95. c. nubes, 7. to. 290. e. reges, 7. to. 20 f. doctores veræ religionis, 6. to. 34.d. barba Christi,7. to. 140. f. lumen mundi, 6. to. 73. b. cur mortui appellãtur, 4. to. 835.b. quo pacto facti sunt domus dei. 7. to. 142. d. apostoli Petrus, Iacobus & Ioannes, ecclesiæ fundamentum, 6. to. 284. f. & columnæ, 286. f. apostolorum quisque de reliquiis saluatoris impleuit cophinum suum, 6. to. 63. a. ad apostolorum verba omnes terrarum termini tremuerunt , 4. tom. 298. e. f. apostolorum doctrina in medio vniuersarum gentium, quasi ros à domino est aspersa, 5. to.364. d. apostoli in toto orbe dispersi,euangelium prædicauerunt, 4. to. 92. f. apostolorum sonus & prædicatio , ad terminos vsque terræ peruenerunt, 4. tom. 328. a. d. 7. tom . 421. a.
apostolorum paria iugáque sociata, 6.tom.33.a.
apostoli hanc gratiam habebant , vt alibi positi, quid alibi ageretur, agnoscerent,8.tom.600.d.
hi nõ sunt ausi dicere,sancti sumus, 7.to. 347.c. crinem suum,instar Nazaræorum,domino consecrauerant, 4. tom. 923.c. spectaculum facti fuerunt huic mundo & angelis & hominibus , 4. tom.555.a. apostolorum sanguine nostra victoria est dedicata,7.tom.244.f. apostolorum cunctorum peccata in D.Petri pedibus abluit Christus, 4. tom.377.c. apostoli manducauerũt corpus Christi , 7.tom. 73.b. acceperunt ligandi & soluendi potestatem,7.tom. 62. d. apostolos dominus inuenit calidos,& viuentes, 4. tom. 652.f. apostoli primi saluatoris,litteram sabbati destruunt, 6.tom. 44.f. eorum ebrietas comprobatur,4.to.655.c.
Apsis,6.tom. fornicis rotæ,aut sacelli curuatura.
Aqua ab initio sæculi in gyro vadit,7.to. 172.e.
aquæ an ex nihilo creatæ,8.to.122. eas deus quasi in vtre statuit, 7. to. 227.b.c. aquæ in nubibus ligatæ, 8. tom. 71.c. aquæ maris quo pacto amarissimæ fiunt,5.tom.248.d. aqua à gentibus colebatur,6.tom. 173. c. aqua ministerium est hominis,6,to.152.e. pro omni potu sumitur,4. to.25.c.
aquæ mortuę cur sic appellatæ,4.tom.1087.a.b.
aquam bibe de tuis vasis, ac de puteorum tuorũ fonte,4.tom. 1109.a.b. aquarum fluctus animam non habent,7.tom. 320. e. aquarum exitus deus posuit in sitim, 5.tom.451.a. aquarum aliæ sempiternæ,aliæ breues,5.tom.452.d. aquæ de cælo, & aquæ de terra,5.tom.15.b. aquarũ nomen quot modis accipitur in scripturis sacris, 4. tom. 709.c. 710.d. aquæ in scriptura sacra sex potissimũ modis accipiuntur, 4. tom. 709.c. aquæ,quæ super cælos sunt,7.to.221.b.c. aqua viua, doctrina Saluatoris,5.tom. 608.f. doctrinarum aquæ 8. tom. 33. c. & 258. a. baptismum , & euangelicam doctrinam significantes,4.to.1087. a. gratiam spiritus sancti,5.to.167.b. euangelicis aquæ sanantur mortuæ,4.to.1087.b. aquæ subter templi lumen egredientes,4.to.1083.b. aquæ,quæ exibunt de Hierusalem,5.tom.607.c.4.to.1084.f. aquæ contradictionis , aquæ intelliguntur baptismi, 7. to.315.c. aquarum nomine populus frequenter intelligitur,4.tom.710.d.7.tom. 57.b.144.d. 221.b.
aqua tenebrosa in nubibus aëris,4.tom. 1109. b.
huius sæculi tribulationes , 7.tom. 102. e.
aquæ aduersariæ potestates, 8.to. 37.c. aquæ quas diabolus cõculcauit,quæ & quales,5.to.452.d.
aquam dimittere,quid,8.to.224.c. aquæ furti-

uæ,& panis absconditus quid designẽt,8.to. 198.c.
in aquis figura gentium demonstratur, 9. tom. 582.c. aquis abluitur homo,& perit diabolus, 7. to.314.d.
Aquilæ inter aues regnum tenẽt,4.tom.1135.b.
in excelsis,& inaccessis locis nidos collocant,4. to.491.a. harum natura in docendis pullis suis, 4.to.297.b.9.to.196.b.551.d. aquila multo tẽpore viuit,4.to.1135.b. aquilarum senectus reuiuiscit mutatione pennarũ,4.to.297.b.to.5.556.e. aquila cur in antiqua lege non comedebatur,5.to.130.f.
trans maria hæ aues sentiunt cadauera, & ad escam huiusmodi congregantur,6.to.117.c. aquila modò in bonam,modò in malam partem sumitur, 4.to.843.c.844.d.8.to. 147. aquilæ appellantur sancti,6.to.118.d. duæ apud Ezechielem quid designant,4.to.840.f.841.a. aquila super domum Dei,4.to.732.e. sæpe pro diabolo ponitur, 7.to. 305. b. malignum hostem significat,8.to.267.a.
aquilæ alæ superbiam regni potentissimi significant,4.to.1135.b. aquila exaltans volatum, ponere vult inter sidera cœli nidum suum, & semper festinat ad prædam,5.to.423.b. aquila senex quomodo ad iuuentutem redit,9.tom.551.d.
Aquila Iudæus,diligens & curiosus interpres, 5. to.97.a. doctissimus, & verbum de verbo exprimens,4.to.342.e. duas testamenti veteris vulgauit editiones,4.to.755.a. quarum secunda verior est inuenta,4.to.744.d. eius præceptor Akibas, Scribarum & Pharisæorum princeps,4.tom.69.a.
Hic fuit natione Ponticus, & Adriano Imperatori charus,à quo etiam restituendæ Hierosolymæ operum præfectus constitutus dicitur. Credidit in Christum & baptizatus est:sed ejectus ab Ecclesia, quod Genethliacis nimis esset intentus, talémque non ferens contumeliam,Christo renuntians,proselytus efficitur & circunciditur, breuiq; Hebræorum linguam edoctus,vetus testamentum in Græcum, ac etiam aliqua ex eo in Chaldaicum vertit. Idem enim creditur esse Aquila,qui & Onkelos.
Aquilo,ventus durissimus,5.to.195.b.532.e. ad austrum adducit habitatores suos,5.to.70.d. ab ea parte stimulator veniet,4.to.117.a. qui veniũt, ab Aquilone sicut ferrum durissimum, 4.to. 578.f. ab Aquilonis facie exardescunt mala super habitatores terræ,5.to.102.f. 7.to.147. c. pro diabolo ponitur, 7.to.147.c. pro antichristo,7.to.263.c.
Aquitania,Galliæ Regio,oratorum fertilis. vide 6.tom.lib.3. Didymi de spiritu sancto. Aquitani origine Græci,6.tom.297.c.
Ar interpretatur aduersarius,4.tom.156.f.
Arabia interpretatur vespera,4.tom.181.c.921.
coruus, planities & occidens appellatur, 4.tom. 126.f. hæc regio continet Moabitas, Ammonitas,Idumæos, qui & Ismaelitæ & Saraceni vocantur:& latissimam eremum, 4.to.180. d.e. Madianitæ,ac tota eremi vastitas ei adiacent,4.tom. 901. a.b. Basan eius regio est,4.tom.21. b. Chus pro Arabia interdum ponitur à loco,4.tom.945.c. inhabitabilis,seu deserta,& plana,4.to.1086.e. Arabes in bonam partem accepti,4.tom. 143. c. gens Iatrociniis dedita,4.tom.517.a.b. à filiis Ammon orti,4.tom.878.f. & à filiis Moab: Arabes enim Moabitæ erant antea,4.tom.106.e.f. eorum metropolis, Rabbat, quæ & Philadelphia, 4. tom. 878.f.
Aradus insula,quæ tota est ciuitas,4. tom.916.e.
Aradij deponentes interpretantur,4.tom. 916.f.
Aram,ciuitas regalis fuit, 4.tom.111.b. Syriam significat,5.tom.181. a. & apud Esaiam Damascũ, 5.tom.480.e.f. aram foramen significat, 4. tom. 921.c.
Aranea comparatur anima:vide tom. 7. in psal. 39. aranea telis suis muscas,culices,& parua animantia capiunt,4.tom.427. a. b. aranearum tela per allegoriam exposita,4. tom. 427. a. & c. araneam telam texunt mortales,7.tom. 269.a.b.
Ararat,mons Armeniæ campestris,4. to. 280.d. in quo substitit arca Noe,4.tom.942.a.
Aratus poeta de cælo,stellísque scripsit, 6. tom. 322.d. Aratum qui in Latinum sermonem transtulerint,6.tom. 449.c.
Araxes,Armeniæ fluuius, incredibilis vbertatis, 4.tom.280.d.
Arbath Sager Rex,5.tom.555.b.c.
Arbitrium liberum in angelis,8. tom. 70.f. in diabolo,4.tom.389.a. in homine, 4.tom. 336.d. 341.399. c.428.f. 729.c.5. tom. 12. d.48.e.f.6. tom. 16.f.39.a.44.e.f.181.a.363.c. 8. tom.34. d. arbitrio nostro nos deus reliquit, quia nos bonos creauit, 7.tom.346.f.
Arbores infructuosæ,secum execratores habentes,7.tom.392.e. per diabolum succidentur,4.to. 83.a. fructuosæ,oliua,ficus, & vitis, spiritualiter expositæ, 5. tom. 461.a. meli arbor quid indicet, 8.tom. 353.a.b. ad arborum radices iam securis posita,5.tom.143. a. arbores allegoricè expositæ, 5.tom.15.b.
Arca Noe vbi substitit, 4. to. 280.d. ecclesiæ figura, 7. to. 88. e.
Arca ex ligno Sethim imputribili facta, 4. to. 302.e. hæc Iordane translato, per marmora peregrina in terram transiuit alienam, 6. to. 151. c. ob arcæ iniuriam quinque Palæstinorum ciuitates percussæ sunt plagis, 5. to. 214. c.
ἀρχαὶ, 6. to. 461. c.
ἀρχαιολογία, 7. to. 15. a.
Archangelus nisi angelorum dici non potest, & nisi inferiores subiectos habeat. 6. to. 392. e. eius voce de tumulis excitabuntur mortui, 8. tom. 37. a.
ἀρχιερεῖς Christi vocati quòd vncti sint, 4. tom. 1148. e.
ἀρχιευνοῦχος, 4. to. 1105. a.
ἀρχιμάχαιρος. 4. to. 64. f.
Archippus, id est,operis longitudo,5. to.482.d.
ἀρχισπατηγὸς, 5. to. 291. b.
Archytas Tarentinus iratus villicum suum punire noluit, 5. to. 181. b.
Arcturi signi cælestis cur in sacris litteris fit mẽtio, 6. to. 293. b. moraliter explicatus, 5. tom. 248. e. primos in resurrectione significat, 8. to. 26. f. arcus extenditur contra aduersarios, 7. to. 225. c. arcus dolosus quid, 5. to. 129. a. b. arcus peruersus tenentem sauciat, 7. to. 231. c. arcus in sacris scripturis quid significat, 4. to. 699. c. quot modis vsurpatur in sacris scripturis, 4. to. 699. c. 700. d. arcus id est iræ, & comminationes dei. 7. to. 172. e. arcus cælestis descriptio, & allegoricè expositus, 4. to. 737.c.
Ardor corporum frigidioribus epulis temperandus est, 536. a.
Areæ hæreticorum, 5. to. 135. c.
Areopagus, Athenienium curia, 6. to. 449. c.
Areopolis, olim Moab appellabatur, vrbs in Arabia, 5. to. 480. f.
ἀρετὴ 6. to. 429. c.
Argentum venarum suarum habet principia, 7. to. 78. d. argentum igne examinatum, probatum terræ, purgatum septuplum, 4. to. 390. f. qui diligit argentum, non implebitur argento, 5. to. 35. b. argentum & aurum non poterit liberare in die iræ domini.5. to. 475. b. 4. to. 767.f.
argento obediunt omnia, 5. to.67. a. argentũ, euangelij prædicatio, 6. to. 124. c. eius vena,initium eloquij, 8. to. 78. d. argentum & aurum sapientiæ & eloquentiæ, 5. to. 93. a. argẽtum pro sermone & eloquio. 4. to. 883. a. 5. to. 67. c. quid mysticè indicet, 8.to. 341.a.
Argus vno regnauit anno, 4.to. 1152. e.
Ariel, ciuitas à Dauid expugnata, 4.to.1049.c. interpretatur leo Dei,4. to. 230. f.
Aries fœuissimus ad orientem & occidentem omnes populos ventilauit, 4. to. 122. f. arietes septem immaculati,qui offerebãtur quotidie,quid mysticè. 4. to.1075. c. arietes,id est, principes, nihil habentes doctrinæ,& sapientiæ, 4.to. 630.f. arietes id est,vitiorũ supplantatores, 7. to.342.f. arietes prophetarũ,4.to.438.c. Nabaioth,4.to. 435. b. 437. c. 438 f.
Aries machina bellica, cuius vsus in perfodiendis diruendísque muris, 4. to. 747 a.
Arimathia interpretatur, deponens, 6.to.199.f.
Arioli genus humanum deceperunt, 4. tom. 320. f. auferendi de terra, 5. to. 366. d.
Ἄρης,Mars,4.to.106.c.
Aristippus Epicureus,5.to.57.b.
Aristobulus diadema, insigne regiæ potestatis cum honore pontificatus assumpsit,4.to. 1149.b.c.
Aristobulus alter à matre Iudæorum obtinuit regnum,qui postea à Pompeio Romam in triumpho ductus,4.to.1149.c.
Aristoteles prodigium & miraculum naturæ, 9. to.612.d. Dialecticorum princeps,6. tom. 465.b. eius versutię,5.to.65.c.
Arithmetica non est scientia pietatis, 6. tom. 440.f.
Arius in Alexandria vna scintilla, quæ quia non statim est oppressa, totum orbem eius flamma est populata,6.to.332.f. Arianorum dogma, 7. tom. 190.f.333.b.242.e.424.d.e. 8.to.266.d.e. error de carne Christi,9.to.160.d.
ἅρμα,4.to.619.b.
Arma domini,& nostra,7.to.326.f. protectio diuinitatis,7.to.109.b.
Armatura Dei nobis induenda,4.to.371.c.
Armillæ mulierum, bona earum opera significantes,4.to.34.d.
Arnon interpretatur illuminatio eorum, 4.to. 159.a. terminus Amorræorum & Moabitarum, 4.to.109.a.
Aroër ciuitas, quæ interpretatur myrica, 4. to. 164.f.
Aromata species sunt pigmentorum, 8. tom. 304.e.
Arrogans mens offendit Deum, humilis autem ad misericordiam eum prouocat, 4.tom. 1046.d.
à Deo punitur, 4.tom. 1124.f. arrogantiam Deus comprimit superborum,4.to.141.b.
Arsacidæ regiæ dignitatis nomen apud Persas, 4.to.935.b.
Artis caput est docere quæ facimus,9.to.529.a.
ars opere maior,9.to.430.b. artes absq; doctore nõ discuntur, 5.t.23.c.9.to.515.d. artes maleficæ inter carnis opera numerantur,6.to.341.a.
Artifices omnes artis suæ loquuntur exemplis, 5.to.210.f. artifices vallis cur sic appellati,4.tom. 28.f.
Artabanus,rex Persarum sextus, septem tantùm regnauit mensibus,4.to.748.c.
Artaxerxes,tres hoc nomine Persarum reges appellati sunt,7.11.& 12. primus Longimanus dictus, 4.to.1136.d. qui annis 40.regnauit,4.tom.748.e. secundus μνήμων,id est,recordans, appellatus, 4. to.1136.d. Darij & Pharasatidis filius,Assuerus ab Hebræis vocatus,4.tom.748.e.f. sub quo Hester narratur historia, & Xenophontis ἀνάβασεις scribitur,qui similiter annis 40.regnauit, ibid. tertius cognomento Ochus, qui vigintisex imperauit annis,4.to.1135.c.1136.d. ante hos tres regnauit Darius eius nominis primus, quartus Persarum rex; sub quo Ezdræ,Neemiæ,& restitutionis templi historia scribitur:& de quo Danielis capite sexto fit mentio, regnauit autem annis triginta sex. Hunc septuaginta Artaxerxem quoque vocant, 4. tom. 1130.e.f. sub eo Hierusalem muri extrui mandãtur. sicut Xerxes bellatorem,ita Artaxerxen magnum bellatorem significare apud Persas Herodotus scribit.
Artarxias,rex Armeniæ,4.tom.1137. a. & 1169.b.
Articulis lingua Latina penitus caret, 6.t.339. b.
Asa rex iustus, 5. tom. 106. f. sed non abstulit excelsa de populo,5.tom.106.e.
Asael,domus dei,5.tom.606.f.
Asaph propheta quo tempore fuerit,7.to.227.a. à Matthæo allegatur non Esaias, iuxta veteres codices,ibid. vnus fuit de choro didascalus,7.to. 223.c. interpretatur Synagoga, 7. tom. 151. b. & 238.d.
Ascalon ciuitas Palæstinæ, 5.tom.194. f. 4. tom. 1169.e. interpretatur ignis ignobilis, siue ponderata,5.tom.570.f.& 48.
Ascendere quo pacto dicatur Deus, 9. to. 154.b. inter ascensionem saluatoris, & secundum eius aduentum,grande tempus est,6.tom. 123.c.
ἀσκητὴς,7.tom.430.e.
Aser beatitudinem vel diuitias notat,6.to. 311.b.
Asiaticum dicendi genus,5.tom.97.4.
Asinus,immundus propter idololatriam quondam gentilium, 4.tom. 258.c.f. apostolorum vestimenta portans,quid,6.tom.95.b. gentium populus designat, 4. tom.6. asini sepultura, 4. tom. 609.b. maxilla,de qua fluxit aqua,vt Samson biberet,quid tropologicè,8.tom.34.e. asina & pullus allegoricè,6.tom.95.a.8.tom.11.a.
Asor,habitaculum draconum, deserta in sempiternum,4.tom.126.e.
Asphaltites lacus,4.tom.1087.a.b.
Aspis suas obturat aures, ne incantatoris audiat vocem,7.tom.172.d.4.tom.777.b. venenum aspidum sub labiis eorum,4.tom.154.e. aspidũ furor insanabilis,4.tom.196.f.5. tom. 125.a. aspides volantes,4.to.241.c. aspides.i.peccatores, 4.to. 29.a. aspidum oua allegoricè exposita, 4. tom. 427.a.

427.a. & c. aspis,pro furioso,4.to.777.b.
Assuerus sub quo Hester & Mardochæi narratur historia,
Artaxerxes dictus cognomento μνήμων, Darij & Pharasitidis filius, qui annis 40. regnauit, 4. tom. 748. e. f. hunc quoque septuaginta interpretes Artaxerxem vocãt,4.tom. 113. f.1135. a. 5.to. 525.b. appellatus vrsus,5.tom.213.c.
Assuerus alter isto antiquior, Darij, qui cũ Cyro Babyloniam cepit,pater,4.tom.1151.c.
Assuescit citiùs omne q̃ tenerum est,9.to.12.b.c.
Assumptionis S.Mariæ quid habeat veritatis,9. to.102. Assumptionis festo quare Deus & beata Virgo laudandi,9.tom.104.
Assur interpretatur dirigens, 4.to.922.d. diaboli figura,7.to.246.d. intelligitur antichristus, 4.to.955.c. suorum recordabitur fontium,5.tom. 396.b.
Assyrię ciuitatis euersio, mundi consummationis typus fuit,4.to.104.f. Assyrius princeps mũdi,perditus,5.to.486.d ab aquilone venit,4.tom. 105.c. succisus est,& corruit,4.to.956.f. per Assyriũ diabol⁹ intelligitur,4.to.251.a. Assyrij veteres hodie,Syrij,4.tom.221.a. Assyrij gloria cõsumetur, 4.to.83.c. Assyrij, id est, contrariæ fortitudines, conterentur,4.to.153.b.5.to.159.a. Assyrij, hæreticorum principes,5.tom.135.b. Assyriorum tota regio ab Euphrate ad Tigrim vsque porrigebatur, 4.to.121.a. Assyriorum octoginta quinque millia ab angelo deleta,4. to.104. e. & 114.d. eorũ regnum multis ætatibus dominatum fuit, 4. tom. 1135.b. omne seminarium penitus destructum, 4.to.104.e. horum metropolis Niniue, 5. tomo, quam Ninum vocat Herodotus. Hanc Tigris fluuius interluit, sicut Babylonem Chaldeorum metropolim Euphrates.
Astaroth idolum,4.to.823.b. Sidoniis colebatur,5.to.131.c.
Astomatichos quis dicatur esse,8.to.27.b.
Astra Titania,5.tom.9.a. astra matutina quid mysticè significent,8.to.122.d. astrorum militia ad regimen Dei pertinent, 8.to.26.c.4.to. 295.a. & 296.d. astra suum negabunt fulgorem, 4.to.98.f. cadent de cœlo,6.to.118.d. astra non sunt mũda in conspectu Dei,4.to.200.d.848.e.7.to. 217.c.
Astrorum obseruantia apud Chaldæos, 4. tom. 285.c.
Astrologi dicuntur,volatilia,8.to.32.f.
Astrologia apud Chaldæos in vsu,4.to.285.c.
Astrologia diuinatoria, quæ ex cursu lapsúque siderum res humanas regi arbitratur, improbatur, 4.to.320.c.f.
Ἀστράγαλος,4.to.1084.f.
Astutia bona, & necessaria propter argutias, 8. to.291.a. quæ & quomodo in bonum dicatur,vide to.9.in epistol. 44. ad Hieronymum Augustin. incipientibus necessaria,8.to.166.e.f.
Astyages,Darij filius,rex Medorum, 4.to.915.c. 916.d. à Cyro superatur,4.tom.87.c. vide latiùs de eo in 5. caput Danielis & 6. & 7. hunc Cyaxaris Darij filium,& Cyri maternũ auum fuisse,& quomodo à Cyro superatus sit, & in vinculis detentus, libro primo apud Herodotum inuenies.
Athanasius, Alexandrinus episcopus, 6. tom. 466.c.
Athenis expeditiora nascuntur ingenia, 6. to. 292.f.
Athletarum cibus solidus,4.to.26.e. athleta dormiens perdit victoriam,7.to.325.c. athleta non coronatur, nisi legitimè certauerit. 7. tom. 431.b.
Athyr apud Aegyptios,apud nos Nouember dicitur,hyemis exordium est,5.to.522.e.
Atomi, 4.to. 292. f. & 293. a.
Atramentarium, 4. to. 781. c.
Atria in scripturis sanctis multa sunt, 4. tom. 1082. e. atria nostra patriarchæ & prophetæ, 7. tom. 287. b. atria ad extremam dei domum, 7. to. 247. c. atria & tabernacula quomodo differunt, 7. to. 248. d. e.
Attellabus quod genus animalis & quid mystice, 5. to. 409. c.
Atticus Constãtinopolitanus episcopus quæ scripsit, vide 9. to. in catalogo illust. viror.
Atys, quis ethnicorum deus, 5. to. 106. e.
Auaritia,diaboli est laqueus,7. to. 272. d. omnium malorum radix, 4. to. 533. a. 9. to. 525. d. inter idola condemnata, 4. to. 19. c. hæc excæcat animũ,5.to.181.b. inferno comparatur, 9.to. 450. b. neque inopia, neque copia minuitur, 5. to. 36. d. Auaritia voluptatũ, 6.to. 414.d. auaritia bona quæ, & qualis sit, 5. to. 432. f. 433. a. auaritiæ spiritus immundi suum habent præpositũ & principem, 5. to. 457. a, auarus nummum pro deo colit, 6. to. 415. c. 5. to. 162. f. 7. tom. 239. b. colit mammona, 5. tom. 174. e. auari serui sunt mammonæ, 4. to. 349. c. non implebũtur pecunia, 5. to. 36. c. semper egent, 4. to. 19. c. 5. to. 3. d. hi per manum aridam significati, 6. to.157.a.
Audacia quid sit, 9 to. 433. a.
Audentius episcopus Hispanus quæ scripsit, vide catalog. viror illust. 9.to.
Audire vel videre Deum quo pacto possumus, 8. tom. 161. c.
Auditus veniet super auditum, nunciúsque super nuncium, 4.to. 771. b. auditu audietis, & non intelligetis, 4. to. 309. b. auditus in scripturis sacris quomodo accipi debeat, 5. to. 179. a.
Aue quid sit, 6. to. 35. a.
Auena, animalium brutorum pabulum, 4. to. 751. a.
Auferetur ab eo,qui habere videtur, 6. to. 125. a.
Augures auium volatu, & oscinum vocibus,faciendum quid,vel non faciendum, denunciabant, 4. to. 637. f.
Auguria non attendenda, 4. to. 19. a.
Augustinus quæ scripsit vide catalog. illust. viror. 9. to. de octo generibus mendacij citatur ab Hieronymo, 8. to. 190. e. Augustini sententiam de obseruanda lege, in quo ille Paulum, quòd ei veluti Iudæo initio Iudaizare licuerit, excusabat: Petrum verò de eadem re,eo quòd gentiles ad Iudaizandum suo cogeret exemplo,vere reprehensibilem diceret, quæ quæstio inter eos controuersa fuit,tacito nomine redarguit Hieronymus 4. tom. 378. e. f. Augustinus multa se ignorare fatetur, quòd in sanctis scripturis multò plura nesciat, quàm sciat,9.to.234.f. Augustini versiculi pro mẽsa,cõtra detractiones,8.to. 247. c. Augustino apparet D. Hieronymi anima, 9. to. 681. a. b. c. d.
Augustinus,vir mirabilis & multæ scientiæ, 9.to. 666. a. huius de D. Hieronymo testimonium, 9. to. 726. d. laus, 9. tom. 599. a.
Augusta Sebasta, & Samaria,eadem est ciuitas, 5. to. 87. a
Augustus,apud Romanos,nomen est imperatoriæ potestatis, 4. to. 239. c. ab eo imperatores Augusti,& Cæsares appellati, 4. to. 933. c. & 935. regnauit annis quinquaginta sex, 4. tom. 1152. e. superuixit à Christo nato annis quindecim,ibid. subiugauit Aegyptum, 4. to. 117. c. huius tẽpore pax in vniuerso orbe, 7. to. 208. e. f. Augustus mensis ex eo dictus, 5. to. 566. f.
Auis semitam ignorauit, nec intuitus est eam oculus vulturis,quid sit,8.tom.80.d. aues, quando volant ad æthera, formam crucis assumunt,6.tom. 195.a. auibus volare deo artifice concessum est, 5.tom.10. d. aues ominosæ, & iucũditatis prænuntiæ,quæ,9.tom.509.c. quæ deorum nomine colebantur apud Ægyptios,5.to.201.c. auis mysticè in bonam partem significat,4.tom.709.b.
in malam,diabolum,& superbos, 4. tom. 937.b. & c. auibus verba comparantur,8.tom.253.c.
Aulas regum rigida vita & austera, & prædicatio veritatis vitare debet,6.tom.40. f.
Aura mysticè quid,4.tom.774.f. & 775.a.
Auricula dextera Malchi amputata mysticè,6.to. 133.b.c.
Aures corporis,& aures mentis,4. tom. 352.f.
aures surdorum patebunt,4.tom. 268. e. aures domini dicuntur,quando exaudire dignatur, 7.to. 38. d. & 162. e. ibid. aures dei quid indicent. 9.tom.151.c.
Aurugo,5.tom.239.a.
Aurum,quandiu fuerit in terra, perdit vocabulũ suum,& à terra cui mistum est,appellatur, 6. tom. 338.f. septem vocatur nominibus apud Hebræos, 4.tom.1554.e. non in optima terra, sed in remotis & squalidis locis inuenitur,8.tom.79.c.80.d.
auro locus est,in quo conflatur,8.tom. 78.d.
aurum de Ophaz, 4. tom. 554.e. aurum omne erit contemptui:vel in sterquilinium,atque immũditiam reputabitur,4.tom.767. f. aurum & argẽtum pro eloquentia sæculari,4.tom.23.b.142.f.
vtrumque significat testamentum,7.tom.41.b.
auri nomine cur sancti intelligantur,8.to.119. c. aurum tropologicè,4.to.713.c. mysticè, 8. to. 341.a.
Ause vel Osee,idem est, quod saluator, 7. tom. 223.b.
Ausitis,regio,de qua fuit Iob,4.tom.627.a.
Auster & notus tacitus est ventus, 7. tom.317.c, pro Ægypto,4.tom.875.a. quid mysticè,4. to. 590.d.
αὐλὴ,id est,ouile,4.tom.1082.e.
ἀξίωμα,6.tom.510.f.
Azahel, rex Damasci tẽpore Heliæi prophetæ, 5.tom.212.d.
Azarias,rex Iuda, regnauit in Hierusalem annis quinquaginta duobus,qui & Osias vocatus,4.tom. 57.a.
Azotus ciuitas Palæstinæ,5.tom.194. f. in meridie eiicietur,4.tom. 906. f. interpretatur, ignis generans, aut ignis patrui, vel ignis mammillæ, 5. tom. 570. f. 571. a. 478.f.4. tom. 177. a.
Azur interpretatur,fulcrum, seu adiutorium, 4. tom.789.c.
Azymorum pascha non celebramus, sed resurrectionis,& crucis,6.tom.314.d.e. azimorũ phasę prima Iudæorum festiuitas,5.tom.522. f. azymorum prima,quis & quotus dies mensis,6.to.128.e.
azyma Christianis semper comedẽda, vt simpliciter & purè versemur, 8.tom. 473.a. b. azyma synceritatis & veritatis,quid,9.tom.267.a.

B

Baal vel Beel scribitur,5.tom.96.f. interpretatur,superior, ac deuoratio,5.to. 92.f. vanus etiam,7.to.245.c. idẽ qui & Bel, à Nino, Belis filio,consecratus,in honorem patris,4.tom.887.b.
idolum fuit iuxta Hierusalem,6.tom.36.f.37.a.
deus Sidoniorum, 5.to.192.f.4.tom. 670.e.
idolum zeli, 4.to.775.c. huic immolabant filios suos filij Ennon,4.tom.597.a. Baal ex auro dei & argento factus,4.to.23.b. delubrũ in valle Ennon,4.to.596.f.
Baalim quadringentos quinquaginta prophetas, sub Helia interfectos fuisse,5.to.119.c. Baal numero singulari,& Baalim pluralí, eadem idola nominantur genere masculino,5.to.94.e.
Baasa,rex Israël,quæ vox fortem sonat, 5. tom. 224.e.
Babylon,Chaldæorum & non Assyriorum ciuitas,5.to.484.e. à Chaldæis condita,4.tom. 333.b. quæ eorum fuit metropolis,4.to. 97.a. confusio dicitur,quòd ibi linguæ omnium confusæ sint, atque permixtæ,4.to.137.a.1104.e.5.to.547.c.7.tom. 226.e. mare desertum,4.to.123.a. vbi condita fuit,5.tom.86.d. calix aureus,omnem terram, & omnes gentes inebrians,4.tom.628.d.5.tom.258.d.
huius capitolium, fuit illa turris post diluuium ædificata, 103. Babylon spiritualis sedet in septem montibus purpurata, 4.to.197.a. eius magnitudo quanta,& quot per circuitum stadia continebat, 4. tom. 103.c. & 1188.e. vastitas, typus mundi consummationis,4.to.99.c.4.to.104.f.5.to. 430.e.7.to.395.a. vrbs potentissima diruta, 4.to. 313.c. Babylonis filia misera, 4. tom.99.c.5.tom. 297.b. vitiis & peccatis commota & confusa,7. to.396.e. cur frequenter appellatur filia, 4.to.9.
Babyloni duo simul euenient,sterilitas & viduitas,4.to.334.f. eius flumina quid moraliter significent,7.to.395.b. Babylon cecidit totius orbis confusio,4.tom.180.d.& 340.d. hanc Darius & Cyrus primus destruxit in coniuio regis Baltassar,4.tom.321.b. Babylon intantum vastata,atque deserta, vt ne ad pascua quidem armentorum & pecorum sit vtilis,4.tom.100.d. nec in æternũ habitetur,4.tom.100.d. hodie solo æquata,exceptis muris coctilibus, qui propter bestias cõcludẽdas post annos plurimos instaurãtur,4.to.104.d.
huius vrbis reliquiæ,4.to.626.d. Babylon dilecta facta est mihi in miraculum, quid sit, 4.tom. 122.f. Babylon facta est habitaculum dæmoniorum, & custodia omnis spiritus immundi, 8. tom. 42.d.4.tom.100.f. Babylonis reges post Nabuchodonosor,1125.c. vide supra Assaraddon,& infrà Baltassar. in Babylone sedes est impietatis, 5. tom.547.c. Babylonis principes vocãtur leones, 4.tom.511.a. Babylonis rex verus Nabuchodonosor contra dominum superbiens,4.tom.137.a.
Babyloniorum aspectus,quasi lampades, & quasi fulgura discurreritia,5.tom.396.a. hos ciues fuis-

se crudeles, omnis scriptura testatur, 4.tom.117.c.

Babyloniorum imperium Darius primus destruxit, 4. to. 99.c. Babyloniorum, Medorum atque Persarum regna in vnum redacta, 4. tom. 1136. d.

Babylonium regnũ auro pretiosissimo comparatum, 4. to. 1111. b. Babylonia, mater erat nobis antè quàm Christus veniret in mundum, 7. tom. 85. b. hæc significat malos qui persequuntur sanctos, 7. to. 167. b. Babylonia semina peribunt, 4. to. 152. f.

Bacchus de femore Iouis natus, 9. to. 173. a.

Bachin interpretatur planctus & fletus, 5. tom. 333. c.

Bactroperatę, quinã erãt philosophi, 6. to. 34. d. e.

Baculus impiorũ, 4. to. 146. e. mysticè 4. to. 937. c. baculos philosophi portantes, 6. to. 34. d.

Baddis, quod vestimenti genus, 4. to. 1085. c.

Bala Sodomorum vrbium vna quæ ad preces Loth seruata fuit, alias, Oronea, 4. tom.

Balaam ariolus, 4. to. 106. e. interpretatur vanus populus, 4. to. 849. c. prophetauit nesciens quid diceret, 6. to. 23. a. magi sui prophetæ Balaam vaticinio admoniti, Christum adoratum venerunt, 4. to. 335. a. Christi stellam vaticinio nouit, 6. to. 4. d. idem qui Heliu typum prætulit philosophorum, qui insidiantur ecclesiæ dei, 8. to. 8. a. Israelitico populo maledicere renuit, 4. to. 106. e. In condemnationem eius asina loquitur, 5. to. 308. d.

Balac interpretatur, ἐκλείχων, id est, elingens, 5. to. 368. f. 369. a. rex Moabitarum, 5. to. 368. d.

filius Beor, qui conduxit Balaam, vt malediceret Israel, 4. to. 106. e. per vanum populum suum insidiatur nobis, 5. to. 369. a.

Balbutientium lingua aperto sermone dominũ confitebitur, 4. to. 255. b.

Baldad interpretatur, vetusta secreta, 8. to. 9. a. verbosus arguitur, 8. to. 48. e.

Bale, seu Segor, vel Zoara, vna ex quinque Sodomorum vrbibus, 5. to. 157. a.

Baleares insulæ, 6. to. 297. c.

Balsamum, quo abundat Palæstina, 4. to. 919. b.

Baltassar, princeps ariolorum, siue incãtatorum, 4. to. 1122. e. quartũs rex Babylonis post Nabuchodonosor, à Dario interfectus, 4. to. 1125. c. cur dicitur filius Nabuchodonosor, cùm verè non sit, 4. to. 1126. e. à Dario primo cæsus, 4. to. 99. c. postea nullus ex eius stirpe regnauit, 4. to. 1153. b. cùm in sacris phialis bibisset, suum amisit regnum, 5. to. 202. f.

Baltheus mysticè quid, 8. to. 34. f.

Banaias tempore niuis & frigoris in lacum descendit, 4. to. 148. f. & 5. to. 174. d.

Baneas interpretatur, ædificator dominus, 5. to. 401. b. c.

Bama, & Bamoth, 4. to. 868. e. f.

Baptismus vnus, 4 to. 120. f. 6. to. 397. a. iam significatus per spiritum Domini, qui ferebatur super aquas, 7. to. 221. f. cur non reiteretur, 8. to. 418. d. exorcismus, ac diaboli renunciatio, 6. to. 14. d. eius abluitio lætificat ecclesiam, 7. to. 144. d. fides præcedere eum debet, 6. tom. 146. a. in baptismate Christi nulla differentia dominí & serui, viri & mulieris, liberi ac serui, 4. to. 366. d. hoc sacramentum omnia peccata præterita dimittit, 390. d. & quasi de carcere liberat: sed regna cœlorum donare non potest, 7. tom. 393. c. 6. to. 151. b. 8. to. 475. b. sine spiritu esse nõ potest, 7. to. 221. c. baptismo Christi diffusa est gratia in specie columbæ, 7. to. 140. e. f. gratia baptismi duplex est, 9. to. 179. c. 6. to. 151. b. hanc in ecclesia multi malè viuendo, & non rectè sentiendo de deo, perdunt, 7. to. 314. d. baptismus pereuntibus stultitia est, 7. to. 313. c. tribus modis accipitur in scripturis sacris, 8. to. 415. a. baptismi & martyrij fontem eadem petra nobis ostendit, 7. to. 228. d. baptismum qui in hypocrisi accipit, iste probatur ad aquam contradictionis, 7. to. 239. b. baptismus paruulis necessarius, 9. to. 472. d. pharisaicus baptismus sterilis. 6. tom. 169. a. baptismus paruulorum quid conferat, 9. tom. 582. d. qui eo caret, gloria caret & vita, ibidẽ. in ipso sacramentum passionis accipimus, 9. tom. 93. a. baptizãdos pueros ante octauum diem docuit Cyprianus, 9. to. 473. c. pro his baptizandis quare festinatur & curritur, confirmatur per infusionem spiritus, 9. to. 198. e. baptismus nullus est, nisi in fide trinitatis detur, 5. to. 86. c. quare nomine conferatur trinitatis, 5. to. 199. a. trina sit in eo immersio, 9. to. 396. f. comparatur mari rubro pro fidelibus, 7. to. in psal. 65. baptismus in Pentecoste & Paschate celebrabatur, 5. to. 8. in 14. can. Zachar. in baptismo occidentem versus renuntiatur diabolo & pompis eius, mundo, & vitiis eius: & orientem versus sit fidei professio, 5. to. in 6. cap. Amos. Baptizatis vinum datur & lac, 4. tom. in cap. 55. Esai. manna cibantur, & potum accipiunt de Christi latere emanantem, 8. tom. in 10. cap. 1. ad Cor. symbolum se creditures profitentur, 8. to. in 2. cap. prouerb. diligenter sacrã scripturam discant, 9. to. in epist. 8. de scientia diuine legis. Christo induuntur, & vestiunt Christum, in psal. 32. horum tertius in ecclesia ordo, 9. to. de septem ordinibus ecclesiæ versus finem. baptismus, secunda natiuitas est, quo prima tollitur, 4. to. in 16. cap. Ezech. c. non est dãtis, sed accipiẽtis, 9. to. de septem ord. ecclesiæ, paulò antè finem. baptismus Ioannis qualis fuerit, & cur iteratus, 5. tom. in cap. Ioelis.

Baptizatus est Christus triplici de causa, 6. tom. 7. c. infantes non baptizati ad infernum descendunt, 7. tom. 367. b. baptizatus est quidem in aqua Simon magus, sed non baptizatus in salutẽ, 4. to. 814. e. baptizati virentibus herbis similes, 4. to. 317. a.

Bar apud Hebræos diuersa significat, 7. to. 12. e.

Barabbas, vide Barrabas.

Barac, coruscatio interpretatur, 8. to. 294. f.

Barachia, pater Zachariæ, interpretatur, benedictio domini, 4. to. 66. f. 5. to. 522. f.

Barathrum quid, 4. to. 152. f.

Barba, virilitatis indicium, 7. to. 384. f. quid mysticè, 7. to. 105. c.

Barbarorum corpora Romanorum corporibus cur rectiora, 4. to. in 52. cap. Esa. barbarus est omnis sermo, qui non intelligitur, in 14. cap. 1. Corinth.

Barcæi, qui populi, 4. to, 125. c. & 126. d.

Bardesanes hæreticus, cuius philosophi admirabantur ingenium, 5. to. 144. d.

Bar-Iona, id est, filius columbæ, 6. to. 73. a.

Barnabas missus ad gentes, 4. to. 378. e.

Barrabanus Hebræus præceptor D. Hieronymi, 9. to. 721. b.

Barrabas id est, triticum, & spicarum fasciculus, 7. to. 11. e. interpretatur, filius patris, hoc est diaboli, 7. to. 327. a. rex Iudæorum, ibidem, diabolum significat, 4. to, 46. e.

Barrabas latro, qui seditiones faciebat in turbis, & homicidiorum erat auctor, dimissus est à populo Iudæorum, id est, diabolus, qui vsque hodie regnat in eis: & iccirco pacem habere non possunt, 6. to. 139. a. b.

Bartholomæus Apostolus, carnis origine solus nobilis inter Apostolos, 9. to. 651. a. interpretatur filius Ptolemæi, 7. to. 11. e. huius nomine pseudoeuangelium, 6. tom. in proœmio in Matthæum.

Bartimæus, filius Timæi, 6. to. 311. b.

Baruch interpretatur, benedictus, 4. tom. 666. f.

Βαρὺς bifariã apud Græcos accipitur, 7. to. 142. e.

Basan, regio trans Iordanem, 4. tom. 260. f. cui imperauit Og, rex Basan, 4. tom. 26. b. confusionem, & ignominiam sonat, 5. tom. 383. b. 389. a. & 4. tom. 914. d

Βασανιστήριον, 4. tom. 599. a.

Βάσκανος, & βασκανία, 6. tom. 293. a.

Bases ecclesiæ sunt sancti, 8. tom. 121. b.

Basilides hæreticus, & eius hæresis, 5. tom. 229. c. eiusdem euangelium, 6. to. in proœmio in Matthæum, Basilistæ eius discipuli, 9. tom. 311. d.

Basiliscus, 4. tom. 105. b. seu regulus, volans, 4. to. 241. c. rex serpentum, afflatu suo, atque conspectu homines occidere dicitur, 4. tom. 154. e. 9. to. 311. d.

Basterna, quod genus currus, 4. tom. 498. d.

Batus, mensura liquidorum, 4. to. 1069. c. 1070. f.

Beatitudo hominis vera quænam sit, 8. to. 179. b. perfecta non est in lege veteri, sed in euangelio, 7. tom. 312. f. beatitudinis gradus, 5. tomo. 245. a. beatitudinum maxima, quæ, 7. tom. 157. b. c. beatitudo perfecta est, quæ sermone docueris, opere complere, 6. to. 12. c. sanctorum beatitudo in quibus consistat, 9. tom. 687. a.

Beatus, qui non est Iudæus, gentilis, nec hæreticus, 7. tom. 17. c. qui ambulat in virtutum via, 6. to. 316. c. qui facit iustitiam, hoc est, qui facit Christũ, 7. tom. 312. f. qui omnia metuit, 4. tom. 353. c. qui disponit ascensiones in corde, 7. tom. 249. c. qui intelligit super egenum & pauperem, 7. tom. 131. a. qui seminat super aquas, 4. tom. 257. b. qui in aures loquitur audientis, 7. tom. 15. b. beatus dicitur immortalis, siue laudabilis, vel gloriosus, 7. tomo 354. b. beatus populus, cuius est dominus, deus eius, 7. to. 410. c. beatus ante mortem nemo, 4. tom. 32. d. 682. e. beati, qui pro ecclesia militarunt: & in persecutione dominum sunt confessi, 5. tom. 596. f. beati pauperes spiritu, id est, humiles corde, 4. to. 1119. a. beati sunt illi, qui in vitam æternam merẽtur intrare, 7. tom. 354. f. beatorum & infelicium in hac vita communem esse conditionem, 8. tom. 58. e. beatorum gloria non potest comprehendi, 9. tom. 681. a. b. c. beatorum in æterna vita diuersi gradus, 7. tom. 186. e. beatorum in cælo mansiones variæ, 6. tom. 396. f.

Βέβηλος, 4. tom. 1095. b

Beda presbyter Anglus commentarios scripsit in Iob, 8. tom. 6. b.

Beelmeon, in Moab vicus maximus, 4. to. 903. c.

Beelphegor interpretatur, Priapus, 4. tom. 203. c. alio nomine, Chamos, 4. to. 106. f. idolum Moabitarum, 5. tom. 106. e. 139. b. habens in ore pellem, 5. tom. 139. c.

Beelzebub, dæmonum caput, qui in hoc sæculo debacchantur, 5. to. 456. f. 457. a. idõlum Accaron, quod vocatur idõlum muscæ: Beel, ipse est Bel, siue Baal, zebub autem, musca dicitur, 5. tomo 62. e. 6. tom. 36. e.

Beeri, pater fuit Osee, & interpretatur, puteus meus, 5. tom. 83. b.

Behemoth quid significet, & cur diabolus sic vocatus fuerit, 8. tom. 149. b. 153. b.

Bel Hebraicè, Græcè, Belus, & Latinè Saturnus, 4. tom. 329. b. huius idoli apud veteres tanta religio fuit, vt non solùm humanas captiuorũ hostias, sed & suos ipsorum liberos immolarent, 4. tom. 329. b. Bel confractus, & contritus, 4. tom. 329. b. de eo vide plura, in verbo, Belus.

Iupiter Belus, de quo statim, filius fuit Nẽbroth, qui & Saturnus Babylonicus, & primus post diluuium rex: regnauit autẽ annis duobus & sexaginta, & post mortem pro deo coli, statua illi magna erecta, cœptus est. Hic autem est qui Bel, Beel, siue Baal in scriptura vocatur.

Belial diabolus est, 8. tom. 530. f. interpretatur apostata, seu absque iugo, quòd de collo suo dei abiecerit seruitutem, 6. tom. 407. c. ei & Christo nullus consensus, 7. tom. 24. b.

Belis templum vsque ad solum stratum, 4. tom. 124. f. fabula, 4. tom. 1101. c.

Bellandi omne studium vertitur ad pacem, 4. to. 16. d

Bellatores dei, qui sint, 4. tom. 139. a.

Bellicosus vir per anagogen explicatus, 4. tom. 26. f.

Bellum paci contrarium, vt luci tenebræ, 4. tom. 322. e. tempus belli quandiu in hoc sæculo viuimus, 5. to. 24. d. in bello exhortatio maxima, quæ, 9. tom. 2. f. bella omnia in aduẽtu Christi quieuerunt, 7. to. 144. f. 208. e. f. bellorum omnis dignitas cur periit apud Iudæos, 4. tom. 27. b. bellum spirituale aduersus dæmones, 6. to. 431. b. dæmones in aëre versantes, 6. to. 431. e. bella omnia cessauerunt Christo nato, 4. tom. 16. e

Βιομαντία, ex telorum virgarumque iactu diuinatio, 4. tom. 878. f.

Belus à Nino filio in deum relatus, 5. tom. 96. e.

Benacus, lacus, 4. tom. 96. a. d. quem Gardæ lacum nunc vocant, omnium amœnissimum, Veronensium in ora::carpionum, quos alibi aiunt non inueniri, prope radices montis Baldi, fertilis est.

Ben-Adad, rex Syriæ, 5. tom. 92. d.

Benedicere, pro maledicere, scripturæ loquendi mos, 6. tom. 135. d.

Benedictione cœlesti quomodo nos deus adhuc in terra positos benedixerit, 6. tom. 362. e. benedictionem & maledictionem ante hominis faciem deus dedit, 9. tom. 3. a. benedictiones spirituales in cælestibus sunt: quia terrena benedictio non capit spiritualem, 6 tom. 362. e. benedictio duplex, ibid. benedictiones quattuor in patriarchis vsque ad aduentum Christi fuerunt, 7. tom. 67. a.

Benedictus deus, &c. quid sit, 6. tom. 362. f. benedictus vir qui confidit in domino, 7. tom 78. e.

Benefacere omnibus, etiam peccatoribus, iustũ est, 5. tom. 46. d.

Beneficium ecclesiasticum non sanguini deferendum, 6. tom. 443. a. b. beneficiis infinitis, infinita gloria debetur, 8. tom. 550. d.

Bene-raham Hebraicè, filij tonitrui, Syriacè Bene-reges dicitur, Boanerges est in euangelio, 4. to. 206. b. & 496. b.

Berenice regina, Ptolemæi Philadelphi filia, 4. tom. 521. g. h.

Benhennon vallis, 4. tom. 1186. d.

Beniamin natus de Rachel, 6. tom. 5. b. interpretatur, domini fortitudo, 4. tom. 674. d. vel filius dexteræ, 4. tom. 533. c. lupus rapax, mane comedet prædam, & ad vesperam dabit escam, 5. tom. 114. f. Beniamin & Iuda duæ tribus iunctæ erant, 6. tom. 5. b.

Beniamitæ ob adulterij scelus grauiter puniti, 8. tom. 34. d.

Benignitas, & virtus sponte ad benefaciendum posita, 6. tom. 344. d. lenis est, blanda, tranquilla, & omnium bonorum apta consortio, inuitans ad familiaritatem sui, dulcis alloquio, & moribus temperata, 6. tom. 344. d.

Benoni, Rachel filius, in quo pariẽdo ipsa mortua est: quod nomen pater Iacob mutauit, & appellauit eum Beniacum, hoc est, filium dextræ, 4. tom. 656. d.

Beor, pater Baalam, interpretatur in pelle, semper carni & mortis operibus deditus, 5. tom. 369. a. quid mysticè, ibid.

Berosus Chaldæam scripsit historiã, 4. to. 1125. c.

Berotha, id est, puteus, 4. to. 1090. e.

Bersabee vxor Vriæ, de qua mediatè venit Christus, ipsa Moabitis erat, 6. tom. 1. b. hoc nomen pro varietate accentuũ, interpretatur puteus iuramenti, aut puteus satietatis, ac septimi, 5. to. 278. f.

Berzellai factum mysticè exponitur, 5. to. 102. a.

Beseleel à deo sapientiæ, intelligentiæ, ac disciplinæ spiritu repletus, vt esset faber perfectissimus, 4. tom. 28. e.

Bestia habens dentes, & vngues ferreos, imperium Romanum significans, 5. tom. 117. c. bestia mala rapuit Ioseph, 4. tom. 852. f. bestiam sæuissimam vitare non possumus, 4. tom. 523. c. bestiarum & hominum differentia, 5. tom. 10. c. d. atque illis homo secundum vitia comparatur, & illarum fortitur nomen, 4. tom. 160. e. & 352. c. d. mysticè signant feros homines, 5. tom. 49. b, item vitia, & perturbationes animæ, 4. tom. 440. c. aduersarias item potestates, ibid. bestiæ duæ ferocissimæ quid tropologicè, 4. tom. 699. b. bestiæ tres dentium ordines quid significant, 4. to. 1135. c. bestiæ quattuor, quatuor regna, quæ de terra surgent, 4. tom. 1135. a. bestiæ, quæ excruciant, atque dilaniant animũ nostrũ, 4. tom. 758. d. e. bestiæ calami, sunt dæmones, vel hæretici, 7. tom. 198. f. bestiæ omnes in mansuetudinem redigentur, in fine mũdi, secundum Iudæos, 4. tom. 90. c. bestiæ agri desi benedicent, 4. tom. 314. f. bestiarum nomine intelliguntur seditiosi homines, hæretici & dæmones, 8. tom. 509. b. c.

Beta semicocta, & cocta mysticè quid sit, 4. tom. 363. c. 364. d.

Beth ב & caph כ apud Hebræos litteræ, modico distinguntur apice, 7. tom. 158. d.

Beth, domus, hoc est, Ecclesia interpretatur, 8. tom. 271. b.

Beth-Acerem interpretatur, villa vineæ, 4. tom. 533. c.

Bethania, id est, domus obedientiæ, quondã fuit Simonis leprosi, 6. tom. 127. a.

Beth-Auen interpretatur, ciuitas solis, 5. t. 114. c. huius vrbis vaccas coluerunt habitatores Samariæ 5. tom. 145. c.

Bethel exponitur domus dei, & postea Beth-Auen, id est, domus inutilis, & domus idoli, 5. tom. 107. c. illa est in tribu Ephraim, in qua vitulus aureus, erat, 5. tom. 113. c.

Bethlehem viculus. 4. to. 1621. a. interpretatur domus panis, 5. tom. 360. f. 4. tom. 656. e. in austro posita est, 7. to. 317. c. duplex est, vna in tribu Iuda, altera in Galilæa, 5. tom. 361. a. cognominatur Ephrata, 5. to. 360. f. mundi genuit saluatorem, 5. to. 207. f. in ea primùm ecclesia est audita, 7. to. 382. f.

Bethphage, facerdotum viculus erat, 6. to. 94. c.

Bethsaida, domus venatorum interpretatur, 4. tom. 934. d. domus vallis, & domus maxillarum, 6. to. 171. a. vicus Petri apostoli & Andreæ fratris, ibidem.

Beusim labruscæ, quid, 4. tom. 39. b.

Biblia ab Hebræis corrupta, 5. to. 159. g. in nouo testamento quomodo vitiata, 6. to. in proœmio ad Damasum. Alexandrina dicta ab Hesychio emendata, 4. to. 193. c. à D. Hieronymo interpretata, & edita, 6. to. 2. h. ex Hebræo in veteri testamento versa, 5. tom. 167. g. quam versionem κατ' ἀκρίβειαν vocat & defendit, 4. &. 5. tom. nouum Græce reddidit fidei, vide in catalogo & in epistola ad Damasum, tom. 6. in principio. Reliqua inuenies infrà in verbo Editio.

Biblinæ epistolæ, id est, libri instar longæ, 4. to. 257. g. locus hausus ab Esaia cap. xviij. vbi quod est in vulgata editione, in vasis papyri, lxx. verterunt, biblinas epistolas, beth pro daleth, quæ litteræ similes inter se sunt, accipientes, & Gomer, quæ vox papyrum sonat, litteras interpretantes. De qua re alibi à nobis narratum est.

Bibliothecæ insignes, 4. to. 521. f. bibliothecarum historiæ, 4. to. 525. e.

Biblius, vrbs, à qua Biblij, 4. tom. 412. c. 416. b. adiacet vrbs in ora Libano monti subiecta: & de ea in libris Regum fit mentio, licet in Hebraico vrbs Giblus, & oppidani Giblij nunc potius legantur.

Bilingues, labia dolosa, 7. to. 40. e. bilingue os quorum esse dicatur, 8. to. 83. h.

Binarij numeri vtilitas, 6. to. 80. c. binarius numerus immundus, & Iudaica dualitas, 4. tom. 357. h.

Bituminis stagnum, idem qui Asphaltites lacus, 4. tom. 187. b.

Blasphemantis pœna tẽditur non solum in omne præsens seculum, sed etiam in futurum, 6. tom. 483. b.

Blasphemia in spiritum sanctum est sine venia, 6. to. 483. b. 9. t. 165. a. blasphemia nihil horribilius, 4. t. 168. f. blasphemia finita, malus latro pœna plectitur æterna, 6. to. 195. c. blasphemiæ hominũ nõ metuendæ, 4. to. 360. f. blasphemiæ aliquid cùm audiebant Iudæi, vestimenta sua scindebant, 6. to. 135. b. blasphemia omnis auferenda, 9. tom. 18. a.

Blemmyræ populi, 4. tom. 110. c. 426. b.

Boanerges, quod bene-reges emẽdatius dicitur, 4. tom. 1105. b.

Bolimiodes, qui morbus, 8. to. 15. c.

Bombulum, instrumentum musices, 9. tom. 257. b.

Bonitas quid à benignitate distat, 6. tom. 344. d. bonitas in genere, & iustitia in genere intelligitur, 4. to. 456. f. bonitas dei nos ad pœnitentiam prouocat, 4. tom. 48. c.

Bonorum tria genera in ecclesia, 8. tom. 468. e. bonum naturæ ad iustitiam non sufficit, 10. d. bonum omne certo fine concluditur, 5. to. 78. e. bonum præsentis seculi, confusio est, futuri verò perpetua est fortitudo, 5. tom. 67. a. bonum ex necessitate, non est bonum, 6. tom. 477. c. bonum spontaneum est, 9. tom. 3. c. bonum nihil dici potest, nisi quod vltroneum est, 6. tom. 477. c. bonum nihil præter virtutem, 4. tom. 90. f. nisi quod æternum est, 7. tom. 277. b. bonum nullum est in eo, qui nullum malum destruit, 7. to. 107. b. c. bonum operatur, qui à malo declinat, & facit bonum, 6. to. 408. f. non est qui faciat bonum, non est vsque ad vsum: non de omnibus sed de iis tantum, qui deum negant, ait propheta, 7. tom. 160. f. bonum & iustum non differunt, 4. to. 456. f. quod est substantialiter bonum non potest extraneæ capax esse bonitatis, cùm ipsum tribuat cæteris bonitatem, 6. t. 485. b. bonum maximum, voluptatem esse dicebat Epicurus, 4. to. 168. e. bona omnia huiusce sæculi incerto nauium cursui comparantur, 4. tom. 193. a. bona multa deus facit de nostris malis & peccatis, 9. tom. 470. a. boni omnis fons nullius indiget bono, 8. tom. 59. c. bonorum omnium promissio, vita est æterna, 4. to. 392. d. bona ædificare non possumus, nisi prius destruxerimus mala, 5. to. 22. d. bona bonis, mala malis, reddet deus, 7. tom. 181. b. bona indifferentia, quæ, 4. to. 90. f. & 391. b. bona mãducabũt, qui deo seruiũt, 5. t. 67. a. bona terræ viuentium, quæ, 10. f. bonis præsentibus & æternis frui difficile ac impossibile est, 9. to. 550. c. bona agẽti deus pollicetur, 4. t. 1124. e. bonus nemo ex necessitate, 6. to. 477. b. c. bonus nemo nisi vnus deus, 5. to. 325. a. b. 6. tom. 392. d. bonus quomodo dicitur quis, cùm solus deus sit bonus, 4. to. 835. b. bonus dominus noster Iesus Christus, & ex bono patre generatus, 6. to. 517. a. bonos natura voluntate mala malos fieri, 4. t. 336. d. bonorum vita est tranquilla, & placida, 4. to. 703. c. bonos deus remunerat, 56. f.

Bootes, quod signum cœleste, 4. to. 140, f. 5. tom. 247. c.

Borboritæ hæretici, 6. to. 299. b.

Bos, animal mundum, propter electionem patrum, 8. tom. 258. e. bos operarius est, bos domini sustentans iugum: bos, in cuius vestigium qui seuerit, beatus est, 5. tom. 461. b. bouis caput, Ægyptiorum deus, 4. tom. 337. a. boni trituranti os minemè claudendum, 6. to. 66. d. boues terram operantes, id est, apostoli, & viri apostolici, 4. to. 246. e. bos & leo simul comedent paleas, 4. tom. 483. a. bos secũdum anagogen interpretatus, 4. tom. 6. Bosor interpretatur, caro, 7. tom. 197. b. fugitiuorum ciuitas, 4. tom. 1093. c.

Bosra, vrbs in Arabia, 5. tom. 480. f. interpretatur munita, circundata, siue firmata, 4. tom. 265. a. in Bosra, victima domini, 4. tom. 265. a. de Bosra tinctis vestibus. 4. tom. 452. f. & 453. c.

Botrus amaritudinis, 4. to. 196. f. botrus in ligno portatus, Christi in cruce typus, 6. to. 194. a. botrus quid mysticè indicet, tom. 348. d.

Βουλιοτὴς Pilatus, 6. tom. 144. e.

Bracca, crurale, tibiale, 4. tom. 501. g

Brachium domini quid, 4. to. 370. c. 690. d. credentium populus, 4. tom. 360. e. sanctum, gẽtibus reuelatum, 4. to. 372. d. brachium suum dominus eleuabit in conspectu omnium gentium, 4. tom. 371. b. brachium dei, Christus, 4. t. 357. a. 7. t. 291. c.

Brachmanes, Indorum philosophi, 4. tom. 804. d

Βρύσιμος, 4. tom. 1088. f.

Bruchus paruum animal, à terra se parũ eleuans, 5. t. 267. a. semper versans in terra, cibo & vẽtri seruiens, 5. t. 267. a. cum lasso volatu vltra ire nõ queuerit, in terram cadit, 5. tom. 267. a. bruchus, aculeatus est, 4. tom. 123. b. bruchi reliquias comedet rubigo, 5. tom. 112. d. c. eius innumerabilis multitudo genti Goth sæuissime comparata, 5. tom. 287. a. eius natura, ibid. quid allegoricè significet, 5. tom. 180. f. nigri coloris insectum hoc est, morula à Reatinis propterea vocatum: latet in effossis cauernulis, & viridia multa corrodit.

Bruno Amorbachius, 8. to. 7. a.

Brutus Tarquinium superbum expellit, 5. tom.

Bubalus, sylueſtris bos, ferus indomitus, & qui iugum ceruice non recipiat, 5. to. 115. h. non conuenit cum hoc genus illud boum nigrum & forte, quod Romæ Bubali censetur nomine: nec aliud, de quo Plinius meminit, quod ceruorum asserit esse simile, in Africa prouenientes.

Bubastus interpretatur, oris experimentum, 4. to. 948. d. est vrbs in Ægypto, ibid. hinc Bubastites præfectura in regione circa Pelusium, Plinio.

Bucca & buccina quid sit, 9. tom. 257. c.

Buccella panis cum gaudio præstat victimis cum iurgio, 8. tom. 96. d.

Buccina quid à tuba discrepat, 5. tom. 113. c.

Buxus maritandis vitibus aptissima, 4. to. 302. f.

Buz, filius Nachor, 8. tom. 1. a.

Buzi, pater fuit Ezechielis, qui interpretatur, spiritus, & robustus, 4. tom. 728. f.

Byssus vnde oriatur, & quid mysticè significet, 8. tom. 276. e. in Ægypto quàm maximè nascitur, 4. tom. 914. f. byssinum iustificationes sanctorum denotat, 4. tom. 71. d.

βοθὸς, profundus, 5. tom. 274. a.

Byzantium, 5. tom. 259. f.

C

Κακόφωνος, 6. to. 420. c.

Κάκωσις, 5. to. 4. d

Κακόζηλος & κακοζηλία, 4. tom. 928. e. 5. to. 230. c. ineptum imitatorem sic vocant, & orationis vitium, dum quis non rectè quod ab altero dictum est imitatur.

Cadauera stultitiæ plena, to. 4. 26. f. cadauera olim cremari solita, 5. to.

Cadere est carnale, sed diabolicum iacere, 6. to. 190. d. cadunt omnes, sed non omnes iacent, 6. to. 189. d. cadere in faciem & cadere retrorsum, 4. to. 738. e. idolatra tantum, adorare volens cadere dicitur, non sanctus aliquis, 4. to. 1114. d.

Cades, vna ex fugitiuorum ciuitatibus, 4. tom. 1093. c. interpretatur, sancta, vel commotio tinneæ, 7. to. 90. d. 4. to. 1092. Cades-Barne eadem appellatur, quæ in deserto est, quod extenditur vsque ad vrbem Petram. In Cades fuerunt contradictionis aquæ, 4. tom. 1099. a. 493. h.

Cæcitas intelligentiæ vnde generatur in sensibus, 4. tom. 701. b. c.

Cæcus non dicitur lapis, & cur, 6. tom. 403. b.

cæci moraliter qui dicantur, 6. to. 93. c. & 94. d.

cæcus dicitur, qui Christi fidei lumẽ non habet, 5. to. 282 c. cæcos dominos facit sapientes, 7. to. in Psal. 147. cæcus natus, & postea senatus, gentium populus, 5. tom. 538. c.

Cælestinus cardinalis D. Hieronymi detractor, suæ dementiæ pœnas luit, 9. tom. 715. a. b.

Cælestinus quæ scripserit, 9. tom. in catal. illust. virorum. quare hæreticus, 9. tom. de origine animarum.

Cæli plures, 7. tom. 424. d. cæli pluraliter, pro cælo singulariter, 4. tom. 5. 6. tom. 200. d. cælum, thronus dei, 4. to. 50. f. des dei, 7. to. 33. c. angelorum habitaculum, 4. to. 324. f. 7. to, 70. c. habitaculum sanctum, ac domus gloriæ dei, 4. tom. 459. a. firmamentum, 7. to. 62. f. cæli militia quæ sit, 4. tom. 295. a. cælum deus extendit vt pellem, 5. tom. 193. b. cælum & terra gloriam dei narrant, 7. to. 62. f. cælum cæli, 4. to. 412. d. e. cælũ & cæli apud Hebræos communis sunt numeri, 4. to. 510. f.

per cælum intelligitur omne id, quod supra nos est, 4. tom. 350. f. cæli dierum, mensium annorúmque diuersa spatia complent, 4. tom. 324. f. cælum factum est credentibus terrenis, 7. to. 55. b. cælos deus in prudentia parauit, 4. tom. 89. b. cælum & terra non sunt animalia, 4. to. 142. d. cælum nubibus operiri non potest, 7. to. 417. induetur tenebris, & quasi cilicium erit opetimentum eius, 4. to. 350. f. induetur sacco, 4. tom. 98. f. & 350. f. 5. to. 320. f. cælum æneum, 4. tom. 350. ferreum, 4. tom. 40. f. cælum obstupuit, 5. to. 121. c. cælum triste ob indignationem dei, 4. tom. 99. a. & ipsa terra lugebit, 4. tom. 526. f. cælum & terra propter indignationem domini pertransibunt, 4. to, 142. d. cæli distillauerunt manna, 7. tom. 193. c.

non habent lumen terroris magnitudine, populo non videnti, 4. tom. 526. e. cæli columnæ intremiscunt, ac pauent ad nutum dei, 8. tom. 27. a.

cælum, quasi liber, inuoluetur, 4. tom. 499. a.

cælum veterascit, 4. to. 357. f. cæli sicut fumus, liquescent, 4. tom. 358. p. cæli non peribunt, sed mutabuntur in melius, 4. tom. 357. c. cæli quomodo reseruantur igni, 4, tom. 478. f. cælum & terra transibunt, imminutione, non abolitione sui, 6. tom. 118. f. cælorum virtutes mouebuntur, 5. tom. 73. a. 6. tom. 118. d. cælum non à deo iudicatur, sed terra: quia in cælo peccata non fiunt, 7. tom. 243. c.

cælorum virtutes creatæ, 7. to. 102. c. cæli annuntiauerunt iustitiam dei, 7. tom. 290. f. cælum crystallinum, 4. tom. 731. c. cælum, pro æere, 4. to. 545. c. cælorum corpora ad comparationem dei, immunda esse dicuntur, 8. tom. 70. f. cælorum sedem quærere, & in terra nos generatos esse, grandis est violentia, 6. tom. 41. b. cælorum virtutes nouem, 7. to. 77. a. cælos inclina, domine, 7. tom. 407. c. cæli inclinati sunt, 7. tom. 55. c. cælum nouum, & terra noua, 4. tom. 478. e. de terra deus mittit manum suam: non enim recedit de cælo, 7. tom. 407. c. cælos nouos facturus est deus, 6. tom. 12. e. cælorum regna quibus modis possideri possunt, 7. to. 283. b. cælorum portæ, quæ sint, 4. to. 510. f. cæli multi de terra fiunt, 7. to. 391. a. cæli obedientes dei voluntati, suo currunt ordine, 4. to. 338. e. cæli, qui portant imaginem cælestis, 5. tom. 445. b. cæli, id est apostoli, 7. tom. 62. f. cælos rationabiles spiritu sancto deus ornauit, 8. tomo. 73. a. cæli portantes imaginem supercælestis, qui sint, 4. tom. 361. c. cælos cur scriptura sacra vocet sanctos, 8. tom. 115. a. cælorum nomine sancti intelliguntur, 8. tom. 115. a. 135. a. item scripturæ sacræ, ibid. b. cæli, id est, scripturæ sanctæ, 7. tom. 31. c. cælum altius, sancti apostoli, 7. tom. 344. f.

cælum successores apostolorum, 7. tom. 344. f.

quicunque cælum est, non timet iustum deum, 7. tom. 290. f.

Cæmentarius à Christo curatus, 6. tom. 46. c.

Cæpe, vide cepe.

Cæremoniæ Iudaicæ siue legis, abrogatæ, 4. to. 632 e. f. cur datæ, 4. tom. 467. c.

Cæsar, apud Romanos, nomen imperatoriæ potestatis, 4. to. 239. Cæsares Romanorum imperatores appellabantur à primo C. Cæsare, 4. tom. 935. b. Cæsaris imaginem Pilatus posuit in templo, 6. tom. 116. d. Cæsaris spolia ex Ægypto Romam delata, 9. tom. 271. b. eiusdem triumphus de M. Antonio Kalend. Augusti, ibid.

Cæsarea ciuitas, 5. tom. 19. a. metropolis Cappadociæ, 4. to, 917. b. antea Mazaca, 4. to. 494. c.

Cæsarea Philippi ciuitas, quæ nunc Paneas appellatur, 6. tom. 72. d.

Cæsaries candida, ætatis longitudinem mõstrat, 4. tom. 200. f.

Cain fuit primogenitus, 4. tom. 5. Cain primus fratricida, & homicida, 5. tom. 157. b. 322. f. hic offerebat rectè munera Deo, sed non rectè diuidebat cum fratre, Dei non videns charitatem, 4. tom. 416. e. obtulit sacrificium subdolum, & reprobatum, 6. tom. 191. a. à Deo signatus, 6. tom. 133. b.

in terra Naid habitauit, id est, instabilis factus est, 8. tom. 31. b. egressus à facie Dei, habitauit in terra Nod, hoc est, in commotione, 7. tom. 329. a.

de terra mansuetorum, regioneque viuentium egressus, habitauit in terra Naid, 5. tom. 455. a. vagus & profugus, amens, & tremens, & per loca varia discurrens, Iudæorum typus, 4. tom. 724. e.

Caiphas vnius tantùm anni pontificatum ab Herode redemerat, mirum ergo non est, si nequam Pontifex iudicet iniquiùs, 6. tom. 134. e. prophetauit nesciens, quid diceret, 5. tom. 308. d. 6. to. 23. a.

Calamarion, 4. tom. 781. c.

Calamus aromaticus, 4. tom. 537. c.

Calamus, quod mensuræ genus, 4. tom. 1043. a.

quomodo ad Christum pertinet, 7. to. 56. b. in bonam partem sermo diuinus, & prophetalis gratia, in cap. 40. Ezech. in malam, sermo vacuus, & nihil in se solidum habens, 4. tom. 171. c. & is qui scribendo scribit iniquitatem, tom. 1011. c. calamus etiam doctrinæ gratiam significat, 8. tom. 305. b.

Calcaneum pars extrema vestigij est, 4. tom. 68. d. Græcè πτέρνα, seu πτέρνη, 4. tom. 1085. a. patet morsibus colubri, & in malam partem sumitur, ibidem. huius iniquitas dicitur originale peccatum, 7. tom. 60. d. quid sit labi calcaneo, 7. tom. 149. c.

Calcamenta secundum Platonem non portanda, 6. tom. 34. c. Apostoli absque calceamentis incedere iussi sunt, 5. tom. 220. f. luctus tempore deponuntur, 4. tom. 897. a. calceamenta sumuntur in bonam partem in paschate calceatis pedibus celebrando, & in præparatione euangelij pacis, 4. to. 817. c. in malam. pro mortuis operibus, vbi Apostoli inhibentur, 5. tom. 220. c. calceamenta Dei quid indicent, 9. tom. 154. a. per anagogen quid, 4. tom. 818. d. calceamentorum corrigiam soluere quid, 6. tom. 152. d.

Calceatis pedibus agnus comedendus, 9. tom. in vigilia paschæ de esu agni, 331.

Calculi peccata purgantes, 4. tom. 53. c. calculi morbo senes laborare solent, 5. tom.

Calcula, id est carnis circuncitio, 5. tom. 246. e.

Caligo quid sit, 8. to. 123. b. caligo, hoc est, profunditas scripturarum, 7. tom. 56. d. caligo sub pedibus eius, 4. tom. 236. f. caligo in circuitu domini, 7. tom. 209. c.

Caligula imperauit annis tribus, octo mensibus, ac tredecim diebus, 4. tom. 1153. a. Iudæorum fuit, inimicus, ibidem.

Calix salutaris, 5. to. 370. d. calix furoris domini, 4. to 362. f. calix aureus domini in manu Babylonis, 8. tom. 58. d. calix aureus Babylon in manu domini inebrians omnes gentes, 5. to. 297. a. b.

calice aureo Babylonis inebriari, 4. to. 938. d. 5. tom. 137. b. c. calix, id est verbum Dei, 7. to. 75. a.

calix in manu domini, vini meri plenus, 5. tom. 98. c. calices duo, quibus discipulis propinauit Christus, 6. to. 130. d. calicem Iesu accipiã, quis est ille calix, 7. tom. 349. c. calix in scripturis diuinis quot modis sumitur, 6. tom. 92. c. frequenter accipitur pro pœnis, atque supplicijs, 4. tom. 890. e. f.

quid allegoricè, 5. tom. 16. f. calix mysticus, 7. tom. 75. a.

καλλίκαρπος, vinea, 4. tom. 39. f.

Calliditas Pharisæorum, & innocentia Apostolorum, 8. tom. in cap. 22. prouerb.

Callimachus, poëta Cyrenensis, à D. Paulo citatus, 6. tom. 450. d. e.

Calor persecutiones ac tribulationes ecclesiæ significat, 7. tom. 169. c. calor bonus & malus in scripturis, 7. tom. in Psal. 148.

Calpe, mons Hispaniæ, 6. tom. 297. b.

Caluariæ locus vnde id habuit nominis, 6. tom. 140. e. & 418. e.

Caluitium capitis, signum est luctus, quãdo perdit decorem cæsaries, 4. tom. 768. e. caluitium pro ornamento capitis, habebis, propter opera tua, 4. tom. 768. e. caluitium, id est mens vndique obstrusa, 4. tom. 35. b. caluitium super mortuis fieri iubetur, 4. tom. 768. e.

Calumnia nulla conturbatur sapiens, 5. tom. 42. d. calumnia conturbat sapientem & perdit cor fortitudinis eius, 5. tom. 41. b.

Calix, extrema pars corporis, 6. tom. 152. d.

κάλυξ, 4. tom. 267. b. c. rosæ tumentis vasculum intumescens, & in virides alabastros fastigiatum: dum se paulatim dehiscit, & in vasculum se pandit in medio sui calycis stantis luteos complexa apices, vt egregiè Plinius explicat.

Cambyses Cyri filius, Persarum rex, post Cyrum regnauit, 8. annos, 4. tom. 510. c. 520. d. & 5. tom. 232. b. 233. h. Ægyptum Æthiopiam vsque vastat, 4. tom. 424. a. 941. a. b. in Persas ea quæ capit, asportat, 4. to. 521. c. versus in amentiam, casu equi, & proprio pugio confoditur, ibidem, latè eius historiam Herodotus 2. & 3. lib. prosequitur.

Camelus aëris temperie delectatur, 921. a. b.

camelus intrat per foramen acus, cum diuitijs peccatisque depositis arctam & angustam viam portámque ingreditur, 4. to. 1661. f. defert munera domino, cum solutis animæ vinculis se suáque deo offert, 4. tom. 438. d. e. significat ex vastitate corporis maiora & grauiora legis præcepta, vt iudiciũ, misericordiam, fidem: sicut culex parua & minora, 6. tom. 111. c. camelus quid significet, 6. tom. 111. c.

camelis diuites comparantur, 6. to. 89. b. camelorum greges per allegoriam expositi, 4. to. 438. d.

κάμωσις, 5. tom. 179.

Campus, planities culta ab agricolis, 5. to. 35. c. ad Christi comparationem, qui mons dicitur vniuersa vita, hominum reputatur campus, 5. tom. 351. 155. c. campi legis fructum spiritus afferunt, 7. tom. in Psal. 65.

Camus, κῆπος, frenum, quo equi & alia iumenta retinentur, apud septuaginta interp. Psalm. 331. & Ezechielis cap. nono. & pro fune quo damnati furcæ alligantur, Plautus vtitur.

Cancer est vulnus quod in mamillis nascitur fœminarum, 8. tom. 639. b.

Candelabrum aureum de auro purissimo, ecclesiam significans, 5. tom. 540. f. candelabrum, apostoli sunt, 5. tom. 161. a. b.

Canicula formam monstrat fornicationis, 7. tom. 250. f.

Canis ad libidinem pronus, 4. tom. 485. c. canis pretium non auferes in domo Dei tui, 4. tom. 485. c. canis viuus melior est leone mortuo, 5. to. 56. e. canis allegoricè expositus, 5. tom. 56. e.

canes impudentissimi, qui sint, 4. to. 402. d. canes cæci, qui dormientes vident somnia vanitatis, 4. tom. 408. f. canes Scyllei, 5. tom. 114. a. canes Ethnici propter idololatriam dicuntur, 6. to. 69. a.

canes muti circundederunt me, 6. tom. 138. e. f.

canes tropologicè qui sint, 6. tom. 21. a. canum proprium est, vt domino suo congaudeant, & latronem allatrent, 7. tom. 71. c. canis ad vomitum reuersus quid, 8. tom. 255. a. canis cui panis filiorum mittendus non est, gentium populus, 5. tom. 56. e.

Canities, gloria senum, 4. tom. 27. a. hominum, prudentia est, ibidem.

Cannij poëtæ sententia contra matrimonium, 9. tom.

Canonica Anglica, 8. tom. 6. b.

Canones in euangelia decem, expressi sunt in 6. tom. initio.

Cantandi psalmos in ecclesia munus, 6. tom. 420. d. e.

Cantatores spiritu & mente psallentes, 5. to. 16. e.

Cantatrix, quæ non potest vocem suam in sublime tollere, 5. tom. 16. e.

Cantharus de ligno loquitur, 5. tom. 433. b. cantharus, id est, hæretici, 5. tom. 433. b.

Canthelius Romanus, 5. tom.

Cantica quid sint, 8. tom. 293. b. canticum quid à psalmo discrepet, 7. tom. 256. f. cãticum primum cecinit Deo Moyses & filij Israël, 8. tom. 293. c.

canticum nouum, id est noua vita, 7. tom. 101. e.

cantabitur in cælo nouo, & in terra noua, ab hominibus nouis, 6. tom. 167. b. canticum nouum, est filius dei crucifixus, quod nunquam auditum fuerat, 7. tom. 291. b. in cantico canticorum theoricè comprehenditur, 8. tom. 291. a. cantici canticorum liber apud Hebræos non legitur nisi à viris, 8. tom. 282. d. cur sic inscribatur, 8. tom. 297. c. & 298. d.

Capharnaum, ager pulchritudinis dicitur, 4. to. 1001. a. 6. tom. 43. c. villa consolationis interpretatur, 6. tom. 154. c. 174. f. oppidum in littore lacus Genezareth positum, 4. tom. 72. f. ibi Christus multa signa fecit, 6. tom. 42. f.

Capillus, id est, diuitiarum superfluitas, 7. tom. 158. f. capilli capitis apostolorum numerati sunt, 4. tom. 1063. a. 5. tom. 277. a. capilli Dei quid indicent, 9. tom. 151. b.

Capitolium Babylonis quod, quantum, & quale, 4. tom. 103. c.

Capitulum pro exordio, 4. tom. 740. f. non enim ita, vt nos, veteres in sacris Bibliis capitula habebant: sed partitiones quasdam breues, quas capitula appellabant: vnde 235. capitula in Marci euangelio fuisse legimus.

Cappadoces deus conuertit in Palæstinos, 5. to. 283. c.

Capparis Auiiona Hebraicè dicitur: & quia hæc vox desiderium etiam, & concupiscentiam significat, hoc ipsum mysticè capparis notat, 5. tom. 75. c. quid allegoricè, 5. tom. 72. e. 5. tom. 73. c.

Capra, animal est ad excelsa se attollens, & periculum in præcipitijs non sustinens, 4. tom. in cap. 43. Ezec. inde Græcis αἰσόλιον hoc genus dicitur: & propterea sublimis conuersationis hominem notat, ibid. caprarum & hircorum grex, sublimium conuersatio dicitur, 4. tom. 1052. d. e.

Caprea & ceruus inter animalia munda referuntur, 8. tom. 369. b. capreæ dictamũ appetunt vulneratæ, 5. tom. 45. c.

Captiuitas vetus vitiorum, totũ inuaserat mundum, 7. tom. 378. b. captiuitas instat vicina, 4. to. 765. a. captiuitas æterna Iudæis, 4. tom. 765. a.

Caput cùm doluerit, omnia membra debilia sunt, 4. tom. 7. caput cætera regit membra, 7. to. 74. f. caput, cordis & animæ principale, in quo sensus omnes locati sunt, 6. tom. 430. e. f. pro diuinitate, seu deitate, 7. tom. 385. a. caput dei quid indicet, 9. to. 151. a. caput Christi quo pacto deus esse dicatur, 8. tom. 492. e. capite occiso, totum corpus efficitur enerue, 6. tom. 187. a. capita omnia in omni loco attondentur, 4. tom. 768. e. capita rasa habet superstitio gentilis, 4. tom. 1061. b. c. caput, est principale mentis, 7. tom. 74. f.

Carbones super inimici caput congregandi, 7. tom. 280. e. 434. f. carbones desolatorij, 7. tom. 433. a. carbones moraliter explicati, 7. tom. 55. c.

Carbunculus, lapis, 4. tom. 53. b. 141. c. ibidem. eius natura, 387. b. carbunculis altare dei plenum, 4. to. 53. b. c.

Cardamum, Persarum victus, 4. to. 1135. c.

Cardines mundi, gentium principes, 8. tom. 114. d. e.

Carectum sine aqua viuere non potest, 8. tom. 24. e.

Cariathaim, ciuitas maritima, 4. tom. 903. c. 904. a.

Cariath-arbe, vna ex fugitiuorum ciuitatibus, 4. tom. 1093. c.

Cariathiarim interpretatur, villa syluarum, 5. to. 218. f.

Carioth, ciuitatis nomen, 5. tom. 218. d.

Carmelus, mons immineps mari magno, 4. tom. 1098. e. duo sunt montes hoc nomine, & vbi, 5. tom. 211. b. mons in Galilæa, 4. tom. 83. c.

mons opimus, & nemorosus, in quo orauit Helias, 4. tom. 110. f. mons, in quo fuit Nabal carmelius, homo stultus, & iniquus, 4. tom. 236. d. e. interpretatur, scientia circuncisionis, 5. tom. 383. a. 389. a. ibid.

Carmentalis porta Romæ, 4. tom. 1140. c.

Carmina sæculi, & carmina ecclesiæ, 7. tom. 163. b.

Carnales homines per terram significati, 8. tom. 31. f. carnales dicimur, quando totos nos voluptatibus damus, 6. tom. 336. e. carnales motus, dæmones & hæretici, 7. tom. 85. c. carnalia qui pro saluatore dimiserit, spiritualia recipiet, 6. tom. 690. d.

Carneades philosophorum eloquentissimus, & rhetorum acutissimus, 5. to. 463. a. b.

Caro spicialiter hominum accipitur, 5. to. 534. f. pro operibus carnis sæpe in scripturis sumitur, 8. tom. 511. c. caro nisi mortua fuerit, spiritus viuificari non potest, 7. tom. 248. f. caro multipliciter deum quærit, 7. tom. 181. c. caro concupiscit aduersus spiritum, &c. 6. tom. 339. b.

caro præsentibus delectatur, & breuibus: spiritus perpetuis, & futuris, 6. tom. 338. c. caro omnis vidit salutare dei, 4. tom. 289. a. caro omnis fœnum, 4. tom. 289. c. caro omnis dei salutare videbit, 5. tom. 198. f. omnis caro omnem populum significat, 4. tom. 500. c. omnis caro adoratura est dominum, 4. tom. 107. f. 500. 4. f. ibidem.

carnis opera repudiantur, 4. tom. 366. f. hæc excludunt nos à regno dei, 6. tom. 466. d.

manifesta, 6. tom. 335. b. carnis sapientia deo est inimica, 6. tom. 342. d. carnis operum catalogus, 6. tom. 343. a. carnem non manducare, optimum est, 9. tom. 19. b. c. qui iuxta carnem viuũt, morientur, 6. to. 511. a. per carnem, infirma quædam ac tenera acta: per ossa, fortia signantur, 8. tom. 216. e. in carne esse, aliud est, & aliud in carne viuere, 6. tom. 291. c.

qui in carne sunt, deo placere non possunt, 4. to. 565. c. in carne quinam dicantur esse, 8. tom. 418. f.

caro & sanguis regnum dei non possidebunt, 4. tom. 827. b. 7. tom. 157. a. caro frigus timet, aspernatur famẽ, attenuatur vigiliis, libidinibus exardescit, mollia quæque & iocunda desiderat: spiritus contrà, &c. 339. a. caro domini, verus est cibus, &c. 5. tom. 24. f. caro Christi dupliciter intelligitur, 6. tom. 365. c. hæc propriè non est filius dei, 6. tom. 345. a. b. caro mysticè, 6. tom. 73. b. qui carnes sunt, suis vescuntur carnibus, 4. tom. 348. f.

Carnes, id est, affectus carnis: quia hoc est cibus ipsorum, 7. tom. 83. b. carnium esus, est seminarium libidinis, 9. tom. 536. b. quinam olim hunc detestati fuerint, 9. tom. 539. a. b. & seq.

carnium abstinentia castitatem seruat, 9. tom. 16. c.

Carpenta ferrata, quæ & qualia instrumenta, 4. tom. 203. b.

καρποφορία, vbertas & abundantia frugum, 5. tom. 573. a.

Carrucæ quid significant, 4. tom. 497. c.

Carthago, Pœnorum colonia, 4. tom. 627. b. & 132. d. à Tyriis condita, 6. tom. 297. b.

Casia herbæ genus quo pacto crescat, & quid indicet, 8. tom. 347. b. aquis deficientibus nutritur, ibidem. hominem demonstrat, 7. tom. 141. c.

Casia filia Iob, quid designat, 8. tom. 165. a.

Casius, ciuitas Ægypti, 4. tom. 120. d.

Casius mons, 4. tom. 120. d. huius altitudo per directum quatuor millium passuum est, per ambitum 19. cuius cacumen quarta vigilia orientem per tenebras solem aspicit, Syriæ mons est.

Casleu, mensis nonus, 5. tom. in cap. 7. in Aggæum.

Cassianus monachus, Scytha, multa scripsit, 9. tom. in dialog. illustr. viror.

Castigandi subditi, non occidendi, 8. tom. in cap. 19. prouerb. castigari à domino, vtile, & curari, 9. tom. 50. d.

Castitas, Christi est hostia, 7. tom. 287. a. castitas vera quænam sit, 8. tom. 529. b. hæc nobis est necessaria, ne nostras perdamus animas, 7. to. 46. c.

castitas omnis est in carne, & spiritu, & anima, 6. tom. 454. f. castitas vbinam cõsistat, 6. tom. 457. a.

hæc iuncta spiritui, vnus efficitur spiritus, 6. tom. 185. c. Castitas potest iugiter custodiri, 8. tom. 477. b. morietur, quando in ecclesia doctrina nõ erit, 5. tom. 278. e. castitatis verbum luxuriosis odiosum, 9. tom. 521. c. castitatis mirum & sanctissimum exemplum, 9. tom. 6. d. castitas quibus modis seruari, ac retineri potest, 9. tom. 16. c. castitas desecat impudicitiam, 6. tom. 328. c.

Castra, id est, synagogæ, 7. tom. 229. a.

Castus ex fide viuit, 6. tom. 301. c.

καταβολὴ, 6. tom. 362. f.

καταχαρμοὶ, frugum omnium abundantia, 5. tom. 531. b.

κατάλογμα, 4. tom. 629. c.

Catalogus patris virtutum in decem & septem partes diuisus, 4. tom. 849. c.

καταμόνας, 7. tom. 103. c.

καταρρὰ quid sit, 4. tom. 233. a.

κατατρόησις, 6. tom. 461. a.

Cataphrygæ hæretici, 7. tom. 299. b. 9. tom. 313. c. horum arrogans præsumptio, 7. tom. 323. b.

καταρῶναι, 6. tom. 430. f. 431. a.

Catechumeni qui dicantur, 6. tom. 151. b.

Catena mysticè, animæ vinculum, 4. tom. 421. a.

κάθεμα, 4. tom. 819. b.

κάθλωσις, 4. tom. 770. c.

Catina, scriptor Syrius λεπτὸς, id est, acutus & ingeniosus, 4. tom. 732. e.

Cauda, hæreticos significans, 4. tom. 78. f.

caudæ torrium fumigantium sapientiam sæcularem, & hæreticos significantes, 4. tom. 59. b.

Cauma, 4. tom. 1117. c.

Caupones pessimi facientes de vino aquam, 4. tom. 11. c. miscent aquam vino, 5. tom. 224. d.

Causæ rerum quo pacto inuestigandæ, 9. tom. 83. c.

κάυσων qualis ventus, 4. tom. 860. e. ventus vrens, & contrarius floribus, qui cũcta germina disperdit, 5. tom. 160. c.

Cauterium, 5. tom. 343. c.

Cedar, secundus ex Ismaële natus, 8. tom. 314. e. nigredo vel obscuritas interpretatur, 8. to. 313. c. vel tenebræ, 4. tom. 307. c. 7. tom. 373. b.

Cedar, regio trans Arabiam Sarracenorum, quõdam inhabitabilis, 4. tom. 307. c. regio Sarracenorum, qui Ismaëlitæ vocantur, 4. tom. 437. c. 510. d. 921. a. Cedar gloria omnis auferetur, 4. to. 126. c.

Cedron torrẽs, de quo Christus bibit, 7. to. 336. c. interpretatur, tenebræ, 4. tom. 664. e. 7. tom. 336. f.

Cedrus, arez Hebraicè, arbor montis Libani excelsissima, odoris optimi, & imputribilis, 4. to. 302. f. 7. tom. 278. f. duas habet interpretationes, 7. to. 121. b. gentiũ principes notat, 4. to. 102. c. potentes & optimates, 4. to. 277. c. omnes superbos, 7. tom. 89. b. cedros dei tradidit dominus suppliciis conterendas, 4. tom. 146. e. cedri in bonam, & malam accipiuntur partem, 7. tom. 89. b.

Celari nihil potest in conspectu dei, 4. tom. 10. c.

Celeuma & celeusma, 4. tom. 629. c. Sic vocant nautarum admonitionem, quæ vel voce, vel cantu ad peragendum opus excitantur: vnde, Quorum per vaga tarda nauigantes lentos figitis ad celeuma remos, inquit, epigrammaticus vates.

Cellaria sunt corda iustorum, 8. tom. 245. a.

cellaria hæreticorum plena, 7. tom. 409. b.

sancti non habent cellaria, 7. tom. in psal. 91.

cellaria, quæ claudenda sunt qualia, 4. tom. 213. a.

Celtiberia, Hispaniæ regio, cur sic vocata, 4. to. 494. f.

Centauri & Lapithæ oppleti vino in mutuum exitium corruerunt, 6. tom. 420. d.

Centenarius numerus, 4. tom. 479. b. c.

Centies, id est plurimum, 5. tom. 52. d. centum viginti, numerus sacratus, 8. tom. 318. f.

Centurio, gregario milite maior, tribuno minor est, 4. tom. 441. c. centurionis fides cur cæterorum fidei præposita, 6. tom. 25. a. centurio, christianorum figura, 7. tom. 146. f. qui sint centuriones, 4. tom. 27. b.

Cepe, Ægypiorum deus horribilis, 4. tom. 329. c. 330. d.

Cephas, id est, petra, 6. tom. 288. f. an Cephæ, hoc est, diuo Petro, diuus Paulus restiterit, 6. tom. 288. f.

χάρασμα, 4. tom. 474. f.

χίρδος, 5. tom. 359. a.

Cerebrum rationis sedes, 6. to. 56. e. principale secundum Platonem, 4. to. 731. a.

Ceremoniæ, vide suprà cæremoniæ.

Cerei festiuissimus ritus quo ad diaconũ, 9.tom. de cereo pasch. epist. 29. cerei paschalis laudes enarrantur, ibidem.

Cerethim interfectorum nomen accepit, 4.tom. 906.f.

Cerinthus hæreticus tempore D.Ioannis Euang. 6.tom.in epistol.

Ceruical, corpus est domini, cui diuinitas, sicut caput, inclinata est, 6.tom.163.a.

Ceruix quid indicet, 8.to.339.a.

Ceruus accipitur in sancto, quia altus est, & cornua grandia habet, & interficit serpentes, 7. to.402. f. ceruus amicitiæ, 4.to.268.f. cerui serpentes occidunt, & comedunt, 7.to.305.b.c. ceruorum mẽses custoditi, & partus eorum emittes, 4.to.266.f.

cerui Apostolos notant, ac quemlibet doctorem, 4.tom.266.f. omnémque qui diabolo resitit, ac eum vicit, 5.tom. quid moraliter, 7.tom.90.c.

ceruæ cùm in agro pariunt, & suos fœtus relinquunt, grandis est sterilitas, quia non sit herba, 4.to.572.d.e. ceruorum natura, 9. tom. 252.c. 8. tom.373.b.c.

Cethæa, mater Hierusalem & Samariæ, 4. tom. 883.c. interpretatur, insaniens, siue, in amentiam vertens, 4.tom.833.c.

Cete quid, 7.tom.425.a.

Cethim seu verius Cithim insula, Cyprus in qua Citium vrbs est, terra continens facta, 4. to. 132.e.

aut Italiæ, & Macedoniæ insulæ, 4. tomo 132. d. de terra Cethim Alexandrum magnum exisse scribitur: interpretatur Hebraicè percussa, item perfecta & consummata, demum mare congelascens.

Cetus magnus, est Belial, & Satan, 4. tomo 213.c.

Chæremon Stoicus vir eloquentissimus, 9. tom. 539.b.

χαῖρε quid, 6.tom.35.a.

Chalane, Persidis ciuitas, quæ nunc Ctesiphõ appellatur, 5.tom.259.b.

Chalani regio, vbi turris Babylonica fuit ædificata, 4.tom.81.b.

Chaldæa, est terra Chanaan, 4.tom.828.f.

Chaldæi, hoc est, quasi vbera 4.tom.192. f. 828.f. ibidem, 5.tom.420.f. significati per locustas, 5.to. 188.d. astrorum obseruatores studiosi, 4. tom. 265.c. eorum omne seminarium penitus deperditum, 4.tom.104.e. hos Cyrus primus destruxit, 4.tom.321.b.

Cham interpretatur, calliditas, 7. tom.231.b.

quia non verenda patris prætexit, æterna maledictione signatur, 4.tom.816.f. pater fuit Chanaan, princeps gentis Ægyptiæ, 4. to.813.a. quam terræ partem ille occupauit, 4.tom.494.f.

χαμαιευνίαι, 4.tom.1030.e.

Chamæleontes mutant colores, 5.to.486.f.

Chamos, idolum, alio nomine, Beelphegor, 4. to. 106.f. à Moabitis colebatur, 5.tom.131.c.

Chamus condemnationis, 5.tom.458.d.

Chana, vicus Galilææ, 6.to.33.a. interpretatur, zelus, 6.tom.33.b.

Chanaan puer maledictus, & famulus suis fratribus, 6. tom. 304.d. hic à patre maledictus refert peccatores, 5. tom. 471.c. eius maledictio vsque hodie perseuerat, 7.to.237.c. interpretatur, quasi fluctuatio, 4.tom.191.b. 828.f. 5.tom. 301.a. 8. tom. 277.a. Chanaan, terra Palæstinorum, 5. to. 479.a. quid tropologicè, 4.tom.192.e.

Chananæa, ecclesiæ typus, 6.tom. 68.f.69.a.

Chananæus interpretatur, negotiator, siue μετάβολος, id est, transiator, 5. tom. 109. c. Chananæi parati ad humilitatem, 5.to.589.c.

Chananitis lingua inter Ægyptiam & Hebræam media, 4.tom.174.f. Chananitis primò filium Dauid, deinde dominum vocauit, & ad extremũ adorat, vt deum, 6.to.69.a.

Charitas quid sit, 9.tom.567.a. prima omnium virtutum, 8.tom.564.e. finis est præcepti, 6. tom. 146.a.b. legis plenitudo, 7. to.50. d. tantùm bonum est, vt omnis lex in illa recapituletur, 6. tom. 336. f. charitas, fides, & spes, munitiones sunt mentis, 4. tom. 690.e. charitas, fides, & castitas, tres portæ æternales, 7. tom. 77. b. charitas est quadruplex, 8. tom. 563. c. hæc sine fide infructuosa est, 4.tom.22.a. cur maior spe & fide, 8.tom.601.c. non consistit cum vno, 6. tom. 179.a. in communicatione, & ministerio comprobatur, 6.tom.468. d. si cesset, per quam lex vniuersa completur, publicum quoddam inter homines erit latrocinium, 6.tom. 339.a. à trinitate & tribuitur, & firmatur, 6. tom. 495. a.

charitas vera, quanto augetur numero, tanto crescit & labore, 5. tom. 31. a. perfecta foras timorem mittit, 7.tom. 64. e. calida est in his, qui feruent in spiritu: frigens autem, glacialis & gelida in his, qui flatus Aquilonis durissimos susceperunt, 6.tom. 454.e. benigna est, non æmulatur, non quærit, quæ sua sunt, 5. tom. 521. a.

ordinata quænam sit, 8.tom.356.f. & 357.a.

charitas Dei diffusa est in cordibus nostris per spiritum sanctum, qui datus est nobis, 5. tom. 597.a.7.tom.177.b. charitas multa membra in vnum redigit corpus, 8.tom. 603. c. charitatis & dilectionis nomẽ loco cupidinis vsurpat scriptura, 8.to. 285.b. charitatis rara est possessio, 6.to. 337.b. charitatis ordo seruandus, 4. to. 1065. a. eius dulcissimi fructus, 8. tom. 25. b. charitatis obseruatione vniuersa Dei præcepta continentur, 6. tom.337.a. charitatis sanitas, 6. tom. 453. c. charitatis Dei vinculum quis enarrare poterit? 6. tom. 394. c. charitatis proprietates, 9.tom. 567.b. c. commendatio, 8. tom. 286. e. f. & 287. a. b. charitatem habere in deum, & in sanctos eius, 6.tom. 475.f. 476. d. hanc aquæ multæ extinguere non poterunt, 6. tom.115.c.

in charitate non est timor, 6. tom.173.a. absque charitate quidquid fit non prodest quidquam, 4.tom.417.a.b.

Charmel, id est, circumcisionis scientia, 4. tom. 236.f.

Chaos magnum interpositum apud inferos, & Abraham cum Lazaro, &c.5.to.26.f.

Charran, idem est, quod foramina, 4. tom. 922.d.

χανώναι, 4.tom.541.c.

χείμαρρος, torrens, 4.tom.1086.e.

Chebron, pro, Hebron, 4. tom. χ. enim Græcum verbis ab adspiratis litteris incipientibus Lxx. præposuerunt.

Chelbon interpretatur, lacteus, 4.to.920.c.

Chelmad, vel cherma, id est, vinea, 4. tom. 921.c.

Cherogylius quod genus animalis, 8.tom 116.b. non maius hericio, cuius in Palæstinæ regionibus magna est abundantia, 8.tom.267.c.

Cherub genere masculino, numero singulari, & plurali dicuntur cherubim, qui interpretantur, scientiæ multitudo, 4.tom 931.a.b.7.tom.56.d.195.c.

& τὰ χερουβεῖμ neutrali genere, numeroque plurali, 4.tom.78.c. cherub custodiens viam ligni vitæ, 4.tom.481.c.5.tom.485.a.b. cherubim, & quatuor rotarum species, quid sibi velint, 4.tom.785.a.

cherubim super arcam testamenti, 4.tom. 520.d.

cherubim in templo Salomonis, 4. tom. 1033.a.

auri splendore radientia, 5.tom.93.a.

χιλίαρχος, 4.tom.443.b. chiliarchi qui, 4. tom. 27.b.

Chiliastæ, id est, millenarij, qui post resurrectionem restituendam auream gemmatámque Hierusalem, & in ea sanctos per mille annos (vnde illis nomen) cum Christo regnaturos asserebant, 4.tom. 435.a.442.f.476.d.663.b. Horum opinionem dãnat vtique Hieronymus, qui eam vbique irridet, & plus omnibus insectatur, modestè tamen, ne videatur damnare sanctos viros, ac martyres, qui eam secuti sunt.

Chilo vnus è septem Græciæ sapientibus, 8.tom. 330.f.

Chirographum pauperi quando reddendum, 4. tom. 416.f. chirographum maledictum legis, 8. tom. 601.a. quod Christus detraxerit, 9.tom. in Symbolo Ruffini, de chirographo peccati, quod Christus deleuit, 4.tom.378.f.379.a.

Chlamis coccinea Christi mysticè expositа, 6. tom. 139.c.

Choa quod genus mensuræ, 4.tom.750.f.

Chobar fluuius, de quo bibit Elias propheta, 7. to. 336.e. iuxta quem Ezechiel magnam vidit visionem, 4.tom.1154.f.1155.a. interpretatur grauissimus, 4.tom. 745.c. vel onus pondûsque significat, & Tygrim & Eufratẽ, & omnia magna & grauissima flumina, quæ in Chaldæorum regione esse perhibentur, significat, 4.tom. 727. c.&1045.b. vt hanc significationem habeat Chobad, quod graue notat, legendum esset: quam lectionem habuisse Hieronymum puto: facilè enim ex Daleth factum est Res.

Chorazain & Bethsaida, vrbes Galilææ, à saluatore planguntur, 6.tom.43.a.

Chordæ decem, sunt decem verba legis, 7.tom. 101.b.

Chore calnities interpretatur, 9.tom.252.c.

Chorus vbicumque est, ibi diuersæ voces in vnũ canticum congeruntur, 7.tom.426.d. Chori tres didascali, 7.tom.237.c.

χρεωφυία, 4.tom.421.b.

Chrisma, quod Apostolos omnia docuit, 5.tom. 454.e. chrisma sacerdotale, propheticum, & regium in veteri lege, 5.tom.454.d.e. chrisma pontificis, 5.tom. 454.f. chrismatis oleum in baptismo, 5.tom.491.a.

χρυσόστις, 6.tom.344.d.

Christiani vocamur ex nomine domini nostri Iesu Christi, 7.t.137.c.307. c. Christian' in Christo recreatus, 7.to.300.e. christiani vncti oleo spirituali, 4.to.1066.c. christianorũ gens de gentibus vniuersis congregata, 4.tom.73.c. christianus ille dicitur insipiens, qui in operibus non intelligit creatorem, 7.tom.277.a. gens christianorũ beata, cuius dominus, deus eius, 7.tom.103.c. populus christianus requirit faciem dei Iacob, 7. tom. 76.e. christiani nominis præstantia, & super omnia nomina prærogatiua, 4.tom. 477.c. christiani omnes sunt reges, 8.tom.34.f. christiana simplicitas non vult eloquentiam Platonicam, sed vult simplicitatem apostolicam, 7.tom.410.e. christianus quodcunque viderit, semper ædificatur, 7.tom. 276.d. christianum populum deus dapibus satiauit æternis, 7.tom.321.c. christianorum est, maximè in noctibus peccata sua confiteri, 7.tom.275.c.

christiani non solum operari bona, sed & tolerare mala debent, 9.tom.489.c. christiani mali, grauius puniuntur quàm pagani, 9.tom.647.a. christiani sunt peregrini & aduenæ, & non habent, vbi requiescant: & sanguinis ager, est eorum sepultura, 7.tom. 224. f. christianorum infirmitas, non est mors, sed similitudo mortis, 6.tom.174.e. christiani hominis anima multis gentibus nobilior, multísque vrbibus pretiosior, 4.tom.677.a. christianos non spernit deus, sed exaudit, 7.tom.72.f. in christianis non initium, sed finis requiritur, 9.tom. 568.c. Christianis ablatum est opprobrium Aegypti, 8.tom.223.a. Christianus qua ratione cum hæretico conuersari debeat, 8. tom. 491.b. christianorum quot sunt genera, 5.tom.453.d.

Christi deitas.

Christus vnde dictus, 9.tom.170.b. vnctus domini, vnctio enim erat insigne apud Hebræos regiæ potestatis, 4.tom.321.c.

χριστος, vnctus, 6. tom. 149. c. Christus idem rex & sacerdos, 6.tom. 149. c. vnctus spiritu sancto, 4. tom. 444. f. vnctus, vt cæteros vngeret: quia vnguenti habuit fontem, 7. 385. a.b. natura vnctus, nos per gratiam, 7. tom. 141. c. sanctus sanctorum vnctus, 4.tom. 1152. f. Christus, commune dignitatis est nomen, Iesus proprium vocabulum saluatoris, 6. tom. 73. c.

de deo homo natus, 8. tom. 44. f. Christus quilibet vocatur, qui in Christo baptizatus est, 7. tom. 87.c.

Christi regis generatio duplex, 7. tom. 178. f. 179.a. solus à patre generatus, natura, non adoptione filius est, 9. tom. 327. c. Christus vnus numerari non potest, 7. tom. 417. a. de Iudæ stirpe generatus, 4. tomo. 473. c. 7. tomo. 89. c. 177.a.

Christus, & christiani, sunt semen Abrahæ. 4. to. 296.e. 6. tom. 308.c.480.d. quomodo hic est ortus de terra, 7.tom. 254.e. in Maria, quasi sponsus in thalamo, & corpus Mariæ quasi tabernaculum, 7.tom.56.e. ex Maria natus absque coitu viri, 7.tom.70.d. cur de peccatoribus nasci voluit, 4.tom. 1. b. cur dicitur de muliere natus, & sub lege factus, 6.tom. 340. d. cur non de simplici virgine, sed de desponsata conceptus est, 4. tom. 2. f. de cælo venit in vterum, de vtero in præsepe, de præsepi in crucem, de cruce in sepulchrum, de sepulchro ad inferos, de inferis victor remeauit ad cælos, 7. tom. 173. c.

illapsus est in vterum virginalem per infusionem spiritus sancti, 7.tom.208. c. qui ante sæcula natus est, initium sumpsit ex Maria, 7.tom.166.d.

quo pacto dicatur primogenitus omnis creaturæ, 8.tom. 598. d. non per prolationem natus, 9.tom.326.d. Christi natiuitas, crux, mors, & resurrectio, nisi ex auditu, sciri non potest, 6. tom. 294.d. pauper natus in carne, factus est vnicum pretium mundi, 7.tom. 80. e. Christus quotidie nascitur, si volumus, 7. tom. 260. f. Herode regnante in Iudæa, & Augusto apud Romanos, natus est, 4.tom. 1150. e. anno verò Imperij Augusti quadragesimo primo, 4. tom. 1152. e.

Dauidis filius, 5.tom.7.b. si Christus est filius Dauid, quomodo in spiritu vocat eum dominum? 7.tom.333.a. Christus vnus atque idem filius Dei, & filius hominis, 6. tom. 145. b. cur sæpius filius hominis, quàm filius dei vocetur, 8.tom 249.b.c.

nutritus in Nazareth, 6. tom. 79. c. vnicus & verus dei filius, 9. tom.171. d. est vnicus Dei filius, 9.tom.330.c. d. deus est, 6.to.413.b. eius deitas probatur, 9.tom. 315.d. Christus per naturam deus, 4.tom.256.c. æqualis patri, 8. to. 484.d. 9.to. 316.d. æqualem cum patre habuit claritatem priùs quàm fieret mundus, 7.to.77.a.

missus à patre, non separatur ab eo, &c. 6. tom. 500.f. Christi pater iuxta substantiam pater est, 6.to.392.c. hic natura sanctus, 7.to.58.c.

Christi incarnatio.

Christus suscepit corpus & animam, vt vtrumque saluaret, & vt perfectum hominem saluaret, sicut eum condidit, 7.to.332. f. qui verè assumpsit hominem, loquitur secundum hominem, 7.to. 334.c. venit manifestus carne, & occultus diuinitate, 7.to.32.f.

Christi nomina.

Christus, dei sceptrum, 4.to.372.f. brachium Dei, & fortitudo, 4.to.357.a. est omnium proximus, 7.to. 40.e. noster salutaris est, 7. tom. 85.b. pignus nostrum, 7. tom. 86.e. est vinea, & pater eius agricola, 4.to. 246.e. in carne, est verus medicus, 7.tom.51.c. cur dicitur, holocaustum, 7.tom. 65.c. panis viuus, qui de cælo descendit, 7. to. 73.a. vermis dicitur & homo, 7.tom.70.d. rex, sacerdos, & hostia, 7. tom. 65.b. vitulus saginatus, pro mundi salute occisus, 7.tom.89.b. sanctorum omnium gloria, 7.tom.53.c. rex regum, & dominus dominantium, 7.tom.66.f. rex Iudæorum, 7.to. 48.d. ecclesiæ virginis sponsus, 4.tom.515.c.5.tom.29.c.

veritas & salutare, 7.tom.129.c. cur veritas, & misericordia vocatur, 7. tom.265. a. pastor bonus: nos oues, 7.tom.296.f. germen iustum, & oriens iustus, 4.tom. 613.a. lapis reprobus, quem gestat angulus, coniungens in cœna pura agnum cum pane, finiens vetus, nouum inchoans testamentum, 6.to.181.b. vita nostra, 7. to.387.a.

vestimentum nostrum, 7. tom. 385. b. deus deorum, dominus dominantium, & rex regum, 4. tom.150.d. auis dicitur, 4.tom. 709.b. faber, & maceriarum structor, 4.tom.28.c. spiritus nostri vultus, 5.tom. 43.c. animæ vita, 7. tom.44.c. primogenitus in multis fratribus, 7.tom.49.a. dies est, 7.tom.63.a. iustitia & æquitas, 7.tom.34.c. iustitia sempiternà, 4. tom.1153.b. flos primus & optimus sanctorum omnium, 8. tom.43.a. princeps, & primogenitus resurrectionis, 6.tom.511.a. dextera patris, 7.tom.60.d. caput omnium, 7.tom.336.f.

eorum caput, & princeps, qui per pœnitentiam saluantur, 4.tom.27.b. lapis angularis, 4.tom. 118.f. pax nostra, 7.tom.375.a. dictus Apostolus, 6.tom. 271.b. dei veritas, 7.tom.417.

homo paterfamilias, 6.to.123.a. vita credentium, 4.to.1047.c. factus est nobis sapientia, iustitia, sanctificatio, & redemptio, 4.tom.90.d.

omnium hominum saluator, & maximè fidelium, 4.to.1075.c. frater noster deus & homo, 7. tom.149.c. petra stabilis, & credentium spes, 7.tom.178.c. cur petra dicatur, 8.tom.384.e.

veritas, patientia, spes, iustitia, omnésque virtutes, 6. tom. 327.b. sequester dictus, 6.tom. 306.d. figulus, 7.to.20.f. leo de tribu Iuda, vicit, 7.tom.177.a. sal cæleste, qui saporẽ suo cælestia, terrena, & inferna condiuit, 4.tom. 814.f. electum iaculum dicitur, 5.tom.453. b.

ecclesiæ caput, 5.tom.141.b. nostra munitio, 7. to. 143. c. quo pacto dicatur sponsus & Pontifex, 8.tom.304.f. via iusta & recta, 7. to.21.a. turris nobis factus est à facie diaboli, 7. tom. 178. c. cur sacerdos secundum ordinem Melchisedech, & non secundum ordinem Aaron, 7. tom. 216. d. 334. f. 335. a. virga hæreditatis dei, 7.to.212.f. virgo de virgine, dominus de ancilla, deus ex homine, filius ex matre, fructus ex terra, 7. tom. 191.b. legis finis ad iustitiam omni credenti, 7.tom.22.c. peregrinus, 7.tom. 200.f. nostra est requies, ac deus noster, 7.tom.347.a. finis legis, & prophetarum consummatio, 7.tom.364.c.f. abyssus, inuocat patrem alteram abyssum, 5.tom. 452.f.

noster aduocatus, iudex, ac deus noster est, 7.to. 152.e.f. ita est caput ecclesiæ, & omnis viri, sicuti Beelzebub cunctorum dæmonum, qui in hoc sæculo debacchantur, est caput, 5. tom.456.f. 457.a. lumen viuentium, 7. tom. 169. a.

nostra salus, 7.tom.370.f. caput libri, 7. tom.129.b. panis viuus, 7. tom. 119.a. cur vnigenitus & primogenitus dicitur, 5.tom.598.d.

cur nubes leuis dicatur, 8. tom. 117.b. cur Lucifer & Vesper vocetur, 8. to. 132. e.f. cur lapis offensionis & petra scandali dictus sit, 8.tom. 434.c. ecclesiæ fundamentum, 4.tom.2.

caput omnis ecclesiæ, 5. to. 7. a. dominus sabaoth, 4.tom.9. caput legis, de corpore absciditur proprio, id est, Iudaico populo, & datur gentili puellæ, id est, Romanæ ecclesiæ, & puella dat matri suæ adulteræ, id est, synagogæ in fine creditur æ, 6.tom.165.c. Iudæis scandalum, gentibus stultitia, 4.tom.69.b. lumen patris, 7.tom. 115. c. ductor, ac dominus vniuersarum gentium, 4.tom.520.f. imago Dei inuisibilis, 5. tom.567.c. dei virtus, & sapientia, 4.tom.1. & 5.tom.156.e. cur sapientia dicatur, 7.tom.417. & 9.tom.97.c. fons est, & sancti flumina sunt, 7.tom.57.a. 293. b. mons crescens de lapide abscisso sine manibus, 6. tom. 180. f. mons in mare gentium transplantatus, 8.tom. 80.e.

Hermodin mons modicus appellatur, 8.to.73.c.

solus spiritualiter, mons est, 6.to.157 b. in scripturis sacris mons appellatur sæpius, 5.tom.541.b.

homo in dolore, & sciens infirmitatẽ ferre, 4.to. 373.c. est laus & gloria nostra, 7.tom. 137.c. pro nobis factus est semita, siue via, quà reditur ad patriam, 8.to.80.d. propriè fuit propheta gentium, 4.tom.504.e.

Christi quædam proprietates.

Christus patrem esse se nouit, dicens: fili, dimittuntur tibi peccata, &c.6.tom.392.e. vnicus sine peccato, 7.tom. 80.e. est ad iustitiam omni credenti, 7.tom.50.d. Iudæis erat repromissus, nobis autem non erat, 7.tom. 254. d. non habitat in iis, qui terreni sunt, 4.tom.412.d. magnificatus est vsque ad terminum terræ, 5.tom.362.d.e. quorum deus est, nihil deest eis, 7.tom.106.f. est omnipotens, quia ipsi tradita est omnis potestas in cælo & in terra, 5.tom.533.b. omnia humana præter peccatum habuit, 9.tom.423.a. vnius est substantia, cum patre, 9.tom.325.b.c.d. quo pacto regnum deo patri tradat, 8.tom.507.c. de multis sagittis, & filiis plurimis, vna sagitta electa, & filius vnigenitus est, 4.tom.341.b. quomodo dicatur ignorare consummationis diem, 6.tom.119.a.b. physices ignarus ab impiis arguitur, qp dixerit, omne quod in os intrat, in ventrem vadit, &c.67.c. sanguinarius & crudelis iudex à Marcione hæretico vocatus, 4.tom.59.c. in misericordia diues, 6.tom.374.c.

omnibus ditior, 5.tom.17.a. qui absque peccato erat, cur à patre pro nobis factum peccatum, 8. to. 528.c. à diabolo in desertum ductus, non inuitus aut captus, sed voluntate pugnandi, 6.to.8.d. cur assumptus à diabolo, 6.tom.8.f. cur à diabolo tentatus, 6.tom.8.f. in similitudine carnis peccatricis susceptit formam serui, vt peccatum in carne superaret, 4.tom.354.d.e. erat subiectus parentibus, 6.tom.458. d. dominus captus est in peccatis nostris, 5.tom.598.f. factus est pro nobis maledictio, 4.tom. 632.f.

Christi baptisma.

Christus triginta annos natus venit ad baptismum, quæ in homine perfecta est ætas, 727.b.c.

à Ioanne baptizatus triplici de causa, 6.tom.7.c. baptizatus Epiphaniorum die, 4.to.728.f. vnctus in baptismo, 7.tom. 83.a. cur baptizatus, cùm à peccatibus esset liber, 6.tom.310.c.

Christi passio.

Christi animam verè doluisse pro nobis, 4.tom. 474.f. hic nos de Assur manu liberauit, 5.tom. 363.c. animam suam pro amicis suis dedit, 7.to. 56.d. egenus & pauper factus est pro nobis, 7.to. 131.a. 409.c. destruxit regna diaboli, quæ sibi in montis ostenderat excelso, 4.to. 505.b. passus est quasi homo, sed saluauit quasi deus, 7.tom.291.b.

quibus iniuriis afficiebatur à Iudæis, 7.to.331.b.

cruce sua etiam angelis cunctis profuit, 6.tom. 388.c. προθεσις, 6.tom.388.f. nobis est proscriptus, de cuius patibulo & passione, alapis & flagellis, omnis prophetarum prædixit chorus, 6. tom. 293.b. stultitia factus est, vt nos sapientia fieremus, 6.tom.304.e. nos sanguine suo redemit, & modo per singulos dies redimit, 7.to. 108.f. passus, crucifixus, mortuus, resurrexit, & in cælum victor ascendit, 7.tom.294.f. nos redemit de maledicto legis, factus pro nobis maledictum, 6.tom. 301.a. à paterno consilio, ad redemptionem nostram, electus est de grege mortalium, 7.tom.233.a.

pro nobis peccatum fecit, 5.tom.50.f. quo pacto se exinaniisse dicatur, 8.tom.310.e. tota die expandit manus suas in cruce ad populum non credentem, & contradicentem sibi, 7.tom.182.e. nisi nobiscum dormierit, & in morte quieuerit, calorem æternæ vitæ accipere non valemus, 5.tom.31.c.

in passione est humiliatus, 7.tom.111.c. peccata nostra affixit cruci, 4.to.378.f. à Iudæis in passione conculcatus, & ecclesia à persecutoribus, 7. tom. 167.b. quomodo de torrente bibit, 7. tom. 336.d in cruce multis modis in veteri testamento figuratus, 6.to.194.d. iustus pro iniustis est mortuus: quia non sua, sed nostra peccata portauit, 7. tom.132.f. cùm ascendit in crucem multæ ruinæ factæ sunt, 7.tom.335.b. clamauit in cruce, & ecclesia in persecutione, 7.tom. 92.f. in cruce cur noluit bibere, 7.tom. 67.a. crucifixus quidem erat in corpore, sed verè crucifigebat ibi dæmones, 7.tom.277.c.278.d. non coactus, sed volens crucem & mortem sustinuit, & passus est, 4.tom.344.f. 345.a. peccato semel mortuus est, 5.tom.455. b.c.

mortuus est, vt nos viueremus, 6.tom.304.e. eius corpus mortuum propter peccatum, & spiritus viuens propter iustitiam, 4.tom.1079.a. mortuus est ad tempus ex infirmitate carnis, sed nunc viuit, ex virtute dei, 7.tom.77.c. gratia Dei pro omnibus mortuus est, 6.tom. 301. a. eius latus lancea vulneratum, aquis fluxit, & sanguine, baptismum nobis, & martyrium dedicans, 4.tom.340.e. eius mors occidit mortem, 7.to.187.c.188.d. hic quotidie crucifigitur, 7.tom. 288.d. sub Tiberio Cæsare passus, 4.tom.1147.c. eius in cruce pendentis titulus, 7.tom.48.d. Christus cur in nouo monumento sepultus, 6.tom. 144.f. eius descensus ad inferos. cur illuc descendit, 6.tom.192.f.398.f.

vt nos ascenderemus in cælum, 6.tom.304.e. vt absque exustione & noxa sui, eos, qui tenebantur inclusi, mortis vinculis liberaret, 4.tom.1119.c. fuit in inferno viuens, inter mortuos liber, 5.tom.313.b.

eius animam cum aliis animabus sanctorũ deus de inferno reuocauit, 91.b. hic infernum aperuit, & sanctorum secum eduxit animas, 7.tom. 77. b.

inferni claustra reserauit, ac diabolum regno dominationis depositi, 8.tom. 33.b. descendit non tantum vt iustos custodiat, sed vt peccatores redimeret, & saluos faceret, 7.tom.102.d.

Christi resurrectio.

Christus primogenitus resurrectionis ex mortuis, 6.tom.143.b. solus & primus resurrexit immortalis, 7.to.201.a. in resurrectione, & ruinam multorum factus, 7.to.335 b. propter nostra peccata vulneratus est, & resurrexit propter iustificationem nostram, 7.tom.205.a. resurgens in monte Galilææ cõspectus, ibique adoratus, 6.tom.146.f.

putabatur post resurrectionẽ regnaturus in terris, 6.tom.91.c.92.d. post resurrectionem quot & quibus apparuit, 4.to.92.e. eius resurrectione omnia pacificata sunt, quæ in cælo, & quæ in terra sunt, 7.tom.171.a. adhuc instabilis & mobilis esset, nisi sua fuisset resurrectione firmatus, 7. tom. 279.b. ad pacem ecclesiæ dandam surrexit, 8. to. 12.e. sanguis eius non profuisset, nisi resurrexisset, 7.tom.92.f.

Christi ad cælos ascensio.

Christus velocior est vento, & leuior quàm anima, & præcelsior angelis & sanctis, 7. tom. 56.e. ascẽdit in cælũ è mõte Oliueti, 4.t.1169.e. cur de mõte Olieti, & nõ aliũde, ĩ cælũ ascẽdit, 7.t.278.c.

ascensio eius claruit,in qua angelorum multitudo cum iubilatione magna dicebat, Attollite portas, &c.7.tom.146.d. hic cum bonis angelis in cælestia remeauit,7.tom.76. c.77. b.
angelica multitudine circundatus, remeauit ad patres,7.tom. 279. b. ascendit in corpore suo super omnes angelos & archangelos, 7.tom.56.d.
super cælorum nouem virtutes sedet, 7. tom. 77.a. inter eius ascensionem, & secundum eius aduentum, grande tempus est,6.tom.123.c
resuscitatus est virtute paterna, ad cuius dexterã sedet,7.tom.132.f. deus non sedet, sed assumptio corporis sedet, 7.tom.333.b.

Christi alia quædam.

Christus habuit saccum,sed non opus sacci,7. to. 93.b. tres suscitauit mortuos,6.tom.190.f.191.a.
cur fleuerit Lazarum mortuum,9.tom.586.c.
lugebat pro parte nostra,7. tom. 111.c. plangit Israël vsque ad præsentem diem,5.to.325.a. in cruce orauit pro suis,& exauditus & non exauditus,7. tom.69.c. in cruce orauit pro toto mundo, & pro Iudæis,& pro Apostolis,7.t.86. f. eius humanitas, inuocauit diuinitatem,7.to.55.a. hic exauditus est in passione, & ecclesia in tribulatione, 7.tom.72.f.
humanitas eius exaudita est à diuinitate,7. tom. 55.a.b. hic in omnibus exemplum dedit, 7. to. 124.e. pro nobis patrem interpellat,6.tom. 153.a. b. inuocauit Deum patrem, ecclesia Christum, 7. tom.54.f. genus correxit humanum,7.to. 287.c.
per fidem & charitatem introiuit in ecclesiam, 7.tom.76.f. fecit vtraque vnum,5. tom.7.a.
per nouum testamẽtum acquisiuit hæreditatem suã,7.to,134.e.166.c. ibid. pro sanctis suis stat armatus,7.to.109.b. Iudæos dimisit, & venit ad gentes,7.to.105.c. in corde nostro non ambulat, si aliquot in eo fuerit peccatum,7.tom.255.a. verè ambulauit super aquas molles,6.tom.64.f. in sole posuit tabernaculum suum,5.tom.17.b.c. esurit,& pascitur in omni paupere,6.tom. 125.c. nullum volumen doctrinæ suæ proprium reliquit, 4. tom.1065.c. cur conuiuiis aderat peccatorum, 6. 29.a. non voce laudatur,sed opere: non audit vocem,sed opera,7.to.293.b. sermonem suum miraculis confirmabat,6.tom. 24.d.e. non impossibilia præcepit,6.tom.16.e. eius bona sunt hæc,incarnatio,passio,resurrectio,& redemptio nostra,7. tom.48.e. saccus quid sit,7.to.93.b. omnes virtutes,diuinitas custodit,7.tom. 88.d. humanitas, tabernaculum diuinitatis, 7.tom. 84. e. per eius exemplũ viuimus,& videmus,7.to. 51.c. eius hæreditas,est ecclesia,7.to.48.f. typus,Isaac,Ioseph, & Salomon,7.to.337.c. in eius genealogia nulla assumitur sanctarum mulierum: sed hæ quas scriptura reprehendit,6.to.1. b. eius fratres qui sint, 6.tom.51.c. nempe Apostoli,5. tom. 361.c. præscientia,6.tom.80.d. caput eius quo pacto Deus esse dicatur,8.tom.492.c. caro cur peccati nomẽ acceperit, 8.tom.423.b. sponsæ caro humana, 7. tom.63.b. caro & sanguis eius in auribus nostris funditur,7.to. 420.e. discipulus plus debet præstare, quàm mundi philosophus, 4.to. 515.c. coheredes sumus,quoniam nobiscum regnaturus est, 7. to.244.d. carnis defectus, Neomenia est Hierusalem cælestis,6.tom.177.a. fundamentum in anima singulorum,5.tom.455.c. iniuria, nostra est gloria,6.tom 304.e. 1. Cor.1.d. sermonis prædicatio in vniuersum orbem cucurrit, 7. tom. 221. c.
signorum maximum,6.tom.97.c. in eius sanguinem vinum consecratur, 6. tom. 342.e.f. eius carne nos vesci,& eius cruore potari oportet, 5.to. 24.f. eius carnibus alimur, & eius cruore potamur,4. tom. 1075.a. eius corpus, sermo scripturarum est,ac diuina doctrina,7. tom.420.e.
Christi sunt, qui spiritu sancto vnguntur,7.tom. 308.f. Christi animæ causam iudicauit dominus,4.tom.710.f. vita lapsa est in lacum,4. tom. 709.c. oculi, sunt sancti prædicatores, 7. to. 50.f. titulus linguis tribus inscriptus, quid mysticè, 6. tom.195.c. viuos & mortuos iudicantis descriptio,4.tom.1137.c. signum videbitur in cælo,4. tom.92. d. de eius regno quid fabulantur Iudæi, 5. tom. 203. c. & 206. d. eius regnum per mille annos in Iudæa, secundum Iudaizantes,4.tom.663.b. imperium sempiternum, 4.tom.1139. c. regni descriptio secundum Iudæos,& Iudaizantes,4.tom.435. a.b. per Christum venitur ad regnum sempiternum, 4. tom. 677.a. hunc non filium dei, sed purum hominem,Iudæi venturum putant,4.tom. 586.c. 6. tom. 108.d. in aduentu secundo omnis videbit oculus, 7. tom. 32. c. venturum nulla prophetia nuntiat,post eius aduentum & passionem,4. tom. 1152.f. venturum media nocte Iudæi putant, in similitudinem Ægyptij temporis, quando pascha celebrandum est, & exterminator venit, &c.6. tom.121.c. Iudæi habuerunt, quasi vas perditum,7.tom.96.e.f. qui facit,beatus est,7. tom. 312.f. Christum prædicare aliud est, & aliud Iesum Christum,6.tom.73.c. offendere per opera mala,& negare differunt,6. tom.102.f.
Christum circundederunt illi qui in inferno gemebant,7.tom.54.f. huic cur diabolus stetit à dextris, 7.tom. 335. b. in Christo Deus erat, mundum sibi reconcilians, 7. tom. 176.f. in Christo duæ non sunt personæ, 7. tom. 333.b. in hoc deus absconditus,4.tom. 326.f. in Christo non est vir neque mulier: sed omnes in eo vnum sumus,4.tom. 400.d. in eo nihil diabolus inuenit.7.tom.52.f. sine Christo omnis virtus est in vitio,6.tom.301.c. ab eo nihil imperfectum assumptum est,9.tom.424.d. Christus à patre susceptus in humanitate, 7. tom. 54.f. ad hoc venit in mundum, vt in iniquorum capita mitteret mortem,5.tom.455.b. Christo in Ægyptum aduenienti,dæmones omnes contremuerunt, & idola ecciderunt,4. tom. 116.f. is propter nos patrem,& regna cælorum reliquit,7.tom.409.b.
Christi corpore diuinitas tegebatur, 7. tom. 383.a. caro & sanguis dupliciter intelligitur, 6.tom.365.c. in Christo nihil imperfectum,nihil inæquale,nihil temporale,nihil incognitum,sed omnia æqualia patri, 9.tom. 162. d. ei contrarius est Antichristus,4.tom. 613.a. Christi vitæ epilogus paucis comprehensus verbis, 7. tom. 192.d.
χρανιτὸς, 5.tom.542.e.
Chronicam Eusebij D. Hieronymus in Latinam linguam vertit,4.to.1150.e.
Chrysolithus quis lapillus,4.tom. 22.f. vnus ex lapidibus duodecim, qui in logio pontificis erant, 4.tom.1155. b.
Chub,id est,Arabia,4.tom.943.a.
Chus ex Cham natus est,& ex illo Aethiopes orti,5.tom.464.e.
Chusi, pater Sophoniæ prophetæ, interpretatur, Aethiops meus,& cur,5.tom.464.e.7.tom.28.e.
Cibaria in tempore dare conseruis, magnæ scientiæ est, 4.tom.352.f.
Cibus verus, quis, 5.tom. 25.a. cibum & vestimentum qui habet, potens,diues, & inclytus esse creditur, 4.tom.30.e. cibi communes secundum Iudæos,qui sint, 6.tom.66.f. ciborum abstinentia non tam valet apud Deum, quàm mortificatio vitiorum, 9.tom.569.c.d. cibus athletarum solidus, 4.tom.26.e. cibus indigestus inflammat corpora, & titillat membra genitalia,9.tom.536.b.
Cicero philosophus pariter & orator, 5.to.388.f. duo volumina de gloria contemnenda scripsit, 6.tom.346.d.347.a.
Ciconiæ instar manum curuare,5.to.463.a.
Cidaris,insigne pontificis, 4.to.879.a. cidares lineæ in capitibus sacerdotum,4.to.1062.d. cidaris munda quid,5.tom.536.e.
Cilicia interpretatur, assumptio, siue vocatio lamentabilis, 6.to.282.e. cilicium conuenit peccatoribus,quia vestitus est pœnitentiæ,7.to.111.b.
Cinctorium,siue lumbare, 4.tom.566.f.
Cingulum veritatis,4.to.371.c. 6.to.430.c. pro fide,4.to.90.c. cingulum exultationis,4.to.35.b.
Cinises tropologicè,7.tom.310.f.
Cinis in pœnitẽtia capitib⁹ aspergitur,4.t.923.c.
Cinnamomum,4.to.537.c. immaculatum quod dicatur Hebraicum nomen est קנמין, inueniturque quarto Cantici capite: vbi cinamum quoque, קנה, vulgi more,canella dicitur: eodem modo Nardus, Crocus, Myrrha, & Agallochus, seu Aloe lignum, scilicet, vt est in vulgata editione, Hebraica nomina sunt. Falsum est ergo Cinamomũ dici quasi Cinæ(Indiæ regionis) amomum: vt Garzias ab horto putauit: Cuncta enim hæc nomina in eo Cantici capite Hebraicè reperiuntur.
Circuli figura cur cæteris pulchrior,8.tom.121.b.
Circulus aureus tropologicè, 4.tom.819.b.c.
Circuncisio cur data,8.to.402.e. cur in membro virili fiebat, 8.tom. 402.c. in signum data est veræ circuncisionis, 4.to. 864.f. data est Abrahæ in signum fidei, 6.to. 328.f. quæ in signum data est, nihil prodest, nisi mandata domini compleantur, 4.t.552.f. Abrahæ data in signum futuræ prolis,6.to.475.a. circuncisio nihil est, & præputium nihil est,sed obseruatio mãdatorum dei, 6.to.326.d.
circuncisio quidem prodest, si legem custodias, 6. to.327.c. circuncisio vera quænam sit, 9.t.198.c.d. & seq. circuncisio cur Israëlitarum gregi data, & præcepta,6.to.296.e. circuncisionem in signum fidei accepit Abraham, 6.to.296.e. circuncisio cur ab Israëlitis in deserto per quadraginta annos non obseruata, 6.to.296.c.f. circuncisio non tam præputij,quàm aurium,& cordis est intelligenda, 6.to. 317.c.318.d. circuncisio tribus generibus in scripturis sacris appellatur: in præputio,in corde, & in auribus,4.tom.535.b. circuncisione spirituali nos christiani circuncisi sumus, 8.to.223.a. circuncisio spiritualis octauo die celebratur, 5.tom.363.b.
circuncisionis veræ octaua beatitudo terminatur martyrio, 6.tom.11.b. circuncisio in venereis rebus multũ præbet vtilitatis, 6.to.328.d. circuncisio labiorum prodest,6.to.328.d.
Circuncidere oportet alienigenas, cùm eos introducere volucrimus in tẽplum dei, 4.to. 1058.d. circuncidamini domino, 4.to.522.f. circuncidendum est cor cultello dei, 4. tom. 1057. b.c. circunciduntur hodie populi multi, & qui, 4. tom. 552.f.
Cisterna quid à lacu,& puteo discrepat, 5. t.83.b. cisterna inter duos muros, 4.to.128.f. cisternæ, quæ aquas non valent continere,5.83.c.
Cithara quid à psalterio differt,7.to.426.f. multas chordas habet, si vna rupta fuerit, sonus reddi non potest,7.to.417. citharæ sonitus, dulcedo,ac lętitia in plãctum ac gemitum vertetur, 4.to.197.a.
cithara & psalterium, id est, omnium virtutum chorus,4. to.341.c. quid moraliter, 7.to.170.f.& 171.a. mysticè quid,7.to.101.b.
Citius vrbs, vnde Zeno Citieus cognominatus, 4.to.132.d. Citij interpretatur, plaga consummata,siue perfecta,4.tom.192.f.
Ciues semper ciuibus inuident,6.tom.59.c.
Ciuitas veritatis,quæ antea dicebatur mendacij, 5.tom.558.e. ciuitas virtutum, 7.to.148.d.e. ciuitas vanitatis atteretur, 4.to.197.a. ciuitas iusti, 4.to.13.b. ciuitas magni regis,cuius artifex & cõditor est deus,4.tom.1100.d. ciuitas frequens, est hæreticorum doctrina,4.to.183.c. ciuitas carbunculis plena, &c.4.to.385.c. ciuitas, cuius muri lapidibus electis,& pretiosis extructi sunt, 4.t.388.d.
ciuitas cælestis,mater nostra, 7.to. 350.f. ciuitas dei,non est vnum ædificium, sed in multis consistit ædificiis,7.to.260.e. ciuitas parua, & pauci in ea viri,5.tom.60.e. ciuitas,in qua versamur, lebes est:& nos omnes carnes,4.tom.789.a.b.
ciuitas mundi variis languescit vitiis, 6. tom. 155. a. ciuitas munita desolabitur, 4. tom. 218.e. ciuitas sanguinum ponitur super carbones ignis,4.tom. 895.c. ciuitas aduersus ciuitatem, 4.tom. 171. a. ciuitas fidelis, facta est meretrix, 4. tom.381.a. ciuitas vna plures Episcopos habere non potest, 8. tom. 627.a. ciuitates duæ sunt in mundo, Babylon & Hierusalem, &c. 7. tom. 167. b. ciuitates sacerdotales, 4. tom. 1050. d. ciuitates fugitiuorum, 4. tomo 1093.c.
Clamoris nomine in scripturis sacris quid significatur,8.tom.45.c.46.d. clamor non vocis, sed cordis est, 7. tom. 23. a. b. clamor apud Deum non est vocis,sed lachrymarum,7.tom.253.a.
clamor non magnæ vocis emissio, sed scientiæ intelligitur, ac dogmatum magnitudo, 6. tom. 311.c. clamor ad surdos longè positos,siue cum indignatione fieri solet, quæ Iudaico certum est euenisse populo,6.tom.149.c. clamor Iesu in via angusta est, 7.to.410. d. clamor omnis auferendus,9.to.19.a.
Claudianus Viennensis presbyter quæ scripserit, 9.tom.in cætal.illustr.viror.
Claudius historicus,4.tom.1103.a.
Claudus pulchras habens tibias, &c. 8. tom. 254.f. mysticè est is qui in fide claudicat, 5. tom. in cap.9.Amos. claudi cucurrerunt, 4. tom. 654.d.
Clauis scientiæ,7.tom.201.b. clauem scientiæ habent sacerdotes,4.tom.230.d. claues Hierusalem,seu ecclesiæ,Apostoli commissæ,5. tom.in cap.14.Esaiæ,quibus peccata soluunt,ibid.

Clauus

Clauus malus, malo arboris nodo,6.tom.99.c.
Cleombrotus Ambraciota audito Platone de animæ immortalitate differente,seipsum præcipitauit,9.tom.70.b.
D.Clemẽs,vir Apostolicus, post D.Petrum Romanam rexit ecclesiam,4.tom.372.f.8.tom.594.f.
Clemens,Alexandriæ ecclesiæ presbyter,vir eruditissimus,4.tom.1151.c.
Clementia Dei grandis,4.tom.244.d.
Cleopatra Antiochi soror, 4. to.1164.e. Cleopatra conregnauit Augusto annis tredecim,4.tom. 1152.e. regnauit autem viginti annis & mensibus quinque,4.tom.1152.e.
Cleri dicuntur singuli sacræ scripturæ libri,7.to. 195.a. clericus negociator sicut pestis fugiendus, 4.tom.524.c. clerici quidquid habent, pauperum est,& domus eorum omnibus debent esse communes,9.tom.568.b. clericorum tentamenta prima, sunt mulierũ accessus, 9.tom. 520. d. 594. d.
vita qualis esse debeat,9.tom.594.c.d. & seq.
Clibanus propriè quid sit,4.t.724.e. quid moraliter significat,7.tom.67.c.
Climata mundi quattuor præcipua, 7.to.317.c.
Clypeus fidei,4.to.371.c.
Cocytus,inferorum fluuius,qui torrens,puteus, lacus,stagnum,caminus, & ignis æternus appellatur,8.tom.59.b.
κοκύτα,4.tom.396.c.
Codrus morte sua rempubl.seruauit, 6.to.365.c.
Cœmentarius homo, cuius manum aridam sanauit Christus,6.to.46.e.
Cœna domini non facienda ante quartãdecimã lunam,6. to. in cap.14.Matthæi. ad quid à Christo instituta,8.tom. in cap.11. prioris ad Corinth.
mysteriũ est,non saturitas,ibid. cœnæ domini qualis cõmemoratio,ibid. cœna dicitur,quia sacramenta Christus in cœna tradidit, ibid. qualis apud Corinthios, ibid. cœnæ episcoporũ nimis lautæ redarguũtur,5.to.341.b. cœnæ lugentium, 5.tom.136.c. cœnæ infidelium quatenus adeũdæ, 8.tom.in cap.10.prior ad Corinthios.
Cœnaculum grande,magna est ecclesia, 6. tom. 188.f. cœnacula mysticè quid significant, 4. tom. 1039.c. cœnaculum tropologicè,6.tom.128.f.
Cœnobitæ monachi quomodo interpretãtur,9. tom.517.c. eorundem mores, ibid. cœnobitæ, 4.to.704.e.f. sic vocantur Græcè qui in communi vitam peragunt, vt sunt monachi, & quos religiosos vocamus. cœnobitarum vita qualis,4.to. 704.e.
Cœnonia,7.to.15.a.
Cœnonyia,4.tom. 60.e.
non Cœpisse, sed perfecisse, virtutis est,6.tom. 36.d.
Cogitationes hominum quomodo diabolus nouit,7.tom,52.d. cogitatio prima est omnium peccatorum,4.tom.1053.b. cogitatio hominũ vnica bona, nẽpe cogitare de Deo,7.t.282.e. cogitatio sapientium corde cõcipitur,& ore profertur, 7. to. 158.c. cogitatio hominis pura difficilè inueniri potest,5.tom.48.f. cogitationes mente reguntur, 7.tom.74.f. cogitationes hominum à Deo puniuntur,4.tom.587.b. cogitationes populorum reprobat dominus,4.tom.394.f. cogitationibus malis eiectus,dæmones occiduntur,7.tom.298.e.
Cognoscere Dei quid sit,9.tom.155. d. cognoscimus nunc ex parte,5.tom.8.d.
Coinquinati & infideles quinam sint,8.to.646.d.
Colles cadent, 5. tom.148.f. consumentur, & redigentur ad nihilum,5.tom.447.c. colles quid indicent,8.tom.368.e. per allegoriam expositi, 5. to.367.b. colles,id est,angeli, & sanctorum animæ,4.tom.396.d. viri excelsi,4.tom.87.b.
Colloquiorum iniquiorum dolus, est aspidum venenum, 7.tom.44.d.
Colli nomine quid designetur,8.to.158.d.
Colyba,& colybistæ,6.tom.96.f. 97.a.
Collyrio omnes oculorum morbos curare, prouerbium,6.tom. in proœmio in epistolam ad Ephesios.
Coluber diabolum sæpe indicat,8.tom.267.a.4. to.491.a. tortuosus coluber decepit Euam, 4.to. 423.b. colubri natura,9. to.197. c. coluber ad bibendũ veniẽs,in aqua venenum deponit,nudum hominem timet,caput suum celat,quando percutitur,9.tom.551.c.d.
Columba,simplex animal est absque felle,& quid significat mystice,7.tom.164.e. ex omnibus auibus,ablatos pullos nõ dolet,nec requirit,5.t.127.b.
semper in domibus habitat,7. tom. 226. c. columbarum innocentia,5.tom.61.c. simplicitas ex spiritus sancti specie demonstratur, 6.to.35.c. columbæ significant innocentes,4.tom.152.f. colũbæ pennæ deargentatæ,4.tom.439.c.5.tom.16.d.
columba insipiens,quæ dicatur, 7.to.226.c.
columba muta Christus in passione monstratur, 7.tom.167.a. columbæ tropologicè expositæ, 4.tom.767.b.c. columba mysticè quid, 6. to.73. a. 8.to.349.b.c.
Comam demittere,propriè luxuriosorum est, & barbarorum, 4.tom.1061.a.b.
Comessatio est extrema inter carnis opera,6.to. 342.f.
Comici & humanos mores nosse & describere, 9.tom.535.d.
Commodianus quæ scripserit,vide to.9. in Catalog.illustr.viror.
Commune quid sit secundum Iudæos,6.to.66.f.
Communicare, est inquinare 6. tom. in cap. 15. Matth.
Communio beati corporis & sanguinis dignè haurienda,7.tom. in psal.64. communio gẽtium 6.tom.167.c.169.a.
Communitas in monasticis rebus seruanda, 9. tom.606.f.
Commutatio dominici hominis in passione, 7. tom.199.c.
Comœdi dulces præsusurrãt illecebras,9.t.104.c.
Cõparticeps ex arte sua quilibet facit,5.t.209.a.
Comparticeps & particeps in scripturis, quid inter se differant,6.tom.416.e.
Conatus noster necessarius est ad bonum opus, 8.to.174.e. iustis conatibus aderit dominus,8.to. 184.f.
Conceptio humana quomodo fiat, 9.to.574.c.
qui in Conciliabulis ruinosis habitauerit hæreticorum,gladio cadet ecclesiastico,4.to.473.a.
concilia vanitatis recitantur, 4. to. in Symbolo Ruffini.
Concionari in ecclesia,ob dubium peruersæ interpretationis,grande periculum,6.to. 276.f.
Concionator bonus, qui lachrymas, non risum mouet:qui arguit peccatores, non palpat:qui nullum beatum,nullum dicit esse fœlicem,4. tom. 682.e. concionatores aures populi demulcentes, & plausus tantùm populorum requirentes arguũtur,4.tom.974.d. insipientes alioquin vocantur, 5.to.61.a.b. concionatoris verba pungere debẽt, nõ palpare,5.to.77.a.b. cõcionator priùs se corrigat,doceátque mox alios,4.tom. in cap.3.Ezech.
Concordia malorum maior,quàm malorum, 7. tom.245.b.
Concordia res paruæ crescunt:discordia maximę dilabuntur,9.tom.568.a.6.tom.47.b.
Concupiscendo visibilia, inuisibiles virtutes amittimus,4.tom.709.b. concupiscentiis crucifigitur caro Christi,6.to.345.a.
Concupiscentia est duplex,bona & mala,8.tom. 602.c.
vbi est Condemnatio, ibi iam manifesta est sententia,7.to.327.c.
κόνδυ,4.to.362.f.
Confessio vera est in ecclesia, 5.to. 219.c. confessio dupliciter intelligitur, 7.to.303.c. confessio trina,7.to.33.a. confessio in inferno nihil proficit, 2.tom.150. f. confessio breuis latronis in cruce, vitam acquisiuit longam,6.to.195.c. confessio nõ semper pœnitentiam, sed & gratiarum actionẽ significat,6.to.43.c. confessio in multis sacræ scripturæ locis,non pœnitentiam, sed laudem significat,4.to.284.f.1146.d. confessio & pulchritudo in conspectu eius,6.to.151.b. confessio sacramentalis,quæ,confitendo peccata,facerdotibus fit, 4. to. 149.c.& 5.tom.65.a.b.& 6.to.73.b.& 83.c. Sunt autem hæc.Funibus peccatorum suorum vnusquisque constringitur:quos funes atque vincula soluere possunt & Apostoli,imitantes magistrum suum, qui eis dixerat: Quæcumque solueritis super terrã, erunt soluta & in cœlo. Soluunt autem eos Apostoli sermone Dei, & testimoniis scripturarum, & exhortatione virtutum, 4.tom.149. c. si quem serpens diabolus occultè momorderit, & nullo conscio eum peccati veneno infecerit: si tacuerit qui percussus est, & non egerit pœnitentiam, nec vulnus suum fratri,& magistro voluerit confiteri,magister qui linguam habet ad curandũ, facilè ei prodesse non poterit. Si enim erubescat ægrotus vulnus medico confiteri,quod ignorat medicina, non curat. Vide huius rei peregregium typum,5. tom. 65.a. & suprà Chrisma. Et tibi dabo claues regni cælorum, & quodcumque ligaueris super terram, erit ligatum & in cælis, & quodcumque solueris super terram, erit solutum & in cælis.Istum locum Episcopi & presbyteri non intelligentes, aliquid sibi de pharisæorum assumunt supercilio:vt vel dãnent innocentes, vel soluere se noxios arbitrentur: cùm apud Deum non sententia sacerdotũ, sed reorum vita quæratur.Legimus in Leuitico de leprosis,vbi iubentur vt ostendãt se sacerdotibus: & si lepram habuerint, tùnc à sacerdote immundi fiant: non quo sacerdotes leprosos faciant & immũdos: sed quo habeant notitiam leprosi & non leprosi,& possint discernere qui mundus, quíve immundus sit.Quomodo ergo ibi leprosum sacerdos mundũ, vel immundum facit:sic & hic alligat vel soluit Episcopus &.presbyter, non eos qui insontes sunt, vel noxij:sed pro officio suo,cum peccatorum auderit varietates,scit qui ligandus sit,quíve soluendus.6.to.73.c.d. & 83.c. Quæcumque alligaueritis super terram, erunt ligata & in cælo: & quæcũque solueritis super terram, erũt soluta & in cælo. Quia dixerat: si autem ecclesiam non audierit, sit tibi sicut ethnicus,& publicanus: & poterat contẽptoris fratris hæc occulta esse responsio, vel tacita cogitatio: Si me despicis, & ego te despicio: si tu me condemnas, & mea sententia condemnaberis: Potestatem tribuit Apostolis,vt sciant qui à talibus condemnantur, humanam sententiam diuina sententia roborari: & quodcumque ligatum fuerit in terra,ligari pariter & in cælo,6.tom. 51.a. abs te vt de his quidquam siniſtrum loquar, qui Apostolico gradui succedentes, Christi corpus sacro ore conficiunt,per quos & nos Christiani sumus: qui claues regni cælorum habẽtes, quodam modo ante iudicij diem iudicant, 1. tom. epistola prima ad Heliodorum.
Vide hac de re librum Mariani Victorij Reatini de sacramento confessionis, & antiquis pœnitentiis.
Confessio Monacharum,9. to. in regula Monacharum,cap.9.& cap.19.
Confessores sunt multi in ecclesia superbi,& gloriosi,quorũ primus Simon magus, & Arius, & cæteri hæretici,6.tom.159.a.b.
Confiteor,pro laudo,7.to.33. confiteri domino in toto corde,quid, 7.tom.396. f.
Conflatio in malam partem,dogma peruersum, sapiens pulchrúmque apparens,5.tom.438.e.
Conflator Deus multis in locis dicitur, 4. tom. 882.f.
Confusio bona & mala,4.tom.136.b.378.c. vna ducit ad mortem,altera ad vitam,4.to.837. a. omne bonum sæculi præsentis est confusio, 5.to.67.a.
confusio pro Christo patienter ferenda, 9. tom. de ferendis opprobriis.
Coniugalis pudicitia,virtus est, 9.tom.epist.44.
Coniux mysticè,quid,5.tom.643.b. vide infrà, Matrimoniũ & Vxor. coniuges propter orationem à coitu abstinere debent,6.tom.447.b.
Conscientia peccatorum comedet eos, 4. tom. 353.b.7.tom.90.d. conscientia propria qui torquetur,tormentum suum portat,4.tom. 836. f.
conscientia vbicumque est vulnerata, ibi in ore facilè peccatur, 7.tom. 281.a. conscientiæ & opera singulorum in vtramque partem,vel bona,vel mala omnibus reuelabuntur,4.tom.1138. e. conscientia peccatorum lucet in facie,4.to.768.d. cõscientia fœlix,quæ,4.tom.52. f.53. a. illa scilicet, quæ nec audit,nec aspicit malum,4. to.261.c. cuius causa domino reuelatur,4.to.602.d.
Conciliabula malignantium ædificauerunt hæretici,4.tum.186.f.
Consilium domini in sempiternum manet,4.to. 394.f. consilium prudens ætas natura perquirit, 4. tom.771. b. consilio omnia facienda, 6. tom. 417.b. consiliã hominum praua nonnunquam Deus vertit ad rectum,6.tom.478.d. consilia cordium manifestabit Deus,6.tom.36.f. consilia gẽtium dissipat dominus,4.to.394.f.
Consolationes multæ fallæ sunt,4.to.413.c.
consolatio dei super hostibus eius, & inimicis, 4.tom.12.f. consolatio in aduersis pulcherrima, 9.tom. in epistol.5.de consolatione. consolatur deus oppressos iniuste,8.to.109.a.

Consolator spiritus sanctus,4.to.288.d.
Constantia, via est regia:quæ sint eius extrema, 4.to.409.c.
Constantinus magnus quomodo, & per quos conuersus,9.to.in epist.35.de vinculis Petri.
Consubstantialis patri filius,4.t.852.d.e. & spiritus sanctus,6.to.507.b. vide infrà, filius spiritus sanctus.
Cõsuetudo aut vitia,aut virtutes alit, quæ in his plurimùm valet, cum quibus ab ineũte ætate simul creuerit, 9. to. 12.e. consuetudines ecclesiæ quid habeant momenti,9.to.233.a.b.
Consules qui,& vnde dicti,4.to.28.d.e.
Consummatio duplex, aut in morte, aut in die iudicij,4.to.945.a. cõsummatio dabitur super solitudinem,6.to.116.d.
Contemplatiua vita præstat actiuæ, 4.to.704.e.
Contemptus mundi martyrio comparatur, 8.to. 500.e. hic autem ad longum suadetur, 9.to.26.d.
Contentio quid sit, 8.to.397.b. contentio septimum possidet locum inter carnis opera, 6.tom. 341.b. contẽtiones de lege deuitandę, 6.to.464.e.
contentio verborum vitanda,8.to.255.c.& 256.d.
quia nec amicis quidem parcit, vt lædat inimicos, tom. 9. in libro 2. inuectiuarum Ruffini in D. Hieronymum.
Contentiosus quis dicatur,8.tom.397.c.
Cõtinẽs nemo potest esse,nisi deus det, 9.t.30.d
Continentia quid à modestia distet,6.to.344.f.
vbi consistit,6.to. 456.f. continentia, Christi est hostia,7.to.287.a. continentiam qui Deo vouerit,fecit sibi illicitum quod licebat,8.tom.612.f.
Contraria contrariis intelligũtur,5.to.12.f. cõtraria simul esse non possunt,4.tom.479.b.
Contritio repentina veniet,4.tom.142.f.243.a.
Coniugium verum,& legitimũ quod,6.to.421.c. 422.d. cõiuium hîc,in quo bibitur vinum nouũ, 6.to.167.a. conuiuium sanctũ,cœna Christi, 7.to. 165.a. conuiuium lætitiæ in monte Sion omnibus gentibus præparabitur,4.tom.203.a. ad conuiuia cur frequenter pergebat Christus,6.to.29.a.
Cophini duo bonorũ,& malorũ ficorũ.4.t.621.b.
cophini duodecim quid significant, 6.to.63.a.b.
cophini Aegypti alij sunt,& alij Iesu,7.to.238.f.
κωφὸς indifferenter vel mutum,vel surdum significat, 6.tom.32.d.
Cor est in animalis medio, 6.to.313.c. cor animæ principium contra Platonem,6.to.68.d. cor hominis à pueritia est ad malum appositum, 4. to. 1086.d. cor regis cur præcipuè in manu dei esse dicatur, 8.to.235.a. cordis munditia deus videtur, 6.to.158.f. cor quot modis sumatur in scripturis, 8.to.301.b. cor nouũ gentium, est idôla derelinquere,4.to.857.c. corda filiorum hominum implentur malitia, 5.to.56.d. cordis mundi oculus multam sapientiam & scientiam contuetur, 5.tom. 12.f. cor,pro anima, 7.to. 363.a. cor populi impinguatum, 4.to.1057.c. cor meum & caro mea, quid sit,7.to.248.e.f. cor lapideum in carneũ mutãdum est,5.to.390.d. cor dei quid iudicet,9.to. 153.a. de corde exeunt cogitationes malę,6.t.68.d.
corda quærentiũ dominum,lætantur, 7.to.308.d
Corath torrens,5.to 436.c.
Corbona quid, 6.tom.137.a.
Core filij.qui non sunt secuti patrem suum, æterno gaudio benedicti sunt,7.to.247.c. Core filij,apostoli & martyres,7.to.146.f. Core filij vbicunque leguntur in scriptura sacra, necesse est, vt lætũ aliquid significetur,7.tom.251.b. Core interpretatur,caluaria:manifestum est enim,quòd caluaria significet locum resurrectionis: quicunque autẽ Core filius est,resurrectionis est filius, 7. tom. 238.c. 247. c.
Corinthij Attica expolit facundia,& Atheniensium sapore conditi,6.to.449.c. Corinthios notat apostolus, quòd eorum mulieres intecto sint capite,& viri comam nutriant,&c.6.to.299.a.
Corneliam tota Romanę vrbis turba mirabatur, 5.tom.463.d.
Cornelius centurio ante baptismum,spiritũ sanctum accepit ex operibus, sed non ex operibus legis,quam nesciebat, 6.to.293.c. Cornelius centurio à D.Petro baptizatus,6.tom.288.e.
Cornelius Tacitus ab Augusto vsque ad mortẽ Domitiani Cæsarum vitas triginta voluminibus exarauit,5.tom.604.d.e.
Cornu,vna ex filiab⁹ Iób,quid designat,8.t.165.a.
Cornu in scripturis quid indicet, 8.to.140. regnum vocatur,8.to.45.b. cornu salutis, 7.to.54.f.
cornu nostrum,Christus est, 7.to.137.b. cornu semper in bonam partem accipitur, 7.tom. 293. a.
cornua quatuor, quatuor regnorum typus, 4.to. 38.f. cornua decẽ,decem regna monstrantia, 5.to. 446.d. cornua,quæ ventilauerunt Iudam,Israel,& Hierusalem, 5.tom.529.a.
Cornutorum animalium tria genera offerebantur in lege,7.to.293.a.
Corona quid sit,7.to.324.d. corona, regis indicium, 879.a. corona dei quid, 7.to.67.b. corona iustitiæ,5.to.553.a. Corona tua circumligata sit tibi,& calciamenta tua erunt in pedibus tuis, 4. tom.897.a.899.a. corona gratiarum in vertice capitis sacerdotis,4.to.1062.d. corona spinea Christi quid mistycè,6.tom.139.c.
Corpus,est hominis organum, 7.to. 395.c. corpus,est animæ vinculum, 6.to.394.f. corpora humana, domus sunt luteæ, 8.to.17.a. corpus suum nemo turpiter amat,6.to.423.c. corporis necessitates,quæ, 7.to.94.a.b. corpus aliquando significatur animæ nomine, 9.to.481.a. corpus diuiditur,cùm membra dissentiunt, 8.to.462.d. corpora omnia,secundũ Epicurum,per momenta fluunt, & abeunt, & nihil in suo consistit statu, 5.tom.261.a.
corpus æquale habemus omnes, diuersos autem labores,7.to.400.f. corpus plus est, quàm vestis, 6.to.20.d. corpus nostrũ non frangendum,sed regendum est,9.to.19.c. corpus animale & spirituale quomodo differunt, 8.to.511.a. corpus iustorũ & peccatorum post resurrectionẽ erit incorruptibile & immortale,9.to.191.c.
Corpus,quod suscepit Christus,deũ laudat, 7.to. 322.f. corpus domini,crater magnus, 5.tom. 16.f. quãtum à panibus propositionis distat, 6.to.447.c.
hoc manducauerunt apostoli, & cæteri sancti, 7. to.73.b. corpus Christi accipiẽtibus indignè quãtum imminet periculum,7.to.229.b. indignus accepit Iudas,7.to.165.b. corpus Christi mysticũ ecclesia,4.to.913.a.b. corpus Christi, euãgelium est, 7.to.in psal.147. corpus Christi & sanguis verius est sermo scripturarũ,licet in mysterio possit intelligi,ibid. corpus Christi effecta sunt multa mẽbra, vnum autẽ corpus,&c.9.to.137.a. panis verus,& cælestis à cælo est, ibid. quomodo Christi corpus esse incipimus, ibid. corporis & sanguinis sacramentum tractatur, 9.tom.579.c.& 580.d. corpus Christi & sanguinem nominant sacerdotes cõmunicaturis, 8.to.494.f.& 495.a. corporis Christi & sanguinis, panis verus & verum vinum, mysteria sunt nobis data, 7.to.335.a. panis fit corpus Christi,& vinum sanguis, 9.to.582.d.& 583.a. tantum in exiguo,quantum in toto, 9.to.581.a.b. corpus Christi & eucharistia, sicut scriptum est, vos enim estis corpus Christi,& mẽbra ex parte,9.to.131.c.d.
corporis Christi mysteriũ in eucharistia expressit Melchisedech, 9.to.580.d. præfiguratũ per mãna, 7.tom.in psal.147.& 9.tom.580.d. & quomodo suscipiendũ,ibid. munda mente,8.to.495.b.c.
digne à digno,ibid. incontinens non ipsum attingat,8.to.612.e. ei communicaturus in ecclesia, sit cum omnibus pacificus,8.to.458.d. corpus domini diiudicare,est à cibo cõmuni discernere, 8.to. 494.f.& 495.a. etiam hæretici pignus dominici corporis accipiunt,8.to.77.b. corporis Christi victima viuat in memoria, vt præsens sit semper in gratia,9.to.580.d. corpore Christi sponso satiatur ecclesia, 8.tom.351.a.b.
Corporum vera resurrectio futura, 6.tom.25.b.
corpora humana in quo statu resurgẽt,8.to.510.e
corpus diaboli quid designet,8.to.157.a.
Correctio ad præsens, non videtur esse gaudij, sed mœroris, & postea fructum pacificum iustitiæ reddet iis, qui per eam fuerint eruditi, 5. tom. 380.f. correctio alia filiorum, alia inimicorum, 4.tom.801.c. correctio peccatoris qualis esse debeat, 9.to. 528.a.b. correctio fraterna quomodo faciẽda,5.to.249.b.c. correctio sedis diuinæ quomodo capienda, 7.to.289.c. corrigitur id, quod antè rectum fuit,7.to.287.b.c. correctionis falsitudo temperanda,6.to.176.d.
Corrigit pater,cædit hostis, 4. to.650.e. corrigitur à Deo,qui diligitur,5.to.107.b.
Corripere dupliciter, arguere, ac docere accipitur,7.to.401.e. amemus,non oderimus corripiẽtem, 5.to. 249.b.c. corrigentem amat sapiẽs,odit malus,5.tom.270.e.f.
Corrumpunt bonos mores cõfabulationes pessimæ, hoc ex Menandro poëta à D. Paulo desumptum,6.tom.322.d.
Corruptio salutaris,& non salutaris,5.to.342.f.
corruptio mẽtis præcedit corruptionẽ cordis,coruus de arca dimittitur,& nõ reuertitur,7.t.416.b.
coruus non saluatur, sed pullus, qui de eo natus est, 7.to.416.a. coruus quid significet, 8.to.135.c. & 136. d.e.f. corui cur sancti doctores vocentur, 8.to.266.f. corui,id est,dæmones,7.t.416.b. coruoiũ pulli nos sumus,7.to.416.a. coruorum pulli rore viuunt,7.to 416.b. coruos persequuntur caduacra mortuorũ, 7.to.416.b. corui mysticè expositi,7.to.416.b.
Corus,κόρος,mensura,4.to.142.f.
Corybantes,5.tom.479.c.
κόρυζα,pituita, 5.to.233.a.
κοσμοκράτορες, nullo in loco veteris, & noui testamenti,reperitur, nisi in epist.ad Eph.c.6. 6.t.433.a.
κόσμος, id est, mundus, qui ab ornatu nomen accepit,4.to.1018.d.
Costæ,corporis custodes,5.tom.73.c.
Cotyla,κοτύλη,4.to.1071.c.vide annotationes.
Couinus bellicus,currus genus,4.to.498.e.
κράσπεδος,id est,fimbria,4.to.775.b.
Crassum omne terræ vicinum,7.to.402.e.
Crater magnus,id est,corpus domini, 5.to.16.f.
crateres pleni vitalib⁹ aquis, sũt Apost.4.t.189.a.
Crates philosophus diuitias contẽpsit, 6.t.89.c.
Crates Thebanus,Athenas ad philosophãdũ proficiscens,magnum auri pondus abiecit,9.to.523.c.
Creare quid propriè sit,6.to.378.f. creare plus est quàm fingere,9.tom.474.a.
Creatio apud Latinos,generatio vel natiuitas dicitur:apudGręcos verò sub nomine creationis,verbũ facturæ & cõditionis accipitur : & ꝙ apud nos cõditio,hoc apud Græcos creatio sonat, 6.t.406.d.
creatio & conditio nunquam,nisi in magnis operibus,nominantur,6.to.406.e.
Creator semper procurat salutẽ suæ creaturæ, 8. t.394.e. creator ex creaturis intelligitur,4.t.1118.d.
creator agnoscitur à magnitudine creaturæ,6.to. 171.b.c.creatoris notitia inest cordibus hominũ per naturæ bonũ,8.to.113.b. creatorem omnes sentiũt creaturæ,6.to.26.f.
Creatura dei omnis aliquod habet exemplar honesti, 9.to.509.b. creatura oĩs nõ voce, sed opere laudat deũ,4.t.1118.d. de seruitute liberabitur corruptionis in libertatẽ gloriæ filiorũ Dei,5.to.248.f.
non ex sua substantia, sed ex cõmunione alterius sanctitatis,sancta perficitur, 6.to.487.a. creatori suo in nullo penitus cõparari potest,5.t.26.d. omnis creatura deum benedicit, 7. tom. 67. b. posita pro solo homine,8 t.599.a. nulla est, quæ non indigeat misericordia dei,7.to.323.a. ingemiscit, & parturit,&c.5.t.8.d. creaturæ rationales, 6.to. 518.c. in quatuor versantur locis, 4.t.730.e. creaturæ ad Deum comparatę sunt pro nihilo,5.to.7.c.
creaturarũ duo genera, 6.t.484.f. creaturarum odisse nõ licet: sed peccatum, 7.t.366.e. creaturas omnes deus ex nihilo creauit,7.tom.181.b.
Credere in Deum non potest quispiã, nisi prius crediderit, de sanctis eius vera esse quæ scripta sunt,6.t.474.f. credere,nostrum est,& dei vocare, 4.t.341.c. credere in deũ,& in sanctos, 6.t.475 b.
nisi crediderit is,nõ intelligetis,6.t.153.c. qui nõ credit,mortuus est,6.t.26.c.
Credentes omnes,vnum sunt in Christo Iesu, & mẽbra corporis eius, 6.t.312.d. credentium populus,brachium domini, 4.t.360.e. credentibus dominus fit lumen,via,veritas,panis, vinea, ignis, pastor,agnus,ianua,vermis,&c.5.to.174.f. credentiũ quatuor genera,4.t.762.f. rara fides,4.tom.341.b.
varietatis descriptio, 4.to.317.b.
Credulitas nostra,vt rostrata lingua, infirma est, nisi innixa subsistat robori aduitorij dei,6.to.174.d
Creta erit in pabulum pastorum, & cubile ouiũ, 4.tom.906.f.
Cretẽses semper mendaces,malę bestię & vẽtres pigri,ait Epimenides poëta,5.tom. 292.e.f.479.c.
Crimina grãdia quæ dicantur,7.tom.432.d.
κρίνμα, 4.tom.1017.b.
Crocodilus,Aegyptiorum deus,5.tom.201.c.
Crœsus,hydorũ rex,à Cyro captus,4.tom.916.d. quod ambiguum habuit responsum,ibid.
Cruciatus nec boni,nec mali,4.tom.391.c.
Crucifigendus,prius flagellis verberari debebat, Romanorum legibus,6.tom.139.b.
Crucifigere carnẽ Christi,& recrucifigere filium dei non idem sunt,6.to.345.a.b.
Crudelis nõ est, qui iugulat crudeles, 4.to.98.e.
Crux,& thau, christianorũ signum, 4.to.782.c.
signum salutis,6.to.195.a. crux Christi vniuersa possidet,6.to.393.b. lignum vitæ,8.to.69.c. amaras aquas in dulcem vertit saporem, 6.tom. 304. e.
crucis signum,vexillum nostrũ est, 7.tom.271.b.
signum aduersæ fugiunt potestates,7.to.256.e.
crucis signum in omnes leuabitur nationes, 4. to.92.f. crucis forma vehitur homo, natans per aquas,vel orans,6.to.195.a. crucis formam assumunt aues,quando ad æthera volant, 6.tom. 195.a.
crucis signo eleuato, velociter ad fidem venerunt gentes,4.to.50.d. crucis vexillo Moyses superauit Amalech, 5.tom. 291.b. crucis vexillum eleuatum est,7.tom.288.f. crucis signum decussatis manibus Iacob suis benedixit filiis,4.to.654.f.
crux Christi quomodo euacuetur, 6.tom.462.d.
scala Iacob,7.tom.278.d. columna generis humani,7.tom.287.c. crux Christi est in vniuerso terrarum orbe,7.tom.287.c. crux Christi non solùm nobis,sed & angelis,cunctisque in cælo virtutibus profuit,& aperuit sacramentum, quod antea nesciebant,6.tom. 388.e. crux pingenda in omni actu & incessu,9.to.543.b. crucis species, est forma quadrata mundi,6.tom.194.f. crucis amara radix euanuit,6.to.198.d. crucis opprobrio nullum maius,7.to.70.d. crucis latitudo, longitudo,altitudo.& profundum,quid,6.tom. 393.a.b.
crucem Iesu suspiciunt nationes,&c.6.to.140.e.
crucem Christi qui portat in pectore suo,fœlix est,7.to.287.c. in cruce domini omnia sunt recapitulata,6.to.367.c. in cruce gloriãdi,6.to.170.e.
Κρύσταλλος, ex quo fit, 4.tom.736.f. crystallus quid sit,& qualis eius natura, 422. crystallus,4. tom.388.d. ex κρύος,id est,gelu,& στέλλω,contraho κρύσταλλος dicitur: quod ex gelu frigoris vehementia concrescat,& induretur in lapidem. crystallus & aqua quomodo differunt,7.tom.in psal.147.
crystallus,quasi aqua congelata.ibidem. crystallus cùm in structura Hierusalem ponitur,bonũ significat opus.5.to.516.f.
Ctesiphon,Persarum vrbs,loco Babylonis euersæ,constructa,4.to.100.d.
Cubilia pro sepulchris posita,9.to.81.d.
Cubitus,seu cubitum,sex palmorum mensuram continet,4.tom.1014.d.e. cubitus vnus, in quo thalami templi apud Ezechielem consumantur, Christum, in quo vtrumque testamentum recapitulatur,signat,4.to.1019.a. idem vocatur in arca Noë,quæ consumatur in cubito,4.to.1043.b.c.
Cucurbitæ historia naturalis,5.to.323.b.c.
Culex, licet paruula, omnia corporis habet mẽbra,7.tom.276.f. culices cur fecerit deus,5.tom. 196.e. culicis minuti miraculum, 7.tom.310.f. & 311.a. culicis consideratio ad dei gloriam,7.tom. 276.e. culex in euangelio,minora præcepta,6.to. 111.c. culex quid allegoricè,6.to.111.c.
Culinarum domus,4.tom.1083.a.
Cultri nomen pro discretione,8.to.242.e.
Cultellus circuncisionis,9.to. in epistol. de circuncisione,sub finem.
Cupiditas,est animi passio rerum futurarum, 5. tom.530.d. cupiditas,est idololatria,6.tom.415.c.
Cupidus gloriæ inanis quisnam sit,8.tom.565.a.
Curæ huius sæculi sunt spinæ,5.to.41.c.
Currus dei,angeli,7.tom.217.b. currus dei decem millium multiplex millia lætantium, 4. tom. 664.f.1044.e.ibid.1138.d.e.ibidem. currus quid moraliter,7.to.66.e. currus,quo Elias ad cælum raptus est,& cæt.4.to.496.f. sinautem terreni sint currus, vt currus Pharaonis, in malam sumuntur partem,4.to.920.f. currus iræ & indignationis, quo dominus ad iudicium veniet, 4. tom.492. d.e.
currus Pharaonis qui dicantur,8.to.335.c. currum genera,4.to.496.f. currus ad trituram apti, 4.tom.203.b.c. loci,qui de curribus in scriptura sunt,mystice, tom.4.492.d.e.& 496.f.5.to.449.b.c.
angelorum custodiam currus notat, 4.t.496.f.
Cursor malus est is,de quo dicitur, non est volentis neque currentis,5.to.224.f.& 225.a.
Cursus Christi multiplex,7.to.173.c.
Curtius pro reip.salute mortem opetiit,6.t.365.c
Curua correctionem recipiunt,5.to.12.e.
Cyaxares rex Medorum,4.tom. Duo fuerunt Cyaxares, vt ex Herodoto & Xenophonte constat, vnus Cyri proauus maternus, alter auunculus. Cyaxares enim genuit Astyagen, Astyages genuit Cyaxaren,& Mandanem, quæ Mãdane nupsit Cãbysi Persarum regi,ex quibus Cyrus natus est:& ita verum est hunc Darium & Astyagis fuisse filium, & Cyaxaren nuncupatum.
κυβερνισμὸς,5.to.402.f.
κυκλάδες insulæ vbi sitæ,4.tom.627.b.
Cygnus ob colli extensionem superbum notat. 5.to.491.b.
κύλιξ,& κυλικίον,5.to.16.f.
κυλὸς,quid,6.to.69.b.c.
Cymbalum mysticè,6.tom.164.e.165.a. cymbala,quæ pendebant in extremis tunicæ summi sacerdotis,6.to.164.c.
Cyminum excutietur in baculo,4.to.230.e.
Cynicus philosophus malè & erubescenda hæresi omnem coitum licitum dicit,6.to.413.c.
Cyniphes,4.to.60.e. sunt culices tam parui,vt vix cernantur oculis,5.to.196.d.
Cynomya,id est,canina musca,quæ in cœna, ac stercore volutatur,luxuriam indicat, quæ plerumque compressa pullulat,7.to.310.f. Cynicorum philosophorum sectam signat: quæ libidinem atq; luxuriam,summum prædicat bonum,7.tom.230.f.
κυνὼν,vrbs Ægypti,à cane sic appellata,4.t.320.c
Cyparissus,odoris optimi,& imputribilis, 4.to. 302.f.
Cyperus,arbor habẽs vim calefaciendi,8.t.848.e
Cyphus furoris,4.to.626.f.
Cyprianus presbyter,7.tom.11.a. vir sanctus, eloquentissimus, & martyr inclytus,4.tom. 441. a.
idololatriæ priùs assertor fuit,& oratoriam Carthagini docuit,5.to.320.e.
Cyprus insula vna ex cycladibus.4.to.626.f.
Cythium habet oppidum,ex quo Zenon,& Iudææ vicina est,4.to.510. & Salaminam,mox Constãtiam,cuius episcopus Epiphanius fuit, insignẽ vrbem quæ nũc Fama Augusta dicitur. Anno 1570. omnem hanc insulam Turcæ Venetis abstulerunt. Cyprum,Rhodõ, & reliquas Cycladas insulas Babylonij cœperunt,4.to.626. f. Ptolemæus Lagi filius,qui primus in Aegypto regnauit,Cyprum & Phœnicem obtinet,4.to.1159.b.
κυρία,id est,dominatio,4.to.1122.f.
Cyrenaici Epicurei,5.to.57.b.
Cyrilli episcopi Alexandrini visio,9.tom. 718.b.
Cyrillus episcopus Hierosolymitanus quomodo cognouit mortem D.Hieronymi, 9.tom.673.b.
huius de miraculis D.Hieronymi ad D. Augustinum epistola,9.to.686.b.
Cyrus genere Alexãdrinus,arte medicus,ex philosopho monachus,vir dicendi peritus, scripsit aduersus Nestorem eleganter, & fortiter, &c. 9.tom. in dialog.illust.virorum.
Cyrus,Cambysis & Mandanes filius,4.to.749.a.
Persarum rex atque Medorum,4.to.124.e. per cornu cæteris excelsius,significatus, 4.tom.1140.f.
iussit Hierusalem ac templum ædificari : Darius postea,eo mortuo,templũ ædificauit,4.to. 321.b.c.
iuncto sibi Dario aunnculo suo, subuertit imperium Chaldæorum,4.tom.321.b.1129.b.c. 5.tom. 521.b. qui fuit annis 55.Olympiadis,4.t.1149.a.b.
de captiuitate populum relaxauit & chrismate vnctus est,5.to.454.d.e. regnauit in Persida, Astyage rege Medorum subuerso: qui quinquaginta hominum millia de tribu Iuda remisit in Hierusalem,&c.4.tom.749.a. annis triginta regnauit in Persis,& à Tomyri regina Massagetarum interfectus,5.to.521.c. maternum auum habuit Astyagem,eundem scilicet, quem subuertit(quippe cùm ex eius filia Mandane sit natus)& habuit auunculum Darium, 4.tom.1140.f. amauisse eum Iudæos Iosephus scribit,quòd Esaiæ prophetiam de se scriptam legerat,4.tom.321.c. scripsit de eo Esaias multò antea,& nomen prædicens, & victorias prænuntians,ibidem.a.b. vndique reportauit victoriam,nullúmque ei regnum non paruit,ibid.
ab eo ad Christum anni fluxere 560. 4. tomo. 1150.e.f. ab eodem Cyro ad Vespasianum, & subuersionem templi sub Tito, anni fluxere, d.c. xxx.4. tom.1151.c. Cyri iudicium contra regem Armeniæ,7.to.404.f. Crœsum,Lydorum regem, cœpit,4.to.915.c.& 916.d. Xenophon de eo scripsit viij. librorum historiam,4.tom.321.c. vocauitque opus istud,Cyri maioris παιδίαν, id est, infantiam,4.tom.1126.d. Cyro successit in regnum Cambyses filius.vide suprà,Cambyses.
Cyrus iunior, de quo Xenophon ἀνάβασιν scripsit,Darij & Pharasitidis filius, & Artaxerxis frater.
κῦτος,id est,altitudo, 4.to.1122.f.

D

DAdan,seu Dedan, regio Indiæ, vel Idumæorum,ac vastæ solitudinis,4.to.917.c.mercatores habet,qui ebur afferunt. interpretatur cognatio,4.to.905.c. & grande iudicium,4.tom.182.d. & Dedanim iudicia,ibid.
Dæmon,siue diabolus,principium plasmationis dei,factus angelis ludibrium,4.to.213.c. vocatur diabolus, Satan,Belial,seu apostata, præuaricator: aspis,basiliscus,leo,draco,leuiathan, accusator fratrum,ibid. Michaël & eius angeli pugnauerũt cũ eo in cælo,præualuerúntq; illi,proiectúsq; in terrã est,ibid. propter superbiam,proprium illius peccatum,è cælo proiectus est,4.to.835.c. dũ multa conquirit, & dum plus vult esse, quàm conditus est,& magis sapere,quàm à deo acceperat; & propterea contra creatorem recalcitraret, cum cæteris præuaricatoribus angelis è cælo deiectus est, 4.to. 931.a. dæmones boni natura à deo erant creati, 4.tom.931.a. dæmones an sint corporei,& qualia habeant corpora,9.to.356.f.& 357.a. habent eorũ turmę capita,&principes,5.t.457.a. lapsi è cælo,alij versantur in aëre ad infinuanda hominibus peccata.alij in inferno sunt æternis suppliciis mãcipati, 4.to.959.b.apud inferos constituti, eorum qui suo vitio extitere terreni,fundamenta dicuntur,5.tom. 367.c.d. dæmones à cœli subtractos libertate abyssus ambit,5.to.315.a. dæmones sunt incorrigibiles,4.to.688.d.e. dæmones humana natura fortiores,4.to.655.a. dæmonibus fide præualemus,4. to.655.a. dæmonum nonnulli prouinciarũ præsides,4.to.200.d. dæmones,quòd in aëre versẽtur, cœlestes dicuntur,4.to.350.f. ministri irę dei sunt, 4.to.877.b.c. dæmones cruciatibus & suppliciis sunt præpositi,4.to.568.f.& 569.a. dæmonũ supplicia quomodo,& vbi innotuerunt, 9.tom. 82.
dæmones per Christum sanctis subiecti,9.tom. in Symbolo Rufini. dæmones timent Christianos, & Christiana trophea, 9. tom. de natiuitate domini sermone 30. dæmones ad inuocationem dei stare non possunt,7.to.192.e.f. per dæmones deus peccatores corripit,422.f. & 423.a. omnes ad prædã sunt parati,ibid. totum vt decipiãt, peragunt orbem,ibid. dæmones nullam requiẽ dantes,semper nos ad peccandum vrgent, 5.tom.582.f.
vitia quotidie suggerũt.5.to.338.d.e. dæmones ambulant quocunq; terrarum,vt possideant homines,in quibus Christ⁹ habitare debuerat,5.to.422.f.
horribiles ac terribiles sunt,difficilęq; superãtur, ibid. dæmones non quiescunt,nisi cùm ad consummationẽ peccati adduxerint,5.tõ.422.f. semper sanguinem sitiunt,& prædam desiderant, ibid.
simulant absentiam, ac dum non sperantur,citò de longè veniunt,5.tom.422.f. dæmones tandiu nobis dominantur, quandiu nòn agimus pœnitẽtiam,5.to.193.c. dæmones cùm mentem nõ impleant,& secundum substantiam cor non intrent, quomodo hominem ingredi tentando, & implere dicantur,6.to.ad finem lib.3.de spiritu sancto per Didymũ scripti. dæmones olim ambiguè respõdebant,4.tom.303.c. & quæ respondebant,erant vana,4.to.880.e. dæmones futura prædicere nequeunt,4.tom.303.a. de Christo & Apostolis nihil prædicere potuerunt, ibidem. dæmon dæmonis non est inimicus, 6. tom. 47. b.
dæmon obseruans lunę cursum, corripit homines,& per creaturas studet infamare creatorẽ,6.to. 78.c. dæmon per montis translationem significatur,6.to.79.a. dæmones,ecclesię persecutores, 7. to.74.f. dæmones de cælo expulsi sunt, nec stare potuerunt,7.to.115.e. dæmones ex proprij arbitrij voluntate,infidiarum, fraudium,scelerũ, atq; periurij,& reliquorum vitiorum prouinciam esse sortitos,6.to.432.f. dæmones fuerũt angeli,& postea cũ diabolo ceciderunt, & facti sunt satellites eius, 7.to.246.d. dæmones pauperes facti sunt, quia pristinas diuitias perdiderunt,5.to.458.d. dæmones in aëre habitantes,4.to.264.e. dæmones cur vocantur cęlestes potestates, 9.to. 350.f. dæmones sunt tenebrarum rectores, quia esse lucis principes noluerunt, 6.to.432.f. dæmones vocati cisternę dissipatę.4.tom.510.f. dæmones atque diabolus suspicati magis fuisse filium dei,quàm nosse sunt intelligendi,6.to.27.b. dæmones omnes ad Christi ĩ Aegyptũ aduentũ cõtremuerũt,4.to.116.f.

dæmonibus in interitum carnis, vt spiritus saluus esset, D. Paulus Hymenæum, & Alexandrum, & fornicatorem Corinthium tradidit, 4. tom. 886. f.

dæmonũ cibus, sunt ab hæreticis decepti, 4. to. 1004. d. dæmones ad lunæ cursum homines interdum vexant, vt dei infament creaturam, 6. tom. 10. d. ingrediuntur peccantes omni tempore, 7. to. 273. b. c. interdum corripiunt etiam paruulos occulto dei iudicio, 5. to. 11. b. c. Hac de re vide plura in dictione, diabolus, & Satanas. Nihil mali facere possunt, nisi eis à deo concessum fuerit, 4. to. 303. c. dæmones magis eligunt perire flammis, quàm prædam perdere, 4. to. 74. e. formidant in abyssum ire, 7. to. 221. c. cur scutis fusilibus comparentur, 8. to. 157. b. dæmones crucifixit Christus crucifixus, 7. to. 277. c. 278. d. dæmones in scripturis, piratæ vocantur, 8. tom. 44. d. dæmones nobis nunquam dant requiem, 4. to. 582. f. inuocati assistunt, vt infœlices animas capiant, 6. tom. 431. b. sunt inimici, & vltores, 4. to. 585. c. per vitia coluntur, 6. tom. 340. f. deũ laudare non possunt, 7. to. 423. deprecantur, ne mittantur in abyssos, 5. to. 452. e. dæmones assidentes idolis, 4. to. 303. c. clamabunt in futuro iudicio, 7. to. 60. f. dæmonũ cultu quondã montes omnes, valles, ac torrẽtes pleni, 4. to. 407. a. dæmones ad Babylonis euersionẽ missi, 4. t. 97. c. dæmonũ turmæ habent capita, & principes suos, 5. to. 457. a. eorum tormenta, præsentia saluatoris, 6. to. 27. a. dæmonum capita nationibus, quæ eis subiectæ fuerant, post aduentum Christi priuata fuere, 5. to. 458. d. dæmonũ alij iracũdias, & furores, & bella concitant, alij præsunt inimicitiis, & inter homines excitant odia, 6. tom. 431. b. dæmoniacum hominem sanans Christus, tria simul signa perpetrauit, 6. tom. 47. a. dæmonum nullus prædicere potest, 4. to. 304. e. dæmonum nullus parcit, omnes ad prædam festinant, 5. tom. 423. b. dæmonũ fallacia ad homines inescandos, 6. to. 10. d. dæmonum quidam amoribus, & amatoriis canticis inseruiunt, 6. to. 431. b. dæmonũ alius fornicationem mittit, alius auaritiam, alius homicidium, alius periurium, &c. 5. tom. 338. e. dæmoniorum potestates sub Christi potestate inclinatæ sunt, 7. to. 144. e. dæmonia eiici Christi nomine etiam ab infidelibus inuocato, 6. to. 295. c. dæmonia multa singulari numero appellari, 4. to. 1115. a. dæmonium potestatem habet in nos, quando peccamus, 7. to. 273. b. dæmonium meridianum, 7. tom. 273. b. dæmoniacis artibus terrena deluduntur, 4. to. 1108. f.

Dagon contritus, Palæstinorum idolum erat, 4. to. 330. e.

Dalila paupercula, 5. to. 79. c. Dalila interpretatur, situla, quæ est Synagóga, 6. to. 193. b.

Dalmatæ feroces, 6. to. 292. f.

Damascẽni, qui interpretantur, sanguinem bibẽtes, hæreticos significant, 5. to. 212. f.

Damascus, regalis quõdam ciuitas, ac totius Syriæ metropolis, 4. tom. 163. b. condita à Chore filio Esau, 4. to. 721. a. decem tribubus contra Iudam semper fauebat, 4. to. 163. b. capitur à rege Assyriorum, & in Cyrenem transfertur, ibidem. cuius ruina ab Esaia prædicta, 4. to. 163. b. Aram quo nomine Syria intelligitur, pro Damasco accipitur, ibid. in agro Damasceno Abel occisus, 920. c. & 921. a. Damascus gentes Iudæorũ aduersarias notat, 4. to. 163. b. c. propterea D. Paulus perrexit Damascum, veluti qui gentium infectabatur fidem & legis æmulator erat, ibidem. Damascus propriè est domini requies, 5. to. 569. b. Damascus, vernaculus Abraham, qui interpretatur, sanguis oculi, aut sanguinem bibens, siue sanguis cilicij, 4. tom. 163. b. 5. to. 258. d. 483. b. interpretatur etiam sanguis sacci, & oculi siue poculi, 4. t. 1090. e. Damascus dissoluta & in fugam versa, 4. to. 112. d. deserta, quasi aceruus areæ, 5. to. 482. e. Damasci gurgites, 5. to. 66. f. vectes significant eos, qui instructi sunt arte dialectica, & philosophorum argumentis, vt sunt hæretici, 5. to. 213. b.

Damasus Episcopus Rom. elegans in versibus componendis, 9. to. 600. d.

Damnandi cur à Deo creentur, & tam multi, 9. to. epist. 46. Augustad Optatũ, de origine animarũ. Damnandus non est homo pro eis, quæ vitare non potuit, 9. to. epist. 17. ad Damasum.

Damnatorum tormenta, ignis & frigus, 8. tom. 68. f. pœnæ diuersæ ex demeritorum diuersitate, 5. to. 400. e. damnati nunquam esse desistent, 4. to. 501. b. & 502. d. ad pœnas corpus incorruptum habebunt, 4. to. 398. d. e. ob perpetuum affectum peccandi, æternas illas sustinebunt pœnas, 6. to. 23. b. c.

Dammulæ natura, 8. to. 188. f.

Dan tribus iuxta montem Libanum, & vrbem, quæ Paneas dicitur, Aquilonem versus locata, 4. to. 524. f. & 525. a. in vltimis Iudææ finibus possessionem non inuenit, 5. to. 278. f. Dan nomen habuit à Dam patriarcha: ab eóque locis vbi insedit, & Iordanis, riuus vnus ibi enascens, Dan dicti, 4. to. 920. f. post tribum Dan, Ephraim succedit terra, per quam Hierosolymam itur, 4. to. 524. f.

Dan fons, à quo Iordanis dictus, è Libano monte fluẽs, 4. to. 920. f. ad radices eius enascens, ex quo iuncto altero, qui Ior dicitur, Iordanis fluius cõcrescit, 8. to. 72. d. e. Dan interpretatur iudicium, 5. to. 278. f.

Daniel omnium sapientissimus, vicit omnes magos & ariolos, 4. to. 927. b. futurorum præscius, 4. to. 1124. f. Daniel interpretatur, ἔκρινε μὲ κύριος, iudicauit me dominus, 5. to. 177. b. hoc insigne inter pueros habebat, quòd visiones & somnia, quibus per symbola quædam & ænigmata, futura mõstrantur, sagaci mente cerneret, 4. to. 1106. d. fuit apud Chaldæos purpura byssóque vestitus. 4. tom. 1154. e. ad Medos à Dario translatus, 4. to. 1134. d. propter peccata maiorum ductus est in captiuitatẽ, 4. to. 1105. c. orauit à mane vsque ad vesperum, 4. to. 1146. d. cur omnem sapientiam & doctrinã Babyloniorum didicerat, 4. to. 1105. b. factus eunuchus, 4. t. 287. c. in Susi tantæ magnitudinis & pulchritudinis turrim ædificauit, vt vsque in præsens videatur esse noua, 4. to. 1140. d. e. Danieli adhuc puero suscitasse dicitur deus spiritum sanctum, 6. to. 483. c. Daniel ad Angelicæ visionis horrorem languit & ægrotauit, 4. to. 1144. d. dominum orauit, & interpretationem somnij consecutus est, 5. to. 552. e. f. sine pretio veritatẽ proferebat, 4. to. 1128. d. e. adhuc puer accepit presbyterij dignitatem, 4. tom. 29. c. Danielem Nabuchodonosor adorauit, 4. to. 1112. f.

Daphne fons vnde hoc nomen accepit, 4. tom. 1091. a,

Dare dei, est permittere, 8. tom. in cap. 11. epist. ad Romanos.

Dardanus, scriptor ecclesiasticus, 9 tom. 599. d.

Darius Cyri auunculus rex Medorum iuuante Cyro cognato Persarum rege, Babylonem capit, Balthassar regem interfecit, & Chaldæorum imperium primus destruxit, 4. to. 99. c. 1144. c. ac in Persas & Medos translulit, 4. to. 1153. b. sexaginta tunc erat annorum, & Cyro ætate maior, 4. tom. 1130. e. Astyagen quidam Græci hunc nominant: alij Astiagis filium, 4. to. 1126. f. 1140. d. Cyaxaren alij appellant, de quo suprà. Cyri auunculum, 4. tom. 1126. d. Assueri filius Hebræis dicitur, 4. tom. 1154. e. eius anno primo Daniel prophetiam hebdomadum habuit: fuit illi charus & in honore.

Darius rex Persarum, qui post duos fratres magos annis sex & triginta regnauit, 4. tom. 748. e. huius anno secundo templum Hierosolymæ, cuius tantùm sub Cyro iacta fuerant fundamenta, ædificari cœptum, sub Salathiel, & Iesu filio Iosedech, Aggæo & Zacharia prophetantibus, 4. to. 748. f. Hystaspis filius fuit, 5. to. 521. c. ex sententia septẽ familiarum rex Persarum fuit constitutus, ibidem.

De hoc Herodotus, qui eius texit historiam libro tertio, quomodo occisis Magis, qui post Cambysen mẽtito Smerdis Cambysi filij regnarent nomine, ipse ad regnum assumptus sit, duásque Cyri filias vxores duxerit, latè scribit. Natus est autem ex Hystaspe Achæmenida Arsami filio, Persa, & priuato homine: & vt idem libro tertio scribit, rebellantem Babylonem Zopyri proditione, post Darium, & Cyrum iterum cœpit, & Susam vrbem condidit. obiit Xerxe filio rege relicto.

Darius secundus huius nominis Persarum rex, cognomento nothus, 4. to. 1136. a. & 748. e. annis decem & nouem, post Xerxem, & Sogdianum regnauit, 4. to. 748. decimus rex fuit apud Persas, 4. to. 1135. c.

Darius tertius, qui & vltimus Persarum rex, Arsani filius, decimo quarto regnauit loco, 4. tom. 1143. a. & cognominatus est Melas, 4. tom. 1152. e. eius duces apud Granium flumen Alexander Magnus primo superat, mox ipsum in Lycià vicit, & capit, & Medorum subuertit regnum, 4. tom. 1141. a. 1143.

Darius erat amator coitus, & socius drachonis, 5. tom. 499. c.

Darius quot annis ante Christum regnauit, 4. to. 1152. d. e. Darius interpretatur, generationes factæ, siue quæ fuerunt, 5. tom. 499. c. Herodotus coërcitorem significare Darium Persarum lingua in sexto scribit.

Daron regio, quòd Austrum respiciat, sic vocata, 5. to. 216. f.

Dathan, Chore, & Abiron hiatu terræ deuorati, 5. to. 45. e. viui in infernum descenderunt, 6. to. 348. f.

Datorem hilarem diligit deus, 5. to. 252. d.

Dauid, vltimus filius Iesse, fit primogenitus, 9. tom. epist. 7. ad amicum, de viro perfecto. Dauid pulcher erat homo, 7. to. 105. b interpretatur, fortis manu, siue desiderabilis, 7. tom. 108. f. 109. a. & 62. e. vir quàm mansuetissimus, 6. tom. 344. e. vir bellicosus, vniuersas in circuitu subiecit gentes, & in suam redegit potestatem, 7. to. 288. e. Dauid ante arcam domini saltauit, 6. to. 42. f. typus Christi, 5. to. 104. e. 7. to. 83. a. Dauid cùm tot habuerit vxores, cur nõ alium regni sui successorem reliquit, nisi eum qui de Bersabee procreatus est, 5. to. 81. f. 82. a. Dauid in spiritu ante quingentos annos sciebat rursum ædificandum esse templum Dei. 7. to. 285. a.

Dauid populũ numerans iram Dei prouocauit, 6. to. 376. e. fuit absconditus in inferiori parte terræ, & Christus in vtero sanctæ Mariæ, 7. tom. 161. c. & 169. b. Dauid penè interfectus à filio, propter Vriæ occisionem, 7. to. 22. e. de scientia occulti mysterij gloriabatur, dicens: incerta & occulta sapientiæ tuæ manifestasti mihi, 6. tom. 386. d. post adulterium & homicidium hunc cecinit psalmum, Miserere mei Deus, &c. 5. tom. 348. d. lachrymis suum purgauit delictum, 7. to. 119. c. quadraginta regnauit annis, 7. tom. 67. b. ter vnctus, 7. to. 82. f.

Debitoribus nostris debita sunt dimittenda, 6. tom. 83. b. debitori omni pignus non est reddendum, sed ei, qui pauper est, & vestimẽtum propriũ, quo indiget, pignori opposuit, 4. to. 852. d. e. alioqui tribunitiæ seditionis esset assertor, qui debitũ simpliciter nõ soluendũ & pignus reddẽdũ diceret, 4. to. 418. e. plebs Romana ære alieno grauata, secessionẽ faciens, vicinos colles occupat, Auẽtinum scilicet, & Sacrum, ibidem. debitum reddere, est eleemosynam dare, 8. to. 447. a. b.

Debita iniusta, & vbi cautio est iniqua, vbique pauperes calumnia opprimuntur, non exigenda: alioquin iusta soluenda, 4 tom. 418. e. f. vbi quis soluendo non est, remitti ei debẽt ex charitate debita, ibidem. quia non est absque periculo repetere pauperem, qui soluendo non sit: & pallium, quod pignoris loco acceptum est, algenti non reddere, 4. tom. 418. d. e. sicut deo fœnerat, qui miseretur pauperis, ita contrà, qui repetit non habentem, deo facit violentiam, ibidem.

Deblatha, vrbs in terra Emath, quæ hodie vocatur Epiphania Syriæ, 4. to. 761. c.

Debora iudex pariter & propheta fuit, 5. tom. 463. a. 4. tom. 821. a. b.

Debbora, viris tacentibus, prophetauit, 4. tom. 295. b. interpretatur, apis: cuius prophetia, mella dulcissima sunt, 4. to. 821. a. b. 8. tom. 294. f. in Debboræ mulieris manu Dominus salutem fecit, 4. to. 217. c.

Decalogus in tabulis lapideis digito dei scriptus, 4. to. 666. f. 7. to. 101. b. c. decalogi mandatum vnumquodque, primum mandatum appellandum esse, & cur, 6. to. 427. a. decalogus comprehenditur in euangeliis, 7. tom. 280. d. membranulis scribebatur, & circundabatur capiti magistrorum legis, 4. tom. 897. a. b. decalogi tria præcepta ad Deum, reliqua ad proximum spectãt, 9. tom. in epist. 21. de celebratione paschæ circiter medium.

Decani vnde sic vocati, 4. to. 27. b.

δεκὰς, 4. to. 1071. c. decas decima completur vnione, 5. to. 245. a.

December Hebræis est nonus mensis, 5. tom. 517. c.

Decij morte sua rempublicam seruarunt, 6. to. 365. c.

Decimæ frugum ecclesiasticis ex lege debitæ, 4. to. 1071. c.

Quatuor generum erant decimæ. Primo quæ Leuitis ex præcepto legis dabantur. Secũdo δευτεροδικάσαι, hoc est, secundæ decimæ appellatæ: quas leuitæ, id est, inferior ministrorum gradus, sacerdotibus dabant. Tertio quas sponte sua quilibet in horreis seiparabat, vt comederet eas in vestibulo templi cùm Hierusalem iret, & sacerdotes ac Leuitas inuitaret ad conuiuia. Quarto, quas vt pauperibus darent, seiparabant: quæ decimæ pauperum vocabantur, 4. to. 1071. c.

Illæ quæ à Leuitis sacerdotibus dabantur, decimæ decimarum appellabantur: quod ex decimis decimæ essent, 4. to. 1094. c.

Decimus numerus cur perfectus, 8. tomo 135. b.

Decimi quinti, septimi, & octaui numeri mysterium, 4. to. 433. c.

Declinare ad dexteram, vel ad sinistram, 8. tom. 184. f. declinare ad iniquitatem, 7. to. in Psalmum, 54.

Decor pro templo ponitur, 4. to. 629.

Decretũ à domino nullius virtute prohibetur, 4. to. 104. f.

Decussatæ manus, 4. to. 654. f. id est, in formam denarij, qui & decussis, extensa hoc scilicet modo χ.

Deducere & reducere quomodo differunt, 8. to. 436. d.

Defectionẽ in bonam partem accipi, 5. to. 465. c.

Defectus sine defectu, 7. to. 42. e.

Deficere sumitur in bonam partem, sic deficiens dicitur mortuus Abraham, Iacob, & Isaac: in malam de Ismaël, 5. tom. 465. c. deficere dicuntur peccatores bene & male, 7. to. 192. f.

Definire præsumptio est in rebus naturaliter obscuris, vbi apertè diuina scriptura non subuenit, 9. to. in epist. 46. Augustini ad Optatum, de origine animarum paulò vltra medium. definiendum nihil, nisi probatum scripturis, 9. to. epistol. 10. de assumptione B. Mariæ.

Defuncti absolui possunt post mortem leuibus peccatis, 8. to. 203. a.

δεκαίση, δεκαία, 4. to. 757. c.

Delictum quando sequitur verecundia, spes salutis est, 4. to. 768. d. delicta iugulanda, 7. to. 158. d.

Delitiæ filiorum hominum vt intelligendæ, 5. to. 16. e. delitias fugere, optimum, 7. to. 330. f. delitiæ, & Paradisus delitiarũ, 4. tom. 657. c. deliciis deputatur, quidquid naturæ excedit modum, 8. tom. 630. e. delitiæ stultum non decent, 8. to. 228. f. delitiæ ciborum subuertunt vrbes, 8. to. 630. e. Vide suprà, Cibus,

Demas interpretatur, silens: quem D. Paulus, cuius discipulus fuit, cooperatorem suum appellat, 6. to. 482. d.

Demetrias, virgo Christi, nobilis, diues, & ardore, fidei nobilitatem, diuitiásque calcans, 9. tom. 1. a. eius laus, ibidem.

Demetrius Phalereus apud Græcos orator & philosophus, & præfectus bibliothecæ Ptolemæi Philadelphi, Aegyptiorum regis, 9. to. 1159. c.

Demosthenes philosophus, 9. to. 508. c.

Denarius, quod nummi genus, 6. to. 105. c. cur perfectus, 8. tom. 135. b. denarius & septenarius numerus Iudæis familiaris, & cur, 4. tom. 36. e. denarius figurã regis habet, 6. to. 91. b. mysticus numerus, 4. tom. 666. f. vitę æternæ quatuor funditur partibus, 6. to. 160. d.

Dentes eburnei quid significant, 4. tom. 22. f. dentes in senectute atterũtur, vel decidunt, 5. to. 74. d. e. dentes quid moraliter, 7. to. 112. e. in scriptura sacra quid significant, 4. to. 701. b. dentes inimicorum Christi quasi arma impugnantium: quos dominus resurrectione sua confregit, 7. to. 170. e. dentes articulatã vocẽ significant, 4. to. 677. a. dentium stridor, quid, 7. to. 340. e.

Deprecatio & oratio discrepant, 7. tom. 50. e. deprecatio triplex ostenditur, 7. tom. in psalmum 54.

Deriſoribus sunt parata iudicia, 8. to. 230. e. f. in textu. derisor hæreticus eiiciendus, 8. tom. 239. c. derisoris correptione quà ratione abstinendum, 8. to. 197. b.

Descendere quo pacto dicatur Deus, 9. tom. 154. d. descendere in peccatores deus dicitur, vt illos puniat, sicut cum sanctis ascendere ad gloriam, 5. to. 281. b.

Descendit ad inferna, nõ habetur in Symbolo Romano, & Orientaliũ, 9. to. in epist. 20. de resurrectione. descẽdet pluuia in vellus, exponitur, 9. t. in epist. 10. de assumptione B. Mariæ.

Desertum allegoricè quid, 5. to. 172. d.

Desiderium iustorum est regnum cælorum, 8. t. 204. f.

Desidia naturæ bonum corrumpit, 6. to 124. f.

Desperantes salutem suam arguuntur, 4. tom. 789. a. b.

Desperatione nihil execrabilius, 8. tomo, 245. c.

Detractio, diaboli est laqueus, 7. tom. 272. d.

Detractor, & serpens, æquales sunt, 5. tom. 65. a. detractores ambulant in via diaboli, 7. to. 415. c. detractor se, & illum, qui audit, demergit in infernum, 7. to. 296. c.

Deuotio & simplicitas ad credendum Romanæ plebis, 6. to. 297. c.

Deus vnus, deorum deus, 7. tom. 151. b. deus vnus, vna fides, vnum baptisma, 7. tom. 94. d. deus nequaquam est vnius gentis, sed vniuersi mundi, 4. to. 328. e. deus est æqualiter omnium deus, 4. to. 327. c. deus incorporeus, 6. tom. 433. b. deus omnium est natura, merito & voluntate paucorum, 8. tom. 393. a. deus nequaquam sermonibus explicari potest, nec oculis contemplabilis est, 4. to. 462. f. deus ante tempora, omne tempus excedit. 6. to. 441. c. deus ipse sui origo est, suæque causa substantiæ, 6. tom. 391. c. deus vnus, & pater omniũ, qui super omnes, & per omnes, & in omnibus: diuersam intelligentiã hic sapit locus; &c. 6. tom. 397. a. deus figulus, 4. to. 325. f. 326. a. deus est lux: filij ergo dei, sunt filij lucis, 6. to. 417. a. deus est primus & nouissimus, 4. to. 317. a. deus, omnia in omnibus, 7. to. 37. c. deus totus oculus est, quia omnia videt: totus manus, quia operatur omnia: totus pes est, quia est vbique, 7. tom. 281. c. deus refugium nobis factus est, antè quàm montes fierent, & fieret orbis, quid hoc sibi vult, 7. tom. 267. c. 268. f. deus bonus, iustus & omnipotẽs est, 9. to. 470. c.

deus Israël, hoc est, deus animarum videntium deum, 7. to. 174. d. deus virtutum, id est, angelorum, 7. to. 174. d. deus simplex est, & incompositæ spiritualisque naturæ, & nullis membris partibúsque componitur, 6. to. 506. f. deus solus illud est, quod semper fuerit, 5. tom. 7. c. deus quomodo caput Christi esse dicatur, 8. to. 492. c.

deus bonus, fons & principiũ bonorum, 6. tom. 465. c. deus aditor in præsenti, susceptor in futuro seculo, 7. to. 366. f. deus noster, virtus est: aliorum, vitia, 7. to. 239. b. deus ignis consumẽs est: vt lignum, fœnum, stipulam arsuram in die iudicij nouerimus, 4. to. 1138. d. cur ignis consumens esse dicatur, 8. to. 323. c. 5. to. 190. f. 7. to. 24. c. deus solus immortalis, 6. to. 392. d. deus ex deo, dominus ex domino, lumen ex lumine, & ex omnipotente omnipotens, 5. tom. 533. b. dei nomen quatuor Hebraicis scribitur litteris, & est ineffabile, 4. to. 820. d. deus apud Hebræos decem habet nomina, quæ ibi legito, 7. to. 416. d. e. 4. to. 358. c. deus est vbique, & vbique prospexit, 7. to. 254. e. deus vbique est, & omnia in deo sunt, 7. to. 409. b. c. deus in cælo sursum, & super terram deorsum, & non est alius præter eum deus, 4. to. 484. e. deus non exaltatur, nisi super cœlos: non exaltatur super terram, 7. tom. 323. b.

deum impossibile est mentiri duabus de causis, 4. tom. 328. f. deus pater per filium omnia condidit. 8. tom. 180. c. deus non solùm cælestia vult possidere, sed & terrena, 7. tom. 325. a. deus nihil impossibile præcepit, 6. to. 44. e. f. deus cur dicitur magnus, 7. tom. 147. a. deus si deos diiudicat, quid de peccatore facit? 7. to. 241. c. deus pater non tradidit filium sine Christi voluntate, 6. tom. 272. e. deus Abraham, cæli conditor, pater Christi est, iccirco in regno cælorum est & Abraham, 6. to. 25. a. deus animam non habet, 9. to. 4. b. deus per substantiam, atque naturam bonus, nos communione sui effecit bonos, 6. tom. 362. d. deus voluntariè, non ex necessitate bonus est, 6. to. 477. b. deus cur dicitur dulcis & rectus, 7. to. 79. a. b. deus natura iustus, 7. to. 50. e. deus non solùm sempiternus, verùm etiam æternaliter mitis, 8. to. 56. f. deus in misericordia diues, 6. to. 374. f. deus naturaliter benignus & misericors, 5. tom. 316. e. 6. to. 515. a. deus cur misericors & verax, 7. to. 251. a. deus misericors & iustus, 7. to. 338. f. deus misericors in peccatoribus, & iustus in bonis, 7. to. 346. e. deus misericors, cùm peccata remittit: patiens, cùm peccatorem, vt conuertatur, expectat: verax, cùm promissa restituit, 7. tom. 256. d. deus in veteri lege alibi iustus, alibi bonus esse dicitur, 6. to. 513. a. deus decem partibus est misericors, ac decem partibus iustus, 7. to. 346. e.

deus creat quotidie nouas animas, 9. to. 408. b. & seq. deus cur iurat, 4. to. 104. e. & 328. f. deus cur per seipsum iurat, 5. tom. 275. c. deus, verus probator, & χωνευτὴς, 5. tom. 542. e. f. deus ex ordine rerum, & constantia, & cursu intelligitur, 5. to. 25. b. deus nec manus, pedes, nasum, nec alias corporis habet partes, 5. tom. 218. f. deus cur faciat animas eis, quos nouit citò morituros, 9. tom. 575. a. deus cùm sit futurorum præscius, quare homines, qui futuri sunt mali, creat, & facit, 8. to. 34. d. deus non moritur, 7. to. 242. f. deus nõ solùm cœli & terræ, sed etiam inuisibilium est creator angelorum, &c. 4. to. 484. f. deus non laborat, 4. to. 298. d. deus solus colendus, 4. tom. 1112. d. deus nõ verborum, sed cordis est auditor, 6. to. 17. b. deus corde non verbis orandus, 9. to. 546. a. deus an fibi sit contrarius, 6. tom. 86. d. e.

deus de Theman veniet, 5. tom. 606. e. deus semper in meridie est, 5. tomo 444. e. deus ab Africo veniet, quomodo interpretatur, 9. tom. 502. deus ab austro veniet, 5. tom. 317. c. 443. a. deus natus est in austro, 7. tom. 317. c.

deus quo pacto audiri vel videri potest, 8. tom. 161. c. deus homo factus, 7. to. 319. c. deus ex virgine natus, morte sua vicit mortem, 7. tom. 311. b. deus in hominis figura visus est Abrahæ, 4. to. 51. b. deus quomodo visus prophetis. 5. to. 163. c. deus in corde videtur, 7. tom. 111. c. deus quomodo & quatenus videatur, 4. to. 10. deus patientiæ & solatij est spiritus sanctus, 8. to. 452. f.

deus nullo mẽdacio circunscribitur, 7. to. 265. c.

deus peccatum non habet, 7. tom. 37. c. deus omnia ratione gubernat, 5. to. 249. a. b. 7. to. 284. c.

deus ignoratione nulla fallitur, sed tantũ peccatores nescit, 7. to. 212. d. deus suos seruos pascit, 7. to. 104. f. deus diligit in salutẽ, 6. to. 495. a. deus per partes in singulis est, 6. t. 374. d. deus sæpe abscondita & maxima per somnia refert, 9. to. 68. b.

deus, non obliuiscitur creaturas suas, 7. to. 34. c.

deus tribus modis dicitur esse in aliquo, 8. tom. 528. d. deus imanitur ab his, qui eum quærunt in bonitate, 4. to. 415. b. deus lædi nunquam potest, 4. tom. 542. d. deus vento est velocior, 7. to. 56. e.

deus quo pacto dolere dicatur, 8. to. 229. b. deus cur in Christo dicatur absconditus, 4. tom. 326. f.

deus est incommutabilis, 8. to. 56. f. deus quandocunque sedens inducitur, dupliciter inducitur, 7. tom. 241. a. deus non sedet, assumptio corporis sedet, 7. tom. 333. b. deus quas habet sedes in cælo, 7. tom. 423. a. deus localis, & non localis, 7. tom. 94. b. deus immutabilis, pro nostra varietate mutatur, 7. tom. 241. c. dei substantia est immutabilis, 6. tom. 485. c. deus non immoratur in deserto, sed pertransit, 7. to. 193. c. deus quando dicitur egredi de loco suo, 5. tom. 604. f. deus manè consurget, 4. tom. 541. a. deus appropinquat appropinquantibus sibi, 4. tom. 415. c. deus quomodo sententiam mutare dicitur, 4. to. 1124. e. deus non mittitur, deus non subiicitur seruituti: sed dispensatio mittitur, 7. tom. 409. b. deus aliis stat, aliis ambulat, aliis sedet, aliis quasi dormit, aliis vigilat, & consurgit, 7. tom. 241. b. c. deus omnium, etiam minimorum, recordatur, 5. to. 11. a. deus quo pacto dicatur ascendere, 9. tom. 154. a. item quo pacto ostendere & abscondere faciem suam, ibid. c. item sedere, ibid. d. descendere, ibid. stare, 9. tom. 155. a. transire, ibid. ambulare, ibidẽ b. loqui, ibid. c. videre, ibid. c. d. cognoscere, ibid. d. zelare, 9. to. 156. a. irasci, ibid. b. pœnitere, ibid. indurare, ibid. d. dormire, 9. to. 157. a. deus cur inuisibilis, 9. to. 150. b. cur incorporeus, ibid. cur immensus, ibid. cur incircunscriptus, ibid. cur illocalis, ibid. cur immutabilis, ibid. d. cur immortalis, ibid. cur ei attribuantur membra humana, 9. tom. 151. a. b. c. & seq. deus cùm sit spiritus, quo pacto hominibus loquatur, 8. tom. 148. f. deus mutat sententiam, cùm hominum opera mutantur, 5. to. 321. b. deus iram, mutat sentiunt elementa, & irrationalia perti-

mescunt animantia, 4.tom.526.c.f. deus pœnitet ſuper pœnitentes, 7.tom. 316.f. deus quomodo iraſcitur, 4.tom. 542. d.e. deus non hominibus, ſed vitiis iraſcitur, 4.tom.1124.e. deus non eſt autor peccati, 9. tom. 482.a. deus neminem damnat abſque peccato, 9.tom.473.a. deus, in quo nõ eſt iniquitas, dolo ſupplantat nullos, 8.tom. 34. f.

deus quo pacto induraſſe cor Pharaonis dicatur, 8.tom.323.a. deus ſæculi, eſt diabolus, 8.to.523.a.

dei virtutes tres præcipuæ, 9.tom.96.c. dei ſolius naturam eſſe immutabilem, 6.to. 274. f. dei iudicia inueſtigabilia, 5.tom.417.c. dei fundamẽta non ſunt, niſi in montibus ſanctis, 7.tom.260.e.

dei virtus operit cælos, 5.tom.445.b. dei ſchemata quatuor, 7.tom.241.b. dei filius viſus eſt in regnantis habitu, 4.tom.51.b. dei filij quomodo naſcimur, 6.to.307.b. dei nomen quis polluere dicitur, 4.to.1046.d.& f. dei habitacula duo, 7.to. 70.d.e. dei voluntate omnia continentur, 4.tom. 142.e. nullus eſt, qui non habeat ſemina intellectus dei, 7.tom.63.c. dei prouidentiam & ſcientiam nihil omnino fugit, 4.tom.669.f. dei vocare eſt, & noſtrum credere, 4.to.341.c. dei manus quæ dicantur in pſalmo, 7.to. 937.b. dei omnia flammea ſunt, 4.to. 1138.d. dei magnificentia in ſingulis operibus eius, & effectibus demonſtratur, 4. to. 1118. d. dei voluntas nunquam mutatur, 8. ta.364.c. dei caput quid indicet, 9.to. 151.a. quid capilli, ibid. quid oculi, ibid.b. quid palpebræ, ibid. c. quid aures, ibid. quid nares, ibid. d. quid facies, ibid. quid os, ibid. quid lingua, 9. to. 152.a. quid labia, ibid. quid brachia, ibid. quid dextera, ibid.b. quid manus, ibid. c. quid digitus, ibidem quid digiti, ibid.d. quid cor. 153. a.ibid. quid alæ, ibid. quid ſcapulę, ibid. c. quid venter, ibid. quid poſteriora, ibid. quid pedes, ibid. c. d. quid pallium, ibid. quid calceamẽta, 9.to.154.a. deo omne præteritum, & futurum tempus ſemper preſens eſt, 4. to.721.c. deo nihil tam odibile, quàm idolatria, 8. to.397.c. deo nihil tã repugnat, quàm cor impœnitẽs, 9.to.569.a. deo ignoto: in ara apud Athenienſes non ita ſcriptum erat: ſed ita, diis Aſiæ & Europę, & Africæ, diis, ignotis, & peregrinis: cur itaque non ita D. Paulus protulit, 6. tom. 450. d. deo creaturæ ſeruiunt omnes, 7. tomo 276.d.e. deo nulla altitudo eſt altior, nullúmque profundius, 7.to. 397.c. 368.d. deum videre cotona eſt infinita, 7.to.250.c. deum qui timet, nec proſperis eleuatur, nec opprimitur aduerſis, 5.tom. 46. d. deum patrem ex magnitudine & pulchritudine creaturarum poteſt quis intelligere, & à conditionibus conditor conſequenter agnoſcitur, 6. tom. 294. d. deum qui audiet, habitabit confidens, 4. to. 485.b. deum creatorem omnes ſentiunt creaturæ, 6. tom. 26.f. dæmones cernentes dominum in terris verſari, ad iudicandos ſe veniſſe credebant, 6. tom. 27. a. deum credenti multa ſunt tentamenta, 7.to. 183.a. deũ nemo ſanctitate ſua meliorem fecit, 8.tom. 59.c. deum gentes, ante eorum idola, naturaliter nouerant, 7. tomo 48. f. in deum aliquis credere non poteſt, niſi prius crediderit de ſanctis eius vera eſſe, quę ſcripta ſunt, &c. 6.to.474.f. deũ inebriat noſtra malitia, 4. to.1145. b. deũ iniuſtitię arguere nemo poteſt, 8.to.28.f. deum timentibus bene erit, 5. to. 52. c. deum timentibus nihil deeſt, 5. tom. 79. a.

deum qui diligit, omnia ei prouenient in bonũ, 7.to. 191. c. in deum ſperauit nullus, & confuſus, eſt, 7.to.104.f. deum qui reliquit, à deo ſpernitur, 7.to. 161.b. deum ſtulti cùm ore negare auſſi non ſint, corde tamen dicunt, non eſt deus, 7.tom. 160.e. deum creaturam nullæ ſunt gentes, quæ naturaliter non intelligant, 7.to.287.c. deum duplicem Marcion conſtituebat, vnum viſibilium, alterum inuiſibilium, 4. tom. 322. f. 6. tom. 417. a.

deum alium bonum, alium iuſtum hæretici impiè fingentes, 6. to. 512. f. dij eſtis, & filij excelſi omnes, 6. to. 18. e. deos deus fecit homines, 7. to. 242. f. deos abuſiuè vocat ſcriptura eos, ad quos, ſermo Dei dirigitur, 8. to. 287. c. dij fortes terrę vehementer eleuati ſunt, 7. tom. 146. f.

dij appellantur ij, qui iudicandi habent poteſtatem 4. tom.1064.d. dij traduntdei euangelium, 6. to. 276. c. dij multi, & domini multi, 7. tom. 220. f. dij, qui non fecerunt cælum & terram, peribunt, 7. to. 1108. f. dij gentium irridentur, 4. to.319.a. dij gentium; dæmonia, 7. to. 343. c.

dij Ethnicorum ex quibus animalibus facti, 5. to. 201.c. dij Ægyptiorum neſandi, & horribiles, 4. to.329.c. 330.d. dij nocui multi ſunt, qui nõ proſunt, 7. to. 94.d. dij mortui ſunt, ſed deus eſt vnus, 6. to. 72. f.

Dextera quæ magni ditis ſub mœnia ducit, hac iter Elyſium nobis: at leua malorum, 5. tom. 62. c.

dextera dei quid indicet, 9. to. 152. b. ſignificat proſperam partem, 4. to. 690. d. dextera domini, quę, 4. to.357. b. dextera dei patris, vnigenitus filius eſt, 4. to. 689. c. & 50. d. 7. tom. 176. & 291. c. dexterę dei ſunt virtutes angelorum, qui ad bona mittuntur, 4. to. 138. c. dextra pars pro bono accipi ſolet, 5. to. 62. c. dextera via bona, ſiniſtra reproba dicitur, 8.to.184. f. dextera in ſcripturis ſępe vitam perpetuam: læua verò præſentia dei dona ſignificat, 8. to. 275. a. dextera pro honore accipitur, 8. tom. 569. c. dextras duas iuſtus habet, 7.to.274.d. dextera quid tropologicè, 6.to. 14. f.

διυτεροδικάδη, 4. to. 1071.c.

διυτερῶσεις Phariſæorum, 6. tom. 106. d.

διυτερωταὶ, 4. to. 32. f.

Diabolus, factus non eſt diabolus, 7. to. 243. a. propria voluntate ſic factus, non ab initio ita creatus, 6. to. 376. d. interpretatur, διάβολος, id eſt, arguens, atque corripiens, 5. tom. 362. e. diabolus, verbum eſt Græcum, quod Latinè dicitur criminator, lingua verò Hebræa ſatan appellatur, id eſt, aduerſarius: à D. Paulo Belial, id eſt, abſque iugo: quem Aquila, apoſtatam tranſtulit, 4. tom. 213.b. 6. to. 407. c. diabolus eſt furor dei, 8. to. 51. b. diabolus nomine ſitis appellatur, eo quòd ſitiat hominis mortem, 8. to. 49. a. diabolus, & ſui, propter ſuperbiam, gigantes nuncupantur, 8. tom. 71. a. diabolus, venator eſt, qui animas noſtras venari cupit ad perditionem, 7. tom. 272. d.

diabolus in ſcripturis, ſecuris, & ſerra, & virga vocatur, 4. tom. 83. a. diabolus ἀγωνιστὴς, 4.tom. 1001. c. diabolus hereſiarcha, 5. tom. 153. c. cur dicatur principium viarum dei, 8. to. 150. f. diabolus eſt perdix, qui per hęreticorum principes clamat, 4. to. 587. c. diabolus, faber ſufflans in igne prunas, 4. to. 389. a. diabolus, omnium malorum artifex, nõ neceſſitate naturæ, ſed mentis arbitrio, 4. to. 389. a. diabolus, faber peſſimus, vaſa conflat iniquitatis, & profert ea in perditionem, 4. to. 389. c. cur leo ac draco vocatur, 7. to. 37. a. diabolus propter multitudinem peccatorum, negotiator apellatus eſt, 8. to. 79. c. diabolus homo appellatur inimicus, quia deus eſſe deſiuit, 6. tom. 57. c. diabolus & comites eius vocantur leones, 4. tom. 858. e. diabolus eſt lacus & fouea, 7. to. 30. f. eſt pluuia domum euertens, 6. tom. 23. b.

malorum angelorum princeps, 7. to. 76. e. fratrum noſtrorum accuſator, 7. to. 34. f. lapis caliginis dictus eſt, 8. to. 78. e. homicida, fur, adulter, nox, tenebræ, ac tenebrarum princeps appellatus, 8. to. 67. c. auis, & vultur, 8. to. 79. b. diabolus eſt eques, 7. to. 419. a. diabolus, introitus eſt mortis: dñs verò educit, 7.to.196.f. apoc. 1. b.

diabolus, quæſtionarius dei, 7.tom.324.e. deus dierum vetuſtus, 5.tom.66.f. diabolus dicitur homo, 4.to.958.e.f. mons corruptus, 6.tom.99.b.

venator, 7.to.272.d. diabolus, eſt perditio, ira, & mors, 6.tom.376.d. diabolus vaſtator, 4.tom. 538.f. adiutor, & incenſor malarum cogitationũ poteſt eſſe, auctor eſſe non poteſt, 6.to.68.d. diabolus, eſt perditio, ira, & mors, 6.to. 376. d. zizaniorum ſator, 6.tom.57.b. diabolus non eſt immiſſor, ſed incenſor vitiorum, 5.tom.60.f. appellatur arcus, 8.tom.55.c. turbo vocatur, 8.to.27.b. aper, 5.to.355.b. diabolus, eſt via peccatorum, 7.tom.415.b. pater omnis mendacij, 4.to.405.f.

diaboli cadauer putridum, 4.tom.150.f. diabolus, rex vitiorum, 5.tom.50.c. diabolus, rex fortis, 4.to.171.c. rex ſuper omnes ſuperbiæ filios, 8. to.49.c. rex magnus, & ſerpens lubricus, 5.tom. 60.c.f. ſerpens occultè mordens, 5.to.65.a. appellatur draco, 4.to.958.e. coluber antiquus, 5.to. 446.f. coluber tortuoſus, cælo terráque commotis fugiet, 4. tom. 142.c. diabolus introitus eſt mortis, 7.to.196.f. mors primogenita, 8.to.49.c.

vmbra mortis, 8.tom.35.a. dicitur hypocrita, quia in angelum lucis ſe transfigurat, 8.tom.75.c.

cur mors & peccatum appelletur, 8.tom.508.e. fortis, vt gigas, qui omnes gentes ſuo ſubiugarat imperio, 4.tom.348.e. calice peccatorum meraciſſimo omnes inebriauit nationes, 4.tom.628.f.

diabolus, qui priùs hominum mortibus paſcebatur, eos tãtũ comedet, qui puluis ac terra ſunt, 4. to.483.b. diaboli ſuos habet pſeudoprophetas, & pſeudoapoſtolos, vt Chriſtus prophetas & apoſtolos, 4.tom.148.e. diabolus totus terræ hæret, 7. to.31.a. nunc operatur in filiis diffidentiæ, 6.tom. 375.a. quomodo noſtras nouit cogitationes, 6.t. 78.d.e. cur pharetram, haſtam & clypeum habere dicatur, 8.tom.144.d. diabolus in anima intrinſecus neſcit, quid cogitet homo, niſi per exteriores motus intelligat, 7.tom.52.d. cur æri comparatur, 8.to.55.c.& 56.d. diabolus, dei framea, de qua vindictam facit in mundo, 7.tom.53.a. inſidiatur per membra ſua, in quibus præſidet, 7.tom. 36.f. diabolus domum perditi populi ſui in interitum eius ædificat, 8.to.75.c. diabolus ſuas habet oliuas, & quas, 7.to.278.e. diabolus, deo permittente, audet tentare ſanctos, 8.to.11.c. habitat in ciuitatibus deſolatis, & in domibus deſertis, 8. to.14.f. diabolus homini diem fœlicitatis abſtulit, 8.tom.13.c. non pugnat citò per grandia vitia, ſed per paua, 7.tom.400.f. ſemper patitur famem, quia nunquam hominum ſaturatur necibus, 8.to.49.b. diabolus nouit manum dei potentem, & brachium, 4.to.48.e. poteſtatem accipit à deo, vt vaſtet iniquos, 8.tom.17.c. diabolus præuaricatione à deo factus eſt alienus, 8. tom. 49.c.

diabolus ſuperbus, excelſus, ſublimis, & arrogãs, 4.tom.21.a. diabolus ante Chriſti aduentum, dux itineris mortis fuit, 7.tom.33.b.c. malignus non natura, ſed ſua adinuentione, 7.to.110.d. diabolus cùm ſit nox & tenebræ, transfiguratur in angelum lucis, 4.to.46.e. loquitur de ſcripturis, 6.to. 276.f. perſuadere poteſt, præcipitare non poteſt, 6.tom.8.f. ſemper nouarum rerum cupidus, 5.to. 66.f. diabolus contemptus ſurgit in ſcandala, 6. to.154.f. in ſæculorum fine deſtruetur, 7.to.159.b.

vbi vicit, ibi vincitur, 6.tom. 150.e. habet voluntatem nocendi, ſed non habet poteſtatẽ faciendi, 7.to.110.d. diabolus malè ſcripturas interpretatur, 6.to.9.a. opera bona facere non poteſt, 6. tom.49.a. ſemper omnes homines cadere deorſum deſiderat, 6.to.8.f. ſemper eſt in tenebris, 7. tom.272.f. in ſuo permanebit errore, 5.tom.12.f.

diabolus poſuit dilectionem ſortem vitiorum ſuorum, 5.tom.446.c. ſemper in inſidiis poſitus eſt, 6.tom.68.d. non immittit in hunc mundum aliquid boni, 7.tom.402.b. inter cherubim nutritus, & in paradiſo dei fuit, 7.to.243.b. nouem angelorum ordines ſub ſua habuit dominatione, ſiue bonos, ſiue malos, 7.tom.77.a. ſtetit in conſpectu dei, vt acciperet in ſubſtantiam & corpus Iob poteſtatem, 4 tom.807.a. diabolus cùm primùm cogitauit malum, in inſtanti deorſum præcipitatus eſt, 8.to.68.d. ſupra aſtra cæli nidum ſuũ ponere voluit, ob id aquila ſæpe vocatur in ſcripturis, 5.tom.130.f. Tyri princeps ex eo tempore, quo cecidit, 7.tom.243.b. diabolus de cælo præcipitatus, 7.tom.159.a. eradicauit ſe de paradiſo, 7.to.159.b. de cælo cecidit propter linguam ſuam, 7.tom.432.d. diabolus, qui princeps fuit, & cecidit, non mortuus eſt, 7.tom.243.a. per bonorum abundantiam concidit, 5.to.13.c. in eſcã datus ſpirituum immundorum: quia eius malitia viuunt, 8.tom.40.f. quando primùm à deo percuſſus, 8.tom.72.f. diabolus ante aduentũ Chriſti validiſſimis ſeris ædium ſuarum valuas æreas obſeruauerat, ne ab eius iure egredi valeret genus humanum, 7.tom.319.b. ante aduentum Chriſti dux itineris mortis fuit: ſed poſtea retrò eccleſiam ſequens, eſt quaſi canis, 7.to.33.b. diabolus fortis & horribilis, domini virtute ſuperatus eſt, 4.to. 348.f. ante aduentum Chriſti regebat mundum, 7.to.74.d. pater erat nobis ante, quàm Chriſtus veniret in mundum, 7.tom.85.b. qui antea ſe iactabat omnia regna mundi habere, nunc à Chriſto ligatus pethibetur, 7.tom.49.c. diaboli regnum cecidit, & regnum aduenit Chriſti, 7.tom.73.b.

diabolus, qui in lignis & lapidibus adorabatur, periit, 7.tom.34.d. clauis Chriſti crucis ſauciatus, humiliatus eſt in ſpoliis, 7.tom.263.b. Chriſti morte iugulatus, 5.tom.171.b. mortem non euadet perpetuam, 8.to.55.c. nouiſſimus bibiturus eſt ſupplicia atque cruciatus, 4. tom. 628.f. cum ſuis filiis pœnas prædatio, erit in combuſtionem & cibos ignis æterni, 4. tom. 74.f.

diabolo traduntur peccatores, vt ab ipſo cruciati ad ti, ad deum conuertantur, 7. tom.324.f. diabolus, & eius membra, in quibus inhabitat, appellantur abſcondita loca, 7.tom.52.f. diabolus incluſus in inferno, 8.tom.33.c. non aget pœnitentiã, nec veniam conſequetur, 4.tom.214.f. diaboli reliquiæ, 8.tom.76.d. arma, 7.tom.34.d. vaſa, 7.to.63.c. diaboli ſagitta volat, 7.tom. 272.f.

diaboli ingenia multimoda, quibus nos capere nititur, 6.tom.430.f. diaboli venena omnes tangunt, 4.tom.523.b. eius omnis virtus eſt in lumbis, 4. tom.507.a.5.to.395.c. contra fœminas eſt in vmbilico ventris, 4.tom.455.c. diaboli cadauer putridum, ob magnitudinem peccatorum, 4.tom. 150.f. eius iacula ignita ſunt, vt ſagittent in obſcuro rectos corde, 4.tom.424.e. diaboli malitia ſuperat malitiam omnium operantium iniquitatẽ, 8.tom.116.d. diaboli nulla voluntas agendæ pœnitentiæ, 8.to.58.d. diaboli locus, peccatum, 7.to. 117.c. diaboli filij qui, 8.tom.46.f. diabolo totiens genu flectimus, quotienſcunque peccamus, 6.tom.391.a. diabolo qui ceſſerint, amittent lumen veritatis, 4.tom.948.e. ei quo pacto reſiſtendum, 9.to.23.b. aduerſus diabolum qualis erit extrema ſententia, 4.to.214.d. diabolum nullus iuſtorum vincere potuit, 4.tom. 348.c. hunc humilitate vicit Chriſtus, 6.to.8.c.& 9.b. diabolum habentem mortis poteſtatem dominationis regno depoſuit Chriſtus, 8.tom.33.b. diabolum latet, quibus inſidiis ſit perditus, &c.8.tom. 49.a.

diabolum falſò quidam referunt, quòd in conſummatione ſæculi & fine mundi, etiam ipſe recipiet notitiam dei, & omnes ad pœnitentiam cohortabitur, &c.4.to.1120.e.& 1124.d.

Diaconi officium in eccleſia, 4.tom.852.f. 853.a. 9.tom.128.d.& 129.a.b.

Diadema, imperatorũ inſigne, 4.to.321.c. regis indiciũ, 879.a. diadema fœminarum, 4.to.820.d.

Dialectica grauiſſimè ſauciat mentes humanas, 7.to.310.f.

Dialecticorum tendicula auferet deus, 5. tom. 365.a.

Dianam Epheſinam Aſia cuncta, & vniuerſus orbis colebat, 6.tom.359.a. Diana apud Epheſios colebatur, non illa venatrix, quæ arcum tenet, atq; ſuccincta eſt, ſed illa multimammia, quam Græci πολύμαστον vocant, &c.6.to.359.a.

Diapſalma, 7 to.11.a.

διασκισάσης, 4.to.935.b.

διαβήκη, 4.to.432.f.

διάστημα, 4.to.1096.d.&c.

Dibon, vrbs, 4.to.106.f. interpretatur, fluẽs, 4.to. 108.f. ſiue ſermo compoſitus, 4.to.156.f. vel interpretatur, fluxus eorum, 4.to.156.f.

Dicta pro factis accipere, ſcripturarum moris eſt, 6.tom.22.f.

Dicere & facere longè differunt, 6.tom.28.d. e. dicitur nihil nunc, quod non dictum ſit priùs, 5. to.10.d.

Dido Sidonia regij generis, 5.to.96.f.

Didymus quis fuerit, & eius qualia ſcripta, 6.to. 483.a. hunc frequenter audiuit D. Hieronymus, 5.to.82.f. fuit enim D.Hieronymi familiaris, 4. tom.2.

Dies ad operandum, nox ad quieſcendum naturaliter condita, 8.to.273.a. dies noſtri, quaſi vmbra pertranſeunt, 4.to.945.b.7.to.406.f. dies huius vitæ pauci ſunt, 7.to.363.c. dies ſeptimus, vera requies, 4.tom.499.c. dies ogdoalis, 4. tom. 1018.d.c. dies natalis in ſacris ſcripturis à ſolo Herode & Pharaone celebratus, 6.to.60.f. dies vna ex filiabus Iob, quid deſignat, 8. tom.164.f. dies duo ſunt, non tres, nõ quatuor, non quinque: duo, inquam, ſunt dies, vetus & nouum teſtamentum, 7. to.289.c. dies critici medicorum, 5.tom.244.f.

dies pro annis numerantur apud Ezechielem, 4. to.162.d. dies, pro tempore, 4.tom.120.e. dierũ antiquitatis memento, 4.tom.1074.e.f. dies, pro bonis hominibus, 7.to.69.c. dies bonos in præſenti ſæculo videre non poſſumus, 4.tom. 1074.e.

dies cum ſua nocte diabolum & mortalitatem ſignificat, 8.tom.13.c. dies vt obſeruandi, 6.tom. 314.d. dies ſeminis dei magnus, 5.to.89.c. dies virtutis domini, quis ſit, 7.tom.333.c.334.d. dies domini magnus, ac terribilis, 5.to.191.c. iuxta eſt, & velox nimis, 5.to.254.d. diem domini quis ſuſtinebit, 5.tom.198.d. dies domini cur appellatur crudelis, 4.tom.98.e. dies domini inſanabilis venit, 5.to.186.d. dies domini pulchrè dicitur, quãdo omnis ſæculi conuerſatio deſtruetur, & errore ſublato, vna veritas apparebit, 4.tom.945.b. dies retributionis tam in malam, quàm in bonam partem, 4.to.455.a. dies retributionis, quis, 4. tom. 444.f. dies malus, quis, 6.to.433.c. dies mali per ſe non ſunt, ſed per homines, 8.tom. 580.c. dies planctus, & ieiuniorum, 5.tom.567.a. dies tenebrarum, 5.tom.190.c. dies pœnarum atque vindictæ, 4.to.1004.e.f. dies furoris, 4.to.883.c.

dies vltionis, & retributionis, quis dicatur, 5. to. 138.d. dies iræ, dies illa, dies tribulationis & angustię: dies calamitatis & miſeriæ, &c.5.t.473.a.475.a.

dies contracta, & abbreuiata, 4.to.765.a. dies abbreuiati vt accipiendi, 6.to.117.a. dies æternus, quis, 8.tom.64.e. dies perpetua, in qua non ſibi ſuccedent lux & tenebræ, 607.b.c. diei & noctis viciſſitudo præteritura, 8.tom.72.d.c.

διήζοδος, 4.to.1099.c.

Difficile vbi ponitur, non impoſſibilitas prætenditur, 6.to.89.a. difficilia tria ſunt, 8.to.267.a.

Digamia non ex lege deſcendit, ſed ex indulgẽtia, 4.to.581.a.

Digamus ad ſacerdotium non admittendus, 6. to.444.c. digamam qui duxerit, non debet miniſterio ſacerdotij applicari, 9.to.596.c. Digami non debent ſacerdotij ſubire miniſterium, 9. tom. 596. b.

Digitus dei quid ſit, 6.to.47.c.496. f. ibid. 7.to. 31.c.9.to.152.d.

Dilectio quid ſit, 9.to.507.a. eſt legis plenitudo, 7.to.56.d. dilectio trina, 7.to.33.a. dilectio quadruplex, 8.to.563.c. dilectionis duo fontes, 6. to.153.a. dilectio perfecta timorem mittit foras, 5.tom.21.b. dilectionis præceptum breuiſſimum, 4.to.85.a. dilectio perfectorum eſt, 5.tom.377.c.

dilectio proximi ſi ceſſet, publicum quoddam inter homines erit latrocinium, 6.to.339.a. dilectio quando procul abeſt, & fides pariter abſcedit, 6.to.344.e. dilectionem proximi ſal iuſtitiæ cõdire debet, 6.to.176.e.

Diligibilis quis dicatur, 6.to.473.b.

Diligere alterutrum, totam complectitur legẽ: hanc ſententiam perpetuis vſurpabat ſermonibus D.Ioannes Euang. 6.tom.353.a. qui diligit, nunquam ſe lædi ſuſpicatur, nunquam aliud, niſi quòd diligit, & diligitur, ſuſpicatur, 6.to.344.e.

δῆλοι. i. manifeſtationes, 5.to.101.a.

Diluculum quid ſit, 6.to.197.c.

Diluuium oppreſſit ementes, atque vendentes, 4.tom.766.d. diluuium inhabitat in conſcientia per abundantiam ſpiritus ſancti, per quem delentur peccata, 7.to.90.e. diluuium tropologicè expoſitum, 4.to.384.c.

Dimon, id eſt, ſufficiens mœror, 4. to.157. a.

oppidum, quod ſilentium interpretatur, aliàs Dibon, 5.to.108.f.

Dina à Sychen corrupta, 4.to.287.c.

Diocæſaria, 5.to.303.a.

Dionyſius dolorem non eſſe malum aſſerebat, ſed poſtquam calamitatibus oppreſſus, ac dolore cruciatus eſſet, cœpit affirmare, quòd dolor eſſet ſummum omnium malorum, 6.to.273.c.

Dioſpolis, Aegypti parua ciuitas, 4.to. 943. c. pro quą in Hebræo poſita eſt No, interpretatur, requies, 4. to. 947. c.

Diplois, quod genus pallij, 7. to. 332. d.

Diſcere, & accipere quî differunt, 6. tom. 276.f.

Diſciplina intolerabilis, virga ferrea, 7. tom. 20. f. diſciplina domini aperit aures, & dat auré ad audiendum, 5. to.575.c. diſciplinæ generales ſunt tres, Ethica, Phyſica, & Theorica, 8. tomo 290. d.

Diſcipulus lædit magiſtrum, ſi per negligentiam præcepta, laborem eius diſperdat, 6. to. 315. b. diſcipuli Saluatoris, πραγτόκοποι, 5.to. 538. d. diſcipulorum ſcientia ad magiſtrum referenda, 6. to. 27. a. b.

Diſpenſatio, virtus eſt maxima, 4. tomo 409. b.c.

Ditantur homines iniqui, 7. to. 290. d.

Diſcriminalia mulierum quid tropologicè deſignant, 4. to.34. d.

Diues omnis eſt iniquus, vel hæres iniqui, 5. to. 448.d. 7. to. 248. d. diues in ſcripturis ſanctis, multis intelligitur modis, 8. tom. 77. a. diues purpuratus ſitit in tormentis, 7. to. 107. a. diuiti ne maledixeris, 5. tom. 67. a. diuitis ſaturitas non ſinit eum dormire, 5. tom. 35. b. diuites deo difficilè credũt, 5. to.320. f. hi mundi multi ſunt, ſed egẽt gloria dei, 7. to.106.f. 107.a. deſpiciunt pauperes, 7. to. 376. d. diuites nos oportet fieri in omni ſcientia & iuſtitia, 7. tom. 338. f. diuites ingrediuntur difficilè in regnum cælorum, 7. to. 248. e. qui diuites in regnum cælorum intrarũt, qui 6. to. 88. f. diuites perdicibus ſimiles, 4. to. 587. c. diuites ſuas conſolationes receperunt, 5. to. 36. f. diuites camelis comparati, 6. to. 89. a.

diuites dum timent carere diuitiis, facilius ſupplantãtur, 4. to. 1113. c. diuites, qui iniquè argẽtum & aurum congregauerunt, in die iræ domini, liberari non poterunt, 5. tom. 475. b. c. diuitum amici multi, 5. tom. 162. f. diuites facti in omni ſermone, & ſcientia, 5. tom. 59. a.

diuini falſis ſignis, & portentis genus humanum deceperunt, 4. to. 320. f. diuini ſtrident in incantationibus ſuis, 4. to. 70. f.

Diuum, quod eſt ſub dio, & in aperto, 4. to. 38. b.

Sacerdotes aruales (quorum fanum milliario ab vrbe Portuenſi in via, multis ibi monumentis, & inſcriptionibus inuentis, erat) Diũm & Diam, veluti aẽ. is deum, ac deam colebant: quod fruguin abundantia, penuriáque ab aëre proueniat: hinc diuum pro aëre: & ſubdiuum, altare æneum, quod in atrio, ſeu veſtibulo ante ipſum tẽplum extructum in aperto locatum eſſet, ſub diuo Hieronymus vocat.

Diuinitas ſe induit carne, ac de peccato damnauit peccatum, 7. to.111.b. in diuinitate nullus eſt ſexus, 4.to.291.b. Ioann. 19.d.

Diuitiæ in euangelio vocantur ſpinæ, 6. tom. 419. a. diuitiæ cuſtodiunt in malum poſſidentis, 5.to.35.b.c. diuitiæ bonum appellari non valent, 6. to. 408. f. diuitiæ ſunt indifferentes, 4. tom. 90. f. nec bonæ, nec malæ, 4. tom. 391. c. diuitię pulueri ſimiles, 4. tom. 47. c. pereunt, & nequaquam ceſſat auaritia, 4.to.899.c. diuitię proprię, viri animę redemptio, 5. tom.255. b. diuitiæ iniquè congregatæ, euomentur, 5. to. 162. e. diuitię non proderunt in die furoris, 4. to. 79. c. diuitiæ ſpirituales, 5, to. 20. c. diuitiæ Chriſti inueſtigabiles, 6. to.387. c. diuitiarum amor inſatiabilis eſt, 9. to. 11. c. diuitiarum qui ſeruus eſt, diuitias cuſtodit, vt ſeruus, 6.tom. 19. b. diuitiarum ſeductionem Chriſtus, ſpinas appellauit, 4.to.152.f.

diuitias congregante nihil vanius, 5. tom. 30. e.

ob diuitias qui laborarit, demonum tabernaculum fit, 5. tom. 448. d. diuitias qui amat fructum non capiet ex eis, 5. tom. 35. b. 36. e. diuitias habere licet ad neceſsitatem, ſed nõ poſſidere ex amore, 7. to.159.c. in diuitiis ponere ſpẽ, malum, 7. to. 159. c. diuitiis affluere & Chriſtum ſequi impoſſibile eſt, 9. to. 648. d. diuitiis ſæculi abundantes perdiderunt dona paradiſi, 7.to. 211.a.

diuitiis & Chriſto ſeruire nemo poteſt, 6. tom. 19. b.

Doctores, torrentes appellati, 7. to.228. d. doctores veræ religionis, Apoſtoli, 6. to. 34. d. doctores, eccleſię cuſtodes, 4.to.450. e. f. doctores, eccleſię defenſores, 4. to. 692.e. doctores ſancti cur corui vocentur, 8. tom. 266.f. doctores, qui legis notitiam habuerunt, fulgebunt quaſi cœlum, & cæt. 4.to.1171.c. doctores quotum in eccleſia obtinent locum, 6.to.399.b. doctor eccleſiæ, qui ad fidem Chriſti recta ratione perſuadet, honeſtus eſt lucrator, 6.to.449.a. doctoris fraudulenti vaſa & arma ſunt peſſima, 4. to. 255.c. doctor ſi errauerit, à quo alio emendabitur doctore, 6. tomo 11. c. doctor peruerſus diſcipulos illuditomnes, 7. to. 17.c.

Docti omnes erunt à deo, 4.to. 388. e. docti qui alios erudierunt, ſtellarum fulgori comparantur, 4.to. 1172.d. docti, & intelligentes fulgebunt ſicut ſplendor firmamenti, 6. to. 409. c.

Doctrina domini de cæleſtibus fluit, 4.to.555.a.

doctrina omnis peruerſa capere nititur veritatẽ, 5. to. 215.c. doctrina nihil prodeſt abſque iuſtitię operibus, 8.to.472.d. doctrina in futurũ reddit fructum piurimum, 7. tom. 60. e. doctrinæ qui omni vento circunferuntur, inſtabiles ſunt, & in diuerſa fluctuant, 5. tom. 14. d. doctrinę auctor, vnus eſt dominus, 5. tom. 77. b. doctrinæ ſermo tacitus alium non ædificans, mercedem operis recipere non poteſt, 4.to. 1172 d. doctrinarum imber, 4. tom. 555. a. doctrinarum multi ſunt venti, 6. to. 400. c.

Doech, accuſator, & interfector ſacerdotum, &

præfectus mulorum fuit, 4. to. 917.c.
Dogma peruersum, est sculptile, atque conflatile, 5.to.438.c. dogmata falsitatis, sunt idola, 4.to. 23. a.
Doliba, id est, Hierusalé, in qua erat dei tabernaculum, 4.to. 887.a.
Dolor in Israël non erit, 5.to.25.a. doloré medicine, salutis spes mitigat, 6. tom.153.c. dolores mortis, malæ sunt cogitationes, 7.to.345.c. dolores in consummatione mundi erunt grandes, 5.to. 400.c. de dolore vide opinionem Dionysij, in dictione Dionysius.
Dolose agere, quid sit, 7. to.46.c.
Dolus est, cùm aliud agitur, aliud simulatur, 7.t. 158.f. dolus, an virtus, quis in hoste requirat, 4.to. 843. b.
δώματα, id est, mœniana, vel tecta, siue solaria, 5. to. 1131. 4. to 103. f. & 1252.f.
Domitilla neptis imperatoris Domitiani fit christiana, 9.to. 725.d.
Dominicus dies obseruandus, 6. to. 314.d.
Dominicus dies quo pacto obseruandus, 9. to. 218.a. est christianorum tantum, 9. tom. 255. b. cur sic vocata, ibid.
Dominus sabaoth cur dicitur & non simpliciter dominus, 4. to. 51.b. dominus sabaoth in forma dei patris positus, formam accepit serui, 4. to.52. f. dominus cũ instar leonis rugiet, omnes aues perhorrescent, 5. tom. 157. c. dominus serui sui nullus est æternus, 6. to. 479.e. dominus spiritu sancto conceptus, 4. to. 66. d.e. dominus dominus, quãdo hæc duo iuncta sunt nomina: prius nomen est commune, posterius proprium dei, quod appellatur, ἄῤῥητον, 4.to.758.f.
Domus domini super verticem montium, 4.to. 15.b. domus domini dicitur domus dei Iacob, 4. to. 15.b. domus Dei, ecclesia est, 9.tom. 253. c.
domus Dauid, domus Christi, 7. to. 90. f. domus refugij, ipse est, in quo deus pater inhabitat, 7. tom. 94. e.f. domus impij, istud seculum est, quod in maligno est positum, 5.to. 451.c. domus eburneæ, quæ, 7. to. 142. d. domus eburneæ peribunt, 5. to.232.f. domus ædificata super fundamentum apostolorum, 4. to. 15. a. de domo nobis exire non licet, de atriis licet, 7. tom. 249. b.
domus sterilis, ecclesia antea dicebatur, 7. tom. 341. b. c.
Donatus, D. Hieronymi præceptor, 5. to. 10.d. 9. to. 721. a.
Donec non semper finem significat, 8. tomo 508. e.
Donum cruciat oculos inuidi, 6. to. 293. a. dona spiritualia, si merces media sit, viliora fiunt, 6. tom. 33. c. donum, pro sacrificio, 4. tomo 1073. b.
Dorcas, 4. tom. 142. e.
Dormiens nemo coronatur, 7.to. 283. a. dormiens athleta perdit victoriam, 7. to. 325.c. dormientium multi in terræ puluere, resurgent, 4. to. 211.c. dormientium multi exurgent de limo terræ, 6. to.409.c.
Dormire Dei quid sit, 9. tom. 156.d. & 157. a.
dormire non potest, qui est in tormento, 7. to. 42.e. dormit is quem certum est surrecturum. 8. tom. 613. c. dormierunt somnum suum, & nihil inuenerunt, 5.to. 125.b.
Dormitio apostolorum terna, quid significat, 6. to. 190. f.191. a. dormitio, mors mortis, 4.to. 146. f. Dormitio pro requie sumpta, 8. tom: 334.f.
Drachma, quid, & quanti valeat, 4. tom. 750. e.
Tantundem valebat apud Græcos drachma, quantum apud Latinos denarius: decem videlicet numos, seu asses, nostratem Paulum, seu Iulium. Hinc didrachma, duæ drachmæ, quod & dipondium. Tetradrachma, cuiusmodi siclus erat, quatuor drachmæ.
Draco, rex dicitur omnium quæ in aquis sunt, &c. 4. to. 1135. a. draco, quem plasmauit deus ad illudendum ei, 4. tom. 190. e. draco de paradiso eiectus, ac datus ad illudendum nobis, 7. tomo 306. f. draco cadens in terram, tertiam partem stellarum secum traxit, 4.to.1121. a. draco Aegyptius, quid sit, 4.to.937.b. draco Aegyptius multa habet flumina, 4. tom. 937. b. draco, apostata, prævaricator, & recedens appellatus, 4. to. 863. c. Iob, 34. b. draco in escam datus populis Aethiopum, 8. tom. 40.f. draconis caput conquassauit Christus, & confracta sunt in mari, 7. tom. 336. f.
dracones cristati & volantes, 4. tomo. 100. f.
draconum vinum, 4. to. 173. draco per anagogen, quid, 4. to. 936. e.
Drama quid sit, 8. to. 281.b. 7.to.299.a.
Dromades Madian & Epha, 4. to.437.c.
δρομὰς, 4. to. 513. b.
Duces populi mei me nesciunt, filij stulti sunt, & non intelligentes, 5. tom. 377.b.
Dulce, assiduitate in amaritudinem vertitur, 5. tom. 171.a.
Duma fuit regio Esau, hoceſt, in montibus Seir, 4.to. 125.b. duma similitudinem, vel silétium sonat, 4. to. 180.f.
Duo numerus est, qui vnitatem scindit, & in secunda die non videtur à domino, 4. tom. 788.f. & 789. a. in immundis ponitur animalibus: ex illis enim duo & duo ingressa sunt ad Noë in arcã, ibidem. Hebræi dualem habent numerum, 4. to. 1139. b in his scilicet, quæ duo tantum sunt per naturam, vt sunt manus, pedes, aures, oculi, nares &c.
duo, nuptias notant, quod illæ scilicet ex viro constant & muliere, 4. to. 1048. f. quia par est numerus in duobus piscibus, vel legẽ notat, vel vtrunque testamentum significat, 6. to. 62. f.
Duodecimus numerus mysticus, 4. tom. 953.b.
Duodenarius numerus perfectę, consumatæque virtutis, 653. b. hinc eo numero sunt filij Iacob, prophetæ minores, & Apostoli: & anno duodecimo nata suscitatur Archisynagogi filia, & hæmorrhousa, cùm duodecim laborasset annos, sanatur, ibidem.
Dura, campus, vbi fuit turris Babylonica, 4.to. 1103. c.
δυάνυμος, binominis, 4. to. 362.c.
δυσαλία, 4. to. 223. b.
Dysenteria, D. Pauli sanatur precibus, 4. tom. 482. f. sic vocant medici eum alui fluxum in quo intestina abraduntur, & vt ipsi aiunt excoriãtur, sanguísque propterea fœcibus admixtus profluit.

E

Ἔμμαε, hoc est, sanitas vel curatio, 5.to.63.a.
Ebion hæresiarches, semichristianus & semiiudæus, 6.to.303.a.b. Hebraicè significat pauperẽ, & Ebionitæ pauperes: quia verè sensu & animo erant pauperes, 4.to.1183.a.9.tom.187.b. tempore D. Ioannis Euangelistæ vixit, 6. tom.in epistola.
eius hæresis, 6.to.399.b. Christum hominem tantùm, non etiam deum, propterea quæ ante Mariam virginem non fuisse, sicut postea Photinus, blasphemabat, 6.tom.271.c. Ebion euangeliũ ita amplectebatur, vt legem quoque seruãdam, & circuncisionem exercendam diceret, 4. tom. 6. e. & 1057.a.
Ebionitę, Iudaici erroris heredes, mille annorum delitias præstolantur, 4.tom.498.d. cæteros apostolos recipiunt, Paulum vt legis trãsgressorem reiiciunt, & repudiant, 6.to.44.f. Nazaræorum vtuntur euangelio, 6.to.46.d. Ebionitarum error, & peruersa interpretatio confutatur, 6. tomo. 271. c.
Ebrietas euertit animi vigorem, 5.tom.14.e.
ebrietas cordis deum ostendẽs, tenebrarum est, & non lucis: propterea quicunque inebriatur, nocte inebriatur, 4.to.778.e. Ebrietas aufert cor, 5. to.105.a. ebrietas statum mentis euertit, & homines vigilare non patitur, 4.tom.197.a. ebrietas ad libidinem prouocat, 8.to.244.f. ebrietate qui vincitur, regnare non potest, 6.to.342.e. ebrietas tollit regnum dei, 4.tom.155.a. ebrietas quot & quantas suggerit insanias, 6.tom.446.d.e. ebrietati iuncta semper est luxuria, 6.tom.342.f. ebrietas sacerdotum & apostolorum comprobatur, 4. to.655.c. ebrietas non solùm ex vino, sed & ex cæteris bibendi generibus, quæ vario modo confíciuntur, accidere potest, 6.to.342.f. ebrietas nõ solùm ostenditur in vini potione, sed & in negotiis sæcularibus malis, & fraudulentis, 4.to.1063.b.
ebrietatis ex effectis descriptio, 4. tom.47.b.
ebrietas in bonam partem accepta, 4.tom. 659.c.
pro omnium rerum copia, 5.to.175.b. ebrietas fœlix, quæ, 6.tom.189.b. allegoricè expositа, 5.to. 181.b.
Ebriosi regnum dei non possidebunt, 6.to.342.e.
Ebrius quisque, quod patitur, nescit, 4. tom. 701.a.
Ebur, quòd candidum sit, & nitidum, splendoré eloquentiæ monstrat, 4.to.918.f.
Eboris natura, & mysterium, 7.to.142.d.
Ebur vnde nascitur, & ex quo fit, 4.tom.716.f.
Eburneæ domus, domus dentis, seu elephantis in Hebræo, 5.to.232.e. eburneam domum Achab sibi struxit, 5.tom.232.e. eburneæ domus, id est, amplæ, propter magnitudinem elephãtorum: ampla est enim via, quæ ducit ad perditionem, 7.tom. 142.d.
Ἐκβρασμὸς, & ἐκβράσματα, 5.to.399.f.
Ecclesia Latinè congregatio appellatur, 8. tom. 264.d. 5.tom.186.f. ecclesia, sanctorum omnium congregatio, columna, & firmamentum veritatis, 8.to.72.e. ecclesia ex pluribus personis congregatur, & tamen vna dicitur, propter vnitatem fidei, 7.tom.76.e. ecclesia Christi non est in alia, nisi anima credentium in Christum, 7.tom.260.e.
ecclesia est vna, & vnus Christus sponsus ecclesiæ, 7.to.195.c. ecclesiæ multæ, est vna ecclesia, 7. to.40.d. ecclesiæ propter vnitatem dicitur vna, 7.tom.178.d. ecclesia duplex dici potest, 6. tom. 272. d. cur septiformis, 6. tomo. 182.e.f.
ecclesia ibi, est vbi vera est fides, 7.tom.388.e.
ecclesia, templum dei, 7.to.39.a. tabernaculum dei, 7.tom.45.c. cœnaculum est gratiæ dei, 6. to. 188.f. regnum dei, quæ regitur à deo, & ipsa regit homines, &c.6.tom.161.c. ecclesia est cœtus omnium sanctorum, 8.tom.299.c. sons domini, 5.to.149.b. flos campi, & lilium conuallium, quæ non habet rugam, neque maculam, 5.tom.175.a.
ecclesiæ refugium in Christo, & Christi refugiũ in patre, 7.to.54.e. ecclesia, cor Christi, 7.to.71.a. gloria Christi, 7.tom.88.f. corona dei, 7.tom. 67.b. oliua fructifera, 7.tom.159.c. ecclesia cur dicitur speculatio, 7.to.34.f. mons dei sanctus, 4.to.91.b. mater nostra, 4.to.821.c. ecclesia catholica cur mulier fortis appelletur, 8.to. 270.f.
ecclesia terra dicitur, 7.tom.145.c. est ciuitas dei, quæ super montem posita, non absconditur, 7. to.144.d. ecclesia, ciuitas munita, quia est per fidem munita, 7.to.177.b. ciuitas magni regis, 7. to.147.c. ecclesia per fidem est Christi filia, 7.to. 142.e. regina circundata varietate, 7.tom.142.e.
caro Christi, 8.to.38.e. domus orationis, 4.to. 400.d. domus Christi, 4.tom.614.e.7.tom.392.e. 82.d. domus dei, columna & firmamentum veritatis, 5.to.537.a. dei sedes, 7.tom.34.e.& 141.b.
hereditas Christi, 7.tom.88.d. ecclesia quomodo dicitur mater & filia hominis Christiani, 8. to. 38.e. ex gentibus venit, 7.to.33.c. ecclesia prophetarum & apostolorum testimoniis congregata, 7.tom.79.c. ecclesia prima ex Iudæis & Apostolis congregata, 5. tom. 33. b. de scopulis maris collecta, 6. tomo. 194. d. ecclesiæ ædificandæ typus. 4.tom.28.e. ecclesia Christi prima de Iudæorum populo congregata, 4.tom.310.f. ecclesia priorem populum supplantauit, 4.tom.77. b.
ecclesia Christi non de Academia & Lyceo, sed de vili plebecula est congregata, 6.tom. 328.c.
de ecclesia & Christo omnis credentium multitudo generata, 6.tom.425.a. ecclesia gentibus diuersis congregata, 6.tom.56. d.e. ex vtroque populo congregata, 4.tom.383.c. ecclesia miratur, de circuncisionis primùm populo congregata, ad se volare gentium turbam toto orbe terrarum, 4. tom.439.a.b. ecclesiam de suo latere fabricatus est Iesus, 6.tom.435.b. ecclesiam Christus resurrectionis suæ virtute acquisiuit, 7.tom.231.c. ecclesiam nouam instituit deus per baptismum, 7.to. 101.c. ecclesia in virtutum culmine constituta, 4. tom.109.a. ecclesia non parietibus consistit, sed dogmatum veritate, 7.tom.388.e. ecclesia super montem fundata, 4.to.15.a. supra petram fundata, 6.to.in epistol. ecclesiarum fundamenta, prophetæ & apostoli, 7.tom.57.b.& 300.d. ecclesia super apostolos & prophetas ædificata, 6.to.308.f. 309. ecclesiæ columnæ D. Petrus, Iacobus, & Ioãnes, 6.tom.286.e. ecclesia, institutione apostolica fundata, 7.tom.143.a. ædificata in passione domini & resurrectione, & quotidie ædificatur ab eo, qui nouit mensuras, & merita singulorum, 5.tom. 530.f.& 531.a. ecclesiæ columnæ, quæ sint, 8.tom. 72.e. ecclesiam Christus enutriuit, quando nostram suscepit carnem, 7.to.94.e. ecclesiam suscepit Christus, quando carnis assumpsit humanitatem, 7.tom.91.a. ecclesia in latere Christi ponitur, 6.tom.425.a. in ecclesia est speculatio & intuitus dei, 4.tom.653.b. dei misericordia est plena, 7.to.102. ecclesiæ sparsæ per totum mundũ, vites dici possunt, 8.to.381.c. ecclesiæ & synagogæ differẽtia, 8.to.186.d. ecclesiæ virtus, est Christus, 7.to.54.e. ecclesiæ virtutes sunt fides, spes, & charitas, 7.to.42.f. ecclesiæ caput est in cælo, & in terra eius membra, 7. tom.271.c. ecclesiæ vota, opera bona, 7.tom.73.a. ecclesiæ Romanæ datus est Christus, 6.tom.165.c. ecclesia Romana, mater nostra, 6.to.169.a. ecclesia sibi non viuit, viuit autem Christus in ea, 7.to.73.b. ecclesia adhæret Christo, quia Christus non fecit peccatum, 7. to.58.d. ecclesia per iustitiam adhæsit Christo, & eius membra in eodem corpore continentur, 7.to. 80.f. ecclesiam suam benedixit Christus, 7.tom. 140.f. ecclesia quotidie sitit Christum, 7.to.181.c.
ecclesia in obscuritatibus sæculi lucet, 7. tom. 214.d. ecclesia in totum mundum diffusa, 7.tom. 178.c. ecclesia, ciuitas muro fidei cincta, 6.tom. 188.e. ecclesiæ vnitas per Christi tunicam significata, 7.to.72.d. in ecclesia stant pedes domini, in synagoga ambulant & prætereunt, 4.to.1046.d.
ecclesia à Christo suscipitur in fide, 7.tom. 54.f.
ecclesiam suam regit Christus, 7.to.74.d. ecclesiam deus abscondit in tabernaculo suo, 7.tom. 84.e. ecclesia in fide corroborata, & super huius sæculi fluctus stabilita, 7.to.75.c. ecclesiam roborauit Christus, cùm in crucem ascẽdit, 7.to.71.b.
in ecclesia sola Christi fŏs est vitalis, 6.to.397.a.
ecclesia Christi est gloriosa, non habens maculam, neque rugam, aut quid eiusmodi, 6.to. 422.e.
quod extra ecclesiam est domini, mũditiam habere non potest, 4.to.767.f. ab ecclesia qui recesserit, Christi corpus lacerat, 5.tom.141.b. ecclesia tota lucida, tota perfecta, nihil in se continens obscuritatis, 7.to.265.c. ecclesiæ ligandi & soluendi potestatem deus dedit, 7.to.62.d. & 66.d. de ecclesiæ magistrorum sententiis iudicare, periculosum, 4.to.1147.a. ecclesiæ præpositis obediendũ, 5.to.377.b. ecclesia pristinam gloriam recipiet, 5.to.596.d. ecclesia nunc laborat in mundo, & ad cœlestia ire festinat, 4.to.1067.c. ecclesiam suam in mundi cõsummatione cum lucerna scrutabitur dominus, 5.to.472.e. ecclesia duas habet pennas, 7.to.164.c. continet tam peccatores, quàm sanctos, 6.to.373.a.b.7.to.53.a. non potest emendare malos, nec segregare malos à sanctis vsque in finem, 7.to.95.c. in ecclesia quicunque malus est, in conspectu sancti pro nihilo computatur, 7.tom. 47.a. ecclesiæ fortitudo solidatur fundamentis orbe toto diuisis, 4.to.1050.d. ecclesię tunica desuper est contexta, & nulla ex parte consutilis: quæ ne ab inimicis quidem scindi potest, 6.tom.408.f.
ecclesia hîc in tribulatione lætatur, 7.tom.101.a.
ecclesiæ prouerbium electorum afflictionis tẽpore, 4.to.700.f. ecclesia per apostolorũ nauim ventis agitatam figurata, 6.to.65.a. ecclesiæ inimici qui sint, 7.to.78.e. ecclesia duos habet hostes, adulationes, & blasphemationes, 7.tom.130.e.
vnum apertè, alterum occultè, 7.to.163.c. ecclesiam humiliant peccatores, 7.to.80.f. ecclesia infirmata est inter homines malos, inter quos habitat hîc in præsenti vita: quia plures sunt peccatores, & pauci sunt sancti, 7.to.96.d. ecclesia scit in passionibus crescere, 4.to.700.f. pace, & persecutione crescit, atque decrescit, 4.to.499.b.c. ecclesiam de tribulatione deus eduxit, 7.to.57.c.72.f. & 55.a.b. ecclesia non exauditur in prosperitate, vt non se extollat, 7.to.69.c. ecclesia ante aduentum Christi, per peccatum erat infirmata, 7.to.54.f.
in ecclesia imperitissimi florent, 5.t.59.c. ecclesia dei quando in latronum speluncam vertitur, 4. to.540.e.f. immobilis in sæcula sempiterna persistet, 7.to.232.f. ecclesia cur non timet, 7.t.74.e.
nullo turbine subuerti potest, 4.to.37.c. in cõsummatione mundi hæreditatem consecutura est vniuersis nationibus Christo credentibus, 7.t.23.a.
ecclesiæ custodes qui sint, 4.to.450.e.f. ecclesiæ principatus sanguini non deferẽdus, &c. exemplum diuinum, 6.to.443.a. ecclesiæ cura ad vnũ presbyterum pertinere debet, vt schismatum semina tollantur, 6.to.443.b.
Ecclesiastes liber quid doceat, 5.to. 6.a.8.t.292.d.
in Ecclesiaste Salomonis physica comprehenditur, 8.to.290.f. Ecclesiastes quid mysticè significet, 5.to.7.a.
Ecclesiastici ordines, 6.to.399.b.4.tom.1068.d.
ecclesiasticus sermo qualis, 4.tom.512.f. ecclesiasticorum nullus tantùm habet studij in bono, quantum hæretici in malo, 4.to.169.a. ecclesiastici moris est, Christi genu flectere, 4.tom.329.a.
ἔκθεμα 4.to.826.d.
Ethniani hæretici, 9.to.311.d.
ἔκτρωμα. i. abortiuum, 5.to.229.c.
Eden. i. delitiæ, 4.to.929.a.
Eden, regio oriẽtalis, cuius populos Sennacherib Assyriorum rex debellauit: positi autem erant in Thalassar, 4.tom.276.e. Negotiatores Tyriorum Ezechiel vocat: hoc est qui ad Tyri nundinas suas res deferebant, 4.to.922.d. Paradisus terrestris in Eden iuxta editionem lxx. contra Orientem plantatus. Gen.2. Caïn à facie domini eiectus, habitauit profugus in terra ad Orientalem plagam Edẽ. gen.4. Et paradisus in Eden, delitiarum paradisus appellatur, 4.tom.657.c. Non enim pro loco, vt Lxx. sed pro delitiis Hieronymus accepit verba geneseos capite secundo. Vbi enim illi dan Eden mikedem, id est, paradisum in Eden contra Oriẽté, verterũt: ipse interpretatus est paradisum voluptatis à principio.
Editiones Bibliorum multæ: Lxx, Aquilæ, Symmachi, Theodotionis: item quinta ab Origene inuenta sine nomine, vt Hieronymus ipse testatur in versione commentarij Origenis super canticũ cãticorũ: Et sexta similiter sine nomine in doliis reperta: Epiphanius in lib. de ponderibus & mẽsuris, Quintam Hierico, Seueri Caracallæ tempore, Sextam Nicopoli, eo tempore quod inter Antonium & Alexandrum Mammeæ intercessit, inuentam asserit. Hieronymus quintam Nicopoli, hoc est in Actiaco littore inuentam magis vult. Has sex in vnum miscens volumen, per columnas tamen distinctas, Origenes Hexapla vocauit. In minores prophetas se septimam etiam inuenisse editionem Hieronymus secundo Habacuc cap. testatur. Tres tamen vltimę omnes sine nomine ferebãtur. Post hæc Lucianus Antiochenus martyr, & Hesychius Alexandrinus Biblia emendarunt: quibus (vt Hieronymus ad Damasum in proœmio super quatuor Euãgelia à se eius iussu Græcorum veterum codicum collatione correcta scribit) nec in veteri testamento post, Lxx. emẽdasse quid liceat, nec in nouo, vbique iam vulgatis exemplaribus, profuit correxisse. Luciani editio Lucianea, Hesychij Alexandrina dicebatur: vtramque tamen pauci erant qui sequerentur. Ea quæ erat Lxx. & vulgata appellatur, quáq; Eusebius & Pãphilus Palæstinæ inuulgarant, in Hexaplis Origenis sincera, & incorrupta asseruabatur: At quæ sparsa, vulgataque per omnes ecclesias erat, propterea νοινὴ, id est, communis appellabatur, vbique terrarum multis in locis variabat, 240.f. Sicut vulgatæ nostræ accidit à D. Hieronymi tempore (qui postremus omnium veterum ex Hebraico vetus testamentum vertit, & nouum Græcæ reddidit fidei) vsque ad nos.
Editio Septuaginta, vulgata dicitur editio, 4.to. 206.f. editio Aquilę, Symmachi, & Theodotionis, vide in eorum nominibus. editio quinta, 5. tom.171.c. vbi inuenta, vide 3. tom. editio sexta & septima, 5. to. 432. f. editio κοινὴ, id est, communis, diuersa à Septuaginta (sincera scilicet & impolluta) varia tamen inter se vbique terrarum erat, 4.to.405.a. Alicubi enim habebat emendationes Luciani intermixtas, vt ipse ad Suniam & Fretellam testatur: hancque à Constantinopoli Antiochiam vsque homines sequebantur, vt idem ad Chromatium epistola 170. scribit. Alicubi Hesichij, quam Alexandria & Aegyptus sequebantur: eáque Alexandrina vocabatur editio, 4. to. 422.d. quòd etiã in eadem ad Chromatium epistola continetur: Mediæ inter has prouinciæ sinceros Septuaginta interpretes ab Origene elaboratos, & ab Eusebio & Pãphilo diuulgatos sequebantur codices. editio D. Hieronymi κατ' ἀκρίβειαν iuxta Hebræum versa, 4. to. 1104. f. de hac vide infrà, Hieronymus, & suprà, Biblia.
Edom & Esau idẽ est, ab Idumæa nomen sumpsit, 5. to. 216. d. & 289. b. Edom, non loci vocabulum est, sed nomen sanguinis, 4. tom. 454. d.
Edom interpretatur, πυῤῥὸς, id est, rufus, 5. tom. 290. d. interpretatur, sanguineus, vel terrenus: & quid Edom mysticè significat, 4.t. 721.c. 722.d. & 197. b. 7. to. 396. e.
Effusionis verbum, sensum largitatis ostendit, 5. to.597. b. 646. f. effusiõ in bonam & in malam partem accipitur, 4. to. 783. b.
Egenus, pauper, & inops, quomodo differunt, 7. tom. 130. f.
Egestas impiorum in præsenti, & in futuro, 8. to. 182. e. egestas nec bona, nec mala, 4.to.391.c.
ἐλασμὸς, propitiatio, vel expiatio, 4.to. 1142.f.
Elam, Elamitarum ciuitas, 4. to. 124. d. Elam, Assyriorum vrbs, 4. tom. 582. f. & regio Persidis trans Babylonem: à qua Elamitæ, 4. to. 627.c. regionis metropolis Susis, quę & Susa vrbs potentissima: vbi Daniel turrim mire pulchritudinis struxit, 4. to. 1140. d. Choastres fluuius Susam Herodoto interluit: quam à Dario Hystaspis conditã. Plinius scribit. Elam interpretatur, ascensus eorum, 4. tom. in cap. 22. Esaiæ. Elamitæ vnde sic dicti, 4. to. 1140. d. interpretantur contemptores, ibidẽ. hæc vox superbos notat hæreticos, 4. to. 964.f.
Elau interpretatur, circa eum, siue sustentacula, 4. to. 1021. c.
Elchana, qui interpretatur, possessio dei, pater fuit sanctissimi Samuelis prophetæ, 8. tom. 9. b.
Eleale, Moabitarum vrbs, 4. to. in cap. 15. Esaię. hæc vrbs in Galaad erat in tribu Rubem: quæ Hieronymi tempore adhuc ostendebatur, grandis villa. interpretatur, ascensio, 4.to. 157.
Eleazar vestimentis Aaron patris indutus est, 4. to. 130. f.
Eleazarus, summus pontifex, quo tempore Septuaginta interpretes sanctas scripturas Alexandrię dicuntur in Græcum vertisse sermonẽ, 4.to.1149.b.
Electio fit ex pluribus, 6.to.362.f.& 363.a, electio Iudæ, & Saulis vnctio Deũ non arguunt ignorãtiæ futurorũ, sed præsentium esse iudicem, 4.to. 734.e.
Electus omnis, sapientia conditur, vt digna victima dei altaribus efficiatur, 6.to. 175.b. electorum dei magna diuersitas, 6. to.440.f. electi iuniores, & multi seniores reprobi, in typum Synagogæ & ecclesiæ, 4. to.915.b.c. electus nemo vnquam sua virtute, 8.to. 220. f. electos deus pro meritis adiuuat in cęlis, 7.to. 204.d. & eorum occulta mala remittit, 8. to.231.b. electi nõ capiuntur laqueo mortis, 8.to.169.c. Eliguntur præsentia nec statim qui eligitur tentari non potest, nec perire: quia & Saul electus in regẽ, & Iudas in Apostolũ suo postea vitio corruerunt, 4.to. 862.f. sicut dominus habet electos sanctos, ita & diabolus habet electos suos, 7. to. 401. a. electi oculos mentis habent acutos, ibidem. electrum auro &, argẽto pretiosius, 4. to.730. e. in medio ignis & tormentorum apparuit, vt dei prouidentiam tormentis ostendat, ibidem.
Eleemosyna cur hostia vocetur, 8. tom. 596.f. illa hoc præstat, quod & baptisma, 7. to. 390. d.
eleemosyna duplex, 6.tom.16.d. 7.to. 339.a.
delet peccata, 7. tom. 150. d. eleemosynas nõ facere crimen habentis est, 7. to. 339.a. eleemosynæ prosunt defunctis, 8.to. 303.a. eleemosyna quelibet deo non placet, 5.to. 252. d. si ob laudẽ fiat, inanis est gloria, 6.to. 346. f. eleemosyna rapinis non facienda, 4.to. 418. f. eleemosynæ ab hæreticis, Iudęis, hypocritis, & infidelibus Ethnicis eis non prosunt ad salutem, 7.to. 389.a.b.
ἔλεγμὸς, 5. to. 100.f.
Elementa ardentia soluentur, 4.to. 358. d. elementa mundi mysticè, 6. tomo 309. b. elementa quatuor, ignis, aer, aqua, terra, 7. tomo 41. c. ex elementis quatuor mundi omnia constant, 4.to. 731.b. & 940.d. elementa cur laudare Deum dicantur, 8.to.134.f. elementa mundi vniuersa sanguine agni immaculati sanctificantur, 4.to.1075.a.
elementa etiam iram domini sentient, 5. tomo 103.a. 4. to.99.a.
Elephantos ex Aethiopia Ptolemæus Philadelphus primus eduxit, 4.to. 1150.c. elephantis magni miraculum, 7.t.306.e. elephanti cum draconibus pugnãt, 5.to. in cap. 1. Ionæ. pro elephantibus quidã legunt Lucas boues, ad Galatas 4. cap. 6. to.324.e.f. ibi. Qui Lucem, boues crearit, & culices, quæ lectio mihi placet. Lucas autem boues appellatos elephantos, quòd in Lucanis Pyrrhi Epirotarum regis tempore primùm visi sint, Plinius libro octauo capite sexto, diserte scribit.
Eli, Eli, quid significat, 6.to.142.f.
Eli, sanctus fuit sacerdos, sed quia filios suos nõ erudiuit in omni disciplina & correptione, supinus cecidit, & mortuus est, 6.to.428.e.
Eliachim anagogicè quid significat, 4.to.130.a.
Elias interpretatur, deus dominus, 7.tom.416.c.
accepit cibum, & quadraginta diebus transiens, perrexit in eremum, 7.to.336.e. prophęta pilosus,

.4.to.981.c. in monte Carmelo pluuias impetrat, 1.t.211.c. in cælū cū corpore translatus, dei arbitrio regitur, 5.to.287.d. raptus, paradisi colonus est, & cælesti pane saturatur, & manet in ætate, qua raptus est, vide tomum 2. Christus vt apostolorū augeat fidem, dat signum de cælo, Elia inde descendente, quò conscenderat, & Moyse ab inferis resurgente, 6.to.76.c.f. Eliam pro Eli putare, est imperitia, 7.to.331.b. Eliæ nomine Apocalypsis quędā scripta, liber apocryphus, vide in dictione, Apocalypsis, & Apocryphi libri. Elias veniet nūciaturus venturum iudicem, scilicet Christum, 6.to.42.d. 5. to.645.b.

Elias monachus, vir sanctitate vitæ clarus, 9.to. 616.c.

Elim.i.arietes, seu fortes, 4.to.157.a.

Elimais, Persarum regio, 4.to.1141.c.

Eliphaz regnauit in Theman, vnde etiam Themanites dictus, 8.to.9.b. Eliphaz dei mei aurum sonat, 8.to.9.a.

Elisęus, propheta patientissimus, 7.to. 251.c. à pueris irrisus, Christi typus, 4.to 194.c 7.to.252.f.

mortuus mortuum suscitauit, 6.to.418.f.

Elimæi populi Antiochum bellum sibi gerētem cum exercitu toto deleuerunt, 4.to.in cap. 11. Danielis. ab Oroati flumine Persis ab Elimaide Plinio diuiditur.

Elizabeth spiritu sancto repleta, 6.to.487.c.

Elkeroa, genus virgulti hederacei, sine adminiculo se sustentans, 5.to.323.b.

Elohim pro deo, 7.to.psal.8.

Eloquentes deo difficilè credunt, 5.to.320.f.

eloquentia sæculi quid valeat apud homines, 5. to.320.d. eloquentia sæcularis aurum dicitur, 7. to.226.f. per argentum significata, 4.tom.1126.f.

eloquētia græcorum æri comparata, 4.to.1111.c.

Emanuel, vide Emmanuel.

Emaus, turris quæ nūc vocatur Nicopolis, 4.to. 1098.e.& 1141.

ἐμβολίσματα, 4.to.822.f.

Emboliſmus quid sit, 4.to.1148.b. ex quadrante.i.sex horis diei, quos vltra 365. dies, quos in perficiendo annuo cursu sol absumit, diem vnū quatuor in annis componimus, quem bissextilem vocamus. Item ex 11. diebus cum sex horis, quos plus sole luna singulis annis curſu peragit, in tribus annis colligitur à nobis mensis vnus, superātibus diebus tribus, & horis 18. qui Emboliſmaris, hoc est, adiectitius nūcupatur, mensis; sicut Emboliſmaris dies is qui bissextilis dicitur. Ex his diebus vndecim cum quadrāte, quos singulis annis adiicimus, Epactę, quibus luna inuenitur, originem habuerūt: Idem est autem græcè Emboliſmus, quod intercalatio Latinè; ab adiiciendo, inſerendoque nomen ducens.

Emendi consuetudo per testes, & instrumenta, 4.to.667.a.b. emendi, & redimendi vocabulum; 6.to.310.c. emere & redimere, 6.to.419.a.

Emptor dicit, malum, malum est, 8.tom.233.a.

emptor regni cælestis lætabitur, 8.to.233.a.

Emptio reuertebatur ad venditorem anno quinquagesimo remissionis, 4.to.766.d.

ἔμπυος δυσαλίπε, quid sit, 4.to.223.b.

Emmanuel, Esaiæ filius, ac typus domini saluatoris, 4.to.62.c.

Emmanuel, deus & homo, 9.tom.epist.17. de assumptione B.Mariæ. Emmanuel de virgine natus, 4.tom.1. Emmanuel Iudæis offensionis lapis factus est, 4.to.69.b.

Emmer, verbum sonat, 4.to.599.c.

ἐμμαίγματα, 4.to.486.d.

Enan, villa, 4.to.1090.d.

Encelado giganti Ethna mons impositus, ad cuius motum Trinacria contremiscit, 5.to.247.c.

Encratitæ hæretici, qui, 5.tom.185.c. Encratitarum hæresis, 6.to.351.b.c. Encratitarum patriarches, Tatianus, 6.to.438.f.439.a.

ἐνδελεχισμὸν græci vocant motum perennem & continuum, qualis in anima inuenitur: ad cuius similitudinem, rectè pro iugi sacrificio.

ἔνεχυρον, 6.to.369.c.

ἐνέργεια, quid, 4.to.774.f.

Engaddi, ager est in terra Iudææ, vineis & balsamis abundans, 4.to.347.c.1087.b.

Engaddi, vrbs in tribu Iuda, in fine maris mortui contra occidentem: interpretatúrque, fons, siue oculus hœdi, 4.to.in cap.47.Ezech. item oculus tentationis meæ, 8.to.348.c.

Ennon, locus Siloë fontibus irrigatus, vbi colebatur Baal, 4.to.672.d. vallis, in qua erat delubrū eius, 4.to.596.f. vallis, vbi idolo Moloch, cunctisque dæmonibus populus seruierit, 4.t.672.d. Ennon, gehenna vocata, 4.to.597.b.

Enoch ob principalem in deum spem, & inter cæteros eminētem, cœpisse scribitur inuocare dominum deum, 6.to.298.d. Enoch translatus est, ne videret mortem, 6.to.454.d. inter peccantium plurimam multitudinem, solus est ad deū raptus, 4.tom.473.b. ita deo placuit, vt is è medio mortalium sit raptus, & in mundo consummatus, de mundi habitatione translatus sit, 9.to.5.a. Enoch in præputio, Elia in circuncisione deo placuit, & vterque cum corpore raptus in cælum, 5.tom.543.c. cum Enoch dominus in cælum ascendit, 5.tom. 281.c.

Ascendit dominus in cœlum cum Enoch, ascendit cum Elia, 5.to.281.c. Vocat cælum, non empyreum, sed aëreum, & terræ sublimiorem locum, paradisum scilicet, vbi esse nunc creditur. Sequens in hoc scripturam ipsam, quæ in cælū leuatum scribit Eliā, 4.Reg.2. Alioqui Ecclesiastici 44. Enoch in paradisum translatus scribitur, non in cælum. D. Thomas in prima parte summæ. q. 102. art.2. ad tertiū, & alibi.

Enochi liber apocryphus, à D. Iuda citatus, 6.to. 450.f.

Enoch, prima mundi ciuitas, ex scelere, sanguine, & parricidio fabricata, 5.to.157.b.

ἔωλον, 4.to.470.f.

Epactarū origo, 4.to.1148.d. vide, Emboliſmus.

ἐπάγω, id est, adduco, superinduco: hinc epacta, hoc est, adscititius & intercalaris dies: aliunde scilicet aduectus.

ἐπαοιδοὶ, 4. to. 1107. a.

Epaphras, D. Pauli conceptiuus, 6. tom. 480. f. interpretatur, frugifer, & videns, siue succrescens, 6. tom. 482.d.

ἐπένδυμα, superindumentum, 5.tom.101.a.

ἐπιφάνιον, 4. to. 819. b.

Epha regio trans Arabiam camelorum fertilis, 4. to. 437.c.

Epha filius Madian, filij Abraham, Genes. xxv. à quo Madianitarū regio, quæ & Arabia petrea, Epha dicta est. Epha interpretatur resolutus siue effundens, 4. tom. 438.d.

Ephesus, metropolis, Asiæ 6. to. 319. a. interpretatur voluntas, siue consilium meum in ea, vel certè anima mea in ea, 6.to.409.b.

Ephesiorum vocabulum sonat, qui artium magicarum præstigiis derelictis, erroris zelum ad veritatis studium transtulerunt, 6. to. 411. a.

Ephi, Hebraicè mensura, decimam partem cori continens, & in aridis tantùm vsurpatur, sicut Batus in liquidis: qui eiusdem erat mensuræ, 4.tom.42. f.

ephi pro tribus mensuris, id est, tribus modiis, lxx. transtulerunt, ibidem, interdum pro mensura tantùm, 4. to. 1070. f. Corus, cuius decima pars erat ephi triginta capiebat modios, ibidem, & ita ephi tres capiebat modios, 4. to.1080.f.

Ephod, sacerdotalis habitus, 5. tom. 101. b. in quo habebant honorem Iudæi amiserunt, 6. tom. 192. e. quid moraliter, 7. to. 296.d. 5.to.385. c.

Ephraim, posterior filius Ioseph, surripuit primogenita Manasse, 4. to.654.f. ex qua tribu Samariæ imperium fuit, 5. tom. 298.c. Ephraim & Manasses de eodem vtero nati, odio hostili inter se dissidebant, 4. to. 78. f. Ephraim, susceptio capitis mei, 7.to.324.d. interpretatur, καρποφόρος, 5. to. 109. b. Ephraim tribus vocabatur etiam, tribus Ioseph, 4. to. 541. b. Ephraim factus est quasi columba inspiēs, 7.to.226.e. non habens cor, 5.to.125.b. Ephraim calumniam patiēs, 5. to.115.a. Ephraim, columba inspiens, 5.to. 170.d. cur columbæ cōparatus, 5.to.127.b. Ephraim factus est subcinericius panis, 5.to.125.a. Ephraim vidit lāgorem suum, 5. to. 115.a. Ephraim in Aegyptum reuersus est, 5.to. 135. b. & 136.d. Ephraim suscipiet cōfusionem, 5.to.148.d. Ephraim, gētium ad Christum venientium typus, 4.to.654.f.

Ephrata vsque hodie regio Bethlehem appellatur, 7.to.382.f. interpretatur furor, propter Herodis insaniam, 5. to.360. f. interpretatur, καρποφορία, id est, frugum vbertas: quæ alio nomine appellatur, Bethlehem, 4.to.656.c. 5. to. 361.b.

ἐπικράτεια, 5. to. 159. b c.

Epicurus recordatione præteritorum bonorum mala præsentia mitigari prodit, 4.to.284. d. Epicuri blasphemia, 4.to. 187. b. Epicurus voluptatem, maximum bonū esse dicebat, 4.t.168.c. Epicuri istiusmodi erat sententia: manducemus & bibamus, cras enim moriemur, 4.to.804.d. Epicurus res sæculi, & omnia corpora per momēta fluere, & abire dicebat: nihilque in suo consistere statu, sed crescere, & decrescere omnia, & aquarum modo torrētium labi in præceps, 5.to.261.a. Epicurus voluptatis assertor, vilibus cibis replet libros, 9. tom. de regula monachorum, in capite de Abstinentia. Epicureorum vita, 5. to.57.b.

Epimenides poëta, cuius Plato, & cæteri scriptores veteres meminerunt, 6.to.292.e.f. à D. Paulo citatus in epist. ad Gal. Cretenses semper mēdaces &c. 6. to.292.e.f. Epimenides, vt in eius vita scribit Diogenes, dum à peste liberare vellet Athenas (q & assecutus est) primus author fuit, vt in Ariopago, ignoto deo erigeretur ara.

ἐπιτίμιον, 4. to. 1101. b.

ἐπιούσιος panis quis dicatur, 6. to. 18. d. & 460. d.

Epiphania Græcè, Latinè apparitio dicitur, 9.to. 263. c. qua mundo baptizatus apparuit, ibid. epiphaniorum dies cur venerabilis, 4. tom. 728.f.

Epiphania, idem quod Arabia, 4. to. 80.f.

Epiphania ciuitas vnde hoc accepit nomen, 4. to.1090. d. Epiphania Syriæ, 4. to. 761.c.

Epiphanius, memorię venerabilis episcopus, volumen ἀπὸ λίθων scripsit, 4. to.386.f.

Episcopatum qui desiderat, bonum opus desiderat, 5. to. 491. b. ab episcopatu fornicarius arcendus, 6. to. 444. f.

Episcopus qualis ordinandus, 5.to.101.b. episcopus & presbyter pro eodē, 6. to. 443. b. episcopus quotidie pro suis & populi peccatis victimas illibatas deo offerre debet, 6.to.447.b. episcopus honorandus, 5. to.377. b. episcopū oportet vnius vxoris esse virum, 6.to. 444. c. episcopum oportet esse sine crimine, tāquam dei dispensatorem, 6.to.428.c. in episcopum accusatio difficilis, 5. to. 52. d. Episcopi nomen pro presbytero, 8.to.627.a. & 545.a. episcopi, ecclesiæ principes, 7.to.143.b. episcopi habēt presbyteros constituendi per singulas vrbes potestatē, 6.to. 443. a.

episcopi vitæ elegans descriptio, 6.to. 444. & 445. episcopi iurisdictio in sorores moniales, 9. to.616.c.d. & 634.a. episcopi scandalizant eos, quos docere, & ad meliora incitare deberent, 5. to. 51.c. & 52.d. episcopi ecclesiasticis bonis abutentes carpuntur, 6.to.161. & 428.d. episcoporū ordo & officium, 9.to.133.b.c. episcopos qui spernit, spernit & Christum, 6.to.443.a. episcopos plures vna ciuitas habere non potest, 6.to. 443. c. 8. tom. 627.a.

Epistolę Pauli nomine ab aliis missæ, 6.to.353.b. ea quę est ad Romanos, ad eos, qui ex Iudæis, gentibusque crediderant, scripta est, 6. to. 325.c. quæ est ad Ephesios sensibus verbisque inuoluta est, 6. to.403.c. 404.d. & 409. b. ex vrbe Roma scriptę sunt epistolę ad Ephesios, Colossenses, Philippēses, & ad Philomonem, 6. to.383.c. ante Abdiā prophetam, eam, quæ est ad Philemonē, Hieronymus commentatus est, 5.to.289.c. Epistolæ ad Hebræos dubia olim apud quosdā Latinorum auctoritas, 4. tom.51.c. & 70.c. & 411.a. quòd dicerent esse (sed falsò) in ea testimonia, quæ in Hebræis voluminibus non reperiātur, 4.to.55.a. Apostoli eam ipse vocat Hieronymus, 6.to.309.b. nec refert, quòd Pauli, & Apostoli nomē in ea omissum sit: quia reuerētia, de quo erat dicturus, hoc factum asserit Hieromus, 6.to.271.b.

Falsam istorum paucorum Latinorū esse opinionē, ipsāmq; epistolam verè Pauli Apostoli esse epistolā, ex cunctis retro ecclesiis multis Hieronymus probat in epistola ad Dardanū, quę est tertio in tomo cxxix. quam vide. Marcion, Arrius, Aeriani, & Ariomanitæ hæretici (vt cōstat ex Epiphanio) sicut ætate nostra Anabaptistæ & Seruetani, & similes, hanc in ecclesiam dubietatem introduxerūt: dicentes eam esse vel Barnabæ, vel Clementis: cùm veriùs sit eam potiùs à Clemente, vel Luca (vt vult Clemens Alexandrinus) ex Hebraico, in quo eam Paulus scripserat, translatam: Clemens Martyr (Eusebio teste) in epistola ad Corinthios, eius, vti Pauli apostoli meminit: Receptámque in sacrorum librorum canone esse, non solùm apparet ex cunctis retrò sacris ecclesiæ patribus, qui eā tanquam Pauli epistolam citant, siue Græcè, siue Latinè

Latinè illi scripserint: sed multo clarius ex Niceno, Laodiceno, Carthaginensi tertio, Arauficano, & nostrorum temporum Tridentino, conciliis: quæ canonicis scripturis, & vti Pauli genuinam epistolam, illam adscribunt. Facesant ergo pauci isti, ac scioli nouatores Latini, qui eam controuertunt.

Epistola de celebratione paschæ reuera est D. Augustini, 9.to.119.a.

ἐπίταγὴ, 5.to.379.c.

ἐπίτασις, extensio, 4.to.854.c.

Epithalamium, carmen nuptiale, 8.to.281.a.

ἐπίξυμα, 5.to.147.c.

ἐπωμὶς, superhumerale, 5.to.101.a.

ἔπωπη, vpupa, & eius naturalis historia, 5. tom. 547.a.

Epulum, 5.to.237.a. epulæ impiorum, sunt scelera, 9.to.in cap.de abstinentia.

Equarum greges frumenta terentes, 4. tom. 229.b.

Equites, id est, dæmones, 7:to.419.a.

Equus albus quid indicet, 8.tom. 336.f. equi albi, rufi, nigri, & varij qui sint, 5.to.449.f. equus ad salutem fallax, 5.to.173.c.& 174.f. equi in præliū parati, 7.to.246.f. equi, id est, homines peccatores, 7.tom.419.a. equi insanientes qui sint, 5. to.573.a. Equos qui ascenderunt, omnes dominatuerunt, 5.to.450.d. equus superbiam, asinus luxuriam significat, 8.tom.254.c. equi in bonam partem angelos notantes, 4. tom.406.f. Equi, quos ascendit dominus significant sanctorum animas, 5.tom.449.b. equi dei, animæ disciplinatæ, 8.tom.homilia prima in cantica canticorum.

equo candido anima Christi comparatur, ibid.

equi quatuor apud Nahum, quatuor animi perturbationes, 5.tom.in cap.3.Nahum. equus vngula terram fodit, 7.to.in psal.146. equus comparatur ad diem belli, ibidem. equi boni, & equi mali, 7.to.in psal.75. equos Hebræi non habent, ibidem. equus in bonam partem acceptus, 5.to. 63.c. equi dei, 7.to.217.b.

Eremi vastitas sexto à Bethlehem ad meridiem milliario, vsq; ad mare rubrum, Persarum, Æthiopum, & Indorum extenditur terminos, 5.to.207.f.

tota ipsa vastitas Arabiæ adiacet, 4.tom. 901.c.

eremus est, vbi Christus non colitur, 8.to.in cap. 31.Iob. eremi laus & vtilitas, 9.to.530.d.& seq.

Eremitarum qualis vita, 4.to.704.d.

Ericius, animal spinosum, plenum sentibus, vulnerans quidquid attigerit, 5.to.487.a.

ἐρίφιος, 4.to.266.f.

Eripiendi qui ad mortem ducuntur, 8.to. in cap. 23.in prouerb.

ἐρίθεια, quid propriè, 6.to.341.c.

Erodius auis, vide infrà, Herodius.

Eropus, Ptolemæi dux, 4.to.1162.e.f.

Errantium dissimilis ordo viuendi, 8.tom.168.d.

eorum periculum non dissimulādum, sed reuocandi sunt doctrinis sanctis, 9.tom.in epist. 47. de pastoribus. errores sapientiæ mundialis, 9.tom. epist.7.de viro perfecto. errores humanæ conditionis, ibid.sub finem. errores in hominum corda in vita sua, 5.to.55.a. errores labyrinthei, 5.tom. 550.c. erroribus omnia plena, 9.to.in regula monachorum, cap. de contemplatione, oratione, &c.

erroribus deus eximit fideles, 7.tom. in psal.64.

erroribus sola tantùm sacra scriptura caret, alij non quantumuis docti. vide to.2. errores in sacros Bibliorum codices vitio temporum, & librariorum imperitia introducuntur, 7.to.224.c.

Erubescendi qui potiùs, boni an mali, 9.tom. in epist.de ferendis opprobriis.

Eruca cur virtus magna domini vocata, 3.tom. 196.d. paruus vermiculus est homine fortior, 5. to.196.e. quid tropologicè significet, 5.to.181.a.

Eruditio timorem creat, imperitia verò confidētiam, 9.to.543.d.

Esaias, ישעיה (sic enim meo iudicio meliùs scribitur, quàm Isaias) cùm rectius sit vocalem potius sine consonanti, quàm consonantem sine vocali, Hebraica in voce, retinere: Alioqui vera lectio Iesaias, ישעיהו filius Amos, 4.tom.3. Esaiam socerum fuisse Manasse, regis Iuda, 4.tom.122. d.e.

Esaias interpretatur σωτηρία κυρίου, id est, salus domini, 5.t. 177.b.. Esaias vidit gloriam Christi, 6.to.290.e. Esaias so non prophetam, sed filium prophetæ vocat, 4.to.275.b. Esaias præcessit Hieremiam annis centum quinquaginta, 4.to.238.f.

Esaias iniuriis, conuitiis, plagisque à Iudæis afflictus, quòd eos Sodomorum, & Gomorrhæ populū, ac principes appellauerit, 4.to.351.c. Esaias sera lignea à Manasse sectus fuit, 4.to.404.d. 6.to. 127.c.

Esaü primogenitus, sed patris non accepit benedictionem, 4.tom.5. Esaü πυρρίνος, id est, quercinus, vel σώτημα. i.factura, vocatus, 5.to.223.a. Esaü feris delectabatur, & syluis, 4.to.480.f. erat venator, quoniam peccator erat, 7.to.272.d. hispidus & pilosus & rufus, sanguinarius & cruentus, 4. to. 981.c. Esaü stetit, & vixit in gladio suo, 4.t.972.d.

Esaü fornicarius & profanus, pro vna esca vēdidit primogenita sua, 6.to.445.a. Esaü priùs quàm gigneretur, ab hereditate dei repulsus est, 7.t.171.c.

Esau tribus dictus nominibus, Esaü, Edom, & Seir, 5.t.290.d. Edom enim interpretatur πυρρὸς. i.rufus, quia propter rufū lēticulæ cibū primogenita vendidit. Seir.i.pilosus, quia hispidus erat, & non habebat læuitatem Iacob: possēditq; eā regionem, quæ nunc gebalena dicitur, & in finibus est Eleutheropolis, &c.5.to.290. vel Edom interpretatur sanguinarius, 4.tom.905.a. Esaü interpretatur, factum, 4.tom.905.a. solitudinis habitator fuit, 4.t.981.c. seruus fratris factus, typus fuit, vt caro spiritui pareat, 4.t.905.a. Esaü Iacob inimicus, Iudæorum & hæreticorum figura, 5.to.290.c.f.

Esaü domus.i.Idumæi, 5.to.298.c. Esaü vxor consurrexit contra Rebeccam, 5.tom.376.a. Esaü secundam benedictionem. & Iacob primā accepit, 4.to.906.e. Esaü deo exosus, quia carnem rotabat, cuius opera deus odit, & spiritus opera diligit, significata in Iacob, qui vitiorum est supplantator, 4.t.905.c. temporalium rerū odium fuit, quippe cùm eius montes in solitudinem deus redegerit: quantum verò ad ipsum Esaü & Iacob, dilectio & odium dei ex præsentia nascitur futurorum, vel ex operibus: alioqui deus omnes diligit: sed eos propriè sibi vēdicat, qui vitiorum hostes sunt: & odit, quos vitiis addictos nouit, & qui destructa rursus extruere cupiunt: non quòd duæ naturæ sint, vna bona, altera mala, de Iacob diligit, & Esau odio habet: sed præscius futurorum, eum diligit antequam nascatur, quē scit iustum futurum: & quem peccatorem odit antequam peccet, 6. to. 278. c. de fine rerum, non de exordiis, vti is, cui cuncta præsentia sunt, sententiam fert, ibid.

Esca solidus cibus, 4.to. 1042. f. escæ quales, & quantæ sumendę, 9.to. in regula monachorum, in capite de abstinentia à earnibus. escas populis deus dat verbum suum, 8. to.451. a.b. esca populis datus est Christus, ouis occisus, 7. to.in 43.Psal.

esca neminem ædificat, 8. to. 451. a.b. esca spiritualis & potus prosunt, si præcepta seruentur, 8. tom. 488.c. Esca spiritualis, 5. to. 37.c.

Escha muliercula, falsò altera Ioseph vxor, secūdum libros quosdam apocryphos credita, 6. tom. 51. c. Altera est hæc ab Estha & Malchi vxore, de qua Africanus, dum genealogiæ Christi, quæ videtur, dissonantiam conciliat.

Esdras, vide infra, Ezdras.

Esebō, vrbs regis Amorreorum, quæ interpretatur, cogitatio, 4.to. 107.a. & 157.a.

Esææorum viuendi ratio, 9. to.539.d.

Esse & non esse, quid, & vtrum horum melius, 4.to. 602.e. f. nō esse melius, quàm in suppliciis viuere, 4.to.602.c.

Esuries domini quid sit, 7. to. in Psal. 50. in versiculum, si esuriero. esuries Christi qualis fuit, 7. to. in Psal. 68. esurienti da panem tuum ex animo, 5. to. 555.b. esurientes & sitientes viam ciuitatis habitaculi non inuenerunt, 7. to. 318. c.

Ethecæ, Græcè ἑξάτοαι, quæ sint, 4. tom. 1034.e. vox est Hebræa, Athikim, vide annotationes.

Ethica ante physicam docenda, 5. to. 6.b. ethicæ disciplinæ definitio, 8.to. 290.c.

Ethnicus condemnauit Iesum, 6. tom. 138.d.

ethnicorum magna diuersitas, 6. tom. 104. d.

ethnici omnes, quasi mulieres, 4. to. 119.c.

Etrusci Lydorum coloni, 4. t. in 66. Esaię, Thurreni, qui & Volthurreni, hodie Viterbienses, Etruriæ Italiæ initio principes, vnde cognomento Etrusci.

Etymologia verbi prout fuerit varia, variū quoque sensum inducit, 5.to. 75.b.

Eua de paradiso eiecta, cum dolore peperit, 5.to. 356.f. 357.a. Euā decepit coluber tortuosus, 4. to. 423.b.& 964.c. Euæ mulieris maledictum in mulieribus subuersum, 6.to.146.d. Eua lignum vetitum non cōtigisset, nisi hoc prius incautè respexisset, 4. to.709.a. Eua, ecclesiæ typus, 5.to.281.

Euagrij reprehensio, quòd Leuitam lapsum non consolatus sit, 9.to.244.a.

Euangelicus vir, 4.to.12.d. euangelicus sermo abbreuiatus, atque perfectus, 4.t.85.a. euangelici sermonis prædicatio, secūris est, 6. to.7.a.

Euangelista prophetæ non est contrarius, 6.t.1.a. euangelistæ quotum locum in ecclesia tenent, 6.to.399.b.c. Euāgelistarū dura conditio, 6.t.38.f. per euāgelistas deus malitiā disperdidit humanā, 7.to.56.f. euāgelistæ quatuor quomodo ab Ezechiele depicta, 6.to. in epist. 4.to. 730. e.f.

Εὐαγγέλιον, quid sit, 6.to.149.c. 8.to.391.c. euangeliū est legis veteris recapitulatio, 6.t.12.e. quid à lege distet, 6. to. 15.e. euangeliū ortum est, desinēte lege Mosayca, 6.to.10.d. euangeliū à dextris, lex à sinistris, 5.to. 543.c. euangelium non est in scripturarum verbis, sed in sensu: non in superficie, sed in medulla: non in sermonum foliis, sed in radice rationis, 6.to. 276. c. 9.to.544.b. Euangeliū ea præcipit, quę possumus, 6.to.44.f. euangelium dei sine spiritu sancto expositum, fit hominis, 6. to. 276.e. euangeliū Christi primùm de gente Iudęorum cœpit, 8.to.73.a. euangelium malè interpretatum, fit hominis, vel potius diaboli, 6.tom.276.f.

euangelium quomodo discere, & eidem credere possunt surdi nati, cùm fides sit ex auditu, 6.to. 294.d. euangelij pactum sempiternum, 4. tomo 432.f. euangelij gratia miseretur, & ad pœnitentiam prouocat, 5.tom. 22.f. euangelium deus D. Paulo reuelauit, 6.to.276.e. euangeliū in nomine dei dilatatū est in omnibus mundi finibus, 7.to. 143.b. euangeliū in orbe toto prædicauerūt Apostoli, 4.to.52.f.& 92.f. euangeliū in toto orbe prędicari, dominici est aduētus signum: vt nullus sit ex cusabilis, 5.to.8.e. 6.to.115.c. euangelij noui prædicator, efficitur puer, 4.to.70.e.f. euangelij prędicatores quid præstare debent, 4.to.352.f. euangelij prædicatores illuminat sanctus spiritus, 7.to. 41.a. euāgelia contexuntur quatuor qualitatibus & quibus, 6.to.146.f. euangelia quatuor, sunt flumina quatuor, quæ totum irrigauerunt mundum, 7.to.343.a. euangelia non dissonant, 6.tom.14.d.

euangelia quatuor, vnum sunt, & vnum quatuor, quę multarum sunt virtutum, 6. to. 149.b. euangelia quatuor, multo ante aduentum Christi ab Ezechiele prædicta, & visa, 6.to. in epist. euangelia à diuersis auctoribus edita quæ diuersarum hęreseon principia fuere, 5. to. in epist. euangelium iuxta Hebręos, 4.to. 852.d. Euangeliū, quo vtuntur Nazareni & Ebionitæ, à D. Hieronymo de Hebræo sermone translatum, 4.to.46.d. euangeliorum omnia loca apud hæreticos plena sunt scandalis, 6. to.67.b.

Euangelizatoribus veritatis quænam præcepta dedit Christus, 6. to. 34.d. euangelizantibus virtutes multas, dominus dabit verbum, 6.tom. 149.c.

Eubulus de tribus magorum generibus, 9.to. in regula monachorum, in capite de abstinentia philosophorum antiquorum.

Eucharistiæ panis non comeditur apud hæreticos, 5.to.294.c. Eucharistiā singulis diebus offerri in sacrificio Missæ, 4. tom. 1185. b. eucharistiæ mysteriū, & effectus, 5.to.24.f. eucharistiæ sacramentum præ eius maiestate, nemo cognoscere potest, 4.to.1055.b. in eucharistia, saluatoris domini carne alimur, & cruore potamur, 4. tom. 988. f.

in eucharistia Christus agnus immaculatus deo offertur, 4.to.108.e. eucharistia, charitas est, & corpus Christi, 9. to. de septē ordinibus ecclesiæ in cap. de sexto gradu eccles. in eucharistia de tritico cælestis cibus efficitur, de quo loquitur Dominus, caro mea verè est cibus, &c. 4. to.451.c.

eucharistiæ vinū in Christi cruore mutatur, 4. t. 1016.d. nos autē terrena conterimus, & non solum humani stercoris calcamus cibos, ac terrenas delitias putamus esse pro nihilo: sed comedimus panē qui de cælo descēdit: & fruimur illo cibo, de quo psalmista decātat, panē angelorum comedit homo, nequaquam Aegyptiis carnibus, sed mannæ tenuitate viuentes, 4. to.752. d. melius est, vt intelligamus panē iusti eum esse, qui dicit, Ego sum panis viuus, qui de cælo descendi: & quem in oratione nobis tribui deprecamur, Panem nostrum substātiuum, siue superueaturum da nobis: vt quem postea semper accepturi sumus, in præsenti sæculo quotidie mereamur accipere, 4. tomo. 453. a.

Spreto igitur illo argẽto & pecuniis, quibus aquas domini emere non possumus, pergamus ad eum, qui nos prouocat ad bibendũ,4.t.390.f. Pro lacte in præsenti loco lxx.τίαρ,id est,adipem transtulerunt:de quo sanctus Dauid dicit in psalmo: Sicut adipe,& pinguedine repleatur anima mea:Et in alio loco: Cibauit eos de adipe frumenti,& de petra melle saturauit eos. Qui adipes non aliud quàm mysticam cœnam sonant: ad quam dominus discipulos hortabatur,dicens:Nisi comederitis carnẽ meam,& biberitis sanguinem meũ, non habebitis vitam in vobis: Vnde & in Gelsemani traditus est: quod significat vallem adipeam, siue pinguissimã, 4.tom.390.f. Potest & hoc dici,quòd cùm Israël populo,rabidæ priùs gentes prouocentur ad fidẽ: vt desertis saltibus,qui de exercitu Abessalon plurimos occiderunt,veniant ad ecclesiam, & comedant cælestem panem,agníque carne saturentur,4. tom.400.f.& 401.a. Beati qui esuriunt,& sitiunt iustitiam,quoniam ipsi saturabuntur:Vt postquam domini fuerint carne saturati,eructent sermonem domini,& dicant opera sua regi, 4. tom. 442.f.& 445.a. Secundum tropologiam possumus dicere:omnes voluptatis magis amatores, quàm amatores dei,sanctificari in hortis,& in liminibus:quia mysterium veritatis non valent introire, & comedere cibos impietatis,dum non sunt sancti corpore,& spiritu:nec comedunt carnem Iesu,nec bibũt sanguinem eius,de quo ipse loquitur: Qui comedit carnem meam,& bibit sanguinem meum, habet vitam æternam. Etenim pascha nostrũ immolatus est Christus.Qui non foris,sed in domo vna, & intus comeditur,4.tom.494.d. In Hierusalem ecclesia propriè dei cultus, & visio pacis est in solennitatibus eius: quando comedimus azyma sinceritatis,& veritatis,& agni carnibus vescimur, & cruore potamur,4.tom.988.f. Saluator quoque generis humani pascha fecit in cœnaculo, & magno,latóque cœnaculo, atque omni sorde purgato,stratóque, & ad spirituale conuiuium præparato:Vbi mysterium corporis & sanguinis, suis tradidit discipulis,& æternam nobis agni immaculati reliquit festiuitatem,4.tom.1030.f. Hoc est autem triticum,& hoc vinum, quod non comedent nisi laudantes dominum: & non bibent nisi in atriis sanctis eius:de quo dominus in passione dicebat:Amen amen dico vobis: Non bibam de genimine vitis huius, donec illud bibam nouum in regno patris mei. Quæ ex parte complentur in ecclesia,quando dicit dominus discipulis suis:Bibite amici mei,& inebriamini fratres: quod vinum lætificat cor hominis, & in plena luce atque meridie bibitur à Ioseph cum fratribus suis. Et complebitur plenius,quando inebriabitur terra benedictionibus domini. Triticum quoque de quo panis cælestis efficitur,illud est, de quo loquitur dominus: Caro mea verè est cibus. Rursúmque de vino: Et sanguis meus verè est potus.4.tom.451.c. Dicitúrque per eum ad omnes credentes: vt comedentes & bibentes corpus & sanguinem domini, vertantur in principes Ecclesiæ, & cum Apostolis audiant:surgite,4.to.179.a. Quódque infert: Non comedent,& nõ bibent (hæretici) subauditur corpus,& sanguinem saluatoris.4.tom.609.a. Sanguis autem ipse est pretiosus,in quo redimimur in passione domini saluatoris:cuius carnibus alimur, & cruore potamur,4.tom.988.f. Quia igitur Ecclesiasten interpretamur in Christo,& sapientia in cratere mixto,in prouerbiis prætereuntes ad se cõuocat: Corpus domini craterem magnum debemus accipere:in quo non meraca diuinitas, vt in cælestibus fuit,sed propter nos humanitate media temperata est:& per apostolos in minora Cylicia, scyphos,paruulos, & crateres,in toto orbe credentibus effusa sapientia est,5.to.16.f. Hæretici multas immolant hostias,& comedunt carnes earum: vnam Christi hostiam deserentes: nec comedentes eius carnẽ,cuius caro cibus credentiũ est,5.t.134.c.

Eucharistiæ perceptio non in quantitate consistit, sed in virtute:quòd corpus domini, sacerdote dispensante, tantùm est in exiguo, quantum esse constat in toto. Quod cùm ecclesia fidelium sumit, sicut plenum in vniuersis, ita integrum esse probatur in singulis. De quo sensu apostolica sententia deriuata est, dicens: Qui multa habet, non abundabit:& qui modicum habet,non minorabit, &c.9.tom.581.b.c. ad corpus & sanguinem Christi accedendum non esse, nisi quis se priùs probauerit,4.tom.1046.c.f. ita viuendum, vt quotidie quis Christi corpus & sanguinem mereatur accipere,4.tom.853.a. dominicis diebus communicant fideles, 6.tom.314.e. regno patris cum apostolis suis nouum bibiturum esse pollicitus est, hæc est vinea Sorek,cuius vinum quotidie in mysteriis bibimus, 5.tom.286.e. ipse quoque dominus,verus Iona, missus ad prædicationem mundi, ieiunat quadraginta dies:& hereditatem nobis ieiunij derelinquens, ad esum corporis sui sub hoc numero nostras animas præparat, 5.tom. 318. f.

Eucharistiæ sacerdotes seruiunt,& sanguinem domini populis diuidunt, verbísque eam conficiunt,postquam precibus & solenni oratione domini aduentum imprecati sunt, 5. t.489.b.&491.a.

Quòd autẽ vita bona vnà cum verbis necessariam esse ad consecrationem Hieronymus ibi dicat,ait hoc (vt rectè D.Thomas exponit in tertia parte summæ.q.82.art.6.) vt malos redarguat sacerdotes: qui vitiis & sceleribus vacantes, sine vlla pœnitentia putabant se dignè posse Eucharistiam consecrare:reprehendens quòd ita ad consecrationem accederent:non autem negans eos consecrare,si accessissent:non factum rescindens, sed quod fieri deberet,ostendens: quod deceat, & expediat necessarium vocãs. Alioquì quod solo verbo Christi corpus sacerdotes conficiant, apertè Hieronymus scribit in epistola ad Heliodorum, & in epistola ad Euagrium, id est, 1. & 85. num. Postquam typicum pascha fuerat impletum, & agni carnes cum apostolis comederat,assumit panem,qui confortat cor hominis, & ad verum paschæ transgreditur sacramentum: Vt quomodo in præfiguratione eius Melchisedech summi dei sacerdos, panem & vinum offerens faceret, ipse qxoque veritatem sui corporis,& sanguinis repræsentaret,6.to.129.e. 130.d. Dupliciter verò sanguis Christi, & caro intelligitur:vel spiritualis illa,atque diuina, de qua ipse dixit:Caro mea verè est cibus,& sanguis meus verè est potus. Et nisi manducaueritis carnem meam,& sanguinem meum biberitis, non habebitis vitam æternam. Vel caro, & sanguis, quæ crucifixa est, & qui militis effusus est lancea, 6. tom. 365. c. & 366. d.

Habent hæretici in sacramentis panem & vinum & oleum, & omnem cibum:sed sacramenta eorum quasi panis luctus,omnes qui ea tetigerint, contaminabuntur, 5. to. 514. f. & declinaui ad eos, deserens regna cælorum, vt cum eis vescerer, assumpta forma hominis: siue dedi eis esum corporis mei: ipse & cibus,& conuiua, 5. tom. 155. b. & non solum domos hæretici ædificant, verùm etiam amantissimas quoque ac desiderabiles plantant vineas, vt Christi mysteria mentiantur, sed non bibent ex eis vinũ,nisi quod est furor draconum insanabilis.

Eucharistiæ sacramentum falsis mysteriis hæretici imitantur, 5. tom. 128. f. & 129. a. verum enim Eucharistię panem non comedunt, 5. tom. 294. d. sanguis eius verus est potus, iuxta, ἀπογωγὴν,hoc solum habemus in præsenti sæculo bonum, si vescamur carne eius, & sanguine potemur, non solum mysterio,sed etiam in scripturarum lectione, 5. to. 24. f. & 25. a. plantabunt quoque vineas cum Noë,& bibent vinum earum, & inebriabuntur, & audient à domino saluatore: Bibite amici mei & inebriamini.

Eucharistiã non solùm sacramentum, sed etiam sacrificium esse, 4. tom 655. a. 5. to. 519. c. vide suprà, corpus Christi.

εὐχάριστος,5. to. 415. a.

Eucherius Lugdunensis Episcopus, 7. tom. 9. c. tempore D. Hieronymi vixit, 7. tom. 13. b. in Psalmos allegatur, 7. tom 53.b. quænam scripserit, 9. to. in catalogo illustr. viror.

Eucles Rhodius, 4.to. 1162.f.

εὐδοκίω & εὐδοκίᾳ, 6.to. 365.c.

Euge irridentis & subsannantis particula, 8. to. 144.f. 146.c. in bonum & malum, sumitur, ibid.

Eugenius, Carthaginiẽsis Episcopus,quæ scripserit contra Arianos,9.tom. in catalogo illustr viror.

Euilmerodach, filius & successor regni Nabuchodonosor, 4. to. 1125. c.

Iosephus libro antiquitatum decimo cap. xiii. ait Euilmerodach filium fuisse Nabuchodonosor iunioris,qui Iechoniã soluit à vinculis:regnasséque annis decem & octo. post quem regnasse scribit filium eius Neglisar annis xl.mox Labosardach prædicti Neglisar filij mensibus nouem tãtum: postremò Balthassar,sub quo regnum à Cyro destructum est,annis xvii. Verùm dum Balthassar nepotem Nabuchodonosor vocat, qui alioqui fuisset atnepos, ad eam videtur accedere sententiã,qua ab aliis scribitur,hos tres postremos fratres inuicem fuisse,omnes filios Euilmerodach.

Eulaius Eunuchus,nutritius Philometoris, 4. to. 1164. c.

Eunomius ex Aristotelis & Chrysippi spinetis profert, Quod natum est, non fuit antequam nasceretur, 5. to. 413. b.c. Vectis Arrij,ac fortissima serra fuit: qui falsis syllogismis prauè ab eo dicta confirmare conatus est, 5. to. 213. b. c. non erubescebat predicare se tantam dei habere notitiam, quantam habeant inter se pater & filius,6.t. 44.d.e.

Eunomius lumen sancti spiritus derelinquẽs,cœnaculũ,vbi Apostoli spiritum sanctum receperũt in diaboli tenebras cõmutauit,& spelũncas dilexit,5.t. 470.e. mẽtis immunditiã leprosa contestãs carne, ibidem. miror qua consequentia in vno vocabulo eodem opere,& eodem sacramento,naturæ diuersitatem,Arrius,Macedonius,& Eunomius suspicentur(concordante in impietate discordia, & creaturæ in filio & spiritu sancto, cœnosum fontem tenẽtes,diuersos hereseos riuulos duxerint,6.t.397.a.

voluptatis libidinisque prædicator sub omni cubito manus ceruicalia consuebat, 4. tom. 204. d.

Ex his,Epiphanio,epistola synodi Constantinopolitanæ ad Damasum,& Suida liquet Eunomium, non solum idipsum tenuisse quod Arrius, Dei filium creaturam asserẽs, & idem quoque quod Macedonius,Deum negans spirirum sanctum,& eum creaturam esse blasphemans:sed addidisse amplius ex cœnosa præceptoris sui Aëtij, diabolicaque doctrina,spiritum sanctum creati filij creaturam esse: & in hanc sententiam dixit Hieronymus concordante in impietate discordia, ex vno fonte diuersos hæreses hos tres duxisse riuulos. Lepra infectum fuisse Eunomium Hieronymus dicere videtur.scripsit hæreseos suæ volumina septem, confutatus est autem à Basilio magno: contra quem & Macedonium Didymus præclarum illud opus De spiritu sancto,à Hieronymo ad preces Damasi,qui eo viuebat tempore,versum scripsit. Quod emẽdatum in fine sexti volumiuis nos apposuimus. Synodus Constantinopolitana prima contra hũc & Macedonium congregata,ipsos damnauit.

Eunuchorum triplex genus,6.t.87.b. eunuchus tropologicè expositus,4.tom. 399. b.c. eunuchus Candacis reginæ,qui à Philippo baptizatus, & primus Aethiopum Apostolus fuit, 4. tom. 375. a. eunuchus fuit Daniel, & tres pueri. 4.to.1104.f. & 1105.a. eunuchos genitalibus exectos dicimus, 4. to. 398. d. eunuchi virgines & continentes, quales fuerunt Apostoli,notant, 4. tom.398.d.

Eutychius hæreticus, 5.to.213. b.c.

Monachus & Archimandrita Constantinopolitanus fuit Eutyches:quem vnà cum Dioscoro Alexandrino Chalcedonensis damnauit synodus. Vnã tantùm in Christo asserebat naturam ex duabus post incarnationem confusam. Huius historiæ plena est Chalcedonensis synodus, & Leonis magni Epistolæ,præsertim decima, & lxxxi. nisi tamen (vt reor)alter ab Eutyche Eutychius sit: quandoArriana hæresi infectum Eutychium Hieronymus prodit: à qua abhorruisse Eutychem constat ex eius confessionis libello,quem Chalcedonensi in synodo actione prima insertum inuenies.

Εὐθύνων, 5. to. 362. c.

Euphrates vna parte terram terminat promissionis, 4.to. 511.c.

Euripides poëta quo tempore vixit,4. t.1158.c.f.

Eusebius nobilis Cremonensis,discipulus Hieronymi, 9.tom. 641.a. & 686.d.

eius indiuiduus comes, & in agris & solitudinibus socius hic fuit. Cui commentaria in Hieremiam,& cùm Romam pergeret, ea quæ sunt in Matthęum,Hieronymus vti magni erga eum amoris signum dicauit. Eusebij D. Hieronymi discipuli mors, 9.to.690. a. eiusdem miracula 9. tom. 693.c. Eusebius Græcè,Latinè pius interpretatur, 9. to, 720. d.

Eusebius Pamphili,historiam scripsit Ecclesiasticam,4.to.2. Eusebij Cęsariensis scripta & opera, 9. to. 599. c. apologia pro Origene, 9.to. 303. d.

Eustochium,Christi virgo 4.to.25.a. & 726. f.

Eutropius presbyter scripsit ad duas sorores,quę ob deuotionem pudicitiæ, & amorem religionis,exhæredatæ sunt à patre,9.to. in catalogo illustrium viror.

Exactores perturbauerunt viam domini,4.tom. 32.c.

ἐξαίρετον,6.to.460.d.

Exaltationis diuinæ nullus modus,7.to.170.c.

Exasperatio,4.to.792.f.

Exaudit dominus non delicatos, sed tribulatos, 7.to.325.c.

ἐξαυχενισμὸς,5.to.402.e.

Excelsa periculosius stant,& citiùs corruunt, 4. to.1113.c. excelsa tenuisse, tanti non est gaudij, quanti mœroris de sublimioribus corruisse, 4.to. 1066.d. Excelsum pro superbo,4.tom.78.c. excelsum supra cælos intelligi debet,4.tom.60.d.

excelsus deus,& in excelsis habitans, 4.to.411.c.

Excelsa in malam partem locus idololatriæ, id est, montes, eo quòd in montibus, & sublimibus locis,idolis litaretur,4.to.407.c.

Excommunicatio notatur illis verbis Apostoli, Quos tradidi satanæ,4.to.643.c. frater citò amputãdus nõ est,quia cõuerti potest,6.t.57.c. iniustè episcopi aliquem non excommunicent, 4.tom. 612.f. oues eiicit,qui absque iustitia ab ecclesia aliquem eiicit,4.to.612.f. eiectus de ecclesia,quæ est corpus Christi,dæmonum cibus fit, 4.tom.169. b.c. excommunicantur per sacerdotes fornicator,adulter,homicida,& cætera vitia,ac de ecclesia propelluntur,6.to.466.f.

Excommunicans aliquem episcopus, & vti lapidem de domo leprosa,eiiciens de ecclesia, dolere debet,ac tristari cum eiecto,5.to.64.e. lateribus impingit,& cornibus infirma pecora ventilat episcopus,qui immeritò aliquem de ecclesia proiicit,4.to.979.a. eiectus de fratrum congregatione ob aliquod peccatum patere debet, & æquo animo latam ferre sententiam, ac dicere cum propheta,Iram domini sustinebo,quoniam peccaui ei, donec iustificet causam meam,4.tom.844.f. qui eiectus est ex ecclesia propter peccata, desperare non debet; nec se otio,ac desidiæ tradere: sed per bona opera resurgere, 4.tom.643.b.c. quid facere autem debeat,latè tractatur,ibidem. Excõmunicationis typus,Adam è paradiso propter peccatum eiecto,& lapidis è leprosa domo in cinerẽ dissoluendi extractio fuit,5.to.64.c. excommunicantur fideles ab impiis pro veritate, 9. tom. in epistol.21.de celebratione Paschæ.

Exedræ cantorum,4.to.1025.c.

Exempla peiorum erudiunt bonos,4.tom.1088. e.f. exempla non præferunt per omnia similitudinem,9.tom.in symbolo,Rufini. exempla contumelię nobis à Christo relicta,7.tom.in psal.61.

exempla sanctorum calles dicuntur,8.to.176.f.

exemplaria verorum non vera dicuntur, 8.tom. homilia 2.in cantica cantic.ferè ad finem.

Exemplar honesti habet omnis creatura dei, 9. tom.epistol.49.Valerij ad Rufinum,ne ducat vxorem,versus finem.

Exequiæ sanctorum ab angelis exhibitæ,9.tom. de Assumptione B.Mariæ. exequiæ gentilium vanæ,7.to.in psal.48.

Exercitatio,assiduitas operis est, 7.tom.355.c.

exercitatio est rerum vtilium & necessariarum, 7.tom.163.c. exercitatio corporis licita & vtilis pro sanitate,4.tom.in cap.13.Danielis.

Exire hæreticorum est,9.to.502.a.

ἔξοινος vitis,5.to.143.c.

Existimo,pro certò scio accipitur,8.to.481.a.

ἐξωμοι,expediti,4.to.107.b.

Exorcistæ ad inuocationem dei dæmones eiiciunt,6.to.47.c. apud Iudæos,4.tom. 47.b.c.

in ecclesia,qui ex obsessis corporibus dæmones fugãt,significati sunt per infantem illum, qui apud Esaiam manu de petre foramine aspidem educit, 4.tom.41.b. exorcistę sunt inferioris in ecclesia gradus,vt lectores,& æditui,6.to.461.b.

ἐξάσοαι,4.to.1034.c.

Expecta,expecta:expecta,expecta, 4.tom.224.d. & 225.c.

Expectatio sollicitorum peribit,8.to.263.a.

Expediunt non omnia,quæ licent,8.tom.491.a.

Exploratores in bonam & in malam partem, 4. to.916.f. missi à Iosuë geometræ,4.to.in cap.43. Ezech. vide annotationes. exploratores Petrus & Paulus à Iesu missi in mundum,7.to.257.c.

Exterminare quid sit,6.to.18.e. f.

Extispices,qui exta scilicet victimarum aspicie-

bant,4.to.1110.d.

Extrema omnia vitiosa,5.to.45.b.

Exultare in domini præsentia,7.to.192.f.

Exultatio,est fructus spiritus sancti, 4.to.479.b.

exultatio mœrore præueniri solita,9.to. epist.5. ad virginem in exilium missam. exultatio beatorum qualis,7.to.in psal.41. exultatio piorum, & impiorum,7.to.101.b.

Exuperius,episcopus Tolosanus, D.Hieronymi tempore,5.to.519.c.

εὐχαριστία, quid propriè,6.to.414 f.5.to.236.f.

εὐχάριστος,6.to.415.a.

εὐκληματῶσα,vitis,5.to.143.c.

εὐλάβεια,6.to.421.c.& 426.c.

εὔνοια,6.to.429.c.

εὐνοῶν,id est,beneuolus,6.to.13.b.

εὐθὺς,4.to.849.c.

ἐξθύτης,7.to.293.c.

Ezdras sacerdos,& cæteri Iudæi Hierusalem, ac templum ædificare conãtur,4,to.1147.b. Ezdras interpretatur,βοηθὸς,id est,adiutor,7.to.231.c. qui habitat in Ezdra, habitat in Iesu,7.to.231.c.

Ezechias,atauus Sophoniæ prophetæ, interpretatur,fortitudo domini,5.to.463.c. in Hierusalẽ regnabat anno duodecimo Romuli, 4.tom.4.

interpretabatur,imperium domini, 4. tom.4.

Ezechias Philistiim depopulatus est,4.to.105.b.

Ezechiæ producta est vita per quindecim annos,4.to.281.a.

Ezechiel quando exorsus est prophetare,4.tom. 644.c. & 462.f. interpretatur,κράτος κυρίου, id est,robur,seu imperium domini,5.to.177.b.4.tom. 728.e.& 971.c. Ezechiel librum deuorauit intus & foris scriptum,4.tom.505.a. Ezechielis volumen difficile:eiúsque initium & finem ante annos triginta Iudæis legere prohibitum, 4.to. 727. a.b. eius libri principium & finis difficilia, 8. tom.

Ezechielem Hieronymus priùs quàm Hieremiã interpretatus est,4.to.in cap.31.Hieremiæ.

F

FAbarum cibus Pythagoreis detestabilis, 4. to. 751. a.

Faber mysticè, 5. tom. 530. d. fabri filius dicitur Christus, 6.to.165.a.b.

Fabulæ Milesiæ, 4. tom.295.b. Fabulæ Græcorum creditu difficiliores,quàm multæ sacræ scripturæ historiæ,4. to. 1121.b. fabularum gentiliũ quorsum sit in sacris scripturis mentio, & quo pacto istud sumendum & intelligendum, 6. tomo 293. b.

Facere ac dicere longè differunt, 6. tom. 28.d.e. facere dicitur,qui iubet, 5.tom. 263.c. & 264. d.

Factura, 6. to. 378.d.

Facies est speculum mentis, 9.to. 519. d. facies sæpe mentem significat, 8. to. 41. b. faciei mutatio, in verborum mutatione monstratur, 7. tomo 105. a. Facies dei quid indicet, 9. to. 151. d. faciem suam ostendere & absconde quo pacto dicatur Deus, 9. to. 154. c.

Facilia omnia, difficilia fieri, si inuitus facias, 871. & 872. b. e.

Facunda iustitia sanctorum,in Dei iudicia,epist. 2. Augustini & Alipij ad Iulianam sub finem.

Falce mors, & iudicium signatur, 6. tomo 162. e.

Falsitatis dogmata, sunt idôla, 4. to. 23. a.

Falsum non diu subsistit, 6. to. 274. d. quod falsum est, non dicitur esse, 6. tom. 162. e.

Fama bona impinguat, ossa 4. to. 422.c. famæ natura, 8. to. 608. d.

Fames necessitatis est,ieiunium voluntatis, 8.to. 544. d. fames durissima veniet super incredulos, 4. tom. 71. c. fame nihil durius, 5. tomo 277. b. fames ira dei immittitur ob peccata, 4. tom. 757.c. fames adeo horrenda,vt matres filiorum suorum cadaueribus vescerentur, 5. tom. 135. c. famem vocauit super terram &c. 7. tom. 308. f. famem sancti non passuri, 4. tom. 476.c. fames audiendi sermonem dei, 4. tom. 980.d.5. to. 174.c.

Famulus & villicus quid distent,6. tom. 445.c. famulum murmurãtem non audire, viri est prudentis, 5. to. 46. f.

Farinæ sectæ tria, per allegoriam quid, 6. tom. 56. f.

Fascia mulierum, rationale pontificum, 35. b.

Fasciculi cautionum,4. tom. 418. d.e.

Fascinatio malignitatis obscurat bona, 6. tom. 293. a.

Fascinus propriè dicitur infantibus nocere, & his, qui necdum firmo vestigio figant gradum, 6. to. 293.a.

Fastidius, Britanniarum Episcopus quæ scripserit, 9. tom, in catalogo illustr. viror.

Fatum improbatur. 4. tomo 280. f. & 6. tom. 87. b.

Fatuũ vocare fratrem, quomodo prohibitum, 8. to. 554.f. fatuorum os ebullit stultitiam, 8. to. 216. f.

Fauces animæ quæ dicantur, 8. to. 180. f.

Fauni ficarij qui fuerint,4.to.100.c.

Fauonius, ventus verè spirans, 5. tomo 8. f. veris significat initium, ibidem.

Fauonius author antiquus, 9. tom. 600. c.

Faustinus presbyter qualis fuerit, & quę scripserit, 9. to. in catalogo illustr. viror. 65.

Faustus, Galliarum episcopus,librum de creaturis scripsit, 6. b.

Faustus Lerinensis monachus quæ scripserit, ibidem.33.

Fauus mellis, 4. to. 741.c.

Febris intemperantiam significat, &c. 6. tomo 154. f. febris dies criticus septimus, 5. to. 244. f. febris olim dea facta, 5. tom.201.c.

Februarius mensis à Romanis appellatus, ab Aegyptiis mechir,à Mecedonibus περίτιος, 5. to. 524. f.

Fel iræ sedes, 4. tom. 731. a. Fellis diffusio per corpus ruborem sanguinis in pallorem commutat, & nihil in corpore sani permittit, intantum vt etiam mella dulcissima amara videantur, 5. tom. 239. b. felle amarius est vinum myrrhatum 9. to. in Symbolo Rufini.

Felicitas hominis grandis, scire creatorẽ suum, 7. to. 407. f. felicitas perfecta non est, nisi sub Christo, 4. tom. 340.d. felicitatis interdum est magnæ,ad præsens misericordiam non mereri, 4. tom. 780.e. felicitatis arrogãtia peccata multiplicat, 7. to. in psal.

Felix est, qui quotidie proficit, 7. tom. 249. c. felix,qui crucem,resurrectionem, & locum natiuitatis, & ascensionis Christi portat in pectore suo, 7. to. 287. c. felix, in cuius pectore quotidie nascitur, 7. to. 288. d. felix, qui solium dei est, & in quod deus semper sedet, 7. tom. 295. b. felix, qui omni tempore pater & mater est iustitiæ, 7. tom. 312. f. felix, qui crescit quotidie, qui senescit ætate, senescit & virtutibus, 7. tomo 279. a.

Femina, vide fœmina.

Feminalibus in templo sacerdotes vtantur, ne vlla in conspectu domini pollutæ conscientiæ, & operis nuptialis turpitudo appareat, 4. to. 1060. f. & 1061. a.

Femoralia sacerdotum, 4. to. 1060.c. femoralia virginitatem notant, & continentiam, propterea non imperantur,nec quis violenter illis astringitur, sed sumuntur:quia consulitur scilicet, non præcipitur:voluntariè sumitur, non ingeritur tantum bonum, 4. tom. 1061. b. In hanc sententiam ita scribit Fabiolæ in libro de veste sacerdotali; vnde & apostolus: de virginibus, inquit, præceptum domini non habeo. Quasi Moyses loquatur, feminalibus ego non vestio nec impono alicui necessitatem:qui vult esse sacerdos,ipse se vestiat.

Femur, id est, incarnatio Christi, 7. tomo 140. f.

Fenestræ mysticè quid indicent, 8. tomo 377. b.c.

Fenestras habemus quinque. i. quinque sensus, 7. to. 400. e. per fenestras mortem ingredi, 8. tom. homilia 3. in cantic. cantic. sub finem. Per fenestras vitam ingredi, quid sit, ibidem.

Fera diabolus: feræ varię, varij dæmones, 4. tom. 1066. e.f. feræ calami, vel arundinis,hæretici, 7.to. in Psal. 67.

Fermenti natura qualis, 6. tom. 71.c.

Fermentum omni ratione vitandum,6. to. 71.c.

fermẽtum id est, notitia & intelligẽtia scripturarum, 6.to.56.c.

Ferrum,id est,peccatum,quòd occidit animam, 7.to.309.b. ferrum comminuit & domat omnia,

4. to. IIII.c. ferro comparatur fortitudo, 8.tom. 78. d. vt ferrum acuitur ferro, sic sapientes consiliis, 8.to. in cap. 27. Prouerb. 6.
ferus singularis, qui vineam depastus scribitur, Romanus populus, secundũ Hebræos, fuit, 4. tom. 1136.c.
Festa Christianorum quali otio peragãtur, 9. to. epist. 21. de celebratione paschæ. festa non celebranda perinde vt Ethnicis, 8. to. in cap. 6. epistо. ad Ephes. festa olim publicis mensis celebrabantur, 9. to. epist. 47. diui Augustini de pastoribus.
festa cur instituta, 6. to. in cap. 4. epist. ad Galatas. festos diesvestr os odit anima mea, 4. tom. 529. c. festi dies vt obseruandi, 6. to. 314. d. festa Iudeorum quot, & eorum ordo, & ratio, 5 to. 522. f.
festum Cæsaris D. Petro dicatum, 9. to. epistol. 35. ad Eustochium, de vinculis B. Petri.
Festiuitates custodiendæ, 4. to. 1064. e. festiuitas his non est, qui vitam & misericordiam perdiderunt, 6. to. 187. b.
Fiat, fiat, finẽ libri significat in psal. 7. to. 210. d.
Ficulnea quid indicet, 8. tom. 382. f. sub ficulnea requiescit, qui confidit in domino, 5. to. 139. b.
ficulneam geminare quid, 8. to. homilia, 4. in cantica cant.
Ficus maledicta, 4. to. 13. c. ficus arida à radicibus, synagõga est à Cain, & à cæteris, à quibus omnis sanguis ab Abel vsque ad Zachariam, requiretur, 6. to. 180. e. ficus, ad quam tertiò venit paterfamilias, &c. 5. tom. 46. d. ficus in anima qualis dicatur, 8. tom. homilia 4. in cant. cantic.
ficum seruare, est legem diuinam custodire, 8. tom. 258. f. ficorum bonorum, & malorum duo cophini, 4. tom. 661. b. ficus per allegoriam explicata 5. tom. 461. a. ficis siccis, & contusis sanies in cutis superficiem prouocatur, 4. tomo 285. b. ficus fructibus, sed tantùm foliis ornata, est synagõga mandatis hominum vestita, & superstitionibus scopata, cui denegat fructum deus in æuum 6. to. 180. d. ficus mysticè suauitatem notant, 5. to. 93. c. & spiritus sancti dulcissima dona, 5. tom. 518. f. item Iudæorum populum, 5. tom. 459. b. c. fici parabola, 6. to. 185. c.
Fidelis ex iustitia non viuit, sed iustus ex fide, 6. to. 295. c. Fidelis dicitur mons & collis, 8. tom. homilia 3. in cantic. canticorum circiter medium, fidelem virum quis inueniet, 8. to. in cap. 20. Prouerb. fideles non timent impiorum insultus, 7. tom. in psal. 55. fideles impiorum periculo euadunt mala, 8. tom. in cap. 1. Prouerb.
fideles consilio diuinorum eloquiorum fruuntur, 8. tom. in cap. 13. Prouerb. fidelium salus duobus constat, agnitione fidei, & operum perfectione, 8. tom. homilia 3. in cantic. cant. fideliũ postes agni armantur sanguine, & excluditur exterminator, 4. tom. 1080. c. fideles sunt plures, sed non in Christo Iesu, 6. tom. 361. c. eius, qui fidelis est, totus mundus diuitiarum, 4. to. 1071. b.
Fidelia, pro firmis & robustis, 4. to. 392. e.
Fidei definitio, 6. tom. 344. e. 4. tom. 566. b. fides est donum dei, ne quis glorietur, 6. to. 151. b. 7. tom. 147. c. fides, spes & charitas, munitiones sunt mentis, 4. tom. 690. fides, dei est altare, 7. tom. 82. d. fides & charitas, portę æternales, 7. tom. 76. c. f. fides in mente consistit, 8. to. 403. c.
fides si ex auditu solo, quomodo, qui surdi nati sunt, possunt fieri Christiani, 6. tom. 294. d. fides propriè Christianorum est, 4. to. 260. d. fides communis, & fides diuersa, que, 6. to. 442. e. fides vnica in ecclesia, 5. to. 134. d. 4. to. 120. f. fides omniũ gentium, vna sit ecclesia, 7. to. 75. b. fides ecclesiæ perfecta, 7. to. 59. b. fides nostra non probatur, nisi per Apostolorum sanguinem, 7. to. 244. f. fides pro mentis deuotione censetur, 6. to. 308. d. fides hoc tempore rara, 5. tom. 376. f. fides sine doctrina marcescit, 8. tom. 467. b. fides credentium rara, 4. tom. 341. b. fides baptismum præcedere debet, 6. to. 146. a. fides sola ei qui post baptismum superuixerit, non sufficit, nisi sanctitate mẽtis & corporis habeat, 8. to. 626. d. fides abscedit, cùm abfuerit dilectio: quia in charitate seu dilectione est posita, 6. tom. 344. e. fides perfecta quænam sit, 8. 556. d. fides inter spiritus fructus, sacratiorem obtinet locum, 6. tom, 344. d. e. fides ficta quænam sit, 8. to. 622. d. fides Romana apostolico ore laudata, 9. tom. 514. d. fides sola non sufficit Christiano, 8. tom. 555. b. fides simplex ad salutẽ nõ satis est, 6. to. 295. c. fides sola nõ sufficit ad salutẽ, 8. t. 475. a. fides sine operib⁹ mortua est, 8. t. 555. b. fides per charitatẽ operãs, plenitudi nẽ mandatorũ omniũ cõtinet, 6. t. 328. e. fides cũ lacrymis optata vota capit, 6. to. 174. d. fides Abrahæ cum operibus & virtutibus iuncta, 6. to. 435. c. fides cur prima ad iustitiam reputetur, 8. tom. 408. e. fides aliena alteri prodest, 6. tom. 27. c. fides nihil naturæ considerat, 8. tom. 410. d. fides Romanæ plebis, 6. tom. 297. c. fides plurali numero quid significat, 4. tom. 204. f. fidei præceptum breuissimum, 4. tom. 85. a. fidei habere murum non sufficit, nisi ipsa fides bonis operibus confirmetur, 4. tom. 204. e.
fidei domesticos substantare bonum est, 5. tom. 46. d. fidei sanitas, 6. tom. 453. c. fidei explanatio ad Cyrillum, 9. to. 160. b. c. & seq. fidem qui non habet etiam cæteras virtutes, quas videtur naturaliter possidere, perdet, 6. to. 125. a. per fidẽ quomodo iustificemur, 8. tom. 408. d. fidem in deum habere, & in sanctos, 6. tom. 475. b. fide crescente, cur signa cessarunt, 8. tom. 503. c. fide cuncta promissa certa impressione signantur, 8. to. 24. d. pro fide sua vnicuique dominus vigilat, 7. to. 42. e. ex fide viuit iustus, expositio huius loci, 6. tom. 301. b. fide possidemus, quod speramus esse venturum, 6. tom. 344. e. in fide inest, quod speratur, 6. tom. 344. e. absque fide opera bona, mortua computantur, 6. tom. 328. e.
Figulus deus, 4. tom. 325. f. 326. a. figulus, id est, Christus, 7. tom. 20. f. figuli testa, genus humanum. 7. tom. 302. f.
Figura non omni in re gesta figura est, sed in parte: alioqui veritas esset, non figura, 5. tom. 154. e.
in figura contingebant omnia antiquitus, vt nos erudiremur, 7. to. 307. b.
Filia consurgit contra matrem suam, 5. to. 376. d.
filiæ Sion cinguntur funiculo, 4. tom. 43. c.
filiæ Sion habebunt putredinem peccatorum, 4. tom. 35. b. filia mysticè opus significat, sicut filius cogitatum, 4. tom. in 29. cap. Hieremiæ. filię Hierusalem, animæ electorum patrum ex Iudæis, 8. to. homilia 2. in cantic. cant. in principio. filiæ regum, animæ sanctæ, 7. to. in psal. 44. filiæ compositæ, sermo hæreticorum dicuntur, 7. to. 409. a.
Filiatio naturalis & adoptiua discernuntur, 7. to. 334. e. f.
Filius omnis nomen est patris, 7. tom. 215. b.
filius mysticè λογισμὸν, id est, cogitationem significat, 4. tom. 833. b. filius dei, est eius via, 7. to. 220. f. salus mundi, 7. to. 228. f. dextera patris, 7. to. 50. d. 6. tom. 176. d. filius dei factus est filius hominis, id est, filius virginis Mariæ, 7. tom. 31. c. & 32. d. filius dei, manus, dextera, & brachiũ patris esse dicitur, 6. tom. 496. f. dei sapientia & sanctificatio, non fit sapiens, sed sapientes facit: & non sanctificatur, sed sanctificat, 6. tom. 486. d.
filius dei à patre non discrepat à substantia, 6. tom. 498. d. missus à patre, non separatur, nec disiungitur ab eo: manens in eo, & habens illum in semetipso, 6. to. 500. f. verus deus est, 4. tom. 312. d. e. nõ creatura, sed deus, 9. tom. epistol. 18. de explanatione fidei ad Cyrillum. deus est, & creata natura, ibidem. filius dei nunquam non fuit, 9. tom. in apologia pro Origene. in capite, quod incipit, Si ergo semel. filij dei non natura, sed arbitrio suo, 6. tom. 16. f. filij dei quomodo nascimur, 307. b. filij dei filias hominum concupierunt, quid sit, 386. e. filius hominis, & filius dei, idem est, 7. tom. 19. a. filius hominis in maiestate cernendus, 6. tom. 125. b. leo de tribu Iuda, radix Dauid, &c. 4. to. 1137. c. nota, quòd vbicunque scriptum est in veteri testamento, filius hominis, in Hebræo, filius Adam, positum est, 6. tom. 92. e.
filius hominis quomodo dicatur ignorare diem consummationis, 6. tom. 119. a. b. & 120. d. filius hominis in bonam partem semper accipitur in singulari numero: in plurali autem, in malam, 4. tom. 945. a. in nubibus veniet, 5. tom. 388. d. filij hominum qui dicantur, 7. tom. 413. a. b. filij hominum, id est, filij Adam, 5. tom. 60. d. id est, genus humanum, 7. tom. 43. b. c. filij Abrahæ, qui, 6. to. 296. d. filius, angelus, 4. tom. 1119. b. filius dicitur eo quòd habet patrem, & pater dicitur eo q̃ habet filiũ, 7. to. 54. e. filij parentibus obsequãtur, 6. to. 421. b. filij parentũ sequuntur blasphemias, & quotidie recipiunt imprecationem, 4. tom. 538. d.
filij cur puniuntur propter peccata parentũ, 4. to. 848. f. filij diffidẽtiæ quinã dicãtur, 8. to. 570. e. filiorũ peccata nõ nocent patribus, 4. t. 849. b. filiorum bonorũ est in omnibus bonos imitari parẽtes, 8. to. 471. b. filiũ suum odit, qui baculo suo parcit, 5. to. 559. c. filius iræ, 6. to. 376. d. filij pestilentię in diuinis scripturis, qui sint, 6. to. 407. c.
Fimbra Christi vestis quid significat, 6. to. 65. b.
Fimus boum quid tropicè, 4. to. 751. c.
Finis præuidendus in omnibus actionibus, 8. to. in cap. 4. Iob. finis in Christianis quæritur, non initia, 9. tom. in regula monachorum, in capite de pœnitentia, & misericordia dei. fines terræ quomodo deum videant, 7. to. psal. 97. fines terræ, id est, terram deserentes, 7. to. 192. d.
Firmamentum inter medium aquarum, 7. tom. 62. f.
Fistula mysticè quid indicet, 9. to. 257. a.
Flagellatur Christus dolis impiorum, 7. tom. 211. a. flagellat deus, vt emendet, 9. tom. epist. 6. ad amicum ægrotum. flagellat deus omnem filium, quem recipit, 4. to. 460. c. cùm non flagellat deus, magna est illius ira, ibidem. flagellantur sæpius boni, quàm mali, de quo humana sapientia scãdalizatur, 5. tom. 418. c. f. interdum ignotum, cur aliquis flagelletur, 4. to. 700. f.
Flagellum inundans, 4. to. 226. f. flagellũ regis Assyrij & diaboli, mala & peccata, 5. tom. 403. a.
flagella prædicuntur, non vt veniant, sed ne veniant, 4. tom. 968. d. e. flagella paterna, exercitia sunt innoxiæ pietatis, 9. tom. epistol. 6. ad amicum ægrotum. flagella morborum, & infirmitatum, 5. to. 403. a.
Flamma perpetua, 4. to. 251. c.
Flaminij Romani ducis historia memoratu digna de meretrice, 6. to. 61. b.
Flatus omnis à deo creatus, 7. to. 56. e. per flatum animæ intelliguntur, 9. to. 480. a. flatus dei, siue flatus vitæ, 4. to. 412. e.
Flendi nunc tẽpus est, & in futuro ridendi, 5. tom. 22. d.
Flentes beati, quoniam ipsi ridebunt, 5. tom. 25. a. flentes mũdum ingredimur, 9. to. epist. 6. ad amicum ægrotum.
Flere sanctis conuenit, non lætari, 6. tom. in cap. 5. epistol. ad Ephesios. flere cum flentibus, lugere cum lugentibus, 5. tom. 64. e. flere quando maximè oportet, 6. tom. 11. a. fleuerunt armenta bouũ, 5. to. 186. f.
Fletus & lachrymæ differunt, 8. tom. in cap. 17. Iob. fletus atque ieiunium dicitur sanctificatio, 5. to. 554. f. fletus ad vesperum demorabitur, & in matutino lætitia, 4. tom. 1080. d. fletus demorabitur ad vesperum, quid sit, 7. t. 92. d. e. fletus pro mortuis contra pietatem, 9. to. epistola ad Tyrasiũ.
in fletu coma demitti, & calceamẽta deponi solita, 4. to. 897. a.
Flumina omnia intrant in mare, 7. to. 75. c.
reuertuntur ad locum, vnde exeunt, 6. to. 166. d. flumina plaudent manu, 4. to. 396. e. concrepant manibus, 5. to. 260. f. flumina quatuor exierũt de Christo, quæ totum irrigauerunt mundum, 7. tom. 343. a. flumina voces habent: flumina ventrẽ habent: flumina pedes habent: flumina manus habẽt, 7. tom. 293. b. fluminibus terra scindetur, 5. tom. 452. d. flumina deus in desertum posuit, 5. tom. 451. a. flumina doctrinæ, 4. tom. 378. f. flumina vino mulso plena apud poëtas, 4. to. 90. f. flumina antichristos significantia, 6. tom. 23. b. flumen dei repletum est aquis, 4. tom. 1086. f. flumina de fonte Christi currunt, 7. tom. 293. b. fluminis nomine genus humanum significatur, 8. tom. 152. e.
fluminum alia bona, & alia mala, & eorum tropologia, 5. tom. 448. f. fluminis impetus lætificat ciuitatem dei, 5. to. 66. d.
Fluuius igneus, rapidúsque egrediẽs à facie dei, vt peccatores trahat in gehennam, 4. tom. 1138. d.
fluuius dei repletus est aquis, 4. tom. 247. a. & 391. c. fluuij duodecim exeunt de paradiso scripturarum, 5. to. 450. f. fluuij, qui antè, quàm terra commoueretur, latebant, 5. tom. 450. f. fluuiorum profunda, id est, hominum conscientiæ secreta, 8. tom. 81. c. fluuiorum portæ apertæ sunt, 5. tom. 397. a.
Fœderis terra, Iudæa, 4. to. 942. f. & 943. a.
Fœminæ in conuentu virorum loqui non debent, 8. tom. 504. e. fœmina, varium & mutabile semper, 5. tom. 48. e. fœminæ materiæ sunt vicinæ, 5. tom. 16. e. fœminæ cum viris habitantes spinas germinant, 5. tomo. 496. c.
fœminæ

fœminæ salutari à clericis, horrescãt, 9. t. ad Oceanũ de vita clericorũ. fœmina ad omnia quæ amat vel odit, audax est, 9. to. 508. c. fœmina amari non potest sine amaritudine metus, solicitudinis & frequentis infortunij, 9. tom. 505. c. fœmina est ianua diaboli, via iniquitatis, 9. tom. 520. d. fœminas nullus, nisi perrarò, genuit, 5. tom. 16. e.
Fœnum in malam partem sumitur, 5. tom. 224. f.
pro mundanis & sanctis accipitur, 7. tom. 209. b. c. fœno gloria mundana comparatur, 7. tom. in psal. 36. fœnum, populus, 4. tom. 308. e.
Fœnus, quod solui non poterat, seditiones, & secessiones plebis in vrbe excitauit, 4. tom. 418. d. fœnus quouis colore exercentes arguuntur, 4. to. 853. b. c. fœnus est pecunia ad vsuram commodata, 8. tom. 229. c.
Fœneratur domino, qui miseretur pauperis, 8. tom. in cap. 19. prouerb. plura vide infrà, in verbo, vsura.
Fœtus quomodo in vtero formatur, 6. to. 319. a.
Folium mysticè literam tantum & verbum notat, 4. tom. in cap. 47. Ezech.
Fons Christus, nos flumina, 7. tom. 293. b. fontes in ecclesia, mysterium sunt trinitatis, 9. tom. in epist. 26. de explanatione in psal. 41. fons in domo domini, qui crescit in fluuium, 5. tom. 205. c. 599. c. fons egrediens de domo Dauid, 5. to. 80. f.
fons paradisi terrestris quid per anagogen, 4. to. 422. f. fons doctrinarum, 7. tom. 417. fons perpetuus, aquas vitales habens, 4. tom. 510. f. fons vitalis in vna Christi ecclesia, 6. tom. 397. a. fons aquæ viuæ, 5. tom. 83. c. fons vitæ, 4. tom. 247. a.
fons & vena vitæ, est os & lingua iusti, 8. 213. a.
fons aquæ viuæ egreditur de templo, & vadit ad mare mortuum, quod nihil habet viuens, 7. tom. 222. f. fontes duo dilectionis, 6. tom. 153. a. fontes veteris, & noui testamenti, qui, 4. tom. 344. e.
fontes salutaris, qui, 4. tom. 94. f. fontes vberes in vitam æternam, 5. tom. 393. a. fontes lactei apud poëtas, 4. tom. 90. f.
Forceps Esaiæ, 4. tom. 735. c. forceps vtrumque notat testamentum, spiritus sancti vnione sociatũ, 4. tom. 54. f.
Fores domorum, & tricliniorum, 4. tom. 1034. f.
fores dicuntur scripturæ, & sancti doctores, 8. to. 196. d. fores portarum vrbis qui dicantur, 8. tom. 171. a.
Foris præpara opus tuum, 8. tom. 248. d. quis sit liber foris & intus scriptus, 9. tom. epist. ad Demetriadem de virginitate tribus paginis ante finem.
Formicæ congerunt æstate, vnde viuant hyeme, 7. tom. 276. e. formicæ natura, 9. tom. 197. d.
Fornax ferrea, 4. tom. 252. f.
Fornicans fornicabitur terra post dominum, 5. tom. 86. d. fornicantes filij exhæredandi, 6. tom. 445. b. fornicari in ligno & lapide, 5. tom. 105. c.
fornicaria mulier quid ab adultera differt, 5. to. 90. e.
Fornicatio aufert cor, 5. tom. 105. a. fornicatio peruertit sensum, 5. tom. 105. b. fornicatio debilitat vires: & fornicandi desiderium non quiescit, 5. to. 105. b. fornicationis funiculũ mittit diabolus, 5. tom. 338. c. fornicationis filij qui sint, 5. to. 84. f.
fornicationis causa coniuges separari debent, 6. tom. 86. f. fornicationis causæ, 8. to. 475. b. fornicatio, quæ idololatria dicitur, 5. tom. 105. c. fornicatio spiritualis, quæ sit, 4. tom. 829. c. 833. b. 6. to. 425. c.
Fornicator traditus in interitum carnis per D. Paulum, vt eius spiritus saluus fiat, 4. tom. 827. b.
fornicatores ab ecclesia per sacerdotes propellẽdi, 6. tom. 466. f.
Fornices sibi erigebant antiqui, adepta de hoste victoria, in quibus virtutum suarum laudes describebant, 8. tom. 234. f.
Fortiora te ne scruteris, 4. tom. 850. f.
Fortis faciem suam commutabit, 5. tom. 49. a.
fortis ex fide viuit, 6. tom. 301. c.
Fortitudo corporis, imbecillitas animæ: & animæ fortitudo, imbecillitas corporis, 5. tom. 249. a. 9. tom. 557. b. fortitudo nobis prodest, vt persecutionibus resistamus, 7. tom. 46. d. fortitudo gentium, triumphus martyrum, 4. tom. 446. e. fortitudo cælorum tabescet, 4. tom. 263. c. 264. d. fortitudo futuri sæculi perpetua, 5. tom. 67. a. fortitudo dei, Christus, 4. tom. 357. a. fortitudo dei deficit in eis, qui maledicunt, 4. tom. 578. f. fortitudo ànimi per imbecillitatem negatur, 6. tom. 452. f.
fortitudo, via regia est: & quæ sint eius extrema, 4 tom. 409. c. fortitudinem Christus se obtulit, vt infirmitatem deleret, 6. tom. 272. e. fortitudines, id est, diaboli, 8. tom. 49. b.
Fortunam in rebus humanis ludere, falsum, 5. to. 57. b. fortunæ mensa, 4. tom. 457. a.
Fortunatianus, Aquileiensis episcopus, commentarios in Matthæum scripsit, 6. tom. in præfatione in Matthæum ad Eusebium.
Fossariorum ordo & officium, 9. tom. 126. c.
Fotinus hæresiarcha arguitur, confutatúrque, quod impiè assereret, Christum purum hominem fuisse, non etiam deum: cœpisséque post Mariam virginem, licet cæteris hominibus sanctiorem, virtutibúsque præstantiorem prædicaret, 6. tom. 221. c.
fouea, volutabrum omnium vitiorum, 8. tom. 244. c.
Foueam qui fodit, in ipsam incidet, 5. tom. 63. a.
Fragilitas humana nunquam est tuta, 5. tom. 195. b. fragilitate peccantibus magis parcendum, 5. tom. 45. b.
Fragmenta panum duodecim cophinorum, quæ superauerunt, ecclesiæ numerum maiorem, quàm fuerit duodecim tribuum synagõgæ signãt, 5. tom. 326. d. dominicæ doctrinæ notant reliquias, 6. to. 63. a.
Framea quid mysticè, 7. tom. 34. d. 109. c. framea dei patris, est anima Christi, 7. tom. 52. f. 53. a.
Frangente domino, seminarium fit ciborum, 6. tom. 63. a.
Frater noster, est omne hominum genus, 5. tom. 556. e. 565. b. Fratres quatuor modis appellantur, natura, cognatione, gente & affectu, 8. tom. 551. c.
fratres mente, non corpore, sunt omnes christiani, 7. tom. 384. e. fratres spirituales sua negligunt, alia non quærunt, 7. tom. 384. f. fratres Christi qui sint, 6. tom. 51. c. fratrum & sororum nomine quid designetur, 8. tom. 163. b.
Fraternitatis dissipatio, maximum crimen, 8. to. in cap. 6. Prouerb.
Fraternus appellatur fratris filius, 8. tom. 346. f.
Fraude acquiritur damnum, non lucrum, 8. tom. in cap. 12. Prouerb. sub finem.
Fraudulẽtus doctor vltra non appellabitur magnus in populis, 4. tom. 255. b. fraudulenti vasa pessima sunt, 4. tom. 255. b.
Frenum dicitur prædicatio, 7. to. in psal. 31. versiculo, in camo & freno.
Frigus non expellitur, nisi calore spiritus sancti, 7. to. 422. f. frigora niuis quid indicent, 8. tom. 275. b. c. frigus niuis in messe quid sit, 8. tom. 251. a.
Fructus vineæ, est obedientia, 6. tom. 181. a.
fructus trigesimus, sexagesimus, & centesimus, 6. tom. 54. e. f. sunt lex, prophetæ, & euangeliũ, 6. tom. 161. a. fructus, quem dat arbor in tempore suo, 4. to. 1089. a. fructus spiritum, & folium litteram notat, ibid.
Fruges iustitiæ & æquitas, 8. tom. 538. d. sunt autem iustitiæ fruges, facultates, ibid.
Fruitio bona & mala, 6. to. in epistolam ad Philemonem.
Frumentum adipes habet, 7. tom. 419. c. frumentum electorum, siue iuuenum, 5. tom. 577. a.
frumenta greges equarum terentes, 4. to. 229. b.
frumenta mutuãtes, amplius sunt recepturi: paleis, immunditiis, quisquiliísque admixta, aut minori mensura vendẽtes, arguuntur, 5. to. 275. a.
frumentum sensuum, quid sit, 4. tom. 483. b.
frumenti gratium, Christus mysticè, 5. to. 177. a.
frumentum vendere, verbum vitæ docere, 8. to. in cap. 11. Prouer. sub finem. frumentum mysticè pro spiritu, sicut palea pro littera, 5. to. in cap. 1. Ioëlis sub finem. frumentum quid allegoricè significat, 5. tom. 186. e.
Fucus mulierum taxatur, 5. tom. in cap. 1. Sophoniæ.
Fuga, prudentiæ indicium, 4. tom. 635. b. c. extat hoc nomine magni Athanasij liber, quo fugam suam, toties ab hæreticis fugere compulsus, excusat.
Fugere in persecutione licitum esse, 4. tom. 635. b. c.
Fugiendi sunt hi, in quibus malæ conuersationis sit suspicio, 9. tom. in regula monachorum cap. de laude & detractione &c.
Fugitiuorum ciuitates, 4. to. 1093. c.
Fulgebunt iusti, ac tanquam scintillæ in arundineto discurrent, exponitur, 9. to. epistol. 7. ad amicũ ægrotum de viro perfecto.
Fulgur non humilia, sed excelsa petit, 7. to. 290. e. f. fulgura vnde generantur, 7. to. 290. c. 9. tom. 99. b. fulgura in pluuia facta, 4. tom. 555. a.
fulgura clara sapientiæ, 4. tom. 555. a. fulgura, id est, illuminatio spiritus sancti, 7. tom. 56. f.
fulgura quid mysticè significent, 8. tom. 133. b.
fulgura quomodo generentur in nubibus, 9. to. epistol. 9. de tribus virtutibus, & 7. tom. in Psal. 96. fulgura mundi, apostoli fuerunt, 7. to. in Psal. 96. fulgura ad deum reuerti, 8. tom. in cap. 38. Iob duabus paginis ante finem.
Fullonum herba, 4. to. 512. e.
Fumarium, 5. to. in cap. 13. Osee.
Fumus ex duabus rebus fit, ex igne & aqua, 7. to. 51. c. fumus gloriam significans, 4. tom. 57. b.
fumus sempiternus, 4. tom. 267. b. fumus quid moraliter, 7. tom. 55. c. fumus in malam partem mysticè sumitur, 5. to. in cap. 2. Osee.
Fundamenta ecclesiæ Christus, 4. tom. 226. d.
eiusdem fundamenta pater, filius, & spiritus sanctus, 7. tom. 256. f. fundamentum vnum prophetarum, & apostolorum, dominus noster Iesus Christus, 4. tom. 347. a. fundamenta ecclesiæ super Petrum apostolum solidauit Christus, 4. to. in cap. 41. Ezech. fundamenta ab vnoquoque superædificata, 9. tom. epistol. 7. de viro perfecto. quid fundamento superædificetur, 7. tom. 256. f. fundamenta orbis terræ reuelata, 7. tom. 57. b. fundamenta terræ mysticè, prophetæ sunt, & apostoli, & vniuersus martyrum chorus, quorum meritis terra super inane pendens, libratáque non corruit, 5. to. 367. a. b.
Funiculus triplex non rumpitur, 7. tom. 428. e.
funiculus mensorum, 5. tom. 529. b. funiculus maris, requies pastorum, 5. to. 479. a. funiculus argenti quid tropologicè, 5. tom. 76. d.
Funis in malam partem, ac de eo mysticè, 4. to. in cap. 3. lamentationum, Hieremiæ. funis peccata, scelerúmque nexus notat, ac vincula, ibid. funes diuina præcepta figurant, 8. t. in cap. 7. Prouer. & opera praua, 8. tom. in cap. 5. Prouerb. sub finem.
Funus mortuorum, 5. tom. 75. a. vide Parentalia, & Exequiæ.
Fur quid à latrone differt, 5. tom. 122. f. fur nõ solum in maioribus, sed etiam in minoribus iudicatur, 6. tom. 458. f. fures qua pœna puniendi, 6. tom. 458. f.
Fures hæreticos mysticè notant, vt qui occultè, & per insidias animas rapiunt, 5. tom. 122. f. fures & latrones, qui venerunt ante dominum, pseudoprophetæ intelliguntur: non enim illi missi sunt à domino, sed sua voluntate venerunt, 5. tom. 122. f.
qui furatur, nocte furatur, & in tenebris, 5. tom. 122. f.
Furor, vinum draconum est, 4. tom. 416. d.
furor draconum, vinum eorum: & furor aspidũ insanabilis, 5. tom. 125. a. furor est iræ species, quæ vltionem desiderat, 6. tom. 411. b. furor & ira insaniæ proxima, 4. tom. 1116. d. furor insipiens, est ira, & feruescens in animo indignatio, 6. tom. 411. b. furor domini durus & fortis, 4. tom. 221. a.
furor dei & ira quid differant, 7. tom. 27. e. furor dei, diabolus est, 8. t. 51. b. furoris cyphus, 4. to. 626. f.
Furtum super terram effusum, 5. tom. 102. e.
furtum, quod prohibet apostolus, est omnis id, quod alterius damno quæritur, 6. tom 408. e.
Fusum digitis apprehẽdere spiritualiter, quid sit, 8. tom. 274. f.
Futuræ sortis mens hominum nescia, 5. tom. 50. f.
futurorum nemo conscius, 5. tom. 50. f. futurorum scientia soli deo competit, 4. tom. 644. f. futurorum cura relinquenda, quia est incerta, 6. tom. 20. f. futura oracula, idolaque prædicere nequierunt: ambiguè enim respondebant, mẽdaciúmque veritati semper admiscebant, 4. to. 303. a. de Christo & apostolis nihil potuerunt prædicere, ibidem.
futura visionibus & somniis demonstrantur, 4. 1108. e. f. futura per somnia interdum cognoscũt etiam mali, 6. tom. 22. f. & 23. a. futura deus clementissimus frequenter prædicit, vt tandem durus ad credendum animus molliatur, 4. tom. in cap. 9. Hieremiæ. futura post mundum, & præterita ante mundum scire non possumus, 4. tom. 52. d.
futura interdum, in sacris scripturis, tẽpore præterito declinantur, 6. to. 376. f.

G

GAbaa,ciuitas Saul,4.to.87.b. vrbs in tribu Beniamin,in qua nat⁹ est Saul, Rama vina,4.t.87.b.5.tom.113.c. Gabaa diruta vsque ad fundamenta, 4.to. 474.c. Gabaa dies quis fuerit,5. t.138.c.

Gabaon interpretatur,collis, 4.tom.228.f.5.tom. 447.b. quid mysticè significat,4.tom.228.f.

Gabriel Archangelus præliis præpositus est,4.to. 1142.d. interpretatur,fortitudo, vel robustus dei, 4.tom.1142.c. cur agricola dicitur,5.tom.460.d.e.

Gabriel ad Zachariam,& virginem Mariā missus, quòd Christum bellum dæmonibus indicturum prænuntiet,4.tom.1142.c. is qui Gabrieli mandat, vt Danielem visionem doceat, Michael secundum Hebræos fuit,ibid.

Gad interpretatur,tentatio,4.tom.1099.a.

Galaad regio,5.tom.212.d. & ciuitas,quæ operabatur vanitates , conturbans aquam , 4. tom. 1084.c. ciuitas operantium idolum, supplantata sanguine , 5. tom. 120.d. Galaad interpretatur, consanguinatio testimonij, quia contemnit deum, &c.5. tom. 120. f. 300. d. 383.a. trans Iordanem erat,quam dimidia tribus Manasse possedit, 4.tom. 606.f. est ea regio , quæ postea Arabia dicta est, postremóque Gerasa,5.tom.299.c.

Galaad , mons , in quo Laban fugientem Iacob comprehendit, Libani montis initium est , 4. tom. 606.f. Libani collibus copulatur: & cecidit in sortem Ruben, Gad,& dimidiæ tribui Manasse: & est à tergo Phœnicis,& Arabiæ,4.tom.1091.b.

Galaad,nepos Manasse ab Amorrhæis regionem hanc cepit,quæ Iordane fluuio terminatur , 4.tom. 1091.b. Galaad aceruus testis, notat canonem librorum diuinorum,9.tom.epist.23.in Euagrium.

Galatæ vnde hoc nomen acceperunt,6.to.297.b. de ferocioribus Gallis profecti , 6.tom. 297. c. stulti, & ad intelligentiam tardi, & cur , 6. tom. 297.c. excepto sermone Græco,proprium linguā eandem penè habent, quam Treuiri,6. tom. 299.b.

Galatæ perpessi multa , quòd à recta Christi fide desciuerant,6.tom.294.f.295.a. accepto per fidem spiritu sancto,dona habuerūt virtutum,id est, prophetiam, genera linguarū, morborum curationes, &c.6.tom.295.c. Galatarum epistolam Paulus ex integro manu propria scripsit, 8.tom.622.d.e. in regula monachorum capit.de abstinentia.

Galatia,id est,translatio,6.tom.274.e.

Galba imperauit septem mensibus, & viginti octo diebus,4.tom.1153.a.

Galea salutis nobis induenda, 4.tom.371.c.6.to. 436.d. Galearum nomine officia continentur Tartarorum,8.tom.59.b.

Galenus,medicorum disertissimus, 5.tom.244.f. interpres Hippocratis,9.tom.

Galgal seu Galgala , vrbs, in qua vnctus est Saul, 5.tom.142.d. sub imperio erat tribus Iuda, 5.tom. 164.d. post tergum Bethauen, ibidem. in ea populus de deserto exiens , castrametatus est , secundò est circuncisus : ex quo tempore idololatriæ error in ea prævaluit, 5.tom.108.f. bobus in ea immolabatur,hoc est, vituli colebantur , 5.tom. 236.f. accepit hoc nomen,quòd ibi dominus abstulerit opprobrium Aegypti, 5.tom. 246. e. quòd locus esset idololatriæ,pro hæresi ponitur,dum vel voluntatur mendacio veritatem admiscens : vel detegitur,& reuelatur,5.tom.236.f.

Galgala,idololatriæ locus , 5.tom.236.f. interpretatur, reuelatio, aut κολεμοὶ , id est, volutabra, 5. to.142.d.369.b. in Galgalam ingreditur, qui post fidem, circuncisionem prædicat,5.tom.246.c.

Galgalis , quis locus , 5.tom.108.d. in Galgalis secundò populus circuncisus est, vnde & ipse locus nomen accepit,5.tom.246.c.

Galilæa , Syriæ regio ad Septentrionem Iudææ, habens ab occidente Ptolemaidem,& Carmelum montem, ab Oriente Ioppem , & Gadaram: à meridie Samariam: à Septentrione Tyrum. Quæ Galilæa gentium dicitur , superior est iuxta Tyrum, Sidonem,& Cæsaream Philippi, in tribu Nephthalim sita : inferior in tribu Zabulon circa Tiberiadem , & stagnum Genezareth. Plinius partem Iudææ Syriæ iunctam Galilæam vocat. Galilæa interpretatur, volubilitas , seu volutabrum, 6. tom. 145.c.& 146.d.

Gallia nuper hæreticos genuit,qui basilicas martyrum declinantes, nos, qui ibi orationes ex more celebramus, quasi immundos fugiunt , 4.to.471.a. intelligit de Vigilantio, & eius sectatoribus , vide tomo secundo aduersus Vigilantium . Galliarum fœminas circa Rhodanum Gnostici nobiles hæretici deceperunt,miscentes fabulis voluptatem, 4.tom.462.f. Galli antiquitus à candore corporis, Galatæ nuncupabātur & Sibylla sic eos appellat,ait Lactantius,6.tom.297.b. Galli indocile⁹, 6. tom. 297.c.

Galli, Cybelis sacerdotes, 5.tom.106.e.

Gallina quid mysticè , 7.tom. 52.d. Gallinæ in sacrificio quid significat, 9.tom.epist.39.de diuersis generibus leprarum.

Gallogræcia vnde id habuit nominis , 6. tom. 297.e.

Gallohispani cur ita vocati, 4.tom.494.f.

Gall⁹ media nocte cantat, 4.t.181.c. ante mediā noctem significat illud quod dictum est Petro , antè quàm gallus cantet , &c. ibidem. gallus, lucis nuntius,4.tom.181.c. gallus cantat,Petrus ter negat, 6.tom.190.c.189.d. gallus nunc nobis cantat, quando prædicator quisque per pœnitentiam corda nostra ad compunctionem excitat, 6.tom.193.a.

galli gallinacei proprietas , 8. tom. 133. c. quid mysticè indicet , ibid. gallus succinctus lumbos quid indicet, 8.to.268.e.

Gamaliel,doctor legis,ac D.Pauli præceptor,5.to. 429.b.

Gareb collis, incolatum aut scabiem significans, 4.tom.663.c.

Garizim mons, vbi templum à Samaritanis constructum : de quo Samaritana ad Christum:Patres nostri adorauerunt in monte hoc 4.tom.in 45.cap. Ezech. in Garizim monte steterunt , qui benedictiones in populum resonabant. Est autem mons in Samaria ; vltra Iordanem Sichimorum vrbi imminens, post viam, quæ ad occidentē vergit, Deuter.11.

Gaudens animus,ætatem floridam facit, 8. tom. 225.a. de gaudio multa,6. tom. 343.a. gaudere quando debent sancti,9.tom. in dialogo de origine animarum.

Gaudiosus Episcopus de anima librum scripsit, 9. tom. 572.d.

Gaudium,est fructus spiritus sancti,4.to.479.b. gaudium terræ in cælos translatum , 4 . tom. 197.b. gaudium onagrorum,pascua gregum,4. tom.257.c.

Gaulum,vna ex fugitiuorum ciuitatibus,4.tom. 1093.c.

Gaza,lingua Persarum,diuitiæ nuncupantur, 4. to.286.f.& 1019.c.

Gaza interpretatur , ritudo eius,& imperium, 5.tom . 478 . e. & 570. f. vrbs in littore maris magni,vbi Ioppe,& Cæsarea,4.tom.1170.d.e. vna ex quinque primis vrbibus Palæstinæ, quæ propter arcæ iniuriam plagis percussæ sunt,5.tom.214.d.

Marnas idolum in ea colebatur , quo destructo , Christi ecclesia erecta, 4. to. 164.f. eius ruinam Amos propheta prædixit,5.tom. 214.d. Gaza ponitur pro hæresi,quæ sibi fortitudinem scientiæ, & imperium repromittit,5.tom.214.d.

Gazareni,id est,aruspices, 4.to.335.a.

Gazophylacium,ideſt,diuitiarum custodia,6.to. 184.d.4.tom. 1040.d. gazophylacia sancta,4. to. 1041.b. gazophylacia spiritualibus diuitiis plena,4.to.1019.c. gazophylacium dei, 5.tom.145.b. gazophylacia Aquilonis,& Austri,4.tom.1041.c. Gebal interpretatur,vallis vana,7.tom.245.c.

Gebalena regio,5.to.290.d.

Gedeon altero nomine vocabatur,Ierobaal,4.to. 85.c.7.to.246.f.

Gebim colles significant,4.tom.86.f. sublimes notant,excelsásque virtutes,ibid.

Gehenna quis locus,& vnde ita dictus , 4. tom. 544.d. à gehennon,id est,valle filij Hennō dicta: quòd in ea valle Iudæi deum offenderint , in igne filios suos idolis immolantes,4.to.543. c. & 544.d.

In hac valle Hennon erat delubrum Baal, & nemus ac lucus Siloë fontibus irrigatus : ibique in ara Baal vel initiabant , vel immolabant, comburebántque filios, 4.tom. 597.a. iuxta Hierusalem ad radices Moria mōtis iacet : parua est campi planities, irrigua , & nemorosa : lucúsque in ea Baal idolo consecratus erat,6.to.36. f. & 37.a. gehennæ nomen in veteribus libris non inuenitur,sed à Saluatore primò positum, ex causa , quæ dicta est, ibid. pro inferno & suppliciis æternis ponitur, quibus afficientur damnati,6.tom.36.f.& 37.a.

gehenna ex igne est, 7.to. 422.d. gehenna , est incorruptio perpetua,& æterna tormentorum perseuerantia,8.tom.55.a. gehenna nihil calidius, & tamen ipsa frigida est,7.to.422.d. gehennæ ignes præparati sunt peccatis,7.to.390.d. eius ignis nō materiis quibusdam & pabulis viuit, vt ardeat , sed per se ipsum, vt creatus,& vigens:& cuncta, quæ ei iniecta fuerint,concremat,8. tom.56.e. gehennæ apud inferos duæ , ignis & frigoris, 6. tom.37.a.b. 8.tom.68.f.

Gehon fluuius,hoc est,Nilus,4.to.511.c.

γῆσος, 4.to.1024.d.& 1048.f.

Gelgel,id est,reuolutio,7.to.292.e.

Gemelach quid sit,7.to.175.c.

Gemitus aliud est corporis & aliud cordis, 7.to. 123.b. gemitus sanguinis,renum luctus est,4. to. 896.f. pro labore sumitur,8.tom.525.c.

Gemmarum naturam Xenocrates descripsit , 5. tom.269.b.c.

Genæ quid indicent, 8.tom.338.e. genæ ecclesiæ,sunt pudici & casti,8.to.338.e. quare speciosæ factæ dicantur,ibid.

Genealogias Hebræi memoria tenent,6.tom. in cap.3.epist.ad Titum. genealogiæ, quæ veniūt de lege vitandæ,6.to.464.e.

Generatio vna dicitur , 40. annorum , 7. tom. 329.c.

Generatio ventura,quæ,7. tom. 73.c. generatio præterit,& generatio aduenit,5.to. 8.d. & 5. to. 55.a. generationes duæ , bonorum & malorum, singulorum singulæ, 6.tom.113.c. generatio vna legis & prophetarum,altera euangeliorum,7. tom. 364.d. generatio & generatio, quid significat, 4. tom.1125.a.b. in generatione & generationē quid sit,7.tom.267.c. generationis malæ finis est pessimus,4.tom.482.f. generationes ab Adam vsque ad Christum,77.6.to.in cap.1.Marci.

Genesis,liber ἐυθέων,id est, iustorum appellatur, 4.to.316.f. Geneseos principium ante annos 30. Hebræi non legebant, 4.to.727.728.a.d. quòd sit admodum difficile,8.to.282.d.e.

Genethliaci generationem & natiuitatem hominis obseruantes,ex astrorum facie,aspectúque,quæ illi euentura sint,prædicunt,sic appellantur.

γενεθλιακόγοι qui sint,4.tom.1107.a.

Genezareth terra , & lacus,6.tom. 64.c. genezareth interpretatur,vallis florida:hinc pro trāquillo ecclesiæ portu ponitur,6.tom.64.c. vide de ea infrà,mare Tyberiadis.

Gennadius , Constantinopolitanus Episcopus, quæ scripserit,9.tom.in catalogo illust.

Gens vnaquæque vel bonum, vel malum habet, quod alia non habet,6.tom.292.f. gentes omnes, id est,totus mundus,7.tom.145.b. gentes , antequam idola eorum multicarentur , deum naturaliter nouerant, 7.tom. 48.f. gentes & Iudæi quadrifariam diuiduntur,6.tom.379.a. gentes nullæ sunt,quæ naturaliter nō intelligant creatorem suū, 7.tom. 287.c. gentes omnes simul congregatæ sunt,ac tribus collectæ, 4.tom. 311.c. gentes omnes incircumcisæ sunt carne : filij autem Israël incircuncisi sunt cordibus suis,4.tom.365.c. gentes cunctæ ad deum venient , 4. tom. 229. a. gentes cohæredes sunt Israëli, vel potiùs Christo , 6. tom. 386.c. gentes non statim omnes crediturae , sed paulatim per partes, 4.to. in cap.45.Esaiæ. eas in oliuam patriarcharum insitas,8.to.in cap. 11. epist. ad Rom. gētium est adire Chaldæos, ariolos,aruspices,diuinos,fortilegos,& oracula dæmonū , quibus errori eorum illuditur,4.tom.861.c. gentium populus quōdam desperatissimus,superbus, elatus, immūdus,sanguinarius,idololatra, ignominiosus, nec in lege naturæ,nec dei,nec humano timore alligatus,6.tom.163.b. gentium omnium mōstratur salus,4.tom.327.b.c. gentium peccata deleta sunt,& cur,4.tom.584.f. gentium multitudo synagogæ præfertur,4.tom. 381.a. gentium cōmunio,6.to.167.c.169.a.

Gentilium populus non erat in viis, sed in exitibus viarum,6.to.104.d.

Genus fœminium pro neutro vsurpāt Hebræi, 5.tom.49.a. generis nobilitas quatenus consideranda,9.tom.epist.1. de virginitate , pagina quarta ante finē. de ea nō est gloriandum, 9.to. epist.14. de laude virginitatis,vna pagina ante finem.

Genua tribus diei horis deo flectenda , 4. tom. 1132.d. genua in Pentecoste non flectuntur,6.to.

ad finem

ad finem proœmij in epistolam ad Ephesios.

Geometræ fuerunt exploratores à Iosue missi,4. tom.1047.a. geometræ in puluere lateruculi lineas radio describunt,4.tom.747.b.

Geometria in sua scientia continet veritatem:sed scientia pietatis non est,6.to.441.a.b. geometria, philosophorum propria,4.to.1047.a.

Gerara,seu Gerari Ægyptiæ solitudini proxima, 5.tom.246. e. Gerara fuit metropolis Palæstinorū, in qua natus est Isaac:ab ea regio Gerara dicta: terminus Chanaā ab australi ora, inter Cades & Sur, hoc est,duas solitudines posita: quarum vna Ægypto iungitur,quam transito mari robro petit:altera verò Cades, vsque ad eremum Saracenorū protenditur.

Gerasa Arabia, 5. tom. in cap. 1. Abdiæ , sub finem.

Germanicus Cæsar Arati Phœnomena transtulit,6.tom.449.c.

Geruasij & Protasij reliquiarum veneratio, 9.to. epist.7. de viro perfecto circiter medium.

Geruntius exhæredauit filias propter Christum, 9.to.epist.3.ad Geruntij filias.

Gessen,Ægypti regio,vbi peregrinatus est Israël, 4.tom.367.a.

Gessemani,locus,vbi comprehensus est Christus, interpretatur,vallis pinguedinis,4. tom.655.c.

Gessemani interpretatur,vallis pinguissima, 6.t. 131.a.& 109.c.

גיא שמנים pinguium , propter tauros pingues, qui circumdederunt dominū,Scribas & Pharisæos, qui eum ibi comprehenderunt, 4.tom. 102. a.

Sunt eruditi,qui potiùs legendū putant גת שמני quoniam γεθσημανὶ legatur Matthei x x v i. vocémque Syriacam,non Hebraicam esse contendentes, pecuaria butyri ea lingua interpretātur , גת pecuarium,siue possessio,שמני ,butyrum. Verùm Syriacū euangelium legit,sicut Hieronymus ait.

Geth, Palæstinorum ciuitas, 5.to.259.b. in qua est torcular diaboli,5.to.215.b. interpretatur torcular, 5.to.333.b. vna ex quinque Palæstinorum vrbibus, vicina Iudææ confinio,inter Gazam, & Eleutheropolim siue Diospolim , nunc vsque maximus vicus:ex qua fuit Goliath ille Gethæus , quem Dauit occidit in prælio , 5.to. 332.d. cùm in malam sumitur partem,torcular venenorum,& hæresim notat,5.tom.623.a.b. Geth in Opher viculus, ex quo Ionas propheta excitus est , in secundo Sephorum milliario,quæ hodie appellatur Diocæsarea Tiberiadem euntibus: in quo prophetæ sepulcrum adhuc monstratur,5.tom.332.d.

Giezi , auaritiam secutus , lepra suffusus,6.tom. 155.a.

Gigas verus Nembrod,diabolus,8.to. homilia 3. in cantica canticorum sub finem. gigas in bonā partem,Christus,Psal.180.4.to.26. gigantes, terrigenæ vocati,quòd ex terra sint geniti, 4.to.146.f.

gigantes inmundi spiritus interpretantur, 8. to. 236.c. dicuntur cadentes,4. tom. 209.c. gigantes appellat scriptura diuina,homines superbos,rebelles,& contumaces,8. tom. 71.a. gigantes , rebelles dei sunt, 4.tom. 138.f. gigantes sub aquis gemunt,quid sit,8.to. 71.a.b. gigantum corpora dominus in pœnas detrahet sempiternas , 4. tom. 212.d. gigas non saluabitur in multitudine virtutis suæ , 7.tom.104.d. gigantes significant homines superbos , rebelles , & contumaces , 8. tom. 71.a.b.

γιγαντομαχία,5.tom.247.c.

Gimel,plenitudo interpretatur,8.to.271.c.

Gioras quid sit , & vnde dictum , 4. tom. 144.f. 145.a.

Gith,quod gentis seminis,4. tom.229. a. gith excutietur in virga, 4.tom. 230.c. gith per tropologiam expositum,4.to.229.c.

Gladius,quo est omnis caro iudicanda , 4. tom. 492.f. gladius, quo vulnerati sunt plurimi, & interfecti, 4.tom.150.e. gladius meus ebriatus est in cælo,5.tom.544.f. gladius domini inebriatus in cælo,ad terram descendet,4.tom.495.b.c.5.tom. 92.f. in medio mittitur peccatorum, 4.to.362.f.

deuorāuit à termino vsque ad terminum , 4. to. 565.b. est viuens,& efficax sermo dei , 4. to. 960. e.f. gladius spiritus,id est,verbum dei,4.to.371.c. 6.to.430.e. gladius spiritus sancti nobis induendus,7.tom.59.c. gladius dei diuisit filium à patre,filiam à matre, & nurum à socru, 7.tom.140.f.

gladium qui sumpserit,gladio peribit,6.to.133.c.

gladius peccatorum,quis,7.tom.118.f. gladius durus reliquos in terra perdet,4.tom. 214.d. gladius biceps de ore saluatoris exiens,4.tom. 214.e.

gladius ecclesiasticus,4.tom.973.a. gladij sanctorum ancipites,7.to.427.c. gladij mutabuntur in vomeres,4.tom.16.d.

Glacies egressa ex vtero,8.to.cap.38.Iob.

Glareæ,officia sunt Tartarorum, 8.tom. in cap. 21. Iob.

Glebæ sancti spiritus,8.tom. 80.f.

Gloria quid sit,& longa de ea narratio , 6. tom. 346.d.e. gloria bona,& gloria mala,346.d.e. gloria inanis & vana, ibid. gloriam ab hominibus non quærendam Christus docuit,9.tom. epist. 20. de vera circumcisione:hanc calcare fortissimi est animi,9.tom.in regula monachorū,cap. de paupertate,sub finem. gloriā qui ab altero quærit, mercedem suam recipit,6.to.346. d.e. gloria fideliū, est inuestigare verbum dei,8.to.in cap.15. Prouerb.

gloria domini quibus manifestatur hominibus, 6.tom. 155. b. gloria Christi in quo consistat , 9. tom.249.b. gloria filiæ Israël decaluata est, 5. to. 337.b. gloria filiæ regis intrinsecus,5.tom. 243.c.

gloria credentium est,7.tom. 338.f. gloria iusti non erit irrita, 4.tom. 198.f. gloria legis quo pacto per gloriam Euangelij euacuetur,8.to.521.c.

gloria vitæ futuræ , præsentis vitæ incommodis comparatur,9.to.91.b. gloria beatorū comprehēdi non potest,9.to.681.a.b.c. gloria patri & filio, &c.cur dicatur in fine Psalmorum, quis instituerit, 9.to.598.b. gloria infinita debetur beneficiis infinitis,8.to.550.d. gloriæ gradus sunt quidā inter iustos in cælo,sicut inter peccatores in inferno , 9. to.93.c. gloria inanis in quo consistat,8.to.565.a.

gloria non ab hominibus,sed à deo quærenda, 6. to.346.e. gloria per ironiam,id est ignominia,4.t. 111.c. glorię inanis cupidi quinam dicantur, 8.to. 565.a. gloria carnalis fœno comparatur,7.t.116. f.

gloria mundi, fœnū & flos agri,7.to.161.c. gloria mundi cum mundo peritura,6.to.9. b. gloria Assyrij consumetur,4.tom.83.c.

Gloriatio arrogans à deo punitur,4.to.1124.f.

Gnatones dulces præsusurrant illecebras, 9. to. 104.c.

γνησιώτικνοι, 6.tom.442.d.

γνάθεις τὲ ἀνδρώδεις ἐσιασιλὶ ἐπ᾽ ἀυτὸν,5.tom.50.f.

Gnostici hæretici veluti cæteris doctiores , & eruditiores essent,hoc nomine obscœnę execrandęque belluæ illæ se appellabant : qui in tantam vesaniam eruperūt, vt in cœna Domini promiscuè miscerentur, & pro corpore Domini offerrent & sumerent ea quæ referre pudet, vt auctor est Epiphanius : Scripturam ad alphabeti litterarum normam exponerent : Dauidem & illius diuinos psalmos reiicerent: & eorum loco reciperent libros aliquos à se confictos , euangelium Philippi Apostoli nomine, Adæ reuelationem, Pauli Apocalypsim, item de stirpe Mariæ,& Saluatoris infantia , Spiritū sanctum Christi matrem esse insuper dicentes. De his putō Hieronymū intelligere,dum scribit: His verbis abuti solet immundissima hæresis apud simplices quoſque atque deceptos , vt errorem faciat nouitate sermonem : quod scilicet qui hæc verba cognouerit,& in coitu eorum meminerit, absque vlla dubietate transeat ad regna cælorum. Vide Esaię cap.28. 4.tom. 224.e.f.

Goatha quis locus,4.tom.364.d.

Godolias,filius Ahicam, 4.tom. 238.f. fuit Sophoniæ prophetæ auus, interpretatur , magnitudo domini,5.tom.463.c. occisus, 5.tom.566.f.

Gog,quæ gentes, 4.to.997.c.998.f.999.a. Gog & Magog,nationes sæuissimæ,5.to.193.c. gentes inimicæ,aduersariæque sanctorum,egrediuntur ab angulis terræ,4.tom.999.a. Gog,gentes ab Aquilone venturæ,4.tom.250.f. Gog cum omni exercitu suo, quasi tempestas, veniet, quasi nubes, vt operiat terram credentium , 4. tom. 1000. e. Gog Græco sermone σκέπη , Latino tectum dicitur, 4.to. 998.d. Gog & ipse habet trinitatem suam, Bos, Mosoch , & Thubal , 4. tom. 1003. c. Gog gens bruchi multitudini infinitæ comparata, 5.to.267.a.

nullum est vitium,quod non in Gog possessione consistat,4.tom.1003.c. Gog non habet pluuiam voluntariam , non imbrem temporaneum & serotinum , &c,4.tom.1000.e. Gog crescet regnum, 4.tom. 1001.c. Gog sepulchrum non erit in montibus,sed in depressis vallibus, & in confragosis locis,4.tom.1005.a.b. Gog,hæreticorum princeps, 4.tom.1002.f.

Golgotha interpretatur,caluaria , 6.tom. 195.a.

Goliath , quem Dauid occidit in prælio , fuit de ciuitate Geth,5.tom.332.d.

Gomer,Galatarum regio;4.tom.997.b.

Gomer meretrix,tres peperit liberos,5.tom.85.c.

Gomor,quod mensuræ genus, 5. tom.99.c.4.to. 1069.c.

Gomorrha & Sodoma rerum abundantia perierunt, 5.tom.128.e. Gomorrha igne diuino deleta, 4.tom.670.f. Gomorrha sic subuersa, vt non habitabitur in æternum , 4.tom. 100.d. Gomorrhæ populus,4.tom.10.

γομφιασμὸς, 5.tom.237.c.

γονόῤῥοισι, id est, fluxum seminis sustinentes,4.to. 768.d.

Goza,flumen,5.tom.144.c.

Gradus psalmorum,7.tom.429.b.

Græcia, Hebraicè Iauam, 4.tom.494.f. Quòd originem ea gens habuerit à Iauan filio Iaphet , & Noë nepote : de quo Genes. 10. cap. Inde apud Græcos Iones , & Ionium mare , ibidem. Græcia maior erat ea pars Italiæ , quæ quondam à Græcis occupabatur, 6.com.297.b.c. Græcia interpretatur,est,& non est,& cur,4.tom.917.b.920.f.

Græca multa verba sunt , quæ in Latinum transferri non valent , 6.tom.369.c. Græcus generaliter gentilem,& ethnicum significat,6.tom.308.d.

Græci sapientes suam scientiam à Salomone acceperunt,8.tom.290.e. Græci leues, 6.tom.292.f.

Græci acuminis in occidente sæpe reperiuntur ingenia,& cur,6.tom.297.c. Græco sermone omnis loquitur oriens,6.tom.299.b. Græcorum sermo & lingua latior, & felicior Latina,6.tom.362.f. 364.e. Græcorum tanta ruina , vt prædæ sint , ac detorationi suis inimicis , 5. tom. 576. d. Græci quibus locis & vrbibus originem dederint, 298.c.

Græcus pro gentili ponitur,6.tom.308.d. Græcis historicis non semper credendum, 4.tom.in ca. 26.Ezech. Græco sermone omnis oriens loquebatur,5.tom.299.b.

Grammatica habet in sua scientia veritatem, sed non est scientia pietatis , 6..tom. in cap. 1. epist. ad Titum. grammaticæ regulas propter simplices interdum seruat Hieronymus , 4. tom. 1015. b. c.

grammatici negligendi quatenus sensus scripturæ fiat notior,8.tom.352.f.& 353.a.

γράμμ᾽,id est,linea,4.tom.747.b.

γραμματεὺς, 6.tom.26.d.

Grandine castigatio diuina monstratur , 7.tom. 230. f.

Granicus fluuius, apud quem Darium superauit ac trucidauit Alexander,4.tom.1143.a.

Granum frumenti Christus quomodo fructificauerit, 7.tom.191.b. granum frumenti moritur, vt multiplicius colligatur,6.to.174.f. grano sinapis simile regnum cælorum, 6.tom.79.a.

Gratia sancti spiritus septiformis , 8. tom. 10.f.

gratia spiritus sancti cuncta possidet , 4.to.36.e.

gratię diffusio in scripturis sanctis,est gratia spiritus sancti, 7.tom.140.e.f. gratia quam credentibus dat Christus,non secundum opera,sed secundum misericordiam, bonitas dicitur: Et quia retribuit vnicuique secundum opera sua, appellatur iustitia, 6.tom.417.a.b. gratia superabundat, vbi abundauit iniquitas,6.tom.33.b. gratia spiritus,pro spiritu ipso,8.tom.427.b. gratia & veritas per Iesum Christum facta sunt, 5.tom.541.c.6.tom.327.b.

gratia scientibus non est,5.tom.59.c. gratia salutis sumus per fidem , 7.tom.147.c. gratiam dei in vacuum quinam recipiant,8.tom.528.e. gratiā Dei non potest sortiri quispiam si non habeat spiritum sanctum,6.tom.488.f. gratiæ in ecclesia diuersæ,5.tom.15.b. gratis , dupliciter intelligitur, 7.tom.326.f. gratiæ quomodo , & quibus de rebus deo sint agendæ, 6.tom.420.e. f. 421.a. gratia baptismi duplex,9.tom.179.c. gratiæ lux,quæ desuper venit , spiraculum hominis præstat ad vitā, 4.tom.687.a. per gratiam bona ac meritoria opera consequimur,4.tom.in cap.11.Esa. non ob merita,sed ob gratiam,& fidem Christi,deo reconciliati sumus,4.tom.in cap.16.Ezech. sub finem. Sed ne dicerent, patres nostri suo merito placuerunt, ideo tanta sunt à domino cōsecuti, intulit Hieronymus, non meritis datum,sed quia ideo sit deo placitum, cuius est gratuitum omne,quod præstat,4.to.690. d.e. si non sunt dignæ passiones huius temporis ad futuram gloriā,quæ reuelabitur in nobis, gratia

magis sum°, quàm opere, saluati: nihil enim possumus domino retribuere pro omnibus, quæ retribuit nobis, 6.tom.376.e.f. non quod liberum hominis tollatur arbitrium, & secundum illud Apostoli ad Romanos, non sit currentis, neque volétis, sed miserentis dei: verùm quod arbitrij ipsa libertas deum habeat auctorem, & ad illius beneficium cuncta referantur, cùm etiam bonum nos velle ipse permiserit. Hoc autem totum propterea, ne quis glorietur à semetipso, & nõ à deo se esse saluatum, 6.tom. 376. f. reddidit causas quare gratia saluati sumus per fidem: & hoc ipsum non ex nobis, sed ex munere dei, dicens. Ipsius enim factura sumus. Hoc est, quod viuimus, quod spiramus, quod intelligimus, & credere possumus, ipsius est: quia ipse conditor noster est, 6.tom.376.f. dum gratia non merito aut operibus nos saluatos ait: salutis nomine in adultis scilicet non æternæ beatitudinis consecutionem, sed primam illam infidelis hominis ad fidem, vocationem, conuersionem, iustificationémque intelligit: Hoc enim gratia dei nullis priùs existentibus meritis incipit, & operatur: homine tamen consentiente, & ad oblatam gratiam susципiendam se preparante: Quando nec gratia sine homine, nec homo sine gratia id cõficit: vt Hieronymus asserit, & Tridentina synodus rectè sess. 6.cap.6. definiuit. Congruit hoc in sententiam Pauli: qui cum ait, apparuisse gratiam Saluatoris nostri dei, nõ ex operibus iustitiæ quæ fecimus nos: Christi in terras descensum, euangelij prædicationem, & vocationem ad fidem, gratiæ nomine ille intelligit: Volens tantùm ostendere gratiam priùs esse quàm bona opera: ab eáque opera incipere, non illam ab operibus inchoare: salutísque nostræ initiũ, & auctorem, deum esse, non nos: ita vt vera sit illa Ambrosij sententia: sine meritis peruenitur ad fidẽ, ex qua nascuntur merita. Et ponetur in ea murus, & antemurale: murus bonorum operum, & antemurale rectè fidei: Non enim sufficit murum habere fidei, nisi ipsa fides bonis operibus confirmetur, 4.tom.204.e. Ille ingreditur portas domini, qui custodit iustitiam in bonis operibus, & seruat siue amplectitur veritatem in fidei veritate: vt per bona opera, & fidem perueniat ad pacem: quæ omnem sensum exuperat: & ipsam pacem mereatur accipere, quia credidit in deum, qui æternus bonorum operum retributor est: Vnde & in alio loco scribitur: Desiderasti sapientiam: serua mandata, & dominus tribuet tibi eam, 4.tom. 204.f. In nostra ergo posita est potestate, vel facere quid, vel non facere: ita duntaxat, vt quidquid boni operis volumus, appetimus, explemus, ad dei gratiam referamus: qui iuxta Apostolum dedit nobis, & velle, & perficere, 4.tom.632.d. Ergo idipsum quod agimus pœnitentiam, nisi dei nitamur auxilio implere non possumus, 4.tom.656.a. Vide, quantum sit auxilium dei, & quàm fragilis humana conditio: vt hoc ipsum quod agimus pœnitentiam, nisi nos dominus antè conuerterit, nequaquam implere possumus, 4.tom.656.a. quod autem ait, dedi enim cui placuit in oculis meis: ostendit, quòd omnia humano generi per gratiam sint tributa, 4.to.636.f. nisi dominus adiuuerit scientiam, in vanum laborat, qui se putat esse sapientem, 4.tom.235.c.

Agricolæ quoque, quorũ vnus loquitur, dei agricultura estis, dei ædificatio estis: & in eodem loco, dei cooperatores sumus: operiunt caput suum, & confunduntur: intelligentes sine dei gratia, & adiutorio frustrà se tendere, 4.tom.572.d. & hoc dicimus, non quòd ignoret deus hoc, vel illud, gentẽ, aut regnum esse facturum: sed quòd dimittat hominem voluntati suæ, vt vel præmia, vel pœnas sua voluntate, & suo merito recipiat. Nec statim totum erit hominis quod euenit: sed eius gratię, qui cuncta largitur. Ita enim libertas arbitrij reseruãda est, vt in omnibus excellat gratia largitoris; iuxta illud propheticum, Nisi dominus ædificauerit domum, & cetera, 4.tom.593.c. quod autem dixit de ficis bonis, Dabo eis cor vt sciant me, quia ego sum dominus: illi simile est Apostolico: deus est qui operatur in nobis, & velle, & perficere. Quòd non solùm opera, sed & voluntas nostra dei nitatur auxilio, 4.tom.623.a.b. si credentium multitudo negligens fuerit, & culturam pristinæ religionis amiserit, nec attulerit fruges virtutum, nec vinum fecerit, quod lætificat cor hominis: æternis tradetur ardoribus, & in nihilum reputabitur. Seruus enim, qui scit voluntatem domini sui, & non facit eam, vapulabit multis. Tale quid & dominus loquitur in euangelio secundum Ioannem: Ego sum vitis vera, & pater meus agricola est. Omnis palmes qui manet in me, & non facit fructum, tollet illum pater. Et omnis qui affert fructum, purgabit eum, vt fructum plus afferat. Sin autem Saluator vitis est, & nos palmites: & deus pater agricola: quamdiu dei præcepta seruamus, semper extollimur: & cultura nostra purgatio est. Non est enim volentis, neque currentis, sed miserentis dei. Quòd si afferẽtes fructum, purgamur à patre, vt fructus ampliores afferamus: ostẽditur omnem nostrum conatum adiutorio dei peruenire ad fidem, & fructum facere plenitudinis. Qui autem palmes fruges non fecerit, tolletur à patre. Et cùm sublatus fuerit, quid de eo pater faciat, scriptura non dicit: nisi fortè separatio à Christi corpore, pœna perpetua est, & interitus, 4.tom.in cap.1.lament.Hierem. quamuis propria voluntate ad dominum reuertamur: tamẽ nisi ille nos traxerit, & cupiditatem nostrã suo roborauerit præsidio, salui esse non poterimus, 4.to.521.a. ego, inquit, aperui os meum: quia mihi dictum est, Aperi os tuum, & comede. Et aperto ore dominus largitus est cibos: vt initia voluntatis in nobis sint, & perfectionem beatitudinis à domino consequamur: non est enim volentis, neque currẽtis, sed miserentis dei. Attámen, & velle, & currere, nostri arbitrij est, 4.tom.741.b. & est sensus: Meis beneficiis, meáque incredibili largitate, ad reginæ vocabulum peruenisti: ita vt de te omnium gentiũ sermo loqueretur, & esses non tuis meritis, atque virtute, sed mea liberalitate perfecta. Nisi enim dominus ædificauerit domum, in vanum laborauerũt qui ædificant eam. Nisi dominus custodierit ciuitatem, frustrà vigilabit qui custodit eam. Qui plantat enim, & qui rigat, nihil est, nisi dominus dederit incrementum: quia non est volentis, neque currentis, sed miserentis dei. Vt postquam omnia fecerimus, dicamus, Serui inutiles sumus: quæ debuimus facere, fecimus: non quo ex beneficentia dei liberũ homini tollatur arbitriũ: sed quo ipsa libertas dñm habere debeat adiutorẽ, 4.to.821.c. primùm ergo pacẽ mereamur dei, & post pacẽ nobis gratia nascitur: quæ nõ in possidẽtis, sed in arbitrio donantis est. Defert autẽ emptionem gratia dei, illi qui in sublimibus collocatus est: vt quãuis videatur excelsus, tamen gratia Dei indigeat, 4. tom. 665. c.

Per gratiam autem nec liberum arbitrium tolli, nec opera ad salutem necessaria negari, aut infirmari, sed iuuari potius, ac roborari: qui latiùs quàm hic audierit, noscere à Hieronymo cupit, legat suprà, Arbitrium liberum, & infrà, Opera. Iuncta sunt enim simul hæc omnia, nec vnũ plenè sciri potest, nisi alterius notitia habeatur: Alterum enim per alterum eluceſcit. Ipsáque gratia præuenit tantùm opera, non illa tollit: Adolétque (vt Prosper inquit non abolet liberum hominis arbitrium) sine quo belluæ potius essemus quàm homines.

Gratianus Imperator proditus à suis militibus, 9.tom.196.d.

Grauis populus dicitur christianus, 7.to.112.e.f.

Gregorius, vir sanctus, Ponti episcopus, & Origenis auditor, metaphrasin in Ecclesiasten scripsit, 5.tom.32.e.

D. Gregorius Nazianz. vir eloquentissimus, & apprimè in scripturis eruditus, 6. tom. 425.b. D. Hieronymi præceptor, 4.tom.49.c.9.tom.731.a.

Gressus hominis à Deo dirigi, 7.to.119.c. gressus Dei, gesta Christi, 9.tom.in symbolo Ruffini.

Greges sodalium, gentes cunctę sunt, 8.tom.homilia 1.in cant.cantic. gregem suum, monachos vocat D.Hieronymus, 4.tom.in cap. 58.Esaiæ.

Grossi ficorum, 5.tom.in cap.3.Zacha.

Grunnius Corocotta miserabilis, qui ad calumniandos sanctos viros aperuit os suum, linguámque suam docuit mẽdacium, 4. to.610.d.e. Grunnius, id est, Ruffinus, 4.tom.501.& 502.e.f. Grunnianæ calumniæ sectator, 4.tom.641.c. Grunnianæ factionis hæredes, 4.tom.971.a.b.

Gubernacula intelligens acquiret, 8.tom.in homilia 1.in cant.cantic.

Gula & libido duo sunt vitia homines sui voluptate decipientia, 9.tom.16.a.

Gulosus ventrem colit, 5.to.219.c. gulosi deus, est venter, 5.tom.162.f.

Gustare Deum, quid sit, 7.tom.106.f.

Gutta contra venenum accipitur, 7. tom. 141.c. gutta congregabitur populus Iacob, 8.tom. hoc milia 1.in cantic. cantic. sub finem. gutta dicitur Christus, sicut & lapis paruus, & gutta exinanita, deitatis in Christo forma, 8.tom.homilia 1.in cant. cantic. sub finẽ. gutta reputatæ sunt gentes, ibid.

guttæ alligatura est dogmatum constructio, ibi.

Guttur pro loquela ponitur, 8.t.in cap.23.Prou.

guttur vocem prædicationis significat, 8. tom. 177.c.

Gymnesiæ insulæ, vocãtur Baleares, 6.to.297.b.

Gymnosophistæ, Æthiopum philosophi, 4.tom. 804.d. Indorum sapientes, 5.tom.413.a. sic dicti, quòd nudi philosophãrẽtur: de quibus Plinius, & cæteri scriptores veteres. Accessisse ad eos Apollonius Thyanæus proditur, conuentósque ab Alexandro magno, dum Indiam subiugaret.

γυνὴ σχαρσωὸς, 6.tom.415.a.

γυνὴ tam vxorem, quàm mulierem significat, 6.to. 310.d.

γύμνωσις, 4.tom.119.c.

H

HAbacuc interpretatur, περιλαμβάνων, id est, amplexans, siue luctans, 5.tom.177.b. & 415.b. hic eo tempore vixit, quo duæ tribus captę sunt, 5.tom.416.f.& 417.a. cum prandio ad Danielem mittitur, ibid. corpore in Babylonem translatus, 4.tom. 744.d. contra Babylonem & Nabuchodonosor prophetiam texuit, 5.tom.404.f.& 405.a.

Habentí dabitur, exponitur, 6.tom.161.b. habet plurimum, qui nullius indiget, 8.to.in cap.6. prioris ad Corinth.

Habitat in homine solus deus, cætere artes habitant vt accidentes, non vt substantiæ, 6.tom. lib.2. Didymi, de spiritũ sancto, in principio.

Habor fluuius, 4.tom.271.b.

Hadrach regio, 5.tom.415.c.& 569.b.c.

Hadrianus Imp. philosophiæ artibus eruditus, 4.tom.19.b. Hadriani equestris statua, vbi templũ erat, & religio Dei, 4.to.20.d. quæ in sancto sanctorum loco vsque in præsentem diem stetit, 6.to. 116. d.

Hędus in Paschate immolabatur ab eo, qui agnũ non habebat, 4.tom.in cap.43. Ezech. qui primo mense agnum nõ immolauit, secundo hædum offert, ibidem. quia mysticè hoc accipitur, vide annotationes Reatini. Hædum comedit secundo mense, qui agnum primo comedere non potuit, vide annotationes Reatini. Hædi à sinistris, Iudæi & impij: sicut agni, gentiles & iusti ad dexteram, 4.tom.476.f. Hædi duo, qui apud Ezechielẽ immolabantur, Iacobus & Stephanus, qui primi pro Christo occisi sunt, 4.tom.in cap. 43.Ezech. Hædi lasciui, & inquieti, sunt sensus, 8.tom.homilia 1. in cant.cantic.circiter medium.

Hæmorrhousa, quæ totam in medicos perdiderat substantiam, ecclesiam de gentibus congregatam figurabat, 7.to.318.e.f. hæmorrhousa ægrotare cœpit, quando Archisynagogi filia nata est: qua mortua, sanata est illa, 4.tom.in cap.65.Esaiæ, sub finem. quid hac in re mysterij latere Hieronymus suo illo diuino ingenio asserat, vide annotationes Reatini.

Hæredes & cohæredes qua ratione dicantur, 7. tom.244.d. quales bonorum relinquantur hæredes, 8.tom.212.d.

Hæreditas mortem præsupponit, 7.tom.244.d. non exigenda coram iudice sæculi, 9.tom. epist. 3.ad Geruntij filias, in principio. hæreditates sacerdotes captãtes arguuntur, 4.to.in cap.46.Ezech.

hæreditas nostra in Christo, 6. tom.362.e.f. & Christi hæreditas, ecclesia est, 6.tom.in cap.13. Mat. sub finem. hæreditas, ad quam festinatur in principio, in fine benedictione carebit, 8. tom. 233.c.

hæreditatis testimonia mysticè, 5.tom.in cap.4. Zachariæ.

Hæresiarchę sunt hæreticorum principes, qualis fuit Marcion, Basilides, Arrius, & Eunomius, 5.to. 373.c. hæresiarchæ sunt antichristi, 6. tom. 115.a.

hæresiarchæ suas habent aquas, quibus imperãt, & quæ ex eorum fonte primùm manarunt, 5.tom. 393.b.

Hæresis definitio, & etymon, 6.to.342.d.466.e. est scientia falsi nominis, 4.tom.998.d. ab electione nomen habet, 6.tom.342.d. dicitur litigiosa mulier, 8.tom.229.b. ipsius auctores, anguli, ligna, sylvæ, 8.tom.in cap.40.Iob. hæreses, sarmenta sunt iuxta vitem catholicorum, 9.tom.47.de pastoribus pagina, 4. à principio. hæresis propter gulam, ventrémque construitur, 4.tom.519.b.

hæreses, sunt opera carnis, 5.tom. 294.e. 6. tom. 342.d. hæreseos & schismatis discrimen, 6. tom. 466.f. hæresium origo, 8.tom.494. d. hæreses vnde, vt plurimùm nascuntur, 6. tom.335.c. hæresis nulla, nisi propter gulam ventrémque cõstruitur, 4.tom. 519.b. hæresim nullus struere potest, nisi qui ardentis est ingenij, & habet dona naturæ, 5.tom.144.d. hæresis vna in plures semper diuiditur partes, vt proprios abducãt greges, ac domos syluestres habitacula bestiarum, 4.tom.914.f. cõciliabula malignantium ędificauerunt, 4.tom.186.f. veritatem & pudicitiam relinquunt, & incendunt Baalim, 5. to.94.f. hæreticus colit dogma, quod finxit, 5.to. 174.e. hæretici adorant idola, quæ de suo corde finxerunt, 5.to.105.c. idola diuersa de suo corde fingunt, 4. to. 293. c. sculptilia, & idola sibi conflant, 5.t.438.e. quidquid colũt, idolũ est, 5.t.164.f.

sacrificant super lapides, 4. to.470.e. statuam auream faciunt, & cadentes adorãt & adorare persuadere volunt, 4.to.1114.e. multas immolant hostias, & comedunt carnes earum, vnã Christi hostiã deferentes, 5.to.134.e. multa sibi altaria fabricati sunt, 5. to.134.d. in malitia operum suorum lætificant regem diabolum, & in mendaciis peruersorum dogmatum principes, 5.to.123.c. oderunt ecclesiã, 7.to.57.c. primùm quiescunt in ecclesia, & loquuntur occultè & omnia pacifica reprommittũt, vt cãcer paulatim serpat in populos, 5.t. 123.c. per interpretationes iniquas deo detrahũt, 7.to.210.f.

quasdã scripturas probãt, & quasdã reprobãt, 5.t. 261.b. volũt cõtaminare testamentũ dei, 7.t. 166.f.

quidquid loquuntur, mendacium est, imò negatio, 5.to.159.c. quidquid loquũtur, est vlulatus dæmonum, & philosophorum, 4.to.144.f. vana locuti sunt vnusquisque ad proximum suum, 7. tom. 40.c. quidquid loquuntur in ecclesia, siue extra ecclesiam, loquuntur in dæmonibus, 4.tom. 614.c.

quidquid loquuntur, iniuria est, ac dei odio dignũ, 5.to.263.b. eloquẽtia, & sophismatibus dialecticorum opprimere nitũtur veritatem, 5.t.225.c.

suis sophismatibꝰ & arte dialectica sæpe opprimunt ecclesiasticos, 5.to.115.c. simplicitatem, imperitiam arbitrãtur esse, 4.tom. 77. b. videntur amicitiæ habere verba, sed plena sunt veneno mortifero, 7.tom.399.a. in excelsum iniquitatẽ loqui præsumũt, 7.to.321.c. maximè gloriantur, quando ecclesiæ contumeliam fecerint, 4.t.138.f. ex scripturis sibi confsunt ceruicalia, quæ ponant sub ætatis vniuersæ cubito, 6.to. 276.f. legunt scripturas, sed insipienter intelligunt, 7.to.226.c. nõ habent dei euangeliũ, quia non habẽt spiritũ sanctũ: sine quo humanũ fit euãgeliũ, qp docetur, 6.t.276.e.

euãgelicã veritatẽ corrũpũt intelligẽtia praua, 4. t.11.c. in semetipsos sententiã ferũt, suo arbitrio ab ecclesia recedentes, 6.tom.466.f. assumunt testimonia scripturarum de veteri, & nouo testamẽto: & furantur verba saluatoris, &c.4.tom.619.a. sanctas scripturas malè intelligunt, atque peruertunt, 4.tom.222.f. instructi de scripturis sanctis, aduersum dominum legis, euãgelij verba vertunt, 5.tom. 129.a. contra ecclesiam certamina parant, 7.tom. 199.a. furantur sufficientia sibi, & quotidie de ecclesiæ gregibus rapere festinant, 5.tom.293.b. ecclesiã Dei despiciunt, & confidunt in falsitate suorum dogmatum, 5.tom. 278.f. ecclesiæ simplicitatem paruipendunt, fidem, imperitiam reputãtes, 5.tom. 292.d. omnes testimoniis diuinæ scripturæ abutuntur ad sensum suum, 4.tom. 1126.f. in doctrinis dæmonum, cauteriatam habentes conscientiam, applaudunt sibi, &c. 5.tom. 293.c. per dulces sermones deuorant domos viduarum, 5.to. 104.f. in omnium sophismatum dogmatibus sibi applaudentes, ecclesiæ rusticitatem cõtemnunt, & pro nihilo habent, 5.tom.482.f. arant sermone compositio, & protegunt, vel tacent impietatem, 5.tom. 151. c. pluunt malam doctrinam, 7. tom. 39.b. omnes absconduntur & operiunt mendaciorum suorum dogmata, vt sagittent in obscuro rectos corde, 4.to.1117.a. pluuiam doctrinarum tribuere non possunt, 4.to.576.c. doctrinarum suã, dei existimant lucem, 4.tom.232.f. falsis dogmatibus acquiescentes, læta sibi & prospera repromittũt, 5.tom.14.d. pacis vinculo dissipato atque corrupto, putant se tenere spiritus vnitatem: cùm vnitas in pacis vinculo conseruetur, 6.tom.395.c. verbis spumantibus tument, 5.148.c. superbia tumentes, incidunt in iudicium diaboli, 5.tom.239.c.

iniquitatis suæ matrem habent superbiam, 5.to. 111.b. non reuertuntur ad dominum, quem nequaquam requirunt, 5.tom.126.c. dormiunt, & lucem solis iustitiæ non cernunt, 5.tom. 125.b. habent sagittarios, qui frustra tendentes arcum, sagittam domini sustinere non poterunt, 5.tom.225.c.

vnitãtem scindunt, 7.tom.38.f. tunicam Christi scindere volunt, sed non possunt, 7. tom. 72.d.

vana promittunt, & propterea traditi sunt Satanæ, quia Christum pastorem non habent, quem sibi falso nomine repromittunt, 5.tom.578.e. sub nomine Christi, Christum blasphemant, & impugnãt, 8.tom.9.a. sub nomine Christiano, non intelligunt, nec de quibus dicant, nec de quibus affirmẽt, & attendunt spiritibus erroneis, 5.tom.578.e. feruntur prono eloquentiæ cursu, & præcipites, vt quemque obuium, & leuem inuenerint, secum trahant, 5.tom.452.d.e. sublimitatem sibi dogmatum repromittunt, & sacrificãt subter infructuosas arbores, 5.to.106.d. prima frõte doctrinã & scientiam promittentes, à deo deseruntur, 5.tom. 94.d. suo errore nunquam satiantur, nec cessant à fornicationis turpitudine, 5.tom. 105.c. laborẽ nimio quærendi ordinem aliquem & consequentiam suæ hæreseos sophismatis reperire conati sunt, 5. tom. 213. c. frustrà laborant, & affliguntur in studio scripturarum, 5.tom.66.d.e. frustrà deum inuocant, dicentes, Deus meus es, & cognouimus te, 5. tom. 130. f. quotidie antiquis operibus nouam addunt impietatem, 5.tom.123.b. miscentur gentibus, dum dei non custodiunt veritatem, & conuersi sunt in vasa contumeliæ, 5.tom.132.f. ventum seminant, 5.tom.132.d. volutantur in sordibus libidinum, stupris vacant: & quidquid loquuntur, & cogitant, se in laudem dei dicere putant, 5. tom.128.d. nihil differunt ab errore gentilium, 5.tom.126.d. dulcia pollicentur, quæ verturntur in amaritudinem, 4. tom. 817. b. ad deum non clamant in cordibus suis, sed vlulant semper in cõciliabulis, 5.tom.128.d. custodes mandatorũ dei: se esse mentiuntur, 5.tom.229.c. terrenam doctrinam suscipiunt, 5.tom.328.f. propter mentis superbiam, & falsorum dogmatum vanitatem, oblíti sunt dei sui, & finxerunt idola, & secuti sunt deos alienos, 5.tom.169.a. ad iracundiam semper prouocant clementem dominum, 5.tom.165.c. quædam sana etiam scripserunt, 9.tom.424.c. vinum Sodomorum bibunt, quod cum aspidum fèle calcatur, 5.tom. 135.c. non possunt fructus facere virtutum, quia dominum perdiderũt, 5.tom. 143.b.

hæretici & hypocritæ videntur quidem accipere baptismum, sed nescio an Christi habeant indumentum, 6.tom.307.c. despiciunt Sion, & confidunt sibi in mõte Samariæ, 4.tom.835.a. tantùm habent virtutum vmbram & imaginem, 4.to.42.f. gulæ se tradunt, ac deliciis: vescũtur carnibus: muſco fragrant, &c. 4.tom. 616. f. vano sermonum strepitu concrepantes, quærunt, quem inuenire nõ possunt, 6.tom.464.e. amicos se Christi esse dicunt: sed inimici efficiuntur eius, impugnãdo eius ecclesiam, 8. tom. 13.a. de rectitudine declinant ad peruersitatem, 7.tom.58.f. panem de cælo descendentem comedere non possunt, 4.tom. 660. f. 661.a. quasi triticum seminant, & spinas metunt, 4.tom.565.c. defecerunt, scrutinio scrutantes, 4. tom. 521. b. hæretici cùm sint impij, via eorum prosperatur, 4.tom. 563.a. in suis erroribus gloriantur, 4.tom.517.c. post multas fornicationes, & animarum deceptiones, simulant se ad pristinam reuerti veritatem, 4.tom. 517.a. nullam retinent veritatem, sed in vmbrarum similitudinem transeunt atque intereunt, 4.tom.470.f. conuersi sunt retrorsum, imitantes vxorem Lot, mutantur in statuam salis, &c. 4. tom.408.d. dicere solent, filij sumus sapientium, qui ab initio doctrinam nobis apostolicam tradiderunt, 4.tom.172.f. omnes vetus lacerant testamentum, 4.tom.168.e. deum videre se iactant, 4.tom. 77.b. cùm deorsum sint, cum principe suo excelsos se esse iactitant, 4.tom. 148.e. sibi cælestia repromittunt, & pollicentur ingentia: & tamen à dæmonibus conculcantur, 4. tom. 168. f. nolunt humiliter confiteri peccata, sed impudenter iactant iustitiam, 4.tom. 516.e. quasdam introducunt naturas, quæ non recipiunt sanitatem, 5.tom. 12.e. multiplicant sibi auaritiã malam, 5.tom.432.f. spiritu feruntur incerto, & habent alas milui, herodij, & vpupæ, 547.c. omni vento doctrinę circunferuntur, malitia fluctuãt, & falsis gurgitibus obruuntur, 5.tom.449.b. aduersum creatorem disputant, 5.tom. 391.a. turpis lucri cupidi, 6.tom. 449.a. corda vulnerant audientium, 4.tom.549.c. hominum animas noxiis & letalibus sensibus interficiunt, 8. tom. 67. a.

ædificant excelsa Baalim, dum de sublimibus disputare se dicunt, 4.tom. 597.b. totum animum turbant, ac tenebris erroris obcæcant, 4.tom. 725.b.
semper solent prospera polliceri, & cælorum regna peccatoribus pandere, 4.tom. 618.d.e. nunquam satiantur iniquitatibus suis, nisi de plebe dei, vel de ecclesia, quod possunt capere, inde satiantur, 7.tom.44.e.f. dicunt dulce amarum, & amarum dulce, 7.tom.38.e. deuorant populum christianũ, 7.tom.44.e. dominum circundant in mendacio, imò in negatione, 5.tom.159.c. sub nomine Christi, iuxta semitam ponunt laqueos, 5. tom. 139. a.
deuorant domos viduarum, & semper discunt, & nunquam ad scientiam perueniunt veritatis, 5. tom.163.a. semper nobis tendunt laqueos, 7. to. 401.e. nos à recta fidei linea exturbare nituntur, 7.tom.373.a. discordant inter se, 7.tom.38.f. ædificant sibi domum non magnam, nec ecclesiæ vbertate latissimam, sed paruulam: ædificant autem non cum iustitia, & iudicio, aliena diripere cupientes, 4.to.608.f. væ habent sempiternũ, quia recesserunt à deo, & loquuntur contra eum mendacia, impia falsitatis dogmata componentes, 5.to.128.d.
in contritione Tyri, atque naufragio suum sentient errorem, 4. tom.925.a. ad nihilum redigentur, 5.tom.91.a. ædificant ciuitatem in sanguinibus, 5.to.434.e. ore diaboli deuorati, 4.to. 222.e.
clamabunt in futuro iudicio, nec erit qui saluos faciat eos, 7.tom.60.f. quot in errore genuerunt filios, tot iugulat diabolus, 5.tom.141.c. pleniter maledictionem sunt accepturi, 7.to.356.e.f. dogmatum diuitias congregant in malum suum, 5.to. 36.f. nisi agant pœnitentiam, sicut Adama, & Seboin ponentur, 5.tom.157.c. apud Assyrios, principes suos, comedunt immunda, 5.tom.135.b. omnes pessimo dæmonum spiritu tenentur, 5. tom. 160. d. gehennæ ignibus concremandi, 6. tom. 58.d. videntur continentia, castitate, ieiunio, & quasi quadam pietatis se veste circundare: intrinsecus verò habentes animum venenatum, simpliciorum fratrum corda decipiunt, 6.to.21.c.22.d. neminem decipere possunt, nisi simpliciores, & paruos, 7.tom.198.f. non salutandi, 4. to.581.c. fugiendi post primam & alteram correptionem, 6.to. 67.b. hæreticorum terra erit in solitudinem, & in stuporem, 4.tom.626.d. eorum conciliabula, diaboli sunt foueæ, 7.tom.30.f. eorum vmbræ ad tempus prœualent, sed longo tempore corrumpuntur, 4.tom.554.f. hæreticorum moris est, vmbram de veritate trahere, 6.tom.191.c. eorum doctrina non in sensu, sed in multiloquio, & clamore versatur, 4.tom.183.c. eorum nullus est, qui non maledicat Christo, 4.tom. 578.d.e. hæreticorum os in cælum ponitur, & eorum lingua pertrãsit in terram, 4.tom.83.a. eorum mysteria vomitu & sordibus plena, 4.tom.223.a. hæreticorum alæ per huius sæculi mare volitant, & impietatem superant Ethnicorum, 4.tom.168.f. eorum omnes principes migrarunt ad synagôgam satanæ ab ecclesia Christi: & transierunt simul discordes in perfidia, in transitu concordes, 4.tom.184.d. eorum auferetur lætitia, & exultatio, 4.tom.161.b. hæreticorum caput non est Christus, 6.tom.421.c. eorum porta, est os, quo blasphemant, 4.tom.155.a. eorum omnis scientia destruetur, 5.tom.447.c. eorum generatio in tenebris est, quia lumen veritatis non possunt aspicere, 5.tom. 482.f. hæreticorum omnis cultus, est fornicatio, 5.tom. 107.c. panis, luctus est, & aquæ eorũ cœnosæ, 5.tom.91.c. conciliabula, 5.tom. 87.c. hæreticorum multitudo maxima, 5.tom. 87.b. numerus multus, 7.tom. 409.c. gladius omnes truncat populos, & vulneratos ad infernum deducit, 4.tom.963.c. hæreticorum princeps est diabolus, 4.tom. 963.c. eorum prophetas semper deus interficit, 5.to.119.c. hæreticorum corda diaboli igne succensa, vt in eis panes coquantur antichristi, 5.tom.123.c. eorum doctrina cũctis peccatis, & fornicationibus peior, 4.tom.825.c. reges & principes deus non exaudit, 5.tom.125.b. hæreticorum & gentilium quæstiones eædem sunt, 5.tom.129.b. super hæreticorum conciliabula venit aquila, 5.tom. 130. f. eorum principes ceciderunt, quamuis clament ad dominum, 5.tom.125. b. eorum conciliabula, sunt ferarum lustra, 5. tom. 128. d. hæreticorum composita laudatio, tumultus est domino, & grunnitus suis, & clamor asinorum, 5.tom.256.e. eorum cõciliabula vocantur Sãmaria, 5.tom.329. b.c.
eorum carmina dulcia sunt, & suaui voce decipiunt populos, 5. tom. 331. b. hæreticorum filiæ compositæ, sermo compositus, & sensus sordidus, 7.tom.409.a. horum perelegans, & verissima descriptio, 7.tom.409.a.b. hæreticorum oues fœtosæ abundantes in egressibus, 7.tom.409.c. horum in plateis non clamor Iesu, 7.tom.410.d. lacus, & speluncæ, 5.tom.149.b. hæreticorum corda inter se diuisa, & contrariis repugnant sententiis, 5.tom.144. f. horum singuli habent deos suos, 5.153.c. hæreticorum omnia figmenta, idola sunt, & simulachra gentium, 5.tom. 163.a. horum sermo affabilis, & blandum eloquium, 5.tom. 59.c. principes, dæmones, 5. tom. 142.c. condemnatio, nostra salus est, 6.tom. 59.b.c. hæreticorum altare sacrilegium, 6. tom. 295. c. horum in ruinosis conciliabulis quicunque habitauerit, gladio cadet ecclesiastico, 4.tom. 973.a. hæreticorum venter repletus fuit mysteriis ecclesiæ antequam aberrassent, 7.tom. 53. b. horum filij condemnationem habebunt, 7.tom. 53.b. horũ sensus omnes nocti ac tenebris comparandi sunt, quia lumen non habent veritatis, 8.to.67.b. hæreticorum palæ nihil sunt ad triticum ecclesiæ, 4. tom.618.d. horum hodie contra seruos dei cogitatio est, vt calumnias struant, & sanctos viros accusatione præueniant, 4. tom. 595. c. horum patriarchæ implent locum dei sanguine deceptorum, & innocentium, 4.tom. 597.b. horum sermo serpit, vt cancer, 4.tom.582.d. hæreticis displicet ecclesia, 7.to.227.b. his loquentibus, horror ac tremor inuadit infelicem populum, 5.to.166.c. hæretici cur diuites dicuntur esse, 8.tom.77.b. his omnibus iniquitas alligata est, 5.tom. 190.d.e. his dicentibus dominum Iesum dicetur, nescio vos, 4. tom.487.a. apud hæreticos omnia euangeliorũ loca scandalis sunt plena, 6.tom.67.c. hæreticos deus cibabit angustiis, ac dabit eis potum aquam fellis, 4.tom.1084.d.
Hai interpretatur abruptum, 6.tom.428.d.
Haila, Esau possessio, 5.to.293.b.
Hailon, turris in terra sancta, 4.to.1098.e.
Hala fluuius, 4.tom.271.b.
Hamath, vrbs in finibus Damasci, 5.tom.571.a.
Hamus in bonam partem, verbum domini, quo Leuiathan extrahitur, 4.tom. 958. f. in malã partem, hamus diaboli, sermo peruersus, cuiusmodi hæreticorum sermo, quo fideles capiuntur, 5. tom. 426.e. hamo diuinitatis captus à Christo dæmon, 9. tom. in symbolo Ruffini, pag. 6. à principio.
hami & sagenæ differentia, 8.to. 153.c
Hanameel, filius Sellum, Hieremiæ consobrinus donum vel gratia dei interpretatur, 4.tom.665.c.
Hanes, Ægypti ciuitas, 4.to.240.d.
Haruspices seu Aruspices, 4.to.335.a.110.d. sunt qui ab aris, alij ab haris inspiciendis, Aruspices, seu Haruspices dictos volunt. Haram, auem quandam, quam illi obseruarent, Seruius vocat. Donatus ab haruga, hoc est, hostia, vt Festus etiam interpretatur: & Hieronymus non dissentit, quam illi inspicerent, appellatos vult: Tages, inquit Isidorus, ex haris Haruspicinam dictauit: sic enim ibi legendũ, non horis.
Hasta vigilans, animi virtus, 8.to.145.c.
Hasida auis, 5.to.547.a.
Hasdrubale capto, eius vxor in patriæ incẽdium se coniecit, 6.to.422.f.
Hauran ciuitas vbi sita, 4.tom.1091.a.
Hebdomadum Danielis expositio, 4.to. 1147.b. hebdomades septuaginta prædictas à Daniele expletæ fuerunt in expugnatione Hierusalem per Vespasianum facta, 4.to.1153.a.
Hebion in asino & boue simul arabat, 9. to.6.
Hebionitarum hæresis, 4.to.498.d.
Hebræus interpretatur, περάτης, hoc est, peregrinus, seu transitor, 4.to.763.c. Hebræi omniũ penè linguarum verbis vtuntur, 4. to. 61.c. Hebræi characteres antiqui iidem qui & Samaritani, 4. to. 782.a.b. parui erant apud Hieronymum, 4. tom. 871.c.& f. vocales non habent Hebræi, 4. tom. 628.d. quia punctis, & pronunciatione, non scriptis litteris, vt Græci & Latini faciunt, vocales exprimunt, hoc dicit. Æthiopes simili modo virgulis, litteris affixis, vocales explicant: vt ex grammatica Æthiopica, quam nos Iulij III. temporibus, Marcello Ceruino Cardinali, qui Marcellus secundus Põtifex postea fuit, dicata, Romæ edidimus, cognosci potest. Commoda sunt autem puncta (quæ Hieronymus accentus vocat, & ad legendum, & intelligendum: nec sine magno iudicio fuere postea ab Hebræis inuenta. Quibus & si forte Hieronymus caruit, non incongruum tamen est illa apponi. Sic enim quod voce, & ore ille protulit, signis nobis explicatur: alioqui incerta esset lectio, nec quam ille ex multis secutus esset, constaret. Hoc obiter cõtra eos sit dictum, qui Hebraicis nominibus pũcta à nobis apponi non debuisse, eo modo quo vbique terrarum consuetum nunc est, contendunt. Sicut autem vbi constat quomodo ille legerit, vti in re certa, puncta apposuimus: ita vbi incertum erat, & alio modo ipse, alio Lxx. vel alij, legerunt, vt diuersitatis ratio internosceretur, omissa à nobis sunt. Hebraica nomina pro varietate accentuum variè interpretantur. Hebræi quo ordine proponãt pueris scripturas, 8.to. homilia 1. in cant. cant. initio. eorum obseruantia circa cantici cãticorum lectionem, ibid. Hebræorum voluminum veritas, 6.tom. in cap. 2. Matth. Hebraicos codices ab Hebræis esse vitiatos, 4.tom.55.a. Hebræi præceptoris sui D. Hieronymus meminit, 4.to. in cap. 22. Esaiæ. Hebræorum linguam esse Chaldaicam, 4. tom.1105.a.
Hebræa multa verba sunt, quæ in Latinum trãsferri non valent, 6.tom. 369.c. hæc pro accẽtuum diuersitate, & mutatione litterarum, variè interpretantur, 4.to.920.c. Hebræa nomina Septuaginta interpretes Græco sermone declinant, 5.tom.110.d.
Hebraica verba sunt mysteriis plena, 7.to.246.e.
Hebraica verba sunt hæc, alma, nugæ, mensura, Iris, 4.tom.61.b. φορεῖον, seu ferculũ, Hebraica vox est, 4. tom. ibid. Hebraica verba cum sua interpretatione, scriptura vbi ponat, 6. tom.311.a. Hebraica lingua Syriacæ vicina, 6. tom.288.f. Hebraicę linguæ proprietatem Græcus & Latinus sermo exprimere non potest, 7. tom. 346. d. Hebraica lingua omnes in fine locuturos Hebræi somniant, 5.to.491.b.c.
Hecatontas ex decem decadibus struitur, 5.tom. 245.a.
Hedera seipsam sustentans, Kikaion, 5. tom. 323.c.
Helchias interpretatur, pars domini, 4. tom. 665.c.
Heli filij, pestilentiæ filij, hoc est diaboli, 4. tom. 486.d.
Helia, est Hierusalem, ab Heliano Imperatore restaurata, 4.to.466.d.
Helias, vir pilosus, quod erat virilitatis argumẽtum, 4.to.981.b. interpretatur, deus dominus, 5. to.361.b. Helias diebus quadraginta ieiunauit, 5. to.318.f. ieiunans familiaritate dei satiatus est, 4. tom.417.a. Helias & Moyses in transfiguratione Christi, quid mysticè significant, 4.to.1053.a. Helias in cælum raptus, 4.to.492.c.
Heliodori presbyteri opera, 9.to.599.c.
Heliospolis, Hebraicè, interpretatur, dolor, 4.to. 948.d.
Helisæi sepultura, 5.tom. 289.a. Helisæus licet corporis haberet caluitium: tamen quia Nazaræus domini erat, cincinnis capitis fruebatur, 4. to.768. e.f. hic steriles aquas, vitales fecit, 5.t.80.f. Christi figura, 7.to.145.b.
Heliu gentilitatis habuit imaginem, 8. tom. 162.f. Heliu & Balaam typum præferunt philosophorum, qui à foris, id est, extra fidem positi, insidiantur ecclesiæ dei, 8. to.9.a. Balaam fuisse dicitur, ibidem. per quattuor locutiones incedit, ibidem.
Helkesa, viculus, vbi Nahum natus fuit, 5. tom. 385.c.
Heluidij hæresis, 4.to.1056.d.
Helleborum Chrysippi, 6.tom.in cap.1. ad Galatas, quo se is philosophus Stoicorum cum Zenone princeps purgabat, vt acutiori ac saniori esset ingenio in disputando.
Hemath minor ciuitas, quæ Epiphania dicitur, 5.tom.259.b. Hemath, & Arabia, idem, 4.to.80.f. interpretatur, furor, 4.tom.1090.c.
Heminæ excelsæ & potentes, 7.to.in Psal.41.
Hen, id est, gratia, 5.to.552.c.
Heraclius diaconus, 4.to.95.c.
Herbę peccatores sæpe significant, 8.tom.24.e.
Herinacius auis, 8.tom.267.c. herinacij natura, 7.tom.305.c.
Hericius habitabit in deserta Babylone, 4. tom. 152.f.

Hermes, auctor libri pastoris, 5.tom.126.e. fuit hic Pauli discipulus: de quo ad Romanos scribens, ait: salutate Hermen. Quod ipsum sectatur etiam Origenes libro 10. in epistolã ad Romanos. Damasus tamẽ Aquileiensẽ, Pij primi fratrẽ, fuisse Hermẽ scribit: Dorotheus Philippoleos Episcopum facit.
Hermodin mons modicus, homo Christus appellatur, 8.to.73.c.
Hermogenes à D. Paulo exactori traditº, 4.t.146.d.
Hermon mons, quid significet, 8.to.131.a. interpretatur, ἀνάθημα, hoc est, condemnatio, 7. to.386.e. 9.to.253.d. Hermonis montis benedictio, & ros descendit in montẽ Sion, 7.to.385.a.7.to.386.e.f.
Hermõ idẽ mõs est, qui & Sanir, & Sanior etiam dicitur: Amorrhæi Sanir, Sidonij Sanior vocant: mõs est trans Iordanẽ in terra Amorrhæorũ. Deut. 4. duos autẽ huius nominis fuisse montes apparet, 1. Paral. 5. cap. Altiorẽ ex eis esse scribunt, qui Trachonitidi regioni imminet: minorem nõ procul à Gelboë iuxta Iordanẽ. de minori loquitur Dauid Psal. 41. dum ait, de terra Iordanis, & Hermonis à monte modico.
Herodes duo, pater, & filius, 6.to.6.d.
Herodes, Antipatri filius, interfecto Hircano, regnũ Iudęorũ senatusconsulto accepit, & primus alienigena Iudæis præfuit, 4.to.1150.d. hic ab Augusto Cæsare rex Iudæorũ cõstitutus, vt tributis præesset, & Romano pareret imperio, 6.to.105.a. Herodes, vulpes appellatur, 4. tom.152.c.4.tom. 349.c. Herodes, sub quo passus est Christus, frater eiº Herodis, sub quo dominus fugit in Ægyptũ, 6.t.60.d.e. Herodes & Pilatus inter se discordantes, in passione domini amicitia fœderantur, 4.tom.58.d.
Herodes Lugdunũ relegatus, 6.to.6.d.
Herodes magnus Ascalonita, sub quo Christus natus est, & qui inferiores bimatu iugulauit infantes, 6.to.60. d. e. Antipatri filius fuit, proselytus, & primus ex alienigenis rex, 5.tom.101.c.
Mortuus est autẽ Herodes anno ætatis suæ lxx. (vt Iosephus testatur) regni autẽ xxxvii. quinto die post Antipatrũ filiũ necatũ, anno autẽ xxiiii. postquã Antigonũ interemit. Sæuissimo autem mortis genere absumptus est, colico dolore, magno circa pubẽ cruciatu, verẽdis vermiũ eruptione putrescẽtibus, pedibus luridis, ac aqua intercute tumẽtibus, creberrima cũ anhelitus respiratione, fœda tentigine, omni corporis fœtẽte cõpagine, præter ardẽtissimã febrim, quæ illũ absumpsit: ita vt sæuitiæ, & crudelitatis suæ meritas luisse pœnas omnes crediderint. Habuit hic ex pluribus vxoribus multos filios: filias itidẽ tres, Salomẽ, Cyprim, & Berenicem: Ex filiis tres iugulauit, Aristobulum, Alexãdrum, & Antipatrũ: Superstites reliquit Archelaum, & eius germanũ fratrẽ Philippũ: ltẽ Herodẽ cognomento Antipatrum, & Lysiam, siue Lysaniam. Regẽ in testamento Archelaũ scripsit; Herodẽ verò Galilææ, & Beroæ Tetrarchã: Philippum autem Tetrarcham Trachonitidis, Galaunitidis, Bathanię, & Baniadę. Augustus cõfirmatis his postremis Tetrarchiis, Archelaũ regis nomine abstinere iubẽs, Tetrarchã illũ quoque esse cõcessit, dans ei dimidiam partẽ illius quam ei pater reliquerat: pendebant autem Archelao tributa, Hierosolyma, Cæsarea, Sebaste, Ioppe, Gaza, & Gadara, Idumæa, & aliæ Iudææ vrbes, talenta videlicet quadringenta singulis annis: Lysania verò Abilinæ, & omnium quæ in mõte Libano erant, Tetrarcha fuit. Salomæ autem sorori suæ reliquit Herodes, quod Augustus approbauit, Iamniã, Azorum, & Faselidam.
Herodes cognomẽto Antipater filius magni Herodis, Galileæ Tetrarcha: is scilicet ille qui Christũ, irrisionis causa, alba induit veste, 6. to.5.c. hic Philippo fratri, qui Tetrarcha erat Iturææ, & Trachonitidis regionis, Herodiadẽ vxorẽ aufert, 6.t.60.d. de qua reprehẽsus à Ioãne Baptista caput eius obtrũcat, ibid. in honorem Tiberij Tiberiadẽ cõdit: & Liuiadẽ in honorem Liuiæ matris Tiberij, Augusti vxoris: Sicut Philippus frater eius in laudem eiusdẽ Tiberij Cæsaris ædificauit Cæsareã, Philippi cognominatã, in Phœnicia, quæ & Paneas dicta est: & in honorẽ Iuliæ filiæ, Iuliadẽ condidit, 6.to.72.d.
Eã quã Herodes cõdidit, Liuiadẽ Eusebius vocat: Iosephus autẽ libro xviii. cap. 6. Antiquitatũ Iuliadẽ nominat. Mendosum autẽ esse Iosephi codicem ea ex causa certũ est, quòd Augusti vxorẽ, quam Liuiã fuisse constat, à qua dictam vrbẽ asserit, Iuliam, quę filia Augusti, nõ vxor fuit, semper appellat. Fuit autẽ Tiberius Augusti priuignus, mox gener, postremò adoptione filius, vt Suetonius, & Eutropius scribũt. Hũc Herodem Tiberius Cæsar, Lugdunum Galliarum relegat, fratrẽmque eius Herodem successorẽ regni facit, 6.to. 5.c. A. C. Caligula Lugdunũ vnà cũ Herodiade relegatũ Herodẽ, eiúsque regnũ Agrippæ, Aristobuli filio, qui eũ Cæsari per litteras accusauit, veluti qui se ad rebellionẽ, multis armis collectis, præpararet, donatũ scribit Iosephus libro Antiquitatũ xviii. cap. xvi. Sed Hieronymus ipsum Caiũ, ex prænomine (vt reor) Tiberiũ vocat: deest autẽ vox Caius. Sic quoque Claudius successor Caij, Tiberiũ Claudiũ se in epistolis apud Iosephũ inscribit, Agrippa etiã cui Herodis regnũ donatũ fuit, de quo statim dicetur, nepos ex fratre Aristobulo Herodi Tetrarchæ fuit, non frater nisi ex scripturæ cõsuetudine fratrẽ interpretari velimus, quẽcumque propinquũ. Regnauit autem Herodes Tetrarcha annis, xxiiii. & in exilio obiit. Herodes Agrippa, ex Aristobulo filio magni Herodis nepos: Cyprim Salomæ magni Herodis sororis filiam hic duxit vxorẽ: genuítque ex ea Agrippã, & Drusum: & filias tres, Berenicẽ, Mariamnẽ, & Drusillã: sororẽ autẽ habuit Herodiadẽ illã, ad cuius preces Ioãnis Baptistę caput amputatũ est. Venit hic Romam antequã Tiberius imperaret: sub quo totũ profudit patrimoniũ, vt Iudææ regnũ adipisceretur. Nõ solũ autẽ nõ obtinuit, sed cõiectus ab eo in carcerẽ est, quod publicè Deũ precatus esset, vt Tiberius moreretur, & Caius Imperator fieret, Mortuo Tiberio, Caius, cui ille erat amicissimus, è vinculis erutũ, regẽ Iudææ declarauit: & post aliquod tẽpus, misso in exiliũ Herode Tetrarcha, partẽ illius, deinde etiam Philippi partẽ regno adiecit, vt scribit Philõ in libro legationis suæ ad Caiũ, & in libro cõtra Flaccũ. Aderat hic Romæ eodẽ tẽpore quo Philõ: ipséque ne Caij statua Hierosolymæ in tẽplo locaretur, precibus libello datis, ab Imperatore obtinuit. Claudius deinde (vt Iosephus prodit) nõ solũ regnũ illi cõfirmauit, sed Lysaniæ etiã partẽ regno adiecit, id est, Abilinã, & quæcũque in ditione mõtis Libani cõtinerẽtur. Hic est Herodes ille (sic enim illũ Lucas appellat) qui occidit Iacobũ fratrẽ Ioãnis gladio: & videns quia placeret Iudæis, apposuit vt apprehẽderet & Petrũ: quẽ cepit, & in carcerẽ posuit: vt scribitur Act. 12. Falsum enim est, sub Herode Tetrarcha, in cuius tẽpora Eusebius ea cõfert, hoc factũ. Is enim, qui Iacobũ occidit, & Petrũ i carcere tenuit, percussº ab angelo interiit. Act. 12. qꝰ Cæsareæ illi accidisse quæ turris Stratonis olim dicebatur, dum in honorem Claudij Cæsaris veste vndique argento contexta, spectacula ederet, & populus illi, veluti deo nõ homini, acclamaret, non solùm Lucas in Actis, vt diximus, Apostolorum prodit, sed Iosephus ipse latè prosequitur libro Antiquitatum 19. cap. 7. Herodes autem Tetrarcha nunquam in regnum rediit, sed in exilio vitam peregit. Agrippa alter, huius Agrippæ filius, Claudio Cæsari à patre commendatus, annorum 27. cùm pater moreretur, factus grãdior, à Claudio ipse quoque regnum obtinuit: Philippi & Lysaniæ Tetrarchiis illi tributis. Hic autẽ est Agrippa ille, coram quo, & Festo procuratore luculentam illam orationẽ Paulus Apostolus habuit, quę scribitur Act. 25. & 26. Regnauit autẽ hic annis 27. sicut pater suꝰ annis plus minꝰ octo regnauerat.
Herodias filia regis Aretæ: quam Philippo fratri Herodes tulit vxorem, 6.tom.60.d. Herodias (vt dilucidè testatur Iosephus libro Antiquitatum 18. cap. 13.) Aristobuli filia fuit, soror Agrippæ regis. Nupta hæc erat prius Philippo, Herodis, ex diuersa tamen matre, fratri, quem Philippum Herodem quoque Iosephus cognominat. Vocatus Romam Herodes in domo Philippi hospitatus, captus amore Herodiadis est: tractans propterea cum ea de nuptiis, conuenit inter eos, vt filiam Aretæ Arabiæ regis, quæ illi tunc erat vxor, Herodes prius excluderet, sicque reuersus ab vrbe Herodiadem duceret: quod postea factum est. Præsentiens hoc prior vxor, antequam ciiceretur, viri permissu, qui nihil tale illam sensisse rebatur, Macheruntam (quod oppidum in confinio Arabiæ, Herodisque ditionis erat) concedens, à militibus Aretæ excepta, ad patrẽ confugit. Et hæc causa fuit, vt Areta rex ob vindictam eiectæ filiæ, bellum Herodi intulerit. Hic est ille Areta, cuius præpositus, occlusis portis, Paulum Damasci comprehẽdere nitebatur, vt ipsemet Paulus testatur, 2. Cor. 11. Hæc omnia ita enarrat Iosephus loco illo quem diximus. Hieronymus aliter ab hac contexit historiam. Eam autem vnde habuerit, an potius μνημονικὸν ἁμάρτημα sit, mihi incõpertũ.
Herodiadis & meretriculæ Flaminij Romani ducis comparatio, 6.tom.61.b.
Herodiani qui fuerint, 6.tom.105.a.
Herodius omnium volatilium maximus, aquilã vincit, & comedit, 7.tom.305.b. Herodius spiritualiter, 7.tom.305.b.
Herodotus citatur, 4.tom.in cap.14.36. Esaiæ, & in cap. 30. Ezech. & 5. tom. in prœmio in Ionam. Quòd dicit historiam Cambysis, & Ægypti prouinciæ situm, hominum mores, & instituta, caulámque regis mortis plenè ab Herodoto narrari, cũcta verè dici inuenies, si secũdũ illiº, ac tertiũ perlegeris lib.
Hesperia & Italia, idem, & cur, 4.tom.49.a.
Hesper & Mardochæi historia, sub Artaxerxe, Darij & Parisatidis filio, qui ab Hebræis Assuerus appellatur, 4.tom.748.e. Hesper occidens aduersarios, fuit ecclesiæ typus, 5.tom.463.a
Hethalon interpretatur, incunabula mœroris, 4. tom.1090.e.
Hetrusci, nunc Trusci, 4.tom.494.e.
Heu, heu, heu, domine deus, 4.tom.790.e.
Hexapla Origenis continebant in sex columnis vetus testamentum, hoc est, Hebraicam veritatem in prima, Græcam interpretationem illi respondẽtem in secunda: in quatuor aliis, Septuaginta, Aquilæ, Symmachi, & Theodotionis, singulis singulas per ordinem interpretationes, 6.tom.464.c.f.
Hieremias fuit ex vico Anathoth. 4.to.503.b.c.
Hieremiæ pater, Helchias, frater Sellum, 4.tom. 665.c. fuit virgo, 4.tom.614.d. Hieremias antè, quàm exiret de vulua, sanctificatus, & in gentibus propheta positus, 4.tom.29.c. 5.tom.242.f. interpretatur, ὑψηλὸς κυρίῳ, id est, excelsus domini, 4.tom. 665.c.5.tom.177.b. Hieremias fuit de sacerdotum genere, 4.tom.503.c. architectus, 4. tom. 28.e.
Hieremias, mons sanctus, 7.tom.418.a. quando prophetare incœpit, 4.tom.1103.b. nempe adhuc puer, 4.tom.503.b. missus est in lacum à populo Iudæorum, 5.tom. 573.c. de cisterna luti, & mortis periculo liberatus, 4.tom. 635.c. deplorat ruinam Iudaici populi peruersi, 4.tom.679.a. lamentationes super euersione Hierusalem quatuor scripsit alphabetis, 4.tom.912.f. cur, & cuius rei causa scripsit lamentationes, 5.to.598.e.f. à pseudopropheta passus iniuriam, 4.tom.642.e. occisus, 6.tom.101.c. Viginti libros in Hieremiam edidisse Hieronymum, D. Antoninus ex Vincentio refert: cùm tamen non extent nisi sex. Qui enim in lamentationes Hieremiæ tres circunferuntur quos nos vti maximè ad Hieronymi, & spiritum, & eruditionem accedentes, suo nõ dimouimus loco) Rabani Mauri esse aliqui existimant: & hoc nomine in Germania inter Rabani opera typis iam sunt excusi. Ego cuiusuis, etiam ipsius Hieronymi, potius quam Rabani existimarim: cùm non suopte ingenio, ac propria lucubratione exponentem, sed coaceruatorem quẽdam, ac suorum auctorum propriis verbis, propriísque sententiis, opus suum intertexentem Rabanum nouerim.
Hiericho interpretatur, luna, seu anathema, 6.to. 177.a. 7.tom.395.b.
Hiericho ad clangorem tubarum corruit, 5.tom. 190.d. Hiericho, est iste mundus, qui in septem diebus subuertitur, 7.tom.257.c.264.d. Hiericho duos emittit exploratores, vnum in circuncisionẽ, alterum in gentes, Petrum, & Paulum, 7.to.258.d.
Hierobaal, cognomentum Gedeonis, 5.to.152.c.
Hieroboam, filius Nabath, de tribu Ephraim, quæ eadem appellabatur, tribus Ioseph, 4.tom.541.b.
Hieroboam interpretatur, χρονισμὸς, id est, temporalitas, siue mora, 84.e.
Hieroboam alter, sub quo Amos prophetauit, 5. tom. 210.d. Hieroboam interpretatur, δικασμὸς λαῶν, id est, iudicatio, vel causa populi, 5.to.210. d.e.
Hieroboam primus in populo schisma fecit, 5. to.86.f.87.a. vitulos aureos fecit in Dan, & Bethel, vt populus errore seduceretur, 4. tom. 57. c. 657.a.5.tom. 108.f.110.f.
Hieroboam, hæreticorum figura, 5.tom.575.a.
Hieronymi nomen quomodo interpretatur, 9. tom.720.d. eius patria & parentes, 9.tom.720.c. præceptores, 9.tom.721.a. mores, 9.tom.725.a. victus ratio, vestitus, & mores, 9.tom.679.c.
Hieronymus, quæ vox sacram legem, aut verius sacrum nomen significat, adhuc puer, & grammaticæ vacans, Iudaicam aspernatæ interitum audiuit, 5. tom. 457. b. c. Romæ puer liberalibus artibus

eruditur:ac diebus dominicis basilicas, sepulchra, & cryptas martyrum,cum aliis pueris inutilit,4.to. 1012.f. Romæ adolescens fictis litibus in dicendo se exercet,6.tom. 288.d.e. scholam rhetorum egreditur,5.tom.287.b.c. in Galatiam pergit, 6. tom.299.a. multo tempore ab Hebræis eruditur, 5.tom.336.c.& 337.a. Lyddæ Hebræum quẽdam doctum audit, 5.tom.435.c. Hebræorum doctrinam in veteri sequitur testamento, 5. tom. 539.b. Hebræorum expositiones Latinis ingerit, 5. tom. 336.c. multum amittit in lingua Latina ob Hebraicum studium, 6.tom.329.b. ex Hebraica lectione stilum sordidans,& venustatem amittens, 5. tom. 518.f. habens ante oculos illud præsepe in quo dominus vagiit,peregrinos in monasterio suscipit,4.tom.872.f. Hieronymus Eliæ, Samueli & Ioanni Baptistæ comparatur, 9.tom.679.b. hic flagellatus à deo propter nimiam Ciceronis lectionem, 9. tom. 722.c. Hieronymi cum Ioanne Baptista comparatio, 9. tom. 642. c. d. Hieronymus Romam adiit, & ibi fidem Christi suscipiẽs,presbyter Cardinalis est ordinatus,9.to.721.a.

Roma exiens, proficiscitur Constãtinopolim ad audiendum Gregorium Nazianzenum, 9. tom. 644.b.723.a. crebris pernoctationibus imitabatur angelorum officia,4. tom.1123.a. seruat illæsos duos iuuenes falsò morti destinatos,9.t. 701.a.

ter in die carnem diris verberibus flagellabat, 9. tom.679.d. quot & quanta in eremo pertulerit, 9.tom.723.c.d. Hieronymi morientis oratio ad Christum,9.tom.666.b. hic moriens sacratissimũ Christi corpus recipit, 9. tom. 668.a. morientis extrema verba,9.tom.673.a. ad Eusebium & cæteros discipulos,9.tom.645.c.d. Hieronymus nonagesimo octauo ætatis suæ anno obiit, 9.to. 645. b.730.b. discipulis suis iussit, vt corpus suum sepelirent iuxta præsepe Christi,9.tom.668.a. Hieronymi miracula post mortẽ,9.to.674.c.d. & seq. 9.tom. 688.a.b. ipsius anima apparuit Cyrillo Episcopo, 9.tom.673.d. & D.Augustino,ibid. 681. a.b. & Seuero in ciuitate Turonensi,ibid. 683.a.

Hieronymi opera,9.tom.724.c.d. eius laudes descriptas à D. Augustino,9.tom.679.a.b.& seq.

Hieronymus impeditus hospitum susceptione, scribere non potest,nisi furtiuis noctiũ horis; vide 2.to. frequenter morbis,& ægritudinibus conflictatur,4.tom.351.a.b. post grauissimam corporis ægrotationẽ Amos prophetam exponit,5.tom.259. & 260.a.& d. studio animum pascit,& sæculi calamitatum obliuiscitur,dierum miserias nocturnis compensans lucubrationibus,4.tom.899.b.c. historiam priùs semper exponit, mox sublimiorem sensum ponit,5.to.464.f. & sequent. oppressus, afflictus,& repulsus in hoc sæculo fuit, 5. tom. in cap.1.Agg. Alexãdriæ à Didymo multa discit, 5.to. 82.f.& 83.a. sacros codices testamenti veteris ex Hebraico transfert κατ' ἀκρίβειαν, 4.tom.971.a.b. interpretationem suam Apostolis testibus defendit,5.tom.153.b.c. Hebraicorum, Græcorúmque eruditionem suæ linguæ hominibus,idest, Latinis, tradit, 4.tom. 561.b.c. pro faciliori intelligentia Latinitatem interdum non seruat, 4.tom.1015.a.b. vertit Eusebij Chronica, 4. to. in cap. 4. Daniel.

Hieronymus cùm exponeret Oseæ,quadringẽtesimus paulo minus à Christo agebatur annus,5. to. in cap.3.Osee. non potest interdũ emendare, quæ scribit,4.to.in proœmio cap.20.Ezec. de Hebraica interpretatione reprehenditur,4.tom.in cap.33. Ezech. aliorum sententias,auctoribus non nominatis ponit,4.to.501.c. etymologiam verbi, Sum, inuenire non potest,4.tom.ad finem,26. cap.in Esaiã. Hæretici illũ persequũtur,4.to.845.b.c. de loco Pauli ad Galatas se cõtra Augustinum tuetur, epistola,89. eius aduersarij epistolas plenas mendaciis contra eũ per orbẽ mittũt, 4.tom.615.b. vti Origenis scripta cõpillare redarguitur, 5.to. 355.a.

eius libros contra Iouinianum, & commẽtarios ad Ephesios Ruffinus taxat,4.to.501.502.c.f. tanquam sermonis esset sterilis,ieiuníque, incusatur, ibid. notariorũ,non sua scribit manu,4.to.871.c.

Hebræa volumina vix legit, quæ componit vix emendat,4.tom.871.c. Græcos commẽtarios fratrum tantùm voce cognoscit, ibid. se non errasse in genere torquis defendit,4.tom.1127.c. eius patrium solum cum Thracia, & Illyrico destructũ, 5. to.in cap.1.Sophon. defendit se,quòd mulieribus, scribat, non viris,5.tom.463.a. quòd adolescentulis vinum vitandum dixerit,reprehẽsus, 6.to.419.c.

Bibliorum translationem alicubi emendat,4.to. in ca.38.Esaiæ. orat,vt à persecutoribus suis liberetur,5.to.443.b.c. Romæ quæ passus sit, 9. to.epistola Eusebij de morte Hieronymi. Hieronymi obitus ab Eusebio scriptus,ibid. mors & expiratio describitur,9.to.in eadem epist. Eusebij,sub finem. quale eius corpus, cùm esset morti proximus,in eadem epist. regulam Hieronymi quis,& qua ratione instituerit,vel confirmauerit, 9.tom.510.c.d.

Hieronymus historicus,4.to.1103.1104.a.e.

Hierosolyma,Iudææ metropolis,6.to.283.c. immota fixa,quæ manet, immobilisque fœlicitas,6.to.178.f. Hierosolymis benè vixisse,nõ autem fuisse,laudãdum est, 9.to. 529.b. Hierosolymitani templi destructio vsque ad mundi consummationem duratura est,9.tom.4.a.

Hierusalem,in medio mundi sita, est vmbilicus terræ,4.tom.754.e.f. in montibus posita, 5. tom. 96.d. interpretatur,visio pacis,4.to.4. 184.f.

tribus nominibus appellatur,Iebus,Salẽ,& Hierusalem,5.to.572.d.4.to.362.e. Hierusalẽ & Sion vna est vrbs,4.tom.365.a. Hierusalem appellatur Libanus,4.tom.260.e. Hierusalem quattuor modis intelligi potest,4.tom.812.f. regis magni ciuitas,5.tom.7.b. cur nuncupata ciuitas Dauid,4. to.11.a. cur dicitur,sancta ciuitas,4.to.365.a.b. 6. tom.143.b. nequaquã in Palæstinæ regione quærenda,quæ totius prouinciæ deterrima est, 4.tom. 346.d. est libera,quæ est mater nostra, 5.to.214.f.

Hierusalem cælestis,mater omnium nostrũ, 4.t. 1067.c.7.tom.85.b.5.tom.37.a. Hierusalem, quæ sursum est mater sanctorum,6.to.322.f. Hierusalem,mater principum,leæna vocata,quę leunculos genuit & nutriuit, 4.to.858.f. Hierusalem spiritualis,est anima Christiana,4.to.694.f.695.a. eius descriptio,4.to.442.d. Hierusalẽ,id est, anima electa non cessat pro inimicis orare,7.to.167.b. de Hierusalem dominus dabit vocem suã, 5.t.209.a. & 211.a. de hac domini verbum est egressum, 5. to.200.f. Hierusalẽ à Pompeio capta:& postea à Tito & Vespasiano:& post annos quinquaginta ab Ælio Hadriano vsque ad solum incensa, atque deleta ita, vt pristinum nomen amiserit, 4. tom. 764.d. Hierusalem anno quadragesimo secundo post domini passionem deleta est,7.tom.329.c.

vsque ad inferos humiliata,4.tom.409.c. Hierusalem terrena in inferno cum dæmonibus cruciata, infructuosè præterita peccata deplorat,4.to. 681.b.c. Hierusalem ab hoste extrinsecus obsessa, omnem decorem iocunditatis suæ perdidit intrinsecus, 4.tom. 681.a. destructa pro impietate sua, non ædificabitur in æternum, 4.tom.201.b.c. occidit prophetas, 5. tom.7.a. facta est domus alienorum, 4.tom.201.b. templo subuerso, incensa, 5. tom. 101.c. Hierusalem conuersa est in picem, 4.tom. 267.a.b. aduersus Hierusalem congregabuntur omnia regna terrarum, 5.tom.593.c. Hierusalem & Iudeorum calamitatum catalogus, 4.to. 747.c.748.d. Hierusalem sub Ælio Hadriano postremò euersa, 4.tom.8. cur Aelia dicta, 4. tom. 598.c. Hierusalem viuis lapidibus extructa, 5.to. 7.a. propter Hierusalem non quiescam, 4. tom. 450.e. Hierusalem,ecclesiæ figura, 5.tom.104. e.

Hierusalem dominus zelatus est zelo magno, 5. tom. 527. a. Hierusalem fiet gaudium omnis terræ, 4.tom. 450.f. Hierusalem quatuor modis in scripturis sanctis intelligi debet,& quibus, 4.to. 345.a. hæc in scripturis sanctis semper typum habet ecclesiæ, 5.tom.490.d. Hierusalem, id est,ecclesia primitiuorum, & ea, quæ per apostolos ædificata est, 4.tom.450.e. in Hierusalem regnabit dominus exercituum, 4. tom. 200. f. hæc oliuæ pulchræ & fructiferæ comparata, 4.tom. 560.d.

Hierusalem murus, est dominus, 5. tom. 531.c.

Hierusalem pro animabus fidelium accipitur, 5.to.558.e. à deo electa, ecclesiam significat, quæ pacem domini contemplatur, 5. tom. 536. d. de Hierusalẽ eiici quid significat, 4.tom.643.c. Hierusalem matrem suam Christus reliquit in has terras veniens, 6.tom.425.b. hæc de ruinis ab Aelio Hadriano imperatore restaurata,& Aelia vocata,4. tom.1153.c. Hierusalem sicut aceruus lapidum erit,5. tom.349.a. absque muro habitatur, 5. tom. 532.e. hanc in mille annorum regno instauradam, fabulantur Iudaizantes, 4.tom. 381. b. hæc restaurabitur secundum Iudæorum opinionem, 5. tom.205.a. 206. d. Hierusalem mysticam dominus destruxit, 4.tom.689.b. hæc & Samaria cur sorores dicantur, 4.tom.883.c. Hierusalem muri & portæ, quæ & quales, 7.tom. 257.a.b. muri virtutes animæ,& ecclesiæ, 7.tom. 157.c. in Hierusalem sancti diuinam circunstant maiestatem, 7. to. 177.b. Hierusalẽ amatores qui sint, 5.to. 92.d.

huius desolatio vsque ad consummationẽ mundi persueurabit, 4.tom.1153.c. hanc in consummatione mundi cum lucerna scrutabitur dominus, 5.tom.472.e. hæc in generationem & generationem habitabitur,5.tom.207.a.208.e. Hierusalem peccatorum catalogus,4.tom.529.a.

Hieu fingens se Baal idolum colere, eius idoli sacerdotes interfecit,6.tom.287.f.288.d.

Hilarionis monachi commendatio,9.tom.526.b.

Hilarius confessor, diuo Hieronymo contemporaneus,4.tom.441.a. lucerna ecclesiæ, 9. tom. 599.a. Latinæ eloquentiæ Rhodanus, Gallis, & Pictauis genitus,6.tom.297.c. eius opera,9.tom. 600.c. hic beatus antistes, inter procellas mundi magnus ecclesiæ sustentator,7.tom.173.a.

Hilarius Arelatensis episcopus, quis fuerit, 9. tom.in catalogo illustr.viror.

Hin quod mensuræ genus,4.tom.750.f.

Hinnitus mystice aut superbiam potentiámque, aut libidinem notat,5.tom.263.a.

Hinnulus ceruorum quare Christus dicatur, 8. to. homilia 3. in cãtic.cantic. tribus pag. ante finẽ.

Hippocrates medicus,4.tom.731.b.

Hippodromus,equorum cursus, 5.tom.356.f.

Hiram, Tyri regem, mille annis vixisse Hebræi fabulantur, 4.tom.933.a. ligna ad templi structuram Salomoni mittit loppem vsque,4.tom.in cap. 61.Esaiæ.

Hircanus,vide Hyrcanus.

Hircus,qui offerebatur quotidie,septem diebus, quid mystice, 4.tom.1075.c. hircus, & eius natura, 5.tom.in cap.18.Amos. eius sanguine adamas rumpitur,5.tom.ibidem. semper excelsa petit, & in præcipitiis versatur, 4.tom.1052.d.e. hinc hoc genus ἀπαρόλιον, quasi ἀπορόλοιον dictum, ibid. mystice in bonam partem sublimium cõuersationem notat, ibidem. ponitur pro sermone sublimium rerum,ibidem. hirci duo, emissarius, & absolutus, 6.tom. 193.b. quid significent,9.tom.sermone 34.de resurrectione domini. hirci post peccatum, conuersi signantur, 7. tom. in psal. 65. duo hirci apud Ezechielem oblati,Iacobum & Stephanum primos pro Christo immolatos notant, 4.to. 1051.c. in malam partem,cùm animal sit luxuriosum,pro libidine ponitur,5.tom.270.c.

Hirenæus, episcopus Lugdunensis & martyr, 4. to. 462.f. à Dionysio Alexandrinæ ecclesiæ episcopo reprehensus,4.tom.466.f.

Hirundo nouit pullos de succo oculare chelidoniæ,5.tom.45.c.

Hispani,Iberi ab Ibero flumine dicti, 4.to.917. a.b. à Thubal filio Iaphet, vt Iosephus interpretatur,Originem primò habuerunt,4.tom.ibidem.

Hispaniarum montes Calpe,Idrus,Pyrene,Græci sermonis monstrant initia, 6.tom.297.b. Hispani doctrinis & gladio trucidati; 9.tom. epist.45. de ratione animæ,in principio.

Historiæ fundamentum in scripturæ expositione priùs ponendum,5.tom.282.d.e. quod semper Hieronymus primum iacit, 4.tom. 896.f. post historiam tropologia enarranda, 4.tom. in cap. 13. Esaiæ. historia tropologia indiget, & tropologia historia, 4.tom.1034.f. arguuntur, qui historiam tantùm in scripturis sectãtur, 4.tom.in cap.55. Esa.

Historiæ veritas non propter allegoriam negãda,9.tom.in apologia Pamphili, in capite, quòd vnus sit Christus filius dei, qua manente, etiam sensus spiritalis recipiendus,ibid.capite præcedente.

Historicorum principes, qui, 9. tom. in regula monachorum, cap.de solitudine.

Hodie,pro præsenti vita ponitur, 4.to.407.a.b.

Hœdus seu hircus mystice ad eloquium siue sermonem refertur, 4.tom.1053.b. hœdi, id est, peccatores,ad sinistram erunt,6.tom.125.b. vide suprà, Hœdus.

Holda mulier prophetissa, 4.tom.217.c.803.c.

viris tacẽtibus prophetauit, 4.tom.295.b. temporibus autem Hieremię prophetauit, 4.to.1103.b. 5.tom.463.a.

Holocaustum,id est,totum combustum, 7.tom. 65. c.84.f. nam igne sacro consummebatur, 4. tom. 1073. b.c. Holocausta sunt, quæ super altare integra concremantur, 4.tom. 400. d.

holocaustum sempiternũ, 4. t.1080.f. spontaneum,4.to.1080.d.

Holofernes, & eius exercitus, ab Israël occisus, 4.tom.101.a.

Homerus non est alter,5.tom.377.c.

Homicida crudelis, qui sibi non parcit, 9. tom. epistol.5.ad virginem in exilium missam.

Homicidium super terram effusum, 5. tom. 102.c.

Homo ab humo dictus,5.tom.196 e. homines ex iactu lapidũ Deucalionis & Pyrrhæ facti, 9. to. in symbolum Ruffini: duo à deo creati: vnus ad imaginem dei factus: alter è limo, 8.tom.283.a.

hominum tres differentiæ in ferendo fructu, 8. tom.361.a. hominum natura optimè à deo condita,9. tom. epist. 1. ad Demetriadem virginem in principio. homines quibus bonis à deo donati,8. tom.133.c. homo iam sole condito factus est, 5. tom.10.c. quorsum creatus, 5. tom. 78.f. mundus minor vocatur,& ciuitas parua, 5.to.60.c.8.to. 27.b. mundi colonus,5.tom.24.f. homo viuẽs, est vanitas,5.tom.7.b. putredo: & filius hominis, vermis,8.tom.47.c. homo frequenter arbor dicitur,7.tom.141.c. quattuor constat elementis, 7.tom.41.c. qui per naturam est deus,4.to.256.d.

homo deus dicitur pater humano affectu,6.tom. 181.a. homo noster interior, est anima: exterior verò, corpus nostrum, 8.tom. 422.d. homo omnis quo pacto dicatur esse infatuatus à sapientia, 9.tom.100.b.c. homo pro virtutibus & vitiis formas sumit ac nomina diuersa, 9.tom.61.b. c. homo in semetipso errauit, non natura, sed mentis arbitrio,4.tom.336.d. omnis homo caro nostra est, 4. tom. 419.a. homo sicut fœnum, 7.tom. 299.a. homo in dolore, & sciens infirmitatem ferre,4.tom.373.c. homo,amisso spiritu, in puluerem reuertitur,7.tom. 230.d. ignorat præterita, & futura,5.tom.50.e. nescit finem suum,5. to. 60.d. per momenta mutatur:& dum nescit, interit,7.tom.407.a. comparatus iumentis insipiẽtibus,7.tom.150.f. ad annum trigesimum robustissimus,4.tom.107.c. non est in terra iustus, qui faciat bonum,& non peccet,6.tom.301.b. omnis homo mendacium, omnis homo vmbra, omnis homo imago,7.tom.349.b. homo videt in facie,deus in corde,4.tom. 567.c. homo in spiritu immundo,qui domicilium habebat in monumentis,quid mystice,6.tom.163.b. homo vbi cecidit, ibi exurgit,6.tom. 150.c. homo habens manum aridam quid significat,6. tom. 157. a. homo, qui seminat in agro,6.tom. 55.b. homo non est ante mortem beatus,4.tom.32.d. homo peregrè proficiscens,corpus est Christi in cælum eleuatum, 6. tom.186.d. homo dei quis dicatur,4.to.849.a. b.

homo vnus pro multis dicitur,& plures pro vno dicuntur,7.tom.167.b. homo paterfamilias, est Christus,6.tom.123.a. homo perfectus à Christo assumptus,9.tom.425.a. homo semen iactans, filius est hominis, 6.tom.161.c. homo nouus venit in mundum,7.tom.101.c. homo, quem suscepit Christus,deum laudat,7.tom.322.f. homo peccati est diabolus,8.tom.618.f. homo, in quo totus Satanas habitaturus est,4.tom.1137.b. homo iniquitatis & aduersarius, eleuandus contra omne quod dicitur deus,& colitur,6. tom.116. d. hominis conceptio quomodo fiat,9.tom.574.c. hominis pars in scriptura sæpissimè pro toto homine sumitur,8.tom.472.f. hominis est præparare viam suam, sed dominus diriget gressus suos, 7. tom. 119.c hominis exterioris corruptio,interioris hominis est renouatio,& contrà, 6.tom. 405. b.

hominis grandis felicitas,scire creatorem suum, 7.tom.407.f. hominis imaginem relinquentes, bestiarum & serpentum sumpsere imagines, 4. tom.349.c. homini vniuersa subdita sunt animalia,9.tom.3.a. homini sub sole non est requies, 6. tom.173.a. homini bonum est,cùm portauerit iugum ab adolescentia sua, 6. tom.15.c. hominem deus creauit,ne interiret, 5.tom.364.f. hominem bonum inueniri,difficile, 5.tom.49.a. hominem necesse est bis mori,9.tom.36.c. hominem assumptum esse ad dexteram dei patris, magnum est, 7. tom.67.b. homines omnes bonos deus creauit, 7.tom.346.f. homines bonos conditos fuisse, sed sponte sua ad peccatum lapsos fuisse, 5. tom. 49.a. homines nos omnes æqualiter nascimur imperatores, & æqualiter pauperes, æqualiter & morimur omnes,7.tom. 242.f. homines omnes natura æquales sunt geniti, sed variantur meritorum ordine,& alios aliis culpa postponit, 4. tom. 719. c. homines, qui aliis præsunt, non in se potestatem ordinis pensare, sed æqualitatem conditionis: nec præesse hominibus, sed prodesse gaudere debent, 4. tom. 719. d. homines hoc à bestiis distãt,quia illi creatorem suum intelligunt,7.tom.406.f. homines secundũ conditionem carnis,sunt quasi formicæ, & pulices, 7. tom.414.d. homines ipsi cùm nihil sint, quid sunt eorum filij?7.tom.413.b. homines nulli sunt, qui naturaliter deum non intelligant, 7. tom.287.c.

homines deus variè dispensat, 4. tom. 229. c.

homines in tempore malo capiuntur, vt pisces hamo,& aues laqueo,5. to. 60.d. homines dormientes,id est,ecclesiarum magistri, 6.tom.57.c.

homines noui qui dicantur,6. to.167.b. homines inconditi & irrationabiles, iumenta vocantur, 8.tom.32.f. homines duos esse considerandos interior & exterior, 8.tom.283.a.b. homines voluptatibus dediti non debent legere canticum canticorum,8.tom.282.e. homines carnales semper spirituales persequuntur, 8. tom.562.d. homines omnes amant & diligunt aliquid, 8.to.556.f. homines cùm sine additamento aliquo appellantur in scripturis,in malam partem accipiũtur,8.t.550.e.

homines in terram nudi redeunt, de qua sumpti sunt, 5.tom.8.d. homines amentes instar brutorũ animantium in agris viuunt,locísque syluestribus, 4.to.1121.b. homines omnes deus in iudicũ adducet,5.tom.80.d. hominum nullus est, qui aliquam imaginem non habeat, siue sanctitatis, siue peccati,4.tom.777.b. hominum nullus sine peccato,4.to.848.e. hominum diuersus stomachus, 6.to.56.d. hominum ortus & interitus deo notus est finitus, 5.to.21.b.

Homonymia quid sit, 8.to.283.b.

Honestas sola,bonum est,4.to.90.f.

Honor omnis terrenus spumæ aquæ gracili, vel fumo, vel somnio comparatur, 6.tom. 153.c. honor in scripturis vt sumi & intelligi debet, 6.t. 65.c.

honorum cupido expleri nescit,9.tom.11.c.

ob honores qui laborarit,dæmonum tabernaculum fit,5.tom.448.d.

Honoratus Const.Africæ episcopus,quę scripserit, 9.tom.in Catalogo illustr.vir.

Honoratus, Massiliensis episcopus, quæ egerit, ibidem.

Horæ canonicę,tertia,sexta,& nona:quas ecclesiastica obseruat traditio,4.tom.in cap.6. Danielis.

hora,pro tempore, 6.to.in epist.ad Philemonẽ.

hora prima,hora secunda,hora tertia,&c.qui venerunt, quid allegoricè, 6.tom.90.f. hora sexta apud Iudæos,est meridies apud nos, 8.tom.330.d.

horæ diei duodecim, id est, duodecim apostoli, 7.tom.63.a.

Hordeum irrationabilium iumentorum pabulum,5.tom.100.f. hordeum,quod seuit Isaac, ortum est ei centuplum, 4.tom. 1072.e. hordeum spiritualiter expositum,5.tom.186.e. hordei cibus Pythagoreis detestabilis,4.tom.751.a.

Horeb interpretatur siccitas,5.tom.644.f. Horeb & Sina,idem,5.tom.644.e.

Horrea,id est,mansiones cælestes,6.tom.58.d.

Horræi populi,5.tom.290.d.

Hospitalitatis officium summa cura exercẽdum, episcopo potissimum, 6.tom. 447.a. hospitalitatem in necessitate positis non præbere, grande est peccatum,8.tom.59.e.

Hostes spirituales, spiritualibus armis sunt reprimendi, 8.tom.583.a.

Hostia quid sit,7.tom.84.f. hostiæ sunt, quarũ pars offertur altari, pars sacerdotibus traditur, 4. tom. 400. e. hostiæ, quæ immolabãtur in altari, carnes sanctæ erant, & inter eas differentia erat multa, 5.tom.513.a. hostiæ quæ pro peccato offerebãtur in lege, cur peccati nomine appellarentur, 8.tom.423.c. hostiæ salutares,6.tom.307.b.

Horti fiunt propter imbecilliores & infirmos, 5.tom.15.b.

Humana peruersitas ad excusationem sui prona, 4.to. 514.f. humana natura semper aliquid amat, 8.tom.288.e.

Humanitas in Adam derelicta, 7.tom.69.a.

Humeri,interpretantur opera,7.tom.323.c.

Humilis mens deum ad misericordiam prouocat, 4.tom.1046.d. humilis citò ab hæreticis scandalizatur, 4.tom.79.f.80.a. humiles hîc in terra, apud deum sunt alti, 7.tom.340.a. humiles terræ dominus arguet, 4.tom.89.c. humiles corde deus in iudicio dirigit,7.tom.79.b. humilium via, est Christus, 5.tom.221.a. in humilibus dominus habitat,5.tom.243.b. humilium suorum miseretur deus,4.tom.344.f. humilem respicit dominus, 4. tom. 485. a. in humilibus deus habitat, 4. tom. 412.e. super humilem spiritus domini requiescit, 7.tom.222.e.

Humilitas inter virtutes est præcipua, quæ spe hæreditatis domini nascitur, 5.tom.326.f. humilitas cordis, paupertas appellatur spiritus, 4. tom. 1119. a. humilitas timore conseruatur, & omne peccatum expellitur, 6.tom.183.b. humilitas non tam in sermone, quàm in mente consistit, 6.tom. 395.a. humilitas semper præcedit gloriam, 6. to. 170. e. humilitatis & simplicitatis laus, 9. tom. 562. c.d. & seq. humilitatis cõmendatio, 9. tom. 18.e.f. humilitatem comitatur patientia, 4.tom. 705.a.b. humilitate apud deum nihil sublimius, 9.to.18.f. ex humilitate omnia bona proueniunt, 9.tom. 649. c. humilitate nihil sublimius apud deum, 9.to.18.d. humilitate diabolum vicit Christus, 6. tom.8.e. 9.b. humilitas Christi, 9. tom. 564.d.

Humiliatione gloriandum, 6.tom.170.e.

Hunnorum facies, & sermo terribilis, 4. tom. 1187.a.

Huz, quæ interpretatur insula, Iob patria fuit, 4.tom. 627.a. Huz interpretatur, consiliatrix, 8. tom.9.b.& c. Huz regio allegoricè exposita, 8. tom.9.c. & mystice, 4.tom.10.e.

Hyades pluuiæ,5.tom.247.c.

Hyæna anima, quod semper cadauera sequitur, & viuit succo, ac sanie corporum mortuorum, 4. tom.471.a. b.

Hydra multorum capitum, 4.tom.727. a. hydræ nouella plantaria renascuntur, medio serpente confosso,4.tom.845.b.

Hyems huius præsentis vitæ procellas & turbines indicat,8.tom.382.e.

Hydriæ super fontem contritio quid significat, 5.tom.76.e.

Hymnus.cælestis,7.tom.426.d. hymnis matutinis & vespertinis ecclesiæ delectatur deus,7.tom. 185.b.

Hypocrisis,seu simulatio honesta,& sancta, quę, 6.tom.287.f. in hypocrisi quínam loquuntur, 8. tom.628.e.

Hypocrita quis propriè sit, 6.tom.16.f.105.b.c.

hypocrita est ipse diabolus, 8. tom. 47.a. hypocritæ descriptio,4.tom.78.e. hypocrita in amicitia fictus,8.tom.74.e.f. hypocritæ fidei gehennæ ignibus concremandi,6.tom.58.d.

Hyra, præstantissimus Salomonis architectus, ecclesiæ ædificandæ typus,4.tom.28.e.f.

Hyrcanus põtifex diadema capiti suo imposuit frustra,4.tom.879.c. nouissimus pontifex de gẽte Machabæorum ab Herode iugulatus est, 4. tom. 1150.d.

I

IAbin interpretatur, intellectus, qui in sua sapientia,& non in gloria dei,factus est [illegible]stercus terræ, 7.tom.246.f. interfectus à Debora, 7.tom.246.e.

Iacob ἄκανθος, 4.tom. 480.f. vocabulum est nascentis corporis, 5.tom. 240. e. interpretatur, supplantator,5.tom.150.e. 6.tom.154.e nõ autem semper supplantator vitiorum intelligitur, 7.tom. 228.e. Iacob domus,supplantatores vitiorum intelliguntur,7.tom.341.c. Iacob primùm vocatus, deinde Israël,quid moraliter,7.tom.342.d.

Iacob vt appellaretur Israël, multo ad id labore, peruenit, 4.tom. 459.c. inter duodecim patriarchas, vnius filiæ pater est, & ob ipsam periclitatur, 5.tom. 16.e. pro duodecim tribubus, Israël & Iuda vsurpãtur, 5.tom.149.c. post quàm cum angelo luctatus est, Israëlis meruit accipere nomen, 5. tom.396.e Iacob duos esse:vnum carnalem, alterum spiritalem, 4.tom.310.f. Iacob carneum atque terrenum fratrem suum Esau supplantauit, & superauit, & benedictiones illius meruit accipere, 4.tomo. 905. c. Iacob post multas luctas deum videre meruit, 7.tom. 391.c.

vidit angelos conſcendentes, 7.tom. 430.c. ſub capite eius lapis, erat Chriſtus, 7.to.391.a. Iacob ſibi roborabitur, 5.tom.150.f. cur inſpectiuam deſignet philoſophiam, 8.tom.292.f. quot & quanta perpeſſus, 9.tom. 45. d. intrauit in ciuitatem munitam, & non eſt reuerſus, quid ſit, 7.tom. 325.a. Iacob nos filij ſumus, 7.tom. 308.c. hic ad inferos ſe deſcenſurum dixit, 5.tom.26.f. quatuor habuit vxores, 4.tom. 453.c. Iacob centum & triginta annos quibus vixerat: pauci, inquit, & peſſimi ſunt dies mei, 4.tom. 945. b. Iacob & Eſau, fidei merito ſeparati antequam nati, 8. tom. in cap.9.epiſt. ad Romanos. Iacob læuis & nitidus: qui Eſau ſupplantauit, & eius primogenita accepit, domíque habitauit, 4.tom. 981.b. nuda dormit in humo, lapide capite ſubiecto: quòd domini ſit athleta, & præparet ſe contra aduerſarias poteſtates, Chriſtum habens pro capite, 5.tom. 260.c.

ex præſentia, non ex acceptione perſonarum Iacob deus dilexit, & Eſau odio habuit: vt amaueꝛit, quem prouiderit iuſtum futurum, oderit quem peccatorem prouiderit: deo enim futura, vti iam facta ſunt, de fine rerum, non de exordiis ſententiam ferens, 6.tom. in cap.1.epiſt. ad Galatas. malè Origeniſtis prioris vitæ cauſis, hæc deſcribentibus, & locum Pauli ad Romanos de Iacob & Eſau multis ventilantibus, ibidem. Vide ſuprà, Eſau.

Iacobus Zebedæi, & Iacobus Alphæi, 6. tom. 33. a. Iacobus & Ioannes patrem corporis reliquerunt, & verum patrem ſequuti ſunt, 6. tom.33. a.b. cur Iacobus frater domini vocatus, 6. tom. 281.c. 8.tom. 551. c. epiſcopus Hieroſolymorum primus, cognomento iuſtus, vir tantæ ſanctitatis fuit, vt fimbriam eius veſtimenti certatim cuperent omnes attingere, 6.tom.282.d. hœdus immaculatus ab Herode immolatus, 4.tom.1051.c. Iacobus & Stephanus, primitiæ martyrum, 4.to.1051.c.

Iacobus apoſtolus poſt D.Stephanum pro Chriſto fudit ſanguinem, 6.tom.281.c. Herodis pertulit ſententiam, & martyrio coronatus eſt, 4. tom. 635.b. de templo à Iudæis præcipitatus, 6.t.282.d.

Iacobus minor fuit frater domini conſobrinus, quòd ex Maria, virginis Mariæ ſorore, ſit natus, 6. tom.51.c. vel propter egregios mores, & incomparabilem fidem, ſapientiámque nõ modicam, frater domini dictus eſt, 6.to.281.b.c. hic frater domini tertius decimus apoſtolus fuit, 4. tom. 112.f.

Sic erat quorũdam opinio, inter quos Nicephorus Calixtus eſt, tres ſcilicet fuiſſe Iacobos: primùm Zebedæi filium: ſecundum Alphæi: ambos ex duodecim apoſtolos. Tertiũ deinde hunc cognométo iuſtum, fratrem domini dictũ, extra numerum 12. & ita tertiumdecimum apoſtolum, quam opinionem hic Hieronymus refert. Alia tamen, ac verior eccleſiæ ſententia eſt, quæ duos tantũ Iacobos agnoſcit: maiorẽ Zebedæi filium, cui Iulij 25. diem feſtum agit: minorẽ fratrem domini, cuius natalẽ vnà cùm Philippi natali celebrat, die primo menſis Maij: De tertio autem nuſquam meminit. Quàm ſententiam Hieronymus in libro cõtra Heluidium multis defendit, aſſerens duos tantũ fuiſſe Iacobos, non tres: Iacobúmque dictum iuſtũ, & fratrem domini, eundem eſſe cũ Iacobo Alphæi: propteréaque ex duodecim numero fuiſſe, non tertiumdecimum: Pauli maximè innitens teſtimonio, qui ſcribens ad Galatas, Iacobum fratrem domini, apoſtolum fuiſſe aſſerit. Natus eſt autẽ hic ex Maria, Cleophę filia Deiparæ ſorore, & Alphęo: & ita modò Iacobus Alphei appellatur à patre. Matth.10. Luc.6. Act.1. modò ad diſtinctionem alterius Iacobi, minor dicitur, Marc. 15. Similiter eius mater Maria, nunc Maria Cleophę à patre vocatur, Ioan.19. nunc à filio, Maria Iacobi, Matth.27. ſeu Maria Iacobi minoris, Marc.15. Vide hac de re, 2.tom.

Iairus archiſynagogus, 6.tom. 163.c.164.d. interpretatur, illuminans, ſeu illuminatus, 6.to.164.d.

Iambum ſtruere, 6.tom.in cap.4. epiſt.ad Epheſios.

Iammes & Mambres aduerſarij Moyſi, 7. tom. 227.b.

Iamnia, 4.tom.474.e. Salome ſoror moriens Herodes magnus Iamniam teſtamento reliquit.

Ianitores eccleſiæ, vltimus eccleſiæ gradus, 4. tom.in cap.44.Ezech.

Iantina, 4.tom.in cap.16.Ezechielis. violaceam Romæ appellant, viola purpurea, quæ Græcè Ion dicitur: Hyacinthina ab hyacintho, colorem eundem quidem habent, ſed diluciorem, ac non ita ſaturum.

Ianua regni moraliter quid ſit, 6.tom.155.a.

Ianuarius, primus mẽſis apud Romanos, & quartus apud Hebræos, 4.tom.728.f. vnde hoc nomẽ accepit, 4.tom.935.a. Ianuarius menſis ſic dictus, quòd anni ſit ianua, hyberni frigoris cõtinet principatum, 5.tom.566.f.

Iaphet quam terræ partem occupauit, 4. tom. 494.f. nationes maximè orientales, 4.to.494.f.

Iaphet (vt ex Geneſi cap.10. apparet) genuit Gomer, Magog, Madai, Iauan, Thubal, Moſoch, & Tiras. Eſaias ex his memorat, Iauan, Thubal, & Moſoch: Iauan Græcis originem dedit: cuius nomen tones retinuerunt: Thubal pro Italia, aut Hiſpania Hieronymus accipit: Moſoch pro Cappadocia, aut potius Italia ſumi alibi ex Ioſepho teſtatur. Liber quidam qui Beroſi Chaldæi (licet falſo) nomine circunfertur, (non inutilis tamen, & qui mentito auctoris nomine multùm obſoletæ antiquitatis veritatem retineat:) ſcribit Gomerum, quem Comerum cognomento Gallum ille appellat, Italiam tenuiſſe: Thubal, quem Iubal ille vocat, Hiſpanos, ſeu Celtiberos: quod Hieronymus quoque credidit. Tyran vel Tyrenſes, vt Ioſephus putat, vel vt alij Thraciam: volúntque ſic dictam, quaſi Tiraciam: eiúſque adhuc retinere nomen in Mœſia põtica, ſeu inferiori Valachia, quæ eſt apud Ptolemæum Tiraſpolis. Hoc diximus vt oſtenderemus Iapheti poſteros occidentem potius tenuiſſe quàm orientem: propteréaque non immerito nos ſuſpicari mendum in Hieronymo ſubeſſe, & pro orientales, occidentales legendum. Regiones enim, quas Hieronymus à Iapheti filiis occupatas refert, occidentales eſſe nemo ignorat: Ioſephus tamen in vtramque ſententiam libro antiquitatum primo cap.11. filios Iaphet, tenuiſſe aſſerit eam orbis partem, quæ eſt à Tauro, & Amano montibus in Aſiam, vſque ad Tanaim flumen: item Mediam, & Europam. De Iapheto meminit Heſiodus in Theogonia, Iapetum illum appellans: Quo nomine mentionem illius facit etiam Flaccus, dum ait. Audax Iapeti genus. Et Ouidius primo metamorphoſeos,

ἶασμος, 4. tom.629.c.

Quod eſt Hebraicè יחיד, Hieronymus celeuma trãſtulit, Symmachus κρατέλλημα, Aquila ἴασμον. Septuaginta vocem omiſerunt, διὸτ ἀσαφῶς τρυγῶντες ἀσυκρίδωσουσι, interpretati. Illi autem quaſi vindemiantes reſpondebunt ad habitatores terræ. Vbi nos habemus. Celeuma quaſi calcantium concinetur aduerſus omnes habitatores terræ. ἴασμος autem fictitia reor dictio eſt, à ſimili, quàm vel viademiãtes, vel veriùs vuam calcantes emittunt: cuiuſmodi ſunt apud Terentium Ohe, Hem, Vah & ſimiles: nã ἴα, vnde ἴασμος ducitur, vocem, clamorémque ſignificat: in quem ſenſum κρατέλλημα vertiſſe Symmachum reor, voce ἀπὸ τῶ λακεῖν deducta: ſignificat autem cum plauſu quodam, ac manuum pedúmque percuſſione clamare. Vtitur ea in hunc ſenſum Homerus in Odyſſæa. Vel potiùs vox à λήγω, id eſt, deſino ducta eſt: quòd nautæ vna & eadem voce ſeſe ad opus adhortantes, & ſimiliter laborantes alij, deſinant.

Iaſonis & Papiſci altercatio, 8.tom.303.b.

Iaſon Theſſalonicenſis, Pauli Apoſtoli diſcipulus, cuius ille Rom.16. meminit (idem ille, qui Theſſalonicenſibus contra Paulum & Silam commotis, domi Apoſtolum, Silámque ſeruauit, & eorum vice à furente populo comprehenſus eſt, vt ſcribitur Act.17.) auctor fuiſſe dicitur illius Græci voluminis, quòd Iaſonis & Papiſci altercatio inſcribitur: de quo reſpondens Celſo, qui illud impugnabat, Origenes ita ſcribit. Quòd ſi quis æquiore animo Iaſonis & Papiſci ſcripta perlegerit: profectò comperiet non irridendum eſſe hunc librum: in quo Chriſtianus ex Iudaicis ſcriptionibus cum Iudæo deſcribitur diſputans, & planè demonſtrans, quæ de Chriſto extant vaticinia, Ieſu ipſi congruere. Troadis Epiſcopum fuiſſe Iaſonẽ Dorotheus martyr in ſynopſi ſcribit. Hieronym⁹ in principio quęſtionum ſuper Geneſim, reprehendit, quòd in hoc libro ſcriptum eſſet, In filio creauit deus cælum, & terram: Hebraica voce, & omnibus interpretibus conſentientibus, legi debere, In principio creauit deus cælum, & terram.

Iaſpidum multa genera, 4.to.387.c. eo propugnacula vrbis domini, id eſt, murorum mœnia roborantur, ibid.

Iaſub, Eſaiæ filius, interpretatur relictus, Iudaici populi typus, 4.to.62.f.

Iauan, qui Iaphet filius fuit, Græcis originem dedit: hinc Iauan, cuius nomen Iones retinent, Græcos ſignificat, & mare Ionium, 4. tom.494.f. Iauan interpretatur, eſt & non eſt, ſæcularémque ſapientiam notat, quæ modò ait modò negat, 4.tom. 917.b.

Iberia, hoc eſt, Hiſpania, ab Ibero flumine, 4. to. 494.f.

Iberi, ſunt Hiſpani, qui ab Ibero flumine nuncupantur, 4.to.917.b.

Ibices Græcè Tragelaphi dicuntur, 8.to. in cap. 39.Iob. ibicum natura, 8.to.137.a.

per Ictum oculi, breuitas momenti nimia ſignificatur, 8.to.512.d.

ἴκμὸς, id eſt, fortis poténtſque, 4.to.785.c.

Ictérus, & ictericius morbus, 5. to. 239.b. cùm totum corpus fellis ſuffuſione flaueſcit, ictericius morbus dicitur, ab ictero huius coloris aue, quem raulum noſtrates Reatini vocãt: Gallicè, vn Coriot.

ἰδιώτης, 6.tom.418.f.

Idiotæ quínam dicantur, 8.t.504.d. idiôta ſimplex & bonus melior docto ſine dilectione, 8. to. in cap.12.Prouerb.

Idololatria, quartum opus carnis, 6.tom.341.a.

eſt fornicatio, 5.to.105.c.6.to. 415.c. nititur radicibus artis magicæ, 9.to.442.d. feſtiuitate, gula, ventre, & his, que ſunt infra ventrem, delectatur, 6.to.341.a. idololatriæ error, in gentibus grauiſſimum onus, 4.to.330.d.

Idola ex mortuorum errore creuerunt, 5.to.96.f. idôla pluraliter, pro vno idolo, 4.to.1114.f.1115.a.

idola gentium ridentur, 4.to.319.a. idola, quæ quondam adorarunt filij Iſraël, 5.to.219. b. idola omnia Babylonis vſque ad ſolum ſtrata, 4.t.124.f.

idola omnia Ægypti corruerunt in aduẽtu Chriſti, 4.to.118.f. idola peruerſorum dogmatum, 4. to.825.a. idolorum cultura, eſt omnis mali cauſa & initium, 8.to.397.a. idolorum nullum prædicere poteſt, 4.tom.303.c. idolorum prima, Chriſto in Ægyptum adueniente, ruina fuit, 4.tom.116.f.

in idolis quomodo ſpiritus nõ eſſe dicatur, cùm omnibus ſimulacris aſſideant immundi ſpiritus? 5. tom.439.a.b. idolis ſemper amœna & excelſa loca dicabantur, 4.to. 512.d. idolis immolata non comedẽda, 8.to.490.d.e. idolorũ deſcriptio, quæ venerantur gentes, 4.to.553.a. idola hæreticorum, 4. to. 319.b. idolum falſitatis cadentes adorant hæretici, & adorare perſuadere volunt, 4.tom. 23.a. & 1114.c.

Idolothyta Chaldæa, 5.to.135.b.

Idrus, mons Hiſpaniæ, 6.to.297.b.

Idumæa, vrbs in monte ſita, 4. tom.264.f.5.tom. 294.f.7.to.245.b. in Hebræo nunquam ſcribitur, ſed Edom, 4.tom.905.a. in deſertum perditionis erit, 5.to. 207.a. Idumæa, eſt pars Syriæ, Ægyptum verſus, Arabiæ à Peluſio cõfinis, circa vrbem Petram, quæ Gabalena dicitur, poſita, ſupra quam & Samariam Iudæa longè latéque funditur. tropologicè expoſita, 5.tom.290.f.

Idumæi & filij Ammon per Lot & Eſau populi Iſraël, & domui Iudæ cognatione ſociantur, 4. to. 906.d. hodie Idumæi circunciduntur, 4. to.552.f.

Iebus, ciuitas, 7.tom.223.a. quæ poſtea Hieruſalem dicta eſt, interpretatur conculcata, 5. tom. 472.e.f.

Iebuſæus cõculcatam ſonat, 5.tom.571.a. quòd Hieruſalem olim vocaretur Iebus (à qua Iebuſæi, qui eam ortã priùs tenuerunt) clarè proditur Ioſue XVIII. & XIX. & 1, Paral.XI.

Iechonias rex Iudææ cum matre & optimatibus ciuitatis à Nabuchodonoſor ductus eſt in Babylonem, 4.to.859.a. penultimus rex Iudææ, 4. to. 612.e. in Babylonem ductus eſt, 5. to.501.b. interpretatur, domini præparatio, 4.to. 611.a.b. inhonoratus, ſicut vas, cuius nulla eſt vtilitas, 5.tom. 132. f.

Iechonias cognomento, nomine autem Ioachin, filius Ioakim, & nepos Ioſiæ regis, poſt mortẽ patris regnauit in Iuda, & Hieruſalem menſibus tribus, & diebus quindecim. Mox captus à ducibus Nabuchodonoſor ductus eſt in Babylonem, & loco eius conſtitutus eſt Sedechias filius Ioſiæ patruus eius: cuius anno vndecimo capta, deſtructáq; Hieruſalem fuit, 4.to.1103.b.c.

Ioakim pater: Ioachim verò qui & Iechonias, filius fuit, ibid.

Vterque tamen dictus eſt Iechonias. Ioakim eſt ille de quo Matthæus in fine ſecundæ Teſſarodecadis ait. Ioſias autem genuit Iechoniam, & fratres eius in tranſmigratione Babylonis. Ioachin verò de quo in principio tertiæ Teſſarodechadis ſubdit. Et poſt tranſmigrationem Babylonis Iechonias genuit Salathiel: Quod ignorans Porphyrius & Iechoniæ nomine vnum tantum in Matthæo virum intelligens, vnam deeſſe generationem ex his, quas per Teſſaradecades euangeliſta recenſet, calumniatus eſt, 4.tom.1103.b.c. de Ioakim dicetur poſtea, in verbo Ioakim: Hic autem Iechoniæ nomine Ioachin intelligimus. Ductus eſt in Babylonem Iechonias Ioſiæ nepos, cùm matre, & aliis principibus, artificibus, & multis nobilibus, ibíque mortuus eſt, 4.tom. 607.b.c. cùm oppugnaretur Hieruſalem ab exercitu Nabuchodonoſor, venit ad eam ipſe rex: ad quem egreſſus Ioachin cùm matre, ſeruis, eunuchis, principibus, & cunctis nobilibus, ſuſceptus eſt à Nabuchodonoſor, & ductus in Babylonem, annò octauo regni Nabuchodonoſor.: & poſt paululum tranſtulit in Babylonem omnem Hieruſalẽ, vniuerſos principes, & omnes fortes exercitus, decem millia in captiuitatem, & omnem artificem, & incluſorem, nihílque relictum eſt exceptis pauperibus populi terræ. Quo capto cum infinita populi multitudine, & cunctis opibus Hieruſalem, regnauit Sedechias annis vndecim: ſub quo capta poſtremo vrbs, templúmque deſtructum fuit, 4. tom. 859. a.

à primo anno Iechoniæ, vſque ad primum annũ Cyri regis Perſarum, qui fuit deſolationis templi trigeſimus, anni quadraginta ſupputantur, 4.tom. 749.a.

Iecur libidinum, cupidinum, & voluptatum ſedes, 4.tom.731.a.

Iedidia, quid, 6.tom.473.c.

Iehu ſanguinem ſanguini miſcuit, 5.tom. 120.f. deleuit domum Achab & Iezabel, 5. tom. 86.c.

Ieiunare, bonum eſt, 7.tom. 330.f. ieiunauit Chriſtus non carnaliter, ſed ſpiritualiter, 7. tom. 111.b. ieiunare niſi cœpiſſet Chriſtus, occaſio tentandi diabolo non fuiſſet, 6.tom. 8.e.f. qui ieiunat ab omnibus malis, & vult ſuum ieiunium reſpici, non ſolùm declinet à malo, ſed & faciat bonum, vt ſoluat omne vinculum iniquitatis, 4.tom. 419.c.

Ieiunantes caput ſuum oleo vngere debent, 5. tom.58.e.

Ieiunium dicitur ſanctificatio, 5.tom.554.f. ieiunium, quod impetrabiles facit lachrymas, 4.tom. 1154.f. ieiunio & lachrymis miſericordia dei eſt inuocanda, 4.tom.1156.d. eos, qui ieiuniis vacant, diligit Chriſtus, 7.tom.331.b. ieiunium vſque ad veſperam, 7. tom. 111.b. ieiunio anima viget, & mens nihil niſi de deo cõſideꝛat, 7.tom.248.f. ieiunia qualia eſſe debent, 9.tom.19.d. ieiunium ſanctificare quid ſit, 8.tom.454.f. ieiunium, chriſtianorum annona, & eſca, 7.tom.331.b. in ieiunio victoria eſt, & in victoria triumphus, 7. tom. 331.b. ieiunij effectus, 9.tom.542.a. ieiunia temperata eſſe debere, 9. tom. 541. a. & ſeq. ieiuniis ſeruatur caſtitas, 9.tom.16.f. ſine ieiuniis non cõſcendimus ad regna cælorum, 7.tom.431.a. ieiunia ad cælorum regnum poſſidendum neceſſaria, 7.tom.283.b. ieiuniorum neceſſaria virtus, 9.to. 19.b. ieiunio paſſiones corporis, & oratione peſtes ſanandæ ſunt mentis, 6. to. 174.e.f. ieiunium ad peccatorum veniam obtinendam neceſſarium, 5. tom. 319. a. ieiunium omne deo non placet, 5.tom. 185. b. ieiunium ad hoſtes ſuperandos neceſſarium chriſtianis, 7.tom.237.a. ieiunium deo gratum, quale, 9.tom.4.b. ieiunium acceptabile, quod & quale, 4.tom.420.d. ieiunia ſancta quæ ſunt, 4.tom.417.a. ieiunia quando proficiunt, 5. tom. 573.c. ieiunium tuum non ſit lucrum marſupij, ſed ſaturitas animæ, 4.tom.418.f. ieiunium cum litibus non prodeſt quidquam, 4.tom. 416.f. ieiuniorum dies, 5.tom.567.a. ieiuniorum ſolennes dies, 4.tom.417.a. ieiunium certis diebus indictum in lege, 4.tom. 1064.c. ieiunium quadrageſimæ vt obſeruandum, 6.tom. 314. d. ieiunium quadrageſimæ quale fuerit antiquitus, 9. to. 448.c. ieiunia poſt Pentecoſten ab hæreticis obſeruata, 6.tom. 29.c. ieiunium quarti & ſeptimi ac decimi menſis, 5.tom. 567.a. ieiunium decem dierum ante feſtum Scenopegiæ, 7. tom. 236.f.

ieiunij dies menſis ſeptimi, 4.tom. 666.f.

Iepte ſi obtulit filiam ſuam deo, non ſacrificium placuit, ſed animus offerentis, 4.tom.544.d.

ἱερατεία, ſacerdotium, 5.tom.101.a.

Iericho hunc mundum ſignificat, 7. tomo. 223.a.

Ieroboam, filius Nabath, ſcidit populum à reliquo populo, & decem tribus duxit in Samariam, 7.tom.226.d.

Ieſſe radix ſurget in ſignum populorum, 4.tom. 92.d.

Ieſus Hebraicum eſt nomen, Latinè ſaluator interpretatur, 7.tom. 170.a.367.c. σωτὴρ, ſaluator, idem rex & ſacerdos, 6.tom. 149. c. Ieſu Chriſti nomina, 4.tom.74.f. Ieſus Chriſtus, magni conſilij angelus, 5. tom. 507.b.c. Ieſus proprium eſt ſaluatoris vocabulum: Chriſtus commune dignitatis nomen, 6.tom. 72. c. hoc nomen Ieſus, interdum eum hominem ſignificat, qui à deo verbo eſt aſſumptus ex virgine, 6. tom. 404. e. Ieſus Chriſtus non alius dicitur, & aliud verbum: ſed eundem & ante ſæcula, & poſt ſæcula, & ante mundum, & poſt Mariam: imò & ex Maria, magnum deum appellamus ſaluatorem Ieſum Chriſtum: &c. 6.to. 459.c. Ieſus non ignorat cõſummationis diem, 6.tom.119.a.b. Ieſus, filius Ioſedech, indutus veſtibus ſordidis, quid ſignificat, 5. tom.535.a.b. Ieſus, filius fabri, qui fabricatus eſt auroram & ſolem, id eſt, eccleſiam primam, & ſequentem, 6.tom. 165.b. Ieſum fabri filium ſuſpicabantur Nazareni, 6.tom. 59.b. Ieſus Chriſtus, Iſaac verus, 6. tom. 151.b. dei ſceptrum, 4. tom. 372. f. vrbs fortitudinis noſtræ, 4. tom. 204. d.

dux noſter, gladium tenet, & ſemper nos præcedit, & vincit aduerſarios, &c. 7. tom. 223.a.

eſt porta patris, 7. tom. 353.a. verus lapis inuentus in legis littera, 7.tom. 353. a. cur dicitur adamantinus, 5.tom. 269.c. 270. d. Ieſu Chriſti triginta nomina, ibi citata, 4.tom. 1080. e. Ieſus Chriſtus per deum patrem creatus ex Maria virgine, 8.tom. 73.c. miſſus à patre, non ſeparatur ab eo, &c. 6. tom. 500.f. cum patre & ſpiritu ſancto, vna ſubſiſtit omnipotentia, 7. tom. 263. b.

legitur ſæpius in euangelio deum patrẽ inuocaſſe, 7.tom.265.a. eſt heri & hodie, & in æternum, 7.tom.20.e.f. omnia tempora fecit, 6.to.119.a.

hic, cùm ſit caput eccleſiæ, habet membra eos omnes, qui in eccleſia cõgregãtur, tã ſanctos, quàm peccatores, 6.tom.373.a. quomodo ſciebat cogitationes hominum, 4.tom. 601.c. ad liberandam infirmitatis noſtræ naturam, de cælo deſcendit, 6. tom.200.d. minoratus paulo minus ab angelis, cùm vt homo ſuſcepit mortem, 7.tom.309.c.

cùm non feciſſet peccatum, pro nobis peccatum factus eſt, 5.tom.536.d. incepit prædicare, Ioanne Bapt. tradito, 6.tom.10.d. ſolus languores omnes ſanat, 4.tom.31.a. pro nobis pauper factus eſt, 5. tom.60.f. à patre traditus, & ipſe ſe tradidit, & Iudas eum tradidit, &c. 6. tom.292.d. pro nobis factus omnia, percuſſus à patre ſcribitur, 7.to.22.d.

panem accepit, & benedicens fregit, &c.6. tom. 189.a. à Iudæis traditus, abſoluitur ab vxore Pilati, & ab ipſo præſide iuſtus appellatur, 6. tom. 139.b.

Ieſum aceto potant vſque hodie Iudæi, & omnes increduli, 6. tom.142.f. Ieſus ab ethnico condemnatus, 6.tom.138. d. in nube aſcendit, cum nube veniet, id eſt, in corpore ſuo ſolo, &c.6. to.192.d.e.

quibus hominibus non eſt manifeſtus, 6. tom. 155.b. habebat veſtimenta ſordida, quid ſit, 7. to. 327.c. rex Iudæorum, velint, nolint: & imperator credentium & confitentium, 6. tom. 141. a. Ieſu clamor in via anguſta eſt, 7. tom. 410. d. Ieſu Chriſti nomine, etiam à non Chriſtianis, inuocato, dæmonia eiici, 6.tom. 295.c. Ieſu fontes, qui, 4. tomo. 94. f. Ieſus Chriſtus nullum volumen doctrinæ ſuæ proprium reliquit, 4. tomo. 1065.c.

Ieſus Naue, & Caleb ſoli ex omnibus Iſraëlitis veteribus ingreſſi ſunt in terram repromiſſionis, 4. tom.864.c. Ieſus Naue Moyſi ſucceſſit, 7. tom. 222.f. hic Moſe mortuo, & ſepulto in terra Moab, in terra Arabiæ, hoc eſt, lege mortua, in euangeliũ cupit inducere populum ſuum, 7.to.258.d. à deo quidem eſt Apoſtolus conſtitutus, ſed per hominẽ Moyſen, 271.

Ieſus filius Ioſedech, princeps ſacerdotum, 5. to. 514.d.7.to.56.f.

Ieſus, filius Sirach, eum ſcripſit librum, qui Græcè σοφιαρετὸς appellatur, 4.to.1149.b.

Nihil tam clarum, compertúmque eſt, quod hominũ temeritas non controuertat, & offuſcet. Angelus ipſe, Euangeliſtæ Matthæus & Lucas, omnéſque catholicæ Eccleſiæ patres, cùm Græci, tum Latini, Ieſu redemptoris noſtri nomen, Saluatorem ſignificare, ſcriptis, monumentíſque ſuis dilucidè teſtati ſunt. Et tamen non erubuit ſuperiori à mea ætate, Andreas Oſiander multis contendere, Ieſu nomen, non à ſaluandi voce deſcendere, ſed potiùs eſſe tetragrãmaton illud, ac ineffabile יהוה nomen, immixta, quæ illi deerat, in medio ש littera in hunc modum יהשוה: cabaliſticis quibuſdã mœniis Pentagrammaton illud conſtituens. Qui quia Eccleſiæ homo nõ fuit, & hac de re ab Angelo Caninio, doctè copioſéque confutatus eſt, hic amplius de eo nil addam. Certum eſt autem nobis in ſcripturis ישוע Saluatorem ſonare, non ſalnatũ, vt quidam imperiti obganniunt. Nam vt omittam, quod in principio Oſee, ac alibi teſtatur Hieronymus, & libro primò contra Iouinianum proſequitur, re & nomine Oſee, ſuę יהושוע Ioſue Chriſti typum fuiſſe: quippe cùm vtriuſque nomen ſimile ſit, & ab eadem verbi radice prodeat: quis Hebraicè eruditorum ignorat ישע Saluatorem à Hieronymo, & σωτῆρα à Lxx. interpretari Pſal. 24. Eſa. 17. 45. 51. 62. Michæ 7. & tertio Habacuc capite, Ieſu, eam vocem transferri in eo verſu. Exultabo in deo Ieſu meo. Rurſum quis eius linguę peritorum neſciat ישועה ſimiliter Saluatorem verti, Iob 13. Pſal. 61. Eſa. 26. & 62. Conferat loca, & quæ diximus veriſſima inueniet. Quòd ſi ſalutem potiùs, quàm Saluatorem his locis transferri debuiſſe quis aſſerat, parum refert: cùm certum ſit ab his ישוע non niſi Saluatorem ſonare. Non ignoro Saluatorem alibi מושיע vocari, vt Iud. 3. & 1. Reg. 14. & 4. Reg. 13. Eſa. 19. 43. Hierem. 14. Oſee 13. Abd. 1. Magna tamen eſt ipſorum Septuaginta Hieronymíque auctoritas, qui vocem etiam ipſam ישע & ישועה, pro Saluatore interpretantur: Ex quibus cõſtat ישוע non niſi Saluatorem ſignificare. Cùm his autem euangelium etiam Chaldaicum, nuper ad nos allatum, conſentit. ישועה enim Ieſum appellat.

Iethro genero ſuo Moyſi dat conſilium, 4. tom. 27.c.

Iezabel interpretatur, fluxus vanus, ſeu fluxus menſtruatæ, 5.tom.501.c.

Iezraël, vrbs decem tribuum metropolis, in qua interfectus eſt Naboth, 5.tom.86.e. fuit autem in tribu Iſſachar, 4.tom.1098.d. vide Ioſue cap. XIX, interpretatur, ſemen dei, 5. tom. 86. d. fuit & altera vrbs Iezraël in tribu Iuda, de qua Ioſue cap.XV.

ἡγεμονικὸν in qua parte humani corporis reſideꝛ, 4.to.1110.e.

Ignauia, nõ fortitudo erat in Catilina, 3.to.epiſt. 44.de eo, qui totam legẽ obſeruarit pag. 2. à principio.

Ignatius martyr dixit, amorem ſuum eſſe crucifixum, 8.to.288.d.

Ignis, & quæ de eo ſunt teſtimonia, 4. to. 932. f. 1138.d.& 5.to.199.b.

Ignis natura duplex, 7.tom.227.c. abſque calore intelligi non poteſt, 6.tom. 391.c. ignis ſolus ſine humore generare non poteſt, nec humor ſine igne, 7.tom.425.a. ignis æternus, 6. tom. 307. b. ignis ſanctus iuſtos illuminat & peccatores exurit, 7. tom.310.f. ignis ante deum præcedet, & inflammabit in circuitu omnes inimicos eius, 4.tom.1138.d. ignis ſapiens, 4.tom.1119.b.

ignis, qui purgat ſanctos, & conſumit peccatores, 7.tom.290. d. ignis, eſt ſpiritus ſanctus gratia, 6. tom. 175. b. ignis ſanctos pueros tangere non potuit, 4. tom. 1120. d.

ignis ſacrificia in altare conſummit, 6.to.175.c.

ignis cumulatio cõſumptura eſt aduerſarios dei, 4.tom. 707.c. ignis, in ſacris ſcripturis, quid ſignificat, 7.tom.67.c.68.d. ignis à gentibus celebatur, 6.tom.173.c. ignis ad depaſcenda vitia, mittitur, & ad illuminanda credentium corda, 7. tom.230.f. ignis, qui conſumit montuoſos, non humiles, 7.tom.290.c. exurit eos, qui terrena ſapiunt, & recedunt à mãdatis dei, 7. to.314.e. ignis non extinguibilis, pœna inconſummata, 6. tom. 175.a.

ignis diaboli,4 tom.8. ignis,id est, tentatio: aqua, prosperitas,7.tom.188.c. ignis,tribulationes significat, 6.tom.175.c. ignis pœnitentiæ, 4. tom. 208. e. ignis omnia domat, præter adamantem lapidem, 5.tom. 269.c. igne sacro consumebatur holocaustum, 4.tom.1073.b.c. ignis, qui non extinguetur, 4.tom. 500.f. ignis æternus in inferno, 4.tom.74.f. ignis gehennæ æternæ non indiget materia, neque pabulo, 8. to. 56.d.e. ignis alienus, 4. tom. 932. f. igni salietur omnis homo, 6.tom. 175. b. in igni aliud est esse calidum, & aliud calefactum, 6. tom. 391. c. ignem dominus venit mittere super terram, 5.tom. 199. b.
per ignem omnes saluabuntur sancti, 7.tom. 307.a.
Ignobilitas non est mala, 4. tom.391.b.
Ignorans ignorabitur,7.tom.119.a. 9.to.9.a.
Ignorantia longior est à regno dei, quàm scientia, 6. tom.184.d. ignorantia egrediens à facie potentis, 5. tom. 63. a. ignorantiæ humanæ lapsus plurimi, 9. tom. epist. 7. de viro perfecto, in principio.
Ignorare malis dicitur deus, 5.tom.226.f.
Ignoto deo ara Athenis erecta, 4.tom. 820.d. & 6.to.449.c.
ἴλασμὸς, 4.tom. 970.f.
Illusiones corporis vitandæ, 7. tom. in psal. 37. versu, quoniam lumbi mei impleti sunt illusionibus.
Illusor quis dicatur in scripturis, 8.tom.182. d.
illusor consummabitur, 4.tom. 237. a. illusores,quos Lxx. psalmo primo pestilentes vocant, 4. tom. 486.d.e.
Illyricum deuastatum vnà cum Thraciis, Pannoniis, Macedonia, omnique terra, quæ à Propontide & Bosphoro vsque ad alpes Iulias tenditur, 5.tom. 103.a. Iram quippe domini etiam bruta sentiunt animalia: Et vastatis vrbibus,hominibúsque interfectis, solitudinem, & raritatem quoque bestiarum fieri, & volatilium, piscíúmque, testis Illyricus est,testis Thracia, testis in quo ortus sum solum: vbi præter cælum, & terram, & crescentes vepres, & condensa syluarum, cuncta perierunt, 5. tom. 465. c. Hieronymus Illyricum à patrio solo hic separat, & in catalogo Dalmatiam ab eodem diuidens scribit, se Stridoni ortum, ídque oppidum esse in cõfinio Pannoniæ, Dalmatiæque. Blondus Foroliuiensis scribit Strignam, quæ olim Stridon (vbi Eusebij Hieronymi patris sepulchrũ adhuc extare testatur) intra Arsiam flumen, Italiæ ea in ora Plinij, cæterorúmque veterum testimonio, ex ipsius etiam Augusti descriptione, limitem contineri: propterea que Istriæ, non Illyrico, aut Dalmatiæ Stridonem adscribi debere: quod ipsum etiam ad me ab eius regionis viro quodam probo, & erudito, monacho sancti Benedicti Cassinensi, perscriptum fuit: Illyricam tamen seu Dalmaticam (latiùs enim tunc lingua illa patebat) Hieronymum calluisse linguam, quæ Sclauona nunc dicitur, negari non potest. Habet enim gens illa & Missam, & alias diuinas preces Illyrica conscriptas lingua: sedíque Apostolicæ auctoritate (quam à Paulo secundo habuerunt) publicè illis vbique vtuntur: Eas autem à diuo Hieronymo accepisse persuasissimi ita sunt, vt captis potius armis omnes disperire malint, quàm eas relinquere. Latè tunc Illyrica, seu Dalmatica patebat lingua: & Istriam etiam, si non omnem,magna certè occupabat in parte: cuius expertem fuisse Stridonem illi finitimam vero simile non est: ita vt si non terra, lingua saltem Illyricum fuisse Hieronymum,vulgata omnium sententia sit. Quæcunque veritas sit,hoc vnum pro certo affirmare ipse possum, quod Hieronymus in prooemio tertij libri commentariorum Hieremiæ ad Eusebium, & super sextum & decimum Zachariæ caput, & alibi, homines linguæ suæ Latinos vocat, dum Hebræorum, Græcorúmque eruditioné, in scripturarum sanctarum explanatione, hominibus linguæ suæ se tradere scribit: commentarios super prophetas, omnibus notissimos, eo nomine intelligens.
Imago & similitudo dei,ad quam homo conditus est,non est corporis forma, sed mẽtis, descripta ad similitudinẽ veræ imaginis Christi, qui est imago dei inuisibilis,4.to.730.e. imago, cùm conderetur homo, facta est: similitudo in Christi baptismate completur,4.to.928.d. cùm ad imaginẽ,& similtudinem dei sit homo, conueniens fuit, vt voluntariè bonus esset, non ex necessitate, 6. tom. in epist.ad Philemonem, versu illo, sine cõsilio autem tuo,&c. imaginẽ vel sanctitatis, vel peccati quilibet habet,4.tom.777.a. homo peccator, de quo dicitur, veruntamẽ in imagine perambulat homo: habet eam imaginem, quæ in ciuitate dei, cælesti Hierusalem, dissipatur, 4.to. ibi. portare imaginẽ Adæ & Christi,8.tom.511.c. imago dei prohibetur coli,quæ non est,9.to.epist.21. de celebratione paschæ,à principio longè, 4.pag. imagines apostolorum,5.tom.323.b. statua Baal,cæli imago à deo vocatur,5.tom.467.a. imago Hieronymi dæmones arcet,9.tom.706.a. imagines masculinæ,que, 4.tom.825.b.
ἰμαντωσις, 5.tom.432.f.
ἱμάτων, vestis,4.tom.420.c.
Imber doctrinarum,4.tom.555.a. imbrium nomine quid intelligatur,8.tom.113.c.
ἡμίκορον,quod mensuræ genus,5.tom.99.c.
ἡμικύκλιον, 4.tom.294.c.
Imitatores Christi quinam sint,8.tom.492.d.
Immaculatus differt à sancto: omnis enim sanctus, est immaculatus: at non omnis immaculatus est sanctus. Pueri,qui non peccauerunt,immaculati sunt:non tamen propterea sunt sancti. Qui non peccauit,dicitur immaculatus: At sanctus,qui non solùm non peccauit, sed insuper virtutibus plenus est,6.tom.363.c. immaculatus quomodo quis esse potest coram deo,6.tom.363.c.
Immolata idolis non comedenda, 8.tom.490.d.
Immortalitas in Adam perdita,7.tom.49.a.
Immunda duo & duo in arca Noë,7.tom.401.b.
Immunditia,est secundũ opus carnis,6.to.340.f.
Impatiens operabitur stultitiam, 8. tom.214. f.
sustinebit damnum,8.tom.230.d.
Impeccantiam,siue ἀναμαρτησίαν, & amplius apathiam, primùm Pythagoras, & Zeno, mox Origenes, Ruffinus, Euagrius, & Iouinianus, postremò Pelagiani prædicarunt, 4.to.591.a.& d.610.c. infecit hæc pestis non solùm occidentem,sed partem etiam Orientis,& insulas quasdam, Ciciliam maximè,& Rhodum: contra quam Hieronymus auctoribus non nominatis, scripsit, 4.tom.591.592.b.c.
Imperatores,qui ecclesiam persecuti sunt, 5.tom. 457.b. Imperator suam potest mutare sententiam præfectus non potest,7.tom.243.c.
Imperitia confidentiam creat, eruditio verò timorem,9.tom.543.d.
Imperium Christi sempiternum,4.to.1139.c.
imperiorum quattuor potẽtissimorum prophetia,4.tom.1111.b. imperium Romanũ delebitur,4. to.1138.e. imperia omnia in vno imperio Romano delenda sunt, 4.to.1138.c.
Impietas,cunctorum scelerum radix,5. to. 151. c.
Impietas quid ab iniquitate differt,4.tom.532.f.
impietatis tria sunt genera, 8. to.395.a. impietas grandis est,non solùm non cauere, sed nec intelligere velle peccata,& nullã habere distantiã bonorum,malorúmque operum, 4. tom. 536.f. impietas diabolus appellatur,5.tom.51.b. hæc super talentum plumbi sedere conspicitur,4.tom.148.f.
impietas non saluabit habentem se,5.tom.51.b.
quænam sedebat super peccata Israël,5.to.546.e.
impietas,magni dei reformidat aduentum,6.to. 459.b.
Impius & peccator quî differant,7.tom.19.b.
impius in terra veritatem non facit,4. to.208.d.
impius iustificatur per fidem,non peccator,8.to. 408.d. impius,iniustus,& peccator differunt, 7. tom.313.b. impius à deo derelinquetur, vt in tabernaculo sui corporis perpetuis crucietur pœnis, 8.tom.56.c. impius dum superbit,incẽditur pauper,7.tom.35.b. impius longæuus in malitia sua, 5.tom.44.f. impius deo blasphemiæ inferens bellum,suum recipiet opus,8.tom.55.c. impius perseuerat semper in scelere de conscientiæ malo, 8. tom.40.c.f. impius in profundum peccatorum deueniens, vitam se posse consequi desperat,8. to. 40.f. impius nullas generationis suæ reliquias habebit in futuro,8.tom.50.c. impius comparatur puluerí,7.tom.19.b. impius impiè agat,7.to. 215.a. impio quando vẽtura est angustia, nullum erit remedium peccatoribus,8.tom. 74.f. impio dulcia sunt mala,8.tom. 54.e. impium Christus spiritu labiorum suorum interficiet,4.tom.90.d.
impium deuorabit ignis, 8. tom. 56. è. impij quínam sint, 8.tom. 200.f. impij omnes dentes sunt diaboli,8.tom.93.c. impij & peccatoris differentia, 8.to.187.c. impij fœliciter in hoc mundo degunt,5.tom.53.b. impij in impietate sua peribunt,7.to.33.c. impij non viuent,nec resurgent in gloria,4.tom.210.e. non resurgent,quia de iis iam præiudicatum est, 7. tom. 19.b. impij foris ambulant, 7. tom. 41. c. necessariò tumuli sunt mortuorum, 8.to.41.c. impij tam grande peccatum,& graue, vt eum deprimat ad infernũ, tanquã plumbum, 8.tom.69.a. impij non resurgunt in iudicio:neque peccatores in consilio iustorum, 4. tom.991.e. impij æterno igni & vermibus, qui nunquam moriuntur,diuexantur,7.tom.351.c.
impiorum & iniquorum differentia,8.to. 236. f.
impiorum virga, & baculus, 4.tom.146.c.
impiorum corpora dominus in pœnas detrahet sempiternas, 4. tom.212.d. impiorum animæ esurient, 5.tom.278.e. impiorum iter peribit,5.to. 390.f. impiorum vita tota, est delectatio peccatorum,8.tom.54.f. impiorum semen peribit, 7. tom.120.c. impiorum extinguetur lux, 4. tom. 959.c.8. tom. 48.f. impiorum fructus, peccata: hos verò velut ligna,fœnum, & stipulam gehennæ ignis absumet,8.to. 42.c. impiorum nimia multitudo,5.tom.465.c. impiorum vermis in tenebris exterioribus non moritur,4.tom.684.c.
impiorum fœcunda multitudo ad nihilum est vtilis,5.tom.141.c. impiis non est pax,4.to.340.d. impiis eueniunt bona, 5.tom.53.b. ab impiis longè est dominus, 6.tom. 379. c. impiis post mortem spes veniæ non est,8.to.203.a.
Implet mentem solus deus, 6.tom.libr. 1. Didymi, de spiritu sancto, à principio pag. 3. impleri dextram quid sit,9.tom. epistola 3. ad Geruntij filias.
Impossibile impossibili cõparatum, syllogismus, 4.to.662.f. impossibilia deum non præcepisse, 9. to.in Psal,7.
Imprudentes quínam dicantur,8.tom.171.c.
veram scientiam habent exosam,ibid.
Imprudentia quasi improuidentia dicitur, 8.to. 215.b.
Impudens vultu suo odietur, 5. tom. 49. b.
impudentes dicuntur canes, 4. tom. 349. c. 350.a.
Impudicitia grauior est fornicatione, 8. tom. 546.f.
Inane pro nihilo,4.to.294.f.
Inaures mulierum quid moraliter,4.to.34.e.
Incantatio contra serpentes,sermo dei, 4. tom. 29.b.
Incantatores qui dicantur,4.to.1107.a.
Incarnatio Christi,& eius natiuitas nobis obscura,7.to.56.c. incarnationis mysterium quomodo inuestigetur,6.to.in cap.1. Marci: incarnatio Christi calciamenta,9. to. epistol. 15. significata per vnguentum Aaron,8.tom.homilia 1.in cantic. cantic. pag.3.à principio.
Incensum acceptabile,odor orationis,7. tom.in Psal.63.sub finem: incensum enim orationes sunt sanctorum,7.to.in Psal.140.ponitur pro oratione, & euangelica puritate,5.to.in cap.8.Zachariæ.
Incipere à deo est,& à deo est finire, 7.to.51.b.
Incolatus & habitatio differunt,7.to.433.c.
Incrassatur quisque vitio suo,& in terram deducitur,7.to.402.d.
Increpare,quid,6.to.460.f.
Incubones,qui fuerint.4.to.100.e. hoc est,Satyri,homines syluestres,4.tom.1188.f.
Indiget nullius, qui præter necessaria nihil requirit,8.to.in cap.6.epist.2.ad Corinthios.
Indignatio ex superbia procedit,8.to.578.f.
Indoloria, hoc est,indolentia,6.to.403.b.
Indumenta sancta spiritualia, quæ sint, 4.tom. 1061.c.
Indurare quo pacto deus dicatur,9.tom.156.d.
Inebriati vino draconis,& veneno aspidum insatiabili,4.to.47.a. quicumque inebriatur,nocte inebriatur,4.to.778.e.
Infantes non baptizati,ad infernum descendũt, 7.tom.367.b. infantibus statim ortis præciditur vmbilicus,4.to.814.f. infantes etiam ipsi ante aduentum Christi,ad infernum descendebant,7.tom. 367.a.
Infantiæ ætas ad peccata formidat, 6. tom. 309.a.
Infelix est ille,cui iacet deus,7.to.295.b.
Infernus est laci profunditas,4.tom.102.f.

vocatur

vocatur lacus,4.to.964.d. infernus duplex, 8. to.218.f. superior,& infernus inferior,7.to.256.d.
infernus quòd sub terra sit,probatur,4.to.103.b.
inferiora terræ,infernus accipitur, ad quẽ Christus descendit,6.to.398.f. infernus appellatur puteus,7.to.166.f. Infernus,ciuitas munita, vbi includuntur impij:vnde exire non licet,7.tom.325.a. quidquid separat fratres,infernus est appellandus, 5.to.170.f. in inferni lacu animæ sunt peccatorum,7.to.91.c. inferni pericula,mala sunt opera, 7.tom.345.c. in inferno non est,qui peccata sua confiteri possit,7.tom.307.a. in inferno nullus potest agere pœnitentiam, 7. tom. 312.d. in inferno non est opus,cogitatio,scientia, nec sapientia,5.tom.57.b. in inferno æqualitas personarũ, & nullus de alterius dominatione formidat, 8.to. 15.a.b. infernus deum non laudabit, 4.to. 284.c.
inferi laudauerunt dominum,5.tom.451.b. inferni gehenna duplex,ignis & frigoris,8.tom.68.f.
infernus aperietur citò, & non morietur in corruptionem,4.tom.361.b. inferorum æterna tormenta,contra quosdam contrarium affirmantes,4. to.501.b.502.d. in inferno frigus & calor, & nulla requies,7.to.340.e. infernus ad ingrediendum apertus,ad egrediendum munitus,7.tom.325.b.
infernus non saturatur,5.tom.430.d. inferi in corde terræ esse dicuntur,4.tom.413.a. 5. to.313.c. 4.to.60.d.8.to.126.c. inferi portæ,quæ sint,4.to. 282.f. inferni æreas portas, vectésque confregit Christus,7.to.319.f. inferi cur os angustum habere dicantur,8.tom.112.d. inferni lege,ante aduentum Christi,tenebantur sancti,5.tom.58.f. in infernum ante aduentũ Christi descendebant omnes,etiam infantes ipsi,7.to.367.a. inferni terra, quid,5.tom.172.e.f. infernus occurrens, quis dicatur,4.to.146.f. infernum aperuit Christus, & sanctorum animas secum eduxit, 7. tom.77.b.
inferni nomina varia,& appellationes multiplices,8.tom.59.b.
Inferior superiorem interdum vincit, 1.tom.3.a.
Infernus quadruplex est.Vnus damnatorum,qui cæteris inferior, inferni propriè nomen retinet. Secundus puerorum sine baptismo,in originali tãtùm peccato decedentium:qui illi proximus, Limbus nuncupatur.Tertius, in quo fidelium purgantur animæ,propterea que Purgatorium appellatur. Quartus, vbi sanctorum animæ vsque ad Christi descensum detinebantur: qui sinus Abrahæ vocatur.In inferno sunt tenebræ gratiæ, & gloriæ, & pœna sensus:in Limbo gratiæ, & gloriæ tantùm tenebræ,non etiam sensus pœna:in Purgatorio tenebræ gloriæ,& pœna sensus.In sinu Abrahæ,gloriæ tantùm aderant tenebræ. Descendens Christus ad inferos,sinum Abrahæ omnem expoliauit, sanctósq; inde secum ad cælos adduxit:ex inferno autem,& puerorũ Limbo neminem eripuit: Ex Purgatorio illos tantùm, qui vel expiationis tempus expleuerant,vel dum in hoc mundo essent, meruerunt,vt in aduentu Christi ad ea loca, liberarentur. Hæc omnia, latius tamen ac dilucidius scribit D. Thomas in tertia parte summæ,q.52. & super tertium librum sententiarum,distinct.22. q. 2.art.1. & 2. Ex his autem Hieronymum ipsum faciliùs hic intelliges: qui inferni nomine modò ipsum infernum vocat,modò Abrahæ sinum:modò vtrumque simul.De Purgatorio autem inuenies infrà in verbo,Purgatorium.
Descendit vt sanctorum animas, quæ ibi tenebãtur incluſæ,secũ ad cælos victor abduceret: Vnde & post resurrectionem eius, plurima corpora iustorum in sancta ciuitate visa sunt,6.tom.399.a.
in sanguine testamenti,ac passionis suæ, emisit vinctos suos de lacu,ac carcere inferni,sua eos clementia liberans. Denique postquam dominus resurrexit,hi qui peccatis Adam:siue(vt quidam volunt)erroris inoliti,ac mortis vinculis tenebantur, resurrexerunt cum eo,& apparuerunt in sancta ciuitate,5.tom.573.c. Peccatis Adæ,seu erroris inoliti,ac mortis vinculis detentos sanctos ait,propter pœnam illam ex Adæ peccato venientem: quę illos inferiori interea clausos loco, à cęlorum arcebat regno:Alioqui sanctos tantùm à Christo liberatos,& sæpe dixit Hieronymus,& euangelica etiã probauit auctoritate. Sinus Abrahæ locus ille vocatur,in quo requiescebant omnes, qui patrem habuerunt Abraham,& similes ei esse meruerunt. Epist.20.de circuncisione. Neque autem scire possumus quomodo & angelis,& his qui in inferno erant sanguis Christi profuerit: & tamen quin profuerit,nescire non possumus, 6. tom. 399. a.
De inferno,vbi damnati continentur,scriptura loquitur,dum ait:Conuertantur peccatores in infernum. Et, In inferno quis confitebitur tibi? Et, Descendit in infernum gloria tua,5.to.281.b.
Præteritarum deliciarum recordatio erit ibi materia cruciatuum. Vnde & diues ille in conuiuio purpuratus,qui receperat bona sua in vita sua, eleuans oculos suos de inferno,Lazarum cernit in requie.Et dominus increpans diuites,& luxuriosos, atque ridentes,loquitur in euangelio:Vę vobis diuitibus,quoniam recepistis consolationem vestrã, 4.to.196.f. damnatorum etiam gentilium diuersæ ob diuersa demerita pœnæ erunt,4.tom.630.d.
animas continet infernus, & est munitissimus, 4.tom.454.d. à cuius pœnis nemo eruitur,etiam ex quantumuis sanctorum parentum merito,4.to. 809.a.b. ab eo ante resurrectionis diem nemo retrahitur,5.t.28.d. Non loquitur de sinu Abrahæ,quem Christus (vt superius dixit) expoliauit. Neque de purgatorio:à quo solutis,remissisq; pœnis quotidie aliqui egrediuntur: sed de damnatorum inferno: de quo resurrectionis tantùm tempore animę reuocabũtur, vt resumptis corporibus ad iudicium veniant:& rursus, cum illis iudicatæ, post perpetuæ maledictionis sententiam eo retrudantur.Verum autem hoc esse ex ipsomet Hieronymi loco clarè ibi apparet.
Infidelis nihil in mundo possidet,4.tom.1071.b.
infideles debeántne cogi ad fidem,8.to.624.f.
Infidelitas impedit salutem,6.tom.173.b. infidelitas prima, & infidelitas secunda,quæ, 7. tom. 280.f. infidelitas est nihil præsumpsisse de deo, 9.to.84.b.
Infirmari pro Christo maxima potentia est,8.to. 545.c.
Infirmitates corporales tribus ex causis proueniunt,8.tom.496.c. infirmitas corporis non est mala,4.to.391.b. sed indifferens,4.to.90.f.
Infirmi & ægroti differentia,9.to.489.b. infirmus vescitur oleribus,5.to.15.b.
Infusoria, septem gratias de cælo ad homines per legem descendisse, significantia, 5. tom. 539. c. 540. d.
Ingenium rebus optimis occupandum, 9. tom. 12. f. Ingeniorum diuersitas in pueris vnde, 9. to. 470. d.
Inimicitia per crucem interfecta, 6.tom.380.c.
Inimicus in die vitæ facilè vitatur, 5. tom. 51.b.
inimici diligendi,& pro iis orandum, 6. to. 13.c. & 16.e. inimici duplices odiendi & amandi,7.to. 163. c. differenter diligendi,& quo ordine, 8.to. homilia 3. in cantic. cantic. pag. 4. à principio eos diligere non est impossibile, 6. tom. 16. c. qui ob veritatem,quam loquitur, inimicos acquirit, non tam ipse illis,quàm illi ipsi sunt inimici, 6.to.341.a. & hoc modo intelligendi sunt Abraham inimici, ibidem.Cùm deus odio habendum esse inimicum, & sempiterno odio prosequendos Madianitas iubet,quasi iis loquitur,qui sub pædagogo erãt: vel mores, non personas hoc nomine odio habendas intelligit, 6.tom. 341. a. hac causa inimicitias inter serpentem & mulierem posuit,ne eorum amicitiæ humano generi noxiæ essent, per quas de paradiso homo deiectus est, 6. tom. 341.a.inimicis dominari possumus, non occidere, 7. tom. in psalm. 109. quare dei inimici non occidendi, 7. tom. 174. f. inimicis peccantibus non insultandum, 8. tom. 246. f. inimicum perire, est amicum fieri, 7. to. 277. c. inimici dei peribunt omnes, 4. to.300.c. 5. tom. 365.a. inimici nostri insipientes, 5. tom. 545. a.
Iniquitas quid à peccato differt, 5. tom. 134. c.
iniquitas & malitia, sunt præcipuæ vitiorum causæ,8.to.397.b. iniquitas sibi mentita est,7.to. 86. d. iniquitas,sicut ignis,ardebit, 4. tom. 355.a.
iniquitas semper suo confodit iaculo, 7. tomo 114. d. iniquitas à principibus egressa, 6. tomo 187.a. iniquitas semper se suo confodit iaculo, 7. tom. 114. d. iniquitas,iudicium sanguinis est, 4. tom. 261. c. iniquitatem qui operatur, animã suam occidit, 7. tom. 24. f. iniquitatem sedere super talentum plumbi in specie mulieris, vidit Zacharias, 6.to.348.f. iniquitates populi deus in virga visitat, 4. to. 460. c.
Iniqui & peccatores quid inter se discrepent,7. tom. 205. c. iniquus benedicitur in desideriis animæ suę, 7.to. 35. b. iniquus amplius faciat iniquitatem,7.to.215. a. iniqui viam Satanæ sequuntur,7.to.354. f. iniquo sanctitas est odiosa,8. to. 67.a. iniqui quotidie peccant,quousque deficiãt: quia sacerdotibus dei obaudire contemnunt,7.to. 229. b. iniquorum turbæ,quæ sicut torrentes in hyeme intumescunt,protinus diffluentes, 7. tom. 55. a.
Iniuria Christi, gloria est nostra, 6. tom. 304. c.
Iniustitia iudicium sanguinis est, 4. tom. 261. c.
iniustus appropinquare deo non potest, 4.tom. 415.c. iniusto nihil æquè displicet ac iustitia,9. t. 43.a. iniusti omnes per Adam, & iusti per Christum, 9. to.477. c. iniusti punientur, 7.to. 120. e.
Innocentem sanguinem condemnabunt, 7. to. 283. c. innocentes, columbæ vocantur, & oues, 4. to. 152. f.
Innocentia non est perfecta virtus, & cur, 7. to. 251. b.
Inopia est indifferens, 4.to.90.f.
Insatiabilia tria, infernus, meretrix & auarus, 8. to. 266. f.
Insipiens dixit in corde suo, non est deus, quia non audet ore dicere, 7. tom. 43.a. & 160. e. insipiens est iste,qui dei notitiam habere contemnit, 7. to. 150. e. insipiens, sicut luna, mutatur, 7. to. 193. b. insipiens & stultus simul peribunt, 7.tom. 150. c. insipiens quæ cogitat,sunt vanissima, 5.to. 62. f. insipientis verba præcipitabunt eum, 5. tom. 65. a.
Insipientia & stultitia, tenebræ non oculorum, sed morum sunt, 7.to.415.a.
Inspectiuæ disciplinæ definitio, 8.to. 290.e.
Institor cur negotiator dictus, 8. tom. 272. e.
institores reprobi, 8.to.80.f.
Insula dicitur aliquando Iudæa, 7. tom. 294. e. mysticè vel gentes,vel ecclesiarum ex gẽtibus multitudines notant insulæ: gentes, quòd salsis, amarísque huius sæculi persecutionibus percellantur: ecclesias verò quòd firma mole fundatæ feriantur potius persecutionibus, quàm nutent, aut subuertantur, 4. tom.198. d. e. vel insulæ animas sanctorum significant,quę in persecutionibus istius mundi, cuius ex omni parte incursibus patent, firma in Deum solidatæ sunt fide, 4. tom. 357. b. insulę in vrbe, 4. to. in cap. 57. Esaiæ.
Intelligentes fulgebunt, sicut splendor firmamenti,6.to.409.c.
Intelligentia bona iis, qui faciunt eam, 4. tom. 402. f.
Interitus repentinus in die iudicij, 7. tom. 21. b.
Interpellare pro nobis quomodo Christus dicatur, 8. to.428.d.
Interpretatio in bonam & in malam partẽ eiusdem rei: 8. to. in cap. 39. Iob. quodnam eius genus optimum sit, explicat, epistol. 101. sacrarum scripturarum interpretatio reprehenditur, 9. tom. epist. 45. de ratione animę pag. 2. ante finem.
Interpretis officium, & commentatoris,obscura breuiter,apertéque elucidare:& non tam disertitudinem suam ostentare, quàm sensum eius, quem exponit,edisserere,5. tom. in prooemio in Ionam, scriptura triplicem interpretationis habet sensum, historicum,tropologicum, & mysticum: qui quales sint, explicatur, 4. tom. in cap. 16. Ezech. interpres Latinus,id est,is qui nouum è Græco in Latinum ante Hieronymum verterat testamentum, 6. tom. in cap. 1. epist. ad Titum.
Interrogatio est ignorantis,9. to.33.d. interrogatio Christi non nascitur ex ignorantia, 6. tom. 92. d.
Introitus vnus est omnibus ad vitam, & similis exitus, 9. tom. 51. b. quod inueterascit,perditioni proximum est, 4.to.353. b.
Inuidia quid à zelo differt, 6. tom. 342. d. inuidia semper occidit paruulos, 6.to.173.a. sequitur hæreses, 6. to. 342. d. nulla est in cælo, 9.to. 685.a.
Inuidiosus & inuidus differunt, 6. tomo 342. c.
Inuidus in Græco significantius ponitur, βάσκανος, id est, fascinator, 6. tom. 293. a. inuidus alienа felicitate cruciatur, 6.tom.293.a.
Inuisibilia dei per ea,quæ facta sunt conspiciuntur, 5. tom. 25. b.
Inuocare dominum propriè est sacerdotum, 8. tom. 459.c.

Inutilis dicitur,qui non operatur,aliquid boni, 7.to.160.f.
Ioab, pater vallis artificum,ecclesiæ typus, 4.to. 28. f.
Ioachim vltimus rex Iudææ,4.to.612.d.
Ioahe filius Asaphsa à commentariis, 4. tom. 130.d.
Ioannes interpretatur,gratia dei,6.tom.151.a.
Ioannes Bapt.adhuc in matris vtero sanctificatus exultauit,6.to.483.c. cur dicitur Elias, 6.to. 41.c. cur vocatur angelus,6.to.40.f.41.a. 7.tom. 250.f. erat lucerna lucens,4.to.625.c. lucerna à deo patre præparata,7.to.383.c. erat lucerna lucens in domo,4.to.1056.e. propheta & apostolus appellari potest,6.to.271.b. quomodo dicatur maior inter natos mulierum,6.to.41.a.& 385.c. maior inter natos mulierum: & minor eo, qui minimus est in regno cælorum,5.tom.29.a. venerat in spiritu & veritate Eliæ,6.tom. 60.c. primus regnum cælorum prædicauit,6.to.6.c. Herodes putabat eũ à mortuis resurrexisse,6.to. 60.d. eius vita,& vestimenta mysticè exposita, 6.tom. 151.c. hic auctor Anachoritarum,9.to.518.c. ossa eius vbi condita,5.to.87.a.
Ioannes & Iacobus filij tonitrui,7.tom.417.a.
Ioannes Apostolus & Euangelista,qui supra pectus domini recumbens, purissima doctrinarum fluenta potauit,qua occasione scripsit euangeliũ, 6.to.in epist.
Ioannes verbum dei videbat,4.tom.515.b. ille hanc sententiam perpetuis sermonibus vsurpare erat solitus,filioli diligite alterutrum,6.tom.353.a. cur per aquilam auem significatis, 6. to. in epist.
in feruentis olei dolium missus, confessionis calicem bibit,6.tom.92.f. euangelium Græco sermone scripsit,4.to. 55.a. Beatus Ioannes Euangelista cum Ephesi moraretur vsque ad vltimam senectutem : & vix inter discipulorum manus ad ecclesiam deferretur,nec posset in plura vocẽ verba contexere,nihil aliud per singulas solebat proferre collectas,nisi hoc;Filioli,diligite alterutrum. Tandem discipuli,& fratres qui aderant,tædio affecti,quòd eadem semper audirent,dixerunt : Magister, quare semper hoc loqueris ? Qui respondit dignam Ioanne sententiam. Quia præceptum domini est:& si solum fiat, sufficit. 6. tom. 353.a.
obiit Ephesi Lxviij.post passionem domini anno;& iuxta eandem vrbem sepultus est. Hieron.in Catalogo.
Ioas interpretatur,κυρίου κρότημα. i. domini mora,siue temporalitas,5.to.210.e.
Ioathas interpretatur,domini consumptio, atq; perfectio,5.to.84.e.
Iob sapientissimus hominum, & potentissimus regum,per omnia sterquilinio similis factus, 8.to. 53.c. hic vir vnus erat, quòd non per diuersa mobilis atque instabilis ferebatur : sed firmus atque inconcussus persistebat,8.tom.9.b. dolens interpretatur, & figurã Christi portat : amici verò eius typum hæreticorum tenent,8.to.9.a. an Iob peccarit,8.tom.46.e. habitauit in terra Huz, quæ interpretatur, conciliatrix,8.tom.9.b. quotidie pro filiis suis offerebat hostias,254.c. timens, ne per ignorantiam deliquissent,4.to.1081. hic non ob peccata,sed ob probationem,nec domum, nec filios liberauit,4.to.808.f.Iob 1.d. sacerdotis officio functus est,8.to.162.d. figura fuit Christi saluatoris,8.to.162.f.& 165.a. oleo abundabat viuo, 8.to.85.a. audita filiorum & filiarum morte, capillos totondit,4.to.543.c. eius miræ virtutes, 9. tom.6.e. Iob nec in bonis nec in malis sæculi victus est,4.tom.391.c. huius caro in diaboli potestatem data,8.to.28.d. Iob non solùm deforis toto corpore computruerat,verumetiam putoris sanie liquescebat:ita vt ipse diceret, halitum meum exhorruit vxor mea,8.to.44.f. eius animam diabolus ad peccatum inclinare non potuit, 8.to.51.c. eius labia cur diabolus integra reliquit, 8.tom. 52.d. Iob nihil remansit in corpore sanitatis, nisi sola lingua,7.tom.191.c.8.tom.50.e. eius septem filij,ac tres filiæ quid allegoricè,4.tom.11.c.12.d. eius genealogia,8.to.9.b.
Ioël,ἀρχόμενος.i.incipiens,5.to.178.a.
Iohanna יוחנה domini gratia,6.tom.73.a. Mulier quædam vxor Chusæ procuratoris Herodis,quæ Christum sequebatur(vt est apud Lucã) sic vocabatur : Hieronymus autem intelligit hoc nomine,Ioannem patrem Simonis Petri(vti Ioannis 22.cap.vocatur) quem tamen Matthæus Iona, non Iohãa appellat,cùm ait:Beatus es Simõ Barlona:id est filius Iona : Iona autem interpretatur columba.
Ioiada sacerdos,Zachariæ pater,4.tom.in cap.2. Dan.& 6.to.in cap.23.Matth.
ירושע scitus,aut cognitus domini interpretatur:aut verius domini cognitio,vt Hieronymus in libro Hebraicorum nominum testatur. Viri iustitiam, seu sanctitatem tali significari nomine hic tantùm asserit:nõ enim verbis illis quid hoc significet,nomen exponit.
Ionas interpretatur,περιστερὰ,hoc est,columba,5. to.177.a.b.& 303.c. hic contristatus,quòd saluati sint Niniuitę,4.to.73.c. contristatur quare mẽtitus sit,& arguitur à domino,4.to.640.d. signũ dedit,& accepit inferni,4.to.60.c. in mari fugitiuus,naufragus,mortuus, saluat nauiculã fluctuãtem,&c.5.to.311.c. orauit ad dominum de vtero piscis,5.tom.312.f. quo pacto typus fuit Christi, 5.to. 312.c.6.to.194.c. cum Iona multi nauigant, 5.tom.307.c. Ionas sepultus est in vico patrio,id est,in Geth,qui est in Opher,5.to.303.a. Non est autem verum,quod multi putant cetum, vsque ad ipsam vrbem Niniuen prophetam in vtero detulisse:sic enim per mediterranea freta vsque ad Gades:indéque per Oceanum,& Persicum mare, quo se Tigris,qui Niniuen alluit,demergit,longissima, ac non trium, sed multorum dierum spatia, eum detulisset:quod quidem, nisi miraculo adscriberemus,esse non posset.Sed euomuit eum piscis in aridam,illis in oris vnde ipse fugerat : indéque pedestri itinere,sicut priùs ili fuerat imperatum, ad Niniuen perrexit. Hoc autem satis ipsa scriptura explicare videtur,dum ait:Dixit dominus pisci, & euomuit Ionam in aridam. Et factum est verbum domini ad Ionam secundò,dicens : Surge, & vade in Niniuen ciuitatem magnam. Sunt enim eadem prorsus verba,quibus eum à principio, vt eò pergeret,compellauerat.
Iones,Hebraicè appellantur,Iauan,4.to.494.f.& 917.a.
Ioppe ciuitas vbi sita, 4.to.1169. e. 5.to.194.f. est portus Iudææ,vbi hodie saxa videntur in littore,in quibus Andromeda religata, & Persei liberata præsidio,5.tom.305.c. Ioppe interpretatur. specio∫a,5.to.305.c.
Ioram quis fuerit,6.tom.1.b. hic, quia sancta violarat, infirmitate consumptus,5.to.581.b.
Iordanis vnde scaturit, & nominatur, 4. tom. 920. f. 6. to. 72. d. c. interpretatur,descẽsio aliena : vbi peccata abluuntur, 6. to.151. b. interpretatur etiam, descensio eorum : & per eum intelliguntur hi,qui veniunt ad baptismum, 7. to.342. e.
Iordanis conuersus est retrorsum, 4. tom. 758.f. 5. tom. 449. b. Iordanis ad ingressum filiorum Israël siccatus, 7. tom. 378. d. huius dulcissima fluenta, baptismum figurabant, 5.to.165.b.
Iosaphat,id est, domini iudicium, vallis, in qua dei iudicium fiet, 5. to. 201. b. c. ibi erat hortus, vbi Iudas proditor tradidit saluatorem, 4. tom. 663. c.
Ioseph interpretatur augmentum, 7. tom.221.a.
Ioseph patriarcha, castitatis mirum exemplum, 9. to. 6. d. Ioseph domus,id est,domus Ephraim, 5. to. 247.b. Ioseph adolescens concupiscitur à domina,nec ad concupiscẽtiam prouocatur: rogatur, & fugit, 9. to. 6.d. fidelis domini famulus à puero, tribulationibus iustus & perfectus ostenditur, 9.to.5.c. in manu eius benedixit omnia deus, quia se à prauis cogitationibus & concupiscentiis custodiuit, 7.to. 321.b. bene natus,& vir sanctus, venditur à fratribus, 7.tom. 309.a. reuelauit illi deus interpretationem somnij famis in Aegypto, 5. to. 228. f. hunc rapuit bestia mala, 4. to. 852.f. vinctus,venditus à fratribus, & ferrum pertransiuit animam eius, &c. 6. to.191.a. iuit in Aegyptum, vt præpararet hospitium, & alimenta fratribus suis, 7. to. 309. a. viginti argenteis, non autem viginti aureis est venditus,& cur, 6.tom.128.c. quomodo inebriatus fuit, 7.to. 237. b. nempe cum fratribus suis in meridie, 4. to. 659. c. quot & quanta perpessus, 9.tom. 46. a. fuit Christi patientis typus, 6. to. 194. a.
Ioseph, vir D. Mariæ quomodo dicitur filius Iacob secundum Matthæum:& filius Heli secundum Lucam, 6. tom.2. d. 7. to. 2.d. cùm non sit pater domini saluatoris quid pertinet ad dominum generationis ordo deductus vsque ad ipsum Ioseph, 6. tom. 2. e. f. cur etiam ab ipsa Maria pater appellabatur Iesu, 6. to. 61. a.
Apocryphorum deliramenta sunt, dicere eum aliam prius habuisse vxorem, nomine Escham : ex eaque genitos illos qui fratres Domini vocantur, 6. tom. 51. b. c. tribus ex causis desponsata est illi virgo Maria : Primò, vt per generationem eius origo Mariæ monstraretur. Secundò,ne lapidaretur à iudeis vt adultera. Tertiò,vt in Aegyptum fugiẽs haberet solatium. Quartò,(quod Ignatius addit) vt partus eius celaretur diabolo : dum eum putat nõ de virgine, sed de vxore generatum, 6. tom. 2. f. vocatus est pater Domini, secundum opinionẽ illius temporis, 4. tom. 418. f. Beda ferrarium fabrum fuisse Ioseph asserit : D. autem Thomas, Petrus Aquilinus Episcopus, Nicolaus de Lyra,Iacobus Genuensis Episcopus,& cæteri omnes (quæ etiam vulgata opinio est) lignarium fuisse magis volunt. Vox græca, τέκτων anceps.
Ioseph ab Arimatia, βουλευτὴς appellatus, 6. tom. 144. c.
Iosias rex fuit iustus, 4. to. 607.b. interpretatur,eleuatio domini, 5. to. 464.f. salus, vel fortitudo domini, 4. to. 677.a. Iosias rex solus inter prophanos reges in cõsilio impiorũ non abiit, 7. to. 19. a. sepultus in Mausoleo patrum suorũ, 4. to. 677.a.
Iosue, filius Nun, saluatorem significat, 5. tom. 83. b. impetrauit soli, vt staret, 7. to. 223. a. b.
Iota vnum non præteribit à lege, donec omnia fiant, 6. to. 12.f.
Iouan Græciam sonat, 4. to. 920. f.
Iouiniani reprehensio, 9. to.600.a.
ἐκατοστοκόπους, 4. to. 1110. d.
Ira, diaboli est laqueus, 7. to. 272. d. hęc infelle consistit, 4. to. 731.a. iræ sunt plura genera, 8. tom. 256. f. species eius amaritudo & furor, 6. to. 411.b. ira & furor insaniæ proxima 4. tom. 1116.d. ira & ignauia, oratione depellitur, 6. to. 174.c. iræ nomen dupliciter & apud philosophos & apud Christianos accipitur, 6. to. 407. a. ira quid ab iracundia differat, 6.tom. 341. c. ira desiderat vltionem, 5. to. 42. f. semper est iuncta superbiæ, 5. to.42. f. ira in sinu stultorum requiescit, 5. to. 41. b. ira corripit & emendat, 5. tomo 41. b. ira omnis auferenda, 9. to. 19. a. ira perdit etiam sapientes, 6. to. 446.d. ira viri iustitiam dei non operatur, 6. to. 13. a. & 411. ira melior, quàm risus, 5. to. 41. a. iram aufer à corde tuo, 5. to.72. e. iram depone,ne iniqua patiens,vicem reddere compellaris, 7.to.116.b. Iræ natura qualis, 8. to. 208.f. ira furoris domini, id est, diabolus, 4. to. 250.e. ira domini transitura, 4. tom. 213. a. iræ dei vniuersa consentiunt, 4. to. 571. c. ira dei breuis in die iudicij, 7. to. 21.a. ira dei iusta intelligitur vindicta, 7.to. 91.c. ira dei magna, quando nobis non irascitur, 7. tom. 401. b. ira Dei diabolum denotat, 8. tom. 29. c. iram dei muta sentiunt elementa, & irrationalia pertimescunt animantia, 4. to. 526. e. f.
Iracundia est ianua omnium vitiorum,8.t.263.c. Iracundus propriè quis dicatur, 6. tom. 445. c. Irasci quo pacto dicatur Deus, 9. tom. 156. a. irasci hominis est, & fidem iræ imponere Christiani, 9.to.557.b. irasci ne festines in spiritu tuo, 5. to. 42. f. omnis,qui irascitur, peccat, 6. tom. 411. c. quicunque irascitur fratri suo, reus erit iudicio, 6.to. 411.c.
Iratis Deus est ira, 7.to. 239. b.
Iris per multicolorem arcum ad terras descẽdere dicitur, 4.to.1123. b.
Isaac ante conceptionem à deo promissus, 6.to. 321. b. à risu nomen accepit, 5. to. 68.d. & 517. a. mons sanctus, 7. tom. 418.a. ab initio vsque ad finem, nomen possedit antiquum : & ecclesiæ indicans castitatem,vna fuit vxore contentus, 4. to. 453. c. & 459. c. quo pacto naturalem philosophiam designet, 8. tom. 292. f. cùm centum octoginta quinque esset annorum appositus est ad genus suum, 5. to.466. d. oblatus victima, & pro illo aries immolatus, coronatúsque sentibus passionem domini deformauit, 6. tom. 475. a. 7.to. 194. a. & 337.c. quanta perpessus, 9. tom. 45. c. in typo Christi crucem suam portauit, 6. tom. 367. b.
Isaac, presbyter Antiochenus, quæ scripserit, 9. tom. in Catal.illustr. viror.

Isachar

Isachar interpretatur, merces, & ex virtutibus nomen accepit,4.to.153.b.6.to.33.c.
Iscariot interpretatur,memoria mortis, 6. tom. 159.a. vicus in tribu Ephraim,ex quo Iudas proditor,4.tom.221.b. nomen est pretij, & mercedis,atque patrem vocare potest,vel villam, 7.tom. 328.e.
ἰσχὺς,6.to.429.c.
Isis, Ægyptiorum deus,4.to.1194.a. eius sacerdotes raso capite erant,4.to.106.b.c.
Ismaël primogenitus,sed Isaac accepit hereditatem,4.to.5. fuit homo rusticanus, sanguinarius, deserta sectans,6.to.322.f. manus eius super omnes,& manus omnium super eum, 6.tom.321.a.
per repromissionem dei, quemadmodum Isaac, generatus:ibi explicatur hic locus,6.to.321.a.b.
Ismaëlitæ in scriptura propriè sic vocantur, qui vulgò & abusiuè Sarraceni,4.to.437.c.
Ismenias musicus,4.tom.in cap.12.Hieremiæ,in prœmio. Thebanus excellens tibicen fuit Ismenias:de quo Plutarchus in Pericle : Antisthenes cũ audisset Ismeniam optimum esse tibicinem,dixit: Malus est ergo . non enim esset tibicen, si probus esset:vulgatum est huius illud prouerbium : Mihi & Musis cano. Quod Hieronymus à Musarum Ethnicis sciẽtiarum præfidibus voce abhorrens, dixit:Mihi canens,& meis.
Israel interpretatur, mens videns dominum, 6. to.512.f. sed non semper in omnibus videns deũ intelligitur,7.tom.228.e. est nomen benedictionis,5.tom.240.e.f. Israel populus,filius dei primogenitus,5.to.133.b.& 276.f. primitiæ frugum domini,4.to.508.e. est hereditas domini,4.tom. 121.c.& 564.c. Israel singulariter dicitur,sed pluraliter intelligitur,vt populus,5.to.153. b. Israel secũdũ carnẽ,& Israel secundũ spiritũ, 4.to.299.c. Israel domus attritæ frontis est, & procacis audaciæ,7.tom.742.f. in Abraham vocatus est,4. to.383.a. Israel populus per quadringẽtos & triginta annos in Ægypto captiui fuere,5.to.207.b. angelorum vallabatur auxilio, 4. tom.1143.c.
Israel filiorum numerus,sicut arena maris, 5.to. 88.c. Israel eruditur per flagella & supplicia, 5. tom.545.a. Israel decem tribus cur Ephraim vocatæ,5.to.86.f.& 87.a. Israel decem tribus à Salmanazar,Chaldæorum rege captæ,5.tom.83.c.
Israel nomen pristinum remansit in decem tribubus,5.to.87.a. Israel duos esse : vnum carnalẽ, alterum spiritalem,4.to.310.f. Israel regnum erat decem tribum,5.to.86.e. Israel vulnera sæpe accepit idololatriæ,5.tom.122.e. si nos Israel simus,deus pugnabit pro nobis, & prosternet diabolum cum satellitibus suis,7.tom.394.d. Israel reliquiæ secundum electionem saluæ factæ sunt,4. to.653.b. Israel in Christo saluatus æterna salute,4.tom.326.f. Israel saluus erit, cùm plenitudo gentium subintroierit,7.tom.174.e. Israel reliquiæ non facient iniquitatem, 5.to.493.b. & 494. d.e. Israel reliquiæ saluabuntur,4.to.37.a.6.tom. 167.b. omnis Israel non saluabitur,4.tom.36.f.
Israel populum in fine sæculorum regnaturum Iudæi falsò credunt,4.tom.1112.d. Israel plangit Christus vsque ad præsentem diem,5.to.325.a.
Israelitarum gẽs inclita angelico ministerio sustulta,4.tom.688.f. Israelitæ corde graui,ac dura ceruice,6.tom.292.f. Israelitici generis principes Abraham,Isaac,& Iacob,4.to.651.b. Israelitę diuinis solatiis diutissimè per Moysen, & Aarõ educati,4.to.688.f. Israelitis cur circuncisio data, & præcepta,5.tom.296.e. Israelitæ in septuagintaquinque animabus descenderunt in Ægyptum : & sexcenta millia exierunt illinc,7.to.310.d. Israelitæ in Aegypto quadringentis annis seruierunt, 4.to.939.c. Israelitarum tribuum singularum terræ sanctæ singulæ portiones,& earumdem descriptiones,4.to.1093.a.& 1098.d.e.
Ismaelitæ,non autem Sarraceni, sunt vocandi, 4.tom.126.e.
Italia cur olim Hesperia dicebatur,4.to.49.a. & 8.tom.132.e. à Græcis populis occupata, maior quondam græcia vocabatur,6.to.297.b.c.
Itali à Iubal,filio Iapheth orti,4.to.997.c.
Ithoc.4.to.1109.c.
Itopicus quis dicatur,8.to.27.b.
Iubal,psalterij repertor,4.to.43.b.
Iubileus,quid dicatur,7.to.101.c. Iubileus annus,4.to.27.b. 766.d.& 1080.f. seu rectius, Iubileus post septem annorum hebdomadas, 5.tom. 244.e.f. Iubileus verus remissionẽ omnium peccatorum habet,4.to.in cap.40.Ezechielis.
Iudæa,terræ medium dicitur,7.tom.213.c. de Iudæa prophetiam,doctrinam, & miraculorum signa deus abstulit,4.to.690.f. Iudæa omnis deserta,5.to.557.a.b. à quatuor cornibus ventilata, 5.to.180.c. in æternum habitabitur,5.to.207.a.& 208.d.e. interpretatur confessio,4.to.204.d.
in solitudinem redacta,& cur,4.to.550.f. post Augustum Cæsarem facta est tributaria,6.to. 79.c. huius Iudææ turpitudo quanta fuit, 4. tom. 19. b.
Iudæus non iccirco melior est, quòd sit circuncisus:nec gentilis ideò deterior, quia præputium habet,6.tom.308.d. Iudæi spirituales ex Iuda Iacobi:& Iudæi carnales ex Iuda Iscariote, 7. tom. 328.e. Iudæi cur dicuntur filij regni, 6.tom.25.b.
hi Christi hereditas fuerunt,7.to.49.a. dei familiares,4.to.322.d. partem dei se esse iactitant, 6.to.66.f. Iudæorum synagõga antiquitus cunctis excellebat nationibus,4.tom.693.b. Iudæorum populus oliuæ pulchræ,& fructifere comparatus,4.to.560.d. à deo dilectus fuit,7.tom.52.e.
Iudæi, diaboli membra,7.tom.54.d. antiquo vocabulo,filij dei vocati sunt,sed alienati,quia filij diaboli effecti sunt,7.to.61.b. cur canes appellati,7.tom.71.c. cur diuites dicti, 8.tom.32.e.
Iudæorum genere nihil auarius, 4.tom.19.c.
Iudæi & gentes quadrifariam diuiduntur, 6.to. 378.a. Iudæorum quinque millia in dominum crediderunt,4.tom.92.c. Iudæorum populus plagis quatuor traditus,4.to.576.d. Iudæorũ sublimitas destructa,4.to.88.d. Iudæorum cassa sunt vota,5.tom.497.a. Iudęorum oratio vertitur in peccatum,7.to.328.d. Iudæorum crudelis synagõga contra apostolos, & noui testamenti prædicatores est indurata,4.to.715.a. Iudæorum multitudinibus anima hominis Christiani nobilior, & pretiosior,4.to.677.a. Iudæorum iniquitas maior peccato Sodomorum,4.tom.716.d. Iudæorum gens praua,& peruersa dominum ad iracundiam irritauit,4.to.702.f. Iudæos propter perfidiam exclusit, & gentes propter obedientiam intromisit Christus,8.tom.25.c. Iudæi quotidie in synagogis suis Christianum vocabulum anathematizant,4.to.46.d. Iudæorum pater, diabolus, 7. to. 61. b. Iudæorum filij qui sint, 7. tom. 53.
Iudæorum ante Christum calamitatum epitome, 4.to. 747.c. & 748.d. Iudæi receperunt antichristi mendacium, 4. tom. 1151. c. Iudæi nihil contra Christum facere potuerunt, nisi quantum à deo præfinitum fuit, 7. tom. 103. a. Iudæi propriè accepti,qui dicantur, 4. to.562.d. Iudęorum dogmata tria, 9. tom. 539. c. Iudæorum venter repletus fuit mysteriis legis, 7. tom. 53.b. Iudæi videntes non vident, 4.to.233.c. Iudæorum oculi,auréque clausę, 4. to. 381.b. Iudæi terrena sapiunt 7. tom. 143. c. & 144. d. Iudæi terrena loquuntur,5.tom.179. c. Iudæorum templum tenebris ignorantiæ & erroris plenum, 5.tom. 52. f. hi deum patrem credunt,& filium non credunt, 7.to.61.c. illorum error nostra salus, est, 6.to.59. b.c. Iudæi vnum pedem habent,& alterum non habent:inde claudicant in legis littera, 7. to.61.c. illorum magistri occidentem sequuntur litteram, 5. to. 214.f. & 605. b. c. Iudæi litteram legis tantummodo obseruant, 7. t. 70. f. his omnis scriptura sancta clausa est, 4. tom. 233. c.
Iudæi fame laborant audiendi sermonis domini 4. to. 43. c. hi carnaliter prophetas intelligentes, mercedem prophetarum non recipient, 6. tomo 38. f. non habent clauem scientiæ, quoniam velamen positum est ante eorum oculos, 7. t. 247.a. prauè querunt deum, sperantes se eum inuenire posse sine Christo, 6. to. 464. c.d. non credentes veritati, susceperunt mendacium, 4. to. 1139. b. c.
Christũ negantes, in perfidie tenebras inciderũt, 8. tom.18. d. post Christi passionem nec prophetas,nec apostolos habuerunt, 4. tom. 40. c. fuit inimici prophetę,qui spiritualiter nõ intelligunt, 7.to.364. f. quasi mendaces & vesanos habuere prophetas,& quomodo, 4. tom. 539. b. apud Iudæos post passionem domini nihil validum est, 4. tom. 25. c. Iudæi excæcati ab amarissimo fumo, 5.to. 199.b. Iudæorum imprecatio æterna damnatione completa est : sanguis eius super nos, &c. 4. tom. 595.c. in Iudęos perseuerat vsque in præsentem diem hęc interpretatio, sanguis eius sit super nos,&c. 6. to.139.a. Iudæorum panis est absque fortitudine,4.tom.26.e Iudæi Antichristum susceperi sunt, 5. to. 207.b Iudæos totus orbis captiuos tenet, 5. tom. 482.d. Iudæorum lingua gladius acutus fuit,dicendo,crucifige eum, 8.tom. 18. e. Iudæi infelices insana superstitione & obseruationis labore viuunt inter cæteras nationes, 6. to. 295.a. obligauerunt se in malitia, 7. tomo 52. c. cur vsque hodie pacem habere non possunt, 6. to. 139.a.b. Iudæorum domus deserta, 6. tom. 114. c. eorum æterna captiuitas, 4. tom. 765.a.
Iudæi, ecclesiæ persecutores, 7. to. 74. f. hi plãgent quasi super vnigenito & primogenito, 5. tom.598.d. Iudæorum populus verè captiuus,qui vsque hodie Nabuchodonosor portat iugum, &c. 4. to.366. e. Iudæorum regnum vniuersum dominus destruxit,& Hierusalem mysticam, 4. tom. 689.b. Iudæi vagi,& profugi per vniuersum terrarum orbem figurati per Cain vagum,profugum, pauentem,trementem,& per loca varia discurrentem, 4. tom. 724. e. Iudei toto orbe dispersi coram inimico diabolo, vel inimicis dæmonibus qui & cùm diebus & noctibus in synagõgis satanę innocent nomen dei, dorsum,& non faciem suam, ostendit eis deus, 4. tom. 595.b. Iudæi viderunt terram repromissionis, & in eam intrare non potuerunt, 7. tom. 223. a. Iudæi, cùm Hierusalem expugnaretur à Romanis, in tres diuisi in seditione partes, 4. tom. 30.e. Iudęorum populus anathematizatus, 7. to. 386. e.f. Iudæi repudiati,& gentes dilectæ, 7.tom. 32.c. Iudæi quod propter metum faciunt, id nos Christiani propter charitatem facimus:illi sunt serui,nos filij:illi ad bonum coguntur,nos sponte bonum suscipimus, 6. tomo 294. d. Iudæi nec dei, nec angelorum habent præsidia, 6. tom. 50. f. Antichristum pro Christo susceperi sunt, 5. to. 33. b. Iudæorum reliquiæ saluabuntur, 5. to. 201.a. in Apostolis,4.to.57.b.
Iudæorum semen permansurum,quandiu mundus iste fuerit, 4. to.662. f. Iudæi in diuersis partibus dispersi,7.to.315. a. Iudæorum desolatio ad finem vsque mundi perseuerabit, 4. tom. 1153. c.
apud Iudęos cur omnis perierit bellorũ dignitas, 4. to.27. b.
Iudaicus populus cur vnicornis appellatur, 7.to. 72. e. os leonis, 7.to. 72. e. insipiens, 7.tom. 43. a. Iudaica gens nec sacrificium, nec sacerdotium exercere potest, 5. tom. 101. c.
Iudas, hoc est, vir ecclesiasticus, non superbię, non inflatur tumore hæretico, 5. to:159. c. interpretatur,confessio, 4.to.4. & 507. c. 6. tom. 159. a.
Iudas patriarcha in regem electus, 5. tom. 80. f.
catulus leonis, 4. to. 453.b.
Iuda regalis tribus, 7. to. 226. d. Iudæ & Beniamin duæ tribus iunctę erant, 6. tom.5.b. Iudas mistus cum gentibus multis, & quibus, 4.to. 552.f.
Iudas in numero singulari multus est ſumerus, 5. tom. 153. b. Iudæ filię, sunt animę confessorũ, 7. to.148.e. Iudę regnum quando, & in quibus sit finitum, 4.to. 607. c. & 615.d. Iudæ tabernacula seruabuntur, 5. to. 596. d. terra Iuda, id est, scientia scripturarum, 4.to. 173. c. Iudas hoc est, ecclesiasticus,arabit, 5.tom. 150. e.
Iudas Machabæus templum purgauit, & idolorum simulacra contriuit,4.to.1149.b.
Duo sunt Apostoli, qui vocantur Iudæ, 7. to. 328. e.
Iudas Iacobi dicitur,& alias appellatur Lebbæus, quod interpretatur corculum, 6. tom. 33. b. appellatur Zelotes,6.t. in cap. epist.4.ad Galatas. Hic est Simon Chãnanæus, seu Zelotes, frater Iacobi cognomento iusti, primi Hierosolymæ episcopi, cui & in episcopatu successit : quem Iudã cognominatũ in catalogo inuenies, Iudas Iacobi Apostolus, id est, Thaddęus, 6. to. 33. b. Matthęus & Marchus hũc Thaddæum appellant:Lucas verò in euãgelio,& in actis Iudam Iacobi vocat:fuit enim Iacobi iusti frater, sicut & Iudas Zelotes, omnes fratres domini, Matthei cap. 12. & hoc modo ipse se in epistola sua subscribit. in epistola, Enoch librum apocryphum citat, 6.to. 450.f.
Iudas Iscariotes cur ita vocatus, 6.tom. 33. b.c. hic non delet peccatum suum per pœnitentiã, nec illud deletur per memoriam,6.to. 159.a. proditor,filius perditionis,semen iniquum,&mendax, 4. to. 405.c. ebrius fuit,non vino, sed auaritia, & furore aspidum insanabili & diaboli cibo, qui post buccellam intrauit in eum, & penitus deuoratus

est, 4. tom. 221. c. per auaritię viam venit ad homicidium, imò sacrilegium auaritiæ copulatum. 4. to.428.e. inter cęteros Apostolos multa signa fecisse narratur, 6. to.23.a. videbat quotidie cùm apostolis Christum multa operantem mirabilia, sed non intelligebat, in animam enim maleuolam nõ introibit sapientia, 7. to. 114 f. infelix, qui quasi nubes cum aliis Apostolis mittebatur, vt plueret super Israel imbrem, 4. to. 148.c. de ouili Christi fuit, & raptus à leone, suspendio suffocatus est, 5. to. 401.c. loculos pecunię pauperum portabat, 4. to. 222. f. bibit, sed non saturatur: nec sitim extinguit ignis æterni, quia indignè sumit mysteria Christi: hic macula ostenditur in luna, quę nunquam deletur, 6. to. 189. b. dedit signum oculi, cum veneno doli, 6. to. 191. a. iudam proditorem anticipauit vltio antequàm resurgeret Christus, 7. tom. 132. f. iudas proditor licet voluntatem mutauerit suam, tamen voluntatis primæ exitum non mutauit, 6. to. 136. f. accepto argenti pondere vendidit innocentem, 7. tom. 47. c. meritò filius dicitur iniquitatis, in cuius cor diabolus intrauit, vt traderet Christum, 7. to.264. f. infœlix cælum fuit, & factus est terra. 7. to. 391. a. indignus Christi corpus accepit, 7. tom. 165. b. iudæ pœnitentia peius peccatum factum est, 7. to. 327. c.

iudas vidit vinculum suum, 5. to. 115. a. vitam morti nescius tradidit, 6. to. 292. d. ad iudæ dexteram diabolus stetit, 7. to. 332. c. iudas lætali apostasiæ vulnere perèptus est, 8. to. 45. a. b. multi bonum, vt iudas, faciunt, sed omninò illis nõ proficit, 6. tom. 189. a. iudæ filij, qui, 7. tom. 328. e.

iudas galilæus pseudopropheta, 6. to. 461. c.

iudex fieri ne quæras, ne fortè non possis iniquitates auferre, 4. to. 975. c.

iudex iniquitatis quis dicatur, 7. tom. 241. c.

iudices deos sacra scriptura vocat, 4. to. 1064. d.

iudices munera capientes, iustitiámque vendentes, Arabiæ sunt lupi, 5. to. 490. c. iudices non veritatem, sed munera sectantur, 5. to. 26. d. iudices, quasi lupi Arabiæ, 5. tom. 489. a. iudices mali dei legem euertunt, 7. tom. 243. b. iudices huius mũdi diabolus diuites facit, 7. to. 326. d. iudicem futem arguit atque condemnat iudex furacior, 4. to. 19. c. iudices rudæorum in portis sedebant, 8. to. 85. a.

iudicium in quibus rebus consistit, 8. to. 166. e.

iudicium dei humana non potest scire fragilitas, 4. to. 200. e. iudicanti contumeliam facere, stultitiæ signum est, 4. to. 633. c. iudicare non est omnium, sed eorum, qui prudentes sunt, 4. tom. 10. d. qui iudicatis terram, erudimini. 7. tom. 19. b. iudicia dei quatuor sunt, duo scilicet de præsenti, ac duo de futuro, 7. tomo. 58. d.

iudicia dei magna, & inenarrabilia, 4. tom. 44. f.

iudicia dei, abyssus multa, 7. tom. 115. a. & 276. f.

iudicium dei non timere, & regnum cæli postulare, grandis est audaciæ, 6. tom. 17. c. iudicia dei inuestigabilia, 5. to. 417. c. incomprehensibilia, 7. tom. 355. c. d. iudicia sunt, cùm aut iustos splendidis honorabit meritis: aut æternis damnabit supplicijs trasgressores, 7. t. 354. d. vbi est iudiciũ dei, ibi condẽnatio: vbi autẽ cõdẽnatio, iã manifesta est sẽtẽtia, 7. to. 327. c. iudiciũ dei in lucẽ gentiũ, 4. to. 356. f. iudicium dei à potentibus incipiet, 5. to. 190. e. f. iudicium deus facit in cælo, 5. to. 248. e.

iudicium dei de domo eius dicitur habere principium, 5. tom. 226. e. iudicium domini in terram delinquentem domino veniet, 4. tom. 525. a. iudicium humanum quot modis corrumpatur, 8. tom. 397. f. iudicium pacis quid sit, 5. tom. 565. c.

iudicium & iustitia requiescet in deserto, 4. tom. 259. c. iudicium gentibus proferet, 4. to. 305. a. b.

iudicium inter pecus & pecus, 4. tom. 979. a.

iudicium, & iustitiam facere, proprium est regũ, 4. to. 606. d. iudicia exercebantur ad portã templi, 4. to. 633. a. iudicium verum iudica, vt in quo iudicaueris, iudicetur de te, 5. tom. 161. c. in iudicio prima sit veritas atque iustitia, 5. to. 565. c. iudicium educet in veritate, 4. tom. 305. a. iudicium sedit, & libri aperti sunt, 4. tom. 264. d. in iudicio non personam accipies, 5. to. 265. b. iudicij veritas vltimo tempori reseruata, 4. to. 305. c. iũdicij diem cur Christus nõ narrauit apostolis, 7. to. 33. b.

iudicium postremum cur ignorant homines, 6. tom. 119. c. iudicium dei nequaquam sciri potest, 4. to. 635. a. iudicium dei postremum quando futurum, 7. tom. 234. e. iudicij vltimi dies timẽdus, 9. to. 560. b. iudicij dei expectatio terribilis, 4. to. 707. c. iudicij dies veniet, in quo peccatorum nequitia demonstrabitur, 6. to. 36. f. iudicium extremum vbi fiet, 5. to. 201. a. b. iudicij dei extremi descriptio. 5. to. 190. f.

Iudith occidens aduersarios, gessit ecclesiæ typum, 5. tom. 463. a. Iudith liber, 5. tom. 504. d. receptus ab ecclesia hic liber est, & à concilio Nino, vt idem Hieronymus asserit in eius libri præfatione.

Iugum Christi suaue volentibus, durum nolentibus, 7. to. 51. b.

Iuliana, mater Demetriadis virginis, 9. to. epist. 2. ad Iulianam: cuius domus non parua fuit ecclesia, 9. to. ibidem.

Iulianus, Cappadociæ episcopus, quæ scripserit, & gesserit, 9. to. in Catalogo illustr. viror.

Iulianus Apostata puerulo Hieronymo Christianos persequitur: & in ipso persecutionis ardore interit, 5. tom. 457. b. & in cap. 14. Zachar. Iulianus Apostata fingit se Iudæos amare, & in eorum templo sacrificaturum, 4. tom. in cap. 11. Danielis.

eius libri contra Christianos, 5. tom. 154. d. His libris doctissimè Cyrillus Alexandrinus respondit, & suis eum iaculis, hoc est, ethnicorum testimoniis confutauit. Iuliani persecutoris cor in manu dei fuit, 7. to. 218. c.

Iulias vrbs, 6. tom. 72. d. Augusti vxor Liuia fuit, ex qua Tiberius illi priuignus exortus est, filia verò Iulia. Herodes tetrarcha ex nomine vxoris Augusti, Liuiadem condidit, sicut in honorem Tiberij Tiberiadem. Philippus verò ex nomine filiæ Augusti Iuliadem ædificauit: iulias autem priùs Bethzaida vocabatur, erátq; genezareth lacui proxima: iosephus libro antiquitatum decimooctauo cap. sexto & septimo, & Eusebius in libro χρονικῶν. Mendosè autem in iosepho vocatur iulias etiam illa vrbs, quam Herodes condidit, cum Liuias legendum sit: paísímque in eo iulia Augusti-vxor, pro Liuia legitur. Philippus vltra iuliadem, ædificauit etiam Cæsaream, quæ Cæsarea Philippi nuncupatur Matth. 16. De qua iidem iosephus & Eusebius, & Hieronymus in commentariis super prędicto Matthæi capite. iulia fœlix à Plinio vocatur hæc vrbs, olim Berytus colonia dicta: iacétque in ora Libano monti subiecta.

iulius Africanus auctor grauissimus, 9. tom. 600. a.

iulius est quintus mensis apud Romanos, 5. to. 554. e. f.

iumenta appellãtur ab eo, quòd iuuẽt homines, 4. tom. 6. iumenta ad annum tertium robustissima, 4. to. 107. c. iumenta austri, quid significant, 4. tom. 240. f. iumenta, quæ necdum rationis, sapientiæque sunt plena, 4. tom. 246. d. iumenta, quæ in hæreditate domini habitabunt, 8. tom. 32. f.

iumenta & homines saluos faciet dominus 5. to. 187. c. 6. to. 326. a. iumentorum nomine quid indicetur, 8. to. 32. f.

iuniperus, qualis arbor, 8. to. in cap. 31. Iob. vide eius cineris vires in igne per annum conseruando, 2. tom.

iunius mensis vnde id cœpit nominis: & hac de re lepida gentilium fabula, 4. to. 778. e. f.

Iupiter in cygnum mutatus, 5. tom. 312. f. Iouis idolũ, vbi erat templũ dei, & religio, 4. to. 20. d.

iurare an & quando liceat, 9. to. 96. a.

Iuramentum non recipit euangelica veritas, 6. tom. 15. b. pro iuramẽto sit omnis sermo fidelis, 6. tom. 15. b. iuramentum, est omnis controuersiæ finis, 4. to. 817. a. iuramentum dei, 5. tom. 50. d.

quale illud in veteri, & nouo testamento, 4. to. 835. a. cur iurare dicatur deus, 4. tom. 104. e. 6. tom. 441. b. iurare per deum Christus nõ prohibuit, sed per cælum & terram, & Hierosolymam, & per caput tuum, &c. 6. tom. 15. b. iuramentum Iudæorum quale, 6. to. 15. a. iuramentum spontaneum, & vltroneum prohiberi, non autem illud quod vel in iudicio ad inueniendam veritatem iussu exhibetur iudicum: neque quod ad asserendam innocentiam, vel fœdera pacis conseruanda, vel pro amicitia contrahenda, & simili in necessitate præstatur, in Gratiano inuenies xxij. quæst. 1. Vbi hęc quoque Hieronymi testimonia inter alia prolata citantur: & latius per D. Thomã secunda secundæ quæst. 89. iuranti non esse credendum, 4. to. 104. e. iurare debet omnis mortalium lingua per deum creatorem omnium, 4. to. 328. f. iurandi consuetudo per elementa apud rudæos semper pessima habita fuit. 6. tom. 15. a.

non iurandum omnino, 7. to. 47. b. non iurare, sententia perfectorum est, 7. tom. 47. b.

Iusta, id est, parentalia, 4. tom. 581. c.

Iustificari per nos non possumus, 7. tom. 93. c.

iustificari nemo potest, præsente domino, 4. to. 353. b. qui se iustificat, ipse se condemnat, 7. to. 93. c.

Iustificatio per fidem quomodo fiat, 8. tom. 408. d. iustificatio Abrahę qualis, & vnde, 6. to. 296. d. iustificatus fuit nemo per legem antiquã, 6. to. 301. b. iustificati quondam lege naturali, 6. to. 293. c. iustificationes dei, id est, eius mandata, 7. to. 361. a. quæ non in superbia, sed in humilitate discuntur, 7. tom. 362. d.

Iustinus historicus, 4. to. 1103. & 1104. a.

Iustitiæ definitio, 9. tom. 565. c. iustitia duplex fidei, & factorum, 8. to. 435. c. iustitia simplex, misericordia duplex, 7. to. 338. f. iustitia in quibus rebus consistit, 8. to. 166. e. iustitiæ nomine, omnes continentur virtutes, 9. to. 5. a. iustitia dominus noster est, 7. tom. 312. f. iustitia sola magna virtus est, & mater omnium, 7. tom. 46. e.

iustitia non delectat habentem se, sed alios, 7. 46. e. iustitia, animæ indumentum, 8. tom. 85. b.

iustitię portę, opera virtutum, 4. tom. 204. f.

iustitia generaliter mandatur omnibus, 9. tom. 9. a. iustitia ita nobis est desideranda, vt in fame, vel siti desideratur cibus ac potus, 9. to. 11. c. iustitiæ cultus, est pax & silentium, 4. to. 258. d. iustitię fruges quænam sint, 8. to. 538. d. iustitiæ custos, silentium & pax, 7. to. 107. b. iustitia à bonitate non secernitur, 8. to. 420. e. iustitiæ amor grandis, 4. to. 527. c. iustitiæ pater & mater beati, 7. to. 312. f. iustitia seminãda, 5. to. 20. f. iustitia discenda, 4. to. 10. d. iustitiam qui non didicit, veritatem non facit, 4. to. 10. d. iustitia, quæ non habet veritatem, 4. tom. 463. c. iustitia iusti non proderit, 7. to. 312. e. f. iustitia sua qui se iactat, apud deum maledictus, 7. tom. 36. f. iustitiæ lorica induti, ab inimici non sauciabuntur iaculis, 7. to. 383. a. iustitia satiat, & iniquitas vteros deuorantium vacuos derelinquit, 5. tom. 105. a. iustitia habet requiem, iniquitas laborem, 5. to. 30. d.

iustitia sua ac sanctitate nemo deum meliorem fecit, 8. to. 59. c. iustitia non seruatur, vbi est iniquitas, 4. tom. 442. e. iustitiæ cum iniquitate nulla participatio, 4. t. 46. e. iustitiam qui operatur, loquitur veritatem in corde suo, 5. tom. 561. c.

iustitia iniquo est odiosa, 8. to. 67. a. iustitia per iniquitatem negatur, 6. tom. 452. f. iustitiam diligere non sufficit, sed econtrario odisse iniquitatem oportet, 7. to. 385. a. iustitiam qui facit de deo est, 4. to. 389. c. iustitia dei omnia gubernantur, 4. to. 552. e. iustitia dei, sicut gurgites maris, 4. to. 339. b. iustitiam terra germinauit, 4. to. 322. c. iustitia in Charmel requiescet, 4. to. 258. d.

iustitiam esurienti requies, 4. to. 225. a. iustitia iusti erit super eum, 4. to. 723. c.

Iustus quinam dicatur, 8. to. 510. a. iustus est, qui perit in iustitia sua, 4. tom. 463. b. iustus ex fide viuit, expositio huius loci, 6. to. 301. b. iustus duas dextras habet, 7. tom. 274. d. iustus sinistram in se non habet, sed totũ in eo dextrũ est, 5. to. 62. d. & 6. to. 16. d. iustus quando suas lauat manus in peccatorum sanguine, 7. to. 173. a. iustus non mutatur, 7. to. 193. b. iustus est patiẽs in iustitia sua, 4. to. 46. f. iustus & impius æquali sorte moriũtur, 5. to. 18. e. iustus legem dei meditatur die ac nocte, 7. to. 18. e. iustus homo nõ est in terra, qui faciat bonum, & non peccet, 6. to. 301. b. iustus non debet esse securus, neque peccator desperare debet de sua salute, 7. tom. 312. f.

iustus per spem suę æternitatis exultat in domino, 7. to. 184. d. iustus noli multùm esse, 5. tom. 45. b. iustus lætabitur, cùm viderit vindictam, 7. tom. 173. a. iustus in iustitia sua peribit, 5. to. 44. e. iustus pro iniquis passus est, 4. to. 378. d.

iustus ligno comparatur, 7. to. 19. b. iustus est accusator sui in principio sermonis, 4. to. 838. a.

iustus & peccator æqualiter naufragantur, &c. 7. to. 283. c. iustus quo pacto dicatur is qui septies in die cadit, 8. to. 246. e. iustum considerat peccator, & quærit eum mortificare, 7. tomo 120. e. & 121. a. iusti os meditabitur sapientiam, 7. to. 120. e. iustos deus remunerat, peccatores dãnat, 7. t. 181. b. iustus vt palma, florebit, 7. t. 161. c.

iustus

iustus nec in prosperis eleuari potest, nec in tristibus deiici, 7. to. 374. d. iustum & bonum non differunt, 4. to. 456. f. inter iustum & impium nullam in hac præsenti vita esse distantiam, 5. to. 26. f.

iustũ multa mala hîc perpeti, & impium regnare pro scelere, 5. to. 26. e. iusto conuenit parum habere simplicitatis, 5. to. 61. c. iusto modicum melius est, quàm diuitiæ peccatorum multæ, 7. tom. 118. f. iusti ambulant in viis domini, 5. to. 175. b.

iusti viri tormenta, quæ, 7. to. 181. c. iusti in cælesti Hierusalem tanquam lapides viui ædificãtur, 7. to. 351. b. c. iusti semper ab iniustis afflicti, 5. to. 418. f. 419. a. iustorum tribulatio morte finitur, 7. to. 108. c. iusti animam multi captant aduersarij, 7. tom. 283. c. iustos & iniustos communes angustiæ premunt, 5. tom. 55. b. iusti peccatores perire videbunt, 7. to. 121. b. iusti, & eorum opera, in manu domini, 5. tom. 53. c. iustorum multæ tribulationes, 5. to. 25. a. iusti & peccatores in hoc mundo indifferenter viuunt, 8. to. 58. c. iusti animus præparetur, & poscat domini misericordiam, 5. to. 46. d. iusti multi sunt, qui faciunt bonum, 7. tom. 40. d. iustorum viam cognoscit dominus, 7. to. 19. a. iustis benefacere, bonum est, 5. tom. 46. d.

iusti ædificantur in ruinam angelorum, 6. tom. 179. c. iustis interdum eueniunt mala, 5. to. 53. b.

iustorum salus à domino, 7. tom. 122. a. iusti licet videantur in terra, tamen eorum conuersatio in cælis est, 4. to. 212. f. iusti hereditabunt terram, 7. to. 120. e. iustorum virtus fruitur domini largitate, 4. tom. 772. e. f. iustorum via Christus est, 7. to. 415. b. iusti vt palma florebunt, angusti in radicibus, lati in floribus & fructibus, 6. to. 179. c. iustis beatitudo, & impiis infertur pœna, 7. tom. 115. b.

iusti præmia consequentur, 4. tom. 323. c. iusti fulgebunt, quasi stellæ cæli, 7. to. 417. b. iusti fulgebunt sicut sol in regno patris eorum, 9. to. 115. c.

iusti fulgebunt sicut sol in regno dei, æquales angelis, 7. to. 163. b.

Iuuencus presbyter, 6. to. 6. e.

Iuuenes in infirmitate cadent, 4. tom. 297. a. b.

iuuenes principes, populi deuoratores, 4. tom. 30. e. iuuenes hortandi, vt sint pudici, 6. to. 456. e.

iuuenes ignem comederunt, 4. tom. 696. f. iuuenes duo falsò morti destinati, illæsi seruantur à Hieronymo, 9. to. 701. a. b. iuuenis, qui deum offendere non formidat, in morte non merebitur diuinam obtinere indulgentiam, 9. to. 653. b. iuuenes multi, senibus reiectis, electi fuerunt, 4. tom. 915. c. Abel iunior præfertur Caïn: Isaac præfertur Ismaëli: Iacob Esaü, vt typus esset synagogæ reiiciendæ, & ecclesiæ eligendæ, ibid.

Iuuentus renouabitur, sicut aquilæ, 4. to. 297. b.

iuuentus insipientiæ copulata est, 5. tom. 73. a.

ἰξευτὴς, 5. to. 227. c.

K

Kalendæ, vocantur Græcè νουμηνίαι, 4. to. 499. b. & 1073. c. kalendas efficit luna prima, & mensem incipit, 4. to. 499. b. kalendarum orbis quando complebitur secundum Chiliastas, 4. to. 500. e.

Kedem filij, qui orientales interpretantur, 4. to. 901. c.

κατὰ & περὶ præpositiones sensum facere diuersum, 6. to. 460. f.

καταρύων, quid sit, 6. to. 430. f. 431. a.

καταφρόνησις, 6. to. 460. f.

Kikaion, planta, 5. to. 323. b. c.

κοσμοκράτωρ, 6. to. 432. a. Græcorum nominũ à k incipientium, hæc propria erat sedes: quippe cùm k Latinum, nihil aliud sit quàm Kappa Græcum, & pro verbis Græcis illud à Latinis receptum sit. Possumus tamen Græcas voces sub littera C. Latinis ibi, vt in alio factum est litteris, intermixtas. Præter has ergo pauculas, quas hic vides, reliquas ibi requiras.

L

Laban, qui parentis sui interitum disponebat, in somnis correptus, 103. c.

Labia dei quid indicent, 9. tom. 152. a. labia lubrica, 7. tom. 40. c. labia dolosa disperdet dominus, 5. to. 141. c. labia polluta se habere Elias ait, quòd sermone tantùm peccauerit: non suo tamen vitio, sed populi societate, 4. tom. 53. a. vel quia Oziam impium regem non reprehenderit, ibid.

Porrò immunda labia prophetare non possunt, 7. tom. in psal. 119. labiorum fructum creare, est promissa seruare, 4. tom. 413. c. vituli labiorum laudes in deum, & gratiarum sunt actiones, 5. tom. 173. c. labiorum papulæ, sanitatis signum, 5. tom. 400. d. Christi labia gratiam diffundunt, 7. tom. in psal. 44. labiis verberabitur stultus, 8. tom. 20. c.

Laboris solatium, spes præmij, 9. to. 25. c. d.

labor hominem monet, vt ab omnibus vitiis castigatus incedat, 8. tom. 17. c. labor hominis in ore ipsius, 5. tom. 39. b. 6. tom. 19. c. labor mortalium vniuersus incerto nauium cursui comparatur, 4. to. 193. a. laboribus tuis iustis honora dominum, 4. to. 1072. d. labor hîc longus sanctis, requies pusilla, 6. tom. 167. a. sine labore possidere non possumus regna cælorum, 7. tom. 283. b. laborem habent omnia domini præcepta, 7. tom. 283. b. quod laborant homines in hoc mundo, ore consumitur, 5. to. 39. a. labor in Iacob non erit, 5. to. 25. a. labor spiritualis, 5. to. 19. b. labor stultorum affliget eos, 5. to. 65. c. 66. a. labor exercẽdus est, solicitudo tollenda, 6. to. 19. c. de laboribus tuis iustis honora dominum, 5. tom. 255. b. labores compensantur præmiis, 7. tom. 283. a. itaque finis eorum optimus desiderandus, 9. to. epist. 6. ad amicum ægrotũ, pag. 3. ante finem. laboribus carnis ad deũ venitur, 7. to. 181. c. labores fructuum, opera sancta, 7. tom. 379. c. præcepta domini laborem habent, 7. tom. 283. a. b. labore aliorum alios requiescere, est iniquum, 8. tom. 65. b. c. labores monialium post prandium, 9. to. in regula monacharum, capite 38. de operibus sororum post prandium. laborandũ homini de paradiso compulso, 8. tom. 222. d.

Laborat in vanum, qui se putat esse sapientem, 4. to. 235. c.

Laborsodarch, tertius rex Babylonis post Nabuchodonosor, 4. to. 1125. c. Laborsodarch rex Chaldæorum, filius Euilmerodach, & nepos Nabuchodonosor, ibidem. Habuit enim Euilmerodach filium Nabuchodonosor iunioris tres filios, Neglisar, Laborsodarch, & Balthassar; in quo regnum defecit. qui tres, vnus post alium, omnes imperarunt. Sic enim locus ille Hieronymi intelligendus videtur: in quam sententiam accedũt Iosephus & Hieronymus, dum Balthassar nepotẽ Nabuchodonosor vocant. alioqui secundum id quod Iosephus refert, atnepos fuisset, non nepos: scribit enim: Euilmerodach filium fuisse Nabuchodonosor, & regnasse annis xviij. Post hunc istius filium Neglisar, qui nepos erat Nabuchodonosor, regnasse annis xl. Mortuo Neglisar imperasse nouem tantùm mẽsibus Laborsardach eius filium. Postremum omniũ regnasse Balthassar cognomẽta Naboar, annis xvij. qui capta Babylonia à Cyro, regnóque amisso interiit. Hæc ille libro antiquitatum decimo cap. xiij.

Labruscæ per metaphoram, 4. tom. 39. b. 4. tom. 41. b. Labrusca, syluestris scilicet vua, vuæ veræ similis, sed amaro gustu vescentium distorquẽs ora, 5. tom. 148. f. Israël pro vua labruscam fecit, ideest, pro bono fructu malum, ibid.

Labyrinthus, 4. to. 1069. 1070. b. c.

Lac, & quæ de eo sunt scripturæ testimonia, 4. to. 390. f. & 437. a. lac gregis pastoribus distribuendum, 9. tom. epist. 47. de pastoribus. caprarũ ad victum ancillis, 8. tom. 259. b. lac pro carnibus vitauerunt philosophi, 9. tom. in regula monachorum: capite de abstinentia philosophorũ. renatis in Christo vinum & lac tribuitur, 4. to. 390. f. lac significat humiliorem doctrinã, paruulis in ecclesia congruum cibum, 4. tom. 65. b. lactis coagulũ, hæretici dicuntur, 6. tom. in Psal. 118. lactant peccatores dupliciter, quos decipiunt, 8. tom. 168. f.

lac sugere in Esaia, est Apostolorum doctrinam vti paruulos accipere, 4. tom. 46. d. e. terra lacte, & melle fluens, omnium rerum abundantiam notat, 4. tom. 783. a. promissa est Hebræis terra lacte, & melle manans, vel quia solidum cibum capere non poterant, sed melle & lacte nutriebantur infantiæ: vel certè lacte, & melle rerum omnium vbertate & abundantia, 4. t. 669. a. lac bibere, est veritate perfrui, 4. tom. 902. a. b. montes qui fluunt dulcedinem, sunt perfecti in ecclesia, qui spiritualibus affluunt gratiis: colles, qui fluunt lacte, sunt imperfecti in Christo, qui lacte nutriuntur infantiæ, 5. tom. 208. d. & e. lac ex carne exprimitur, quæ de infelioribus corporis partibus exprimitur, 4. tom. 716. f. lac sumere ab ouibus quid sit, 9. tom. 485. b.

Lacedæmoniorum cura in instruendis liberis, 6. tom. 54. d.

Lachis idem est, quod περιήγησις, id est, est ambulatio, 5. tom. 335. a. vrbs idolis dedita, 5. tom. 332. f.

Lachrymæ cordis affectum indicant, 4. t. 1133. b. lachryma omnis absterſa, 4. t. 203. a. lachrymas omni tempore per compunctionem cordis effundere debemus, 4. tom. 695. b. lachrymæ omnes à facie sublatę in Christi aduentu, 4. to. 203. a. lachrymæ gaudio interdum excidunt, 4. tom. in cap. 41. Esaiæ. lachrymæ, & fletus differunt, 8. to. 45. b.

Lactantius Firmianus in præclaro institutionum suarum opere, de litera y, meminit, & de dextris ac sinistris, hoc est, de virtutibus & vitiis plenissimè disputat, 5. tom. 62. e. eius liber de liuore & ira, 6. tom. 404. b. libros eius cur Damasus non probet, vide t. 3. Millenariorum opinionem malè tenuit, 4. tom. 984. f. fœdissimè per imperitiam scripturarũ errauit, dum tertiã à Trinitate auferebat personam, 6. tom. 311. a.

Lacus quid propriè sit, 4. tom. 709. c. & 1133. b. lacus in vinea, est lex, 6. tom. 181. a. lacus, qui non habet aquas quid significat, 5. to. 573. c. lacus diaboli in foueam versus, 7. to. 30. f.

Læta aduersis iungere, mos est scripturæ sacræ, 5. tom. 245. b.

Lętantes in hoc sæculo deus non visitat, vt postmodum sine fine puniantur, 7. to. 32. c. lætantiũ omnis dulcedo in planctum ac gemitum vertetur, 4. tom. 197. a.

Lætitia est possidenti tentatio, 5. tom. 13. b. lætitia ad matutinum, quid, 7. t. 92. d. lætitia in rebus humanis nõ solet esse, nisi tristitia præcesserit 9. tom. 42. c. in lætitia panis edendus, & vinum est bibendum, 5. tom. 58. d. lætitia sempiterna in templo domini, 4. tom. 435. b. lætitia sempiterna laudantium dominum super caput eorum, 4. tom. 270. d. lætitia secundum Stoicos, est effrenata animi elatio, quæ modum nesciat, & in his quoque, quæ vitio sint mixta, lætetur: gaudium autem, est animi elatio in his tantùm, quę digna sunt, exultantis, 6. to. 343. a. b. lętitia noxia salubri fletu castigãda, 8. to. 175. b.

Læua ecclesię quę dicatur, 8. to. homilia 3. in cãtic. cantic. circa medium.

Laguncula figuli, 4. to. 596. f. à lagena deriuatur, quę testaceum genus est vasis, ad aquã, vinúmque capiendum accommodum.

Laici à sacerdotibus diuersi, 4. tom. 1097. b. c.

laicum, vulgare, populare que significat, 4. tom. 1095. b. λαὸς enim Græcè vulgus populúmque notat. reuersi ab hæresi in laicos redigebantur, 4. to. 1060. e. f. Synodus Agathensis cap. 50. in laicam communionem detrusum in monasterio redigit Episcopum, presbyterum, diaconúmque vel fallarium, vel capitali conuictum crimine. Idem in multis aliis casibus faciunt D. Gregorius dist. 50. c. accedens & 1. q. 4. cap. Homini. Gelasius dist. 55. cap. Si euãgelica. Syricius dist. 84. c. Quisquis. Innocẽtius primus, 1. q. 1. cap. Ventum.

Nihil autem aliud erat, redigi in laicos, & laicam cõmunionẽ accipere, quã celebrãdi Missas, vel fungẽdi aliis muneribus suis, potestate priuatos, laicorũ in numero, & sub vna tantùm specie sacram Eucharistiã, Episcopum, presbyterum, Diaconũ, Subdiaconúmque percipere.

Redigebantur sacerdotes aliquãdo in Ianitores vltimum Ecclesię gradum, 4. to. 1059. c. laici verbum domini abundanter habeant, doceant & moneant, 8. tom. 548. e. laicorum optimi quique in sacerdotium eligantur, 8. to. 626. d.

Lais Corinthia pulchritudine insignis, 9. tom. 508. c.

λαλιστήριον, id est, locutorium, 6. to. 382. e.

Lamech verba ad vxores, 5. to. 179. b.

Lamentationes super euersione Hierusalem quattuor scripsit alphabetis hieremias, 4. tom. 912. f.

Lamia quid, 4. to. 266. f. lamia humanam habet faciem, sed corpus bestiale, &c. 4. tom. 714. f. lamiam nudate mammam suam, & catulos lactare, mystice quid sit, 4. tom. 714. f. Striges ipsę, quę infantulos necant, eorúmque sanguinem exsugũt,

lamiæ dicuntur. Philostratus easdem esse, quæ & larvæ, & lemures, id est, striges, lamias asserit. Alij animal dicunt esse muliebri facie, equinis tamen pedibus.
Lampenæ quid spiritualiter significant, 4. tom. 497. c.
Lampas Christum significans, 5. tom. 540. f.
lampas contempta apud cogitationes, 8. to. 32. f.
lampades extinctæ quid significant, 6. tom. 322. d.
Lamuel interpretatur, in quo est deus, 8. tom. 269. b.
Lana quid designat, 8. to. 272. e. lanis se tegere quid sit, 9. to. 486. b.
Languor nec malus, nec bonus, 4. tom. 391. c.
Laodice, Syriæ regina, mater Seleuci Callinici, 4. to. 1160. d.
Laodicenus interpres res magnas breui sermone exprimere contendit, 5. tom. 81. 82. b. c. eius commentaria ad Galatas, 6. to. 269. a.
Lapis electus, & pretiosus, 4. tom. 386. e. lapis angularis, lapis scandali factus est, 5. tom. 538. d.
lapis offensionis, 4. tom. 386. e. 6. tom. 382. f.
lapis abscissus de monte sine manibus, 5. tom. 452. f. lapis primarius, 5. to. 541. b. c. lapis ignarius, 7. to. 290. c. lapis plumbi, 5. tom. 546. e. lapis de pariete vociferabitur, quasi vermis in ligno loquens, 5. tom. 432. f. lapis, super quem septem sunt oculi, 5. tom. 538. e. f. lapis, qui omnia regna contriuit, 5. tom. 538. e. lapis, qui his, qui persecutionem patiuntur, est auxilium, 7. tom. 430. c.
lapis solutus calore, in æs vertitur, 8. tom. 78. d.
lapides mittuntur in lege, & colliguntur in euãgelio, 5. to. 22. f. lapides pretiosi non in optima terra, sed in remotis & squalidis locis inueniũtur, 8. tom. 79. c. 80. d. lapides viui, ex omni parte dolati, læues, politi, & nullam habentes scabredinẽ, 6. to. 382. d. lapides sancti voluuntur super terrã, ex quibus ædificatur cælestis Hierusalem, 4. tom. 735. c. 7. tom. 222. e. lapides sancti oppressi sunt, 5. tom. 576. e. lapides qui subtrahit, dolebit in eis, 5. to. 64. d. c. lapides rotundi, quibus omnes Palestinæ iuuenes sese exercent, 5. to. 593. c. lapides igniti, sunt angeli, 4. tom. 931. b. lapides, qui in via sunt, & proiici iubentur, peccata nostra sunt, 7. to. 255. a. lapides clamabunt, si tacuerint infantes, 5. tom. 432. d. lapides qui clamabunt, si Iudæorũ populus tacuerit, 5. tom. 576. f. lapides per metaphoram, homines sunt stabiles, & quieti, iusti & sancti, 8. tom. 18. f. lapides seculi quínam sunt, 8. tom. 220. f. lapidum duodecim, in quibus erant scriptæ duodecim tribus Israel, natura & ordines, 4. tom. 387. a. lapidis nomine cordis figuratur durities, 8. tom. 78. e. lapides pro infidelibus duri cordis, 8. tom. 25. b. c. lapides, id est, ethnici, 6. to. 7. a. lapides, id est, corda gentilium, 6. tom. 296. d.
Lapithæ 6. tom. in cap. 5. epist. ad Ephesios, lapsi in peccatum, & reuersi docere possunt post pœnitentiam, 5. tom. 348. d.
Laquearia excelsa vlulant, 5. to. 274. a.
Laqueus contritus, id est, diabolus, 7. to. 272. d.
laquei, tendiculæ diaboli, 7. to. 365. f. laqueum qui statuet, ab illo capietur, 5. t. 63. c. laqueos multos diabolus habet, 7. to. 272. d. laqueos semper nobis tendunt hæretici, vel dæmones, 7. to. 402. e.
laqueus secus viam positus, 7. to. 365. c. laquei mortis, 7. tom. 55. a.
Lares domestici, 4. to. 407. c.
Larius lacus, 4. tom. in cap. 6. Danielis. maiorẽ lacum nunc appellant. Id enim Larius Etrusca lingua significat: sicut Larones principes. In eo, & Verbano, qui ambo ad radices Alpium sunt, annis singulis Vergiliarum exortu, crebris squamis & præacutis, clauorum caligarum effigie, pisces existere, nec amplius quàm circa eum mensem videri, Plinius scribit. Sunt qui prodant à Volturrenis ea loca initio occupata, gentísque nomen adhuc lacum illum retinere.
Later, πλίνθος, 4. tom. 747. b. geometræ in eo artem suam exercent, ibidem. lateres apud Esaiã, Iudæi, & ecclesiastici humiles: ex iis enim ecclesia dei constructa. Samaritani & Moabitæ, hoc est, hæretici habent templum cocti lateris: sed tamen se quadro illud ædificaturos, cuiusmodi Hierosolymæ erat templum, iactant, quantumuis falsò. ibid.
Sacrificant hæretici super lateres, cùm dialectica arte, & distortis sophismatum lineis, dogmata sua firmant, 4. tom. 70. e. f. subigens tene laterem, apud Nahum, significat, corpus tuum castiga, & in seruitutem redige, 5. to. 410. d. e.
Latibulum dæmoniorum sunt humana præcordia, 8. to. 116. e.
Latifundiis quotidie augendis incumbentes, redarguuntur, 4. to. 43. a.
Latitudo in rotunda figura nulla, 6. tom. in cap. 3. epist. ad Ephesios. latitudo mundi ab oriente ad occidentem: longitudo à meridie ad septẽtrionem: altitudo super cælestia: profundum inferi, ibidem. latitudo ponitur mystícè pro hominibus, qui sunt inter superos & inferos, ibidẽ. item latitudo opus significat: altitudo verò contemplationem, & animi ad sublimia elationem, 4. tom. 1015. b. latitudo, longitudo & profundum, quid mystícè, 6. to. 393. a.
Latomorum numerus in mysterio, 7. tom. 269. c. & 270. d.
Latinus sermo regionibus quotidie mutatur, ac tempore, 6. to. 299. b. Latini Græcæ linguæ multa non assequuntur verba, 6. to. 479. a.
Latro aperuit paradisum, 7. to. 325. b. latrones duo, inter quos crucifixus est Christus, quid mystícè, 6. to. 141. c. latro audacter aliena decipit: fur clàm, & occulta fraude capit, 5. tom. 122. f. latro effundens sanguinem apud Ezechielem, hæreticus animas ecclesiasticorum decipiens, 4. tom. in cap. 18. Ezechielis. latro, siue vir pirata, in Osee, id est diabolus, 5. tom. in cap. 6. Osee. Sion latronis filia, id est, diaboli filia, apud Michæam, vocatur, 5. tom. in cap. 4. Michæi sub finem. latrones & fures nocte ingredientes, apud Abdiam, hæretici, qui sunt filij noctis, & tenebrarum, 5. tom. in cap. 1. Abdiæ. latrones foris expoliantes, apud Osee, hæretici similiter sunt, qui homines de ecclesia eductos, Christi veste dispoliant, 5. to. 122. f. latrones, diaboli sunt ministri, 8. to. 51. b. latronum spelunca, 6. to. 180. d. e.
Latrunculi qui propriè, 8. to. 65. a.
Latus regis, id est, regina, 4. tom. 1131. a. latera Aquilonis, quæ, 7. tom. in psal. 47. latus Aquilonis in malam partem pro impiis, & hæreticis, 4. to. 148. d. habet Hierusalem Aquilonis latera, loca scilicet, vbi pœnitẽtes reuersos de lateribꝰ Aquilonis retinet, 4. to. 148. d. lateribus impingunt, & cornibus infirma pecora propellunt pastores, qui superbia & iniquitate eiiciunt de ecclesia aliquem immeritò, 4. to. in ca. 34. Ezechielis. Christi latere exisse aquam & sanguinem prophetę prædixerunt, 9. to. in symbolo Rufini.
Lauacra hæreticorum & gentilium, non sunt lauacra ad salutem, 4. to. 814. e.
Lauare manus in sanguine peccatorum, 7. tom. in psal. 57.
Laudatio in ore peccatoris non est pulchra, 4. to. 284. e. 4. to. 53. a.
Laudis tria genera, 7. to. 64. e. f. laus & detractio vitanda, 9. tom. 553. a. laus, pro opere, 7. to. 33. b. laus dei perfecta est, & laus hominum imperfecta, 7. to. 82. e. laudibus fictis leues corrumpuntur animæ, 9. to. 19. a.
Lauinium littus à Virgilio per anticipationem dictum, 4. tom. 943. c. & 944. d. locus adhuc in presentem vsque diem nomen seruat, & ciuitas Lauinia appellatur.
Lazarus suscitatus, & fasciolis & institis vinctus quid mystícè, 4. to. 750. d. Ioann. 11. f. Lazarus quare à Christo comploratus, 9. to. epist. ad Tirasium super morte filiæ, eius mortem non audit Christus, & nuntiat, 9. tom. epist. 20. de vera circuncisione. Lazari sepulchrum quare inquiritur à Christo, ibidem. Lazarus suscitatus, ne putentur phantasmata, cum Saluatore init conuiuium, 4. tom. 467. & 468. a. d.
Lazarus mendicus, iacens, semimortuus, ne eą quidem ab epulone purparato diuite accipere potest, quæ ille canibus proiiciebat, 4. tom. 899. & 900. c. f. multi nunc Lazari iacent pauperes, qui fame pereunt, ibidem. Lazari & epulonis diuitis comparatio, 9. to. epist. 7. de viro perfecto circa medium.
Leæna quid tropologicè, 4. tom. 241. b. leæna quid mystícè, 8. to. 80. e. leænæ, natura, 4. to. 1135. b. leæna & leo, apud Esaiam, luciferum, & deiectum è cælo angelorum malorum populum significat, 4. tom. 241. a. in Ezechiele pro Hierusalem ponitur, quæ leones reges genuit, 4. tom. 878. e. in Daniele pro regno Babylonico, 4. to. 1135. b.
Lebbæus, Corculum, Thaddei cognomen, 6. to. 33. b. Hebraicè cor לֵב dicitur, hinc Lebbæus cognominatus Thaddæus est: de quo vide suprà Iudas Iacobi. Hunc ad Abagarum Edessenorum regem à Christo missum: qui & eum curauit, & ad veram conuertit fidem, latius Eusebius in Ecclesiastica historia prosequitur. Græca exẽplaria in eomet decimo Matthæi cap. legunt, ὁ καὶ λεββαῖος ὁ ἐπικληθεὶς θαδδαῖος: Et Lebbæus cognominatus Thaddæus. Quam lectionem tamen Latina exemplaria excluserunt: ex nostratibus enim manuscriptis antiquissimis quadraginta sex, nullum: ex Louaniensium Theologorum xxxv. vnum tantùm eam retinet: Gryphiúsque solus ex impressoribus margini adscriptam seruat. De qua re satis miror, cùm Hieronymus Lebbæum illum cognominatum dilucidè asserat: quod ipsum nisi decimo Matthæi capite alibi non inuenitur. Fuit autem trinomius. Nam præterquã Lebbęus dictus est, Matthęus, 10. & Marcus 3. Thaddęum illum appellant: Lucas verò tam in Euangelio cap. 6. quàm in Actis cap. 1. Iudã Iacobi illum nuncupat. Hic est ille Iudas frater Iacobi, qui paruam, postremámque inter catholicas vnicam scripsit epistolam. Et quia frater Iacobi fuit, Domini quoque fratrem, quemadmodum erat Iacobus, fuisse hinc certo existimare licet: quòd inter quatuor Domini fratres, quos Matthæus cap. xiij. recenset, Iudas quoque connumeretur: quem illum eundem esse pro compertissimo existimo, quem Iudã Iacobi Lucas appellauit: quo nomine ipse quoque se in epistola sua scribit. Nõne mater eius (Matthæus ait) dicitur Maria & fratres eius, Iacobus, & Ioseph, & Simon, & Iudas?
Lebes interpretatur olla, 7. to. 324. e.
Lectica rum genus, 4. to. 496. f.
Lectio animũ pascit, & sæculi calamitatum præbet obliuionem, 4. to. 899. & 900. b. c. f. quod enim laudabile est suo tempore lectionis studium, fit de nemietate culpabile, 9. to. epist. ad Demetriadem, pag. 4. ante finem, lectio frequens magis est animæ labor, quàm carnis, 5. tom. 78. d.
lectio orationi, & oratio lectioni succedere debet, 9. to. 542. b. c.
Lectores ecclesiæ clerici, 6. tom. 461. b. lectorum ordo & officium, 9. to. 128. a.
In lectulo pudicitiæ, dei recordandum, 7. tom. 182. e. f.
Legalia vincula disrupa, 7. to. 20. d.
Legatum & hæreditas differunt, 6. tom. 321. b.
Legatus fidelis, frigus in messe, 8. tom. 251. a.
legatus ad gentes missus Christus, 5. tom. 291. b.
Legiones Dauid custodientes, duæ, 4. tom. in capite vigesimo quinto Exechielis sub finem,
legio sex hominum millia continet, 6. to. in cap. Matth. 6. vel decem millia, 6. tom. in capit. 5. Marc.
Leo inter bestias regnum tenet, 4. tomo 1135. b. Leone nihil fortius, 5. to. 117. a. leo difficilè inuenitur in die, sed semper in noctibus circuit, 5. tom. 401. c. leo cur fortitissimus bestiarum dicatur, 8. to. 268. leo & leæna, ex quibus vipera & regulus volans, in Esaia, exorti sunt, Hierusalem, & populum eius notant, de quibus scriptum est: Ecce populus, vt leæna, consurget, & quasi leo, erigetur. 5. tom. 241. a. leo in malam partem, diabolum: & catulus leonis antichristum significat, 5. tom. 400. f. catulus leonis non solùm Antichristum, sed etiam omne dogma peruersum notat, 5. tom. 404. f. & 405. a. leones cùm rugiunt & infrenunt, alia animalia adeò intremiscunt, vt fixo gradu se mouere non possint, 5. tom. 157. leonem & squissimam bestiam vitare non possumus, 4. t. 523. c. leonũ rictus & rabies ab angelo concluſa, 4. to. 1133. c. leo ouis, & vitulus pariter morabuntur, 4. tom. 91. a. leo modo in bonã, modo in malam partem sumitur, 4. tom. 844. d. leo ingens claudicans pede, clausтra cœnobij D. Hieronymi ingreditur, ibique curatur, 9. tom. 727. b. c. d. & seq. leo pro rege, 4 tom. 108. f. leones vocantur, principes Babylonis, 4. to. 511. a. leo paleas comedet, nõ carnes, 4. t. 91. b. leo

leo & bos quando comedent paleas, 4. tom. 483. a. leones intelliguntur, aduersariæ potestates, 4. tom. 511. a. leones, id est, diaboli, 4. to. 858. e.
leo de tribu Iuda vicit, 7. tom. 177. a. leo allegoricè interpretatus, 5. tom. 56. d. Neronem Paulus vocat leonem, dum se ab eo liberatum scribit, 4. tom. 582. f. leo de sylua, qui percussit Iudæos, regnum Babylonicum fuit, 4. to. 528. e. f.
Leonides, pædagõgus Alexandri magni, 8. tom. 239. b.
Leontopolis Aegypti scilicet vrbs, à leone dicta, 4. to. 329. c.
Leporius monachus quæ scripserit, 9. to. in Catal. illustr. viror.
Lepra quo pacto dignoscatur, 9. tom. 286. c. d.
leprarum varia genera, 9. tom. 286. a. b. c. & seq.
lepræ diffusio, 5. tom. 399. b. mundatos à lepra Christus ad sacerdotes mittit, ne videatur legem infringere, & vt miraculum propaletur, 6. to. 24. f.
lepra sacerdoti ostendenda, 6. to. 155. a. lepra nostra peccatum primi hominis est, quæ à capite cœpit, quãdo regna mundi desiderauit, 6. to. 155. a.
leprosus non intrat in populum dei, 7. to. 253. b.
leprosi vestes à sacerdote diffusæ, ibidem.
leprosi peccata sacerdos ob oculos ponit, ibid.
leprosus tertia virtute mundatur, 6. to. 155. a.
leprosa domus destrui iubebatur in veteri lege, 5. to. 473. b.
λεπτὸς, id est, acutus & ingeniosus, 4. tom. 732. c.
Lepus, animal timidum, in petrarum se abdit cauernas, 6. tom. 23. c.
Lepusculus plebem ecclesiæ significat, 8. tom. 267. c.
Lernæus anguis, 4. to. 561. b.
Lesem, ciuitas, quæ hodie vocatur Paneas, 4. to. 1098. c.
Leuca Gallica, 5. to. 206. f.
Leui, cur D. Matthæus ab Euangelistis hoc nomine vocatus, 6. to. 28. f. Leui Alphæi, appositus dicitur, 6. to. 156. e.
Leui tribus excedit cæterum Israelem, & Leuitæ eminentiores sunt Israelitis, 8. tom. homilia prima in cantic. canticorum, sub finem. His tamen eminentiores sunt sacerdotes, ibidem. Leui tribus magna pars in Hierusalem manebat. 4. tom. in capite tertio Ezechielis, sub finem. Leui tribus subtracta fuit à numero duodecim tribuum, ob sacrificia, 4. tom. 1089. c. & tunc ne numerus duodecim deesset, Ioseph tribus in duas diuisa fuit, Ephraim scilicet & Manasse, ibid.
Leuitæ seruiebant sacerdotibus, 4. tom. 1067. a. erant enim inferioris gradus, 4. tom. 1071. c.
ex decimis, quas à populo ipsi acceperant, decimas sacerdotibus dabant, 4. tom. ibidem. sacerdotibus seruiebant, 4. to. 1067. b. non habebant hereditatem, 6. tom. 371. b. sunt ministrorum infimi, 4. tom. 1068. e. 1071. c. Leuitarum domus, & habitatio, 4. tom. 1067. b. c. horum gradum diaconi tenent: propterea se inferiores presbyteris nosсant, sicut erant Leuitæ sacerdotibus inferiores, 4. tom. 1095. b. vrbes & suburbana Leuitarum, 1093. c. eorum stragis à porta ad portam quid significet: & quæ portæ animæ sint ipsis impugnandæ, 9. tom. 34. c. d. Leuitarum peccata non esse irremissibilia, 9. tom. epist. 24. ad militem sæculi.
Leuiathan, cetus piscis, qui balena dicitur, 4. to. 213. c. Leuiathan, est magnus cetus, qui hamo capitur, capistro naribus iniecto, mysticè diabolus est, quem Christus cœpit, 4. tom. 214. e. hunc cur deus nunc suscitare dicatur, 8. tom. 156. e.
quomodo interpretatur, & cur diabolus ita vocatus, 8. tom. 153. b. Leuiathan habitare sub terra, & in æthere dicitur, secundum fabulam Iudaicam, 4. tom. 214. f. serpens prudentissimus super omnes bestias, 4. tom. 214. c. extrahitur de mari hamo, vel sagena domini, 4. to. 959. a.
Lex de Sion egressa, 5. tom. 200. f. lex est norma operum, 9. tom. 447. b. lex vetus cur data fuerit, 9. tom. 477. a. lex vetus quomodo elementum appellari debeat, 6. tom. 313. b. quibus continetur libris, 6. tom. 320. f. lex per Moysen data, in Christo spiritualiter debet intelligi, 7. tom. 354. d. lex & euangelium quid inter se distant, 6. tom. 15. c. lex rigida, non parcens, peccantem interficit, 5. tom. 22. f. lex Moysi cur pluuia dicta, 8. tom. 113. c. lex spiritu sancto dictante conscripta fuit, 5. tom. 539. c.
lex Moysi, amarum mare, 7. tom. 293. a.
lex data per Moysen, quia prima dissipata est, 4. tom. 196. d. e. lex Moysi, si intelligatur iuxta sensum carneum Iudæorum, est amara: cum huius rei probatione certissima, 4. tom. 1084. e.
lex ordinata per angelos, 6. tom. 308. d.
lex erat clausa ante saluatoris aduentum, 4. to. 1054. f. lex per litteram velata, in Christo manifestatur, 7. tom. 80. d. lex pædagõgus, 6. tom. 307. a. lex spiritualis est, 6. tom. 291. a.
lex spiritualis alia extra legem litteræ, 6. tom. 291. b. lex, quæ dei iram operatur, quæ, 6. tom. 291. b. lex non est posita iusto, sed iniquis & non subditis, impiis & peccatoribus, contaminatis & immundis, 6. tom. 290. f. lex in Iudæa, Iesus in Galilæa, & salus in Gentibus, prædicans euangelium regni, 6. tom. 153. c. lex & prophetæ vsque ad Ioannem Baptistam, 4. tomo. 233. c. lex pro ordine naturæ, 4. tom. 662. d.
lex domus dei, quæ sit, 4. tom. 1048. d. e.
lex & omnis prophetarum chorus, Christi prædicat passionem, 5. tom. 644. f. 645. a. lex dei, Christus, 7. tom. 64. d. lex, quæ per transgressionem Iudæorum fuerat infirmata, euangelij gratia veniente completa est, 7. tom. 194. e.
lex naturalis loquitur in cordibus nostris bona, quæ facienda & vitanda mala, 6. tom. 293. c.
lege naturali, & auditu fidei Cornelius Centurio spiritum sanctum accepit, 6. tom. 293. c.
In hanc sententiam ita scribit D. Thomas, secunda secundæ, quæstione 10. articul. 4. ad tertium. De Cornelio tamen sciendum est, quod infidelis non erat: alioquin eius operatio accepta non fuisset deo, cui sine fide nemo potest placere. Habebat autem fidem implicitam, nondum manifestata euangelij veritate. Vnde, vt eum in fide plenius instrueret, mittitur ad eum Petrus.
Quod autem ex lege naturæ nemo iustificari potuerit, nec etiam ex scriptæ legis littera, sanctissimè verissiméque Tridentina synodus definiuit, sess. 6. cap. primo. Quamuis autem gentilium bona opera, ex vi naturalis legis prodeuntia, cùm fide in Christum careant, meritum non habeant, peccata tamen non esse, nec dei odium mereri, iuxta ea quæ Hieronymus dixit, ita eadem Tridentina Synodus similiter sess. vi. can. viii. his verbis sanciuit.
Si quis dixerit opera omnia, quæ ante iustificationem fiunt, quacunque ratione facta sint, verè esse peccata, vel odium Dei mereri: Aut quanto vehementius quis nititur se disponere ad gratiam, tanto eum grauius peccare Anathema sit. legis intelligentia spiritualis robusta ac diues, 6. tom. 313. b. legis meditatio in quo potissimum consistit, 7. to. 18. e. legis maledicta, 6. to. 302. e. legis interpretatio, sacerdotis est officium, 4. tom. 771. b. legis vmbram & veritatem implere est difficile, 6. to. 327. a. b. legis preuaricatio inhonorat deum, 4. to. 1063. a. legi parendum tanquam duci, 9. to. 448. b. legem nemo adimplere potuit, nisi Christus, qui dixit, non veni soluere legem, sed adimplere, 7. tom. 194. c. per legem legi mortuus sum, expositio huius loci, 6. to. 291. a.
per legem antiquam nemo iustificatus fuit, 6. to. 301. b. legem qui carnaliter intelligit, repromissiones quoque carnales expectat, 6. to. 351. b. in lege multa præcepta sunt, quæ typos præferant futurorum, 6. to. 111. a. in lege veteri non est beatitudo, sed in euangelio, 7. to. 312. f. legem naturalem totus accepit orbis, 4. to. 196. d. lege naturali quondã iustificati, 6. tom. 293. c.
λευκασμὸς, dealbatio, 5. to. 582. e.
Lia lippientibus oculis, atque fœtosa, synagogæ sacramenta monstrabat, 5. tom. 165. b. Liã dolens oculos, synagogæ cæcitatẽ significabat, 5. to. 154. e.
Libanus tam apud Græcos, quàm apud Hebræos ὁμωνύμως & montem, & thus significat, 5. tom. 175. b.
Conuerti Libanum in Carmelum apud Esaiam, est populum gentium ad verę circuncisionis scientiam, aqua baptismatis dealbatum, conuerti. 4. tom. 236. d.
A tergo Sidonis Libanum montem assurgere, & per centum quinquaginta stadia, hoc est, milliaria decem & octo vsque ad Cœlosyriam dilatari, Plinius testatur. Aduersus illi, interiacente tantùm valle, par mons Antelibanus appellatur, muro quondam ei coniunctus, post quem introrsus Decapolitana regio est & Palæstinæ tota laxitas. Cedrus autem arbor Libanó familiaris, materiam habet imputrescibilem, folia pino similia. Conum autem (vnum inde enim mihi à Syro quodam allatũ domi seruo) pinea nuce minorem, e lato in acutum tendentem, non grauem, sed leuem: nec squamis, vt pinus, seriatim contectum: sed fasciis quibusdam tenuibus, altera alteri superiniecta, per ordinem præcinctum: resina etiam odorata, a fasciolis illis alicubi emergente refertum.
libanus interpretatur, candor, siue dealbatio, 4. to. 914. d. & 236. e. mons excelsus, qui vniuersus cedris est consitus, 4. to. 606. f. cum excelsis cadet, 5. to. 585. c. Libanus allegoricè Hierusalẽ ac templum significat, 4. to. 267. f. mons Phœnices, excelsis arboribus consitus, 4. tom. 440. e.
ipso in terra repromissionis nihil excelsius est, nec nemorosius, atque condensius, 5. tom. 586. d. e.
hic translatus in montem Carmelum, 4. tom. 236. d.
Libellus paruus de terra repromissionis, à D. Hieronymo editus, 4. to. 520. e.
Liber, quem nemo soluere potest, nisi scripturarum sacramenta cognouerit, 4. to. 1172. e. liber Enochi apocryphus, à D. Iuda citatus, 6. tom. 450. f. liber bonus, qui sæpe nobis est legendus, liber viuentium, 4. to. 1138. e. liber apocryphus, 7. to. 386. e. liber malus est, qui in accusatoris tenetur manu, 4. to. 1138. e. liber inuolutus, atque signatus, scriptúsque intus, & foris, 4. tom. 740. f.
liber pastoris, 5. to. 126. e. liber vocatus, seruus est Christi, 4. tom. 366. d. liber obsignatus, 4. to. 233. e. librum signatum leo de tribu Iuda solus aperit, 80. b. liber intus, & foris scriptus, ab Ezechiele deuoratus, 4. tom. 505. a. libri duo scripti, viuentium & iustorum, 7. tom. 193. b.
libri complicati, aperientur in iudicio generali, 7. tom. 241. a. libri aperti sunt, in quibus descripta erant opera singulorum, 4. tom. 32. e. f. & 264. d. e. liber D. Hieronymi de veste pontificis, 4. tom. 781. c.
Liber pater natus de femore Iouis, 9. tom. in Symbolo Rufini.
Liberalitas, virtus est maxima, & quę sint eius extrema, 4. to. 409. b. c.
in libertatem vocati sumus, qua donauit nos Christus, 4. tom. 398. d. libertas ibi, vbi spiritus est Dei, 6. tom. 88. f. & 404. f. libertate donatur, qui veritatem cognoscit, 6. tom. 404. f. libertas integra non erit, nisi in die iudicij, 7. tom. 161. b. c.
Libertate spiritus pro licentia quis abuti non debet, 6. tom. 338. f. & 339. a. spiritus libertas à lege veteri, non à charitate, & obsequio dei & proximi, liberum facit hominem, ibidem, à peccatis hæc est libertas, & ab omni errore, & concupiscentia, 6. to. 324. e.
Liberum hominis arbitrium, 4. tom. 336. d. 341. c. 349. c. 428. e. & 6. tom. 44. f. 16. f. 181. a. 39. a. 477. b. c. & 8. tom. 70. f. & 9. tom. 29. a. 30. c. d. plura hac de re, vide suprà in verbo, Arbitrium liberũ, & vide plura infrà in verbo, Liberum arbitrium.
Libidinosi equi insaniętes in fœminas facti sunt, 4. to. 349. c.
Libidinosus penem, & Beelphegor colit, 5. to. 219. c.
Libido Deus est libidinosis, 7. to. 239. b. libido & gula duo vitia propter voluptatem homines decipientia, 9. tom. 16. a. libido domat ferreas mentes, 9. to. 595. b. libido semper sui relinquit pœnitudinem, 9. tom. 521. b.
Libra dolosa, abominatio domini dicitur, 8. to. in cap. 11. Prouerb.
Libs liliis occasum facit, 9. to. epist. 49. Rufino ne ducat vxorem.
Liburna nauis, 4. tom. 1159. c.
Liburni Illyrici populi sunt, qui velocissimis nauigiis (cuiusmodi sunt ea, quas Fregatas aut Fustas nunc dicunt) vsi, Ionium mare, & eius insulas prędabantur. Hinc ciusmodi naues Liburnæ nuncupatæ. Horatius, Ibis Liburnis inter alta nauium, amice, propugnacula.
Libya in duas partes diuiditur, 9. to. 504. a.
Licent quædã quæ non expediunt, 8. to. 49. f. quod non licet, magis desideratur, 5. tom. 171. a.
Lidda, alias vocatur Diospolis, 5. tom. 299. b.

Lidda, seu verius λύδδα, Lydda Ioppe propinqua est, vt Lucas in actis Apostolorum cap.9. scribit, in eáque Petrus Tabitham à morte suscitauit: ex decem toparchiis, in quas reliquam Iudæam Plinius diuidit, sunt Hierico, Emmaus, Lydda, Ioppe, & Acrabatene.

Liddas, sapiens apud Hebræos, cognomento ἀληθιράτης, D. Hieronymo historiam ridiculam narrat, 5. to. 435. c.

Lignum Sethim imputribile, 4. tom. 302. e.

lignum, quo vehimur per vndosum mare ad terram viuentium, 6. tom. 195. b. lignum vitæ quid sit, 4. tom. 481. c. 5. tom. 15. b. lignum vitæ, crux Christi, 8. tom. 69. c. lignum rationabile per inobedientiam præcisum, 8. tom. 38. d.

lignum, pro sapientia, 7. tom. 18. f. ligni folia, quæ ad sanitatem gentium proficiunt, 7. tom. 18. f. lignum vbi ceciderit, ibi erit, 5. tom. 69. a.

lignum secundum, boni tantùm, nobis & vitæ lignum est, 6. tom. 195. a. b. lignum humiliatum, & mox per crucem exaltatum, Christus, 4. tom. 846. d.

lignum mittere in panem, apud Hieremiam, est crucem in corpus saluatoris mittere, 4. to. 560. f. lignum peccatum significat, quod per lignum accidit, 8. tom. 69. b. c. lignum plurimam præbet hominibus vtilitatem, & in omnem agriculturam, & armorum vsum proficit, attenuatur in scuta, traditur in hastilia, claudit foribus, continet armariis, tisco, loculis, omnémque domus tribuit supellectilem testimonia scripturæ, quæ sunt de ligno, 4. tom. 396. c. ligna infructuosa, hæretici sunt: quæ ecclesiastici succidentes, periclitantur in eis, nisi cauti, & docti ictus aduersariorum repercutere sciant, 5. tom. &c. ligna sylvæ quid indicent, 8. tom. 357. c.

ligna agri plaudent ramis, & manibus concrepabunt, 4. to. 396. e. ligna scindens, periclitabitur in eis, 5. to. 64. e. ligna virtutum in templo paradisi plantata, 5. to. 505. a. b.

Lilium mystice Christus, ac etiam ecclesia, 5. tom. 174. f. Christus quale lilium ecclesiæ gentium, 8. tom. homilia tertia in cantica canticorum, pagina vndecima, sesquialtera à principio, ipsi quoque Christo lilium sit fidelis anima, ibidem, paulo antè.

Limbus rufus, 6. tom. in capite vigesimo septimo Matt. Extremitas vestium, limbus dicitur vulgò etiam hodie: quæ erat ex purpura, vel alio ornamento. Virgilius: Sidoniam picto chlamydem circundata limbo. ponitur etiam pro veste.

λίμνη id est, stagnum, 4. to. 1133. b.

Lingua hominis quorsum creata, 5. tom. 65. a.

lingua, gladius, quo interficitur anima, 7. tom. 435. c. lingua regis est gladius, 8. tom. 53. a.

lingua venenum habet intrinsecus, 7. to. 433. a.

lingua quorsum homini data, 5. tom. 141. b.

in manu linguæ mors & vita, 5. tom. 170. f.

lingua iusti loquetur iudicium, 7. tom. 120. e.

lingua quantum sit malum, 7. tom. 432. d.

lingua malignantium, gladius acutus, 7. tom. 183. b. lingua maris Ægypti percussa, 4. to. 94. c.

lingua pro corde, 7. tom. 158. f. lingua clamat ad deum, 7. to. 23. b. lingua virginis refrenanda, 8. tom. 18. a. linguam maledicam indictum silentium emendat, 9. to. 540. d. lingua Chananitis inter Aegyptiam & Hebræam media, 4. tom. 174. f. lingua balbutientium, & mutorum aperto sermone dominum confitebitur, 4. tom. 255. b.

linguam suam qui custodit, animam suam custodit, 7. tom. 107. b. lingua omnis cunctarum gentium, non in synagogis, sed in Christi ecclesiis confitetur deum, 4. tom. 329. a. lingua omnis Christum confitens, in domino loquitur, 4. tom. 329. a. linguæ apostolorũ Christi passionis tempore obmutuerunt, 7. tom. 71. b. lingua dei quid indicet, 9. tom, 152. a. linguæ tres in crucis domini titulo quid ostendunt, 6. tom. 195. c. lingua dolosa, quæ sit, 7. tom. 159. a. linguam tuam à malo cohibe, & delectaberis in domino, & dabit tibi petitiones cordis tui, 4. tom. 424. f.

linguę sunt in orbe terrarum septuaginta duæ, 7. to. 142. e. linguæ in Babylone confusę sunt, 4. tom. 247. a.

linguarum vnitas in fabricatione turris Babylonicæ scissa, portendebat Apostolorum donа linguarum, 6. tom. 367. b. lingua Hebræa fœcundior Græca & Latina, 4. tom. 293. a.

lingua Hebraica Syriacæ vicina, 6. tom. 288. f.

linguam Hebræorum esse Chaldaicam, quia Abraham de Chaldæis fuit, 4. tom. 1105. a.

linguæ Hebraicæ proprietatem Græcus & Latinus sermo exprimere non potest, 7. tomo 346. e.

lingua Punica de Hebræorum manauit fontibus, 4. tom. 61. c.

lingua Græca omnis loquitur oriens, 6. tom. 299. b.

λινὸν, id est, torcular, 4. tom. 88. d.

Linum multo labore ac multa diligentia in candorem venit: & quid sit moraliter, 7. tom. 258. d.

linum quid designat, 8. tom. 272. e. linum, ex quo Hieremiæ cinctorium erat, populum Israel terrenum veluti illotum, ac durum, qui tamen per misericordiam illius, deo adhęsit, 4. tom. 566. f.

lino exploratores à Raab meretrice absconduntur, quòd ipsa veluti linum baptismo lota, & persecutionibus cæsa esset tanquam flagellis, 5. tom. in cap. 7. Osee, linum subtiliter pexum apud Esaiam dialecticorum artem notat, 4. to. 171. c.

linum fumigans, Iudæi & gentes extinctioni vicini: quos Christus non extinxit, sed ab incendio seruauit potius, 4. tom. 305. a. linum pro vestimento ponitur, 5. tom. in capite secundo Osee. linum signat castigationem carnis, 8. tom. 272. d. habent & hæretici linũ in nigredine perseuerans, ibidem.

Litterarum Hebraicarum interpretatio mystica, 4. to. 675. c. litterarum ardor nulla prorsus extinguitur ætate, 9. tom. 11. b.

litterarum studia teneris melius inseruntur ingeniis, 9. tom. 12. f.

litteram tantùm legis sequens in carne militat, 6. tom. in capite tertio epist. ad Galatas, sub finem, qui spiritualiter eam intelligit, est quidem in carne, quia litteram non omittit: sed non militat in carne, quia sublimius quàm sit littera eam intelligit, ibidem.

litteram qui tantùm in lege sequitur, posteriora ponit in faciem, 6. tom. in capite primo epist. ad Galatas, de eo, qui secundum spiritum legem intelligebat, mox eo omisso, ad litteram tantùm reuersus est, dici potest: sic stultus es, vt cum spiritu cœperis, tunc carne consumaris, 6. tom. ibid. in capite tertio. legem non audit, qui litteram tantùm sequitur, 6. tom. ad Galatas, capite quarto. lex secũdum litteram tantùm intellecta, infirma & egena mundi elementa dicitur, 6. tom. ibid. capite quarto. legis littera, & veluti exordium quoddam ad dei timorem, & cognitionem, hinc mundi elementum vocatur, 6. to. ibidem.

Litterator, 6. to. 26. d.

Litteratura pro negatione accipitur, 7. tom. in psal. 70.

Litigare seruum dei non oportet, 4. tom. in cap. 58. Esaiæ.

Lites habentes Apostolus redarguit, 4. tom. 854. e.

Iudicium licitum esse compertissimum. Prohibetur autem (vt doctissimè scribit D. Thomas 1. Corint. 6. lectione secunda in principio) perfectis viris, qui sua reliquerunt, & propria non habent: quibus tamen pro communibus rebus, & pro pauperum causis in iudicio esse non prohibetur. Fit autem illicitum iudicium quattuor ex causis. Primò si propter auaritiam & cupiditatem litigetur. Secundò, si peccatur in modo, hoc est, si cum contentione & detrimento pacis, lites exerceantur, quæ Pauli in prohibendis litibus mens est. Tertiò: si iniustè & fraudulenter quis in iudicio versetur. Quartò, si scandalum inde sequatur: In quem sensum dictum est à Christo, Qui vult tecum in iudicio contendere, & tunicam tuam tollere, dimitte ei pallium. Hæc omnia D. Thomas ibi.

lites & iurgia ex cupiditatibus oriuntur, 8. to. Liuor quid, 4. to. 7. 626. c.

Liuia virum suum interfecit, 9. to. epistol. 49. ad Rufin. ne ducat vxorem.

Liuias, vrbs, quam in honorem Liuiæ Augusti vxoris, & Tiberij matris, Herodes Tetrarcha condidit, 5. tom. 72. d. Betharania priùs vocabatur hæc vrbs, quam muro Herodes circundans Liuiadem nũcupauit. Iosephus lib. 18. cap. 6. & Eusebius de temporibus. vide etiam suprà Iulias.

Loca sancta in pectore portanda, 7. tom. in psal. 95.

Locustis Christus comparatur excussis. Ex volatu in diuersas partes, non tamen pleno cursu, sapientes mundi, & imperfectæ, incertæque scientię auctores etiam significant locustæ, 5. tom. in cap. 3. Nahum. gaudium, quæ animi perturbatio est, ad sublimia nitens, huc illúcque animum captans, per locustam similiter notatur, 5. tom. in cap. 1. Ioëlis.

locusta, nomen ambiguum, & eius interpretatio, 5. to. 63. b.

locusta noxia est, & sic inimica mortalibus, vt famem faciat, & segetum culta populetur, intantum vt arbores quoque & vineas decorticet, 5. to. 167. b.

locustarum hæc est natura, vt frigore torpentes, per calorem volitent, 5. tom. 409. c.

in locusta humani generis discordiæ confutantur, 7. tom. 230. f. locusta quid designet, 8. to. 268. d. locusta volans spiritualiter posita, 5. to. 413. a. locustæ tropologicè quid significant, 5. to. 167. b.

Locutio dei quid indicet, 8. to. 102. f.

λογεῖον, id est, rationale pontificis, 7. to. 385. c.

Logica quid sit, 8. to. 291. b. Logica vel rationalis quomodo describatur, 8. tom. homil. 1. in Cãtic. canticorum. Quarto loco ponitur in disciplinis: verùm non tam separatur, quàm inseritur cæteris, ibid.

λογισμὸς incircumcisus, & immundus, 4. tom. 365. b.

Lolium est inter triticum & zizania, 6. tom. 58. d.

Lolium, 6. tom. 56. d. zizanion à Christo vocatur, ibidem. herba cum tritico antequàm culmus spicam ferat, magnam habet similitudinem, ibidem. ambiguam propterea rem notat, ibidẽ. seruari vsque ad messem, nec priùs colligi, significat ne citò proferamus sententiam vbi quid ambiguum est, sed deo iudici reseruemus, ibidem.

hæretici, hypocritæq; mystice lolium sunt: propterea quæ veluti fasce collecti, gehennæ igni reseruantur, ibidem. Nequam filius Christus zizania vocat, 6. to. 55. c. quos diabolus genuinæ, ac triticeæ segeti superseminat, ibid.

Longanimitas & patientia vera, 8. to. 598. d.

Longanimus vir, est multus in prudentia, 6. to. 344. d.

Longitudo nulla, nec etiam latitudo in corpore sphærico, 6. to. 393. b. in mundo à meridie ad septentrionem longitudo dici potest: sicut latitudo ab oriente ad occidentem, ibidem. altitudo angelos, profundum inferos: media inter hos longitudo, & latitudo notant, ibidem. qui ad meliora proficiunt, & ad cælestia consurgunt, mysticè longitudo dicuntur, ibid. d.

Loqui dei quid indicet, 9. tom. 155. b. c. qui loquitur malè, necesse est vt malè faciat, 7. tom. 281. a.

Lorica iustitiæ, 4. to. 371. c.

Loth filius fratris Abraham fuit, 5. tom. 218. d. interpretatur declinatio, 5. tom. 409. b.

sancti Noë virtutem secutus, inter tot peccantium exempla iustitiam non reliquit, 9. to. 5. c.

contra multitudinis vitia tenuit sanctitatem, & visu & auditu iustus erat, ibidem. de Sodomis cum filiabus suis solus iustus eripitur, 4. tom. 473. b.

Sodoma pereunte, seruatus est, amittens substantiam & partem corporis sui, 5. tom. 241. a. ex Loth & filiabus eius nati sunt duo, Moab & Amõ, 7. to. 324. c. Loth filij, sunt dæmones, 7. tom. 246. d.

Luca bos, 6. tom. in cap. 4. ad Galat. vbi nunc legitur: Et siquando Ægyptiæ filium viderit irascentem, recordatur vnius patris, qui lucem boues crearit, & culices: emẽdatius legitur, qui Lucas boues crearit, & culices. Lucæ autem boues elephanti vocantur, quòd in Lucanis primũ visi sunt, ducẽte eos Pyrrho rege Epirotarum, quod diserte Plinius prodit libro octauo capite sexto, Gratiani manuscripta

scripta exemplaria, 23. q. 4. cap. Qui secundum hãc genuinam lectionem retinuerunt.

Lucas interpretatur, ipse consurgens, 6. to. 482. d. hic artis medicinę fuit scientissimus, & magis literas Græcas, quàm Hebræas sciuit, 4. tom. 55. a.

natione Syrus Antiochensis, discipulus Apostoli Pauli, in Achaiæ, Boeotiæq; partibus volumen condidit, audita magis, quàm visa describens 6. tom. in epist. laudem tamen videtur habere præ cæteris in Euangelio conscribendo, 8. to. 535. c. cur vituli facie depictus, 6. to. in epistol. D. Paulo charissimus, 6. to. 480. e. Lucam medicum cooperatorem suum Paulus appellat: qui euangelium, & Actus Apostolorum ecclesiis derelinquens, quomodo Apostoli de piscatoribus piscium, piscatores hominum facti sunt: ita de medico corporum, in medicum est versus animarum: de quo & in alio loco, Misi (inquit) cum illo fratrẽ, cuius laus est in euangelio per cunctas ecclesias: Cuius liber quotiensçunque legitur in ecclesiis, toties eius medicina non cessat, 6. to. 481. a. b.

Lucerna, verbum est de tribus seminibus, 6. to. 161. a. lucerna pedibus meis, verbum domini, 4. to. 125. c. lucerna domini, spiraculum hominis: quæ inuestigat omnia secreta ventris, 4. to. 687. a.

lucerna pro gloria temporali sumpta, 8. tom. 84. f. lucerna intellectus animæ, 7. tom. 58. f.

lucernæ septem, gratias septem spiritus sancti significantes, 5. to. 539. c. lucernæ ardentes bona opera designant, 8. to. 274. d.

Lucianus presbyter de inuentione corporis sancti Stephani, 9. to. in Catalogo illustr. viror.

Lucifer stella cęteris clarior, 8. to. 132. e. quid mysticè significet, ibid. inter Cherubim nutritus: & inter lapides iaspidis & carbunculi fuit in paradiso dei, & à monte dei vulneratus est, 7. to. 243. b.

quomodo dicit, ascendam in cælum, cùm esset in cælo, 4. to. 147. c. de cælo lapsus, 4. to. 102. b.

qui mane oriebatur, & qui mittebat quondam ad omnes gentes, in terra contritus est, 6. tom. 274. f. suo vitio vesper effectus est: & nõ oriens, sed occidens, 4. to. 147. c. ad inferorum vltimum detractus, 4. to. 102. f. quærit ascendere semper super eos, qui habent imaginem cælestis, 4. tom. 148. d. Sarracenorum deus, 5. to. 256. f.

Lucifer, qui & Vesper stella, dum ad Orientem, & Occidentem rutilus micat, & noctis tenebras paruo temperat lumine, duobus annis suum peragit cursum, 4. to. 296. d. auroram lucifer prænuntiat, dum in Oriente rutilat, tempus significat in eo Psalmi versu, Ex vtero ante luciferum genui te, id est, ante tempus omne. patris autem ad filium hæc sunt verba. ab huius comparatione lucifer qui cecidit, in Esaia diabolum notat propter eius præstantiam, & præclaras dotes, quas à Domino consecutus fuerat, 4. to. 147. b. luciferum produci in tempore, 8. to. 132. d. e. Sidera quæ supra solem sunt annuum tãtum excedunt cursum: Saturni supremum xxx. Iouis xij. Martis duobus annis: At quę infra solem sunt, cùm minores habeant sphæras, ad annuũ, id est, Solis cursum, non perueniunt. Veneris enim sidus sole inferius, quòd Solẽ orientẽ præueniens Lucifer, occidentẽ subsequens, Vesper dicitur, non duobus annis, sed diebus tantum trecentũ quadraginta octo suum peragit cursum: sicut nouem diebus ocyore ambitu, Mercurij illi proximum & vltima Luna, menstruũ. Extra cuncta alia sidera largiori magnitudine Lucifer est, tantæ claritatis, vt ipse solus post Solem, & Lunam vmbras reddat: Veterũ aliqui Iunonis, alij Isidis, nonnulli matris Deum sidus appellauerunt. Eius naturam deprehendisse primus proditur Pythagoras Samius anno vrbis cxlij. Hieronymus autem dum Veneris stellę biennij cursum tribuit, Platonis sententiam secutus est: is enim infimum locum Lunę dat: supra Lunam verò Solem statuit: supra Solem verò Mercurium locat: supra Mercurium Venerẽ: deinde per ordinem Martem, Iouem, & supremo loco Saturnum. Anaximander verò, Metrodorus Chius, & Crates, supremum locum Soli dabant, proximum Lunæ, infimum stellis fixis, & errantibus.

Lucius poëta Ennium alterum Homerum suspicatur, 5. to. 377. c.

Lucrator honestus quis dicatur, 6. tom. 449. a.

Lucrum pretiosissimum quod, 6. to. 449. a.

Lucra qui sectantur, in domibus regum sunt, 6. to. 40. f.

ad Luctus domum melius est ire quàm ad domum conuiuij, 5. tom. 41. a. in luctibus mos erat incidere lacertos, & caluitium facere, 4 tom. 581. c.

Lud id est, vtilitas, 4. to. 496. e.

Lud, sunt Lydi, 4. to. 494. e.

Lugdunum, Galliarum ciuitas, 6. to. 6. d.

Lugentibus mos est, ferre cibos, & preparare conuiuium, 4. to. 581. c. lugentes consolabũtur, 5. to. 41. b.

Lugere quando maximè oportet, 4. to. 11. a.

Luith, id est, genæ, 4. to. 157. a.

Lumbare quid, 4. to. 566. f. & 567. a.

Lumbi cur accingendi, 4. to. 507. a. Lumbi cincti quid significant, 5. to. 395. c. & 396. d. Lumbos zona astringi præcepit Apostolus, 4. to. 35. a.

in lumbis & vmbilicis carnis luxuria inest, 8 to. 149. c. lumbos precingere est libidinem refrenare, 8. to. 274. e.

Lumen maius offuscat minus, 4. tom. 1056. e. f.

in lumine tuo videbimus lumen, psalmo xxv. idem est ac si diceret: in filio videbimus sanctum spiritum, 6. to. in capite secundo ad Galatas. lumen ponitur mysticè pro scientia in Ecclesiaste, dum ait: Antequam tenebrescat sol, & lumen, 5. to. 73. a. lumen domini, in quo ambulare debere domum Iacob Esaias exhortatur, est lumen veritatis, & euangelij Christus, 4. tom. in cap. 2. Esaiæ.

lumen viuentium, Christus, 7. tom. in psal. 55.

lumen in lumine videri, 7. tom. 120. d. e. lumen Israël, quod dicitur fore in ignem apud eundem Esaiam dominus ait: qui Assyrios disperdendo velut ignis exussit, & peccatores flagellat, vt diuino igne purgentur, 4. to. 83. b. c. lumen ignis, & flamma, quam quis sibi succendit, pœnam notat, ac tormentum, 4. to. 354. f. lumen, quod manè ieiunantibus, ac bene agentibus erumpit, Christus sol iustitię est, 4. to. 420. d. e. lumen significat sensum animæ, seu mentem: quæ si obtenebrescat, cuncta in homine tenebrosa sunt, 6. to. 19. a.

Luna Græco vocabulo μήνη, id est, luna, à mense nomen accepit: quòd cursu suo mensem efficiat, 4. tom. 942. e. lunæ globus lucens, 5. tom. 9. a.

lunã in cælo deus posuit in lumine noctis, 4. to. 661. c. luna quo pacto augeatur & minuitur, 9. to. 221. b. luna proprium non habet lumen, sed illustratur à sole, 4. tom. 499. b. luna solis illustratur radiis ab ea parte, qua ei vicina est, vel plus vel minus pro varietate temporum lumen accipiens, 5. tom. 238. f. luna cursum suum singulis implet mensibus, 4. tom. 296. d. luna decrescente, minuuntur fructus: crescente, crescunt, 7. tom. 305. c. luna deo seruit, 7. to. 276. d. e. luna erubescet, & confundetur sol, 4. tom. 200. e. luna non splendebit serena à tempestate dissensionum, 6. tom. 185. b. luna & sol steterunt in signum Iesu filio naue, 4. tom. 60. e. luna in valle Ailon ad vocem Iesu filij Naue, precésque stetit, 6. to. 475. a.

luna in domini passione quidem versa, tom. 199. c. luna solis lumen accipiet, & sol septuplo fulgore rutilabit, 4. to. 357. c. luna soli comparabitur, 4. to. 1074. f. luna fulgebit, vt sol, 4. tom. 478. e. luna in sanguinem conuertetur antequàm veniat dies domini magnus, & horribilis, 5. tom. 199. a. luna caligine complebitur, 4. tom. 98. f. luna splendorem suum non dabit, 4. tom. 141. c. lunæ nomine angeli intelligi possunt, 8. to. 70. f. luna ecclesiæ meritò comparatur, quæ non habet splendorem, sed à sole certis modis suscipit lumẽ, id est, à Christo, qui permanet in æternum, 6. to. 189. b. c. lunæ & ecclesiæ comparatio, 7. tom. 305. c. luna exposita tropologicè pro ecclesia, 4. to. 499. b. c. luna hæreticorum ecclesiam significat: quia non dabit lumen suum, 4. tom. 960. d. Ex longa temporum obseruatione, quæ se etiam in futurum extendit, nihil compertius certiúsque in Astrologia, quàm solem interiectu lunæ, lunam verò vmbræ terræ obiectu, obscurari: quod siderum deliquium eclipsim vocant: luna solem terræ auferente, ipsáque terra, veluti in talionis vicem, à luna, quem sibi illa abstulerat, solem diuidente. Thales Milesius hanc deliquij solis causam primus inuenit: Quod etiam speculorum aqua demersorum oppositu, verum esse dignoscitur. Alia enim erat Anaximandri, Heraclitique sententia, dum ille obturato foramine, per quod ignis solis euaporat: hic autem conuersione lucidæ partis ad superiora eclipsim fieri arbitrabantur.

De lunæ deliquio similiter, aliud quã sit vera Astrologorum Ptolemæi, Alfonsi, Platonis, insuper Aristotelis, Stoicorúmque sententia, Philosophi quidam arbitrati sunt. Berosus enim tunc deficere lunam existimauit, cùm partem illam, quæ non lucet, ad nos conuertat: Heraclitus cùm partem, quæ caua est, à nobis auertat: Pythagoreorum aliqui, cùm mutuatam à sole lucem intercipit potius quàm reflectat: Anaximander, cùm os rotæ lunæ obstruatur, id accidere putat. Hieronymus maioribus, ac sacratioribus studiis occupatus, non mirum si humiliora hæc, alteriúsque scientiæ secreta non ita scitè, certóque descripsit. Lunam enim vmbra terræ non obtenebrescere (si exemplar mendosum non sit) extra eclipsis fortè tempora intellexit: aut aliquam potius ex prædictis secutus est opinionem. Ad orbem enim lunæ vmbram terræ conscendere non ignorauit, cùm in deliquio solis, hoc est, longè superius, vnà cum obiectu lunæ, illam quoque interuenire, superfluè tamen confessus est.

Lunaria tempora à dæmonibus obseruata, 6. to. 10. d.

Lunaticus per tropologiam quid, 6. to. 78. e.

lunaticus in euangelio, non verè lunaticus erat: sed quia putabatur lunaticus ob dæmonum fallaciam: qui lunæ tempora obseruantes, creaturam dei infamare cupiebant, vt blasphemiæ in creatorem redundarent, 6. to. 10. d. mystice lunaticus est, qui per momenta horarum mutatur ad vitia, nec persistit in incœpto, sed crescit, decrescítque vt luna: cadit in ignem, cùm fornicatur: cadit in aquã, cùm charitatem, quam aqua extinguere nititur, sed non potest, oppugnat, 6. to. 78. e.

Lupanar spirituale, 4. to. 829. c. 4. to. 833. b.

Lupus separat seorsum ouem, quam capit, 6. to. 189. a. lupus habitabit cum agno, 4. to. 91. b. & 5. to. 97. a. lupus agni imitatur innocentiam, 4. to. 91. a. lupus & agnus simul pascentur in fine mũdi, secundum Iudæos, 4. to. 90. e. Lupus de Oliueto, regulæ monachorum collector ex scriptis D. Hieronymi, 9. to. 513. a. lupi vespertini, qui & quales, 5. to. 490. e. lupi Arabiæ quid significant, 5. to. 421. c. lupi Arabiæ, id est, dæmones, 4. tom. 1066. f. luporum natura est, veniente nocte, sæuiores fieri, tota die ad rabiem concitos, 5. tom. 420. d. Chaldæos lupis vespertinis velociores contra Hierusalem futuros Habacuc scribit, ibidẽ. Medos, Persásque luporum nomine mysticè Hieremias intelligit, 4. to. 528. f. lupum cum agno pascere, Paulum notat, & Ananiam, 4. to. 483. a.

lupus rapax dictus est Paulus, dum persequeretur ecclesiam, de eóque scriptum est, Beniamin lupus rapax, manè comedet prædam, & ad vesperam diuidet spolia, ibid. lupi Arabiæ, id est, vesperæ & occidentis, sunt hi, quibus conuersio pessima occubuit, & antè in caligine constituti, toto gradu vesperam derelinquunt, 5. to. 421. a. lupi Arabiæ occidentes vespere, & nihil relinquentes manè, non aspicientes ad orientem solem, sed semper degentes in tenebris, ecclesiæ iudices, ac principes sunt, qui ecclesię bona dissipant, & in suum non pauperum vsum, dona & oblationes conuertunt: ne paruos quidem cibos pauperibus derelinquentes, 5. to. 489. a. lupi rapaces in euangelio sunt omnes, qui aliud sermone promittunt, aliud opere præstant: præcipuè autem hæreticos notant, qui animas ad interitum rapiunt, 6. to. 21. c. cùm Christus ait se mittere discipulos suos vti in medio luporum, scribas & pharisæos luporum nomine intelligit, 6. to. 35. b. c.

Lusitaniæ mulierculæ ab hæreticis decepte, 4. to. 462. e. Immunis ab hæresibus, sicuti Hispania, & Lusitania his temporibus sunt, quod in tanta religionis perturbatione, præcipuum dei gratiæ signũ, & donum non modicum est: imò per eas non solum Catholica conseruatur fides, sed nonus etiam nobis obuenit orbis: in quo pro veteribus in vinea domini deficientibus, veluti tenera Christi germina, ad fidem noui exurgunt coloni.

Lux arguit ea, quę priùs erant tenebræ, & postea facta sunt lumen in domino, 6. to. 417. c. lux gratiæ, quæ desuper venit, spiraculum hominis præstat ad vitam, 4. tom. 687. a. lux significat scientiam atque doctrinam, 4. tom. 1109. b. lux præcepta tua super terram, 5. to. 151. a.

Luxuria & philargyria duæ sunt filiæ diaboli, 8. to. 266. e. luxuria est immunditiæ comes, 6. tom.

340.f. luxuria hominem bestia peiorem efficit, 9.to.558.a. luxuria semper ebrietati iuncta, 6.to. 342.f. luxuria cultum dæmonum sequitur, 5.to. 127.c. luxuria qui vincitur,regnare non potest,6. to.342.c. luxurię incommoda,9.to.558.a.b.

Luxuriosi equi insanientes vocati, 4.tom.152.c. & 5.tom.573.a. luxuriosorum deus,est venter,4. to.22.d.& 5.to.162.f.

Lycaones ob signorum magnitudinem D.Paulo,& Barnabæ voluerunt hostias immolare, 4.to. 1112. e.

Lycia virgo in senium vergens concepit,peperítque Platonem,9.tom.epist.49. ad Rufinum , ne duxit cat vxorem.sub finem.

λύκος vrbs Aegypti,4.tom.329.c. A lupo hæc nomen habet,sicut λέων à leone,κύων à cane. Feras autē & aues ab Aegyptiis coli solitas, nemo ignorat. De qua re tamen Herodotus libro secundo multa. Sunt autem(eo teste)in Aegypto lupi non multo vulpibus grandiores; quos incolæ eo loci, vbi mortuos inuenirent ,humi mandabant. Vrbs autem Lycon in Libyco posita est, ea in ora vbi montes Thebaidem finiunt.

Lydi olim inter gentes robustissimas reputati, 4.to.916.d.

Lysias,Antiochi Epiphanis dux, 4.tom. 1171. b. de hoc latè Iosephus,à quo D.Hieronymus hausit historiam,scribit libro Antiquitatum duodecimo, capite nono & decimo.In Persidē enim iturus Antiochus,reliquit Lysiam , cui Antiochum quoque filium commendauit,vt eius prouincias regeret ab Euphrate vsque ad fines Aegypti,& inferiora Asię. Hic contra Iudæos exercitum, Gorgio duce, mittens, à Iuda Machabæo superatus est. Occisus est autem Lysias vnà cum Antiocho Eupatore , filio Antiochi Epiphanis à Demetrio , Seleuci filio, dum à Roma fugiens Syriæ regnum inuasit.

Lysimachus rex, 4.tom.1159. b. Hic post mortem Alexandri magni Lydiam,Thraciam , & Hellespontem tenuit. Fuit autem Macedo,& strenuus Alexandri dux , qui sui nominis vrbem Lysimachiam in Thracia condidit.Huic Lysimachiæ herbæ inuentionem debemus , qua omnes sanguinis (est enim συστατικὸς, Dioscoride auctore) sistuntur fluxus,& ferocientium iumentorum collo adalligata (res mihi experimento cognita) frenatur impetus: vnde non incongruè illam ἀπὸ τῦ λύσειν τὴν μάχην, quod iugantium boum furorem sistat , dictam quidam, inter quos Ruellius est,existimant. Tanta est enim eius vis(teste Plinio)vt iumentis discordantibus, iugo imposita , asperitatem cohibeat. Prouenit in aquosis , foliis saligneis, binis hincinde seriatim prodeuntibus : flore rufo , seu aureo: semen fert exiguum, in paruis vasculis reconditum. Vera,genuináque Reate , in agro pensili inuenitur: indéque primùm ego , & Vincentius Cantonus Senensis , ad præclarissimum medicum, & herbarum scientiæ principem,Andream Matthiolum , annis abhinc multis sibi incognitam , misimus. Inueni tamen eam postea etiam alibi.

M

Maasias,pater Neriæ,& auus Baruch prophetæ:interpretatur,factura,& opus domini, 4. tom.667.a. Ex hac interpretatione apparet Hebraicum codicem ibi mutatū,& pro מחסיה quę præsens lectio est) Hieronymi tempore מעשיה scriptum fuisse.

Macarius monachus scripsit in vrbe Romana aduersus Mathematicos librum,in quo labore,orientalium quæsiuit solatia scripturarum,9.to.in Catalogo illustr.viror.

Macedones per bruchum significati,5.to.180.e.

Macedonum regnum durauit annis trecentis, 4. to.1111.c.post Alexandrum in quatuor scissum partes,1159.a.b. Si à Gramao primo rege , vsque ad Persen vltimum, tempus secundum Eusebium cōputes,inuenies Macedonum regnum durasse annis sexcentis quinquaginta septem.Verùm non computatur nisi ab eo tempore quo illustre esse cœpit.

Macedonius hæresiarcha , qui spiritum sanctum deum negabat,& creaturam asserebat,arguitur, 6. to.397.a. Constantinopolitana prima synodus contra hunc congregata illum damnauit. Rationes quibus eius hæresis conuincatur , leges in Didymo , quem nos in fine sexti voluminis apposuimus.

Maceria confusionis,quæ nobis,ne deum agnosceremus,obstabat,7.to.392.e. maceria,pariésq; quam Christus soluit, legis, prophetarúmque obscuritas,5.to.345.a. item sapientia carnis , & ea, quæ legem ab euangelio separabat, 6.to.380.d.

de hac maceria in Genesi scriptum est , Vt quid propter te dirupta est sepis? 6.to.ibidem. maceriæ vineæ,angelorum custodia,5.to. 355.b.c. quæ ideò structa est,vt omnium bestiarum ad eam prohibeatur incursus, 4. to.422.f. & 423.a. cùm destruit eam deus , vindemiant vineam omnes pertranseuntes viam,ibidem. coluber,qui mordebit hominem destruentem maceriam , diabolus est, ibid. In consummatione mundi, Babylonio regno destructo, maceriæ Hierusalem,id est,ecclesię ædificabuntur : cùm in nomine Iesu omne genu flectetur,ibid. φραγμὸς Græcè tam sepem , quàm maceriam significat,4.to.422.f.

Machabæorum liber primus, cuius tēporis contineat historiam,4.to.1149.b. bella quæ Antiochus Epiphanes,siue illustris,contra Iudæos gessit, comprehendit,4.to.ibid.

Iudas Machabæus de vico,seu monte Modin, fratribus,propinquísque secum annitentibus,& multis de populo Iudæorum iuxta Emaus Antiochi duces superat,4.to.1141.c. qualiter Iudas Machabæus Antiochi duces superauit Gorgiam à Lysia missum,& Timotheum, primus Machabæorum liber,& Iosephus in duodecimo Antiquitatum, latè describunt. Machabæi Macedonas vincunt, & templū post tres annos cū dimidio mūdant,5.t.559.b.c.

Machabæi pro lege dei in sua periere iustitia, 5. to.45.a.

Machmad מחמד , desiderabile,5.to.

Machmas Aegypti ciuitas, secundū Septuaginta scilicet,5.to.137.a.

Macrobius presbyter vbi claruerit, 9. to. in Catalogo illustr. viror.

μακρόχειρ, id est,longimanus, 4. to. 1136.d. ita cognominatus est Artaxerxes, septimus Persarum Rex.

μακροβυμία, 6. to. 343. c.

Macula à macula differt , id est,peccatum à peccato, 7.to.354. f. macula , id est, mortalia crimina, 7.to. 354.f.

Madai , gentis Medorum auctor , 4. tom. 142. f.

Madian , regio trans Arabiam camelorum fertilis, 4. tom. 437.c. Madian interpretatur,domini iudicium, 4. to. 921. c. vel relinquens iudicium, 7. to.246.f.& iniquitas, 4. to. 438.d. Madian expugnatus à Gedeone, 7. tom. 246. e. Madian & Epha,regiones sunt trans Arabiam , fertiles camelorum,omnísque prouincia appellatur Saba, 4. to. 437. c. Madian turbantur pelles , seu tabernacula, cùm his , qui per fas & nefas ditati ad altissimum gradum peruenerunt , habitaculum Madianitarum, & Aethiopum facti,conscientia peccatorum morti ac iudicio vicinos intelligunt, 5. tom. 448. d.

Madianitæ,& omnis eremi vastitas Arabiæ adiacent,camelorum,ouium, caprarum gregibus abūdantes, 4. to. 901. a. b. Madianitæ in terram Israel venientes,omnes eorum regiones Gazam vsque depasti sunt , 4. to. 901.a.b. Oreb & Zebee Madianitarum principes super durissimam petram cęsi , 4. tom. 85. c. Madianitarum nomine Ismaelitæ, & Agareni, siue Saraceni intelliguntur, 4.to. 901. a. b. Madianitas cur odio perpetuo habendos, Hebræis imperatum, 6. to. 341. b.

Mæones, 4. to. in cap. 66. Esaiæ.

Magdalus magnificentiam sonat , 4. to. 946. e.

Magister non potest docere iustitiam, quam minima culpa deseruit, 6. to. 12. c. magister beatitudine dignus quis dicatur, 5. to. 68. f. 69.a. magistri , qui legis notitiam habuere fulgebunt quasi cælum, &c. 4. to. 1171.c. Magistri qui suum seruauerint gradum , sint quasi domus dei , & quasi angelus domini, 5. to. 596. f. magistri palpantis verba suauia non proderunt, 5. tom. 41. c. magistrorum animæ in consummatione mundi imminuentur, 5.to.74.d. magistrorum agmina ex Semei tribu pullularunt, 5. to. 599.a. magistrorum vitium,est vexatio gregis,& ouiū, atque turbarum, 6.to.32.c. magistri habebunt similitudinem cœli 4. to. 1172.d. magistris non licet aurum & argentum & pecuniam possidere, 6. to. 34.f.

Magistratibus seductis , subditi populi maiorū exemplo pereunt, 4. to. 1113.c.

Magnus deus sine comparatione, 7. to. in psal. 47. qui incipit , magnus dominus , & laudabilis nimis.

Magog, qui populi, 4. tom. 997. b. 998. f.999.a

Magogog,gentes ab aquilone vēturæ,4.to.250.f.

in Magog mittetur ignis,4. t.1004.d.e. Magog interpretatur,de tecto,4.to.998.d Magog & Gog gentes Scythicæ,immanes,& innumerabiles:trans Caucasum Montem, & mœotidem paludē,& prope Caspium mare ad Indiam vsque tendantur , secundū Iudęos,& nostros Iudaizātes,4. to.967.b.c. post mille annorū regnum in Iudæam contra sanctos has gentes venturas iidem comminiscuntur, ibidem. Magog & Gog esse gentes, quę de quatuor terræ angulis egrediātur, scribit Apocalypsis, 4. t.997. c.& 998.d. omnes populi,qui Gog principi subditi sunt,vocantur Magog, ibidē. quę verò hæ gentes sint , Hieronymus nusquam inuenit, 998. d. multo peiores fingunt nænias illi , qui in cælesti Hierusalem diaboli , & suorum sectatorum pugnas per Gog & Magog intelligi volunt, 998.e.

Gog hæreticos notat, qui ad sublimia scādentes, erigunt se contra scientiam veritatis , & vana ascēdunt tecta:nam Magog interpretatur de tecto:Magog verò sunt hæreticorum sectatores, qui ab eis prodeunt, 998. d. e. vel Gog est princeps omnis superbiæ, id est, diabolus, & Magog , omnes mali, ibidem.

Quæ contra Gog & Magog prophetentur , vide Ezechielis caput, xxxviij. & xxxix.Magog filius Iaphet,& Noe nepos fuit,vt Genesis decimo apparet capite. Ab hoc Magogas,quos Græci Scythas appellant,oriundos Iosephus libro primo antiquitatum,capite xj. clarè prodit. De Gog nec in Genesi,nec in Iosepho,nec alibi vlla mentio fit : & hoc sensu intelligenda sunt ea Hieronymi verba. Et reuera nec in Genesi,nec in alio scripturæ loco , nec in Iosepho quidem, qui omnia Hebraicarum gentium in primo antiquitatum libro exponit nomina , hanc gentem potuimus inuenire. Ioannes Magnus Gothus Archiepiscopus Vpsalensis his fretus auctoritatibus, in primo Gothicæ historiæ libro, Magogum à quo Gothos exortos ait,imperasse primum scribit in ea Scythiæ parte , quæ in Europa posita,Finlandia nunc vocatur:eiúsque filium Gogum Gethis asserit originem dedisse. Plinius de Magog Cœlesyrię vrbe, quam prodigiosam vocat, meminit. Hanc autem à Magog conditam , vero simile est.

Magus quidam relicta sua arte nequissima fit eremita, 9. to. 706.c. magi & malefici qui differant, 4. to.1107.a. magi per νεκρομαντείαν animas euocare dicuntur , 4. tom. 231. c. magorum tria genera apud Persas, & eorum viuendi ratio, 9. to. 539.d. magorum consilia argutūr stultitię,4.to. 118.f. magos & veneficos leges publicæ puniūt, 9.to.442.d. magi auferendi de terra, 5.to. 366.d.

magi ex vaticinio Balaam prophetę sui Christū adoratum venerunt, 4. to. 335.a. magi cur in Iudęam indicio stellę deferuntur, 6. tom.4. d. magi cur per aliam viam reuersi sunt,6.tom. 4.f. magi philosophi Chaldæorum, quorum cōsiliis reges & principes eius gentis cuncta faciunt:vnde & in natiuitate domini saluatoris , ipsi primi ortū eius intellexerunt,& venientes in sanctā Bethlehem,adorauerunt puerum,stella eis desuper ostendente , 4. to.1107.a. signis magi philosophantur:licet vulgus pro maleficis eos accipiat,4. to. ibidem. astrologi,seu mathematici,magi sunt:hi enim ex astrorum cursu,lapsúque siderum res humanas regi arbitrantur : propterea visa stella de oriente venerunt Hierosolymam , docti vel ex artis scientia, vel ex vaticinio Balaam , eorum prophetæ , qui dixerat : orietur stella ex Iacob , & homo de Israel, 4. tom.335. a. oritur stella in Oriente,quam Balaam,cuius successores erant magi,vaticinio futuram nouerant, 6. tom.4.d. magi venerunt ex Oriente in Bethlehem,vel docti à dęmonibus , vel à prophetia Balaam : per quam natum filium dei intellexerūt,4.t.in cap.16. Esa.sub finē. magos veniētes de oriēte,& adorātes dominū, electos fuisse credēdū est,4.t.63.a.b. verbis,& muneribꝰ Christū adorasunt,7.t.142.f. tria eorum munera quid signarint,9.to.epist.29.de vera circuncisione,pag.4. ante finem. gentiū & regum typum tenuerunt, Christum adorantes,7.tom.208.f. Smerdes magnus post Cambyzen,filium Cyri, regnat in Persidę, vnà cum fratre,4.to.1135.c. septem Magi eum occidunt , & in eius locum Darius suscipit imperium,4.to.1158.d.e. vide latiùs hac de re Herodotum,libro tertio. Magi in Ægypto multa signa de cælo fecerunt,6.to.49.b.c. aliter tamē,quàm Apostoli,7.to.244.e. Samuel per incantationes, & artes magicas visus est suscitari, 4.tom.60.e.

Magica ars illicita(quæ per dæmones , & malas artes exercetur) semper idololatriam sequitur, 6. tom.359.a.560.d. sæpe magicis artibus, & amare miseris euenit,& amari,6.tom.341.a. barbaris quibusdam nominibus,incantationibus,precibus, coloribus variis,ciborum,metallorúmque generibus , dæmones à magis aduocantur , & infœlices decipiunt animas,6.to.432.d.e. filiæ prophetantes de corde suo in Ezechiele mulieres maleficis artibus eruditæ erant per necromantiam,& Pythicum spiritum:qualis fuit illa quæ visa est suscitasse animam Samuelis.Et in Actibus Apostolorum,cuius diuinatio multos dominis reditus acquirebat: de qua ad Apostoli Pauli imperium immundus eiectus est spiritus,4.tom.667.c. Saül cum Philisthiim agmina reformidans , verbum domini nō meruisset accipere,conuersus est ad Pythonissam, vt ab idolis disceret , quod instantia orationis , ac flectuum à domino debuit extorquere, 4. tomo. 559.b.

Quàm illicita ac detestanda sit hæc, quæ incantationibus ac malis artibus magia exercetur,nemini fidelium incertum puto. Vnum sit tamen pro omnibus Simonis magi exemplum:quem suis prestigiis factum admirabilem, & apud Neronem eā ob causam,gratiam , & in vrbe intra duos insulæ pōtes statuam, tanquam esset aliquis sanctus deus, promeritum,Petrus pluries(quod Clemens refert) mendacij, falsitatísque confutauit : postremóque Apostoli orationi cedentibus, qui eum in sublime efferebant,dæmonibus,in terram,ex quo lapsu interiit,etiam allisit. Equidem naturali in historia, Plinium,vti rarum præcellētémq; scriptorem semper sum admiratus , expectationem autem meam omnem hac in re vicit, quòd huius artis memoriā nunquam,homo alioqui religionis expers, sine irrisione aliquam faciat:miratus interea si aliquis sequi velit eam,quam vti falsam, erroneámque Nero,cui nec ingenium,nec magi,nec cuiusque velleris defuerint pecudes,dereliquit.

Magnes lapis,6.to.28.f.

Μαιμάσσω,4.tom.505.c. pinsere,abstergeréque hęc vox significat:Verùm ad sensum verbi Hebraici חומה, quod significat,turbare,tumultuari,nihil facit: propterea se eius significationem ignorare Hieronymus dixit : Μαιμάζω , quod est κατασκαπτόμαι,id est,consumor, Hebraicæ voci magis appropinquat.

Maior seruiet minori,7.to.76.e. maior dignitate,humilitate fit minor,4.tom.1070.d. maioris dignitate peccatum grauius,4.tam.837.b.c. maiorum facta minores docent,4.to.1113.b.c. maiores excusare audeat nemo,5.to.51.c. maiora te ne requiras,4.to.850.f.

Malachias interpretatur,ἄγγελός μου,id est,nuntius meus,5.to.177.b. Malachi,seu Malachias prophetа,5.tom.&c. falsum est, eum, assumpto humano corpore,angelum fuisse,vt Origenes volebat. Post Aggæum,& Zachariam , qui sub Dario prophetauerunt,vixit.caret titulo eius liber contra cæterorum prophetarum consuetudinem,quòd ipse liber sit pro titulo. Malachi interpretatur nuntius meus, 5.to.177.178.b.c.

Malchus mysticè quis,6.to.133.

Maledictio effusa super terram,5.to.102.e. maledictio vbicunque scripturarum ponitur,nūquam dei nomen adiungitur,6.tom.304.d. maledictio D.Pauli in eos,qui Galatas perturbabant , quomodo intelligenda sit,6.to.334.e.f. maledictio Chanaan vsque hodie perseuerat,7.to.237.c. maledictio optanda quæ,6.to.11.c. maledictio beata quæ sit,ibidem.

Maledictus homo,qui facit opus dei negligēter, 7.to.322.e.f. maledictus homo,qui spem habet in homine,5.to.377.b.7.to.78.e. maledicti sunt hi,qui à mandatis dei declinant,7.to.356.e. maledictorum hominum à deo in veteri lege catalogus,6.to.303.c.304.d. maledicta legis quomodo complentur,6.to.302.e. maledictus sterilis , qui non facit semen in Israel,4.to.398.e.f. maledicta sterilis,quæ non facit semen in Israel,4.to. in cap. 5.Esiæ. maledictus aliquis legitur , sed non maledictus à deo,8.tom.136.e.f. maledictum frustra prolatum in quempiam superueniet,8.tom.254.d.

Christus qua ratione maledictum dicatur, 8. to. 136.e.f.

Maleficus est is,qui sanguine vtitur, & victimis, & sæpe contingit corpora mortuorum, 4.to.1106. f.1107.a.& ij, qui incantationibus dæmonum inseruiunt,6.to.431.b. legūtur in hunc sensum Pharaonis malefici. de huiusmodi scriptum est, maleficum non patieris viuere.Exod.22.cap.Et,Non sit in te maleficus,nec incantator , neque qui Pythones consulat,nec diuinos , & quærat à mortuis veritatem.Deut.19.cap. maleficis artibus resistit adamas lapis, 5.tom.in cap.8.Amos. maleficus in bonam partem sumitur in eo versu psalmi,Et malefici incantantis sapienter. Hic enim meretricis Niniue amore deuinctos ad hoc incantat , vt ad mentis retrahat sanitatem,5.to.404.e.f.

Malitia nostra deum inebriat, 4. tom.1145.b.

malitia sua sufficit diei,5.to.12.d. malitia atq; mendacium sine fine sunt,5.to.78.e. malitia pro afflictione & calamitate sumpta, 5. tom.308.e.

malitiam pro suppliciis ac tormentis accipi,5.to. 321.b. malitiam non virtuti contrariam interdū accipi,5.to.228.e. in malitia sua quisque dispersus,7.to.60.f. malitia pro tormentis,5.to. 308.c. & 321.b. eo sensu intelligitur illud , Sufficit diei malitia sua,5.to,228.e. Item illud in Iona : Et vidit deus opera eorum : quia conuersi essent a suis viis pessimis,& pœnituit eum super malitia quam locutus est vt faceret eis.Et,Cognoscamus propter quem malitia hæc est super nos:Et in Amos . Si est malitia in ciuitate,quam dominus nō fecerit, 6.to. 228.e. Vocatur autem afflictio malitia,siue malum:non quòd per se malum sit, sed quòd malum videatur his qui sufferunt,ibid. malitia contraria virtuti,vitium alio nomine appellatur:nihílque aliud est quàm malignitas,& nequitia,quæ in tergiuersatione & calliditate sentitur, 6. tom. 411.c.

De hac malitia contraria virtuti intelligitur illud Ionæ secundum Lxx.Ascendit clamor malitiæ eius ad me,5.to.308.d.

Malleus cōterens petrā in Hieremia,verbū domini est,qo hereticos cōterit.618.f.619.a. malleus qui non est auditus in domo domini,notat Ecclesiasticos,qui hæreticorum verba non audiunt, ibidem.

malleus vniuersæ terræ , qui contritus dicitur, diabolus est. Hier. 50.

Malogranatum ob granorum multitudinem , & intertextis membranulis geometricam quandam compositionem , & mansiunculas diuersas , sub vno tamen cortice , ecclesiam signat , 5. tomo 518. f.

Malum spontaneum est, 9. to. 3. c. ad malum si homo transire non posset,virtus esset nulla,9.to. 3. b. malum fugere non sufficit nisi bonum quoque feceris, 7. to. 107. c. malum facere, non solùm est grande peccatum , sed & diligere , 5. tom. 251. c. malum qui operatur, odit lucem, 4. tom. f. malum aliquando deus vertit ad rectum, 6. t. 478. d. malum nihil,præter vitium, 4. to. 90. f.

malum perficere grauius est quàm facere, 8. to. 222. f. malum nulli faciendum, 7. tom. 46. f.

malum non fecit deus, 4. tom. 151. c. malum quod dominus facit in ciuitate,virtuti non est contrarium , 5. tom. 228. e. malum creans est deus, quomodo hoc intelligendum , 4. to. 594. d. malorum tria genera in ecclesia, 8. to. 468. e. malorum causa, que,4. to. 526. f. malorum solatium, quòdnam est, 4. tom. 101.c. malorum multarum est occasio,si quis in scripturæ carne permaneat , 6. to. 336. d. malorum in bonum commutatio, 4.t. 483. b. malorum vel bonorum quidquid accidit in mundo,non absque prouidentia,& iudicio dei, 4. to. 563. c. malo arboris nodo , malus clauus, 6.to. 99.c. mala verè sunt omnia vitia , 4. tom. 391. b. mala sunt impio dulcia, 8. to.54. c. mala granata allegoricè, 7. to.386.d. mala,quæ sunt super terram oriuntur ab Aquilone, 7. tom.147. c.

mala omnia hominibus accidunt aut inūdatione maris,aut alluuione fluminum, aut morbis , fame,bestiis , vel hostium vastitate, 5. tom.190. f.

mala omnia à diaboli instinctu procedunt, sicut bona à dei, 7. tom. 107. c. mala ab aquilone suscitantur, 4. tom. 304. d. mala quæ natura sua non subsistunt , à domino non creantur, 4. to. 706. f. malus in ecclesia , in cōspectu sancti pro nihilo computatur , 7. tom. 47. a. malus commixtus bonis, contaminat plurimos, 5. tom. 61. c.

si malus euaseris,solus hauries mala, 7.to. 114.d.

malos ecclesia à sanctis segregare non potest vsque in finem , 7. tom. 95. c. malos iudicari, damnari est : quia nequeunt in disceptationibus liberari, 4. to. 688.e. mali homines , bestiæ vocantur, 8. to. 18. f. malos dies mitigat , & peccatori fodit foueam,7.t.282. e. malos deus conterit 7. tom. 56.f. malum punicum , id est , martyrij voluntas, & virtutum candor, 6. tom. 165. a. mala punica, quæ pendebant in extremis tunicæ summi sacerdotis,6. tom. 164. e.

Mammæ duæ sponsæ in cantico canticorum, de quibus dicitur , Bona vbera tua super vinum , duo notant testamenta,quæ rationale præbent lac. 4. tom. 489. c. quasi duo hinnuli gemini capreæ, qui pascuntur in liliis,sunt duę virginis mammillę, 4. tom. 813.c.814. d. solido vescentes cibo , perfecti scilicet,qui lacte infantię nequaquam amplius nutriuntur,auulsi ab vberibus dicuntur,4.to. 223. c. vbera intumescentia adolescētularum notant maturitatem, 4. tom. 815. c. 816. d. vbera arentia sterilitatem notant, 5. tom. in cap. 9. Osee, statim vt nata est infantula , eius mammillas , ne intumescant, diligens mater ligat, 4. tom. 816. d. eæ non alligatæ vitam gentilem significant , ibidem , mamma pro corde , sicut & pectusculum , 4. tom. 816. d. Diana multimammea , 6. tom. 359. a.

Mammona , Hebræa lingua , diuitiæ nuncupantur : non aurum , vt quidam putant , 7. tom. 248. d. 6. tom. 19. b.

Manahen,rex Israel, 5. to.in cap. xi. Osee.

Manasses & Ephraim,de eodem vtero nati,odio hostili inter se dissidebant, 4.tom. 78. f. Manasses rex impius multo tempore vixit, 5. tom. 45.a. & 53.c. Manasses cùm duodecim esset annorum, regnare cœpit in Iudæa , 4. tom. 280. f. Manasses interpretatur , ex obliuione, 7. tom. 324. d.

Manasses post multa scelera , in Babylone pœnitentiam egit , & misericordiam domini consecutus est, 5. tom. 465. a. Manasses mysticè, 7.to. 176. f.

Manda, remanda:manda,remanda, 4. to. 223. c. & 224. d. & 225. c.

Mandatum dei lucidum , illuminans oculos, 5. tom. 279. b. mandata dei decem duabus contenta tabulis, 7. tom. 101.b.c. mandatum vnumquodque decalogi, primum mandatum est appellandum, & cur , 6.tom. 427. a. mandata dei omnia charitatis obseruatione continentur, 6. tom. 337. a. mandata dei cùm vnusquisque legendo, vel audiendo conspicit, quæ viuendo contempsit, confunditur, 4. to. 706. a. mandata dei in manu liganda, 6. to. 109. b. mandata dei continere non potest pectus humanum diuturnis repletū vitiis, 7. tom. 363. b. mandata sunt , in quibus præceptorum dominicorum custodia deputatur, 7. to. 354. d. mandata domini qui fecerit, non lædetur à morte secunda, 8. tom. 42. f. mandata dei timore non facienda, sed dilectione 5. tom. 338. c. mandata dei non sunt impossibilia, 6. to. 16. e. mandata dei facilia volentibus, dura nolentibus, 7.to. 51. b. mandata Christi quæ sint, 7. tom. 85. c. mandata Christi , viæ sunt vitę, 7. tom. 50. d. mandatum nouum do vobis , vt dilegatis inuicem, 6. tom. 149. a. mandatum qui custodit,non cognoscet verbum malum , 5. tom. 49. b. mandatorum austeritatem deus , spe temperat promissorum , 6. tom. 38. f. in mandatis dei ecclesia delectatur, & exultat , 7. tom. 366. d.

mandatis duobus pendet omnis lex, & prophetæ , 4. tom. 85. a. 6. tom. 454. e. Manducauit Christus post resurrectionem , & Archisynagogi filiæ resuscitatæ iussit dari cibum , & Lazarus ad cœnam assumitur ad probandam veritatem resurrectionis, 4. tom. 467. a.

Non quo post resurrectionem manducemus, & bibamus : vt Millenarij nostri volunt , & immortalia atque incorrupta corpora , alimoniis sustentanda terrenis sint. Alioquin vbi cibus , sequuntur & morbi : vbi morbi , adhibendus est medicus : vbi medici , frequenter interitus : rursumque resurrectio , & noua ex integro conuersatio, ibidem.

Neque enim in futuro manducabimus, & bibemus: sed illo vescemur pane, qui de cælo descendit: de quo in Psalterio canitur: Panem angelorũ manducauit homo. Et: Meus cibus est, vt faciam voluntatem eius, qui misit me, 4.to.1082.f.

Manè aduerbium, mysticè expositum, 7.to.175.b.c. Manè, est ortus auroræ, & diluculum, inter noctis solisque viciniam, 5.tom.153.a. subitò tenebras fugat, & cunctos montes aurora collustrat, 5.to.188.d. manè prospera, nox aduersa signat, 4.to.in cap.21.Esa. venit manè & nox, id est, gentes illuminatæ sunt, & Iudæi obtenebrati, ibidem.

manè, quo deus dicitur surgere, vocem audire, & prophetas mittere, ponitur pro tempore ad lucem, & opera præuio, commodiori scilicet, & in quo mens hominis vegetior sit, 4.tom.141.a. manè consurgit ad dominum populus, cùm lumẽ ei pœnitentiæ exoritur, 5.tom.117.c.118.d. manè, quo operarij in vineam missi sunt, tempus ab Adam vsque ad Noë est: vel notat eos, qui primo statim tempore, id est, ex vtero vocati sunt, vt Samuel, Hieremias, & Ioannes Baptista, 6.to.90.e. manè item ponitur pro breuitate temporis (quòd citò diluculum abeat) in eo Osee versu: Sicut manè trãsit, 5.to.153.a.

Manichæi hæresis, 7.to.254.c.431.c. 9.to.187.b.

Manichæus duplicem deum constituebat, 5.to.413.b. Manichæi opinio stulta de animabus, 7.to.386.e. Manichæus intrare voluit in Sion sine portis, & non intrauit, 7.tom.420.d. Manichæus dicit, hominem non posse vitare peccatum, 9.tom.epist.17.ad Damasum, sub finem. Suos tamen omni peccato carere. vide 2.tom.

Manna cæli distillauerunt, 7.to.193.c. manna diuinum deus Iudæis pluit, 7.to.52.e. manna angelorum tenue, 7.tom.401.c. manna secundum voluntatem edentium sapiebat in ore, 7.to.420.c.

manna vnicuique sapiebat quod desideriis concupierat, 9.t.580.d. manna, figura corporis Christi fuit, 8.to.488.f.

Mansiones variæ in domo dei, 6.tom.396.d.

mansiones in cælo diuersæ, 7.to.279.a. mansiones dispares sunt per singula merita in regno cælorum, 9.to.15.c.

Mansuetudo vera, quæ & qualis, 6.tom.395.a.

mãsuetudo aduersa est iræ, rixis, dissensionibus, & nunquam ad sui contraria prouocatur, 6. tom.344.c. mansuetudo ad cælum vocat, superbia in terram trahit, 7.to.417.

Mansueti vertuntur in stellas, 7. tom.417.b.

mansueti hereditabunt terram, 7.tom.137.a.

mansuetos deus arguet in æquitate, 4.tom.89.c.

Manue obtulit deo Samson filium, sed sanctificationem capillorum eius Dalilę libido turpauit, 4.to.1062.f.

Manus crebrò pro operibus accipitur, 5.to.30.d.

manus lauare quid sit, 7.to.82.d. manus opera significant, 7.to. 76.d. manus, pro operibus, 7.tom.388.f.389.a. manus lauandæ sunt, non corporis, sed animæ, 6.to.65.c. per manus intelliguntur opera, 7.tom.182.e. manus in sancta leuare, quid, 7.tom.388.f.389.a. manus impositio, 5.to.491.a. manus. duæ, principatus sunt superbiæ, 6.to.174.a. manus arida significat auaros, 6.to.157.a. manuum extensio crucem designat, 8.tom.437.b. manus dei quid indicet, 9.to.152.c.

manus dei illi dicuntur, qui iustam vindictã dei exercent super peccatores, 7.to.37.b. manum domini Iob appellauit plagam, quam patiebatur, 8.tom.52.c. manus domini, id est, Christus, 4.tom.491.c. manus in scripturis quomodo capiatur, 7.to.388.c.f.

Mapalia quæ sint, 5.to.207.f.

Marath, hoc est, amaritudo, in qua lignum crucis mittitur, 4.to.1084.c.& 5.to.80.f.

Maroch mutata est, & in saporem dulcem facta, 7.to.293.a.

Maranatha, Syra dictio, quid significet, 8.tom.513.c.

Marcella, vnicum Romanæ sanctitatis exẽplar, 4.to.1101.b.

Marcion hæresiarcha, 9.to.187.a. Marciõ hæreticus, acer ingenio fuit, ac doctissimus, 5.t.144.d.

Marcionis hæresis, 4.to.59.c.5.to.642.e. Marcion & Valentinus melioris se dicunt naturæ esse, quàm conditor est, 5.to.49.c. Marcion non recipiebat vetus testamentum, & sine portis veteris testamenti in euangelium intrare non potuit, 7.to.420.d. Marcion vetus laniabat testamentum, 4.to.779.b. Marcion repudiabat prophetas, 6.tom.293.b. Marcionis fatua & stolida hæresis, 6.tom.417.a.

Marcionistæ heretici, 9.to.311.d.

Marcus, id est, sublimis mandato, 6.to.482.d.

D. Marcus, euangelij scriptor, à D. Petro Apostolo eruditus, 5.to.595.b. interpres Apostoli Petri, Alexandriæ primus episcopus, qui Christum non viderat, scripsit euangelium, 6.to.in epist. euangelista dei, & D. Petri discipulus, leuiticus genere, & sacerdos, in Italia scripsit euangelium, 6. tom.146.c. cur leonis effigie significatus, 6.to.in epist. primus Alexandriæ fuit episcopus, 6.to.146.f.

Clemens presbyter Alexandrinus disertissimus vir, & in sæcularibus litteris, poëtarum maximè versatissimus, in sexto libro ὑποτυπώσεων, scribit Marcum Petri interpretem fuisse, & Romæ euangelium scripsisse: quod ipsum dilucidè asserit etiã Hieronymus in Catalogo, eiusdem Clementis, & Papiæ id testimonio probans. Papiæ autem verba (vt Eusebius tertio historiæ ecclesiasticæ libro cap. 39. refert) sunt hæc: Marcus interpres fuit Petri, & quæcunque meminerat ab eo dicta, conscripsit: non tamen per ordinem ea quę à domino dicta sunt, vel facta digessit: quia non ipse auditor domini fuit, vel sectator: sed nouissimè (vt dixi) Petro adhæsit, ad vsum ac ministerium prædicandi, non ad conscribendos domini sermones. Itaque nihil peccauit Marcus in eo, quod ita quædam scripsit, quasi qui sparsim audita recordari videatur. Et hoc solum satis egit, ne quid ex auditis omitteret, aut aliquid falsum scriberet. Quapropter miror Chrysostomum ἐν τῷ ὑπομνήματι εἰς τὸν ἅγιον Ματθαῖον, dixisse, Marcum à suis discipulis rogatũ, Alexandriæ in Ægypto, vbi erat episcopus, euãgelium scripsisse: cùm potius constet, cum eo in vrbe Roma conscripto, in Ægyptum perrexisse Marcũ, vt Hieron. in Catalogo testatur. Præter vnum Matthæum, omnes euangelistas Græcè scripsisse, Hieronym. in epistola ad Damasum, quæ est procœmiũ in quattuor euangelia, cæteríque alij produnt. Ille tamen qui Marcum Hieronymi nomine interpretatur, Latinè eum scripsisse, magis vult. Mariæ cuiusdam filius fuit Marcus, vocabaturque Ioannes. Act. 12. Paulus consobrinum Barnabę eum appellat, Col. 4. & scribens de eodem ad Timothæum ait Marcum assume, & adhuc tecum: est enim mihi vtilis in ministerium. Si tamen hic ille est Marcus Euãgelista. Dorotheus enim in synopsi Marcum cognominatum Ioãnem, de quo in Actis Apostolorum, diuersum omnino à Marco euangelista, & Bybli facit episcopum: quod & ego verius reor. De Marco autem Euangelista Petrus in fine primæ epistolæ, quam ex vrbe Roma conscripsit, ita meminit. Salutat vos Ecclesia, quæ est in Babylone coelecta, & Marcus filius meus. E numero lxx. discipulorum eum fuisse Origenes & Dorothæus putant: Adhęsit deinde Paulo, postremo etiã Petro.

Marcus Varro cũctarum antiquitatum perscrutator diligentissimus, 6. to.297.a.b.

Mare an ex nihilo creatũ, 8. tom.122.e.f. mare generaliter sumptum, omnium fontium origo, 5. t.9.b. inde pluuiæ ad nos decidunt, ætereo calore ex amaris dulces redditæ, 5. to. 248. d. mare omnes recipit torrentes, & non impletur, 5. tom. 9. a. mare littoribus clausum, 7.to. 102. e. mare, quod vltra non poterit nauigare, quia congelascet, 4. to. 189. c. mare aliud optimum, aliud pessimum, & vtriusque tropologia, 5. tom. 448. f.

mare insatiabile, 5.to. 9.c. mare mortuum est, vbi quondam fuerunt Sodoma & Gomorrha, &c. 5. to.194. f. mare mortuum, in quo nihil potest esse vitale, 4. to. 1087. a. 7. to. 222. f. in principio maris mortui, ibi scilicet, vbi Iordanis in illud ingreditur, posita est vrbs Engallim, & in eius fine vrbs Engaddi, 4. to. 996. f. & 997. a. Iaza vrbs Moabitarum vltima, mari mortuo imminet. item Nimrim oppidum salsis aquis, & ideò sterilibus, 4. to. in cap. 15. Esaiæ. Asphaltites lacus longitudine ad centum (si vera prodidit Plinius) millia passuum se extendit: latitudine, vbi maxima, ad viginti quinque: vbi minima, ad sex. Prospicit eum ab oriente Arabia Nomadum: à meridie Macherunta, vbi Ioannes Baptista capite plexus fuit: lacus hic nullum recipit corpus. Tauri, camelique etiam in eo fluitant.

Mare Tiberiadis, est lacus, in quo in honorem Tiberij Tiberiadem vrbem Herodes Tetrarcha condidit, 4.to.1090. f. & 1091.a.

Appellatur autem mare secundum consuetudinem scripturæ, in qua omnis aquarum congregatio mare dicitur: alioqui dulces habet aquas, ibidem.

De vrbe & lacu ita scribit Iosephus libro antiquitatum decimo octauo capite vij. Herodes autem Tetrarcha ad magnam amicitiam Tiberij peruenit: ædificans ciuitatem, quam ex eius cognomento Tiberiadem denominauit: mœnibus eam firmis, fortibusque circundans, in regione Galilææ iuxta stagnum Genesar: vnde aquæ calidæ nõ longè distabant, in vico cuius nomen erat Amathus. Addit deinde immunitatem, quam nouis tribuit colonis & agros quos illis est elargitus, & qua sollicitudine, ex multis oppidis accolas eò euocauerit. Ex hoc lacu, qui Galilææ mare dicitur in Euangelio, Petrum, & Andream, Iacobum, & Ioannem fratrem Zebedæi filios, Christus ad se vocatos, ex piscium piscatoribus, hominum piscatores fecit: De quo loquens etiam Ioannes cap. vi. Post hæc (inquit) abiit Iesus trans mare Galilęe, quod est Tiberiadis. Ex prædicto Iosephi testimonio apparet malè Plinium existimasse Genesaram vocari lacum in quem Iordanis se fundit: cùm Asphaltites lacus potius ille sit, qui Iordanem exhaurit: Genezareth autem stagnum, & Mare Galilææ, eundem esse lacum, clarè liquet, Matth. 4. cap. & Luc. 5. mare rubrum, baptismi figura, 7. to. 343. a. mare vitreum simile chrystallo, 4. to.1137.c. mare vbicunque legitur secundum climata, semper occidẽs intelligitur, 7. tom. 318.d. mare nouissimum, vbi sit, 5. to.194.f. mare desertum, 4. to. 123. a. mare primum, medium & nouissimum, 4. to. 1083. b.

mari præceptum deus posuit, vt littora sua non egrediatur, 7.to.424.f. maris aquæ quibus causis amarescunt, 5. to. 248.d. maris cor significat infernum, 5. to. 313. c. maris cor, id est, gentilitas, 7. to.144. d. mare in Apocalypsi D. Ioannis baptismum significat, 7. to. 236. d. mare mundũ istum, salsis amarisque fluctibus redundantem significat, 4. to. 1135.a. mare duas habet intelligentias, baptismum, & sæculum, 7. to. 313. c. per mare iste mundus intelligitur, 7. tom. 166.f. mare mysticè hoc sæculum designat, 8. to.126. e. mare huius sæculi, in quo habitant animalia parua cum magnis, 4. to.190. e. maria aquarum appellantur congregationes, 4. to. 1091. b. maria transgressa sunt totius orbis littus, 4. to.106.f.

Maresa, hæreditas, 5. to. 333. a.

Margarita perfectorum, 6. to. 442. f. margaritę ante porcos non mittende, 4. t. 287. a. margaritæ, sunt lex & prophetę, 6. t. 58. e. margaritum euangelicum non citò quibuslibet hominibus credendum est, 6. to. 21. a.

Maria interpretatur, stella maris, 7. tom. 63. b.

Maria virgo vnde oriunda, & eius parentes, 9. to. 636. b. nutrita fuit Hierosolymis in templo domini, 9. to. 636. b. theotocos verè nominatur, 9. t. 109. c. Christi saluatoris nostri mater, ob perpetuam virginitatem significata est per Ezechielis portam semper clausam, per quam solus deus humanam ex ea carnem assumens, transiit, 4. tom. in cap. 44. Ezechielis. Semper enim virgo, & ante partum, & post partum fuit, vt latiùs contra Helvidium ait se scripsisse D. Hieronymus, ibidem. Itaque in partu nulla eius intelligenda est corruptio, 9. tom. in Symbolo Rufini. hæc est terra sancta, 7. tom. 191. a. virgo perpetua de cuius virginitate D. Hieronymus scripsit librum, 6. tom. 281. b. dei filium generauit, 7. to. 260. c. mater Dei prophetissa fuit, 4. tom. 66. e. ex Maria quod natum, quotidie & in nobis nascitur, 7. to. 254. f. Maria virgo abusiuè mulier est appellata, propter eos qui illam fuisse virginem nesciebant, 6. to. 340. d. flos campi, & lilium conuallium, 5. to. 66. f. porta clausa, 4. to. 1055. c. per virgã de radice Iesse significata, 4. to. 88. e. inuenta est in vtero habens de spiritu sancto antè quàm conuenirent, &c. 6. tom. 2. f. 3. a. hæc & Ioseph eius vir de stirpe Dauid, 6. tom. 3. b. Mariæ clarum lumen, reliquarum sanctarum mulierum fidei igniculos abscondit, 5. to. 463. a huius deiparæ virginitatem perpetuam oppugnabat Marcion, 6. tom. 310. d.

Maria

Maria virgo, cur nubes appellatur, 7.tom.227.c.

prophetarum vaticinium, 5.tom.368.f. Mariæ virginis sepulchrum vsque ad præsens in valle Iosaphat reperitur, 9.to.102.b.c. hãc vnà cum corpore & anima assumptam esse in cælo, 9.to.103.a.

post ascensionem Christi casta corpore ac mente permansit, 9.tom. 103.b. quo pacto assumpta est, 9.tom.102.a.b.c.d.& seq. martyr fuit, & quo pacto, 9.tom.115.c. princeps cum deo, 6.to.151.b.

Mariæ virginis laudes, 9. tom. 106.a.b. huius dei genitrix, auxilium implorandum, 9.tom.102.a.

Mariæ vuluam non deflorator virginitatis aperuit, sed partus effusus: quæ virgo peperit, & quæ virgo cõcepit, 9.tom.epist.7.de viro perfecto, pag. 4.à principio. Neque post deum saluatorem, filium genuit, 8.tom.in cap.27. Iob quatenus mulier dicatur, 8.tom.in cap.4.epist. ad Galatas. mulier nõ concipiendo, sed pariendo, 9.to.epist.10.de assumptione B. Mariæ: circa medium. Mariæ vterum virginalem, desertum intelligimus, quod absque semine humano nullo frutice pullulauerit, sed virga simplex, atque purissima, & vnione fœcunda, ediderit eum florem, qui dicit in cantico, Ego flos campi, & lilium conuallium, 5.tom.66.f.

Beata terra ecclesiæ, cuius rex est Christus filius ingenuorum: de Abraham, Isaac, & Iacob, prophetatum quoque, & sanctorum omnium stirpe descendens: quibus peccatum non fuit dominatum, & ob id verè fuerunt liberi: Ex quibus nata est virgo liberior Maria: nullum habens fruticem, nullũ germen ex latere: sed totus fructus eius erupit in florem, loquentem in cãtico canticorum: Ego flos campi, & lilium conuallium, 5.tom.66.e.

Respice quid dicturus sum, & vnde tibi tãta beatitudo expectanda sit, diligenter attẽde. Audi quod nunquam ante cognoueras. Nouam rem creauit dominus super terram. Absque viri semine, absque vllo coitu, atque conceptu, fœmina circundabit virum gremio vteri sui, qui iuxta incremẽta quidem ætatis per vagitus, & infantiam proficere videbitur sapientia & ætate: sed perfectus vir in ventre fœmineo solitis mensibus cõtinebitur, 4.tom.in cap. 31. Hieremiæ. Pro virgulto, Symmachus ramum interpretatus est, vt assumptum ostẽderet hominẽ, qui processit de vtero virginali. De quo infert: Sicut radix de terra sitienti. Pro sitienti, Aquila interpretatus est inuia, vt virginitatis priuilegium demonstraret: quod absque vllo humano semine, de terra prius inuia sit creatus. Iste est de quo, & supra legimus: Exiet virga de radice Iesse, & flos de radice eius ascendet: vt natiuitatis eius ascensum significet in mundo, 4.tom.373.b. Nos virgam de radice sanctam Mariam virginem intelligamus, quæ nullum habuit sibi fruticem cohærentem: de qua & suprà legimus: Ecce virgo concipiet, & pariet filium: Et florem dominum saluatorem, qui dicit in cantico canticorum: Ego flos campi, & lilium conuallium, 4.tom.88.e. Quidam prophetissam sanctam Mariam interpretantur: quam prophetissam fuisse non dubium est. Ipsa enim loquitur in euangelio: Ecce enim amodo beatam me dicent omnes generationes: quoniam fecit mihi magna qui potens est, & reliqua, 4. tom.66.e. Et mater domini plena spiritu sancto prophetabat: Esurientes impleuit bonis, & cætera, 4.tom.in cap. 65. Esaiæ.

Quam difficulter eius partus exponi possit, 4.to. 374.d. Dominus enim virtutum, ipse est rex gloriæ: Ipse descendet in vterum virginalem, & ingredietur, & egredietur orientalem portam, quæ semper est clausa: de qua Gabriel dicit ad Virginẽ. Spiritus sanctus veniet super te, & virtus altissimi obumbrabit tibi: propterea quod nascetur ex te sanctum, vocabitur filius dei. Et in prouerbiis: Sapientia ædificauit sibi domum, 4.tom. 61.a.b. Quod autem in Esaia, עלמה Virginem significet, absconditam scilicet, & secretam multis probat, ibidem.

Non de simplici virgine, sed de desponsata Christus ideo concipitur, vt per generationem Ioseph, origo Mariæ monstraretur. Secundo ne lapideretur à Iudæis vt adultera. Tertio vt in Ægyptum fugiens haberet solatium. Martyr Ignatius etiã quartam addidit causam, cur a desponsata cõceptus sit: Vt partus (inquiens) eius cælaretur diabolo, dum eum putat non de Virgine, sed de vxore generatũ, 6.tom. 2.f.3.a. Inuenta est in vtero habens de spiritu sancto: Non ab alio inuenta est, nisi à Ioseph: qui penè licentia maritali futuræ vxoris omnia nouerat. Quod autem dicitur: antequam conuenirẽt, non sequitur, vt postea conuenerint: sed scriptura quod factum non sit, ostendit, 6.tom.ibidem.

Ioseph autem vir eius cùm esset iustus, & nollet eam traducere, voluit occultè dimittere eã. Si quis fornicariæ coniungitur, vnum corpus efficitur. Et in lege præceptum est, non solum reos, sed & conscios criminum obnoxios esse peccati. Quomodo Ioseph, cùm crimen cælaret vxoris, iustus scribitur? Sed hoc testimonium Mariæ est, quòd Ioseph sciens illius castitatem, & admirans quod euenerat, celat silentio, cuius mysterium nesciebat, 6.tom.2.f.3.a. Ioseph fili Dauid, noli timere accipere Mariã coniugem tuam. Iam & suprà diximus, sponsas vxores appellari: quod plẽnius liber aduersus Heluidium docet. Et blandientis affectu ei per somnium angelus loqui.ur, vt iustitiam silentij cõprobaret. Simúlque notandum, quòd Ioseph filius esse dicatur Dauid, vt Maria quoque de stirpe Dauid demonstraretur, 6.to.ibid. Hieronymi ex prædictis verbis sententia est, Ioseph vidẽtem Mariam virginem vtero grauidam, nequaquam malè de ea (vt quidam asserunt) suspicatum fuisse, propterea nolebat rem diuulgare ipsámque virginem παραδειγματίσαι, hoc est, probris exponere, sed potius scientem illius castitatem, admiratum mysterium, tacuisse: quadámve potius reuerentia, quàm adulterij suspicione, de ea minimè accipiẽda iam cogitare, tanquam qui se indignum vt virginem domi haberet, reputaret. Angelus, veluti silẽtio collaudato, blandientis affectu illum alloquens, ad accipiẽdam eã animat, & quo modo à spiritu sancto grauida reddita sit, manifestat, de modo potius illũ instruens, quàm de re. Quippe cùm Ioseph diuinitus id accidisse nec etiam ipse dubitabat: & hũc sensum habent illa verba. Noli timere accipere Mariã coniugẽ tuã: quod enim in ea natum est, de spiritu sancto est. Ac si diceret: Tu reuerẽtia quadã ducere Mariã cõiugem tuã renuis, propterea q̃ conceptionis ignoras mysterium, & quídnam de ea deus fieri velit, certũ non habes. Ego tibi & voluntatem dei, vt eã ducas, manifesto, & quídnam sit quod in ea natũ sit, aperio. Propterea omni excusso timore, quo tenebaris, ne in ea ducẽda deũ offẽderes, cõpertóque cõceptionis mysterij modo, noli timere eã accipere. Hãc eãdem sententiam Origenes homilia in Vigilia natiuitatis domini, & Bernardus homilia secũda super Missus est, latè copioséque prosequentes astruunt, defendúntque.

Et accepit coniugem suam, & non cognouit eã, donec peperit filium suum primogenitum. Ex hoc loco quidam peruersissimè suspicantur, & alios filios habuisse Mariam, dicentes primogenitum non dici, nisi qui habeat & fratres: cùm hic mos sit diuinarum scripturarum, vt primogenitum non eum vocent quem fratres sequãtur, sed eum qui primus natus sit. Lege supradictum libellum aduersus Heluidium.

Mariam verè colitis, si imitari velitis quàm laudatis, 9.tom. epist. 10. assumpt. Simon Metaphrastes, & Nicephorus Callisti auctores sunt, Lucam Euangelistam suis manibus penicillo, & coloribus imaginem Christi, & sanctissimæ Virginis in tabula pinxisse, eáque Antiochenæ reliquisse ecclesiæ. Pulcheria deinde Augusta, constructo in Constãtinopoli tẽplo, quod τῶν ὁδηγῶν appellauit, eo ex Antiochia tabulam illam in qua Virgo Maria depicta erat, afferri curauit. Erat autem figura, habitúsque Virginis, qualé hisce verbis Nicephorus testatur. Maria (inquiẽs) virgo statura fuit mediocri: quamuis sint, qui eam aliquãtulum staturam mediocrem excessisse dicãt, colore frumentum referente, capillo flauo, oculis acribus, subflauas & tanquam oleæ colore pupillas in eis habens. Supercilia ei erãt inflexa, & decenter nigra: Nasus longior, labia florida, & verborum suauitate plena: facies non rotunda, vel acuta, sed aliquanto longior: manus simul & digiti longiores. Erat denique fastus omnis expers, simplex, miniméque vultũ fingens. Vestimentis natiui coloris contenta fuit, id quod etiam sanctum capitis eius velamen ostendit. Scripsit de eius transitu Melito Sardensis Episcopus, quem tamen librum Beda in retractationibus Apostolicorũ actuum tanquam falsum mendacémque improbat. Dionysius Areopagita (sicut de aliis quoque Apostolis à probatę fidei auctoribus proditur) vnà cum Apostolorum coryphæo ac principe Petro, & Iacobo Apostolo Hierosolymitanæ vrbis Episcopo, se sacro eius funeri interfuisse testatur. Assumptam eam deinde fuisse vnà cum corpore è monumẽto, in quo deposita fuerat, omnis ecclesia credit, & celebrat. Eius autem diei festum vbique celebrandũ, Apostoli (vt auctor est D. Bernardus) statuerunt. Assumptam autem fuisse anno ab eius filij natiuitate xlviij. Eusebius Cæsariensis in libro De temporibus scriptũ reliquit. Tempus in eam cadit sententiam, qua eã lxiij. vixisse creditur annis: ad quorum annorum numerum Corollarię preces, quibus eam deuotè ac sanctè salutant, colúntque in ecclesia fideles, compositæ sunt: nam xv. ætatis suæ anno Christum Iesum peperisse creditur.

Maria Magdalena, à qua septẽ dæmonia fuerunt eiecta, comes perpetua Iesu Christi, ei necessaria sppeditans, 6. tom. 144. d. & 198. f. huic primò Christus post resurrectionem ostenditur, 6. tom.198.f. Maria Magdalene cum aliis Mariis ab Esaia prædicta, 4.tom. 217.c.218.d. ab ea septem dæmonia Christus eiecit, 6.tom.144.d. & Luc. 28. cap. Maria Magdalena vidua, 6.to.196.f. quando in domo Pharisæi, post filium viduæ suscitatum, in ciuitate Galilææ Naim, vnxit pedes Iesu, lacrymis lauit, & capillis tersit, longè antè quàm pateretur, quando scilicet sunt ei remissa peccata multa, Luc. 7. erat enim peccatrix, Luc. 7. & 8. lacrymis baptizatur, vide, 1.tom. Christo ministrat vnà cum aliis mulieribus, quæ curatæ erant à spiritibus malignis (ficut & ipsa) & infirmitatibus, Luc. 8. & 6.to. 144.d. ante sex dies paschæ Bethaniæ, vbi Christo cœnam fecerant, Lazaro fratre resuscitato discumbente, & Martha sorore ministrante, vngit pedes Iesu rursum, & capillis tergit: domus impletur odore vnguenti, Iuda proditore de hoc indignãte, & cõquerente. Ioan. 12. Maria Christum vngens, persona ecclesiæ, 8.tom.149.g. biduo ante Paschã Bethaniæ similiter in domo Simonis leprosi frangit alabastrum, & effundit vnguentum super caput Iesu recumbentis, & domus impletur ex odore vnguenti: de qua re indignati sunt discipuli, seu eorũ aliqui, dicentes: Vt quid perditio hæc? Matth. 26. Mar. 14. & 6.tom.727.b. astat iuxta crucem Iesu vnà cum Maria Virgine Iesu matre, & Maria Cleophæ, Ioan. 19. Et cum Salomone, seu matre filiorũ Zebedæi. Matth. 27. Mar. 15. & aliis mulieribus, quæ de Galilæa secutæ fuerant Iesum, de facultatibus suis ministrantes illi. Matth. 27. Mar. 15. Luc. 23.

Mariam Magdalenã Marthæ & Lazari sororem, de Bethania eorum castello (quod duobus circiter milliaribus distabat à Hierusalem) eandem illam fuisse, quæ & peccatrix dicitur, & de qua septem dæmonia (id est omne peccatorum genus, vt Gregorius exponit) Christus eiecit, ecclesiæ sententia est: quippe cùm tam Missam, quàm diuinum officium, veluti de peccatrice in eius celebret festo. Quàm ecclesiæ sententiam, vt veram esse omnes scirent, ita (vt vides) eius historiam ex euangeliis contexuimus: rem alioqui difficillimam, & vbique in ecclesia controuersam. Non ignoro tamen Hieronymum Matth. 26. peccatricem illam, quæ pedes Iesu lauit lacrymis, vnguento vnxit, & crine tersit, diuersam facere ab ea, quæ super caput Iesu recumbentis, fracto alabastro fudit vnguentum. Quæ opinio si vera esset, ecclesiæ vtique sententia vera nõ esset. Verùm ipse idem Hieronymus Matt. 27. illam primam suã frangit opinionem: dicens, Mariam Magdalenam, quæ vna cum Maria Iacobi, & matre filiorum Zebedæi, & Maria Virgine prope crucem Iesu astabat, illam esse Mariam Magdalenã, à qua Christus septem dæmonia eiecerit. Hãc autem, quæ cruci astabat, sororem Marthæ fuisse, nulli dubium est. Et libro secundo contra Iouinianum de hac eadem quæstione ita scribit. Hic iam quæritur in corpore, qui pedibus domini dignus fit, qui capite: qui oculus eius sit, qui manus. Quòd & duæ mulieres in euangelio, pœnitens, & sancta significant: quarum altera pedes, altera caput tenet, tametsi nonnulli existimant vnam esse, & quæ primùm cœpit à pedibus, eam gradatim ad verticem peruenisse. Rursum in epistola ad Marcellã, quam inuenies tertio to. numero, 148. dilucidè testatur, Mariam Magdalenã, cui dominus apparuit, & quæ eius tenuit pedes (quã Marthæ sororem fuisse dubium non est) eandem cum peccatrice esse. Nec te moueat, quod Lucas scribat: Et ecce mulier, quæ erat in ciuitate peccatrix, veluti incola esset illius ciuitatis, vbi tunc Christus aderat: quam Galilęę fuisse ciuitatem, ex ipso Luca satis liquet: siue Naim illa fuerit, vbi filium viduæ ad portam suscitauit,

vt ex superioribus & subsequentibus constare videtur, siue altera quædam Galileæ vrbs: Versus enim ille ita, commate alibi interiecto, legendus est. Et ecce mulier, quæ erat in ciuitate, peccatrix, hoc est, Et ecce mulier peccatrix, quæ tunc aderat in ciuitate. Eo enim pro peccatorum venia impetrãda, Maria Magdalene ex Bethania accesserat. Hanc lectionem theologi Louanienses retinent, & Græcus euangelij codex optimè, ita legens, defendit: ἰδοὺ γυνὴ ἥτις ἦν ἁμαρτωλός. Ecce mulier in ciuitate, quæ erat peccatrix. Imò vox illa, Ecce, secundum scripturæ consuetudinem, ostendit quod subito, & ex inspe rato eo aliunde mulier aduenerit. Vera ergo ecclesiæ sententia est: Veréque liber Fabri Stapulensis de tribus Magdalenis ab ea, vti falsus, commentitiúsque reiectus. Apparet enim ab ipsis euangelistis ex temporum, locorum, rerúmque diuersitate, diuersas quoque, hoc est ternas, eiusdem mulieris vnctiones fuisse. Primam in Galilæa, multis mensibus antequam Christus pateretur, vt ex Lucæ ipsius liquet historia. Secundam in Bethania in domo Marthæ, & ipsius Mariæ, discumbente cum Iesu & discipulis eius, Lazaro fratre resuscitato, sex scilicet diebus ante Pascha, vt Ioánes, qui solus de ea meminit, scribit: Tertia autem biduo ante Pascha, quod Marcus qui post Matthæũ de ea scripsit, dilucidè prodit, similiter in Bethania, verùm in domo Simonis leprosi. Simon autẽ vocabatur etiam ille pharisæus, in cuius domum prima vice Magdalena tunc peccatrix accessit: Quę nominis similitudo, difficultatem quæstionis apud veteres interpretes auxit: dum non animaduertunt personarum, locorum, temporúmque diuersitates. Quod ille videlicet pharisæus, hic autem non: Ille liber à lepra, hic verò leprosus fuerit: Ille in Galilęa, hic in Bethania Hierosolymę proxima. Et quòd prima illa pedum vnctio facta à peccatrice, longè ante Christi mortem adhibita sit: Describitur enim à Luca capite septimo: eo scilicet tempore, quo Ioannes Baptista in carcere positus discipulos suos ad Christum misit, scíscitatum an ipse esset Christus, vt Matth. 11. & Luc. 7. apparet. Post quam vnctionem per quattuordecim deinde capita historiam Christi, & illius gesta Lucas prosequitur, antequam ad 22. caput perueniat: in quo scribit, die Azimorum, prope quem duæ reliquæ vnctiones exhibitæ sunt, iam fore propinquum. Postrema autem vnctio in domo Simonis leprosi, biduo ante pascha præstita fuit. De illa prima vnguenti profusione, nullam fuisse discipulorum querimoniam legitur. De hac autem postrema, multam. In prima remissa mulieri peccata multa proditur, in postrema nulla. Ibi pedes, hic caput vnxit: Postremò ibi cum lacrymis, hic sine lacrymis. Quę omnia vnctionum trium, per eandem tamen mulierem, nontrium mulierum diuersitatem ostendunt. Nec mirũ si post multos pœnitentiæ menses, & longè postea quam ei remissa fuerant peccata, ausa est ad vngendum caput accedere. Quod autem peccatrix illa Maria Magdalene diceretur, Lucas ipse, qui de peccatrice scripserat, ostendit: dum priùs capite septimo de peccatrice in Galilæa sanata à peccatis, sine Magdalene nomine meminit, deinde statim capite octauo, mulierem à qua septem demonia eiecerat, Magdalenã appellat, ita scribens. Et factum est deinceps & ipse iter faciebat, per ciuitates, & castella, prædicans & euangelizans regnum dei, & duodecim cum illo, & mulieres aliquæ quæ erant curatæ à spiritibus malignis, & infirmitatibus: Maria, quæ vocatur Magdalene, de qua septem dæmonia eiecerat, & Ioanna vxor Chusæ, procuratoris Herodis, & Susanna, & aliæ multæ. Quod autem Magdalena soror Lazari, ea fuerit, quæ vnxit pedes domini, & capillis terfit (hoc est peccatrix illa apud Lucã) Ioánes Euangelista initio vndecimi capitis clarè asserit: Nam de altera pedum vnctione, in sequẽti postea capitulo meminit. Ponitur mystice Maria pro vita contemplatiua, & Martha pro actiua, 4. tom. in cap. 3. lament. Hierem.

Maria Iacobi minoris, 6. tom. 51. c. Soror Mariæ virginis hęc fuit, & Christi matertera, 6. tom. 144. d.

Mariam Cleopæ hanc Ioannes euãgelista appellat, cap. 19. Filia Cleopæ hæc fuit, & vxor Alphæi: ex quibus natus est Iacobus minor, cognomento iustus, quem Iacobum Alphæi Matthæus 10. Marcus 3. & Lucas 6. & Act. 1. appellãt. Cuius Iacobi frater fuit Iudas, vt ipse se initio epistolæ suæ appellat: Item Simon, qui ei in episcopatu Hierosolymitano successit, vt scribit Eusebius ecclesiasticę historiæ libro primo. Et tertius Ioseph: Matth. 26. & Mar. 15. Qui omnes fratres domini consobrini fuerunt, Matth. 13. Iacobum autem, & Ioseph, huius Mariæ filios fuisse Matthæus & Marcus dilucidè testãtur: Iudas autem & Simon, qui fratres domini Matth. 13. ipsi etiam appellantur, vtrúmnã ex hac nati sint, quãuis non prodatur, creditur tamen, eo quod fratres domini, sicut Iacobus & Ioseph, quos ex ea natos constat, ipsi etiã fuerint, & Matthęus simul omnes quatuor iũgat, atque cõmemoret: præter quod cum Iacobi fratres fuerint, ex eadem matre progenitos fuisse, vero absimile non est. Egesippus (Eusebio teste) fratrẽ Ioseph Mariæ virginis sponsi Cleopam facit: Ex eóque Simonẽ apostolum, Zelotem, seu Chananæum cognominatum, natum prodit: quem consobrinum Christi fuisse etiam asserit.

Dorotheus in synopsi Simonem, qui episcopus Hierosolymæ post Iacobum iustum fuit, vnum ex 12. & eundem cum Iacobo Alphæi fuisse, parum cautè putat. Mox sibi non constans, Cleopam illum & vnum ex Lxx. cui dominus post resurrectionem apparuit, facit. Vtrumque enim & Simonem dictũ, & Hierosolymæ fuisse scribit episcopum.

Maria Salome, vulgus ita appellat, cæterum eius nomen erat Salome, non Maria. Vide infrà Salome.

Maria Ioseph, Mariæ matris domini soror, 6. to. 144. d.

Maria matertera domini, quæ esse dicitur mater Iacobi minoris, & Ioseph & Iudæ, 6. tom. 51. c.

Maria, soror Moysi, prophetes cur lepræ vitio sordidata, 6. tom. 341. c. primo mense mortua est in deserto Sin, 5. tom. 589. a. 7. tom. 222. f. hæc Iudæorum synagogam figurabat, 5. 485. a.

Maria, mulier quædam, quæ in obsidione Hierusalem proprium filium interfecit, coxit, & comedit, 4. tom. 696. d. e.

Mariboth, seu veriùs Mariboth מריבות, hoc est contradictio: sic enim aquæ contradictionis vocatæ sunt, 4. tom. 1098. f. & seq. Mariboth, quod interpretatur cõtradictionis, loci non est vocabulum, sed aquarum, in quibus populus domino contradixit, 4. tom. 1099. a.

Marnas, & eius templum Gazæ, 4. to. in cap. 17. Esaiæ, in epistola ad Lætam, in hunc eundem sensum: Iam, inquit, & Ægyptius Serapis Christianus factus est. Marnas Gazæ luget inclusus, & euersionem templi iugiter pertremiscit. Colebatur autem Marnas in Gaza, Palæstinæ maritima vrbe: quo nomine, Iouem intelligebant: μάρνα Græcè manum significat, Chaldaicè Marã turriculam, & Murni vernan. Iob. 7. cap.

Mars, qui deus bellãtium dici meruit, triumphorum familiari frequentia, in quibus expedit vis animi maximè prompta, nihil sibi metuens, à Vulcano ligatus est cum Venere: inuisibilibus quidẽ catenis, sensibilibus tamen, 9. tom. epist. 49. ad Ruffinum, ne ducat vxorem, pag. 1. epistolæ.

Marsupium quid sit, 8. to. 169. b.

Marsus dicitur is, qui aspides, aliósque incantat serpentes, 7. to. 172. d.

Martinus à moniali cõtemptus, 9. tom. epist. 46. ad Optatum Episcopum, de origine animarum.

Martyr non est, qui ob humanam patitur laudẽ, 6. tom. 347. a. b. is pœnam potiùs quàm præmium, sibi parat: qui ideo patitur, vt eius reliquiæ habeãtur venerationi, 6. to. 339. c. martyr negans post tormenta leuiorem meretur pœnam, quàm qui sine cruciatu negauit, 4. tom. in cap. 22. Esaiæ. martyrum sanguine peccata purgantur, 4. to. 1077. b. c.

martyrum primitiæ, Stephanus, & Iacõbus, 4. to. 1051. c. quot martyres fame corrupti sunt, & nũc sunt cum domino, 7. tom. 337. c. martyres ad bella processerunt, 4. to. 10. d. martyres suorum corporum reges effecti sunt, 7. tom. 142. d. martyres securi vadunt ad dominum, 7. tom. 350. e. f. martyres immensis præmiis honorati, 7. tom. 180.

martyres laudant dominum purè in regione viuorum, 7. tom. 350. f. martyres ista dicunt, omnia, quæ tu domine Iesu pertulisti, & nos eadem pertulimus, 7. to. 158. f. martyres resurgent, & euigilabunt, 4. tom. 211. c. martyrem sanguis tantùm effusus pro Christi nomine facit, 6. tom. 472. e.

martyres deposcunt ad supplicia dæmones, 9. tom. epist. 7. de viro perfecto, 1. pag. ante finem.

martyres honorandi sunt ieiuniis, 9. tom. in regula monachorum: capite de contemplatione, oratione, & lectione. martyrum sanguis semper clamat ad dominum, 7. tom. 399. c. martyrum noua stola, virtus est operandi miracula de sepulchris, 9. tom. epist. 7. de viro perfecto, pag. 3. ante finẽ. an diuina virtute miracula faciant iuxta reliquias, in eadem epistola, circa medium: quo loco habenda eorum miracula, ibid. paulò antè. martyres quare se de sepulchris D. Ambrosio reseruauerint cũ miraculis, 9. tom. epist. 7. de viro perfecto, 1. pag. ante finem. martyrum triumphus, gentium fortitudo, 4. to. 446. e. martyres in cælo pro hominibus intercedunt, 9. tom. 80. c. martyrum orationes, 7. tom. 350. f. martyrum gloriæ in omnibus concinuntur ecclesiis, 7. tom. 352. f. martyrum festa quomodo celebranda, 9. tom. 543. b. martyrum templa, 4. to. 470. f. vide latiùs infrà templum.

Martyrium, grandis res est, 7. tom. 349. c. martyrium duplex est, 9. tom. 642. d. martyrij & baptismi fontem eadem petra nobis ostendit, 7. tom. 228. d. martyrium non est nostræ virtutis, sed gratiæ dei, 7. tom. 350. d. martyrium absque charitate non prodest quidquam, 4. tom. 417. a. b. martyrium, & baptismum, Christi lancea latus vulneratum, aquis fluens, & sanguine, dedicauit nobis, 4. tom. 340. c. martyrium sine charitate nihil est, 8. to. in cap. 13. prior. epist. ad Corinth.

Masculus mystice fortem, robustúmque significat, 4. tom. 209. b. c. propterea Pharao tãtùm mares necari mandat, 4. tom. ibid. masculus aperiens vuluam tractatur, 9. tom. epist. 7. de viro perfecto, pag. 4. à principio. masculus, quem Sion peperit, dominus Saluator est, 4. to. 488. f. masculi in bonam partem accipiuntur, quos sancti generant, ibidem.

Massa, vnde deus homines formet, 8. to. in cap. 9. epist. ad Romanos populus Iudæorum dicitur massa, 8. tom. in cap. xi. ad Romanos.

Massiliam Phocæi condiderunt, 6. tom. 297. b.

Matrem saluari, si filij boni sint, quomodo exponatur, 4. tom. 848. f. mater Christi, quam ipse reliquit, cælestis Hierusalem, 6. tom. 425. a. b. mater nostra libera ecclesia per eam significata, 6. to. 322. e. f. matrem enim ecclesiam appellant baptizati in ea, 7. tom. 259. a. mater Sion dicet homo, quare dicatur, ibid. matrum pietas erga filios tractatur, 9. tom. epist. 11. de honorandis parentibus.

matribus filij obsequuntur vsque ad mortem, 9. to. xi. epistol. de honorandis parentibus. matres quare à filiis diligendæ, ibid. matri qui maledixerit, morte morietur, 5. to. 377. b.

Mathanias, Iechoniæ patruus, 4. tom. 841. b.

Mathatias Machabæus, pater Iudæ Machabæi, 4. tom. in cap. xi. Daniel. de hoc 1. Mach. 2. & inde plenam habes historiam.

Mathematici, id est, Astrologi, & eorum de futurorum prædictione vanitas, 4. to. 335. a. 5. to. 1107. a. in cap. 1. Sophoniæ.

Matrimonium, sacramentum est magnum in Christo & in ecclesia, 4. tom. 449. c. & 6. tom. 425. b.

matrimonium verum, & legitimum, quod, 6. to. 421. c. 422. d. matrimonij secundi pura non est voluntas, quæ fornicationis comparatione vilescit, 4. tom. 476. d. matrimonio copulati ob fornicationem seiungi possunt, 6. tom. 86. f. in matrimonio vir & vxor se separare possunt ob seruitutem dei, 6. tom. 86. d. coniugij tempora sint certa: vxor caueat, ne semper virum illiciat, & vir ne vim faciat vxori, putans sibi omni tempore subiectam sibi esse debere coniugij voluptatem: nam adulter est propriæ vxoris amator ardentior, 4. tom. 851. b. c. ab vsu coniugij ad tempus separatio fiat ex consensu, propter seruitutem dei, 4. tom. 854. f. & sequent. eius opus sanctè & honestè, quasi sub dei oculis exerceatur, 6. tom. 340. f. defendit Hieronymus, quòd secunda matrimonia non damnauerit, dum illa ex indulgentia potiùs, quàm ex lege esse dixit, 4. tom. 581. a. ostenditque cur ea D. Paulus concesserit, 4. tom. ibid. matrimonia ter aut quartò repetita, naufragorum extrema est tabula, 4. tom. ibid. quod secundum Christi præcepta nõ coniungitur, adulterium magis, quàm matrimonium, 6. tom. 421. c. & sequent. in matrimonio si vxor viro subiicienda est, vt Christo ecclesia, inter virum & vxorem erit sancta coniunctio, & numquam corporis seruient passionibus, 6. tom. 422. e.

propter infirmitatem eorum, dictũ Corinthiis, vt post orationem ad vsum reuertantur coniugij, ibi. Ephesij sanctiùs, ad castitatem scilicet, eruditur, ibidem. quos imitari satius, quàm Corinthios, 4. tom. 422. c. liberorum opera in matrimonio concessa: voluptates, quæ de meretricum capiũtur amplexibus, in vxore damnatæ, ibidem. Passiones, immunditiam & luxuriam, in coniugibus Apostolus damnat, non sanctam coniunctionem, ibidem.

hoc legens omnis vir & vxor, intelligant sibi post conceptum, magis orationi, quàm connubio seruiendum, 6. tom. 422. f. & quod in animalibus & bestiis ipso naturæ iure præscriptum est, vt pregnãtes ad partum vsque nõ coëant: hoc in hominibus sciant arbitrio derelictum, vt merces esset ex abstinentia voluptatum, 6. tom. 422. f. Vide plura hac de re infrà, Nuptiæ.

Matthæus diues, relictis diuitiis, Iesum secutus, 6. tom. 89. a. appellatur publicanus, non quod & apostolus adhuc permanserit publicanus, sed quòd pristinum vocabulum retineat, 6. tom. 143. b. cognomento Leui, euangelium in Iudęa Hebræo sermone edidit, ob eorum maximè causam, qui in Iesum crediderant ex Iudæis, 6. tom. in epist. & 4. to. 55. a. & 5. to. 159. d. hominis effigie, cur ab Ezechiele depictus, 6. tom. in epist.

Matthias apostolus, & eius nomine pseudoeuãgelium, 6. tom. in proœmio super Matthæum ad Eusebium.

Mathusalem nongentis sexaginta nouem annis vixit, & tamen non dicitur senex, 7. tom. 278. f.

Maturatur apostema ficorum emplastro: Esaias eo Ezechiam curauit, 4. tom. 285. a.

Matutinale officium quomodo persoluendum, 9. to. in regula monacharũ, cap. 33. de matutino, &c.

Matutinum, melior pars diei, 9. tom. epist. 1. ad Demetriadem.

Mauri vani, 6. tom. 292. f.

Maxilla mystice, sunt prædicatores, qui verbum dei mandunt, vt populis in animæ cibum attenuatum præbeant, 4. tom. 680. d. maxilla asini percussi, &c. 8. tom. 54. d. ferienti maxillam præbere, Christi mandatum, 8. tom. in cap. 11. Prouerb. maxilla altera, & non sinistra percutienti porrigenda mandatur: quia sancti nihil sinistrum, nihil imperfectum habent, 4. tom. 1036. d. frenum in maxillis omnium populorũ, quod deus perdidit, Antichristus est, qui ad ruinam gentes mouet, quem dominus interficiet spiritu oris sui, 4. tom. 249. c. ponitur frenum in maxillis, cùm os à loquendo compescitur, 4. tom. 936. c. maxillas deus percutit, cùm de polluto ore hæreticæ doctrinæ excutit panem, 5. tom. in cap. 1. Osee. in maxilla generis est nobilitas, siue honor quidam manifestus, 8. tom. 44. c.

Maximianopolis, vrbs in campo Mageddon, 5. tom. 598. c. Maximianopolis, regni Samariæ metropolis, 5. tom. 86. f.

Maximilla pseudoprophetissa vaticinatione mẽdacij, fidem subuertebat veritatis, 4. tom. 803. c.

Maximus, Taurinensis episcopus, quæ scripserit, 9. tom. in catalogo illust. viror.

Maximus tyrannus, & eius persecutio, 4. tom. 583. a. Thrax genere, & crudelitate insignis Iulius Maximinus fuit, qui cum maximo filio post Alexandrum Mammææ annis tribus, sæuitia sua notissimus omnibus imperauit. Milites talia monstra nõ sufferentes, vnanimi facto concursu, ambos interfecerunt, clamantes inter cædem, Pessimi generis ne catulum quidem habendum. Præcipuus Christianorum insectator hic fuit. Verùm non de hoc, sed de altero Maximino, postremo scilicet, post quẽ christiani respirare cœperunt, Hieronymus intelligit, quia & ipse acerrimus christianæ religionis hostis fuit. Post hunc enim sub Constantino magno persecutiones ecclesiæ cessauerunt.

Mazaca, Cappadocum metropolis, quæ nunc Cæsarea, 4. tom. 494. f.

Mechir Aegyptiis mensis est, qui Romanis Februarius appellatur, 5. tom. 524. f.

Medaba, ciuitas nobilis, 4. tom. 106. f. interpretatur, de saltu, 4. tom. 157. a.

Medemena, ciuitas, 4. tom. 87. b.

Media, quæ inter virtutes & vitia sunt, nec fugienda, nec appetenda, vt circuncisio & præputium, & cætera his similia, 6. tom. 327. c.

Mediator, 6. tom. in epist. ad Gallat. 3. cap. mediator vnus inter deum & hominem, 8. tom. in cap. 2. prioris ad Timoth.

Medicina vera est in deo, 4. tom. 1142. c. medicina omnis ad tempus habet amaritudinem, &c. 4. tom. 763. b. medicina non spernenda, 4. tom. 285. b. medicina cuiusque vulneris adhibenda est ei, 6. tom. 174. e.

Medicina dei flagellis constat, 9. tom. epist. 2. ad amicum agrorum, pag. 2. à principio. medicina spernenda non est: siquidem deus creauit eam, 4. tom. 285. a. medicina absque dei misericordia nihil valet, 4. tom. 209. b. cùm vnum medicamentum non prodest, aliud medici adhibent, 6. tom. 320. d. e.

Medicus secat, vrit, vt sanet, & misereatur, 4. to. 894. f. medici crudelis & misericordis differentia, 7. tom. in psal. 143. medicus spiritualis medetur cunctis vulneribus, 5. tom. 642. d.

Mediolani miraculum primò exortum de dæmonum suppliciis, 9. tom. epist. 7. de viro perfecto, pag. 2. ante finem.

Medorum, Persarúmque reliquiæ conduntur in turri miræ magnitudinis, quam Daniel extruxit, 4. tom. 1134. e. f. medorum in montibus adhuc decem tribus captiuæ detinentur, 4. tom. 994. f. & sequent. Medi & Persæ, post victoriam Cyri, vnum regnum efficiebant, 5. tom. 528. f. Medi semper potentissimi fuere, 4. tom. 124. e. Medi significati per locustam, 5. to. 180. d. Medorum & Persarum regis iussa irrita fieri non posse, 4. tom. 1132. f.

μεσότιμα, subrisio, 4. tom. 547. c. 5. tom. 248. d.

Meditatio frequẽs, carnis est afflictio, 5. to. 78. e. meditatio quotidiana magis est animæ labor, quàm carnis, 5. tom. 78. d. meditatio legis quomodo est accipienda, 7. tom. 18. e.

Mel, & scripturæ de eo testimonia, 4. tom. 741. c. 821. a. melle de petra saturari, 7. tom. 240. f. mel mystice expositum, 4. tom. 741. c. mella dulcissima de foliis arborum stillantia apud poëtas, 4. to. 90. f.

μελικηδόχειον, 4. tom. 780. f. mel immoderatè sumptum necat, non delectat, 8. tom. in epist. 24. ad militem sæculi. mel moralem litteræ superficiem significat, 8. tom. 246. d. quia dulcia sunt vitia, & mel distillat de labiis meretricis, 5. tom. 181. c. vt vera Christi humanitas monstraretur, dictum est ab Esaia, butyrum & mel comedes qui infantium cibus est: & ne putaretur, diuinitati corporis assumptionem præiudicasse, additum fuit, vt sciat reprobare malum, & eligere bonum: ac si diceret, adhuc pannis inuolutus, & antequam ad vsum rationis perueniat, boni, malíque iudicium habebit, 4. to. 62. f.

Melcha, soror Saræ, 8. tom. 9. b.

Melchisedech est sine patre, sine matre, & sine generatione, 7. to. 334. f. Melchisedech & Sem, idem, 4. tom. 299. b. eius genealogia vel origo ignoratur, 9. tom. 581. d. ob id ἀγενεαλόγητος dicitur, vide, 3. tom. hic incircuncisus, circuncisum benedixit Abraham, 6. to. 326. d. e. obtulit panem & vinum pro Abrahamo, & à quo prædæ decimas accepit, 6. to. 108. f. panem & vinum offerens, Iesu Christi typus corpus & sanguinem suum ex pane & vino facientis in cœna, 4. to. 130. d. 7. tom. 335. a. dei sacerdos, domini sacramentum signauit, ac mysteriũ corporis & sanguinis expressit, 9. tom. 5. b. c.

Melchom, Ammonitarum idolum, 5. tom. 217. b.

Ammonitarum idolum erat Melchom מלכום, ficut Sidoniorum Astaroth, Moabitarum Chamos: de quo mentio fit, 4. Reg. 23. & 1. Par. 20. & Hieremiæ 49. Vox Hebraica significat, rex eorum. Idémque prorsus erat Moloch, & Melchom: quippe cùm Ammonitarum idolum fuisse Moloch scribatur, 3. Reg. 11. & nomen quoque simile sit מלך: enim Hebraicè appellatur.

μελοκοπία, 5. tom. 402. f.

Melia arbor ferens fructum suauissimum, 8. to. 360. f.

Membrorum corporalium nomina trãsferuntur ad animæ affectus, 8. to. 284. d. in membro, quo quis amplius peccarit, in eo plus etiam punietur, 8. to. 233. b. membra singula qua ratione in corpore sint, 8. to. homilia 1. in cantic. cantic. pag. 5. ante finem. membrorũ parilitas in corpore humano, 7. tom. in Psal. 95. membra interioris & exterioris hominis, 8. tom. homil. 1. in cantic. cantic. pag. 2. à principio.

Memoria non est primis & nouissimis, qui futuri sunt, 5. to. 11. a.

Memphis, Ægypti quondam metropolis, 5. tom. 136. f. 137. a. artibus magicis dedita, 4. tom. 118. f. Mempheos omnes principes emarcuerunt, 4. tom. 172. f. Memphis interpretatur, os, vel ex ore, 4. to. 172. f.

μεμψίμοιρος, id est, querulus reprehensor, 4. tom. 1101. c. propriè is qui de parte, seu sorte sua conqueritur. Μοῖρα sors, pars, fatum: μέμφομαι, cõqueror, incuso, reprehendo.

Menander poëta, 6. tom. 322. d. à Paulo citatur, 2. to. vide ibi. Comœdias hic conscripsit maxima sua cum laude: nam, vt Quintilianus testatur, tanta fuit in eo inueniendi copia, tanta eloquendi facultas: ita in omnibus rebus, personis, & affectibus accõmodatus, vt ad cuncta, quæ oratoria in arte præcipiũtur, sufficisse visus sit. Didicit sub Theophrasto philosopho.

Mendacij genera sunt octo, 8. to. 190. e. mendacium effusum super terram, 5. tom. 102. e. mendacij panis suffocat & interficit deuorantes, 5. tom. 152. d. mendacij funiculus, 4. to. 35. b. mendacium veritati appropinquans, citò voratur & deperit, 23. mendacium imitatur veritatem, & nisi habuerit aliquam similitudinem recti, decipere non potest innocentes, 4. tom. 618. f. mendacium instar fluminis transit, & præterfluit, & nunquam potest stabili mansione consistere, 4. to. 156. f. mendacij pater, diabolus, 4. to. 407. a. mendaciũ longos habet anfractus, 5. tom. 78. e. f. mendacium in scripturis nullo modo admittendum, Augustinus cum Hieronymo disputat: vide, 2. tom. etiam officiosum improbatur, vide ibidem. in simulatione Petri & reprehensione Pauli non fuisse officiosum mendacium, sed dispensationem quandam charitatis, asseritur: vide item ibid. mendacium est omne, quod intelligimus, & videmus, 7. to. 348. e. f.

quoddam mendacium vtile, & necessarium, 7. tom. in Psal. 147. versu, non in fortitudine equi, &c. hoc mendacio non est idem cum falso testimonio, 8. to. 190. d. eius octo genera, ibid. mendacium omnis homo, id est, vmbra, 7. tom. 348. e. f. mendacium qui loquitur, iam esse desistit, 7. to. 24. e.

mendacium qui loquuntur, eos omnes deus perdet. mendacium diuitias, veritas paupertatẽ parit, 5. tom. 372. d. mendacium qui loquitur, infelicior est, quàm qui operatur iniquitatem, 7. tom. 24. e.

Mendax appropinquare deo non potest, 4. tom. 415. c. mendaces filij hominum in stateris, 7. tom. 180. f. mendax est omnis homo, id est, hominum maior pars, 7. to. 348. e. f. vide plura in verbo Mẽtiri.

Mendici Iudæi toto orbe diuisi, 7. to. 329. a.

Μήνη luna, 4. to. 199. c. Ab ea μὴν mensis dictus, 4. to. in cap. 5. Danielis. Mene מנא, quod est Chaldaicè, numerauit, 676. f.

Meniana, 617. d. 677. d. Sic à Menio inuentore Meniana sunt dicta: ædificia scilicet, siue tabulata exterius, & vltra domũ porrecta: siue illa subiectis fulciãtur colũnis, siue tignis è pariete prodeũtibus: domorũ ampliationibus hęc inseruiebãt, & intecta plurimũ erãt: vulgo alicubi podiola, alicubi logias, nostrates Reatini profcula appellant. Multa olim, erant in vrbe: sed quia aëris perflationẽ impediebant, propterea quod insalubrem illum, & pestilẽtem redderent, & vrbis etiã pulchritudini oberant, vt quæ vias superne occluderent, ablata sunt.

Menocleas Ptolemæi dux, 4. to. 1162. e. Ptolemæi Philopatoris, contra quẽ magnus Antiochus bellũ mouerat, hic dux erat. Huic enim Ptolemæo Oniam pontificem amicum fuisse, eiúsque permissu tẽplũ in Ægypto Hierosolymitano simile constructum fuisse, Iosephus etiã libro antiquitatũ tertiodecimo scribit.

Mens hominis in varias solicitudines distenta, laniatur, 5. to. 11. b. mentis obscuritas bifariam diuiditur, 6. to. 402. f. mens in qua corporis parte potissimum resideat, 4. to. 1184. e. mens, vt moueatur, non indiget loco sensibili aut corporeo, 9. to. 314. d. mens agitat molem, & magno se corpore miscet, 5. to. 9. a. mente reguntur cogitationes, 7. to. 74. f. mens ecclesiæ, 7. to. 74. f. 75. a.

mens dicitur appellatione ventris, 8. to. in cap. 20. Prouerb. mens non impletur ministerio hominis vel angeli, sed verbo dei, 8. to. homilia 1. in cantic. cantic.

Mẽsa, id est, scriptura diuina, 7. t. 74. f. mẽsam dominicã se habere falsò iactitant hæretici, 5. tom. 392. e. altare enim sacrilegũ, altare eorũ, 6. t. 295. c.

Mensis ἀπὸ τῆς μήνης, hoc est, à luna dicitur, 5.tom. 238.d.e. mensis ex mense, & sabbatum ex sabbato, 4.to.500.e. & 1074.f. mensis apud Romanos kalendis, nonis, idibúsque deuoluitur, 4.to.942.e.

menses mysticè, 8.tom.13.c. menses apud Hebræos secundum lunæ cursum supputãtur, 4. tom. 942.e. Menses quattuor vsque ad messem, 6. to. 149.b. mensis triginta dierum est, 4.tom.1076.c. apud Hebræos luna mensem incipit, & perficit, 4. to.942.e. & ita eorum mensis habet dies viginti nouem, & semis, 4.tom.1148.d. supererant solari anno dies vndecim, & sex horæ, è quibus Epacta, & Emboliſmi conficiuntur, 4.to.1148.d. apud nos kalendis, nonis, idibúsque deuoluitur mensis, 4.to. 942.e. mensis primus apud nos, est Ianuarius, Orientalibus October, 4.t.728.f. Iudæorum Nisan dicitur, ibid.

Hunc prima luna ante vernum æquinoctium incipit, nostróque propterea respondet Martio: ísque tam nobis quam Iudæis, paschatis solemnitatẽ præstat: in quo celebrando in eo tantùm ab illis differimus, quòd ad subsequentem Dominicam, ne Iudaizare videamur, post quartamdecimã lunã transilimus, vbi illi plena semper luna Pascha concelebrant. Primò & septimo huius mensis die, duas fieri debere solẽnitates, quæ in lege non habentur, Ezechiel mandat, 4.to.1073.c. huius quartodecimo die ad vesperam Pascha incipit, & azyma per septem comeduntur diebus, ibid. mensis Iudæorum septimus, qui תשרי Thisri dicitur, & eius solẽnitates, 4.to.1009.b.c. hic Septembri nostro respondet, in quo mundum conditũ autumant: propterea eorum lingua ראש השנה, hoc est, caput anni appellant. Nouũ enim annum, quantũ ad mundi initium, tunc vocant: quippe cùm quoad festa, & solemnitates pertinet, à Nisan initium sumant.

mẽsis nonus Casleu dicitur apud eosdem: ẽstque idem qui apud nos Nouember, 4.to. in cap.12. Danielis. Decimus mensis טבת dicitur: τυβὶ Ægyptiis, Romanis verò Ianuarius, 4.to.935.a. mensis vndecimus, hoc est, Februarius apud nos שבט Sebat dicitur, 5.to.521.b.c. duodecimum Adar vocant, & cùm Emboliſmarem alterum post eum addunt, vocant Adar ve Adar. mensis spiritualis est omne tempus ecclesię à principio ad finem: quippe cùm luna, quæ mensem efficit, ecclesiam notet, 4. to.499.b.

Menstrua & menstruosi partus, 4.to.685.c. cùm menstruata coëundum nõ est, 4.to.in cap.18.Ezec. Leprosi & elephantiaci inde partus mascuntur. Nihil immundius menstruata, quę quidquid attigerit, immundum facit, 5.to. 600.d. legis iustitia post euangelium menstruatæ panno comparatur, 4. to. in cap.64.Esaiæ. menstruis laborans mulier virũ à coitu arcere debet, 4.to.685.c. menstruorũ muliebrium descriptio, 4.to.685.c.

Mensura & pondere cuncta facienda, 4.to.1071. a.b. mẽsura grãdis & minor in tuo non erit marsupio, 4.t.1071.a. mẽsura vbiq; laudabilis, 9. tom. 19.c.

Mentiri non potest veritas, 6.to.100.d. mẽtiri deum duabus de causis est impossibile, 4. to.328.f. os, quod mentitur, occidit animam, 7.to.24.f.

mentiri deo inimici sui in Ægypto, 7.to. in psal. 65. dicere, Christũ mentiri est hęresis, 9.to.epist.17. de explicatione symboli, ad Damasum. mentiri, sacrilegium est, 9.to.in regula monachorum, capit. de iuramento, &c. vide suprà, Mendacium.

Mercenarius, cùm lupum viderit, aufugit, & relinquit oues, 7.to.243.b.c. mercenarius est, qui non pro dilectione dei, & animarum salute, sed pro lucro, aut inani gloria quid facit, 4.to.in 16. cap. Esaiæ.

Meremur tot coronas, quot pro nomine Christi vulnera patimur, 7.to. 283.a.

Merces iusti est visio Christi, 8.to.206.d. merces bonorum operum, 4.tom. in cap. 2. Esaiæ, & in cap.15. Hieremiæ sub finem, & 5. tom. in cap. 5. Amos, & 6.to.122.e. hac de re plura vide, Opera bona & in verbo, Merita.

Meretricula Flaminij Romani in conuiuio hominis caput in delitas petiit, 6.to.61.b.

Meretrix, est infernus, 5.to.170.f. meretrix, quę deo fuerat copulata, tres edidit liberos, 5.to.98.f.

meretrix, quæ cum multis amatoribus fornicata est, bestiis tradita, 5.to.97.c. meretrix, quæ virgo repente effici potest, si voluerit, 7.tom.260.e.

meretricis mercedem non auferes, 4.to.485.c. meretrices sacerdotes Priapo mancipatæ, 5. to. 106.f. meretricibus etiã deus copulatus, eas mutat in virgines, 5.to. 97.c. meretrices synagôgam præcedunt in regnum dei, 6.tom.198.f. de meretricis labiis mel distillat, 4. tom. 194. e. 5. tom. 171.a.

Meridies quid in scripturis significat, 7.t.273.b.c. 9.to.502.b.

Meriti minoris sancti coronam non capient, æternæ vitæ tamen fructibus alentur, 7.tom.186.e.

merita offerentium diiudicat deus, 5.to.255.c.

per merita Patriarcharum Iudaicus illuminatur populus, 177.b. merita sanctorum, stellis comparata, 8.to.26.f. meritorum sunt certi gradus, 8. to.537.b. meritorum diuersitas, efficiet discretionem personarum post iudicium, 4.to.750.d.9.tom. 71.d. meritorum diuersitate alij resurgent in vitã æternam, alij in opprobrium sempiternũ, 4. tom. 1172.d. iusta meritorum in futuro erit retributio, 5.to. 644.d. pro meritorum diuersitate diuersæ sunt in regno cælorum mansiones, 9.to.15.c. meritorum suorum gloria sancti magni & potentes sunt apud deum, 8.to. 27.a. pro meritis mereamur adiungi sanctis dei in Hierusalem cælesti, 7. to. 351.a. meritis nullis præcedentibus infideles adducit deus ad cognoscendã veritatẽ, 7. to.174.f.

meritis crescentibus, nomina addita sunt noua, 7.to.48.f. meritis non saluati sumus à deo, 6.to. 189.b. plura hac de re, vide supra, in verbo, Gratia.

Merodach, pater Nabuchodonosor, mittit legatos ad Ezechiam, regem Israël, 4.to.286.f.

Meroën vnde dicta, 8.tom.homilia, 2. in cantic. cantic.

Mes מש vltimus filius Arã, 4.to.494.f.& Gen.10. Mœones eius nomen Hieronymus vertit, ibid.

Iosephus à Mes Mesenæos oriundos scribit: Araxémq; regionẽ eã dici. Armenię reor partẽ, per quã Araxis excurrit fluuius: quippe cũ duos eius fratres Armeniã, & Bactrianã tenuisse prodat Ioãnes Annius Viterbiẽsis, incertarũ rerũ nimiũ certus asseuerator, & Thalmudisticis interpretationibus cuiuslibet linguę vocabula ad libitũ inuertẽs, dũ suũ Berosũ, & nõ receptæ fidei auctores sequitur, falsa veris sæpe immiscet: loquens autem de Mes, quinque eius filios facit, Getum, Dacum, Bannonem, Brygũ, & Thynum.

Mesech, id est, vernaculus, 6.tom.311.b.

μεσοπορφύρα, 4.tom.35.b.

Mesopotamia omnis Assyriorum fuit, 4.tom. in cap.19. Esaiæ. à montibus Iudææ vsque ad montes Mediæ, atque Persarum Chaldæis ab illis ablata, 5. to.in cap.7. Michææ. prima ad eam euntibus mansio Emmas appellatur, in regione Reblatha, 5.tom. 259.b.

Messias, Iudæorum Antichristus, 4. tom.in cap. 16. Ezech.

Messis opera significat, 8.tom.49.c. Messis, consummatio mundi: messores, angeli, 6.tom.57.b.

Metaphora si de alia in aliam trãsferatur ad verbum, quibusdam quasi sentibus, orationis sensus, & germina suffocantur, 6.tom.402.e.

μετάφρασις, 4.tom.910.d.

μετεμψύχωσις, 6.tom.41.c.& 60.b.

μετέωρος, sublimis, 4.tom.744.d.

μεθοδεῖαι, diaboli, 6.tom.430.f.

Methodius martyr, 4.tom.1174.f.

μέθυσμα, ebrietas, 4.tom.221.c.

μέτοικος, 4.tom.599.c.

μετωνυμικῶς, cùm tamen scilicet pro nomine ponitur, vt continens pro contento, 4.tom.5.a.81.c.& 183.c.

μετόριον, 4.tom.1086.c.

μίτρα, 5. tom.217.a.

μίθρη verò, seu μίθρα, Solem significat: quo nomine illum Persæ Strabone teste appellabant, qui in antro eum colebant. Herodotus Massagetarum deum, per quem etiam iurarent, Solem fuisse prodit. Meminit huius nominis Hieronymus, 5.tom. 229.c.

Metropolis, prima vrbs, seu vrbium mater, 4.to. 815.c.

Metropolita quid propriè, 5.tom.6.b.

Metus est animi passio futurarum rerum, 5.tom. 530.d. qui metuit omnia, beatus, 4 tom.353.c.

Michael angelus, vnus ex principibus, 4.tom. 1156.f. interpretatur, quis sicut deus, 4.tom.1142.f.

vltor iniquitatum, & peccatorum Israël, 5.tom. 525.a. cur vocatur agricola, 5.tom.460.d.e. hic non fuit ausus diabolo iudicium inferre blasphemiæ, 6.tom.462.e. præerat populo Israel, 4.tom. 926.f.1156.f.& 1157.c.

Micheas propheta de Morasti, viculo iuxta Eleutheropolim, vrbem Palæstinæ: qui prophetauit in diebus Ioatham, Achaz, & Ezechiæ regum Iuda super Samariam, & Hierusalem, 5.tom.325.c. Micheas interpretatur humilitas, 5.tom.326.f. vel interpretatur, ὁσιωθὼν, id est, quis quasi, aut, quis velut, 5.tom.177.b.

Microcosmos, minor mundus, sic enim appellatur homo, 4.tom. in cap.1.Ezechielis.

Milites quatuor stationes habent, quando vigilant & excubant, & seruiunt, 7.tom.268.e. milites gentiles non scindunt tunicam Christi, sacerdotes verò scindunt dignitatem sacerdotij sui, 6.tom. 192. e. milites, qui, ieiuniis vacant diligit Christus, 7.tom.331.b. militi vulnera sunt ornamento, 9.tom.54.a.

Militia cæli quæ sit, 4.to.295.a. militia cælestis tota tabescet, 4.tom.263.c.

Milium rusticorum & agrestium cibus, 4. tom. 751.a.

Mille annorum regnum vnde scaturierit, 9.tom. in Catalogo illustr.viror. capite, quod incipit, Tichonius, &c.

Millenarius numerus decem continetur hecatõtadibus, 5.tom.245.a. millenarij qui sint, & eorũ opinio, 4.tom.500.e. millenarij, post resurrectionem mille annos in aurea, gemmatáque Hierusalẽ, sanctos cum Christo regnaturos in terra, ex Apocalypsis loco malè intellecto, asserebant, conuincuntur, & redarguuntur, 4.tom. 121.a.b.248.e.381. a.b.385. b.c. quínam viri sancti & martyres huius falsæ opinionis fuerint, 4.tom.465.c.f.984.f.985.a.

eam D. Hieronymus opinionem non sequitur: verùm propter tot ecclesiasticos viros, & martyres, qui eam secuti sunt, damnare non potest, 4. tom. 598.d. modestiæ causa hoc dicit, ne tot sanctos damnare videatur: alioqui nemo acrius, ac vehementius ipso (vt ex locis citatis apparet) eam opinionem insectatus est, & explosit. Dionysius Alexandrinus episcopus, vir eloquentissimus, contra Irenæum eam sectantem scripsit, 4.tom.465.c.

Mina, vel mna, quanti valeat, 4.to.1070.f.1071.a.

Siclus, viginti obolos habet: sanctuarij autem siclus tetradrachmus erat, hoc est, drachmas pendebat quattuor: drachma autem Græcè tantundem quam denarius valebat: Denarius autẽ idem prorsus erat, quòd Paulus seu Iulius, vt Romę nunc vocant. Est apud me Mosaici temporis siclus vnus, eius, quem diximus, ponderis. Didrachmus, vt refert Epiphanius, profanus alter siclus erat. Cùm ergo Mina 60. valeat siclos: ex his quantum illa penderet, noscere quis potest.

Mina domini, eius est potentia, 6.tom 174.d.

Minerua de cerebro Iouis nata, 9.tom.173.a.

mineruale munus, 6.tom.428.e.

μήνη, luna, 5.tom.238.f.

Minima terræ quatuor, & sapiẽtissima, 8.t.267.b.

Mirabilia dei narrat impossibilia, 7.tom.33.a.

Miraculorum Christi maximum, 6.tom. 97.c.

miracula fieri Christi nomine, etiam ab infidelibus, inuocato, 6.tom.295. c. miracula & signa facere, grande non est, 7.tom.244.e. miracula facere interdum non est meriti eius qui illa facit, sed vel ex inuocatione Christi id agit: vel ob condemnationem eorum qui inuocãt, & vtilitatem eorum qui vident, & audiunt: vt licet homines despiciant signa facientes, tamen deum, ad cuius inuocationẽ fiunt, honorent, 6.tom. 22.f. & hæc est causa quòd per malos interdum miracula fiant, ibid. cuiusmodi Iudas proditor fuit, qui cùm animo proditoris multa signa fecit: & filij Scævæ in Actibus Apostolorum, qui dæmonia eiicere videbantur, ibid.

Saul quoque, Bãlaam, & Caiphas prophetauerũt, nescientes quid dicerent: & Pharao, & Nabuchodonosor somniis futura cognouerunt, ibid. Galatæ post signorum gratiam à deo acceptam, à falsis doctoribus irretiti fuerunt, 6.tom.295.c. infideles etiam interdum signa fecisse apparet, quod Ioannes apud Marcum cap.9. conquestus est, quòd vidisset quendam in nomine Christi eiicientem dæmonia, qui non ambularet cum Apostolis: propterea que eum prohibuisse, ibid. propterea hæretici nõ credunt veram doctrinam suam, etiam si signa faciãt: & quamuis in die iudicij dixerint se manducasse, & bibisse in nomine domini (habent quippe & ipsi altare sacrilegũ) audient tamẽ, Non noui vos, discedite à me, qui operamini iniquitatẽ, ibid. miraculis terra plena, 6.t.200.d. miraculis initio fides exorta est, 4.t.in cap.65. Esaiæ. miracula martyrũ an credenda, 9.tom. epist.7. de viro perfecto circa medium. miraculum est, transire mundum sine macula, 7.to. in psal.106. Christi & Elisei miracula, 9.t.epist.7. de viro perfecto. miracula à Christo facta, & secundum historiam vera, & mysticè aliud portendunt, 5.to.282. d.e. miracula D. Hieronymi post mortem, 9. tom. 674. c. d. & seq. & 688.a.b. miracula Eusebij discipuli Hieronymi, 9.to.693.c.

Mirrha, pro sepultura ponitur, 7.to.141.c.

Misaël, vnà cum sociis, factus eunuchus, 4. tom. 287.c.

Miser est, qui nunquam in fœlicitate tentatur, 9. to.53.d. miseros nemo facere potest, 4.to.258.f.

miseri sunt, qui in infernum descendunt, 7. tom. 354. f.

Miserationes multæ sunt apud deum, & peccata nostra multa sunt, 7.to.362.f.

Miseriæ magna consolatio, quando in tormẽtis positus scit prospera secutura, 4. to. 1125.a.

Misericordia ipsum est, quod pax: veritas, ipsum quod iustitia, 7.to.254.d. misericordia duplex, & iustitia simplex, 7.to. 338.f. misericordiæ opera sex, 7.to.101.b. misericordia, quasi prototypum est nomen, 8.to.69.a.b. misericordia absque veritate efficit negligentes, 5.to.102.f. misericordiã volui, & non sacrificium, 5.tom.120.d. misericordiam terra germinauit, 4.tom. 323. c. misericordiam vesperi solis ortus accumulet, 5.tom.70.f.

misericordiæ viscera, quæ sint, 5.to.58.e. misericordia dei omnes indigẽt creaturæ, etiam omnes angelorum ordines, 7.to.323.a. misericordia dei ab illo est inseparabilis, 7.to.102.d. misericordia dei & præuenit, & subsequitur, 7.tom.75.a. misericordia dei in regendo & gubernando, 7.to.181.b.

misericordia dei vitam præstat æternã, 7.t.182.d.

misericordiæ dei à sæculo sunt, 7.to.79.a. misericordia dei de terra leuat ad cælos, 7.to.323.a.

misericordia dei est in populo gentilium, & veritas in populo Iudæorum, 7.to.254.d. misericordia domini in ponderibus est, atque mensura, 4.to. 162.d.e. Misericordiam meretur, qui paruus est, 4.tom.162.e. misericordiam dominus semper facit cum sanctis suis sine fine, 7.to.62.e.

de hac materia, vide suprà, in verbo, Gratia, Fides, Iustificatio, Iustitia, Merita, & infra Opera bona.

Missa, sacrificium est, 4.to.1185.b. vide, 2.tom. 2.& 3.& infrà, in verbo, Sacrificiũ. missarum celebrationes defunctis prosunt, 8.to.203.a.

Missa משה Hebraicum nomen est, oblationémque significat: quam vocem inuenies Deuter. x v j. Vbi enim nos habemus, oblationem spontaneam, Hebraicè legitur נדבת משה: radix autem verbi est משה. Græci λειτουργίαν appellant: & hoc nomine Iacobi Apostoli missa Græcè manuscripta penes me extat, cuius sexta meminit Synodus, vt refert Gratianus De consecratione dist. 1. cap. Iacobus frater domini: Et typis excusæ circunferuntur aliæ Clementis scilicet Papæ & martyris. Item Basilij, atque Chrysostomi. Publicũ munus, ministeriúmque per Græcã vocẽ significatur. Fit hac de re mentio à Luca Euangelista in Actis Apostolorum capite 13. vbi asserit prophetas & doctores, qui erant Antiochiæ, Missas celebrasse, & ieiunasse: illísque hæc facientibus, locutũ ad eos fuisse spiritũ sanctum, vt Saulũ & Barnabam segregarent ad opus, ad quod eos assumpserat. Vbi enim apud Latinos legitur: Ministrantibus autem illis domino, & ieiunantibus: in Græco magis propriè scriptum est: λειτουργούντων δὲ αὐτῶν τῷ κυρίῳ, καὶ νηστευόντων. Quæ verba clarius, magísque appositè explicarentur, si diceretur. Sacrificantibus autem illis domino, & ieiunantibus. Domini autem mandatum fuit, vt Missæ celebrarentur. Hoc enim significant illa Christi ad Apostolos verba, hoc facite in meam commemorationem. Quod præcipuum, diuinúmque ecclesiæ sacrificiũ, quo verus agnus Christus quotidie deo pro peccatis nostris offertur, & illius passionis, ne dum verbo, sed re etiam ipsa, memoria peragitur: mirũ est misero hoc, & infœlici tempore, quàm dictis, scõmatibus, factísque conuellant & subsannẽt hæretici, & sub prætextu ne iterum cruce per incruentam hostiam, dum Christum offerimus, illum affligamus, tollunt à nobis sacrificium, quo nunquam terrarum caruit orbis: & vnà cum eo Christum à nobis auferentes, de ecclesia dei synagogam satanæ faciunt, & de fidelibus ethnicos & infideles reddunt. D. Hieronymus, qui (si quis alius in orbe) peritissimus erat, & vti presbyter hoc sacrificium frequentabat, quid de eo, sub alio tamen quã Missæ nomine, variis prodat in locis, propriis ipsiusmet verbis, nunc audiamus. Agnum (inquiens) anniculum, immaculatum faciet holocaustum, & non certis diebus, sed quotidie: nec qualibet hora, sed mane, mane faciet illud: per singula videlicet mane, quando orto Sole lucis exordium est. De quo mane Dauid loquitur in psalmo: Mane exaudies vocem meam: mane astabo tibi, & videbo. Et in alio loco Ad vesperum demorabitur fletus, & ad matutinum lætitia. Et iterum: Deus deus meus, ad te de luce vigilo. Qui sit autem iste agnus immaculatus, siue perfectus, & anniculus, Esaias plenius docet, dicens. Sicut ouis ad victimam ductus est, & sicut agnus in conspectu tondentis se sine voce, & non aperuit os suum. Et Hieremias: Ego autem sicut agnus innocens ductus ad victimam, non cognoui. Et Ioannes Baptista. Ecce agnus dei, qui tollit peccata mundi. Iste est agnus, qui immolatur in Ægypto, de cuius sanguine armantur postes fidelium, & exterminator excluditur. Nec miretur lector, si idem & princeps est & sacerdos, & vitulus & aries, & agnus: cùm in scripturis sanctis pro varietate causarum legamus eum dominum, & deum, & hominem, & prophetam, & virgam, & cætera, & post pauca. Sacrificium deo legitimum, iuge, atque perpetuum, quod nulla intermittitur die, sed omni tempore orto Sole semper offertur: vt impleatur, quod in fine capituli huius ponitur. Faciet agnum in sacrificium, & oleum mane, mane holocaustum sempiternũ, 4. to.1080.c. fabricati sunt (inquit) limen suũ iuxta limen meũ, vt nihil interesset inter sacrum, & prophanum: & postes suos iuxta postes meos: vt vnus laicorum, & sacerdotum esset introitus. Vnde & Apostolus dicit. Probet autẽ se ipsum homo, & sic accedat ad corpus, & sanguinem domini. Et vt grauius faceret quod dicebat, sequentem iungit versiculum. Et murus erat inter me & eos, vt sacerdotalia sacrificia, & loca sacramentorum corporis & sanguinis Christi, breuissimus murus diuideret, 4.tom. 1046.e.f. Quod autem sequitur: Longitudo vestibuli viginti cubitorum, & latitudo vndecim cubitorũ, videtur facere quæstionem, quomodo dualis numerus, qui refertur ad duas decadas, & vndecimus, qui vnum videtur habere minus, vt sacrum numerum expleat duodecimum, in vestibulo templi esse dicatur. Quod plerique sic soluunt. Quamuis sancti sint sacerdotes, & in templi ministeriis collocati, & quotidie victimas offerant Christo: tamen quia in hoc mortali, fragilíque corpusculo, & ægrotationibus, vitiísque subiecto commorantur, vicenarium habent numerum, & vndecimum. Vnde dicebat, & Apostolus. Miser ego homo, quis me liberabit de corpore mortis huius? 4.tom.1027.a.b. Et exponens illa verba Ezechielis, quibus deus ab altari suo eos sacerdotes remouet, qui idolis immolarunt, ita contra Arianos scribit. Si autem hoc ita est: Qui in tẽpore erroris, & persecutionis idola sunt secuti, quæ de suo corde confinxerant, & non solum voce, sed & subscriptione manus asseruerũt dei filium creaturam, & seruierunt creaturæ, magis quàm creatori, qui est benedictus in sæcula: Quomodo sibi sacerdotale, & pontificale assumunt fastigium, & audent offerre victimas deo, cultores quondam idolorum? 4.tom. 1060.d.e. Audiant hoc episcopi, atque presbyteri, & omnis ordo ecclesiasticus, vt non inducant filios alienos incircuncisos corde, & incircuncisos carne: ne sint in sanctuario dei, & polluant domum eius. Si enim hoc fecerint, aptabitur illis quod sequitur. Et offertis panes meos, panes videlicet propositionis in cunctis ecclesiis, & orbe terrarum, de vno pane pullulantes: & non solùm panes, sed adipem quoque, de quo scriptum est: Ex adipe frumenti saturauit eos: & sanguinem, qui in Christi passione effusus est, 4.tom.1058.d.e.

His versiculis vtendum est, si quando ecclesia propter peccata populi, sanctorum virorum, & magistrorum, qui in lege dei doctissimi sunt, sustinent penuriam, & quando in persecutionibus nõ offertur sacrificium, & oblatio, 4.tom.1117.a. Imitantur autem & hæretici ecclesiasticam mansuetudinem: sed oblatio eorum non in dei cultum, sed in dæmonum cibum proficit: quæ est pinguissima hostia eorum, & quasi adipe saturantur, & bibunt sanguinem deceptorum vsque ad ebrietatem. Hanc autem victimam deus immolat per ecclesiasticos viros, 4.tom.1007.a.b. Quod autem in Hebraico scriptum notauimus: Arietes Nabaioth ministrabunt tibi, & offerẽt super placabili altari meo, propriè super his intelligitur, qui de gentibus electi in sacerdotium, ministri sunt saluatoris, 4.tom. 438.f. & seq. Porrò quia caro domini verus est cibus, & sanguis eius verus est potus: iuxta ἀναγωγὴν, hoc solùm habemus in præsenti sæculo bonum: si vescamur carne eius, cruoréque potemur, non solum in mysterio, sed etiam in scripturarum lectione, 5. to. 24.f. Et exponens contra hæreticos illa Osee verba: Hostias offerent, immolabunt carnes, & comedent, & dominus non suscipiet eas, ita scribit. An non contemptus dei est, quando me iubente, vt vnum in Hierusalem esset altare: per omnes montes, & colles idola fabricati sunt, quibus irritarent dominum? Altaria quoque iccirco fecerunt, non vt mihi placerẽt: sed vt multis hostiis immolatis, carnes earum comederent: iuxta illud, quod dominus loquitur in euãgelio. Amen amen dico vobis: quæritis me, non quia vidistis signa: sed quia manducastis de panibus, & saturati estis. Omne enim studium victimarum in eo habent, vt deuorent hostias, non vt per eas placeant deo: nec suscipiet eas dominus, quas non illi, sed suo ventri immolauerunt, & gutturi. Vnum autem esse altare in ecclesia, & vnam fidẽ, & vnum baptisma, Apostolus docet: Quod hæretici deserentes, multa sibi altaria fabricati sunt, non ad placandum deum, sed in delictorum multitudine, 4.tom.133.b.c.& 134.a. Vinum autem Libani possumus appellare mixtum, & conditum thymiamate, vt odorem suauissimum habeat: vel vinum Libani, quod domino libatur in templo: De quo in Zacharia sub Libani vocabulo legimus: Aperi Libane portas tuas, 5.to.175.a.b.c.

Sacerdotes quoque qui Eucharistiæ seruiunt, & sanguinem domini populis eius diuidunt, impiè agunt in legem Christi: putantes ἐυχαριστίαν imprecantis facere verba, non vitam, & necessariam esse tantum solemnem orationem, & non sacerdotum merita: de quibus dicitur. Et sacerdos, in quo fuerit macula, non accedet offerre oblationes domino, 5.tom.489.b. Hoc dicit, vt retineret sacerdotes, ne cum peccato mortali, vt sacleberat, ad sacrificandum accederent: non quodsola verba ad conficiendum Christi corpus non sufficiant: asserit enim hoc clarè in epist.ad Heliodorum, & in altera ad Euagrium. Vide quod hac de re latius ex D. Thoma suprà in verbo Eucharistia diximus. Sacerdotes quoque, qui dant baptismum, & ad Eucharistiam domini imprecantur aduentum, faciunt oleũ chrismatis, manus imponunt, catechumenos eruditunt: leuitas, & alios constituunt sacerdotes: non tam indignentur nobis hæc exponentibus, & prophetis vaticinantibus, quàm dominum deprecentur, & studioſe agant, ne de sacerdotibus, qui violant sancta domini, esse mereantur. Non enim dignitas, & nomina dignitatum, sed opus dignitatis, & principes, & iudices, & prophetas, & sacerdotes saluare consueuit. Qui episcopatum (inquit) desiderat, bonum opus desiderat. Vide quid dixerit: bonum opus desiderat, non dignitatem. Si autem despecto opere solam aspexerit dignitatem, citò corruit turris in Siloa, & excelsa cedri fulmine feriuntur, 5.tom.490.f.& 491.a. Et plantabunt quoque vineas cum Noë, & bibent vinum earum, & inebriabuntur, & audient à saluatore. Bibite amici mei, & inebriamini. Bibent autem vinum, quod se in regno patris cùm Apostolis suis nouum bibiturum esse pollicitus est. Hæc est vinea Sorek, cuius vinum quotidie in mysteriis bibimus, 5.tom.286.f.

Auferetur autem sacrificium, & libatio de domo domini, quando multiplicata iniquitate refrixerit charitas multorum, & principes populi, ac ministri altaris viderint campos, & plana credentium fructum non afferre virtutum, sed omnia vitiis inhorrescere (Antichristi scilicet tempore.) 5.tom.184.f.

Sanctum quidem est quod offertur in altari: sed non tam sanctificaris ex hostiis, quàm ex eo quod in cõuallibus habitas, & interes mortuis operibus, polluẽris. Hæc iuxta historiam: quamquam spiritualis in ea intelligentiæ lineas duxerimus. Cæte-

rum secundum ἀναγωγὴν, Eccleſiaſticus vir, qui immolauit agnum immaculatum, & anniculum, & indutus eſt Chriſto, ſi tulerit de carnibus eius, & cætera.5.tom.514.f. exponens quoque illa verba Malachiæ:in omni loco ſacrificatur,& offertur nomini meo oblatio munda,ita ſcribit. Regula ſcripturarum eſt: vbi manifeſtiſſima prophetia de futuris texitur, per incerta allegoriæ non extenuare quæ ſcripta ſunt. Ergo propriè nunc ad ſacerdotes Iudæorum ſermo ſit domini: qui offerunt cæcum, & claudum,& languidũ ad immolandum, vt ſciant carnalibus victimis ſpirituales victimas ſucceſſuras,& nequaquam taurorum,hircorúmque ſanguinem, ſed thymiama, hoc eſt, ſanctorum orationes domino offerendas,& non in vna orbis prouincia Iudæa, nec in vna Iudææ vrbe Hieruſalem, ſed in omni loco offerri oblationem:nequaquam immũdam,vt à populo Iſraël,ſed mundam,vt in ceremoniis Chriſtianorum,5.tom.in Zachar. Offertis(inquit)ſuper altare meum panem pollutum. Polluimus panem,id eſt,corpus Chriſti, quando indigni accedimus ad altare, & ſordidi mũdum ſanguinem bibimus,& dicimus,mẽſa domini deſpecta eſt, ibidem. Poſtquam typicum Paſcha fuerat impletum, & agni carnes cum Apoſtolis comederat: aſſumit panem,qui confortat cor hominis, & ad verũ Paſchæ tranſgreditur ſacramentum: vt quomodo in præfiguratione eius Melchiſedech ſummi dei ſacerdos,panem,& vinum offerens fecerat,ipſe quoque veritatem ſui corporis & ſanguinis repræſentaret, 6.to.129.f.& 130.b. Hoc aduerſum hæreticos:qui probationẽ fidei ſuæ ex eo,ſi ſignũ aliquod fecerint,arbitrantur.Qui cũ manducauerint,& biberint in nomine domini(habent quippe & ipſi altare ſed ſacrilegũ) & ſigna multa inuocato Saluatore feciſſe ſe iactent, in die iudicij merebũtur audire:Non noui vos. Diſcedite à me,qui operamini iniquitatem,6.tom.295.c. Hęreticos multo peiores noſtra vidit ætas: nõ ſolũ enim ſacrificũ abrogarũt,ſed & omnia deſtruxerũt altaria: altaris loco diabolicam menſam,quam mẽtito nomine, dominicam appellant,ſubſtituentes. Recurre ad Geneſim,& Melchiſedech regem Salẽ, huius principem inuenies ciuitatis:qui iam tũc in typo Chriſti,panẽ, & vinũ obtulit,& myſteriũ Chriſtianũ in Saluatoris ſanguine & corpore dedicauit, 1.to. ad Marcellam epiſt.xvij. Sic & Melchiſedech, eo quod Chananæus fuerit,& non de genere Iudæorum,in typum præceſſiſſe ſacerdotis filij dei, de quo dicitur in cẽteſimonono pſalmo. Tu es ſacerdos in æternũ, ſecundũ ordinẽ Melchiſedech. Ordinem autem eius multis modis interpretãtur: quòd ſol' & rex fuerit, & ſacerdos,& ante circumciſionem functus ſacerdotio:vt non gentes ex Iudæis, ſed Iudæi à gentibus ſacerdotium acceperint: neque vnctus oleo ſacerdotij, vt Moyſi præcepta conſtituunt, ſed oleo exultationis,& fidei puritate: neque cærnis, & ſanguinis victimas immolauerit, & brutorum animaliũ ſanguinem dextera ſuſceperit:ſed pane,& vino, ſimplici, puróque ſacrificio, Chriſti dedicauerit ſacramentum,3.to. ad Euagriũ epiſt.cxxvj. Rurſum Ioquens de Melchiſedech,ita ſcribit. Ex quo colligi vult(ſcilicet Apoſtolus) ſacerdotiũ eccleſiæ habẽtis præputiũ, benedixiſſe circumciſo ſacerdotio ſynagogæ.Quod autem ait:Tu es ſacerdos in æternum ſecundũ ordinem Melchiſedech, myſterium noſtrũ in verbo ordinis ſignificatur: nequaquam per Aaron irrationabilibus victimis immolãdis, ſed oblato pane,& vino,id eſt,corpore,& ſanguine domini Ieſu,3.tom.in quæſtionibus ſuper Geneſim. Item ſcribens contra Vigilantiũ,qui reliquias martyrum contemnebat, ita ait. Illud fiebat idolis, & iccirco deteſtandũ eſt. Hoc fit martyribus,& iccirco recipiendum eſt.Nam & abſque martyrũ reliquiis per totas Orientis eccleſias quando legendũ eſt euangeliũ, accenduntur luminaria, iam Sole rutilante: non vtique ad fugandas tenebras, ſed ad ſignum lætitiæ demonſtrandũ: vnde & virgines illæ euangelicæ ſemper habent accenſas lampades ſuas, & adApoſtolos dicitur.Sint lumbi veſtri præcincti,& lucernæ ardentes in manibus veſtris. Et de Ioanne Baptiſta:ille erat lucerna ardẽs,& lucẽs, vt ſub typo luminis corporalis, illa lux oſtẽdatur,de qua ī pſalterio legim⁹:Lucerna pedib⁹ meis verbũ tuũ domine,& lumẽ ſemitis meis.Male facit ergo Romanus Epiſcopus,qui ſupra mortuorũ hominum Petri & Pauli,ſecundũ nos oſſa venerãda,ſecundũ te vilem puluiſculũ,offert domino ſacrificia?&tumulos corũ Chriſti arbitratur altaria?Et nõ ſolũ vnius vrbis, ſed totius orbis errant Epiſcopi, qui cauponẽ Vigilantiũ contemnẽtes,ingrediuntur baſilicas mortuorũ,in quibus puluis viliſſimus, & fauilla neſcio quæ,iacet linteamine conuoluta: vt polluta omnia polluat, & quaſi ſepulcra Phariſaica foris dealbata ſint,cùm intus immũdo cinere,iuxta te,immũda omnia oleãt,atque ſordeãt? Abſit vt de his quidquã ſiniſtrũ loquar:qui Apoſtolico gradui ſuccedentes, Chriſti corpus ſacro ore conficiũt,per quos & nos Chriſtiani ſumus.Qui claues regni cælorũ habẽtes, quodam modo ante iudicij diem iudicant, 1. tom. epiſt.1.ad Heliodorum. Scribẽs quoque epitaphiũ Nepotiani presbyteri:qui ei caſulã,planetãm nunc dictã,cuius vſus nũc eſt in ſacrificio Miſſæ, moriẽs reliquit,ita ait. Quis crederet in tali illũ tẽpore noſtræ neceſſitudinis recordari? & luctãte anima ſtudiorũ ſcire dulcedinẽ? Apprehẽſa auunculi manu, hanc(inquit)tunicã, qua vtebar in miniſterio Chriſti, mitte dilectiſſimo mihi,ætate patri, fratri collegio:& quidquid à te nepoti debebatur affectus, in illum transfer,quem mecum pariter diligebas. Atque in talia verba defecit,auunculi manum mei recordatione contrectans,1.to.epiſt.3. In libro cõtra Luciferianos multis in locis, Miſſam ſacrificiũ eſſe,ita clarè,dilucidéque inuenies, vt nullus tergiuerſationi relinquatur locus:vnũ tantùm ſupereſt, quod addã teſtimonium: illud autem eſt Epiphanij Salaminæ Cypri Epiſcopi, qui cùm monaſterium quoddã in Eleutheropoli haberet, nec perſuadere poſſet Hieronymum,& Vincentiũ illius ſocium,vt animarum ſuſcepta cura, Miſſas ibi celebrare vellent:quod in agris, & ſolitudinibus ad agendam adoleſcentiæ peccatorum pœnitentiam dicerent ſe vocatos,Paulinianum D.Hieronymi germanũ fratrẽ,qui etiã ipſe, ne ad hoc ordinaretur, fugiebat, improuidè cõprehenſum,tento ore, ne reclamaret, diaconũ primũ, mox presbyterũ ordinauit: ſcribit autẽ ita. Cũ autẽ vidiſſẽ,quia multitudo ſanctorũ fratrũ in monaſterio cõſiſteret,& ſancti presbyteri Hieronymus,& Vincẽtius propter verecũdiã & humilitatem nollent debita nomini ſuo exercere ſacrificia,& laborare ī hac parte miniſterij,quæ Chriſtianorũ præcipua ſalus eſt: inuenire autem,& cõprehendere ſeruum dei non poſſes, eo quòd graue onus ſacerdotij nollet ſuſcipere, ſæpe fugiebat, & cætera,2.tom.epiſt.60.

Miſſio creaturarum ſpiritualium qualis,6.to.lib. 1. Didymi de ſpiritu ſancto,ſub finem. miſſionũ, & miſſorum, ſeu apoſtolorum quatuor genera, 271.b.

μισθωτὸς,4.tom.221.c.

Mites deus in iudicio dirigit,7.tom.79.b. mites,beati,quoniam ipſi poſſidebunt terram, 5.tom. 286.f.

μύτρα,vulua,5.tom.217.a.

Mitra,capitis inſigne, 5.tom.in cap.3. Zachariæ. mitræ mulierũ quid moraliter ſignificãt,4.t.34.d

Mna, vide ſuprà, Mina.

μνήμη κυρίᾳ, id eſt, memoria domini, 5.tom. 177. 178.b.c.

μνήμων, id eſt,recordans, Artaxerxis cognomentum, 4.tom.1136.d.

μνεῦις Ægyptiorum deus, 5.tom. 107.c.108.d. & 134. f.

Bos Oſiridi ſacer, quem in Heliopoli ſacerdotes alebant,ſic appellatur. Hunc & Apim boum nomine Ægyptij colebant. De Api, quomodo aleretur, ac immolaretur, latè hiſtoriam proſequitur Plinius lib.octauo cap. 46.

Moab de inceſtu & ebrietate conceptus, 4.tom. 156.d. nempe de Lot ſemine procreatus, 5. tom. 217.c.218.d. ex eius filia, 5.tom. 409. a. ex immunda commixtione natus in ſpelunca perioſa, 7.tom. 324.e. Moab & Ammon de ſtirpe Lot nati ſunt,4.to.564.d.e. Moab ſuperbus, 4.to.106.e. inimicus domini,de cuius genere vſque ad quartam ac decimam generationem, & vſque in ſæculũ non intrabit in eccleſiam domini, 7. tom. 314.e.

Moab, lebes ſpei domini eſt, 7.tom.324.e. interpretatur,de patre,ſiue aqua paterna, 4.to. 156.d. 5.tom. 369.a. 7.tom. 324.e. confundetur in Chamos,4.tom.203.c. conteretur, vt ſolent plaſtro palæ conteri, 4. tom.203.b.

Moab vrbs, quæ nunc, Areopolis appellatur, 5. tom. 480.f. eius ciuitatis muros motu terræ corruiſſe, 4.tom.106.f. metropolis Moabitarum, à qua tota eſt appellata prouincia, 5.to.218.d. prouincia eſt Arabum, quæ hodie Areopolis nuncupatur, 4.tom.106.c.

Moabitæ hodie circunciduntur, 4. tom. 552.f.

Moabitę nõ intrabunt in eccleſiã dei, 4.to.111.a.

Modeſtia quid ſit, 8.tom.238.e. modeſtia & cõtinentia quid inter ſe diſcrepant,6.tom.344. f.

Modicum ibi, modicũ ibi, 4.to.224.d.e.& 225.c.

Modin quis mons, 4.tom.1167.a. vnde fuerunt Machabæi, 4.tom. 239.c.1168.e.

Modius tegens,auditus eſt inobedientium, 6.to. 161.a.

Modus in omni re optimus,& laudabilis,9.tom. 19.c.d. Modum excedere etiam in bonis rebus, vitium eſt, 9. tom.21.b.

Mœchari quid ſit, 8.tom.401.c. mœchari in ligno & lapide,5.tom.105.c.

Mœchum & maritum palliũ breue cooperire nõ præualet,4.tom.227.b.

Mœnia in vrbibus pro ornamento ſunt, & munitiones in defenſionem,4.tom.690.c.

Mœotis palus,4.tom.in cap.38.Ezech.

Mola pro libidine,4.tom.333.b. vox molæ, quã deus ſe perditurum in Hieremia minatur, eſt vox doctorum, qui frumẽtum verbi dei conterunt, & populis in ſpiritualem cibum præbẽt, 4.tom.625.c. duæ in euangelio molentes in mola, ſynagoga, & eccleſia, quæ de eiſdem ſcripturis præceptorum dei farinam molunt,6.tom.119.c.120.d. duæ molentes in euangelio in mola etiam ſignificare poſſunt hæreſes, quæ de vtroque teſtamento molere videntur farinam doctrinarum ſuarum, 6.tom.119. c.120.d. molę leonum,quas confringet dominus, & molares dentes,gentis contra Hieruſalem aſcendentis, quaſi molares catuli leonis: Antichriſti, vel cuiuſque peruerſi dogmatis molares ſunt: qui intrinſecus latent, & non videntur, ne facilè vitentur, 5. tom.182.e.f. maiorum criminum apud Iudæos pœna erat, aſinaria mola ad collum ſuſpenſa in profundum maris demergi, 6.tom.81.c.

Moloch,Ammonitarum idolum,quod interpretatur, rex,4.tom.408.e.672.d.& 5.tom.131.c.

Monacharum regula,9.tom.603.a.b.& ſeq.

Monachus quomodo interpretatur, 9.to.530.c. monachi etymon, 9.tom.649.c. monachus in ſolitudine degere debet,9.tom.530.b. monachus, qui non vigilat,hunc verſum dicere nequit, anticipauerunt vigilias oculi mei, 7.tom.219.c.220.d. monachi ſunt, qui ad faciem miniſtrant domino ſuo,7.tom.387.c. monachi,ſunt martyres,7.tom. 350.f. monachi hoc faciunt in terris, quod angeli faciũt in cælis, 7.to.350.f. monachi officiũ, 9.to. 546.c. monachi in Bethlehem tempore D. Hieronymi,7.tom.13.b. monachi quibus horis orare debent, 7.tom.434.e. monachi mores quales eſſe debeant.9.tom.532.b.& ſeq. Monachi debeántne laborare manibus, 9.tom.550.a. monachi prima virtus eſt contemnere hominum iudicia, 9. tom. 554.d. monacho malo nulla beſtia ferocior, 9.to. 655.b. monacho nihil tã nociuum, quàm vicos & ciuitates circumire, 9.tom.712.c. monachum nihil deſtruit,niſi peccatum, 7.tom. 276. d. monachum perfectum in patria ſua eſſe non poſſe, 9.to. 530.d. monachorũ eſt, maximè in noctibus peccata ſua confiteri,7.tom.275.c. monachorum rectores quales eſſe debeant,9.tom.528.b.& ſequent. monachorum in Ægypto genera tria, 9.to.517.b. monachos dominus in domo inhabitare facit, id eſt, in quibus non habitat peccatum, 7.to. 193.b. monachorum regulam lege, 9.tom. Monarchiæ quatuor, 4.tom.1111.b.

Monaſteria Aegyptiorum nullum ſuſcipiũt abſque labore & opere, 9.tom.550.b. monaſterium monialium propter vitium ſimoniæ dirutum,9.to. 703.d. monaſteriorum clauſura qualis eſſe debeat,9.tom.624.b.

Moniales conſortiũ marium fugere debẽt, 9.to. 622. a. moniales quomodo ſe gerere debeant loquẽdo cum viris,9.to.619.a.b. moniales quomodo veſtiri debeant, 9.tom.626.a.627.a. monialiũ reuerẽtia & ſubiectio erga Abbatiſſam, 9.to.610.b. monialium opus, 9.tom.613.c. monialibus fas non eſt extra monaſterij limites pertranſire,9.tom. 623.a. moniales ſimoniã vitare debent, 9.t.607.d. propter ſimoniæ vitiũ extinctæ, 9.t.703.d. neque tangere nec retinere apud ſe pecuniam debẽt, 9.tom.606.a.

Monilia mulierum, quę vno ſermone omnia earum ornamenta ſignificant, 4.tom.34.d.

Monoceros

Monoceros & Rhinoceros idem, & quid myſticè ſignificet, 8.tom.140.e.

Monogamia, & eius laudes,1.tom.epiſt.11.

Mons ſanctus, quid ſit, 4.tom. 400. d. mons ſanctus, id eſt, vnigenitus dei filius, 7. tom. 21.c.

Mons ſpiritualiter, ſolus Chriſtus, 6. tomo. 157.b.

Mons magnus, qui terram vniuerſam impleuit, 4. tom. 1112.d. mons, qui iuſtitiæ, & ſanctitatis mereatur ſignificationem accipere, nullus eſt, niſi ſaluator noſter,4.tom.659.b. mons,pro alta iuſtitia,7.tom.75.c. mons montium, 6. tom. 157.b.

mons,pro vita æterna, 7.tom.45.c. mons carnis,7.tom.55.a. mons Oliueti cur inclytus appellatur, 4.tom.1169.e. mons, id eſt, Chriſtus, 7.to. 377.a. mons, id eſt, eccleſia, vel ipſe Chriſtus, 7.tom.20.e. mons, id eſt, diabolus, & homo ſuperbus, 8.tom.37.b. mons, qui diabolum,& Antichriſtum ſignificat, 5.tom.541.a. montis tranſlatio quid myſticè, 6. tomo.79.a. mons dei,ſapiẽtia,7.to.115.a. ſanctificatio,ibid. mons domini, 4.tom.15.c. mons domini præparatus in vertice montium, 5.tom.558.f. mons domini, mons ſanctificatus, 5.tom.558.e. mons domus domini præparatus in vertice montium, 7.to.20.e. mons domini in nouiſſimo dierum oſtenſus eſt, 5. tom. 351. b. mons domini excelſus eſt nimis ad montium cæturorum comparationem, 4. tom. 1011.a.

montes dei duo, & qui, 5.tom.606.d. montes dei,& montes ſæculi,quid diſcrepant, 5.tom.447. a.b. montes dei, id eſt, ſancti maioris meriti, 7. 115.a. montes ſancti qui ſint, 7.to.256.f.& 416.a.

Montes, id eſt, ſancti prædicatores, 7. tomo. 342.f.

Montes,pro magiſtris, & ſcripturarum notitiam habentibus, 764.e. montes, id eſt, angeli, & ſanctorum animæ, 4. tom. 396. d. 8.tom.26.c.

montes, id eſt, viri virtutibus excelſi, 4. tom. 246. f.

montes ænei, 5.tom.189.e. montes æterni, 4. tom.368.f. 5.tom.311.c.& 342.d. per montes, auctores ſanctarum ſcripturarum intelliguntur, 9.to. 491. d. montes magnos ſemper percutiunt fulgura, 6.tom. 173. a. montes pepererunt, 5. tom. 452.d. in montes nemo tranſmigrat, niſi qui paſſer eſt,7.tom.249. a. montes Iudææ turbati ſunt, quid ſit, 4.tom.48.e.f.49.a. per montes Iſrael auctores ſanctarum ſcripturarum intelliguntur, 9. tom. 495. c. montes tenebroſi ſignificant ſuperbos, 4.tom. 97. c. montes, qui regnant, 7.tom. 407.b. montes commouebuntur, 5. tom. 389.b.

per montes ſuperbi quique doctores intelliguntur, 8.tom.140. d. montes fumigant, quid ſit, 7.tom.307.a. montes exultabunt à conſpectu domini, id eſt, apoſtoli, 7.tom. 293.c. montes humiliabuntur, 5.tom. 148. f. montes exilient atque cantabunt, 4. tomo. 396.e. montes ſuperbi, 7. tom. 55. b. montes hæreſeon principes, & colles eorum ſucceſſores ſignificare, 4.tom. 959.b.

montes omnes quõdam pleni cultu dæmonum, 4. tom. 407. a. montes inſtar ceræ conſumentur & liquefient, 4. tom. 461.a. 7. tom. 290. c.

montes ſæculi ſunt tenebroſi, 5.tom.447.a.b.

montes non mutantur in valles, nec valles in montes: ſeruant enim naturam ſuam, 7.tomo. 425. b. montes per anagogen expoſiti, 5. tomo. 367.b. & 415. a. montes quid tropologicè ſignificant, 4. 758.f. montes moraliter interpretati, 5. tom. 389.b.

Montium fundamenta, quæ ſe eleuant contra ſcientiam dei,flamma comburentur,4. tom.472.d. & 7.tom.55.b. montium eſt, videre deum,5.tom. 452.d.

Montani hæretici arrogans præſumptio,7.tom. 323.b. Montani deliramenta, 4.tom. 4.

Montanus Cataphrygum hæreticorum auctor, 1.tomo. Sacerdotes & prophetæ hereticorum exciderunt mente propter ſiceram, & abſorpti ſunt propter vinum: quales fuerunt Priſca & Maximilla, earúmque princeps Montanus: qui quid dicerent neſciebant, 4. tom. 222. f. in quem hæreticum ſenſum Tertullianus eum ſecutus de monogamia ſcripſit, 6. tom. 444. f. ex illis Chriſti verbis, cùm auferetur ab eis ſponſus, tunc ieiunabunt, Montanus, Priſca, & Maximilla, etiam poſt Pentecoſten faciunt quadrageſimam, 6. tom. 29.c.

Phryx natione Montanus fuit, ab eóque Cataphrygarum hæreſis emerſit: vnam tantùm in trinitate ponebat perſonam, ſicut & Sabellius: pœnitentes non recipiebat: tres quadrageſimas ex præſcripto obſeruabat: epiſcopos non primo, hoc eſt, Apoſtolorum, ſed tertio ponebat loco, & (quod omnes ſuperabat impietates) ſpiritum ſanctum in ſe, ſuáſque ſeminas deſcendiſſe blaſphemabat: per quem & mundus ſaluaretur, qui nec per Moyſem, nec per Chriſtum ſaluari potuerit: Tertullianum & Proculum ſectatores habuit.

Moralis ſcientiæ definitio, 8.tom.290.c.

moralis philoſophiæ, & continentiæ ſectatores Pythagoras, Zeno, Stoici, Brachmanes, & Gymnoſophiſtæ, 4. tom. 804.d. multa præclara philoſophi de moribus ſcripſerunt, 4.tomo. 917. b. & ob vitæ continentiam, morúmque honeſtatem miraculum ſui præbuerunt, 4. tom. 804.d.

potiùs tamen laudarunt virtutes, & ſanctos mores, quàm eos ſecuti ſunt, 4. tom. 623. a. b. Salomon in prouerbiis hominem quaſi paruulum de moribus, & officiis docet: in Eccleſiaſte quaſi maturum ad contemptum mundi hortatur: in cantico canticorum tanquam perfectum ſponſi iungit amplexibus, 5. tom. 5. b. in Eſaia,phyſica, ethica, & logica continentur, prooemio in Eſaiam, 4. tom. A moribus inchoandum, vt inde ad ſpiritualia tranſcendatur, 4. tom. 679. b. moralis eruditio, & ſcientia viuendi aptat honeſtatem, 8. tom. in cap. 2. ad Galatas. Mores bonos corrumpunt mala colloquia, 8.tom. 509.c.

Moraſthi,viculus grandis in Paleſtina,qui interpretatur, hæres, 5.tom. 326.f.

Morbi pleriſque propter peccata contingunt, 6.tom.28.e.

Moria interpretatur, viſio: mons eſt, in qua Abraham filium ſuum Iſaac obtuliſſe narratur, 4. to. 632.e. 6.tom.37.a.

Mons vbi templum Hieroſolymitanum extructum erat,4.tom.632.e. ad eius radices in valle, Siloa fons fluit:in qua valle idõlo Baal filios Iudæi litabant, & amburebant: quòd filij Hennon vallis illa eſſet, Gehenna eſt appellata, 6. tom. 36.f.

inter Moriam templi montem,& montem Sion, vbi arx Hieruſalem erat, vallis iacet, 5. tom. 606.d.

Hic eſt mons ille, in quo Abraham filium ſuum Iſaac immolare voluit:in quo poſtea templum extructum eſt, in area Ornæ Iebuſæi,qui Iebus, Hieruſalem poſtea dictam incolebat: quòd templum, vt in ſecundo Paralipomenon ſcribitur, cœptum eſt ædificari in monte Moria, altera die ſecundi menſis. Gen. autem 22. vbi nos legimus, Vade in terram viſionis, Hebraicè legitur, Vade in terram מוריה Moria: vnde monti nomen fuit. Quam tamen vocem Aquila tranſtulit τὴν κατοπτείαν, hoc eſt, lucidam: Symmachus, τῆς ὁπτασίας, id eſt,viſionis. Hieronymus in quæſtionibus ſuper Geneſim.

Morini populi qui,& quales,4.tom.498.e.

Populi ſunt, qui vltra alias oras Calicium põtum, Iccium à Cæſare dictum, incolunt: vndeī in Angliam, ad Doueram breuiſſimus eſt traiectus: Has Orientalis, & Occidentalis Oceani anguſtias, faucéſque, quater eundo & redeundo in Angliam, cùm ad Catholicam fidem, & Romanæ eccleſiæ vnionem inſula illa, Iulij tertij Pontificis Maximi tempore reuerſa eſt,ego traieci,& ſchiſmatis abiurationi interfui, ſediſque Apoſtolicæ diplomata, legatíque facultates in parlamento (ſic enim regni illius vniuerſale vocant comitium)perlegi. Morinos extremos hominum vocat Virgilius: quòd orbis noſtri ea in parte fines,Oceanum tranſgredi, olim minimè crederetur: in quam ſentẽtiam dictum eſt ab eodem, Et penitus toto diuiſos orbe Britannos. Cadurci(inquit Plinius) Caleti,Ruteni,Bituriges, vltimque hominum exiſtimati Morini, immo verò Galliæ vniuerſæ, vela texunt. Et loquens de Britãnia. Hæc abeſt(ait)à Geſoriaco Morinorum gentis littore,proximo traiecto,quinquaginta millia minimum. Sic enim in Plinio legendum eſt, non quinquaginta millia millium: Siquidem breuior in Angliam traiectus,eo qui eſt à Caleto ad Doueram, non inuenitur: is autem noſtrum milliarium, xxx. antiquorum quinquaginta ſpatium reddit. Lata autẽm erat Morinorum olim ditio, Terouanámque Priſci nominis ſeruare adhuc putant veſtigia. Lineis autem texendis pannis, tenuitate miris, palmam gentibus omnibus Flandria præripuit. Quæ enim Bruxellis, Lillæ, & Teneræ mundæ fiunt, omnem celebratiſſimæ Arachnes vincunt induſtriam, Pallásque ipſa de palma contendere non auderet: à qua Arachnem ipſam ſuperatam, verſámque in araneam veteres fabulati ſunt. Portum autem Geſoriacum Morinorum Plinij, & Cæſaris Iccium, eundem eſſe, qui nunc Caleti dicitur, pro compertiſſimo exiſtimo.

Moriones qui dicantur,9.to.470.d.

μορφώματα,figuræ,& ſimulacra,5.tom.101.a.

Mors eſt,qua anima ſeparatur à corpore, 5. tom. 171.a. quæ fratres, & omne charitatis & propinquitatis diuidit nomen, ibidem. differt autem ab inferno,ibidem. mors eſt duplex, 9.tom.36.b.

mors vera eſt eorum,qui cum operibus mortuis ad inferos perrexerunt: vmbra autem mortis eſt eorum, qui cùm peccent, necdum de vita iſta egreſſi ſunt, 4. tom. 72.f. mortis regio, peccatorum regio dicitur, 4. tom. 664. e. fato ſingulis præſtitutam eſſe mortem, falſum: dei enim voluntate ex ignotis cauſis,modò acceleratur, modò (vt euenit in Ezechia) differtur,4. tom. 280.e.f.

mors intrabit per feneſtras noſtras, 5.tom.191.b.

mors, omnium tormentorum finis, 8.tom.46.e.

mors vitiorum eſt in anima, 8. tom. 54. d.

mors obrepit ſenectuti, 7.tom.406. f.407.a.

mors ab initio ſæculi noſtram perſequitur vitam,7.tom.158.e. vt mors in Adam data eſt, ita omnibus eius filiis dominatur, 7. tom. 159.b.

mors infixa primo ligno,6.tom.195.a. mors in ſæculorum fine deſtruetur,7.tom.159.b. mors & infernus quomodo differũt,5.t.171.a. mors inimica quando deſtruetur, erit vera redemptio, & vera libertas,7.tom.161.b.c. mors occidit mortem, 7. tom.187.c.188.d. mors & vita in manibus linguæ,7.tom.400.d. mors ſanctis eſt vmbra,& nõ veritas mortis, 7. tom.139. a. mors ſanctorum, ſomnus appellatur, 6.tom. 121.c. mors ſanctorum pretioſa, 5.tom. 370.d. mors peccatorum peſſima,7.tom.108.e. mors depaſcet infideles, 7.tom.150.f. mors in infernalibus anguſtiis ſolæ dominatur,7. tom.261.b. mors non ſaturatur occiſis & mortuis, 5.tom. 430.d. mors regnauit ab Adam vſque ad Moyſen, 4.tom.369.b. mors & infernus deum non laudabunt, 4.tom.284.e.

mors miſſa in iniquos, vt iuſtitiæ viuant, 5. tom. 455.b. mors & vita eſt in manibus linguæ, 9.to. 18.d. mors aſcendit per feneſtras noſtras, 4.tom. 552.d.& 5.tom. 410.f. mors, viro requies, cui clauſit deus viam ſuam, 4.tom.602.e. mors nouiſſima deſtruetur, 4.to.153.a. mors abſorpta eſt, 4.tom. 203. a. mors mortis, 4. tom. 146. f.

mors ſine morte, 7.tom. 42.e. mortis & vitæ duplices portæ,5.tom.249.c. mortis dies melior die natiuitatis,5.tom.40.f. mortis ſtimulus, peccatum, 4.tom.147.b. mortis portæ, 7.tom. 35.a.

mortis vmbra,quid,4.tom.72.f. mortis via lata, 5.tom.252.f. mortem dominus non fecit, ſed peccatum, 4. tom. 660.f. in mortem neminem ire, niſi per Adam, 9. tom. 472.b. mortem deſtruxit Chriſtus deus, 8.tom.33.b. mortem deus non fecit,5.tom. 364.f. mortem accipere, noſtrum non eſt,5.tom.310.c. mortem timere, humanæ fragilitatis eſt,4.tom.1176. e. morte omnia finiuntur, 5.tom.51.b. mors viro requies, 6. tom.427.c.9.tom.51.c. mors Hieronymi reuelata Cyrillo Epiſcopo,9.to.673.b.

Mori communi lege naturæ aliud, & aliud dei occidiſſe ſententia,4.tom.581.c. mori legi, eſt legis ceremoniis relictis, Chriſto adhærere: mori per legem, eſt per ſpiritum legis,litteræ legis perire,6. to.291.a. moriturum qui ſe cogitat,non facilè in peccata labitur,9.to.651.b.c.

Morticinum quid propriè, 4.tom.751.c.

Mortuus eſt,quicumque non credit,6.tom. 26.e.

mortui an lugendi,4.tom.581.c. mortui vocabuntur omnes in nouiſſimo ſæculorum in archangeli voce: atque in tuba dei de tumulis excitabuntur, 8.tom. 37.a. mortui Chriſtiani non ſunt lugendi, 9. tom. 557.b.

mortui resurgent, & resuscitabuntur, 5. tom. 120. d. mortui nihil nouerunt amplius, nec habent vltrà mercedem, 5. tom. 56. e. mortui non lugendi, 9. tom. 585. d. & sequent. mortui vitam non videbunt, 4. tom. 209. a. mortui viuentibus feliciores, 5. tom. 28. f. mortui vitam non videbunt, 4. tom. 212. d. mortui iudor, delitiæ sunt viuentis, 5. tom. 20. d. mortui mortuos sepeliunt, cùm peccatores defunctis vitam, iusta persoluunt, 5. tom. 263. b. c. mortuos Iudaicæ mulieres nudatis pectoribus lugent, lacertos manibus verberantes, modulata in planctum voce, mox cibos afferunt, & parentalia parant, 4. tom. 581. a.

mortui peccato, alios non viuificabunt, 4. tom. 209. c.

Mortuorum corpora viuificabit dominus, 4. to. 111. c. mortuorum resurrectio iuxta Ezechielis prophetiam, 4. tom. 991. a. b. mortuos tres suscitauit Christus, 6. tom. 190. f. 191. a. mortuus vitiis & peccatis, 6. tom. 11. a.

μόσοχ, 4. tom. 494. c.

Mosoch interpretatur, extensio, 4. tom. 496. c.

Mosoch interpretatur insania, 4. tomo. 965. b.

Mosoch, sunt Cappadoces, 4. tom. 917. b. & Mæones.

Iapher filius fuit Mosoch: ab eóque Cappadoces oriúdos Iosephus autumat: Hieronymus Mæones inde prodiisse magis vult, sunt autem Mæones Asiæ minoris populi, Lydi ab aliis appellati: quippe cùm Lydia (Plinio auctore) Mæonia olim nuncuparetur. Alibi tamen Hieronymus, in Iosephi descendens sententiam, Cappadoces Mosoch interpretatur, aut etiam Italos, 4. tomo. 917. b.

μότος, 5. tom. 118. d.

μοτόω, ibidem 20.

Motus animorum, est inchoatio cogitationis, 8. tom. 41. a.

Moyses tenuis, & gracilis vocis fuisse dicitur, 4. tom. 504. e. mansuetus plus quàm omnes homines super terram, 6. tom. 344. e. Moyses omni sapientia atque doctrina Aegyptiorum eruditus, 6. tom. 336. d. Moyses cur Aegyptiorum omnem sapientiam didicerat, 4. tom. 1105. c. Moyses Aethiopissam de gentibus duxit vxorem, 5. tom. 465. a.

solutis vinculis pedum, transiuit videre rubum, 7. tom. 119. c. accepit signa de terra, & de cælo, 4. tom. 60. e. in decem signis, id est, plagis, populum ex Aegypto liberauit, 7. tom. 230. e. cum virga, & serpente in ligno suspenso, Christi in cruce typus, 6. tom. 194. d. Moyses misit exploratores in mundum, 7. tom. 335. c. lege naturali iustificatus, 6. tom. 293. c. vt audiret vocem dei, tenebras, & caliginem intrauit, 4. tom. 137. b. c.

videbat vocem dei, 4. tom. 515. b. erat sanctus Israel, qui deum mente videbat, & oculis, 7. tom. 230. d. Moyses solus propè accedebat ad audiendum deum, 5. tom. 33. b. orabat deum in spiritu & veritate, & accedebat ad eum sensu & spiritu, 4. tom. 234. f. amicus dei, cui facie ad faciè deus locutus est, 6. tom. 443. a. loquebatur deo, quasi amicus ad amicum, 5. tom. 377. a. nesciebat, quia cornuta erat species vultus eius, 5. to. 265. c. manus in altum tollens, crucis sacramenta mõstrabat, 5. tom. 163. b. c. vexillo crucis superauit Amalech, 5. tom. 291. b. Moyses iejunans, familiaritate dei satiatus est, 4. tom. 417. a. de ciuitate munita exire non potuit, quid sit, 7. tom. 325. a. b. Moysi vultus glorificus, vt intelligi debet, 5. tom. 7. b.

Moyses typum Christi gerebat, 8. tom. 488. c.

de maledicto legis per Christum redemptus est, 6. tom. 301. a. deum offendit ad aquas contradictionis, 6. tom. 199. a in percussione stetit contra dominum, vt auerteret iram furoris eius, 4. to. 639. a. licet non est ingressus in terram repromissionis, non tamen periit, nec supplicijs æternis plectitur, 4. tom. 865. c. Moyses & Aaron propter aquas contradictionis condemnati sunt, ne terram repromissionis intrarent, 5. tom. 589. a. Moyses, Aaron, & Maria, tres pastores, vno mense concisi, 5. tom. 589. a.

Moyses, domini famulus, mortuus est in terra Moab per verbum domini, 6. tom. 439. b. Moyses in deserto mortuus, & nõ introiuit in terram promissionis, 7. tom. 222. f. Moyses mortuus & sepultus in terra Moab, in terra Arabiæ, 7. tomo. 258. d. Moysi sepulturæ locus, quia in cælum ascenderat, in terra non potuit inueniri, 5. tom. 281. c.

Moyses potuit successores sui principatus, suos filios facere, & posteris propriam relinquere dignitatem: sed extraneus de alia tribu eligitur Iesus, vt seiremus principatum in populos, non sanguini deferendum esse, sed vitæ, 6. tom. 443. a.

Moyses quot annos vixerit, 8. tom. 319. a.

Moysi quinque tantùm libros à Septuaginta interpretibus translatos fuisse, 4. tom. 756. f. 757. a.

Moyses & Helias in trãsfiguratione Christi quid significant, 4. tom. 1053. a.

μοχθηρός, 5. tom. 543. a.

Mulier, vas infirmum, 5. tom. 377. b. c. mulier, gloria est viri, 4. tomo. 1062. e. mulier, caput omnium malorum, quia per illam mors in orbem terrarum introiuit, 5. tom. 47. b. mulier ex viro, vir per mulierem, 6. tom. 461. a. mulier propter virum creata, non contrà, 5. tomo. 377. c.

mulier ad casum facilis, 5. tom. 48. e. mulier amarior morte: laqueus venatorum, & cor eius sagena, & vincula sunt eius manus, 5. tom. 47. b.

mulier facit adolescentium euolare corda, 5. to. 47. c. mulier pretiosas animas virorum capit, 5. tom. 47. b. mulier lasciua venerias adorat voluptates, 5. tom. 219. c. mulier, quæ proprium deuorauit filium, famis tempore, 4. tomo. 755. c.

mulier, pro omni peccato sumpta, 5. tom. 47. c. mulier bona vix inueniri potest, 5. tom. 48. d. e.

mulier sterilis non derelinquens semen ex septem fratribus, quid mystice, 6. tom. 182. d. mulier in medio amphoræ sedens, 5. tom. 545. c.

mulier Syrophœnissa, ecclesiæ Romanæ matris nostræ, figura, 6. tom. 169. a. mulier, quæ fermentum accepit, &c. quæ sit tropologicè, 8. tom. 56. d. mulier fortis cur ecclesia catholica vocetur, 8. tom. 270. f.

mulier, id est, ecclesia, caput conteret serpentis, 7. tom. 33. c. mulierem non tangere, bonum est homini, 4. tom. 174. c. mulieris vox omnis ignita diaboli est sagitta, 9. to. 618. c. à muliere captus deducetur ad mortem, 5. tom. 47. c. ex muliere & per mulierem differunt, 8. tom. 558. c. mulieres viris suis subditæ sint, 6. tom. 421. b. mulieres sparsis crinibus, nudatísque pedibus, voce modulata omnes ad fletum concitantes, 4. tom. 551. a. b.

mulieres, quæ perdunt ornamenta virtutum, 4. tom. 33. b. mulieres extento collo ambulantes, 4. tom. 33. b. mulieres in lunæ similitudinem bullas habentes, 4. tom. 34. d. mulieres vento, flatúque raptatæ, 5. tom. 546. f. mulieres cur debeant esse velatæ, 8. tom. 492. e. mulieres septem apprehendent virum vnum, 4. tom. 36. d. 5. tom. 568. d.

Mulieres septem. i. septem gratię spiritus sancti, 4. tom. 36. c. mulieres, quæ fructum suum comederunt, 4. tom. 696. f. mulieres in populo Iudaico de substantia sua victum, atque vestitum præceptoribus ministrabant, 6. tom. 143. c.

mulieres præclaræ tã apud Iudæos, quàm ethnicos, quænam fuere, 5. tom. 463. d. mulierum sanctarum nulla, excepta Rachel, cum dolore peperisse, legitur in scripturis sacris, 5. tom. 356. f. mulierum sanctarum nulla in genealogia saluatoris assumitur, sed hæ, quas scriptura reprehendit, 6. tom. 1. b. à mulieribus quanti viri decepti, 5. to. 377. c.

mulieribus fucatis ac dissolutis auferetur vniuersa cæsaries, & fœda calui ties apparebit, 4. tom. 33. c.

vbi Multiloquium, ibi frequenter mendacium, 9. to. 660. c.

Multitudo non valet cum Iesu ad montana conscendere, 4. tom. in cap. 16. Ezechielis. multitudo peccatum facit inultum, 4. tom. ibidem cap. 42.

multitudini populorum, veh, per Esaiam dicitur, quòd maior mundi pars sit infidelis: & quòd multi sint vocati, pauci verò electi, 4. tom. 167. a. multi sunt vocati, pauci verò electi, tractatur, 9. to. epistol. 8. de scientia diuinæ legis, pag. 3. à principio.

Mulus in bonam partem pro sterilitate, & continentia sumitur, quibus insedit Dauid, & Salomon: in malam, ibi: Nolite fieri, sicut equus & mulus, quibus non est intellectus, 4. to. 497. c. muli in sacris scripturis, dupliciter accipiuntur, 4. tomo. 497. c.

Mũdus Græcè κόσμος, ab ornatu dicitur: quo nihil pulchrius oculis aspicimus, 5. t. 303. c. nihil ornatius, 5. to. in cap. 9. Zach. qui secundũ Platonem, nedum secundum sacras scripturas factus est, 4. to. in cap. 47. Ezech. creatus est, vt habitaretur, 4. tom. 327. c. antequam cõderetur, angeli cum deo fuerunt, eíque per multas æternitates seruierunt, 6. to. 441. c. quæ mundum præcesserunt, & quæ sequẽtur, ignoratur: vide 3. to. quot sint, & quales, secundum Origenem, tractatur, 2. tom. mundus totus ad deum comparatus, est pro nihilo, 5. tom. 7. c.

mundi quattuor cardines, 4. tom. 730. e.

mundi climata quattuor præcipua, 7. tom. 317. c.

mundus iste an fit vnus, qui ab initio sęculi, quo factus est Adam, vsque ad terminum suum voluatur, ac transeat, 6. tom. 375. a. mundus duplex, 8. tom. 123. b. mundi plures secundum Clementem martyrem & Papam., 6. tomo. 375. a.

Plures mundi vnius, & incognitas partes, ita appellat cùm ait, Oceanus, & mundi qui trans ipsum sunt. In quem sensum is quem Hispani auctore primum Christophoro Columbo Genuensi, & deinde Americo Vespucio Florentino, inuenerunt, nouus appellatur orbis, cùm tamen non alter à priori, sed illius tantùm pars sit vltra Oceanum olim, inexplorata. mundus, est lacrymarum vallis, 6. tom. 171. a. mundus ærummis atque pressuris plenus, 7. tom. 143. c. mundi tanta malitia, vt ad integrum boni statum vix redire valeat, 5. tom. 12. f. mundus in maligno positus, 5. tom. 19. a.

mundus iste, domus diaboli, 4. tom. 1121. c.

mundus iste est spelunca, quia lumen perfectum non habet, 7. tom. 403. b. mundus omnis, dei domus esse perhibetur, 5. tom. 439. a. mundus sex diebus consummatus, 4. tom. 1027. c. mundus ad quid hominibus datus, 5. tom. 24. e. f. mundus totus deo seruit, & præceptum eius meminit: & homo solus non meminit, 7. tom. 424. f. mundus propter velocem volubilitatem suam, torrẽtis nomine appellatur, 8. tom. 152. e. mundi administratio perfecta, 5. tom. 10. d. mundus per Christum deo reconciliatus, 4. tom. 322. d. mundi ciuitas variis languescit vitiis, 6. tom. 155. c.

Mundus quæcumque continet sunt vana, 5. to. 7. b. ante mundum præterita, & post mundum futura scire non possumus, 4. tom. 52. d. mundi quando erit finis, 5. tom. 8. e. mundus ad finem declinat, 5. tom. 577. c. mundi finis cur ignoratur ab hominibus, 6. tom. 119. c. mundus pertransit, ac desiderium eius, 4. tom. 358. d. mundi consummationis typus, Babylonis vastitas, & euersio, 4. to. 104. f. si mundus esset æternus, numquam dies appellarentur nouissimi, 4. tom. 1110. e. f. in mundi fine vniuersa mouebuntur, 5. tom. 388. d.

mundus an peribit, 4. tom. 662. e. mundus an igne concremandus, 4. tom. 670. f. mundus igne succendetur, 4. tom. 895. c. mundus igni perieturus etiam ex opinione philosophorum, 4. to. 357. d.

mundus suo fine senescit, 5. tom. 7. c. an mundus peribit, 4. tom. 499. a. mundus iste non peribit, sed mutabitur in melius, 4. tom. 357. c. & 7. to. 288. ante mundi tempora, sæculorum æternitatem extitisse, 6. tom. 441. c. mundi contemptus martyrio comparatur, 8. tom. 500. e. mundus mundo corde conspicitur, 6. tom. 11. b.

Munitiones dicuntur, quibus vrbs clauditur, ne quis obsessorum possit effugere, 4. tom. 747. a.

munitio ad cuius destructionem arma spiritualia Christianorum esse dicit Apostolus, est omnis altitudo, quæ se contra dei scientiam eleuat, 5. tom. in cap. 7. Nahum. Vt sunt philosophorum, & dialecticorum sophismata, veritatem impugnantia, 5. to. in cap. 9. Zachariæ, pag. 574. e. illa, ad quam conuertendos hortatur Zacharias vinctos in lacu, seu detentos in sinu Abrahæ, paradisum significat, 5. to. 574. e. f.

Munus à manu, lingua, obsequio, 7. tom. 82. e. munera dei, sunt sanctorum virtutes, 7. to. in psal. 27. munus abscondito extinguit iras, 8. to. 236. d. sacerdos & propheta munus captãtes, & secũdũ illud, voces domini, aut gratias spiritus sancti vendicantes, arguuntur, 5. to. 349. c. munus, quod ex me est, tibi proderit, 6. tom. 66. e. qui excutit manus suas ab omni munere, iste in excelsis habitabit, 7. tom. 47. c.

Munera

munera conturbant iudicium veritatis, 7. tom. 47. c. munera excæcant oculos, etiam sapientium, 4. tom. 260. c. 695. c. & 5. tom. 42. d. 251. b. & 349. c.

munera accipientes iudices, & propterea iudicii subuertunt, & non æquam ferunt sententiam, acriter arguuntur, 5. tom. 349. c. Nec bonum est Saul exemplum, cuntis ad Samuelem, cùm dixit se ire non posse, quod pretium non haberet, quod daret prophetæ: cui respondit puer, se quartam sicli partem habere, quæ dari posset: Quia non legitur, aut illum dedisse, aut Samuelem accepisse: & si acceperit, in templi tantum stipem tantillum pecuniæ accepit, 5. tom. 349. c.

Murenulæ mulierum quid tropologicè, 4. tom. 34. e.

Murmurandum non est contra episcopos, 9. to. in sermone 32. de quadragesima. murmuratio cõtra deum, est, peccata excusare, & fragilitatem carnis obtendendo, in naturæ conditorem culpam referre, 4. tom. in cap. 54. Esaiæ.

Murmuratores Israëlitę à serpentibus perierunt, 7. tom. 315. a.

Murus templi diuidẽs inter sanctuarium, & vulgi locum, 4. tom. 1044. d. murus æneus, qui nulla violatur rubigine, nec cæsus imbribus deperit, sed vetustate fit fortior, 4. tom. 507. c. muri excelsi per parabolam explicati, 4. tom. 22. d. e.

Musæus, presbyter Massiliẽsis, quæ egerit, & scripserit, 9. tom. in catalogo illustrium viror.

Muscæ idololatriæ significant sordes, 4. to. 63. c.

muscarum idolum, Beelzebub, 5. tom. 62. d. musca mystice Ægyptius vocatur in Esaia, propter immunditiam idololatriæ, 4. tom. 63. c. quæ moriens perdit in Ecclesiaste suauitatẽ vnguenti, dæmon est, qui credentes tentando, relinquit in eis immunditiæ suæ odorem, 5. tom. 61. b. Et hæc est illa Musca, quæ principatur fluminibus Ægypti, 5. tom. 61. b.

Ab eáque Beelzebub dicitur, qui interpretatur, idolum muscarum, aut vir muscarum, aut habens muscas, ibi. Vel malus, qui suo consortio multos bonos corrumpit, est musca illa, quæ moriens vnguenti suauitatem perdit, ibidem.

Musco fragant hæretici, 4. tom. in cap. 23. Hieremiæ.

Musica quid sit, 4. tom. 469. b. musica non est scientia pietatis, 6. tom. 440. f. musica in luctu, importuna narratio, 4. tom. 724. f. musica ad dei cultũ instituta: ad hoc enim Dauid Leuitarum ordines, & organorum reperit varietates: Nos autem ad voluptatem, & luxuriã illam conuertimus, 5. to. 259. b. c. Et canere igitur, & psallere, & laudare dominum magis animo, quã voce debemus. Hoc est quippe quod dicitur: Cantantes, & psallentes in cordibus vestris domino. Audiant hæc adolescentuli: audiant hi, quibus psallendi in ecclesia officiũ est: deo non voce, sed corde cantandum: nec in tragœdorum modum guttur, & fauces dulci medicamine colliniendas: vt in ecclesia theatrales moduli audiantur, & cantica: sed in timore, in opere, in scientia scripturarum. Quamuis sit aliquis (vt solẽt illi appellare) κιθαρῳδός, si bona opera habuerit, dulcis apud deum cantor est. Sic cantet seruus Christi, vt non vox canentis, sed verba placeant, quę leguntur: vt spiritus malus, qui erat in Saule, eiiciatur ab his, qui similiter ab eo possidentur, & non introducatur in eos, qui de dei domo scænam fecere populorum: Hæc Hieronymus. Epheſ. 5. 6. tom. 420. d. e.

Integrum posuimus testimonium, vt hæreticorum error agnoscatur, qui musicam, omnémque cantum ab ecclesiis eliminarunt: & vt catholici, qui eam retinent, agnoscant, quomodo canere deo, in eius debeant laudes, animo scilicet primum, deinde voce: Et quod vir bonus, etiam si insuauem, & ingratam habeat vocem, bonus tamen apud deum sit cantor, 6. tom. 420. d. e.

mutatio est de bono in malum, vel contrà, 4. to. 1115. c. & sancti, & peccatores mutantur. 1127. b.

solus deus immutabilis est, 6. tom. in cap. 1. epist. ad Galatas. ex hominum mutatione deus sententiam mutat., non se, 4. tomo. 192. f. Hæc de re vide suprà, in voce, Deus. vitæ genus multi mutant, vt mutent fortunam, 4. tom. 192. f.

Mutatoria mulierum, 4. tom. 34. f.

Muth, 6. tom. 471. a.

Mutus, κωφὸς Græcè: qua voce tam surdus, quàm mutus intelligitur, 6. tom. 31. c. mutus mystice est is, qui ad laudes dei occlusum habet os, & linguam præpeditam, ibid. sanatur mutus, cùm tacẽs, priùs os in dei laudes laxatur, 6. tom. 47. a. mutorũ lingua aperto sermone dominũ confitebitur, 4. tom. 255. b

Mutuum acceperunt homines à domino, id est, quinque sensus corporis, &c. 7. tom. 119. b.

μύωξος, 4. tom. 493. c. Glirem hoc nomine intelligere videtur: quem tamen Græci ἔλεον vocãt, μύωξον verò bufonẽ. Murum specus atque latibula μυωξία apud Suidam sunt. Vox Hebraica in eo Esaię capite, in templi tantum stipem tantillum pecuniæ accepit, 5. tom. 349. c. quæ Leuitici 11. pro mure vertitur, tã à Hieronymo, quàm à Septuaginta.

Myricè, 4. to. 586. d. arbor nota, modica, & iuxta aquas prouenientes: capillamẽtis magis, quàm foliis insignis. Humiles myricas appositè, vt cæteris in omnibus, Virgilius dixit. Tamaricẽ vulgus appellat, crateráſque ex ligno ad absumendos lienes formant.

Myrmico leonis animalis natura, 9. tomo. 198. b.

Myrmidones ex formica natos, 9. tom. in Symbolo Ruffini, pag. 4. à principio.

Mirmix, id est, formica: cui comparatur diabolus, 8. tom. 16. f.

Myrrha mortalitatem signat, 8. tom. homilia 1. in cantic. cantic. myrrha pro sepultura, 7. tom. 141. c. myrrhæ vis & natura, 8. tom. 360. f.

myrrhim, genus arboris, 8. tom. homilia 3. in cantic. cantic.

Myrteta angelicas significant potestates, 5. tom. 526. d.

Myrti significant prophetas & sanctos viros, 5. tom. 525. a.

Mysteria diuina appellantur cælum, 7. tom. 417.

mysterium obscuritatem subindicat, 8. tom. 511. c. 512. d. ea significatur per rerum naturas, 9. tom. epist. 21. de celebratione Paschæ. nec pandenda, nec penitus abscondenda, 8. tom. homilia 2. in cantic. cantic. pag. 2. ante finem. mysterium corporis & sanguinis Christi, 7. tom. 73. a. mysterium appellatur quidquid ab hominibus ignoratur, & occultum est, 4. tom. 1110. d.

Mysticus sensus à tropologico in hoc differt, quòd mysticus altior tropologico sit, vt qui de sacratioribus, cælestibúsque loquatur, cùm tropologicus ad mores potiùs spectet, 4. to. 830. d. e.

μύθρας, nomen, quo ethnici deum appellabant, 5. tom. 229. c.

N

NAason, princeps tribus Iudæ, 6. tom. 1. b.

Nabaioth Ismaëlis primogenitus, à quo solitudo trans Arabiam frugum inops, & pecorum plena Nabaioth appellatur, 4. to. 438. d. & Gen. 25.

interpretatur נביות Nabaioth, prophetiæ, 4. to. 438. d. Nabathenam regionem hanc esse scribunt, à qua Nabathæi populi Plinio Nomadibus confines, Petra oppido inaccessis mõtibus sito insignes: Arabiæ scilicet populi Syrię cõtermini, ab Euphrate vsque ad mare rubrum pertingentes.

Nabal Carmelius, homo stultus, & iniquus, qui vxorem habuit Abigail, 4. to. 236. d. e. & 5. to. 211. b.

interpretatur, stultus, 4. to. 1066. e. f. & insipiẽs, 7. to. 43. a.

Nabo, ciuitas, in qua erat chamos idolum Beelphegor, 4. tom. 106. f. est ipsum etiam idolũ, quod interpretatur, prophetia, ac diuinatio, quàm post euangelij veritatem in toto orbe conticuisse significat Esaias, 4. to. 329. b. interpretatur & sessio, 4. to. 157. a.

Naboth lapidatus, quia benedixerit deum, ac regem, 6. to. 304. d. e. ob Naboth sanguinem deleta est domus Achab, 5. tom. 87. a. Naboth typum gessit Christi, 5. to. 89. c. & 6. to. 303. c.

Nabuchodonosor, rex Chaldæorum, 5. to. 417. a.

idem rex Babylonis decipietur superbia sua, 5. to. 429. c. hic anno quinto Ioakim regis Iuda suscepit imperium, 4. tom. 624. d. Syriam & Ægyptum capit, 4. tom. 243. b. Arabiam destruit, 4. tom. 901. c.

Tyrum, & cæteras illius littoris vrbes capit, Ezechielis XXVI. & XXVII. cap. & ibi Hieronymus. ter contra Iudæos bellum mouet, 4. to. in cap. 37. Ezec. primò tulit Iechoniam, secundò Ioakim, tertiò Sedechiam, 4. tom. 748. f. Hierusalem vnà cũ templo diruit, 4. tom. 748. f. contra dominum superbiens, rex verus Babylonis, 4. tom. 137. a. vastator, 4. to. 538. f. appellatus leo, 5. to. 253. c. Danielem adorauit, 4. to. 1112. f. cur dei columba vocatur, 4. tom. 942. a. cur vocatus dei seruus, & columba, 4. to. 97. c. cur vocatur sanctus, 4. t. 607. a. 625. a. hunc mundum significat, 5. to. 430. c. in iudicii sui, in somniis futura cognouit, 5. to. 308. d. 6. to. 23. a. huic deus mysteria suæ dispensationis reuelauit, 4. to. 1110. f. Nabuchodonosor de cælo ad inferos corruit, 4. to. 149. a. huius cadauer pollutum & confossum iacebit in superbiæ montibus, ac deducetur ad inferos, 4. t. 150. c. f. Nabuchodonosor versus in amentiã, septẽ annis inter animalia bruta vixit, & herbarum radicibus alitus est, &c. 4. to. 102. f. & 1120. f. acta per septem annos pœnitentia, in regnum restitutus, 5. to. 319. b. formã nõ amiserat, sed mentẽ, 4. to. 1125. a. nisi oculos leuasset in cælũ, sensum pristinũ nõ recepisset, 4. t. 1125. a.

stirps inutilis incendio præparatus, 4. tomo. 150. c.

de Nabuchodonosor stirpe nullus remãsit, quin occisus fuerit, 4. to. 103. c. Nabuchodonosor proiectus est de sepulchro suo: nec in morte à cruciatibus conquieuit, 4. to. 150. d. diaboli typus, 4. to. 636. f. & 4. to. 909. b.

Nabuchodonosor (vt ex Beroso in historia Chaldæorũ Iosephus in decimo antiquitatũ volumine ca. XII. & XIII. refert) vocatus est tã pater, quã filius: filius tamen insignior fuit & magnus cognominatus est, ab eóq; gesta sunt omnia cõtra Iudæã, quæ sacris in litteris continentur. Ipse enim, patre cõmittente bellũ, Ægyptum debellauit: vnde post mortẽ patris ad regnũ vocatus, Babylonẽ accessit, ibíque imperij coronã suscepit, & præclara multa ædificia, hortósq; pẽsiles in vrbe extruxit. Vixit autẽ Nabuchodonosor senior annis quadraginta, regnauítque annis viginti & vno. Cui succedẽs filius Nabuchodonosor & Tyrũ annis tribus & decẽ mẽsibus obsidens cepit, & ea quę sacris litteris memoriæ posterũ mandata sunt, & quæ nos infrà ex Hieronymo collegimus, peregit. Hoc mortuo Euilmarodach ei successit in regnũ, qui annis XVIJ. regnauit. Mox Neglisar annis XL. deinde Laborsardach mẽsib⁹ nouẽ. Postremò Balthassar annis decẽ & septẽ. Hæc omnia Iosephus ex Beroso recenset: Iunioris Nabuchodonosor mentionẽ fieri asserẽs etiã à Megasthene in quarto Indicarũ rerũ: Itẽ à Diocle in secundò colonorũ libro, & Philostrato in historia Indiæ, & Phœnices. Liber quidã, qui Metasthenis nomine vulgo circumfertur (quisquis fuerit auctor) scribit Nabuchodonosor seniorem regnasse annis XXXV. Iunioré XLV. Euilmarodach, quẽ Amilinũ cognominat, annis XXX. Neglisar, quẽ ipse Reg Assar, & Iosephus Egressar vocat, annis tribus: Laborsardach, quẽ Lab Assar Dach nominat, sex. Et Balthassar postremũ quinque. Hieronymus dũ quadraginta tribus annis regnasse Nabuchodonosor prodit, de iuniore, non de seniore intelligit: quippe qui ei Euilmarodach successorẽ facit. Quì annorũ numerus proximè ad Metasthenis supputationem accedit.

Nabuzardam, princeps militiæ, 4. to. 64. e.

Nadeb & Abiu ad altare domini alienũ obtulerunt ignem, & iccirco igne diuino cõsumpti sunt, 4. to. 932. f.

Nahum propheta vbi natus, 5. to. 385. c. interpretatur, παράκλησις, id est, consolatio, 5. to. 177. b. & 385. b.

Naid regio, posita contra Edõ, secundũ Lxx. vbi Cain post occisum Abel fratrẽ habitauit: vbi enim editio nostra legit Genesis quarto. Egressũsq. Cain à facie domini, habitauit profugus in terra ad Orientalẽ plagã Eden, Lxx. legunt, καὶ ᾤκησεν ἐν γῇ ναὶδ κατέναντι ἐδὲμ. Et habitauit in terra Naid è regione Edõ. Corrupta tamẽ lectio est, & pro ἐδὲμ legẽdũ est ἀδὲν: quippe cùm in Hebraico עדן hedẽ scriptũ sit, idẽ prorsus nomẽ vnde paradisus dictus est גן עדן: Pro profugo, Hebraicus codex legit נוד: quã vocẽ pro loco Lxx. acceperũt, iod pro vau interim legẽtes, hoc est נוד Naid, pro נוד Nod. Hieronym⁹ profugum vertit, & sequentẽ vocem קדמת quam Lxx. κατέναντι reddiderunt, pro Orientali accepit plaga.

Interpretatur Naid fluctuatio, 4. tom. 819. c.

Naim, vbi ad portas filium viduæ Christus suscitauit, Galilææ vrbs, contra Meridiem iuxta Endor posita, secundo millario à monte Thabor, & à Nazareth Christi patria nõ longè distans. Hieronymus in libro de locis Hebraicis.

Naphtha quid, & vnde conficiatur, 4.to. 1117.b.
Babylonij bituminis πηγὴ νάφθας, hoc est colamen.
Naphtha penes Dioscoridem est, liquidum scilicet bitumen, vt Eratosthenes vocat: cuiusmodi est illud quod Mutinensi in agro Petroleum appellatur, aut quod eiusdem generis aquæ superinnatans in Vestinis colligitur. Copiosè circa Babylonem, & Susidem Naphtham prouenire veteres scribunt. Et nigram & candidam Naphtham, geminis fontibus in Babyloniæ agro emergere Possidonius auctor est. Candidam liquidum appellat sulphur, ignes ab eo contrahi scribens. Nigram, quòd liquidum vocat bitumẽ, olei vice lucernis subministrari asserit.

Nardus singulariter & pluraliter quid significet, 8.tom. 345.a. nardus, Christus est, sicut panis, & fons, ibid. qua ratione eo sponsus inungatur: & quid sit, nardum dare odorem suum, ibid. nardus pistica, cuius erat vnguentum Mariæ Magdalenæ, secundum D. Ioannem, quo vnxit pedes domini, 5.tom.81.a. & 6.tom.127.b. significat autem εἰλικρινῆ, pistica, veram, & non adulteratam nardum, id est, vnguentum fidelissimum, 5. tom. 81.c. 6.tom. 127.b.

Nardi naturam, & genera latè apud Dioscoridẽ libro primo inuenies: pisticam autem nardum tam Marcus xiiii. quàm Ioannes xii. capite Græcè appellant: eámque Hieronymus lectionem tuetur. Inualuit tamen in Marco, vt pro pistici, spicati potius penes Latinos legatur: quamuis Græcam lectionem manuscripta Latina exemplaria aliquot adhuc retineant. Celebris est enim, & in vnguentis præcipui odoris nardi spica apud Dioscoridem, Galenum, Plinium, & omnes veteres quam breuem in Syriaca nardo Dioscorides, in Gãgetide autem oppletam, & à radice comatam, vnáque conuolutam, ac grauiter olentem facit. Montanum autem genus odoratius esse scribit, spica tamen breui, sicut Samphariticum magna. Ab hac spica, spicati nomen apud Marcum huiusmodi inuenit vnguentum. Siue spica illa sit, & aristæ genus in cacumine proueniens, vti Plinio placuit: siue radix ipsa, spicata, ac spicæ similis, vt recentiores rectius contendũt. Pseudonardum verò, seu falsam nardum aliud non esse quàm nostratem Lauandulam, mihi (quæ multorum eruditorum sententia est) non displicet. Cæsiam hanc Virgilius appellauit, dum in Bucolicis ita scribit.

Tum cæsia, atque alijs intexens suauibus herbis,
Mollia lutea pingit vaccinia calthæ. Et in Georgicis:
Hæc circum cæsiæ virides, & olentia latè
Serpylla, & grauiter spirantis copia Thymbræ.

Nares dei quid indicent, 9.tom.151.d.

Nascitur nullus absque dei volũtate, 7.to.398.c. non nasci melius, quàm æternos perpeti cruciatus, 5.to.29.a.

Nasus & aures adulteris, & stupratoribus præcidebantur, 4.tom.889.a. habere spiritum in naribus, idem est, quòd respirare, 4.tom.in cap.2. Esaiæ, sub finem. ponere circulum in naribus, est superbiam frenare, & blasphemantia ora constringere, 4.tom.278.c. ramum naribus applicare, subsannare ac deridere significat: sicut & rauca nare sonitum edere, 4.tom.in cap.9. Ezechiel. tunc putredo in nares ascendit, cùm peccata nobis fœtent ac putent, vt dicitur in Osee, 5.to.240.f.

Natalis domini dies celebratur in memoriam, 9. tom.epist.21. de celebratione Paschæ de ea sermo, 9.tom. natalis dies à nullo alio celebratus in sacris litteris scribitur, nisi à Pharaone, & Herode: vt quorum par erat impietas, esset & vna solemnitas, 6.to.60.f.

Nathanaël, verus Israëlita, in quo dolus nõ erat, 4.to.1012.f.

Nathinneis respondent Subdiaconi, 9. tom. de septem ordinibus ecclesiæ.

Natiuitas secunda soluit primam natiuitatem, 4. tom.714.d.

Natura omnis recipit malum, excepta dei natura, 9.to.319.c. natura humana, corruptione vitiata, 8.tom.47.c. natura diuina non est diuisibilis, 9.tom.327.d.

Naturalis disciplinæ definitio, 8.tom.290.c.

Naue à deo quidem est Apostolus cõstitutus, sed per hominem Moysen, 271.b.

Nauis leuitatem designat qui circumferuntur omni vento doctrinæ, 8.tom.267.a. nauis apostolorum ventis agitata, ecclesiæ figura, 6.tom.65.a. naues bonæ quid tropologicè significant, 4. to. 22.f.

Nazaræus, id est, sanctus domini, 4. tom. 768.c. & 6.tom.6.d. interpretatur variè, 4.tom.80.f.

Nazaræi sancti domini sunt, 4.tom. 768. e.

Nazaræorum viuendi modus admodum mirus, 4.tom.47.a. Nazaræorum nomine abstinẽtium, & continentium vita signatur, 4. tom. 716. e.

Nazaræi vinum & siceram non bibentes, 4.tom. 175.c. cur comam nutriebant, 8.tom.493.c. non radunt capita sua, 4.tom.768.c. comam domino nutriebant, 5.tom. 276.f. omne, quod inebriare potest, non bibebant, 5.tom. 223.c. sponte se offerunt, & quicumque aliquid vouerit, & non impleuerit, voti reus est, 4.tom. 1062.f. Nazaræus vocatur Christus, quia omnis scriptura eum sanctũ commemorat, 6.to.6.d.

Christus Iesus hoc vocatus est nomine, quia omnis scriptura eum sanctum commemorat, 6. tom. 6.d. vel quia de eo prædicens Esaias scribit: Exiet virga de radice Iesse, & נצר Nazaræus de radice eius conscendet, 6.tom.6.d. flos enim Nezer dicitur: quo nomine etiã Nazaræus significatur, & per hanc litteram ץ Zade, Nazaræi nomen in crucis titulo, qui Romæ in ecclesia sanctæ Crucis in Hierusalem, magna cum reuerentia asseruatur, scriptũ est. Nazarenorum nomine Iudæi Christianos in synagogis suis blasphemant, 4. tom. 367.a. Nazaræi (Christianorum scilicet Iudaizantium genus) Christum vnà cùm lege recipiunt, 4. tom. 69.a.

Nazaræi vetus & nouum seruant testamentum, 4. tom. 823.a. habent euangelium Hebræo sermone conscriptum, 4.tom.88.e. quod vocatur à plerisque (falsò tamen) Matthæi authenticum, 6.to. 45.d.e. quo vtuntur Ebionitæ, ibidem. hoc ex Hebræo in Græcum Hieronymus transtulit, ibid.

testimonia aliqua, quæ ex eo Hieronymus profert, si scire cupis, quære, 4. tom. in cap. xi. Esaiæ, procemio in cap. 65. Esa. in ca. 16. Ezec. in. 18. c. & 6. t. in ca. 6. Matt. in ca. 16. & in ca. 23. & 27. eiusdẽ Matt.

Nazaræi quomodo exponunt illud Esaiæ: conuertimini, sicut in profundum necessitatis, filij Israel, 4.tom. in cap. 31. Esaiæ.

Nazaræorum sectæ vir ostẽdit Hieronymo Hieremiæ apocryphum volumen, in quo continebantur ea verba, quæ Hieremiæ nomine Matthæus citat. Et acceperunt triginta argenteos, & cætera, 6. tom. in cap. 27. Matthæi.

Nazareth, oppidum Galilææ, 6.tom. 79.c.

Nazareth, id est, flos. Galilææ ciuitas, vbi virgo Maria ab angelo salutata, Christum saluatorem mundi concepit, Lucæ 1. & vt perfecerunt omnia secundum legem domini, reuersi sunt in Galilæam, in ciuitatem suam Nazareth. Puer autem crescebat, & confortabatur, plenus sapientia, & gratia dei erat in illo, Luc. 2. reuertitur Ioseph cum Maria virgine, & Iesu puero ex Ægypto ab angelo monitus, & venit in terram Israel. Audiens autem quòd Archelaus regnaret in Iudæa pro Herode patre suo, timuit illo ire. Et admonitus in somnis, secessit in partes Galilææ: Et veniens habitauit in ciuitate, quæ vocatur Nazareth: vt adimpleretur quod dictum est per prophetas, Quoniam Nazaræus vocabitur, Matth. 2. & ibant (è Nazareth scilicet) parentes eius per omnes annos in Hierusalem in die solemni Paschæ. Et cùm factus esset annorum duodecim, ascendentibus illis in Hierosolymam secundum consuetudinem diei festi, consummatisque diebus cùm redirent, remansit puer Iesus in Hierusalem, & non cognouerunt parentes eius. Existimãtes autem illum esse in comitatu, venerunt iter diei, & requirebant eum inter cognatos, & notos. Et non inuenientes, regressi sunt in Hierusalem requirentes eum. Et factum est post triduum inuenerunt illum in templo sedentem, & cætera. Et descendit cum eis, & venit Nazareth, & erat subditus illis. Et mater eius conseruabat omnia verba hæc in corde suo. Et Iesus proficiebat sapientia & ætate, & gratia apud deum, & homines, Luc. 2. & venit Nazareth vbi erat nutritus, & intrauit secundũ consuetudinem suam die Sabbathi, & surrexit legere: & traditus est illi liber Esaiæ prophetæ, Luc. 4.

Et ascendens Iesus in nauiculam, transfretauit, & venit in ciuitatem suam. Ciuitatem eius non aliam intelligimus quam Nazareth: vnde & Nazaræus appellatus est, 6. tom. 27. c. Post Augustum Cæsarem, Iudæa facta est tributaria, & omnes censi capite ferebantur. Vnde & Ioseph cum Maria cognata sua professus est in Bethlehem. Rursum quoniam nutritus erat in Nazareth, quod est oppidum Galilææ Capharnaum vrbi subiacens, ex more poscunt tributa, & pro signorum magnitudine hi qui exigebant, non audent ipsum repetere, sed discipulum conueniunt, 6.tom.79.b. Nazareth Galilææ oppidum iuxta montem Thabor orientali in plaga positum, Capharnaum vrbi adiacens, non procul à Cana fuit, vbi aquam Christus vertit in vinum: nec longè etiam à Naim, vbi viduæ filium suscitauit, distans, in quintodecimo milliario contra legionẽ, paruus Hieronymi tempore vicus Nazara etiam tũc appellatus: Fœlix fortunatúmque oppidum, & cunctis maximis vrbibus præponendum: cùm in eo non solùm Christus mundi saluator conceptus sit, verùm etiam nutritus: In loco vbi Maria virgo annunciata est, vnam, alteram vbi Christus nutritus est, ecclesiam oppidum habet.

Neapolis Iudææ vrbs in tribu Ephraim, quæ olim Sichem dicebatur: ex qua è Samaria in Hierusalem iter erat, 5.tom.121.b.

Nebel, quod genus mensuræ, 5.tomo. 99.c. & 100.e.

Nebulam deus expandit, 8.tom.72.d.

Necessitate quid factum, citò soluitur, 5.tom. 123.c. necessitati nos non esse subiectos, 9.tom.in apologia Pamphili pro Origene.

νηφόθυτα, cenæ lugentium, 5.tom.136.e.

Necromantia, 4.tom.803.c.

νεκρομαντεῖα, per quam magi animas euocare dicuntur, 4.tom.231.c. Necromantiam vanam, & diabolicam, quam Christi fides explosit, iure, vti falsam professionem, Hieronymus asserit, & nõ mortuorum, seu animarum, sed dæmonum in ea audiri voces, testatur: fallúmque esse scribit Samuelem à Pythonica illa muliere suscitatum, cùm potiùs visa fuerit id fecisse, quàm fecerit: quod etiam Augustinus latiùs probat.

Negligens in hoc sæculo, egebit in futuro, 8.to. in cap.6. Prouerb.

Negligentia contemptum parit, 4.tom.669.b.

Neglisar, secundus rex Babylonis post Nabuchodonosor, 4.tom.1125.c.

Negotiatores sunt mali, & superbi, 8.tom.79.c. negotiatores gentium segetibus comparantur, quæ citò arescunt, 4.tom.190.d. negotiatores reprobi, 8.tom.8.f.

Negotia sæcularia aliquando ex compassione toleranda sunt, 4.tom.714.e. negotio cuilibet tẽpus, & opportunitas, 5.tom.58.c.

Nehelami נחלמי siue Nehelamites, torrens qui נחל dicitur, interpretatur, 4.tom.647.b.

Nehemias, Artaxerxis Persarum regis pincerna, obtinuit à rege, vt ædificaretur Hierusalem, 4.tom. 1147.b.

Nemo mundus à sordibus, 4.tom.376.f.

Nemrim aquæ, quid, 4.tom.158.d. Nemrim, id est, pardi, siue præuaricatores, 4.tom.157.a.

Nemrod gigas, venator magnus in conspectu dei fuit, 7.tom.272.d.

Nemrod נמרוד filius Chus, robustus venator coram domino, Genes.10. interpretatur Nemrod tentatio descendens, 5.tom.363.b. terra Nembrod penes Michæam Assyriorum terra est, 5.tom.160.d.

Primus Babyloniæ rex Nemrod fuit, vt scribitur Genesis 10. dum de Nemrod loquens, ita ait: Fuit autem principium regni eius Babylon, & Arach, & Achad, & Chalanne in terra Sennaar: indéque profectus Assur, qui Assyriis originem dedit, Niniuen ciuitatem condidit. Hic Nemrod est Saturnus ille Babylonicus, pater Iouis Beli, & Nini auus: quem Ninum, Nini vrbis, seu Niniuę extructorem, Assur sacræ litteræ vocant, Genes.10. Ponitur mysticè pro diabolo, 5.tom.363.b.

Neomeniæ, id est, calendæ, 4. tom. 1073. c. & 5.tom.93.c. neomenias vestras odit anima mea, 4.to.529.c. neomenia, noua luna sic dicitur: quæ quia ipsa apud Hebræos mẽsem inchoat, pro initio mensis ponitur.

Nemus, in templo plantari prohibitum, Deut. 16.cap. armamentarium templi nemore constitum, capta sub Sedechia Hierusalem, hostili populatione reseratum, 4.tom.in cap. 12. Esaiæ. nemoris ligna, vti infructuosa, quæ mouentur, notant simplices quòsque credentium, qui firmi in fide adhuc non sunt, & ad hæreticorum prædicationem nutant & vaciliant, 4. tom. 57. b. c. vel notant eos, qui fructum non ferunt, & peccatorum viam ingrediuntur, 4.tom.in cap.21. Esaiæ. idolatriã lucus notat, quòd in nemoribus idola colebantur, 4.tom. 113.a. Charmel in saltum reputari significat Iudæos in sterilitatem, & penuriam veritatis versos, 4.tom.236.f. nemoris ligna succisa multam hominibus præstant vtilitatem: propterea mysticè tenent fideles, qui alicuius fructus sunt in ecclesia. In magna enim domo non solùm sunt vasa aurea, & argentea, sed etiam lignea, & fictilia: alia in honorem, alia in contumeliam, 4. tom. &c. armamentariũ domus saltus, ecclesiæ, & Apostolica est armatura, 4. tom. in cap. 22. Esaiæ.

Nepos, in quem iram suam deus profert, notat peccatum opere perpetratum, 4. tom. 848.d.

Neptalim scribarum & Pharisæorum erroribus liberata, 4.to.73.a. Neptalim interpretatur, latitudo, 7.tom.198.e.

Nereus & Achilleus eunuchi à D.Petro Christiani facti, 9.tom.725.c.

Neri, pater Baruch prophetæ interpretatur, lucerna mea, 4.to.667.a.

Nero vocatus leo, 4.to. 583. a. imperauit post Christi passionẽ annis triginta quinque, 4.t. 1150.f. regnauit annis nouem, totidem mensibus, & tredecim diebus, 4.tom.1153.a.

Nescio quis teneros oculus mihi fascinat agnos, 6.tom.293.a. nescire dicitur, cuius volũtas ignorata est, 8.to. 404.f. nescire aliquid melius est, quàm cum periculo discere, 9.tom.544.c.

Nesrach, idòlum Assyriorum, 4.tom.279.c.

Neusis, lacus, 4.tom.387.c.

Nicanor Seleucum magni Antiochi fratrem maiorem natu dolo occidit: quo mortuo Antiochus ad regnum vocatur, 4.tom.1160.f. Alter est hic ab eo Nicanore, quem Demetrius Seleuci filius, post Antiochum Eupatorem filium Antiochi Epiphanis vnà cum Lysia duce necatum, contra Iudam Machabæum, & Iudæos, misit: de quo scribitur 1. Machab. 7. & à Iosepho libro antiquitatũ duodecimo cap. xvj.

Niceas, Romæ Episcopus, qualia scripserit, 9.to. in Catalogo Illustr. viror.

Nicolaus Damascenus historicus, 4.tom.909.a.

Herodis Iudæorum regis familiaris, & Augusto Cæsari, cuius & vitam scripsit, gratissimus Nicolaus Damascenus fuit, Philosophus, historicúsque præcellens. Scripsit autem historiam vniuersalẽ octuaginta libris comprehensam.

Nicolaitæ hæretici, 5.to.232.e.f. Meminit horum Ioannes in Apocalypsi. Dicti sunt autem Nicolaitæ à Nicolao Antiocheno vno ex septem diaconis ab Apostolis electis. Hic autẽ communes volebat esse vxores, & improbam Platonis opinionẽ in ecclesiam Christi introducebat.

νικομῆδος, 4.to.1101.b.

Nicopolis, quondam Emaus, 4.tom.1141.c. vnde id nominis habuit, 6.t. 467.a. Nicopolis in Actiaco littore sita, 6.tom.439.a. Nicopolis altera est hæc ab ea Nicopoli Epiri, quàm à sua victoria cognominatam Actiaco in littore Augustus condidit, 6.tom.439.440.a.d. vbi D. Paulus hyemare statuerat, 6.tom.467.a.

Epiro proxima Ætholia adiacet: cuius oppidum Naupactum Corinthiacum sinũ fauce altera claudit. Quæ ora ad Cursularias maiorem victoriam quàm Augusto olim tribuerit, hoc anno M. D. LXXI. nonis Octobris, dum hæc commentaremur, nobis tribuit. Cùm enim immanissimus, ac impotentissimus Turca Venetis Cyprũ abstulisset, insulásque eorum omnes, & maritima loca depredatus fuisset, Christianæque religioni interitũ minitaretur, spoliis, trophæísque opimus, ad Corinthiacum sinum circa Naupactũ, quo se receperat, à Classe, quàm inito fœdere summus ac fœlicissimus Pontifex Pius V. Catholicus Hispaniarum rex Philippus, & præclarissima Venetorum Resp. Ioanne Austriaco Generali classis duce instruxerant, superuentus, nauali prelio commisso, superatus est, ad xl. ferme millia hostium cæsis, triremibúsque ad cxcv. captis, & multis subuersis, & mancipiorum Christianorum xv. millibus liberatis.

Nihil, de quo in Euangelio Ioannis: Et sine ipso factum est nihil, 5.tom.in cap.2. Micheæ. vide suprà Esse.

Nilus fluuius idem qui & שיחור Sichor (eo quod turbidas aquas habeat,) 4.tom. 190.e.511.c.

Sihor & Geon idem fluuius, 4.tom. 954.f. nilus, Ægyptium flumẽ, in septem valles humillimas, & riuos diuisus, atque concisus, vt calciatis pedibus transiretur, 4.tom. 93.f. Nilus totam irrigat Ægyptum, 4.tom.936.d. aquas turbidas habet, 4.tom. 511.c. Nili aquæ turbidæ, quibus Ægypti rigantur segetes, 4.to.190.c.

Nilus fluuius idem qui & שיחור Sichor (eo quòd turbidas aquas habeat) 4.tom. 190.c. & 511. c. Sihor & Geon idẽ fluuius, 4.to.954.f. Idẽ dicitur esse qui Genesis 2. גיחון Gehon appellatur: quippe cùm Gehon Æthiopiam alluat, ac circumdet: à qua in Ægyptum Nilum descendere, nemo est qui ambigat. Moyses Bar-Cepha Syrus, Episcopus, in libro quem De paradiso edidit, nomen Gehon ideò Nilo impositum fuisse credit, quòd proprium illius fluminis sit extra alueum egressum, agros inundare: idem enim esse apud Syros Gah, quòd nobis fluendo inũdare, scribit. eius riui & διώρυχες, seu fossæ, 4.tom.935.c.

Nimrim oppidum supra mare mortuum, falsis aquis, & ob hoc ipsum sterilibus positum, 4. tom. 108. d. interpretatur נמרים amaritudines, ibid. vel pardi, & præuaricatores, 4. tom. in cap. 15. Esaiæ. Hieronymus in libro De locis Hebraicis, vicum esse Nemrim, seu Nimrim ad Septentrionalem plagam Zoaræ, vocaríque Benamerium asserit.

Nimium omne reputatur in vitio, 5. tom. 45. b.

Niniue, Assyriorum metropolis, 4.to, 97.b.415.c. & 5.to.385.b. quasi piscina aquarum, 5.to.397.b.

cur magna ciuitas dei dicatur, 5.to. 318.d. hæc ciuitas tanta erat, vt vix trium dierum itinere circumiri posset, 5.tom.317.c. ciuitas magna, atque pulcherrima, præfigurabat ecclesiam, 5. tomo. 326.e.

Niniue ecclesiam de gentibus significat congregatam, 1120.c. in hunc sensum quæ de Iona scripta sunt ad Christum, & quæ de Niniue ad mundũ, omnia trahit Hieronymus in expositione Ionæ prophetæ. errant qui principem Niniue pœnitentem, ad diabolum referunt: impiè eum in fine acturum pœnitentiam per hoc ostendere volentes: quæ Origenistarum blasphemia fuit, 4. tom. 1120.e.

Herodotus libro primo, Phiaortem (sextum, vt Eusebius addit) Medorum regem, Niniuen oppugnare cœpisse scribit. Verùm cùm magna exercitus sui parte in eo bello occumbens, obtinere vrbẽ nõ potuit: successit ei deinde Cyaxares filius, qui Iosia in Iudæa regnãte imperium tenuit. Patris mortem vindicare hic cupiens, rursum Niniuen bello petiit. Verum Scythis Madye Duce superuenientibus, ipsósque Medos prosternentibus, obsidionem dimisit. Sublatis postremo morbo quodã Scythis, Cyaxares filius Medorum regnum recuperauit, Medíque Niniuen etiam bello repetitam obtinuerunt.

Fuit autem Cyaxares Astiagis pater. Verùm cùm Hieronymus à Chaldæis, & Babyloniis sub Astiage subuersam Niniuen prodat, id autem quod refert Herodotus à Medis, & sub Cyaxare contigerit: rursum à Chaldæis occupatam vrbem, existimare debemus, túncque illam euersam. Obtinuit enim tãtum illam antea Cyaxares, non autem subuertit: quam postea Astyagi filio auferentes Chaldæi, diruerunt. Et ita Medi vrbem Assyriis abstulerunt, Medis autem Chaldæi. Tigris autem fluuius Niniuen alluit, sicut Babylonem Euphrates. Ninus Beli filius primus Asiæ rex, 4.tom. 887.b. hic in honorem patris Baal, seu Belis, aut Beli, statuã erigit, idolúmque sacrat, ibid. Nembrotus, qui & turrim miræ altitudinis extruxit, & primus Babylonis rex post orbem inundatum fuit, Saturnus Babylonicus à Græcis, Phœnicibúsque cognominatus est, vt Eusebius, aliíque receptæ fidei scriptores produt. Habuit hic filium Belum, à quo Ninus omnibus scriptoribus celebratissimus exortus est: qui (vti diximus) Ninum nominis sui vrbem potentissimã condidit: ab eóque cunctarum historiarum exordium est, veluti qui primus bello aliosinfestasse scribitur. Assur hic in sacris litteris, Gen. 10. appellatur: dum dicitur, de terra illa egressus est Assur, & ædificauit Niniuen, & plateas ciuitatis. Regnauit autem Ninus annis duobus & quinquaginta, & post eum Semiramis vxor annis quadraginta duobus.

Niniuitici vna prædicatione conuersi, 5. tom. 320.f.

Ninus patrem suum Belum retulit in deum, 5. 96.c.

νηφάλιος, 6.tom.453.c.

Nisan quis mensis apud Hebræos, 4.tom.728.f & 5.tom.100.e. apud Iudæos, est mensis Aprilis, 5.tom.517.c.

primus Iudæorum mensis, 4.tom.728.f. incipit hic mensis, cùm prima luna, quæ est ante æquinoctium vernum, propterea que Martio nostro respõdet mensi.

Nitrum, & herba fullonis, pro pœnitentia mysticè ponitur, 4.tom.737.a. nitrum vnde, & quomodo conficiatur, 8.tom.252.d.e.

De Nitro nemo Theophrasto diligentius apud veteres scripsit. Sali simile est. Nitrariæ fodinæ vbi eruitur, multis in locis, vt in Aegypto circa Memphim celebres: Fiebat etiam è quercubus crematis, quemadmodum è fimo salnitrum pro missilibus tormentis bellicis modo fit: Abstergendi vim habet, & in hunc sensum dictum est à Hieremia. Si lauaueris te nitro, & multiplicaueris tibi herbam Borith: maculata es in iniquitate tua coram me, dicit dominus.

Nix ex aqua congelascit, quæ desuper venit, 4. tom.716.f. nix æstate, & pluuiæ in messe qui significent, 8.tom.253.c. niuis quid significet, 8.to. 115.c. niuis in bonam & in malam partem accipitur, 8. tom. 128.f. nix in vertice montis Libani nunquam deficit, 4. tom. in cap. 18. Hieremiæ.

No, Aegypti ciuitas, quæ nunc Alexandria vocatur, 4.tom.114.e.115.a.943.c.

Nob oppidum, 4.tom.86.f.

Nobiles deo difficilè credunt, 5.tom.320.f.

Nod, regio, quæ interpretatur, commotio, 7.to. 329.a.

Noë de his, quę necdum viderat, deo credens, fabricatus est arcam, 6. tom. 454. d. Noë seruo suo deus reuelauit, quòd diluuium esset inducturus, 5. tom. 228.f. Noë cum liberis suis, propter declinantem omnem carnem à domini seruitute, diluuium delere non potuit, 4.tom.473.b. Noë iustus in generatione sua & perfectus asseritur, cuius sanctitas eo magis est admirabilis, quòd toto prorsus à iustitia declinante mundo, solus iustus inuentus est, nec ab alio sanctitatis quæsiuit exemplum, sed ipse præbuit, 9.tom.5.a. in Noë humanum seruatum est genus, 4.tom.384. d. Noë in domo sua nudus iacens, Christi in cruce typus, 7. tom. 385.b.

Nomen bonum quódnam sit, 8.tom.238.d. nomen bonum melius, quàm vnguenta pretiosa, 5. tom. 40. f. 42. d. nomen dei quatuor Hebraicis scribitur litteris, & est ineffabile, 4. tom. 820. d.

nomen tetragrammaton, propriè ad deum pertinet, 4.tom. 925.c. nomen sanctum domini quis polluere dicitur, 4. tom. 1046. d. & f. & 6.tom.104.f. nomen aliud nullum est, nisi quod ex Christi nomine deriuatur, vt nequaquam vocetur populꝰ dei Iacob, & Iudas, & Israel, & Ephraim, & Ioseph, sed Christianus, 4.tom.477.c. nomina membrorum corporis sæpe transferuntur ad affectus & virtutes animæ, 8.tom.284.e. nomina pristina culparum solent attribui sanctis, 8.tom.136.e.

nomina sua cur multi tam noui, quàm veteris testamenti mutarunt, 6.tom.471.b. nomina quorundam cur mutauit deus, 4.tom. 1105.a.b. & 7.to. 48.f.

Noni mensis numerus nunquam in bonam partem accipitur, 5.tom.512.d.& 518.d.

Notitia creatoris per bonum naturæ ineat cordibus hominum, 8.tom.113.b.

Notus ventus tacitus, 7.tom.317.c.

Nouacula, id est, persecutiones, 7.tom.158.f.

Nouatianorum error de pœnitentia, 8.tom.166. d. 469.a.& 9.tom.187.d.

Nouatum ex Africa venisse, & Nouatianũ presbyterum Romæ adiutorem suæ hæresis habuisse, plenæ sunt D. Cypriani, ac etiam Cornelij Papæ epistolæ: inuasit autem Nouatianus summum contra Cornelium Pontificatum, primúsque inter Antipapas connumeratur.

Nouissima hora, tempus fidei gentium est, quæ

& vndecima dicitur: eo quod mundi annis ab eius constitutione tempus hoc comparatum, nouissimum sit,& duodecimæ,id est, vltimæ horæ proximum,5.tom.351.b. nouissimus dies apud Danielem,ab eius tempore numerandi sunt: vel postremum contritionis, statuæ tempus notant, 4. tom. 1110.e.f.

Nouum nihil dici potest, 5. to. 10. d. nouum nihil in natura rerum,5. to.10.d. nouũ nihil fit in mundo,5.tom.10.e.25.b. nox præuaricationis & mortis, in qua diabolus regnum tenet, 8. tom. 14.d.e.

noctis ac diei vicissitudo præteritura,8.tom. 72. d.e. nox pro quiete,8.tom.274.c. nox pro malis hominibus vsurpata,7.to.63.c. nox sicut dies, illuminabitur,4.tom.235.c. noctem peccati operatus est diabolus,8.tom.67.c. nox æterna, 8.to. 30.f. noctẽ æternam elementa timuerunt in passione dominica,4.tom.373.c. nox mysticè quid designet,8.tom. 109.c. nox tropologicè quid significat,4.tom.499.b.c. nox tribulationem designat,8.tom.109.b.

νὺς quid sit,5.tom.411.a.

νυθσία,6.tom.428.e.

Nubes pluuiam portant, ac terram aridam irrigant,7.tom.56.f. nubes allegoricè expositæ,5.to. 388.d.e. nubes cur leuis dicatur, 8.to.117.b. nubes quid significent,8.tom.123.b.& 9.tom.99.a.b.

nubes allegoricè quid designent,8.tom.180.f.

nubes quantum à terra in sublime tolluntur, 4. tom.350.f. nubes pro idololatris,4. tom.40.e.

nubes,sunt sancti prædicatores, 7. tom.114.f.

nubes sunt prophetæ,& omnis vir sanctus, 5.to. 69.c. nubes,quæ semper fuit in luce,7.to.227.c.

nubes impletæ,imbrem semper terrã effundunt, 5.tom.69.a. nubes dederunt vocem,7.to.221.c.

nubes & ignis, id est,spiritus sanctus,7.tom.311. 2.b. nubes spirituales, ad quas peruenit veritas dei,4.tom.395.b. nubes, quibus mandauit deus, ne pluerent super Israël imbrem,4.tom. 555.a.

nubes leuis venit in mundum,& secum portauit creatorem,7.tom.289.b. nubes spargunt iustitiã, 4.tom.390.e.5.tom.534.c. nubes & caligo in circuitu dei,7.tom.289.b. in nubibus veritas dei est, quid sit,7.tom.323.b. nubes perpetua, quæ nos ab ardore mundi protegit,5.to.120.d. nubes,quæ destruxit Serapim in alexandria, 7.to.289.c. nubium nomine sancti intelligũtur plerumque, 8.to. 114.d.118.e. nubes qui aspicit,non metet,5.tom. 69.a.

Nubere propriè dicuntur mulieres: & viri vxores ducere,6.to.106.f.

Nucleum qui desiderat, frangit nucem, 6. tom. 153.c.

Nudipedalia Paulus Apostolus exercuit,6.to. in cap.4.ad Galat. Paulus in Cenchris sibi comã totondit,vt scribitur Act.18. & quattuor viris, qui votum super se habebant, persuasis, vt capita raderent, vnà cum eis purificatus in templum ingressus est,Act.21. & 24. Nudis autem pedibus eum templum ingressum,alicubi ego adhuc nõ legi:nec talem post expletum votum Nazaræorũ fuisse consuetudinem, Num.6. vbi hoc latè tractatur, aut alibi(quòd equidem sciam)proditur. Hoc tamen, quia non solùm in Epistola ad Galatas, verùm etiã in ea quam ad D.Augustinum scribit,Hieronymus asserit, ab Hebræis id accepisse, morémque eorum retulisse,credendum est.

Numerus minor ante maiorẽ computari debet, secundum idiôma sermonis Hebraici,& Latini antiqui,4.to.154.d.

Numeri quinquagenarij sacramẽta,& mysteria, 4.tom.27.b.

Nun, quod aliter Naue legitur, pater Iosue, 7. tom.223.b.

Nuntij mortis quínam sint,8.tom.221.b.

Nuptiæ honorabiles,& immaculatum cubile, 6. to.54.f. nuptiæ sunt sanctæ ex traditione dei,8. t. 479.a. nuptiarum præmium est, è duobus vnam carnem fieri,6.to.85.c. nuptiæ ab hæreticis repudiatæ,6.tom.423 a.

Nouato Montanóque dãnantur,cùm Apostolus Episcopos tãtùm,presbyterósque digamos reiiciat; in cæteris digamiã cõcedat,relaxétq;,6.to.444.d.e. itaque Hieronymus superfluè à nouo hæretico reprehẽsus est, quòd digamiã & trigamiã nõ ex lege,sed ex indulgẽtia descendere dixerit: cùm eas, ne peiora fiant concedat Apostolus, 4. tom. 475.c.

νυκτέρις,vespertilio,4.to.23.b.

Nicticorax quid moraliter,7.to.299.b.

O

OBduratio dei,vbi peccatorum causa præcedit, 8.tom.305.c.

Obediens loquitur victoriam, 8. tom.in 22. cap. Prouerb.

Obedientia docetur à Christo, 8.tom. in cap.9. Prouerb. obedientia prælatis exhibenda, 9.tom. in regula monachorum,cap.6. eius ornamentum, Christus est,8.tom.homilia 3.in cantic. cantic.pag. 4.ante finem. obedientia Abrahæ quanta fuerit, 8.tom.ibid. obedientia, dei hominem facit, 4.to. in cap 10.Ezechielis. obedientia melior est quàm sacrificium,9.tom. 516.a. 5.tom. 33. b. obedientia melior, quàm stultorum victimæ, 5. tom. 34.d.

Obiurgatio in corruptorem virginis sacræ,9.to. 241. c.d.

Oblatio deo à nobis offerenda,7.tom.157.b.c. non tam accipientibus prodest, quàm dantibus, 8. tom.455.c. offeruntur primitiæ sacerdotibus in templo, 4. tom. in cap. 44. Ezech. oblationes Christianorum, quæ dantur sacerdotibus in templo peccatorum remedia sunt,4. tom. 560.e.f. & deus illas respicit, 5. tom. 255. c. oblatio illibata quotidie pro peccatis populi ab Episcopo offerenda,6.tom.447.b. oblatio munda offertur in omni loco, 4. tom. 879. c. error est,quod publicè in Ecclesia offerentium nomina per diaconum recitẽtur:dicatúrque, Tantùm illa offert, tantùm ille pollicitus est:placeántque sibi homines ad vulgi plausum,torquente conscientia: gaudeántque ad ea quæ tribuunt, & non lugeant ad ea quæ rapuerunt, 4. tom.853.a. cùm sic redemptio peccatorum mutetur in laudem:maximè cùm exemplo viduæ,quæ duo tantùm minuta obtulit animus potiùs attendatur,quàm muneris magnitudo,4.tom.560.e.f.

seipsum quis deo primùm offerre debet, mox munera & eleemosynas,5.tom.516.d.e. non enim muneribus placatur deus, nisi quis priùs templum spiritui sancto in se construxerit, & postea dona obtulerit in altari, 5. tom.516.d.e.

quòd ipsum in Iudæis, qui diruto templo munera offerebant in altari, Aggæus significauit, ibidem. quamuis sanctæ oblationes sint, immundus tamen homo(qualis hæreticus est, gentilis, & Iudæus) immundas eas,& cõtaminatas coram deo reddit,5.tom.516.e.f. quidquid huiusmodi homines obtulerint, vel vota pro salute, vel pacifica, vel pro peccato,vel pro delicto,vel in holocaustum:siue eleemosynas, siue ieiunia, siue victus continentiam, & corporis castitatem, contaminata sunt in conspectu dei, 5.tom.516.d.e. non sunt faciendæ oblationes de furtis & rapinis,5.tom.255.b.

Obliuio veritatis velox,4.tom.1113.b.

Obolus quanti valet,4.tom.1071.b.

Obsequium amicos,veritas odium parit, 6.tom. 317.b.

Obseruare duobus modis dicitur,8.tom.593.c.

Occidens occidentis,magnitudinem occidentalium partium significat,4.tom.915.b.c. occidens, iuxta leges tropologiæ semper est in mari, semper in salo & fluctibus,& pro mari accipitur,4.t.1092.f.

Occidens mysticè in bonam partem dicitur,cùm peccata,& mala opera nobis occidunt. Hinc in baptismo ad occidentem versi,mundo, diabolo, & operibus eius renunciamus:& ad orientem conuersi cum sole iustitiæ pactum fidei inimus,5.tom.266.d. in malam partem occidens & occidens occidentis,est,cùm lumen occumbit, & tenebræ emergere incipiunt,4.tom.915.b.c.

Occidendi verbum non ponitur in sacrificiis,sed in his,quæ trucidãtur illicitè,4.tom.485.c.Leu.11.a.

Occidere volens,occidit, 7.tom. 180. occidit hominem,qui egenti nõ dat eleemosynam, 8.tom. 447.c. occidere legis præuaricatores, iniustum, 7.tom.298.d.e.hominem occidere,non semper criminosum, 9.tom.epist.46. ad Optatum, de origine animarum. Occidere fures, & homicidas, non est effusio sanguinis, sed legum ministerium, 4. tom. 606.d. nemini seipsum licet occidere, & propria perire manu:absque eo, vbi castitas periclitatur, 5. tom.310.e

D. Thomas secunda sec.q. 64.art. 5. latè probat, nullo modo,etiam pro conseruanda castitate licitũ esse alicui se trucidare: tum quia maius peccatum est homicidium sui ipsius, quàm corruptio: tum etiam quia corpus non inquinatur, nisi mentis adsit consensus:præter quod non sunt faciendæ mala, vt veniant bona: præsertim cùm expiandi homicidij reatum tempus non supersit.Licitum autem ex Augustino tunc id fore asserit, cùm spiritus sanctus id iusserit: & hoc modo Samsonem, & aliquas sanctas feminas, in ecclesia celebratas, quæ persecutionis tempore seipsas peremerunt, excusat. Alienam ab hac sententia Hieronymi mẽtem equidem non existimo: nec periclitari castitatem mulierum cognoscere aliter posse, intellexisse reor, quàm vbi spiritus sanctus,& castitatis periculum aperuerit,& futuri per consensum peccati, remedium edocuerit:alioqui non esset sancta mulier, quæ veluti diuino auxilio diffidens, incertum pro certo acciperet,& tantum scelus, à spiritu sancto non monita, committere in seipsam auderet.

Oceanus terram ambit, 5.tom.in cap.3. Aggæi, eius est perennis cursus,8.tom.in cap.11.Iob.

ὀκλάξω,id est,tumultuor,4.tom.525.c.

ὀκρίασις,5.tom.in cap.28.Hieremiæ.

Occultum nihil, quod non reuelabitur, 4. tom. 33.c.

ὀχρίασις,pallor,5.239.b.

Ochus, qui & Cyrus, annis viginti quatuor regnauit,4. om.1152.e.

Non est hic magnus ille Cyrus, qui Babylonem cepit,& Chaldæorum subuertit imperium: sed tertius Artaxerxes, qui ducentis fermè annis post magnum illum Cyrum in Persis regnauit:succedísque Artaxerxi alteri,sub quo Hester historia, & Xenophontis ἀνάβασις scripta est.

October,mensis primus apud orientales, 4.tom. 728. f. October oriẽtalibus primus anni mensis, 728.f.

Autumnum anni principium hi faciunt: quemadmodum & Hebræi circa illud tempus, Septembri scilicet mense, annum auspicantur, vocántque propterea, ראש השנה caput scilicet anni: Quoad festos autem dies, primus eorum mensis est is, quæ prima ante æquinoctium vernũ luna illis inchoat, hoc est is,qui nostro respondet Martio.

Octonarij numeri mysterium, 7.tom. in psal.5. octo dies Neophytorum, 9.tom.epist.21.de celebratione paschæ, sub finem. octo euangelicus numerus propter octauam resurrectionis diem, 4. tom. 1018.d.e. sanctus est propter veram circuncisionem,5.tom.509 a. septem primùm gradibus, mox octo, id est, 15. in templum ascenditur: vt de lege ad euangelium,de veteribus ad noua transitus denotetur, 4. tom.1022. f. dare partem septem, & octo, est in vetus & nouum testamentum credere,5.tom.in cap. 1. Osee. Iudæi dant partem septem,sed non dant, partem octo: econtrario, Marcion,Manichei & alij hæretici, qui vetus laniant testamentum,dant partem octo,sed non dant partem septem,ibid. quindecim graduum psalmi, & vetus & nouum testamentum notant: & septenario legis numero expleto, per ogdoadem ad euangelium, & canendas deo laudes, scandimus, ibidem.

Oculus,lucerna corporis,4.tom.4.& 8.to.46.f.

oculus meus deprædatus est animam meam, 4. tom.709.b. oculus contumelioſi, lingua iniqua, 5.tom. 396.f. oculi sunt indices mentis, 7. tom. 435.b. oculi Christi caligauerunt,dum martyres, siue sancti in tentationibus titubantes conturbati sunt,8.tom.45.b.c. oculi dei quid indicent, 9.to. 151.b. oculorum aspectus melior est super ambulantem in anima, 5.tom.39.b. oculi nobis ad cælum erecti sunt,vt & si mens fuerit obcecata,tamen inuictis oculis cælum videamus, 7. tom. 406. f.

oculi,pro sensibus,7.tom.358.d. in sæculum sæculi, quid, 7.tom.359.a. oculi taciti cordis fatentur arcana, 9.tom.519.d. oculi lippientes solent lucernas videre numerosas,6.tom.19.a. oculi pupilla clamat ad deum, 7.tom.23.b. oculi septem in vno lapide,4.tom.36.e.89.b. oculi septem,qui discurrunt in vniuersa terra, 5.tom. 542. f. oculi impiorum deficient, 8.tom.32.e. oculi, fenestræ corporis, per quos concupiscentiæ mors mentem ingreditur,4.to.1055.c. ianua ad peccandum sunt, 4. tom.

4.to.709.b. per eos Eua ad concupiscentiã pomi exarsit,ibidem. per eos tranquilla hominum mẽs perturbatur,709.b. & hi animam ipsam deprædantur,ibidem. oculi cohibendi sunt,ne munda mens ad lasciuiam incitetur, & vt munditia cordis custodiatur,ibidem. oculo annuẽs dabit doloré, 8.to.2.d. oculi lippientes sunt non solùm corporis,sed etiam mentis oculi,& de his dicitur,Illuminatos oculos cordis vestri: & Illumina oculos meos, ne vnquam obdormiam in morte:&, Sapiẽtis oculi in capite eius,6.to.in cap.1.epist.ad Galat.

eundémque sensum illa euangelij verba mysticè habent:Si oculus tuus fuerit simplex,& cætera.vbi mens ipsa,ac νῦς oculus dicitur,6.tom.19.a. oculus dexter,qui eruendus,& proiiciendus est, si scãdalizat, cogitatio & sensus est in diuersa volitans, 6.tom.14.c. totum corpus plenum oculis in Ezechiele,euangelium monstrat: in quo nihil est, quod non luceat, & splendore suo mundum illuminet,4.to.735.c. oculos suos deus ponit super animam in malum,& non in bonum,cùm eam punit & flagellat,5.to.281.b.c. oculus domini, qui dicitur hominis,& omnium tribuum Israel, domini prouidentia est,qua in omne hominum genus, sine personarum acceptione,respicit,5.to.569.b.

oculus dexter pastoris fatui,qui obtenebrabitur, illa superba præcipuáque Antichristi cognitio est: qua se plus omnibus prophetis cernere,& acutius dei sacramenta videre iactabit, 5.to.592.f.& 593. a.

duo cæci,qui clamando Christũ secuti sunt,duo sunt populi,Iudæorum scilicet,& Gentilium:quos Christus fidei,veritatisque lumine illustrauit, 6.to. 31.b.c. vnus cæcus,qui apud Marcum Euangelistam scissis vestibus in Hiericho clamat, & ab apostolis prohibetur,gentium populus est,6.tom.ibid.

oculi diaboli quinam sunt,8.to.157.b.

Odio habendum esse inimicum, dictum est iis, qui sub pædagógo erant legis: aut morum potiùs, quàm personarum dissensio sic facta est, 6. tom. 341.b.c. odium vitiorum,non impiorum personæ,7.to.366.c. odium absconduntlabia mendacia,8.to.200.f. odij affectus varij,etiam in deo, 8.tom.homilia 3.in cantic.cantic. pag.5. à princip.

odit deus hominem,quem non tentat, 9. tom. epist.6.ad amicum ægrotantem,pag.2.ab initio.

odij horrenda merces,9.to.epist.1.ad Demetriadem,circa medium.

Odolla,vrbs Iudæ,5.tom.333.a. Odolla interpretatur,testimonium haustus, vel hausti onis eorum,5.to.335.c.

Odor vitæ,& odor mortis,quid, 7.tom.56. f.

Oestrus ὄιστρος,Asilus,siue Tabanus,5.tom.108.c. Plinius Asilum,& Tabanum eundem facit: Virgilius in tertio Georgicorum cum Hieronymo sentiens œstrum & Asilum pro eodem similiter accipit,dum ait:

Est lucos Silari circum,illicibúsque virentem
Plurimus Alburnum volitans,cui nomen Asilo
Romanum est,œstrum Græci vertere vocantes.
Asper acerba sonans,quo tota exterrita syluis
Diffugiunt armenta:furit mugitibus æther
Concussus,syluæque,& sicci ripa Tanagri.

Hoc diximus vt ostenderemus temeritatẽ quorundam,qui œstrum non Tabanum esse, sed eam potius muscam,quam caballinam, eo quòd equos maximè infestet,vocamus, multis contra Plinium contendunt: nec alia mouentur ratione,nisi quod Tabanus armenta in fugam nõ vertat,sicut œstrus facit,quod falsum est,si Tabanorum copia iumenta vexet. At musca illa, nec sonum aliquem emittit,à quo œstro Græcis est nomen,nec circa syluas, arbustáque versatur: nec volatum propriè huc & illuc habet:Quæ omnia Tabanis mirificè cõgruũt: Ab œstro ἀποιστρῶσαν vaccam,hoc est œstro exagitatam Lxx.in Osee dicerunt.

Officium matutinale,atque diurnum quomodo persoluendum,9.to.cap.33.in reg.moral.

Og,rex Basan,5.to.383.b.

οἰκοδόμος,4.to.789.c.

οἰκουμένη, 4.tom.98.f. Si terrarum orbem, qui inhabitatur,dicitur,vniuersitatémque significat: à qua voce œcumenica appellantur concilia, id est, vniuersalia,& quæ totius orbis concursu celebrata sunt.

Oleaster in bonam insitus oliuam,contra ipsam naturam(quippe cùm bonorum fructuum surculi syluestribus inserantur,non contrà)notat gentiles, qui in Iudæorum bonam oliuam, ob eorum incredulitatem præcisam,per fidem inserti sunt,& eorũ gratię & pinguedinis participes effecti,5.to.460.d. & Rom.11.

Oleum compositionis exterminant muscę morituræ,5.tom.61.b. oleum exultationis,5.to.454. d.e. oleo vultus noster exhilarandus,5.to.58.c.

oleum de capite tuo non defuit,5.to.57.a. oleũ, imago claritatis est,& esca luminis,7.tom.331.a.

oleum chrismatis in baptismate,5.tom.491.a.

oleum sub aqua esse non potest, sic creator non potest esse sub creatura,6.tom.152.f. oleum de amaritudine surgit radicis, & in pabulũ luminis & in medicamẽtũ vulnerum,& in refectionẽ esurientium,in cacumine crescit,6.to.152.f. oleum viuũ & verum,quod,8.to.85.a. oleum in lampadibus, quid,6.tom.122.e. oleum salutare, & exultationis,5.tom.58.e. oleo abstinendum, vt feruetur castitas,9.to.16.f. olei duo filij,5.to. 543.a. oleũ peccatoris,5.tom.58.e. oleum simulatum hæreticorum,4.to.817.b.& 5.to.58.c. olei instar flumina currere apud Ezechielem, est imperturbata, & clara ita currere, vt veri luminis sint nutrimentum,4.to.in cap.32.Ezech. duæ spicæ oliuarum, siue duo filij olei apud Zachariam,aut duo sunt testamenta,aut sacerdotium & regnum, aut Enoch & Elias, aut secundum aliquos Filius & Spiritus sanctus,5.tom.in cap.4.Zachariæ. oleo tunc vngimus caput, cùm mẽtem,& principale cordis virtutibus & bonis operibus exercemus,6.tom.18.f.

qui baptismi chrisma perdiderunt,leprosi exemplo illud reparare possunt per pœnitentiam,5.tom. 454.d. oleum vnctionis quo prophetæ, sacerdotes & reges vngebantur, habent sancti, de quibus dicitur, Filij tui sicut nouellæ oliuarum: habet & bona oliua,in qua oleaster noster insertus est,5. to. 160.e. hæretici conantur veritati miscere mendacium,& se hoc oleum profitentur habere:verùm sicut oleum omnibus liquoribus supernatat, nec eis miscetur,ita veritas mendaciis eorum non cõfunditur,5.tom.ibidem. habent hæretici oleum, quod de veteris & nouę scripturæ testimoniis violenter exprimunt,& quasi in refectionem deceptis & lassis mentibus pollicentur:sed detestatur illud sanctus,& dicit,Oleum autem peccatoris non impinguet caput meum,5.tom.515.a. est vngutum seu oleum vnum quo sacerdotes vngebantur:aliud quo reges:tertiũ spiritale & exultationis,quo Christus vnctus est, cæteris præstãtius,5.t.454.d. Is qui ad profectũ virtutũ tendit,& vnctionem augere cupit,de leprosi oleo migrat ad oleum populi,atque sanctorum:& à sacerdotibus transcẽdit ad chrisma pontificis:& à põtifice ad regem:à rege ad patriarchas,& à patriarchis pergit ad Christum,& vngitur oleo exultationis:quo qui fuerit linitus, vnus cum Deo efficitur spiritus, & vbi pater & filius est, ibi etiam ille erit. Verùm hoc rarum est, & sunt vota credentium,5.tom.454.d.

Olfactoria mulierum,4 tom.34.c.

Oliua vmbrosa & nemorosa quæ sit,5.to. 605.b. oliua,hoc est,deus pater omnipotens,5.tom. 460.f. oliua in scripturis diuinis aliquando homo significatur:aliquanto populus seu bonus seu malus,8.to. 42.f. oliua in bonam & malam partem accepta, 7.to.159.c. oliuæ ænigma expositum, 5.to.46.b.

oliuarum duę spicæ,5.tom.543.a. oliuæ duæ super candelabrum positæ,legem & prophetas significantes,5.tom.540.d. oliuæ duæ legẽ & prophetas significantes,& aliæ duæ legem & euangelium, 5.tom.540.d.& f. oliuæ.i.Apostoli,4.tom.112.f.

oliuæ diaboli quæ,7.tom.128.e.

Oliueta hæreticorum non sunt de bonis oliuis, sed oleastris,5.tom.239.c.

in Oliueti monte sunt domini vberes oliuæ, 7. to.288.d. de oliueti monte, & non aliunde, cur Christus in cælum ascendet, 7. to.278.c. oliueti montis mysteria,7. tom.278.c. hic est ascendendus in spiritu, 7. tom. 288. d. oliueti mons, vnde Saluator noster ascendit ad patrẽ,summus totius Iudææ montium est,4.to. 1170. e. hic mons est ad Orientem cõtra Hierusalẽ,super quo gloria domini in signum resurrectionis & luminis Ezechielis apparuit,4.tom. in x 1. cap. Ezechielis. in hoc mõte posita erat Bethphage, sacerdotum viculus: vnde Christus duos discipulos Hierusalem mittit, 6.tom.94.e. & de quo ita scribitur in Zacharia. Et stabunt pedes eius(domini scilicet) in die illa super montem Oliuarum, qui est contra Hierusalem ad Orientem.Et scindetur mons oliuarum ex media parte sui ad Oriẽtem & Occidentem, præruptu grandi valde. Et separabitur medium montis ad Aquilonem,& medium eius ad meridiem. Zach.14. 5.tom.605.b.

Olla moraliter expositã,7.to.324.f. olla,id est, Samaria,quod interpretatur,tabernaculum, 4.tom. 883.c. & .884.f.

Olympiades Græcorum quo tempore cœperũt, 5.tom.112.e.

Olyra,animalium brutorum pabulum, 4 . tom. 751.a.

ὁμίχλη, 7. tom. 421. c.

Omnis ponitur interdum pro aliquibus, seu pro maiori parte:cuiusmodi est illud. Omnes declinauerũt:Omnis homo mendax: Omnes quæ erunt quę sua sunt. 6 tom. 373. b.c. omnis terra secundum idioma sacræ scripturæ, non omnem orbem, sed omnem terram prouinciæ,de qua sermo est, significat, 4.to. 98. d.

ὁμώνυμα, quæ sint, 6. to. 519. b.

ὁμόσια, easdem habent operationes, 6. to. 495. c. ὧν interpretatur dolor, 5. to. 161. b.

On ℵN, eadem quæ & Heliopolis Aegypti, 4.to. in cap. 43. Ezechiel. A filiis Israel hanc vrbẽ constructam fuisse, lxx. arbitrati sunt: Quod Hieronymus in libro de locis Hebraicis negat: asserens antequam Iacob Aegyptum ingrederetur,fuisse vrbem: eiúsque sacerdotem Patefrem patrem Asenet nominat. Hac in vrbe Dionysius Areopagita & Apollophanes philosophus versãbatur, cùm deliquium illud solis,contra naturam ipsam, passionis Christi tempore, accidit: vt ipsemet Dionysius refert.

Onager solitarius 5.tom.133. onagri quid allegoricè,8.tom.65.c. onagri nomine populus Iudæorum intelligitur.8.to.139.a.

Onesimus,Philemonis seruus, fugam furto cumularat:tandem à D.Paulo in carcere baptizatus, & c.6.tom.476.f. Onesimus interpretatur,respõdens, 6.tom.482.d.

Onias,tres huius nominis,qui summi sacerdotes fuerunt 4.to.1149.b. Onias sacerdos verbis Esaiæ non bene intellectis motus, Ptolemæi permissu tẽplũ in Aegypto,quo cũ multis Iudæorũ millibus fugerat, cõdit instar Hierosolymitani, 4.tom.175.a.

vrbs ipsa,vbi conditur,Oniæ vrbs appellatur,4.t. 1161.c. quæ in regione Heliopolitana posita erat. ibid. Hac occasione infinita examina Iudæorum eo confugerunt,& vrbs Cyrenæorum multitudine repleta est,ibid. permansit templũ vsque ad Vespasiani imperium:annis scilicet ducentis quinquaginta,ibid. tunc Iudæis cum Romanis pugnantibus vrbs vsque ad solum diruta fuit, ibid. Iosephus libro decimotertio antiquitatum cap.4.& in libris de bello Iudaico,latè hanc historiã prosequitur: obtinuit autem locum, qui dicebatur agrestis Bibaste,in oppido Ienonum,in Heliopolitano territorio, à Ptolemæo Philometore,& Cleopatra regina. Fuitque hic Onias,alterius Oniæ principis sacerdotum filius, Onias primus, secundus, & tertius Iudęorum pontifices, 4. to. 1149. a. b.

Onocentauri,4. tom.100. e. onocentauri cur, & vnde ita dicti,4.to. 144. d. onocentaurorũ cur in sacris scripturis fit mentio, cùm gentilium sit fabula, 6. to.293. b.

Onocrotalus, 7. to. 299. b. onocrotalorũ duo genera, 5. to. 484. In desertis habitat locis: & mystice idololatram significat, 4.to. 619. b.

onocrotali quid tropologicè, 4. tom. 266. f.

Onus hebraice משא, non ponitur nisi vbi quid triste prædicitur. 4.to.619. b. vbicunque præponitur,minarum plena sunt,quę dicuntur.

Onus proprium vnusquisque portabit, 6. tom. 333. a.

Operarius est suo cibo dignus, 7. t.47.b. operarios iniquitatis nescit dominus, 6. to. 122. f.

Operatio patris & filij est vna, 8. tom. 549. c.

Opes vbi multæ sunt, multi & qui comedunt eas, 5. to. 36. e. opes bonum appellari non valẽt, 6. to.408.f.

ὀφισόστονος,4.t.224.d.&733.b. morbus cùm cõtractis neruis caput retrò inflectitur sicut cùm in anteriorẽ, flectitur partem,vocatur ἱμαροσόστονος: cùm autem immobile, nullamque in partem flexibili collo,extensum manet, τέτανος appellatur.

Ophitę hæretici, 6. tom. 299. b.

Oppianus Cilix, poëta excellentissimus, ἁλιευτικὰ scripsit,6. to. 1088. c.

Oppressio,iudicium sanguinis est, 4. to. 261.c.

Opprobriũ hominum non timendum, 4. tom. 360.f.

Opprobria æquo animo ferenda,9.to.589.a.b.c. & seq.

Opus nullum bonum sine sapientia, 6.to.175.c.

opera bona necessaria,6.to.295.c. 7.tom.76.d.

opera bona fidelium,quæ,7.tom.575.c. opera bona absque fide,mortua computãtur, 6.to. 328.e.

opera quomodo iustificant,6.to.292.c. in omni opere primùm considerandum,quid velit deus, 6.to.419.c. opera bona coronam domini merentur,7.to.324.e. per opera bona nostra Christus diabolum superat,7.tom.388.f. opera bona sanctorum,7.tom.209.c. opera bona, sunt ecclesiæ vota,7.to.73.a. opera diuersa diuersa sunt, 6.to.507.a. operum diuersitas,facit præmiorum diuersitatem,9.to.15.d. opera singulorum vel bona vel mala omnibus reuelabuntur,4.tom.1138.e.

opera vitæ digna quotiens facimus, totiens resurgimus,& viuificamur,4.to.1176.e. opera virtutũ,quæ à lumbis ad superiora consurgunt,splendorem habent,atque fulgorem,4.to.775.a. opera,quia per corpus administrentur, aliquo semper errore commixta sunt,5.tom.48.f. opera audit Christus,non vocem:nõ voce, sed opere laudatur, 7.tom.293.b. sine operibus & fide nemo in regnum cælorum intrare potest,7.tom.393.c. operum murus,& antemurale,4.to.692.e. opera sex misericordiæ,7.to.101.b. operum retributio, 8. to.56.f. secundum opera sua, reddet vnicuique deus,7.to.38.c.181.c. opera tenebrarum à luce arguta,manifestantur in lucem,6.to.418.d. opera coitus,quæ significantur in lumbis,vsque deorsum igne purgantur,4.tom.775.a. opera carnis manifesta,6.to.335.b. opera carnis repudiantur, 4.to.366.f. opera carnis excludunt nos à regno dei,6.tom.466.d. operum carnis catalogus, 6.to. 343.a.

Opera bona aut considerantur vti facta ante fidem,propterea que ab homine qui necdum sit filius dei:& tunc nec meritum apud deum,nec mercedem æternæ beatitudinis aliquam habent : Aut perpenduntur vti facta post fidẽ, & ita per dei gratiam,& ab homine qui iam Christo, à quo omniũ meritorum nostrorum origo prodit,copulatus sit, & tunc meritum,& mercedem beatitudinis habẽt. His ita distinctis, facillimè quæ à D.Hieronymo de operibus vtriusque temporis proferuntur, intelliges. Primo enim quæ ille de operibus ante fidem factis: Deinde , quæ de illis , quæ post fidem fiunt,scribat,propriis ipsiusmet verbis ante lectorum oculos ponemus : Vt ex hoc hæretici nostri temporis confundentur,qui fidei operibus tot maledictis & scommatibus detrahunt,& fideles ab illis , per quæ æterna salus à Christo repromittitur, dum in sola fide illam statuunt, retrahunt. Nec moueat quempiam si dicamus, aliquos ante fidem Christi & extructionem templi eius, mediam partem se laboris sui posse percipere:cùm apud incredulos nullus fructus sit bonorum operum . Non enim viginti reponit,& inuenit viginti : sed si viginti repositerit,inuenit decem, id est, mediã partem laboris sui. Iudæi,& ethnici,& philosophi huius seculi,cæteríque, qui sapientiam iactitant : in præsenti tantùm tempore conuersationis suæ , & laboris fructum,& gloriam capiunt : omnisq; spes eorum,& merces futuri sæculi tollitur.Hoc autem ideò fit, ne penitus desperantes contemnant pœnitentiam: sed aliquando conuersi ponant lapidẽ super lapidem,& ædificent templum dei. Quod si in incredulitate permanserint , idipsum medium, quod videbantur habere, perdent. Sequitur enim, Percussi vento vrente,&aurugine,& grandine omnia opera manuum vestrarum. Quidquid autem aurugine,grandine,& vento vrente percutitur , in puluerem redigitur, & fauillam : nihilque in eo, quod ad vtilitatem & ad esum peruenire, inuenitur.Quæ quidem cuncta fecit dominus: quia non est inuentus in eis,qui reuerteretur ad eum. Quod si reuersi fuerint, & ædificauerint templum domini: à die, qua ædificare cœperint, habebunt , quæ prophetiæ sermo subtexit, 5. tom.516.f.& 517.a.

Cæterùm ex eo quod Nabuchodonosor mercedem accepit boni operis,intelligimus etiam ethnicos,si quid boni fecerint,non absque mercede(scilicet in hoc mundo)dei iudicio præteriri, 4. tom. 940.f.& 941.a. Quidquid ante Christum videbamur habere virtutum,bonorúmque operum,nõ erat frumentum,sed hordeum, & ipsum hordeum non secundum spem,& vota nostra(quod de Isaac legimus) centenas fruges dabat : Sed vix mediam partem laboris nostri ex eo inuenire poteramus,& dicebatur ad nos: Tanta passi estis sine causa, 5.to. 515.f.& 517.a. Antequàm fundaretur domus domini,& ædificaretur templum domini , omnis labor vester irritus fuit. Et tam homines , quàm iumẽta,in agricultura,in mercimoniis , operibúsque diuersis,cassis conatibus frustrabãtur.Foris aduersarij, domi seditio turbabant pacem , & erat vbiq; iustitium ob bellorum frequẽtiam,& insidias domesticas:dum nec frater fratri exhibet fidem , & omnis est inimica propinquitas . Hunc sensum aliis verbis Aggeus propheta comprehendens, ait: Et nunc ponite corda vestra à die hac,& suprà: antequam poneretur lapis super lapidem in templo domini.Cùm accederetis ad aceruum viginti modiorum,& fierent decem: & intraretis ad torcular, vt exprimeretis quinquaginta lagenas,& fiebãt viginti.Percussi vos vento vrente ,& aurugine , & grandine omnia opera manuum vestrarum: & nõ erat in vobis,qui reuerteretur ad me , dicit dominus.Quod & in ecclesia , & in vnoquoque credentium accipere possumus.Siquidem antequam domus dei in nobis fundamenta iaciantur , & ædificemur templũ deo,& audiamus ab Apostolo : Vos estis templũ dei , & spiritus sanctus habitat in vobis: quidquid boni operis habere videamur, siue rationales,qui appellantur homines,siue simplices qui iumenta dicuntur (Homines enim & iumenta,inquit , saluos facies domine) mercedem non habet apud deum: & sunt in nobis bella,atque discordiæ,& vbique tribulatio , & sine pace Christi, quam ad patrem vadens apostolis dereliquit : impletúrque in nobis domini sententia: Inimici hominis , domestici eius . Omnis enim frater supplantatione supplantat, & omnis amicus fraudulenter incedit , veritatem non loquitur : didicit lingua eorum loqui mendacium. Quod si conuertamur ad Christũ,& templũ eius efficiamur,statim audiemus Apostolũ proclamãtẽ: Vnusquisq; accipiet propriá mercedẽ iuxta op⁹ suũ,5.t.561.f.& seq.

Priusquam fidem Christi quis recipiat, & in eo spiritus sancti fundamenta iaciantur , nullus audire poterit : Est merces operi tuo : Siue ille Iudæus sit, siue hæreticus , siue gentilis : Quidquid boni operis fecerit , nisi in nomine Christi fecerit mercedem sui boni operis non habebit. Videmus hæreticorum virgines, philosophorum rigorem, Iudæorum in escarum varietate obseruantiam: & tamen dicimus iuxta Aggeum, quod comedant , & non satientur:bibant, & non inebrientur:operiantur, & non calefiant, & qui mercedes congregat mittat eas in pertusum sacculum. Postquam verò fidem Christi receperint, & cætera : Vinea , & terra dabunt fructum suum,& cæli dabunt rorem suũ & cætera, 5.to.562.f. & 563.a. Redimentur autem qui voluerint credere, nequaquam argento, & pecunia,sed pretioso Christi sanguine, vt audiant per Apostolos. Gratia vobis,& pax:Non enim ob merita,sed ob gratiam, & fidem Christi , deo reconciliati sumus, 4.tom. 366. d.e. Nequaquam igitur vt legatus,nec vt angelus : sed ipse saluabit eos:qui receperunt salutem non operum merito , sed charitate dei,4.t.457.a. Et scietis quia ego dominus, cùm benefecero vobis. Et dominum Saluatorem tunc magis cognouimus, quando benefecit nobis, & passus est pro peccatis nostris , & pro nobis doluit:Non pro aliquo merito eorum, qui saluantur, sed propter nomen suum.Alioquin viæ nostræ scelera pessima, non misericordiã meruere,sed pœnã, 871.b. 827.d. Si non sunt dignæ passiones huius temporis ad futuram gloriam, quæ reuelabitur in nobis : gratia magis sumus quàm opere saluati. Nihil enim possumus domino retribuere pro omnibus quæ retribuit nobis, 6. tom. in cap. 2. epist. ad Ephes. Reddidit causas , quare gratia saluati sumus per fidem, & hoc ipsum non ex nobis , sed ex munere dei, dicens. Ipsius enim factura sumus: Hoc est,quod viuimus, quod spiramus , quod intelligimus,& credere possumus , ipsius est : quia ipse conditor noster est, ibidem. Non vt in cæteris epistolis,dei patris & domini nostri Iesu Christi gratiam ponit,& pacem : per quas absque operum merito, & peccata nobis concessa sunt pristina,& pax indulta post veniam, 6. tom.in cap.1. ad Galat. Consideremus autem diligenter,quia non dixerit:volo à vobis discere vtrum ex operibus spiritum accepistis : sed adiecerit ex operibus legis : Sciebat enim & Cornelium Centurionẽ spiritum ex operibus accepisse, sed non ex operibus legis quam nesciebat. Si autem econtrario dicitur:ergo & sine auditione fidei accipi spiritus potest. Nos respondebimus accepisse quidem eum spiritum: sed ex auditu fidei, & naturali lege , quæ loquitur in cordibus nostris,bona quæque facienda , & vitanda mala:per quam dudum quoque Abraham, Mosem,& cæteros sanctos iustificatos retulimus: quam augere deinceps potest operum obseruatio, legis quoque iustitia:non tamen carnalis legis quę præteriit,sed spiritualis:quia lex spiritualis est.Neque verò quia fidem præferimus , legis opera destruimus:nec dicimus secundum quosdam , faciamus mala donec veniant bona : quorum damnatio iusta est:sed seruituti gratiam anteponimus.Dicimúsque quod Iudæi propter metum faciunt , id nos facere propter charitatem. Illos seruos esse, nos filios:illos cogi ad bonum,nos bonum sponte suscipere. Non igitur ex fide Christi licentia nascitur delinquendi:sed ex dilectione fidei voluntas boni operis augetur:dum bona ideo facimus,non quia iudicem formidamus , sed quia scimus ea ei placere in quem credimus, 6. to.293.c. Loquens postea de operibus aut malis,aut non perfectè bonis:seu de homine qui bonis operibus , mala alia immixta simul habeat,ita scribit. Si nostra consideremus merita , desperandum est. Si autem tuã clementiam,qui flagellas omnem filium, quem recipis,audemus preces fundere. Tu enim pater noster es, 4. to. 464. f. Quod si propheta turbatur ad iram dei, & quia turbatus est, impetrat misericordiam : qui nos sperare , imo timere debemus : quorum omnia opera dei digna sunt ira, 5. tom. 443. b. c. Quod autem fides sola non sufficiat, sed ad æternam salutem consequendam necessaria sint etiam fideli homini bona opera : eáque & meritum habeant,& mercedem, nunc audiamus. Et ponetur in ea murus & antemurale. Murus bonorum operum , & antemurale rectæ fidei : vt duplici septa sit munimento. Non enim sufficit murum habere fidei,nisi ipsa fides bonis operibus confirmetur,4. t. 204.d. Tunc filij eius,siue paruuli (vt Lxx. transtulerunt) in humeris portabuntur , & super genua consolationem accipient. In humeris,de quibus & in priori prophetia dictum est , & quos Iacob interpretatur filio suo Isachar : Quia supposuit humerum suum ad laborandum , & vocatus vir agricola : Sudore enim , & labore nimio ad vbertatem fructuum peruenimus. Vnde & ad Sion per Hieremiam dicitur : Da cor tuum in humeros tuos : vt à mandatis intelligat dominum, imitans eum de quo scriptum est. Iesus cæpit facere , & docere : vt non otiosa sit fides , sed per opera currat ad præmium,4.to.490.f. Apostolis, de quibus supradictum est : Ipsi videbunt gloriam domini, & decorem dei nostri , præcipitur vt confortent manus in gentibus dissolutas,& genua debilia roborent : Vt qui prius manibus dissolutis opus dei facere non poterant , & aridã habebant dexteram,extendant eam ad bona opera. Et qui dudum inter idola diuersis erroribus claudicabant, firmo super veritatem incedant gradu,&pusillanimes, siue formidolosos in fide domini confirmantes,faciant non timere : vniúsque dei metus , vniuersi erroris expellat timores. Causa autem est securitatis, atque constantiæ:quia venturus est Christus,cui pater dedit omne iudicium, & reddet vnicuique secundum opera sua, 4. tom.268.d. Nihil longum est quod finem habet, & omnis retro temporum series transacta non prodest : nisi forte bonorum operum sibi viaticum præparauerit : quæ semper ad futura, imò ad æterna respiciunt , & nullis terminis coarctantur, 4. tom. 773.a. Non quod resurrectio negetur hominum, & omniũ qui versabantur in terra : Sed nequaquam erit terrena conuersatio , & pristinæ vitæ status : cùm ad hoc humana resurgant corpora , vt animæ eisdem,quæ prius deposuerant, corporibus vestiantur, & recipiant à deo siue bona, siue mala,quę egerunt super terram, 4. tom. 199.a. Quandiu non exerces iudicia tua semper terrã,& nec bonis bona,nec malis retribuis mala: iustitia tua ô domine deus ignoratur in terra. Cùm autem iudicij die pro qualitate operum vnicuique reddideris quod meretur, tunc iustitia tua cognoscetur in orbe terrarum : quæ priùs apud incredulos videbatur iniusta, 4. tom. 207.a.b. oppresso igitur Antichristo, & spiritu Salua-

Saluatoris extincto,saluabitur populus , qui scriptus fuerit in libro dei:& pro diuersitate meritorũ, alij resurgent in vitam æternam , & alij in opprobrium sempiternum, 4. to. 117. b. Ille ingreditur portas domini,qui custodit iustitiam in bonis operibus, & seruat,siue amplectitur veritatem in fidei veritate:vt per bona opera , & fidem perueniat ad pacem,quę omnem sensum exuperat : & ipsam pacem mereatur accipere, quia credidit in deum, qui æternus bonorum operum retributor est. Vnde & in alio loco scribitur : Desiderasti sapientiam : serua mandata , & dominus tribuet tibi eam. 4. tom. 205. a. Alij vero in regno cælorum explendum putant,quando erit vera lętitia, & vnusquisque recipiet secundum meritum suum : ac nequaquam dominum in humilitate conspicient, sed in habitu sentient iudicantis:quando veniet super nubes cũ angelorũ multitudine,vt reddat vnicuique secundum opus suum, 4.tom.579. e. f. Ne putes (inquit) boni operis non esse mercedem , si sanctos quosque meos de numero peccantium tuis sermonibus segregaueris:eris quasi os meum,& meis præceptis copulaberis, 4. tom. 580. e. f. Hócque in præsenti loco dicitur, quod nequaquam peccatis patrum in æternum offenderit Israel : sed propriis meritis, & fide in Christum post tempora multa saluetur, 4. to. 66.f. 661. a. Nec ignis vsque ad pedes dicitur,nec splendor electri vsque ad caput: sed deorsum,& sursum : vt tam in peccatoribus, quàm in sanctis , pro diuersitate meritorum, alius vsque ad illud,& illud membrum:alius vsque ad illa,& illa perueniat , 4.to. 774. e. f. Frustra quis vocem domini dei sui audire se dicit, & confidere in domino,quando operibus fidem destruit,& magis mammonæ iungitur , quàm domino deo suo: & duplici corde accedit ad eum, & duobus dominis , sæculo, & deo militare posse se credit, 5. tom. 488. e. f. Domus nostra , quæ cum statu hominis erecta est, & habitatio,quam habemus in cælis , si pigri simus,&ad bona opera tardiores,humiliabitur. Et omnis contignatio,quę debet culmen portare in sublime , ad terram corruens , habitatorem suum opprimet, 5. tom. 67.a.b. De hæreticis facilis est intelligentia : quod quanto plures fuerint tãto magis delinquãt deo,& glorientur in populis, & idcirco decipiant infelices : vt peccata populi comedant, & per dulces sermones deuorent domos viduarum. Cùm enim viderint aliquos delinquentes, aiunt nihil aliud quærit deus, nisi fidei veritatem : quam si custodieritis,non curat quid agatis, 5. to. 105.a. Qui saluator credentium iudex est omnium, vt reddat vnicuique secundum opera sua : Iustis præmia, peccatoribus æterna supplicia, 4. to. 452.e. f. Oleum habent virgines,quæ iuxta fidem & operibus adornantur. Non habent oleum quæ videntur simili quidem fide dominum confiteri, sed virtutum opera negligunt, 6. tom. 121. b.

Si ergo omne mandatum recapitulatur in eo quod dictum est,diliges proximum tuum tãquam te:fides autem per charitatem operata valet plurimum : manifestum est operationem fidei,plenitudinem mandatorum omnium continere. Quomodo autem iuxta Apostolum Iacobum , fides absque operibus mortua est:sic absque fide, quamuis bona opera sint,mortua cõputãtur. Qui igitur in Christo non credunt,& sunt probis moribus , aliud quid magis habent , quàm opera virtutum. Exemplum fidei quæ per charitatem operatur,de euãgelio illa meretrix tribuat : quæ cùm in domo Pharisæi accubanti domino pedes lauisset lacrymis , terssisset crinibus, linisset vnguento , & Pharisæo murmuranti dominus parabolam quinquaginta , & quingẽtos denarios debitoris proposuisset,adiecit.Propter quod dico tibi : dimittuntur ei peccata multa, quia dilexit multum : & ad ipsam mulierem conuersus ait. Fides tua te saluam fecit : vade in pace. Apertè enim in hoc loco demonstratum est , mulierem istam habuisse fidem per charitatem operatam : quæ multum valuerit in Christo, 6. to. 328.c.

Spes vero iustitiæ Christus intelligendus : quia ipse est veritas, patientia, spes, iustitia, omnésque virtutes : cuius nos secundum expectamus aduentum : quo iudicaturus est omnes , & iam nõ in patientia, sed iustitia affuturus : vt reddat vnicuique secundum opera sua,6.tom. 327.a.b.

Hoc non de auaritia,sed de timore respondent. Vnúsquisque enim pro operibus suis mercedem recipiet : neque possunt,in die iudicij aliorum virtutes aliorũ vitia subleuare,6.t.122.d. Desiderasti sapientiam, serua mandata , & dominus dabit eam tibi. Qui enim mandata in opera verterit, seminat in iustitia,& metet ex ea fructus vitæ, 5. to. 150.f.

vnde ait,Euidens fiat in agnitione omnis boni , siue (vt in Græco melius habetur) efficax : ἐνεργὴς enim propriè transferri potest , efficax , siue operatrix. Vt non solum fidem nobis, & charitatem in deum,& in sanctos eius sufficere posse credamus: sed id quod credimus,opere compleatur , 6. tom. in cap. 1. epist. ad Philemonem, Porro secundũ tropologiam, & ad nos dicitur, qui nunc in Iesum Christum credimus(si tamen credimus,& opere fidei ostendimus veritatem)vt reuertamur mente ad illud tempus,quando gentiles eramus,quotidie vitiis seruientes,nec extruxeramus in nobis templũ deo, 5.to. 515.b.c. Si quis è nobis bona operatur & digna mercede,quam nobis redditurus est dominus , de quo dicitur. Ecce dominus, & merces eius in manu illius, reddere vnicuique secundum opera sua , & illud Apostoli. Si cuius opus manserit,quod superædificauit, mercedem accipiet : hic congregat conseruandas, mansurásque mercedes , & virtutibus virtutes semper adiungens,coaceruat pecunias in sacculum non pertusum. Qui autem post bona opera, non semel & bis,sed frequenter peccat, & præteritam charitatẽ sequentibus vitiis obscurat, & sordidat:iste in pertusum sacculum pecuniam congregat,5.to.504.e.f.

Si quando videris inter multa opera peccatorum,facere quempiam nonnulla quæ iusta sunt: non est tam iniustus deus, vt propter multa mala, paucorum obliuiscatur bonorũ:sed faciet cum illa tãtum metere,quæ in bonam terram seminauerit, & in sua horrea congregare, 5. tom. 503.b.

Fient autem omnia quæ promissa sunt, si dominum audire voluerint , & acta pœnitentia in bonis operibus manserint,5. tom. 554. d. e.

Volumen autem volans ostenditur, in quo omnium peccata descripta sunt : vt vnusquisque recipiat secundum opera sua,siue bonum, siue malum , dicente Daniel , Throni positi sunt , & libri aperti sunt, 5.tom. in cap. 5. Zachar.

Iudicium sedit,& libri aperti sunt.Conscientiæ, & opera singulorum in vtramque partem , vel bona,vel mala omnibus reuelantur. Bonus liber ille est,quem sæpe legimus,liber viuentium. Malus liber,qui in accusatoris tenetur manu:qui est inimicus & vindex : de quo & in Apocalypsi legimus: Accusator fratrum nostrorum,4.to.1138.e. Venit ergo dominus , vt opera,& cogitationes cõgreget singulorũ. Ex quo discimus non solũ opera, sed & cogitationes esse in die iudicij iudicandas,& paulò infrà:Vt cogitationes nostrę omnes vno tẽpore cõgregatæ,iustũ iudicẽ probẽt:dũ aut accusat nos nostra conscientia:aut satisfacit pro delicto , vtrũ plura sint peccata,an bona opera,& vtrum vetera, an noua: vtrum deleta pœnitentia , an nouis sceleribus instaurata,4.tom.in cap.vltim. Esaiæ.

Cæterùm nos montem Sion , & matrem primitiuorum,atque sanctorum interpretemur ecclesiã, quæ ædificata est in passione domini , & resurrectione,& quotidie ædificatur ab eo,qui nouit mẽsuras,& merita singulorum, 5.tom. 530.f. Ecce merces eius cum eo,& opus illius coram eo: iuxta quod ipse dicit in euangelio: Venturus est enim filius hominis in gloria patris sui,& reddet vnicuique secundum opus suum,4.to.proœmio in Ionã.

Quod si iuxta vtramque interpretationem semper benefeceris , & omni ætati æqualem cursum habueris,videbis deum patrem , dulcissimum lumen:videbis Christum solem iustitiæ,5.to. 71.a.b.

Iturus ad dominum(Ezechias)narrat opera sua: quomodo ambulauerit coram eo in veritate,& in corde perfecto.Fœlix conscientia,quæ afflictionis tempore bonorum operũ recordatur. Beati enim mundo corde:quoniam ipsi deum videbunt, 5.to. 392.f.393.a. Quod autem præcipit.Dicite fratribus vestris,non simpliciter accipiendum est : alioquin multi fratres vocant,& in corde non retinent charitatem:de quibus scribit Apostolus: Deũ confiteantur se scire,operibus autem negant.De quibus & dominus loquebatur : Non omnis qui dicit mihi,domine,domine , intrabit in regnum cælorum: sed qui facit voluntatem patris mei , qui in cælis est.Sicque stare potest illa sententia : Nemo dicit, dominus Iesus,nisi in spiritu sancto . Nam cùm hæretici dicant dominum Iesum,& multi in resurrectione dicturi sunt: Domine,nónne in nomine tuo prophetauimus , & virtutes multas fecimus? Respondebit eis dominus; Recedite à me : nescio vos,operarij iniquitatis. Ergo dicere non sermone,qui facilis est,sed affectu,& operibus comprobatur,4.to.486.f.& seq. Sed quomodo sanctorum merita descendunt ad posteros,sicut Dauid,& cæterorum: sic peccatorum flagitia,si liberi,nepotésque similia gesserint,ad posteros perueniunt,4. to.576.d. Quod si aliquando propter Abraham, & Dauid in posteros eorum misericordiam suam dominus pollicetur:notandum quod non his parcat,qui in sceleribus perseuerent,sed qui agũt pœnitentiam,vt merita patrum filiorum adiuuet cõuersio,4.tom.809.a. Sic & fides si non habeat opera,mortua est in semetipsa. Sed dicit quis : Tu fidem habes,& ego opera habeo:ostende mihi fidẽ tuam sine operibus,& ego ostendam tibi ex operibus fidem meam.Tu credis quoniã vnus est deus: bene facis:& dæmones credunt & contremiscunt. Vis autem scire,ô homo inanis,quoniam fides sine operibus otiosa est?Abraham pater noster , nónne ex operibus iustificatus est , offerens Isaac filium suum super altare? Vides quoniam fides cooperabatur operibus illius,& ex operibus fides consummata est?Et suppleta est scriptura,dicens : Credidit Abraham deo,& reputatum est illi ad iustitiam, & amicus dei appellatus est.Vides quoniam ex operibus iustificatur homo,& non ex fide tantũ. Similiter autem & Rahab meretrix, nónne ex operibus iustificata est,suscipiens nuncios,& alia via eiiciẽs. Sicut enim corpus sine spiritu mortuum est: ita & fides sine operibus mortua est. Iacob.2. opera bona auxilio gratiæ dei à nobis fiunt.

ὄφελος,ambigua dictio,4.to.369.c.

Orare pro eo,qui peccauit ad mortem, stultum, 4.to.573.c. orans debet parum loqui:deus enim non verborum,sed cordis est auditor,6.to.17.b.

Orandum magis inclusa pectoris cogitatione, labiísque compressis,&c.6.to.17.a.b. orandum pro persequentibus nos,6.to.13.c.16.e. orandum ter in die,& quibus horis,4.tom.1132.d. orantes à deo non exaudiemur , nisi pura conscientia deprecemur,7.to.163.c. orauit Christus pro falsis fratribus,7.tom.169.c. oratio Christi in cruce,7. tom.326.f.327.a. orat non diminutio deitatis, sed infirmitas carnis,7.to.50.f.

Oratio ac deprecatio differunt,7.to.50.c. oratio munda,quæ,7.to.163.a. oratio deo grata, qualis,9.to.4.b. oratio multorum plus est,quàm vnius hominis,7.to.340.d. oratio pro oris elocutione sumpta,8.to.502.f. orationis vis & effectus,9.to.661.b. orationis grandis effectus,4.to. 1146.d. orationis finis melior,quàm principiũ,5. to.42.c. orationis dominicæ signaculum,6.to. 18.e. orationes per crines significatæ, 4.to.35.b. oratione pestes sanandæ sunt mentis,6.to.174.c.f. oratio Iudæ proditoris versa est in peccatum,4. to.221.c.

Orbis terrarum bifariam diuiditur, 9. tomo. 97. c.

Ordinare charitatem quid sit,8.to.358.d.

Ordo præposterus in generatione Christi, sed necessariò commutatus,6.to.1.a.

Oreb,Madianitarum princeps, occisus est super petram durissimam:vnde locus id nominis habuit, 4.to.85.c. Oreb interpretatur,foramen , in quod coluber ingreditur,7.to.247.a.

Organum hominis,corpus est,7.to.395.c. organi duo sunt genera,9.to.256.c.

Origenes Adamantius laudatur & reprehenditur,9.to.599.b. appellatur seminarium loquacitatis,9.to.430.c.d. Origenis hæreses,9.tom.426. a,b. Origenes Christum esse passum pro dæmonibus fingit,9.to.439.a. Origenis error refutatur de remissione peccatorum post mortem, 8. tom. 203.a. error de angelis,9.to.426.d. error de spiritu sancto,9.to.427.c. item de Christo,ibid. d. item de prouidentia dei,9.to.428.b. item de creatione,9.to.429.d. error de remissione omnium flagitiorum post iudicium,8.tom.176.c.

Origenes vnde duxerit animas,9.tom.429.a.

eius de anima sententia,9.to.571.b. sententia de magia,9.to.442.c.

Orion,signum cæleste , quot & quibus constat stellis, 4. tom. 140.f. armatus auro , 5. tom. 247.c. moraliter expositus,5.to.248.c.

ὄρμημα,impetus,5.to,115.b.

Oromaim, id est, foramen mœroris, 4. tom. 157.a.

Oronia, vrbs fuit Sodomorum, quæ ad preces Loth seruata est, 4.to.107.c.

Oros, deus Aegyptiorum, 4.to.119.a.

Orphani ac pupilli discrimen, 7.to.37.c.

Orphano deus erit adiutor, 7.to.38.d.

Orta omnia occidunt, & aucta senescunt, 9. to. 469.d.

Oryx, quod genus animalis, 4.to.363.c.

Os vniuersum locutum est stultitiam, 4.to.78.e.

os dei quid indicet, 9.tom.151.d. oris fractus est sermo bonus, 8.tom.208.e. os sponsi, est virtus dei, 8. tom.300.f. os diaboli quid designet, 8.to. 156.f.

Osanna quid significet, 6.tom.179.c. 9.to.255.d.

Osanna filio Dauid quid significat, 6.tom.95.c. 96.a.

Oscinum augurium, 4.to.637.c. Oscines aues sunt, quæ canendo, non volando augurium faciũt: ab ore, & canendo voce deducta. Huiusmodi minores fermè aues sunt. Plinius aues in oscines, & alites diuidit: illarum generi oris cantum, his magnitudinem tribuens: addit etiam anni tempore oscines colores ferè ac vocem mutare, repentéque fieri alias: nec temerè ante æquinoctium vernum fœtus facere, aut post autumnale. Ante solstitium autem dubios, post solstitium vitales. Horatius,

Oscinem coruum prece suscitabo Solis ab ortu.

Osculum pacis & amoris est signum, 8. tom. 248.d.

Osee propheta, qui aliter Ause dicitur, 7. tom. 223.b. Beeri filius, 5.tom.83.a.4.c. interpretatur σώτων, id est, saluans, 5.to. 83.b.177.a. contra Ephraim prophetauit, 7.to.226.c. quo tempore est vaticinatus, 5.to.83.c.84.d.

Osee, filius Hela regis Israel, 4.to.271.a.

Osee, rex Israel, captus ac translatus ad Medos, 4.to.748.d.

ὅσιος, 6.to.447.c.

Osiris, deus Aegyptiorum, 4.to.119.a.

Ossa senectutem significantia, 8. tom.54.d.

ossa, id est, animæ virtutes, 7.tom.108.e. ossa, fortes sancti: ossa, virtus ecclesiæ, & sanctorum, 7. to.96.d. ossa Christi, apostoli, 7.tom.71.a. ossa dissipata secus infernum: & ossa fortiora quæ sint, 7.to.402.c.

Ostendere faciem suam quo pacto dicatur deus, 9.to.154.c.

Ostiariorum ordo & officium, 9.to.127.d.

Otho imperauit mẽsibus tribus, & quinque diebus, 4.to.1153.a.

Otiositas est mater omnis concupiscentiæ, immunditiæ, atque peccati, 9.to.613.b.

Otium, peccati Sodomici fuit causa, 4.tomo. 336.d.

Oua serpentum quid allegoricè, 4. tom. 427. a. b.

Ouis, quæ de ouili egreditur, lupi patet morsibus, 6.tom.189.a. oues significant innocentes, 4. to.152.f. oues Cedar, 4,to.437.c. oues Cedar congregentur in ecclesia, 4.tom.438.e. oues frequenter superbia maiorum, & præpositorum iniquitate, de ecclesia pelluntur, 4.to.979.a. oues in parte iustorum stare iubentur ad dexteram, 6.tom. 125.b. oues occisionis terræ Chanaan, 5.to.585.c. oues hæreticorum fœtosæ abundantes in egressibus, 7.to.409.c.

Ozias, cognomento Azarias, indebitum sibi sacerdotium vindicare conatus, lepra in fronte percussus est, 5.to.210.d. Ozias interpretatur, κράτος κυρίου, id est, imperium, vel fortitudo domini, 5.to. 83.c.210.d. Ozias, rex leprosus, 4.to.964.d.e.

Ozias, rex impius, 4.to.53.a.

ὀξυηίρκεια, 4.to.142.c.

P

Literam Hebræus sermo non habet, 4. tom. 1171. a

Pacifica sunt sacrificia, quæ quis offert, vt reconcilietur deo, & cum eo pacem faciat, 4. tom. 1073. b. c. Vocantur hæc Hebraicè שלמים Selamin, 4. t. 1079. c. Septuaginta interpretes salutaria verterunt: vt significetur ipsam reconciliationem pacificorum, salutem offerentium esse, ibidem.

Pactum, quod est Hebraicè ברית, pro testamento ponitur, 4. to. 661. a.

Pacuuius flens, ait Arrio vicino suo: Amice, arborem habeo in horto meo infelicem, de qua prima vxor mea se suspendit: postmodum secunda, iam nunc tertia: cui Arrius: da mihi, inquit, de illa arbore surculos, quos seram, & cętera huius historiæ lepidissimæ legas, ibid. 9. to. ad Ruffinum, ne ducat vxorem, pag. 2. ab initio.

παιδάγωγος, quid sit, & vnde dicatur, & eius officium, 6.to.307.a.

Pædagõgus cur lex Moysi dicta sit, 6. tom. 307. a.

παιδία Cyri, 4. to. 1126. d. Sic enim legit Hieronymus, dum infantiam interpretatur & nõ παίδευαν, id est, eruditionem, ac educationem. Cicero, & alij omnes pro educatione, ac vita accipiunt: quam sententiam ipse quoque Hieronymus alibi sequitur: libro enim primo contra Iouinianum sic scribit. Persarum Regis Cyri vitam Xenophon octo voluminibus explicat: polenta & cardamo, & sale ac pane cibario eos asserens victitare.

Pagani suos deos digitis ostendunt, 7. tom. in psal. 41. vide plura suprà in verbo, Gentiles, & Infideles. Paganorum gehennalis pœna infinito minor est, quàm malorum Christianorum, 9.to. 647. a.

Pala, pro ventilabro, dum ait Amos, 9. cap. 284. d. Ita & dominus miserabilem domum Israël toto orbe dispersit, & concussit in cribro, & ventilauit pala. Pala frumenta in area ventilantur: hinc quod est græce πτύον Matth. v. & ventitilabrum Latinus vertit interpretes, Tertullianus in libro de fuga in persecutione: item Cyprianus in epistola ad Maximum presbyterum, Vrbanum, Sidonium, & Macarium: & in altera ad Antonianum, Palam dixerunt. Qua voce vsus fest etiam D. Hieronymus contra Luciferianos: dum ait. Nemo potest Christi palam sibi assumere: nemo ante iudicij diem de hominibus iudicare: quamuis palmam pro palam ibi legatur.

Palæstinæ ἀλλόφυλοι dicuntur, id est, alienigenæ, ibidem, Palæstina Aegypto & Assyriæ vicina, 4. to.826.f.

Palæstini, quasi Philistini, 4.to.19.a. Palęstini iidem qui Hebraicè Philistim, 4.to.154.d. Palæstinorum quinque ciuitates propter arcæ iniuriam percussæ sunt plagis, 5.to. 214.e.

παλαιστὴ, quod mensuræ genus, 4. tom. 1013. c. & 1043. a. eodem tomo.

παλάτη, palata, ficorum, seu caricarum massa, 4. tom. 762. d. vide 2. Reg. cap. 16. & 1. Paral. cap. 11.

Palatinus, βασιλικὸς: is scilicet, qui est de aula regia, 4. to. 468.f.

Palatium Salomonis templo vicinum erat: qua in re deum offendit, 4. to. 282. d.

Paleæ pro simplicibus scripturæ verbis, 4. tom. 91. b. Paleas Palæstini, ob fœni penuriam, animantium esui præparant, 4. to. 203.b.

Pallium dei, Ecclesia Christi, 9. to. 153. d.

Palma quomodo crescat, & fructificet, 8. tom. 25. a. b. eius altitudo, & gloria, 8. tom. 94. d. itaque virtutum gloriam signat, ibidem. & pro victoria ponitur, 4. tom. 481. b. c. iustus, vt palma floret (quod scribit Dauid) dum quotidiè triũphat de aduersariis, & insigne victoriæ præfert, ibidem. in festo tabernaculorum inter cæteras frondes, palma ob victoriæ signum assumitur, 4. tom. 1006. d. ob id victoriæ signum Cherub & Cherub palmæ cælatæ erant in interioribus templi, 4. to. 1033. a. Palma Hebraice תמר Thamar appellatur, 4 tom. 1092. d. ab eaque Thamar vrbs in solitudine posita Palmira nuncupatur, ibidem. qui est Iudææ ab australi parte terminus, ibidem. Quod autem is vsque ad aquas contradictionis protendatur, notat quod virtutibus, & vitiorum victoriæ (quam Thamar, id est, palma significat) semper contradicatur, ibidem. Palmæ ab vtraque parte cælatæ tunc nobis dantur, cùm per arma iustitiæ à dextris, & à sinistris: per gloriam & ignominiam, per laudes, & vituperationes, victoriã de hostibus reportamus, 4. to. 1023. b.

palma perdito virore siccatur, cùm quis à vitiis superatur, 5.to. 1084.e.f.

Palmes, qui fruges non fecerit, tolletur à patre, 4. tom. 812. d. Palmites ecclesiæ, 4. to. 861. b.

Palmira vrbs, à Salomone miris operibus extructa, in solitudine ab austro Iudææ adiacet, 4. tom. 1092. d. nomẽ à palmis, quę ibi in magna copiâ sunt, habet, ibidem. Hebraicè Thamar, qua voce palma significatur, appellatur, 4. to. 1092. d. De hac vrbe ita in quinto naturalis historiæ libro Plinius scribit. Palmira vrbs nobilis situ diuitis soli, & aquis amœnis, vastò vndique ambitu arenis includit agros: ac velut terris exempta à rerum natura, priuata sorte inter duo Imperia summa Romanorum, Parthorumque: & prima in discordia: cuius semper vtrinque cura. Abest à Seleucia Parthorum, quæ vocatur ad Tygrin, quingentis triginta septem millibus passuũ. A proximo verò Syriæ littere ducentis quinquaginta duobus millibus, & à Damasco xxvii. millibus passuum.

Palmus & pugillus quid differunt, 4. tom. 291. c.

Palpebræ dei quid indicent, 9.to. 151. c.

Paneas ciuitas vbi sita, 5.to. 277. c. & 4. tom. 525. a. iuxta Iordanis fontes cõdita, 4. to. 1162. c.

quondam appellata Lesem, 4.to. 1098. c. & Cęsarea Philippi, 4. to. 920. f.

Terminus Iudææ terrę, vbi vitulus aureus quondam colebatur. Eo in loco Christus discipulos interrogauit, quem eum esse dicerent, & Petro totius ecclesiæ primatum pollicitus est, 6. tom. 72. e. Iosephus libro antiquitatum decimooctauo Paneadem vrbem circa fontem Iordanis a Philippo constructam, Cæsareamque nuncupatã, ipse etiam prodit.

πανάρετος liber, id est, Ecclesiasticus, quòd omniũ virtutum præcepta in eo contineantur, ita Græcè est appellatus, 4.to.in cap. 9. Danielis.

Panis nomine omnis continetur cibus, 4.tom. 852.f. panis subcinericius per allegoriã quid sit, 5.to.125.c.751.a.b. panis spiritualis, 5.tom.57.c.

panis cælestis, & quotidianus, 4. tom. 1185.b.

panis viuens & cælestis, 5. tomo. 59. a.

panis non est viuus, nisi qui de cælo descendit, 7. to.44.f. panis cælestis ex quo tritico fit, 4.to. 451.c. panis ἐπιούσιος, 6.tom.460.d. panis supersubstantialis, 6.to, 18.d.853.a. panis sapientiæ, panis rationalis, & panis sermonis, 5.tom.68.f. panis viuus, qui de cælo descendit, 6.to.18.d. panis, qui nunquam deficiet, 4.to.361.a. panis angelorũ est Christus, 9.to.581.b. panis filiorum dei, est sanctum, 6.to.21.a. panis sanctorum hominum, & angelorum, 7.tom.228.f. panis luctus, & panis subcinericius comeditur apud hæreticos, 5. tom. 294.c. panis Iudæorum est absque robore, 4.to. 26.c. panem lugentium qui comedunt, contaminantur, 5.to.135.b. panem nostrum quotidianum da nobis hodie, 7.to.414.c. panes propositionis offeruntur in cunctis ecclesiis, & orbe terrarum, de vno pane pullulantes, 4.to.1058.e. panes propositionis Dauidi dati, 6.to.45.b. panes propositionis à corpore Christi tantùm differunt, quantũ vmbræ & corpora, 6.to.447.c. panes oblationũ solis sacerdotibus debentur, 9.to.602.c.d. panes, verba spiritus sancti, 6.to.182.d.e. panes septem legis, 4.tom.246.f. panes septem, dona sunt spiritus sancti, 6.tom.171.a. panum fragmenta, intellectus mystici primæ sunt septimanæ, 6. tom. 171. a. panes impietatis hæreticorum, 5. tom. 123.c.

πανοπλία, 6.to.434.d.

Pantapte, Cambysis filia, & Darij vxor, 4.tom. 1158.e.

Pantheri natura, 9.to.197.d.

Penthere nihil velocius, 5.to.117.a.

Papæ, id est, summi pontificis auctoritas, vide Petrus. Hoc nomine, quo olim omnes vocabant episcopos, nunc excellentiæ causa, solum Christi vicarium, summúmque in ecclesia pontificem vocamus. Est enim omnium pater, & in ecclesia dei admirabilis: πάππας enim & πάπα Græcè patrem significat: qua voce Homerus sæpe vtitur: à Siracusanis autem inuentam primo proditur. Hieronymus prisco dicendi more, Augustinum ipsum Papam vocat, in epistolis, quas ad eum scripsit. quod facit etiam de Chromatio Aquileiensi episcopo, 5. tom. 303.304.a.d. vide in dictione, Petrus Apostolorum princeps.

Papyro Aegyptus abundat, 4.to.118.d.

Parabola quid sit, 5.to.76.f. & 6.to.160.f.

παραβολαὶ Græcè, Latinè similitudines interpretãtur, 8.to.165.b. parabolis cur loquebatur Christus, 6.to.160.e.f. parabolas ad omnem adiungere sermonem, familiare est Syris, & maximè Palæstinis, 6.to, 84.e.f.

Paracletus Græcè, Latinè consolator interpretatur, 8.to.620.d.

παράκλησις, 6.to.460.e.

Paradisus in Eden, deliciarum appellatur paradisus, 4.tom.657.c. paradisus voluptatis, omnis terra est, 5.tom.188.e. paradisi portæ, quæ ancea clausæ fuerant, quando reseratæ, 7.tom. 77. b.

paradisus firmitatis, 4.to.819.c. paradisus clausus ante saluatoris aduentum, 4.to.1054.f. paradisus à latrone apertus. 7.to.325.b. paradisus malorum granatorum, 5.tom.51.b. paradisus aquam non habens, 5.to.91.a.

Paralipomenon librum quis scripsit, 5. tomo. 598.e.f.

Paralysis quid sit typicè, 6.to.155.c. paralypsis vnde generatur, 9.to.in regula monachorum, cap. de abstinentia.

Paralyticus à quatuor in grabato portatus, exponitur mysticè, 6.to.155.c.

παράπτωματα, 6.to.374.f.

Parasanga, 5.tom.206.f. parasanga Herodoto triginta continet stadia, Schœnus verò sexaginta: licet Persas ipsos in Parasangis & Schœnis variare, primus testis sit.

παρασκευὴ ante sabbatum, id est, pœnitentia ante requiem futuram, 6.to.150.f.

παραστάδες, 4.to.1014.e.

παράστασις, 4.to.1017.b.

παράξυρις, 5.to.362.f.

Parcus cibus & vẽter esuriens, triduanis ieiuniis præfertur, 9.to.536.c.

Pardus hœdi imitatur innocentiam, 4.tom.91.a.

Pardus suam non mutat naturam, 4.tom.570.f.

Pardus cum hœdo accubabit, 4.to.91.b. & 5. to. 97.a. Pardus, animal maculis varium, 4.tom. in cap.15.Esaiæ. & velocissimum, 4.to.528.f. pardus notat mysticè ob varietatem, & maculas apostatas, 4.to.in cap.15.Esaiæ. & Alexandrum magnũ in Hieremia & Daniele, cùm propter victoriarum velocitatem, tum propter multiplicia ac varia regna, 4.tom.528.f. pardi ferociam contra Iudæos deus per Assyrios comminatur, 5.to.168.f.

Parentibus obediendum non est, vbi animæ periculum formidatur, 9.tom.712.d. parentes quo pacto honorandi, 9.to.122.b.c.& seq.

Parentalia, 4.tom.581.c. quas nos exequias & funeralia appellamus, veteres parentalia, quòd parentibus vita functis præstarentur, & quia iustè exhiberentur, iusta quoque nuncupabant.

Parietem linire qui dicantur, 4.to.804.b.

Paræmiæ dici possunt prouerbia Salomonis, 8. tom.in cap.1.

Particeps & comparticeps in sacris scripturis quid inter se discrepent, 6.to.416.c.

Partus omnis ex tribus constat, 9.to.172.d.

Paruus meretur misericordiam, 4.to.162.e.

Paruulorum pœnæ vnde oriantur, 9. to. 470.c. & 471.a. paruuli quinam dicantur, 8.tom.166.c. & 171.b. paruuli immaculati sunt, quia integro corpore nullum fecere peccatum: & tamẽ non sancti, quia sanctitas voluntate & studio conquiritur, 6.tom.363.c. paruuli cur in hac vita crucientur, 9.tom.577.a. paruulos obnoxios nasci delicto Adam, 9.tom.472.d. paruulis necessarius baptismus, 9.tom.472.d. paruuli exeuntes de vita sine baptismo, damnantur, 9.tom.472.c. & cur, 9.tom. 470.b. paruuli mysticè, 6.to.80.f.81.a.

Pascha Hebræum est nomen, non Græcum, & quid significet, 9.to.119.d pascha, hoc est, Phase domini, non passionem significat, sed transitum, 4. to.253.b.& 6.to.126.c. pascha quando celebrandum, 4.to.728.f. 942.e.1074.d.e.& 5.to.517.c.& 6. to.189.c.9.to. 221.a. paschæ festiuitas vt obseruanda, 6.to.314.d. pascha quo pacto rectè celebretur, 9.tom.434.b. pascha facturi, calciamenta iubentur in pedibus habere, 4.tom.513.c. pascha facturis præcipitur, vt sint absque vlla coloris varietate, & accinctis lumbis, & pedibus calciatis, 4. to.818.d.

Passer inuenit sibi domum, 5.to.74.f. passeres quid tropologicè, 6.to.57.c.

Passio saluatoris, est tempus placitum & opportunum, ac dies salutis, 4.to.343.c. passiones in anima tres esse, 6.to.56.c.

πατροφόρια, 4.to.1019.c.

Pastor, ouium, deus, 6.to.515.a. pastor bonus quis dicatur, 7.to.74.d. hic deduxit, quasi oues, populum suum, 7.to.222.f. & ponit animam suã pro ouibus suis, 4.tom.655.a. pastores boni semper flent populi peccata, 8.tom.472.d. pastor vnus prudentium concilium instruxit, 5.tom. 77.b.

pastor stultus & imperitus, est Antichristus, 5.to. 591.c. pastoris boni & mali descriptio, 5.tom. 592.c. pastores multi demoliti sunt, 4.tom.565.b.

pastores præuaricati sunt in me, dicit dominus, 5.to.588.f. pastores mali, male viuendo, & malũ exemplum præbendo occidunt oues, 9.to.487.b.

pastores, qui ignorauerunt intelligentiam, 4.to. 402.d. pastorum culpa, est vexatio gregis, & ouium, atque turbarum, 6.to.32.e. pastores multi sunt, qui pastorum nomine gaudere volunt, pastoris autem officium implere nolunt, 9.tom.484.a.

pastores falsi non pascunt oues cum disciplina, 6.tom.400.d. pastores, qui semetipsos pascunt, & non oues, 4.tom.445.c. pastoribus malis sæuissimè minatur deus, 4.to.977.a.b. à pastoribus peribit fuga, 4.tom.629.f. pastores mortui quinam sunt, 9.tom.492.c. pastores tres in vno mẽse succisi sunt, Moyses, Aaron, & Maria, 5.tom. 589.a.

Pater omnis, nomen est filij, 6.tom.119.c. pater dicitur, eo quòd habet filium, & filius dicitur, eo quòd habet patrem, 5.tom.567.c.7.tom.54.e.

pater in diuinis quale vocabulum, 9.to.epist.19. de Symbolo Ruffini, pag.1.ab initio. est proprii dei nomen, 4.tom.668.e.f. à deo primùm ortum, 6.to.391.b. pater in filio, & filius in patre, 7.tom. 392.a.b. atque ab eo cæteri patres appellantur, 6. tom.ibidem. qui natura vel adoptione sunt patres, 6.tom.669.a. in cælis quoque superiores angeli, patres ab inferioribus appellantur: sicuti nos patriarchas & prophetas patres nostros (honore scilicet quodam, & reuerentia) vocamus, 6.t.669.a.

patres enim omnes appellantur maiores, 4. to. in cap.5.Danielis. pater aliter percutit, & aliter hostis, 4.tom.650.a. patris virtutũ catalogus in decem & septem partes diuisus, 4. tom. 849.c.

patris, filij & spiritus sancti est vna deitas & substantia, 8.tom.497.r. pater non tradidit filium sine Christi voluntate, 6.tom.272.e. pater meus vsque nunc operatur, quomodo interpretandum, 9. to. 575. d. oculus, qui irridet patrem, effodiatur à coruis, & deuorent eum pulli aquilarum, 5.to. 130. f. patri qui maledixerit, morte morietur, 5. tom. 377. b. patres sibi proponant exemplum Eli sancti sacerdotis, qui quòd suos filios non erudierat, neque correxerat, cecidit supinus, & mortuus est, 6. tom. 428. e.

patres educare debent filios in disciplina, & correptione domini, 6. to. 428. e. patrum corona, gloria liberorum, 4. to. 446.d. patres antiqui, non reges hominum, sed pastores pecorum fuisse memorantur, 4. to. 719. c.

Paternitas in cælo & in terra nominatur, 6. to. 392. e. paternitas quid, 6. to. 391. b.

παθήματα, 6. to.345. b.

πάθος quid propriè, 4. to. 1175.c.

πάθος & προσπάθεια quid differunt, 6.to. 14. e.

Patiens, & qui vniuersa sustentat, est vir sapiens, 6. tom.344. d. patiens melior, quàm excelsus spiritu, 5. to. 41. b. patiens arrogante melior, 5. to. 42. e.

Patientia quid sit, 9. to. 556. d. eius effectus, ibid.

patientia non solùm in argutiis, sed & in lætioribus necessaria est, 5. to. 42.f. patientia comitatur humilitatem, 4. to. 705. a. b. patientia paupertum non peribit in finem, 7.to.35.b. patientia, cui opposita est pusillanimitas, est quartus fructus spiritus, 6. tom. 343. c. patientia dei nos ad pœnitentiam prouocat, 4. to. 48. e. patientia nobis probationem, probatio spem, & spes charitatem generat, 6. to. 153. b. & 7.tom. 177. b. patientiæ laus, 9. to. 655. c.

πατράδελφος, patruus, 5. to. 571. b. c.

Patria nihil dulcius, 4. to. 539.c.

Patriarchæ, lapides sunt pretiosi, 8. to.89.d.

Patriarchæ ante legem Moysi non vngebantur vnguento regali, tamen Christi, id est, vncti dicuntur, 7. to. 308. f. Patriarchæ cur mortui appellantur, 4. to. 835. b.

Patripassiani hæretici, 9.to. 312. d.

Pauimentum, cui Dauid adhesisse animam suam ait, mentis subiectionem notat, 6. to.390.e.f.

Paula Romana Pammachij mater, 5. to. in cap. 1. Ioëlis, huius vita, mors, & gesta omnia latè explicantur epist. 27. ipsa & Eustochium filia laudantur, 1. tom. Paulæ & Eustochio scriptus est sermo de Assumptione Mariæ virginis, 9. tom.

Hæc est Paula illa Eustochij mater tot laudibus vbique à Hieronymo celebrata, & merito: illum quippe suis facultatibus aluit, & extructis in Bethlehem duobus monasteriis, vno, in quo viri, altero in quo mulieres virgines Deo inseruirent: & tertio, pro suscipiendis peregrinis, qui eò ad inuisenda loca sancta vndique confluebant, perpetuam Hieronymo sedem locauit: non sine magno ecclesiæ hominum, principúmque dedecore, tam præcellentem virum, cui nec Græca, ne Latina lingua, me iudice, parem vnquam habuit, ab illis derelictũ vnius mulieris substantiis, fortunísque vsque ad obitum sustentatum.

Paulinianus, D. Hieronymi frater, 7. tom. 9. c.

Paulinus reprehenditur, 9.to.600.a.

Paulus interpretatur, mirabilis, 6.to. 472.d

hoc nomen accepit ex virtute, 4.to.163. c. cur nomen suum, & Apostoli vocabulum non præposuit in epistola ad Hebræos, 6. to. 271. b. cur antiquum nomen amisit, & nouum assumpsit, 6.tom. 471. b. cur nomen suum præmittat in suis epistolis, 8. tom.515.a. homo erat acuti & acris ingenij, & qui ad primos quosque disputantium conatus sagaci mente, quæ erant inferenda, præuideret, 6. to. 401. a. in cælo vocatur, qui antea Saulus erat in terris, 7. tom. 417. a. quasi turbo violentus, & sæua tempestas, ac tumentis maris gurges ecclesiam dei persequebatur, 5. tom. 249.a.

sapiens architectus, Ecclesiæ iaciebat fundamentum, 4. tom. 2. c. ad pedes Gamalielis edoctus, 6. to. 324. d. ab infantia sacris literis institutus, 6. to. 463.a. litteras sæculares nouerat, 6. tom. 322.d. ab ætate parua Pharisæorum institutus est disciplinis: & omnes cœtaneos suos in Iudaica traditione superauit, 6. tom. 277. b. c. licet Hebræus tamẽ Græcarum litterarum erat peritissimus, 6. tom. 353. c. in vtero matris fuæ prædestinatus, 6. to. 363. a. seruus Iesu Christi, & Moysis famulus dei, 4. to. 399. c. sapiẽtiæ vas, 6. to. 288.e.

sapientiæ sedes, 7. to. 33. c. vas electionis aureum, & argenteum, 5. to. 132.f. legatus ad gentes missus, 5.to. 291.b. non ab hominibus, neque per hominem, sed a deo & Christo missus est, 271. b. primùm fuit lupus, 4. to. 90. f. ab Anania baptizatus, 4.to.91.a. vastator quondam ecclesiæ, & Iudaismi acerrimus defensor, ad Christi fidem repente conuersus, 277. quomodo stultus fuerit, incredulus, errans, & seruiens variis desideriis, & voluptatibus, &c. 6. to. 462. f. de persecutore in Apostolum mutatus, 5. to. 281. c. de terra factus cœlum, 7. to. 391. a. ab Anania lotus in domino fuit, 4. to. 728. e. caput suum totundit, & nudipedalia exercuit, 6.to.287.c. in D. Paulo loquebatur Christus, 6. to.276. f. D. Paulo Christus euangelium reuelauit, 6. tom. 276. e.

D. Paulus quibus in locis prædicauit euangeliũ, 7. to. 244. e. Ephesi triennio moratus est, nocte ac die dei euangelium prædicans, 6.to.359.a. Romæ de vinculis triumphabat, 6. to. 437.b. Iesu Christi vinctus pro gẽtibus, 6. to. 383. c. per singulas ecclesias vulneribus medetur illatis, 6. tom. 357. c. D. Pauli litteræ cur dicuntur grandes, 6.to. 353.c.& 354.d. tortoribus peccatorẽ tradidit in interitũ, carnis 5.tom.196.f. lugebat super eos, qui non agebant pœnitentiam, 5. to. 253.b. cupiebat anathema esse pro persecutoribus suis, 6.to. 16. e.

an D. Petro refuterit, 6. to. 288.f. non D. Petrum, non Iacõbum, nec Ioannem doctores habuit, sed Christum, qui ei euangelium reuelauit, 6. to. 282. f. D. Pauli filiorum multa differentia, 6. to. 442. d.

Paulus Samosatenus hereticus, 9. to. 324.c.

quamuis vnà cum Photino sanctum & cunctis excelsum virtutibus prædicet Saluatorem, hominem tamen eum, non etiam Deum fatetur, 4. to. 585. c. Nicæna synodus Paulianorum baptismã improbat, eò quòd in nomine Trinitatis non baptizarent: rebaptizandósque, qui ab eis abluti fuerant, decernit. Eiusmodi erat Aëtij sectatoris eius baptisma: qui in nomine patris increati, & in nomine filij creati, & in nomine spiritus sanctificantis, & à creato filio creati, impiè ac scelerissimè baptizabat. Fuit autem Paulus ex Samosato vrbe, & magnę Antiochię primas, Christique diuinitatem

negans,habitasse in illo deum, excellentius quàm in prophetis,non autem ipsum deum esse,blasphemabat: Diuinam humanámque naturam in vna Christi persona minimè coniungens,ac vnienſ:nõ contentus tam impia,ac omnium scelestissima blasphemia,psalmos quoq; Dauidicos, veluti nouos, nupérque inuentos damnabat: & eorum loco suas quasdam nænias, quas etiam per mulieres diebus Paschæ publicè in ecclesia cantari faciebat,sustinebat:vir tantæ superbiæ & ambitionis, vt in plateis epistolas publicè legeret,excipiétibúsque notariis etiam dictaret:& sedé sibi in ecclesia,multò sublimiorem,quàm antea collocaret. Confutatus, conuictúsque de hæresi, instantibus maximè, eúmque conuincentibus,primũ B.Gregorio Ponti episcopo,illo qui in Ecclesiasten eruditissimam paraphrasim edidit:deinde Malchione quodam exactæ eruditionis viro,Aureliani imperatoris, & Dionysij Romani pontificis tempore,ex Antiochia, vbi secundò per Synodum conuictus fuit, per vim, Imperatoris ope eiicitur: (quippe cùm ipse Synodi decreto parere,& exire ex vrbe nollet) in eiúsque locum dominus substitutus est.

Pauper duabus dicitur acceptionibus, 4.to.32.f. 33.a. pauper,qui pro nobis deprecatur,dominus est,7.tom.267.b. pauper scit vbi Christus commoretur,5.tom.39.b. pauper clamauit, & dominus exaudiuit illum,4.tom.236.f. pauperis oratio,cùm anxiatus fuerit, 7.tom.267.b. pauperi refugium factus est dominus, 7.tom.34.a. pauperis in finem non erit obliuio,7.to.35.b. pauperem nolite calumniari, 5.tom.556.c. in iudicio pauperis non declinabis,4.tom.1188.d. pauperis non misereberis in iudicio,4.tom.1188.d. pauperes deus eligit,& potentes reprobat, 7.tom.58.f.

pauperes pascentur per eum, qui eos percutit, vt emendet,4.tom.154.f. pauperes nobis grande præstant beneficium,7.to.390.d. pauperes Christi despiciuntur ab abundantibus in malitia, 7.to. 376.d. pauperes in portis declinauerunt, 5.tom. 251.a.b. pauperes absque tecto induc in domum tuam,4.tom.418.f. pauperes in iustitia iudicabuntur,4.to.1188.d. pauperes spiritu, id est, opibus pauperes,6.to.40.f. pauperes spiritu deus iudicabit in iustitia,4.tom.89.c. pauperes dicũtur etiam,qui testimonio fidei destituti sunt, 8.to. 64.f. pauperum primogeniti pascentur: & pauperes fiducialiter requiescent,4.tom.155.c. pauperum necessitatem verterunt in lucrum,vt vsuram acciperent,& superabundantiam, 4. tom.881.c.

pauperum est sapientia melior rege sene & insipiente,5.tom.31.c. pauperum suorum miseretur deus,4.to.344.f. pauperum rapina 4.to.33.a.

pauperibus quid & quo animo dandum, 8.tom. 178.f. in pauperibus esurit, & pascitur Christus, 6.to.125.c.

Paupertas non est mala,4.tom.391.b. paupertas est indifferens,4.tom.90.f. paupertati Christianorum tribuitur regnum sempiternum,6.tom. 153.c. paupertatem nullus Iudæorum doctor sectandam esse docet,4.to.29.a. paupertatis vtilitas,9.to.526.d.& seq. paupertatis laus, 9.to.522. b.& seq.

Pax, ex spiritus tertius fructus, 6. tom. 343.c.

sine pace nemo videt regnum dei,7.tom.107.c.

pacis visio est in ecclesia,5.tom.201.b. pacem Christus non venit mittere super terram, sed gladium,malos à bonis separans,4. tom.341.a. pax saluatoris,est hereditas,7.tom.216.c. ab ea Salomon in Christi typum nomen habet: & de ecclesia scriptum est,Factus est in pace locus eius: & inocto beatitudines dicitur, Beati pacifici,quoniam filij dei vocabuntur. In primo quoque graduum psalmo cantatur,Cum his qui oderunt pacem, erã pacificus, 6.tom.343.c. pax Christi est,cũ tranquilla mens nullis passionibus perturbatur, ibidé. ad fidem Christi totus orbis diuisus, & mala interrupta pax: dum vnaquæque domus & infideles habuit,& credentes,6.to.38.d. pacis princeps,Christus:ipse est enim pax nostra,4.to.75.a. pacis angeli,qui amarè flent in Esaia:vel vere angeli sunt, qui Hierusalem,& templum reliquerunt: vel ipsi Apostoli,qui missi vt nuntiarent pacem Hierusalé, quia salutis pacem non recepit, fleuerunt, 4. tom. 260.d. Ecce in pace amaritudo mea amarissima, ideò Ezechias dixit:quòd cùm vbiq; in regno suo pax vigeret, ipse solus limina mortis intrabat,4.t. 284.d. Hi,qui dicunt,pax,pax:cùm non sit pax: hæretici sunt, sicut olim pseudoprophetæ, qui excusso à populis rigore pœnitentiæ, conuersionis, conuersationisque iniuria & labore prospera & fœlicia illis pollicentur,4.tom.802.d. qui promittunt pacem, & regna cælorum sine operibus, dicentes,Non necesse est,vt viuas continenter & sanctè: habeto fidem,quam docemus: & omnia promissa domini consequeris,5.tom.343.c. pax, quæ introeunti,& exeunti non est, Zacharię octauo: est pax,quam gentilis, & à fide Christi alienus non habet,5.tom.in cap.8. Zachariæ. pax, quæ cum celebritate festiuitatis à vero luda colitur, animi pax est,quam superatis vitiis,& salutis inimicis, vir ecclesiasticus deo confidens colit, 5. tom. 394.e. salutatio,quam in alicuius domum ingressuris Apostolis Christus mãdat, nihil aliud est, quàm pacis imprecatio. Sic enim Hebræi Syríque salutant,dicentes,Pax tecũ:sicut Græci dicunt, χαῖρε,& Latini,Aue,6.to.35.a.

Paxillus anagogice expositus,4.to.130.f.

Peccare,seu cadere,est carnale:sed iacere,diabolicum, 6.tom.189.d. peccare, est infidelitas prima: non pœnitentiam agere,infidelitas secunda,7. to.280.f. qui peccat, tenebras amat, & odit lucem,5.to.327.c. peccamus pro necessitatibus carnis peccata leuia,4.to.1063.b. qui peccat, longè est à deo,7.tom.212.e.f. quicunque peccat, odio habetur à deo,7.to.24.e. orare pro eo,qui peccauit ad mortem,stultum,4.tom.573.c. peccans in vno,multa bona perdit, 5.tom.62.d. peccans vnus perdet bonitatem multam,5.tom.61.b. peccantium alimenta ante oculos pereunt, 5. tom. 186.e. peccare in cælum quid sit, 9. tom. 292.b.

Peccator,aut iustus nemo nascitur,9.tom.in Apologia Pamphili pro Origene, sub finem. peccator quid ab impio discrepet, 7.to.19.b. 313.b. 8. to.187.c. pecator,ficut vmbra transiturus,8.tom. 57.c. peccator maledictus erit,quòd incorrupto corpore pœnas patietur æternas, 4.tom. 479.c. peccator secum portat funes & vincula, ac tormẽta,vnde sustineat mala,7.to.34.b.c. peccator viuens iusto mortuo melior,5.tom.55.c. peccator mutatur,7.to.193.b. peccator mutuabitur,& non retribuet,7.tom.119.b. peccator laudatur in desiriis animæ suæ, 7. tom. 35.b. peccator dominum exacerbauit, 7. to.35.b. peccator arbori salici comparatur, 7.to.395.c. peccator non iustificatur per fidem,sed impius, 8. to. 408.d. peccator Adæ imaginem portat, iustus verò imaginem Christi, 8. to. 511. c. peccator mortuus est, 5. tom. 52. e. peccator non debet cantare domino, sed sua lugere peccata, 7. to. 396. d. peccator comprehensus est in operibus manuum suarum, 7. to. 35. a. peccator quotidie decrescit, sanctus proficit, 7. to. 249.c. peccator,qui cecidit de paradiso,venit in vallem lacrymarum,hoc est, in Babylonem,in istum mundum,7. to. 395. a. b. peccator pœnitentiam non agens, non sicut mortuus, sed perfectè mortuus, 7.to.405. a. peccator in principio fœlicitatis suæ agere prosperè videtur,sed nõ permanebit, virentis herbæ similis, 8. tom. 25.a.

peccator portat imaginem veteris hominis, atque terreni, 4. to. 151. c. peccator portat imaginem veteris hominis, atque terreni. 4. tom. 151. c.

peccator non pœnitẽs,vltionis diuinæ expectabit sententiã, 4. t.725.a. peccator à muliere captus deducetur ad mortem, 5. tom.47.c. peccator ab adulatoribus, & non à iustis, laudatur, 7. tom. 36.e.f. peccator in desideriis animę suæ laudatur 5. tom. 51. c. peccator cùm venerit in profundum iniquitatis,contemnit,4.tom.826.f. peccatoris os in dominum apertum est, 7. to. 326. e. f. peccatoris in ore laudatio pulchra, non est, 4. to. 53. a. 7.to.357.b. peccatori deus dat solicitudinem,5.t. 21. a. peccatori diabolus stat à dextris, 7. tom. 335. b. à peccatore longè est salus, 7. tom. 69. b.

peccatores plures,& pauci sunt sancti,7.to.96.d.

peccatores terreni sunt, 7. to. 298. d. e. peccatores,sicut vestimentum,putrescent, 4. tom. 151. c.

peccatores sunt in sanguine, quia rei sunt sanguinum, 7. tom. 173. a. peccatores herbarum vocabulo sæpe vocantur, 8. to. 24. e. peccatores necessario, tumuli sunt mortuorum, 8. tom. 41. c.

peccatores cur pauperes appellentur, 8.to.97.c.

peccatores putantes nequaquam futurum esse iudicium, in scelere perseuerant, 5. to. 51. c. peccatores,sunt serpentes & aspides, 4.to.29.a. peccatores,sicut puluis ante ventum, ante sententiam diuinã erunt in die iudicij, 7. tom. 109. c. 110. d.

peccatores cùm arguit deus iustis misericordiã præbet,7. to. 302.f. peccatores ignorant deum omnia posse cognoscere, 7. to. 210. f. peccatores intenderunt arcum vt sagittarent in obscuro rectos corde,5.to.225. c. peccatores in hoc sæculo virent & florent: quia omnis caro, fœnum, 7. to. 161. c. peccatores, congregatio pessima, 7. tom. 277. c. peccatores,sperant in deum, & non timẽt illum, 7.to.96.f. peccatores duobus modis lactãt quos decipiunt, 8. tom. 168. f. peccatores Deus tribulat,vt emendentur, aut vt per illos corrigat bonos, 7. to. 163. c. tenebræ dicuntur, mali homines, 7. to. 164. d. peccatores D. Paulus tradidit Satanæ, vt discant non blasphemare, 4. tom. 192. f. peccatores maledicto à patre Chanaam assimilantur, 5. to. 471. c. peccatores deus nescit, 7. to. 212. d. peccatores diabolo traduntur, vt ab ipso cruciati, ad deum conuertantur, 7.tom. 324. f. peccatores omnes gladio peribunt, 4. to. 492.f. 5. to. 602. c. peccatores, dum se inuicem laudant,occidunt, 7. to. 36. e. peccatores semper in via sua infœliciter conteruntur, 7. to. 44. e.

peccatores in dimidio dierum suorum moriuntur, 4. to.282. f. peccatores longè recedentes à deo, peribunt, 4. to. 617.a. peccatores digni nõ sunt videre deum, 7. to. 192. f. peccatores erunt in conspectu dei in die iudicij, 7. tom. 73. b.

peccatores deus damnat,remunerat iustos,7.to. 181. b. peccatores in infernum cõuertentur, 7.to. 35. a. peccatores in inferno veteri & inferiori damnantur, 7. tom. 256. d. peccatores obstinati tormenta perpetua patientur, contra quorundam falsas,& impias opiniones, 4. tom. 501. b. 502. d.

peccatores Christum ignem vident, iusti solem iustitiæ, 7. to. 172. f. peccatores suppliciis & pœnis perpetuis cruciandi, 6. to. 37. a. peccatores non resurgunt in cõcilio iustorum, 4. to. 591.c.

peccatorum conuiuiis cur aderat Christus, 6.to. 29.a. peccatorum iusta est ruina, 5.tom.227. c.

peccatorum dentes deus confringet,7. to. 22. d.

peccatorum gladius,& sagittæ, verba sunt seductionis,7. to. 118. e. peccatorum ossa sunt iuxta infernum, 7. tom. 422. f. peccatorum deus non est dominus, sed iustorum, 7. tom. 251. b. peccatorum via, diabolus est, 7. tom. 415. b. peccatorum pœna, 9. to. 337.d. peccatorum supplicia post mortem incipiunt, 7. tom. 108. e. peccatorum & iustorum resurrectio diuersa, 7. tom.19. c. cum peccatoribus viuere noxium, 4. tom. 53. a.

peccatoribus cordis cæcitate pecussis, non sol oritur iustitiæ Christus, 8. tom. 26. f. à peccatoribus salus est procul, 7. tom. 164.e. peccatoribus benefacere, non iniustum est, 5. tom. 46. d.

peccatoribus sol occidit meridie, 4. tom.442.f.

peccatoribus nox est, 7. tom. 345. c. peccatoribus reddit deus iuxta vias suas, 4. tom. 772. c.

à peccatoribus sanctus recedit spiritus, nec ad eos reuertitur, donec in volutabris fuerint peccaminum, 7. tom. 230. d. peccatoribus omnibus vltio extrema infinitæ erit calamitatis,4. to. 684. e.

Peccatum, mortis stimulus, 4. tom. 147. b.

peccatum omne aut in facto,aut in verbo, aut in consensu admittitur, 8. tom. 389. c. peccatum, graue pondus, 7. tom. 122. f. peccatum gladij nomine dicitur, 8. tom. 18. e. peccatum committitur aut cogitatione, aut sermone, aut opere, 4. tom. 1053. a. peccatum cùm consummatum fuerit, generat mortem, 6. to. 511.a. peccatum occidit animam, 7. tom. 390. b. peccatum,licet graue, sanari potest, 4. tom. 56. e. peccatum omne dominatur peccatoribus, 4. tom. 349. c.

peccatum quod fit ex certa malitia infinito peius est peccato quod fit ex ignorantia, 9. tom. 654. c.

peccatum peccatoris non ei nocebit,in quacunque die conuertatur, & agat pœnitentiam, 7. tom. 312. f. peccatum cor facit mœstum,4. to. 725. a.

peccatum est, cùm quid opere consummatum peruenit ad finem, 6. tom. 374. f. peccatum omne expellitur timore, 6. tom. 183. b. peccatum nullum deus impunitum dimittit,4.tom. 684.c.

peccatum qui fecit,de diabolo est,4.tom.151.c.

peccatum vbi abundat, superabundat & gratia, 7.tom.302. e. peccatum pro diabolo sumptum. 8. tom. 419. c. peccatorum Hierusalem catalogus,4. to. 529.a. peccatum Sodomicum est, rerum omnium abundantia,otium,ac delitiæ, 4. to.836.d. peccatum ad mortem quid sit,4. tom. 573.c. peccatum omne,quod ducit ad mortem, mors appellandum est,4.tom.1176.e. peccatum in spiritum sanctum non remittetur,&c.6.to.48.e.

peccatum quomodo dicatur regnare in nostro corpore,8.tom.416.e. peccatum originale est in omnibus paruulis ante baptismum, 9.tom. 482.a.

peccatum originale accipitur ex Adam, 7.tom. 149.c. post peccatum originale genus defecit humanum,7.tom.319.a.b. peccatis originalibus totum circundatur genus humanum, 7. tom.130.d.

peccatum pro nobis factum cur Christus dicatur,8.to.528.e. solus inuentus est dominus, qui peccatum non fecit,4.tom.783.b. peccatum destruxit Christus per peccatum, 4.to.1075.c. peccati virtus,lex,5.to.171.b. peccati caligine totus obscuratur animus,4.to.725.a. peccati obnoxios esse non solùm reos, sed & criminum conscios, 4. tom. 3.a. 7. tom. 3.a. peccato mortui, alios non viuificabunt, 4.to.209.c. peccato dum anima pascitur,panem iustitiæ edere non valet, 4.to. 701.c. peccato qui mortuus est,contaminat atria templi,& vias vrbis domini, in quibus viuit: qui cum Christo resurgens,mortuus esse desistit, 4.to. 783.a. peccato vno mortali damnatur homo,9. to.651.a. absque peccato nullus,7.to.17.c. peccata sunt vincula,4.to.45.b. peccata sunt noctes, 7.to.388.f. peccata,quæ bestiæ pessimæ sunt,4.t. 758.d.e. omnia peccata terrena sunt,7.to. 286.d.

peccatum,diaboli locus,7.to.117.c. peccata & vitia sunt dæmones,7.to.366.f. quot peccata,tot infirmitates,7.t.301.c. propter peccata deus frequenter terram iniquorum aliis gentibus tradit,8. to.40.d. peccata grandia quæ dicantur,7.tom. 432.d. peccata in scripturis, aliquando mortui dicuntur,8.to.41.c. peccata,quæ excruciant,atq; dilaniant animum nostrum,4.to.758.d.e. peccata nostra nos dæmonibus vendunt,4.to.349.c. peccata sua qui adorat,deum cœpit habere,à quo victus est,5.to.219.c.

peccata non credentium apparent in initio fidei credentium,6.to.165.a. peccata omnia nostra dei patent oculis, quæ in libris scripta sunt, de quibus Daniel cap.7.scriptum est,4.to.472.d. peccata in cælo non fiunt,7.to.243.c. peccata parentũ quomodo filiis non imputantur,& peccata filiorũ parentibus,6.to.445.a. peccata patrum filiis reddẽda in tertiam & quartam generationem,4.t.472.f.

peccata parentum cur puniuntur in filiis, 4. to. 848.f. peccata filiorum non nocent patribus,4.t. 849.b. peccata patrum filiis,non obsunt,4.tom. 472.e.f. & cùm obsunt, obsunt quia filij mali sunt,& malorum patrum imitatores,ibid. eóque modo patrum merita ad bonos descendũt liberos, 576.c. Iosias vir sanctus, non solùm peccatorem populum suis virtutibus non saluauit, sed & ipse in peccatis illius mortuus est,4.to.in cap.16.Hieremiæ. nec aliàs verum est illud prouerbiũ,Patres vuam acerbam comedere,& filiorum dẽtes obstupescere,4.to.848.d. quia sicut filiorum peccata non nocent patribus,ita nec ea,quæ patrum sunt, filiis obsunt,4.to.849.a.

Quod verò scribitur in tertiam & quartã generationem patrum reddi peccata:intelligendũ est,si generatio talis mala fuerit, & patris sui in malo imitatrix,4.to.847.b.c. Vel generationes mysticè sunt explicandæ, vt cogitatio peccati pater sit: consensus consummatio,& opus nepos:perseuerãtia in peccato pronepos:quæ quarta est generatio, 4.to.848.d. Iram tamdiu deum differre,non crudelitatis est(vt hæretici veteris testamenti laniatores oblatrant)sed pietatis & misericordiæ opus:dũ peccati pœna differtur,nõ acceleratur,4.t.847.b.c.

Secundum prædictum sensum intelligendũ est, quod Cham peccet, & in Chanaã filiũ maledictio inferatur:& ecõtrario,quod mulier saluetur, si filij eius permãserint in fide & sanctitate,vt ait apostolus: Vt scilicet vtrobiq; per filium peccatũ cõsummatum intelligamus,4.to.848.e. Redarguenda in populis peccata sunt,non palpanda,5.to. 67.b.c.

Spe futuræ pœnitentiæ peccari non debet, 5.to. in cap.5.Amos. Peccare dicitur in oculis dei, qui dei notitiam habet,& per peccatum ab eo recedit: Cæteri verò increduli,quasi illo nõ vidente, & negligente delinquunt,4.to.670.f. Homo propter peccatum ecclesiam egreditur,& per pœnitentiam in eam regreditur,5.to.185.a. Ecclesia Christi gloriosa est:non habens maculã,neq; rugã, aut quid istiusmodi. Qui ergo peccator est, & aliqua sorde maculatus:de ecclesia Christi non potest appellari, nec Christo subiectus dici. Possibile autem est, vt quomodo ecclesia,quæ prius rugam habuerat, & maculam,in iuuentutem & munditiam postea restituta est:ita & peccator currat ad medicum (quia non habent opus sani medico, sed malè habentes) vt curentur vulnera ipsius, & fiat de ecclesia quæ corpus est Christi,6.to. 422.e.

Nisi Hieronymus semetipsum exposuisset,scandalo fuisset,asserens peccatorẽ de ecclesia nõ esse: Verùm quia ipse alibi multis in locis, Ecclesiã tam malos,quàm bonos, tam peccatores quàm iustos continere dixit: vt supra in verbo Ecclesia legere poteris:& hic peccatorem nõ ab ecclesia simpliciter,sed ab ea parte ecclesiæ,quæ sine ruga & macula est,excludit:omnis dubitatio sublata est. Dupliciter autẽ accipi ecclesiam,& eam quæ non habeat maculã,aut rugam,& verè corpus Christi sit,quod in cælestibus seruatur,vt idem Hieronym.31. Sub capituli finem asserit, & eam quæ in Christi nomine absq; plenis perfectíſq; virtutibus congregetur,diserté 1.ad Galatas capite,dum exponit ea verba: Et qui mecũ sunt omnes fratres,ecclesiis Galatiæ, ipsemet Hieronymus docet:Nec propterea sequitur duas esse in præsenti seculo ecclesias:sed vnam tãtũ,quæ bonos,malósve cõtineat,vti sagena omne piscium genus;ex eáq; fieri eam, quæ sine macula & ruga est. Hæc autem initium habet in hoc mundo,perfecta autem,consummatáque in altero erit: Militans illa, triumphans hæc postremò appellatur. Sicut ergo iidem homines militantes primùm, mox triumphum agentes,cohortem,legionémque non mutant: nec professione differũt, sed honore. Idémque exercitus est, qui ad pugnam, & qui ad triumphum militem mittit: Ita eadem est ecclesia, quæ militãtes fideles continet, & quę triumphaturos emittit: Vt qui sine sorde sunt homines, ac etiam iam beati, velut matrem,non velut alienam illam agnoscant: sciántque se ex ea, non ex altera quapiam prodiisse:potiúſque se ad melioremillius partem,quàm ad alteram profiluisse. Corpúsque illud,quod sine macula est, & ruga,ex eo quod non omnino à vitiis purum,sed maculam & rugam admixtas habet,confectum fuisse,non alterum ab eo esse diuersum: sicut simila farinę flos est, non materia aliqua à farina diuersa. Vna est ergo sancta, catholica, & Apostolica Ecclesia: Vna fides, vnum baptisma. Peccatores propter vitia, sceleráque ex ecclesia eiiciuntur: per excommunicationem scilicet, 5. to. 564. d. e. f. peccata populi mei comedunt, 4. tom. 416. e. peccata omnia disperdit deus, 7. to.60. f. peccata nostra Christus affixit cruci, 4. to. 378.f. dic peccata tua, & saluus eris, 7. tom. 405.a. peccata dimissa recordari melius est,quàm detenta obliuisci, 8. to. 506.e. peccata solui, atque dimitti, non idem est, 4. tom. 288.f.

peccata dicuntur remitti per baptismum, tegi per pœnitentiam, & non imputari per martyrium, 8. to.408.e. peccata omnia in baptismo diluuntur,8.to.475.b. peccatorum causa plerisque euenìunt corporum debilitates, 6.to.28.e. peccatorum vulnera fœtent & computrescunt, 7.to.123.a.

peccatorum suorum funibus quisque constringitur, 4.to. 228.d. e. peccatorum conscientia lucet in facie, 4.to.768.d. peccatorum conscientia comedet eos, 4. to.353.b. peccatorũ desiderium peribit, 7. tom. 340.e.f. peccatorum nostrorum non solùm rationem reddemus,sed omnium etiã, quarum abutimur donis,& nequaquam sumus deorũ salute soliciti,4.tom.1066.d.e. qui peccatorum veniam,dum in hoc corpore viuit,non fuerit cõsecutus,& sic de vita excesserit,deo perit, & esse desistit,licet sibi subsistat in pœnis, 4. tom. 470. f.

peccatorum remissio contra Nouatum probatur, 9. to. 187. d. qui in peccatorum profundo sunt, plantas igneorum pedum tenere credendi sunt, 4. to. 775.a. peccantis consuetudo est, malum negando aut excusando geminare, 9.to.44.b.

peccatis suis quisque perturbatur, 7. to. 92. c. f. peccatis infirmi sumus, 7. tom.177. c. de peccatis quando anima nostra cogitare cœpit, turbatur, & quasi quibusdam concutitur fluctibus,7. to. 272.e. pro peccatis tuis si suspirueris,saluus eris, 7. to.405.a. sine peccatis minutis homo esse nõ potest,7.to.354. f. peccatis gehennæ ignes præparati sunt, 7.to. 390.f.

Pecudes ad annum tertium robustissimæ, 4. to. 107.c. pecudes mutę, quæ deo mactãtur in templo, 6.to. 361.c.

Pecunia, cupidorum & auarorum deus, 6. tom. 415. c. pecuniam qui diligit,non implebitur pecunia, 4.to.12.d. pecuniæ obediunt omnia, 5. to. 68. d. pecunia etiam labore parta de sancti viri excutiatur manibus, 5. tom.349.c. pecunia, quæ datur cum dolo, quasi testa reputatur, 4. tomo. 390. f.

pecunia spiritualis, 4.to.832. f. pecunia, quæ nunquam deficit, 6.to.16.d. pecunia,id est,euangelij prædicatio, 6. to. 124. e.

περατὴς id est transitor, 5. to. 308.c.

Pelagij error,9. to.48.b. blasphemia de baptismo,9.to.582.a. error de gratia Dei, 9. tom. 32.d.

Pelles Salomonis quid indicent, 8. tom. 320. e.

pelles diaboli cur dicantur hi qui ei adhærent, 8. to. 155. c.

Pellicanus,quod genus auis,7.to. 299. a. pellicani natura, 9.to. 196.a. & 551. d. pellicani cùm suos à serpente filios mortuos inueniunt, lugẽt, & se & sua latera percutiunt: & sanguine excusso ad corpora mortuorum sic reuiuiscunt, 9. to. 551.d.

Pelusiaca religio, 4.to.330.d.

πίμμα,4. tom. 1076. d. e.

Pemmata, 5. to. 99.c.

Pennæ columbæ deargentatæ, 7. to. 195. a.

Pentecoste quid, 4. to.28. d. Pentecoste, secunda Iudæorum festiuitas,5.to.522.f. in Pentecoste est principium,ætatis, 5. to.608. e. Pentecostes lætitia vt celebranda, 6.to. 314. d.

περιστρώμενοι, quid Latinè propriè significet,8. to. 265. a.

Per,non semper iuramenti indiciũ est, 8.t.509.a.

Perdicas Macedonum rex,4.to. 1159.b. alter est hic perdicas ab eo qui ante Philippum Alexandri Magni patrem annis sex in Macedonia imperauit. Hic enim post Alexandrũ Magnum rerũ potitus est.

Perdicum mira admodũ natura, 4.tom. 587.b.c.

Perditionis filij plurimos habẽt filios, 4.t.407.a.

Peregrinatio dei,libertas est nostri arbitrij, 6.to. 181. a.

Perfectionis summa in charitate consistit, 8. to. 313. a. perfectio Christiana, seu euangelica in quo consistit. 7.to.47.b.

Perfectorum margarita, 6.to. 442.f.

Peregrini quid significant, 4. to. 439.c.

περίβολος,4.to. 1013.c.

περίβολοι templi, 4. to. 1149.a.

Peribolus quid sit, 4.to. 1040.f.

περιεκτικώτερος, 7. to.419.a.

Periculum morti vicinum, 7.to. 345. c. periculamatris,spes lucri delectat, 6. to.153. c.

περίδειπνα, 4. to. 581.c.

περιδρομὴ, 4. to. 1050.d.

περίδειος, 5. to.643.a.

περίδειος, & ἐπίδειος, non multum differunt,6. tom. 460.c.

περιπαίκτης, 5.to. 643. a. & 6. to. 369.c.

Pellicelides mulierum quid moraliter significãt, 4. to. 34.d.

περιτίος, Macedonibus mensis est,qui Romanis Februarius appellatur, 5. to. 514.f.

Perizoma mysticè, 7.to.294. d.e.

Persæ interpretantur tentantes, siue tẽtati, 4. to. 916. d. ad orientem siti, 4. to. 344. f. ante Cyrum ignobiles erant, 4. to. 124. e. per locustam significati, 5. to. 180. d. à Græcis victi; 4. tom. 1157. c. Persarum antiquorum victus tenuissimus,& parcissimus, 4. to. 1135. c.

horum regnum ducentis triginta durauit annis, 4.to.1147. c. Persarũ in Babylonẽ impetus descriptio, 4.tom. 97. c. eorum regum catalogus, 4.to. 1158. c. f. & 1136. d. in Perside quatuor reges surrecturi, 4. to. 1158. c.

Persecutionem patientem deus quærit, 5. tom. 26. d. Persecutiones, dei gurgites dicuntur, & fluctus, 5. tom. 314.d. persecutionem patiuntur, qui in Christo piè viuere volunt, 7. tom. 176. e.

perſecutiones abſque dei non ingruunt voluntate,6.tom.314.d. perſecutionem patiuntur, qui piè viuere volunt in Chriſto,5.tom.26.d.

perſecutores areſcent inſtar fœni,& repentè peribunt, 4.tom.360.f. perſecutores capientur, & æternis tradentur ardoribus,4.to.258.f.

Perturbationum quatuor genera ſecundum Ciceronem,& alios philoſophos,4.tom.732.d. perturbationes animi quatuor,5.to.530.d.

Peruerſitas humana ad excuſationem ſui prona, 4.to.514.f.

Peruerſus quis propriè dicatur, 5.to.12.c. peruerſus,niſi corrigatur, adornari non poterit, 5.to. 12.c. peruerſi difficilè corriguntur,5.tom.12.d.e.

pedum nomine quid intelligatur,8.tom.96.e.

pedum vocabulo in ſcripturis diuinis, modus quidam humanæ conuerſationis plerunque eſt intelligendus,8.tom.84.f. pedum lotio quid, 4.to. 817.c.817.d. pedes calciare,quid ſit, 4. to. 513.c.

pedes calciati in præparatione euangelij pacis, 4.to.818.d. pedes lauare quid,4.t.818.d. pedes ignei,4.to.775.a. pedes dei quid indicent, 9. to. 153.c.d. pedes ad montes caliginoſos offendunt, Hierem.13. cap . cùm quis in damnationem vadit, traditus montibus ſuperbiæ dæmonibus in pœnã, 4.tom.569.a. puluis de pedibus ab apoſtolis excuſſus,notat laborem eorum,vel quòd nihil etiam ad victum neceſſarium recipiãt ab eis à quibus ipſi ſuſcepti non ſunt,6.to.35.b.

Pedibus aquas diabolus per hæreticos cõturbat: dum illi teſtimonia ſcripturarum ſibi nequaquam cohærentia citant:ſed omnia ad libitum peruertũt, 4.t.958.e.f. Hi qui aquas pedibus apud Ezechielem ſimiliter conturbant,hæretici ſunt:qui ſcripturæ teſtimonia carpunt,& quantum in ſe eſt ea maculant : ne oues Chriſti puras eas bibant, & limpidas,4.tom.978.e.f. Velox pedibus qui non ſaluatur apud Amos,hæreticus itidẽ eſt : qui propter acumen ingenij per teſtimonia ſcripturarum diſcurrens,& oratorum eloquẽtia, vel ſophiſmatibus dialectorum opprimere nititur veritatem : Cadet autem , quia non in deo,ſed in ſuis confidit pedibus,5.t.225.b.c. pedes diuidit(quod ait Ezechiel) omni tranſeunti, eccleſiaſticus , qui ſe turpitudini tradit,4.tom.827.a. pes minimos in eccleſia ſignificat: Puluerem pedum Eſaiæ 49. Reges tunc lingunt : cùm quidquid in minimis terreni operis adhæſerit,eccleſiæ principes ſuo ſermone tergunt, atque delinguunt. Vnde & apoſtolis præcipitur, vt excutiant puluerem pedum ſuorum,& ad Petrũ dicitur:Quod qui ſemel lotus ſit,non habet neceſſe niſi pedes lauare,4.tom.348.d.e. Nebulæ quæ ſiunt puluis pedum domini Nahum 1.ſunt ſancti, qui inter pedes domini in cælis , id eſt, minimos quoſque angelos officiis miniſtrabunt, 5.tom.388. d.e. pede conculcatus ab homine, peccator eſt à diabolo,qui homo dicitur,ſuperatus: Quod ne iterum ei accidat,orat dicens: Miſerere mei domine, quoniam conculcauit me homo, 4.to.958.f. pes ſuperbiæ,de quo dicitur : Non veniat mihi pes ſuperbiæ,diabolus eſt,qui aquas pedibus conturbat: quem deuitare cupiens iuſtus,ita precatur,ibidẽ.

Pedes domini Zachariæ 14. in die iudicij ſtare dicuntur:his ſcilicet,quorum miſertus eſt: Non enim mouebuntur,vt rurſum de eo dici poſſit.Dominus tuba canet : & ambulabit in commotione iræ ſuæ,5.to.605.a. Egredietur diabolus ante pedes eius, Habacuc 3.de Chriſto prædictum : cui exeunti de aquis baptiſmi occurrit diabolus, & per 40.dies eum in ſolitudine tentauit,6.tom.415.a.

Peſtilens homo vniuerſa populatur, 4.to.855.a. peſtilens eiiciendus de concilio,5.to.125.a.

Peſtilentia morbos creat,& paſſim regiones, in quibus incubuerit,vaſtare conſueuit, 4.tom.854.f. 855.a. peſtilentiæ cathedra, 7.tom.17.c. peſtilentiæ filij in ſacris ſcripturis , qui ſint, 6. tomo. 407. c.

Peſtis immiſſa propter cadauer ſacerdotis mali conditum ſacris locis,9.to.710.a.

Petitio importuna,aliquando reſponſum meretur,non effectum,8.to.545.c.

Petra,refugium leporibus,ſiue erinaciis, 6.tom. 23.c. petra in bonam & in malam partem accipitur,5.to.392.d. petra ſcandali, 6.tom.382.f.

petra,ſuper quam non inueniũtur ſerpentis veſtigia.6.to.23.b. non ſolùm Chriſtus, ſed etiam D.Petrus, vocatur petra,4.tom.583.c.Matth.16.e.

petram habemus, quæ ſemper ſequitur populũ dei,4.tom.407.a. Petra,Palæſtinæ ciuitas,4.to. 307.c. petra exciſa, ad quam nos attẽdere Eſaias monet,Chriſtus eſt clauis & lancea vulneratus, vel eius ſepulcrum in petra exciſum , 4.tom.356.d.e.f.

petra ſciſſa eſt,& fluxerunt aquæ: cùm ſermo diuinus in multas partes diuiſus fuit:vt ſumeretur in partibus,qui totus ſumi non poterat, 4.tom. 340. d.e. ſuper hanc petram dominus fundauit eccleſiam:ab hac petra apoſtolus Petrus ſortitus eſt nomen. Super huiuſmodi petra non inueniuntur ſerpentis veſtigia. De hac & propheta loquitur confidẽter:Statuit ſupra petram pedes meos.Et in alio loco:Petra refugium leporibus,ſiue erinaceis, 6.t. 23.b.c. petra eſt etiam Petrus apoſtolus : Chriſtus enim,qui petra eſt,donauit ei, vt vocaretur petra.In cuius ſenſibus requieſcentes,rectè dicuntur tranſiati eſſe de petra,4.to.583.c. petra quamquã frequenter vel in perſona domini,vel in ſoliditate ponatur,tamen & in contrariam partem pro duritie accipitur,vt ibi: Auferam cor lapideum , & dabo vobis cor carneum.Et: Potens eſt deus de lapidibus iſtis ſuſcitare filios Abrahæ, 5.tom.291.a.b.

petrarum ſciſſuræ,in quibus Edom apud Abdiã habitat,hæreſes ſunt,quæ à Chriſto & eccleſia ſciſſiones fecerunt, 291. a. b. petræ, quæ à malleo in Hieremia conteruntur, hæretici ſunt, quorũm dura corda à verbo dei domantur,4.tom.619.a. reliqua vide ſupra in dictione,Lapis. Petræ ſecundum metaphoram ,rectè dicitur ei: Aedificabo eccleſiam meam ſuper te, 6. tom. 73. b. petræ etiam capiuniur pro prophetis,& apoſtolis. vide 3. tom. petra ſignificat quoque firmitatem, & ſoliditatem:vnde & propheta dicit: Statuit ſupra petram pedes meos,5. tom. in cap.primo Abdiæ.

petra deſerti, de qua Eſaias ait : Emitte agnum dominatorem terræ de petra deſerti , Ruth vidua eſt, 4. tom. 109.a. dicitur autem petra deſerti, quia Moabitis fuit: & Moabitæ eccleſiam dei ingredi in æternum prohibentur, 4. tom. 109. a.

petrarum cauernæ,è quibus in die iudicij apud Hieremiam ſancti educuntur, apoſtoli & apoſtolici viri ſunt,qui eos docuerunt, 4. tom. 583. c.

petrarum cauernas , apud Eſaiam , ingreditur, qui relicta falſitate in firma ratione verſatur , & diuerſa virtutum foramina ſibi inuenit, per quæ ad veritatem valeat peruenire, 4. tom.in capite 2. Eſaiæ.

Petronius,Bononienſis Antiſtes,7.to.9.c.

Petrus vnde ſic vocatus,6.t.73.b. de petra , 7.t. 178. e. 6. tom. 23. b. petrus ex fidei firmitate nomen accepit , 6. to.443. c. petri nomen cur mutatum, 7. to. 48. f. Petrus & Cephas idem ſignificant,ſcilicet,petram,6.tom.288.f. piſcator erat, diues non erat,cibos manu & arte quærebat, 6.to. 89. c. piſcator & ruſticanus de Hieroſolyma perexit Romam , & ruſticanus cepit Romam , quam eloquentes capere non potuerunt, 7. to. 244. d.e.

ſapientię vas, 6. to. 288. c. natura Iudæus , & à paruula ætate circonciſus,6. tom. 289. b. hunc cur ſatanam vocauit Ieſus Chriſtus, 6. tom. 74. f.

Petrus explorator in circuncifionẽ miſſus , paulus in gentes, 7.to.258.d. Petrus ſine ſpiritu ancillæ voci ceſſit : cum ſpiritu nec regibus cedit, nec principibus. Prima ancilla , titubatio eſt : ſecunda, conſenſio : tertius vir,actus eſt.hæc eſt trina negatio,quam abluit per fletus verbi Chriſti recordatio,6.to.193.a. Petrus lachrymis ſuum purgauit delictum,7.to.119.c. maximè inter apoſtolos eccleſiæ columna, 6.to. 286. e. Petrus & Andreas,fratres nõ tã ſanguine,quã ſpiritu,6.to.33.a.

Petrus & Ioãnes,eccleſiæ columnæ, 4.to.507.c.

Petrus eccleſiæ caput , 7.to.43. b. ex perſona omnium apoſtolorum profitetur, 6.to. 72. f. in Petri pedibus cunctorum apoſtolorum peccata Chriſtus abluit , 4.tom. 377.c. Petrus omnibus apoſtolis prælatus , 6. tom. 80. f. apoſtolorum princeps, 5.to.239.b. 580.f. & 271.a. Petri prædicatio auditum à Iudæis abſcidit regni dei, 6. tom. 191. a. Petrus eccleſiæ Antiochenæ primus fuit epiſcopus,Romam exinde tranſlatus,6.tom. 288.f. 289.a. Romanã rexit eccleſiam, & poſt eum, D. Clemẽs, 4. to. 372.f. per mare huius ſæculi tranſiuit ad dominum : & qui fide ambulabat , cœpit infidelitate mergi:niſi quòd dextera domini ſuſtẽtatus eſt, 4. to.360.d. Petri feſtiuitas,ad vincula vocata,cur primo die Auguſti celebretur,9.to.271. a. b. c. d. & ſeq. Petrus an deum negauerit,cùm dixit,neſcio hominem, 6.to.136. d. Petri apoſtoli vitam , & ſcripta , lege 1.to. 346.

Maximi ardoris,& fidei in Chriſtum, 6. to. 74.e. In omnibus locis (hæc ipſius Hieronymi verba ſunt) ardentiſsimæ fidei inuenitur Petrus. Interrogatis diſcipulis, quem homines dicerent Ieſum , Dei filium confitetur. Volentem ad paſſionem pergere prohibet : & licet erret in ſenſu , tamen non errat in affectu , nolens eum mori,quem filium Dei fuerat paulo ante confeſſus. In montem cum Saluatore inter primos primus aſcendit: & in paſſione ſolus ſequitur. Peccatum negationis,quod ex repentino timore deſcenderat, amaris ſtatim abluit lachrymis. Poſt paſſionem cùm eſſent in lacu Genazareth , & piſcarentur , & dominus ſtaret in littore , ille non patitur moras : Sed accinctus Ependyte ſuo , ſtatim præcipitatur in fluctus : eodẽ igitur fidei ardore,quo ſemper nunc quoque cæteris tacentibus , credit ſe poſſe facere per voluntatem magiſtri,quod ille poterat per naturam. Iube me venire ad te ſuper aquas.Tu præcipe, & illico ſolidabuntur vndę:leue fiet corpus, quod per ſe graue eſt, 6.to. 67. c. Sæpe diximus nimij ardoris, amoriſque quàm maximi fuiſſe Petrum in dominum Saluatorẽ. Quia ergo poſt confeſſionem ſuam , qua dixerat. Tu es Chriſtus filius dei viui : & præmium Saluatoris , quod audierat, Beatus es Simon Bariona:quia caro & ſanguis non reuelauit tibi , ſed pater meus,qui in cælis eſt:repente audit à domino,oportere ſe ire Hieroſolymam,ibique multa pati à ſenioribus,& Scribis,& principibus Sacerdotum, & occidi, & tertia die reſurgere : non vult deſtrui confeſſionem ſuã: nec putat fieri poſſe , vt filius Dei occidatur : aſſumítque eum in affectum ſuum : vel ſeparatim ducit , ne præſentibus cæteris condiſcipulis magiſtrum videatur arguere : & cœpit increpare illum amantis affectu,& optantis dicere. Abſit à te domine. Vel (vt melius habetur in Græco) ἵλεως σοι κύριε , οὐ μὴ ἔσται σοι τοῦτο. Hoc eſt , propitius ſis tibi domine : non erit tibi hoc. Non poteſt fieri,nec recipiunt aures meæ, vt Dei filius occidendus ſit. Ad quem dominus conuerſus ait. Vade retro me Satana : ſcandalum mihi es : Satanas. Interpretatur aduerſarius , ſiue contrarius. Quia contraria (inquit) loqueris voluntati meę : debes aduerſarius appellari. Multi putant quod non Petrus correptus ſit,ſed aduerſarius ſpiritus , qui hæc dicere Apoſtolum ſuggerebat. Sed mihi error apoſtolicus , & de pietatis affectu veniens , nunquam incẽtiuum diaboli videbitur. Vade retro me Satana. Diabolo dicitur. Vade retro. Petrus audit. Vade retro me, hoc eſt, ſequere ſententiam meam:quia non ſapis ea quę dei ſunt, ſed quæ hominum.Meæ voluntatis eſt,& patris (cuius veni facere voluntatem) vt pro hominum ſalute moriar.Tu tuam tantum conſiderans voluntatem, non vis granum tritici in terrã cadere,vt multos fructus afferat. Prudens lector inquirat,quomodo poſt tantam beatitudinem:Beatus es Simõ Bariona:Et:Tu es Petrus & ſuper hanc petram ædificabo eccleſiam meam: & portę inferi non prævalebunt aduerſus eam: Et tibi dabo claues regni cælorum:Et quod ligaueris, vel ſolueris ſuper terram,erit ligatum vel ſolutũ in cælo:nunc audiat.Vade retro me Satana, ſcandalũ mihi es.Aut quę ſit tam repentina cõuerſio,vt poſt tanta præmia Satanas appelletur. Sed ſi conſideret qui hoc quærit, Petro illam benedictionem, & beatitudinem,ac poteſtatem,& ædificationem ſuper eum eccleſię,in futuro promiſſam,non in præſenti datam intelliget. Aedificabo(inquit)ſuper te eccleſiam meam : & portę inferi non prevalebunt aduerſus eam : & dabo tibi claues regni cælorum: Omnia de futuro.Quæ ſi ſtatim dediſſet ei , nunquam in eo prauę confeſſionis error inueniſſet locum, 6. tom. 74. e. Hoc dicit, quia poteſtas ei Matth.16. promiſſa,poſt reſurrectionem illi data eſt, cùm præſentibus aliis apoſtolis ſecũdum quod Ioãnes euangeliſta refert dixit ei. Simon Ioannis diligis me plus his?Dicit ei,Etiam domine : tu ſcis quia amo te:Dicit ei,Paſce agnos meos. Dicit ei iterum : Simon Ioannis diligis me? Ait illi, etiam domine , tu ſcis quia amo te. Dicit ei , Paſce agnos meos. Dicit ei tertiò. Simon Ioannis amas me? Contriſtatus eſt Petrus , quia dixit ei tertiò, Amas me? & dixit ei. Domine,tu omnia ſcis:Tu ſcis quia amo te. Dicit ei. Paſce oues meas. Ioan. 21.

Poſt

Poſt inuentum ſtaterẽ,poſt tributa reddita, quid ſibi vult apoſtolorum repentina interrogatio , In illa horã acceſſerunt diſcipuli ad Ieſum , dicentes. Quis putas maior eſt in regno cælorum? Quia viderant pro Petro & domino idem tributum redditum : ex æqualitate pretij, arbitrati ſunt Petrum omnibus apoſtolis eſſe prælatum:qui in redditione tributi domino fuerat comparatus : ideo interrogant,quis maior ſit in regno cælorum. Vidẽſque Ieſus cogitationes eorum,& cauſas erroris intelligens , vult deſiderium gloriæ,humilitatis contentione ſanare. Et aduocans Ieſus paruulum , ſtatuit eum in medio eorum,&c.6.t. 80.f. Abluendo ei pedes, cunctorum Apoſtolorum peccata abluit, 4. to. 377.c. Antequam gallus cantaret, hoc eſt,media nocte Chriſtum negauit:ſed appropinquante die, & mediæ noctis ſuperatis tenebris, gallo lucis nuncio reſonante , fleuit amarè, & intellexit peccatum ſuum : & eo tempore dicere potuit, Ad veſperam demorabitur ſtetus , & ad matutinum lætitia , 4. tom. in 21. cap. Eſaiæ. Quæſtione de legalibus Hieroſolymæ habita , Iacobus eius vrbis Epiſcopus in Petri ſententiam deſcendit , 5. tom. 284. f. Petrus qui antè leuis pendulo greſſu calcabat vndas : poſtquam infidelitate aggrauatus,vorabatur à fluctibus,manu domini ſubleuatur ,t 5. tom.399. c. Antiochiæ primum epiſcopus Petrus fuit mox inde Romã tranſlatus eſt,6. to.288.e.f. Fuiſſe illum Antiochiæ à Luca in Actis Apoſtolorum penitus omiſſum : ſicut & alia multa,quę Paulus fecit,ibidem. Diſpenſatorię& ob ſalutem Iudæorum ſe à gentibus ſubtrahit, 6. tom. 283. a. Diſpenſatoria Pauli cum eo contentio fuit.Vide de hac re in commentariis capitis ſecundi ad Galatas, & ſuprà in verbo , Paulus. Caluus capite fuit , vt Clemens in eius Periodis ſcribit, 6. to. 280. f. Prima eius epiſtola Romæ ſcripta, 4. to. 333.a. Quæ autem alia pro ſedis Apoſtolicæ primatu,& præcellentia Hieronymus alibi ſcribat,& quanti Romanam faciat fidẽ, ipſiusmet verbis,nunc audiamus:in epiſtolis enim ad Damaſum Papam, ita ait. Quoniam vetuſto Oriens inter ſe populorum furore colliſus,indiſciſſam domini tunicam,& deſuper textam,minutatim per fruſta diſcerpit, & Chriſti vineam exterminant vulpes : vt inter lacus contritos,qui aquam non habent, difficilè. vbi fons ſignatus, & hortus ille concluſus ſit, poſſit intelligi. Ideo mihi cathedram Petri , & fidẽ apoſtolico ore laudatam,cenſui cõſulendam:Inde nunc meæ animæ poſtulans cibum , vnde olim Chriſti veſtimenta ſuſcepi.Neque vero tanta vaſtitas elementi liquentis, & interiacens lõgitudo terrarum, me à pretioſæ margaritæ potuit inquiſitione prohibere. Vbicunque fuerit corpus, illuc congregabuntur & aquilę. Profligato à ſobole mala patrimonio , apud vos ſolus incorrupta patrum ſeruatur hæreditas. Ibi ceſpite terra fecundo , dominici ſeminis puritatem centeno fructu refert. Hic obruta ſulcis frumenta , in lolium, auenáſque degenerant.Nunc in Occidente Sol iuſtitię oritur. In Oriente autem Lucifer ille,qui ceciderat , ſuper ſydera poſuit thronum ſuum. Vos eſtis lux mundi:Vos ſal terræ:Vos aurea vaſa, & argentea. Hic teſtacea vaſa,vel lignea , virgam ferream , & æternum opperiuntur incendium. Quanquam igitur tui me terreat magnitudo, inuitat tamen humanitas. A ſacerdote victimam ſalutis, à paſtore præſidium ouis flagito. Faceſſat inuidia. Romani culminis recẽdat ambitio : cum ſucceſſore Piſcatoris & diſcipulo crucis loquar. Ego nullum primum niſi Chriſtum ſequens, Beatitudini tuæ , id eſt, cathedrę Petri,communione conſortior.Super illam petram ædificatam eccleſiam ſcio. Quicunque extra hanc domum agnum comederit, profanus eſt. Si quis in arca Noe non fuerit , peribit regnante diluuio. Et quia pro meis facinoribus, ad eam ſolitudinem cõmigrauì,quæ Syriam iuncto barbarię fine diſterminat:nec poſsũ ſanctũ domini , tot interiacentibus ſpatiis,à ſanctimonia tua ſemper expetere:ideo hic collegas tuos Aegyptios confeſſores ſequor:& ſub onerariis nauibus parua nauicula delitesco. Non noui Vitalem , Meletium reſpuo , ignoro Paulinum. Quicunque tecum non colligit, ſpargit. Hoc eſt qui Chriſti non eſt, Antichriſti eſt . Nunc igitur , proh dolor , poſt Nicenam fidem : poſt Alexándrinum iuncto pariter Occidente, decretum, trium hypoſtaſeon ab Ariarum præſule, & Campenſibus , nouellum à me, homine Romano,nomen exigitur?Qui(queſo)iſta apoſtoli prodidere?Quis nouus magiſter gentium Paulus hæc docuit ? Interrogamus,quid tres hypoſtaſes poſſe arbitrẽtur intelligi?Tres perſonas ſubſiſtentes , aiunt. Reſpondemus nos ita credere. Non ſufficit ſenſus , ipſum nomen efflagitant. Quia neſcio quid veneni in ſyllabis latet. Clamamus ſi quis tres hypoſtaſes,aut tria enypoſtata,hoc eſt,tres ſubſiſtentes perſonas non confitetur , anathema ſit. Et quia vocabula non ediſcimus, hæretici iudicamur. Si quis autem hypoſtaſin Vſian intelligens, non in tribus perſonis vnam hypoſtaſin dicit , alienus à Chriſto eſt. Et ſub hac confeſſione vobiſcum pariter cauterio vnionis inurimur. Diſcernite(ſi placet)obſecro:non timebo tres hypoſtaſes dicere, ſi iubetis. Condatur noua poſt Nicenam fides,& ſimilibus verbis , cum Arianis confiteamur orthodoxi : Et in fine epiſtolæ. Quamobrem obteſtor Beatitudinem tuã per crucifixum, mundi ſalutem : per homouſion Trinitatem : vt mihi epiſtolis tuis, ſiue tacendarum,ſiue dicendarum hypoſtaſeon detur auctoritas. Et ne forte obſcuritas loci,in quo dego, te fallat : per baiulos litterarum ad Euagrium preſbyterum, quem optimè noſti , dignare ſcripta trãſmittere : ſimul etiam cui apud Antiochiam debeam communicare ſignifices . Quia Cãpenſes cum Tarſenſibus hæreticis copulati,nihil aliud ambiunt,quàm vt auctoritate communionis veſtræ fulti,tres hypoſtaſes cum antiquo ſenſu prædicent, tom. 2. epiſt. 57. Et de eadem re ad eundem Damaſum rurſum ſcribens , ita ait. Importuna in euangelio mulier , tandem meruit audiri,& clauſo cum ſeruis oſtio, media licet nocte,ab amico panes amicus accepit. Deus ipſe, qui nullis contra ſe viribus ſuperari poteſt , publicani precibus vincitur. Niniue ciuitas, quæ peccato perit, fletibus ſtetit. Quorſum iſta tam longo repetita principio ? Videlicet, vt paruum magnus aſpicias : vt diues paſtor morbidam non contemnas ouem. Chriſtus in paradiſum de cruce latronem intulit:& ne quis aliquãdo ſeram conuerſionem putaret , fecit homicidij pœnam martyrium. Chriſtus , inquam , prodigum filium reuertentem lætus amplectitur : & nonagintanouem pecudibus derelictis, vna ouicula, quæ remanſerat , humeris boni paſtoris aduehitur . Paulus ex perſecutore fit prædicator : oculis carnalibus excæcatur, vt mente plus videat. Et qui vinctos Chriſti famulos ducebat ad concilium Iudæorum , ipſe poſtea etiam de Chriſti vinculis gloriatur . Ego igitur, vt ante iam ſcripſi , Chriſti veſtem in Romana vrbe ſuſcipiens , nunc barbaro Syriæ limite teneor. Et ne putes alterius hanc de me fuiſſe ſententiam: quid mererer, ipſe conſtitui . Verùm,vt ait gentilis poëta:

Cælum non animum mutat,qui trans mare currit.

Ita me inacceſſibilis inimicus poſt tergum ſecutus eſt,vt maiora in ſolitudine bella nunc patiar. Hic enim præfidiis fulta mundi Ariana rabies fremit. Hinc in tres partes ſciſſa eccleſia ad ſe rapere me feſtinat. Monachorum circa manentium antiqua in me ſurgit auctoritas. Ego interim clamito. Si quis cathedræ Petri iungitur, meus eſt.Meletius, Vitalis , atque Paulinus , tibi hærere ſe dicunt. Poſſem credere , ſi hoc vnus aſsereret. Nunc aut duo mentiuntur,aut omnes. Iccirco obteſtor Beatitudinem tuam per crucem domini , per neceſſarium fidei noſtræ decus, per paſſionẽ Chriſti,vt qui apoſtolos honore ſequeris,ſequaris & merito. Ita te alius ſenex cũ Petro cingat : ita municipatum cæli cum Paulo conſequaris, vt mihi litteris tuis, apud quem in Syria debeam communicare, ſignifices. Noli deſpicere animam , pro qua Chriſtus mortuus eſt,2.tom.epiſt.58. Si igitur Apoſtolus Petrus, ſuper quam dominus fundauit eccleſiam,& prophetiam, & promiſſionem domini, illo tempore completam memoratur : quo modo poſsumus nobis aliud tempus vindicare?Ad Marcellam contra Montanum,1.tom.epiſt. 54. Quid Ariſtoteli & Paulo? Quid Platoni & Petro? Vt ille enim princeps philoſophorum , ita hic Apoſtolorum fuit . Super quem eccleſia domini ſtabili mole fundata eſt : quæ nec impetu fluminis, nec vlla tempeſtate concutitur . Libro primo contra Pelagianos.

φάκος. i.lenticula,5.to.454.d.

Phædon de lupanari à Socrate in Academiam tranſlatus,5.to.85.b.

Phaetontis ſorores in populos arbores conuerſæ,5.to.312.f.

Phagarim ciuitas,quæ interpretatur,ruina,& cineres,4.to.664.d.

Phanuel qui locus , & vnde dicatur , 4. tom. 51. b.

Pharan mons, de quo ſanctus veniet, 4. tom. 344.f. locus eſt vicinus monti Sina , & interpretatur,os videntis,5.to.444.f.

Pharao,apud Aegyptios,nomen fuit regię poteſtatis,4.tom.b.239.c.931.b. Pharao,cognomento Nechaus,Ioſiæ iuſti regis temporibus, 5.to.598.c.

Pharao Nechaus Ioachaz,regem Iudę,captiuum duxit in Aegyptum, 4.tom.607.b. ¦Pharao nolens maſculos viuificari , ſed tantùm fœminas quid ſignificat,5.tom. 16. e. Pharaonis cor quo pacto induratum à Chriſto,8.tom.323. a.b. Pharao ſomniis futura cognouit, 6.tom. 23.a. in iudicium ſui,futura cognouit, 5. tom. 308. d.

Pharao, draco magnus, 4.tom.118.d. dicitur διασπασης, & cur,4.tom.936.e. intelligitur diabolus,7.tom.394. e. & 230. d. Pharao autem qui Moyſi contradixit, & qui in mari rubro ſubmerſus eſt,Chencres(Euſebio teſte)vocabatur,qui vndecimus rex regnauit annis ſexdecim : poſt quem regnauit Acherres Phorao annis octo. Cæteros penes eundem Euſebium legere poteris.Nos enim de Pharaone Chencre , de quo ſcriptura meminit, ſubiiciemus. Moyſes autem Pharaoni σύγχρονος , Inachi & Cecropis temporibus, omnium veterum teſtimonio (quod Euſebius refert) vixit : hoc eſt , annis quingentis & amplius , ante captam Troiam . Pharao enim fœmineum interfici non vult : quia is fragilis eſt, & facilè interit : ſed maſculinum , quod adultus difficulter occidatur, 4. tom. 209. c. vel quia in maribus robuſta & fortia intelliguntur , in fœminis mollia & formoſa, & quæ virilitatis nihil habeant, 5. to.410.f.

Pharaſim mons,4.to.228.d.

Phares gentium populum ſignificat,qui fratrem maiorem gratia præuenit : propter quem rupta eſt maceria,quæ Iudæos à gentilibus ſeparabat , & ex duobus vnus populus factus, & vnus grex ſub vno paſtore redactus,5.tom.345.a. Interpretatur פרץ Phares diuiſio,ibidem.

Pharetra,quæ carnem à Chriſto aſſumptam ſignificat,5.tom.575.a. Pharetra myſticè humanitas, in qua ſagitta electa Chriſtus abſconditus eſt: ſecundum illud Eſaiæ : Poſuit me ſicut ſagittam electam: in pharetra ſua abſcondit me, 4. tomo. 341.a.b. filiæ pharetræ , de quibus Threnorum tertio, Miſit in renibus meis filias pharetræ ſuæ, ſagittæ ſunt,4.tom.700.e. pharetra(de qua Iob trigeſimo,Pharetram ſuam aperuit, & afflixit me) iudicium ſignificat : Quæ clauſa eſt, cùm aut quis non flagellatur, aut qua cauſa flagellatur , neſcitur: Aperta autem pharetra eſt , cùm quis caſtigatur, vel cauſa, ex qua caſtigatur,ſcitur , ibidem.

pharetra eius quaſi ſepulchrum patens, Hieremiæ quinto,notat artem ſagittandi Aſsyriorum,in ruinam Iudæorum apertam,4.to.530.e.

Phariſæi vnde orti, 4. tom. 69.a. legis notitiam habebant,4.to.6. clauem habebant ſcientiæ, 7.tom. 584.f. Phariſæi doctrinas & mandata docent hominum,6. tom.277.c. vino & ſicera inebriati,4.tom.222.f. Phariſæorum omnis doctrina , ſubuerſio eſt veritatis, 4. tom.428.f.

Phariſæi ſtatuebant proprias traditiones, 6. to. 12. f. lupi,6. tom.35.c. genimina vipetarum, 4. tom. 153.e. exactores, non magiſtri,4.tom.32.d.

Phariſæorum ſcholæ qui ordine ſucceſserunt, 4. tom. 69.a. Phariſæi ſocij Iudæ proditoris, 4.to.12.11.c.d. à Phaſchor hodie dicũtur ſerui dei, 4. tom.599.b. Phariſæorum fermentum cauendum,5.tom. 124.d. hæreſis, & cur ita dicti, 6. tom.106.d.

Phariſæi per Ephraim , vti dei populo contrarij, ſignificati, 4. tom.164.f. Ex Sammai & Hillel,duabus domibus Iſrael, de quibus Eſaiæ, octauo capite ſcribitur , Scribæ & Phariſæi exorti ſunt,4. tom.69.a. Poſt hos, eorum ſcholam per ordinem ſuſceperunt, Akibas Aquilæ interpretis præceptor , Meir , Iohannan , Eliezer , Delphon, Ioſeph galilæus , & vſque ad captiuitatem Hieruſalem, Ioſue,ibidem.

Christus eos suggillat, quòd præcepta dei non seruent, & proprias statuant traditiones, 6. tom. 12. f. Quòd dilatent phylacteria, & magnificent fimbrias, & multa alia faciant, quæ Matthæi vigesimo tertio scribuntur capite, 6. tom. 109. b.

A Pharisæorum fermento cauet, qui traditiones hominum negligit, & legis ac litteræ præcepta nõ seruat, vt mandata dei faciat, 6. tom. 71. b. Et si non faceret, quæ alios docerent, & importabilia onera populis imponerent, quæ ipsi ne digito quidem suo mouere vellent, nihilominus propter sacerdotij & nominis dignitatem, eorum mandatis, monitisque parendum esse, Christus iubet, 6. tom. 109. b. Interpretantur פרצים Pharisæi, diuisi, 6. tom. 106. d. Et spiritus, & angelos, & corporum resurrectionem credidisse Pharisæos (quæ omnia Sadducæi inficiabantur (testis est Lucas Euangelista in Actis Apostolorum capite vigesimo tertio. Quam ob causam se Pharisæum esse, & Pharisæorum filium Paulus Apostolus asseruit. Erant autem Sadducæi Iudæorum hæretici. Pharisæi autem ipsi, & si rectæ fidei, & confessionis inter Iudæos essent, operibus tamen ea quæ credebant, destruebant, cunctáque opera sua faciebant, vt viderentur ab hominibus. Quicunque facit aliquid, vt videatur ab hominibus, Scriba & Pharisæus est, 6. to. 109. b.

Pharus Alexandriæ, 4. tom. 971. b. c. Insula Pharus est, Alexandriæ ponte coniuncta: olim autem, antequam Nilus terram sabulúmque illi adiunxisset, diei noctisque velifico distabat nauigio: Colonia Cæsaris dictatoris facta, è turri nocturnis ignibus nauium dirigit cursum. Ea in insula (quod Aristeas testatur) Lxx. interpretibus locus ad interpretandam legem à Ptolemæo Philadelpho assignatus fuit, quorum cellulas se vidisse Iustinus martyr asserit: Hieronymus hic & alibi eas irridet, non quod eorum cubicula neget, sed quod singulos in singulis latuisse interpretes cellulis, alterúmque dum verteret, de altero ignorasse: cunctos tamen in interpretatione, miraculo quodam, non collatione prius facta, conuenisse, falsum esse dicat: vt clarius præfatione in libros Paralipomenon ad Domnionem & Rogatianum scribit. Libro autem secundo contra Ruffinum ita eadem de re prodit. Et nescio quis primus auctor septuaginta cellulas Alexandriæ mendacio suo extruxerit, quibus diuisi eadem scriptitarint, cùm Aristeas eiusdem Ptolemæi ὑποφασιστὴς, & multo post tempore Iosephus, nihil tale retulerint: Sed in vna basilica congregatos contulisse scribant, non prophetasse. Aliud est enim vatem, aliud interpretem esse. Ibi spiritus ventura prædicit: hic eruditio, & verborum copia, ea quæ intelligit, trãsfert. Nisi forte putandus est Tullius Oeconomicum Xenophontis & Platonis Protagoram & Demosthenis pro Ctesiphonte orationem, afflatus rhetorico spiritu transtulisse: vt aliter de eisdem libris per septuaginta interpretes, aliter per apostolos spiritus sanctus testimonia texuerit, vt quod illi tacuerint, hi scriptum esse mentiti sint. Et post aliqua. Si igitur iis licuit non tenere quod semel susceperant, & post septuaginta cellulas, quæ vulgo sine auctore iactantur, singulas cellas aperuere, hócque in ecclesiis legitur, quod septuaginta nescierunt: cur me non suscipiant Latini mei, qui, inuiolata editione veteri, ita nouam condidi, vt laborem meum Hebræis, & (quod his maius est) apostolis auctoribus probem? Huic Hieronymi sententiæ non aduersatur (vt quidam malè existimant) Philo. Is enim libro secundo de vita Moysi, & si idem sensisse omnes septuaginta prodat interpretes, ac veluti prophetasse asseueret: non tamen id sigillatim à singulis, & singulis in cellulis: sed ab omnibus in vnum congregatis, factum testatur, miraculóque id tantùm assignat, quod in vocum ex Hebræo in Græcum translatione, nulla inter eos discordia oborta fuerit, sed concorditer in verbis semper conuenerint. In vna autem basilica (vt Hieronymus asserit) eos conuenientes legem interpretatos, & vsque ad horam nonam quotidie interpretationi pariter incubuisse, donec per septuagintaduo dies interpretatio perfecta fuerit. Si quis latius discere cupit, legat Iosephum libro Antiquitatum duodecimo, capite secundo, & ipsum Aristeam, qui Latinitate donatus vulgò iam circunfertur, à quo Iosephus suam ea de re hausit historiam. Interfuit enim Aristeas, & ad Eleazarum principem sacerdotum missus à Ptolemæo pro tali facto fuit.

Phaschor interpretatur, oris nigredo, 4. tom. 599. a. Phaschor, seu Phashur, percussit Hieremiam, 4. tom. 603. a.

Phase, id est, pascha, 5. to. 522. f.

Phase פסח à transitu nomen accepit, 5. tom. 384. d. e. Est enim phase, id est, transitus domini, Exod. 12. Ante diem autem festum paschæ, sciés Iesus, quia venit hora eius, vt transeat ex hoc mundo ad patrem &c. Ioan. 13.

Phase, id est, transitus, 6. tom. 126. f. phase azymorum, prima apud Iudæos festiuitas, 5. tomo. 522. f. in phase est hyemis finis, & veris exordiũ, 5. to. 608. e.

φάσματα, 4. to. 222. f. Sic vocant Græci spectra, vmbras, visionésque quæ hominibus præter naturam apparent.

Phashur, id est, pauor, siue translatio, & colonus, seu peregrinus, 4. to. 620. f.

Phasur filius Emmer sacerdos, qui Hieremiam prophetam in carcerem coniicit, 4. tom. 599. a.

Interpretatur פשחור oris nigredo, ibidem.

Mutato nomine vocatus est מגור, id est, pauor, peregrinatio, sublatio, translatio, congregatio, 5. tom. 600. d. Item colonus, peregrinus, 4. tom. 620. f. ponitur pro homine qui aliis tormenta & cruciatus inferat, 4. to. 600. d.

Phatuel pater Ioel prophetæ, 5. to. 177. c.

Interpretatur פתואל Phatuel, latitudo dei, vel aperiens deus, ibidem.

Phatures Aegypti metropolis, 4. tom. 939. a.

Interpretatur פתורים Phatures, panis conculcatio, ibidem. ponitur pro hæreticis, qui panem illum, qui dixerat: Ego sum panis, qui de cælo descendi, prauitate hæretica conculcant, 4. tom. 442. d.

Phatures interpretatur, panis conculcatio, 4. to. 947. c.

φρενασθαι, 6. to. 446. f.

φρενασπαται, 6. to. 349. b. c.

Philadelphia, ciuitas in Arabia, 5. to. 217. a.

Ptolemæus philadelphus qui Arabiam vnà cum Iudæa tenuit, ei postea nomen dedit, 4. to. in cap. 25. Ezech. Arabię philadelphia, & Decapolitanæ regioni adscribitur: regioni autem ab oppidorum numero inditum nomen. Sunt autem illa, Damascus, Opoton, Philadelphia, Raphana, Scythopolis, Gadara, Hippodion, Galla, & Galasa: fertilitate autem celebris est Philadelphia.

Philemon, vir sanctissimus, & fidelissimus, pro quo D. Paulus semper orabat, 6. to. 474. c. interpretatur, mirè donatus, siue os panis, 6. tom. 482. d.

Philippis, vrbs Macedoniæ, 6. to. 443. c.

Philippus, id est, os lampadis, 6. to. 158. d.

Philippus Apostolus, 6. to. 33. a. b. Hic a Bethsaida Galilææ, ciuitate Andreæ, & Petri erat: quẽ inueniẽs Christus post rectum ad se vocauit: eiusque ductu Nathanael ad Christum venit. Ioan. 1.

Philippus Diaconus de quo in Actis Apostolorum scribitur, Spiritus domini rapuit Philippum. 4. to. 458. f. Spiritus, qui eum rapuit, vel angelus intelligendus est: vel spiritus sanctus per angeli ministerium id operans, ibidem. Vnus ex septem Diaconis hic fuit, vt ex actis apostolorũ, cap. 7. & 8. apparet, non ille Apostolus: erat autem è Cæsarea: De quo apud eundem Lucam ita scribitur, Alia autem die profecti, venimus Cęsaream. Et intrantes domum Philippi Euangelistæ, qui erat vnus de septem, mansimus apud eum. Huic autem erant quattuor filiæ virgines, prophetãtes: Et cùm moraremur per dies aliquot, superuenit quidam à Iudæa propheta nomine Agabus. Act. 21.

Philippi euangelistæ quatuor filiæ prophetissæ, 4. tom. 803. c. 5. tom. 200. e. & 6. tom. 41. c.

Philippus presbyter, D. Hieronymi insignis auditor, edidit commentarios in Iob, 8. to. 6. b.

Philippus cognomine Arideus, frater Alexandri Magni, Macedonum rex fuit, post fratris obitum, 4. to. 1143. a.

Philippus Tetrarcha magni Herodis filius, & Herodis Tetrarchæ frater, in honorem Tiberij Cęsaris Paneadem vrbem cõdit, & Cæsaream Philippi vocat, 6. to. 72. d. Vide de hac supra Paneas. Et in honorem Iuliæ Cæsaris filiæ, Iuliadem etiam ædificat, ibidem. Bethsaida Galileę oppidum, lacui Genezareth incubans, ex quo Petrus & Andreas & Philippus Apostoli exciti sunt, (vt testatur D. Ioannes primo euangelij sui capite) instauratum, auctúmque à Philippo Tetrarcha Iulias est appellatum: Vide Iosephum libro antiquitatum decimooctauo, cap. 6. Herodiadem vxorem Herodes frater illi aufert: de quo facinore reprehensus à Ioanne Baptista, caput illi obtruncat, 6. tom. 60. d. e. Latè Iosephus libro decimooctauo capite xiij. hanc historiam refert: & nos, cùm de Herodiade scripsimus, tractauimus.

Philippus rex Macedonum cum Anthiocho magno pacem facit, & iunctis viribus ambo contra Agathoclen, & Ptolemæum Epiphanen bellum mouent: sub hac conditione, vt ciuitates, quæ caperentur, regno cui proximiores essent, adiungerentur, 4. to. 1161. c. Hic Philippus, qui Antiochi magni tẽpore Macedonibus imperauit, vixit post Philippum Alexãdri Magni patrem annis plus minus, Cxxv. ni Eusebius, qui id prodit, fallatur. Fuit autem xxxvij. Macedonum rex, temporibus Ptolemæi Philopatoris, & Ptolemæi Epiphanis: imperauítque annis duobus & quadraginta, cui Perses vltimus Macedonum rex successit.

Philistæi, est vocabulum omnium externarum gentium, 4. to. 105. a. b.

Philistiim interpretantur, cadentes potione, hoc est, qui inebriati de calice diaboli ceciderunt, 7. to. 245. c. Philistiim, nunc Palestini vocantur, 4. to. 154. d. 5. to. 214. d. Philistiim depopulatus est Ezechias, 4. to. 105. b.

Philo, vir disertissimus Hebræorum, 5. to. 223. a.

φιλοκολάκυνθος, 5. tom. 324. d.

Philomela, auis ominosa, 9. to. 504. c.

φιλονικείαι, 6. to. 341. c.

Philosophiæ partes, & quo ordine docẽdæ sint, 5. to. 6. b.

Philosophi sunt oliuæ diaboli, 7. tom. 278. c. per pisces significati, 8. to. 32. f. iungunt mendacium veritati, & naturæ bonum multis perdunt malis, 4. to. 1104. c. f. philosophi de deo varia sentientes, quęsierunt deum: sed quia non rectè quæsierunt, fuerunt eorum fatuę quæstiones, putantium deum humanis sensibus posse cõprehendi, 6. to. 464. e. philosophi huius sæculi nõ cantauerunt in viis domini, 7. tom. 397. b. philosophorum stulta sapientia, 4. tom. 731. a. philosophos animales esse, qui cogitatus proprios putabant esse sapientiam, 6. to. 338. e. philosophorũ doctrina magis famem faciebat veritatis, quàm saturitatem, 7. to. 318. e. philosophorum sapientia, maxima pars erroris fuit, 4. to. 320. f. philosophorum dogmata per regiones candentes significata, 5. tom. 16. d. philosophorum lingua aruit, 4. tom. 301. c. philosophorum pecudes, 5. tom. 57. b.

Philosophorum dogmata in ecclesiam introducta, quibus simplices quique seducũtur, sunt simulachra domus Israel, quæ deo displicent, 4. tom. in cap. 18. Ezech. Quid valeat apud homines sæculi eloquentia & sapiẽtia sæcularis, testes sunt Demosthenes, Tullius, Plato, Xenophon, Theophrastus, Aristoteles, & cęteri oratores, ac philosophi, qui velut reges habentur hominum: & præcepta eorum, non vt præcepta mortaliũ, sed quasi oracula accipiuntur deorum. Vnde & Plato dicit. Felices fore respublicas, si aut philosophi regnẽt, aut reges philosophentur. Quam autem difficilè istiusmodi homines credant in deum, vt quotidiana exẽpla præteream, & fileam de veteribus historiis ethnicorũ, sufficit nobis Apostoli testimonium: qui ad Corinthios scribens, ait. Videte fratres vocationem vestram: quia non sunt multi sapiẽtes secundum carnem: non multi potentes, non multi nobiles: sed stulta mundi eligit deus, vt confundat sapientes: & infirma mundi elegit deus, vt confundat fortia: & ignobilia mundi, & ea quę erant contemptibilia elegit deus, & cætera. Vnde rursum dicit. Perdam sapientiam sapientium, & intelligentiam prudentium reprobabo. Et, Videte ne quis vos spoliet per philosophiam, & inanem seductionẽ, 5. to. 320. d. e.

Philumene, Apellis hæretici virgo, quam angelus diabolici spiritus impleuerat, 6. to. 275. a.

Angelus enim, cui anathema, multo antea quàm illa nasceretur, Paulus Apostolus dixit, eam impleuit, ibidem.

Intro-

ntroducebat hic Apelles angelum quendam creatorem, gloriosúmque: quem affirmabat esse illum deum Israel, qui in igne Moysi apparuerat: ab eóque Philumænam virginem eius sectatricem afflatam, repletámque mentiebatur. Huius autem rei testis est vltra alios Isidorus libro Etymologiarum octauo. Vide 24. q. 3. c. Quidam.

φλέγμα, pituita, 5. to. 233. a.

Phocæi trili ngues, quòd Græcè, Latinè, & Gallicè loquerentu r: qui & Massiliam condiderunt, 6. to. 297. b.

Phœnicis natura, 9. to. 196. b.

φορβεία, 4. to. 496. f.

Phoroneus rex, 9. to. 507. a.

φωσφὸρ, 4. to. 199. c.

Photini error de Christo, asserentis eum nõ fuisse antequam incarnaretur, 3. to. 187. c.

φωτισμὸς, 5. to. 101. a.

Phryges timidi, 6. to. 292. f.

φθείρουσιν ἤθη χρησὰ ὁμιλίαι κακαί: hunc versum iambicum D. Paulus ex Menandri comœdia sumpsit, 6. to. 450. d.

Phud, fluuius, 4. to. 494. c.

Phul, Assyriorum rex, 4. to. 3. & 5. to. 147. b.

Phud פוד, siue Phul פול, Libya, omnísque Africa vsque ad mare Mauritaniæ appellatur: in qua fluuius hodie qui Phud dicitur, & cuncta circa eum regio Phutensis nuncupatur, 4. to. 494. f. Quem Septuaginta Phud appellant, Esa. 66. Phul Hebraicè nunc dicitur: Genesis autem decimo capite neutro nuncupatur modo, sed פוט: Hieronymus nullam harum lectionem omittẽs, omnes mixtim recenset. Fuit autem Phut filius Cham, & Noe nepos. De quo Iosephus his verbis mentionem facit: Instituit autem & Phut Libyam, Phutos à se vocãs prouinciales. Est autem & fluuius in Mauritania prouincia, qui isto nomine nuncupatur. vnde & plurimos Græcorum historiographorum inuenimus huius fluminis memoriam facientes: & ab adiacenti prouincia quę Phud vocatur, ei nomen impositum. Mutatum autem est ei nomen, quod nũc est, ab vno filiorũ Mizraim, qui Libyus dictus est. Hæc Iosephus libro primo Antiquitatum. Sũt qui in orbe nouo Lud & Phud nomine inueniri asserant regiones, eóque Esaiæ vaticinium trahunt: veluti de his etiam ille prædixerit, quòd ad eas tãdem euangelicæ prædicationis sermo perueniturus esset. Quæ interpretatio experimento ipso probata videtur: de longinquis enim gẽtibus & de vltimis temporibus (subdit enim statim de iudicij die) Esaias loquitur, dum ait: Ad insulas lõgè: ad eos qui non audierunt de me, & non viderunt gloriã meã. Nec verò absimile est, Libyæ primùm, mox etiam longius præter-gressum, nouas etiam orbis partes originem Phut dare potuisse. Constat quippe in sacris litteris, decimo Genes. capite, eius fratres fuisse Chus, Mesraim & Chanaan. Nullíque in dubium vertitur, à Chus Aethiopes, à Mesraim Aegyptios, à Chanaan Chananæos exortos: ita vt Phut quoq; in oras Aethiopiæ vicinas, quò frater eius Chus commigrarat, contendere post Libyam potuerit. quod etiam Lud Mesraim filius; aut si non ipsi, eorum saltem posteri, facere potuerunt: quando à liberis Noe totum orbem fuisse repletum, nemo Christianorum est qui non fateatur.

Phygellus à D. Paulo exactori traditus, 4. tom. 146. d.

Phylacteria, 6. to. 109. c.

φυρμὸς, 4. to. 770. c.

Physicæ definitio, 8. tom. 290. e. Physica post Ethicam docenda, 5. tom. 6. b. de Physicis scire, est difficile, 5. to. 9. c.

φυκρὸν, medicinæ genus ab amaritudine nomen trahens: Hinc ἱερὰ φυκρὸν, quam sacram, præstantia vocant. De hac Hieronymus loquitur, 4. to. 362. f. Quam autem purgando vẽtriculo à noxiis humoribus, cuiusmodi pituita est, picra (vt Hieronymus asserit) accommoda sit, disertè apud Galenum lib. septimo Methodi legere poteris, Cõficitur autem ex Aloe. Quæ non elota valentius euacuat: elota autem purgat quidem minus, sed ventriculum magis corroborat.

Pietatis scientia, quæ & qualis, 6. tom. 440. f.

pietas, Iesus Christus appellatur, 5. tom. 51. b.

pietas virtutum caput, 9. tom. 445. a. est cultus dei, & impietas, contemptus, 8. to. 633. b. pietas, & vera religio, via regia est, 4. tom. 409. b. pietas regionẽ saluabit, 5. to. 51. b. pietas expectat beatam spem, & aduentum gloriæ magni dei, & saluatoris nostri Iesu Christi, 6. tom. 459. b. pietas cur feriri dicatur, 9. to. 48. a. absque pietate notitia veritatis non habet æternitatem præmiorum, 6. tom. 440. f.

Piger, quia noluit talentum duplicare, condemnatur, 6. tom. 124. d.

Pigri hominis descriptio, 5. tom. 29. c. pigritia nutrix est egestatis & penuriæ, 8. to. 189. c.

Pigmentorum diuersa genera, 8. tom. 309. b.

Pila, quod genus vasis, 5. to. 471. a.

Pilatus, id est, malleator, 6. to. 197. a. hic Cæsaris imaginem posuit in templo, 6. tom. 116. d. cur lauit suas manus, 6. tom. 138. f. Pilatus ethnicus cõdemnauit Iesum, ibidem d. vitã morti nescius tradidit, 6. tom. 292. d. Ethnicus est, sed causam mortis Iesu in Iudæos refert, 6. to. 138. d. Offert optionem Iudæis dimittendi vel Iesum, vel latronem, non dubitans Iesum potius eligendum, 6. to. 138. d. In eo, & vxore, iustum confitentibus Christum, gentilis populi testimonium est, ibid. Multas liberandi saluatoris offert occasiones, ibidem.

Dicens, Quid enim mali fecit? Iesum absoluit, ibid. gentilium opera purganda fore, in ablutione manuum eius præmonstratum, 5. tom. 91. b. c.

coactus contra Christum ferre sententiam, non damnat oblatum, sed arguit offerentes: iustum esse pronuncians qui crucifigendus est. Vos, inquit, videritis. Ego minister sum legũ: vestra vox sanguinem fundit, 6. to. 138. e. f. Põtius Pilatus, ob Christi mortem toti orbi notissimus, post gratum, qui vndecim annis eam rexerat, à Tiberio Cæsare præses in Iudæa missus fuit. Vir (si Petrus Comestor, & D. Antoninus verum scribunt) natione gallus, patria Lugdunensis: Hic post iniquam, impiámque in Christum Iesum saluatorem nostrum latam sententiam. Post introductam in templi penetralia clãnoctu Tiberij Cæsaris statuam, eáque inde tumultuante populo ablata: Post expensum in aquæductum sacrum templi thesaurum, quem Corbã Hebraï vocant, ingentem Samaritanorum turbã, Caphedone quodam duce, in montem Garisim, tanquam vasa à Moyse ibi obruta inuenturi essent, ascendere cupientem, in Tirathua vico, vbi armati confederant, omnem perdidit: præmisso equitatu, qui montem præoccuparent: Quam ob cædem accusatus à Iudæis apud Vitellium Syriæ præsidem, quod tantum cœtum non contra Cæsarem, sed cõtra ipsum Pilatum, ad depellẽdas eius iniurias, congregatum, peremisset, Romam ad reddendam sui facinoris rationem, Vitellij iussu mittitur: post decimum, ex quo Iudæam rex erat annum. Accessit enim in Iudæam anno Tiberij decimo tertio, quinquennio antequam Christum morti adiudicasset: quippe cùm Christus decimooctauo Tiberij anno passus sit. Decessit autem Tiberius (vt hæc omnia Iosephus refert) antequam Pilatus Romam rediisset: Ex quo, non à Tiberio, vt alij scribũt, sed a Caio Tiberij successore relegatus fuerit, necesse est. Lugduni autem relegatum fuisse cuncti scriptores pro dũt: vt omni dignitate priuatus, in odium, & ignominiam generis sui, ibi inglorius viueret, vbi maximè gloriam appetebat. Insitũ enim à natura omnibus est, honores, dignitatesq; patrio in solo maximè exoptari. Eandem in vrbem Herodem etiam Tetrarcham, & Herodiadẽ vxorẽ in exilium à Caio Cæsare missos, idẽ Iosephus monumẽtis prodidit. Felix oppidũ, quod Christi necis vindictã exoluit, duóque humani generis absumpsit mõstra: ipsúmque quod infaustè genuerat, fortunatè peremit. Scribit enim ex veteribus Eusebius, Pilatum infinitis confectũ calamitatibus propria manu sibi mortẽ consciuisse. Constat eodem auctore post Christi resurrectionẽ Pilatum ad Tiberium Imperatorem de rebus circa Christum gestis scripsisse. Quarũ litterarum exemplar ne pereat, ex vetutissimo Vaticanæ bibliothecę codice, adscribere libuit. Pontius Pilatus Cl. Tiberio Neroni Imp. salutem. Nuper contigit (cuius rei ipse testis esse possum) Iudæos sese ipsos, posteriorésque suos vniuersos per inuidiam crudeli damnatione perdidisse. Cùm enim ex oraculorum promissis, maiorum ipsorum auctoritate receptis, hoc expectarẽt, vt Deus illorũ per virginẽ iuuenulam mitteret, qui iure rex eorũ diceretur, hunc me præsente misit in Iudæam. Is cp omnibus notũ est, cęcis visum restituebat, leprosos mundabat, resolutos neruis curabat, viderunt quoque ipsum dæmonia abegisse, atq; obsessos spiritibus immũdis liberasse: mortuos itẽ ex sepulchris ipsis resuscitauit: obediebant ipsi ventorum turbines, siccis pedib⁹ mare inambulabat. Fecit alia quoque permulta miracula, vt vulgò etiã inter Iudæos & plebẽ, Dei filius diceretur. Principes verò sacerdotũ, æmulatione, & liuore instincti, aduersãbãtur illi, captúmq; illum mihi tradiderunt, emẽtitis sceleribus eum reum faciẽtes, magum appellabãt, atque legis eorum desertorẽ, & contradictorẽ. Quibus persuasionibus seductus ipse, fidẽ querelis eorum adhibui, flagellatúmq; ipsis tradidi, vt pro arbitrio in eum animaduerteret. Crucifixerunt igitur illum, & sepulchro, quo conditus erat, custodes adhibuerunt: inter quos etiã ex meis militibus nõnulli erant, qui tertio die ipsum à mortuis resurgentẽ viderũt. Nequitia autẽ Iudęorum magis hoc facto exarsit: numerarúntque magnam pecuniarum vim ipsis militibus, quatenus discipulos ipsius nocte corpus rapuisse prædicarẽt: acceperuntque hi quidem pecunias: nihilominus tamen publicè vbique professi sunt, atque testantur se visiones angelorum vidisse, ac Iesum illum à mortuis verè resurrexisse. Hęc autem ideo scripsi, ne quis nugis ac mendaciis Iudæorum, si de re gesta aliter loquantur, fidem adhibeat. Vale.

πλησιάζται, 4. to. 646. c.

Pinguis venter nõ gignit sensum tenuem, 9. to. 542. a.

Piratæ, diaboli ministri, 8. to. 44. d. piratis non est dilatio, 5. to. 121. a.

Piscatores & illitterati ad prædicandum euangelium missi, & cur, 6. to. 10. d. piscatores Aegyptij contrarij piscatoribus domini, 4. to. 171. c.

Piscis, in cuius ore inuẽtis est stater mysticè expositus, 6. to. 80. e. per piscem fides intelligitur, 9. to. 585. b. pisces in aquis deficere, 4. to. 117. c. pisces allegoricè, 5. to. 59. c. pisces per anagogen quid, 8. to. 33. a piscium nomine philosophi intelliguntur, 8. tom. 32. f. pisces duo vtrumque testamentum significantes, 6. to. 62. f. piscium genera centum quinquaginta ab apostolis capta, 4. to. 1088. e. piscibus natare deo artificè concessum est, 5. to. 10. d.

Piscina vetus, 5. to. 66. f.

Pistica nardus mysticè, 6. to. 187. b.

Placebo domino, quoniam angelus ero, quoniã in cęlis ero, &c. 7. to. 348. e.

Plagæ quatuor, quibus Iudæorum populus est traditus, 4. to. 576. d.

Plangendum, vt postea saltare valeamus, 5. tom. 22. d.

Plantatio, quam non plantauit pater meus, &c. 6. to. 67. a. plantatio iniqua destruenda, vt plantatio iusta ponatur, 5. to. 473. b.

Planetæ vnde dicti, 8. to. 132. e.

planetę quot annos singuli in suis ipsorũ cursibus conficiendis consumant, 4. tom. 296. d.

Platea quid propriè sit, 4. tom. 717. a. plateæ significant virtutes, 8. to. 50. d.

Platea in bonam partem sumitur: illa Ezechielis 41. qua ad templi ascendit cœnaculum, pro perfectione, qua latior aperitur via, & impletur, quod scriptum est. In tribulatione dilatasti mihi, 4. tom. in cap. 41. Ezech. Plateæ Hierusalem, seu ecclesiæ, quæ habitantur Zachariæ octauo, sunt virtutes, in quibus sapientia agit fiduciali ter, & in murorum summitatibus prædicatur. Vnde & ad dominum Psalmista conclamat. Latum mandatum tuum vehementer. In his plateis dominum Saluatorem sponsa perquirens, loquitur in cãtico canticorum. Consurgã, & circuibo ciuitatẽ in foro, & in plateis eius: donec inueniã eum, quẽ dilexit anima mea. 5. tom. 559. b. c.

Plato non scripsit populis, sed paucis: at apostoli & euãgelistæ omnibus scripserunt, 7. to. 259. c.

πλάτος, 4. to. 713. c.

Plaustrum peccatis oneratum, 4. to. 43. c. plaustra ferrata, quibus paleę conteruntur, 4. t. 203. b. plaustra ferrea, 5. t. 211. c.

Plausus quid sit, 7. to. 145. b.

Pleiades stellæ cur sic dictę, 8. t. 131. c. Pleiadum cur in sacris scripturis fit mentio, cùm gentilium sit fabula, 6. to. 293. b.

πλειαδίαι, 6. tom. 374. f.

Plinius secũdus, orator, & philosophus, 4. t. 386. f.

πλίνθος, & πλινθίον, 4. to. 747. b.

super Plũbi talentũ sedere, impietas, 4. to. 43. a.

Pluuia super omnẽ orbẽ decurrit, 7. to. 289. b.

pluuia & nubes quid significent,9.tom.495.b.
pluuia matutina & serotina quid designent, 8. to.221.c. pluuiæ nomine dei copiosa valde eruditio demonstratur,8.tom.86.d. pluuia spiritualis,5.tom.641.a. pluuia cælestis,& pluuia de terra,5.tom.15.b. pluuia tempestiua,& pluuia serotina quid significat,5.tom.197.a.b. pluuia temporanea allegoricè quid sit,5.tom.119.a. pluuiæ diluuij quadraginta diebus intulerunt orbi naufragium,4.tom.940.d. pluuia voluntaria,quid sit, 7.tom.194.c. pluuiam voluntariam segregabit deus,4.tom.555.a. pluuia,id est,doctrinarũ fons, 7.tom.417. pluuia diabolum significans,6.tom. 23.b.
πνεῦμα ἅγιον,& τὸ πνεῦμα ἅγιον,quo pacto differũt, 6.to.484.c.
πνευματοφορῆν,4.to.513.c.
πνευματοφοροί,magistri,seu prophetæ, qui & quales,5.to.489.a.490.c.
πόα,4.to.512.f.
Poculum æternæ vitæ,7.to.394.c.
ποδήρη,5.tom.535.b.536.c. vna ex octo vestibus pontificis,4.tom.781.c.
Pœnam non statim deus peccatoribus infligit, 5.tom.51.c. pœnæ inferni non longè sunt à morte,8.to.30. pœnę purgatorij & inferni cædè magnitudine vincit, 9.to.690.d. pœna peccatorũ, 9.tom.337.d. pœna gehennalis Christianorum malorum est maior quàm Paganorum,9.to.647.a. pœnæ cur in se militantes dicantur,8.tom. 29.c. pœnæ paruulorum vnde,9.tom.470.c.& 471.a. pœnæ purgatorij quantæ,9.to.690.c.
Pœnitens verus quis dicatur,9.to.284.b.c.
Pœnitentes deus suscipit libenter, 4.to.520.f.
Pœnitentia, secunda naufragij tabula, 4. tom. 31. b. pœnitentia cum fide, ianua est regni, 6.to. 155.a. pœnitentia est duplex,8.tom.532.c. pœnitentia non verbo agenda,sed facto,9.tom.246.c. pœnitentia omnes in integrum restituit, 5.tom. 12.f. pœnitentia fœlix,licet rueris: tamen si egeris pœnitentiam,noua domus dei diceris, 7.tom. 285.c. pœnitentiam in fauilla & cinere agere, 4. tom.704.f. pœnitentiam agentes in tranquillitatem conuertuntur,7.to.320.f. pœnitentia delitias non amat,7.tom.283.b. . ab pœnitẽtia sunt donationes,& vocatio dei, 4.tom.56.d. pœnitentia vera,quæ & qualis,7.tom.369.a. pœnitentia vera quænam sit, 9.tom. 284.b.c. pœnitentia lauachrum vocata,5.tom.15.a pœnitentia sera,periculosa,7.tom.340.e. propter pœnitentiam deus peccata dissimulat,4.to.705.c.
Pœnitentiam dei in scripturis sic debemus accipere , quomodo somnium & iram. Non quod deum pœniteat,aut mutet sententiam, qui loquitur per prophetam: Ego deus,& non mutor. Et cui nos dicimus : Tu autem idem ipse es , & anni tui non deficient. Sed quod nobis ad meliora cõuersis, & ipsum pœniteat sententiæ suæ: vt nec iusto reddat præmia,quæ promisit,si declinauerit ad iniquitatem: nec peccatori pœnas,quas comminatus est,si conuersus fuerit ad salutem,5.tom.237.c.
pœnitentiam agenti statim misereтur deus, 7. to.119.c. pœnitentiam Ioannes Baptista primus populis nunciauit,6.tom.41.b. pœnitentiam agit, qui vult æterno bono adhærere, 6. tomo. 153.c. pœnitentia dei, quæ, 4. tomo.526.f.
pœnitentiam Nouatiani negabant, 5. tomo. 173.a.
Pœnitet deus super pœnitentes,7.to.316.f.
pœnitentem deus suscipit libenter,5.tom.57.c.
pœnitere quo pacto dicatur deus, 9. to. 156.b.
Poëtarum fabulæ sunt ridiculæ, ac portentosa mendacia,5.to.247.c.
Polemo luxuriosissimus iuuenis,atque turpissimus à Xenocrate in sapientissimum philosophum mutatus,5.to.85.b.
πολιορκία,5.to.230.c.
πολυάνθρωπον,quid significat,4.to.512.f.597.c.
Polyandrium,id est,tumulus mortuorum, 6.to. 37.a.
πολύμαθος,Dianæ cognomentum:& cur ista sic vocaretur,6.to.359.a.
πολύῤῥαφον,vestimentum,4.to.822.f.
Poma euangelica,7:to.159.c. poma spiritualia,5.to.19.a.
Pompeius Hierusalem cœpit,& Romanę ditioni subdidit,4.to.753.c. Romanorum primus Iudæam cœpit,& templum,4.tom.1091.a.5.to:593.a. Iudæorum gentem primus Romanis tributariã fecit,4.to.1150.d.
πομῴολυγες,5.to.147.c.
Pondus æquum,est dei voluntas,7.tom.180.f.
pondus & pondus,mensura & mensura,vtrumque apud deum abominabile,7.tom.180.f. pondus graue,& pondus paruum, abominatio est coram domino,5.to.45.b. pondere & ratione omnia facienda, 4.tom.1071.b. pondera sint vera & iusta,4.to.1071.a.
Pontifex octo vestibus erat indutus,4.to. 781.c. pontificis octo vestimenta,7.to.385.c. pontifices Christi vocati,quòd vncti sint,4.to.1148.e.
pontificum summorum à Danielis tempore,vsque ad Christi aduentum , catalogus, 4. tomo. 1148.f.
πόσανα,5.to.99.c.
Populus beatus est,cuius est dominus,deus eius, 7.tom.410.c. populus indoctus,infœlix, 5.tom. 156.f. populus vastatus, atque direptus, 4. tom. 310.c. populus dei quis proprie sit,5.tom.477.a.
populus dei semper humiliatur , semper opprimitur,7.tom.281.a. populus dei semper per huius mundi deserta transducitur,quoadusque in terram repromissionis introducatur, 7.tom. 394.d.e.
populi aquarum nomine intelliguntur, 8.tom. 131.b. populus decem tribuum vocatus est Ephraim,4.to.654.f. populus, arbor infructuosa, 5.to.106.d.
Porcina caro quid significat,7.to.53.b. porcus non recipit ornatum.6.to.21.a.
Porci sunt ij,qui necdum euangelio crediderũt, & in luto incredulitatis,vitiisque versantur, 6.to. 21.a. porcorũ est mos cœno,aut stercoribus pro bonis odoribus vti,7.to.122.f.
πόρος,6.to.68.d.
Porphyrius contra Danielẽ summi dei prophetam scripsit librum,4.to.1101.a.
Porta σκαιὰ apud Troiam,4.tom.1140.e. porta clausa quid mysticè, 4.to.1054.d.1055.b.c. portæ templi mysticè expositæ,4.tom.1053.c.1054.d.
porta interioris atrij templi,quid mysticè, 4.to. 1076.e. portæ tres,per quas homo ad infernum descendit,7.tom.77.b. portæ mortis sunt sensus nostri,8.to.127.a. portæ æternales,fides,charitas & castitas,7.to.77.b.
Non posse aliud est, & aliud nolle, 7. tom. 114. f.
In possessionum emptione lætatur,& in vẽditione lugetur, 4. to. 765.c.
Posteriora Dei quid indicent, 9.to. 157.b.
Potentia est maxima infirmari pro Christo,8.to. 545. c. potentia omnis mundana ad iram Dei, puluis est , fauilla , & cinis , 4. tom. 104. d.
potentia mundana freno similis , 7. tom. 116. f.
Potentes mari,quod nunquam satiatur,comparati , 7. to. 75. c. potentes deo difficilè credunt, 5. tom.320. f. potentes dum carent potentia, facilius supplantantur, 4. to.1113.c.
Potentes potenter tormenta patientur , 5. tom. 13.a. potentium virtutes,refugia ciuitatum,7.to. 143. c.
Potestates aduersariæ cur vocantur cælestes, 4. tom.350.f. potestatibus obsequendum,5. to. 49.c. potestates aduersariæ similes aquis, 8.tom. 37. c. potestatibus sublimioribus obediendum, non solùm propter iram , sed & propter conscientiam, ne condemnemur, ab eis, 4. tom. 637. b.
Potus,qui hauritur de fontibus Israel, accipiendus, 4. tom. 476. e. potus verus quis, 5. tom. 25. a.
Prædestinare idem est quòd prescire, 8. tom. 427. c.
Prædicatio veritatis quale habet habitaculũ, 6.t. 40. f. prædicatio hominem in mente cõpungit, 7.tom. 75. a. prædicatio sermonis Christi in vniuersum orbem cucurrit, 7.tom.221.c. prædicatio Christi grandis, 7.to.222.d. prædicationes verbi dei hominum corda transfigunt, 7. to.141.b.
Prædicator euangelij pericula timere nõ debet, 6.to. 38.f. prædicatores,sunt vitiorum supplantatores,7.to. 342. prædicatores sancti, sunt nubes, 7. to.114. f. prædicatores boni , sunt vitæ portæ, 7. to. 34. b. prædicatores sancti , ora vestimenti Christi, 7. to.140.f. prædicatores sancti,sunt pedes dei,7.to. 94.c. prædicatores sancti sunt oculi Christi, 7. tom. 50.f. prædicatores verbi dei illuminat spiritus sanctus, 7.tom.41.a. prædicatores euangelij quid obseruare debent,4.to.352.f. prædicatorum euãgelij munus & officium,6.to.34.e.f.
prędicatorum differentiæ duodecim,6.to.159.b.
Prædones qui proprie dicantur, 8.to. 65.a.
Prœceptum dilectionis & fidei breuissimum , 4. to. 85.a. præcepta alia dantur ad spirituales, alia ad carneos, 6. to. 313.c. præcepta omnia domini,laborem habent, 7. to.283.b. præcepta dei non sunt impossibilia,6. tom. 16. c. præcepta dei sint in manu nostra, 6. tom. 109. b. præcepto dei omnia exterminabuntur, 7. to. 306.f.
Præmia iustorum, 4.to.323.c. præmij spes , solatium est laboris, 9.tom. 25. d. præmiorum spes minuit laborem,9.to.683.a.
Prœputiũ nihil est,circuncisio nihil est,sed obseruatio mandatorũ dei, 6.tom.326. d. præputium de corde nostro est auferendum , 4.t.1057.b.c.
Præscientia dei non præiudicat peccatores, si cõuerti voluerint,8.to.431.c.
præsidio quicunque indiget,semper opprimitur, 7.to.281.a.
Præstigiis dęmoniacis terrena deluduntur, 4.to. 1108.f.
Præsumptio sui,est principium omnium malorum, 9. to.646.c.
Præteritum quod est, & finem habet , nihil est, 7.to. 277.b. præteritum , pro futuro, 7. to.71.c. præterita ante mundum,& futura post mundum scire non possumus,4.to.52.d. præterita apud nos abscondit obliuio,5.tom.10.f. præterita scire homo non potest,5.to.51. a.
Prævaricator & peccator differunt , 7. tom. 367. b.
Prasinus lapis, 4. to.141. c.
πράξεις, 6.to.445.c.
Preces quando proficiunt, 4.tom. 573. c. Preces & eleemosynæ viuentium prosunt defunctis, 8. to.203.a.
πρεσβύτερος, id est, senior, 4. tom.666.e.
Presbyter nullus ante Abraham fuit appellatus, 4. tom. 27. a. presbyter qualis eligit debeat, 27. presbyter vnus eligendus , & cæteris præponendus , ad quem omnis ecclesiæ cura pertineat, vt schismatum semina tollentur, 6.to. 443.b.
presbyter & episcopus pro eodem, 6. to.443.b.
presbyterum , seu episcopum oportet vnius vxoris esse virum , 6. tom.444. e. presbyteri duplici honore honorandi sunt, 6. tom. 65. f. 66. d. presbyterorum cœtus , est ecclesiæ senatus , 4. to. 128. e. presbyteri bona ecclesiastica dilapidantes , vehementer carpuntur, 6. tom. 428. e. presbyter qui præest monialibus , qualis esse debeat, 9. tom. 617.d. presbyteros constituendi per singulas vrbes episcopi habent potestatem , 6. tom. 443. a.
Pretiosus, pro caro, 4. tom. 141.c.
Priapus idem est , quod Beelphegor , idolum Moabitarum, 5.tom. 106.e.139. b.
Primitiæ ciborum nostrorum sacerdotibus offeruntur , vt nihil gustemus nouarum frugum,nisi sacerdos antè gustauerit, 4. tom. 1066.d.
Primogenitis semper maiora debentur, 6 .tom. 324. c. primogenitum non eum scripturæ vocãt quem fratres sequantur sed , eum qui primus natus sit. 6. tom. 3. f. 4. d. Primogeniti iuxta mysteria scripturarum , non accipiunt hæreditatem, 4. tom. 5. primogenitos plurimos fuisse à domino reprobatos , & iuniores electos in typum synagogæ & ecclesiæ , 4. tom. 915. b. e. Primogenita Israel tantum numerata sunt , 5. tom. 12. c.
Principatus in populos sanguini non deferendus , sed vitæ , exemplum diuinum , 6. tom. 443. a.
Principes vinum non bibant , & c. 5. tom. 125. a. principes manibus vincti, 4. tom. 724. f.
principes gentium , & principes Christianorum quid inter se differunt , 6. tom. 421. b.
principes ambulare sicut seruos super terram. 5. tom. 63. a. principes iuuenes , populi deuoratores , 4. tom. 30. e. principes iuuenes iniquo populo dantur , 5. tom. 66. f. principes iuuenes amant huius sæculi voluptates , 5. tom. 66. f. principes à vino furere cœperunt, 5. tom. 123. b. principum voluntates dominus facit irritas,4.to.394.f. principum cor perlibi, 4.t. 524. d.

principum officium est, sedere in porta domus domini,& ibi negotij & seditionis cognoscere veritatem, 4.to.633.a. principum spiritum tollere potens est deus, 7.to. 218.e. principibus non est fidendum,7. tom.413.b. principibus obsequendum,6.to.461.c.
πρίνος quid sit in historia Susannæ , 4 . tom. 1177.c.
Prisca pseudoprophetissa,4.to.803.c.
Priuilegia singulorum nõ possunt legem facere communem,5.to.308.d.
προβλήματα,4.to.1022.d.
Procas vitiis , quàm nomine , turpior, 5. tom. 210.d.
πρόδρομος,5.to.221.a.
Profectus discipulorum , sunt spiritualia gaudia magistrorum,8.to.533.c.
Profundum significat infernum , 4 . tomo. 60. d.
Promissio stulta deo displicet,5.to.34.c.
non Promittere deo,melius est,quàm promittere,& non facere,4.to.1072.f.
Promurale quid sit,8.to.383.a.
προπάθεια,4.to.848.c.
Propheta euangelistæ non est contrarius, 6.tom. 1.a. propheta cernit in spiritu,quæ ventura sunt, 4.to.526.e. propheta timere non debet , 4. tom. 507.c. propheta pecuniam habere non debet, 5. to.349.c. propheta de Galilæa non surget, 4. to. 255.c. propheta,qui cum impiis comedit, à leone percussus est,5.to.401.c. propheta insaniens homo portans spiritum, 4.to.799.b. propheta pro poëta,9.tom.799.b. prophetæ, montes sancti,7. tom.416.d. prophetæ sunt portæ Sion , 7. tom. 420.d. prophetæ,facies dei intelligitur,eo quòd sciant futura,8.to.45.b. prophetæ sunt nubes, 7. to.56.e.f. prophetæ & Apostoli, ecclesiarum fundamenta,7.to.57.b. prophetæ olim dicebantur videntes,9.to.440.b.& cur,7. t.107.a. prophetæ quo pacto deum viderunt,5. to.163.c. prophetæ, pueri vocati,4.to.70.d. prophetæ vestis,cibus,& potus,6.to.151. c. prophetæ περιπατακόποι, 4.tom. 70.e. prophetæ cur mortui appellantur, 4. tom. 835.b. prophetæ cur obscuri, 7. to.239.a. prophetæ dicuntur ij qui explanant obscura prophetarum,& qui homines exhortantur,8.to.499.b.
prophetæ an intellexerint,quæ locuti fuerint, 6. tom.385.b. quæ à sanctis prophetis ante sæcula multa prædicta sunt , tam Græcorum , quàm Latinorum,& aliarum gentium litteris contineri,4.to. 1103.b.prophetæ nulli post Aggæum , Zachariam , & Malachiam,vsque ad Ioannem Baptistam, 4.to. 347.a. prophetæ consternabuntur,4.to.524.d.
prophetæ habuerunt aliqua , quæ Apostoli non habuerunt,6.to.386.e. prophetæ nulla peccatorũ sorde polluti, nec cauteriatam habentes conscientiam,poterant alios arguere delinquentes, 6. tom. 417.c. prophetæ in signum sunt positi futurorũ 5.tom: 537.c. prophetæ causa populi peccatoris occisi, & hostibus traditi,5.to. 120. d. prophetæ quorum in ecclesia obtinent locum,6.tom.399.b.
prophetæ leonibus comparantur, 4.to. 884.f.
prophetæ erant clausi ante Saluatoris aduentũ, 4.to.1054.f. prophetæ cuncti de maledicto legis per Christum redempti,6.to.301.a. prophetæ & lex vsque ad Ioannem Baptistam, 4.tom.233.c.
prophetæ cur cessarunt in Ioanne Baptista, 8.to. 378.e. prophetæ vngebantur chrismate , 5. tom. 454.d.e. prophetæ,qui vulpium sunt similes,non steterũt in firmamẽto,nec Moysi sunt similes,4.to. 800.f.801.a. prophetæ Baal,prophetæ idolorũ,& prophetæ confusionis,4.to.799.a. prophetæ, pro pseudoprophetis,4.to.678.d. prophetarum arietes,4.to.438.e. prophetarum scripturæ sunt obscuræ,7.tom.56.f. prophetarum mos est futura pro factis commemorare, 8.to. 117.c. prophetarum alij cæsi,alij vulnerati, alij occisi sunt , 6. tom. 181.a. prophetarum spiritus prophetis subiecti sunt,4.to.1.& 8.to.83.c. in prophetarum omniũ ore spiritus mendax,5.tom.196.f. prophetarum duodecim non idem ordo apud Lxx. interpretes, qui in Hebraica veritate retinetur, 5.to.178.a.
prophetarum frequens est vsus,per humanas cõditiones dominum supplicare, 4.to. 721.c. prophetarum consuetudinis est, repentè personas introducere sine vlla præfatione verborum , 4. tom. 1158.d. prophetarum omnium vota in aduentu Christi pendebant,4.to.6. prophetarum coniuratio,4.to.834.d. propheticarum scripturarum profunditas nuntiat profunditatem veteris testamenti,7.to.63.a. prophetarum in animo loquebatur deus,4.t.2. aduersus prophetas pseudoprophetæ inspirabantur diabolico spiritu, 4. to.803.c. prophetamus nunc ex parte,5.t.8.d. prophetãdi multa genera,4.to.617.b.c.
Prophetia omnis post subuersionem Hierusalem ac templi,cõtra scribas & pharisæos est, 4.to.233.a.
prophetiam de Iudæa deus abstulit,4.to.690.f.
prophetia apud Iudæos quando linguam & vocem perdidit,6.tom.61.c. prophetiæ , doctrina, genera linguarum,& curationum virtutes , quasi quædam mœnia sunt mentis , 4. tom. 690.c.
prophetia quot modis intelligi possit,8.to.502.d.
prophetiam omnem in sacris scripturis appellari visionem, 5.to.163.c. omnis prophetia in obscuritate continet veritatem,4.to.1071.a. prophetia nulla post aduentum & passionem Christi, eũ nuntiat venturum,4.to.1152.f.
προσφύλαια,4.to.1021.c.
πρόσφυλον,4.to.1021.c.
Prosperitas stultorum,lætitia est reproborum,8. to.173.b.
προτέλεσμα,4.to.1095.b.
πρόθυρον,4.to.1014.d.
Prouerbium quid sit,5.to.76.f.& 8.to.291.a.
prouerbiorum & parabolarum differentia, 8.to. 165.c. prouerbia Salomonis moralem scientiam continent,9.to.290.f. prouerbia Salomonis quid doceant,& contineant,5.to.5.a.
Prouidentia dei omnia gubernantur, 4. to.552.c. prouidentia à prouidendo deriuatur,8.to.201.b.
per singulos homines prouidentia dei currit: in animantibus verò generalis quædã prouidẽtia est, non particularis,5.to.425.b. scit enim quomodo nascatur piscium multitudo,& viuat in aquis: quomodo reptilia,& quadrupedia oriantur in terra, & quibus alãtur cibis. Cæterùm absurdum est ad hoc dei deducere maiestatem, vt sciat per momẽta singula,quot nascãtur culices,quótve moriãtur : quæ cimicum,& pulicum,& muscarum sit in terra multitudo:quãti pisces in aqua natẽt, & qui de minoribus maiorum prædæ cedere debeant. Non simus tam fatui adulatores dei, vt dum potentiam eius etiam ad ima detrahimus , in nos ipsos iniuriosi simus : eandem rationabilium,& irrationabiliũ prouidentiam esse dicentes. Ex quo liber ille Apocryphus stultitiæ condemnandus est: in quo scriptum est, quendam angelum nomine Tyri præesse reptilibus : Et in hanc similitudinem piscibus quoque, & arboribus, & bestiis vniuersis proprios in custodiam angelos assignatos,5.tom. 425.b. prouidentiam dei & sciẽtiam nihil fugit: errantque qui prouidentiam dei vsque ad rationabilia confitentur, & bruta fortuitis casibus vel perire asserunt, vel viuere, 4.tom.669.c. errant qui prouidentiam dei tollunt, deum nec mali nec boni auctorem esse dicentes : hoc est quòd nec bonis bona , nec malis mala reddat,sed quòd fortunæ cuncta regantur arbitrio, & casu ferantur incerto , 5. tom.in cap. 1. Sophon.
nónne duo passeres asse væneunt , & vnus ex illis non cadet super terram sine patre vestro ? Et est sensus . Si parua animalia & vilia absque deo auctore non decidunt , & in omnibus est prouidentia , & quæ in his peritura sunt , sine dei voluntate non pereunt : vos qui æterni estis , non debetis timere quòd absque dei viuatis prouidentia , 6.tom. 37.b.
Proximus quis dicatur , 6.tom. 406.c.& 7. tom. 46.f.
Proximus omnis homo est accipiendus, 4.tom. 851.a.b. proximi sumus nobis inuicem omnes natura,8.tom.287.b. proximum qui diligit , totam legem implet,bona ei tribuens, mala non inferens, 6.tom.339.a.
Prudentia vnde dicta,8.tom.424.d.
Prudentiæ & sapientiæ differentia, 8.tom.317.c.
prudentia vera non à domino perditur , 4.tom. 141.c. prudentia tantùm est rerum visibilium , 6. tom. 366. c. prudentia est tantùm rerum mortalium cognitio , 6.tom.366.c. prudentia sæpè habet malitiam, 5.tom.61.c. prudentiam prudentiũ reprobat deus, 5.tom.16.c.
Prudentes simus ad bonum, & simplices ad malum,5.tom.61.c.
Prunæ peccata purgantes,4.tom.53.c.
Psallere quid sit, 7.tom.416.c. bene psallit, qui cantat in corde , qui in conscientia Christo cantat, 7.tom. 416.c. qui psallit , iam non agit pœnitentiam,sed gratias agit, & benedicit , 7.tom.397.a.
psallit bene,qui implet in opere, quod cantat, id est,quod prædicat, 7.to.101.c. psallendi officium in ecclesia,6.tom.420.e.
Psalmus quid sit,9.tom.601.d. psalmus dicitur, eo quòd à psalterio nomen accepit, 7. tom. 17.b.
psalmus & canticum quî differunt, 7.tom.256.f.
psalmi ideo obscuri sunt,quoniam subitò persona mutatur,7.tom.239.a. psalmorum virtus, 9.to. 601.a. in psalmis omnibus verba sunt sancti spiritus , 7.tom.83.a.b. psalmi omnes ad personam Christi pertinent, 7.tom.17.b. psalmi tres , quorum initium est,dominus regnauit , & ipsorum ratio,7. tom.294.d. psalmorum gradus,7.to.429.b.
per singulos psalmos quidã sunt graduum profectus , 7.tom. 375.c. psalmi quinque graduum, 7.tom.249.c. psalmus septimus graduum,7.tom. 377.c.
Psalmi quatuor,qui oratione prænotantur, 7.to. 267.b. psalteriũ propriè quod genus organi musici,7.tom.426.f. psalterium , enchiridion ab Origene vocatum , 7.tom.17.a. psalterium ex multis chordis compositum est, quarum vna rupta, exterminatur,7.tom.322.e. psalterium Græcè,Latinè laudatorium interpretatur,9.tom.257.d. psalterium Græcum est nomen, quod Latinè organum dicitur, 7.tom.17.b. psalterium & cithara , id est, omnium virtutum chorus , 4.tom. 341.c. psalterium desursum habet cauamen , 7.to.101.b. psalterium in quot libros diuisum, 7. to.132.f.133.a.
psalterij nomen moraliter expositum , 7. tom. 170.f. psalterium inuenit Iubal,4.tom.43.b.
Pseudoapostoli,iniquitatis operarij,transfigurãtes se in apostolos Christi, 271.c.
Pseudochristi, & pseudoprophetæ dabunt signa magna,& prodigia,6.tom.117.b.
Pseudopropheta rebus facit iniuriam, 4.to.641.a
pseudoprophetæ qui dicãtur propriè, 4.to.638.d.
pseudoprophetis meridie sol occidit iustitiæ, 5. tom.8.c. pseudoprophetas disperdet dominus,4. tom.78.f.
ψορέον, 4.tom.61.c.
πτέρνη,calcaneus,4.tom.1085.a.
πτωχοδοκεῖσθαι, 4.tom.1071.c.
Ptolemais vrbs à Ptolemæo Philadelpho in Pentapolitana regione condita est. Ora ob Elephantorum venatus Epitheria cognominata est : iacétque iuxta lacum Monoleum.
Ptolemæi omnes Ægypti reges vocati sunt, ab Alexandro Magno vsque ad Cleopatram , 4. tom. 934.f.935.a.
Ptolemæus Lagi filius cognomento Sother, primus post Alexandrum Magnum Ægypti rex, 4.to. 1152.c. in ipsum, Seleucum , Philippum , & Antigonum , Alexandri regno partito , 4.tom. 1136.c.
Aegyptum enim Ptolemæus Lagi filius tenuit: Macedonas Philippus, qui & Arideus frater Alexãdri: Syriam, & Babylonem, & omnia regna orientis,Seleucus Nicanor.Asiæ regnauit Antigonus; 4. tom. 1143. b. Magnæ potentiæ fuit , & Pyrrhum regem Epirotarum in regnum restituit,4.to.1159.b.
regnauit autem Ptolemæus Lagi annis triginta-quinque,4.tom.1152.c. vir prudentissimus, fortissimus,& ditissimus fuit : & eius præclarè factorum catalogus , 4.tom.1159.b. Iosephus , & Eusebius, nõ 35 (vt Tertullianus scribit)sed quadraginta Ptolemæum Lagi regnasse produnt. hic Ptolemæus cognomento σωτὴρ, id est, saluator, Iudæam cœpit, & die sabbathorum, Iudæis propter diei sanctificationem sese minimè defendẽtibus Hierosolymam ingressus, omnia diripuit, captæque vrbi crudeliter imperauit : multósque captiuorum à Samaria , & à Garizi trahens, Aegyptum deduxit: aliis etiam vltro ob soli fertilitatem eo commigrantibus: vti huius historiæ locuplex mihi testis est Iosephus libro Antiquitatum duodecimo capite primo.
Ptolemæus Philadelphus Ptolemæi prædicti filius,secundus rex post Alexandrum Magnum,4.to. 1152.c. Iudæam & Arabiam tenet,& Philadelphiã condit, 4.tom. 901.a.b. Septuaginta interpretes aduocat è Iudæa,Eleazaro pontifici ac templo dona multa mittens,& scripturam sacram ex Hebræo in Græcum Alexandriæ transferri facit,4.to.1159.b.
Bibliothecæ suæ præfectum habet Demetrium Phalereum,oratorem pariter , & philosophum , 4. tom. 1159.b. tantæ potentiæ fuit , vt Ptolemæum

patrem vinceret: habebat enim peditum ducenta millia, equitum viginti millia, curruum vero duo millia: Elephantos, quos primus eduxit ex Æthiopia, quadringẽtos. Naues longas, quas nunc Liburnas vocant, mille quingentas: Alias ad cibaria militum deportanda mille. Auri quoque, & argenti grande pondus: ita vt de Ægypto per singulos annos quattuordecim millia, & octoginta talenta argenti acceperit, & frumenti Artabas (quæ mensura tres modios, & tertiam modij partẽ habet) quinquies, & decies centena millia, 4.to.1159.b.

Tertius Syriæ rex Antiochus θεὸς, id est, deus, totis orientis & Babylonis viribus contra Ptolemæũ Philadelphum bellum mouet, 4.tom.1159.c.

Ptolemæus post multos annos pacis ineundæ causa filiam suam Berenicen Antiocho vxorẽ despondet: deducítque eam Pelusium vsque: & infinita auri, & argenti millia dotis nomine dat. Vnde φιλομήτωρ, id est, dotalis appellatus est, ibid. Antiochus, qui aliam habebat vxorem, nomine Laodicẽ, ex qua duos susceperat filios, Seleucum Callinicũ, & alterum Antiochum, Berenicen cõfortem regni, Laodicen verò concubinæ loco habere se dicit, ibidem. Post multũ temporis amore superatus, Laodicen cum liberis suis reducit in regnum. Quę metuens ambigui viri animum, ne Berenicen reduceret, virum suum Antiochum per ministros veneno interficit: Berenicen autem, cum filio, qui ex Antiocho natus erat, Icadioni, & Genneo Antiochiæ principibus occidendum tradit: filiúmque suũ maiorem, Seleucum Callinicum in patris loco regem constituit, 4.tom.1159.c. Regnauit autem Ptolemæus Philadelphus annis octo & triginta, 4. to. 1152.c.

Ptolemæus Euergetes Philadelphi frater, tertius Ægypti rex, ibid. qua occasione cognominatus Euergetes, 4.to.1160.f. Magno congregato exercitu contra Seleucum Callinicum Syrię regem qui cum matre Laodice regnabat, bellum mouet: Syriámque, & Ciliciã capit, & superiores partes trans Euphratẽ, & propemodũ vniuersam Asiã. Cumque audisset in Ægypto seditionẽ moueri, diripiens regnũ Seleuci, quadraginta millia talenta argenti aufert: & vasa pretiosa, simulacráque deorum, duo millia quingenta: in quibus erant & illa, quæ Cambyses capta Ægypto, in Persas asportauerat. Denique gens Ægyptiorum idololatriæ dedita (quia post multos annos deos eorum retulerat) Euergetẽ eum appellauit: & Syriam quidem ipse obtinuit, Ciliciam autem amico suo Antiocho gubernandã tradidit: & Xantippo alteri duci prouincias trans Euphraten, 4.to.1161.a. Regnauit Ptolemæus Euergetes annis quinque & viginti, 1159.b.

Ptolemæus Philopator, quartus Ægypti rex Euergetis filius, 4.to.1161.a. Magnus Antiochus ei bellum mouet, & proditione Theodotij, Syriam illi aufert: & Ægyptum etiam capere conatur, 4. to. 1161.a. Ptolemęus in defensionem suam maximũ exercitum aduersus Antiochum congregat, initóq; certamine iuxta oppidum Raphię (quod in foribus Ægypti est) omnem Antiochus amisit exercitum: & per deserta fugiens penè captus est. Cúmque cessisset Syria, ad extremum fœdere, & quibusdã conditionibus pugna finita est, 4.to. 1161.a. Agathocleam psaltriam deperit, frattémque eius, & ipsum Agathoclen habet cõcubinum, ibid.b. Imperauit autem Ptolemęus Philopator annis decem & septẽ, 4.to.1152. e.

Ptolemæus Epiphanes Philopatoris filius quintus Ægypti rex, ibid. Huic paruulo & annorum quattuor, rupto fœdere, quod cum patre inierat, Antiochus magnus bellum mouet, 4.tom.1161.a.

hic Ptolemæus ἐπιφανὴς annos tantùm quattuor natus, mortuo patre, rex fuit Ægyptiorum: qui ob puerilem ætatem à vicinis spretus multa sustinuit bella, 4.to.1161. c. Philippus rex Macedonum, & magnus Antiochus pace facta, contra Agathoclen, & Ptolemæum Epiphanen dimicant: sub hac conditione, vt proximas ciuitates regno suo singuli de regno Ptolemæi iungerent, ibid. Volens Antiochus magnus non solùm Syriam, & Ciliciam, & Lyciam, & alias prouincias, quæ Ptolemæi fuerant partium possidere, sed in Aegyptum quoque regnũ suum extendere, filiam suam Cleopatram per Euclem Rhodium septimo anno regni, adolescenti despondit Ptolemæo, & tertiodecimo anno tradidit: data ei dotis nomine omni Cœlesyria, & Iudæa, 4.tom.1163.a. Antiochus magnus non proterea obtinere Aegyptum potuit: quia Ptolemæus Epiphanes, & duces eius cautius se egerunt: & Cleopatra magis Ptolemæi sui viri, quàm Antiochi partes fouit, Vnde Antiochus vertit se ad Asiam, & nauali certamine plurimas insulas dimicãs cœpit: Rhodum, & Samum, & Colophoniam, & Phoceam, & alias multas insulas. Sed occurrit ei. L. Scipio Nasica cum fratre suo P. Scipione Africano, qui Annibalem vicerat. Victúsque Antiochus intra Taurum regnare iussus est, ibid.

Ptolemæus Epiphanes Seleuco Philopatori magni Antiochi filio molitur insidias, & aduersus eum exercitum præparat, 4.to. 1163.b. Interrogatus tantas res moliens vbi haberet pecuniam, respondit sibi amicos esse diuitias. Quod cùm diuulgatũ esset in populis, timentes duces ne auferret eorum substantias, maleficis eum artibus occiderunt, ibidem c. Regnauit autem Ptolemæus Epiphanes annis vigintiquattuor, 4.to. 1152.e. Scribit Iosephus libro antiquitatum duodecimo, Syriam, Phœnicen, Iudæam, & Samariam Ptolemæo Epiphani tributa pendere solitas. Quod cùm Onias sacerdotum princeps facere recusaret, Iosephus Oniæ ex sorore nepos, irato ob hoc Ptolemæo, iussu populi ea collegit, & ad Regem in Aegyptũ detulit. Quæ res ita gratissima Ptolemæo, & Cleopatræ vxori fuit, vti iuuenem magno exceperint honore, & regia dignauerint mẽsa: tributorúmque exactionem illi sine vadimonio aliquo mãdauerint. Liui⁹ xliiij. & xlv. historiæ suę libro, Vexatos ab Antiocho magno Ptolemæum Epiphanen, & Cleopatram vxorem, legatósque ea de re Romam ab illis missos scribit, qui suppetias à Romanis contra Antiochũ peterent: Romani per legatos Antiochum ab obsidione socij regis resistere mandant. Quibus cùm rex respondisset, se consideraturum quid faciendũ esset; Vnus legatorum Popilius virga regem circũscribens, iussit vt antequã circulo excederet, respõsum daret. Qua asperitate perculsus Antiochus à bello destitit.

Ptolemæus Philometor sextus Aegypti rex, 4. tom. 1136.f. &. sequent. Filius Cleopatræ, quam Antiochus magnus genuit, fuit, 4.tom. 1163.b.

Antiochus Epiphanes filius Antiochi magni, & Cleopatræ frater bellum ei mouet, 4.tom.1143.b.

mortua Cleopatra, Eulaius eunuchus Philometoris nutritius, & Leneus, Aegypti gubernatores, Syriam, quam fraude occupauerat ab Antiocho reposcunt, 4.tom.1163.b. nolente Syriam Antiocho restituere, inter Pelusium, & montem Casium commisso bello, Ptolemæi tunc pueri duces superati sunt. Porrò Antiochus parcens puero, & amicitias simulans, ascendit Memphim: ibíque ex more regnum accipiens, omnem Aegyptum cœpit, vastauitque, 4.tom. 1163.b. vndecimo sui regni anno Antiochus Epiphanes contra Ptolemæum Philometora, suæ sororis filium, bellum mouet, 4. tom. 1168.f. & sequent. regnauit Ptolemæus Philometor (vt tradit Eusebius) annis triginta sex.

Ptolemæus Euergetes septimus Aegypti rex, 4. tom.1136.f. hic Ptolemæus Alexandro filio Balæ regis Syriæ filiam suam matrimonio iunxit, quam postea Demetrio vniuersæ Syriæ regi, vnà cum regno, quod Alexandro abstulerat, vxorem dedit. Regnauit autem annis viginti nouem. Post eum Ptolemæus Phiscon qui & Soter annis 17. Ptolemæus qui & Alexãder annis decem. Ptolemæus alter annis octo. Ptolemæus Dionysius annis 30. Vltima omnium regina Cleopatra annis 22. sub qua Aegypti regnum in manus Romanorum deuenit: postquam scilicet M. Antonius ab Augusto nauali iuxta actium prælio superatus est. Habuit autem M. Antonius ex Cleopatra (quod Liuij auctoritate L. Florus recenset) filios duos, Philadelphum, & Alexandrum.

Ptolemæus cognomento Philometor, 4.t.1137.a

πτῶμα, id est, cadauer, 6.tom.117.b.

Publicanus Matthæus dicitur, non quia esset, sed quia fuerit, 6.tom. 127.a. publicani sunt qui sæculi sectãtur lucra, & exigunt vectigalia per negotiationes, & fraudes, ac furta, sceleratáque periuria, 6. tom.83.c. publicani secundum tropologiam, qui vocentur, 6.tom.83.c.

Pudicitia corporis quid prodest, animo constuprato, 4.tom.540.d. pudicitia comprimit peccata magna, 5.tom.63.a. pudicitia peribit, quando in ecclesia non erit doctrina, 5.tom.278.e.

Pudor interdum vincit, quos tormenta non vincunt, 9.tom.554.a.

Puer quomodo in vtero formatur, 6.tom.319.a.

puer, licet peccet, mortuum est in eo peccatum, quia nõ est legi subiectus, 8.tom.420.d. puer est noui euangelij prædicator, 4.to.70.e.f. puer pro seruo, 6.tom.439.b. pueri tres in ignis camino calicem confessionis biberunt, 6. tom. 82.f. pueri quadraginta duo, qui Elisęum prophetam deriserant, ab vrsis interfecti, quid significãt, 7.tom.251.c.

pueri, qui Heliseum deriserunt, Iudæorum figura, 7.tom.145.b. pueri deficient, & laborabunt, 4. tom.297.a. pueri audite disciplinam patris, 5.to. 560.d. pueris sanctis scientiam ac disciplinam sæcularium litterarum in omni libro & sapiẽtia deus dedit, 4.tom.1106.d. pueri Adam & pueri Christi quid indicent, 8.tom.92.e. pueris apud Hebræos non permittitur legere primum caput Geneseos, & Ezechielis prophetæ principium & finem, & cantici canticorum librum, 8.tom.282.d. pueri publicæ libidini expositi, 4.tom.19.b. pueritia verecũdia & pudore decoratur, 4.tom.504.f. pueri effeminati, Hebraicè קדשים: qui naturam mutantes, de viris facti sunt feminæ, 6.to.106. e.f. Asa rex hos abstulit: propterea rectum ante conspectum domini feciſſe scribitur, ibidem. erant enim publicè prostituti, 5.tom.201.b.c. quo vitio Græci, & Romani quondam laborauerunt: vt & clarissimi philosophorum Græciæ publicè concubinos haberẽt: & Adrianus philosophię artibus eruditus, Antinoũ consecrarit in deum: templúmque ei, ac victimas, & sacerdotes instituerit: & ex eo Aegypti ciuitas, & religio nomen acceperit. Inter scorta quoque in fornicibus spectaculorum pueri steterunt publicæ libidiai expositi: donec sub Constantino Imperatore, Christi euangelio coruscante, & infidelitas vniuersarum gentium, & turpitudo deleta est, 4. to. in cap. 2. Isaiæ. de hac re Iudæos reprehendens Esaias, ait. Et pueris alienis adhæserunt, ibid. & de eisdem scribens ait. Et effeminati dominabuntur eis, 4.tom.30.d. & Ioel propheta. Posuerunt puerum in prostibulo, 5.tom. 201.b.c. item Paulus Apostolus. Similiter & masculi relicto naturali vsu feminæ, accensi sunt in desiderium sui in inuicem, masculi in masculos turpitudinem operantes: & mercedem quam oportuit erroris sui, in semetipsis recipientes, ibid. Pueri (de quibus scriptum est: Ecce ego, & pueri, quos dedit mihi deus: Apostoli, & credentes ex gentibus sunt, 4.tom. 70.d.

infans qui in foramen aspidis manum mittit, exorcista est, qui de obsessis corporibus dæmones fugat, 4.tom.91.b. puer de quo dictum est Esa.49. magnum tibi est vt voceris puer meus: Christus est: qui humanitatis ratione puer dicitur, 4.tom.342.f. & sequent. de eodẽ scribitur Esaiæ 42. Ecce puer meus, quem elegi: & dilectus meus, in quo complacuit sibi anima mea, 4.tom.305.a. pueri qui sedent in foro, hi sunt, de quibus Esaias loquitur. Ecce ego, & pueri mei, quos dedit mihi deus. Et in decimooctauo psalmo. Testimonium domini fidele, sapientiam prestans paruulis. Et alibi. Ex ore infantium, & lactentium perfeciſti laudem, 6.tom. 42.d.

pueri tres eunuchi in Daniele, de tribu Iuda fuerunt, 4.tom.1101.c.f.

Puerpera est quæ primos parit fœtus, 4.to.527.b.

partus tempore intermoritur, & angustias sustinens, respirare vix potest: sparsisque manibus collabitur, ibidem.

Pulchritudo, est falsa felicitas, 8.tom.17.b. pulchritudo corporis pulueri similis, 4. tom. 47. c.

pulchritudo perfecta in hominum nullo, nisi in Christi corpore, quod est ecclesia, 4.tom. 913. a.

pulchritudo domus, dei est ecclesia, 7.tom. 194.f.

Pulices cur fecerit deus, 5.tom. 196. c. pulices allegoricè expositi, 5.tom.167.b. pulicum nec os, nec dentes videmus: morsus tamen sentimus, 5.to. in cap. 3. Amos.

Pullus asinæ tropologicè, 6.tom.94.f.95.a. pullus gratiarum, 4.tom.266.f.

Pulmentum, Persarum victus, 4.tom.1135.c.

Puluis licet de terra sit, tamen desinit esse terra, 7.tom.19.b.

Puluerem è pedibus excutì iussum apostolis, vt nihil terrenorum munerum apud eos remaneret, 4.tom.1039.a. quidquid in Iacob & Israel adhæserat, pulueris angeli excusserunt. Vnde & Petro lauantur pedes, & per prophetam dicitur: excute puluerem, & exurge Hierusalem. Discipulis quoque à saluatore præcipitur, Excutite puluerem pedum vestrorum, 6.to.396.e.f. Puluis significat mysticè diaboli potẽtiam: puluerì enim eius potestas comparatur. Hinc Esaiæ xvj. dicitur. Finitus est puluis: consumptus est miser, 4.tom.158.e.f. Infidelis, & qui Christo credere noluit, sicut puluis montium rapietur: vt scribitur Esaiæ xvij. Hoc ideo, quia puluis montium, quanto excelsior est, tanto fortius rapitur, 4.tom.167.a. puluis significat terrenã conuersationem. Hinc apostolis dictum, vt excuterent pedum puluerem (de quo Dauid. Humiliata est in puluere anima mea: adhæsit terræ venter meus) & ad Hierusalem Esaias ait. Excutere de puluere: Cõsurge, sede Hierusalem: solue vincula colli tui captiua filia Sion, 4.tom. 366.d.e. puluis, qui in cibum serpentis datus est, terreni homines sunt, & peccatores. Hinc Esaiæ lxv. scribitur: serpenti puluis panis eius, 4. tom. 483.b. Lingent puluerem sicut serpentes, Mich. 7. dicitur de peccatoribus, qui terræ, id est, carnis opera faciunt, 6.tom.384.d.e.

Ponit in puluere os suum, Thren. 3. qui humiliter sentiens, fragilem se cognoscit, & de puluere factum: & iterum in puluerem reuersurum fatetur, dicens: cum Patriarcha Abraham. Loquar ad dominum meum, cùm sim puluis, & cinis, 4.tom. 704.f.

Puluis ponitur etiam pro pœnitentia, Micheæ 1. In domo pulueris, puluere vos conspergite, 5.tom. 334.d. puluis ponitur etiam pro humili, infirmóque ministerio. hinc: Nebulæ puluis pedum eius, Nahum 1. Id est sancti, qui nebulæ appellantur, inter angelos extremis officiis ministrabunt, 5. tom. 388.e.f.

Puluillos cõsuere sub omni cubito manus, significat voluptates docere, & sectari: quomodo fecerunt philosophi Pyrrhonij, & Epicurei, 4. tom. 803.c.& sequent.

Punica lingua ab Hebraica manauit, 4.to.61.c.

Hebraicæ cõsinis magna ex parte est, 4.t. 627.b.

à Phœnicibus enim Pœni exorti sunt. dictíque sunt Pœni, quasi Phœni, ibid.

Punit neminem deus bis pro eodem crimine, 5. to.391.a.b. Non enim vindicabit dominus bis in idipsum in tribulatione, Nahum 1.

Pupillus de quo Osee xiij. scribitur. Eius qui in te est, misereberis pupilli: Vel est populus Israël, ita vocatus, quia deum perdidit patrem. Vel is qui à malo patre recessit diabolo, & iccirco dei misericordia subleuatur, 5.to.174.d. pupilla oculi nostri non tacet, &c. 7.to. 219.b. pupillus & orphanus quid differant, 7.to.37.c. pupillus, pauper, & vidua, omne genus humilium, & afflictorum significant, 8.to.85.b. pupillus sustentari debet, 10.e.

Puppis mortuis pellibus viuos continet, 6. tom. 162.f. 163.a. puppis, initium est ecclesiæ, in qua dominus dormit, morte corporali, 6.to.163.a.

Purgatorium, locus vbi fidelium animæ in altero sæculo pœnis, tormentísque expiantur, omnis credit, fatetúrque ecclesia: de quo (vt inquit, Augustinus in libro de cura agenda pro mortuis) vnius ecclesiæ satis esset auctoritas: & si in sacris litteris nullum ea de re inueniretur testimoniũ. Inueniuntur tamen multa: cuiusmodi sunt hæc. Et facta collatione, Iudas, duodecim millia drachmas argenti misit Hierosolymam offerri pro peccatis mortuorum: bene, & religiosè de resurrectione cogitans. Nisi enim eos, qui ceciderant, resurrecturos speraret, superfluũ videretur, & vanũ orare pro mortuis. Et quia considerabat, quod hi, qui cum pietate dormitionem acceperant, optimam haberẽt repositam gratiam: Sancta ergo, & salubris est cogitatio pro defunctis exorare, vt à peccatis soluantur, 2. Machab. 12. Quicumque dixerit verbum cõtra filium hominis, remittetur ei: qui autem dixerit cõtra spiritum sanctum, non remittetur ei, neque in hoc sæculo, neque in futuro, Matth. 12. Si enim (vt rectè D. Gregorius interpretatur) peccatum in spiritum sanctum, quod est perseuerans impœnitentia, in altero sæculo non remittitur: sequitur vt alia peccata, de quibus ante mortem hominem pœnituit, remitti in eo possint. Si quis autem supereædificauit super fundamentum hoc, aurum, argentum, lapides pretiosos: ligna, fœnum, stipulam. Vniuscuiusque opus manifestum erit. Dies enim domini declarabit, quia in igne reuelabitur: & vniuscuiusque opus, quale sit, ignis probabit. Si cuius opus manserit, quod superædificauit, mercedem accipiet. Si cuius opus arserit, detrimentum patietur: ipse autem saluus erit: sic tamen quasi per ignem, 1.Cor.3.

Verùm quia hac de re in defensionem catholicæ veritatis multa in annotationibus scripsimus: Pluráque (si Deus voluerit) proprio opere scripturi sumus: audiamus nunc quid D. Hieronymus de eadẽ re sentiat: Propria enim ipsius ponemus verba.

Et pro eo quod nos diximus, Et sanctus eius in flamma: illi verterunt, καὶ ἁγίασει αὐτὸν ἐν πυρί, id est, Et sanctificabit eum in igne. Per quod quidam intelligi volunt, pœnas, atque tormenta ad hoc adhiberi peccatoribus, vt diuino igne purgentur, 4. to. 84.d.e. Populum Iudæorũ magnis torquebit supplicíis. Cui enim plus creditur, plus exigetur ab eo. Et seruus qui scit voluntatem domini sui, & nõ fecerit eam, vapulabit multis. Et in alio loco scriptũ est. Potentes potenter tormenta patientur. Veruntamen non eos torquebit in perpetuum. Aliud enim est esse impium, aliud peccatorem, 4.to.229.c. & 230.d. Referens deinde postremo Esaiæ capite, improbánsque Origenistarum opinionẽ, qui damnatorum pœnas aliquando finiendas fore asserebant, ita scribit. Quæ omnia replicanti asseuerare cupientes: post cruciatus, atque tormenta, futura refrigeria. Quæ nunc abscondenda sunt ab his, quibus timor vtilis est. Vt dum supplicia reformidant, peccare desistant. Quod nos dei solius debemus scientiæ derelinquere. Cuius non solùm misericordiæ, sed & tormenta in pondere sunt: & nouit quem, quomodo, aut quamdiu debeat iudicare. Solúmque dicamus, quod humanæ conuenit fragilitati. Domine ne in furore tuo arguas me: neque in ira tua corripias me. Et sicut diaboli, & omnium negatorum, atque impiorum, qui dixerunt in corde suo. Non est Deus, credimus æterna tormẽta: sic peccatorum, atque impiorum, & tamen Christianorum, quorum opera in igne probanda sunt, atque purganda, moderatam arbitramur, & mixtam clementiæ sententiam iudicis, 4.tom.502.d.

Ignis quoque iuxta id accipiendus, quod & vermis: qui tam diu succenditur, quamdiu habet materiam, qua vorax flamma pascatur. Si quis igitur habet in conscientia sua zizania, quæ inimicus homo dormiente patrefamilias superseminauit, hæc ignis exuret, hæc vorabit incendium. Et omnium sanctorum oculis eorum supplicia monstrabuntur: qui pro auro, & argento, & lapide pretioso, ædificauerunt super fundamentum domini, fœnum, ligna, stipulam, ignis pabulum sempiterni, 4.tom. 501.a. hic arcus signum est clementiæ, & testamẽti dei, quod fecit cum hominibus: vt quando apparuerit in nube, sciamus nos secundum antiquitatis exemplum, nequaquam perituros esse diluuio. Ex quo ostenditur post pœnas, atque supplicia, & purgationem peccatorum, futuram misericordiam, duntaxat in his, qui deum meruerint videre regnãtem, 4.tom. 737.c. scribens quoque super septimum Danielis caput de die iudicij, ita ait. Quodque capilli eius lanæ mundissimæ comparãtur, purum ostenditur, sincerúmque iudicium, & nullam personam in iudicando recipiens: senex quoque describitur, vt maturitas comprobetur sententiæ. Thronus eius flammæ ignis, vt peccatores tormentorum magnitudinem pertimescant: & iusti saluẽtur, sic tamen quasi per ignem. Rotæ eius ignis accensus, siue currus eius. Et in Ezechiele quadrigæ sedens inducitur deus, & omnia dei flammea sunt. De quo & alibi dicitur. Deus ignis consumens est. Vt lignum, fœnum, stipulam, arsura in die iudicij nouerimus. Et in psalmis legimus. Ignis ante eum præcedet: & inflammabit in circuitu omnes inimicos eius, 4.tom.1137.c.1138.d. mors est, qua anima separatur à corpore: Infernus, locus in quo animæ recluduntur, siue in refrigerio, siue in pœnis, pro qualitate meritorum, 5.tom.170.f.& sequent. decem tribus ad hæreticorum personam retulimus, quæ appellabãtur Israel: & duas, quibus Iudas præerat, ad ecclesiam, & ecclesiæ peccatores: qui confitentur quidẽ rectam fidem: sed propter vitiorũ sordes purgantibus se indigent flammis. Iccirco nunc dominus ad ignẽ iudicium vocare se monstrat, vt vniuscuiusque opus quale sit, ignis probet: & impleatur illud, quod scriptum est. Ambulate in lumine ignis vestri, & in flamma, quam succendistis. Vnde & ad Babylonem dicitur. Habes carbones ignis: sedebis super eos: hi erunt tibi in adiutorũ. Et in psalmo. Lingua dolosa, & plena mendaciis, igne carbonum dicitur esse purganda. Quid detur tibi, aut quid apponatur tibi ad linguam dolosam? Sagittæ potentis acutæ cũ carbonibus desolatoriis. De his altaris carbonibus desolator carbo duorum testamentorũ forcipe prẽditur, & Esaię labia purgat immũda, vt possit verbum domini prophetare. Vocatus autem ignis ad iudicium, deuorat primum abyssum, id est, omnia genera peccatorum: ligna, fœnum, stipulam: & postea comedit simul partem, hoc est, ad sanctos illius peruenit, qui in peculium domini, & in eius parte reputantur: tempus enim est, vt incipiat iudicium à domo domini: & in Ezechiele præcipitur his qui pœnas illaturi sunt: A sanctis meis incipite. Et in apostolo legimus: si cuius opus arserit, detrimentum patietur: Ipse autem saluus erit: sic tamen quasi per ignem, 5. tom. 268. f.

has autem omnes varietates intellige in animarum vitiis atque peccatis: & quia vniuscuiusque opus, quale sit, in die iudicij ignis probabit, 5. tom. 477. f. ipse vos baptizabit in spiritu sancto & igne. Siue quia ignis est spiritus sanctus, vt Acta apostolorum docent: quo descendente sedit quasi ignis super singulos credentium: & impletus est sermo domini dicentis. Ignem veni mittere super terram: & quam volo vt ardeat. Siue quia in præsenti, spiritu baptizamur, & in futuro, igne. Apostolo quoque huic sensui congruente: Vniuscuiusque opus quale sit, ignis probabit, 6.tom. 7.b.

Purificationis ordo in lege Mosayca scriptus, 4. tom.1065.a.b.

Purpura regalis est habitus, 8.tom.276.c.

Pusillanimis est vehementer insipiens, 6.tom. 344.d.

Puteus quid à lacu distat, 5.tom.83.b.

Putredo, pro pœna æterna, 4.tom.147.a.

πῦρ, 4.tom.1117.b.

Pyrene, mons Hispaniæ, 6.tom.297.b.

πυρίνη, 4.tom.1117.b.

Pyrrhonij philosophi, 4.tom.804.d.

Auctor sectæ horũ philosophorum Pyrrho fuit. disputantes autem de aliqua re nihil certi asseuerabant, nihílque affirmabant, sed de omnibus ambigebant. Græci eos σκεπτικοὺς, id est, consideratores appellabant, & ἀποῤῥητικοὺς, hoc est, ambigentes, aiebant enim veritatem incomprehensibilem esse. Elidensis patria Pyrrho fuit, Anaxarchi discipulus, & à pingendi arte ad philosophiam transiuit, vixítque annis nonaginta.

πυρφόρος, ignifer, 5.tom.299.b.

σιτοφόρος, frumentarius.

σῦριγξ, combustio, 5.239.b.

Pythagoreorũ disciplina est per quinquenniũ tacere, & postea eruditos loqui: ab ea Salomonis sententia initio ducto, dum ait, Tẽpus tacendi, & tempus loquẽdi, 5.to.23.b.c. Pythagoricus mos, quidquid respondetur rectum putare, 6.tom.267.c.

Pythicus spiritus, 4.tom.803.c.

Pythonissa locuta est ad Samuelem, 6. tom. 20.c.

Pythonissa, visa est animam suscitasse Samuelis, 4.tom.803.c. Pythones strident in incantationibus suis, 4.tom.70.f. Pythones suis portentis genus humanum deceperunt, 4.tom.320.f.

Q

QVadragenarius numerus mysticus, 4. tom. 1028.e. quadragenarius numerus mysticè expositus, 4.tom.939.c. quadragenario numero hæc vita signatur, 9. tom. epist. 21. de celebratione paschæ, pag. 2. ante finem. ęstque afflictionis, laboris, pœnarúmque numerus, 4.to.939.c. iustéque qui per quatuor elementa mundi, quibus omnia constant, dum ea diligit, & fouet, deum offenderat, in eo punitur numero, 4.tom. 940.d. huius numeri mysterium significatũ est in ieiunio quadraginta dierũ & noctium, quo Moyses, Elias, & Christus ieiunarunt: eodem mysterio 40. annis populus in solitudine manet, Ezechiel. 40. diebus pro tribu Iuda dormit in dextro latere, & quadraginta annis populus Iudæorum in Ægypto seruiuit, 4.tom. 940.d. quadragenarius numerus conuenit peccatoribus, & ieiunio, & orationi, & sacco, & lacrymis, & perseuerantiæ deprecandi: ob quod & Moyses 40. diebus ieiunauit in monte Sinai: & Elias fugiens Iezabel, indicta fame, & dei desuper ira pendente, quadraginta dies ieiunasse describitur: ipse quoque dominus verus Iona, missus ad prædicationem mundi, ieiunat quadraginta dies: & hæreditatem nobis ieiunij derelinquens, ad esum corporis sui sub hoc numero nostras præparat animas, 5. to. 318.e.& f.

Quadragesimæ sacramentum,6.tom.8.d. quadragesimæ institutio,9.to.230.b.c. eius obseruatio,9.tom.434.c. quadragesimæ ieiunium quale fuerit antiquitus, 9. to. 448.c. quadragesimæ ieiunium vt obseruandum,6.tom.314.d. quadragesima vnde auctoritatem habet, 9. tom. epist. 21. de celebratione Paschæ,pag. 2. ante finem. quadragesimæ sacramentum numero xl. dierum, quibus Christus ieiunauit,ostenditur,6.tom.8.d. In hoc & Moyses ieiunauit in monte Sina, & Elias iuxta montem Oreb,ibid. Quando verò trãsierint nuptiæ,& passionis,ac resurrectionis tempus aduenerit,tunc sponsi filij ieiunabunt.Nonnulli putant icirco post dies quadraginta passionis ieiunia debere comminiti:licet statim dies Pentecostes, & spiritus sanctus adueniens,indicent nobis festiuitatẽ. Et ex huius occasione testimonij, Montanus, Prisca, & Maximilla etiam post Pentecosten faciunt quadragesimam,quòd ablato sponso, filij spõsi debeant ieiunare.Ecclesiæ autem consuetudo ad passionem domini, & resurrectionem per humilitatẽ carnis venit:vt spirituali sagina, ieiunio corporis præparemur,6.tom.29.c. Obseruatio quartæ sabbathi,& paraseueues:itẽ dominicæ dici, ieiunij quadragesimæ, Paschæ festiuitatis, & Pentecostes lætitiæ,non est contra Paulũ Apostolũ, cùm dies præcipit non obseruandos.Ille enim de Iudaicorũ dierum, non de Christianorum obseruatione intelligit,6.to. 318.f. quadragesimam post Pentecosten celebrabat Montanus,&c.6.to.29.c.

Quadrans, quod nummi genus,6.tom.14.d.

quadrans moraliter quid,6.to.184.c.

Quadrigæ quattuor, quas vidit Zacharias expositæ,5.tom.180.e. quadrigæ quattuor egredientes de medio duorum montium,qui erant ænei, 5. tom.548.d.

Quadrupedes in deserto quid tropologicè,significant,4.to.241.a.

Quæcumque vultis, vt faciant vobis homines, eadem & vos facite illis:sententia est,quæ leges, & prophetas complectitur:vide 1.tom.

Quærere dominum semper, 7. tom. in psal. 104.

Quæstiones stultæ fugiendæ,6.tom.464.d.e.

Qualitates quattuor euangeliorum, 6.to.146.c. 147.d.

Quasi,aduerbium non similitudinem, sed approbationem & confirmationem significans,6. to. 425.c.

Quattuor anni tempora,4. to. 731.c. quattuor hominum millia panibus satiata,annus est noui testamenti cum quattuor temporibus , 6. tomo. 171.a.

Quercus Basan,4.to.21.b.

Qui timet, pœnam habet: qui timet,nõ est perfectus, 6.to.246.c.

Quindecim numerus,& eius mysterium,5. tom. 363.a. quindecim graduum ratio in psalmis,7.to. 387.a.

Quingentorum numerus quid signet, 8. to.11.b. quingenti quid mysticè,8.to.11.b.

Quingenarius numerus est pœnitẽtiæ in illo loco euangelij,vbi populus per quinquagenos,& cẽtenos discũbit,6.to.62.f. quinquagenarij numeri sacramenta,& mysteria,4.to.27.b.

Quinquagesimus dies in scripturis commendatur, 9.to.epist.21.de celebratione Paschæ,pag.2.ante finem.

Quinque panes,quinque libri Moysi, 4. to.ibid.

idem significant quinque viri,quos Samaritana habuit,4.to.1016,f. quinque corporis sensus : visus,auditus,odoratus,gustus,& tactus, 4.to. 174.d.

quinque ciuitates in terra Aegypti, quæ lingua Chananitide loquuntur apud Esaiam,quinque sensus sunt , 4.tom.174.d. cùm peccamus quinque corporis sensibus, Aegyptia : cùm illos frenamus, Chananitide loquimur lingua,ibi. quinq; pugnãtes in Esaia,à quorum facie mille homines fugiũt, quinque sensus boni sunt: quos falsi magistri, & in incerto sæculi sperantes , inconditáque hominum turba sustinere non possunt,4.to.283.b.c.

Quintiliani institutionum libri,5.to.287.c.

Quis, pro raritate ponitur, 7.to.75.c. quis pro impossibili, aut difficili ponitur,Ioël secundo , vbi dicitur:quis scit,si conuertatur,& agnoscat? 5. tom. 192.f.

Quod factũ est in illo,vita erat,exponitur, 9.to. epist.20.de vera circumcisione,pag.2. ab initio.

R

Raab meretrix, quæ susceptt exploratores Iesu,7.tom.257.c. Raab memor ero, & Babylonis,quid sit, 7.to.258.d.e. interpretatur, latitudo,& superbia,ibid.

Raama regio, 4.to.921.b. Hebraicè רעמה dicitur:& de ea præter Ezechielẽ nemo meminit:nec constat vbi sita sit: nisi quia ex eo quod Sabę iungitur,illi proxima esse creditur,ibid.

Rabbath,ciuitas metropolis Ammonitarum, 4. tom.878.f. quæ hodie Philadelphia nuncupatur, 4.to.901.a.b.& 5.to.217.b.c.

ῥαβδομαντέα, quod genus diuinationis , 5. tom. 105.b.c.

Rabirij,5.to.113.114.a.b.

Vide nostras annotationes, quas super hoc loco edidimus:à Rabirio enim equite Romano , quem T.Labienus Tribunus plebis,perduellionis accusauit,& Cicero defendit,Rabirij dicti sunt.Vocat autem Rabirios Ruffinũ,& eius sectatores , quod D. Hieronymum veluti perduellem haberent.

Rabsaces,dux Sennacherib,4.to.82.f.

Rabsaces rex , Hierusalem bello petens , fruſtrà exprobrat Ezechię,quod in virga arundinea confideret,4.to.937.c. Interpretatur רבשקה Rabsaces, multus poculo,ibid.

Raka רקא Hebræorum propriè verbum: quo significatur inanis, aut vacuus quod est Græcè κενὸς: & nos possumus vulgata iniuria, absque cerebro nuncupare,6.tom. 13.a. Vbi nos quarto legimus psalmo:Fili hominum, vsquequo graui corde ? Vt quid diligitis vanitatem , & quæritis mendacium? In Hebræo,pro vanitate ריק legitur: & in hunc significatum multis in locis apud Hebræos hæc vox inuenitur . Minus est autem vacuus, quàm fatuus. Hinc Christus à leuiori inchoans pœna,eum redarguit,qui fratri suo irascitur, dicens eum iudicio dignum esse. Mox acrius taxans eum, qui etiã in minimum iniuriæ verbum proruperit(cuiusmodi est verbum Raka)ait, eum concilio dignum esse . Postremò acerrimè redarguens eum, qui fratrem suũ fatuum appellarit, Gehennæ igni eum reum facit. Erant enim apud Hebræos tria iudiciorum genera (Sanedrim illi appellant)Primum triumuirum, qui de iniuriis alicui illatis, & de minoribus tractabant causis : & hoc iudicium vocabatur . Secundum 23. virorum,qui de maioribus,& capitalibus causis ius reddebant:& hoc concilium appellabatur.Tertium virorum 72.qui de summa rerum tractabant.

Rachel, mater Ioseph, mortua est in pariendo Beniamin,& quomodo dicta est plorare filios suos apud Matthæum,4.tom.656.d. Rachel sterilis primùm,& formosa,quam plurimùm dilexit Iacob, figurabat ecclesiam , 5. tom.154. e.165.b. Rachel filios Iudæ,id est,Bethlehem, quasi suos plorauit , 6. tom. 5.b. Rachel sola ex omnibus sanctis mulieribus cum dolore peperit, 5.tom.356.f. Rachel typum Christi gessit , 7.tom.382.f. Rachel in via Ephrata sepulta, quæ est Bethlehem, 5.tom.360.f. & 7.tom.382.c.

Radan insula, id est,Rhodos,vna ex Cycladibus, 4.tom.917.a.

Radebantur antiqui in luctu,4.tom.107. a. vide suprà,Capilli,& Caluitium.

Radices arborum vt ad profunda tendunt, ita & rami,5.tom.175.a. radix iustorum proficiet, 8.to. 208.c. radicem aperiri secus aquas,8.tom.in cap. 31.Iob.

Rama,excelsum interpretatur, 6.tom.5.c. Rama, vrbs in tribu Beniamin,iuxta Gabaa,in qua natus est Saul,septimo lapide à Hierosolymis sita , 4. tom. 87.b. hanc rex Israel occupare conatus est, vt exitum,& introitum clauderet tribui Iuda, ibid.

Ramoth, id est, sericum,4.tom.917.a. interpretatur, visio mortis,918.a.

Ramoth Galaad,vrbs, vbi Gehu vnctus est in regem , 5.tom. in cap. 6. Micheæ. Ramoth Galaad, vrbs sacerdotalis in tribu Gad,non procul à monte Galaad,vt de ea proditur, scribitúrque Iosue 13. & 1.Reg.30.cap.

Ranæ poëtas significant, 7.tom.230.f. & poëtarum carmina,ranæ dicuntur, 7.tom.in psal.104.

Raphael interpretatur,curatio,vel medicina dei, 4.tom.1142.e.

Raphaim,interpretatur,vallis dura,4.tom.165.b.

Raphaim,id est,gigantes,ibidem.

Raphia,oppidum in foribus Ægypti,4.to.1161.b:

Rapina pauperum, 4.tom.33.a. rapina sancta, & optabilis,quæ,4.tom.852.e.

Raptores,ferui sunt mammonæ, 4.tom.349.c.

Rarum pretiosum,4.tom.99.a.141.c.

Rasin, rex Syriæ,4. to.112.e. rex Damasci, multos de Iudæa Damascum transtulit , 4.tom. 57.b.

Rasin interpretatur,sapientia sæculi,4.tom.77.c.

Rationale,siue lumbare quid, 4.tom. 566.f. rationale pontificis , 7.tom. 385. c. rationales creaturæ in quatuor versantur locis,4.tom.730.e.

Ratione & põdere omnia facienda,4.to.1071.b.

Rebecca dicitur alma, 4.to.60.b. Rebecca patientiam sonat,4.tom.66.f. & 5.tom.517.a.

Reblatha, ciuitas, quæ nunc Antiochia nũcupatur, 4.tom.1188.e.& 5.tom.435.c.

Recordatio in deo quid sit,4.tom.721.c.

Recta ornatum recipiunt,5.tom.12.c.

Rectitudo & simplicitas ab inuicem separari nequeunt,8.tom.175.a.176.f.

Rector esse debet bene agentibus per humilitatem socius, & contra delinquentium vitia per zelũ iustitiæ erectus, 4.tom.719.b. rectores à subditis timeantur necesse est,quando ab eis deum minimè timeri deprehenduat,4.tom.719.c. rector monachorum qualis esse debeat , 9.tom. 528. b. rector bonis in nullo se præferat, & cùm prauorum culpa exigit,sui prioratus potestatem agnoscat, quatenus & honore suppresso , æqualem se subditis bene viuentibus deputet, & erga peruersos iura rectitudinis non reformidet , 4.tom.719.b. reus est speculator,si impium non mouet,vt à praua sua via recedat,& venientem gladium domini non annuntiet, 4.tom.967.b.c.

Redemptio vera non erit, nisi in die iudicij , 7. tom.161.c.

Redemptus quis dici nõ potest, nisi qui verè per peccatum fuerit antè captiuus,9.tom.482.d.

Regina austri sapientiæ iaculo vulnerata, non erat in se, 5.tom.453.b. regina Saba, cur Austri regina dicta,8.tom.315.b. Meroe vocata , quæ non solum Æthiopiæ, sed & Aegypti regnum tenuerit, 8.tom.315.b. typum gerebat ecclesiæ ex gentibus congregatæ,8.tom.317.a. condemnauit incredulos & Niniuitas,4.tom.389.b.

Regius morbus,4.to.285.a.b. icterius hic morbus dicitur,& ab apparatu regio , quo curatur, regius appellatur.

Regnum Persarum quandiu durauit , 4. tom. 1147.c. regna omnia in vno imperio Romano delenda sunt,7.tom.1138.e. regnorum quatuor potẽtissimorum prædictio,4.tom.1111.b. regnorum quatuor typus,cornua quatuor,4.tom.38.f. regna decem per decem cornua monstrata, 5.tom.446.d.

super regnum peccans oculi domini, 4.to.127.c.

regno terreno succedit paupertas , paupertati Christianorum tribuitur regnum sempiternum , 6. tom.153.c. regnum cælorum est euangelij prædicatio,6.to.55.b. regnũ cælorũ grano sinapis confertur,6.tom.79.a. regna cælorum quibus modis quis possidere potest , 7.tom. 283. b. regnum dei quod modis accipitur in scriptura sacra,6.tom.47. c.48.d. regnum dei,est ecclesia,quæ regitur à deo, & ipsa regit homines , &c.6. tom.161.c. regnum dei postulare , & iudicium non timere , grandis est audaciæ, 6.tom.17.c. regnum Christi an aliud sit, & aliud regnum dei , 6.tom.415.c. regnum patris Iesus Christi,quod est,6.to.130.e. de regno Christi quid fabulantur Iudæi , & Iudaizantes, 5.tomo. 203.c.206.d. regnum aduersus regnum , 4. tom. 171.a. vide infrà in verbo,Rex.

Regulæ monachorum obseruatio , 9.tom.510.c.

Regulus,rex serpentium,4.tom.154.e. regulus volans,4.tom.241.c.

Religio noui testamenti , spiritualis est , 7.tom. 48. f. religio diuina alterum habet habitum in ministerio,alterum in vsu,vitáque communi, 4.to. 1061.b. religio munda & immaculata quęnam sit, 9.tom.655.b. religionis laus, 9.tom.550.c. religio Pelusiaca, 4.tom.330.d. religio stulta omnia adorat bestiarum simulachra , 4.tom.777.a. religio fucata inter gentes,8.tom.82.e. bonorum religio,est abominatio peccatoribus,8.tom.208.f.

Reliquiæ in bonam & malam partem , 8. tom. 61.b.c. reliquiæ pacificorum reseruantur ad gloriam,7.tom.121.c. reliquiæ sanctorum quomodo olim habitæ, 9.tom.epist.7. de viro perfecto, circa medium.

Reliquiæ martyrum venerandas esse . Hieronymus ita prodit.Quemadmodum Samaritani,& Iudæi nobis faciunt,omnésque hæretici : quales nuper sub magistro cerebroso in Gallia pullularunt: qui basilicas martyrum declinantes , nos qui ibi orationes ex more celebramus, quasi immundos fugiunt. Hoc autem non tam illi faciunt, quàm habitãtes in ejs dæmones, fortitudinem,& flagella sancti cineris non ferentes,4.to. 407.f. Dum essem Romæ puer,& liberalibus studiis eruditer, solebã cum cæteris eiusdem ætatis , & propositi , diebus dominicis,sepulcra apostolorum,& martyrum circuire:crebróque cryptas ingredi , quæ in terrarum profunda defossæ, ex vtraque parte ingredientium per parietes habent corpora sepultorum:& ita obscura sunt omnia, vt propemodum illud prophetícum compleatur:descendant ad infernum viuẽtes: & rarò desuper lumen admissum , horrorem temperet tenebrarum: vt non tam fenestram,quàm foramen dimissi luminis putes,4.tom.1012.f. Hunc (Abdiam prophetam)aiunt esse Hebręi: qui sub rege Samariæ Achab,& impiissima Iezabel,pauit cẽtum prophetas in specubus : qui non curuauerunt genu Baal:& de septem millibus erant , quos Elias arguitur ignorasse . Sepulcrúmque eius vsque hodie cũ Mausoleo Eliæi prophetæ , & Baptistæ Ioannis in Sebaste veneratione habetur: quæ olim Samaria dicebatur,5.tom.289.a. Vide quantum bonum sit charitas . Si ita martyriũ fecerimus,vt nostras velimus ab hominibus reliquias honorari : si opinionem vulgi sectantes , intrepidi sanguinem fuderimus: & substantiam nostram vsque ad mendicitatem propriam dederimus: huic operi nõ tam præmium, quàm pœna debetur : & perfidiæ magis tormenta sunt, quàm corona victoriæ, 6.to. 337.b.

Romæ maximè martyrum sepulcra frequentantur,6.to.297.e.f. Vide de veneratione reliquiarum sanctorum latè D. Hieronymum in libro cõtra Vigilantium. Reliquiæ Israël, quæ saluabũtur, sunt illæ reliquiæ , quæ in fine susciptentur à deo, postquam omnes susceptí fuerint.Non illæ,de quibus scriptum est:Reliqui mihi septem millia virorũ, qui non curuauerũt genua ante Baal, & de quibus Apostolus ait. Ergo & in isto tẽpore reliquiæ secũdum electionem gratiæ saluæ factæ sunt, 6.to. 344.c.

Reliquię Israël secundũ electionem saluæ factæ sunt,4.t.633.b. Reliquiæ Iacob,in medio populorum multorum,qui erunt quasi ros à domino , apostoli sunt, & qui per eos primi in Christum crediderunt,6.to.364.d.e.

Remman mons,qui interpretatur sublimitas,vel ὄρασις τινὸς,visio alicuius,5.to.236.e.

Remoboth monachi qui bini vel terni nec multo plures simul habitant,suo arbitrio ac ditione viuẽtes,9.to.517.c.

Remphan,5.to.257.b.

Renes luxuriam, ac libidinem mysticè notant, 1085.b. Hinc Ezechiel vsque ad renes per aquam traductus:notat quod gradibus ad sublimia peruenitur:quæ tamen ipsa sublimia vsque ad lumbos,& renes perueniunt, vt omnis in nobis ignobilis libido truncetur:& possideamus sanctificationem corporis,sine qua nemo videt deum,ibid. Omnia opera, quæ ad commixtionem pertinent, renum appellatione monstrantur,5.to.400.e.f. Vre renes meos,& cor meum , Dauid ideo dicit: vt vniuersa lumborum noxij in eo humoris pituita siccaretur, 4.to.883.a.b. In hunc sensum Hieremiæ xj. scribitur . Tu autem domine Sabaoth, qui iudicas iustè,& probas renes,& cor,5.tom.561.a. Item, Ego dominus, scrutans corda,& probãs renes, Hier.17.

Vide supra lumbus: Eandem enim renes & lũbi habent significationem.

Repudij libellus cur per Mosen datus , 6. tom. 15.a.

Requies vera in die septimo,4.t.499.c. vbi requies, ibi sanctificatio,9. to.232.b.

Reseph רשף dæmonis nomen secundũ Hebræos principatum inter alios obtinentis,5.to.446.f.

Propter nimiam velocitatem,atq; in diuersa discursum,auis & volatile nuncupatur,ibid. Hic est ille, qui in paradiso sub figura serpentis mulierem est allocutus:& ex maledictione , qua à deo condemnatus est,nomen accepit. Siquidem Reseph,reptans ventre interpretatur, ibid.

Resignaculũ, ἀποσφράγισμα, quo differat à signaculo,928.e.

Resina continentiam signat,9.to.epist. 23. in Euangelium obiurgatio lenis est, & apta corporibus, 4.tom.919.c. ponitur mysticè pro pœnitentia, & medicina, ibid. Numquid resina non est in Galaad:aut medicus non est ibi?Hier.8. hanc resinã habebat & Iacob, quam mittebat filio suo Ioseph, cum melle,& terebintho,nucibus, thymiamate, & stacte . Ismahelitæ quoque, qui emerunt Ioseph de terra Israël, hæc in Ægyptum portabant , thymiamata, & resinam de Galaad, & stacten,4. tom. 919.c.

Resphæ virtus,& mysterium, quæ fuerat concubina Saulis,9. tom.epist. 23. in Euangelium obiurgatio.

Respondendum non esse sacrilegas & sceleratas quæstiones proponentibus,6.tom. lib.3. Didymi, de Spiritu-sancto, sub finem. respondere solent homines ante tempus,5.to.in cap.2.Habac.in principio. responsio mollis frangit iram, 8. tomo. 216.e.f.

Respublicas fore beatas, in quibus philosophi regnant , aut reges philosophantur , 5. tomo. 320.d.

Resurrectio carnis sanctis & peccatoribus communis,8.tom. 511.a. resurrectio mortuorum secũdũ prophetiã Ezechielis,4.to.991.a.b. resurrectione sua Christ? nisi firmatus fuisset adhuc instabilis & mobilis esset,7.to.279.b. resurrectio saluatoris,est tẽpus opportunum, ac placitum,ac dies salutis,4. tom. 343.c. in resurrectione tota ratio prædicationis Christianæ versatur & consistit, 8. tom.505.c. resurrectionis suæ virtute & potentia ecclesiam Christus acquisiuit, 7.tom. 231.c. resurrectionis quicumque filius est , nihil potest habere , quod tristitiam afferat,7.tom. 247.c.

resurrectio mortuorum ad tubæ sonitum fiet, 5. 190.d. resurgentium corpora qua ætate,& statura resurgent, 4. tom. 509. b. per resurrectionem liberatus est mundus, 7.tom.49.c. resurrexerunt multorum corpora , Iesu Christo resurgente : licet eorum monumenta in eius morte aperta sint, non resurrexerunt tamen priùs, quàm resurgeret dominus:vt esset primogenitus resurrectionis ex mortuis,6.tom.143.b. resurgentium differentia,4.to. 1171.c. resurrectio mortuorum differet,tanquam stella à stella differt in claritate , 5.tom.248. f. resurgentium alij ibunt in vitam æternam, alij in opprobium sempiternum,4.tom.1171.b. resurrectio impiorum non erit, quomodo hoc intelligi debet, 7.tom.19.b. quod autem ait, vestri autem & capilli capitis omnes numerati sunt, immensam dei erga homines ostendit prouidentiam, & ineffabilẽ signat affectum: quòd nihil nostrum lateat deum, etiam parua,& otiosè dicta, eius scientiam non fugiant. Derident intelligentiam ecclesiasticam in hoc loco, qui carnis resurrectionem negant: quasi nos,& capillos,qui numerati sunt , & à tonsore decisi,omnes dicamus resurgere: cùm saluator nõ dixerit , vestri autem & capilli capitis omnes saluandi sunt,sed numerati sunt . Vbi numerus est,scientia numeri demonstratur, non eiusdem numeri cõseruatio, 6.tom.37.c. resurrectio mortuorũ quibus scripturæ testimoniis probetur,4.tom.992.f.

Retro non respiciendum, non solum præcipitur his qui è Sodomis egrediuntur, & illis qui manum mittunt ad aratrum : sed etiam in domo domini constitutis, 4.tom.1078.c.

Reuelationis, seu ἀποκαλύψεως verbum , propriè scripturarum est, & à nullo sapientium sæculi apud Græcos vsurpatum , 6. tom.275.c. non est autem ipsum, reuelaret filium suũ in me : quod si diceret, reuelaret filiũ suum mihi.Cui enim quid reuelatur: huic illud potest reuelari,quod antè in eo non erat. In quo verò reuelatur : illud reuelatur , quod prius fuit in eo, & postea reuelatum est,6.to.278.f. nõ omnia,sed aliqua deus prophetis suis reuelat , 5.to. 228.f.

Rex omne, quod voluerit, faciet , 5.tom. 49.b. rex iustus regnabit,4.tom. 254.f. rex virtutum, 4.tom.348.e.f. beata terra , cuius rex filius ingenuorum,4.tom. 29.b.c. rex , qui fecit nuptias filio suo , deus omnipotens est, 6.tom.103.b. rex magnus, diabolus , 5. tom.e.f. regis lingua , est gladius , 8. tom. 53.a. regis cor est in manu dei, 5.tom. 446. d. regis mysterium abscondere , bonum est , 5.tom.50.d. regis dies quis dicatur, 5. tom. 124.d. regis cor peribit , 4. tom. 524. d.

regi ne maledixeris, 5.tom.67.a. reges intelligite,&c.7.tom.19.b. reges angeli vocati, 4.tom. 106.d. reges cur sancti dicantur, 8.tom. 221.a.

reges terræ dicuntur,qui regnant peccato, 7.to. 397.a.b. reges sancti sunt, & istorum cor in manu dei sunt,7.tom.218.f. reges in veteri lege vngebantur chrismate, 5.tom. 454.d. reges vultum hilarem exhibere debent subditis , 8. tom. 250.d.

reges decem,qui fuerũt sæuissimi, 4.tom. 1136.f.

reges omnes Israel ceciderunt, & ambulauerunt in viis Hieroboam,qui peccare fecit Israel , 5. tom. 124. d. reges Iudæorum quinque tantùm fuisse iustos , 5.tom. 142. e.f. reges Iudæ quando , & in quibus finierũt, 4.tom.607.c.612.d. regem quam ob causam Israeliticus populus sibi postulauit,6.to. 445.a. regem gens vnaquæque ante Christi aduentum habebat , 4.tom. 121.a. regum proprium est,facere iudicium,& iustitiam, & liberare de manu calumniatorum vi oppressos, &c.4.tom.606.d.

regum aulas prædicatio veritatis , & vita rigida vitare debet,6.tom.40.f. regum substantiæ quomodo significatæ , 5.tom.16.d. regibus obsequẽdum , 5.tom.49.c. reges & principes hæreticorũ deus non exaudit,5.tom.125.b. vide Regnum.

Rhamnus,quod sentium genus, & quid mysticè significet,7.tom.172.f.

Rhenus,bicornis fluuius,4.tom.498.c.

Notissimus ac fluuiorum celeberrimus Rhenus est: iuxta quem ego , dum in Angliam restituendæ religionis causa, Iulij tertij tempore tẽderem, cundo, redeũdóque, magna cum animi voluptate pluribus obequitaui diebus: Nitidus, amœnusque excurrit , & montium plurimum arctatus angustiis, oppidis hincinde , vineísque excultus, oceanũ versus excurrit: Coloniam Agrippinam, insignem,inter cæteras, alluens vrbem: duodecim millium virginum,quæ, Beata VrsulaDuce,sanguinem ibi pro Christo profuderunt, sacras venerans reliquias: tãta vbique lympharum pulchritudine , & laticum amœnitate , vt non sine causa veluti cælestem Irin Rhenum esse in terra veteres prodiderint: Congelascit frigore , & quibusdam veluti crassissimis tabulis , sibi inuicem superimpositis , totus supernè obducitur , vt etiam inductis carrucis pertransiri possit : Helium & Fleuum duo illius ostia, quibus post insignem Batauorum insulam, oceanum bicornis ingreditur,appellantur.

Rhinoceros & monoceros idem significant, 8. tom.140.e.

Rhinocorura,vrbs Aegypti,4.tom.1092.d. Rhinocoruræ,& Casio monti proximę sunt Ostracina, & aliæ vrbes: quæ vsque hodie in Aegypto , lingua Chananitide,id est,Syra loquuntur. plaga Iudææ occidentalis à mari magno incipit , & ipso fine cõcluditur:hoc est,de mari vsque ad mare:ad torrentem videlicet rhinocoruræ, qui influit mare, vsque ad eum locum , qui est contra Hemath, vrbem Syriæ,4.tom.863.a.b.

Qui Iudæę terram à Rhinocorura vsque ad Taurum montem, & Euphratem fluuium considerarit, & inclytam, & cunctis terris fertiliorem dicere nõ dubitabit, 4.tom.862.f.

Rhoda,oppidum Galliæ , vnde amnis Rhodanus nomen accepit , 6.tom.297.b. Narbonensis prouinciæ oppidum est Rhoda : ab eóque Rhodanum fluuium appellatum Plinius etiam asseuerat.

Rhodanus eloquentiæ , D. Hilarius esse dicitur, 6.tom.298.a.

Rhodij interpretantur,vincentes iudicium,4.to. 917.c. Rhodiorum coloni Rhodani,oppidum in Gallia condiderunt , 6. tom. in proœmio in epist. ad Galatas.

Rhodos insula, vna ex Cycladibus , 4.tom.627. b.c. Rhodus Cycladum est maxima, in Ionio mari posita , vrbs potentissima , naualíque certamine gloriosa:& propter tutissimum portum,mercatorũ omnium receptaculum,4.tom.917.c.

Ridere non debemus, quoniam hoc sæculum & hoc tempus lacrymarum est, & alterum gaudij , 7. tom.249.b. ridentes flebunt, 5.tom.36.f.

Riscus,4.tom.in cap.1.lamentationũ Hieremiæ.

Non cista:a è pelle contextam (quod Donatus volebat) Riscus apud D. Hieronymum est , sed armarij genus , è tabulis compactum. In quem sensum Terentius in Eunucho, Abi (inquit) cistellam domo effer cum monumentis. P. Vbi sita est? T.in risco. Quod autẽ Seruius pro fenestra parietis riscum accipit, equidem falsum esse existimo.

Risus duplex , 9.tom.591. a. risus dissoluit sapientem,5.tom.41.b. risus sapientis nihil in se cri-

minis habet,9.to.591.a. risus stulti, sicut vox spinarum sub olla,5.to.41.b. risum pro gaudio solet ponere scriptura,8.to.277.b.
Rixi in nobis,7.tom.185.c.
Rixæ,quæ de lege veniunt, deuitandæ, 6. tom. 464.e.
Roboam non ætate,sed sapientia iuuenis, 4. to. 29.c. Roboam ideo perdidit regnum, quòd noluerit audire presbyteros,4.to.27.b.
Rogatores sunt Christiani,non narratores, 6.to. 17.b.
Roma quo tempore condita,5.tom.112.e. Roma,orbis domina,4.tom.407.c. Roma, vrbium domina,6.tom.437.b. Roma, regum ciuitas, 4. to.133.b.
Romanæ plebis fides,deuotio, ac simplicitas ad credendum,6.to. 297.c. Romanæ plebis laudatur fides.Vbi alibi tanto studio,& frequentia ad ecclesias,& ad martyrum sepulcra concurritur? Vbi sic ad similitudinem cælestis tonitrui amẽ reboat, & vacua idolorum templa quatiuntur? Non quòd aliam habeant Romani fidem, nisi hanc quam omnes Christi ecclesiæ,sed quòd deuotio in eis maior sit,& simplicitas ad credendum, 6.tom.298.a. ante Christi aduentum omnium superstitionem sentina Romani erant,6. to.309.a.b. Romana resp. bellis lacerata ciuilibus,5.tom.352.f. Romani de Æneæ Asiani hominis stirpe generati sunt, 6. tom. 297.c. Romani imperatores dentibus, & ferratis vnguibus sanctorum carnes lacerarunt, 4.to.122.f.
Romanorum disciplina dura,7.tom.20.f. Romanorum genere nihil auarius, 4. tom. 19.c. Romanorum imperium per rubiginem significatum, 5.tom.180.d. Romanum imperium per statuam Nabuchodonosor significatum, 4.to. 1136.e. Romanum imperium fortissimum, Danielis scriptura testatur,4.tom. 117.c. Romanorum imperiũ sæuissima laceravit bestia,5.tom.93.c. Romanorum regnum primùm ferreum,deinde fragile, & infirmum, 4.tom.122.f. Romano imperio nihil fortius ac durius fuit,4.tom.1111.c. Capta vrbs Roma à Gothis fuit Alarico duce anno domini quadringentesimo decimo secundo (vt Eusebio placet) Alij in sequentem potius annum historiam reiiciunt.
Romoth, fugitiuorum ciuitas, & interpretatur, visio mortis,5.to.322.f.
Romulus, congregata pastorum & latronum, manu, sui nominis condidit ciuitatem, 5. tom. 210.d.
Ros domini mortuorum corpora viuificabit, 4. tom.211.c.
Ros mysticè domini misericordiam notat, 4.to. 22.211.c. exponens autem illa verba Osee 7. Misericordia vestra quasi nubes matutina,& quasi ros mane pertransiens,ita scribit. Amemus illum rorem,de quo Moyses loquitur,descendant sicut ros verba mea:& de quo Esaias dicit. Resurgent mortui,& resuscitabuntur qui in sepulcris sunt. Ros enim qui à te est,sanitas eorum est,5. tom.119.c.
quomodo nubes roris in die messis, & in feruẽti æstate gratissima est:sic dominus habitatores ecclesiæ suæ refrigerat: quo præsente cuncta floreſcunt,4.to.69.a.b. ros domini iuxta fabulas poëtarum,vincens omnes herbas Pæonias, viuificabit corpora mortuorum. Et quomodo iactis in terrã seminibus ros paulatim crescere facit herbas, & ad fruges sui generis peruenire : sic domini ros (qui pro misericordia ponitur) ros erit luminum plurimorum,4.tom.211.c. & ero eis quasi ros, vt fornacem Babylonicam,& caminum æstuantis incendij meo rore restinguam. Qui & per Isaac patriarcham ad Iacob seruum meum locutus sum. De rore cæli erit habitaculum tuum. Quomodo enim dominus sit credentibus lumen,via, veritas, panis, vinea,ignis,pastor,agnus,ianua,vermis,&c. sic qui indigemus illius misericordia, & peccatorum febribus æstuamus,in rorem nobis vertitur:ad quem dicit Esaias,Ros enim qui à te est, sanitas eorũ est. Et in deuteronomij cantico Moyses loquitur,Descendant sicut ros verba mea. Cùm autem nos dominus suo rore resperserit, & siccitatem pectoris nostri suis pluuiis irrigarit,germinabim⁹, imò florebimus vt lilium,5.tom.174.f. in hunc eundem sensum interpretans ea Aggei verba,Prohibiti sunt cæli,ne darent rorem,ita scribit. Ego hunc arbitror esse rorem, de quo in benedictione dicitur ad Iacob,Det tibi Deus de rore cæli,& rorem Hermon, qui descendit super montem Sion, & descendit nõ de aëre,in quo multiplex volitat aquilarum, & accipitrum,& vulturum numerus, sed de cælo : vt si cuius anima ardet perturbationibus, & iaculo diaboli vulnerata est, refrigeretur hoc rore, & æstus suos temperet. Quo retento,terra quoque non affert germen suum. Neque enim sine rore Christi potest vlla anima afferre frumenta,5.tom.506.e.
ros pertransiens pro breuitate temporis ponitur 13.Osee, dum ait, Iccirco erunt quasi nubes matutina,& sicut ros matutinus pertransiens, 5.to.166.f.
ros significat etiam doctrinam: vnde exponens ea Micheæ verba,Et erunt reliquiæ Iacob in medio populorum,quasi ros à domino,ita scribit. Ardebunt ignitis diaboli iaculis corda populorum. Et omnes gentes adulterantes à deo, habebunt corda, quasi clibanus igne succensus. Vnde ros à domino cadens, factus est sanitas infirmorum. Et quod in Anania,Azaria,&Misael legimus,quòd spiritus roris sibilantis fornacem ignis extinxerit:hoc de omnibus generaliter sentiamus : quòd in medio vniuersarum gẽtium, doctrina apostolorum quasi ros à domino sit aspersa,5.to.363.c.364.a.
Ros ראש caput,non gentem,Ezechielis 38.significat:quippe cùm nullibi pro gente ros inueniatur, 4.to.998.f.
Ros Hermõ in fabula apocrypha, 7. tom.380.e.
roris stillas de cælo procidere, 8. to.130.c. ros Sion est benedictio & vita,8.to.130.e.
Rota in rota,7.tom.222.e. rota reuoluetur super lacum in consummatione mundi,7.to.222.e.
rota in rota, Ezechielis primo, vel duorum iunctura testamentorum est,quod indicat scala Iacob, & forceps Esaiæ,& gladius bis acutus: vel euangelia sibi cohærentia, quorum cursus, & statura tendit ad cœlum : paululúmque quis attingit in terra, & semper properans,ad excelsa festinat,4.to.735.c.
rota significat etiã eos qui terrena pertranseunt, & vix modicis vestigiis terram cõtingunt:& in his, vox excelsorum dogmatum domini personat, secundum illud,Vox tonitrui tui in rota, 4.to. 819.c.
Rotunda figura omnium figurarum pulcherrima,4.tom.731.c.& 103.f. in ea condita sunt cælum, Sol, Luna, & cætera astra:punctum terræ, & figura capitis: quod omnium sensuum receptaculũ est,teretésque digiti,& femina, & brachia hãc præferunt rotunditatem,4.tom.731.c.
Ruben primogenitus, sed benedictio seminis Christi transfertur ad Iudam,4.tom.5. Ruben maculauit thorum parentis,6.tom.462.c.
Rubigo hæreticos significat,5.tom.112.f.
Rubigo in rore nocturno descendit,ac lactantia in spicis frumenta colore minij, vel sinopidis maculat,5.tom.112.d. cùm coloris sanguinei sit, pro cæde,& interfectione ponitur,ibidem. deuorabit eos rubigo,& cleros eorum(inquit Osee 5.)hoc est, hæreticorum cleros : de quibus scriptum est, cleri eorum non proderunt eis,ibidem. ponitur etiam rubigo pro cõcupiscentia, & desiderio futurorum. hæc autem nos vastat, & ad ruinam trahit, si res inutiles concupiscamus, 5.tom. 180.f. ponitur etiã rubigo pro malitia : hinc ollam & rubiginem eius consumi Ezechielis 24. capite, significat vrbem incendio concremandam, & malitiam vnà cum vrbe consumendam,4.tom.893.c.894.d. pro dea olim apud antiquos rubigo colebatur,5.tom.201.c.
Ructus quid sit,9.tom.543.a.
Ruffini Aquileiensis in D. Hieronymum inuectiua,9.tom.362.d.& sequent. Ruffini symbolum, 9.tom.165.c.d.
Ruffus nepos Cyrilli episcopi propter ludum damnatus,9.tom.707.a.b.
Ruffus,T.Annius, dictus, dux exercitus Adriani Imperatoris,Iudæos debellat, &Hierusalem diruit, 4.tom.1153. c. templum Hierosolymitanum arat, 5.tom.566.f. Rebellasse à Romanis Iudæos, eo tẽpore quo T.Annius Ruffus prouinciam illam regebat : versõque in arma omnem Palæstinam deuastasse: eíque ad reprimendos rebelles exercitum Adrianum misisse, Eusebius in libro de temporibus testatur.
Ruina Christus dicitur eorum, qui stabant pessimè, & resurrectio eorum qui ceciderant : & hunc habent sensum illa verba. Ecce hic positus est in ruinam,& resurrectionem multorum in Israel, 4. tom.789.c. & 7.tom.335.b.c.
Rumphæa ignea angelo Seraphim data, vt paradisum custodiat,7.tom.77.b. Rumphæam igneã ad paradisi fores reseruit Christus, 27.a.
Rupes inaccessæ quid indicent,8.tom.147.c. rupes,id est,angeli, 8.tom.48.f.
Rupes mysticè, de quibus scriptũ est Hieremiæ, 6. Hæc dicit dominus deus montibus, & collibus, rupibus, & vallibus : sunt hi qui nullam habentes scientiam, & tantum in conuersatione fidentes, aliqua sibi de scripturarum interpretatione præsumunt,habentes iuxta Apostolum zelum dei,sed nõ secundum scientiam,4.tom.758.e.f.
Ruth, de qua mediatè venit Christus, Moabitis erat,4.tom.1.b.

S

S, litera apud Hebræos triplex, 5.tom. 207.208. c.f. & 6.tom.464.f.
Saba, regio trans Arabiam, camelorum fertilis, 4.tom.437.c.
Saba סבא regio, ex qua fuit regina Austri : quæ venit audire sapientiam Salomonis, 4.tom.311.a.
Madian, & Epha regiones sunt trans Arabiam; fertiles camelorum : omnísque prouincia appellatur Saba. Vnde fuit & Saba regina, quæ venit sapientiam audire Salomonis. In psalmis, vbi scriptum est. Reges Arabum, & Saba munera offerent tibi:in Hebræo habet, Reges שבא Saba, & סבא Saba munera offerent tibi. Quorum vnum Saba per ש litteram scribitur : alterum per ס, quæ S. nostræ litteræ similis est,4.tom.438.a.
Saba interpretatur, conuersio, vel captiuitas, 4. tom.438.d. & 921.c. Saba regina mirata est Salomonis conuiuium,4.tom.11.c.
Sabæi interpretantur,captiui,8.tom.12.d.
Sabaim שבאים gens trans Indiam dicitur:de qua fuit & regina Saba, quæ venit sapiẽtiam audire Salomonis.De quibus & Esaias loquitur: Et Sabaim viri excelsi ad te transibunt : Vnde & thus venire perhibetur, dicente Virgilio, Centúmque Sabæo Thure calent aræ:licet quidam Sabæos, Arabes suscipientur,5.tom.203.b.
Sabaoth, interpretatur, militiarum,siue exercituum,atque virtutum, donatur fœminino genere, numero plurali,4.tom.781.c.782.d.
Sabarim interpretatur,circuitus montium, 4.to. 1090.e.
Sabbathum in signum datum est veri sabbati, 4. tom. 864.f. sabbathum interpretatur,requies,hoc est,quando requiescunt sancti,7.tom.122.c.& 4.to. 424.f. sabbathum omni festiuitate celebrandum, 4.tom. 424.f. sabbatho nemo opus seruile facere debet, hoc est, quod ad mundum istum pertinet, 7.tom.275.a. sabbathum dei sanctificat, qui non portat onus peccati in sabbato,4.tom.1064.f. sabbathum qui non custodit, non est de deo, 7.tom. 206.e. sabbathi dies quo pacto obseruanda,9.to. 227.d. sabbathum dei, sabbathum litteræ, vel Iudæorum differunt,4.tom.1064.e.f. sabbathi litteram destruunt apostoli primi saluatoris, aduersum Hebionitas,6.tom.44.f. sabbathum destruitur in templo Iudæorum, 5.tom.363.b. sabbathum erit ex sabbatho,4.tom.1074.f. sabbathum ex sabbatho, & mensis ex mense, 4.tom. 500.c. sabbathi prima deus fecit lucem : secunda sabbathi fecit firmamentum,7.tom.147.a. sabbathi prima resurrexit lux Christus,7.tom.147.a. sabbathi secunda in fide firmata est ecclesia, 7.tom.147.a. sabbathi quarta,in medio sabbathi est, 7.tom.280.d. sabbathismus septem dierum, 4.tom.1053.a. sabbathismus repromittitur nobis in cælestibus, 4.tom. 424.f.
Vt sciamus nobis in perfecto, & æterno sabbatho requiescẽdum à sæculi operibus: vt nihil aliud die ac nocte faciamus,nisi omne quod viuimus,deberi domino nouerimus: & redeunte hebdomade, totos nos eius nomini consecremus : vt per sanctificationem diei recordemur domini, qui sanctificat nos,ibidem. sanctificat sabbathum, qui quiescit à malis, & iuge iniquitatis habet sabbathum, id est, otium:eáque tantum facit, quæ ad animæ salutem pertinent,& ad omne opus seruile non mouetur. Qui enim facit peccatum,seruus est peccati, 4. tom.397.c Lege præceptum est, ne in sabbatho opus seruile faciamus:ne accendamus ignem:vt in vno sedeamus loco: vt illa tantum faciamus opera, quæ ad animæ salutem pertinẽt. Quod si iuxta litteram accipiamus, penitus impleri nõ potest. Quis enim potest hoc facere, vt tota die, ac nocte sedens in

in sabbato de vno loco nõ recedat : imò ne leuiter quidẽ se cõmoueat:quod si fecerit trãsgressor legis sit?Ex vno igitur mandato, quod iuxta litterã impossibile est,& cætera cogimur spiritualiter intelligere:ne faciamus seruile opus,& perdamus animæ libertatẽ.Qui enim facit peccatũ, seruꝰ est peccati, Ne onus portemus in sabbato, quale portabat ille, qui dicit, Iniquitates meæ eleuatæ sunt supra caput meũ.Quasi onus graue aggrauatæ sunt super me: Ne iniquitas,quæ sedet super talẽtũ plũbi,in nobis habeat potestatẽ.Ne nos voluptas corporis,& libido succendãt.Omnes enim adulterãtes,quasi clibanus corda eorũ:& diaboli iacula ignita sunt, vt sagittẽt in obscuro rectos corde, 4.to.423.c. qui sic quieſcit in sabbato, & lauat inter innocẽtes manus suas:nec mouet pedes, vt suas faciat volũtates, iste celebrat sabbata dñi delicata.Qui sabbatismus(iuxta epistolã B. Pauli ad Hebræos scribitur) repromittitur nobis in cælestibus , & gloria præparatur: dũ nõ facimus vias nostras in sabbato: nec inuenitur volũtas nostra,vt loquamur sermonẽ:quo scilicet,nec opere,nec sermone peccemus . Alioquin si hæc tãtùm prohibentur in sabbato: ergo in aliis sex diebus libertas nobis tribuitur delinquendi?Quod si stultũ est credere,supereſt vt sabbatũ, quod interpretatur requies,omni tẽpore sanctificãdũ sit à fidelibus,dũ nõ carnis,sed animæ faciũt volũtates,4. to.423.c. Custodit animã suã, qui nõ portat põdera peccatorum in die quietis, & sabbati. Nec infert eas per portas Hierusalẽ,quas virtutes debemus accipere.Et nolite(inquit) eiicere onera de domibus vestris.Nõ enim portãda sunt,sed penitus abiicienda.Et omne opus ne faciatis:vel seruile,vel illud de quo scriptũ est, Esca vẽtri,& venter escis: deus autẽ & hũc,& illã destruet.Sed illud opus operãdum, de quo saluator loquitur.Operamini opus, quod non perit.Sãctificate(inquit)diẽ sabbati: vt omne tẽpus vitæ nostræ in sanctificatione ducamus: sicut fecerũt patres nostri,Abrahã,Isaac,&Iacob,4.t.589.a.b.
Porro sabbatũ,quod sanctificatũ est,illud intelligamus,quod & Apostolus docet relictũ esse populo dei:de quo dicitur, Si intrabũt in requiẽ meam: quod Hebraicè sabbatũ nominatur: Sãctificat autẽ sabbatũ dei, qui nõ portat onus peccati in sabbato: nec dicit, Sicut onus graue grauatæ sunt super me. Qui talis est nõ colligit ligna in sabbato:nec superædificat fundamẽto Iesu Christi,ligna,fœnũ,stipulã:nec accẽdit ignẽ,qui inutilẽ cõsumat materiã: & die sabbati in vno permanet loco:nec foras egreditur,sed quasi colũna in tẽplo dei positus permanet: super quo Ioãnes scribit in Apocalypsi,Qui vicerit, faciã illũ colũnã in tẽplo dei mei, & foras nõ egredietur amplius,4.to.424.f. De sabbato autẽ,quod significet requiẽ,pleno sermone tractauimus, ĩ eunuchorũ,& aduenarũ prophetia.Et nũc breuiter est dicẽdũ,eos venire in neomeniis,& sabbatis,qui sex diebus,in quibus factus est mũdus,transeẽtis,atque prætẽritis,festinãt ad septimũ diẽ,id est,sabbatũ: in quo vera est requies.De his solẽnitatibus, credẽtes Paulus Apostolus instruebat, dicẽs, Vmbram enim habens lex futurorum bonorũ. Et iterum, Ne quis ergo vos iudicet in cibo,aut potu, aut in parte diei festi,aut neomeniæ,aut sabbatorum,quæ sunt vmbræ futurorum,4.tom.500.d.e.
Sabellij hæresis, 6.to.399.b.c. Sabellius hæresiarcha eundẽ deũ patrẽ impiè arbitratur & filium: cõfundítque personas,dũ eandẽ diuinitatẽ in vtroque deprehẽdit,6.to.396.f. Nõ intelligẽs Paulũ Apostolũ,patrẽ cõfundit & filiũ,dum eãdẽ operationẽ diuersorũ esse nõ putat. Sabellius personas in sancta Trinitate impiè cõfundebat: asserẽs Deum, secundũ quod vellet,aut patrẽ esse,aut filiũ,aut spiritũ sanctũ: Cõtra quẽ Alexãdrina Synodus primũ congregata tres subsistẽtes personas confitẽdas esse in vna dei substantia decreuit. Scripsit etiam aduersus hanc hæresim epistolas aliquot Dionysius Alexandrinæ vrbis Antistes;doctissimas pariter, & elegantissimas. Eius enim tempore illa exorta fuit.
Sabinianꝰ hæresiarcha,asserẽs ĩ Christo duas fuisse volũtates,9.t.694.a. capite trũcatur,9.to.695.b.
Sacculus cõtinetur facilius,quã voluptas,6.t.88.f.
Saccus Christi, quid, 7.to.93.b. saccus mysticè, 8.tom.37.b.& 45.b.
Sacerdos qualis esse debeat,8.to.645.a.b. sacerdos, angelus domini exercituum est, 4.to.1064.e.
sacerdos quilibet debet habere ἀπλόστης, hoc est, manifestationes,&c.7.to.386.d. sacerdos ingressurus atriũ interius,vinum non bibat, 4.to.1063.b.
sacerdos in quo fuerit macula, nõ accedat offerre domino,5.to.489.b. sacerdos & monachus sine misericordia, nauis est in medio pelagi vndique perforata, 9.to.655.a. sacerdos interrogat filium dei,Iesus respondit filium dei, 6.to. 192.d. sacerdotis officium & munus, 4.to.1063.c.1064.d.e.
sacerdotis officium, est legis interpretatio, 4.to. 771.b. sacerdotis summi ornamenta allegoricè,7. to.385.c. sacerdoti exoranti pro populo ad iustitiã reputatur,7.to.315.c. sacerdoti permittitur, vt de altari viuat,nõ vt luxuriet,5.to.350.e. sacerdoti quædã aliis licita,prohibẽtur,8.to.645.a. sacerdotũ ordo diuersus,4.to.1068.d. sacerdotũ ordo & officiũ,9.to.130.d. sacerdotis attriũ, est sæcularis circuitus,6.to.191.b. ad sacerdotẽ cur Iesus Christus misit leprosum,6.to.24.f. sacerdotes, templi præsules,4.to.884.e. sacerdotes appellãtur sancti, 8.to.515.b. sacerdotes, secũdus in ecclesiastico ordine gradus,4.to.568.d. sacerdotes,Episcopos, & presbyteros qui spernit,spernit&Christũ,6.t.443.a.
sacerdotes Malachias angelos vocat,5.to. 349.c.
sacerdotes,in quibus habitat deus, qui sint, 7.to. 82.e. sacerdotes religionis diuinæ quibus vestibus vti debent,4.to.1061.b. sacerdotes deo ministrantes,vinũ omnino nõ bibãt,6. to.446.e. sacerdotes obstupescent,4.to.524.d. sacerdotes semper operire capita sua debẽt,4.t.1061.b. sacerdotes caput suũ tõdere debẽt,4.t.1061.a.b. sacerdotes domini capillos suos sanctificationis debent habere perpetuos,& operire capita sua, &c.4.t.1063.a. sacerdotes in cellariis vescẽtes,4.to.1041.c. sacerdotes nõ solũ virgineſ,sed & viduã ducere debẽt,ideſt,sciẽtiã, &c.4.t.1063.c. sacerdotes vocãtur angeli,8.t.493.a.
Sacerdotes non solùm de suis delictis reddent rationem, sed de omnibus etiam, quorum abutuntur donis,& nequaquam sunt de eorum salute solliciti,4.tom.1066.d.e. sacerdotes in veteri lege vngebantur chrismate, 5.tom.454.d. sacerdotes Ægyptij vestibus vtebantes lineis; non solùm intrinsecus,sed & extrinsecus, 4.tom 1061.b. sacerdotũ os,est oraculum domini, 5.tom.349.c. sacerdotũ grandis dignitas,sed grãdis est eorum ruina,si peccant, 4.tom.1066.d. sacerdotum propriè non solùm docere,sed & facere legem, 4.tom.582.e. sacerdotum epulæ,profectus populi, 4.tom.446.d.
sacerdotum animam inebriabit deus , qui habẽt scientiam dei , 4.tom. 655.c. sacerdotum habitacula, 4.tom.1067.b.c. sacerdotum Ægypti viuẽdi ratio, 9.tom.539.b. in sacerdotibus deus laudẽ filij sui non tacet , 7.tom. 326.c. sacerdotibus dei obaudiendum est, 7.tom.229.b. sacerdotalis pudicitia & castitas, 6.tom.447.c. sacerdotalis propriè est officij,morticina non tangere, 4.to.1064.f.
sacerdotales gradus in populo Iudaico , 4. tom. 28.f.29.a. sacerdotium ortum ex Leui, 5.to. 599.a.
sacerdotij nomen sanctum, 6.tom. 445.a. à sacerdotio fornicarius arcendus,6.tom. 444.f.
Sacramẽta æqualia nõ fũt oĩa, 6.t.425.b. sacramẽta hæreticorum sacrilega cõmouentur,5.to. 279.c.
Sacrificatur in omni loco,4.tom.879.c.
Sacrificiũ quid,7.to.84.f. sacrificiũ spontaneũ, 4.to.1079.c. sacrificium vltroneum quid sit, 5.to. 237.a. sacrificium mundum in omni loco offertur domino, 5.tom.561.b. sacrificium in hebdomadis dimidio deficiet, 4.tom. 1150.e. sacrificiũ omne omnia præterita peccata delet,non præsentia, 5. tom.112.e. sacrificium legitimum,iuge,atque perpetuum,4.tom.1080.e. sacrificiũ in ecclesia Christiana,4.to.1117.a. sacrificium Missæ, 4.to. 1185.b.
sacrificium deus de puro corde requirit, 7.tom. 319.c. sacrificium vespertinum, 5.tom.561.b. sacrificiorum magnitudinem non diiudicat deus, sed offerentium merita,& causas,5.tom.255.c. sacrificium sub mundi finem auferetur,6.tom.115.c.116.d.
sacrificium iuge, ἐνδελεκισμὸς appellatum , 4.tom. 1143.c. sacrificiũ auferetur de domo domini, 5.t. 184.f. sacrificiũ deo,spiritus cõtribulatus,5.t.55.a.
sacrificiã & hostiæ,bona opera fideliũ; 6.t.175.c.
Carnes hostiæ,quę immolabatur in altari, sanctę erant , & inter ipsas sanctificatas carnes erat multa diuersitas. Alias enim sacerdotes in tẽpli adytis comedebãt:alias propinqui eorum domi: alias hi qui de sacerdotibus videbantur esse maculati : alias Israëlitæ,qui nullam habebant immunditiam,5.tom: 513.a. hæretici vnam Christi hostiam deserentes, nec comedentes carnem eius, cuius caro cibus credentium est, multas immolãt hostias, & comedunt carnes earum,5.tom. 134.d.
de Sacrificio Missæ,vide in dictione,Missa.
Sacrilegiũ quid sit,8.to.401.c. sacrilegium ſtatim pœna diuina puni tur,4.tom.1126.f.
Sacrilegus lepra percussus,5.tom.210.d.
Sadducæi,genimina viperarum,4.to.152.e. Sadducæorum,qui interpretantur iusti,hæresis, 6.tom. 106.d.107. a.
Sadoch interpretatur,iustus,4.t.1026.e.& 1041.c.
Sæculum hoc cur dicatur nequã,8.to. 549.c. sæculum præsens quomodo malum dictum sit , 6.to. 272.e.f. sæculũ hoc lacrymarum est, non gaudij, 7.to.249.b. sæculum hoc,nox est,7.to.388.f. sæculum hoc cur mare appelletur,8.to.123.a. sæculũ hoc commutabitur in melius, 7.to.288.e. sæculo nihil fugacius,rebúsque sæculi, 5.to.261.a. sæculũ frequenter pro his,quæ in sæculo versantur,accipitur,6.to.388.d. sæculũ,& sæculum sæculi, siue sæcula sęculorũ quid inter se differũt,6.to.273.a. sæculorum æternitatem extitisse ante mundi tempora,6.to.441.c. sæcula esse animalia,secundũ Valẽtinum, 6.tom.273.a.
Sagena extrahetur ad littus, cùm mundi venerit consummatio,6 to.59.a. sagena allegoricè exposita,5.tom.284.d. sagena hæreticorũ, quæ & qualis, 5.tom.59.c.
Sagena missa in mare, omne piscium genus congregãs, vetus ac nouum testamentũ est, 4.to.958.f.
contexuerunt sibi Apostoli ex veteri & nouo testamento sagenam euangelicorum dogmatum : & miserunt eam in mare huius sæculi, quæ vsque hodie in mediis fluctibus tenditur , capiẽs de salsis, & amaris gurgitibus quidquid inciderit , id est & bonos homines,& malos: & optimos pisces, & pessimos, 6.to.58.f. de hoc eodem sub figura alterius parabolæ sagena illa demonstrat : quæ mittitur in mare huius sęculi,& extrahit pisces omnium generum:proiectíque malis piscibus, boni tãtummodo reseruantur. Ita & dominus miserabilem domũ Israel toto orbe dispersit, & cõcussit in cribro, & vẽtilauit pala, 5.to.284.d. sagena hæreticorũ in malã partem , pessima eorũ doctrina est, qua animas capiunt, 5. tom.59.b.c.
Sagitta, quæ plures habet sagittas quas mittit in vniuersum orbem,5.tom.453.b. sagittæ ardentes, 7.to.30.e. sagittæ quid moraliter significãt, 8. to. 44.d. sagitta electa,verbum dei est, 5.tom. 575.a. & 4.tom.341.a.
Sagitta domini electa,Christus : & de ea dictum est Esaiæ 49. Posuit me sicut sagittam electam : in pharetra sua abscondit me. Quando dicit sagittam electam, ostendit habere deũ sagittas plurimas, sed non electas:quæ sagittæ prophetæ sunt, & Apostoli,qui in toto orbe discurrunt : De quibus & in alio loco canitur. Sagittæ tuæ acutæ potentissimæ : populi sub te cadent: Et iterum. Sagittæ potentis acutæ, cum carbonibus desolatoriis.Christus autem de multis sagittis,& filiis plurimis , vna sagitta electa, & filius vnigenitus est : Quã in pharetra sua abscõdit,ideſt in humano corpore,vt habitaret in eo plenitudo diuinitatis corporaliter,4.to.341.b. iacula dei, id est, sagittæ euntes, atque pergentes, non ad hoc mittuntur, vt interimãt, sed vt illuminent. Ad harũ sagittarum,iaculorúmque distinctionẽ, Christus electũ iaculum dicitur, per Esaiam vociferans: Posuit me vt iaculũ electum: & in pharetra sua abscondit me,& dixit mihi: Magnum est tibi hoc,vocari te seruum meũ. Hæc sagitta plures habet sagittas, quas mittat in vniuersum orbem, 5.tom.453.b.
Sagittæ in malam partem , de quibus Hieremiæ 4. scribitur , vitia , & persecutiones sunt. Habet & Gog,id est,diabolus,hereticíque sagittas:de quibus & psalmista loquitur. Ecce enim peccatores intenderũt arcum : parauerunt sagittas suas in pharetra, vt sagittent in obscuro rectos corde: Et de his scriptum est, Ezech.39. Percutiã sagittas tuas de manu dextra tua;4.to.1003.b.c. Sagittæ quoque significãt accẽsas verborũ sentẽtias: & hũc sensum habẽt illa verba,Sagittas suas ardẽtibus effecit,4.t.700.d.
Sagittę etiã famis & penurię sũt:& de illis scriptũ est Ezechielis 5.Quãdo misero sagittas famis pessimas,4.to. 757.c. sagitta diaboli volat;7. to. 272.f.
Sagittaria diuinatio βελομαντία Græcè dicta, 4.to. 878.f.
Saguntini ærumnis inclyti,5.to.432.e.
Sagũtus,Hispaniæ ciuitas,à Græcis cõdita; 6.to. 297.e.
Sain,ciuitas Ægypti,quæ Pelusiũ vocatur; 4. to. 944.d. Sain interpretatur,tentatio, 4.to.947.c.

Sal quomodo conficiatur,8.to.252.d. sal in ciborũ condimentũ, & ad siccandas carnes necessariũ est,6.t.12.d. sale quod cõditur, vermis putredinẽ arcet,6.t.175.b. sal dulcedo sapientiæ,6.t.175.b.
sal in omni victima & sacrificio offerri præceptũ est,6.to.173.b. sale omne sacrificiũ cõdiẽdũ,4.to.814.e.f. sal in cũctis sacrificiis, & in cũctis muneribus deo oblatis,4.to.814.e.f. sal sterilitatem inducit,4.to.1087.b. inde vibes post ruinam sale aspergũtur,ibid. in omni sacrificio sal vsui est, 4.to.813.a. Hierichuntinũ fluuiũ euãgelico & apostolicõ sale Eliseus curat,intãtum, vt vbi prius sterilitas fuerat & mors, ibi vbertas esset & vita, 4. tom. 1087.b. verus Eliseus aquas steriles atque mortiferas sapientiæ suæ cõdiuit sale,& fecit esse vitales, 5.to.79.b. tertio dicitur:Nec sale salita.Tenera infantiũ corpora,dũ adhuc vteri calorẽ tenẽt, & primo vagitu laborioſæ vitæ testantur exordia:solent ab obstetricibus sale contingi,vt sicciora sint,& restringantur.Porro Hierusalẽ, quæ de malis parẽtibus nata est,nihil saporis, nihil diligẽtiæ conſeeuta est.Qui autẽ renascuntur in Christo,dicitur ad eos: Vos estis sal terræ. Et præcipitur eis ab Apostolo, sermo vester semper in gratia sale sit cõditus.Vnde & vulgo sapiẽtes,salsi, & stulti vocãtur insulsi.Et in Leuitico lege sancitur. Omne sacrificiũ vestrũ sale salietur.Non cessabit sal testamẽti dñi de sacrificiis vestris:in cũctis muneribꝰ vestris sal offeretis. Qui hoc sale cõditus fuerit,& omnẽ putorẽ, humorémque noxiũ huius admixtione siccauerit, vltrà non dicet:Cõputruerũt, & corruptæ sunt cicatrices meę à facie insipiẽtiæ meæ. Scio me legisse in quodam volumine de domino Saluatore: quòd ipse sit sal cæleste:& nõ solùm terrena & inferna, sed cælestia quoq; suo sapore cõdiuerit:&impleatur illud quod scriptũ est,Gloria in excelsis deo: & super terrã pax hominibus bonæ volũtatis,4.t. 813.a. vitulus immaculatus assumitur,& aries:& offertur in conspectu dñi:& filij Sadoch,hoceſt iustorũ, sacerdotes,aspergunt super capita eorũ sal:vt & lex & prophetæ sapore euãgelij condiãtur. Nec vllũ est sacrificium (iuxta legis imperiũ, & interpretationẽ Apostoli, qui ait: Sermo vester sit sale cõditus) quòd sale careat,4.to.1052.f. vos estis sal terræ. Sal appellãtur Apostoli,quia per illos vniuersum hominũ cõditur genus.Quòd si sal euanuerit,in quo salietur? Si doctor errauerit,à quo alio doctore emẽdabitur? Ad nihilũ valet vltra,nisi vt mittatur foras, & cõculcetur ab hominibꝰ.Exẽplũ de agricultura sumptũ est. Sal etenim sicut in ciborũ cõdimẽtũ, & ad siccãdas carnes necessariũ est:ita aliũ vsum nõ habet. Certè legimus in scripturis, vrbes quasdã ita victorũ sale seminatas, vt nullũ in ipsis germẽ oriretur. Caueãt ergo doctores,& episcopi,& videãt: Potẽtes potẽter tormẽta sustinere,nihilque esse remedij,sed maiorũ ruinã ad tartarũ ducere,6.tom.11.c.& 12.d. sal infatuatũ,seu euanidũ,in malã sumitur partẽ: vnde nõ dicitur ad Damascũ.Vos estis sal mundi. Nec illud sal vocatur, quod semper offertur in victimis: sed quod infatuatũ est, & de quo in euãgelio scribitur.Si autẽ sal infatuatum fuerit, in quo salietur? Ad nihilũ est vtile,neque in terrã,neque in sterquilinij:sed foras proiicitur illud, vt ab hominibus cõculcetur,5.to.483.c. hęretici quia secũdũ prophetã cõuersi sunt retrorsum,imitãtes vxorẽ Lot:mutãtur in statuã salis, imaginem Ecclesiasticæ condituræ, & saporem penitus non habentes:qui proiiciuntur foras,& in nihil vtiles sunt, nisi vt cunctorum pedibus conculcentur,4.tom.407.c.
Salamina,4.tom.1158.e. f.
Ceratiã cometæ specie, conus similitudinẽ præ se ferẽte, cùm Græcia apud Salamina depugnauit, apparuisse, Plinius testis est. Clara insula Salamin seu Salamina fuit,cõtra Eleusinã,& Athenas posita, in qua vrbs eiusdẽ nominis est: vbi Telamõ Aiacis & Teucri pater regnauit. Qui Teucer inde à patre expulsus Cyprũ cõtẽdit, ibique eiusdẽ nominis vrbẽ cõdidit: quæ Cõstãtia deinde dicta fuit, postremóque Famaugusta.Hãc autẽ post diutinã obsidionẽ strenuè defendente eã Estorre Balionio Perusino,annona militibus deficiẽte,anno M. D. LXXI. Augusti mẽse,immanissimus Turca cepit,ruptáque fide,omnes trucidauit: & ita totius insulæ Cypri dominus effectus est:Superbiẽte hostẽ,& tot Christianorũ cladibus ferociente,nostrorũ victoria,qua omnẽ illius,quæ potentissima erat classem ad Cursularias insulas,quas veteres Echinades appellabãt, nõ longè à Naupacto,parum postea, Octobris scilicet mẽse,debellauit,cepit,repressitque:magnáque de restituenda Christianorum re iam cõcepta spes est:Pio V. Pontifice optimo maximo, post initum cum Philippo Hispaniarum rege, & Venetorum republica fœdus,reliquos Christianos principes ad inferendum Turcæ bellum,obnixè procurante.
Salathiel interpretatur petitio dei, 5.to.501.c.
Saliua quid mysticè,7.to.105.c.
Salix,lignũ est infructuosum, & eam habet naturam,vt si quis ex eo accipiat potionem,aut manducet,filios non faciat,7.tom.395.b.c.
Salmana interfecit filios corã matribus,& matrẽ super filiis,5.t.152. c. Salmana, Madianitarũ princeps,interfectus à domo Hierobaal, 5.t.152.d. Salmana interpretatur,perfecti in malitia, 7.to.247.a.
Salmanazar,Assyriorũ rex,cepit Samariã, ac decem tribus,quæ appellabãtur Israël,4.t.97.b.271.b. 5.to.83.c. duxit Israëlitas Samaritanos in Medorum ciuitates,4.to.748.d.
Salmon virum iustum Booz quare de Raab generauit,5.tom.80.f.
Salome, vxor Zebedæi,& Ioannis,Iacobique minoris mater:de qua ita scribit D.Marcus,ca.15. erãt & mulieres de lõgè, inter quas erat Maria Magdalene,& Maria Iacobi minoris,&Ioseph mater,&Salome.Et in sequẽti capite. Et cũ trãsiisset sabbatum, Maria Magdalene,&Maria Iacobi, & Salome emerũt aromata,vt veniẽtes vngerẽt Iesũ.Quod autem eadẽ sit Salome,& mater filiorũ Zebedæi, cõstat ex Matthæo:qui cadẽ, quæ Marcus scripsit enarrans,ita ait.Erãt autem ibi mulieres multæ à longè, quæ secutæ erant Iesum à Galilæa,ministrantes ei. Inter quas erat Maria Magdalene,& Maria Iacobi, & Ioseph mater, & mater filiorũ Zebedæi. Quam enim Marcus Salomen, Matthæus matrem filiorum Zebedæi appellat.
Salomon nomen accipit à pace, 5. tom. 206. d. & 6.to.343.c. Salomonem tribus nominibus vocatum fuisse, 5.tom.5.a. Salomon, id est, pacificus ac dilectus domini, 5.tom.5.a. 8.tom. 163.b.296.d.
interpretatur,fortis manu,& pacificus,5.t.454.d.
ipse ait, deus docuit me sapiẽtiam,& intellectum sanctorum cognoui,6.tom.385.f.386.d. Salomon omne genus hominum præiuit sapientia, 5. tom. 76.f. non fuit sapientior Abrahamo & Moysẽ, & cęteris sanctis, 5.tom.12.f. in sapientia ac diuitiis confisus,deum per mulieres offendit, 5.tom.11.b.
duodecim erat annorum, quando suscepit imperium:& tamen non iuuenis appellatus,& cur, 4. tom. 299.c. cur diuersos titulos impoſuerit suis libris, 8.tom.295.c. quadraginta regnauit annis, 7.tom.67.b. Christi typus, 4.tom.1164.d.& 8.to. 296.d. Salomonis scripta,5.tom.5.a. Salomonis tegimur pellibus, 6. tom.154.d. Salomon noster ascendit ad cælos,7.tom.270.d.e.
Tres edidit libros,Prouerbia,Ecclesiasten, & Cãticum cãticorum,5.tom.5.c. quę sit horum librorum doctrina,explicatur,ibid. quid prodest scire, quot annos vixerit Mathusalem: quoto ætatis suæ anno Salomon sortitus sit coniugem: ne forsitan Roboam vndecimo ætatis illius anno, natus esse credatur? & multa istiusmodi, quæ aut difficile est inuenire propter librorum varietatẽ:& (dum palatim de inemendatis, inemendata scribuntur) errores inolitos: aut etiam si inueniremus magno studio & labore,nihil profutura cognouimus,6.to. in cap.3. ad Titum. Psalmus quadragesimus quartus,& septuagesimus primus, ipsius,id est dilecti & pacifici titulo prænotantur:cùm tamen ad Christũ, & ecclesiam pertineant,fœlicitatémque & vires Salomonis excedant,5.tom.5.c. quæ in psalmo septuagesimo primo scripta sunt, omnia Salomoni cõuenire non possunt: sed in typum potius Christi prophetata sunt,4.to.in cap.11.Dan. Christi enim figura Salomon fuit,ibid. Salomon quamuis deũ offenderit, postremò tamẽ pœnitentiam egit: Vnde Prouerbiorum cap.24.iuxta Lxx. interpretationẽ, ita scribit.Ὕστερον ἐγὼ μετανοήσας· ἐκάθισα τοῦ ἐκλέξασθαι παιδείαν. Hoc est, Nouissimè ego egi pœnitentiam:Et respexi vt eligerem disciplinam,4.tom. 1047.b.c. eo in loco vulgata editio ita legit. Quod cùm vidissem posui in corde meo, & exemplo didici disciplinam. Quod enim est Hebraicè אשית לבי, Posui in corde meo,Lxx.ad sensum verba transferentes, interpretati sunt, μετανόησα, id est, egi pœnitentiam. Aiunt Hebræi Ecclesiasten Salomonis esse pœnitentiam agentis:quod in sapientia, diuitiisque confisus, per mulieres deum offenderit, 5.tom.15.b.c.
Salphaath, qui peccatis mortuus est, omnes genuit filias,5.tom.16.e.
Saluare solus deus potest,7.tom.35.c.
Saluator noster, est imago dei inuisibilis,primogenitus omnis creaturæ,4.to.611.a. saluatoris caput candidũ, vt nix,5.to.66.f. saluos facere pro nihilo,7.tom.in psal.55. non saluantur autẽ,quia nolunt, & venire ad fidem renuunt, spiritum dei sanctum exacerbantes, 4.to.in cap.26.Esa. vult deus quæcumque sunt plena rationis atque consilij:vult saluari omnes,& in agnitionẽ veritatis venire. Sed quia nullus absque propria volũtate saluatur (liberi enim arbitrij sumus) vult nos bonum velle: vt cũ voluerimus, velit in nobis & ipse suũ implere consilium,6.to.368.d.e. & hoc notandũ, quòd quæritur Tyrus ab eo qui venit quærere, & saluum facere quod perierat: & nonagintanouem ouibus in mõtibus derelictis, quærit vnam erroneam ouem. Mulier quoque,quæ vnã drachmã perdiderat,quærit,& inuenit, & vicinas conuocat ad lætitiæ societatem. Sin autem requisitus non inuenitur Tyrus, non est quærentis vitium,sed eius qui boni pastoris fugerit manũ,4.to.911.c. quilibet quantumuis impius,saluari potest, si conuertatur, 4.to.967.c. & quia sequitur,Ipse non poterit sanare vos. Hoc argumento vsus est,quòd hæreticos, & ecclesiasticos peccatores Christus sanare non possit in tempore iudicij, vbi nulla est misericordia: iuxta illud quod scriptum est. In inferno autem quis confitebitur tibi? Et quòd sanare,vel liberare nõ possit: nequaquã sua imbecillitate, sed eorum merito qui serò auxilium postularint.Quomodo & dominus dicitur signa in patria sua facere non potuisse: & causa, cur non potuerit,exponitur:quia(inquit)non credebãt in eum, 5.tom. 116.f. saluare malos filios ecclesiæ principes nequeunt,4.to.810.e.f.
Saltus significat verba absque virtutibus,Esaię 9. dum dicitur.Succendetur in densitate saltus, 4.to. 79.a. seu significat infructuosos, & hæreticos homines:qui cùm ex innumerabili eorum multitudine,quam hæretica prauitate deceperant, vix pauci remanent: dicitur de eis, quod scriptũ est Esaiæ 10.
Reliquiæ ligni saltus eius,præ paucitate numerabuntur,4.to.in cap.10.Esaiæ. hinc peccatores non in agris consitis,& noualibus:nec in pratis,& segetibus, quas ad metendum esse candentes saluator docet: nec inter arbores pomiferas: sed in infructuosis saltibus dormire dicuntur: secundum illud Esaiæ 21. In saltu ad vesperam dormietis,4.tom.in cap.21.Esa. de huiusmodi saltu,& in Regum volumine legimus: quod plures deuorauerit sylua, vel saltus, quàm interfecti sint gladio:quando Absalon aduersus patrẽ extitit perduellis, ibid. Libanus in Charmel,& Charmel in saltum reputabitur.Esa. 29. id est,gentiũ populus in Iudęorum promissa,& vera circumcisionem intrabit:& Charmel, id est, Iudæi sterilescent, & infructuosis arboribus deputabuntur,4.tom.235.d. ponam eam (scilicet vineã) in saltum, & comedet eam bestia agri,Osee 2. Hoc est. Tunc nequaquam habebit arbores pomiferas, sed omnia vertentur in saltum.Et quia semel metaphorã à syluis cœperat, finit in reliquo:vt hostes, à quibus deuoranda sunt omnia,bestias nuncupet, 5. to.in cap.2.Osee. saltus significat etiam gentilium turbam:sicut & in 131.psalmo scriptum est.Ecce audiuimus eam in Ephrata:inuenimus eam in campis syluæ:& hæc est domus saltus,de qua Esaiæ 22.scribitur, Et videbit in die illa armamentarium domus saltus, 4.to.in cap.22.Esaiæ. & hæ sunt bestiæ saltus,id est, rabidæ gentes quæ prouocãtur ad fidem, vt veniant ad ecclesiam, & comedant cælestem panẽ,agnique carne saturentur, dum scribitur Esa. 56.
Omnes bestiæ agri, venite ad deuorandum, vniuersæ bestiæ saltus, 4.t.in cap.56.Esaiæ. hinc qui de ecclesia separati,se cõuiuiis dedũt,amicitiisque gẽtiliũ in saltu habitare Mic.7.dicũtur,4.t.in ca.Mic.
Saltus munitus, quem Zacharias capite 11.succisum plangit, Templum est, quod inexpugnabili, creuerat firmitate, 5.to. in cap. 11. Zach. Altitudo summitatis montis Libani & saltus Carmeli,quẽ se intraturum Sennacherib Esaiæ cap. 37. comminatur,templum similiter significat, 4.to.in idẽ caput.
Salus in ligno fixa, 6.to.195.a. salutis spes est, quando delictum sequitur verecundia,4.to.768.d. salus hominis vana,4.to.252.f.
Salutare dei,filius dei est,7.tom. 274.f. salutaris noster,Christus est,7.tom.85.b. salutatio Hebraicè,

braicè, Syriacè, Græcè,& Latinè, 6.to. 35. a. salutaris nomen vbicumque legitur in scripturis, in Hebraico,Iesus ponitur,7.to.292.d.
Samai & Hillel,duæ familiæ,ex quibus orti sunt Scribæ & Pharisæi,4.to.69.a.
Samaria,Israël metropolis,nunc Sebaste,4.tom. 58.e. Samariam Herodes, in honorem Augusti Cæsaris, Augustam vocauit, 5. tom. 172.f.289.a. & 327.b. Samaria cur custodia dicitur,5.tom. 235. b. nunc appellatur, Olla, quod interpretatur,tabernaculum,4.tom.883,b.c. Samariæ diuersa nomina,5.tom.86.f.87.a. Samariæ & Hierusalem cur dicantur sorores,4. tom.883.c.
Samariæ terra olei fertilissima,5.tom.160.d. hãc corripit dominus, & illi plagas,quæ venturæ sunt, comminatur, 5.tom.371.b. Samaria fabricata est idola, & pro domino vitulos adorauit,5.to.330.d.
huius vitulus,5.to.131.a. malitia reuelata est, 5. tom.121.b.& 122.e. fluenta, 5.to.66.f. Samaria refert hæreticos,5.tom.229.c. hæreticorum conciliabula,5.tom.329.b.c.
Samaritani habebant regem de tribu Ephraim, 7.to.226.d.
Sambuca quid sit,9.to.257.c. quomodo interpretatur, 9.to.257.c.
Samson fauum mellis in ore leonis inuenit, 4. tom.741.c. leonem tenuit & occidit, quid significat,8.tom.34.d.e. sitiens de molari dente asini aquam eduxit,vt biberet,Christi typum ferebat, 8. tom.34.f. gratiam spiritus sancti in septem crinibus mysticè possidebat, 8. tom.34.d. sanctam comam nutriens, Dalilæ pauperis amplexus diligens,& omnia cordis sui secreta confessus, Christi & ecclesiæ ex gentibus verè pauperis mysterium signficabat,6.tom.567.b.c. interpretatur sol:quare Dalilam amauit, 5. tom. 80.e. quia perdidit comam,perdit fortitudinem: paulatimque renascentibus capillis vires rediere pristinæ, vt multò plures moriens,quàm viuus occideret, 4.to. 768.e.
vinctus à Dalila quid mysticè,6.tom.193.a.b.
suos hostes tribus modis interfecit, 8.to.34.e. qui mortuus multò plures occidit,quàm viuus, Christi typus,4.1062.f.
Samuël,qui talis fuit,vt inuocaret dominum, & dominus exaudiret eum,& in tempore messis, pluuiam hyemis impetraret, & habuit filios, qui tam iniqui iudices extiterunt,vt populus eos nequaquã ferens,regem sibi in similitudinem gentium postularet, 6. tom. 445.a. hic dei sanctus erat, & propterea æterna capitis ornamenta possedit, 4. tom. 768.e. stetit contra dominum, vt auerteret iram furoris eius, 4.tom.639.a. indumento lineo vestitus, quid, 5.tom.597.c. regem Saulem lugebat omnibus diebus vitæ suæ,5.tom.41.b. Samuelem in inferno fuisse,5.tom.58.f. huius animam visa est suscitasse Pythonissa, 4. tom. 803.c. Samuël per artes magicas suscitatus visus est, 4. to.60.c.
Sanctitas vitæ plus mouet corda hominum, quàm ornata eloquia,9.tom.647.d. sanctitas voluntate & studio comparatur,& acquiritur,6. tom. 363.c. sanctitas se obtulit, vt spurcitiem deleret, 6.tom.272.c. sanctitas per turpitudinem negatur,6. tom.452.f. sanctitas iniquo est odiosa, 8. tom.67.a. sancta sanctorum in plurali, & sanctum,seu sanctuarium in singulari, quid differunt, 4.tom.1029.b. sanctuarium,id est, templum domini,in medio primitiarum sacerdotalium,4.tom. 1094.f. in sanctuario dei non sint incircumcisi, 4.to.1058.e.
Sancta qui violant, variis corripiuntur morbis, 4.tom.1581.b. sanctum sanctúmque sanctorum, 4.tom.1067.b. sanctum non dandum canibus,4. tom.287.a. sanctum,panis est filiorum dei, 6.to. 21.a. sanctus quis quomodo potest esse coram deo,6.tom.363.c. sanctus est ille, qui plenus est virtutibus, 6.to. 363.c. sanctus per viam rectam incedit,4.to.409.c. sanctus ascensiones in corde suo ponit,peccator dissensiones,7.tom.249.c.
quicumque sanctus est, quotidie in priora extẽditur,& præteritorum obliuiscitur,7.tom.249.c.
qui verè est sanctus,non circundat deum in mẽdacio,sed in veritate,5.tom.159.c. sanctus hic victu & vestitu contentus est,7. to. 222.d. sanctus non est habitator terræ,sed aduena, atque peregrinus,4.tom.763.f. sanctus dicitur carniũ paruularum,quæ in eo decrescunt quotidie, & per virtutes attenuantur,4.to.827.b. sanctus quisque, altare domini habet in se,quod est fides,7. to.82.d. quicumque sanctus est,cælum est:& iste deum iustum non timet, 7.tom. 290.f. sanctus aliquis in sacris scripturis non legitur fuisse venator,7.tom.272. d.
sanctus vir,quamuis sanctus sit,si vna virtus defuerit,vocalem sonum reddere non potest, 7. tom. 417. sanctus de terra periit, & rectus in hominibus nõ est,5.to.373.b. sanctus vir;dum in hac vita versatur,rotæ comparatur,7.to.222.d. sanctus de monte Pharã veniet,5.to.443.445.a. sancti vnius anima pretiosior, quàm infinitæ multitudines peccatorum,7.to.410.e. sanctus sanctorũ, Christus,6.to.157.b. omnis sanctus, est solium gloriæ dei,4.to.575.c. sanctus omnis, lumbare dei est, 4. to.567.a. sancti,cur ita dicti,4.t.365.b. sancti,dei sunt sedes,7.to.90.f. sanctus,est via dei,7.t.220.f.
sancti flumina sunt, & Christus fons,7. to.293.b.
sancti vestimẽtũ dei sunt,7.to.294.e. sancti appellãtur,triticũ,6.to.56. sancti reges appellati, 4.t. 356.f. sancti appellãtur cæli,7.t.160.f. sanctos cur scriptura sacra cælos appellet,8.to. 115.a. sancti & innocentes cur pauperes appellẽtur,8.tom.110.f.
sancti,reges dicũtur,7. to. 90.f. sancti vocãtur mõtes,7.to.418.a. sancti,dij dicũtur,7.to.220.f.
sancti dicũtur animalia,qui in deo viuunt,7.to. 194.e. sancti sunt lingua dei, quæ meditantur eius mandata,7.to.113.c. sancti lapides voluũtur super terrã,7.to.222.d. cum sancto sanctus eris,&c.5.to. 44.d.sancti dij digni sũt vocari,7.to.392.d. sancti nõ sũt ausi dicere, sãcti sumus,7. t.347.c. sãctorũ ecclesia,ciuitas est domini,7.t.298.e. sãctorũ pars, deus est,4.t.555.c. sãcti nõ habẽt quod inter se inuicẽ sufferãt,&c.6.t.395.b. sãcti antiqui lege naturali iustificati,6.t.293.c. sãcti,qui antiquitꝰ fuerũt, ex Christi fide iustificati,6.t.290.e. sãcti facti sunt pabulũ gẽtibus, 7.to.138.d. sãcti nequaquã habebũt terrenũ regnũ,sed cæleste.4.t.1139.a. sãcti fumigãt,quoniã per ignẽ saluabũtur oẽs,7.to.307.a.
sãcti in spirituale proficiũt intelligẽtiã,7.t.304.f.
in sãctis deus clemẽtię excedit modũ,4.to.772.c.
per sãctos suos deus respicit,& in eis habitat,7.t. 43.c. sãcti assumẽt pœnas, & vt aquilæ volabũt, & nõ deficiẽt,4.to.707.c. sancti portant mundum, dum eum, ne ruat, ac pereat, orationum fortitudine sustinẽt,8.t.27.a. sãcti viri, qui mũdi operibꝰ non corpore, sed virtute sopiuntur, laboriosiùs dormiunt, quàm vigilare potuerunt,4.tom.681.c. sancti omnes corpore & carne circundati placuerunt deo, 6. tom. 510.d. sancti quomodo de torrente bibunt, 7.tom.336.e. sancti in hoc mundo fluctuant, 7.to.166.f. sancti viri certissimè sciunt, quia habere in hac vita requiem nequaquam possunt, 4.tom. 702.b. sancti hic sunt aridi & ficci, sed in altero sæculo florebunt & virescent, 7.tom. 161.c. sancti omnes hic rectè viatores esse dicuntur,8.tom.58.f. sancti non sunt habitatores terræ, sed aduenæ, 4.tom.506.e. sancti fugiunt ab hominum consortio, non corporaliter sed spiritualiter,164.c. sanctis hic pusilla requies, longus labor, 6.tom.167.a. sancti in terra positi, cælestem agunt vitam, 7.to. 263.b.c. sancti in hac vita implent dies suos, 4. tom. 282. f. sancti de cælesti Hierusalem paruulos ecclesiæ benedicunt, 7. tom. 353. b. sanctos pueros ignis tangere non potuit, 4. tom. 1120.d. sanctis qui nocet, elõgatur à deo, 7.tom.370.d. sancti pennas habent aquilæ & columbæ, 4.tom.148.f. sanctos inferni lege, ante aduentum Christi,detentos, 5. tom. 58.f. sanctorum animæ omnes ante Christi passionem in infernum descendebant, 7. tom. 77.b. sanctorum animas ex inferno Christus eduxit, 7. tom. 71. c.
sancti post resurrectionem Christi nequaquam tenentur in inferno, 5.tom. 58.f. sancti minoris meriti coronam non capient, tamen æternæ vitæ fructibus alentur, 7.tom.186.e. sancti manducauerunt corpus Christi, 7.tom. 73. b. sanctis suis deus promisit bona, 7.tom. 169.e.f. sanctos suos Christus super omnes populos constituit, 7. tom. 143.b. de sanctorum conciliabulo stirps deleatur pessima, 4.tom.648.f. sanctorum regio appellatur lux viuentium, 4.tom.282.f. sanctorum gladij ancipites, 7.tom.427.c. sanctorum mos non est maledicere, 7.tom. 40.e. sanctorum fundamenta, prophetæ & apostoli sunt, 7. tom. 55.b.
sanctorum nullus deum cadens adorauit, 4.tom. 1114.d. sanctorum varia genera,variisque gradus, 5.tom. 526. e. sanctorum congregationes deum mentis inspiciũt oculis, 7.tom.392.f. sanctorum congregatio est in ecclesia,in qua deus,tanquam in throno residet, 7.tom. 265.b. sanctorum in æterna beatitudine diuersitas secundum gloriam, & præmia,7.tom.186.e. sancti despiciuntur à malis hominibus, 7.tom.376.d. sancti apud hæreticos sunt,velut homo perditus, 7.tom. 96.f. sancti sex menses Antichristi potestati permittendi sunt, 4. tom.1139.b. sancti post Antichristum sunt regnaturi, 4.tom.1129.b. sancti exultant in gloria, & lætantur in cubilibus suis, 7.tom. 427.a. in sanctis suis deus signa facit,7.tom.199.c. pro sanctis suis Christus stat armatus, 7.tom.109.b. per sanctos suos deus prædicat & loquitur,7.tom.160.f.
sancti sunt fortes, 7.tom. 96.d. sancti portant orbem, quia magni & potentes sunt apud deum,8. tom. 27.a. per sanctas animas deus facit vindictam, 7.tom.109.c. sanctorum ossa omnia deus custodit, 7.tom.108.e. in sanctis deus est mirabilis,7.tom.199.c. sanctorum virtutes,sunt munera dei, 7.tom. 198.f. sanctorum preces dei iræ resistere possunt,4.tom.541.c. sanctorum orationes, 7.tom.50.e.& 350.f. sancti,qui de hac vita decesserunt, curam habent viuorum, & iuuant eos suis precibus ante deum.8.tom.360.d.e.
Sandalia quæ sint, 4.tom.121.c.
Sanguis vitalis, quis & qualis sit,5.tom. 476.d.
sanguinis nomine,vitę istius præsentis significatur status, 8. tom. 45.c. sanguis & caro regnum dei possidere non possunt, 6.tom.279.a. sanguis si fundatur in terram, humus humorem combibit sanguinis, vel paulatim opperitur terræ puluere, 4. tom. 894.d. sanguis omnis in die iudicij requiretur, 4.tom.213.b. sanguinis omnia replebuntur, 4. tom. 265.b. in sanguine iudicantur omnes, 6. tom. 410. d. sanguinis vir, quis dicatur, 24.f.
sanguis mysticè, 6.tom.73.b. sanguine agni immaculati vniuersa mundi elementa sanctificantur, 4.tom.1075.a. sanguine agni armantur postes fidelium, 4.tom.1080.c. sanguis noui testamenti, qui pro multis effundetur,non omnes emundat, 6. tom. 189.c. sanguis & caro Christi dupliciter intelligitur, 6.tom.365.c. sanguis Christi verè est potus,4.tom.451.c.
Sanguisugæ filiæ, 5.tom.9.c.
Sanitas corporis indifferens, 4. tom. 90.f. sanitas nec bona, nec mala, 4.tom. 391.c. sanitas, ægrotatione depulsa,est gratior, 4.tom. 648.e.f.
sanitas, quæ confertur à domino, totum simul reddit, 6. tom.25.c. sanitas requiescere facit peccata magna,5.tom.63.a.
Saphirus aurei coloris est, 4.tom.716.f.
Sapiens intelligit,quæ profert de ore suo, &c. 4. tom.1. sapiens verba loquitur sapientiæ, 5. tom. 65.b. sapiens semper in futuro sæculo cogitat, quod ducit ad dextram, 5. tom.62.c. sapiens cum diuitiis maioris est gloriæ, quàm tantùm sapiens, 5.tom.43.b. sapiens perfectus nulla indiget argũtione, & nulla conturbatur calumnia, 5.tom.42.d.
sapiens ciuitates robustas est ingressus, & destruxit munitionem, in qua confidebant impij, 5. tom. 249.b. sapiens liberat vrbem per sapientiam suã, 5.tom. 61.c. 62.d. sapiens ex fide viuit, 6.to.301.c.
sapiens diebus & noctibus in scripturis laborat, 5.tom. 19. b. sapiens & stultus æquali sorte morientur, 5. tom. 18.e. sapiens & insipiens non similiter habebunt in futuro memoriam, 5.tom.18.f.
sapientis memoria non est cum stulto in æternum, 5.tom.11.a. & 19.a. sapientis oculi in capite eius,5.tom.14.c.18.d. sapientis caput,sensus accipitur, 6.tom. 370.f. sapiens hominis est sapientiam præuiam sequi, & vanos non considerare rumores,5.tom.46.f. sapientis cor tempus, & iudicium cognoscit, 5.tom.49.b. sapientis cor in domo luctus, & insipientis cor in domo lætitiæ, 5.to. 41.a.b. sapientis cor in dextera eius,5.tom.61.b.
sapientis oris verba,grata, 5.tom.65.a. à sapiẽte corripi melius, quàm stultorum adulatione decipi, 5.tom.42.c. sapientem argue, & diligette, 5. tom. 42. d. sapientem non plus habere, quàm insipientem, 5.tom. 39.b. sapientes, & eorum opera,in manu domini, 5.tom.53.c. sapientes bifariam dici possunt, 6.272.d. sapientes sæculi qui dicantur, 6.tom.273.c. sapientem qui se putat esse,in vanum laborat,4.tom.235.c. sapientes se esse putantes,stulti facti sunt,5.tom.107.a. sapientes dominus facit cæcos, 7. tom. 415.a. sapientes in astutia sua apprehensi, 5. tonio. 16. d. e.
sapientes sunt,vt faciant mala, bene autem facere nesciunt, 5.tom.377.b.

Sapientium sermones, tanquam stimuli, & quasi claui in altum confixi, 4. tom. 236.f. sapientium verba in quiete audiuntur plus, quàm clamor potestatem habentis in stultis, 5.tom. 61.a. sapientium verba, vt stimuli, 5.tom.77. b.c. sapientium verba audiuntur cum silentio, 5.tom.62.d. sapiẽtium cor, vbi tristitia est, 5.tom.42.d.e. sapientium cogitatio corde concipitur, & ore profertur, 7.to. 158.c. sapientium variarum nationum catalogus, 5.tom.413.a. sapientibus non est panis, 5.to.59.b.

Sapientiæ pater, deus, 4.tom. 234.f. sapientia dei, πολυπλοικιλος, id est, multiplex, 6.tom.388.c.

sapientiæ dei non est inuestigatio, 4. tom.297.a.

sapientiæ dei non est numerus, 7.tom.417. sapientia à filiis suis iustificata, 6.tom.44.d. sapientia seipsam tradidit, vt sapiẽtiam expugnaret, 6.to. 272.c. sapientiæ magistrorum terenda sunt limina, 4.tom.10.d. sapientia non quærit vocis testimonium, sed operum, 6. tom.42.f. sapientia, id est, dei filius, 7. tom. 18. f. sapientiæ principium, timor domini, 5.tom.384.d. sapientia inuisibiliũ, & vilibilium est rerum, 6.tom. 366. c. sapientia est rerum diuinarum, humanarúmque cognitio, 6. tom.366.c. sapientia est rerum diuinarum, & prudentia humanarum, 317.c. sapientia, est lignum vitæ, 5. tom.25.b. sapientia prima est, stultitia caruisse, 5.tom. 12. f. sapientia quid à prudentia distat, 4.tom. 46.f. sapientia tantum à stultitia distat, quantum dies à nocte, 5.tom.15.a. sapientia per insipientiam negatur, 6.tom. 432.f. sapientia melior est, quàm arma bellica, 5.tom.62.d. sapientia vna numerari non potest, 7.tom.417. sapientia tam in abdito, quàm in profundo latet, 5. tom. 13.b. sapientia abscondita, ac thesaurus absconditus, quæ vtilitas in vtrisque, 4.tom.968.f. in sapientiæ multitudine, multitudo furoris, 5.tom.13.a.

sapientia fortitudine melior, 5.tom 62.d. sapiẽtia non quærit vocis testimonium, sed operum, 6. tom.42.f. sapientia cum hæreditate bona, 5.tom. 43.b. sapiẽtiam ama, & seruabit te, 4.tom.643.c.

sapientiam sequere, & ipsa te seruabit, 5.to.58.e.

sapientia illa est vera, quæ dei timori iungitur, 4. tom. 526. d. sapientia vera quibus in rebus probatur, 5.tom. 13. a. sapientia vera non à domino perditur, 4.tom.141.c. sine sapientia, nullum est bonum opus, 6.tom.175.c. sapientia ad instar paradisi habet poma varia, & multiplices voluptates, 5.tom.16.e. sapientiam qui sequitur, oculos semper in cælum erigit, 5.tom.15.a. sapientia confortabit sapientem, 5.tom. 46. c. sapientia hominis illuminabit vultum eius, 5.to.49.a. sapientia suos amplexatur amatores, 5. tom. 23.a. sapientiæ est calcare terrena, 5.tom.20.d. sapientia domum ædificat, &c.6.tom.183.b. sapientiam scire non sufficit, nisi & alios erudias, 4. tomo. 1172. d. sapientia apostolorum, Abrahæ, & Moysi, ad comparationem dei, in nihilum reputatur, 4.tom.555.b.

sapientiæ effectus, 9.tom. 97.b.c.d. sapientia aliquando pro stultitia sumitur in scripturis sacris, 9. tom. 496. d. sapientia, pro malitia accepta, 4. tomo, 526.d. sapientiæ contemplatio in hac vita in speculo videtur, 5. tom. 47. a. sapientia hominis vera quænam sit, 8. tom. 178.c. sapientiæ vmbra sicut vmbra pecuniæ, 5.tom. 43.b. qui in sua sapientia sibi confidunt, & non in gloria dei, facti sunt, vt stercus terræ, 7.tom. 246.f. sapientia sæcularis quid valeat apud homines, 5. tomo. 320.d. sapientia huius mundi mulieri fallaci cõparatur, 8.tom.185.b. sapientia hominum errore mista, 5. tom. 18.d. sapientiam mundi deus stultam fecit, 4. tom. 523. c. sapientia carnis, inimica est deo, 5.tom. 450.d. & 6.tom.342.d. sapientiam huius mundi deus stultam fecit, 5.tom. 37.a.

sapientia nulla est in morte, 5.tom.57.a.

Sara interpretatur, ἀρχουσα, id est, princeps, 4.tom. 66.f. priùs sterilis interpretatur, ecclesia, 4.tom. 356.d. afflixit Agar ancillam suam, 6.tom.20.e.f.

Sara & Agar, duo sunt testamenta, 6. tomo. 280.c.

Saræ nomen cur mutatum, 7. tom. 48.f. hæc, ecclesiæ de gentibus congregatæ typus, 6.tom. 322.f.

Sataballa, 4.tom.1116.d.

Saraceni falsò vocati, qui Agareni propriè sunt appellandi, 4. tom.125.c. hi in scriptura sacra, Ismaëlitæ vocantur, 4.tom. 437.c. hodie circumciduntur, 4.tom. 552.f.

Sardanapalus vitiis, quàm nomine, turpior, 5. tom.209.c.

Sardis vrbs ab Alexandro capta, 4.tom.1168.f.

Sargon, princeps hortorum dicitur, 4. tom. 177. a. rex Assyriorum, septem nominibus appellatur, 4.tom:121.c.

Saron factus est sicut desertum, 4.tom. 260. f.

Saron regionis descriptio, 4.tom.260.f.

Saronas regiò, 5.tom.299.b.

Sarra tecta, 4.tom.1097.a.

Sartago ferrea grandem iram dei demonstrans, 4.tom.747.c.

Satan, id est, aduersarius, idem est, quod diabolus, & Belial apud diuum Paulum, 6.tom. 407.c. & 8.tom.12. f. appellatur, apostata, id est, præuaricator, & absque iugo, 4. tom. 213. b. deus conteret sub pedibus nostris velociter, 5. tom. 228. d. Satanas de lucifero vesper suo vitio effectus est, 4. tom. 147. c. variè acceptus, 6.tom. 9.c. cur mors dicatur, 8. tom. 608. d. propter superbiam de tanta magnitudine corruit, 4. tom. 147. b. transfigurans se in angelum lucis, quid agere nititur, 6. tom. 431. a. non pugnat contra se, 6. tom. 47. b. totus in homine vno corporaliter habitaturus est, 4. tom.1137.b.

Satietas vitanda etiam ex vilissimis cibis, 9.tom. 539. a. satietas salutaris, quæ quanto copiosiùs sumitur, tanto maiorem sobrietatem mentibus donare dignatur, 6 tom.189.b.

Saturati esurient, 5.tom. 36. f.

Saturnalitia sportula, 6.tom.428.e.

Satyri sylvestres qui fuerint, 4.tom. 100.e.

Saucomariæ, 5.tom.323.b.

Saul Christus domini dictus, 4.tom.321.c. non ex voluntate dei, sed ex errore populi rex factus est, 5. tom. 130.e. Saul interpretatur, appetitio, quia contra dei voluntatem experierũt eum in regem Israelitæ, 6. tom. 472. d. & 7. tomo. 54. d.

vaticinatus est tota die vsque ad vesperam inter prophetarum chorum, 5. tom. 114. f. prophetauit, nesciens quid diceret, 6. tom. 23. a. Saul à spiritu dei malo suffocabatur, 5.tom. 196. f. per Saul intelligitur mors, per Dauid vita, 7.tom. 158. d. Saul signum accepit de terra, ac de profundo inferni, 4.to.60.e. typum diaboli gessit, 7.tom.54.d.

Saulus cur Paulus vocatus, 8.to.391.b.

Sauses monachi in Ægypto, cœnobitæ dicti, 9. 517.c.

Scabellum pedum eius est adorandum, 4. tom. 348. d.

Scæuæ filij videbantur eiicere dæmonia, 6. tom. 23. a.

Scala Iacob, Christi crucis typus, 7.tom. 278.d.

Scalpellus, medici cultellus, 5.tom.472.f.

Scandalum quid secundum scripturas, 6. tom. 66. f. 67. a. scandala omnia referuntur ad zizania, 6. tom. 57.b. scandalis plena sunt omnia euangeliorum loca apud hæreticos, 6. tom. 67.c.

Scapulæ dei quid indicent, 9.to.153.b.

Scarabeus spiritualiter sumptus, quid significat, 5.to.433.b.

Scelera nostra nos dæmonibus vendũt, 4.t.349.c.

Scenopegia, quod fuit Iudæorum festum, & quo anni tempore celebrabatur, 5.to.163.b.& 7.to.236.f.

scenopegiæ spirituales, 4.to.1064.c.

σκέπασμα, 4.to.496.f.

σχαρωσις, 6.to.415.a.

Schemata dei quattuor, 7.to.241.b.

Schemata, id est, figuræ, aut dictionis sunt aut sententiæ. Schemata enim à Græcis dicuntur gestus quidam, & cõfigurationes, habitúsque orationis: sententiarum autem schemata, maximè oratori necessaria sunt. Cicero libro tertio De oratore peregregiè hæc omnia explicat. Hieronymus præfatione in Iob, Obliquus enim etiam, inquit, apud Hebræos liber hic fertur, & lubricus: & (quod Græci Rhetores vocant) ἐσχηματισμένος: dum qui aliud loquitur, aliud agit. Quo dicendi modo librum illum non simplici vulgarique sensu res diuinas, sed figurato stylo, & à sensu vulgari alieno sacratè reconditéque mysteria continere significat.

σχῖνος quid sit, 4.to.1177.c.

σχῖνος nomen ambiguum, 5.tom.368.d.

Schismata vnde oriantur, 8. tom. 461.b. schismatis & hæresis discrimen, 6.to.466.f.

à Scientia omnis homo stultus factus est, 4. to. 555.b. scientia domini sunt omnia repleta, 5. to. 608.d. scientia dei non est super terram, 5. tom. 102.c. scientia domini terra repleta, 4.to.91.b.

scientia diuinæ legis necessaria ad salutem, 9.to. 88.c. scientia vitæ cælestis est necessaria homini, 8.tom.227.c. scientia pietatis in quo consistat, 6. to.440.f. scientiam qui apponit, dolorem apponit, 5.tom.13.a. scientiæ lumen omnes fugat errores, vt sol tenebras, 4.tom.420.c. scientia absque opere irrita est, 9. tom.432.c. scientia falsi nominis à domino perdetur, 4.tom.141.c.

Scientiæ sæculares per regiones flauescentes significatæ, 5.tom.16.d.

σκιογραφία, 4.to.747.b.

Scipio Africanus Hannibalem vicit, 4.to.1163.a.

Scipio Nasica, frater Africani, habetioris erat ingenij, 4.to.1163.a.

Scirpus sine aqua viuere non potest, 8. tom. 24.c.

Scribæ ex qua familia orti, 4.to. 69. a. clauem & notitiam habebant, 4.to.6. clauem habebant scientiæ, 7.to.367.f. vino & sicera inebriati, 4.to. 222.f. exactores, non magistri, 4. tom.32.d.

lupi, 6.to.35.c.

Scribit nullus tam citò, sicut dominus in cordibus sanctorum scribit, 7.to.140.d.

Scriptura diuina breui circulo contracta, 5.tom. 77.c. scriptura sacra, tota est de Christo, 7.t.163.b.

scripturæ diuinæ quomodo æternæ dicantur, 8. to.118.f. scriptura sacra Iudæis clausa, & signata est, 4.tom.233.c. scripturæ sacræ libri an corrupti fuerint ab Hebræis, 4. tom.55.b. scripturæ sacræ nihil turbidum, nec cœnosum continent, sed in eis omnia de vnda superiori purissima sunt, 5.to.261.b.

scripturas qui nescit, dei virtutem, eiúsque sapiẽtiam nescit, 4.to.1. scripturarum ignoratio, est Christi ignoratio, 4.to.1. in scripturis multa dicuntur, quæ videntur impossibilia, & tamen vera sunt, 9.to.511.d. scriptura diuina non solum docet populum auribus, sed etiam oculis, 4.to.595.f.

scriptura diuina ædificat lecta, sed multò plus prodest, si de litteris vertatur in vocem, 6.to.319.c.

scriptura diuina non medica ex parte allegoriis contexta, 6.tom.322.d. in scripturæ carne si quis permaneat, multorum malorum est occasio, 6.to. 336.d. scriptura tunc vtilis est audientibus, cùm absque Christo nõ dicitur, cùm absq; patre nõ profertur, cùm sine spiritu non eam infinuat qui prædicat, 6.tom.276.f. scripturæ sacræ secundum voluntatem legentum sapit: si sanctus es, inuenis refrigerium: si peccator, inuenis tormentum, 7. tom. 420.f. scriptura sancta vnus liber appellatur, obsignatus, & clausus, 4.to. 233.c. scripturæ sancti quo pacto & animo legendæ, 9.to. 21.a. scripturę sacræ vt legendæ, & intelligendæ, 6.tom.37.b.

scriptura diuina sermone breuis, sensu longa, 5. to.77.c. scriptura sancta habet verborum vilitatem, sed sensuum maiestatem, 5. tom.117.f. quæstionibus plena est, etiam si plana videatur, 5.t.65.c.

Nullus illius apex vacat mysterio, 5.to.386.e.

Intellectu difficilis est, 4.to.1170.f. Et difficultatem sensuum difficultas quoque sermonis inuoluit: vt non facilè pateat sanctum canibus, & margaritæ porcis, & prophanis sancta sanctorum, 5.to. 409.a. Triplicem sensum habet sacra scriptura. Primum iuxta litteram, facientes in ethica quæcũque præcepta sunt. Secundum mediè per tropologiam, siue iuxta allegoriam, ideſt intelligẽtiam spiritualem. Tertium mysticum, & sublimiorem, secũdum futurorum beatitudinem, 4.to.813.e. secundum litterã illud est. Neque fornicemur, sicut quidam eorum fornicati sunt & cætera. Mediè autem & iuxta tropologiam, quando recedimus à littera, & paululum ad altiora conscendimus, dicente Apostolo. Scriptum est: Non alligabis os boui trituranti: statímque sequitur. Numquid dc bobus cura est deo? An propter nos vtique locutus est? Extrema autem, id est tertia, & sublimis sacráque intelligentia, iuxta illud eiusdem Apostoli. Propterea relinquet homo patrem & matrem, & adhærebit vxori suæ. Sacramentum hoc magnum est. Ego autẽ dico in Christo, & in ecclesia, 4.tom. 813.d.e. scripturæ mysticus semper sensus quærendus, 4.to. 235.c. 238.d. Iudæi litteram tantùm in ea sequũtur, 4.to. 429.a.b. Nõ putemus in verbis scripturarum esse euangelium, sed in sensu: non in superficie, sed in medulla:

medulla: non in sermonum foliis, sed in radice rationis, 6.tom.276.f. scripturæ sacræ explanatio non quærit flores oratorios, sed rei veritatem, 5.to. proœmio in cap.6.Amos. scripturæ sanctæ intelligentiam absque dei gratia & doctrina maiorum nemo sibi vendicet, 4.tom. 1170.f. & sequent. & ipse dominus præcepit apostolis, cunctísque doctoribus ecclesiæ: vt quidquid asperum videretur, atque difficile, sua interpretatione dissoluant, & intelligentiæ viam præbeant, omniáque tollant de medio scandala: vt populus dominí absque vllo impedimento, quod legit, intelligat, & in dei timore proficiat, 4. tom. 411. b. c. scripturæ nostrum sensum accommodare debemus, non contrà, 6.to. in cap.10.Matth. scripturam sacram malè citant hæretici, & eorum testimonia nesciunt coaptare, 4.tom.in cap.6.Ezech. eam decurtant, atque deprauant, 4.tom.804.f. diabolus, & hæretici quoque sacram citant scripturam: indéque sibi consuũt ceruicalia, 6.tom.276.e.f. scriptura sacra nunquã sibi contraria, & si aliud videatur, 4.tom.733.c.

Sculptilia & conflatilia hæreticorum, 5.tomo. 438.e.

Scurram non decet esse Christianum, 6. tomo. 414.f.

Scurrilitas quid sit, & vnde nascatur, 6.tom.414.e

Scutum, pro corona, 7.tom. 324.d.

Scylla Siculi maris monstrum, quale, 4. tom. 561.b.

Scyllei canes, 5.tom.114.a.

Scyphus, quid significat allegoricè, 5.tom.16.f.

Sebaste & Samaria, idem, 5.tom.229.b.

Seboim vna ex quinque Sodomorum vrbibus, 5.tom.157.a.

Securis, quæ enatauit, & emersit, 6.tom.194.d.

securis ad arborum radices est posita, 5. tomo. 545.a. securis, est euangelij prædicatio, 6. tom. 7. a. securis pro diabolo in scripturis, 4. to.83.a.

Securitas negligentiam parit, 4.tom.669.b.

Sedada interpretatur, latus eius, 4.tom.1090.e.

Sedechias, rex Iudæ, captiuus in Babylonem ductus, 4.tom.607.c. intrauit in Babylonem, & nõ vidit eam, 4. tom. 97.b. Sedechiam sacerdotem frixit in igne rex Babylonis, 4.tom.1175.b.1179.a.

Sedechias rex, filiis interfectis, excæcatus, & instar feræ clausus cauea transfretus in Babylonem, 4. tom. 1188.e. extremus regnauit in Hierusalem, 4.tom.636.d.

Sedere aliquando est humilitatis, & surgere gloriæ, 278.e. sedere quo pacto dicatur deus, 9.tom. 154.d.

Seductorum tantus numerus, vt computatione comprehendi nequeat, 5.tom.12.f.

Segor vrbs Moabitarum, fines à Philistiim diuidens, 4.tom.107.c. Segor, id est, parua, 4. tom. 157.a. quid moraliter, 4.tom. 157.c.

Quinta vrbs post Sodomam, & Gomorrham, Adamam, & Seboim, quæ ad preces Lot parua seruata est: appellatúrque בלעה Balach, id est, absorpta: tradentibus Hebræis, quòd tertio terræmotu postrata sit. Ipsa est, quæ hodie Syro sermone vocatur צוֹעֲרה Soara, Hebræo צֹעַר Segor, vtroque paruula.

Seir, montes Idumææ, 4. tom. 627. b. & 5. tom. 216.d. Seir interpretatur, hispidus & pilosus, 4.to. 125. a.b.& 180.f.& 981.c.

Selebi, turris in terra sancta, 4.tom.1098.c.

Seleucia, Persarum vrbs, pro Babylone euersa, constructa, 4.tom.100.d.

Seleucus, cognomento Callinicus, primus rex Syriæ, post Alexandrum magnum, 4. tom. 1141. b. 1160.d. Seleucus subiugata Babylone, diadema totius Syriæ & Asiæ capiti suo imposuit anno duodecimo mortis Alexandri, 4.tom. 1149. b. Seleucus Nicanor post Alexãdri Magni obitum Syriam, Babylonem, & omnia orientis obtinuit regna, 4. tom.1143.b. anno duodecimo post Alexandri Magni mortem, eo tempore quo Onias pontificatum apud Iudæos gerebat, Seleucus subiugata Babylone, diadema totius Syriæ & Asiæ capiti suo imposuit, Antigonus pater Demetrij Seleuco regni partem abstulit: Ptolemæus Lagi, victo Demetrio, eam recuperauit, Seleucóque restituit. Rerum autem potitus est Seleucus Nicanor annis duobus triginta. Secundus Syriæ & Asiæ rex fuit Antiochus Soter. Hic regnauit annis decem & nouem.

Tertius Syriæ & Asiæ rex fuit Antiochus cognomento Theos, id est, deus. Hic aduersus Ptolemæum Philadelphum pugnauit: sed affinitate inter eos contracta, finitum certamen est. Duxit enim in vxorem Berenicem Ptolemæi filiam: quæ Laodices prioris vxoris dolo vnà cum filiis, Antiocho veneno è medio sublato, interfecta est. Seleucus Callinicus Antiochi, & Laodices filius, post Antiochum patrem veneno per Laodicẽ vxorem absumptum, in patris locum substitutus, quartus Syriæ, Asiæque regnauit, 4.to.1160.d. hic vnà cum matre Laodice rerum potitur, ibid. Ptolemæus Euergetes illi bellum mouet: capítque ex eius regno Syriam, & Ciliciam, & superiores partes trãs Euphratem, & propemodum vniuersam Asiam: sed mota in Ægypto seditione, Callinici regnum diripiens, eo reuersus est: afferens secum è præda quadraginta millia talentorum argenti, & vasa pretiosa, simulacráque deorum, duo millia quingenta: in quibus erant & illa, quæ Cambyses capta Aegypto in Persas asportauerat, ibid. Syriam Callinico ablatam ipse Ptolemæus Euergetes obtinuit: Ciliciam Antiocho amico suo gubernandam tradidit: & Xantippo alteri duci prouincias trans Euphratem, ibid.

post fugam & mortẽ Seleuci Callinici, duo filij eius, Seleucus cognomẽto Ceraunos, & Antiochus, qui appellatus est Magnus, prouocati spe victoriæ, & vltione parentis, & exercitu congregato aduersus Ptolemæum Philopatorẽ arma corripiunt, ibid.

regnauit autẽ Seleucus Callinicus annis viginti.

Seleucus Ceraunos (qui interpretatur fulmẽ) Seleuci Callinici filius, & Antiochi Magni frater, natu tamẽ maior, quintus Syriæ & Asiæ rex, 4.to. 1160.f. 1161.a. hic vnà cum Antiocho Magno eius germano bellum contra Ptolemæum Philopatorem, mouet, ibid. anno tertio regni in Phrygia occiditur per dolum Nicanoris & Apaturij. Quo mortuo exercitus, qui erat in Syria Antiochum Magnũ, qui sextus Syrię rex fuit, de Babylone vocauit ad regnũ, ibid. Seleucus Philopater, id est, amator patris, septimus Syriæ, & Asiæ rex, filius magni Antiochi, 4. to.1163.c. hic nihil dignũ Syriæ, & patris gessit imperio: & absque vllis præliis inglorius periit, ibid.

Ptolemæ Epiphanes Seleuco molitus insidias est, & ingentẽ aduersus eum exercitũ cõgregauit, 4.to. 1163. c. Regnauit hic annis 12. post quem Antiochus Epiphanes eius germanus annis vndecim regnũ obtinuit, ibid. Iosephus libro duodecimo antiquitatum capite quarto, Seleucum filium Antiochi Magni, σωτῆρα, non φιλοπάτορα cognominat. Eusebius tamẽ, cæteríque omnes, Hieronymo magis assentiuntur.

Seleucus alius Demetrij pater fuit: qui Demetrius ab vrbe Roma rediens, obtento Tyro, regni diadema capiti suo imposuit: interemptísque Antiocho Eupatore, filio Antiochi Epiphanis, & Lysia exercitus illius duce, post duos annos, ex quo Antiochus regnauerat, Syriæ, Asiæque regnum obtinuit. Hic est ille Seleucus, illéque Demetrius, de quibus 1. Mach. 7. & apud Iosephum duodecimo antiquitatum libro capite x v. & x v j. latè mẽtio fit.

Sellem interpretatur, cõsummatio, seu completio, eo quòd regnum Iuda in ipsis finitum sit, 4.to. 607.c.

Sellum, hoc est, pax, siue pacificus, 4. tom. 665.c.

Selmon interpretatur, vmbra, 7.to.195.b.

Sem quam terræ partem occupauit, 4. tomo, 494.f. Sem fuisse Melchisedech, 4.to.299.b.

Semeias pseudopropheta irascitur contra mendacium suum vera scripsisse Hieremiam, 4. tom. 648.e.

Semen sermonis Christi cum virili semine comparatur, 6.to.319.a.

Semen longæuum, 4.to.379.c. semen æternũ, 4.to.377.b. semen verum in amaritudinem versum, 4.tom.1185.a. semen tuũ semina in matutino, 5.to 69.b. semina, in plurali numero, in scripturis sacris nusquam legitur, 6.tom.305.a. semẽ apostolorum, 4.tom.381.c. semen ex iniquo cõcubitu peribit, 5.tom.141.c. in his, qui verbum dei seminant, quadrifaria diuisio custodienda, 6. tom. 319.b.

Semiiudæi chiliastæ, 4.to.435.a.

Semiramis, vxor Nini, muros extruxit Babylonis, 5.tom.96.c.

Semita quid à via differat, 7.tom.78.f.357.c.

semitæ auari quænam sint, 8.tom.170.c.

Seon, arbor infructuosa, 5.to.222.f.& 223.a.

Senatus consulta quæ, 4.to.28.d. senectus ipsa, morbus est, 7.to.269.b. senectus multa secũ bona affert, & mala, 5.tom.233.a. senectus nostra dei indiget oleo, 7. tom. 278.d. senectuti mors obrepit, 7.to.406.f.407.a.

Senex & decrepitus quî discrepant, 4.to.535.c.

senes sobrios, & vigilantes esse oportet, 6.tom. 453.c. senes sine honore, 4.to.724.f. senum est propriè nosse vetera, 4.tom.634.d.e. senum gloria, canities, 4.to.27.a.

Seniores plurimos fuisse à domino reprobatos, & iuniores electos in typum synagogæ, & ecclesię, 4.to.915.b.c.

Sennaar, Chaldæorum est campus, vbi superbiæ turris ædificata fuit, 5.tom.547.c. Sennaar interpretatur, excussio dentium, 4.to.41.c.

Sennacherib, Assyriorum regis, ex præcepto dei populum blasphemare fecit, 4.to.58.d.

Semmacherib filius Salmanasar fuit, vt Persarũ monumenta testantur: quæ res 4. Reg. decimooctauo etiam apparet. Regnauit autem Salmanasar annis decem & septem: Sennacherib eius filius, septem: Asaradon filius Sennacherib, decem. Post Asaradon Merodach, annis duobus & quinquaginta. Deinde Ben Merodach, annis xxj. Mox Nabuchodonosor primus xxxv. Nabuchodonosor Magnus xlv. Euilmerodach xxx. Reg Assar tribus, Lab Assardach sex. Balthassar omniũ postremus, quinque. Sub hoc enim Assyriorum regnum defecit, & in Medos, Persásque, sicut Daniel prædixerat, translatum est.

Sennan שנן Samaria dicitur: interpretatúrque exitus, vel (vt Symmachus vertit) abundans. Est enim in ipsis captiuitatis foribus, & vberi solo posita, 6.tom.332.c.

Sensus omnes in capite locati sunt, 6.to.430.c.f.

Sensus nostri sunt portæ mortis, 8.tom.127.a.

sensus aureus, rationis ac sapientiæ iudicio fabricatur, 8.tom.78.d. sensuum exterioris & interioris hominis comparatio, 8.to.309.a.b. sensus animæ vitio caligatur, 6.tom.19.a.b. sensus interdum significat intelligentiam, 8.tom. 466.d.

Sephala, regio campestris, 5.tom. 299.b.

Sephora tollẽs calculũ filiũ circuncidit, 6.t.327.c.

Sepis vineæ, custodia est angelorum, 6.to.181.a.

sepis allegoria, 5.tom.64.d. sepem qui dissipat, mordebit eum serpens, 5.to.63.a.

Septem, numerus mysticus, 8.to.11.a.b. septem panes, dona sunt spiritus sancti, 6. tom. 171.a. septem sportæ, sunt primæ septem ecclesiæ, 6. tom. 171.a. septem mulieres. i. septem gratiæ spiritus sancti, 4.tom.36.e.

Septenarius numerus sanctus, 4.tom.777.c.

Septenarius ac denarius numerus Iudæis familiaris, & cur, 4.to.36.e. septenarius, mysticus numerus, 4. tom. 666.f. septenarij & septuagenarij numeri mysterium, 4.to.194.e. septenarij numeri mystica contemplatio, 5.to.244.f. septenarij numeri perfectio, 9.tom. 221.a. septenarius numerus quid designat, 8. to.164.f. septenarius numerus quid mysticè indicet, 8.to.131.c.

Septimus dies, vera requies, 4.to.499.c.

Septuaginta interpretes tantum quinque libros transtulisse, 4.to.756.f.757.a.

Sepulcrum reuera quid sit, 9.tom.35.c.d. sepulcrum duplex est, 9.to.35.d. & 36. a. sepulchrum Christi cur nouum, 6.to.145.a. sepulchrum beatæ Mariæ Virginis in valle Iosaphat, 9.to.102.b.c.

Seraph in singulari numero, & Seraphim in plurali, 4.to.53.b. seraphim senas habentes alas quid significat, 4.tom.733.a. seraphim cur alas habere dicuntur, 4.to.52.d. seraphim faciem dei, & pedes operientes, quid significant, 4.to.52.d.& 5.to.10.f.

seraphim interpretantur, incendentes, 4.to.51.c.

omnis Sermo diuinus de hominibus est, 4. tom. 980.c. sermo domini velociter currit, 7.to.421.b.

sermo diuinus nascitur de anima virginali, 5. to. 282.e. sermo dei, incantatio contra serpentes & aspides, 4.to.29.b. sermo dei viuus & efficax, & acutus super omnem gladium, 4.tom.214.c.& 5. to.575.b.c. sermo dei interficit, vt viuificet mortuum, 6.tom.405.a.b. sermones dei qui fecerint, fulgebunt vt lumina cœli, 5.to.43.c. sermones dei tacere, magnum est discrimen, id est, periculum, 4. to.742.f. sermo Christi miraculis confirmatus, 6. to.24.d.e. sermo euangelicus abbreuiatus, atque perfectus, 4.to. 85.a. sermo ecclesiasticus, vrens est vetus, qui omnia hæreticorum arefacit dogmata, 5.tom.172. sermones dei, id est, prophetarum & legis scripta, 7. tom. 368. f.

sermo doctrinæ,panis appellatur & aqua,4.tom. 44.d. sermo bonus est ad ædificationem opportunitatis,dans gratiam audientibus , qui docet virtutes sequendas, & vitia fugienda , 6.tom. 408. f.

sermo humanus quandiu videtur habere rationem, 4.tom. 28.a. sermo omnis qui non intelligitur,barbarus reputatur, 8.tom.502.f. sermonis nouissimum melius,quàm principium eius, 5.tom. 41.b. sermones suos in iudicio disponere , quid sit, 7.tom.339.b. sermo magnam habet vim, 6.to. 319.c. sermonem consummatum , breuiatúmque deus fecit super terram, 5.tom.77.c. sermones dei qui sit locuturus , suos debet accingere lumbos, 4. to. 507. a. in sermonibus multis inuenietur stultitia , 5.tom. 34.e. sermo arte dialectica constructus, est mortuus, 4. tom.22.e.

Serpens intelligibilis in paradiso sapientior erat pre omnibus bestiis,4.tom.214.e.409.b. 7.tom. 305.c. serpens terram, quasi panem, comedet, 4. tom.483.b. serpes,si calamo percutitur, moritur: si verò iterum percutiatur, confirmatur: hiemali tẽpore infirmior efficitur , & à soricibus deuincitur. Igitur ante hyemem circa se segetes colligit, vt illis escam præbeat, 9.tom.551.d. serpentes suas obturant aures, ne incantantium voces exaudiant, 4.to. 29.b. serpens toto corpore, occultat caput, & illud in quo vita est, protegit , 4.tom.35.c. serpentis caput contritum , 7.tom. 33.e. serpentes pennati, 4.tom. 154.e. serpentes volantes exibunt de aspidibus,4.tom.105.c.154.e.

Serpentum oua quid allegoricè significant, 4. tom. 427. a.b. serpens allegoricè quid , 5. tom. 64.d. serpentis natura, 197. c. serpentes, id est, peccatores , 4. tom. 29. a. serpens infidelitatem designat, 9.tom.585.b.c.

Seruitus, quam accepit Christus, charitatis est,6. tom.439.c.

Seruus & liber non conditione separantur , sed fide,6.tom.308.d. seruus felix,propter quem gloriatur dominus, 7.tom. 287.a. serui dominis carnalibus cum timore,ac tremore obedire debent, 6. tom.421.b. serui gloria, domini gloria, 7. tom. 287.a. seruum tuum maledicentem tibi non audias, 5.tom.47.a. serui allegoricè sumpti, 5.tom. 15.b.c. serui patrisfamilias, id est angeli, qui quotidie vident faciem patris,6.tom.57.c. seruum esse domini , grandis est dignitatis , & non seruum peccati , 7.tom.350.c. serui domini, qui & quales , 7. tom. 387.f. 388.d. serui in vineam missi, sunt prophetæ, 6.tom. 181.a.

Sethim lignum imputribile , 4.tom. 302. e. & 5. tom.206.f.

Sethim שטים genus arboris est nascentis in eremo , spinæ albæ habens similitudinem : vnde omnia ligna arcæ , & tabernaculi facta sunt instrumenta : quod lignum imputribile , & leuissimum, omnium lignorum tam in fortitudine , quàm in nitore soliditatem superat & pulchritudinem , 4. tom. 302.e. nulli dubium est , omnia quæ in tabernaculo dei legimus, de lignis Sethim fuisse perfecta . Quæ Septuaginta interpretati sunt ligna imputribilia . Est autem genus arboris in eremo, spinæ albæ simile , colore , & foliis , non magnitudine. Alioquin tam grandes arbores sunt , vt latissima ex illis tabulata cædantur : lignúmque fortissimum est , & incredibilis leuitatis, ac pulchritudinis : ita vt ex his etiam vasa torcularium , quæ ἄρσενες, καὶ θηλύκες (id est masculæ, & feminea) vocant diuissimi quique , & studiosissimi faciant : Quæ ligna in locis cultis , & in Romano solo , absque Arabiæ solitudine, non inueniuntur , 5. tom. 206.f.

per eremum montis Sina Sethim שטים arbores nascuntur, similes spinæ albæ : ex eáque facta sunt arca testamenti , altare, tabernaculum , cæteráque quæ de lignis imputribilibus facta Septuaginta referunt : vbi enim illi imputribilia ligna legunt , ibi in Hebraico scriptum est Sethim, 5. tom. 367. c.

Sethim dicitur ὁμωνύμως etiam solitudo , locúsque , vbi huiusmodi arbores proueniunt. Quæ solitudo in Arabia est iuxta montem Sina , 5.tom. 207.a. Septuaginta interpretes vocem Hebraicam שטים Sethim , σχοίνους , id est, funiculos transtulerunt in Ioel , & Michea , 5. tom. 207. a. sed verius est eos initio vertisse σχίνους , id est , lentiscos : sed paulatim librariorum errore factum esse σχοίνους, hoc est funiculos,5.tom.206.f.

Seuerus scriptor, Millenariorum tamen opinionis,4.tom. 985.a.

Amicus Hieronymi Seuerus fuit : est autem ille , qui Sulpitius Seuerus appellatur : clarus historia , clarus & Martini Turonensis vita, quam luculenter , sanctéque conscripsit: sex autem mensibus hic cum diuo Hieronymo in Bethlehem versatus est : propterea suum illum appellat. Dialogus,cui Gallo nomen est , colloquium Galli & Posthumiani continet , tractatúrque in eo de vita, & conuersatione monachorum orientalium , & ipsius etiam sancti Martini : Duobus autem libris consummatur, in quorum primo refert Alexandrinæ Synodi, suo tempore celebratæ , decretum. Non solùm autem Millenariorum falsam secutus opinionem est: sed etiam extrema in senectute Pelagianorum labe fœdatus est : qua de re pœnitens silentium vsque ad mortem tenuit . Presbyter Aquitaniæ prouinciæ fuit. Scripsit etiam alia,quæ apud Gennadium inuenire poteris.

Seuero & pluribus aliis in Turonensi ciuitate apparet anima D.Hieronymi,9.tom.683.a.

Sexta hora apud Iudæos est meridies apud nos, 8.tom.330.d.

Sibilus , de quo Micheæ 6. scribitur, Vt darem te in perditionem , & habitantes in ea in sibilum, significat : vel vt pastoris boni,iuxta Zachariam,sequaris sibilum , dicentis , Sibilabo eis , & congregabo eos , quia redemi eos. Vel certè in sibilum draconis: id est, in interitum carnis: vt spiritus saluus fiat, & correpti discant non blasphemare , 5.to. 372.b.c. & leuabit signum in nationibus procul: & sibilabit ad eum de finibus terræ : & ecce festinus velociter veniet , Esaiæ 5. de Romanis intelligit : quòd sibilo domini prouocati venturi essent ad destruendam Hierusalem : non autem de Chaldæis,vt Hebræi putant:nec etiam(vt alij existimãt) loquitur de gentilibus,quòd conuertendi essent ad Christũ,4.to.48.f. & erit in die illa,sibilabit dominus muscæ, quæ est in extremo fluminum Ægypti: & api: quæ est in terra Assur : Et venient, & requiescent omnes in torrentibus vallium, &c. Esaiæ 7.

notat Ægyptios, & Assyrios, quòd vocaturus sit dominus sibilo suo, & mandato, vt veniant contra Iudæam,& Hierusalem,4.to.63.c. ponam ciuitatem hanc in stuporem, & in sibilũ. Omnis qui præterierit per eam,obstupescet,& sibilabit super vniuersa plaga eius, Hierem. 19. ponam eos in stuporem , & in sibilum , & solitudines sempiternas, Hierem. 25. sibilus autem & miraculi, & stuporis indicium est,4.tom.625.c. omnes transeuntes per viam,sibilauerunt, & mouerũt caput suum super filiam Hierusalem, Thren.2. gaudium exprimit inimicorum, quo lætati sunt de casu Israëlitarum:qui plaudentes manibus,ore sibilantes,capútque mouentes , in manus inimicorum de summa fœlicitate eos decidisse: cum irrisione insultabant, 4.to.245.c. Negotiatores gentium sibilauerũt super te.Ad nihilũ deducta es: & non eris vltra vsque in sæculum,Ezech.27. cordis mœrorem fletu,& lacrymis indicabunt: stuporísque magnitudinem, admiratione,& sibilo testabuntur:quomodo nihili facta sit,& perierit,4.to. 926.d. omnis qui transit per eam,sibilabit,& mouebit manũ suã, Soph.2.

cùm transierint per eam angeli , & non manserint in ea,vt prius facere consueuerant, cum sibilo attollent manus:& quasi plangentes in morem lugentium concrepabunt : Si autem intelligamus de diabolo, & angelis eius, dicemus, per animam, de qua Christus recesserit , & quæ prius templum dei fuerat,transire serpentem, & sibilare in ea, & venena suæ malitiæ euomere,5.to.477.b. sibilabo eis, & congregabo illos:quia redemi eos, Zach.10.

signum congregationis suæ, vel sub Macedonibus,vel in consummatione mundi, vt prius diximus, Meum,inquit, habebunt sibilum : vt ex sibilo meo illos congregem, & me doceam esse pastorẽ, 5.to.580.f. secundum ἀναγωγὴν, significat dominus, & sibilat his qui peccatis fuerant antè captiui, & loquitur ad eos, Venite ad me omnes, qui laboratis, & onerati estis,& ego reficiam vos. Tollite iugum meum super vos,& discite à me, quia mãsuetus sum,& humilis corde: & inuenietis requiem animabus vestris . Iugum enim meum suaue est, & onus meum leue. Quid hac significatione , sibilóq; clementius,quo dispersus populus congregatur? 5. tom.ibid.

Sicena quid, 7. tom.176.f.

Sicera statum euertit mentis,4.tom.1063.b.

ficera interpretatur, ebrietas,6.tom. 342.f. per

ficeram & vinum consolatio diuina intelligitur, 8. tom. 270. d. ficera quid tropologicè, 4.to.222.f.

Sichem, vna ex fugitiuorum ciuitatibus,4.tom. 1093.c. Sichem interpretatur, ὦμοι, id est, humeri:quæ hodie Neapolis appellatur,5.tom.121.b.

Sicima interpretatur,humeri:humeri autẽ interpretantur, opera,7.to.323.c.

Siclus quanti valeat, 4.to.666.f.750. e.& 5.tom. 350.d.

Sidera errantia, quibus caligo tenebrarum in æternum reseruatur,4.tom.959.c.

Sidon,ciuitas in littore Phœnices,4.tom. 627.b. & 934.f.

Sidon est in terra Chanaan, 4.to. 192.d. Et Sidon צידון venatrix,siue venatio,4.tom.190.d. & 6. to.169.b. psalmo cxxiij. vbi legimus.Anima nostra quasi passer erepta est de laqueo venãtium:pro venantium,Sidoniorum est in Hebræo,4.to.915.a.

Nisi ad verbi ipsius significationem alludat Hieronymus, aut codex Hebraicus mutatus , aut ipse memoria lapsus est . Quippe cum eo in psalmo, יוקשים Iokesim legatur,non צידונים Sidonim.Imo hæc vox צידונים nusquam apud Hebræos in sacris litteris pro venatoribus inuenitur: quamuis à צדה, quod venari significat,deiciendat . Toties autem id Hieronymus,ac tam constanter asseuerat , vt ego mutatum Hebraicum codicem magis credam : sicut mutatus etiam est psalmo quarto:eo versiculo. Filij hominũ vsque quo graui corde.Duplex enim ibi mutatio facta est : Pro אדם supposita est vox איש: & pro לב לכבה factũ est לכלמה. Hebraicæ linguæ periti hoc norunt:verum autem id esse, cõstat non solum ex ipso Hieronymo in commentariis super decimum sextum Matthæi caput:verum etiã ex ipsis Lxx.eo in psalmo . Qui cũ interpretati sint υἱοὶ ἀνθρώπων, non autem ἄνδρες, constat eos legisse בני איש non בני אדם . Quippe cum moris eorum sit,si quis sedulò omnia eorum perpendat loca,pro אדם, ἀνθρωπος, & pro איש ἀνὴρ , interpretari: Similiter autem quod legerint , ככבודי לב לכבה graui corde. Vt quid:non autem ככבודי לכלמה . Gloria mea ad ignominiã, vt Hebræi & Nouatores hodie legunt, apparet ex eorum versione, dum dixerũt υἱοὶ ἀνθρώπων, ἕως πότε βαρυκάρδιοι . Filij hominum vsquequo graui corde.Tanta est autem in Hebræo litterarũ, apicúmque similitudo, vt quã Hebraicè peritus sit, mutationis causam facilè agnoscat. Sensus autem ipse veræ lectionis est iudex. Idem accidit Hieremiæ 23. vbi pro אחם חמשא , Vos estis onus: subtituta est adulterina , ac nullius sensus lectio, את־מה־משא,Vt quid onus? Quam falsam lectionẽ omnes postea ætate nostra secuti sunt : Genuinam autem retinent antiqui Bibliorum codices manuscripti fermè omnes,& ex impressis,ij,qui anno domini M. CCCC. LXXV. Venetiis per Franciscum de Hailbrum, & Nicolaum de Frãkfordia, typis excusi sunt: Vt Lxx. Aquilam, Symmachum, & Theodotionem , ipsúmque Hieronymum omittã. Qui omnes interpretati sunt ὑμεῖς ἐστε, Vos estis: vel ἄρμα id est,onus,vt Aquila,& Hieronymus: vel λῆμμα,assumptio:vt cæteri . Quot autem aliis in locis Hebraici Bibliorum codices mutati sint , longum esset hic recensere: propriúmque hæc res σύνταγμα sibi depositum est . Nósque, si Deus annuerit , proprio deinde opere demonstraturi hoc sumus . Ex quo,. quanti facienda sit vulgata Latina editio : & quam toto aberrent cælo Nouatores , qui Hebraicos codices impollutos,& incontaminatos vbique esse existimant : illíque veluti sinceris , genuinísque ad conuellendam,redarguendámque vulgatam ecclesiæ editionem Iudæorum more vtũtur, omnes cognoscent. Sidon mysticè Ioel 3. ponitur pro eo, qui populum dei persequitur , venatúrque. Quam significationem nomẽ Sidonis indicat:cum Sidon venatrix interpretetur,5.tom.in cap.3.Ioelis.

Signaculum,& resignaculum, 4.to. 928.d. Tu (inquit)signaculum similitudinis:iuxta illud, quod propriè de Saluatore dicit Ioannes Euãgelista,Hũc enim Deus signauit pater.Et de hominibus,Signauit,quoniam Deus verax est.Et in psalmis, Signatum est super nos lumen vultus tui domine, ibidem. Dicitur & ad principem Tyri, Tu es signaculum similitudinis dei . Signaculum autem dei est:vt quomodo primus homo conditus est ad imaginem & similitudinem dei : sic in secũda regeneratione, quicumque spiritum sanctum fuerit consecutus,signetur ab eo , & figuram conditoris accipiat,6.tom.369,a.b. Nolite contristare spiritum sanctum dei : in quo signati estis in die redẽptionis,Ephes.4. Signati sumus spiritu dei sancto:vt & spiritus noster,& anima imprimantur signaculo dei:& illam recipiamus imaginem & similitudinem,ad quam in exordio conditi sumus. Hoc signaculum sancti spiritus, iuxta eloquiũ saluatoris,deo imprimente signatur.Hunc enim, ait, signauit pater deus. Signatur ergo à patre & spiritu sancto,omnis qui ex eo quod credidit deo, signauit,quia verus est Deus. Qui iccirco signatur: vt seruet signaculum,& ostendat illud in die redẽptionis,purum atque sincerum , & nulla ex parte mutilatum: & ob id numerari cum his valeat , qui redempti sunt,6.tom.410.d. Et ponam te quasi signaculum:quia elegi te,dicit dominus exercituũ, Agg.2. Cùm hoc fuerit impletum,ponet illum (scilicet Christum)in manu sua.Hunc enim signauit deus pater:Et hic est imago dei inuisibilis , & forma substantiæ eius:vt quicumque crediderit in deum , hoc quasi anulo consignetur , 5. tom. 520.d.

Signum Christi dum venerit , erit crux, 6. tom. 118.c. Signum crucis vexillum nostrum est,7.to. 271.b. signum crucis in omnes leuabitur nationes,4.tom.62.f. signorum Christi maximum,6. tom.97.c. signum filij hominis videbitur in cælo,4.tom.92.d. signa à domino facta totus non caperet mundus,si per singula scriberentur, 6. to. 99.a. signa non fidelibus,sed infidelibus dantur, 9.tom.83.a. signa magna dabunt pseudochristi, & pseudoprophetæ,6.to.117.b.

Signum,Christus de quo Esaiæ 66.scribitur: Et ponam in eis signum, hoc est id quod in Ezechielis principio sub thau litteræ Hebraicæ interpretatione mõstratur. Quo signo qui fuerit impressus, manus percutientis effugiet.Hoc & postea domorum in Aegypto signabantur:quando pereũte Aegypto,solus Israel mansit illæsus . De hoc signo, quod Achaz rex Iuda nolebat accipere,Esaias propheta testatur : Propterea dabit dominus vobis signum.Ecce virgo in vtero concipiet & pariet.Vnde & propheta quod promissum fuerat , deprecatur.Fac mecum signum in bonum.Et in alio loco: Dedisti metuentibus te significationem,vt fugeret à facie arcus.Hoc nobis ad patrem ascendens dominus dereliquit,siue in nostris frontibus posuit, vt liberè diceremus: Signatum est super nos lumẽ vultus tui domine,4.tom.495.a. Et erit dominus nominatus in signum æternum,Esaiæ 55. Sequitur:Et erit dominus in nomen,& in signũ sempiternum,quod non deficiet. His qui de malo cõmutati fuerint in bonum,erit dominus in nomen, & in signum æternum: Vt ex ipsius appellẽtur nomine Christiani, & crucis eius inurantur cauterio. De quo signo Symeon tenens vlnis paruulum, loquebatur, Hic erit in ruinam,& in resurrectionem multorum, & in signum cui cõtradicetur. De quo & supra dictum est,Dabit vobis dominus signum. Et sanctus cantat in psalmo, Fac mecum domine signum in bonum.Et ipse,qui signum est, Cùm videritis(ait)signum filij hominis: quod nõ deficiet, nec vllo fine mutabitur: sed de præsenti conuersatione transiet in futurum,4.tom.396.f.397.a.

signum ponitur etiam pro cruce : Et hoc sensu intelliguntur ea Esaiæ 5.verba , Et leuabit signum in nationibus procul,4.tom.50.d. In die illa radix Iesse,qui stat in signum populorum: ipsum gẽtes deprecabuntur,Esaiæ 11.Erit radix Iesse , & qui de eius stirpe consendet,in signum omnium populorum . Vt videant populi signum filij hominis in cælo:Qui habet cornua in manibus suis,in quibus absconditur fortitudo eius:vt exaltatus omnia trahat ad se,4.tom.91.c. Et leuabit signum in nationes,& congregabit profugos Israel, Esaiæ 11. Iccirco nunc dicit,quod postquam surrexerit radix Iesse,vt regnet in gentibus: & vexillum crucis ob salutem totius orbis fuerit eleuatum : hinc etiam Idumea,& Moab,& filij Ammon:omnis scilicet Arabiæ latitudo, dent apostolis manus : & in locis idololatriæ Christi ecclesiæ suscitentur, 4. to.93.b.

Leuate signum in Sion, Hierem.4. Hoc est:Leuate crucis signum in specula,id est, in sublimitate ecclesiæ,4.to.522.c.f. signum ponitur etiam pro vexillo:leuare signum est vexillum ad bella protẽdere.Et hunc sensum habent Esaię 13.illa verba:In montem caliginosum eleuate signum, 4. tom. in cap.13.Esaiæ. signum ponitur etiam pro mandato,ac iussione: quo sensu Esaiæ 18. exponuntur illa verba:Cùm eleuatum fuerit signũ in montibus, videbitis, & clangorem tubæ audietis,4.tom.115.c. Vel pro signo hæreticorum verba illa intelliguntur.Omnes enim qui habitant & morantur in orbe terrarum,ad hæreticorum signum , quod quasi in montibus eleuatum est, erigunt oculos suos , & clangorem tubæ, id est,doctrinæ eorum , audiunt, 4.tom.168.f. signum veluti ad sagittam poni,est ictibus hostium appeti ac sauciari,secundum illud Threnorum 3. Tetendit arcum suum : posuit me quasi signum ad sagittam,4.tom.699.c. Pete tibi signum à domino deo tuo in profundum inferni, siue in excelsum supra, Esaiæ 7. signum de terra accepit Moyses , quando terrena miracula perpetrauit . Signum de profundo terræ accepit Saul, quando Samuelem visus est suscitasse. Ionas quoque de faucibus mortis liberatus,signum dedit, & accepit inferni.Signum verò de cælo Ezechias accepit: quando sol decem regressus est lineis.Et Iosue filius Naue,cùm solem & lunam precibus suis stare fecit,4.tom.60.d.e. Volumus à te signum videre de cælo:vel in morem Eliæ ignem de sublimi venire cupiebant: vel in similitudinem Samuelis tempore æstiuo cótra naturam loci mugire tonitrua, coruscare fulgura,imbres ruere:Quasi non possint & illa calumniari,& dicere ex occultis & variis aëris passionibus accidisse, 6. tom. 49.c.

signum prostitutionis, est cùm signum in excelso ponitur: vt volentibus fornicari , fornicationis locus procul appareat,& non necesse sit quæri.De quo ita scribit Ezech.16.Ad omne caput viæ ædificasti signum prostitutionis tuæ, 4.tom.816.d.e.

signa multa à Christo facta sunt, similiter & ab apostolis: quæ tamen scripta non sunt, 6.to.99.a.

Vide suprà Miraculum.

Silas ab apostolis,apostolus est nominatus,6.to. 281.c. Silas,id est,missus,6.to.271.a.

Silentium indictum emendat linguam maledicam, 9. tom. 540.d. silentiũ,iustitiæ custos,7.to. 107.b.

Silices præruptæ quid indicent,8.to.147.c.

Silo,locus vbi tabernaculum priùs fuit , 4. tom. 541.b.

Extructo tẽplo cessauit religio Silo:nec postea ibi sunt celebrata sacrificia , ibidem. propterea dictum est à Hieremia, Dabo domum istam sicut Silo : Hoc est , sicut extructo templo religio Silo cessauit:ita extructa ecclesia , & spiritualibus in ea victimis immolatis , cessauerunt legis ceremoniæ. ibidem.

Siloe, siue Siloa fons vallem filiorum Ennon,vbi Baal delubrum erat,irrigat,4.tom.511.c. amænus,nemorosúsque locus est , hodieque hortorum præbet delicias, 4. tom.543.c. Vno fonte Siloe, eóque non perpetuo,Hierusalem ciuitas vtitur: & vsque in præsentem diem sterilitas pluuiarum , nõ solum frugum,sed & bibendi inopiã facit,4. tom. 571.c. Vallis filij Ennon,per quam excurrit Siloe fons, est iuxta portam Hierusalem , quæ Hebraicè טיסרח Charsith, hoc est fictilis appellatur. 4. tom. 596.f. Ad radicem scilicet montis Moria : vallis ipsa,per quam Siloë excurrit,irrigua , & nemorosa est,plenáque deliciis : lucúsque in ea idolo Baal consecratus erat, 6.tom.36.f.& 37.a. In portarum exitibus, quæ ad Siloam ducunt , rubra saxa monstrantur:quæ simpliciores fratres sanguine Zachariæ infecta putant,6.tom.in cap. 23.Matth. Notat mysticè fons Siloë,Christi aquas,quæ saliunt in vitam æternam : Et hoc modo exponuntur Esaiæ, 8. verba illa.Pro eo quod abiecit populus iste aquas Siloë,quæ vadunt cum silentio,4.tom.67.c. Portam fõntis ædificauit Sellum filius Choloza, princeps pagi Maspha : ipse ædificauit eam, & texit, & statuit valuas eius,& seras, & vectes, & muros piscinæ Siloë in hortum regis,& vsque ad gradus,qui descendunt de ciuitate,Nehem. 3. De turre Siloë, quæ cadens decem & octo homines simul oppressit, Lucas Euangelista meminit : De natatoria autẽ Siloë, ad quam sanandum cæcum à natiuitate hominem Christus miserit,Ioannes Euangelista testatum reliquit.

Siloë aquæ turbidæ,& cœnosę,4.t.937.b. Siloë aqua vadit cum silentio, 5.tom. 66.f.

Siloa fluit ex radicibus montis Moria, 6.t. 37.a. interpretatur,missus,4. tom. 67. c. Siloæ fontis descriptio , ac tropologia,4.tom. 67.b in Siloa turris corruit,quid significat, 5.tom. 371.b Siloæ turris decem & octo interfecit homines, 4. tom. 22.d

Simeo post D.Iacobum Hierosolymitanorũ episcopus,pro Christo crucifixus.6.tom.282.d.

Simila quid,& ex quo fit,4.tom.821.b.

Similitudo aliud , & aliud æqualitas, 4. tom. 928. d. similitudo interdum recipit veritatem. 8.tom.589.a

Simon interpretatur tristitiam ponens, 6. tom. 158.f. interpretatur,obediens,vel mundus, in cuius domo est ecclesia,6.tom. 127.a.

Simon Cyrenæus,qui tulit crucem Christi,vnde oriundus,9.tom.503.d Simon,qui portat crucem in angaria,ipse est,qui pro laude laborat humana, 6.tom.194.f.

Simon, cognomento Petrus , ad distinctionem alterius Simonis,6.tom.33.a.

Simon leprosus cur ita cognominatus, 6. tom. 127.a. mundum infidelem primò , & postea fidelem significat,6.tom.187.b.

Simon Zelotes,& Simõ Chananæus,idem, 5.to. 387.a.b. Simon interpretatur obediens, 6. tom. 127.a

In Hieronymi catalogo ex Sophronio ita de Simone legitur. Simon Chananæus, cognomento Iudas,frater Iacobi Episcopi , qui & successit illi in Episcopatum,post obitum Iacobi cognomento iusti. Vixit annos viginti supra centum : Crucifixus autem, sub Traiano præfecto , mota persecutione graui,dormiuit.Quibus verbis Simeonem Chananæum , eundem facit cum Simone , cognomento Iuda,Episcopo Hierosolymitano. Cuius sententiæ est etiam Isidorus Hispalensis Episcopus . Dorothæus autem Martyr Tyri episcopus in Synopsi, Simonem Chananæum a Simone Iuda,Hierosolymitano episcopo , diuersum facit : ita de vtroque scribens. Simon Zelotes peragrata Mauritania , & Aphrorum regione,Christum prædicauit:Tandem Bretaniæ crucifixus,occisus , ac sepultus est . Rursus. Simon Iudas cognominatus , qui & post Iacobum Hierosolymorum Episcopus factus est (arbitror eum Iacobum Alphæi)sub Traiano rege cruci alligatus, occisus est in Ostracina ciuitate Aegypti Cæsariæ,cùm annos vixisset.120.Ita enim legendũ est,non.102. Egesippus, Eusebius , & Nicephorus, Simonem Episcopum Hierosolymitanum post Iacobum iustum , & consobrinum domini faciunt: quam sententiam refert , ac sequitur Haymo Episcopus Halberstattensis libro tertio de rerum Christianarum memoria. Difficilis quæstio, & quæ solui absque veritatis periculo , & veterum patrum præiudicio nequeat : Ita enim diuersæ proferuntur historiæ , vt quocunque te verteris, alterius sententiæ testis occurrat : Confutatis nihilominus , quæ minus probabilia sunt , veritas eluceſcet. Falsum in primis est,Iacobum Alphęi,& Simonem Iudam, quod Dorotheus voluit , eundem esse : dilucidè enim Iacobum Alphæi , & Iacobum cognomento iustum, eundem fuisse Apostolum , Hieronymus in libro contra Heluidium , Pauli etiam apostoli testimonio probat:Si idem igitur est sequitur, cum Simone Iuda non esse eũdem. Cum(ipso etiã Dorotheo teste)Iacobo iusto, Simon Iudas in episcopatu Hierosolymarum successerit.Falsum etiam est quod Haymo ex Egesippo refert, filium Ioseph Simonem Iudam fuisse quãdo,præter quod Ioseph nullum filium habuit,Egesippus hoc ipsum nequaquam prodit : imo prorsus contrarium : Neque hac ratione consobrinus domini fuit, quod ex Ioseph progenitus sit : sed quia fuit filius Mariæ Cleopæ, Mariæ virginis sororis : vt ex ipso Egesippo in hunc modum Eusebius libro tertio historiæ ecclesiasticæ, capite xxxij. refert. Post Neronem, Domitianúmque , sub hoc (cuius nunc tempora memorauimus) per singulas ciuitates ex insolentia populi , persecutionem in nostros accepimus motam. Quo in tempore etiam Simeon Cleopæ filius, quem secundum Hierosolymis ordinatum Episcopum supra edocuimus, per martyrium carnis vinculis resolutus est. Horum adstipulator ille ipse est Egesippus,quem in pluribus iam produximus testem. Is ergo refert,quod à quibusdam hæreticis accusatus sit supradictus vir,tanquam Christianus,& multis suppliciis afflictus fuerit per multos dies:ita vt etiam iudex ipse cum amicis suis, de eius patientia miraretur : & ad vltimum iuberet, simili eum, quam dominus pertulit, passione vitã finire. Sed & ipsa verba , quibus hæc protestatur audire gratius puto. Ait ergo cùm de hæreticis di-

ceret. Ex his igitur ipsis accusatoribus quidam Simeonem Cleopæ filium, tanquam qui esset ex genere Dauid, & Christian⁹: Et ita martyr effectus est, cùm esset annorum centum viginti, sub Traiano Cæsare, apud Atticum consularem. Addidit autem etiam hoc, quod accusatores eius, cùm in illis temporibus perquireretur, si qui ex genere Dauid, & ex regia tribu descenderent, comprehensi sint inter ipsos. Quod autem Simeō vnus fuerit ex ipsis auditoribus domini, vel longæuitas eius indicio est, vel euangeliorum fides, vbi etiam mater eius Maria, Cleopæ vxor refertur: sed & alios quosdā idem scriptor refert, præter eos, de quibus suprà diximus, nepotes Iudæ, vnius ex fratribus domini, per idem tempus superstites inuentos, & Domitiani temporibus martyres factos, hoc modo scribens: Veniunt igitur hi, & præsunt omni ecclesiæ, tanquam martyres & propinqui domini: & reddita pace ecclesiæ, permanserunt vsque ad tēpora Traiani Cæsaris, vsquequo consobrinus domini Simeon, de quo supra diximus filius Cleopæ calumniam pateretur ab hæreticis Christianis, Consulari delatus. Cúmque multo tempore suppliciis fuisset affectus, martyrio consummatus est, omnibus qui aderant, & ipso iudice, mirantibus, vt cētum viginti annorum senex crucis supplicium pertulisset. Quod autem Traiani tempore Hierosolymitanā ecclesiam rexerit Simeon, idem Eusebius cap. 22. eiusdem libri, testatum reliquit. Quomodo autem in Hierosolymitanum episcopum sit ab apostolis electus, ita cap. 11. libri eiusdem refert. Post martyrium Iacobi, & continuò consecutum ciuitatis excidium, traditur apostolos, cæterósque domini discipulos, qui ad illud tempus reliqui erant, in vnū è locis omnibus cōuenisse, simul cum his, qui propinqui, secundum carnem, domini dicebātur (Plurimi nanque & ex his per illud tempus supererāt) & habuisse in commune consilium, quem oporteret dignum successione Iacobi iudicari: omnésque vno consilio, atque vno consensu Simonem Cleopæ filium decreuisse (cuius mentio in euangeliis facta est) vt episcopatus sedem susciperet Consobrinus is secundum carnem saluatoris fuisse dicebatur: quia Cleopam fratrem fuisse Ioseph, Egesippus contestatus est. Hactenus de Simone Eusebius. Superest famosa illa quæstio, ac omnium ecclesiarum disputationibus ventilata: An vnus tantùm, idémque prorsus fuerit Simon, Chananæus scilicet, Iudásque cognominatus: an duo potius Simones fuerint: Vnus Chananæus, idem qui & apostoluus: alter Iudas vocatus, Hierosolymorum episcopus non apostolus. Vnum tātùm fuisse Sophronius, Isidorúsque confirmant: Antoninus diuersos omnes asserit: Diuersos Dorotheus etiam facit: quamuis pro Iacobo Alphæi, Simonem Iudā (quod falsum esse diximus) accipiat. Abdias Babyloniæ episcopus Hebraicè Simonis Chananæi, & Thaddæi martyrium describit: Quod ab Aphricano in Græcam (vt ego reor) non in Latinam, vt Antoninus refert. (Quippe cùm Græcè, non Latinè eruditus Aphricanus fuerit) conuersum fuit. Quæ historia, si vera est, verum etiam erit, duos fuisse Simones: Quando in vrbe Chaldææ Sanir pascum, sepulchróq; vnà cum Thaddæo Babyloniæ Simonem Chananæum mandatum, in ea prodatur: Cū tamen Simonem Iudam, episcopum Hierosolymitanum, vel Hierosolymis (vt ex Egesippo refert Eusebius) vel in Ostracina ciuitate Aegypti (vt Dorotheo magis placet) martyrium fecisse, compertissimum sit. Quid certi hac in re statui deberet, incertum, nisi ecclesiæ cui semper parendum est, auctoritas intercederet. Ipsa enim de duobus ex vetustissima institutione diem festum agit 18. videlicet die Februarij de Simone filio Cleopæ, Hierosolymitano episcopo: Octobris verò 28. de Simone Chananæo, siue Zelote, apostolo Simon Iudæorum pontifex, 4. to. 1149. b.

Simon Samaritanus se magnam dicebat & prædicabat esse dei virtutem, 6. tom. 115. a.

Simon Magus in aqua baptizatus, sed nequaquā baptizatus in salutem, 4. tom. 814. e. probatus est ad aquam contradictionis, quia in hypocrisi accepit baptismum, 7. tom. 239. b. lauacrum acceperat aquæ, sed quia sanctum spiritum non habebat, indutus non erat Christum, 6. to. 307. c. D. Petro resistebat, 4. to. 389. a. consendere cælum volens interiit, 7. to. 36. f. hæreticorum primus, 6. to. 159. a. b.

Simon Samaritanus, quem in Actibus apostolorum legimus, qui se magnam dicebat esse dei virtutem: hæc quoque inter cætera in suis voluminibus scripta dimittens. Ego sum sermo dei, ego speciosus, ego paracletus, ego omnipotens, ego omnia dei, 6. to. 115. a. Simoniaci episcopi, presbyteri, & diaconi qui vendunt gratiam spiritus sancti: contra illud quod præceptum est: Gratis accepistis, gratis date: & omnia faciunt vt subiectos populos deuorent, eiiciuntur à Christo, sicut eiecti sunt illi qui columbas in templo vendebant, 6. to. 96. f. 97. a. Sacerdotes quoque non docebāt populum, nisi accepto pretio: & cùm dicatur ad sanctos: Gratis accepistis, gratis date: illi dei respōsum accepta pecunia proferentes, gratiam domini auara mercede vendebant. Et post hæc mala nō intelligentes peccatum suum, quasi sceleribus redimerent charitatem dei, iudices, ac sacerdotes, & prophetas dei esse se memorabant: & secundum impœnitens cor suum dicebant: Dominus in medio nostrūm est, & non venient super nos mala, 5. to. 344. e. Principes eius in muneribus iudicabant: & sacerdotes eius in mercede dicebant, & prophetæ eius in pecunia diuinabant: & super dominum requiescebant, dicentes: Nunquid non dominus in medio nostrūm? Non veniēt super nos mala. Propter hoc causa vestri Sion vt ager arabitur, & Hierusalem quasi aceruus lapidum erit, & mons templi in excelsa syluarum, Micheæ 3. Sed & prophetæ Hierusalem in pecunia diuinabant: nunquam enim diuinatio in scripturis in bonam partem accipitur: Non est, ait, augurium in Iacob, neque diuinatio in Israel. Videbantur quidem sibi esse prophetæ: sed quia pecuniam accipiebant, prophetia ipsorum facta est diuinatio. Petrus apostolus, Argentum, inquit, & aurum non habeo. Poterat vtique Simoni Mago vendere, quod petebat, imò poterat simulare vendentem. Spiritus enim: sanctus nec venundari, nec emi potest. Sed oblatā pecuniam cum offerente damnauit. Nunc videas prophetas Hierusalem non habere in ore prophetiam, & in domino requiescere, & dicere: Non venient super nos mala: quorum causa speculatoriū dei hostili aratro diuiditur: & locus quondam pacis, ruinis plenus fit: & templum domini in vepres, spinásque conuertitur, & est habitaculum bestiarū. Nec quemquam moueat illud, quod in primo Regum libro legimus: Saul volentem ire ad Samuelem, dixisse puero suo: ad eum se ire non posse, quia pretium, quod offerret pro vaticinio non haberet, & puerum respondisse: Ecce inuenta est in manu mea quarta pars sicli pecunię: & dabo viro dei, & annunciabit nobis viam nostram. Nō enim scriptum est, quod Samuel acceperit, aut quod illi obtulerint: quin potius à propheta pascuntur, & inuitantur ad prandium. Sed fac eum accepisse: stipes magis æstimādæ sunt tabernaculi, quam munera prophetiæ. Siclus enim viginti obolos habet: & quarta pars sicli, quinque sunt oboli. Et nostri igitur sacerdotes, si volunt vendere prophetiam, & columbas in cathedris suis proponere, quas dominus flagello subuertit: qui vtinam non pretia villarum, sed quinque obolos acciperent. Hoc ipsum sonat & in tertio Regnorū libro, quod vxor Hieroboam infirmante filio pergit ad Achiam hominem dei, & defert ei panes, & vuas passas, & vasculum mellis. Dicitur enim quid secum illa portauerit: & tamē propheta non dicitur accepisse. Quippe cùm & corripuerit eam, & vēturum luctum prædixerit: licet potuerint hi, qui ad ariolos ire consueuerant (quia multi diuini, & arioli erant in Israel) ma'a consuetudine æstimasse id ipsum etiam de prophetis: & voluisse sanctis viris offerre, quod diuinis offerre consueuerant: & tantūmodo scripturam narrasse quid illi voluerint: nec tamen intulisse quod ipsi aut offerre ausi fuerint, aut prophetę acceperint. Apostolus Paulus: Qui altari, inquit, seruiunt, de altari participant, & viuunt. Permittitur tibi ô sacerdos vt viuas de altari, non vt luxuries. Boui trituranti os non clauditur. Scimus ista, & tamen licentia hac Apostolus non abutitur: & habens victum vestimētúmque, contentus est: nocte & die laborat manibus suis, ne cui grauis sit. Et iurat in epistolis, se sanctè & sine auaritia in Christi euangelio conuersatum: & non solum de se, sed de discipulis quoque suis hoc ipsum asserit: quod nullum miserit, qui ab ecclesiis aut posceret aliquid, aut vellet accipere. Si autem gratulatur in quibusdam epistolis, & mittentium munera beneuolentiam dei appellat: non tam sibi congregat quàm pauperibus sanctorum, qui erant in Hierusalem. Sancti autem pauperes hi erant in Hierusalem, qui primum in Christo crediderāt de Iudęis: & proiecti à parentibus & cognatis atque affinibus suis, tam possessiones, quàm vniuersam suppellectilem sacerdotibus templi ac populo vastante perdiderant. Si tales pauperes sunt, accipiant. Si autem sub occasione pauperum paucæ ditantur domus, & in vitro ac vase fictili aurum comedimus: aut cum thesauris mutemus & vestes: aut pauper habitus non quærat diuitias senatorum. Quid prodest circa collum ad abstergendos sudores linteolum non habere? Quid iuuat esse μονόχιτωνας, & præferre habitu paupertatem, cum marsupium nostrum vniuersa pauperū turba suspiret? propter hoc causa nostri, qui tales sumus, qui Sion ædificamus in sanguine, & Hierusalē in iniquitate: qui iudicamus in muneribus: qui mercedibus respondemus: qui in pecunia diuinamus: & super hoc fictam nobis sanctimoniam vendicantes, dicimus, non venient super nos mala. Audiamus sententiam domini quæ sequatur: Sion & Hierusalem, & mōs templi speculatorium, & visio pacis, & templum Christi in consummatione & in fine: quando refrixerit charitas & rara fides fuerit, quasi ager arabitur, & redigetur in tumulos: & erit in excelso syluarum, siue in custodiam pomorum: vt vbi amplæ quondam domus erant, & absque numero acerui frugum, ibi vix parua sit casula seruans speciem ciborum, refectionem animæ non habentium, 5. to. 344. e

Sina סיני Mons Arabiæ, confinis, siue conterminus ei quæ nunc est Hierusalem, 6. tom. 322. f

Simplicitas & rectitudo abinuicem nō separantur, 8. to. 175. a. Simplicitas absque prudentia, est stultitiæ vicina, 4. to. 429. c. simplicitatem hæretici imperitiam arbitrantur esse, 4. to. 77. b.

Simulacrum vnde dicitur, 8 to. 608. d. simulacra domus Israël, quæ sint: 4. tom. 851. a. simulacra gentium facta sunt bestiis, & iumentis, 4. tom. 329. b simulacra hæreticorum, 4. tom. 319. b.

Simulatio tempore & loco honesta, & necessaria, exempla huius rei, 6. to. 286. c. 288. d.

Simulatores dominus interficit in die furoris sui, 4. tom. 696. f

Sin, desertum iuxta Edom, 4. to. 1092. d.

Sina, mons est in Arabia, qui iunctus est ei, quæ nunc Hierusalem, 280. e. f. Sina interpretatur, tentatio, 6. tom. 322. f. & 7. to. 193. c. Sina est Agar, quæ seruit cum filiis suis, 5. to. 214. f.

Vox græca συσοιχῶ, naturæ cognationem, mysteríque potius similitudinē & affinitatem, quàm locorum coniunctionem significat: Alioqui longo interstitio mōs Sinai à Hierusalem distat. συσοιχεῖν enim dicuntur, qui eundem ordinem habere dicuntur. Sic in acie apud veteres συσοιχοῖ ordines sunt à fronte ad tergum recta protensi: & σύσοιχα idem quod ὁμόσοιχα, hoc est eodem in versu locata. Duo enim testamenta, vnum in Sina Arabiæ latum: alterum in Hierusalem Iudææ promulgatum, magnam mysterij affinitatem, & similitudinem habēt: quamuis vnum in seruitutem, alterum in libertatē hominem genuerit. Sinai סיני tentationē sonat: ערב Arabia occasum: Quibus significabatur vetus testamentum non fore perpetuum, 6. tom. 322. f. Mons Sinai ab austro Hierusalem adiacet, in cap. 49. Esaiæ. Pharan mons Sinai monti vicinus est: à quo sanctum venturum ideo Habacuc dixit: quia ea in ora lex Moysi data fuit, 5. tom. 444. f.

Sinapis granum non modicam fidei portionem, sed totam fidem significat, Apostolo id attestante, 4. to. 1035. b. c. Nam & si modicum sit, in magnam succrescit arborem: ita vt volatilia cæli in ramis eius habitent, ibidem. Euangelium eiúsque prædicationem granum sinapis notat: quæ quidem initio vilis, & humilis est, & omnium disciplinarum minima apparet: lata autem in magnam excrescit arborem: cunctásque alias scientias vincit: ita vt in ramis eius, quę dogmatum varietates sunt, volucres requiescant, idest, vel angeli, vel animæ, 6. tom. 55. b.

Spineta Aristotelis, & Chrysippi, 413. a. b.

Singularia pro plurali numero abusiuè frequenter in scripturis leguntur, 6. tom. 200. d.

Sinistra scire non debet, quid faciat dextra, 6. to. 17. a Sinistra dei, sunt virtutes angelorum, quibus ad puniendum traditur, 4. tom. 138. c. sinistram non habet iustus, 6. tom. 166. d. Sinister fuit spiritus, qui egressus est, & stetit coram domino, & ait, Ego decipiam Achab, & egrediar, & ero spiritus mendax in ore omnium prophetarum eius. De sinistris quoque partibus erat spiritus, qui suffocabat Dauid, 5. to. 195. e. f. Cor sapientis in dextera eius: & cor stulti in sinistra illius. Ecclesiast. 10. Cum ad iudicandum venerit Saluator, agni stabūt à dextris, hœdi vero à sinistris erunt: Et in prouerbiis scribitur. Dexteras vias nouit dominus: quæ autem peruersæ sunt, à sinistris sunt. Qui ergo sapiens est, semper de futuro sæculo cogitat, quod ducit ad dextram. Qui vero insipiens est, de præsenti, quod positum est in sinistra. Quæ quidem secutus idem philosophus & poëta, ait.

Dextera quæ magni Ditis sub mœnia ducit.
Hac iter Elysium nobis: At læua malorum
Exercet pœnas, & ad impia tartara mittit.

Firmianus quoque noster in præclaro institutionū suarum opere, Y. litteræ meminit: & de dextris, ac sinistris: hoc est de virtutibus, & vitiis plenissimè disputauit. Nec putemus huic sententiolæ illud esse contrarium, in quo dicitur. Ne declines in dexterā, neque in sinistram. Hic enim pars dextera pro bono accipitur. Ibi verò non tam dextera, quàm declinatio dextræ accusatur. Ne plus sapiamus, quam sapere necesse est: quia virtutes in medio sunt: & nimietas omnis in vitio est, 5. tom. 62. c. f. Hæc via: ambulate in ea, neque ad dextram, neque ad sinistram, Esaiæ. 30. Hæc via recta est: ambulate in ea, neque ad dextram, neque ad sinistram: secundum illud, quod alibi legitur: Nec ad dextram, nec ad sinistram declinabimus, via regia gradiemur. In vraque enim parte quidquid supra modum est, in vitio est. Et de dextris partibus dicitur: Ne sis iustus multum. De sinistris autem, quod in hœdorum, & in pereuntium parte ponantur, nulla dubitatio est. 4. tom. 246. b. Dextra autem & sinistra in scripturis sanctis, tunc in bonam partem accipitur: quando eas & iuxta spiritum intelligimus, & iuxta litteram, per arma iustitiæ à dextris & à sinistris: vt humilior intelligentia vitæ teneat institutionem, exemplóque maiorū: & spiritualis, atque sublimis de præsentibus nos transferat ad futura. Hoc est quod & dominus, pharisæis interrogātibus loquebatur. Reddite quæ sunt Cæsaris, Cæsari: & quæ sunt dei, deo. Vt & potestatibus istius sæculi subiiciamur, quæ non iniustè tenent gladium in vindictam eorum, qui malè egerunt, quæ sinistra intelligitur: & deo reddamus, quæ dei sunt. Vt nullum alium timeamus, nisi eum, qui & animæ habet, & corporis potestatem: quod in dextra accipitur. Denique de sapientia dei dicitur (cui nihil pretiosum comparari potest) quod in dextra sua vitæ habeat lōgitudinem, & annos plurimos. In sinistra autem diuitias, & gloriam. Vt diuitiæ illæ accipiātur, quæ in præsenti scientia sunt, & bonis operibus: & gloriam, quam accipit is, per cuius opera deus glorificatur in gentibus. Longitudo autem vitæ, & anni plurimi futuram vitam significent: quæ præsentia negligens, ad futura festinat, 4. to. 382. d. Comedet ad sinistram, & non saturabitur: vnusquisque carnem brachij sui vorabit, Esa. 9. De hæreticis mystice prophetia est: qui cùm semper sinistra inueniant, tamen suis nunquam satiantur erroribus: vorantes carnem brachij sui, & aduersum ecclesiā pari studio dimicantes, 4. tom. 79. a. b.

Sinopis, 5. tom. 112. f.

συντήρησις, 4. tom. 731. a. Sic vocant Græci cōscientiam: hoc est, animæ partem, quę semper vitiis aduersatur, & de perpetratis sceleribus hominem remordet: à conseruando dicta, quòd animæ candorem conseruare studeat.

Sinus κόλπος dupliciter accipitur: est enim vel inferior pars vestimenti à genitalibus vsque ad pedes: Vel sinus maris: verbi gratia Hadriatici, Ionij, vel Propontidis, 5. tom. 129. b. c. Reddam, & retribuā in sinu eorum iniquitates vestras, Esa. 65.

Sinus dei, est sanctuarium eius, 7. to. 213. c. sinus quot modis sumitur in sacris scripturis, 4. to. 472. c.

Sion priùs appellata desertum, 4. to. 259. c. arx est Hierusalē, 5. to. 572. c. f. hæc & Hierusalē vna est vrbs, 4. to. 365. a. & 5. to, 527. a. Sion Iudææ metropolis fuit, 5. to. 341. a. specula, culmēque virtutum cum gaudio, atque lætitia sempiterna, 4. to. 360. c. eo quòd in monte sita sit, arx vocatur, reliqua autem vrbis pars, Hierusalem dicitur, 4. tom. 362. c. mons, in quo ædificata est Hierusalem, 4. tom. 15. c. pars vrbis Hierusalem, interpretatur specula, 4. to. 533. f. 534. d. mons est, in quo Hierusalem condita est, 4. to. 11. a. mons, latera aquilonis, 4. tom. 102. c. quatuor modis in scripturis sanctis intelligi debet, & quibus, 4. tom. 345. a.

cur appellatur filia, 4. to. 9. virgo, 4. to. 277. a.

à domino fundata, 4. tom. 155. c. id est, specula vitæ, 4. to. 82. f. 5. tom. 527. c. & 7. to. 26. c. prophetarum seminariū fuit, in quam extructum templū: & visiones domini multiplicatæ sunt, 4. tom. 126. a.

de Sion dominus rugiet, 5. to. 209. a. & 211. a.

Sion filij protecti à domino suo, deuorabūt aduersarios suos, 5. to. 576. c. hanc deus saluam faciet, 4. tom. 480. f. in sion morabitur dominus, 5. to. 207. a. 208. c. sion dominus zelatus est zelo magno, 5. to. 527. a. in sion regnabit dominus exercituum, 4. tom. 200. f. propter sion non tacebo, 4. to. 450. c. sion est ecclesiæ specula, 5. tom. 211. b. sion omnis populus erit iustus, 4. to. 443. a.

sion filij, sunt ecclesiæ filij, 5. tom. 575. b. ex sio veniet, qui liberet, & auertat impietates à Iacob, 4. to. 434. d. sion nostra plurimas habet portas, quas si aperuerimus, ingreditur ad nos sponsus, & nobiscum dormit, 7. tom. 260. c. sion nostra; nisi plures habuerit virtutes, dei non erit ciuitas, ibid.

sion nostra, in qua est aliquādo Raab meretrix, & Babylon, repentè efficitur virgo, ibidem. sion repleta est iudicio & iustitia, 4. tom. 259. c. sion plena iudicij, & ciuitas fidelis, facta est meretrix, 4. to. 381. a. sion portæ, quid moraliter, 7. t. 257. b.

tropologicè refert ecclesiam, 4. tom. 182. f. quid mystice significet, 8. to. 131. a. sion pro animabus fidelium accipi, 5. tom. 558. e. ecclesiæ typus, 4. to. 356. d. sion, id est, ecclesia, vbi est speculatio & intuitus dei, 4. to. 653. b. sion non est alia, nisi populus dei, 4. tom. 361. b. sion viæ lugent, 4. tom. 680. f. de sion vox lamentationis est audita, 4. tom. 551. b. filiæ sion conspersērunt cinere capita, sua, 4. to. 692. f. filia sion reliquit decorem suum quid significat, 4. to. 681. a. sion in sanguinibus, & Hierusalem in iniquitate, 5. to. 350. a. sion, quasi ager, arabitur, & Hierusalem in aceruum lapidum erit, 4. to. 624. e.

Sirenæ, animalia portentosa, dulci carmine atque mortifero, nauigantes seyllæis canibus lacerādos præcipitabant, 4. tom. 314. f. sirenarum vox lamentabilis, quæ auditores suos ducit ad mortē, 4. to. 144. e. sirenarum mortifera carmina, 4. to. 561. b. & 5. to. 114. a. sirenæ dulci & mortifero carmine protrahunt animas in profundum, 4. tom. 144. f. sirenarum cur in sacris scripturis fit mentio, cùm sit fabula gentilium, 6. tom. 293. b. sirenarum filiæ lugebunt, 5. tom. 331. b. sirenes deum benedicent, 4. tom. 314. f. sirenes mysticè significant hæreticos: quorum dulcia sunt carmina, & suaui voce populos decipientia, nec potest eorum carmina præterire, nisi qui obturauerit aurē suam, & quasi surdus euaserit, 5. tom. 331. b. item notāt homines voluptati ac luxuriæ deditos, 4. tom. 314. f.

sitis animę fidelis in deum, 7. tom. 181. c. interficitur quis siti, cùm potu doctrinæ sacræ, & auditione verbi dei priuatus exarescit, 5. tom. 91. a.

ecce dies veniunt, dicit dominus, & emittam famem in terram: non famem panis, neque sitim aquæ, sed audiendi verbum domini, Amos cap. 8.

Mittit dominus famem in terram super eos, qui terrena sapiunt: & famem non panis, sitimq; non aquæ, sed audiendi verbum domini; quando propter peccata populi doctrina deficit in ecclesiis, 5. to. 278. d. sitis sancta, 7. to. 180. d.

Smilax, siue voluola, herba hederæ similis, quæ vitibus & virgultis circunligando se, nectitur, & in longum serpit, 5. tom. 392. d. peregregiè D. Hieronymus similarem herbam describit: illam scilicet (plura quippe sunt similaria genera) quæ in vineis, sepibúsque, quidquid sibi obuium fuerit, apprehēdendo, ac circunligando se, scandit. Florem autem fert candidum lilio similem, rudimentum (vt scribit Plinius) naturæ lilia facere descentis, campanellas appellant Reatini, quòd campanis sint simules.

sochem, tabernaculum, pastophorion, 4. tom. 272. d. e.

sisara, militiæ princeps, à Debbora cæsus, 7. to. 246. c. sisara interpretatur, equi visio, 7. tom. 246. f.

sixtus senensis compilauit bibliothecam sanctā, 8. tom. 7. c.

smerdes magnus, Persarum rex, Pantapten, Cābysis filiam, duxit vxorem, & à septem magis fuit occisus, 4. to. 1158. c.

Sobna scriba, 4. tom. 130. d. sobna, præpositus templi, 4. to. 272. d. e. sobna anagogicè quid significat, 4. to. 131. a.

societas, amicorúmque contubernium, communéque solatium hoc bonum habet, quòd alterius auxilio subleuetur: & curas domesticas, ipsius quoque noctis requiem meliùs exigat ille, qui fidum amicum habet, quàm qui solis opibus incubat acquisitis, 5. to. in cap. 4. Eccles.

socrates nūquam plus solito nec tristis fuit, nec lætus, 4. tom. 305. c. socratis dictum, Hoc vnum scio, quòd nihil scio, 4. tom. 287. 288. b. c. e. f. socrates Phædonē è lupanari multorū libidini seruientem conuertit, & in Academiam adduxit: ex cuius nomine Platonis extat liber, 5. tom. 85. b.

sodalis nominis etymologia, 9. to. 501. a.

sodoma & Gomorra principes fuerunt in peccato, 5. tom. 157. c. ita subuersæ, vt non habitabātur in æternum, 4. to. 1100. d. hæ, nunc mortuum nominatur mare, 5. tom. 194. f. sodoma & samaria, Hierusalem sorores, iustificantur, 4. to. 836. f.

sodoma in antiquum restituetur statum, 5. tom. 241. b. spiritualiter vocatur locus, vbi crucifixus est dominus, 4. tom. 252. f. sodomorum principes, 4. tom. 10.

solein in cælo deus posuit in lumine diei, 4. to. 661. c. sol suum ipsius cursum vno anno conficit, 4. tom. 296. d. sol duplicem habet virtutem, 8. to. 323. c. sol metitur annum, 5. tom. 9. a. sol in lucem mortalibus datus, interitum mundi indicat ortu suo & occasu, 5. tom. 8. c. sol aliquando terræ vicinior, & aliquando ab ea remotior, 5. to. 9. a. sol quanto tempore suum absoluit circulum, 4. to. 1148. d. & 8. tom. 430. d. sol oritur, occidit, & ad locum suum ducit, & c. 5. tom. 7. a. solis visibilis & spiritualis differentia, 8. tom. 322. c. solis deliquium quomodo fit, 4. tom. 141. a.

sol deo seruit, 7. to. 276. d. e. sol & luna deum laudant, 4. to. 786. f. & 7. to. 423. b. sol in Gabaon ad vocē Iesu filij Naue, precéq; stetit, 6. tom. 475. a.

sol stetit spatio vnius diei, 4. tom. 227. c. sol & luna steterunt in habitaculo suo, 5. tom. 60. e. 451. a. 453. a. sol decem regressus est lineis, 4. to. 60. c. & 281. b. sol & luna obscurabuntur, & non dabunt lumen suū, 6. to. 118. d. sol tenebrescet, & luna nō dabit lumē suum, & c. 5. t. 73. a. sol nube tangetur, 4. to. 959. c. sol & luna induētur sacco, 5. to. 320. f.

sol confundetur, & erubescet luna, 4. to. 200. f.

sol conuertetur in tenebras, 5. tom. 189. c. 5. tom. 191. b. c. sol obtenebrescet ortu suo, 4. to. 98. f.

sol præ tristitiæ magnitudine, occidet in meridie, 4. to. 380. f. 5. tom. 276. e. sol contenebrabitur ad gelida corda, 6. tom. 185. b. sol mysticè, 7. tom. 63. c. sol super peccatores occidet meridie, 4. to. 571. c. sol verus occidet super prophetas meridie, 6. tom. 407. b. sol septuplum lumen accipiet, 4. tom. 478. c. & 5. tom. 248. e. sol septies tantùm lumen accipiet, & luna soli cōparabitur, 4. t. 1074. f.

sol iustitiæ in summo cœli vertice positus, 4. to. 1011. a. sol iustitiæ, dominus, 7. to. 63. b. solem iustitiæ adoramus, 4. tom. 779. c. sol iustitiæ semper oritur deum timentibus, & occidit peccatoribus, 4. tom. 442. f. sol iustitiæ super pseudoprophetas occidit, 5. tom. 347. c.

Sol tribus nominibus Hebraicè appellatur, 4. t. 199. c. In duodecim mensibus cursum suum peragit, 5. tom. 228. d. e. Ab austro in boream fracta transiens linea, & per occultos meatus ad nos reuertens, 5. to. 8. f. esse autem etiam per diem stellas in cælo, probat solis deliquium: quod quando vmbra terræ (vt philosophi disputant) & obiecto orbe lunæ fuerit obscuratus, clariora in cælo astra videantur, 4. tom. 141. a. lunam vmbra terræ, lunæ verò orbis tantùm obiectu solem obscurari, & nos supra diximus, & apud Astrologos, probante idipsum experientia; compertissimum. sol conuertetur in tenebras, & luna in sanguinem, Ioel. 2.

sol quoque est versus in tenebras, quando pendentem dominum suum videre non ausus est: & luna in sanguinem. Quod aut iuxta historiam factum esse credamus, & ab Euangelistis silētio prætermissum: Neq; enim omnia quæ fecit Iesus scri-

pta referuntur: quæ si scriberentur per singula, nec ipsum quidem arbitror mundum capere eos, qui scribendi sunt libri. Aut certè quomodo sol versus in tenebras est: non quòd ipse sit mutatus in tenebras, sed tenebras mundo induxerit. Sic & luna non est versa in sanguinem: sed Iudæorum blasphemiarum, & negationis in Christum horrore coopertos, æterno testimonij sui sanguine condênauit, dicentium: sanguis eius super nos, & super filios nostros, 5. tom. 199. c. Iudæi (quod dominus per Ezechielem reprehendit) solem in ostio templi, inter vestibulum & altare adorabant, 4. tom. 779. b. Cùm in consummatione mundi omnis creatura fuerit liberata, liberabitur & sol & luna, & in suo stabunt statu, 5. tom. 453. a. sol post mundi consummationem septies amplius lucebit: & ita laboris sui præmium consequetur, 4. tom, 248. d.

Per diem sol non vret te, neque luna per noctẽ: id est, nec prospera huius sæculi senties, nec aduersa, 4. tom. 206. f.

Solennitas domini, quæ, 4. to. 1074. f. solennitas omnis die finitur octauo, 5. to. 512. d. solennitas vera est in ecclesia, 4. tom. 262. f. solennitates veræ dei, quæ, 4. to. 1064. c. solennitates tres in lege habebantur scriptæ: Paschæ, Pentecostes, & Scenopegiæ, 7. to. 236. f.

Solicitos esse nos non oportet animæ nostræ, quid comedamus, 6. to. 19. c.

Solitudo id plerunque appellatur, vbi deus non habitat, 8. to. 95. b. solitudo sempiterna in his deprehenditur, qui præsidem non habent deum, 4. to. 625. c. solitudinis laus, 9. tom. 529. d. & seq.

Solium gloriæ dei non solùm templum, quod sæpè destructum est, dicitur: sed etiam omnis sanctus: iuxta illud quod scriptum est, Thronũ eius in terram allisisti, 4. to. 585. b. c.

Soluuntur peccata ab apostolis, 4. to. 149. a. b.

diuersum est apud Esaiam dimitti peccata, & solui: cui enim dimittuntur, solutione nõ indiget: cui autem soluuntur, propterea soluuntur, quia purgata sunt & soluta per pœnas, 4. tom. 731. a. & b.

σωματικώτερος, hoc est, magis corporeus, 4. tom. 336. c.

Somniantes carnem maculant, &c. 4. tom. 644. c.

Somniatores frustrà locuti sunt, 5. tom. 578. d. e.

somniatores hodie in ecclesia multi, 4. tom. 617. c.

Somnia multas sequuntur curas, 5. to. 34. c. in somniorum multitudine vanitates, & verba plurima, 5. to. 35. a.

somniis ne facilè credas, 5. to. 35. a.

somniis qui crediderit, vanitatibus se, & ineptiis tradet, 5. to. 35. a.

somnia non attendenda, 9. tom. 19. a.

somnia exponere quorum hominum est, 4. to. 617. c. 618. d.

somniis futura demonstrata, 4. t. 1108. e. f.

symbolis quibusdam & ænigmatibus, 4. to. 1106. d. e.

somnia in quibus aliqua ventura signantur, patent non cœnobitoribus, sed dei scientiæ, 4. tom. 1111. a. b.

Eorum est exponere somniũ, qui dei merẽtur habere sermonem, & dicere, Hæc dicit dominus: Quibus locutus est dominus: in quibus veritas est, & non mendacium fraudulentum, 4. to. 618. d.

Sunt autem multa genera prophetãdi: quorum vnum est somniorum: quale fuit in Daniele. Iccirco & ad eos prophetalis sermo dirigitur, qui credunt somniis, & omnia quæ cernũt, putant reuelationem esse diuinam: quæ propriè sanctis, & seruis dei aperitur. Quod si legerimus Pharao & Nabuchodonosor impios reges, vidisse somnia: quæ vera fuerint: non eorum fuit meriti, qui viderant: sed vt per eorum occasionem sancti viri Ioseph, Danielque clarescerent: & dura corda, atque indomabilia Tyrannorum propria conscientia sentirent domini maiestatem. Sunt hodie quoque somniatores in ecclesia, & maximè in nostro grege: qui errores suos domini iactant prophetiã, & crebrò ingerunt: Somniaui, somniaui, quos corripit dominus dicens, Vsquequo istud est in corde prophetarum, vaticinantium mendacium, & prophetantium seductiones cordis sui? 4. tom. 617. c.

Nabuchodonosor rex impius vidit somnium futurorum, vt interpretãte sancto quod viderat, deus glorificaretur, & captiuorum, deoque in captiuitate seruientium sit grande solatium. Hoc idem in Pharaone legimus: non quod Pharao & Nabuchodonosor videre meruerint: sed quod Ioseph & Daniel digni extiterint, qui interpretatione eorum omnibus præferrentur, 4. to. 1106. f. In condemnationẽ sui Pharao & Nabuchodonosor per somnia futura vident: & tamen deum non intelligunt reuelantem, 5. to. 308. d. Vbi multa sunt somnia, plurimæ sunt vanitates: seu, in multitudine somniorum, & vanitates, verba plurima, Ecclesiast. 5.

Cùm diuersa videris per nocturnam quietem, & variis anima fuerit exagitata terroribus, siue incitata promissis: tu ea contemne quæ somnij sunt: & solum deum time. Qui enim somniis crediderit, vanitatibus se, & ineptiis tradit, 5. tom. 35. a. Frequenter somniamus quæ cogitauimus, 5. to. 34. f.

In templo Aesculapij somnia gentiles captabãt, 4. tom. 470. f. Idémque fiebat à Iudæis in sepulchris & delubris, ibidem. somniatores quos Hieremias 29. redarguit, mysticè sunt hi qui non audiunt illud scriptum, Ne dederis somnum oculis tuis, neque dormitationem palpebris tuis: de quibus Iudas apostolus loquitur. Similiter & hi somniantes, carnem quidem maculant: dominationem autem spernunt: quorum mens nequaquam vigilat: sed arrogantiæ, & soporis errore depressa, nocti horrore circundatur: quibus loquitur & Apostolus, Eleuare qui dormis, & exurge à mortuis: & illuminabit te Christus, 4. to. 644. c.

Sõnus quid propriè sit, 7. to. 242. a. 244. f. Somnus operanti dulcis, 5. tom. 35. b. Somnum oculis dare quid sit, 8. to. 188. f. sõnus pro vita præsenti, 7. to. 194. f. & 195. a. mors sanctorũ, somnus dicitur, Lazarus amicus noster dormit: dixerat autem de morte eius Ioann. xj. Et, nolumus vos ignorare, fratres, de dormientibus, vt non contristemini, sicut & cæteri, qui spem non habent. Epistol. 1. ad Thess. 4. cap. obdormiscere nos semper diabolus quærit, 5. tom. 414. f. somnus laboranti dulcis, dituiti grauis, 5. tom. 36. e. ex mœrore interdum illabitur, 5. tom. 807. b.

Sophar interpretatur, speculator, vel buccina, 8. tom. 9. a.

Sophocles poëta quo tempore vixit, 4. t. 1158. e. f.

Sophonias interpretatur, κεκρυμμένος κυρίου, hoc est, arcanus domini, 5. tom. 177. b. Sophoniæ prophetæ genealogia & eius nominis interpretatio, 5. tom. 463. c.

σώφρων, 6. tom. 447. b.

Sordes affectatæ & exquisitæ munditiæ non cõueniunt Christiano, 9. tom. 549. b.

σωρὸς, id est, tumulus, quis mons, 4. tom. 606. f.

σωρίτης, 5. tom. 213. c.

Sortium euentus incertus, 5. tom. 308. d. & dixerunt, vir ad collegam suum: Venite, & mittamus sortes, & sciamus, quare hoc malum sit nobis. Et miserunt sortes, & cecidit sors super Ionam, Ionæ 1. nouerant naturam maris, & tanto tempore nauigantes, sciebant tempestatum, ventorúmque rationes: & vtique si solitos, & quos aliquando experti fuerant, fluctus vidissent consurgere: numquã sorte auctorem naufragij quærerent, & per rem incertam, certum cuperent euitare discrimen. Nec statim debemus sub hoc exemplo sortibus credere: vel illud de Actibus Apostolorum huic testimonio copulare: vbi sorte in Apostoliatũ Mathias eligitur: cùm priuilegia singulorũ non possint legem facere communem. Sicut enim in condemnationẽ Balaam asina loquitur: & Pharao & Nabuchodonosor in iudicium sui, somniis futura cognoscunt: & tamen Deum non intelligunt reuelantem. Caiphas quoque prophetat ignorans, quòd expediret vnum perire pro cunctis. Ita & hic fugitiuus sorte deprehenditur: non viribus sortium, sed voluntate eius qui sortes regebat incertas, 5. tom. 308. d. singulæ tribus iuxta multitudinem suam, æqualia accipiunt terræ spatia: nequaquam arbitrio diuidentis, sed sorte, quæ in Domini potestate consistit, 4. to. 1090. f. pars & sors Domini Leuitæ, & sacerdotes dicebantur, 4. to. 407. b. sortium medio requiescere, quid, 8. to. 349. b. sortes à Domino temperantur, 8. to. 223. procedunt ex prædestinatione diuina, 8. t. 227. b. comprimunt contradictiones, ibid. earum consuetudo displicet, 9. tom. 234. c. d.

σωτὴρ, id est, saluator, 6. to. 149. c.

Soter in Alexandria annis regnauit triginta quinque, 4. to 1152. c.

Species, corpore temporis, aut languore consumitur, 4. to. 289. c.

Specula dei, 7. to. 216. f.

Speculatores cæci, 4. to. 408. f.

Speluncæ hæreticorum, 5. to. 149. b. Spelunca mysticè, 4. tom. 257. c. hæretici facti dicuntur spelunca: quia in erroribus versantur, & in tenebris, 4. to. 470. f.

Aduersum hos qui habitant in speluncis, & Habacuc lamentabili voce dicebat. Veh qui potum dat proximo suo subuersionis turbidæ, & inebriat eum, vt respiciat ad speluncas suas. De his speluncis & dominus loquebatur. Scriptum est, Domus patris mei, domus orationis vocabitur: vos autem fecistis eam speluncam latronum: in quibus animas interficitis deceptorum, vt non videatis in eis visiones, 4. t. 470. f. Ecclesia dei vertitur in speluncam latronum, quando furta, homicidia, adulteria, sacrilegia, periuria, hæreseos adinuentio, & omnia in ea scelera versantur: quando auaritiæ facibus principes inardescunt: & regum quondã opes, vile, aut certè non vile palliolum possidet, 4. tom. 540. c. Ecclesiæ dogmata libera sunt: die gratulantur, & lumine. Qui autem inebriantur, nocte inebriantur: & qui eos inebriant, non ducunt in atria domini, quæ nulla tectorum premuntur vmbra: sed in speluncas. Fecerunt enim domum patris, quæ fuerat domus orationis, speluncas latronum: pollicentes initiationes quasdam, & mysteria, & recondita, solúmque hæreticis notas sacramenta: de quibus loquitur & Esaias. Et manufacta omnia abscondẽt: inferentes in speluncas, & scissuras petrarum, & foramina terræ. Non ingrediamur ergo in speluncas hæreticorum, nec abscondamur ibi, vbi impius Saul stercora doctrinarum suarum egerere consueuit: sed magis ascendamus ad speluncam excelsam, montis Sina: vbi & Elias vidit dominum, & Moyses posteriora eius ante conspexit: & Esaias de domino clamitãs: Hic habitabit, ait, in spelunca excelsa, 5. to. 436. f.

Sperat ille in domino, conscientiam non habet peccatorum, 7. to. 251. b. sperauit nullus in Deũ & confusus est, 7. to, 104. f.

Spes quid sit, 9. to. 566. c. spes est de futuro, 7. to. 413. c. spes iusti non erit irrita, 4. to. 198. f.

spes non potest esse absque patientia, 8. tom. 427. a. spes non confunditur, 7. to. 177. b. spẽ qui habet in homine maledictus, 7. tom. 325. c.

spes præmij, solatium est laboris, 9. tom. 25. d.

spes dei quæ sit, 7. to. 177. a. spes in homine vana in deo vera, 5. to. 377. b.

Sphæram plumbi, 5. to. 546. e. sphæra ænea ad Mineruæ simulachrum Athenis posita, qua Athletarum robur & fortitudo comprobatur, 5. tom. 593. c.

Spinæ per metaphoram, 5. tom. 137. c. spinæ quid tropologicè significant, 5. to. 369. a. spinæ. id est, huius sæculi curę, 5. to. 41. c. spinæ seductionem diuitiarum significãt, 4. to. 152. f. spinæ Assyriorum consumentur, 4. to. 83. b. spina sacra, 5. to. 75. b. Quid sit spina in corpore, vide Galenum libro duodecimo de vsu partium: tamẽtsi omnibus notissima sit, & vulgò nomen retineat. Hieronymus autem appellat spinam sacrã, quod os sacrum medici vocant: spinæ scilicet inferioré partem, ano iunctam. spina alba, arbor, 5. tom. 207. a. Vulgus albam spinam appellat, eadémque, prorsus est cum ea, quæ Oxyacantha dicitur: senticosum arbustum, flores candidos racematim proferens, fructu rubicundo, & in racemis pendulo: Laxarolis tam planta, quàm fructu, nisi quòd exilior est, similibus, spinæ (vt ex euangelio apparet) sunt turpes cogitationes, & curę huius mundi, & inhærentia vitia, & diuitiæ, ac voluptates, 5. to. in cap. 3. Eccl. Istæ spinæ sunt, quæ suffocant sementem, & crescere non sinunt: quę nascuntur in manu temulenti: quas pro vua fecit Israel. Dominus enim expectauit, vt faceret vuas: & fecit spinas, siue labruscam, habentem vuę similitudinẽ, & amaro gustu vescentium ora torquentem, 5. to. 148. e. f.

σφαιρωμὴ, palmus, 4. to. 291. c.

Spirituales dicimur, quando spiritum sanctum premium sequimur, 6. to. 338. c.

Spiritus est incorporalis, 4. to. 349. a. spiritus Hebraicè enuntiatur genere fœminino, Latinè masculino, Græcè neutro, 4. to. 291. b. & cur 9. tom. 111. d. spiritus nomen absque additamento positum, in bonam partem frequentius accipitur, 6. to. 420. d. spiritus vocabulum quot modis accipitur, 6. tom. 517. c. Spiritus & ventus apud Hebræos eodem appellantur nomine, 4. tom. 524. c. & 5. to. 39. c. & 440. c. Spiritus pro anima frequẽter accipitur, 5. tom. 440. c. & 593. b. & 6. to. 143. c. & 7. to. 413. b. spiritus mors nusquam in sacris scripturis legitur, 6. to. 418. c. spiritus vbicunque solus & absolutè legitur, semper in bonam partem accipitur, 5. tom. 439. b. spiritus, ministerium est Dei, 6. tom. 152. c. spiritus delectatur perpetuis & futuris: caro præsentibus, & breuibus, 6. tom. 338. c.

spiritus intellectus diligentiã rationabiliter querit, 6. tom. 183. a. spiritus pietatis humanam fragilitatem clementer indulget, &c. 6. tom. 183. a. Spiritus consilij diuinam prouidentiam prudenter inuenit, 6. to. 183. a. spiritus iudicij, & spiritus combustionis, 4. tom. 37. a. spiritus sapientiæ benignus, 6. tom. 519. b. spiritus sapientiæ in pigro negligentiam repellit, 6. tom. 183. a.

spiritus sapientiæ vnigenitus & multiplex, tenuis ac mutabilis, 4. to. 818. f. spiritus virtutis insigiationes fortiter retundit, 6. to. 183. a. spiritus veritatis nequaquam locorum fine clauditur, 6. to. 501. a. spiritus sanctificationis, 6. to. 517. a. spiritus incorruptus est in omnibus, 6. to. 294. c. spiritus viuificari non potest, nisi caro mortua fuerit, 7. tom. 248. f. spiritu qui impletur, habet prudentiam, mansuetudinem, verecundiam & castitatem, 6. to. 419. c. spiritus concupiscit aduersus carnẽ, &c. 6. to. 339. b. spiritus fructus, est charitas, gaudium, pax, & reliqua, 6. tom. 336. d. & 343. b. c. de spiritu meo effundam super omnem carnem, 5. to. 197. c. spiritus domini super nullum requiescit, nisi super humilem & quietum, ac trementem eius verba, 7. to. 222. e. spiritus domini rapuit Philippum, 6. tom. 518. f. spiritus noster dei imprimitur signaculo, 6. to. 410. d. spiritus dei non alius est, quàm spiritus sanctus, 6. to. 485. b. c. spiritus domini omnia substentat, 4. tom. 412. e. & 413. a.

spiritus rectus, est Christus. 97. b. spiritus sanctus est signaculum dei, 6. tom. 498. d.

spiritus consolator, & sanctus, & spiritus veritatis datur à patre, vt semper cum Christi discipulis commoretur, 6. to. 502. f. spiritus sanctus, fluuius violẽtus est, 4. to. 432. a. spiritus sanctus est ignis, 6. to. 7. b. spiritus sanctus, est pignus hæreditatis nostræ, 6. to. 486. e. spiritus sanctus, semper spiritus sancti appellatione censetur, 6. to. 517. c. spiritus sanctus dictus est gratia, 6. tom. 495. a. spiritus sancti fructus, 4. tom. 479. b. spiritus sanctus nec venundari, nec emi potest, 5. to. 349. c. spiritus sanctus idem fuit in apostolis, & in prophetis, 6. tom. 484. e. spiritu sancto repleti qui fuere, & quomodo repleti, 6. to. 487. c. 488. d. spiritus sancti mœror, quis dicatur, 6. to. 409. a. spiritus sanctus recedit à corpore subdito peccatis, 4. t. 457. c.

in spiritum sanctum blasphemia est sine venia, 6. to. 483. b. spiritus sancti blasphemia cur non remittatur, 9. tom. 165. a. spiritus sanctus non solùm seiunctis à se hominibus præstò est, sed & singulis quibusque angelis inhabitator assistit, 6. tom. 487. a. spiritus sanctus nos armat aduersus potestates iniquas, 7. to. 59. c. spiritus sanctus disciplinæ fugiet dolum, & recedet à cogitationibus stultis, 4. to. 458. d. spiritus sanctus per se subsistens, animæ est habitator, & cordis, 6. tom. 500. c.

spiritus sancti virtus, quæ sit, 6. tom. 505. a. & c.

spiritus sancti effusio, causa extitit prophetandi, & videndi, & sensum, pulchritudinémque veritatis, 6. to. 491. a. spiritus sancti gratia cuncta possidet, 4. to. 36. c. spiritus sancti donationes variæ, 6. to. 396. d. spiritus sanctus septiformis, 6. tom. 182. d. & 183. a. spiritus sancti gratiæ septem, 4. to. 36. c. spiritus sancti septem virtutes, 4. to. 89. b. & 5. to. 538. d. 539. c. spiritus sancti septem dona in Christo fuere, 7. tom. 41. b. spiritus tres confessionis, 9. tom. 97. a. spiritu dei sancto signati sumus, 6. to. 410. d. spiritus sanctus glorificat filium, 6. to. 507. c. 508. d. spiritus sanctus, digitus dei, secundum coniunctionem naturæ patris, & filij nominatur, 6. tom. 496. f. spiritus sanctus non tantùm non est capax sanctificationis alienæ, sed in super attributor est, & creator, 6. to. 485. b. spiritus sancti in trinitate eadem est natura, quæ est patris & filij, 6. tom. 507. c. spiritus sanctus, est essentia sapientiæ, scientiæ & sanctificationis effectrix, 6. to. 485. a. spiritus sanctus, immutabilis est sanctificator, scientiæ diuinæ, & vniuersorum attributor bonorum, 6. tom. 485. a. spiritum sanctum dabit pater petentibus se, & dabit pater bona petentibus se, 6. tom. 488. f. spiritus sancti vox, nõ est appellatio vacua: sed subiacentis essentiæ demõstratrix, patris filiõque socia, & à creaturis penitus aliena, 6. tom. 484. c. spiritu sancto repleti qui fuere, & quomodo repleti, 6. to. 487. c. 488. d. spiritus sancti mœror, quis dicatur, 6. to. 409. a. spiritus sanctus recedit à corpore subdito peccatis, 4. t. 457. c.

in spiritum sanctum blasphemia est sine venia, 6. to. 483. b. spiritus sancti blasphemia cur non remittatur, 9. tom. 165. a. spiritus sanctus non solùm seiunctis à se hominibus præstò est, sed & singulis quibusque angelis inhabitator assistit, 6. tom. 487. a. spiritus sanctus nos armat aduersus potestates iniquas, 7. to. 59. c. spiritus sanctus disciplinæ fugiet dolum, & recedet à cogitationibus stultis, 4. to. 458. d. spiritus sanctus per se subsistens, animæ est habitator, & cordis, 6. tom. 500. c.

spiritus sancti virtus, quæ sit, 6. tom. 505. a. & c.

spiritus sancti effusio, causa extitit prophetandi, & videndi, & sensum, pulchritudinémque veritatis, 6. to. 491. a. spiritus sancti gratia cuncta possidet, 4. to. 36. c. spiritus sancti donationes variæ, 6. to. 396. d. spiritus sanctus septiformis, 6. tom. 182. d. & 183. a. spiritus sancti gratiæ septem, 4. to. 36. c. spiritus sancti septem virtutes, 4. to. 89. b. & 5. to. 538. d. 539. c. spiritus sancti septem dona in Christo fuere, 7. tom. 41. b. spiritus tres confessionis, 9. tom. 97. a. spiritu dei sancto signati sumus, 6. to. 410. d. spiritus sanctus glorificat filium, 6. to. 507. c. 508. d. spiritus sanctus, digitus dei, secundum coniunctionem naturæ patris, & filij nominatur, 6. tom. 496. f. spiritus sanctus non tantùm non est capax sanctificationis alienæ, sed in super attributor est, & creator, 6. to. 485. b. spiritus sancti in trinitate eadem est natura, quæ est patris & filij, 6. tom. 507. c. spiritus sanctus, est essentia sapientiæ, scientiæ & sanctificationis effectrix, 6. to. 485. a. spiritus sanctus, immutabilis est sanctificator, scientiæ diuinæ, & vniuersorum attributor bonorum, 6. tom. 485. a. spiritum sanctum dabit pater petentibus se, & dabit pater bona petentibus se, 6. tom. 488. f. spiritus sancti vox, nõ est appellatio vacua: sed subiacentis essentiæ demõstratrix, patris filiõque socia, & à creaturis penitus aliena, 6. tom. 484. c. spiritus veritatis missus à filio, de patre egreditur, non aliunde ad alia transmigrans, 6. tom. 500. f. 501. a. spiritus sanctus consolator à filio mittitur, non secundum angelorum, aut prophetarum, aut apostolorum ministerium, &c. 6. to. 500. f. spiritus sanctus, cùm in pluribus sit, non habet substantiam circunscriptam, 6. tom. 486. e.

spiritus sanctus missus à patre, non seruus, non alienus, nec à filio disiunctus intelligitur, 6. tom. 503. c. spiritus sanctus à patre & filio procedit, 8. to. 424. c. spiritus sanctus procedit à veritate, consolator manans de consolatore, deus de deo spiritus veritatis procedens, 6. to. 507. a. spiritus sanctus nec pater est, nec filius, sed dilectio, quam habet pater in filio, & filius in patre, 7. tom. 54. e.

spiritum sanctum secundum substantias esse diuisum, dicere non debemus, 6. to. 488. f. spiritũ sanctum alium esse quàm filiũ dei, manifestè in euangelio comprobatur, 6. t. 311. a. spiritus sanctus indiuisibilis, atque immutabilis est: sed iuxta differentes efficientias & intellectus, multis bonorum vocabulis nuncupatur, &c. 6. tom. 488. f. spiritus sancti substantia non est conuertibilis, sed inconuertibilis, 6. tom. 485. c. spiritus sanctus patri filióque consubstantialis, 8. tom. 75. a. spiritus sanctus socius est per naturam vnigenito dei filio, ac deo patri: quia filius & pater vnum sunt, 6. tom. 496. e. spiritus sanctus, qui eiusdem naturæ est cum patre à filij diuinitate non differt, 6. to. 496. d.

spiritus sanctus non est creatura, 8. tom. 465. c. 9. tom. 320. a. b. c. spiritus sanctus est increatus & ineffectus, 6. to. 487. c. & 500. c. spiritus sanctus est creator. 6. tom. 505. a. spiritus sanctus dicitur deus patientiæ & solatij, 8. tom. 452. f. spiritus principalis, est deus pater. 97. a. spiritus sanctus, est deus ac dñs, 6. to. 503. b. & 517. c. 7. to. 160. f. 9. t. 318. d. spiritus sanctus adorandus, quia æqualis esse patri ac filio prædicatur, 7. to. 263. a. b. spiritus sanctus vbicunq; fuerit, ibi & Christus est, &c. 6. to. 510. e. spiritus dñi spirat vbi vult, 4. to. 661. c.

spiritus, qui vniuersa dispẽsat, non potest à quoquam hominum prohiberi, 5. to. 51. b. spiritus septem, qui discurrunt in vniuersa terra, 5. to. 542. f.

spiritus peruersus in scripturis sacris nunquam sine additamento legitur, 5. tom. 430. a. b. spiritus mendax in ore omnium prophetarum, 5. to. 196. f.

spiritus immundus immundum facit, & spurcã sibi domũ præparat spurcus habitator, 6. to. 369. b. spirituum immundorum habent capita, & principes suos, 5. tom. 457. a. spiritus immundi, sunt habitatio bestiarum & auium immundarum, 7. tom. 41. f. spiritus procellarum, id est, pœna æterni iudicij, 7. to. 39. c. spiritum nouem sumi modis: pro spiritu sancto, vento, anima, spiritu hominis, angelo, dæmone, animi voluntate, intelligẽtia spirituali, & ipso interdũ Christo, Didymus copiosè probat, 6. tom. lib. 3. pag. 3. à princip. Pro spirituali intelligentia spiritum sumi, asseritur, 5. to. 339. b. c.

spiritus bonus etiam sine additamento ponitur: spiritus autem malus nunquam sine addimento: Dicitur enim immundus, contrarius, & similiter, 5. tom. 343. c. & 439. b. spiritus hominis in bonam sumitur partem, 6. tom. 418. d. Anima peccato dicitur mori: Spiritus autem mortem nunquam legimus, ibidem. Gratia domini nostri Iesu Christi cũ spiritu vestro fratres, Galat. 6. Nequaquam cum carne, nequaquam cum anima: siue quia spirituales facti, caro & anima esse desistimus: siue quod in principali etiam ea, quæ minora sunt, cõprehendantur. Anima enim & caro subiecta sunt spiritui. De quo & Ecclesiastes loquitur. Spiritus reuertetur ad eum, qui dedit illum. Et Paulus in alio loco, Ipse spiritus testimonium perhibet spiritui nostro, 6. to. 355. e. f. Spiritus pro anima ponitur, ibi, Et inclinato capite, emisit spiritum & alibi: Auferes spiritum eorum, & deficient. Vocatur autem anima spiritus, seu quod spirituale, & vitale corpus faciat: seu quod animæ ipsius substantia spiritus sit, 6. tom. 143. c. Spiritus tres, rectus scilicet, sanctus, & principalis in psalmo quinquagesimo, pro tribus diuinis personis nominatur, 6. tom. 310. f. & 311. a. spiritus etiam habet labores suos, 5. tom. 78. e. Lex dicitur spiritualis, id est, allegorica, siue allegoricè figurata: Et eodem sensu dicitur, Omnes eandem spiritualem comederunt escam, & eundem spiritualem biberunt potum: Bibebant autem de spirituali sequente eos petra: Petra autẽ erat Christus. Manna hic, & subiti fontis eruptio, & petra ipsa, quæ sequitur, quod allegoricè accipienda sint, nemo est qui dubitet. Scio quid econtrario possit opponi. Fratres si præoccupatus fuerit homo in aliquo delicto, vos spirituales instruite istiusmodi in spiritu mansuetudinis. Et in alio loco, Spiritualis autem diiudicat omnia: ipse autem à nullo iudicatur. Quod scilicet aliud, quam suprà diximus, verbum spirituale sonet. Sed nos spiritualem, quia omnia iudicet, & ipse à nemine iudicetur, eum virum dicimus, qui vniuersa scripturarum sacramenta cognoscens, sublimiter ea intelligat: & Christum in diuinis libris videns, nihil in eis Iudaicæ traditionis admittat, 6. to. 322. c. Carnales dicimur, quando totos nos voluptatibus damus. Spirituales, quando spiritum sanctum pręuium sequimur: id est, cum ipso sapimus instruente, ipso docemur auctore. Animales reor esse philosophos, qui proprios cogitatus putant esse sapientiam: de quibus rectè dicitur. Animalis autem homo non recipit ea, quæ sunt spiritus. Stultitia quippe est ei. Quod vt manifestius fiat, aliquod sumamus exemplum. Caro, terra: anima, aurum: spiritus, ignis vocetur. Quandiu aurum fuerit in terra, perdit vocabulum suum, & à terra, cui commistum est, appellatur. Cùm verò separatum ab humo, auri & speciem, & nomen acceperit: aurum quidem dicitur, sed necdum probatum. Si autem per ignem excoctum fuerit, & purgatum, tunc auri splendorem, & ornatus sui accipit dignitatem. Ita & anima inter humum & ignem, hoc est, inter carnem spiritúmque consistens: quando se tradiderit carni, caro dicitur: quando spiritui, spiritus appellatur. Quod si proprio crediderit cogitatui, & absque gratia spiritus sancti inuenire se æstimauerit veritatem: quasi aurum sordidum, animalis hominis appellationem merebitur, 6. tom. 331. f.

Spiritum sanctum habens, habet & virtutes, & illius dona, 6. tom. Spiritus sanctus non semper manet in sanctis, in Christo autem semper mansit,

In nullo sanctorum permansit semper, in Christo autem semper permansit, 6. to. Sine spiritu sancto salutare dei videri non potest, 5. tom. 198. f. & 199. a. Et quicumque se credere dicit in Christũ, non credens in spiritum sanctum, perfectæ fidei oculos non habet, ibidem, Baptismus Ioannis, quia dabatur in eum qui venturus erat, hoc est in nomine domini Iesu, sine spiritu sancto, iterabatur, ibidem. Sine spiritu sancto, & mysterio Trinitatis, quidquid in vnam, & alteram personam accipitur, imperfectum est: Neque verò omnis, qui acceperit spiritum sanctum, statim habebit & gratiã spiritualem: sed per effusionem spiritus sancti diuersas gratias consequetur. Alij prophetiam, vt filij, & filiæ, qui maioris sunt meriti: Alij somnia, vt senes iam prouectioris ætatis. Alij visiones, vt iuuenes, qui vicerunt malignum. Serui verò, & ancillæ, qui adhuc spiritum timoris habent, & non dilectionis: quia perfecta dilectio foras mittit timorem: non habebunt prophetiam, non somnia, non visiones: sed spiritus sancti effusione contenti, fidei tantum, & salutis gratiam possidebunt, 5. tom. 198. f. 199. a. Licet deus pater super omnia sit, & per omnes, & in omnibus: tamen gratia iuxta mẽsuram credentibus datur. Non quod ad mensuram spiritum, & gratiam tribuat deus, (Magnificentiæ enim eius non est finis) sed quod iuxta mensuram vasculorum infundat liquorem: tantum muneris largiens, quantum potest ille, cui donatur, accipere. Nec enim ad mensuram dat deus spiritum: aut potest habere mensuram, quod æqualiter vbique diffusum est. Quod vt manifestius fiat, imperfectum licet, & non implens similitudinem: tamen per quod possit intelligi quod dicitur, summamus exemplum. Mare certè immensum est, & capacitas eius soli deo nota: Ex hoc siquis velit multis hominibus, secundum id quod gestare queunt, tradere: necesse est vt ad mensuram vnicuique tribuat, & partes eius mensuram recipiant, cuius solium immensurabile est: ita & spiritus sanctus immensus quidem est, & nullo fine concluditur: tamen vnicuique datur, secundum quod expedit, 6. t. 397. b. c.

de spiritu, qui totum mundum immixtus alit, ex Virgilio, 4. tom. 412. f. spiritus dei, spiritus filij dei, & spiritus sanctus nominatur, 6. tom. 310. f. 311. a. errant Firmianus & cæteri, qui personam tertiam è Trinitate auferunt: putantes modò pa-

trem modò filium dici ſpiritum, ibidem. Spiritus ſancti mentio fit in ſacris tantùm ſcripturis, 6. to. 483. c. 484. c.

Sponſa dei, eccleſia: deus enim in Abraham, Iſaac, & Iacob, deſpondit ſibi virginem ſponſam, nulla idololatriæ ſorde maculatam: ad quam, & per Hieruſalem loquitur, Nō vt dominū me vocaſti, & patrem, principem virginitatis tuæ: vnde & Apoſtolus ad credentes loquitur, deſpondi vos vni viro virginem caſtam exhibere Chriſto. Quandiu cum hac ſponſa ſponſus fuerit, non poteſt ieiunare, nec plangere, nec abſentis ſponſi deſiderium lacrymis indicare: cùm autem ablatus fuerit ſponſus ab ea, plāgit, & plorat, & accingit ſe cilicio, & pro zona, reſte circundatur, 5.t.183.a. Sponſa vxor dicitur: ſic enim Maria virgo Ioſeph ſponſa, illius vxor eſt appellata, 6. tom. 2. f. 3. a. inter ſponſum & ſponſam eſt ſancta coniunctio, 4. tom. 449. c. 450. d. ſponſabo te mihi in ſempiternum: & ſponſabo te mihi in iuſtitia, & iudicio, & in miſericordia, & in miſerationibus: & ſponſabo te mihi in fide, Oſee, 2. ô quanta clementia Dei: meretrix, quæ cum multis amatoribus fornicata eſt, & ob crimen hoc beſtiis tradita: poſtquam reuertitur ad virum, nequaquam reconciliari ei dicitur, ſed deſponderi. Et vide quid ſit inter Dei coniunctionem, & hominum. Homo cùm vxorem acceperit, de virgine mulierem facit: id eſt, non virginē. Deus etiam meretricibus copulatus, eas mutat in virgines: iuxta illud quod adulteræ dicitur per Hieremiam, Non vt dominum me inuocaſti, aut patrem, aut principem virginitatis tuæ. Vnde & Apoſtolus poſt fornicationem, & idolorum cultū credentibus Corinthiis loquitur, Deſpondi enim vos vni viro, virginem caſtam exhibere Chriſto. Quæritur cur tertiò deſpōſionis nomen repetierit. Primò enim ait: Sponſabo te mihi in ſempiternum. Secundo: Sponſabo te mihi in iuſtitia, & iudicio, & in miſericordia, & miſerationibus. Nec hoc ſine contentus, iungit & tertium, Sponſabo te mihi in fide: & ſcies quia ego Dominus. Primò deſpondit eum in Abraham, ſiue in Aegypto, vt vxorem habeat ſempiternam. Secundò in monte Sinai, dans ei pro ſponſalibus legis iuſtitiam, atque iudicium, & iunctam legi miſericordiam & cætera. Nouiſſimè venit Dei filius, dominus Ieſus: quo crucifixo, & à mortuis reſurgente, deſponſatur: nequaquam in legis iuſtitia, ſed in fide, & gratia Euangelij, 5.tom.97.c.b. Sponſalia tredecim teſtibus conſummabantur, 9. tom. epiſt. 22. in Suſannam, pag.2.à principio. Sponſus ſuper ſponſa gaudebit, 4.to.450.c. ſponſi viri, & ſpōſæ vocantur vxores, ex ſcripturarum conſuetudine, 6.to. 2. e. ſponſa typum gerit eccleſiæ ex gentibus congregatæ, 8. to. 314. c. ſponſa Chriſti, caro humana, 7. tom. 63. b. ſportæ ſeptem, ſunt eccleſiæ, 6. to. 182. d. e. ſpuma de carne domini, eſt diuina ſapientia, 6. to. 170. d.

Stagnum bituminis, 4.to. 1087. a. b.

Stannum ab igne alia metalla defendit, & adulterata diſſociat, 5.tom.542.e. quomodo auri ſpeciem adulterina æris ſimilitudo mentitur, ſic argenti candorem ſtannum ſimulat. quod ſimplex, & ruſticus non facilè dignoſcit, 4.tom.883.c. lapidem ſtanneum, ſiue maſſam ſtanneam & in Zacharia legimus: quæ quid ſignificet, ſuo loco interpretati ſumus, ibidem. ſtannum ponitur pro auxilio ſaluatoris, vbi dicitur, Lætabuntur, & videbūt lapidem ſtanneum in manu Zorobabel, Zachar. 4. lætabuntur (inquit) & videbunt auxilium ſaluatoris, qui de Zorobabel ſtirpe promittitur: & propter fortitudinem lapis appellatur, & lapis ſtanneus. pro quo in Hebraico ſcriptum eſt אבן הכדיל, eo quod ſit murus & fortitudo, robúrque credentium. Sicut enim ſtannum ab igne alia metalla defendit, & cùm ſit natura æs, ferrúmque duriſſimum, ſi abſque ſtanno fuerit, vritur & crematur: ſic omnis angelorum & hominum fortitudo, ſi non habuerit auxilium ſaluatoris, imbecilla probatur & fragilis, 5.tom.542.e. lapidem ſtanneum corpus domini quidam interpretantur: quòd nullis peccatorum maculis fuerit ſordidatum: nec plumbum vocetur, ſed ſtannum puriſſimū, ibid.g. ſtannum, quia argentum mentitur, ponitur etiā pro eloquio falſo, hæreticorum ſcilicet: hoc eſt ſtannum, quod in Tyri mercibus venditur, 27. Ezechielis capite, 4.to.916.f.& 917.a.

Stare quo pacto dicitur deus, 9.to.155.a. ſtare ſancti dicuntur, non peccatores, 4.to.738.f. ſtate & nolite iugo ſeruitutis contineri, Galat. 5. & ex hoc oſtenditur, quia nō ſtet qui iugo inhæreat ſeruitutis: Et quia is qui in Chriſto libertate donatus eſt, tamdiu fuerit ſub iugo, quamdiu ſpiritum ſeruitutis habuerit in timore, & legis initia ſit ſecutus. Quòd autem ait, ſtate; firmam & ſtabilem in Chriſto hortatur fidem: vt eccleſiæ Galatiæ fixo in ſaluatore permaneant pede. De quo & in alio loco iuſtus loquitur, Statuit ſupra petram pedes meos: pro eo quod eſt ſuper Chriſtum, ne ſcilicet circunferantur omni vento doctrinæ, & in diuerſa rapiātur. Vnde & ad ſtantes dicitur, Et qui ſtat, videat ne cadat. Et in alio loco, State, viriliter agite, confortamini: vt ſtent cum eo quem Stephanus à dextris patris ſtantem vidit in martyrio perſeuerans: & qui locutus eſt ad Moyſen: Tu verò ſta mecum, 6.tom.324.f. notandum autem in ſcripturis ſanctis; quòd ſemper peccatorum moueantur pedes: & ſanctis dicatur cum Moyſe, Tu verò hic ſta mecum. Et alibi ſcriptum ſit, Laudate ſerui dominū, qui ſtatis in domo domini: in atriis domus dei noſtri, 4.tomo.573.c.

στατὴρ, quod nummi genus, 4.tom.1070.f. ſtater, & quid myſticè, 6.to.80.c.

Quòd autem ſtater quatuor drachmas pendat, conſtat Matth.17. A Chriſto enim didrachma petitur: & ille ſtaterem in ore piſcis inuentum ſolui mandat pro ſe, & Petro, hoc eſt, pro vnoquoq; eorum didrachma. Drachma autem, idipſum quod apud nos Iulius, aut Paulus vnus valebat: & ita cùm tetradrachmus eſſet ſtater, quatuor pendebat Paulos. Perſæ, Aegyptij, Macedonésque vtebantur ſtatere: hinc penes veteres Philippici, Dorici, & Alexandrini ſtateres nominati.

Statera iuſta & vera erit vobis, 4.tom.1071.a.

ſtatera grandis & minor, abominabilis eſt vtrūque in conſpectu dei, 4.to.1071.a. ſtatera doloſa abominabilis domino, 7.to.180.f.

Statua aurea adorata, 4.to.43.b. ſtella à ſtella differt in claritate, 5.to.73.c.

Stellæ quarto die à deo in cælo aut firmamento poſitæ, 8.tom.73.a. ſtellas in cælo deus poſuit in lumine, 4. tom. 661. c. ſtellæ omnes cæli curſum certis temporibus peragrant, 4.tom.296.d. ſtellarum lumina ſolis abſconduntur iubare, 5. tom.7.c. ſtellarum curſus longo vſu & exercitatione cognitus, 4.tom.265.c. ſtellæ ad ſolatium noctis ſunt accenſæ, 6.tom.118.e. ſtellæ errantes inter ſe inæquales habent motus, 4.tom.296.a.

ſtellas eſſe per diem in cælo, probat ſolis deliquium, 4.tom.141.a. ſtellæ retrahent lumen ſuū, 5.tom.189.c.191.b.c. ſtellas ſingulas deus ſuis appellauit nominibus, quarum proprietatem lingua Latina non exprimit, 4.to.140.f. ſtellæ deū laudant, 7.to.423.c. ſtellæ vniuerſæ ardentes ſoluētur, 4.tom.264.e. ſtellæ ſuum retrahent fulgorē, 4. tom.98.f. ſtellarum tertiam partem Satan è cælo ſecum detraxit in terram, 4.tom.241.c. ſtellæ erunt decidentes lumine, quando penè deerit ſemē Abrahæ, cui aſſimilatæ ſunt ſtellæ, 6.to.185.b.

ſtellæ cadent de cælo, quid hoc ſignificat, 4.tom. 264.c. ſtellæ in ſigna temporum poſitæ: non autem regunt genus humanum, 4.tom.553.a. ſtellarum curſu lapſúque res humanas gubernari (quod Aſtrologi arbitrantur) propheta improbat, 4.tom. 335.a.b. omnes qui eccleſiam deſerunt, & obliuiſcuntur montem ſanctum dei, & ſe tradunt ſpiritibus erroris, & doctrinis dæmoniorum, iſti parant fortunæ mēſam, nihil ad deum pertinere credentes: ſed vel ſtellarum curſu, vel varietate fortunæ omnia gubernari. Quos Paulus increpat, dicēs: Non poteſtis menſæ domini participari, & menſæ dæmoniorum: Non poteſtis calicem domini bibere, & calicem dæmoniorum, 4.to.475.b.c. ad confuſionem Iudæorum, vt natiuitatem Chriſti à gentibus diſcerent, oritur in Oriente ſtella: quam futuram Balaam, cuius ſucceſſores erant (Magi) vaticinio nouerant. Lege Numerorum librum, 6.t. 4.d. Chaldæi ſtellarum curſus longo vſu & exercitatione cognitos habebant: quod & in domini natiuitate monſtratur. propterea vidētes Ezechiæ tempore ſolem reuerſum diei ſpatia duplicaſſe, hoc ſeruire ei, quem ſolum deum putabant, intellexerunt, 4.tom.170.f. falſum eſt ſtellas animam aut rationem habere, 4.tom.325.c.326.d.

Hyades, Arcturus, & Orion apud Hebræos aliter habent nomina: vocabulis autem fabularum gentilium in noſtram linguam tranſlata ſunt, 4.to. 326.d.

Planetæ, ſeu errantes ſtellæ ſeptem, 5.to. 247.b. qui educit in numero militiam eorum, & omnes ex nomine vocat, Eſaiæ 40. qui educit in numero militiam eorum, id eſt, cælorum, & omnes ex nomine vocat, ſubauditur, ſtellas. de quibus & in Pſalmis canitur, qui numerat multitudinem ſtellarū, & omnes eas ex nomine vocat. & infrà, Educit autem iuxta numerum cælorum militiā: quòd ſol & luna, & aſtra cætera, quæ Abraham numerare non potuit, illi numerata ſint, & ſeruiant officio delegato: dum eundem cæli curſum ſol vno anno, lucifer veſpérq; biennio, luna ſingulis explet menſibus: omnésque ſtellæ certis temporibus peragāt: & quædam ex his vocantur errantes: atque inæquales earum motus oculis, non mente conſpicimus: nec tam intelligimus, quàm miramur. Magnitudo enim fortitudinis Dei ſuo facit ordine cūcta ſeruire, 4. tom. 295. a. & 296. d. omnia cæleſtia, & terreſtria, & quidquid ſub humanam cadit intelligentiam, ſolis rotis voluuntur. Solis annum circulum per ſingulos menſes luna decurrit. Lucifer, qui ipſe veſper eſt, dum ad orientem, & ad occidentem rutilus micat, & noctis tenebras paruo temperat lumine, duobus annis eundem conficit curſum: aliáque aſtra quatuor, quæ vocantur errantia, & quidquid fulget in cælo: ſegetum quoque & arborum, herbarumque varietates per quatuor tempora ſuis currunt rotis: nihilque aſpicimus, quod antè non fuerit. Gyrans gyrando vadit ſpiritus, & in circulos ſuos reuertitur, 4.tom. 291. b. c. ſtellas caſuras Eſaiæ xxxiiii. aut veras ſtellas intelligere debemus, aut dæmones, 4. tom. 264. e. dæmones enim ſunt ſtellæ illæ de quibus Ezechielis xxxii. ſcriptum eſt, Et nigreſcere faciam ſtellas eius: Et de quibus Iudas Apoſtolus ait, Sidera errantia, quibus caligo tenebrarum in æternū reſeruatur, 4. tom. 959. c.

Stellio auis alas non habens, manibus nititur, 8. tom. 268. d.

Stephanus martyr pro inimicis lapidātibus deprecatus eſt, 6. tom. 16. e. Stephanus & Iacobus, primitiæ martyrum, 4. tom. 1051. c. Hebraicam veritatem ſecutus eſt eruditiſſimus, & dignus nomine ſuo Stephanus martyr, dum in Iudæorum loquitur concione, Dura ceruice, & incircunciſi cordibus auribúſque, vos ſemper Spiritui ſancto reſtitiſtis, ſicut patres veſtri, 4.to. 332.c.

Stercora, ſiue σκύβαλα, ſe doctrinæ veteris errorem reputaſſe Paulus ſcribit: non quòd ita vocet legem (vt Manichæi arbitrantur) ſed quòd doctrinæ Phariſæorum, & præcepta hominum, & μιντρώσεις ſtercora dicantur ab Apoſtolo, 5. tom. 433. b. c. qui nutricbantur in croceis, amplexati ſunt ſtercora, Thren. 4. amplexati dicuntur ſtercora Hebræi, cùm vanam iſtius mundi pompā appetentes, & hiſtoricam traditionem legis ſequētes, ſpiritualem intelligentiam ſprezerunt. Quòd enim vetus obſeruantia cærimoniarum legis ſtercoribus comparetur, oſtendit Paulus, dicens: Quæ ergo mihi fuerunt lucra, propter Chriſtum arbitratus ſum vt ſtercora, 4. tom. 715. c. ſtercus Saul in ſpelunca egeſtum, putidam hæreticorum doctrinam clam, & in abſcondito emiſſam notat, 5. tom. 436 c. ſtercora comedere, & vrinam bibere Eſaiæ xxxv i. fame & penuria, ſitíque capiendam Hieruſalem notat, 4. tom. 274. d. computruerunt iumenta in ſtercore ſuo, Ioel. 1. computreſcit in ſtercore ſuo, cuius Deus venter eſt, & qui dicit, Manducemus & bibamus, cras enim moriemur, 5.tom. 187.f.

Stercora ponuntur pro vitiis, & peccatis: & hunc ſenſum habent illa Malachiæ 2. verba. Diſpergam ſuper vultum veſtrum, ſtercus ſolemnitatum veſtrarum, 5. tom. in cap. 2. Malachiæ.

ſtercus quid tropologicè, 7. tom. 341. b.

ſtercora ciborum ſunt reliquiæ, & quondam rerum vtilium purgamenta, 8. tom. 592. c.

Sterilis maledicta, 4. tom 36. d. ſterilis, qui non facit ſemen in Iſrael, maledictus, 4. tom. 399. a. ſterilis immaculata, beata, 4. tom. 399. a. b. ſterilis virginitate fœcunda, 4. tom. 499. b. ſterilitas grandis, quando ceruæ in agro pariunt, & relinquunt fœtus ſuos, quia non ſit herba, 4.tom.572.d.e. ſterilitas agrorum, quid ſignificat allegoricè, 5. tom. 506.e. ſterilitas rerum ex peccato prouenit, 4. tomo. 614. d.e.

ſterilis gentium plebs, 4. tomo. 379. c. Hinc, Lauda ſterilis, quæ non paris: decanta laudem, & hinni, quæ non parturiebas, Eſaiæ 54. Et, in Samuelis volumine. Sterilis peperit ſeptem: & quę habebat filios plures infirmata eſt. Et in pſalmis: Qui habitare facit ſterilem in domo, matrem filiorum lætantem. Ego ſterilis, & non pariens, Eſaiæ 49. Ego (Eccleſiæ verba) eram ſterilis & vidua, deſerta atque captiua in populo Iudæorum, filios habere deſieram: multo tempore non pepereram. Poſt Aggæum, & Zachariam, & Malachiam, nullos alios prophetas vſque ad Ioannem Baptiſtam videram: Et quomodo quæ fuerā ſola, & viri auxilio deſtituta, tantos filios habere nunc cœpi? 4.t.346.f.& 347.a. Si ego qui generationem cæteris tribuo, ſterilis ero, ait dominus deus tuus, Eſaiæ 66. O vrbs, quæ clamoribus es plena, O templum quod à domino derelictum eſt. O populę cui reddidi viciſſitudinem ſuam. Nónne ego (inquit) feci parturientem ſterilem: & quæ priùs fuerat ſterilis, poſtea parturiuit, & peperit. De qua in pſalmo ſcribitur, Qui habitare facit ſterilem in domo, matrem filiorum lætantem. Vel certè rerum ordo conuerſus eſt. Facta eſt ſterilis, & quondam ſterilis peperit plurimos: quia domini iſta ſententia eſt, 4.tom.489.b.

Sternutatio quid, 8.to.157.b.

Stimulator ab aquilone veniet, 4. tomo. 117.a.

Stimulus, 5.tom.77.a. Verba ſapientum, ſicut ſtimuli, & quaſi claui in altum defixi, Eccleſiaſt. 12. Simul & hoc notandum, quòd dicantur verba ſapientium pungere, non palpare, nec molli manu attrahere laſciuiam: ſed errantibus, & (vt ſuprà diximus) tardis, pœnitentiæ dolores, & vulnus infigere. Si cuius igitur ſermo non pungit, ſed oblectationem facit audientibus, iſte non eſt ſermo ſapientis. Verba quippe ſapientium vt ſtimuli. Quæ quoniam ad conuerſionem prouocant delinquentem, & firma ſunt, & à concilio ſanctorum data, atque ab vno paſtore conceſſa, & ſolida radice fundata ſunt. Hoc ſtimulo nec dum Paulum, ſed adhuc Saulum puto in via confoſſum erroris, audiſſe. Durum tibi eſt calcitrare cōtra ſtimulum dei, 5. tom. 77. c.

Stipula illa eſt, ſuper cuius incendio flebiliter propheta complorat, dicens: Heu mihi, quia factus ſum, ſicut qui colligit ſtipulam in meſſe, 5. tom. 224. e. Hoc eſt, fœnum, ſtipula, de qua & Apoſtolus loquitur: Ligna, fœnum, ſtipula: vniuſcuiuſque opus manifeſtum fiet: quoniam in die domini in igne reuelabitur, ibid.

Stipula, allegoricè quid ſignificat, 5. tomo. 224. f.

Stipulatio, 4.to.666.f.

Stœbe σοίβη, herba, 4.tom.396.c. Stœbe, quam Phleon Theophraſtus & Plinius vocant, diuerſa omnino eſt à Coniza: quippe cùm de vtraque diuerſis capitibus Dioſcorides prodat. Inter ſpinoſas tamen, & fruticoſas herbas, & quæ carnoſum folium habet, Theophraſtus Phleon reponit. Molle interea Phleon, & placenteam faciens, coloríſque ſubrubidi. Vide de Stœbe Dioſcoridem in quarto.

Stoicæ ſectæ Zeno fuit hæreſiarches, 4. tomo. 132.d. Stoici Zenonem principem habuerunt, 4.to. in cap.13. Ezech. omnia peccata paria faciunt, 4.tom.in cap.10. Ezechielis. Stoici in pleriſque cum Chriſtianis conueniunt, 4.tom.90.f.

Diſputant Stoici multa re turpia, praua hominum conſuetudine, verbis honeſta eſſe. Vt parricidium, adulterium, homicidium, inceſtum, & cætera his ſimilia. Rurſúmque re honeſta, nominibus videri turpia. Vt liberos procreare, inflationem ventris crepitu digerere, aluum releuare ſtercore, veſicam vrinæ effuſione laxare: denique non poſſe nos, vt dicimus, à ruta rutulam, ſic ὑποκοριστικὸν à mente mentulam facere, 4. tom.334.d.

Stola immortalitatis, 6. tom. 179.b.& 7.tom. 93. b.

Stolæ albæ quid indicent, 9.tom. 80.d. & 81.d. ibidem.

Stragulata veſtis quænam ſit, & quid ſignificet, 8.to.276.d.

Strena calendaria, 6.to.428.e.

Struthio quid myſticè indicet, 8. tom.141.a.

Struthionum filiæ deum benedicent, 4. tom. 314.f.

Struthionum paſcua, 4.to.266.d.

Stultiloquium quid ſit, 9.tom.556.c. ſtultiloquium non decet eſſe Chriſtianum, 6.tom.414.f.

Stultiloquium in quibus potiſſimùm rebus cōſiſtat, 6.to.414.e.

Stultitia, vanitas eſt, 5. tom.73.a. Stultitię deditus, in rerum ignorantia verſatur, 5.tom.15.a.

ſtultitia qui carere poſſint, 5. tom. 12. f. 13.a.

ſtultitia parua pretioſa ſuper ſapientiam & gloriam, 5. tom.61.b. ſtultitia ad luxuriam carnis pertinet: quæ ieiunio ſanatur, & oratione, 6. tom. 174.c.

Stulta mundi elegit deus, 4.tom.269.a. ſtultus eſſe noli, ne moriaris in tempore non tuo, 5.to. 45.c. ſtultus datur in ſublimitatibus magnis, 5. tom. 63.a. ſtultus eſt, qui in diuitiis, & non in deo ſperat, 7.tom.150.e. ſtultus ex ſuo ingenio iudicat vniuerſos, 5. tom.62.f. ſtultus vltra non vocabitur, princeps, 4.tom.255.b. ſtultus multiplicat verba, 5.tom.65.a. ſtultus cùm in via ambulat, cor eius minuitur, 5.tom. 61.b. ſtultus in tenebris ambulat, 5.tom.14.c.& 18.d.e. ſtultus filius hæreditate patris non eſt dignus, 5.tom.19.b.

ſtulti quínam dicantur, 8.tom.171.c. ſtulti cor in ſiniſtra eius, 5.tom.61. b. ſtulti verborum initium, inſipientia, 5. tom. 65.a. ſtulto flagellato inſipiens ſapientior erit, 5.tom. 490.c. ſtultorum in ore cor eorum, 7. tom.158.e. ſtulto flagellato, ſapiens prudentior fit, 6.tom.163.c. ſtultorum cogitationes, quæ, 4.tom.428.e. ſtultorum labor affliget eos, 5.to.65.b. ſtultorum cor, vbi lætitia eſt, 5.tom.42.d.e. ſtultorum numerus infinitus, 5.to.12.d.e. ſtulti hominis deſcriptio, 5.to.30.d.

Suauitatis, quæ Græcè χρηστότης appellatur, quales fructus, tom.412.f.

Subdiaconorum ordo & officium, 9. tomo. 128.b.c.

Subdolus quis eſt, 8.to.542.e.

Subiectio non ſemper diminutionem honoris indicat, ſed charitatem, 8.to,508.f.

Sublimia periculoſiùs ſtant, & citiùs corruunt, 4. tom.1113.c.

Subſannatio propriè rugata fronte, & contracto naſo exprimitur, 7.tom.20.d.

Subſtantia deitatis in Chriſto impaſſibilis eſt, 8. tom.465.b.

Subſtantiæ ſpirituales nec ſub cælo, nec tempore continentur, 5.tom.21.b.

Subſtantiam quod non habet, citò perit, 7.tom. 407.a.

Suburbana & vrbes Leuitarum, 4. tomo. 665. c.

datæ ſunt Leuitis vrbes quadraginta octo: hoc eſt, ex ſingulis tribubus quattuor: vna cum ſuburbanis earum pro iumentorum ſtabulis: Ex quibus vrbibus, ſex in auxilium fugitiuorum, hoc eſt, eorum qui homicidium caſu commiſerint, aſſignatæ ſunt. Vide librum Numerorum, cap. 35.

Suctorius Callinicus hiſtoriographus, 4. tom. 1103.a.b. Suidas Callinicum Gaij Sutorium, non Suctorium cognominat: aitque fuiſſe Sophiſtam præcellentem, ex Petræa Arabia, nō è Syria ortum: Athenísque eruditum ſcripſiſſe, inter alia, decem libros hiſtoriarum Alexandriæ Aegypti, De renouatione Romanorum: Item ad Cleopatram, & alia quædam.

Sulphur, id eſt, putredo peccatorum, 7.tom.39.c.

ſulphur pluit deus ſuper Sodomam, 7. tomo. 39.b.

Superbia, initium eſt omnis peccati, 7.tom.65.a.

ſuperbia, ſaturitas panis, 4.tom. 836.d. ſuperbia omni ſtudio declinanda, 4.tom. 129.c. ſuperbiam, delictum maximum diabolus inuenit, 8.tom. 79. c. ex ſuperbia omnia oriuntur mala, 9.tom. 649.c. ſuperbia omnes hæreſes genuit, 9.tom. 492.a.

Superbia citò in ſolitudine ſurrepit, 9. tomo. 532.b. ſuperbia Iudæorum id germinauit, quod merentur, 4.tom. 765.a. ſuperbia maiorum, & præpoſitorum iniquitate, frequēter oues de eccleſia pelluntur, 4.tom.979.a. in ſuperbiam vir vanus erigitur, 8.tomo. 31.a. ſuperbiam ruina ſequitur, humilitatem gloria, 4.tomo.141.b. ſuperbia propriè in extentione colli, & ceruici erectione monſtratur, 5.tom.430.f.

Superbia Iordanis vaſtata, 5.tom.586.d. ſuperbia humiliabitur, 5. tom. 125. b. ſuperbiam fortium deus humiliat, 4. tom. 141. b. propter ſuperbiam humiliandam dei iudicium venit, 4. tom. 1138.c.

Superbia ad inferos detracta, 4. tomo. 147. a.

ſuperbia in terram trahit, manſuetudo ad cælum vocat, 7.tom.417. ſuperbia in bonam partem accepta, 4. tom. 446.e. ſuperbiæ filiorum rex eſt diabolus, 8.tom.49.c.

Superbus, peſtilens, appellatur, 4.tom. 855. a.

ſuperbus omnis eſt ad iniuriam promptus, 4.to. 141.b. ſuperbus non valet animam ſuam retinere, cùm rapitur, 5.tom.51.b. ſuperbus terrore venturæ calamitatis ſemper terrebitur, 8. tom. 49.b.

ſuperbi, ſunt montes tenebroſi, 4.tom.97.c.& 8.tom.37.c. ſuperbi, cedri dicuntur, 7.tom. 89.b.

ſuperbi deſpiciunt humiles, 7. tom. 376. d.

ſuperborum radicem & germen deuorans flamma conſumet, 5.tom.644.d.

Supplicia perpetua, 6.tom.126.d.

Surdi nati quomodo poſſunt fieri Chriſtiani, cùm ex auditu ſit fides, 6.tom.294.d. ſurdorum aures patebunt. 4.tom.268.e.

Suſannæ hiſtoria an ſit canonica, 4.tom.1175.a.

Suſannæ hiſtoria, 4. tom. 1101.c. non habetur in Hebræo, ſed in Græco: & eſt pars prophetiæ Habacuc, ibidem. ab Hebræis non recipitur, nec in ſynagogis eorum legitur, 4.tom.in cap.39. Hier. pag.1. ante finem. Suſannæ hiſtoriam D. Hieronymus obelo prænotauit, & cur id fecerit, ratione reddit, 4.tom. 1101.c. presbyteri, qui eam accuſarunt, à Daniele conuicti fuere: rex autem Babylonis in eos tulit ſententiam, ibid. ponitur Suſanna pro eccleſia, 5.tom.in cap.3. Habac. pag.3. ante finem.

Suſannæ hiſtoriam non eſſe in Hebræo, ſed ex Græco fonte hauſtam, Hieronymus, ſicut ante eum Euſebius, & Apollinarius, alibi quoque aſſerit: cuius ſententiæ eſt etiam Africanus: Athanaſius in Synopſi à Daniele conſcriptam putat: Origenes quoque tractatu xxxi. in Matthæum, ſemper in Eccleſia ſumma cum veneratione lectam prodit. Extat Africani Epiſtola ad Origenem, octo conjecturis hiſtoriæ falſitatem coarguendam videri. Origenísque ad eum reſponſio, qua conjecturæ illę omnes refelluntur. Prodítque in ea Origenes initio hiſtoriam illam, vel Hebraicè, vel Syriacè ſcriptam exiſtimari debere: verſam deinde in Græcum, Græcis etiam alluſionibus, quod eſt à σχίνα σχίσαι, & à σχίνα σχίσαι, ex ipſo fonte Syriaco petitis, aut in eius linguæ ſententiam confictis, exornatam. Vtcumque ſit, ab Eccleſia recepta hiſtoria eſt: nec id inficiatur Hieronymus: ſed tantùm quid Hebræi de ea ſenſerint, prodit. Quapropter Ruffino, qui hoc illi obiiciebat, ita reſpondet: Quod autem refero quid aduerſum Suſannæ, & hymnum trium puerorum, & Belis draconis fabulas, quæ in volumine Hebraico non habentur, Hebræi ſoleant dicere: qui me criminatur, ſtultum ſe & ſycophantam probat. Non enim quid ipſe ſentirem, ſed quid illi contra nos dicere ſoleant, explicaui. Quorum opinioni, ſi non reſpondi in prologo, breuitati ſtudens: ne nō præfationem, ſed librum viderer ſcribere: puto quòd ſtatim ſubiecerim. Dixi enim de quo non eſt huius temporis diſſerere.

Suſceptio, pro corona, 7.to.324.d.

Suſis, Elamitarū metropolis: in qua Daniel turrim extruxit excelſam, quadro ædificatam marmore, &c. 4.to.1140.d.e.

Suſurrator prudens, 4.to.28.f.

Sycomorus, quod genus arboris, 4.to.77.a.b.

συκοφαντία, 4.to.534.f.

Syderum & corporum cæleſtium creatio, 9.to. 426.c.

Syene interpretatur, gyrus, 4.to.946.e.

Syllogiſmus coniunctus quàm habet vim, 6. to. 510.f. Syllogiſmorum ſpineta & difficultates, 6. to.465.b.

Syluani Archiepiſcopi vrbis Nazareth, erga D. Hieronymū amor & dilectio, 9.to. 694. c. falſum adulterij crimen ei impoſitum, detectum, quare ab omni labe ille liberatus eſt, ibid.

Symbolum quid significet, 8. tom. 243. c.
Symbolum Ruffini 9. tom. 165. c. d. Symboli explanatio ad Damasum, 6. to. 158. a. Symbolum dare quid sit 8. tom. 243. c.
Symmachus interpres Ebionita fuit, hæreticus, & iudaizatus: & eius editio prima, 4. tom. 670. f.
Samaritanus genere Symmachus fuit: indignatúsque quòd honorem principatus à se quæsitum, obtinere apud gentem suam nequíret, ad Iudæos transiit, & proselytus factus, circunciſúsque est. Indignatus deinde quòd apud Iudæos quoque inglorius viueret, ad Christum transgressus, Ebionitarum postea hæresim amplexus est: Quam, in Matthæũ Commentaria conscribens, etiam defendere conatus est. Hic sacros Bibliorum codices ex Hebraico in Græcum vertit: non verbum de verbo, quod Aquila fecerat, sed sensum è sensu exprimẽs. Claruit sub Seuero Imperatore, circa annos domini CXC. Hieronymus præfatione in Iob hæreticum iudaizantem, vnà cum Theodotione eum appellat. De quo ita etiam libro secundo aduersus Ruffinum scribit; Cogor per singulos diuinę scripturæ libros, aduersariorum respondere maledictis: qui interpretationem meam, reprehensionem Septuaginta interpretum criminentur: quasi non & apud Græcos Aquila, Symmachus, & Theodotion, vel verbum è verbo, vel sensum è sensu, vel ex vtroque commixtum, & mediè temperatum genus translationis expresserint. Eruditi aliqui Aquilam eundem esse, qui & Onkelos, Theodotionem eundem, qui Ionathan, quíve ex Hebraico in Syriacam quoque linguam sacros verterint libros, quam versionem Thargum vocamus, existimant. Quod verum esse, nomina ipsa, quæ Græcè Hebraicéque conueniunt, non parùm ostendunt.
συμπαγάδες, 4. to. 76. c.
σύμπτωμα, id est, euentus, 7. to. 273. a.
Synagôga, vxor prima dei: deinde repudium accepit à saluatore, & facta est vxor Iudæ proditoris, 7. to. 328. f.
Synagôga est vidua & repudiata, 4. tom. 1063. c.
Synagôga priorem virum, hoc est, deum amisit, 4. tom. 723, b. Synagôga de capite versa est in caudam, 9. tom. 215. b. Synagôga Iudæorum antequàm crucifigeret dominum, vnicum tantùm habebat dæmonem: sed post eum crucifixum, octo simul in eam dæmones ingressi sunt, 7. tomo. 327. b. Synagôga destruitur, vt ædificetur ecclesia, 5. tom. 23. b. Synagogæ omnes Iudæorũ mutæ sunt, 4. to. 729. a.
Synanchis, quis morbus, 4. to. 23. a.
συνώνυμα quæ sint, 6. to. 519. c.
συνεκδοκὴ quid sit, 7. to. 33. 4. f.
σύνθημα, 6. to. 136. d.
Syrenæ quæ fuerint, 4. to. 100. f.
Syrij sunt veteres Assyrij, 4. to. 221. a.
Syrus interpretatur, excelsus, 4. to. 917. c.

T

TAbanus, muscæ species, quę œstrus alio nomine vocatur. Pro lasciuiente vacca, Lxx. interpretes transtulerunt παρεισῤῥῶσαν, quæ œstro afflóque percussa sit: quem vulgò tabanum vocant. De quo & Virgilius lib. 3. Georgic. refert: Cui nomẽ asylo romanum est, œstrum Græci vertere vocantes: Asper aceiba sonans: quo tota exterrita siluis diffugiunt armenta: furit mugitibus æther cõcussus, siluæque & sicci ripa Tanagri, 5. tom. 108. c. vide suprà in verbo, Oestrus, & Asylus.
Tabernaculum propriè semper mutatur, & huc & illuc transfertur, 7. to. 248. c. tabernaculum est itineris solùm: domus verò mansionis perpetuæ, 8. tom. 214. f. tabernaculum pellibus cooperiebatur, & clauis figebatur, 4. tom. 381. b. & c. tabernacula non habent fundamentum, sed pertrãseũt, 7. tom. 250. f. 251. a. tabernaculi ligna erant imputribilia, 5. tom. 206. f. tabernaculum interius, & tabernaculum exterius, 4. tom. 1082. d. e. pluribus atriis peruenitur ad vnum atrium, 7. to. 287. a.
atrium vnum Christus in euangeliis, ibidem.
atrij loco, ouile in euangelio positum, 4. tom. 1082. d. e. atrium mysticè, ibidem. tabernaculorum finis, æternæ domus est possessio, 4. tom. 392. d. tabernacula tria ad extremam dei domum, 7. tom. 247. c. tabernaculum dei, quod & quale, & quid propriè sit tabernaculum, 7. tom. 45. c.
Tabernaculum domus dei, cælestem sedem significat, 7. tom. 382. f. tabernaculum diuinitatis, humanitas Christi, 7. to. 84. c. tabernacula, mysticè, & moraliter exposita, 4. to. 650. f. 691. a. tabernacula Idumæorũ, quę, 7. to. 245. b. habebat autẽ tabernaculũ longitudinẽ centũ cubitorũ, & 50. cubitorũ latitudinũ: sicut tẽplum habebat sexaginta cubita in longum, & viginti in latum, 4. to. 382. d. e.
secundum intelligentiam spiritualem; Qui in tabernaculo est, firmam atque perpetuam nõ possidet mansionem: sed semper mutat loca, & ad vltériora festinat, dicens in Psalmo, Pertransibo in locum tabernaculi admirabilis, prèteritorum obliuiscens, & in futurũ se extendens, donec perueniat ad brauium supernę vocationis. De hoc tabernaculo & in alio loco legimus, Quàm dilecta tabernacula tua domine virtutum! concupiscit, & deficit anima mea in atria domini. Póstque infert: Beati qui habitant in domo tua: in secula seculorum laudabunt te. Finis enim tabernaculorum, æternę domus possessio est: quę fundamenta non mutat, nec transfertur de alio in alium locum. Qui enim plantati in domo sunt domini, priùs in atriis illius efflorueruntvt de foliis ad frugem veniant, posſintque dicere, Ego autem sicut oliua fructifera in domo dei. Denique vir sanctus tabernacula prętetire festinãs, & domum dei videre desiderans, vnũ votum habere se dicit, vt nunquam de domo dei exeat. Vnum petiui à domino, hoc requirã, vt inhabitem in domo domini omnibus diebus vitæ meę, 4. to. 382. d. e. significat tabernaculũ mysticè corpus. Hinc Paulus, Nos qui sumus in hoc tabernaculo ingemiscimus aggrauati, 4. tomo 691. b.
Tabes, oppidum Persidis. 4. to. 1169. c.
Tabitha fide apostoli, & virtutum suarum merito suscitata, 4. ta. 1039. c. Tabitha, id est, δόρκας, damula, 4. to. 1030. f.
Tabula secunda post naufragium, pœnitentia, 4. tom. 836. f.
Tacendi tempus, & tempus loquendi, 5. tom. 23. b. c.
Tacere prudentię interdum est, 4. tom. 746. f.
Ecclesiasticus vir, vbi nulla profectus spes est, tacere debet etiam regnantibus vitiis: ne det sanctũ canibus, & mittat margaritas ante porcos: secundũ illud Hieremiæ, Solus sedebam, quia amaritudine repletus sum: & illud in Psalmis, Singularis sum ego donec transeam, 5. to. 251. b. tacentes peccata, inueteraſcũt in eis, 7. to. in Psal. 31. tacet deus iudicio, sed non mandato, 7. tom. 151. c. taciturnum Christum in passione pra nuntiatum, 6. to. in symbolo.
Taciturnitas Christi apologiam Adæ absoluit, 6. to. 191. c. 192. d.
ταινίαι, 4. tom. 34. f.
Talentum plumbi, 5. tom. 384. f. & 5. to. 546. d. e. talentum mystícè, 6. to. 124. e. f.
Talita cumi, id est, puella surge, 6. tom. 165. a.
ταμίας, qua stor, ac dispensator, 4. tom. 167. b.
Taneos principes defecerunt, 4. tom. 240. d.
Tanis Aegypti metropolis, vbi Moyses signa fecit, posuit in Aegypto signa sua, & prodigia in cãpo Taneos, 4. tom. 118. f. in ea Pharaonis regia fuit, & sub Moyse signa atque portenta plurima perpetrata, 4. tomo 239. c. Taphnis est in Hebræo: Septuaginta verò transtulerunt Tanin, 4. to. 943. c. Taphnis, quod est Hebraicè תחפנס legitur in Hieremia, & Ezechiele: In psalmo verò 77. vbi nos habemus, in campo Taneos, Hebraicè legitur צוען. interpretatur Taphnis, mandatum humile, 4. tomo ibidem. siue cedens ori, 4. tom. 948. e.
mandatum humile significat vox צעץ, à verbo צוה quod est mãdatum, & עמה humile, & abiectum. Cedens autem ori, altera significat vox, hoc est, תחפנס secundum linguam Aegyptiacam. Notat mysticè hæreticos, qui contrariam altitudini humilitatem docent, & detrahũt ad inferos: & sunt principes humilis deiectíque mãdati, 4. t. 172. e. & malos qui ori diaboli cedunt: cui qui cesserint amittent lumen veritatis, & diem in noctem mutabunt, 4. tom. 948. c.
Tahnæ interpretantur, cedẽtes ori, subauditur, diaboli, cui qui cesserint amittent lumen veritatis, 4. tom. 948. c.
Taranhas, rex Aethiopiæ. 4. tom. 85. c.
Tarquinius superbus, Rex Romanorum septimus à Romulo, post octo annos Imperij sui expulsus est à Bruto: ac deinde republicam per annos quadringentos sexaginta quatuor, vsque ad Iulium Cæsarem, consules administrarunt, 5. tom. 499. 500. b. c.
Tarsus, vrbs Ciliciæ, 4. tom. 499. c. & 5. tom. 305. a.
Tartarus per Christum spoliatus, 7. tom. 76. f.
Tartarei cruciatus orationibus temperantur, 8. tom. in cap. 11. Iob sub finem.
Tartessos oppidum in Hispania, à Græcis conditum, 6. tom. 297. b.
Tatianus, Encratitarum hæreticorum princeps, 5. tom. 185. c. & 6. to. 439. a. Tatiani hæresis, 6. to. 351. b. Tatianus vino abstinendum esse præcipiebat, suam, quòd Nazaræis illud prohiberetur, hæresim astruens, 5. tom. 223. c. ieiunio vacant Encratitæ: sed hoc ieiunium saturitate & ebrietate deterius est, 5. tom. 158. c. Tatianus pudicitiam amare simulat, 5. tom. 188. c. laborat continentia, ieiuniis, Xerophagiis, & Chameuniis, id est, aridorum esu, & humicubationibus, 5. tom. 232. e. f. de quo tamen, similibusque dici potest istud, quod sequitur. Tanta passi estis sine causa, 5. tom. 516. f. Tatianus nonnullas D. Pauli repudiat epistolas, 6. tom. 437. 438. c. f.
Tatianus Christum putativum carnem habere asserit impiè, omnémque masculi ad fœminam coniunctionem immundam arbitratur, 6. tomo 351. b. c. quam coniungij immunditiam, Apostoli testimonio ad Galatas probare nititur, ibidem.
Taurus mons Iudææ terminus à Septentrionali plaga, 4. tom. 38. e. f. 109. d. Ararat regio in Armenia campestris est, per quam Araxes fluit, incredibilis vbertatis ad radices Tauri montis, qui vsque illuc extenditur, 4. tom. 280. d. Arca Noe ad altissimos mõtes Tauri, qui Ararat imminent campis, delata est, ibidem. Fertilis, fœcundaque Iudææ terra est, à Rhinocorura Aegypti fluuio vsque ad taurum montem, & Euphratem, 4. tom. 862. f.
Nihil terra repromissionis pinguius, si mõtanis omissis, cõsideres eã à riuo Aegypti vsq; ad Euphratem Orientali in plaga: & in Septentrionem vsque ad Taurum montem, & Zephyrium Ciliciæ, quod mari imminet, 4. tom. 38. e. f.
Tauri tui, & pulli asinorum qui operantur terram, commixtum migma comedent, sicut in area ventilatum est: Siue secundum septuaginta comedent paleas commixtas in hordeo ventilato, Isaiæ 30.
Tauri autem, & boues, qui operantur terram: id est, Apostoli, & viri Apostolici (de quibus & Apostolus Paulus scripturam interpretatur. Non alligabis os boui trituranti. Nunquid de bobus cura est deo? Sed vtique de his dicit, qui operantur terram suam, & de quibus idem loquitur. Dei agricultura, Dei ædificatio sumus: Pater enim agricola est, & Christus vinea) comedent paleas mixtas cum hordeo ventilato: hoc est (vt paucis explicetur) legis litteram excusam: vt paulatim transeant ad frumẽtum, nec aliquid in cibo eorum paleis commixtum sit, 4. tom. 246. d. Notant tauri, vti principes gregis, principes populi, ibidem. Hinc Isaiæ 34. dicitur. Descendent vnicornes cum eis, & tauri cum potentibus, id est, reges ac principes terræ, 4. tom. 246. d. Tauri mei, & altilia occisa sunt. Matth. 22. prandium paratum, & tauri, & altilia occisi: vel per metaphoram opes regiæ describuntur: vt ex carnalibus intelligantur spiritualia: vel certè dogmatum magnitudo, & doctrina dei lege plenissima sentiri potest, 5. tomo. 103. b. c.
Tauri pingues obsederunt me, 4. tom. 221. a. & 5. tom. 355. a. taurorum congregatio in vaccis populorum, 4. tom. 246. d. tauri, id est, Apostoli, & viri Apostolici, 4. tom. 246. e. tauri, id est, principes, 4. tom.
Teclæ virginis commendatio, 9. tom. 236. d
Τυκάμινος, 5. tom. 269. a.
Tectum vanum hæresis. Non vanum, fides catholica, 4. tom. 183. c. Quid factum est tibi nunc,

nunc, quia ascendistis omnes in tecta vana? Esa. 22. sec. Lxx. Quando autem dicit: Quid nunc tibi quoque est, interrogat cur inter alios & ipsa conscendat, atque opinione sublimium in humilibus cõmoretur. Et est sensus: Cùm philosophi tumeãt, & omnis sapientia sæcularis de sublimibus disputans, simplicitatẽ contemnat Ecclesiæ: cur tu quoque excelsa sectaris? Quæ Lxx. συμαντικότερον (id est, significantius) ῥήματα μάταια, id est, tecta vana interpretati sunt: vt ostenderent esse & aliud tectũ, de quo saluator descendere prohibet: quod tamen non sit tectum vanum: Denique & apostolus Petrus, hora orationis sexta ascendit in tectum: Nunc autem vt ostenderet multam hæreseon varietatem, non vnum tectum, sed tecta plurima nominauit, 4. to. 183. c. Atria domini nulla tectorum premũtur vmbra, 5. tom. in cap. 2. Habacuc. Facti sunt sicut fœnum agri, & gramen pascuæ, & herba tectorum, quæ exaruit antequam matureſceret, Esa. 37. Et ciuitates munitissimæ, me contrahẽte manum meam, nec solitum præbente auxilium, eradicarentur, & contremiscerent, ac perirent: & compararentur, non oliuæ, & vineæ, fructuosíque arboribus, sed fœno & gramini, herbísque domatũ: quæ frugibus impedimẽto sunt, & ante marceſcũt quàm ad maturitatem perueniant, 4. tom. 278. d.
Adorare super tecta militiam cæli (vt Sophon. 1. dicitur) est eleuari aduersum scientiam dei, & omne quod in mundo geritur, astris ascribere, 5. tom. 467. c. Quod dico vobis in tenebris, dicite in lumine: & quod in aure auditis, prędicate super tecta, Matth. 10. Quod audistis in mysterio, apertius prædicate. Quod didicistis abscondite, publicè loquimini. Quod vos eruditi in paruulo Iudææ loco, in vniuersis vrbibus, & in toto mundo audacter dicite, 6. tom. in cap. 10. Matthæi.
Tunc qui in Iudæa sunt, fugiant ad montes: & qui in tecto, non descendat tollere aliquid de domo sua, Matth. 24. Abominatio desolationis intelligi potest & omne dogma peruersum: Quod cùm viderimus stare in loco sancto, hoc est, in ecclesia, & se ostendere deum: debemus fugere de Iudæa ad montes, hoc est, dimissa occidente littera, & Iudaica prauitate, appropinquare montibus æternis, de quibus illuminat mirabiliter deus: & esse in tecto, & in domate, quo non possint ignita diaboli iacula peruenire: nec descendere, & tollere aliquid de domo conuersationis pristinæ, 6. to. 116. c.
Teglothphalasar, Assyriorum rex, magnam partem populi Samariæ in Assyrios transtulit, 4. tom. 747. c. 748. d. 5. to. 112. e.
Tela illa, quam se præcipitaturum deus in Esaia 25. pollicetur, tela mortis est, 4. tom. tela ordita, initum notat consilium: Ordiremini telam, & nõ per spiritum meum, dicitur Esaiæ 30. hoc est, prauum inieritis consilium, 4. tom. tela araneæ, cassum notat laborem. Et telas araneæ texuerunt, Esaiæ 59. Et quia suprà dixerat: Telas araneæ texunt; exponit quod telarum istarum textura non proficiat. Labor (inquit) eorum, omnísque doctrina, non Christi efficit vestimentum, nec pallium, quo nuditas animæ protegatur: sed cassa labore desudant, 4. to. 427. c. In aranearum telas erit vitulus Samariæ, Osee 8. Qui (vitulus) cito peribit, & aranearum telas imitabitur: quę leui rumpuntur attactu, 5. tom. tela significat etiã opus.
telæ eorum (inquit ibidem Esaias) non erunt in vestimentum: neque operientur operibus suis. Opera eorum, opera inutilia. Vt autem sciamus in tela opera demonstrari, intulit. Neque operientur operibus suis, 4. to. 427. c.
τιμίνη, id est, delubra, fana, 4. to. 759. c.
Temperantia nobis est necessaria, ne nostras perdamus animas, 7. to. 46. c.
Templum est domus dei, 5. to. 554. e. templũ domini, templum domini, templum domini est, 4. tom. 539. c. templum domini, & tabernaculum, & sancta sanctorum, semper lucernam habeãt ardentem, 7. tom. 271. b. templum, pro sancta & cælesti Hierusalem, 7. tom. 397. a. contra templum orandum esse, 4. to. 1132. d. in templo tria immolabantur animalia, & ipsa erant cornuta, 7. tom. 277. c. templum Hierosolymitanum quanto tempore ædificatum post Iudęorum captiuitatem, 4. tom. 1148. f. templum Hierusalem annis septuaginta desolatum, 5. tom. 102. d. templum ad solum diruta, 5. tom. 397. a. templi velum scissum, quid, 6. to. 42. f. templum aratum in ignominiam gentis oppressę, 5. tom. 566. f. templum dei violare, quid sit, 6. tom. 340. f. templum dei si quis violat, violabit illum deus, 4. tom. 485. a. templum dei qui violauerit, disperdet illum deus, 7. tom. 233. b. templum dei pollutum esse non potest, 6. tom. 11. b. templum dei si quis corrumpit, corrumpet illum deus, 6. tom. 405. b.
templum toto orbe celebratum, in sterquilinium vrbis nouę, quę à conditore appellatur Helia, & in habitaculum transiuit nocturnum, 4. tom. 466. d. templum dei in latronum conuertit specum, qui lucra de religione sectatur, 6. to. 97. b.
templum Iudęorum tenebris ignorantię plenum, 4. tom. 52. f. templi bella, prolixa & absoluta descriptio, tam mystica, quàm litteralis, &c. 4. tom. 1010. d. templi portę mystícè quid, 7. to. 270. d. in templo erit abominatio desolationũ, 6. to. 116. d.
Non templi veritatem, sed similitudinem ideò fecisse dicitur Salomon, sicut tabernaculi Moyses, quia supercelestis, & spiritualis ædificij id typus erat. videmus enim nunc per speculum in enigmate, 4. tom. 1042. f. templum, quod Ezechiel scribit, à Salomonis templo diuersum, 4. tom. 1047. a. templis deum non contineri contra Iudaicum errorem, scripturę auctoritate probatur, 4. tom. 484. d. indignatio domini commouetur, quando in templo, loco dei sacrato, indignus habitat, 4. tom. 1046. e. templa gentilium idolorum picturas habent, 4. tom. 777. a. ædificantes templa, illáque columnis, auro, ac marmorum crustis ornantes laudantur; sed pauperibus subueniendi, & Christo bonos ministros eligendi curam omittere propterea non debent, 1. tom. ibi legito.
templa publicis expensis à Cæsaribus exstruuntur, 4. tom. 439. c. quemadmodum Samaritani, & Iudæi nobis faciunt, omnésque hæretici, quales nuper sub magistro cerebroso (Vigilantium intelligit) in Gallia pullularunt: qui basilicas martyrum declinantes, nos qui ibi orationes ex more celebramus, quasi immundos fugiunt. Hoc autem non tam illi faciunt, quàm habitantes in eis dæmones, fortitudinem & flagella sancti cineris non ferentes, 4. tom. 470. f. qui rarò aut nunquam ad templum accedunt, admoneri ad id faciendum debent, 5. tom. 477. b. c. Ioannes Euangelista cùm Ephesi vsque ad vltimam senectutem moraretur, discipulorum manibus ad Ecclesiam se deferri faciebat, 6. tom. 357. a.
Templi aurum & marmorum crustæ, 4. tom. 539. c. Non aurata, & ædificiorum splendore nitentia improbat templa (vt hæretici obganniunt) sed eos qui absque fide, & operibus in solis confidunt parietibus, & pauperes Christi negligunt, redarguit: Propterea ait. Præcepit autẽ & nunc populo Iudęorum, & hodie nobis, qui videmur in ecclesia cõstituti, ne fiduciam habeamus in ædificiorum splendore, auratísque laquearibus, & vestitis parietibus marmorum crustis: Et dicamus. Templum domini, templum domini, templum domini. Illud enim templum domini est, in quo habitat vera fides, sancta conuersatio, omnísque virtutum chorus. Denique infert. Si rectas feceritis vias vestras, &c. In eundem sensum in epistola ad Demetriadem de virginitate seruanda, ita scribit. Alij ædificent ecclesias, vestiant parietes marmorum crustis, columnarum moles aduehant, earúmque deaurent capita, pretiosum ornatum non sentientia. Ebore, argentóque valuas, & gemmis aurata distinguant altaria. Non reprehendo, non abnuo. Vnusquisque in sensu suo abundet: meliúsque est hoc facere, quàm repositis opibus incubare. Sed tibi aliud propositum est. Christum vestire in pauperibus, visitare in languentibus, pascere in esurientibus, susciperein his qui tecto indigent, & maximè in domesticis fidei: virginum alere monasteria, seruorum dei, & pauperum spiritu habere curam, &c. Item in epistola ad Gaudentium. Auro parietes, auro laquearia, auro fulgent capita columnarum: & nudus atque esuriens ante fores nostras Christus in paupere moritur: vnde octauo Zachariæ capite ita scribit. Hęc persecutionis tempore in ecclesiis Christi expleta conspeximus: quando in tantam rabiem persecutorum feritas excitata est, vt etiam conciliabula nostra destruerent, diuinos libros ignibus traderent: omnes insulæ, metalla, carceres, confessorum & martyrum catenatis gregibus implerentur. Quis eo tempore crederet rursum ecclesias construendas, ab his ipsis, qui ante detruxerant? Non quòd iidem homines fuerint: sed quòd eadem regalis potestas, quæ prius sedebat in insidiis cum diuitibus, & quasi ex Senatusconsulto Christi nomen conabatur extinguere, nunc expensis Reipublicæ, Ecclesiarum Basilicas extruat, & exaltet summa fastigia: vt non solùm laquearia, & tecta fulgentia auro decoret, sed parietes diuersi marmoris vestiat crustis: & diuinos libros, quos prius tradebat incendio, nunc deauratos, & purpuratos, & gemmamarum varietate distinctos, in custodiam Romani venerunt status, 5. to. 560. f.
Tempus omni rei sub cœlo, 5. tom. 21. a. tempus nunc in angusto est, 5. t. 23. a. tẽpus accẽptum ad exaudiendum est in hac vita, 8. to. 528. f.
tempus vnum dei, est omnis æternitas, 6. to. 441. c. tempus pariendi, & tempus moriendi &c. 5. tom. 21. b. tempus omne breue æternitati comparatum, 4. tom. 945. a. b. tempus abbreuiatum est, 4. tom. 765. c. tempus, & tempora, & dimidium temporis, quid sit, 4. tom. 1173. a. temporum conditor non habet principium, 4. tom. 312. d. temporum quot species 6. to. 441. b. c. tempora omnia Iesus fecit 6. to. 119. a. Tempora priora non fuere meliora, quam nunc sunt, 5. tom. 43. a. tempora anni quatuor, 4. tom. 731. c. tempora constituta sunt per vices noctium ac dierum, mensium pariter & annorum, 6. tom. 441. b. ante mundi tempora sæculorum æternitatem extitisse, 6. to. 441. c. tempora prætérita ante mundum, & futura post mundum scire non possumus, 4. tom. 52. d. tempora colunt, qui ter per annos singulos Hierosolymam venientes, putant se domini implere præceptum, 6. tom. 313. c. tempora vt obseruanda, 6. tom. 314. d. tempora lunaria à dæmonibus obseruata, 6. tom. 10. d.
Tenebrarum latebras deus illuminabit, 6. tom. 36. f. tenebræ semper interiores sunt, non exteriores: cur tamen dicantur exteriores, 6. tom. 25. b. tenebræ nostræ oleo domini illuminantur, 7. tom. 278. f. tenebrę gentium in lucem mutatę, 4. to. 308. f. tenebræ, peccata sunt & inuidia, 8. tom. 13. c. tenebræ multis in scripturarum locis, appellantur peccata, ignorantię tribulatio, vel etiam obscuritas diuinorum voluminum, 8. tom. 60. f. Tenebras deus posuit latibulum suum, 4. to. 137. c. & 7. tom. 289. c.
tenebrarum filij prudentiores filiis lucis, 4. tom. 469. b. tenebris est, qui odit fratrem suum, 7. to. 154. d. in tenebræ significant ignorantiam, 4. tom. 1109. b. & 7. tom. 59. a.
Tentari, & in tentationem intrare longè differunt, 6. tom. 132. e. non tentari humanam animam, est impossibile, 6. tom. 132. d. e. tentantur, iusti vt probati manifesti fiant, 7. tom. 108. c.
Tentatio, est vita hominum super terram, 4. tom. 1099. b. & 5. tom. 313. c. tentationes decem populi Israel, 9. tom. 249. d. sine tentatione impossibile est aliquem (licet sit sanctus) transire in hoc sæculo, 7. tom. 196. d. nullus est hominum, qui cunctas tentationes sustinere queat, 5. tom. 313. c. tentationibus succumbentes terræ comparati, 8. tom. 37. c. tentationum diabolicarum initia flagitia sunt, 5. tom. 60. f. tentatio vos non apprehendat, nisi humana, ait apostolus, 5. tom. 314. d. tentatio Galatarum erat in carne D. Pauli: huius loci explicatio, 6. to. 313. c.
tentationes humanæ, quæ sint, 6. tom. 431. a.
tentatio quantum homini prosit, 9. tomo 589. d. tentatio præcedit, vt victoria sequatur, 6. tom. 9. c.
Tentationes omnes nemo sustinere potest, absque eo qui tentatus est in omnibus iuxta nostram similitudinem sine peccato. Vnde & ad Corinthios dicitur, tentatio vos non apprehendat, nisi humana. Fidelis autem Deus, qui non dimittet vos tentari supra id quod potestis: sed faciet cum tentatione & exitum, vt possitis sustinere, 5. tom. 314. d. persecutiones, & vniuersa quæ accidunt, absque Dei non ingruunt voluntate, 5. tom. 313. c.

Tentorium,quo pastores vtuntur, 4.tom.901.c.
Ponitur pro tabernaculo , quod Moyses fabrefecit,Thren.2.dum dicitur : Dissipauit quasi hortũ tentorium suum,4.tom.690.f. Item dum Esaiæ 54.scribitur;Dilata locum tentorij tui, & pelles tabernaculorum tuorum extende,4.to.381.b. Nunc eidem præcipit in similitudinem tabernaculi Moysi,quod quondam habuit in deserto,vt dilatet tentorium suum,pellésque distentet , & funiculos faciat longiores,& clauos,quibus firmatur omne tẽtorium,in altum defigat & roboret, ne vẽtorum flatibus dissipetur,ibidem. Tentoria Aethiopiæ sunt peccatores & iniqui , in quibus habitant Aethiopes,id est,dæmones. Et de his dictum est Habacuc 2. Pro iniquitate vidi tentoria Aethiopiæ: Scelesti enim,qui templum spiritus sancti esse debebant,fiunt tabernaculum Aethiopum ,hoc est, dæmonum,5.to.448.d. Eosdem intellige tabernacula Aethiopum, & tabernacula terræ Madian, ibid.Reliqua, vide suprà tabernaculum.
τιρατόσκοποι,saluatoris discipuli dicti sunt, 5.to. 538.d.
Terebinthus,arbor infructuosa, 5.tom.106.d.
Terebinthus quid moraliter,4.to.13.c.
Teristra mulierum,34.
Terra ad quid creata,4.to.325.b. terra,tanquã punctum:& illius habitatores,quasi locustæ, 4. to. 293.c.Psal.23.a. terra quibus continetur fundamentis,4.to.142.c. terra super nihili appensa, 4. tom.142.e. terra super aquas constat librata, 5. to.10.d. terra in æternum stat, 5. to.8.d. terra stat in seculo,non in seculis,5.tom.8.e. terra tremuit & quieuit, cùm resurgeret ad iudicium deus, 4.to.485.a. omnis terra tremuit in passione Christi,7.to.55.b. terra,quæ tremuit, cùm Moyses accepit legem figurabat passionem Christi, 7. tom. 55.b. -terra quandiu est immobilis, sanari nõ potest,7:tom.295.a. terra commota est, quando de infidelitate ad fidem venerunt gentes, 7.tom.55.b.
terra non potest esse,eo quòd est,esse humilior, 4.to.663.a. terra omnis, est habitatio plena fluctibus, 5.to.313.c. terra omnium elementorum infima,quia finis est creaturarum,7.to.41.c. terra,vermium habitatio,7.tom.70.c. terra,scabellum pedum dei, 4.tom.50.f. quod de terra est, reuertetur in terram, 4. tom.1139.a. terra peccatrix,4.tom. 809.a.810.f. omnis terra est adultera,& homicida,7.tom.285.c.286.d. terra vehementer exhorruit, 5. tom. 121.c. terra scindetur fluuiis, 5.tom.450. e. terra iudicatur à deo , non cælum, 7. tom. 243. c. terra sanguinibus infecta,& polluta in operibus suis, 4. tomo. 406.e.
terra lugebit,ac cælum desuper triste videbitur, 4.tom.526.f. terra lugebit & minuetur, 5. tom. 102.e. terra, pro anima carnaliter viuente, 4. tom.213.b. terra luxit & elanguit, 4.tom.260.e. terra, hoc est,peccatores, 7.tom.300.d. terra humanam naturam designat, 8.tum.124.f. terra ferrea,4.t.40.f.350.f. terra mouetur ob indignationem dei, 4.to.99.a. terra dedit fructum suũ, quid sit,7.tom.191.b. terra mitium; terráque viuentium, non deorsum,sed sursum est,4.to. 425.a.
terra lacte & melle manans, quid significat, 4. tom.558.d.e. terra repromissionis de cælo , expectat pluuiam,5.tom.15.b. terra Israel,terra viuentium est,4. tom.801.b. terra quondam desiderabilis, quæ erat hospitium trinitatis , versa est in desertum,habitationémque draconum, 5. tom. 557.c. terra,quæ sementem domini multiplicat, qualis, 4.tom.361.c. terra multis plena miraculis,6.tom.200.d. terra, terra, terra, audi verbum domini, 4.to.610.f. terra mortuorum multitudine non impletur,5.tom.9.b. terra veteratscit.4. to.357.f. terra quomodo reseruatur igni,4.tom. 478.f. terra corruptione dissipabitur, 4. tom. 499.a. terra non peribit, sed in melius mutabitur,4.to.357.c. terra noua , & cælum nouum, 4. to.478.e. terræ quatuor alæ,4.to.762.e. terræ partes præcipuæ,4.to.754.f. terræ columnas dominus firmauit,4.to.265.b. terræ fundamenta, 5. to.366.f. terræ fundamẽta portantur ab angelis, 4.to.320.a. terræ nomine caro hominis intelligitur,8.to.91.c. terræ nomine ecclesia designatur,8.to.176.f. terræ nomine vniuersa populorũ multitudo intelligitur,8.to.48.e.f. terræ sanctæ portiones,quæ Israelitarum singulis tribubus cessérunt,earúmque termini, 4.tom.1093.a.1098.d.e.
terræ sanctæ descriptio , & in tribus duodecim diuisio,4.to.1066.f. terræ promissionis termini, 4.to.511.c. terram deus alta mole solidauit, 5. to. 593.b. terram super maria fundauit, & super flumina deus collocauit,4.t.142.e. terram deus in sapientia sua fundauit,4.to.89.b. terram aridam deus non possidet,7.to.90.c. terram non in vacuum deus creauit,4.to.324.f. terram nouam facturus est deus, 6.to.12.e. terram Israel resurgentibus pollicetur dominus, 4.tom.991.e. terra pro habitatore terræ ponitur,vt ibi : Audiat terra sermones oris tui.Et:Auribus percipe terra. Et iterũ: terra,terra audi sermonem domini, 4.tom.213.b.
terra, quę sibi speculatorem constituit,Ezech.33. Aut iuxta litteram terra Iudeę est : aut iuxta spiritualem intelligentiam,Ecclesia, quę sepè de nouissimis populi sui speculatorem eligit: vel certè anima credentis, quę mentem atque rationem præponit populo,ac turbę cogitationum suarum,4.tom. 968.c. terra ponitur etiam pro morte,5.to.171.c.
terra lacte & melle manans tropologicè,Christi ecclesia est:in qua paruuli atq; lactentes educamur per fidẽ,vt possimus solidũ cibũ capere,4.t.558.d.e.
Terræmotus maximus , de quo Amos meminit, accidit eo tempore,quo Ozias ingressus in templũ dei,sibi sacerdotium vendicauit : tunc enim terra percussa est,& cineres altaris effusi sunt,& ipse rex percussus est lepra:Hoc autem fuit anno Ozię vigesimo quinto,4.to.59.a. Alter sub Christi morte accidit:quando terra tam vehementi,& insolito motu contremuit, vt monumenta aperta , & saxa disrupta sit,5.tom.210.d. terræmotus magnus in diebus Ozię regis Iuda, 5.to.606.d.f.
Terræmotus ille memoria mortalium(vt Plinius libro secundo,cap.86.prodit)maximus:qui sub Tiberij Cęsaris principatu accidit:à quo duodecim Asię vrbes vna nocte prostratæ sunt.Aut illum esse reor,de quo Matthęus 28.capite ita scribit: Vespere autem sabbathi,quę lucescit in prima sabbathi, venit Maria Magdalene, & altera Maria videre sepulcrum. Et ecce terræmotus factus est magnus. Quippe cùm nocte,& Tiberij principatu accidisse, quod & Euangelista scribit,prodatur. Aut priorem qui in Christi Saluatoris nostri morte , Solis deliquio,die in noctem cõmutato,accidit:quando terra (vt testatur idem Matthæus) mota est, & petræ scissæ sunt , & monumenta aperta , & multa corpora sanctorum,qui dormierant,surrexerunt, Terræmotus alius,infante D. Hieronymo accidit:tũcque totius orbis littus transgressa sunt maria : qua nocte Ar quoque Moabitarum vrbs prostata fuit, 4. to. 106.f. Legimus in his qui de mirabilibus confecerunt volumina, & qui Olympiadas Græcię ad nostram vsque memoriam perduxerunt , exponẽtes quid in singulis annis noui acciderit in mũdo. Quod inter cætera terræmotu eruperint flumina,quæ antè non fuerant: & rursum alia absorta sint, & pessum ierint : Quòd scilicet omnes terrarum venę,quasi in humano corpore sanguinem,ita in se habeant latentes aquas,quę terræ concussione rumpantur,& manent flumina, 5. tom. 450. e. f.
Terræmotus pœnitentia sistitur. Dum hæc cõmentaretur,& in emendando D. Hieronymo operam nauaremus,anno domini videlicet M. D. LXX. die Nouembris XVII. terræmotus ingens , ac sæpe sæpius die,noctéque repetitus,Ferrariam insignem Italiæ vrbem quassare,ac diruere cœpit: perseuerauitque ingenti cum ædificiorum ruina fermè per integrum annum.
Tertullianus millenarius fuit,984.f. Tertulliani error de Deo & animabus, 9.to.479.b.
Tesbi oppidum , quod interpretatur , conuersio & pœnitentia, 5. to. 645. a.
Testa fracta nequaquam in integrum compingi potest,7. to. 20.f.
testamẽtum nouum cur lex vocetur, 8.to.487.c.
testamentum nouum est præstantius vetere, 8. to. 164.e. testamentum vetus per argentum significatum, & nouum per aurum, 7. tom. 41.b.
testamentum vetus & nouũ,rotæ duæ, 7. tom. 222.e. testamẽtum vetus & nouum,duo sunt dies, 7. to. 286.e. testamenta duo,duæ sunt alæ, 7.to. 178.f. testamenta duo, duæ sunt abyssi , 5. tom. 452. f. testamenta duo, vetus & nouum,duo sunt animantia,5.to.443.b. testamentum vetus finiuit Christus,& inchoauit nouum, 6. to.181.b. testamentum,pro pacto,6.to.305.a. testamentũ Grunij Corocottæ porcelli decantant in scholis puerorum agmina cachinãtium,4. to.295.b. testamenti veteris & noui prolator vnus deus, 7. tom. 159.c.
testamenti veteris morẽ noua scriptura frequenter seruat, 6. tom. 128.f. testamenti noui religio spiritualis est,7.to.48.f. in testamento nouo cernitur,quod est in veteri figuratum,7.to.365.a. testamento vtrique credendum, 5.t.69.a.b. in testamento veteri & nouo lucet Christus , 7. tom. 286. e.
Testimonia sunt,in quorum præsentia nobis obseruationum sanctarum ordo committitur,7.tom. 354.d. testimonium duorum hominum verũ est, 4. tom. 312.d. testimonia constare debent in ore duorum vel trium,6.tom.149.a. testimonium domini fidele, 6.to.149.a.
Testis falsus quis dicatur, 6.to.134.f. testis falsus est etiam is , qui non intelligit dicta eo sensu, quo dicta sunt,6.to.134.f. testes de quibus scriptum est, In ore duorũ, vel trium testium stat omne verbum, sunt illi , de quibus scriptum est. Estote mihi testes,& ego testis,dicit dominus deus:& puer quem elegi, testis est nobis:Pater cum filio,& spiritu sancto:Et magis videtur sic stare sententia , & sub his tribus testibus veritas confirmari,quam per litteram. Duo enim fuerunt testes contra Susannã, & contra ipsum Dominum Saluatorẽ:& tamen nõ stetit verbum in ore eorum. Contra Naboth quoque penè tota ciuitas dixit testimonium : consensúsque testium pessimorum,non firmitatem habuit veritatis,sed sceleris coniurationem, 5.to.492. d.
testis , de quo Esaiæ 55. dicitur. Ecce testem populis dedi eum:Christus est , quem pater dicit se misisse testem cunctarum gentium : qui præcepta illius,atque mandata populis nunciaret : qui de se ipso loquitur. Oportet prædicari euãgelium istud in omni orbe , in testimonium cunctis gentibus. Denique superbientem Pilatum hoc sermone cõfutat, In hoc natus sum , vt testimonium præbeam veritati. De quo Apostolus Paulus scribit Timotheo.Vnus mediator dei,& hominum,homo Christus Iesus, qui dedit se redemptionẽ pro omnibus, testimonium temporibus propriis:in quo ego positus sum præco & Apostolus , 4.tom. 392. f.
Testudo tardigrada & onerata, & oppressa pondere suo , hæreticos significat, 5. tom. 164. f. testudinis marinæ natura, 9.to.198.a.
Tetragrammaton nomen ad deum propriè pertinet,& ineffabile dicitur, 4. tom. 925.c. tetragrammaton ex quatuor Apostolis , 6. tom. 154. d.
Thabor mons vbi situs, 5. tom.110.d. Thabor mons,vbi Christus de quinque panibus edidit cõmentarium,6.to.10.e.
Thabor Galilęe mons situs in campestribus, rotundus atque sublimis,& ex omni parte finitur æqualiter.De hoc monte & in Psalmo legimus,Thabor, & Hermon in nomine tuo exultabunt, 5.tom. 110. d. Itabyrium Septuaginta hunc mõtem transtulerunt:Hebræa nomina Græco sermone semper declinãtes,ibidem. excelsus,& pulcherrimus mõs est, 5.tom. 110.d. interpretatur תבור veniens lumen, ibidem. vel(secundum quosdam) lacus , id est,cisterna,ibidem, g. expandunt rete super Thabor hæretici,cùm pro veritatis lumine insidias ponunt,& fodiunt lacum, & incidũt in foueam quã fecerunt , ibidem.
Thaddæus , id est , cordis cultor , 6. tom. 158.f.
Thaddæus apostolus in ecclesiastica traditur historia missus Edessem ad Abagarum regem Chosderæ,6.to.35.b. Thamar,ciuitas, quæ nunc Palmira vocatur,à quo cõdita & nominata, 4. to.1098.f. ad Thamar,quasi ad meretricem,vir sanctus introiuit, 5.to.80.f. Thamar à sceleratissimo fratre Amnon violata & corrupta, 4.to.516.f. 778.
Thamar תמר vrbs, 4. to. 1098. f. Vide suprà, Palmira,eadem enim vrbs est. Thamar enim Hebraicè palmam significat.
Thamnas,Thamnata חמנתה ,ad quã venit Samson vt Dalilam acciperet, interpretatur cõsummatio eius, 5.to.401.b. Vrbs est hæc in tribu Iuda, de qua Gen.38. Iud.14. & 2. Par. 28.
Tharaca , rex Aethiopiæ,4. to. 122.d.
Tharsis,regio est Indię:vel omne pelagus appellatur Tharsis,4.to.554.d.e. Tharsis interpretatur, exploratio,siue contemplatio gaudij,4.tom.189.c. 916.f.& 5.tom.305.c. pro Carthagine,4.to.152.e.
Tharsis,id est,mare,4.tom.494.d.e. quid allegoricè

goricè significat,5.tom.305.b.310.e.
Thartan תרתן dux Assyriorum,4. tom.176.f.& 177.a. Assyrium non Hebræum nomen est, eáque in lingua significat , turrem dedit, siue superfluus,aut elongãs,ibidem. Rex Assyriorum mystícè diabolum significat : Qui habet duces plurimos,quorum vnus est Thartan : elatus scilicet in superbiam . & longè procedens in scelere, & amplior cæteris,ibidem.
Thau,littera apud Hebræos, crucis picturã denotat, 9.tom.263.a. electorum signum,4.tom. 432.a. signum salutis & crucis describitur, 6.to. 195.a. Thau frontes signasse lugentium, 4. tom. 784.d. Christianorum signum,4.to.782.e.
Thau antiquis Hebræorum litteris , quibus vsq; hodie vtuntur Samaritani, crucis similitudinẽ habebat,4.tom.782.d. hoc signo postes Hebræorum,& in Ezechiele frontes eorum qui ab ira percutientis euasérunt signatæ,4.tom.495.c. hoc signum nobis ad patrem ascendens dominus dereliquit,siue in nostris frontibus posuit, vt liberè dicerémus, Signatum est super nos lumen vultus tui domine,4.tom.495.c. Aethiopes adhuc crucis signum pro Thau littera habent:quemadmodũ veteres habuisse Hebræos , & suo tempore vsos Samaritanos,Hieronymus attestatur. Aegyptij quoque antiquitùs hac vtebantur littera ; significabátque eorum lingua,vita ventura.
Thebæ in Aphrica,6.to.297.b. eas liber condidit: quæ ciuitas nunc Thebestis dicitur, 6.tom. 297.b. Alexander victa Græcia , Thebísque subuersis,transiuit in Asiam,4.to.1158.f.
Sunt Græciæ Thebæ , sunt & Aegypti Thebæ, centum portarum. De his primùm,mox de alteris Hieronymus intelligit. Sunt & Thebæ Bœotiæ: interierúntque (auctore Catone) Thebæ aliæ in Lucanis Italiæ.
Thecua interpretatur,tuba,4.to.533.c.
Thecua,Thecue תקוע viculum in monte situm, duodecim millibus à Hierosolymis separatũ, quotidie oculis cernimus,4.tom.533.c. sex millibus ad meridianam plagam abest à sancta Bethlehem, quæ mundi genuit saluatorem: & vltra nullus est viculus,ne agrestes quidem casæ , & furnorum similes,quas Afri appellant Mapalia : Tanta est eremi vastitas,quæ vsque ad mare rubrum,Persarúmque,& Aethiopum,atque Indorum terminos dilatatur.Et quia humi arido atque arenoso nihil omnino frugum gignitur,cuncta sunt plena pastoribus: vt sterilitatem terræ compensent pecorũ multitudines,5.to.207.208.c.f. ex hoc viculo fuit Amos propheta ipse quoque pastor, vt in proœmio prophetiæ eius dicitur,ibidem.
θὸ quid sit,4.to.1014.d.e.
Thee interpretatur, limen , siue frons, 4. tom. 1021.c.
Thekel תקל,appendere significat : quam vocem inscriptam parieti Balthassar vidit, 4. tomo. 112. b.
Theman,Iudææ prouincia deserta & sicca,5. to. 216.f. interpretatur,auster atque perfectio,4.to. 182.d.
Theodas pseudopropheta,6.to.461.b.
Theodorus ardeolam vertit,Augustinus fulicam putat,Suidas ciconiam,aut illi similem,Deuter.14. duæ enim sunt eius species.apud Lxx. tria eius genera recensetHieronymus,5.to.547.a.
Theodotio post aduentum Christi incredulus fuit,&Ebionita,4.t.1101.c. Inter veteres, nouósque interpretes medius incedit, 6.to. proœmio ad Damasum super euangelia. Eius interpretatione in Danielem,non Lxx. vtebatur olim ecclesia, 4.t.proœmio in Deut. Theodotiõ & Symmachus Semichristiani,5.t.in cap.3.Habacuc. Fuit Theodotion (vt Epiphanius scribit) natione Ponticus, quamuis Euthymius Ephesium illum vocet:Factus Christianus,Tatiani,Marcionis, Ebionísq: dogma sectat' est.Mox religione nostra relicta,ad Iudæos transiit,apud quos circuncisus linguam eorum didicit:sacrósque Hebraicos codices in Græcã linguam interpretatus est, medius inter veteres , nouósque(vt Hieron. ait) incedens interpretes. Floruit sub Seuero ,circa annum domini ducẽtesimũ. Sunt qui eundem faciant Theodotionẽ cum Rabbi Ionathan.Idem enim græcè θεοδότιον est , quod Hebraicè יהונתן: Significátque vtraque in lingua, donum dei:ex quâ significatione apparet legi debere Theodotion,non Theodotio, quãuis hęc posterior lectio magis inualuerit.Si idem fuit,tribus excelluit linguis. Quippe cum Hebraica non solùm in Græcum , sed in Chaldaicum quoque , seu Syriacum sermonem doctè,elegantérq; conuertit.
Theologia post Physicam discenda,5.to.6.b.
θεωρητικὴ καὶ πρακτικὴ,6.to.94.e.f.
Theorica præstat actioni,4.to.704.e. theoricę definitio,8.to.290.e.
Theraphim,habitus sacerdotalis,5.to.101.b.
θερμὸν quid propriè significat,4.to.652.e.
Thesaurus,id est,sensus diuinus,7.tom.273.c.
θηριάλωτον,4.to.751.c.
Thobal,seu Thubal,interpretatur,ductus ad luctum,vel conuersus ad vniuersa,4.to.496.e.
Thogorma interpretatur,peregrinus & aduena, 4.to.917.b.c. Thogorma,id est,Phrygia, 4.tom. 917.b.
Thomas,id est,abyssus,6.to.158.e.
Thophet,de quo Hieremias meminit,dicens, Et sepelietur in Thophet;locus est in valle filij Ennõ; qui amœnus, nemorosúsque est, & fontibus Siloë irrigatur,hodiéque hortorum præbet delicias, 4.t. 543.c. interpretatur תופת Thophet latitudo,ibid.
ponitur pro gehenna lata,& spatiosa, Esa. xxx. dum dicitur,Præparata est ab heri Thophet,4.tom. 251.b.
τρώμα, 4.to.622.f.
Thronus dei,quid:& quid significet hoc nomen thronus,7.to.33.c. thronus Christi iudicatis flãmæ ignis,4.to.1138.d. throni positi sunt,4.tom. 32. e.f.
Thubal,id est, Iberi, vel Itali, 4. tom. 962. e. & 494.f.
Thus,aurum,myrrham regique hominiq;, deóque dona ferunt,6.to.4.c.
Thus significat orationem,secundum illud , dirigatur oratio mea sicut incensum in cõspectu tuo. 4. to. in cap.61. Esa. thus Christo à magis oblatũ, eius diuinitatem notabat, myrrha humanitatem: aurum argentum : quorum munerum sacramenta Iuuencus presbyter hoc comprehendit versiculo,
Thus,aurum , myrrham , regique , hominique deóque, 6. tom. 4.c. thus , symbolum spiritualis thymiamatis, 5. tom. 437. b.
θυμὸς , 4. to. 1033.c.
θυνὴ, pro Galilæa, positum, 4. to. 1086. e.
Tiara,verbum Græcum, quod ex vsu versum est in Latinum,4.to. 1116.e.
Tiberius imperator sub quo passus est Christus, 6. to. 105. c. hic imperauit annis viginti duobus, septem mensibus , & viginti octo diebus, 4. tom. 1153. a. Tiberius Imperator priuigaus fuit Augusti,qui & in eius locum successit, 6. tom. 105. c. in eius honorem Philippus Tetrarcha Cęsaream Philippi nuncupatam ædificauit, 6. tom. 72. d.
Herodes quoque alter Tetrarcha ad lacum Genazareth,qui lacus Tiberiadis in euangelio dicitur, in vico , cui nomen Amathus,alteram in honorem Tiberij vrbem extruxit , quam Tiberiadem appellauit : de qua Iosephus libro antiquitatum decimo octauo , capite sexto , latè scribit. In littore lacus Genezareth Tiberias vrbs erat posita, 4. tom. 72.f. quæ Tiberias olim appellabatur Genezareth, 4.to. in cap. 48. Ezech.Tiberij anno XV. secundum Tertullianum,& Africanum , Christus passus est, 4.to. 1148. d.Mendosos vtriusque,scriptoris codices puto : quippe cùm Christum anno Tiberij 18. passum asserere necessarium est.Constat enim Lucæ 3.cap. 15. Tiberij anno Christum baptizatum,superuixisse autem triennio post baptismum , ex tribus pascha tibus, quibus postea in Hierusalem per tres annos ascendit , ex euangeliorum historia compertissimum.
Timæus liber Platonis obscurissimus , 5. tom. 244.f.
Timere est seruorum, & diligere filiorum,8. to. 425.a. timentibus deum non est inopia, 6.tom. 246. c. qui timet, in charitate non est perfectus, 4. to. 353. c. qui timet, pœnam habet , & non est perfectus, 4. tom. 89. b. timendum nihil, præter deum, 6.tom. 428.f. timentes dominum glorificãtur , 7. tom. 46. f. timentibus deum non est inopia, 4. to. 354. d.
Timo Atheniensis odio generis humani vitam appetiit solitariam, 5.to.381.f.
Timore conseruatur humilitas , & omne peccatum expellitur, 6. to. 183. b. timor est principium & custos omnium virtutum, 8.to. 279. b. timor est virtutum custos, 9.to. 566. d. timoris magni indicium, confusus clamor, & incerta vox, 6.tom. 64. d. timoris quot genera, 7.tom. 64.e. timor est duplex, 8.tom. 167. c. &167.c. 9.tom.566.d.
timor vnus plures timores eiicit, 7. tom. 419. b.
timor retrahit, charitas trahit , 6. to. 191. b. timor dilectionis non habet meritum , 8.tom. 84.e.
timor in charitate non est:sed perfecta charitas foras timorem mittit, 8.to.84.e. timor pœnã habet 4.to.353.c. timor domini sapientiæ thesauros continet, 4.to.260.d. timor domini omnia superat,4.to.353.f. 354. d. timor domini sanctus permanet in sæculum sæculi,4.to. 354.d.
Timorati qui sint in religione dei, 4. to.353.c.
Timotheus interpretatur,beneficus, 6.to. 482.d.
Timotheũ circuncidit D. Paulus , 6. to. 333. c.
Tinea consumit,ac demolitur habitaculum suũ, 8. to.75.c. tinea vestimenta consumit:& eius allegoria 5.to.116.d. tinea deuorabit peccatores, 4. to. 151.c. tinea ossium , cor intelligẽs,4. to. 353.c. & 500. f. tinea , pro pœna æterna,4.tom. 147.a.
tinea mysticè, conscientia,quæ semper animum corrodit,appellatur, 4. to.313.b. c. subiter te sternetur tinea,dicitur Esaiæ 14.de cadauere à vermibus consumendo, 4. to.101. b. & ego quasi tinea Ephraim, & quasi putredo domui Iuda , Osee 5. עש lingua Hebraica tinea dicitur: רקב putredo, & caries:quorũ alterum vestes,alterũ ligna consumit.Pro qui Lxx. παραχὼν,& κίνυρον, id est,tumultũ, & conturbationem,& stimulum transtulerunt. Et notandũ quòd tinea referatur ad Ephraim , & putredo ad domum Iuda. Quomodo igitur tinea vestimenta cõsumit,& putredo vel caries ligna,quod vtrumque longo fit tempore : ita deus & decem tribubus, & postea tribubus duabus longo tempore dans locum pœnitentiæ,& eos prouocans ad salutem, thesaurizantes sibi iram in die iræ; quasi tinea efficitur , & putredo:non quòd deus tinea sit, vel putredo , aut conturbatio , vel stimulus : sed quòd sustinentibus pœnas hęc vniuersa videatur, 5.tom. 46. 116.d.
Tintinnabula summi sacerdotis , quid allegoricè , 7. to. 386. d.
τὴς χρηστότητος , id est , suauitatis , quales fructus, 6. tom. 412. f.
Titanes,5. to. 246. e. Titanorum vallis in sacris scripturis fit mentio, licet sit gentilium fabubula , 6. to. 293. b.
Titulus Christi tribus linguis inscriptus , quid significat, 6. tom. 195. c. & 7. to. 48. d.
Titus D. Pauli discipulus, 8. to. 552. d. homo de gentibus cur circuncisus , 6. tom. 284. e. & 287. c.
Titi iuuenis erga D. Hieronymum amor quantum ei profuerit, 9.to.711. a. b.
Tobiæ liber, 4. to. 1142. e. f. Propterea quod in canone Hebræorũ,primi scilicet ordinis voluminũ non esset,ideo ait. Si cui tamen placet librũ recipere. Vnde proœmio cõmentariorum in Ionã, ita de eo meminit.Liber quoque Tobię, licet non habeatur in canone : tamẽ quia vsurpatur ab ecclesiasticis viris,tale quid memorat:dicente Tobia ad filium suum.Fili ecce senui, & in eo sum, vt reuertar de vita mea.Tolle filios tuos,& vade in Mediam fili. Scio enim quæ locutus est Ionas propheta de Niniue,quoniam subuertetur, 5.tom.303. f. 304.a. In præfatione quoque super versione ipsius Tobiæ ad Chromatiũ, & Heliodorum Episcopos, ita scribit.Miror non desino exactionis vestræ instantiã. Exigitis enim,vt librum Chaldęo sermone cõscriptũ,ad Latinũ stylum trahã:librum vtiq; Tobiæ,quẽ Hebræi de catalogo diuinarum scripturarum secãtes,his quæ Agiographa memorãt,mãciparunt.Feci satis desiderio vestro,non tamen meo studio.arguũt enim nos Hebræorum studia, & imputãt nobiscõtra canonẽ,Latinis auribus ista transferre.Sed melius esse iudicans pharisęorum displicere iudicio , & episcoporum iussionibus deseruire , institi vt potui : & quia vicina est Chaldæorum lingua sermoni Hebraico , vtriusque linguæ peritissimum loquacem reperiens, vnius diei laborem arripui : & quidquid ille mihi Hebraicis verbis expresit, hoc ego , accito notario , sermonibus Latinis exposui. Orationibus vestris mercedem huius operis compensabo : cùm gratum vobis dicero,me,quod iubere estis dignati,complesse.Ex quibus apparet non repudiari à Hieronymo Tobiæ librum(vt hæretici obganniunt) sed Agiogra-

phis ex Hebræorum ſententia,adſcribi: Hoc eſt nō libris primæ ſeriei , cuiuſmodi Pentatheucum eſt, ſed ſecundæ:Agiographa enim , hoc eſt , ſecundæ claſſis volumina(Epiphanio & Damaſceno auctoribus)Ioſue, Iudicum, Ruth, Regum, & Paralipomenon libros comprehendebant:hoc eſt, vt vnico verbo id explicem, quidquid ad hiſtoriam pertinet:cuiuſmodi eſt etiam Tobiæ liber:Aliter : Duo ſacrorum voluminum canones ſunt : Primus in quo cōtinentur libri , de quibus nulla vnquam exorta dubitatio fuit. Alter, qui comprehendit codices,non ſtatim ab ipſius Eccleſiæ natiuitate notos, receptósque,ſed poſtea . Huiuſmodi autem ſunt Eſther, Tobias,Iudith,Baruch , ſapientia Salomonis, Eccleſiaſticus,& huiuſmodi. Qui tamē omnes poſtea ab eccleſia ſuſcepti ſunt. Tobiæ enim librū concilium tertium Carthaginenſe,cui Auguſtinus interfuit,circa annum domini 410. in ſanctarum ſcripturarum adſcribit canonem: Reliquæ deinde ſynodi eodem modo.Eiúsque libri teſtimonia citat non ſolùm Hieronymus,& alij (vt ipſe refert) Eccleſiaſtici viri: verum etiam ſummi eccleſiæ paſtores,iidémque etiam martyres Romani pontifices:Clemens, Anacletus,& Alexander: Synodus etiam Lxx.epiſcoporum ſub Gelaſio primo coacta, inter ſacras ſcripturas eundem recipit librum , & nouiſſimè concilium Tridentinum.

Tomyris,Maſſagetarum regina Cyrum occidit, 5.to.521.c.

Tonitruum excelſum dogma myſticè notat, ſecundum illud: Vox tonitrui tui in rota,4.to.819.c.

filij Zebedæi appellati ſunt filij tonitrui: Quorum vnus vocem tonitrui emiſit, dicens:In principio erat verbum,4.to.449.c. tonitruus quid propriè,7.to.221.c. tonitrui dei vox in rota, 7. tom. 221.c.

Topazion, 6.to.181.b.

Topazius omnium gemmarum in ſe continet pulchritudinem,7.to.368.c.

Tophet quis locus,4.to.543.c.544.d.

τυμπικὰ,5.to.413.b.

Torcular,iuxta inſcriptionem trium pſalmorū, dominicam ſignificat paſſionem , ipſo dicente in Eſaia:Torcular calcaui ſolus, & de gentibus nō eſt vir mecum,4.tom.88.c. Vinum de vera vite redundat in torcularibus ſaluatoris, dicēte domino: Ego ſum vitis,vos autem propagines: pater meus agricola. De his torcularibus tres pſalmos legimus: octauum,& octogeſimum, & octogeſimum tertium. Qui omnes ad eccleſiæ ſacramenta referuntur,4.to.1072.f. Dicendum eſt itaque de torculari:quod iuxta ſcripturæ ſanctæ conſuetudinē: interdum pro vltione,atque ſuppliciis ponitur:Interdum in congregatione nouorum fructuū . Pro pœnis ponitur,atque tormentis,quādo Hieremias in lamentationibus plangens euerſionem Hieruſalem,loquitur:Torcular calcauit dominus virgini filiæ Iudæ: ideo ego ploro. In bonam partem ſcribuntur pſalmi pro torcularibus, octauus, & octogeſimus tertius:De quibus in ſuis locis, ſi vita comes fuerit,domino præbente dicetur : Hoc torcular,in quo & malis ſupplicia,& bonis præmia à ſaluatore calcantur,ſolus ipſe calcauit, nullúmq; habuit adiutorem:& reliqua.4.tom.454.c. Eadem verba repetuntur ab eo,qui lamentationes Hieremiæ expoſuit(quiſquis fuit ille) 4.to.684.f. torcular in medio vineæ dei,quid, 4.tom.39.a. torcularia muſto plena,5.to.99.c. torcular calcauit dominus virgini filiæ Iuda,4.to.684.f. torcularia non ſunt alibi,niſi vbi vineæ & vindemia,7.to. 237.a. pro torcularibus tres pſalmi,7.to.247.c.

torcular pro paſſione Chriſti,4.to.88.d.e. torcularia,quæ ad Trinitatis myſterium pertinent, 7. to.237.c. torcularia hæreticorum,5.tom.135.c.

Tormentum ſuum portat , qui propria torqueatur conſcientia,4.tom.836.f. tormenta aliorum, remedia ſunt aliorum,4.to.518.d. tormenta præſente maieſtate domini non inferuntur, 4. tomo. 585.b.Vide ſupra Pœna.

Torques in genere fœminino, 4. tom.1127.c.& 1184.c. torques mulierum , qui earum intelligētiam mentis in corde demonſtrant, 4. tomo. 34. d.

Torrens quid,& ex quibus aquis naſcitur,7.to. 64.f. torrens quid à flumine differt, 5. tomo. 9. b. torrens nunquam habet mundam aquam, ſed ſemper turbidam,7.tom.336.d. torrens non habet aquas naturales,non habet aquas,quæ ſemper fluunt, &c. 7.tom.336.a. torrens nunquam eſt in montibus,ſed ſemper in vallibus, & in præcipitibus locis,7.tom.336.d. torrens, cuius aquæ perpetuæ ſunt,de perpetuo fonte manantes, 4. to. 1086.f. torrens abſque additamento nuſquam in bonam partem accipitur, 5. tom.9.b. torrens voluptatis dei , ſpiritus ſanctus eſt,7.tom.115.c.

torrens ſalicus, 4. tom. 108.e. de torrente quomodo bibit Chriſtus, 7.tom.536.d. torrentes omnes vadunt in mare, & mare non adimplebitur, 4.tom.735.b. & 5.tom.452.d. torrentes , id eſt,eccleſiæ doctores, 7. tom.228.d. torrentes iniquitatis, 7. tom. 55.a. torrentes interpretati metaphoricè, 5.to.9.b. torrentes myſticè, 7. to. 54.f 55.a.

torris de igne eruttus, tropologicè expoſitus, 5. to.536.d.

τράγηματα,6.to.97.a.

Traditiones proprias ſtatuebant Phariſæi, 6.to. 12.f. traditionibus hominum ſæpe dei mandata cedunt,6.to.169.a. traditio Phariſaica in menſis, & puris vaſis non eſt tractanda,ſed abſcindenda & radenda, 6.to.169.a.

Traianus quot annis imperauit poſt Chriſti paſſionem,4.to.1150.f.

Tranquillitas magna,pax eſt eccleſiæ poſt preſſuram,ſiue theoria poſt actualem vitam, 6.tomo. 163.a.

Tranſire quo pacto dicatur deus,9.tom.155.a.

Tremor impiorum,de quo ſcriptum eſt,Tremor apprehēdit impios, diuerſus eſt à tremore ſanctorum:de quo Moyſes,Tremens ſum ego,& meticuloſus:& Iob,Horror & tremor venerunt ſuper me. Et propheta,A voce orationis meę intrauit tremor in oſſa mea,4.to.388.f.

Treueri Galliarum,Galatarum ſermone vtūtur, 6.to.299.b.

Tria quid myſticè,8.to.11.a.b.

τρίβα,4.to.537.a.

Tribulatio patientium operatur,4.tom.225.a.& 7. tom. 177.b. tribulationes à diabolo ſuper terrā,7. to.177.a.b. tribulationes & opprobria ſunt perferenda, 9. to.558. b.

Tribuni cur ita dicti , 4.to. 27. b. tribus Iſrael, diuiſę, 4. to. 335.a. duodecim tribuum poſſeſſiones explicantur, 4. tom.672.d. tribus decem vocantur Samaria, Ioſeph, Ephraim, Iſrael, 4. tom.

Ephraim,quia Hieroboam , qui primus eas ſcidit de tribu Ephraim fuit.Ioſeph , quia Ioſeph pater Ephraim fuit.Samaria,quia hæc vrbs,metropolis decem tribuum fuit.Iſrael verò nomen , ob maiorē multitudinē quę in eis remanſit:alioqui commune omnibus erat, 5.tom.87.b. duæ alię tribus appellatæ ſunt Iuda, propter tribum Iuda , quæ regnauit in Hieruſalem, ibid. tribus decem ſiue Samaria , vt quæ diſciſſionem fecerunt à Iuda, pro hæreticis ſemper ſumuntur : ſicut pro Eccleſia , & Eccleſiaſticis alię duæ, 5. tom. 268.

Matrimonio iungi non niſi eiuſdem tribus poſſe homines, vltimo Numerorum capitulo his verbis proditur : Omnes viri ducent vxores de tribu & cognatione ſua:& cunctę feminæ de eadem tribu maritos accipient : vt hæreditas permaneat in familiis,nec ſibi miſceantur tribus,ſed ita maneant vt à domino ſeparatæ ſunt. Sciendum eſt nihilominus inter tribum Iuda & tribum Leui hoc perpetuò minimè obſeruatum:quia legis,quę prætenditur , ratio,inter eas ceſſabat. Nulla enim poſſeſſionum confuſio fieri poterat, vbi poſſeſſiones nō erant.Tribus quippe Leui nil terrarum poſſidebat: ſed ipſe Deus Leuitarum erat poſſeſſio. Ex decimis enim,& primitiis, & ſacrificiorum carnibus victitabant.Præterea affinitatem inter ſe hæ tribus ideò non recuſabant,quòd ambæ eſſent inſignes, & nobilitatis ſplendoribus decoratæ : vna propter regnum, altera propter ſacerdotiū. Et hæc eſt cauſa, quòd Maria virgo, quæ de tribu Iuda fuit,cognata ſcribitur Eliſabeth,quę de tribu Leui erat. Famoſa alioqui quæſtio, & à nemine,quod quidem norim hactenus ſufficienter explicata.

Tricenarius numerus, ex denario, qui perfectus eſt,triplicato conficitur, 4. to. 42.c.f. In eo Ezechiel prophetauit,& Chriſtus baptizatus eſt , ibid. Quæ ætas in homine perfecta eſt,4. to. 727.a. Et in ea ſacerdotes in tabernaculo miniſtrare incipiūt, ibidem.

Τρίχαπτον, Trichaptō nomen à lxx. inuentum, 4. to.818.e.f. Eſt autem veſtimenti genus , quod Hebraicè dicitur, מְעִיל Meſi,ita ſubtile,ac tenue , vt pilorum, capillorumque ſubtilitatem habere credatur,4.to. ibidem,

Τρίχες Græcè capilli,inde τρίχαπτον.

Τρίηρης Trieris, Hebraice צִיאֳנִי 4. tom. 263.a. Non tranſibit per eum nauis remigum : neque trieris magna tranſgredietur eum, Eſaiæ. 33. Myſticè diabolum notat : qui nobis non nocet , cùm Deum Saluatorem habemus,ibidem. Et venient ſuper eum Trieres, & Romani,& percutietur, Daniel, 11. כתים quippe, & ציים,nos Trieres,& Romanos interpretati ſumus : Hebræi Italos volunt intelligi , atque Romanos, 4. to. 1166. e.f.

Τρίηρης Græce idem eſt , quod triremis : bellica ſcilicet nauis , ternos remorum ordines habens.

Trigalia non ex lege deſcēdit, ſed ex indulgentia, 4. to.581.a.

Trinitas eſt vnius ſubſtantiæ , 6. tom. 495. a.

Trinitas vnitate ſubſtantiæ ſociatur, 6.to.496.f.

Trinitas omnes materiales ſuperat ſubſtantias, quare nullum verbum poteſt eius ſignificare ſubſtantiam, 6. tom. 507.c. Trinitas eſt æqualis, 9. to.320.a. Trinitatis indiſſociabilis atque indiſcreta ſubſtantia, 6.to. 510. f. Trinitas eſt in perſonis ſubſiſtentibus , vnitas verò in natura atque ſubſtantia, 9.to.359.d. Trinitatis maieſtas manifeſtiſſimè ibi declaratur, 7. t.102.e. Trinitas intimata his verbis,deus Abraham,deus Iſaac, & deus Iacob, 6. to.183.c. Trinitas in anima noſtra per fidem veram habitare conſueuit, 4. tom. 683. a.

Trinitatis ſacramentum apud Aggeum prophetam, 5.to.510.c. Trinitatis myſterium in Chriſti baptiſmate demonſtratur, 6.tom. 8.d. Trinitatis myſterium, ſalus eſt credentium, 6.tom. 463. c.

Trinitatis myſterium per oliuam , ficum , & vineam ænigmaticè monſtratum, 5. tom. 461.c.

in Trinitate vna poteſtas,vna voluntas,vna maieſtas patris & filij & ſpiritus ſancti , 7. tom. 54. f.

Trinitas humanis ſenſibus inueſtigari non poteſt, 9.to. 164.a. Trinitas, vna in tribus perſonis deitatis natura, atque ſubſtantia , 5. to.318. d. & 6. tom. 56. f. Vbi expreſſè probetur, 6. to. 463.b.c.

Trinitatis fides, myſteriúmque , credentium ſalus, ibidem, Quódque ſequitur. Domiue abſque te alium non nouimus:nō excludit filium,ſed iungit patri. Neque enim dixit alium non nouimus, Sed extra te alium non nouimus.Cùm autem dicat filius, Ego in patre,& pater in me,extra patrem nō nouimus filium : quia in patre cognoſcimus eum. Denique & nomen illius nominamus, dicentes in oratione dominica, Pater noſter qui es in cælis, 4. to.208.f. Et hæc omnia fient, vt veritas mundo prædicetur:& ſciant, & credant, & intelligant: quorum mēs prius bruta erat , & inſenſibilis:quod præter vnum deum nullus alius deus ſit, nec ante, nec poſtea. Neque enim temporum conditor habet aliquando principium,cùm hoc ipſum aliquando ſit temporis.Et quomodo nūc locutus eſt. Ego teſtis, dicit dominus deus:& puer,quem elegi : dicente hoc ipſum domino in euangelio, Duorum hominū teſtimonium verum eſt. Ego ſum , qui teſtimonium perhibeo de me, & qui miſit me pater. Sic & de diuinitate illius ſentiēdum eſt:quod nullus ſit deus, niſi ipſe,qui loquitur,& puer eius, quē elegit. Pulchréque præter patrem alter nullus eſt deus : quia Chriſtus, dei virtus eſt, & dei ſapientia: qui loquitur in euangelio. Ego in parte,& pater in me eſt. Sicut enim vnus Chriſtus dominus nō aufert patri,ne dominus ſit : ſic vnus deus pater non aufert filio ne deus ſit. Qui in principio erat verbum, & verbum erat apud deum,& deus erat verbum:Hoc erat in principio apud deum. Quódque ſequitur. Et non eſt abſque me ſaluator, oſtendit in patre filium cuncta ſaluare : de quo idem propheta teſtatur. Et mittet eis dominus ſaluatorem, qui ſaluos eos faciet. Neque enim deus ſapiens, & fortis,ſine ſua poteſt eſſe ſapientia , atque virtute, 4. tom. 312. c. Ego dominus , & non eſt alter. Pater enim in filio, & filius in patre. Qui loquitur in euangelio : Ego, & pater vnum ſumus, 4. tom. 322. e. Denique ad Scribas dicitur, & Phariſæos. Vos eſtis , qui iuſtificatis voſmetipſos coram hominibus : Deus autem cognoſcit corda veſtra. In quo conſiderandum, quod non dixerit , Pater iuxta hereticorū blaſphemias,ne filiū videretur excludere,ſed deus:quod patri,filióq; cōmune eſt. In principio ǫnim erat verbū,& verbū erat apud deū, & deꝰ erat verbū:Hoc erat in principio apud deū,

De quo

De quo idem Ioannes ſcribit.Ipſe autem Ieſus non credebat ſe eis : quia ſciebat omnes , & non habebat neceſſe, vt aliquis teſtimonium daret ei de homine . Ipſe enim nouerat , quid eſſet in homine. Cui & illud congruit . Sciens autem Ieſus cogitationes eorum. Et in alio loco. Sciens autem Ieſus malitiam eorum, 4.to.in cap.66. Eſaiæ. ſimilam, & mel,& oleum comediſti , Ezech.16. ac ſub tribus nominibus, vt nonnulli putant , ſacramentum indicat Trinitatis.Non quo alia,atque alia ſubſtantia ſit:ſed quo diuerſis,ſimilæ,& mellis, & olei nominibus, patris,& filij, & ſpiritus ſancti vna dulcedo monſtretur , 4.tom. 821.a. oleum refertur ad patrem : ſimila ad filium:mel ad ſpiritum ſanctum, ibidem. aliud eſt enim ſimilitudo,aliud æqualitas. Vnde ſæuiſſima hæreſis eſt, quæ in Chriſto tantum patris ſimilitudinem confitetur, aufert naturam. Nos autem in filio non ſolum ſimilitudinem dicimus, ſed æqualitatem. Propterea enim eum perſequebantur Iudæi : quia non ſolum ſoluebat ſabbathum, ſed & æqualem ſe faciebat deo . Vbi autem æqualitas eſt,ibi eadem natura, vnáque ſubſtantia, 4.tom.928.d. quattuor autem numerus, euangelica ſacramenta demonſtrat, longitudine, & latitudine habēs vnum cubitum,& dimidium,id eſt, per quadrum : quæ ſimul iuncta tres cubitos faciunt, qui tres cubiti habēt in altitudine cūbitum vnum: vt myſteria Trinitatis vnius cubiti , hoc eſt diuinæ maieſtatis menſura conſeruet, dicente domino ad diſcipulos. Ite,baptizate omnes gentes,in nomine patris,& filij,& ſpiritus ſancti. Nomen autem dei, quaſi vnius altitudinis cūbitus eſt:qui tres complectitur proprietates , & holocauſta oblationum noſtrarum ſemper aſſumit,4.tom.1025.a. ſtatímque prudens lector intelligit,trium numerum ad Trinitatis myſterium pertinere:quę porta eſt ingredientium ad deum : dum & pater in filio eſt , & filius in patre , & in vtroque ſpiritus ſanctus . Qui ternus numerus vna porta eſt eorum qui poſt baptiſmum Trinitatis perueniunt ad ſalutem,4.tom.1026.e.f.

non ſolum autem pauimentum ſtratum erat lapide,ſed & porticus erat iuncta porticui triplici.Vna porticus ab imbre, & æſtu protegens ſacerdotes , & iuncta porticui triplici , demonſtrat myſterium Trinitatis:quod cum patris,& filij, & ſpiritus ſancti diuidatur nominibus, tamen vna ſibi diuinitate coniungitur , 4.tom.1039.a. viſus eſt autem filius in regnātis habitu, & locutus eſt ſpiritus ſanctus propter conſortium maieſtatis , vnitatémque ſubſtantiæ. Quærat aliquis quomodo nūc prophēta dominum vidiſſe ſe dicat : & non abſolutè dominum, ſed dominum ſabaoth, vt in conſequentibus ipſe teſtatur: cùm euangeliſta Ioannes dixerit: Deum nemo vidit vnquam : & ad Moyſen loquatur deus. Non poteris faciem meam videre: neque enim videbit homo faciē meam, & viuet. Ad quod reſpondebimus, non ſolum patris diuinitatem: ſed ne filij quidem,& ſpiritus ſancti(quia vna in Trinitate natura eſt) poſſe oculos carnis aſpicere, ſed oculos mentis . De quibus ipſe ſaluator ait . Beati mundo corde, quoniam ipſi deum videbunt , 4.to. 51.a. notandum quod verba dei viuentis, domini exercituum, dei noſtri, Latini, & Græci codices non habeant : & Hebræi in ſuis voluminibus contra ſe legant: quod propriè myſterium ſignificat Trinitatis, 4.tom.620.e.f. euntes docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine patris,& filij,& ſpiritus ſancti , Matth.28. Baptizantur autem in nomine patris,& filij, & ſpiritus ſancti : vt quorum vna eſt diuinitas, vna ſit largitio: noménque Trinitatis, vnus deus eſt,6.tom.146.a. ſi igitur manus,& brachium dei filius eſt,& digitus eius ſpiritus ſanctus: patris , & filij , & ſpiritus ſancti vna ſubſtantia eſt. Non te ſcandalizet membrorum inæqualitas, cùm ædificet vnitas corporis, 6.to.47.c. quoniam autem eſtis filij dei,miſit deus ſpiritum filij ſui in corda noſtra,clamantem,Abba pater,Gal.4. manifeſtè apoſtolus Paulus tres ſpiritus nominat: ſpiritū filij dei:vt in præſenti loco. Miſit deus ſpiritum filij ſui in corda noſtra. Et ſpiritum dei , vt in illo. Quotquot ſpiritu dei aguntur , hi filij dei ſunt. Et ſpiritum ſanctum, vt ibi. Corpora veſtra templum ſancti ſpiritus ſunt, qui eſt in vobis. Alium autem ſpiritum ſanctum eſſe, quàm filium dei , manifeſtè & in euangelio comprobatur. Qui dixerit verbum contra filium hominis, dimittetur ei . Quicunque autem dixerit contra ſpiritum ſanctum: nec hic, nec in futuro dimittetur ei . Hoc ideo, quia multi per imperitiam ſcripturarum,quod & Firmianus in octauo ad Demetrianum epiſtolarum libro facit: aſſerunt ſpiritum ſanctum ſæpe patrem , ſæpe filiū nominari.Et cùm perſpicuè in Trinitate credamus, tertiam perſonam auferentes, non ſubſtātiam eius volunt eſſe, ſed nomen. Ne autem longum faciam (non enim dialogus , ſed commentarius ſcribitur) de quinquageſimo pſalmo tres ſpiritꝰ nominatos, breuiter oſtendam: propheta dicente. Cor mundū crea in me deus: & ſpiritum rectum innoua in viſceribus meis. Ne proiicias me à facie tua : & ſpiritum ſanctum tuum ne auferas à me. Redde mihi lætitiam ſalutaris tui : & ſpiritu principali confirma me. Principalem ſpiritum patrē appellat : quia filius ex patre,& non ex filio pater. Spiritum autem rectum,veritatis, atque iuſtitiæ, Chriſtum dominū ſignificat. Quia pater omne iudicium dedit filio, vt Dauid ait: Deus iudicium tuum regi da: & iuſtitiam tuam filio regis . Porro ſpiritum ſanctum aperto nomine vocat. Quæ quidem cùm vocabulis, perſoniſque diſſentiant, ſubſtantia naturáque ſociata ſunt: & indifferenter idem ſpiritus ob naturæ ſocietatem , nunc patris dicitur eſſe , nunc filij, 6.tom.310. f. & 311.a.

Triones gemini, 5. tom.247.c.

Τριακτιμόδες, 4.tom.385.a.

Triphon tyrannus,4 tom.1163.b.

Latè Ioſephus de eo libro antiquitatum decimotertio,capite octauo.

Triſtatæ quos nos principes principū interpretati ſumus. De quibus & in Exodo legimus . Electos aſcenſores , Triſtatas : pro quibus Latina ſimplicitas, ternos ſtratores tranſtulit. Triſtatæ autem nomen eſt apud Græcos, ſecundi gradus poſt regiā dignitatem : de quibus ſcriptum eſt. Veruntamen ad tres primos non peruenit. Qui principes peditum, equitúmque erant , & tributorum: quos nos magiſtratus vtriuſque militiæ , & præfectos annonarij tituli nominamus, 4.tom.888.f.

Quos Hebræi vocant שְׁלִשִׁים Lxx. τριστάτας verterunt.Hinc Exod. xv. vbi nos legimus, Electi principes eius ſubmerſi ſunt in mari rubro : Lxx. verterunt : ἐπιλέκτους ἀναβάτας τριστάτας κατεπόντισεν ὁ ἐχυρὸς θαλάσσῃ.

Triſtega,hoc eſt,tres cœnaculorum ordines, ſeu tricamerata ædificia, 4.to.139.c.

σίγας,σίγη tectum:hinc δίστεγα, & τρίστεγα, id eſt bicamerata,& tricamerata ædificia, ſeu(vt ita dicam) bitecta,& tritecta, duarum ſcilicet, triúmve contignationū ſtructuræ. Geneſis ſexto, quod eſt in Hebræo, שְׁנִים וְשְׁלִשִׁים תַּחְתִּים, id eſt, inferiora cubicula,ſecunda,& tertia, quæ Septuaginta tranſtulerūt: κατώτερα διώροφα,καὶ τριώροφα: Hieronymus(vt eſt in vulgata)tráſtulit:Cœnacula,& triſtega facies in ea: vnico fermè verbo , trium contignationum cōprehendens ſtructuras.erat enim arca tribus contignationibus fabrefacta:quippe cùm haberet manſiunculas inferiores,medias , & ſuperiores quæ omnia Triſtegarum nomenclatura ſignificat . Sic in naui Stega, tabulatū vocatur: de qua Plautus in Bacchide,Fortè,vt aſſedi in ſtega.

Triſtia proſperis ſemper miſcet Chriſtus,6.tom. 49.b. triſtibus læta ſubiunguntur,4.to.669.c.

triſtitia duplex eſt, 8. tom. 532. f. per triſtitiam vultus melior fiet animus,5.tom. 41.b. per triſtitiam vultus corrigitur animus delinquens , 5. tom. 42. d. triſtitia ſomnum generat, 6.tom.132.a.

triſtitia patris,filiorum gaudio conſolatur, 7.to. 251.b. triſtitia eſt,quæ ducit ad mortem: & eſt triſtitia,quæ ducit ad vitam,4.tom.297.a. & 460.b.

Tritemius abbas,8.to.7.a.

Triticum pro medulla & ſenſu ſacræ ſcripturæ, 4.tom.91.b. triticum,de quo panis cælestis efficitur, 4.tom.451.c.

Triticum notat Catholicam doctrinam : paleæ hereticam. quid paleis ad triticum,dicit dominus, Hier.23. quid ſibi volunt hæreticorum paleæ ad triticum Eccleſię?de quo Ioannes Baptiſta plenius loquitur:quòd purget dominus aream ſuam ventilabro,& paleas ventorum flatibus diſpergendas, vrendáſque ignibus derelinquat:triticum autem cōdat in horrea: vt fiat cælestis panis , & loquatur vnuſquiſque credentium:Guſtate,& videte , quoniā ſuauis eſt dominus, 4.tom. 618.d. ſeminauerunt triticum, & ſpinas meſſuerunt , Hier.12. meliora, inquit,expectauerunt, & venerunt peſſima : ſperabant proſpera,& aduerſa perpeſſi ſunt: acceperunt à domino rerum omnium abundantiam , quæ eis non proderit.Iuxta Septuaginta verò, omnes hæretici quaſi triticum ſeminant, & ſpinas metunt : expectanre domino vt facerent fructum , & non fecerunt iudicium,ſed clamorem.Dicitur autem hoc & Eccleſiaſticis,qui verba domini, & doctrinam eius mala conuerſatione diſperdunt. De quibus infertur, Cleri eorum non proderunt eis,4.to. 565.c.

triticum notat etiam myſticè ſacram Euchariſtiā, 4.tom. 451.c. ſi dedero triticum ſuum vltra inimicis tuis:& ſi biberint filij alieni vinum tuum, Eſaiæ,62. hoc eſt triticum, & hoc vinū , quod non comedent niſi laudantes dominum , & non bibent niſi in atriis ſanctis eius : de quo dominus in paſſione dicebat:Amen amen dico vobis: Non bibam de genimine vitis huius , donec illud bibam nouū in regno patris mei. Quæ ex parte complentur in Eccleſia,quando dicit dominus diſcipulis ſuis , Bibite amici mei,& inebriamini fratres: quod vinum lætificat cor hominis:& in plena luce , atque meridie bibitur à Ioſeph cum fratribus ſuis. Et complebitur plenius,quādo inebriabitur terra benedictionibus domini. Triticum quoque de quo panis cæleſtis efficitur, illud eſt, de quo loquitur dominus, caro mea verè eſt cibus. Rurſumque de vino. Et ſāguis meus verè eſt potus,4.tom.161. bibent,& inebriabuntur frumento , Oſee 14. ſec. 70. ſiue quia dominus noſter ipſe eſt frumentum,& vinea : quicumque crediderit in eo, inebriari dicitur , 5. tom.

triticum , quod plauſtris trituratur Eſaiæ 28.

notat populum Iudæorū, qui maloribus in die iudicij afficietur pœnis,quàm gentiles,qui non cognouerunt deum:qui gith , & cymino , quæ virga excutiūtur,cōparātur,4.t.229.a. triticū ſignificat etiā verbū dei,ſeu gratiæ ſpiritualis. Matribus ſuis dixerunt,vbi eſt triticum,& vinum?Thren.3. fruſtrà tunc auditores negligentes quærunt à doctoribus ſuis triticum, & vinum verbi gratiæ ſpiritualis:cùm in terrenis negotiis, & voluptatibus ſæculi ad effectum peruenerunt præſentis vitæ, & ſub ipſo magiſtrorum nutrimine, tempus indultum perdiderunt in praua conuerſatione , 4. tom.

cúmque manifeſta ſit littera , iuxta ſpiritualem ſenſum dicemus, non debere terram confeſſionis, & ſenſu cernentis deum,qui refertur ad eccleſiam, deferre Tyro primùm triticum,quod cadens in terram multiplicatur,& accipitur pro verbo dei.Non enim in pane ſolo viuit homo, ſed in omni ſermone dei,4.tom.419.b. multi accepere aurum,& argentum ſapientiæ & eloquentiæ,de quibus faceret candelabrum ſeptem lucernarum ex auro puriſſimo:& menſam propoſitionis auream, & propitiatorium, & Cherubim auri ſplendōre radiantia , & baſes columnarum argenteas,& triticum ſermonis dei,& vinum,gaudium ſpiritus ſancti : veſtimenta quoque & linteamina, quibus credentes veſtirētur in Chriſto , quæ vniuerſa verterunt in idololatriæ cultum, varia errorum dogmata componentes, & decepti alios deceperunt,5.tom.43.a. triticum in malam ſuſtinuit partem,cùm dicitur, ſuper triticū, & vinum ruminabant:receſſerunt à me, Oſee 7.

ſuper tritico & vino falſis myſteriis corporis , & ſanguinis Chriſti, qui dicit in nEuāgelio, Niſi ceciderit granum tritici in terram,& mortuum fuerit, ipſum ſolum manet . Et in alio loco : Ego ſum vitis vera. Et niſi biberitis ſanguinem meum. Super hoc ergo tritico & vino hęretici conciduntur,& diuerſa ſibi conſtruunt tabernacula: ſiue præciduntur ab eccleſiæ corpore,& legem dei meditari,& ruminare ſe ſimulant,5.to.128.f. dilexiſti mercedes ſuper omnes areas tritici,Oſee 9. iſti verò(hæretici)ſub nomine dei idola colūt, & fornicātur à deo ſuo: & plures ſibi areas,& torcularia infinita multiplicant, & comedūt triticum,de quo efficitur panis luctus: & bibunt vinū Sodomorū , quod cum aſpidū felle calcatur , 5. tom. ibid. triticum ponitur etiam pro rerum omnium abūdantia, Oſee 14. dum dicitur: Viuent tritico:& germinabunt quaſi vinea, 5. tom. 175.a.b. deuaſtatum eſt triticum : confuſum eſt vinum:elanguit oleum, Ioël 1. tunc confundētur agricolæ , cùm viderint in poſſeſſionibus ſuis non naſci triticum,quo aluntur homines: & hordeum , quo iumenta irrationabilia ſuſtentantur , & confuſam eſſe vineam,de qua ſcriptum eſt, Vinea frōdoſa Iſrael, fructus abundans in ea: expectante domino, vt faceret vuas,& fecit ſpinas, 5.tom.184.e.

τρύγητις, vindemia,5.tom.238.d.

Tuba quid propriè ſit, 5.to.113.c. tubarum duo genera , 7. tom. 292. f. tubarum multa genera,

9.tom.256.d. tuba ductilis quid mysticè, 7.tom. 292.f. tubæ ductiles tropologicè, quid, 6.tom.118. c.f. tuba spiritualiter quid significat, 5.to. 190.d.
tuba dei de tumulis excitabuntur mortui, 8. to. 37.a. tuba magna, id est, euangelicus sermo, 4.to. 220.d. cum tuba mittet angelos, 6. tom. 118. e.
tubæ clangentes in anno Iubilæi, 4.tom. 27.b.
per tubam nouissimam, nouissimus Christi aduētus intelligitur, 8.tom. 512.d. tubæ sacerdotales, 7.tom.223.a. quidquid in scripturis sanctis dicitur, tuba comminans est, & grandi voce aures credentium penetrās. Si iusti sumus, per tubam Christi ad beatitudinem prouocamur: si peccatores, audimus quæ simus tormenta passuri, 5.tom.228.e.
tubarum, buccinarúmque clangorem nō solùm in Leuitico, & Numerorum libro legimus, in quibus iubetur, vt duas argenteas tubas faciat Moyses quibus in kalendis, & in septimo mense, ptima die mensis, & in iubileo, & in cæteris festiuitatibus: & quando ad bella procedant, canant hi qui huic officio mancipati sunt: sed etiam muros Hiericho ad tubarum clangorem scriptum est corruisse. Et dominus angelum missurū se dicit esse cum clāgore tubæ: & Apostolus resurrectionem mortuorum ad tubæ sonitum fieri prædicat: Et in Apocalypsi quoque Ioannis legimus, septem angelos accepisse tubas singulas, quibus per ordinem canētibus, facta sunt, quæ scriptura describit. Præcipitur ergo nunc sacerdotibus, & magistris, vt exaltent quasi tuba vocem suam, & impleāt illud quod scriptum est, In montem excelsum ascende, qui euangelizas Sion: exalta sicut tuba vocem tuam, qui annuncias Hierusalem: vt canant tuba in Sion, id est, ecclesia, quæ interpretatur specula, atque sublimitas, 5.tom.189.c.190.d. clangetur in tuba magna, Esaiæ 27. tuba magna potest intelligi sermo euāgelicus: de quo & in hoc eodem propheta legimus, super montem excelsum ascende, qui euangelizas Sion: exalta, sicut tuba, vocem tuam, qui euanzelizas Hierusalem, 4.tom.220.d. & constitui super vos speculatores: audite vocem tubæ, Hier.6. & cōstitui super vos speculatores: haud dubium quin Apostolorum indicetur chorus: iuxta Ezechielem. Fili hominis, speculatorem te dedi domui Israel: Et præcepi vt audiretis vocem tubæ, vel mandata euangelij, vel doctrinam apostolorum: iuxta illud Esaiæ, In montem excelsum ascende, qui euangelizas Sion: Exalta sicut tuba vocem tuam, qui annuncias Hierusalem, 4.to.537.a. canite tuba, præparentur omnes, Ezech.7. de tubarum clangore, & sonitu in multis locis legimus, vt ibi. Sicut tuba exalta vocem tuam. Et alibi. Clangite in Neomenia tuba, in insigni die solēnitatis vestræ. Et in Apostolo. Quoniā ipse dominus in iussu, & in voce archangeli, & in tuba dei descendet de cælo. Et in euangelio, Nolite tuba clangere ante vos. Et tubas ductiles, atque argenteas Numerorum narrat historia: quæ sermoni prophetico comparatur, & doctrinæ Apostolicæ: præcipitúrque nunc, vt omnes ad signum clangoris, & buccinæ præparentur ad bella, 4.tom.766.f.
Tunica summi sacerdotis allegoricè expositа, 7. tom.385.c. tunica lætitiæ, 4.tom. 151. c. tunicis duabus vestiri quid sit, 9.tom.569.c. tunica ecclesiæ desuper contexta est, & nulla ex parte consutilis: quę ne ab inimicis quidem scindi potest, 6.tom. 408.f. tunica dominica scindi omnino non potest, 823.a. tunica Christi ecclesiæ significat vnitatem, 7. tom. 72.d. tunica inconsutilis, Christi corpus, 4.tom.454.d.e. nunc scire volumus quare vestimēta tua sint velut musto tincta: Vt quid causæ extiterit, vt tunicam, quæ desuper texta est, & scindi non potest, & de vtero virginali tantum cādorem habuit, quantum nullus fullonum possit facere super terram, sanguine cruentares, ibid. tunica inconsutilis, sacra scriptura, quæ texta spiritu sancto nullam recipit scissionem: hæretici tamen dum scripturæ testimonia vni loco congruentia, alteri vbi non congruunt, aptant, illam scindunt, 4.tom.822.f.
Turbæ quæ præcedebāt, & quę sequebātur Christum ingredientem: Hierosolymam tropologicè quid, 6.tom.95.c. turba non est vnius sententiæ, sed diuersarum in singulis voluntatum, 6. tom.52. d.c. turba semper esurit, & cibis indiget, nisi saturetur à domino, 6. tom.70.d., turbæ, quæ impediunt panem manducare, peccata & vitia sunt, 6. tom.159.c. turbæ à domino per apostolos alimēta suscipiunt, 6.tom.63.a.
Turpitudo Iudaica quanta fuit, 4.to.19.b. turpitudo sola, malum est, 4.tom.90.f.
Turris in medio vineæ, quid significat, 4. tom. 38.f. turris in medio vineæ, est templum, 6. tom. 181.a. turres, ecclesiæ principes, 7.to.148.f. turris fortitudinis, deus pater factus est nobis, 7.tom. 178.e. turris custodum, 4.tom.105.b. turrim nostrūm quisque ædificare debet, 4.tom.22.d. turris quandiu torcular habebit, aper non ingredietur in vineam, 5.tom. 355. b. turris Babylonica quanta fuerit, 4.tom.103.c.
Turtur, est animal castitatis: non habitat in humilibus, sed semper facit sibi nidos in excelsis arboribus, 7.tom. 249. a. turturum natura, 8.tom. 338.f.
Tutores, id est, prophetæ, 6.tom.308.f.
Τυβὶ quis mensis apud Ægyptios, 4.tom.935.a.
Tychicus interpretatur, silens, non proiiciens margaritas ante porcos, nec dans sanctum canibus, & liberè ad deum loquens, 6.tom.411.a.
Tympanum quid sit, 9.tom.258.a. tympanum non habet carnem, sed pellem, 7.tom.426.c. tympanorum lætitia ac omnis dulcedo in planctum ac gemitum vertetur, 4. tom.197.a. tympanum ex corio extenditur: & quid sit mysticè, 7.tom.105.c.
Typhoca tela, 5.tom. 247.c.
Typhon, deus Ægyptiorum, 4.tom.119.a.
Typhon, terræ & Titani filius, Typhois aliter dictus, & Typhoëus, 4. tom.119.a.
Typhones aquila transtulit, vbi nos Esaiæ 13. dracones habemus: quod est Hebraicè אִיִּים, 4. tom.100.b. sic igniferi dæmones appellantur, vt Suidas testatur: ac etiam globi quidam flammantes ex nubibus erumpentes.
Tyrus, ciuitas in littore Phœnices, 4.tom.627.b.
Phœnices metropolis, 4.tom. 907.a. in terra Chanaan condita est, 4.tom.733.c. Tyrus & Sidon, vrbes idololatriæ, & vitiis deditæ, 6.tom.43.a.
Tyrus lingua Hebræa dicitur, Zor: quod interpretatur, tribulatio & angustia, 7.tom.245.c. Tyrus mari cingitur, 5.tom.140.c. Colonia Sidonis, 4.tom.132.c. interpretatur tribulatio, siue coangustans, 5.tom.215.c. & 6.tom.169.b. emporium totius orbis, 4.tom.132.e. Tyrus fulgens, opib⁹ excelsa, auróque, & gemmis, ferico, ac purpura nitēs, & regina in cūctis gentibus existimata, 4.to.133.a.
Tyri populus duplex, 4.to.134.e. Tyrus sabbatizauit sabbata sua per annos septuaginta: & sic in antiquum statum restituta est, 4.tom.938.f. Tyrū sex mensibus obsedit Alexander magnus, & cepit, 4. tom.913.c. Tyrus meretrix, 4.tom. 132.d. de Tyro quidquid dicitur ad hui⁹ mūdi angustias referri debet, 4.tom.912.f. Tyrus post septuaginta annos restituenda, 4.to.912.d.

V

VAcandum est ad agnitionem dei, 7. tom. 145.a.
Vacca rufa, cuius cinis expiatio populi, 4. tom. 45.c. Notat mysticè hominem, qui peccatorum iugum, & vincula Nabuchodonosor diaboli perpessus non est, ibid. vacca lasciuiens, de qua Osee 4. dicitur. Sicut vacca lasciuiens declinauit Israël, notat hæreticos, qui ardētibus diaboli iaculis, sicut asylo vacca percussi, à lege & veritate declinant, 5.to.108.c. vacca asylo percussa insaniuit, 5.tom.108.e. vaccæ Basanitides quæ sint, & quid significent, 5.tom.235.c.& 236.d. vaccæ Basan, siue pingues, de quibus Amos 4. scribitur. Audite verbū hoc vaccæ pingues, quæ estis in monte Samariæ: quæ calumniam facitis egenis, & confunditis pauperes: notant hæreticos, qui ventri, & gulæ seruientes rectè appellantur, vaccę pinguissimæ: siue vaccæ ignominiosæ. Hoc enim interpretatur Basan, id est, ἀισχύνη, 5.tom.235.b. vaccas deas coluerunt habitatores Samariæ, 5. tom. 146. f.
Vaccæ Samariæ quid tropologicè significant, 5. to.236.e.
Væ impænitentes manet, 6.to.243.c. Scriptæque erant in eo lamentationes, & carmen, & væ, Ezech.2. Scriptæque erant in eo (scilicet libro) tam intus, quàm foris, Lamentationes, & carmen, & væ. Lamentationes de his, qui ad pœnitentiam prouocantur. Sicut Samuël, & Apostolus Paulus plangebant, atque lugebant Saul, & Corinthios: quos saluare cupiebant: Carmē super his, qui dei digni sunt testimonio: & quibus psalmista præcipit: Cantate domino canticum nouum. Porro væ super illis, qui penitus desperantur? & cùm venerint in profundū peccatorum, contemnunt, 4.to.741.a. væ duplex, est væ carnis, & spiritus, præsentis sæculi, atque futuri, 5.tom.253.a. Quod habent ij qui ad dextrā, vel ad sinistram declinant, à via regia recedentes, ibid. væ pœnarum vltimum est, ibid. vę, qui desiderant diem domini, 4.tom.139.c. væ, qui consurgitis manè ad ebrietatem sectandam, 4.to. 46.f. 47.a. vę ei, qui multiplicat sibi auaritiam pessimā, 5.tom.433.a. væ illis, qui sua scelera receperunt, 4.tom.31.b. væ, qui despiciunt Sion, & qui confidunt in monte Samariæ, 4. tom.835.a.& 5. tom. 277.f. væ, qui habitatis funiculum maris, 5. tom. 477.b. væ, qui portabunt peccata sua, quasi funē longum, &c.5.tom.369.b. væ, qui multiplicat sibi, quæ non sunt sua, 5. tom.438.d. væ illi, qui tulit opprobrium, atque suscepit, 5.tom.497.b. væ, qui ædificat ciuitatem in sanguinibus, 5.tom.438.d.
væ, qui dicit ligno, expergiscere, 5.tom. 442.f.
væ, qui potū dat proximo suo, id est, amentiam turbidam, 5.tom.435.b. væ vobis, qui ridetis, 4.to. 196.f. væ illis, quoniam recesserunt à me, 4. tom. 349.b. væ vobis diuitibus, 4.tom. 196.f. væ vobis, qui nunc saturati estis, 4.tom.196.f. væ super habitatores terræ, 4.tom.212.f. væ, qui ebrij estis absque vino, 4.tom.173.b. væ, qui congregat auaritiam malam domui suæ, 5.tom.438.d. vę ei, qui incredulus est, 4.tom.324.c. væ eis, qui contradicunt deo, 4.tom.325.a. væ eis, qui vos miseros faciunt, 4.tom.258.e. væ, qui descendunt in Ægyptum ad auxilium, 4.tom.252.d.368.d. væ, qui dicitis malum bonum, & bonum malum, 4.to.694.d.
væ, qui dicunt malo, bonus es: & bono, malus es, 4.tom.46.f. væ, qui dicunt dulce amarum, & amarum dulce, 5.tom.265.b. væ, qui cogitatis inutile 5.tom.336.f. væ genti peccatrici, filiis alienis, populo pleno peccatis, 7. tom.61.b. væ impio populo in malum, 4.tom.31.b. væ, vnum abiit: & væ, alterum veniet citò, 4.tom.771.b. væ nobis, quia longiores factæ sunt vmbræ vesperi, 4.tom.534.e.
væ, qui condunt leges iniquas, 4.tom.80. e.
væ his, qui peruersarum doctrinarum magistri sunt in Niniue, 5.tom. 414.e.f. væ, qui prophetāt de corde suo, 6. tom. in epistol. væ, qui scribunt iniquitatem, 4.tom.419.c. væ his, qui consuunt ceruicalia sub omni cubito manus, 4.tom.823.a.
væ pastoribus Israël: &c.4.tom.975. c. væ nobis, qui peccauimus, 4.tom.725.a. væ tibi ciuitas, cuius rex inuenis, 4. tom. 29.b. & 78.f. væ mihi, anima, 4.tom.577.c. væ mihi, quia factus sum, 4. 577.c. væ mihi, mater mea, 4.tom.577.c. vę mihi, nisi euangelizauero, 4.to.601.a. væ mihi, quia tacui, 4.tom.53.a.& 742.f. væ sempiternū, si non se correxit, habebit, 4.tom.694.d.
Valens hæreticus, doctissimus fuit, 5. tom. 144.d.
Valentinianus imperator, cùm aduersus Sarmatas, Quadósque propter Illyrij vastationem in cōsistorio æquus infremeret, & totius gentis excidium rigidus minaretur, erūpente sanguine, discrepuit, 9. tom.196.d. Valentinianus secundus imper. ostogenarius adhuc virgo, cùm audiret die fati sui triūphorū præconia recoli, quibus frequentissimus erat, ait: vna se tantùm gloriari victoria. Et requisitus, qua? respondit, quòd inimicorum nequissimum deuici, scilicet, carnem meam, 9. tom. 507.b.
Valentini hæresis, 5.to.462.c.& 52.f.& 397.a.& 9. tom.326.d. Valentinus hæresiarcha duōs introduxit deos, sicut Marcion, & Apelles, 6.tom.470.e.f.
vbi sunt Marcion, & Valentinus, & omnes hęretici, qui alterum mundi, id est, visibilium, & alterum asserūt inuisibilium conditorem? Hunc iustum esse dicentes, illū nescio quem semper ignotū, tantùm bonū: qui pater Christi fit, 6.tom. 388.d.
Vetus laniat testamentum, 6. tom. 334. f. Valentini delyramenta, & fabulę contemnendę sunt. Qui triginta αἰῶνας suos, ex eo quod in scripturis sęcula legantur, affinxit: dicens eos esse animalia: & per quadradas, & ogdoadas, decadas quoque, & duodecadas, tot edidisse numeros sęculorum, quot Æneia fœtus scropha generauit, 6.tom.273.a.
Valentinus sęculorum suorum parabolas, atque coniugia, ex hoc vel maximè loco confirmandas putat, nequaquam intelligens (vt suprà diximus) ad similitudinem dei patris, & in cęlo, & in terra, paternitates

ternitates non fieri, sed appellari, 6.tom.392.e.
Cum Valentinus triginta ęonas, & quadradas, & octadas, & duodecadas, & duplicem deum, & portentosum Abraxas in medium sermo protulerit: tunc prudentia Esau, stultitia demonstrabitur, & inuestigabuntur secreta eius, 5.tom. 293. c. vnum baptisma, & contra Valentinum facit, qui duo baptismata esse contendit: & contra omnes hæreticos, vt sciant non habere se baptismata: sed in vna Christi ecclesia fontem esse vitalem, 6.tom. 397.a.
omnis hæreticus, & falsum dogma defendens, impudenti vultu est. Denique Marcion & Valentinus melioris se dicunt naturæ esse, quàm conditor est. Et hoc posset aliqua ex parte ferri, si spem se huius rei habere contenderent, & non iam possidere naturam, 5. tom. 49.c. nullus potest hæresim struere, nisi qui ardentis ingenij est, & habet dona naturæ, quæ à deo artifice sunt creata. Talis fuit Valentinus, talis Marcion: quos doctissimos legimus. Talis Bardasanes, cuius etiam philosophi admirantur ingenium, 5.tom.144.d. verè ab hæreticis exibit aduersus dominum inimica cogitatio. Añ non videtur esse aduersus deum, malitia, & præuaricatio, dicere, quod Valentinus, quasi abortiuum errantis sapientiæ, extremum editum creatorem? Nonne contra deum cogitatio est Basilidis impudica, & portentosum ἄβραξας nomen, quod præfertur domino conditori? 5.tom.392.e. vnusquisque fingit, quod voluerit, & adorat figmentum suum: vt Marcion bonum deum, & otiosum: vt Valentinus αἰῶνας triginta, & extremum Christum, quem appellat ἔκτρωμα, id est abortiuum. Vt Basilides, qui omnipotentem deum, portentoso nomine, appellat ἄβραξας, & eundem secundum Græcas litteras, & annui cursus numerum, dicit in Solis circulo cōtineri: quem ethnici sub eodem numero aliarum litterarum vocant μύθραν. Et Iberæ ineptiæ in Balsamo, Barbelóque mirātur. Nōne hæc insanię sunt, & multæ insaniæ, vnoquoque fingēte quod in animū eius inciderit? 5.to.229.c. Quis autē hæreticorum non requiescit in memoriis? non dormit in specubus magistrorum? Qualis fuit Marcion, & Valentinus, & nuper Eunomius, mentis immunditiam leprosa carne contestans. Qui lumen sancti spiritus relinquentes, & cœnaculum in quo Apostoli versabantur, in diaboli tenebris commorantur, & speluncas diligunt, quas Hieremias mystico sermone condemnat, 4.tom.471.a. iste igitur draco fluminibus quasi cornibus ventilabat plurimas nationes: quæ super Marcione, Valentino, Arrio, & Eunomio, cæterisque hæreseon principibus intelligere possumus. Qui imitantur ecclesiasticos viros, dicentes ad dominum saluatorem: In te inimicos nostros ventilabimus cornu: & non ventilant ad salutem, vt de terra ad cælum leuent: sed vt in profundum abiiciant, 4. tom. 958. e. montes autem ad principes referamus hæreseō: qualis fuit Valentinus, & Marcion: colléque successores eorum, qui saturantur sanie draconis, 4.tom.959.b.
Valentinianorum qualis de Christo hæresis, 9. tom.in Apologia Pamphili pro Origene, pag.2.ante finem.
Valles, fundamenta terræ, 5.tom. 366.f. vallis pinguis, 4.tom, 221.c. vallis oliuarum quæ, 7.to. 278.e. in valle lachrymarum sumus, 7.to.249.b.
valles quondam plenæ cultu dæmonum, 4.tom. 407.a. valles spiritualiter expositæ, 5.tom.367.b.
valles quid significant tropologicè, 4.tom.758.f.
vallium nomine humiliati peccatis homines significantur, 8.tom.141.b. vallis filij Ennom, 4.to. 543. c. Vide suprà Gehenna. vallis Raphaim, est litteræ vilitas, in qua Iudæi legunt messis, quæ per Apostolos saluatæ sunt, reliquias & rarissimas spicas, 4.tom.165.a.b. & erit sicut quærens spicas in valle Raphaim, Esaiæ 17. hanc vallem φάραγγα σπόρων, id est, vallem duram interpretati sunt Lxx. vt duritiam cordis Iudaici exprimerent, 69.c. vallis visionis, seu vallis Sion cui dominus comminatur, Esaiæ 22. est locus hæreticorum, qui de Sion ecclesia, & sublimitate sensus ad humilia deuoluti, & in modum brutorum ad terrena depressi sunt, 4.to. 182.f. & erunt electæ valles tuæ plenæ quadrigarum, Esa. 22. dogmata scilicet humilia hæreticorum erunt plena quadrigis, & curribus Pharaonis diaboli, 4.to.185.c. vallis pinguissima, in quam ebrij Ephraim deciderunt, quibus Væ Esaiæ 28. dicitur, notat vel humilitatem dogmatum hæreticorū, vel Iudam, & Iudæos, qui Christum tradiderunt & crucifixerunt, secundum illud, Impinguatus est dilectus, & recalcitrauit, &, Tauri pingues obsederūt me, 4.tom.221.c. vallis Gabaon, de qua scribitur, Esaiæ 28. quod dominus stabit in valle Gabaon & irascetur, notat peccata eorū qui cùm propter scelera in valle, id est, humili consistant loco, propter tumorem animi eriguntur in superbiam: Gabaon enim collis interpretatur, 4.to.228.f. omnis vallis exaltabitur, & omnis mons & collis humiliabitur, Esaiæ 40. vallis exaltatur, cùm virtutibus implemur: mons & collis humiliatur, cùm humilitate inclinamur, 4.tom.288.f. vallis Achor, quæ est in cubili, seu requie armentorum, Esaiæ 65. notat eorum statum, qui omissis tumultibus & perturbationibus, in quærenda veritate domini requiescunt, 4. tom. 474. e. vallis solida Hierusalem est, & mysticè ecclesia: cuius malis principibus deus comminatur, dum Hieremiæ 21. scribitur, Ecce ego ad te habitatricem vallis solidæ atque campestris, ait dominus: qui dicitis, quis percutiet nos? 4.tom.605.a.
vallis ruinarum, seu Phagarim, quam funiculus circuit, Hier. 31. est cùm quis semper timet ruinas, & ne de statu virtutum corruat, formidat, 4.tom. 664.d. vallis notat nouissimum in ecclesia. Hæc dicit dominus deus montibus & collibus, rupibus & vallibus. Ecce ego inducam super vos gladium, & disperdam excelsa vestra, Ezech.6. videntur mihi tropologicè, montes esse, qui ad perfecta scientiam peruenerūt. Colles, qui paulo inferiores sunt. Rupes, qui nullam habentes scientiam, & tantum in conuersatione fidentes, aliqua sibi de scripturarum interpretatione præsumant: habentes iuxta Apostolum donum dei, sed non secundum scientiam. Valles autem appellari nouissimos in ecclesia: qui & vita, & scientia inferiores, tamen de consentu familiæ domini non recedunt. Qui omnes verbum dei iubentur audire: vt vnusquisque pro suo modulo, & sensu intelligat, quid dominus præcipiat, 4.tom.758.f. Vallis viatorū, notat humiles, & nouissimos in ecclesia, qui sæculum istud pertranseunt. Et erit in die illa dabo Gog locum nominatum, sepulcrū in Israël: Vallem viatorum ad Orientem maris, Ezech.39. Sepulcrum Gog non erit in mōtibus, sed in depressis vallibus, & in confragosis locis, quæ Hebraicè appellantur גֵּיא quæ hæretici cùm in occidente sint, orientis loca esse confingūt: vt decipiant viatores, eos videlicet, qui sæculū istud pertranseunt, & non sunt habitatores, sed peregrini: dicentes illud propheticū. Aduena sum ego, & peregrinus, sicut omnes patres mei, 4 tom.105.b. Vallis Iezrahel, de qua scriptū est Osee 1. Conteram arcum Israel in valle Iezrahel, vallis est, vbi inito certamine ab Assyriis cæsus est Israel, 4.to.in cap.1.Osee. Vallis Iosaphat, pro iudicio ponitur: omnisque qui iudicatur positus est in valle Iosaphat, 5. tom. 401.b. Valles populos, montes principes significant, Michææ 1. cùm dicitur. Consumentur montes subtus eum, & valles scindentur, 5.tom.in cap. 1. Michææ. Valles ibidē significant etiam animas terreno corpori infertas, nec cū cæsti homine resurgentes: quæ aduenientе domino, & discutiente peccata, scindūtur, ac resoluūtur, 5.tom.329.a. Vallis inter duos montes, Sion scilicet, & Moria, vbi templū erat, notat mysticè Zachariæ 14. differentiam, quæ inter duo testamenta est, 5.tom. in cap. 14. Zachariæ. Valles, quæ implentur draconis sanguine Ezechielis 32.
notant inferiores quosque credentiū, in hæresim lapsos, 4.tom.959.b. Vel aduersarias potestates, quæ inferna penetrant, & æternis suppliciis mancipatæ sunt, ibidem. Valles significant etiam homines humilitate depressos, 4.tom.985.b. Valles & campi, ad comparationē Christi, vniuersa hominū dicitur vita, 5.to.351.c.
Vulua maris est terræ sinus, 8. tom. 122. f.
Vana sunt omnia, donec veniat quod perfectū est, 5.tom.8.d. Vana esse omnia quæ aliquo fine clauduntur, 9. tom.94.561.d. Vana gloria in quibus, & quomodo cōmittatur, latè describitur, 6.to. 346.f.
Vanitas quid sit, 8. tom. 426.e. vanitas sensus bifariam diuiditur, 6.tom.402.f. vanitas vanitatum, omnia vanitas, 5.tom.7.a.b. vanitati creaturæ subiecta est, 5.tom.8.d. vanitates qui custodiūt, suam misericordiam relinquūt, 5. tom. 317.a. vanitatis dies, 5.tom.58.f. Vanitas omnia dicuntur ab Ecclesiaste, eo quod transeant, miniméque permaneant, 5.tom.7.a. Veruntamen vniuersa vanitas omnis homo viuens, Psal.38. Si viuens homo vanitas est: ergo mortuus vanitas vanitatū, 5. tom. 7.a. væ qui trahitis iniquitatem in funiculis vanitatis, Esa.59. Vanitatis funiculi peccata sunt: vanitatis dicta, quod peccatū facientibus facilè texitur: & tam inutile & futile est, vt velut aranearum sit fila: Funiculi verò, quia cùm inde exire volumus, solidissimis vinculis tanquam funiculis nectimur, 4.tom. 45.b. confidunt in nihili, & loquūtur vanitates, Esaiæ 59. Verè Iudæi confidūt in nihili, & loquūtur vanitates, docentes fabulas, & mandata hominū auersantiū se à veritate: repudiato Christo, Antichristum expectantes, quem susceperi sunt, 4. tom. 426.f.
Varia sunt vitia, quibus languescit ciuitas mūdi, 6.tom.155.a.
Varro, cunctarū antiquitatum perscrutator diligentissimus, 6.tom.297.a.
Vasa domini quæ sint, 4. tom.371.b. vasa iræ apta in interitum, 5.tom. 89.a. vasa iniquitatis à diabolo conflata, 4.tom.389.c. vasa mortis non habet Christus, sed vasa vitæ, 7.to.30.d. vasa diaboli, 7.to.63.c.
Vasa Hierusalem quòd in templo Bel à Chaldæis posita, idolisque sacrata fuerint, deus reprehendit, 5.to.202.e.f. vnde postea Balthasar potat in phialis, & statim regnū eius in Medos & Persas transfertur, ibidem. immundū vas, seu inutile, matula est: quo ad suscipienda & proiicienda stercora vti solemus, 5.tom.132.f. notat vas immundum mysticè idololatras, & hæreticos, qui miscentur gentibus, dum dei non custodiūt veritatem: & facti vas in honorē, conuersi sunt in vasa contumelię. Quid enim immūdius dæmonico spiritu, & hæreticorū dogmatibus, quæ eos ethnicis miscuerunt? Talis erat Iechonias idolis mancipatus, de quo per Hieremiam loquitur deus: inhonoratus est Iechonias, sicut vas cuius nulla est vtilitas. E contrario Paulus, qui dicere poterat: An experimentū quæritis eius qui in me loquitur Christus? appellatur vas electionis, aureum & argenteū: quia habebat sapiētiam & eloquium, quo Christi euangeliū prędicabat, 5. to. 132.f. vasa iniquitatis sunt hæretici, quorum voces contra ecclesiam surgūt: de quibus scribitur Esaiæ 54. Omne vas quod fictū est contra te, non dirigetur: & omnem linguam resistentem tibi, in iudicio iudicabis: seu secundū Lxx. omnis vox surgęt contra te in iudicio, 4.to.389.b.c. vasa domini sunt Apostoli, & omnes sancti, qui sunt vasa domⁱ magnæ ecclesię, aurea & argentea, 4.tom. 371.b.c.
vel vasa domini sunt armatura dei spiritualis, lorica iustitiæ, clypeus fidei, galea salutis, & gladius spiritus, quod est verbum dei, ibid.
Vbera quid indicent, 8. tom. 302. d. vberibus verbum dei adstrictū, 8.tom. homilia 2. in cantic. cantic. sub finem. duo sponsæ vbera, duo ecclesiæ testamenta, quibus fideles rationabili alūtur lacte, 4.tom.489.c. gaudete cum eo gaudio vniuersi, qui lugetis super eam, vt fugatis, & repleamini ab vbere consolationis eius, Esaiæ 66. Gaudete, inquit, cum ea gaudio vniuersi qui lugetis eam. Quales supra Petrū & Paulū Apostolos docuimus, & omnes qui expectabant redemptionem Israel: vt fugant, & repleātur vberibus consolationis eius. Neque enim poterat fieri, vt quæ genuit masculū, & erat puerpera, careret lactis abūdantia in educationem eius gentis & paruulorū qui simul nati fuerāt: vt præberet eis duo vbera, nequaquam, vt prius, in Ægypto fracta & iacentia, sed integra, & virginali decore stantia, veteris ac noui instrumenti ad præbendū rationale lac. De quibus sponsus ad eam loquitur, bona vbera tua super vinū. Isti erant de quibus specialiter dicebatur, Beati lugentes, quoniam ipsi consolabūtur. Et hoc notandū, quòd qui paruuli sunt, consolationis indigent lacte, & adhuc in mortali versantur loco. Qui verò post lac consolationis ad solidū profecerint cibū, deliciis affluent veritatis, & scientia omnimodæ gloriæ, 4.to.489.c.
ablactati à lacte, auulsi ab vberibus (quod scribitur Esaiæ 28.) sunt perfecti homines: qui nequaquam lacte nutriuntur infantiæ, sed solido vescuntur cibo, 4.tom.91.a.b. aut apostoli, 4.tom.224.f.
vbera tua intumuerunt, & pilus tuus germinauit, Ezech. 16. Honestè adolescentularum maturitas indicatur, quando intumescunt vbera, siue eriguntur, & germinat pilus, 4. tomo. da eis vuluam sine filiis, & vbera arentia, Osee 9. Imprecatio est contra Ephraim, id est, hæreticos, qui in

populorũ quos eduxerunt ab ecclesia, multitudine gloriantur,5.to.141.b.

Vbertas securitatem:securitas negligentiam:negligentia contemptum parit,4.to.669.b.

Vecterius apud Anglos Episcopus, 8. tom. 6.b.

Vectes,id est firmi homines.Propterea vectes,id est,qui firmi fuerant in Moab,& errorem suum intellexerint,vlulabunt:& spem habere profectus incipient, cùm anima eorum vlulauerit sibi, 4. tom. 157.c. Vectis, qui & Leuiathan,seu serpẽs tortuosus Esaiæ 27. diabolus est: vectis autem, seu concludens, vt interpretatus est Symmachus dicitur, quòd multos suo carcere concluserit, & propriæ subiecerit potestati: nihilque in se rectum habeat, & iccirco tortuosus dicatur, 4.tom.214.e. vectes ferreos confringit ecclesiasticus vir,cùm hæreticorum principes conuincit,ac prostrat,4.tom.322.e.f.

vectes significant etiam doctores,& defensores: de quibus Threnorum 2.scribitur. Defixæ sunt in terra portæ eius: perdidit, & contriuit vectes eius, 4.to.in cap.2.Thren. Vectes notãt munimẽta,& defensiones:quas non putant esse in ecclesia hæretici dum in eam irruunt, 4.tom.in cap.38.Ezech.

Omnes habitant sine muro: vectes & portæ non sunt eis,Ezech.38. vectes Damasci Syrorum fortitudinem,robúrque significant:dum Amos 1. scribitur. Conteram vectem Damasci, ibid. Vectes terræ, notant profunda terrarum , quibus quasi vectibus, & columnis dei voluntate globus terræ sustentatur,5.to. 315.a. Ad extrema montiũ descẽdi: terræ vectes concluserunt me in eternum, Ionæ 2.

Iidem infernum notant,seu Abrahæ sinum,dum pro Iona Christum interpretamur, 5.tom.315.a.

Portæ Niniue sunt sensus corporei : portæ Hierusalem sunt sensus diuini:vectes earũ, sunt hi, qui principes putantur in populis,5.to.409.b.c.

Vectigales ecclesiæ fiunt ij, qui à diabolo quondam decepti,ad eam veniunt, 4.to.in cap.31. Esaiæ.

Iuuenes eius vectigales erunt, Esa.31. Reddite ergo omnibus debita: cui tributum, tributum: Cui vectigal,vectigal, Rom.13. Nósque infelices,qui Christi censemur nomine , & nihil dignum tanta facimus maiestate.Ille pro nobis,& crucẽ sustinuit, & tributa reddidit : Nos pro illius honore tributa non reddimus,& quasi filij regis à vectigalibus immunes sumus, 6.to.79.c.

Velamen signum est potestatis,8.to.49.a.

Velum ante arcam testamenti quid significat, 4. tom.52.d. Velum templi scissum in Christi morte,siue superliminare,4.tom.in cap. 28. Ezechielis.

Postquam autem ille pependit in cruce,& locutus est ad latronem:hodie mecum eris in paradiso: statim velum templi scissum est,& aperta sunt omnia, ablatóque velamine dicimus: Nos autem omnes reuelata facie gloriam domini contemplantes, in eandem imaginem transformamur à gloria in gloriam,4.tom.1054.f.1055.a. Hæc igitur audiẽtes quid possumus respõdere nisi illud propheticũ: Quis sapiens,& intelliget ista:intelligẽs,& cognoscet ea?Vnde & nobis dicendũ est cum Dauid: Reuela oculos meos,& considerabo mirabilia de lege tua. Vt introducat nos rex in cubiculum suũ,& velamen, quod ante oculos Moysi positum fuit in lectione veteris testamẽti,tollat à nobis.Statim enim vt locutus est dominus: Pater in manus tuas commendo spiritũ meum,& hæc dicens expirauit: Velum templi scissum est,& omnia Iudæorum secreta patuerunt,5.tom.79.c. Moyses cum deo reuelata & aperta facie loquebatur,id est, absque velamine.Ad populũ aute.n loquens,quia vultũ eius attẽdere non valebãt, velamen ponebat in facie . Ante arcam quoq; testamenti velũ oppansum erat: quod cũ fuisset reductũ,ea quæ ante absconditа fuerant, prodebantur:&(vt ipso verbo vtar)reuelabantur,6. to.277.a.

Venator nullus sanctus inuenitur fuisse,7. tom. 272.d. Venator nunquam in bonam legitur partem,5.tom.363.b. Nemrod venator, & superbiens Gigas fuit,ibid. Ismahel & Esau venatores fuerũt, & præcesserunt in typo populi Iudaici: quorum alter filius Ægyptiæ est, ambulans iuxta carnem , & iuxta carnem viuens : Alter primitiua propter lenticulam perdidit, & benedictionibus fratris inuidens,fugat eum in Mesopotamiam,5. tom.363.b.

Sunt venatores mali,sunt etiam & boni, 4. tom. 933.c. Sidonij interpretantur venatores : de quibus & in psalmis scriptum est. Anima nostra sicut passer erepta est de laqueo venantiũ . Et in Prouerbiis,oculus meretricis laqueus est peccatoris. Sunt autem & in bonam partem his cõtrarij venatores: de quibus scribit & Hieremias . Ecce ego mittam piscatores,& venatores, qui venentur vos de omni colle,& monte:quos & dominus mittit ad piscandum,& facit eos de piscatoribus piscium, piscatores hominum.Vnde & viculus Petri & Andreę hoc appellatur vocabulo.Bethsaida enim in lingua nostra, interpretatur, domus venatorũ. Aduersus hos igitur pessimos venatores,dei sermo dirigitur: & imperatur prophetæ, vt ponat , siue obfirmet faciem suam contra Sidonem:& nequaquam fluctuet omni vento doctrinæ,sed in veritate consistens, interficiat venatores,4.tom.363.b. qui Sidonij,siue venatores,deducẽtur ad inferos pauentes,in sua quõdam confisi fortitudine, & dormient immundi , & portabunt confusionem,siue tormentum,habentes malæ conscientiæ pænitudinem sempiternam,4.to. 966.f.

Veneficia inter opera carnis numerantur,6.tom. 341.a.

Venenata animalia non nocebũt iis,qui habitant in ecclesia,4.to.81.b.

Venenũ mors est homini,sed tamen vita serpenti,4.to.706.f.

Venter quid allegoricè, 8. tom.55. a.b. venter tripliciter intelligitur,7.tom.53.b. in ventris vmbilico est omnis diaboli virtus contra castitatem , 6.tom. 455.c. venter quæ & qualis humani corporis pars,8.tom.38.f. venter sponsæ quasi tabula eburnea super lapidem sapphirũ, 4.to.737.b.

venter,voracium deus,6.tom.415.c. vbi venter ibi & oculi,7.tom.406.f. venter plenus & æstuãs obruit animum,9.tom.539.a. venter dei quid indicet,9.tom.153.b. venter meus conturbatus est, Thren.1. lucerna domini spiraculũ hominis: quæ inuestigat omnia secreta ventris, Prou. 20. lux enim gratiæ, quæ desuper venit , spiraculum hominis præstat ad vitam, quę videlicet lux omnia secreta vẽtris inuestigare dicitur: quia occulta mẽtis penetrat:vt ea,quæ de ipsa latebãt animã, ante eius flendo oculos reducat.Hinc ipse Hieremias in anterioribus ait.Ventrem meũ doleo: qui vt ventrem suũ,quid dixisset,ostẽderet, adiunxit, Sensus cordis mei turbati sunt. Vteri itaque nomine, mens rectè accipitur:quia sicut proles in vtero cõcipitur,sic eo gitatio in mẽte generatur:& sicut in ventre cibi,ita continentur in mente cogitationes , 4.tom. 677.a.

super hoc venter meus ad Moab quasi cithara sonabit, Esa. 16. Venter scilicet prophetæ , qui instar citharæ musica arte compositus est:& qui de dei timore concipiẽs multos liberos procreauit, 4.tom. 161.c. ventrem meum,ventrem meum doleo:sensus cordis mei turbati sunt in me, Hier. 4.id est, affectus cordis mei,seu mentis , 4.tom.741.c. venter significat etiam meditationem , & ruminationem eius quod quis legit , 4. tom. 933. c. venter tuus comedet , & viscera tua complebuntur volumine isto, quod ego do tibi, Ezech.3. Principia lectionis , & simplicis historiæ , esus voluminis est. Quando verò assidua meditatione, in memoriæ thesauro librũ domini comederimus,impletur spiritualiter venter noster,& saturantur viscera: vt habeamus cum Apostolo Paulo viscera misericordię, & impleatur ille vẽter, de quo Hieremias loquitur, Ventrem meum, ventrem meum ego doleo:& sensus cordis mei conturbant me,4.tom.933.c.

Ventriculus , 5. tom. notat mysticè , nihil nos debere habere mortiferum , sed quod nostram vitam sustentet, ac vegetet : nisi enim cibi in ventriculo concoquantur, & eorum succo corpus irrigetur,attenuatum viribus caret, & fertur in mortem, ibidem.

Ventriloqui, id est,Pythonici: hi scilicet ex quorum ventre diabolus loquitur,& respondet, 4.tom. 71.b.

Ventus & spiritus apud Hebræos vno appellantur verbo,5.tom.109.b. ventus est inuisibilis,7.to. 56.e. ventus est creaturis omnibus velocior, 7.to. 56.c. venti quatuor cæli, qui stãt coram dominatore omnis terræ,5.tom.180.c. ventum deus producit de thesauris suis,7.tom.102.f. ventus & spiritus eodem apud Hebræos appellantur nomine, 4.tom.524.c. ventus in sacris scripturis tripliciter ponitur,4.tom.404.d. venti pastio,5.tom.13.a.

ventus & mare , dæmones & persecutores sunt, 6.tom.163.a. venti quatuor,qui pugnabant in mari magno,quid significant, 4.to.1135.a. venti spirituales nequitiæ in cælestibus,6.tom.23.b. venti doctrinarum multi, 6.tom. 400.e. ventus meridianus cur calidus,& quid mysticè indicet , 8.tom. 118.e. ventus nomine cur mens intelligi soleat, 8.tom.235.a. ventum qui obseruat , non seminabit, 5.tom.69.a. ventorum pennæ , quæ , 7. tom. 304.d. ventus Africus tempestatem excitat vehementem,4.tom.123.b. ventos alas habere,4.tom. 52.d. ventum seminare, 5.to.132.d. ventus quid indicet, 8.tom.196.f. ventus quid moraliter,7.to. 56.e. multi venti doctrinarum sunt : & flatu eorũ fluctibus concitatis , huc atque illuc homines incerto cursu & vario feruntur errore, 6.tom.400.e.

ventus significat etiam diabolum , & aëreas potestates,dum scribitur Matthæi 7. Descendit pluuia , & venerunt flumina, & flauerunt venti : & irruerunt in domum illam , 6.tom. 23.b. ventus vrens Græcè καύσων, & Hebraicè קדים est secundum historiam idem ventus qui & Auster, 4.tom.922.f. & tom.171.c. notat mysticè illud , de quo Dauid scribit, Per diem sol non vret te : & de quo dicebat Iob:Fui per diem exustus æstu. Et de quo operarij in euangelio: Portauimus pondus diei,& æstus, 4. tom.922.f. adducet vrentem ventum dominus de deserto ascendentem , Osee 13. Legi in cuiusdam commentariis, ventum vrẽtem, quem adducet dominus de deserto,illum esse, qui percusserit domũ Iob in quatuor angulis , & fecerit eam super filios ruere conuiuantes:& vnum esse de his ventis,quos in euangelio legimus flare , & venire cum turbine, pluuiis,atque fluminibus,vt subuertant domũ,quæ super petram ædificata est,siue super arenas. Quod nequaquam mihi videtur: Neque enim in Iob scriptum est, quòd ventum de deserto dominus adduxerit : sed nomen domini tacitum est: vt ventus de solitudine , qui contra sanctum virum sua venerat voluntate,contraria possit accipi fortitudo:& venti,qui domorum fundamẽta subuertunt , vtique ad bonam partem non poterunt referri , 5.tom.171.c.

ventus vrens in prædicto Osee loco, non diabolum,aut hæresiarchas,sed sermonem ecclesiasticum significat: qui arefacit omnia hereticorum dogmata,& perducit ad nihilum: & diripit eos, atque dispergit qui hæreticorum doctrina in morte fuerant congregati,5.tom.172.f. ventum pascere,est vana se decipere spe, 5.tom.159.c.160.d. Ephraim pascit ventum,& sequitur æstum,Osee 12.

Venus de spuma maris progenita,9.tom.173.

Ver perpetuum , 5. tom. 608. f. ver quid spiritualiter,7.tom.214.c.

Verax cur dicatur solus deus,6.tom.441.b. veracium os replebitur gaudio,5.tom.25.a.

Verbum otiosum,quid sit,6.tom.49.b. verbum otiosum, est quod sine vtilitate dicentis & audientis profertur , 9.tom. 556.c. verba auibus comparantur,8.tom.253.c. verba multa multiplicant vanitatem,5.tom.39.c. verbum in plerisque scripturæ locis,pro rebus ipsis vsurpatum,4.tom.670.d.

verbum,pro rebus , 4.tom.670.d. verbum cãsummans , & breuians in æquitate, 4.tom. 84.f.

verbum murmurationis, quid,4.to.421.c. verba Hebraica sunt mysteriis plena , 7.tom.246.e.

verbi domini onus super Israel,5.to.593.a. verbum dei patris,filius est,7.tom.366.f. verbum domini lucerna pedibus meis,5.tom.380.f. verbum dei gratis debet insinuari , 7.tom.47.c. verbum dei, est magna pecunia , 7.tom.47.c. verbum dei opportunè,importunè prædicandum, 4.to.740.d.

verbum dei, est gladius spiritus , 6.tom.430.e.

verba dei descendunt sicut ros , 5. tom.120.d.

verbũ abbreuiatum faciet dominus super terrã, 5.tom.89.a. verba hæreticorum fiunt absque virtutibus,4.tom.79.a.

Veritas ipsum est,quod iustitia , 7.tom. 254.d.

veritas certo fine concluditur,5.tom.78.e. veritas sola dulcis,4.tom.46.e. veritas nobis seruat veritatem, 7.tom. 414.d.& 417.a. veritas absque misericordia sustineri non potest , 5.tom. 102. f.

veritas per mendacium negatur , 6.tom. 452. f.

veritas mendacium deuorat, 4.tom.23.a. veritas semper amanda, nec timenda hominum multitudo,4.tom.507.b. veritas in nullo patriarchũ, in nullo prophetarum , in nullo apostolorum fuit, nisi in solo Iesu , 6.tom.404.e. veritas dei, Christus est , 7.tom.417. veritas Christus non potest esse sine misericordia, 7.tom.170.d. veritas, hoc est,saluator,orta de terra,7.tom.254.e. veritas dei vsque ad nubes,4.t.40.e.& 7.t.289.b. veritas domini non annuntiatur, nisi ad noctem : in die non potest annuntiari,7.tom.275.c. veritas per Iesum Christum facta , 5.tom. 541.c. veritas formam assumpsit serui & humiliauit se, obediens facta patri vsque ad mortem,vt seruũ redderet liberum, 6. to. 404.f. veritas de terra est orta, 5.tom.553.b.

veritas,quæ nõ habet pietatem,quæ, 6.to.440.f.

veritas in obliuionem facta, 4.tom. 429.c. veritas paupertatem,mendacium diuitias parit , 5. to. 372.d. veritas non est super terram, 5. tom.102.e.

veritatis est vnica via : & multæ mendaciorum viæ,4.tom.409.a. veritatis visio est in ecclesia, 5. tom.219.c. veritatis lumen omnes fugat errores, vt sol tenebras,4.tom.420.e. veritatis notitia absque pietate æternitatem non habet præmiorum, 6. tom.441.a. veritatis obliuio velox,4.tom.1113.b.

veritati dogmata contraria, amara sunt, 4. tom. 46.c. veritati quidquid contrarium est , est mendacium,5.tom.129.a. veritatem dominus custodit in sæculum, 7. tom. 414.d. veritatem qui cognoscit,à veritate libertate donatur, 6.tom.404.f.

veritatem multi loquuntur in labiis , sed non in corde,7.to.46.c. veritatem loquimini vnusquisque cum proximo suo,6.to.407.a. veritates multæ,7.to.40.d.

Vermis,qui in ligno nascitur,non habet patrem, sed solùm matrem,7.t.70.d. vermis, est conscientia sera,6.tom.174.a. vermis impiorum in tenebris exterioribus non moritur,4.tom. 684.e. vermis peccatorũ non morietur,4.to.353.b.& 5016.f.

vermem deus in cælum ascendere fecit, 7. tom. 70.c. vermis Iacob,Christus,7.to.70.d.

Versiculi D. Augustini contra detractiones in mensa,8.to.247.c.

Versutus in bonam partem,8.to.209.a.

Vesica laxatur, timore cogente, & aduersus hominis voluntatem , humor defluit , 4 . tom. 876.d.

Vespasianus anno primo imperij sui debellauit Iudæos:qui imperauit annis vndecim,4.to.1153.a.

Vespasianus Imperator , cuius pater municeps Reatinus , Tranquillo auctore, proditur, patriam meam,antiquissimam Sabinorum vrbem , ita illustrauit,& vbique terrarũ celebrem reddidit : vt nemo sit,qui ex eo Reatinam vrbem non noscat,multísque præconiis non extollat. Phalacrinus autem modicus vicus,vbi ille natus(Tranquillo teste)describitur:positus secundum eundem, via qua in Sãnium pergitur: hoc est Salaria, qua Amiternũ,vltra quod Samnites erant,petebatur,iatra Amiternum, & Nursiam , vrbem, à qua maternum Vespasianus duxit genus, iacebat: vltra Interocream enim Antoninus Imperator Salaria via Phalacrinum, quem vltra Reate Tranquillus locat,clarè reponit. Incertum vbi locorum situs esset:veritatis tamen abolitæ indicium non modicum retinet templũ D. Syluestri in Phalacrino nũcupatum. Quòd illa in ora, quam produnt veteres esse, hoc est non longè à ciuitate Regali,prope viam, qua per Salariam Asculum contenditur, retulit mihi Petrus Cappelletta Canonicus Reatinus, & vtriusque iuris peritus, intima nobis iunctus necessitudine: qui locum inuisit, nuncupationísque memoriam priuato etiã scripto testatam inuenit.Verum hac de re à nobis plura libro originum tertio explicantur.

Vesper stella cur sic dicta,8.tom.132. e. vesper tristitiam,7.tom.b. vesper post meridiem dicitur, 7.tom.92.d.

Vespera,principium malorum est,4.to.182.d.

vespera,tota ista vita præsens intelligitur : quia post peccatum Adæ , omnes vsque in finem mũdi gemunt,7.to.92.d.

Vespertilio,quod genus auis,4.to.23.b.

Vestimenti nomen quot modis accipiatur,8. to. 125.b.c. vestimentum salutis, 4.tom.151.c. vestimentum Christi sumus,7.tom. 385.b. vestimenta sua cur & quando potissimum scindebant , 6. tom. 135.b. vestimenta tua sint omni tempore cãdida, 5.tom.57.a. vestimenta sancta & spiritualia, quæ sunt,4.to.1061.c. vestimenta pessima,4.to.1062.d.

vestimenta domini , eius sunt mandata, 6.tom. 195.b. vestimentis suis Apostoli sit traueurunt pullum asinæ, vt molliùs sederet dominus , & ex lege, ac prophetis stratam calcaret viam . E contrario hæretici non substernunt vestigiis Saluatoris vestimẽta sua, sed ligant ea iuxta altare , & prætendunt peccatis suis,vt bibant vinum de calumnia,siue dãnatorum : qui ex eo quod egressi sunt de ecclesia, damnati sunt,5.to.221.c.

Vestis nuptialis,quæ & qualis sit,6.to.104.e.

vestis vitæ bonæ,6.to.22.f. sermo operibus cõprobari debet,6.to.22.f. vestis prophetæ,6.t.151.c.

vestis apostolica quid significat, 6.to.95.a. vestium vsus quis,& qualis esse debet, 4.tom.1058.d.

vestes monachorum quales esse debeant,9.tom. 549.b. qui vestiũtur mollibus, in domibus regum sunt,6.to.40.f. vestis nuptialis fidẽ Christi significat:quam fidem qui non habet,è nuptiis Saluatoris excluditur,4.tom.853.b. vestis filiorum regis, & principum indumentum Christus est:quod accepimus in baptismo,iuxta illud.Induite vos Christũ Iesum,5.to.469.b. significat etiam opera,sine quibus in die iudicij nõ est salus.Vestis(inquit)nuptialis præcepta sunt domini,& opera,quæ complẽtur ex lege & euangelio,nouíque hominis efficitur vestimentum.Si quis igitur in tẽpore iudicij inuẽtus fuerit sub nomine Christiano non habere vestem nuptialem, hoc est, vestem supercælestis hominis, sed vestẽ pollutã,id est,veteris hominis exuuias:hic statim corripitur,& dicitur ei,Amice quomodo huc intrasti?Amicũ vocat quòd inuitatꝰ ad nuptias est: arguit impudentiæ, quòd veste sordida munditias polluerit nuptiales, 6.t.104.f. vestimẽta sancta, & spiritualia,sũt bona opera:secũdũ illud.Induite vos viscera misericordiæ, bonitatis,humilitatis,mãsuetudinis, & patiẽtiæ,4.to.1061.c. vestimẽta pessima sũt mala opera,secũdũ illud de Iuda proditore , Indutꝰ est maledictione,sicut vestimẽto : & post paulũ,Fiat ei sicut vestimẽtũ quo circũdatur , & sicut zona qua semper accingitur: vnde & dñs , qui pro nobis doluit,& nostra peccata portauit,in Zacharia sordida habere dicitur vestimenta : de quibus scriptum est , Et Iesus erat indutus vestibus sordidis. Quæ postea deponit,scriptura dicente , auferte ab eo vestimẽta sordida, & induite eum podere, & reliqua, 4.tom.1061.c. vestimenta varia,variæ legis cærimoniæ,& præcepta sunt,4.tom. 817.c. diuersitas virtutum varias vestes facit, ibid. Ioseph in hunc sensum indutus scripturaveste varia,ibid. induite nouum hominem : qui renouatur in cognitionem iuxta imaginem creatoris,Ephes.4. Induimini visceribus misericordiæ, bonitatis, humilitatis,mãsuetudinis, patientiæ, Col.3. Quid hac varietate pulchrius ? de qua & Iob loquebatur, Quis dedit mulieribus texturæ sapientiam, aut varietatis disciplinam? Et Pontifex semel in anno,quãdo pro populo adolebat incensum , ingrediens in sancta sanctorum,variis vestibus vtebatur , 4.tom. 817.c.

vestimenta quibus fœditas nostra ac turpitudo velatur,dant credentes amatoribus suis,vel contrariis fortitudinibus , vel magistris dogmatũ peruersorum : quando asserunt nihil nocere luxuriam , & passiuam libidinem,iuxta corporis genitalia , coitũ naturali lege deposcere, cibis omnibus indifferenter vtendum, & reliqua,4.tom.830.f. vestis incõsutilis,quam Iudæi,eum occidẽdo,sciderunt, Christi corpus est,4.tom.454.c. seu est sacra scriptura, quæ desuper à spiritu sancto contexta est:hanc hæretici scindunt,cùm eam malè citant,& testimonia illius dissociant , 4.tom. 823.a. desuper contexta dicitur,cùm secreta domini,& arcana cognoscim⁹, & habemus spiritum qui scrutatur alta & profunda dei,4.tom.1061.c.

Veteris ac noui Testamẽti volumina ab ecclesia approbata, 9.to.186.b. veteres cur in portis sedebant ad iudicandum,8.to.276.f.

Vetustus dierũ solus in throno sedet,4.t.1137.c.

Via bona,vnitas est fidei rectæ, 8.to. 176.f. via recta,& regia,prudentia est,4.to.409.b. via regia ambulabis,4.to. 409.a. viæ multæ sunt, quæ videntur hominibus rectæ,& eorũ nouissima peruenient in profundũ inferni,4.to.694.d.e. viã ciuitatis habitaculi multi promiserunt,& quæsiuerunt, & nõ inuenerũt,vt Socrates,Plato,Aristoteles,&c. 7.to.318.e. viæ quæ ad sinistram sunt,peruersæ,5.t. 596.d. viam angustam non omnes inueniunt,6.to. 21.c. via iusta,id est,Christus, 7.to. 21.a. via dei, filius est,7.to.220.f. viæ domini,sunt eius mandata,7.to.78.f. via dei non est,nisi in sancto,7.tom. 220.f. viæ omnes domini,misericordia & veritas, 7.to.79.b. via domini paratur per fidẽ,baptismũ, & pœnitentiã , 6.t.151. a. viæ domini, Apostoli & prophetæ,per quos venitur ad veram viam , qui est Christus;7.tom.354.e.

Via misticè Christus: qui ait,Ego sum via,5.tom. 352. e. viam domini , id est Christum, ostendunt nobis vel angeli ecclesiis præsidentes, vel scripturæ sanctæ,ibidem. vt ostendat nobis viam suam : & ambulemus in semitis eius,Micheę 4. Semitæ domini sunt Apostoli , per quos in Christum credimus, 5.tom.352.e. viæ Sion lugent,Thren.1. mysticè viæ Sion lugent, quando animæ quondam in arce mentis deum speculantis actiones exteriores, post lapsum peccati , turpes atque lugubres apparent, 4,tom. 68.f. via regia per quam iubemur incedere,via veritatis,quæ vna est,4.tom.409.a. via regia temperata est, nec plus in se habens, nec minus,ibidem. via regia, via virtutum est. Virtutes autem in medio consistunt : à quibus cùm excedimus, vel ad dextram declinamus, vel ad sinistram: quod facere prohibemur,4.tom.409.b. prudentia via regia est : cùm plus sapimus quàm oportet, ad dextram:cùm minus sapimus,ad sinistram declinamus,ibidem. liberalitas,& dispensatio , virtus est maxima:declinat ad dextram auarus, ad sinistrã prodigus, 4.tom.909.a.b. fortitudo, & constantia via est regia : declinat ad dexteram temerarius, & pertinax: ad sinistram formidolosus & pauidus, ibidem.

Vicia , animalium brutorum pabulum , 4. tom. 751.a.

Victimæ sunt, quarum pars offertur altari , pars sacerdotibus traditur,4.tom.400.e. victimæ spirituales,4.tom.1074.f. victimæ deo placentes, 5. tom.576.f. victima domini,est humanum genus, 6. tomo. 176. d. victima illibata pro peccatis quotidie ab episcopo offerenda , 6.tom.447.b.

victimæ & hostiæ, sunt quarum pars offertur altari, pars sacerdotibus datur,4.tom.400.e. victimæ Iudæis datæ , vt magis deo , quàm dæmonibus immolarent , 4.tom.867.c. è victimis sacerdotes habebant armum,pectusculum,linguam, & ventriculum, 5.tom. victimas offerunt deo,qui ad tempus vacant orationi, de quibus loquitur deus, Hostia laudis glorificabit me : holocausta autem offerunt virgines, & qui totos se deo offerunt, 4.tom. 400.c.

Victoria hominum nõ est perfecta,4.tom.152.d.

victoriæ coronam possidere, aliud adhuc in acie pugnare,6.tom.41.b. victoriæ insigne,5.to.554.a.

victoria nostra nunquam certa , 4. tom. 911. b.

victoriam suis deus dare facilè potest , 4.tom.in cap.58.Esaiæ. victori , quod est Hebraicè למנצח Psalmorum multorum tituli,4.tom.1101.1102.b.c.

Victoris nomen non miretur,qui tela aduersarij formidauit, 9.tom.53.d. victores semper canticũ in lætitia & exultatione concelebrant , sicut Moyses,Maria, ac Debbora,7.tom.311.c.

Victorinus Pictauiensis episcopus martyr,qui cũ Apostolo dicere poterat. Et si imperitus sermone, non tamen scientia: scripsit in Esaiam iuxta editiones quattuor , vsque ad visionem quadrupedum in deserto, Procemio in Esaiam. millenariorum opinionem sectatus est , 4 tom.984. f.985.a. in eo Ecclesiastis testimonio, Melior est puer pauper, & sapiens,quam rex senex,& stultus. Origenes,& Victorinus non multum inter se diuersa senserunt, 5.tom. in ca.Ecclesiast. edidit Victorinus cõmentaria etiam in Matthæum, 6.to.præfatione in Mattheum ad Eusebium. de Victorino Pictauiensi episcopo,ita in catalogo scriptum D. Hieronymus reliquit. Victorinus Pictauiensis episcopus,non æque Latinè,vt Græcè nouerat:Vnde opera eius grãdia sensibus,viliora videntur compositione verborum. Sunt autem hæc . Commentarij in Genesim, in Exodum,in Leuiticum,in Esaiam, in Ezechielẽ, in Habacuc,in Ecclesiasten,in Cantica canticorum, in Apocalypsim Ioannis,aduersum omnes hereses, & multa alia.Ad extremũ martyrio coronatus est.

Victorinus rhetor diui Hieronymi præceptor, 9.to.721.a. C.Marius Victorinus Afer, & rhetor, 6.tom. 267.268.b.e. Aggrediar opus intentatum ante me linguę nostræ scriptoribus: & Græcis quoque ipsis vix paucis,vt rei poscebat dignitas, vsurpatum. Non quia ignorem C. Marium Victorinũ, qui Romæ pueros rhetoricam docuit , edidítque cõmentarios in Apostolum : sed quòd occupatus ille eruditione sæcularium litterarum, scripturas omnino sanctas ignorauerit: & nemo possit, quamuis eloquens,de eo bene disputare, quod nesciat, ibid.

de Victorino rhetore in eodẽ catalogo sic scribit idem Hieronymus . Victorinus natione Afer, Romæ sub Constãtio principe rhetoricam docuit;

& in extrema ſenectute Chriſti ſe tradẽs fidei, ſcripſit aduerſus Arium libros more dialectico valde obſcuros, qui ab eruditis modo intelliguntur, & commentarios in Apoſtolum. Et de eodem libro primo aduerſus Ruffinum,ita meminit. Puto quod puer legeris Aſpri in Virgilium, & Salluſtium commentarios, Volcatij in orationes Ciceronis, Victorini in dialogos eius,& in Tereṫij comœdias præceptoris mei Donati, æque in Virgilium, & aliorũ in alios, Plautum videlicet, Lucretium, Flaccum, Perſium,atque Lucanum: Argue interpretes eorũ, quare non vnam explanationem ſecuti ſunt, & in eadem re,quid vel ſibi,vel aliis videatur,enumerẽt. Hic eſt Victorinus ille, quem Hieronymi præceptorem in rhetorica fuiſſe,falſo antea,vt in Hieronymi vita ſcripſimus,prodebatur: Hieronymus, enim nunquam id ſilentio præteriiſſet, ſi fuiſſet verum: præſertim cùm in præfato teſtimonio, Victorinum, & Donatum ſimul nominans, hunc præceptorem ſuum vocet, illum autem nequaquam. Antiquior aliquanto Hieronymo Victorinus Afer fuit: quippe cùm ſub Conſtantio Victorinus docuerit,ſub quo,non autem ſub Conſtantino, Hieronymum natum,eo in opere probauimus. Error obortus,quod ſub Conſtantino magno natũ Hieronymum,credebatur.

Victum & veſtitum habentes,his contenti ſimus, 5.to.24.f.

Videre dei quid ſit,9.to.155.c.d.

Videntes aſpicietis,& videbitis,4.to.309.b.

Vidua ſuſtentanda,10.e. vidua eligatur non minus annorum ſexaginta, quæ fuit vnius viri vxor, 5.tom.559.c. vidua,quæ in delitiis eſt,viuẽs mortua eſt,5.tom.166.a. viduæ quæ verè dicantur, 4. tom.29.c.30.d. & 8. tom.630.d. viduæ facilè ab hæreticis ſupplantantur,4.tom.80.a. viduæ animæ,quæ virum, deum ſuum ac dominum amiſerunt, 8.to.64.f.

Vigilare atque dormire,bonum,5.to.24.e.

Vigilia vna quot conſtat horis,7.to. 268.c. vigiliæ obſeruandæ,9.tom.276.a.b.c. & ſeq. vigilia opus eſt mentis ante mortem corporis,6.to. 186.d.

vigiliæ militares interna horarum ſpatia diuidũtur,&c.6.to.64.d. vigiliis ſeruatur caſtitas, 9. tõ. 16.f. vigiliarum laus,9.to.547.b.

Villicus quid à famulo diſtet, 6.tom.445.c.

Vincula pro peccatis, 4.tom.45. b. vincula alia domini,alia diaboli,4.to.750.a.

Vindemia luxit,4.to.196.f.

Vindemiat dominus hoſtes ſuos,4.to.688.d.

Vinea dabit fructum ſuum,& torcularia omnia complebuntur,5. tom. 562. f. vineæ florentes dederunt odorem,5.tom.563.c. vinea, quæ à domino plantata eſt, 5. tom. 100. d. vinea facta eſt dilecto meo in cornu in medio oliuarum, 4.to.38.e.

vinea facta eſt dilecto in cornu, in loco vberi, 5. tom.446.e. vinea domini, domus Iſraël, 5. tom. 95.b.& 6.tom.181.a. vinea domini ſabaoth, domus eſt Iſraël,4.to.8. vinea Moabitarum talis eſt, qualis vinea Sodomorum, 4. to.161.b. vinea pro hominis anima,4.tom.39.a. vineã plantauit ſorek, 4.tom.38.f. vinea nobis locata eſt ea conditione, vt reddamus domino fructum temporibus ſuis,6.tom. 102.d. vinea facta eſt dilecto in cornu,& in loco vberi,4.tom.214.f. vinea electa in amaritudinem conuerſa,& facta vinea aliena,4.to. 1185.a. vineam de Ægypto dominus tranſtulit, 5. tom.460.f. vinea,id eſt,ſermo dei, cuius in vnoquoque pater agricola eſt,5.to.518.c. vinea in ſcripturis diuinis aliquando homo ſignificatur aliquãdo populus ſeu bonus,ſeu malus, 8.tom.42.f. vinea Sabama,4.tom.160.f. extollit ſe contra ſcientiam dei,4.to.161.a. vineæ nomine eccleſia ſancta deſignatur,8.tom.273.b. vinea Sorech, cuius vinum quotidie in myſteriis bibimus, 5.to. 286.e.f.

vineæ amariſſimæ, 5.tom.250.e. vinea Sodomorum,5.tom.392.e. vinea hæreticorum, vinea Sodomorum eſt,5. tom.239.c. vinea myſticè explicata,5.tom.461.a.

Vini ſpecies plures,8.to.303.a.b.c. vinum aufert cor,5.tom.105.a. vinum non bibant principes,ne obliuiſcantur ſapientiæ, & recta iudicare non poſſint,5.tom. 125. a. vinum non bibendum Tatianus hæreticus aſſerebat,5.tom.223.c. vinum vt venenum,adoleſcentulæ fugere debent, 6. tom. 342.c. vinum adoleſcentulis, in virginitate ſeruanda declinandum,6.tom.419.c. vinum non bibere,optimum eſt,9.tom. 19.b. vino ineſt luxuria,4.tom.47.b. vinum germinans virgines,5.to. 577.a. vini abſtinentia caſtitatem ſeruat, 9.tom. 16.c. per vinum,lex populi dei intelligitur, 7.to. 176.c. vinum draconum,4. tom. 416.d. vinum eorum,furor draconum,4.tom.42.f. vinum ſpirituale,5.tom.57.c. vino ſenſus hominis occupari, & non ſuum eſſe,ſed vini, ſeruitus extrema eſt cõditio,6.tom.455.c. vino ſenſus hominis euertitur, pedes corruunt,mens vacillat, libido ſuccenditur, 6.to.342.e. vino oppleti Lapithæ & Centauri in mutuum exitium corruerunt,6.tom.420.d. vino inebriari nolite,in quo eſt luxuria,5.tom.125.a.

vino qui impletur,habet inſipientiam, furorem, procacitatem,& libidinem, 6.tom. 419.c. vinum facerdotibus deo miniſtrantibus prohibitum, 6. tom.446.e. vinum idololatriæ,4.tom.222.d.

vinum Hieruſalem cedere non debet in hoſtium cibos, 4.tom.451.a. vinum qui à ſicera diſcrepat, iuxta anagogen, 4.tom. 47.a.b. vinum nouum hîc non bibitur,6.tom.167.a. vinum, quod Chriſtus ſe nobiſcum in regno ſuo bibiturum eſſe promittit, 6.tom. 420.d. vinum in Chriſti ſanguinẽ conſecratur, 6.to.342.e.f. vini fuſores & fuſitrices,5.tom.16.c. vinum expoſitum myſticè,7.tom. 237.b.

Violentia grãdis eſt,in terra nos eſſe generatos, & cælorum ſedem quærere:poſſidere per virtutem, quod non tenuimus per naturam,6.to.41.b. violentia ſancta,& optabilis,& quæ,4.tom.852.e.

Violẽti propriè dicuntur ij, qui publicè rapiunt, 8.tom.65. a.

Viperæ natura,9.tom.197.c. veperarum generatio,5.tom.91.b.

Vir non eſt creatus propter mulierem ſed mulier propter virum,6.tom.455.c. viri quanti ab vxoribus ſuis decepti,5.tom.377.c. vir bellicoſus quid ſignificat,4.tom.26.f. viri non debent operire caput, 4.tom.1062.e. viri vocãtur qui virtutibus diuinis ſunt prædiți, 8.tom.207.c.

Virbius ab Æſculapio ſuſcitatus,ſecundum ethnicorum fabulas,6.tom.402.d.

Virga de radice Ieſſe, hoc eſt,virgo Maria, 4.to. 88.e.& 5.tom.287.a. virga Aaronis floruit,& nuces, ſeu amygdalas germinauit, 4.tom.938.c. virga Aaron, quæ putabatur emortua, in reſurrectione domini floruiſſe narratur, 4.tom.506.e. virga Aaron dracones Ægyptios deuorauit', 4.to.938.d.

virga dei,Moyſi,& Aaronis myſticè expoſita, 4. tom.936.c. in virga deus viſitat iniquitates, 4.to. 765.b. per virgam dei intelligitur tribulatio, & eccleſiæ perſecutio, 7.tom. 74.f. virga vigilat, cuncta populi peccata conſiderans,vt percutiat, & corripiat delinquentes, 4.to.506.d. virgæ duæ in vnam virgam copulabuntur, 4.to.92.f.93.a. virgæ duæ vtrumque populum ſignificantes, 4. tom. 382.f. virga hæreditatis dei,Chriſtus, 7.tom.212.f.

virga moraliter expoſita, 7.tom.141.b.c. virga in ſcripturis pro diabolo,4.to.83.a. virga in dorſo quid indicet, 8.tom.200.f. virgę florentis finis, ſanitas eſt, & correctio, 4.tom.765.b. virga ferrea,quid, 7.to.20.f. virga impiorum, 4.to.146.e.

virga legalis, ſeu percutiens, qua Moyſes nõ ſolùm contra Ægyptios, ſed etiam contra Iudæos in ſolitudine vſus eſt,5.tom.382.d.e. è manibus apoſtolorum illam Chriſtus ideo excutit, quia perfecta charitas foras mittit timorem : & ſeueritas legalis euangelij clementia temperata eſt, ibidem. Paſtor autem,id eſt, Chriſtus ideo vtitur virga, apud Michæam, quia adhuc ad carneum loquitur Iſrael: & maiora ſigna per apoſtolos fienda,quàm ipſe fecerit,illis Chriſtus pollicitus eſt, 5.to.382.e.f. maioris profectus eſt virgam non habere, quam virga populos, ouéſque corripere, ibidem. virgæ duæ apud Zachariam, vna decor, altera funiculus vocata, duo populi ſunt, gentilis ſcilicet, & Iudaicus: quorum prior decorem naturalis legis accepit: alter factus ſuit pars domini, & funiculus hæreditatis eius, 4.tom. 382.f. virgam vigilantem ego video,Hier.1. vigilat virga cuncta populi peccata conſiderans,vt percutiat,& corripiat delinquentes. Vnde & Apoſtolus ſcribit peccãtibus: Quid vultis? in virga veniam ad vos, an in charitate, & ſpiritu manſuetudinis? Iſta eſt virga, vel baculus, de qua Dauid loquitur. Virga tua,& baculus tuus, ipſa me conſolata ſunt. Pulchrę́que poſuit, conſolata ſunt. Ad hoc enim dominus corripit,vt emendet,4.tom. 506.d. vt autem ſcire valeamus, qui ſit baculus arundineus, ſuper quo domus Iſrael confidere non debeat, ex contrario baculo & virga domini intelligere poterimus,de qua ad dominum dicitur: virga tua & baculus tuus,ipſa me conſolata ſunt. Hãc virgam habuit & Aaron quæ dracones Ægyptios deuorauit:& quando percuſſit aggeres Nili, & Cyniphes in tota Aegypto generatæ ſunt. Moyſes quoque iuxta Lxx. extendit hanc virgam,& leuauit in cælum: & dominus induxit ventum auſtrum ſuper terram toto illo die, & tota nocte : & mane leuauit ventus,& adduxit locuſtas ſuper omnem terram Aegypti.De hac puto virga ſcribi & in Numerorum libro,quod floruerit, & nuces ſiue amygdalas germinarit.Hanc habebat & Apoſtolus cùm dicebat: Quid vultis:in virga veniam ad vos? Et qui paſcha celebrabant,baculos tenebant manibus:ſine quibus imbecillitatem humani corporis ſuſtentantibus,carnes agni comedere non poterant.Hæc eſt virga de radice Ieſſe : ſuper quam ſeptem ſpiritus requieuerunt. Sed non talis Pharao, nec baculus Aegypti & virga arundinea,quæ decipit apprehendentes,& lacerat humeros eorum, id eſt, fortitudinem. Et quicumque ſuper eam fuerit innixus, diſſoluũtur lumbi eius,& ſtare non poteſt: nec accinctus renibus,paſcha celebrare. Quod his congruit, quorum ſcrutatur corda & renes deus, 4.tom.938. d.e. virgarum iactus, ſeu mantia βιπομάντια, 4.to. 878.f. virga correctionem notat,5.tom.524.f.

Virgilius ſuos libros in modum vrſorum fœtum lambẽdo figurauit, 6.tom.328.b. Virgilius libros ſuos, quaſi vrſorum fœtus lingua cõpoſuit, & lambendo fecit eſſe meliores,&c.5.tom.583.c.

Virginale priuilegium, 4.tom.1065.a.

Virginitas quibus modis ſeruari poteſt, 9. tom. 16.e. virginitas morum ornanda ſanctitate,vt perfectum gradum vitæ perfectio adipiſcatur, 9.tom. 11.a. virginitas maiori præmio coronatur, quia præceptum domini non habet, & vltra imperata ſe tendit, 6.tom.479.c. virginitas, eſt holocauſtum Chriſti, 7.tom.287.a. virginitas hominem æquat angelis,9.to.657.d. virginitatis laus, 9.tom. 138. a.b.c.d.& ſeq.

Virgo,& innupta cogitat,quæ dei ſunt, 9. tom. 12.d. virginis veræ deſcriptio, 9. tom.12.d. virgo Iſrael errauit in terra ſua,& non eſt, qui ſuſcitet eam,5.tom.243.c. virgo vera,quæ & qualis ſit, 4. tom. 540. d. virgo dei filium generauit, 7. tom. 260.e. virgo, id eſt, anima, nullo peccato corrupta,4.tom.60.e. virgo lætabitur in choro,4.tom. 655.b. virgines ſunt, quę ad faciem miniſtrant domino ſuo,7.tom.387.c. virgines deficient, quia verbum domini non inuenient,5.tom.278.e. virginibus deficientibus,& adoleſcẽtes deficient,5.to. 278.f. virgines in ciuitatibus oppreſſæ,4.to.724. e.f. virgines dei pudicitiam tota mente conſeruant, 4.tom.782.f. virgines decem in euangelio omnes complectuntur homines,6.tom.121.b. virgines Hieruſalem abiecerunt in terra capita ſua, 4. tom.692.f. virgines tantùm corpore, mente nupſerunt,6.tom.121.a. virgines fatuæ, 5.tom.74.e.

virgines malæ quæ ſint,5.tom.277.e.

Viduam,& repudiatam non accipient vxores,ſed virginem de ſemine domus Iſrael, Ezech.44. vidua & repudiata eſt ſynagoga, id eſt, congregatio Iudæorum,quæ dominum non recepit. Vnde electa rectè dicitur,ſiue vidua ſynagoga. Electa vero hæreticorum frequentia:qui exierunt à nobis,quia non erãt ex nobis.Sed virginem,inquit, de ſemine domus Iſrael: quæ nutrita eſt in domo dei, in lege, & prophetis : de qua & Apoſtolus loquitur. Volo omnes vos virginem ſanctam exhibere Chriſto: Iſta eſt virgo,de qua & alibi dicit ſermo diuinus. Ama illam,& ſeruabit te:circunda illam, & exaltabit te:honora eam, vt te amplexetur. Quæ ſit autem virgo,quæ amanda ſit, & ſuum cuſtodiat amatorẽ, ſciet,qui illud legerit. Hanc dilexi & quæſiui ab adoleſcentia mea, & quæſiui ſponſam ducere mihi, & amator fui decoris eius. Et iterum. Et omnium dominus dilexit eam, 4.to.1063.c. Decem virgines in euãgelio omnes homines fideles complectuntur.Sapientes ſunt,quæ fidem habent, & opera.Fatuæ, quæ fidem ſine operibus: Vel quinque prudentes,ſunt quinque ſenſus diuini,cæleſtia meditantes. Quinque fatuæ,quinque ſenſus humani, terrenis fœcibus inhiantes : qui fomenta veritatis non habent, quibus ſua corda illuminent, 6. tom. 121.b.

Virgultum quid ſit,4.to.103.a.

Virtutum ſpecies omnis vno iuſtitiæ nomine continetur, 9. tom. 5.b. virtutes quatuor cardinales,& earum munera & officia, 6. tom. 154.e.

virtutes morales quatuor, ac totidem vitia iis contraria,5.tom.404.d. virtutes, opera viua, 4. to.209.b. virtus ſola bona,4.to.90.f. virtutes ſunt animi bona,4.tom.391.b. virtus,pro fortitudine & miraculis,4.tom.456.d. virtus nõ perit,licet homo cadat,& pereat, 7.to.328.d. virtutes in meditullio poſitæ ſunt,5.to.45.b. virtutis portæ,quæ,5.tom.249.c. virtus boni eſt odoris,4.to.150.f. virtus eſſet nulla, ſi homo ad malum tranſire non poſſet,9.to.3.b. virtutes quatuor oppoſitæ quatuor perturbationibus, 4. tom. 732.d. virtus diſcenda,4.tom.10.d. virtutum omnis ſpecies vno iuſtitiæ nomine continetur, 9. tom.5.a. virtutis prior intelligentia,deo : ſecunda,hominibus conuenit,4.to.456.d. virtutes habentem ſe delectant,præter iuſtitiam,7.to.46.c.

virtus omnis ſine Chriſto eſt in vitio,6.to.301.c.

virtutes pro qualitate facientis,diuerſæ ſunt, 7. to.389.b. virtutis ingentis eſt,ingentia ſuperare, 9.tom.47.c. virtutis nomen in ſcripturis ſacris quot modis accipitur,6.tom.512.f. virtutes rationales ſupernæ,id eſt,angeli, 6.tom.518.f. virtutes tantùm ſeparantur à vitiis, quantũ ſapientia à ſtultitia diſtat, 5. tom.15.a. virtutes numero plurali quid ſignificẽt,7.tom.77.a. virtutum dominus, quid ſit,7.to.77.c. virtutum patris catalogus in decem & ſeptem partes diuiſus,4.tom.849.c. in virtutibus nec ὑπερβάσεις,nec ἐλλείψεις ſunt, 4. tom. 371.c. virtutibus vitia ſubruuntur,4.to.906.d.

virtutes dei tres præcipuæ, fortitudo, ſapientia & prudentia,9.to.96.c. virtutes cælorum nouem, 7.tom.77.a. virtutes cælorum mouebuntur ad iram vindictæ,&c. 6.to.185.b. virtutum ſpolia à Iudæis deus abſtulit,4.tom.690.f. virtutes Adę omnes tranſgreſſæ ſunt,7.to.27.c. virtutes omnes ad Chriſtum deferuntur,6.to.413.a.

Viſibilia in duo diuiduntur,7.to.424.f.

Viſio Chriſti eſt merces iuſti,8.to.206.d.

Vita noſtra, vmbra eſſe videtur, & ſubſtantiam non habet,5.t.413.c.7.tom.407.a. vita noſtra abſcondita eſt cum Chriſto in deo, 4.tom.849.b.

vita iſtius mundi cruciatibus plena,8.to.15.b.

vita animæ vocabulo dici ſolet, 8. tom.35.b.

vita præſens ſæpe mortem operatur,7.to.182.d.

vita hæc miſerabilis diuerſis quotidie variatur euentibus, 5.to.46.d. vita hominis eſt annorum ſeptuaginta,vel octoginta: quidquid ſupra, labor ac dolor eſt,4.t.912.d. vita auctoritatem tribuit verbo,8.to.647.c. vita contemplatiua præſtat actiuæ,4.to.704.e. vitæ corpora dedicantur, 7. tom.90.f. vitæ & mortis portæ duplices, 5.tom. 249.c. vitæ longitudo, vitam æternam ſignificat,4.to.382.e. vitæ portæ,7.tom.34.a.b. vitæ viæ,mandata ſunt Chriſti,7.to.50.d. vita rigida & auſtera regum aulas vitare debet, 6.tom.40.f.

vitæ ſanctitas plus prodeſt, quàm eloquentia,9. to.647.d. vitæ fructus eſt demetendus,5.to.20.f.

vitam & mortem ante hominis faciem deus dedit,9.to.3.a. vitam ſolitariam melius eſt ducere, quàm ob vitæ præſentis neceſſaria,æternam vitam perdere,6. to.82.e. vita beata & perpetua metum deinceps non habebit ruinarum, 6.to.126.d. vita æterna,eſt verbum dei,6.to. 441.c. vita æterna, animæ neceſſitas,7.tom.94.b. vita æterna, donum dei, 4.tom.772.f. vita futura eſt dextera, & ſiniſtra vita præſens,7.to.82.c. in vitam æternam neminem ire,niſi per Ieſum Chriſtum,9.tom. 472.b. vita noſtra abſcondita eſt cum Chriſto in deo,7.to.84.c.

Vitis ſorek in labruſcam degeneravit, 4.t.113.c. vitis ἐξοινος,ὑλομένουσα,& ἐυκλήματος, 5.to. 143.c. vitis amara vinum amarum profert, 6.to.140.f. vites & vineæ quid indicent,8.to.381.c.& 382.d. vitis frondoſa,Iſrael,5.tom.143.a.

Vitium ſolum malum,4.tom.90.f. vitia, aut virtutes alit conſuetudo,9.to.12.b.c. vitia omnia verè ſunt mala,4.to.391.b. vitia ſunt idôla,4.to. 777.a. vitia in quolibet homine reprehendere, laudi,non probro dandum,9.to.394.d. vitia vicina ſunt virtutibus,7.to.402.e. vitia mactanda, 7.to.158.d. vitia,virtutésque diſtinguere,ſumma ſcientia eſt, notitiáque ſumma, 9. tom.18.e. per vitia dæmones coluntur,6.to.340.f. vitia omnia de corde procedunt, 4.tom.522.f. vitia qui deſtruunt,virtutes ædificant, 5. tom. 530.c. vitia cur dulcia dicantur, 5.tom.181.c. vitiorum mortificatio plus valet apud deum, quàm abſtinentia vitiorum, 9. tom. 169.c.d. vitiorum vetus captiuitas totum inuaſerat mundum, 4. to.377.b.

vitiorum carnis catalogus,6.tom.343.a. vitiis crucifigitur caro Chriſti, 6.tom.345.a. vitiis deditus verſatur in tenebris,5.to.15.a.

Vittæ ſacerdotum, 4.tom.1060.f.1062.d.

Vitula edocta trituram areæ amare ac diligere, 5.to.150.f.

Vituli labiorum,qui ſint, 5.tom.173.c. vitulus & vrſus paſcentur,5.tom.97.b. vitulus & leo & ouis ſimul morabuntur, 5.tom.97.b. vitulus, id eſt, laudes,cogitationes,& victimæ, 7.to.157.c.

vituli ſeptem immaculati,qui offerebantur quotidie, quid myſticè, 4.tom.1075.c. vitulus ſaginatus pro gentium populo eſt immolatus, 5.tom. 326.d. vituli aurei Bethauen furto à ſacerdotibus ſurrepti,& in eorum loco ænei repoſiti, 5.to. 146.f. vitulus Samariæ proiectus,5.to.131.b. vituli quid myſticè, 4.to.732.f.

Viuere quo pacto dicatur in nobis Chriſtus, 8. tom.554.e. qui viuere volunt vltra finem ſæculi,conuertentur in infernum, 7.to.34.c. melius eſſet non eſſe, quàm viuere in ſuppliciis,4.t.602.e.

viuo ego,dicit dominus,iuramentum dei in veteri teſtamento,4.to .835.a.

Vla quid,4.to.1021.c.

Vlmus maritandis vitibus aptiſſima, 4. tom. 302.f.

Vltio omnis eſt quaſi ægrotantis viſitatio, 4.to. 780.f.

Vlulæ,Hebraicè צִיִּים,4.to.10m.e.f. beſtias, habet vulgata editio,Eſa. 13. vlula vocatur etiam Hebraicè לִילִית, nomine ipſo quo Latinè illa dicitur,4.tom.101.a. quomodo cecidiſti de cælo Lucifer,qui manè oriebaris, Eſaiæ 14. pro Lucifero in Hebræo legitur לִילִית vlula,4.tom.102.d.

vlula nocturna eſt auis è noctuarum genere,quę lugubri vlulat carmine, queruláque arboribus maximè inſidet,& inſomnes noctes vlulatibus horridas reddit.

Vlyſſes,ne Sirenum voces audiret, ſibi & ſuis obſtruxit aures,4.to.561.b.

Vmbilicus ortis ſtatim infantibus præciditur, 4. tom.814.f. vmbilicus terræ Hieruſalem, 4.tom. 1000.f.1001.a. per vmbilicum aluntur fœtus in ventre,inſtar arborum,& virgultorum, quæ per radices humore terræ nutriuntur occulto, 4. tom. 813.c. ponitur vmbilicus pro genitalibus fœminarum: quippe cùm fœminarum libido in vmbilico ſit, ſicut viris in lumbis,ſecũdum illud Iob, Virtus eius in lumbis,& fortitudo illius in vmbilico ventris,4.to.ibid. ſignificat myſticè libidinem,4. to.ibidem.

Vmbra duobus modis ſit,7.tom.74.e. vmbra duabus rebus conſtat, 7.tom.51.c. vmbra mortis quid, 4.tom.72.f. vmbra mortis, diabolus, 8. tom.35.a. vmbræ quid ſignificent in ſcripturis, 8.tom, 151. c. vmbra myſticè,7.to.51.c.

Vmbraculum dominiin Salem,7.to.216 e.

Vna ſabbathi, dominica dies eſt,8.to.513.a.

Vnctiones tres Dauidis quid ſignificant,7.tom. 83.a. vnctio myſtica, 4.to.693.a. vnctio Chriſti, quæ ſpiritualis eſt vnctio, baptiſmi illius tempore expleta eſt, 4.tom. 444.d. vnctus dicitur Chriſtus præ conſortibus ſuis, id eſt, ſanctis,ibidẽ.

vngebantur ſacerdotes penes Iudæos,ibidem.

non ſolùm ſacerdotes vngebantur,ſed ériã prophetæ & reges, 5.tom.160.e. Palæſtini diebus feſtis capita vngere ſolent : ad quod alluſit Chriſtus in euangelio,dum dixit, Vnge caput tuum,& faciẽ tuam laua, 6.tom.18.f. contra laſſitudines vngi homines ſolent,5.tom.259.c. item ad mitigandos vulnerum dolores,4.tom.817.b. vnctio ſpiritualis eſt, qua Chriſtus & ſancti vncti ſunt, 4. tom. 444.d. Chriſtiani,qui ſunt genus electum, regale & ſacerdotale,vncti ſunt oleo ſpirituali, de quo ſcriptum eſt, Vnxit te deus, deus tuus oleo exultationis præ participibus tuis, 4.to.166.c. Et mundaui ſanguinem tuum ex te:& vnxi te oleo,Ezech. 16.capite. Cùm autem lauerit & mundauerit ſanguinem:quo & ἀγίαν ἀμορρῦσαν, quę duodecim annis cruore manabat,fimbriæ ſanauit attactu, non ſufficit ei lauare aqua,& mundare ſanguine, niſi oleo quoque vnxerit: iuxta quod Samaritanus, qui interpretatur cuſtos, ſeminecis vulnera, primùm olei infuſione liniuit, deinde vini auſteritate compeſcuit. Dominus autem noſter alio vnctus eſt oleo:quod non dolorem vulnerum mitigaret, ſed lætitiam tribueret, dicente ad eum ſpiritu ſancto. Propterea vnxit te deus,deus tuus, oleo exultationis præ conſortibus tuis. Habent & contrariæ fortitudines ſimulati olei lenitatẽ : dulcia per hæreticos pollicentes, quæ verturntur in amaritudinem, & quæ deteſtatur propheta commemorans: oleum autem peccatoris non impinguet caput meum. Sin autem ab vnctione vnctus,id eſt, Chriſtus appellatur,vide quantum profecerit Hieruſalem,vt & ipſa vncta oleo ſpirituali,Chriſti nomen acceperit:iuxta quod & in pſalmis de Abraham legimus:Nolite tangere Chriſtos meos, & in prophetis meis nolite malignari,4.to.817.b. Reliqua vide ſuprà,Oleũ, & Chriſma.

Vnguentum bonum quid ſit. 5. tom.40.f. vnguentum ſpirituale, quod vocatur oleum exultationis, 5.to.454.e. vnguentum ſacerdotale, propheticum & regium,5.tom.454.d.e. vnguentum diuinitatis,7.tom.383.a.b. vnguentorum in veteri lege quot genera,5.tom.454.d.e. vnguentorum quot genera in ſacris ſcripturis, 7.to.384.f.

vnguenti diuerſa genera in ſacris ſcripturis, 5.to. 454.d. vnguentis vtuntur pro balneis Perſæ & Indi,4.to.1154.f.

Vnicornis natura,8.to.140.e. vnicornis in bonam & in malam partem accipitur, 7.tom.89.b.

vnicornes cum tauris potentibus, 4. tom. 265.b.

Vnione fœcunda Maria virgo, 5.tom.172.d.

vtitur alibi in epiſtolis hoc dicendi modo. Vocat autem Mariam virginem vnione fœcundam, non vnionum & margaritarum modo,quę cæleſti è rore concipiunt (vt Batauus putauit) ſed quòd vnigenito filio dei, qui diuinam,humanámque naturam in vna perſona vniuit, abſque aliqua viri commixtione, fœcundata fuerit. Propterea ait, Siue deſertum intelligimus ſanctæ Mariæ vterum virginalem,quòd abſque ſemine humano, nullo ſtrepitu pullulauerit, ſed virga ſimplex, atque puriſſima,& vnione fœcunda,ediderit eum florem, qui dicit in cantico canticorum: Ego flos campi, & lilium conuallium,5.to.172.d.

Vnitas ſpiritus in pacis vinculo ſeruanda, 6. to. 395.c. vnitas diuiſionem non accipit,8.to.482.d.

vnitas in deo,eſt nomen vniuerſitatis, non numeri,9.tom.169.b.c. vnitas ſeruanda præcipuè monachis,9.tom.604.a. vnitas præfectorum eſt, 6.to.442.f.

Vocare, dei eſt, & noſtrum credere, 4. tom. 341.c.

Vocatio duplex,circunciſionis & præputij,4.to. 311.c.

Volatici,vulgò intelliguntur dæmones,leues & elati homines,ac ſuperbi, aut certè aſtrologi, 8.to. 32. f.

Volentes & laborantes deus liberat, & collaborat: dormientes & tacentes, & nolentes non liberat,7.to.413.c.

Volucres in aëre deficere,4.to.117.c. volucres ſignificant eos,qui ſurſum habent corda, & cæleſtia concupiſcunt,8.to.33.a.

Volumen volans,in quo omniũ peccata deſcripta ſunt,&c.5.to.544.e. volumen vnũ,libri multi de eadem re dicuntur,5.to.78.b. principia lectionis,& ſimplicis hiſtoriæ,eſus voluminis apud Ezechielẽ eſt. Cũ autẽ aſſidua meditatione in memoriæ theſauro librũ domini comederimus,impletur ſpiritualiter venter noſter,& ſaturantur viſcera, vt habeamus cũ apoſtolo Paulo viſcera miſericordię: & impleatur ille vẽter de quo Hieremias loquitur, Ventrem meum,ventrem meum ego doleo:& ſenſus cordis mei conturbant me,4.to.741.c. volumen volans,quod videt Zacharias, eſt liber ille, in quo omnium peccata deſcripta ſunt:vt vnuſquiſq; recipiat ſecundum opera ſua,ſiue bonum,ſiue malum,dicente Daniele:Throni poſiti ſunt,& libri aperti ſunt,5.to.544.d. διφθέραι,id eſt,pellem, ſiue membranam caprinam Aquila, & Theodotiõ verterunt,ibidem. Chryſoſtomus Lxx.ſecutus interpretes,Falcẽ volantẽ legit.Hebræi multa de eo cõminiſcuntur:Pro Thalmudiſtico volumine Paulus Burgẽſis epiſcopus interpretatur:dictúmque putat volans,propter eius vanitatem,& inſtabilitatem,& maledictionem ob execrabilem eius doctrinam:

Voluntas dei fit vbicunque,4.tom.459.a.b. voluntas dei in quibus hominibus ineſſe dicitur,6.to. 409.b. voluntas dei nunquam mutatur, 8. tom. 364.c. voluntas hominis libera,4.to.428.f. voluntas hominis ad bonum ſeu ad malum libera, 6. to.477.b.c. voluntas in euangelio quæritur:quæ etiam ſi effectum non habuerit, tamen præmiũ nõ amittit,6.to.44.e. voluntas tota corporis in victu conſiſtit.6.to.184.c. voluntas peccandi libera,6.to.39.a. voluntas perfecta faciendi, reputatur pro opere facti,9.to.25.c. voluntas etiam noſtra dei auxilio nititur,4.to.623.a. voluntas præmium conſequitur.4.to.54.d. voluntatem dei facere maius eſt,quàm noſſe,9.to.9.a. voluntatem non punit lex,ſed.effectum,6.to.44.f. voluntate dei vocatur quiſque ad fidem,ſed ſua ſponte & ſuo arbitrio credit,8.to.459,b.voluntate dei omnia cõtinentur,4.to.143.c.

Voluptas inſatiabilis eſt,5.tom.105.a. voluptas ebrietati comparata,5.to.14.c. voluptas præterita præſentem non iuuat,& exhauſta non ſatiat, 5. tom.13.b. voluptas hominem,brutum efficit animal,5.tom.105.b. voluptatibus ſeruientes, deo ſeruire non poſſunt,6.to.509.c. voluptas peruertit ſenſum, 5.tom.105.b. voluptates mundiales diſſipantur,7.to.55.c. voluptas in fruendo parua, 5.tom.37.b. voluptas vana,& breuis,5.to.57.a.

voluptas ſapientiæ cum ſtultitia deſtruitur,5.to. 422.d. voluptatem,maximum bonum eſſe docebat Epicurus,4.to.168.c.

Voluptuoſi,porci facti ſunt,4.to.349.c. voluptuoſi homines per terram ſignificati, 8. tomo. 32.f.

Voracium deus,eſt venter,4.to.22.d.

Vota deo ſponte facta,diligenter reddenda, 4.t. 1062.e.f. vota eccleſiæ,opera bona, 7.tom.73.a.

non vouere meliùs,quàm vouere & non reddere,5.tom.33.b. vota cum conſideratione facieda: factáque ſeruanda,5.tom.33.c. noli feſtinare in ore tuo:& cor tuum non feſtinet ad proferendum verbum in conſpectu dei:quia deus in cælo, & tu ſuper terram,Eccleſ.5. plerique arbitrantur hoc in præſenti loco præcipi, ne coram deo facilè aliquid promittamus, & ſine conſideratione virium voueamus ea,quæ explere non poſſumus. Adeſſe quippe preſentem deum:& licet ille in cælo, nos eſſe videamur in terra:tamẽ audire,quæ loquimur, & inſipientiam noſtram argui ex multiplicatione ſermonum,5. to.33.c. ſi quid vouiſti deo, ne moreris reddere: Diſplicet enim ei infidelis, & ſtulta promiſſio:ſed quodcumque voueris,redde.Multóque melius eſt non vouere, quàm poſt votum promiſſa non reddere, Eccleſ.5. ſimplex intelligentia interpretatione non indiget: melius eſt enim non promittere, quàm promiſſa non facere: quia diſpliceant deo, & inter inſipientes computentur,qui vota non expleant, 5.to. 33.c. Bonum eſt viro cùm portauerit iugum ab adoleſcentia ſua. Sedebit ſolitarius,& tacebit: quia leuauit ſe ſuper ſe. Thren.3. militum Chriſti perfectio eſt, exutam mentem habere à cunctis terrenis negotiis, & tumultu ſæculi:iuxta illud apoſtoli: Nemo militans deo,implicat ſe negotiis ſæcularibus, & cæt. Eámque,quantum humana imbecillitas ſinit,feſtinat vnire cum Chriſto.Quam quidem ſpeciẽ conuerſationis boni eremitæ, & monachi, qui voto monaſticæ diſciplinæ obligati ſunt,imitari contẽdunt. Sed rara eſt,& pauciſſimis dono dei hæc perfectio conceſſa. Is enim verè, & non ex parte perfectus eſt,qui & in eremo ſqualorem ſolitudinis,& in cœnobio infirmitates fratrum æquali magnanimitate ſuſtentat:Et ideò in vtraque profeſſione per omnia conſummæum inuenire,difficile eſt. Quia nec Anachoreta contemptum,ac priuationem materialium rerum:nec Cœnobita theoricam ad integrum poteſt aſsequi puritatem. Sed tamen quantum ſuperexaltat ſerenitas tranquillæ vitæ turbulentiam ſæcularis conuerſationis, nouit qui hanc expertus eſt: & dominicum iudicium in euangelio inter duas mulieres cernit, ad Martham, dicens: Martha Martha ſollicita es, & turbaris erga plurima:Maria optimam partem elegit, quæ non auferetur ab ea,4.tom.704.d.e. loquens autem Hieronymus de voto ſanctimonialium, ſuper octauũ Ezechielis caput, ita ſcribit. Quod quidem poteſt & de noſtra Hieruſalem,noſtróque templo intelligi: quando in exemplum Ophni & Phinees idolorum ſcelera operamur in tabernaculo dei:& fornicamur cum his, quæ ſe militiæ, & miniſterio dei vouerint,4.tom.776.e.f. denique & fœminalibus intrinſecus vtimur, ne vlla in conſpectu dei pollutæ conſcientiæ, & operis nuptialis appareat turpitudo. Quibus fœminalibus accingi vult ſaluator apoſtolos,dicens, Sint lumbi veſtri accincti, & lucernæ ardentes in manibus veſtris. Et apoſtolus credentibus loquitur, State ergo accincti lumbos veſtros in veritate. Et imitatores Chriſti audiunt illud,quod de eo ſcriptum eſt:Erit iuſtitia accinctus lumbos, & veritate circundatus latera. Et hac ipſa zona qui ſanctus eſt,& ad virtutum culmẽ aſcenderit, nequaquam violenter aſtringitur: ne inuitus bonum continentiæ obſeruare videatur,& in ſudore vultus ſui comedere panem, ſed præceptum domini facere voluntate. Denique quando foras egreditur, & miſcet ſe populo, ſacerdotalia veſtimenta deponit in gazophylacio,in quo dominicæ diuitiæ conſeruantur: & aliis vtuntur veſtibus ſacerdotes,aliáque doctrina ad vulgus ignobile: ne ſanctificetur populus in ſtolis eorum. Graue eſt multitudini onus vltra vires ſuſcipere, dicente Salomone, Laqueus eſt viri,citò quid de ſuis ſanctificare: cùm enim votum fecerit,ſubrepit pœnitentia. Denique & Nazaræi ſponte ſe offerunt: & quicumque aliquid vouerit,& non impleuerit,voti reus eſt. Vnde & de viduis dicitur, Cùm luxuriatæ fuerint in Chriſto,nubere volunt, habentes damnationem,quia primam fidem irritam fecerũt. melius eſt enim non promittere,quàm promittere, & non facere. Anna obtulit Samuelem,qui in æterna ſanctitate permanſit. Et Manue obtulit Samſon filium, ſed ſanctificationem capillorum eius Dalilæ libido turpauit. Denique dominus receſsit ab eo, & cæcitate damnatus eſt, niſi quòd poſtea creſcentibus capillis, priſtinum robur accepit, & in typo Chriſti plures alienigenarum mortuus,quàm viuus occidit,4.tom.1062.e.f. perdere verò tanti temporis caſtitatem, & deo non reddere quod promiſeras, timendum, atque metuendum eſt, vt vulgò dicitur:Facilè ex amico inimicum facies,cui promiſſa non reddas. Sic enim ſcriptura dicit, Quòd ſi voueris votum domino deo,non moreris reddere illud; quia quærit dominus deus abs te, & erit tibi in peccatum. Ait ergo: Debitam honorificentiam viro exhibe: vt ex vtroque domino, debitum quod vouiſti, reddere poſsis, primo tom. ad Celantiam Epiſt.14. Tiberianus Bæticus ſcripſit pro ſuſpicione, qua cum Priſcilliano accuſabatur hæreſeos, Apologeticum tumenti compoſitóque ſermone.Poſtea poſt ſuorum cædem, tædio victus exilij, mutauit propoſitum, &,iuxta ſanctam ſcripturam,Canis reuerſus ad vomitum ſuum, filiam deuotã Chriſto virginem, matrimonio copulauit, primo tom.in Catalogo. & ſi nupſerit virgo,non peccauit: non illa virgo, quæ ſemet dei cultui dedicauit: harum enim ſi qua nupſerit, habebit damnationem, quia primam fidem irritam fecit. Si autem hoc de viduis dictũ obiecerit;quãto magis de virginib⁹ prævalebit,cũ etiã his nõ licuit,quib⁹ aliquãdo licuit? Virgines enim,quę poſt cõſecrationẽ nupſerint,nõ tam adulteræ ſunt,quàm inceſtæ,2.t. lib.1.contra Iouinianum. offerre nec ne filiam, poteſtatis tuæ fuit;quamquam alia ſit tua cõditio, quæ priùs eam vouiſti, quàm concipereſ:vt autem oblatam non negligas, ad periculum tuum pertinet. Qui claudam & mutilam,& qualibet ſorde maculatam obtulerit hoſtiam, ſacrilegij reus eſt: quanto magis qui partem corporis ſui, & illibatæ animæ puritatem regis amplexibus parat, ſi negligens fuerit,punietur? 1.tom.ad Lætam, Epiſt.7.

vxor (inquit) ſui corporis poteſtatem non habet,ſed vir. Similiter autem & vir poteſtatem non habet ſui corporis,ſed mulier. Tu verò quaſi oblita fœderis nuptialis, pactíque huius, ac iuris immemor, inconſulto viro vouiſti domino caſtitatem. Sed periculosè promittitur,quod adhuc in alterius poteſtate eſt: & neſcio quam ſit grata donatio,ſi vnus offerat rem duorum, 1.to. ad Celantiam, Epiſtol.14.

Vox viua magnam habet vim, 6.to. 319.c. vox πνεύματος ἁγίου,6.tom.150.f. vox omnis mulieris, ignita ſagitta diaboli eſt,9.tom.618.c. vox ſpeculatorum, apoſtolos ſignificat, 4.tom.369.b. vox caſtrorum,quaſi vox germinantium multorum, 4. tom.1044. vox dei,quaſi vox aquarum multarum,4.to.1044.f. vox domini ſuper aquas,id eſt, in baptiſmo ſuper Chriſtum,7.to.89.a.

voυθεσία quid ſit,6.to.466.c.

Vpupa,auis omnium ſpurciſsima, & eius naturalis hiſtoria,5.t.547.a.

Vrbs iuſti,4.to.13.b. vrbs fortitudinis noſtræ, ſaluator,4.to.204.d. & 692.e. vrbs in ſummitate mõtis conſtituta,quæ ſit,4.t.1048.d. vrbes omnes deſertæ fient,4.t.526.f.

Vrceolus quid tropologicè,5.t.16.f.

Vrias ſacerdos, & legis doctor, 4. tomo. 65.c. 66.a. Vrias interpretatur,lux domini,4.t. 66.e.f. & 179.c.

Vrſa nihil ſæuius, cùm perdiderit catulos, vel indiguerit cibis,1.to.168.f. rugiemus quaſi vrſi omnes,Eſa.59.cap. beſtia ſimilis vrſo,Danielis capite 7. . Perſarum regnum ſignificat, 4. tom. in cap.7. Danielis. diabolus rectè & leo,& vrſus,& coluber appellatur, 5. tom.168.f. diuerſa etiam ſupplicia ſub his nominibus ſignantur, dum ſcribitur,Quomodo ſi fugiat vir à facie leonis, & occurrat ei vrſus,ibid.

Vrſus inſidiãs factus eſt mihi leo in abſconditis, Thren.3.cap. per duas beſtias ferociſsimas, nimis doloſam, & crudelem perſecutionem antiqui hoſtis exprimit:qui per miniſtros ſuos, alium blandimentis, alium minis, alium verò ſuppliciis à ſemita rectæ fidei ſubuertere,& à ſpe cæleſtis auxilij, quaſi deſolatos atterere cupit,4.to.694. b.c.

vrſus qui deuorauit pueros irridentes Eliſæum, 5.t.470.f.

Vſura quid ſit,7.tom.164.f. vſura prohibita,4. to.853.b.c.& 6.to.97.a. vſuræ cauſa Hieruſalem euerſa,4.tom.881.c.

Vterus dei,iuxta naturæ noſtræ conſuetudinem dicitur,4.to.395.b. Audite me domus Iacob, & omne reſiduũ domus Iſrael:qui portamini à meo vtero:qui geſtamini à mea vulua,Eſa.4.

Vteri nomine cordis ſecretum intelligitur,8.to. 130.f.

Vtres veteres,quibus vinum nouum immitti nõ debet,ſunt ſcribæ & phariſæi, qui euangelium capere nequeunt: Vel lex vetus, cum qua lex noua immiſceri non debet: quod Galatæ faciebant,6.to. 33.d.

Vua fellis, 4.tom.42.f.196.f. Vua acerba quid ſit,4.to.660.f.701.c. Vuam acerbam patres noſtri comederunt,4.to.723.c. vuam acerbam qui comederit, obſtupeſcent dentes eius, 4. tom. 701.c.

Vulgus indoctum citò mutat ſententiam, 4. to. 634.d. Vulgus dictis leuioribus magis commouetur,9.to.555.c.

Vulnus quid,4.to.7. vulnera ſunt ornamento militi,9.to.54.a.

Vulpes quid indicent;8.tom.386.f.& 387.c. 389. a.b. vulpes ſignificat hæreticos,4.to.725.b.

Vulturis natura,9.tom.198.b. vulturi gentium populus aſſimilatus,8.to.80.d. vultures trãs maria cadauera ſentiunt, & ad eſcam huiuſmodi congregantur,6.to.117.c. vultures, homines intelliguntur peccatores,& immundi,8.to.40.f.

Vultus mentis indicium,8.to.28.d. vultus obfirmatione opus eſt & frontis duritia,4.to.873.a.

vultus domini,id eſt,eius furor,7.tom.108.d.

vultus rubor, pudoris & verecundiæ eſt indicium,4.tom.768.d.

Vxore bona nihil amabilius viro, 4.tom.897.a.

vxor iuſti dicitur ſapientia,6.to.83.f. vxor quę viro ſuo texuit duas chlamides,4.t.818.c. vxores qui habent,ſint,quaſi non habentes,5.to.23.a. 6.to. 313.c. vxores viris ſuis ſint ſubditæ,6.to.421.b.

vxor dimitti non poteſt,niſi fornicationis cauſa, etiam ſi temulenta fuerit,ſi iracunda,ſi malis moribus,ſi luxurioſa,ſi guloſa,ſi vaga,ſi iurgatrix, ſi maledica,&c.87.a. vxor alia duci non poteſt, viuẽte prima,quæ dimiſſa eſt,6.to.86.f.& 87.a. mulieres viris ſuis ſubditæ ſint, ſicut domino:quoniã vir caput eſt mulieris, ſicut Chriſtus caput eſt Eccleſiæ: ipſe ſaluator corporis eius. Sed ſicut Eccleſia ſubiecta eſt Chriſto, ita & mulieres viris ſuis in omnibus. Viri diligite vxores veſtras, ſicut & Chriſtus dilexit Eccleſiam, & ſeipſum tradidit pro ea, vt eam ſanctificaret, mundans eam lauacro vitæ in verbo: vt exhiberet ipſe ſibi gloriosam Eccleſiam, non habentem maculam, aut rugam, aut aliquid huiuſmodi, ſed vt ſit ſancta, & immaculata. Ita & viri debent diligere vxores ſuas, vt corpora ſua. Qui ſuam vxorem diligit, ſeipſum diligit. Nemo enim vnquam carnem ſuam odio habuit,ſed nutrit & fouet eam,ſicut & Chriſtus eccleſiam: quia membra ſumus corporis eius,de carne eius,& de oſſibus eius. Propter hoc relinquet homo patrem & matrem ſuam, & adhærebit vxori ſuæ:& erunt duo in carne vna. Sacramentum hoc magnum eſt:ego autem dico in Chriſto,& in eccleſia. Veruntamen & vos ſinguli, vnuſquiſque vxorem ſuam,ſicut ſeipſum diligat: Vxor autem timeat virum ſuum, Epheſ.5. Matrimonium, quod non coniungitur ſecundum Chriſti præcepta,adulterium potius eſt,quàm coniugium, 6.tom.421.c. Cùm vxor ſubiici debeat viro,ſicut Chriſto eccleſia,inter virum & vxorem ſancta erit coniunctio,& nunquam corporis ſeruient paſſionibus,6.to.422.e. Paſſiones & immunditiam, & luxuriam apoſtolus in coniugibus vetat, non ſanctam coniunctionem, ibidem.f. opera liberorũ ante oculos dei perpetrare ſe coniuges putent, 6. tom.455.c.& 456.d. liberorum opera in matrimonio conceſſa ſunt: Voluptates autem, quæ de meretricum capiuntur amplexibus, in vxore damnatæ. Hoc legens omnis vir & vxor,intelligant ſibi poſt conceptum,magis orationi, quàm connubio ſeruiendum.Et quod in animalibus, & beſtiis ipſo naturæ iure præſcriptum eſt,vt prægnantes ad partum vſque non coeant:hoc in hominibus ſciãt arbitrio derelictum:vt merces eſſet ex abſtinentia voluptatum,6.tom.422.e. Corinthiis vt imperfectis,quod ad vſum coniugalem redeant coniuges,permittit apoſtolus:Epheſiis vt perfectis iſtud non ſuadet,6.tom.422.e. quando autem abſtinẽdum ſit ab vxoribus latè tractatur, 4.to. 643.c.185. c.851.b.854.f. allicere virum vxor non debet,nec vir vxori vim facere,putãs ſibi omni tempore ſubiectam eſſe debere coniugij voluptatem,4.tomo. 685.b. vxoribus de victu & veſtitu, & aliis neceſſariis prouidendum, non ſecus quàm corporibus noſtris,6.tom.424.d. propterea ex vna coſta Adam creata fuit Eua,vt ſciremus,amandam eſſe vxorem,& mutuo profequendam affectu, non aliter quàm carnem propriam,6.tom.424.e. maiori charitate proſequenda eſt vxor,quàm proximus, 6.to.424.f. viro congruit dilectio,mulieri timor, ſeruo metus,& tremor,ibidem. timor quem habere debet vxor erga virum,εὐλάβεια,ſeu reuerentia eſt,magis quàm ſeruilis timor,ibidem. Sara Abraham dominum ſuum vocabat, 6. tom.421.c.

Vxor viro ſuo ſubdita ſit,6.tom.456.d.e. tertium mandatum: Ab ea,quæ tecum cubat, cuſtodi te, ne credas ei. Vnde & apoſtolus mulieres vas infirmum vocat: & eis à maritis ſuis exhiberi honorem iubet. Non enim creatus eſt vir propter mulierem: ſed mulier propter virum. Vxorum timere eſt,& cum timore virum diligere. Viri tantum diligere:quia dilectio perfectorum eſt: Viri, ait, diligite vxores veſtras: & nolite amari eſſe ad eas: licet illæ ad iracundiam prouocent,& talia faciant, per quæ mereantur amaritudinem ſuſtinere: Hoc enim ſignificat παραπικραίνεσθαι, tamẽ vos nolite eis in amaritudinem vicem reddere. Sed & Salomon in Eccleſiaſte:Et hominem,inquit, vnum de mille inueni: & mulierem in his omnibus non inueni: forſitan ſuo doctus exemplo mulieribus non credendum,per quas offenderat deum. Sed & poëta ſublimis:non Homerus alter, vt Lucilius de Ennio ſuſpicatur:ſed primus Homerus apud Latinos: Varium, inquit, & mutabile ſemper fœmina. Plenæ ſunt hiſtoriæ Græcæ & Latinæ, quanti viri ab vxoribus ſuis decepti ſint, eorúmque vita ſit prodita. De ſcripturis autem & Dalilæ,cuius ſupra fecimus mentionem:& alterius ante Dalilam, teſtantur exempla:quæ arcanum Samſon ſeptẽ dierum expreſſit lacrymis,& amore ſimulato quod latebat,inuenit:Vnde Samſon poſtea loquitur: niſi domuiſſetis vitulam meam, non inueniſſetis propoſitionem meam. vxores tres habuit Abrahã, Iacob quatuor,Iſaac verò in typum eccleſiæ vnam, vide 2.tom. vxor & maritus propter orationem, à coitu abſtinere debent,6.tom.447.b. vxor Haſdrubalis,capto viro,in patriæ incendium ſe coniecit:& cæteræ,quæ viris mortuis, ſuperuiuere noluerunt,6.to.422.f. vxor myſticè ſapientia eſt:de qua ſcriptum eſt,Ama illam,& ſeruabit te:& circũda illam,& exaltabit te: Et in alio loco, Hãc exquiſiuit ſponſam accipere mihi: & amator factus ſum decoris eius,4.tom.643.c.& 851.a.b. & 5.to. 58.e.f. reliquæ quoque virtutes,vt fortitudo, temperantia,& prudentia, vxores ſunt,4.tom.643.c. vxor notat etiam corpus,cùm dicitur ab apoſtolo,vxorẽ viro ſubiici debere: ſicut vir rationem ſignificat, 6. to.421.c.& 422.c.

X

Xanthus,vrbs,4.to.1162.f.

Xantippus, dux Ptolæmæi cognomento Euergetis,4.to.1160.f.

Xenium,Chriſtus datus regi Iatim,9.to.epiſt.19. de Symbolo Ruffini,pag.6.ab initio.

Xenocrates,vir eruditiſſimus,5.to.85.b. Xenocratis liber de lapidum gemmarúmque naturis,5.t. 269.b.

Xenophon,& eius octo libri Cyri maioris hiſtoriam complectentes,322.d. eiuſdẽmque Xenophontis Cyri παιδία,ſeu infantia.1126.d.& 1135.c.

Diximus alibi Hieronymum παιδίαν legiſſe, nõ παιδείαν,hoc eſt,infantiam,non inſtitutionem, educationem:vt Cicero,& reliqui omnes.Quamuis hiſtoriam quoque dixerit, non ſolùm Elaiæ capite 45. verùm etiam libro ſecundo aduerſus Iouinianum.

Xerophagia, ξηροφαγία,hoc eſt,aridorum eſus, 5. to.232.e.f.

Xerxes,Darij filius,quintus Perſarum rex, 4.to. 1135.c. natus eſt ex Pentapte,Cambyſis filia, Cyríque nepte,4.tu.1158.c. Xerxis exercitus innumerabilis.4.to.294.f. potentiſſimus rex, & ditiſſimus Xerxes fuit, & aduerſus Græciam innumerabilem duxit exercitum:& ea geſſit, quæ Græcorũ narrant hiſtoriæ. Succẽdit enim Athenas ſub principe Callia, bellúmque eo tempore geſtum eſt in Thermopylis,& apud Salaminam nauale certamẽ: quando Sophocles,& Euripides clari habentur, & Themiſtocles in Perſas fugiens hauſto Tauri ſanguine periit,4.to.1158.c. regnauit autem Xerxes annis viginti,4.to.748.e.f. hic Xerxes pontem in Helleſpontiaco mari fecit. Sunt autem illius freti anguſtiæ ſtadiorum ſeptem:illíſque Aſia ab Europa diuiditur,& ſeparatur. Diſtant à.Conſtãtinopoli millibus paſſuum circiter centum: habéntque in Aſia Lapſacum,& Babylon: in Europa Callipolin,& Seſton,vrbes ſibi mutuo oppoſitas. Dardanelos vulgus nunc vocat arces,caſtelláque,quibus Turcæ arctum illum tuẽtur aditum. Xerxes autem non ſolùm Græciam omnem deuaſtauit,verũ Aegyptum etiam cœpit.

Xerxes μακρόχειρ,ſeu Lõgimanus,ſeptimus Perſarum rex:qui regnauit annis quadraginta, 4.tom. 748.e.f. hic Artaxerxes veriùs quàm Xerxes vocatus eſt. Xerxes octauus Perſarum rex,qui duobus tantùm menſibus imperauit,4.to.ibid.

Xeſtus,Xiſtus,Xyſtus,vide ſuprà in verbo, Sextus, & Sixtus.

Xyſtus,Papa martyr, quæ ſcripſerit, 9.to. in catalogo illuſtr.virorum.huius nomine liber Sexti Pythagorei à Ruffino transfertur,& editur, 4.t.610.e. & 851.c.

Y

Y litera philoſophorum,5.to.32.b. y, litteræ allegoria,5.to.62.c.

ὕβρις,iniuria,5.to.111.a.& 125.c.

ὑποθεσία,6.to.369.c.

ὕλη,materia,5.to.16.c.

ὑλομενοῦσα,vitis,quæ tota in frondibus creuerat. nam ὑλομενέη idem eſt,quod luxuriare. De arboribus dicitur,quæ vbertate nimia in materiam, vel de vitibus, quæ in ſarmenta luxuriant, 5. tom. 143.c.

ὑπέρβασις,4.to.371.c.

ὑπερηφάνης,quid,8.to.110.d.

ὑπερμάχων,præſul ac defenſor,147.b.

ὑπερύφανος,ſuperbus,8.to.195.a.

ὑποχορίσικῶς,hoc eſt,diminutiuè,4.to.1082.f.

ὑπόλειμμα.i.reliquiæ,5.to.365.b.

ὑπόθεσις.i.argumentum,5.to.210.c.

ὕστερον.i. poſtea,5.to.241.b.

ὖφι, menſuræ genus, Epha, 4.tomo. 1069.c. & 1070.f.

Z

Zabulon, nouiſſimus filius Liæ, 4. to. 462.e. Zabulon זְבוּלוּן fluxus noctis interpretatur,5. tom. 198. e. Nãcharias filius Ioiadæ ſacerdos à Ioas rege Iudæ,in atrio domus domini:hoc eſt,inter templum & altare occiſus eſt, 6.to.101. c. & 2. Paral.24. hic eſt ille de quo Chriſtus in euangelio loquitur,ibid. & iam in euangelio Nazaræorum, filius Barachiæ vocatur,ibid. Zabulon ſcribatum & phariſæorum erroribus liberata,4.to.73.a.

Zachæus diues ſuas commutauit diuitias regno cælorum,7.to.248.d.

Zachæus quidquid rapuerat,in quadruplum reddidit:& eorum,quæ bene quæſierat,mediam obtulit partem,5.to.255.b. Zachæus mediam partem ſubſtantiæ ſuæ repromiſit pauperibus,4.to.175.c.

Zacharia,vltimus duodecim prophetarum, 6. t. 137.b. Addo filius ideò dictus etiam eſt:quòd ſicut Addo dirupto altari,miſsus eſt ad Hieroboam, ita ipſe ad reſtituendum templum deſtinatus fuit, 5.to.521.c. vndecimus minorum prophetarũ eſt: cœpítque prophetare eodem anno quo & Aggeus, ſed non eodem menſe,5.to.521.c. obſcuriſſimus & inter duodecim minores prophetas, lõgiſsimus eius liber eſt, 5.to.521.a. Zacharias iam ſenio confectus,proximéque cum Aggæo propheta ſepultus eſt. Non eſt hic ille Zacharias qui inter templum & altare occiſus fuit; eius enim tempore vix templi extabant ruinæ: præter quod eum tali morte occubuiſſe non ſcribitur, 6. tom. 101. c.

Zacharias pater Ioannis Baptiſtę,ſacerdos,de vice Abia,Luc.1. Peccauit quia non credidit. eius ſilentium indicauit ſilentium prophetarum,8.tom. 93.a. hunc ex apocryphorum ſomniis illum eſſe quem Barachiæ filium, & inter templum & altare occiſum Chriſtus dicit,quidã exiſtimant: occiſúmque propterea aiũt,quòd ſaluatoris prædicarit aduentum,6.to.101.c. Gregorius Nyſsenus huius ſententiæ eſt,aliíque ex veteribus patribus nonnulli:proptereáque occiſum volunt,quòd vel ſaluatoris prædicarit aduentum: vel Ioannem Baptiſtam filium,cùm quæreretur ad necem, prodere noluerit.Origenes aliam fuiſſe occiſionis cauſam,refert: videlicet quòd Mariæ virginitatẽ defenderit, eámque è loco virginum de templo,extrudi, quòd filiũ genuerit, pati nollet. Hæc cauſa loco in quo occiſus eſt,congruit. Chriſtíque dictum, eo occiſum tempore Zachariam,non tantùm antea,hoc eſt,ſub rege Ioas,oſtendit,dũ ait, Vt veniat ſuper vos omnis ſanguis iuſtus, qui effuſus eſt ſuper terram: à ſanguine Abel iuſti,vſque ad ſanguinem Zacharię, filij Barachiæ,quem occidiſtis inter templum & altare. Quaſi dixerit,requiretur à vobis omnis ſanguis effuſus; à principio mundi vſque ad hanc diẽ: à primo vſque ad vltimum martyrem. quem hoc tempore vos ipſi,qui nunc viuitis,inter templum & altare,hoc eſt in atrio domus domini,occidiſtis.æneum enim hoſtiarum altare extra templum erat, intra quod & templum, intectum atrium iacebat. Altare autem,quod erat intra templum,aureũ erat: ibíque non victimæ immolabantur. De victimarũ altari mentio fit Exod. 27. De altari verò aureo thymiamatum ſcribitur Exod.3. Tu vide tam de vtroque altari,quàm de atrio intecto, 4.to.778.e. & ſeq. Zacharias interpretatur, μνήμη κυρίε, id eſt, memoria domini,5.to.177.b. Zacharias in ſpecie mulieris vidit ſuper talentum plumbi iniquitatem ſedere.6.to.348.f. Zacharias,ſacerdos templi domini,4.to.1187.b. Zacharias interfectus,6.t.101.c.

Zacharias rex filius Hieroboam,vltimus de ſtirpe Iehu,occiſus fuit à Sellum ſexto imperij ſui mẽſe,5.to.86.f.& 4.Reg.15.

Zachariæ multi fuere,6.to.113.a.

Zacynthus inſula,6.to.297.b.

Zachari,regio Perſidis,4.to.627.c.

Zara frater Phares,5.t.345.a. interpretatur זָרַח ſemen,vel oriens,ibid. notat myſticè Iudæorum populum: qui antequam de gẽtibus eccleſia naſceretur,manum ſuam in operibus oſtendit:poſtea retraxit eam,audiens per Eſaiam,Manus enim veſtrę ſanguine plenæ ſunt. Hoc enim coccinum ſignificat in manu illius ligatum,ibid.

Zareth,aliena deſcenſio interpretatur, 8. tom. 294.d.

Zeb interpretatur lupus,7.to.247.a.

Zebedæi filij vocati sunt filij tonitrui, quod nõ, vt plerique putant, Boanerges, sed emendatius legitur Benerehem, 4.to.1105.b. Diximus alibi Hebraicè בני-רגש Benerehem, Syriacè autem בני-רגשׁ Benereges filios tonitrui interpretari: Syriaca autẽ vox in Marco Euangelista, paululum tamen immutata, conseruata est, καὶ ἐπέθηκεν αὐτοῖς ὀνόματα βοανηργές.

Zebedæi filiorum mater, Iesu Christi comes perpetua, ei necessaria suppeditans, 6.to.144.d.

Zebee, Madianitarum princeps, occisus est super petram durissimam, 4.to.85.c. Zebee interpretatur, hostia, hoc est, quos suffocauit lupus, 7. tom. 247.a.

Zebub, id est, musca, 6.to.36.c.

Zelare dei quid indicet, 9.to.156.a.

Zelatus est dominus terram suam, 5.to.194.d.

zelotes dicitur, quem zelus domus dei comedit, 6.to.159.a. & Simonem Zelotem apostolum Iesu Christi: quem Marcus Euangelista Simonẽ Cananæum vocat, 5.tom.387.b. zelum dei recedere ab homine, offensæ magnæ signum, 4.to.832.c.

zelus in deo accipitur vt ira, id est, sine perturbatione, 5.to.527.a.

Zelus, id est, æmulatio, 4.to.76.d. zelus & inuidia differunt, 6.to.342.d. zeli multa genera, 6. to.318.c.f. zelus ἀνθρωποπαθὴς accipitur pro ira, 5.to.527.b. zelus bonus, malus & medius, 5.tom. 387.b. zelus bonus est, cùm quis nititur ea quæ meliora sunt, æmulari, 6.tom.341.b. quòd autem zelus in bonam partem accipiatur, & Paulus Apostolus ostendit, dicens, Zelamini χαρίσματα maiora. Et in alio loco, Zelor enim vos dei zelo. Et ipse dominus in Psalmo, Zelus domus tuę comedit me. Et Elias, Zelans (inquit) zelatus sum domino, omnipotẽti, deo Israel. Phinees quoque zelum, & Matthatiæ legimus. zelus, est passio, qua omnes etiã perfectiores, laborant homines, 6.to.341.b.c. zelus in bonam partem accipitur, 5.to.387.b. zelus & possessio eodem nomine appellantur, pro statua zeli, 4.to.775.c. zelo domini deuorabuntur vniuersa, 5.tom.476.e.f. zelus domus tuæ comedit me, 6.to.97.a. zelus apprehendit populum ineruditum, 4.to.389.a.

ζῆλος, id est, æmulatio, octauum possidet locum inter opera carnis, 6.to.341.b.

Zena, legis doctor & vir apostolicus, 6.t.467.a.

Zeno Citieus sectæ Stoicæ fuit hæresiarches, 4. to.132.d. ob victus continentiam miraculum sui gentibus fecit, 4.to.804.d. aliqua pars vasorum dei in omnib⁹ philosophis inuenitur: vt apud Platonem fabricatorem mundi deum, vt apud Zenonem Stoicorum principem, inferos, & immortales animas, & vnum bonum honestatem, 4.to.1104.e.

tale quid de creaturis, & de deo etiam Zeno cũ suis Stoicis suspicatur. Quem secutus Virgilius ait, Deum namque ire per omnes, terrásque, tractúsq; maris, & reliqua. Et, Principio cælum, ac terras, cãpósque liquentes, Lucentémque globum Lunæ, Titaniáque astra: Spiritus intus alit, totámque infusa per artus, Mens agitat molem, & magno se corpore miscet, 6.to.397.b.

Zephyrion oppidum Ciliciæ, 4.to.1090.d.

Ziph, vicus, inde Ziphæi, qui interpretantur, florentes, id est, peccatores, quia virides sunt in præsenti vita: nam omnis caro fœnum, 7.to.161.c.

Zizanium in omni professione mixtum est tritico, 6.to.38.f. zizaniorum sator, diabolus, 6.tom. 57.b. zizania æternis ignibus vrenda, 8.to.54.f.

Zona Eliæ, & Ioannis Baptistæ, mortificationis symbolum, 6.to.6.f. zona sapphirina, 4.to.781.b. zona pellicea Ioannis Bapt. quid significat, 6.to. 6.f. zona lumbi astringendi, 4.to.35.a.

Zoora, Sodomorum vrbium vna, ad preces Loth seruata. aliàs, Oronia & Bala, 7.to.107.c.

Zor, tribulatio, Tyros dicitur, 7.tom.243.b.

Zoroastres magus, rex Bactrianorum, à Nino superatus, 5.to.96.c.

Zorobabel, typus saluatoris, 5.to.501.b.

Zozimi papæ epistola, 9.to.482.d.

ζύθον, quod genus potionis, 4.to.172.d.

Sic vocant medici, vt Dioscorides, & Galenus, quod nunc Birram, aut Cereuisiam appellant: cuius vsus est iis in oris, in quibus vinum non prouenit, cuiusmodi est Germania præsertim inferior, & Britannia. Fit ex hordei farina, interdum è zea, aut aliqua simili fruge: Coquitur in magnis ahenis, cum aqua stagnante potius, quàm è fonte viuo hausta: immiscentúrque lupulorum flores, vnde illi amaritudo: Acredinem habet, quòd hordeum in aqua maceratum eò vsque detinetur, quousque germen emittat: mox exiccatum molitur, & æneis vasibus coquitur. Si nihil admisceatur lupuli salictarij, nullum potio amarorem habet, vocatúrque tunc Hala. Color oculis ingratus: propterea stanneis aut fictilibus, non vitreis vasibus bibitur: ne oculi initio perculsi, insuauiorem potum reddant: Assuetos ita oblectat, vt cereuisiam plurimi malint quàm vinũ. Refrigerandi vi pollet, citiúsq; vino digeritur. Propterea æstate gratissima. Malos tamẽ gignit humores, præsertímque elephantiasim. Birra Britannica cæteris potentior, durátque interdum ad quinquẽnium vsque: Antuerpiæ celeberrima. Ars in defectũ vini potionem huiusmodi excogitauit: sicut è pomis in Normandia, Vualliæ in Britannia, & alibi. Nobis aquæ simplicis haustus, omni zytho suauior: Angliæ, Germaniæque inferiori experti id prodimus.

Indicis rerum & verborum finis.

SACRÆ SCRIPTVRÆ AVTHORITATVM POSTERIORIBVS D. HIERONYMI

OPERVM SEX TOMIS PASSIM RELATARVM atque explicatarum, index concinnè digestus.

Testimonia autem in veteri Testamento, secundum Septuaginta à D. Hieronymo proferuntur. Ea verò ex eorum codice, seu Græco, seu Latino, vbi in editione vulgata non inuenis, petere poteris.

EX GENESI.

IN Principio creauit deus cælum & terram. i. Terra autem erat inuisibilis & incõposita, siue inane, & nihili, 4.t.294.f. & tenebræ erãt super faciẽ abyssi, 5.to.315.a.452.a. spiritus domini ferebatur super aquas, 6.to.152.e. fiat lux, & facta est lux, 6.to.182.e. & diuisit lucem à tenebris, 4.to.46.e. fiat firmamentum in medio aquarum, 7.to.62.f. diuisitque aquas, quæ erant sub firmamento, ab iis, quæ erant super firmamentum, 7.to.304.d. aquarum congregationes appellauit maria, 4.to.1091.b. & sint in signa, & tempora, & dies, & annos, 9.t.124.c. & vidit deus, quòd esset bonum, 5.to.499.c. faciamus hominem ad imaginem & similitudinem nostram, 4. to.54.d.555.a. 730.e.928.f.& 5.to.363.a.& 8.to. 101. c. vidítque deus cuncta quæ fecerat, & erant valde bona, 4.to. 151.c.706.f.5.to.7.b.9.to.155. c. benedixítque illis, 4.to.196.e.

II. Requieuit dominus die septimo, 5.t.244.e. & inspirauit in faciẽ eius spiraculũ vitę, 4.t.306.e. 5.to.395. & factus est homo in animam viuentẽ, 4.to.991.a. fons egrediebatur, & irrigabat omnẽ faciem paradisi, 4.to.422.f. plantauerat deus paradisum in Eden, contra orientem, 4.to.355.c. de fluuio Phison, 4.to.141.c. circuit terrã Heuilath, vbi est aurum optimum, carbunculus, & lapis Prasinus, 4.to.384.b. immisit dominus deus soporẽ in Adam, 4.tom.233.a. de Eua è costa Adam formata, ibidem. Virago vocata est Eua. 5.tom.96.f. hoc nũc os ex ossibus meis, & caro ex carne mea, 9.tom.480.d. relinquet homo patrem suum & matrem suam, & adhærebit vxori suæ, & erunt ambo in carne vna, 8.tom.340.d. erunt duo in carne vna, 8.to.476.e. de ligno vitæ, 4.tom.481.c. in quacunque die gustaueris, morte morieris, 7.tom. 242.f. ex omni ligno paradisi manducabitis, 8.to. 346.b.

III. Serpens prudentissimus super omnes bestias, 4.to.214.e. Vidit mulier, quod bonum esset lignũ ad vescendũ, & pulchrum oculis, aspectúq; delectabile, &c. 4.t.709.a. Adam, vbies? 6.t.902. d. 7.to.241.a. Adam post meridiem in paradiso vocem domini audiuit deambulantis, 7.tom.92.d. tu eius obseruabis caput, & ipse obseruabit tuũ calcaneum, 4.to.1085.a. maledictus tu ab omnibus bestiis, 6.to.304.d. ponam inimicitias inter te & mulierem, & inter semen tuum & semen mulieris, 6.to.341.b.7.to.149.c. 9.to.66.a. ipsa conteret caput tuum, & insidiaberis calcaneo eius, 7. tom. 33.c. 146.d. maledicta terra in opere tuo, & c. 5.to.601.b. in sudore vultus tui comedes panem tuum, 4.tom.25.c.6.to.54.d. tribulos & spinas, 5.tom.531.c. terra es, & in terram ibis, 5.tom. 445.c.7.tom.191.a.159.b.249.b.9.tom.36.b.98.a. eiecit Adam de paradiso voluptatis, 4.to.932.d. cherubim cum framea ad custodiendum paradisum, 4.to.481.c.5.tom.485.a.b.

IIII. Possedi hominem per deum, 4. to.775.c. Vox sanguinis fratris tui clamat ad me de terra, 4.tom.212.c.& 894.c.7.to.399.c. maledictus tu Cain super terram, 6.tom.304.d. maledicta terra, quæ aperuit os suum, &c. 4.tom.920.d.e. & exiit Cain à facie dei, & habitauit in terra Nod, 7.tom. 328.f.329.a. Cain ædificauit vrbem in nomine filij sui Enoch, 5.tom.157.b.& 243.a. audite verba mea, vxores Lamech, auribus percipite verba mea, 5.to.179.b.

V. Enoch transtulit deus, 6.to.273.c.

VI. Videns autem deus, quòd multa malitia hominum esset in terra, & cuncta cogitatio cordis intenta esset ad malum omni tempore, 4.to. 587.b. centum viginti annos pœnitentiæ constitutos ante diluuium, 4.to.1144.c. Noë arcæ magnitudinis descriptio & explicatio, 4.to.1043.d.c. pœnitet me fecisse hominem, 8.tom.229.b. non permanebit spiritus meus in hominibus istis, quia caro sunt, 4.tom.289.a.828.b.6.to.279.a.340.f. 7. to. 271.a.9.to.61.b.

VII. Ingredere in arcam tu, & vxor tua, & filij tui, & vxores filiorum tuorum, 5.to.598.f.

VIII. Arca Noë subsistit in monte Armenię, 4. tom.280.d. sensus enim & cogitatio cordis ab adolescentia sua prona sunt in malum, 4.to.587.b. ab infantia cor hominis appositum est ad malitiam, 4.tom.1062.e. odoratus est dominus odorẽ bonæ fragrantiæ, 4.tom.761.c. egredere tu & vxor tua, & filij tui, & vxores filiorum tuorum, 5.to. 598.f.

IX. Et sanguinem animarum vestrarum requiram, 5.tom.475.c. arcus cælestis, 4.tom.737.c. recordabor fœderis mei, 4.to.721.c. Noe inebriatus, 5.tom.473.b.504.d.7.to.257.b. ac nudatus, 6.tom.196.d.e. maledictus Chanaan puer, seruus erit fratribus suis, 4.to.848.f. 5. tom.471.c. 6.to.304.d.

X. Esaü venator, 7.tom.272.d. Nembrod venator coram domino, 4.to.26.f.

XI. Venite, ædificemus turrim, & faciamus nobis nomen antequam dispergamur, 4.tom.77.c. 5. tom.491.b. turris Babel ædificata in campo Sẽnaar, 4.t.80.f.247.a. Venite, descendamus, & cõfundamus linguas eorum, ne audiat vnusquisque vocem proximi sui, 5.tom.381.c. & ædificantium Babel sermo confusus, 4.to.137.a. & lingua eorũ diuisa est, 5.to.457.b.

XII. Magnificabo nomen tuum, 5.tom.498.e. & benedicentur in semine tuo omnes gentes terræ, 6.to.296.f. Credidit Abraham deo, exiens de patria sua in terram, quam nesciebat, 6. tom. 296.d.

XIII. Ioseph meridie inebriatus, 4.to.473.b.

XIIII. Melchisedec panem & vinum obtulit, 7.to.216.e.& 335.e. 9.to.58.c.d.

XV. Equum & ascensorem proiecit in mare, &c. 4.to.1001.c. leua oculos tuos, & vide stellas cæli, 4.to.156.f. hircus trium annorum, 4. to.157.c. nondum enim cõpleta sunt peccata Amorrhæorum, 4.to. 763.c.

XVI. Esaü venator, 5.tom.363.b. putei, quos fodit Abraham, Isaac & Iacob, 5.to.83.b.

XVII. Abraham cecidit in faciem, quando audiuit sermones dei, 4.tom.738.b. Abram appellatus Abraham, & Sarai Sara, 4.tom.1105.b.& 7.tom. 417.a. Heli retrorsum cecidit, 4.tom.738.f. Ismael venator, 5.tom.363.b. & erit testamentum meum in carne vestra, in testamento æterno, 9.to. 215.a.

XVIII. Vbi pascis, vbi cubas in meridie, 5.tom. 444.e. Abraham angelos suscepit in meridie, 7. tom.273.b. Abrahæ ad quercum Mambre tres visi sunt viri, 4.to.1142.d. domine mi rex, 4.tom. 758.e.f. defecerunt Saræ muliebria, 5.to. 466.e. & descendens videbo, si iuxta clamorem, qui venit ad me, perficiant: sin autem non est, vt sciam, 6. to.92.d. terra sum & cinis, 4.to.1144.d. ne respicias retrorsum, 4.to.1078.e. loquar ad dominum meum, cùm sim puluis & cinis, 4.to.704.f. clamor Sodomorum & Gomorrhæ multiplicatus est, descendens ergo videbo, &c. 5.tom.565.a. cúmque clamauerint voce magna, nõ exaudiam eos, 4.to.780.e.

XIX. Pluit dominus sulphur & ignem, 4.t.43.b. pluit dominus a domino, 4.to.321.c.& 5.to.19.c. Sodomæ & Gomorræ incẽdiũ, 5.t.482.f. Lot & Moab, 5.to.482.f. Moab & Amon & Lot & filiabus eius nati, 7.to.324.e.

XXI. Risum mihi fecit dominus, 5.tom.357.a. Sara cùm esset annorum nonaginta filium Isaac generauit, 4.tom.1031.c. eiice ancillam & filium eius, 6.to.324.d. non enim hæreditabit filius ancillæ cum filio meo Isaac, ibid. non enim hæres erit filius ancillæ cum filio liberæ, 4.to.379.e.

XXII. Vidit Abraham arietem inter vepres hærentem cornibus, 9.to.260.b. nũc cognoui quod timeas deum, 9.to.155.d. in semine tuo benedicentur omnes gentes, 7.to.134.e. & ipse erit expectatio gentium, 6.to.385.a.

XXIII. Rex à deo tuo in nobis es, 4.to.347.c. in semine tuo benedicẽtur omnes gẽtes, 6.t.1.b.

XXIIII. Rebecca dicitur alma, 4.to.61.b. Rebecca in spõsalibus accepit armillas, 4.t.34.d.

XXV. mortuus est Abrahã, nutritus in senectute bona, plenus dierum, 5.t.559.c.7.t.278.f. deficiens, mortuus est Abraham, 5.to.465.c. Iacob dũ adhuc esset in vtero supplantauit fratrem suum Esaü, 5.to. 160.f. maior seruiet minori, 7.to.76.e. dabo tibi omnẽ terram à fluuio Aegypti, vsque ad fluuiũ magnum Euphratem. 4.to.826.f. Iacob postea vocatur Israel, 5.to.507.b.

XXVI. Isaac hordeum seuit in terra alienigenarum, 4.to.1072.c. puteus iuramenti, 5.to.246.d.

XXVII. Ecce odor filij mei, sicut odor agni pleni, 9.to.110.b. Esaü hispidus & pilosus, 4.t.180.f. det tibi deus de rore cæli, 5.tom.506.c. seruies fratri tuo, 4.to.145.b. dies Iacob parui & pessimi, 4.to.506.e.5.to.53.a.542.d.6.to.272.f.375.a.

XXVIII. Iacob in Bethel locutus est cum angelo, 5.to.161.a. scala quam vidit Iacob, 7.t.278.d. vidi dominum innitentem super scalã, 7.t.431.b.

XXIX. Iacob posuit sibi lapidem ad caput, 5.to. 260.f. Lia lippiebat, 5.to.497.a.

XXX. Exaudiet me cras iustitia mea, 4.t.420.c. 6.to.20.e. fui per diem exustus æstu, & gelu noctis, 4.t.922.f. Iacob iuxta virgarum colorẽ multiplicat fœtus ouium, 4.to.1073.b.

XXXI. Iacob de Carris profectus est ad Laban, 4.to.191.b.

XXXII. Iacob vocauit nomen illius loci, castra, 4.to.1044.f. vidi dominum facie ad faciẽ, & salua facta est anima mea, 7.t.341.c. Iacob cum deo luctatus, 4.t.1349.a.b. Iacob postea appellatus est Israel, 4.t.508.f. postquam luctatus est Iacob cũ angelo, Israel est vocatus, 5.to.396.e.

XXXV. Iacob posuit lapidẽ ad caput, 7.t.39.a. mortua est Rachel, & sepulta est in via Ephrata, 5.t.360.f. & deficiẽs Isaac, mortuus est, 5.t.466.d.

XXXVII. Et nõ poterant loqui ei quicquã pacificũ, 7.t.435.a. Ioseph à dña cõcupiscitur, 9.t.6.d.

xxxix. Iudas introiit ad Thamar,5.tom.218.f.
Ioseph pallio nudatus, libidinem dominæ suæ vitauit,6.to.191.b.
xli. Pharao vidit in somnio boues crassos, 7. tom.409.c. Ioseph in Aegypto captiuus, 4.tom. 1113.a. Ioseph in Aegypto à Pharaone appellatus est,Saphanat Phaaneh,4.to.1105.a.
xlii. Exploratores estis, considerare vestigia regionis venistis,4.to.916.f.
xliii. Ioseph conuiuium fratribus fecit meridie,5.to.444.c. Ioseph in conuiuio inebriauit fratres suos,5.tom.175.b.c. Ioseph in sacculo fratris sui Beniamin craterem iussit abscondi, 4.tom. 362.f. Iacob ad inferos descendit,5.to.26.f.
xlvi. Iacob cũ septuaginta animabus introiuit Aegyptum,8.to.400.d.
xlviii. Angelus, qui liberauit me, 4.tom. 497.c.
xlix. Venite,& annuntiabo vobis,quid futurum sit in nouissimis diebus,4.to.562.c. lauit in vino stolam suam,9.tom.153.d. Iuda, te laudabunt fratres tui, 4.tom.453.b. catulus leonis, Iuda,ad prædam fili mi ascendisti: requiescens accubuisti,vt leo,& quasi leæna,4.to.1049.c. catulus leonis Iuda,de germine fili mi ascendisti, accubans dormisti,vt leo,5.tom.364.c. recumbens,vt leo requiescet,& sicut catulus leonis,8.tom. 343.b.
ipse erit expectatio gentiũ,4.to.469.a.860.f.5.t. 573.b. non deficiet princeps de Iuda,neque dux de femore eius,donec veniat,&c. 8.to. 101.c.453.c. Simeon tribus hæreditatẽ accepit in tribu Iuda, 4. tom.1098.d.e. Beniamin,lupus rapax, manè comedet prædam,& ad vesperam dabit escam, 4. to. 91.a.5.to.114.f.490.f. fiat Dan coluber in semita, mordens plantam equi, & cadet eques retrorsum, 4.to.738.f. Et Iacob leuans pedes super lectum, defecit,5.tom.466.c. mortuus est Abraham,Isaac & Iacob,&c.5.to.456.f.

EX EXODO.

i. Omne masculinum,quod nascetur Hebræis, mittatur in fluuium,5.tom.410.f. quia timebant obstetrices dominum,fecerunt sibi domos, &c. 4. to.934.f. Laboraui sustinens,& nequaquam vltra ferre te possum,4.to.315.a.
ii. Quia exaudiuit dominus gemitum ipsorũ, 323.b. Moyses vxorem duxit Aethiopissam,& interfecit Aegyptium,4.tom.1084.c. decem plagis percussit Aegyptum,5.to.493.a.
iii. Transiens,videbo hanc visionem magnam, 7.to.403.a. locus,in quo stas,sanctus est,4.tom. 818.d. ego mittam te ad Pharaonem, 6.to.271.a. vade,dic filiis Israel:qui est,misit me ad vos: minimè sustinentes,4.tom.738.f. obsecro domine, nõ sum dignus:proinde alium,quem mittas, 4.to. 54.d.e. ego sum,qui sum: Hæc dices filiis Israel, Qui est,misit me ad vos,6.to.391.c. qui est,misit me,4.to.667.c.6.to.361.b.
iiii. Nunc mittam manum,& percutiam te,4. to.491.c. manu sororis Moysi in sinum retracta, est curata,4.to.689.c. ego sum mutus,5.to.449.c. qui fecit mutum & surdum,videntem & cæcum, nónne ego dominus deus,5.to.44.d. si ambulauerint ad me peruersi,& ego ambulabo ad eos, 5.t. 44.e. filius meus primogenitus Israel, 4. tom. 668.f. 8.tom.266.d.e.
v. vt daretur gladius in manus eius,& interficeret eos,4.to.492.f.
vi. Recordatus est dominus pacti, quod pepigerat cum Abraham,Isaac & Iacob, 4.tom.721.c. ego autem sum præputium habens in labiis, 6. tom.328.d. ecce filij Israel non audierunt me, & quomodo audiet me Pharao,4.to.1057.b.
vii. Dedi te deum Pharaonis, 7.tom. 220.f. ego dixi, dij estis,& filij excelsi omnes, 7.tom. 242.e.f. fecerunt signa in Aegypto magi contra Moysen,7.tom.244.c. indurauit cor Pharaonis, 4.to.791.a.8.to.323.a.
viii. Digitus dei est iste, 6.to.49.c.170.d.9.to. 231.d.
ix. Ecce manus domini erit super iumenta tua, 4.to.491.c. ad Pharaonem dixit dominus, Propterea suscitaui te,vt ostendam te virtutem meam, 4. tom. 55.b.c. & occidit primogenita, 5. tom. 462.c.
x. Honora patrem tuum, & matrem tuam, vt bene sit tibi,& sis lõgæuus super terram, quam dominus deus tuus dabit tibi,6.to.426.f.
xii. Agnus paschalis immolabatur decimaquarta luna primi mensis, 6. tom.128.c. pascha quartodecimo die mensis celebrandum, 4. tom. 1074.c. agnus paschalis,4.to.375.b. erit vobis agnus immaculatus:de agnis & hœdis sumetis eũ, 9.tom.266.c. comessuri agnum, calciati pedes, 4.to.818.e. postes domorum in Aegypto signabantur,4.to.495.c. quis deus,sicut tu? auferẽs iniquitates,& transcendens iniustitias.5.tom.384.c.
primogenita in media nocte in Aegypto cæsa, 4.to.181.c. agnus,qui immolatur in Aegypto, 4. to.1080.e. & exterminator venit nocte,& dominus super tabernacula transiit,6.to.121.c. aduena & mercenarius non comedent ex agno, 4. tom. 917.c.
xiii. Si volueritis,& audieritis me, 6.to. 331.c. ostende mihi teipsum,6.to.190.a.
xiiii. Quid clamas ad me?6.to.311.c. 7. tom. 14.d. qui est,misit me,5.t.178.f. filij Israel exierunt de Aegypto,7.tom.341.c.
xv. Pharao,& eius equites submersi,4.to.185.c. tollens maria prophetes tympanum,&c. 6.tom. 341.c. cantemus domino, gloriosè enim magnificatus est,8.tom.294.d. emisisti iram tuam, quæ deuorauit eos,sicut stipulam, 4.to.837.c.838.d. equum & ascensorem proiecit in mare, 5.to.449.c. demersi sunt, quasi plumbum in aqua violentissima,4.tom.883.b. absorpti sunt iuxta petram iudices eorum,4.tom.316.d. Marah in dulcedinem versa,4.to.1084.e. & 7.to.292.a.
xvi. Tentabo eos,vtrum custodiant mandatũ meum,an non,9.to.156.a.
xvii. Moyses bis petram percussit, 5.to.306.c. Moyses attollens manus,orabat,5.tom.163.b.c. tu verò hic sta mecum,7.to.241.a. Moyse manus attollente,vincebant Israelitæ, 7.tom.388.f. & 400.d.
xix. Locutus est dominus in nube filiis Israel, 7.to.296.d. omnia,quæcunque dominus præcepit,faciemus.969. terra tremuit, quando Moyses accepit legem,7.tom.55.b. tribus diebus ab omni immunditia,& ab vxorum complexu populum sanctificari,4.to.1082.a.
xx. Nec facies tibi sculptile, 5.tom.365. b. sex diebus operaberis,& facies omnia opera tua, 4.to.1076.e. honora patrem & matrem,si vis lõgæuus esse super terram,4.tom.79.c.425.a. 9. tom. 122.a. non adulterabis vxorem proximi tui,6.to. 406.e. reddo peccata patrum super filios vsque ad tertiam & quartam generationem,4.to.723.c.
omnis populus videbat vocem domini, 5.tom. 163.c.
xxi. Pontifex quatuor lapillorum ordines in rationali habebat,4.to.929.c.
xxii. Principi populi tui non maledices, 5.to. 501.c.
xxiii. Ne miserearis pauperi in iudicio,7. to. 102.d. innocentem & iustum non interficies,4.t. 1178.f. ter in anno apparebit omne masculinum in conspectu domini dei tui,5.to.522.c.6.to.307.b. tribus temporibus anni diem festum agetis mihi,5.to.313.e.501.a. inimicus ero inimicis tuis, & aduersabor aduersantibus tibi,6.to.341.b.
xxiiii. Appropinquabat Moyses solus ad deum,4.to.184.f.5.to.276.d. Moyses ascendit in montem Sina,& ingressus est in turbinem, & caliginem,& in tenebras,&c.7.to.276.d. Moyses ieiunauit in monte Sina,6.to.8.d. viderunt dominum sub pedibus eius,quasi lapis sapphirus,& quasi cælum cum serenum est,9.to.153.c. sub pedibus eius erat, quasi opus lateris saphiri,4.to.737.b.
xxv. Ornatus tabernaculi,4.to.1097.a. accipe tibi florẽ myrrhæ electæ,quingentos siclos,&c. 5.tom.305.a. duo cherubim in propitiatorio,5.to. 443.a.
xxvi. Moyses tabernaculum fabricatus est, 4. to.1048.d.
xxviii. Peccata patrum reddam in tertiam & quartam generationem super filios,&c, 4.t.848.d. lapides duodecim ἐν τῷ λογείῳ pontificis,4.tom. 386.f. de vestibus sacerdotalibus, 4.tom.1061.c. cymbala,& mala punica,quæ pendebant de extremis tunicæ summi sacerdotis,6.t.164.e. nomẽ ciuitatis in fronte pontificis auri lamina continetur,4.to.1093.b.
xxx. Anima quæ manducauerit immunda,exterminabitur de populo suo,8.to.495.b.
xxxii. Hi sunt dij tui,Israel,qui te eduxerunt de terra Aegypti, 4.t.1115.a.5.t.127.c. vtinam essemus in terra Aegypti,vbi sedebamus super ollas carniũ, &c.5.to.128.f. Moyses loquitur de facie ad faciẽ, 4.to.1109.b. Moyses quadraginta diebus in eremo ieiunauit,4.to.1082.f. descende, peccauit enim populus meus,4.to.1147.a. dimitte me, & delebo populum istum,4.tom.800.e. Si non dimittis eis noxam,dele me de libro,quem scripsisti, 5.to.304.f.7.tom.203.b. Moyses descendens de monte Sina,tabulas legis confregit,5.tom.566.f.
recordare, domine,quid acciderit nobis in calũnia vastationis.4.to.722.f. implestis hodie manus domino,9.tom.34.d. sabbati obseruatio, 4. to.1061.f.
xxxiii. Et non sicut Moyses famulus meus, cui locutus sum facie ad faciem,7.to.387.c. non poteris faciem meam videre: neque enim videbit homo faciem meam,& viuet,4.t.51.b. Moyses dei posteriora videt,5.to.50.c.437.a.8.t.153.d. ponam te in foramine petræ,& sic posteriora videbis,5.to. 74.d.
xxxiiii. Tu verò hic sta mecum, & sedeamus cum domino,4.to.424.c.& 738.f.6.tom.325.a.
reddens iniquitatem patrum super filios in tertiam & quartam generationẽ,4.to.848.d. Moysi cornuta facies,4.to.446.e. fortitudo panis & aquæ,4.tom.25.c. glorificatus vultus Moysi intantum,vt filij Israel in eum aspicere non possent,5.to. 7.b. Moyses cum deo reuelata facie loquebatur, 6.tom.277.a. descendit dominus in nube,& astitit iuxta Moysen:& inuocauit Moyses nomen domini:& transiit dominus ante faciem eius,& inuocauit: Domine deus miserator, & misericors, patiens,& multæ misericordiæ, & verax, & iustitiam seruans,& misericordiam in millia:auferẽs iniquitates & iniustitias, & peccata, & non emundabit reum: reddens iniquitatem patrum super filios, & super filios filiorum, in tertiam, & quartam generationem,4.to.847.a.
xxxv. Moyses facie ad faciem vidit deum, 5. to.524.f.
xxxvii. Arca ex ligno Sethim facta. 4.tom. 302.c.
xxxix. Et fecit laminam auream, & scripsit in ea litteras deformatas(γράμματα ἐκτυπωθείσης)sigillo sanctificationis domini, & posuit super caput Aaron,4.to.820.d. numerum mutauit, propterea quod de Moyse tantum loquitur. Fecerunt, Posuerunt,est apud Lxx. & etiam invulgata editione.
pontifex variis vestibus vtebatur,4.to.817.c.
xliiii. Qui primi a me exierunt,cùm erraſſet Israel,9.to.245.d.

EX LEVITICO.

ii. Omne sacrificium vestrum sale salietur, 4. to.814.e.f.
iiii. Sacerdotis emundatio,4.to.1065.a.
vi. Hostia,quæ immolabatur in altari, 5.tom. 513. a.
x. Abiu & Nadan igne diuino consumpti,4.to. 932.f. Vinum & siceram non bibetis tu & filij tui, quando ingrediemini in tabernaculum testimonij, vt accedatis ad altare,4.to.43.b.
xi. Omne animal,quod findit vngulam, & ruminat,mundum est,7.to.286.c. & omnes corui ni generis aues non manducabitis,8.tom.137.a. Aquilam non comedetis,5.to.130.f.
xiiii. Leprosi iubentur,vt ostendant se sacerdotibus,6.to.73.c. domus leprosa destruetur, 5. to.473.b.
xv. Mulier sanguine fluẽs, vrbibus excludebatur,6.tom.30.f. reuertentes facite filios Israel ab omni immunditia,6.to.341.a. qui immundũ cõtigerit,immundus erit secundum legem,8.t.347.a.
xvi. Decima die mensis offert Aaron hircum emissarium,5.tom.491.c. & inhabitabo in eis, & ambulabo,& ero illorum deus,9.tom.155.b. hœdi pro peccato offerebantur,6.to.125.b.
xvii. Homo,homo filiorum Israel,4.t.205.a.b.
xix. & habitauerint in terra sua,4.tom.934.c. diliges proximum tuum sicut teipsum, 6. tom. 425.c. diliges amicum tuum,& odio habebis inimicum tuum,7.tom.366.c. non erit in marsupio tuo mensura grandis & minor:statera vera & iusta erit vobis,4.to.1071.a.

xx. Quicunque

xx. Quicunque maledixerit patri, aut matri, morte morietur,5.tom.377.b. sancti estote, quoniam ego sanctus sum,6.tom.362.d.
xxi. Dic sacerdotibus filiis Aaron, in animabus non contaminabuntur in gente sua,5.to.513.b. vestibus mundis ingrediendum in sancta sanctorum,4.tom.1061.a. sacerdos,in quo fuerit macula,non accedat offerre oblationes domino, 5.tom. 489.b. Et ait dominus ad Moysen,dicens. Dic sacerdotibus filiis Aaron, & dices ad eos. In animabus non contaminabuntur in gente sua: sed in cognatis, qui appropinquant eis: super matre, & super patre, & super filiis & filiabus, & super fratre, & sorore sua virgine,quæ appropinquat ei, & non est tradita viro: super his contaminabitur, & non polluetur repente in populo suo in contaminationem sui, 5.tom.513.b. sic ad verbum est in Græco codice Septuaginta, qui circunfertur, præterquam in vna vocula, contaminabitur, cùm ait. Super his contaminabitur. Ibi enim legitur, ἐὰν τούτοις μιανθήσεται. Super his contaminabuntur. De sacerdote verò magno,seu pontifice,quòd plus aliquid habens à cæteris sacerdotibus, in prædictis nominibus contaminari non debeat, subdit. Et super omnem animam,quæ mortua est,non ingredietur: super patre suo,neque super matre sua,& non contaminabitur,ibidem.
xxiii. Non facietis in die sabbati omne opus seruile,7.tom.275.a. leges meas,& præcepta mea in omnibus solemnitatibus meis custodient, 4.to. 1064.d. solemnitas quarta septimo mense,quintadecima die mensis celebranda,4.tom.1074.c.
xxiiii. Oculum pro oculo,6.tom.15.b.
xxv. Annus septimus remissionis, 4. tom. 1080.f. Omnis emptio reuertebatur ad venditorem quinquagesimo anno remissionis, 4.to.766.d. tubarum,buccinarúmque clangor, 5.tom.189.c. De anno Iobilei,& significatione eorum,quæ in eo fiebant,vt quod omnis possessio rediret ad dominum, omnis cautio remitteretur: cuncti serui liberi,4.tom.27.a.b.
xxvi. Et nequaquã vltra adorabis opera manuum tuarum, 5.tom.365.b. inhabitabo in eis, & inambulabo, & ero deus eorum, & ipsi erunt mihi populus,5.tom.448.d. habitabo, & ambulabo in eis,& ero eorum deus, & ipsi erunt mihi populus, 5.tom.329.a.b. vox,habitabo,deest hodie in codice Lxx. sic enim scriptum est, καὶ ἐμπεριπατήσω ἐν ὑμῖν: καὶ ἔσομαι ὑμῶν θεός,καὶ ὑμεῖς ἔσεσθέ μοι λαός. Et inambulabo in vobis, & ero vester deus, & vos eritis mihi populus. Persona etiam mutata est. Ponam cælum vobis ferreum, & terram æneam, 4.tom.
si ambulauerint ad me peruersi: & ego ambulabo ad eos peruersus in furore meo,5.tom.44.e. ἐὰν πορεύηθε κατὰ με σκλήρως, πορεύσομαι καὶ ἐγὼ μετ ὑμῶν θυμῷ σκληρῷ.
si ambulaueritis ad me peruersi: ambulabo & ego vobiscum in furore peruerso. persequetur vos folij vox volantis:& fugietis nullo persequente, 5. tom.342.f. ponam cælum vobis ferreum, & terram æneam,4.tom.40.f. & comedetis, & non saturabimini,5.tom.504.d.

EX LIBRO NVMERORVM.

i. Tollite summam omnis synagogæ Israel, iuxta cognationes, & populos, secundum domos paternitatum, iuxta numerum nominum eorum, 6.tom.391.b.
iiii. Die kalendarum offertur vitulus immaculatus de armento, 4.tom. 1077. c. ante arcam testamenti velum appensum erat, 6.tom. 277. a. egredietur homo de semine eius, & dominabitur gentium plurimarum:& eleuabitur Gog regnũ eius,4.tom.1001.c.
v. Vir, cuius vxor cubile maculârit, 4.tom. 205.b.
x. Tubarum,buccinarúmque clangor, 5. tom. 189.c. tubæ ductiles, & tubæ cornæ,4. to.766.f. & 7.tom.292.f.
xi. Quis dabit nobis ad vescendum carnes, recordamur piscium, quos comedebamus in Aegypto,4.tom.715.c. auferam de spiritu, qui est in te, 4.tom. 980.f. nunquid ego in vtero accepi omnem populum istum? 6.to. 319.a. quis dabit nobis ad vescendum carnes? Recordamur piscium, quos comedebamus in Aegypto gratis. In mẽtem nobis veniunt cucumeres, & pepones, porrique,& cepe, & allia. anima nostra atida est: nihil aliud respiciunt oculi nostri nisi Man, 4.tom.715.c. de Manna, quod, quia videtur quasi glacies super faciem terræ,non præterfluit,sed consistit,4.to.156.f. habẽt enim Lxx. χρῖ τὸ εἶδος αὐτοῦ ὡς εἶδος χρυσάλλου. constitue tecum septuaginta senes, quos ipse nosti, 5.tom. 559.c. Quis det, vt omnis populus domini sit in prophetis, & det dominus spiritum suũ super eos?4.tom.413.a.
xii. Moyses mansuetus erat plus, quàm omnes homines super terram,6.tom.344.e.
xiiii. Viuo ego,dicit dominus,4.tom.835.a. & 6.tom.356.f.
xv. In quatuor angulis palliorum hyacintinas fimbrias faciant,6.tom.109.b. non licet in sabbatho cuicunque ligna cædere,7.tom.275.a. in sabbato ligna non colligenda, 4.tom.1064.f.
xvi. Visa est in tabernaculo gloria domini, 6.tom.346.c. Chore,Dathan,& Abiron hiatu terræ deuorati, 5.tom.45.c.
xvii. De virga Aaron quæ floruit, 4.to.938.e.
xviii. Decimam partem omnium frugum Leuitę tribui populus ex lege debebat, 4.to.1071.c. filiis autem Leui nõ dabitis hæreditatem in medio fratrum suorum, quia ego pars eorum, 6.tom. 371.b.
xix. Vacca rufa, cuius cinis,expiatio est populi,4.tom.45.c.706.d. vnusquisque malitiam proximi sui non reminiscatur in corde suo,9.tom.6.a.
xx. Nec ad dexteram, nec ad sinistram declinabimus, 4.tom. 245.b. Moyses in deserto percussit petram, & aquas populo produxit, 7. tom. 228.d.
xxi. Botrus in ligno portatus, 6.tom.194.d. Moyses misit exploratores, 7.tom.335.b.
xxii. Balaam propheta, 4.tom. 26 f. Balac, rex Moab, vocauit Balaam, vt malediceret populo dei, 5.tom.368.d.e.
xxiii. Moriatur anima mea in animabus iustorum, 4.tom. 849. b. deus ex Aegypto vocauit eum, 6.tom.5.a. ecce populus,vt catulus leonis, consurget,& vt leo,exultans, 5.tom.56.c. non est augurium in Iacob,neque diuinatio in Israel, 5.to. 349.c.
xxiiii. Egredietur homo de semine eius,& dominabitur gentium plurimarum: & eleuabitur Gog regnum eius:& crescet regnum illius. Secundum Lxx.4.tom.1001.c. fluet aqua de situla eius, & semen illius erit in aquas multas: Tolletur propter Agag rex eius,& auferetur regnum illius. Sec. vulgatam edit. Accubans requieuit vt leo,& quasi catulus leonis:quis suscitabit eum? 5.tom.364.c. orietur stella ex Iacob,& homo ex Israel, 5.tom. 537.c.
xxv. Fornicati sunt cum Madianitis, 5. tom. 139.b. & stetit Phinees, & placauit, & cessauit quassatio,& reputatum est ei ad iustitiam, 4. tom. 541.c. Phinees filius Eleazar filij Aaron sacerdotis,requiescere fecit furorẽ meũ a filiis Israel: quoniam æmulatus est zelum meũ contra eos: & non perdidi filios Israel in zelo meo:Sic dicens, ecce ego do ei testamentum pacis: & erit ipsi, & semini eius post eum testamentum sacerdotij sempiterni: pro eo quod zelatus est deo suo, & exorauit pro filiis Israel,5.tom.86.c.
xxxii. Portio terræ sanctæ duarum tribuum, Ruben & Gad,4.tom. 1098.d.
xxxiii. castra metati sunt, non timebit cor meum,7.tom.83.c.
xxxiiii. Inde metientur fines contra orientalem plagam de villa Euam, 4.tom.1090.f. terra repromissionis per quatuor plagas diuisa, 4. tom. 1089.c.
xxxv. Ciuitates Leuitarum: & ciuitates fugitiuorum,4.tom.1093.c.

EX DEVTERONOMIO.

iii. Audi Israel, &c.7.tom.152.f.
iiii. Ne obliuiscaris sermonum,quos viderũt oculi tui, 5.tom.289.b. deus, ignis consumens, 4.tom.530.d.& 7.tom. 227.c. caue, ne suspicias cælum,& videns solem & lunam,stellas,& omnem ornatum cæli,decipiaris,& adores ea,4.tom.199.c.
v. Patres comederunt vuam acerbam & dentes filiorum obstupuerunt,4.tom.849.c. visitabo peccata patrum vsque in tertiam & quartam generationem,5.tom.213.c. ligabis ea in manu tua, & erunt immota ante oculos tuos, 6. tom.109.b.
Ego sum dominus deus tuus,deus æmulator qui reddo peccata patrum super filios vsque ad tertiã & quartam generationem his qui oderunt me: & facio misericordiam in millia his qui diligunt me, & custodiunt præcepta mea,4.tom.847.a. tu autem stet sta mecum,5.tom.453.b.
vi. Dominus deus tuus,deus vnus est, 6. tom. 396.f. diliges dominum deum tuum ex toto corde tuo,&c.6.tom.343.a.
vii. Maledictus sterilis, qui non facit semen in Israel, 399. non erit apud te sterilis vtriusque sexus,tam in hominibus, quàm in gregibus tuis, 4. tom.399.a.
viii. Nõ in solo pane viuit homo, sed in omni sermone dei, 4.tom. 919.b. attende ne comedẽs,& bibens, & saturatus, ædificatis domibus optimis, habénsque oues, & boues,argentum, & aurum, obliuiscaris domini dei tui,4.tom.836.d.
ix. Moyses quadraginta diebus non comedit panem,& aquam non bibit,4.to.1028.e. tremens sum ego, inquit Moyses, & meticulosus, 4. tom. 388.f.
x. In septuaginta quinque animabus descenderunt in Aegyptum, 7.tom.310.d. ecce domini dei tui cælũ & cælũ cæli,4.to.412.d.e. & nunc,Israel, quid dominus deus tuus quærit à te, nisi vt timeas dominum deum tuum, & ambules in omnibus viis eius,&c.5.tom.370.c.
xi. Dabo vobis pluuiam temporaneam,& serotinam,5.tom.119.a.& 8.tom.221.c.
xii. Non sacrificetur domino, nisi in loco, quem elegerit dominus deus,5.tom.105.c.
xiii. Auferetis malum de medio vestrum, 6. tom. 307.b. tentat dominus deus vester vos, vt sciat si diligatis eum ex toto corde vestro, 8.tom. 89.c.& 9.tom.56.d.
xvi. Non accipies personam in iudicio, 5.to. 265.b. munera excæcãt oculos etiam sapientum, 5.tom. 375.b. & succidam lucos de medio tui, & disperdam ciuitates tuas, &c.5.to.365.b. azymorum prima festiuitas,5.tom.522.f.
xviii. pars mea,dominus est,6.tom.371.b. hæreditas vestra est, 6.tom.386.f. gentes, quas dominus deus tuus disperdet à facie tua,omnia audient,& diuinos: tibi autem non ita tradidit dominus deus tuus, 4.to.71.a. τὰ γὰρ ἔθνη ταῦτα,ὧν συγκληρονομεῖς αὐτούς, οὗτοι κληδονισμῶν καὶ μαντείων ἀκούσονται σοῦ δὲ οὐχ οὕτως ἔδωκε κύριος ὁ θεός σου. Hieronymus testimonium coniunxit. Suprà enim legitur, κύριός σου ἐξολοθρεύσει αὐτούς: quod ipse dixit,quas dominus deus tuus disperdet.
xix. Ne transferas terminos, quos posuerunt patres tui, 5.tom.143.b. dens pro dente, oculus pro oculo,&c.6.tom.337.c.
xxi. Si egressus fueris contra inimicos tuos, & tradiderit eos dominus in manu tua, captiuósque duxeris,& videris in numero captiuorum mulierem pulcram, & adamaueris eam, voluerísque habere vxorem, introduces in domum tuam:quæ radet cæsariem, & circumcidet vngues suos,& deponet vestem in qua capta est: sedénsque in domo tua,flebit patrem, & matrem suam vno mense: & postea intrabis ad eam, dormiésque cum illa, & erit vxor tua, 5.tom.183.b. Sic ad verbum legitur in Græco Lxx. codice: nisi quòd εἰς τὰς χεῖρας σου, in manus tuas,habet,non in manu tua. ὃν ἀροτριᾶσεις ἐν μόσχῳ καὶ ἄνῳ ἐκεῖ τὸ ἄνῳ. vulgata editio pro vitulo,legit boue. maledictus omnis,qui pendet in ligno,4.tom.374.f.& 6.tom.194.f.
xxii. Non arabis in vitulo & asino, 4. tom. 6.e. mihi vindictam, & ego retribuam, 6. tom. 411. c. si inuenerit homo in campo puellam desponsatam,& vi opprimẽs dormierit cum ea: interficietis virum solum qui cõcubuit cum ea: & puellæ nihil facietis: non est adolescentulæ peccatum mortis: quia quomodo si quis in insidiis insurgat contra proximum suum, & interficiat animam eius,sic hoc negotium accidit. In agro inuenit eam: clamauit puella despõsata, & non est inuentus qui auxiliaretur ei,4.tom.61.c. Græcus Lxx.codex cõsentit in omnibus.
xxiii. Moabitæ & Ammonitę vsque ad decimam generationem, & vsque in æternum non intrabunt in ecclesiam dei, 4.tom. 111.a. sic ad sensum Lxx.vulgatáque editio pariter habent. fratri tuo non fœneraberis,alieno autem fœneraberis,4. tom.813.c. non offeres mercedem meretricis,ne-

que pretium in domo dei tui, 4.tom.485.c.
xxiiii. Moyses dedit libellum repudij, 6.tom. 86.e.& 7.tom.328.f.
xxv. Non alligabis os boui trituranti, 5. tom. 350.c.
xxvi. Ecce nunc ego attuli tibi primitias frugum terræ, quas dedisti mihi domine, 4.to.1072.e.
xxvii. Maledictus, qui facit sculptile, opus manuum artificis, & ponit illud in abscondito, 4. tom.1127.a. maledictus omnis, qui non permanserit in omnibus, quæ scripta sunt in libro legis, vt faciat ea, 6.tom.299.c.302.e.
xxviii. Oculum pro oculo, dentem pro dente, 4.tom.1084.c. benedictæ apothecæ tuæ, & reliquiæ tuæ, 4.to.931.a. ἐυλογημέναι αἱ ἀποθῆκαί σου, καὶ τὰ ἐγκαταλείμματά σου. pro apothecæ, horrea habet vulgata editio. aperiat tibi dominus thesaurum suum bonum, cælum, vt det tibi benedictionẽ, 4.tom. 461.c. erit cælum super caput tuum æneũ: & terra subter te ferrea, 4.tom.26.f. non erit stabile vestigium pedis tui, 4.tom.739.a.
xxx. Vitam & mortem dedi ante faciem tuã, benedictionem & maledictionem, 9.to.3.a. ecce, hodie statui ante oculos tuos ignem & aquam, bonum & malum, vitam & mortem: elige eam, & vives, 7.tom.79.c.
xxxii. Audiat terra verba oris mei, 4. tom. 395.b. interroga patrem tuum, & annuntiabit tibi: seniores tuos, & dicent tibi, &c.4.tom. 284.f.
quando diuidebat altissimus gentes: quando seperabat filios Adam, constituit terminos populorũ iuxta numerum angelorum dei, 4. tom.1134.f. populus stultus, & non sapiens, 5.to.477.a. quando diuidebat altissimus gentes, & disseminabat filios Adam, constituit terminos nationum iuxta numerum angelorum dei, 4. tom. 926.f. expectetur, sicut pluuia, sermo tuus: & effundent super terram imbrem, 5.tom.69.c. descendant, sicut ros, verba mea, 5.tom.174.f. oratio Moysi hominis dei, 4.tom.849.a. omne quod manifestatur, lux est, 4.tom.602.d. statuit terminos gentium secũdum numerum filiorum Israel, 4.to.1048.d. ego enim occido, & viuifico, 6.tom.405.b. beatus, qui seminat super omnem aquam, vbi bos calcat & asinus, 4.tom.6.c. attendite cæli quæ loquar, & audiat terra sermones ex ore meo. Expectẽtur vt pluuia verba mea, & descendant vt ros eloquia mea, 9. tom.98.d. facta est pars domini Iacob, funiculus hæreditatis eius Israel, 5.tom.541.b. suxerunt mel de petra, 8.tom.84.f. recordamini dies æternitatis, 5.tom.383.b.c. pars domini, populus eius, 4. tom.703.b. ignis accensus est ex furore meo, & ardebit vsque ad inferos deorsum, &c. 5.tom.367. b.c. expandit alas suas, & suscepit eos, & portauit eos in humeris suis, 4.to.253.b. impinguatus est Iacob, & recalcitrauit, 7.tom. 210.f. tuli virgam meam, quę vocabatur decus, 4.tom.383.a. sicut aquila proteget nidum suum, & pullos suos desiderauit, expandens alas suas suscepit eos, & portauit in humeris suis, 4.tom.491.a. ex vineis Sodomorum vitis eorum, & palmes eorum ex Gomorrha, 8.tom.356.c. irritauerunt me in diis alienis, 4.to. 407.b. mihi vindictam, & ego retribuam, 7.tom. 280.e. memento dierum antiquitatis: intellige annos generationis generationum, 4.to.1074.e.f. furor draconum, vinum eorum, & furor aspidũ insanabilis, 6.tom.419.c. cùm diuideret excelsus gentes, cùm disseminaret filios Adam, 5.tom.367.a. Vua eorum, vua fellis, & furor aspidum insanabilis, 4.tom. 42.f. de vinea enim Sodomorum vinea eorum, & propago eorum de Gomorrha, 4.to. 161.b. inimici nostri insipientes, ex vinea enim Sodomorum vinea eorum, 5.tom. 545.a. ipsi me irritauerunt in his, qui non sunt dij, 5.tom. 321.c. mãducauit, & bibit Iacob, & saturatus est, & impinguatus, & recalcitrauit dilectus, 4.tom. 221.c. ira furoris eius, quasi ignis, deuorabit, 4. tom. 250.e. lætamini gentes cum populo eius, 4.tom. 356.f. 396.f. sic ex Hebraico legit, lætamini cæli cum eo, 5.tom.563.c.
Ita habent Lxx. ἐυφράνθητε ὄρανοὶ ἅμα ἀυτῷ. Vulgata verò editio neutram lectionem retinuit, sed tertiam quandam, in hæc verba: Laudate gentes populum eius: Hebraicè autẽ legitur, הרנינו גוים עמו. vox רנן laudare significat, sed magis lætari, & exultare: vtrámque tamen interpretationem Hieronymi esse puto. Septuaginta non עמו sed עמר, hoc est, non populo eius, sed cum eo legerunt: Qua in voce, sicut non ex litteris, quæ eædem sunt, sed ex pũctis, accẽtúque diuersitas internoscitur: ita cur גוים angelos dixerint, non gentes, rationem inuenire nõ possum, nisi אלהים illi habuerint, nõ גוים. Quod si esset, magna vtique in Hebraico codice contigisset mutatio.
Sanguis filiorum eius vindicabitur, & vlciscetur: & retribuet vindictam inimicis, & odientibus se retribuet, 4.tom.212.f. & tribuet vindictam inimicis, & odientibus se restituet, 4.tom.455.a. inebriabo sagittas meas in sanguine, & gladius meus comedet carnes vulneratorum, 4.tom.475.a. mihi vindictam, & ego retribuam, 4.to.780.f. ego interficiam, & ego viuificabo, 4.tom.866.d. ego occidam, & viuificabo: ego percutiam, & sanabo, 5.tom. 279.c. sanguis filiorum eius vindicabitur & vlciscetur, & retribuet vindictam inimicis, 4.to. 212.f. Statuit terminos populorum iuxta numerum filiorum Israel, 6.tom.157.b.c.
xxxiii. Qui appropinquant pedibus eius, accipient de doctrina eius, 9.tom.153.d. date Leui doctrinam eius, & veritatem viro iusto, 5. tom. 621.a. σῴζετε λευὶ σήλωσιν ἀυτῦ, καὶ ἀλήθειαν ἀυτῦ τῷ ἀνδρὶ τῷ ὁσίῳ.

EX LIBRO IOSVE.

ii. Iesus Naue exploratores misit, 4.to.747.b.
vi. Hiericho corruit, 7.tom.101.c.
x. Iosue soli & lunæ imperauit, 7.tom.450.f. stet sol in Gabaon, & luna contra vallem Aialõ, 4.tom.227.c.
xiii. Dominus hæreditas eorum, 6.tom.371.b.
xv. Vallis filij Hemnom, 6.tom.37.a.
xviii. Gabaa diruta, 5.tom.474.e.

EX IVDICVM LIBRO.

iii. Aioth duas dexteras habebat, 7. to.274.d.
vi. Veniebant Madianitæ, & vsque ad Gazam fructus eius deuastabant, ita vt cibus hominum in escas brutorum animantium verteretur, 4.to.451.b. in vellus Gedeonis pluuia descendens, 7. tom. 208.e.
ix. Samson à Dalila perpessus est, 5.to.376.d. rogant arbores vineam, vt regnet super se, 5. to. 461.a.
xi. Iepte obtulit filiam suam virginem deo, 4. tom.544.d.
xiiii. Samson venit ad allophylos, & interfecit leonem, 5.tom.401.b. Samson fauum mellis inuenit, 4.tom.741.c. de comedente exiuit cibus, & de forti egressum est dulce, 5.tom.408.f.& 8.to. 167.b.
xv. Samson à Dalila victus, 6. tom. 193.a.b. Samson accepit trecentas vulpes, & accepit lampades, &c.8.tom.388.d.e.& seq.
xvi. Samson cæsaries, 4.tom.923.c.
xix. De Samsone damnato ad molam, 4.tom. 333.b. In vrbe Gabaa Israel interfecit Beniamin, & peccauit mihi, 5.tom.148.f.

EX REGVM LIBRO PRIMO.

i. Et vestitus erat Samuel indumento lineo, 5. tom.597.c. Anna orans, labia tantùm mouebat, & vox eius non audiebatur, 6.tom.17.b. Anna orabat in templo, 7.tom.111.c. Anna postquam oraucrat, vultus eius non sunt ampliùs in diuersa mutati, 4.tom.708.f.
ii. Sterilis peperit septem, & quæ habebat filios plures, infirmata est, 4.tom.380.f. dominus mortificat, & viuificat, 4.to.697.c. exaltauit cornu Christi sui, 5.tom.446.d.& 8.tom.140.b. vsque ad inferos deduceris, 4.tom.408.f. filij Heli, filij pestilentiæ, non cognouerunt deum, 5.tom.356.f. sterilis peperit septẽ siue plurimos, & quæ multos habebat liberos, infirmata est, 4. tom. 577. b. eos autem, qui me glorificant, glorificabo, 6.to. 346.e. glorificantes me glorificabo: qui autem me despiciunt, ad nihilum deducẽtur, 4.tom.755.c.
iii. Sermo dei erat pretiosus in diebus illis, 4.tom.99.a.
ix. Saul quærens asinas, 4.tom.861.b.c.
x. Saul inter prophetas, 5.tom.114.f. Samuel vnctus est in regem, populo petente, 5.tom.142.d.
xii. Nõ est nobis portio in Dauid, neque hæreditas in filio Iesse, 4.tom.66.f.
xv. Obedientia super sacrificium, 5.tom.33.c. Samuel fecit Saulem, 6.tom.11.a. adhuc triduũ, & Niniue subuertetur, 5.to.564.f. obedientia melior est quàm victima, 9.tom.90.a.
xvi. Luget Samuel regem Saulem omnibus diebus vitæ suæ, 5.tom.41.b. homo videt in facie, deus in corde, 4. tom.567.c. recessit spiritus dei bonus à Saul, & suffocabat eum spiritus malignus, 7.tom.218.c. spiritus malus, qui erat in Saul, 6.to. 420.c.
xvii. Dauid custodiens oues patris sui, 5.to. 401.b.
xviii. Factum est post verba hæc colligata est anima Ionathæ cum anima Dauid, 6. tom. 394. e.
xxi. Dauid comedit de panibus propositionis, 5.tom.483.b. Dauid mutauit faciem suam coram Amalech, 6.tom.288.d.
xxii. Inclinauit cælos, & descendit, 7.tom. 345.b. Achab, rex Israel, domum sibi eburneam fecit, 5.tom.232.e.
xxiiii. Elias vidit dominum, 5.tom. 437.a. Dauid in spelunca absconditus, 7.tom.169.b.
xxv. Nabal secundum nomen suum insipiens est, 4.tom.255.c. verè secundum nomen suum insipiens est, 7.tom.43.a.
xxviii. Saul interrogauit Pythonissam, 4. tom.559.b. cras eris mecum, 6.to.20.e. Pythonissa visa est suscitasse Samuelem, 4.tom.803.c.

EX LIBRO SECVNDO REGVM.

i. Saul Christus domini, 4.tom.321.c.
vi. Saltauit Dauid ante arcam testamenti, 5. tom.22.e. Dauid saltabat ante arcam domini, 6. tom.42.f. saltabo, & ludam in conspectu domini, 5.tom.560.e.
viii. Filij autem Dauid erant sacerdotes dei, 4.tom.446.d.
xii. Roboam consilium iuuenum secutus, 4. tom.29.c.
xv. Saul pugnauit contra Amalech, & interfecit omne masculinum, 4.tom.210.d.
xvii. Quasi vrsa, raptis catulis, 4.tom.429.c.
xviii. Plures deuorauit sylua & saltus, quàm gladius, 4.tom.582.d.
xxiii. Vallis Titanorum, 6.tom.293.b.
xxiiii. Et apposita est ira dei succẽdi in Israel, 6.tom.376.c.

EX LIBRO TERTIO REGVM.

ii. Filij autem Eli, filij pestilentiæ, 6.to.407.c.
iii. Pro eo quòd petiisti à me verbum istud, & non petiisti tibi dies multos, nec postulasti diuitias, nec animas inimicorum tuorum, sed petiisti vt intelligeres, & audires iudicium: ecce feci secundũ verbum tuum, & dedi tibi cor prudens, & sapiens sicut tu non fuit ante te, & post te non surget similis tibi, 6.tom.385.c.
v. Tulit Hyrã Tyrium, artificẽ æris, 4.to.28.e.f.
vi. Malleus & securis non sunt audita in domo dei, 4.tom.618.f.
viii. In templo Salomonis dei erat gloria, 6. tom.346.e.
x. Regina austri admirata sapientiam Salomonis, 5.tom.453.b.493.a.
xi. Naboth nolẽs tradere regi Achab vineam suam, sanguinem fudit, 4.tom.470.e.
xii. Væ, qui despiciunt Sion, & confidunt in monte Samariæ, 5.tom.278.f. altare, altare, dicit dominus, 5. tom.490.f. Hieroboam vitulos aureos fabricatus, 5.tom.107.c.108.a.
xiii. Ecce filius nascetur domui Dauid, 5.to. 490.f.
xvii. Filius viduæ iacebat in cœnaculo, quem suscitauit Elisæus, 7.tom.291.c.
xviii. Vsquequo claudicatis vtroque pede, 4.tom.451.b.
xix. Hic habitabit in spelunca excelsa. 5.tom. 437.a. erat in deserto, & bibebat de torrẽte Chobar, 7.tom.336.e. Elias ieiunauit in monte Oreb, 6. tom. 8.d. reliqui mihi septem millia virorum, qui curuauerunt genu ante Baal, 5.tom.227.b.& 6. tom. 390.f. Helias quadraginta diebus non comedit panem, & aquam non bibit, 4.tom.1028.e.
xxi. Naboth lapidatus, quòd benedixerit deũ, & regem, 6.tom.304.e.f. contra Naboth tota penè ciuitas dixit testimonium, 5.tom.492.d.
xxii. Vidi dominum deum Israel sedentem super

super thronum, & omnis exercitus cæli stabat iuxta eum à dextris & sinistris eius, 5.tom.196.f. ego decipiam Achab, & egrediar, & ero spiritus mendax in ore omnium prophetarum eius, 5.to.196.f. populus immolabat, & adolebat in excelsis, 5.to. 147.c.

EX LIBRO QVARTO REGVM.

i. Si homo dei sum, descendat ignis de cælo super te, & super quinquaginta tuos, 849.a.b. Helias accingebatur, 4.tom.818.c. zona pellicea Eliæ, 6.tom.6.f.
ii. Pater mi, pater mi, currus Israel, & auriga eius, 4.tom.492.e.1013.b. ascende calue, ascende calue: &c. 7.tom.145.b. 251.c. Elias raptus est in curru ardenti, 5.tom.449.c.
iiii. Dimitte eam, quia in dolore est, & dominus abscondit à me, 4.tom.61.b.c.
vi. Domine, aperi oculos pueri huius, vt videat, 4.tom.492.e. sub Achab rege, & Elia propheta fames grauissima fuit, 5.tom. 135. c. Giezi lepra percussus, 6.tom.155.a.
ix. In Ramoth Galaad principes locuti sunt ad Iehu, 5.tom.137.c.
x. Congregate mihi omnes sacerdotes Baal: si enim Achab seruiuit Baal in paucis, ego seruiam in multis, 6.tom.287.c.288.d.
xii. Giezi aperiuntur oculi, vt currus in monte, & equos videat sine ascensoribus, 4.tom.920.f.
xiii. Elisæus mortuus mortuum suscitauit, 6.tom. 418.f.
xvi. Securis, quæ enatauit ad lignum, 6.tom. 194.d.
xviii. Helia orauit, vt nõ plueret, & non pluit tribus annis, & sex mensibus, 4.tom.40.b. ecce confidis super baculum arundineum confractum, super Ægyptum, 4.to.86.d. facite mecum, quod vobis est vtile, & egredimini ad me, 4.tom.274.d.
xix. Conteram Assyrium in terra mea, & in montibus meis conculcabo eum, 4.tom.104.e.
xxi. Achab rex Israel vineam Naboth vertere in hortum cupiebat, 4.tom.177.a.
xxii. Et iuit Helchias sacerdos, &c.7.to.470.d. Nabuchodonosor præualuit aduersus Iudam, 5. tom.418.f.

EX LIBRO PRIMO PARALIPOMENON.

xii. Et egressi sunt filij Israel ad pugnandum mente pacifica, 7.tom.435.b.
xxxii. Et misit dominus angelum, qui percussit omnem virum robustum, & bellatorem, & principem, &c.4.tom.279.c.

EX LIBRO II. PARALIPOMENON.

iii. Templum extructum in area Moriæ, 4. tom.632.e.
viii. Rama & Bethoron destructæ, 5. tom. 474.c.
ix. Regina Saba mirata est vinum in conuiuio Salomonis, 4.tom.11.c.
xxx. Deleta ergo Damasco, conuertentur homines ad factorem suum, 4.tom.113.a.

EX LIBRO TOBIÆ.

xii. Mysterium regis abscondere, bonum est, 5.tom.50.d.

EX LIBRO IVDITH.

xvi. Dominus conterens bella, dominus nomen ei, 5.tom.340.f.

EX LIBRO HESTER.

xiiii. Ne tradas sceptrum tuum his, qui non sunt, 4.tom.470.f.911.c. & 5.tom. 129.a. & 6. tom. 274.d.

EX LIBRO RVTH.

iiii. Egredietur de te agnus immaculatus, 4. to.109.a.

EX LIBRO IOB.

c. Iob exponitur, 8.tom.1.& seq. Iob erat vir simplex, & rectus, 8.tom.175.a. Iob quotidie pro filiis suis offerebat ostias, 5.tom.254.c. affuit inter eos etiam Satan, 4.tom.807.a. de vẽto, qui subuertit domum Iob, 5.tom.171.c. circuiui omnem terram, & conculcaui eam, 4.tom.523.b. cõfortare, viriliter age, 5.tom. 357.c. cùm adhuc vnus loquetur, venit alius nuntius, mala augens malis, 4. tom. 771.b. nudus exiui de vtero matris meæ, nudus & redeam: sicut placuit domino, ita factum est: sit nomen domini benedictum, 6.tom. 420.f.
ii. Si bona accepimus de manu domini, quare mala non sustineamus? 6.tom.350.d.
iii. Maledicta dies, in qua natus sum, &c. 4. tom.602.e. induratur ad filios, quasi non sint sui, frustrà laborauit nullo timore cogente, 4.to.715. maledicat ei, qui maledixit diei, 5.tom.317.b. paruus & magnus ibi sunt, & seruus non timens dominum suum, 4.tom. 195. c. ibi requieuerunt lassi corpore, 5.tom.28.f. ἐκεῖ ἐπαύσαντο κατάκοποι τῷ σώματι.
iiii. Horror & tremor venerunt super me, & multum mea ossa concussit, 4.tom.388.f. φρίκη μοι συνήντησε, καὶ τρόμος ἐμεγάλυνε τὰ ὀστᾶ μου ἐν ἐμοί. Aduersum angelos suos peruersum quid reperit, 4.tom.200.d. de mane vsque ad vesperum finies me, sperabam vsque manè, 4.tom.283.a.
vi. Pliades, vesper, & Arcturus, 4.tom.140.f.
vii. Tentatio est vita hominum super terram: siue, vt in Hebraico habetur, militia, 5.tom.313. elegit suspendium anima mea, & mortem ossa mea, desperaui, nequaquã vltra iam viuam, 4.to. 702.e. Vulgata editio, hæc est quam sequitur is qui Lamentationes Hieremiæ interpretatus est: siue Rabanus is fuerit, siue quiuis alius. Græcè enim apud Lxx. quos Hieronymus sequitur, sic legitur. ἀπαλλάξεις ἀπὸ πνεύματος μου τὴν ψυχήμου, ἀπὸ δὲ θανάτου τὰ ὀστᾶ μου. Liberabis, seu dimittes à spiritu meo animam meam, à morte ossa mea.
viii. Vita hominis est vmbra super terram, 8. tom.354.f.
ix. Arcturus, Orion, & Pleiades, 6.tom.293.b.
x. Visitatio domini respexit me, 5.tom.498.d.
xiiii. Est arbori spes, 6.tom.98.f. astra non sunt munda in conspectu dei, 7.tom.217.c. nemo mundus à peccato, nec si vnius diei fuerit vita eius, 7.to.347.c. τὶς γὰρ καθαρὸς ἔσται ἀπὸ ῥύπου; ἀλλ' οὐδεὶς. ἐὰν καὶ μία ἡμέρα ὁ βίος ἀυτοῦ ἐπὶ τῆς γῆς. ἀριθμητοὶ δὲ μῆνες ἀυτοῦ παρ' ἀυτῷ. Quis enim mundus erit a sorde? Nullus, ne si vnius quidem diei fuerit vita eius super terra. Numerabiles autem menses illius apud ipsum. Quo in loco ita habet vulgata editio. Quis poterit facere mundum de immundo conceptum semine? nonne tu, qui solus es mundus? Breues dies hominis sunt.
xix. Ecce, clamabo vim patiens, & nemo audiet: vociferabor, & non est, qui iudicet, 4.to.699.a. semitam meam circunsepsit, ita vt transire non possim, & in calle meo tenebras posuit, 4.to. 698.f. hæc duo testimonia secũdum vulgatam quoque editionem sunt: prolata ab eodem, qui Hieremiæ Lamentationes exposuit. suscitabis pellem meã, 4.t.992.f. ἀναστήσεται τὸ σῆρμα μου τὸ ἀνταπλοῦν ταῦτα. Cuius loco vulgata editio legit. Rursum circundabor pelle mea. manus domini tetigit me, 4.tom.48.e.
xx. Quis est iste inuoluens sententias sermonibus imperitis? 8.tom.99.c.
xxiiii. Ad calorem nimium transibunt ab aquis nimium, 8.tom.276.d.
xxv. Non est dilatio Piratis, 5.to. 121.a. Μὴ γὰρ τὶς ὑποκλάβει ὅτι παρέλκυσις σειρατεῖς. Vulgata vero. Nunquid est numerus militum eius?
xxvi. Ecce gigantes gemunt sub aquis, 8.to. 236.f.
xxvii. Spiritus domini, qui est in naribus meis, & flatus omnipotentis, qui docet me, 4.tom. 412.f.
xxviii. Semitam ignorauit auis, nec intuitus est eam oculus vulturis, 4.tom.709.b. tunc vidit illam, & enarrauit, & inuestigauit & imperauit, 9. tom.155.d.
xxx. Pharetram enim suam aperuit, & afflixit me, 4.tom.700.e.
xxxi. Pepigi fœdus cum oculis meis, vt ne cogitarem quidem de virgine, 4.to.708.f. Iob nunquam aspiciens cælum, & solem, & lunam, & astra, osculatus est manum suam, 4. tom.780.d. si comedi buccellam meam solus, 8.to.55.b. si osculatus sum manum meam apponens ori meo, & hoc mihi ad iniquitatem maximam reputetur, 5. tom. 166.c. εἰ δὲ χεῖρα μου ἐπεστόμωτα μου ἐφίλησα, καὶ τοῦτο μοὶ ἆρα ἀνομία ἦ μεγίστη λογισθεη. Vulgata editio legit, Si osculatus sum manum meam ore meo. Quæ est iniquitas maxima. quis det nobis de carnibus eius, vt comedamus? 4.tom.756.d. Græcus codex consentit: vulgata vero editio habet. Si non dixerunt viri tabernaculi mei. Quis det de carnibus eius, vt saturemur?
xxxviii. Vbi eras, quando fundaui terram? 4.tom.142.c. accinge, sicut vir, lumbos tuos, 4.to. 818.e. in te conterentur fluctus tui, 5.to. 449.b. quis dedit mulieribus texturæ sapiẽtiam, aut varietatis disciplinam, 4.tom.817.c.
xxxix. Custodi autem menses ceruorum, & partus eorum emittes, 4.tom.266.f.
xl. Ipse est rex omnium, qui in aquis sunt, & principium figurationis domini, 4.tom.936.f. sic habent Lxx. Latina verò editio. Ipse est principium viarum dei, qui fecit eum applicabit gladium eius. qui magnum cetum capturus est, Iob 40.c. adduces autem draconem in hamo, ibid. Septuaginta ita ad verbum habent, nisi quod quædam transposita sunt. Legunt enim. Confidit quod introeat Iordanis in os eius: in oculo suo suscipiet illũ. Perforabit autem nares eius armilla: adduces draconẽ in hamo: & pones capistrum circa nares eius: aut ligabis circulum in naribus eius: armilla perforabis labium eius: hactenus Lxx. draconis labium perforatur armilla, 4.tom.819.a. draco iste, quem formasti ad illudendum ei, 4.tom.936.f. virtus eius, in lumbis eius, & fortitudo eius in vmbilico ventris eius, 9.tom.268.b.

EX PSALTERIO.

i. Psalterium exponitur per totum, 7. tom. beatus vir, qui non abiit in consilio impiorum, 4.tom.397.c.& 6.tom.144.f. & in cathedra pestilentiæ nõn sedit, 4.tom.855.a. beatus qui in lege domini meditabitur die ac nocte, 9.tom.83.a. & fructum suum dabit in tempore suo, 4.tom.396.d. Eritque anima eorum, quasi hortus irriguus, 4.to. 655.b. Et iter impiorum peribit, 5.tom.390.f.
ii. Quare fremuerunt gentes, & populi meditati sunt inania? 4.to.505.b.c.& 7.t.191.a. astiterũt reges terræ, & principes conuenerunt in vnum, 5. to.16.d. disrumpamus vincula eorum, & proiiciamus à nobis iugum ipsorum, 8.to.139.b. ego autem constitutus sum rex ab ea super Sion montem sanctũ eius, 4.to.845.a. postula à me, & dabo tibi gentes hæreditatem tuã, & possessionem tuam, terminos terræ, 4.tom. 328.e.f. ego autem constitutus sum rex ab ea super mõtem Sion sanctum eius, 4.tom.582.f. postula à me, & dabo tibi gẽtes hæreditatem tuam, 5.tom.533.c. & nunc reges intelligite, erudimini qui iudicatis terram, iii.a. seruite domino in timore, & exultare ei cum tremore, 9.tom.149.b. qui habitat in cælis, irridebit eos, & dominus subsannabit eos, 4.to.412.d. filius meus es tu, ego hodie genui te, 5.to.553.c.
iii. Ego dormiui, & soporatus sum, & exurrexi, 4.to.660.d. & 7.to.170.f. domini est salus, & super populum tuum benedictio tua, 9.to.39.a.
iiii. Cum inuocarem te, exaudiuit me deus iustitiæ meæ, in tribulatione dilatasti mihi, 8.tom. 172.f. filij hominum, vsquequo graui corde, 6.to. 72.e. irascimini, & nolite peccare, 4.tom.981.b. signatum est super nos lumen vultus tui, domine, 5.to.468.e.f.& 6.to. 389.a. in tribulatione dilatasti mihi, 4.tom.1028.f. a fructu frumenti, vini & olei sui multiplicati sunt, 8.tom.537.c.
v. Manè exaudi vocem meam: manè astabo tibi, & videbo, 4.tom.541.a. domine, vt scuto bonæ voluntatis coronasti nos, 4.to.279.d. secundum multitudinem impietatum eorũ expelle eos, quoniam irritauerunt te, domine, 5.tom.143.a. sepulcrum patens est guttur eorum, 8.tom.355.b.
vi. domine, ne in furore tuo arguas me, neque in ira tua corripias me, 5.to.365.c. non est in morte, qui memor sit tui: in inferno autem quis confitebitur tibi? 5.tom.171.b. recedite à me, qui operamini iniquitatem, 5.tom.356.f. lauabo per singulas noctes lectum meum, in lacrymis stratum meũ rigabo, 4.tom.205.f. anima mea turbata est, 4.to.

373. c.

VII. *Si* reddidi retribuentibus mihi mala, decidam merito ab inimicis meis inanis, 4.to.705.b.
congregatio populorum circundabit te, 4.tom. 401.a. lacum aperuit, & effodit eum, 4.to.963.b.
ego peccaui in domino, quem propitiatorem inueniam? 9.to.242.d. nisi conuertamini, gladium suum vibrabit, 5.tom.544.f. concepit dolorem, & peperit iniquitatem, 6.to.142.f. conuertetur dolor eius in caput eius, 4.tom.472.e. arcum suum tetendit & parauit illum, 4.tom.700.d. nisi conuersi fueritis, gladium suum vibrabit, 4.tom.492.f.
ecce parturit iniustitiam, concepit dolorem, peperit iniquitatem, 8.tom.43.b. scrutatur corda, & renes, 4.tom.587.b.

VIII. Ex ore infantium, & lactentium perfecisti laudem tuam, 5.tom.432.d. videbo cælos, opera digitorum tuorum, 4.to.478.f. induam cælum tenebris, & quasi cilicium erit operimentum eius, 4.tom.350.f. tuum brachium cum potentia, 4.to.370.f. omnia subiecisti sub pedibus eius, 9. to.153.d. aperi os tuum, & implebo illud, 4.tom. 740.e. minuisti eum paulò minùs ab angelis, 7. tom.309.c. volucres cæli & pisces maris, 5.tom. 466.e.

IX. Qui exaltas me de portis mortis, 5.to.411.b. insidiatur in abscõdito, quasi leo in spelunca sua, 4.to.958.d. laudatur peccator in desideriis animæ suæ, & qui iniqua gerit, benedicitur, 5.to.51.c. vt non magnificetur vltrà homo super terra, 4.tom. 558.f. constitue, domine, legislatorem super eos, 4.to.828.f. omnis malitia eorum in Galgala, 5.to. 164.e. exurge, domine, non confortetur homo, 4. to.149.b. omnium inimicorum suorum dominabitur, 4.tom. 523.b. dixit insipiens in corde suo, non est deus, 4.to. 409.b. non timebis à timore nocturno, 7.to.272.f. increpasti gentes, & periit impius, 4.to.90.d. contere brachium peccatoris, & maligni, 4.tom. 950.d.

X. Iustus autem quid fecit? dominus in templo sancto suo: dominus in cælo sedes eius, 4.to.11.b.
ecce peccatores intenderunt arcum, parauerunt sagittas suas in pharetra, vt sagittent in obscuro rectos corde, 4.tom.184.d. vt sagittent in obscuro rectos corde, 4.tom.245.a. ignis & sulphur, & spiritus procellarum, pars calicis eorum, 4.to.729.b.
palpebræ eius interrogant filios hominum, 9. tom.151.c.

XI. Saluum me fac, domine, quoniam defecit sanctus, 4.tom.454.f. eloquia domini, eloquia casta, argentum igne examinatum, probatum terræ, purgatum septuplum, 6.tom.124.e.

XII. Vsquequo, domine, obliuisceris me? 5.to. 443.c. omnes declinauerunt, simul inutiles facti sunt, 6.tom.373.c. illumina oculos meos, ne vnquam obdormiam in morte, 6.tom.370.f.

XIII. Non est, qui requirat deum, omnes declinauerunt, simul inutiles facti sumus, non est qui faciat bonum, nõ est vsque ad vnum, 5.to.403.a.b.
vt quid timuisti, vbi non erat timor? 9.to.237.a.
deuorant plebem meam, sicut cibum panis, 4.to. 343.b.

XIIII. Domine, quis habitabit in tabernaculo tuo? &c. 5.tom.542.d. qui pecuniam suam non dedit ad vsuram, 4.tom.853.b. qui ingreditur sine macula, & operatur iustitiam, 7.to.354.f.

XV. Quoniam bonorum meorum non eges, 7. to.322.c. benedicam dominum, qui tribuit mihi intellectum, 4.tom.372.d. dominus pars hæreditatis meæ, 7.tom.145.c. tu es, qui restitues hæreditatem mihi, 5.to.541.b. insuper & caro mea requiescet in spe, 9.tom.336.c.

XVI. Probasti cor meum, & visitasti me nocte 8.to.109.b. dominus pars mea, & hæreditas mea, 6.to.386.f. inimici mei animam meam circumdederunt, 6.to.183.a. mentita est iniquitas sibi, 6.to. 191. c. satiabor dum manifestabitur gloria tua, 8.to.179.a. de absconditis tuis adimpletus est vêter eorum, 8.to.151.c. sub vmbra alarum tuarum protege me, 9.to.153.a. propter verba labiorum tuorum, domine, ego custodiui vias duras, 9.tom. 217.b.

XVII. Posuit enim deus tenebras latibulum suum, & nubes & caligo in circuitu eius, 4.to.137.c.
caligo sub pedibus eius, 5.to. 550.d. carbones succensi sunt ab eo, 4.to. 53.c. & posuisti vt arcũ æreum brachia mea, 8.to.86.d. tenebrosa aqua in nubibus aëris, 8.to.114.d. ascendit super cherubim, & volauit: volauit super pennas ventorum, 4. to.931.b. filij alieni mentiti sunt mihi, 4.tom.7.a.
congregatio taurorum in vaccis populorum, 4. tom.246.d.

XVIII. Cæli enarrant gloriã dei, & opera manuum eius sunt, annuntiat firmamentũ, 7.to.390.f.
in vniuersam terram exiuit sonus eorum, 5.tom. 434.f. & ipse, tanquam sponsus, egreditur de thalamo suo, 5.to.118.f.119.a. nec est, qui se abscondat à calore eius, 4.to.1023.c. beatus vir qui timet dominum, 9.tom.566.d. timor domini sanctus, permanens in sæculum sæculi, 8.to.84.d. à summo cælo egressio eius, & occursus eius vsque ad summũ eius, 9.t.107.d. hic nox nocti indicat scientiam, 6.to.188.d. dies diei annuntiat, & nox nocti indicat scientiam, 4.tom.662.d. ab alienis parce seruo tuo, 5.tom. 206.d. si mei non fuerint dominati, tunc immaculatus ero, & emundabor à delicto maximo, 5.tom.63.a. mandatum dei lucidũ, illuminans oculos, 5.to.279.b. proba me, domine, & tenta me: vre renes meos, & cor meum, 4.to. 415.c.

XIX. In capite libri scriptum est de me, 9.tom. 69.a. hi in curribus, & hi in equis, nos autem in nomine domini dei nostri inuocabimus, &c. 5.to. 573.a.

XX. Leuaui oculos meos in mõtes, vnde veniet auxilium mihi, 4.to.977.c. domine, in virtute tua lætabitur rex, 5.to.49.c. pones eos, vt clibanum ignis, in tempore vultus tui, 4.tom.724.e.

XXI. Narrabo nomen tuum fratribus meis: in medio ecclesiæ cantabo te, 6.to.281.b.c. ego autem sum vermis, & non homo, 5.to.434.d. tauri pingues obsederunt me, 7.tom.198.f. sicut aqua effusus sum, & dispersa sunt omnia ossa mea, 8.to. 98.f. de matre ventris meæ deus meus es tu, 4.to. 342.d. in te proiectus sum ex vulua: ex vtero matris meæ deus meus es tu, 6.to.278.e. reminiscẽtur, & conuertentur ad dominum omnes fines terræ, 6.to.371.a. & 9.to.386.d. circundederunt me canes multi, 6.to.69.b. foderunt manus meas, & pedes meos, dinumerauerunt omnia ossa mea, 4. to.356.d. recordabuntur, & conuertentur ad dominum omnes fines terræ, 4.to.370.f. in conspectu eius cadent omnes, qui descendunt in terram, 4.to.956.d. annuntiabunt cæli iustitiam eius populo, qui nascetur, quem fecit dominus, 4.to.488.f.

XXII. dominus pascit me, & nihil mihi deerit, 4. to.45.a. super aqua refectionis educauit me, 4.to. 444.d parasti in conspectu meo mensam aduersus eos, qui tribulant me, 4.to.1034.f. calix tuus inebrians quàm præclarus est, 5.tom.184.f. virga tua & baculus tuus, ipsa me consolata sunt, 4.tom. 506.d.

XXIII. Domini est terra, & plenitudo eius, 4. to. 10.f. ipse enim super maria fundauit terram, & super flumina collocauit eam: &c. 4. tom. 142.c.
quis ascendet in montem domini? aut quis requiescet in monte sancto eius? 6.to. 113.c. verbo domini cæli firmati sunt: & spiritu oris eius omnis virtus eorum, 4.tom.292.f. attollite portas, principes vestras: & eleuamini portæ æternales, &c. 5. to.533.a. quis est iste rex gloriæ? 6.tom.96.e.

XXIIII. Delicta iuuentutis meæ, & ignorantias meas ne memineris, domine, 6.to.183.a. oculi mei semper ad dominum, 4.tom.369.b.

XXV. Iudica me, domine, &c. 4.to.415.c. proba me, domine, & tenta me, 4.tom.883.a. domine, dilexi decorem domus tuæ, & locum habitationis gloriæ tuæ, 4.tom.1012.f. vox domini intercidẽtis flammam ignis, 4.tom.250.d.e.

XXVI. Dominus illuminatio mea, & saluator meus, quem timebo? 4.to. 361.c. dum appropinquant super me nocentes, vt edant carnes meas, 4. tom.508.f. legem pone, domine, in via tua, 4.to. 828.f. vnam petij à domino, hanc requiram, vt inhabitẽ in domo domini omnibus diebus vitæ meæ, 4.tom. 1012.e.f. dominus protector vitæ meæ, à quo trepidabo? 5.tom.579.b. & dominus illuminatio mea, & salus mea, quem timebo? 5.tom.380.f.
protexit me in abscondito tabernaculi sui: in petra exaltauit me, 4.to.37.c. in petra exaltauit me, 4.tom.356.d. credo videre bona domini in terra viuentium, 4.tom.10.f.

XXVII. Assimilatus sum descendentibus in lacum, 4.tom.534.f.

XXVIII. Afferte domino filios arietum, 8.to. 268.c. adorate dominum in atrio sancto eius, 5. tom.537.a. vox domini super aquas, 9.tom.263.d.
vox domini confringentis cedros, & confringet dominus cedros Libani, 5.tom.585.c. cùm appropinquarent aduersum me, qui affligunt me, vt comederent carnes meas, 4.tom.756.d. conteret dominus cedros Libani, 4.tom.146.f. dominus diluuium inhabitare facit, 4.tom.384.e. & commouebit dominus cedros Libani, 4.tom.606.f.

XXIX. De profundis clamaui ad te, domine: domine, exaudi vocem meam, 4.tom.1013.b. domine eduxisti animam meam ab inferno, saluasti me à descendentibus in lacum, 9.tom.181.a. exaltabo te, domine, quoniam suscepisti me, 4.to.411.c.
hi in curribus, & in equis, 5.tom.594.f. ad vesperam demõstrabitur fletus, & ad matutinum lætitia, 4.tom.181.c. ad vesperam demorabitur fletus, & ad matutinum lætitia, 4.tom.43.c. quę vtilitas in sanguine meo, dum descendo in corruptionem, 4.tom.341.c. domine, in voluntate tua præstitisti decori meo virtutem, 9.tom.30.c. nunquid confitebitur tibi puluis, aut annuntiabit veritatem tuã? 4.tom.366.f.

XXX. Obliuioni datus sum, tanquam mortuus à corde, 6.tom.183.a. ascendamus in Sion, 4.tom. 653.b. quam infinita multitudo bonitatis tuæ, quã abscondisti timentibus te, 6.tom.387.c.

XXXI. Beati, quorum remissæ sunt iniquitates, & tecta sunt peccata, 5.tom.134.f. conuersus sum in ærumna mea dum mihi infigitur spina, 4. tom. 745.b. nolite fieri, sicut equus & mulus, in quibus non est intellectus, 4.tom.152.e.f.777.b. in chamo & freno maxillas eorum cõstringe, 4.to.278.f.
lætamini in domino & exultate iusti, 8.to.260.e.

XXXII. domine, ne in furore tuo arguas me, neque in ira tua corripias me, 4.to. 48.d. qui finxit sigillatim corda eorum, 9.tom.474.a.479.480. verbo domini cæli firmati sunt, 4.to. 636.f. fallax equus in salutem, 4.tom.252.e.

XXXIII. Quis est homo, qui vult vitæ, & diligit dies videre bonos? 4.tom.90.f. facies domini super facientes mala, 4.tom.747.c. diuites egerunt, & esurierunt, 4.tom.476.f. circundat angelus domini in circuitu timentium eum, 4.to.497.c.
hic pauper clamauit, & dominus exaudiuit illũ, 4.tom.236.f. non est inopia timentibus eum, 4. tom.354.d. venite, filij, ad me: timorem domini docebo vos, 5.tom.580.f. prohibe linguam tuam à malo, & labia tua ne loquantur dolum, 6.tom. 350.d. facies domini super facientes mala, 5.tom. 468.e. iuxta est dominus his qui tribulato sunt corde, 8.tom.595.a. diuerte à malo, & fac bonum, 9.tom. 284. c. dominus custodit omnia ossa eorum, 4.tom.422.c. quære pacem, & persequere eã, 4.tom.355.c.

XXXIIII. Statuit supra petram pedes meos, 5.tom.471.b.c. effunde frameam, & conclude ex aduerso eorum, qui persequũtur me, 4.tom.783.c.
quoniam gratis abscõderunt mihi interitum laquei sui, 4.tom.711.a. omnia ossa mea dicent: domine, quis similis sit tibi? 4.tom.422.e. & oratio mea in sinum meum conuertetur, 4.to.472.e. inebriatus est gladius meus in cælo, 4.tom. 200. d.
humiliaui in ieiunio animam meam, 9. tom. 519.a.

XXXV. Noluit intelligere, vt bene ageret, 9.to. 69.c. veritas tua vsque ad nubes, 7.tom.289.b.
homines & iumenta saluos facies, domine, 5.to. 187.c. abyssus abyssum inuocat, 5.to.315.a. torrente voluptatis tuæ potabis eos, 4.tom.34.f. inebriabuntur ab vbertate domus tuæ, 5.tom.544.d.
apud te fons vitæ, & in lumine tuo videbimus lumen, 5.tom.83.c. ex vtero ante luciferum genui te, 7.tom.334.f.

XXXVI. Filij hominum, dentes eorum, arma, & sagittæ, 4.tom.945.a. mites possidebunt terrã, & epulabuntur in multitudine pacis, 4.to.425.a.b.
domine, vt facerem voluntatem tuam, volui, 5. to.311.a.b. intenderunt arcum, rem amarã, 4.tom. 699. c. melius est modicum iusto super diuitias peccatorum multas, 8.to.217.c. a domino gressus hominis diriguntur, & viam eius volet nimis, 4.to. 557.a. salus nostra in tempore tribulationis, 9.to. 41.b. salus iustorũ à domino est, 9.to.39.a. gladius eorum intret in cor ipsorum, 7.to.199.a. declina à malo, & fac bonum, 5.to.251.c. os iusti meditabitur sapientiam, & lingua eius loquetur iudicium, 4.tom.358.f. & transiui, & non erat: & quęsiui eum, & non est inuentus locus eius. 4.to.294.f.

XXXVII. Putruerunt & corruptæ sunt cicatrices meæ à facie insipientiæ meæ, 4.to.35.a. sicut onus graue grauatę sunt super me iniquitates meę, 5.tom.399.c. iniquitates meæ eleuatæ sunt super caput meum, 6.tom.333.a. rugiebã à gemitu cordis mei, 6.tom. 170.d. quoniam lumbi mei impleti sunt illusionibus, 6.tom.183.a. si dormieris inter medios cleros, penne columbæ deargentatæ, &c. 4. tom.767.c. ne tradas bestiis animam confitentem tibi, 4.tom. 937.b. dedit eum in escam populis Æthiopum, 9.tom.176.b.

XXXVIII. Vniuersa vanitas, omnis homo viuens, 5.tom.7.b. veruntamen in imagine ambulat homo, 4.tom.777.b. aduena sum ego, & peregrinus sicut omnes patres mei, 4. tom. 1005. b.
ignosce mihi, vt refrigerer priùs, quàm ab eam, & vltra non subsistam, 4.tom.470.f.

XXXIX. Esto mihi in deum protectorem, & in locum munitum, vt saluum me facias, 5.to.574.e.
statuit supra petram pedes meos, 5. tom. 392.d.
in capite libri scriptum est de me, 5.tom.544.d.e.
deus, vt facerem voluntatem tuam, volui, 4.tom. 298.d. confundantur, & reuereantur, qui quærũt mihi mala, 4.to. 688.e. vt facerem voluntatem tuam volui, 4.tom.475.c.

XL. Qui edebat panes meos, magnificabat super me supplantationem, 6.tom.188.f.

XLI. Sicut desiderat cervus ad fontes aquarũ, ita desiderat anima mea ad te deus, 4.tom.266.f. & 390.c.

XLII. Iudica causam, & redime me, 4.to.415.c.
emitte lucem tuam, & veritatem tuã, 4 to.429.a.
non iustificabitur in conspectu tuo omnis viuens, 4.to.567.c. confitebor tibi in cythara deus deus meus, 9.to.257.b.

XLIII. Manus tua gentes interfecit, & plantasti eos, 4.to.491.c. dies nostri quasi vmbra pertranseunt, 4.to.945.b. in te inimicos nostros cornu ventilabimus, 4.to.446.e. quis homo qui vult vitam, cupit videre dies bonos? 6.to.350.d. exurge, vt quid dormitas, domine? 7.to.241.b. humiliata est in puluere anima mea, 4.tom.366.f.

XLIIII. Eructauit cor meum verbum bonum, 9.to.153.a. accingere gladio tuo super femur tuũ, potentissime, pulchritudine, & decore tuo, 4.tom. 373.b.c. circumamicta varietate, 6.tom.188.f.
speciosus forma præ filiis hominum, 4.to.217.b.
dilexisti iustitiam, & odisti iniquitatem: & propterea vnxit te deus, deus tuus oleo exultationis præ participibus tuis, 7.to.385.a. a domibus eburneis, ex quibus delectauerunt te filiæ regum in honore tuo, 4.tom. 918.f. sagittæ tuæ potentissimæ, 4.to.341.a.b. regina astitit à dextris in vestitu deaurato, circumdata varietatibus, 8.to. 311.c. propterea vnxit te deus, deus tuus, oleo exultationis præ participibus tuis, 5.to.58.e. audi filia, & vide, & inclina aurem tuam, & obliuiscere populum tuũ, & domum patris tui, 4.to.813.b. omnis gloria filiæ regis ab intus, 4.to.741.a. adorabunt eum filię Tyri in muneribus, 5.570.d. diffusa est gratia in labiis eius, 9.to.324.a. lingua mea calamus scribæ velociter scribentis, 9.to.152.a. obliuiscere populum tuum & domum patris tui, & concupiscet rex decorem tuum, 9.to.551.b. pro patribus tuis nati sunt tibi filij, 5.to.221.b.

XLV. Non timebimus, dum turbabitur terra, & transferentur montes in cor maris, 6.tom.99. c.
fluminis impetus lætificat ciuitatem dei, 7.tom. 257.c. aquæ, quæ super cælos sunt, laudant nomẽ domini, 5.to.398.f.399.a. & transferentur mõtes in cor maris, 8.to.80.e. vacate & videte, quoniam ego sum deus, 9.tom.227.c. arcum confringet arma, & scuta comburet igni, 4. tom. 1004.f. in te inimicos nostros ventilabimus cornu, 4.to. 958.e.
molliuntur sermones suos super oleum, & ipsi sunt iacula, 8.tom.175.c.

XLVI. Facta est pars domini populus eius Iacob, funiculus hæreditatis eius Israel, 4.to.407.b.
elegit nobis hæreditatem suam, pulchritudinem Iacob, quam dilexit, 5.to.541.b. rex magnus super omnem terram, 7.to.309.c. omnes gentes, plaudite manibus, ascendit deus in iubilatione, & dominus in voce tubæ, 9.to.183.b. regnabit dominus super omnes gentes: deus sedet super sanctam sedem suam, 9.to.154.c.

XLVII. Magnus dominus, & laudabilis nimis, in ciuitate dei nostri, in monte sancto eius, 5. tom. 531.b. tremor apprehendit impios, 4.to.388.f. in spiritu violento cõteres naues Tharsis, 4.to.729.b.

XLVIII. Omnes gentes plaudite manibus, 6. to.192.f. neruus ferreus collum tuum, 4.to.366.f.
frater non redimit, redimet homo, 5.tom.326.d.
homo, cùm in honore esset, non intellexit, comparatus est iumentis insipientibus, &c. 4.to.240.f.
vocauerũt nomina sua in terris suis, 9.to. 446.c.
simul insipiens & stultus peribunt, 9.tom.88.d.

XLIX. Quare tu enarras iustitias meas, & assumis testamentum meum per os? 4.to.924.f. ignis ante eum ardebit, & in circuitu eius tempestas valida, 4.to.492.e. deus manifestè veniet, deus noster, & non tardabit, 4.to.250.d. ab ortu solis vsque ad occasum, de Sion decor pulchritudinis eius, 5.to.561.b. si videbas furem, simul currebas, & cũ adulteris portionem tuam ponebas, 8.tom.263.c.
quare tu enarras iustitias meas, & assumis in labiis tuis testamentum meum? 6.tom.276.f. tu autem odisti disciplinã, & proiecisti sermones meos post te, 4.to.779.b. sacrificium laudis honorabit me, 9.to. 106.b. immola deo sacrificium laudis, 4.to.400.e. videbas furem, & currebas cum eo, 4.tom.12.d.

L. Quoniam iniquitates meas ego cognosco, & delictũ meum contra me est semper, 5.to.370.d.
asperges me, domine, hyssopo, & mundabor: lauabis me, & super niuem dealbabor, 5.tom.348.d. 575.b. tibi soli peccaui, & malum coram te feci, 4.to.671.d. in iniquitatibus conceptus sum, & in peccatis concepit me mater mea, 4.tom.814.d. vt iustificetur deus in sermonibus suis, & vincat cùm iudicatur, 5.to.367.c. bene fac, domine, in bona voluntate tua Sion, & ædificentur muri Hierusalẽ, 4.to.838.e. incerta & occulta sapientiæ tuæ manifestasti mihi, 6.to. 386.d. sacrificium deo spiritus contribulatus: cor contritum, deus, non despicies, 5.to.390.d. cor mundum crea in me deus, & spiritum rectum innoua in visceribus meis, 4.tom. 791.a. spiritu principali cõfirma me: spiritum rectum innoua in visceribus meis. Spiritum sanctum tuum ne auferas à me, 5.tom.490.f.& 9.tom.97.a.
docebo iniquos vias tuas, & impij ad te conuertentur, 4.tom.741.b.

LI. Ego autem, sicut oliua fructifera, in domo domini, 7.to.278. e. multitudo pacis donec auferatur luna, 4.to.76.d.

LII. Qui deuorant populum meum, sicut cibum panis, 5.to.586.f. cùm conuerterit dominus captiuitatem populi sui, exultabit Iacob, & lætabitur Israel, 5.to.534.d. deus dissipat ossa eorum, qui hominibus placent, 9.tom.91.d.

LIII. Voluntariè sacrificabo tibi, & confitebor nomini tuo, 7.to.87.c. vidimus eum, & non habebat pulchritudinem, 7.to.331.a.

LIIII. Descendant ad infernum viuentes, 4. to.1012.f. vidi iniquitatem; & cõtradictionem in ciuitate, quę circundedit muros eius tota die, & tota nocte, ita vt subuerteretur ciuitas, 4.tom.487.c.
quis dabit mihi pẽnas sicut columbæ? 5.to.576.f.
tu autem homo vnanimis, dux meus, & notus meus, 4.to.256.d. veniat mors super eos, & descendant in infernum viuentes, 5.to.171.b. & descendent in infernum viuentes, 8.to.218.f. ecce volaui fugiens, & mansi in solitudine, 9.to.295.a. virum sanguinum, ac dolosum abominabitur dominus, 5.to.478.f. viri sanguinum, & dolosi non dimidiabunt dies suos, 4.to. 282.f. ne reuoces me in dimidio dierum meorum, 7.to.300.f.

LV. Miserere mei, domine, quoniam conculcauit homo, 4.to.958.f. dominus auxiliator meus, & ego despiciam inimicos meos, 4.to.361.c. placebo domino in lumine viuentium, 4.to.282.f.

LVI. Venenum aspidum sub labiis eorum, & lingua eorum, gladius acutus, 5.to.295.b. filij hominum dentes eorum arma, & sagittæ, 5.to.213.a.
exultabunt sancti in gloria, 7.to.427.a. exurge, gloria mea, 4.to.341.c. paratum cor meum, deus, paratum cor meum, 5.to.491.c.

LVII. Alienati sunt peccatores à vulua, errauerunt ab vtero, locuti sunt falsa, 4.to.29.a.b. furor illis secundum similitudinem serpẽtis, 4.to.777.b.
lapides de via proiicite, 7.to.255.a. factus sum, quasi homo non audiens, & non habens in ore suo redargutiones, 4.to.641.a.

LVIII. Conuertentur ad vesperam, & famem patientur, vt canes, &c. 4.to.43.c.44.d. disperge illos in virtute tua, 8.to.107.a. disperge illos in virtute tua, 5.to.143.a.

LIX. Dedisti metuentibus te significationem, vt fugiant à facie arcus, 4.to. 699.c. commouisti terram, & conturbasti eam: sana contritiones eius quia mota est, 8.to.106.e. Iudas, rex meus, 5.to. 568.f. in Idumæam extendam calciamentũ meũ, 4.to.93.b.

LX. A finibus terræ ad te clamaui, domine, &. to. 185.a. turris fortitudinis à facie inimici, 7.to. 54.e.

LXI. Diuitiæ si affluant, noli cor apponere, 7. to.159.c.

LXII. Deus deus meus, ad te de luce vigilo, 5.to.491.c. mane exaudies orationem meam, ibi.
de nocte consurget spiritus meus, 4.to.43.c. sitiuit in te anima mea, quàm multipliciter tibi caro mea, 7.to.248.f. sicut adipe & pinguedine repleatur anima mea, 4.to.391.a. introibunt in inferiora terræ, tradentur in manus gladij, partes vulpium erunt, 4.to.800.f.

LXIII. Defecerunt scrutantes scrutinio, 4. to. 235.b.

LXIIII. Exaudi orationem meã, ad te omnis caro veniet, 5.to.534.f. omnes gentes, quas fecisti, venient. & adorabunt in conspectu tuo, & glorificabunt nomen tuum, domine, 4.to.500.e. visitasti terram, & inebriasti eam, 5.to.175.b. flumen dei repletum est aquis, 4.to.490.e. spes omnium finium terræ, & in mari longè, 4.tom.469.a. sulcos eius inebrians, multiplica generationes eius, 8. tom.91.c.

LXVII. Quis dabit mihi pennas, sicut columbæ, & volabo, & requiescam? 5.to.126.f. vt intingatur pes tuus in sanguine, 5.to.199.b. iter facite ei, qui ascendit super occasum, dominus nomen illi, 8.to.132.f. ascendens in excelsum, captiuum duxit captiuitatem: accipiet dona in hominibus, 6.to. 3.c. pluuiam voluntariam segregabis deus hæreditatis tuæ, & infirmata est, 4.to.555.a. cælum cæli domino, 8.to.134.f. ex Basan conuertam, conuertam de profundo maris, 5.to.383.b. Æthiopia præueniet manus eius deo, 8.to.319.a. niue dealbabuntur in selmon, 8.to.115. c. ascendens in altum, captiuam duxit captiuitatem: dedit dona hominibus, 4.to.743.a. equitatio, tua salus, 4.tom. 589.c. currus dei decem millibus multiplex millia lætantium, 4.to.492.e. dominus dabit euangelizãtibus verbum virtute multa, 4.to.38.d. pẽnæ columbæ deargentatæ, & posteriora dorsi eius in specie auri, 9.to.236.a. visi sunt gressus tui deꝰ, gressus dei mei & regis mei, 9.to.154.a. rex virtutum dilecti, & speciei domus diuidere spolia, 4.to. 348.f. aperi os tuum verbo dei, 4.to.362.e. dixit dominus, de Basan conuertam, conuertam de profundo maris, 4.tom.914.d. vt intingatur pes tuus in sanguine, 4.to.453.b. benedicite deum de fontibus Israel, 4.to.189.a. date gloriam deo, 4. to.568.f. dissipa, domine, gentes, quæ bella volũt, 4.to.1000.d. in conspectu eius procidẽt Aethiopes, 5.to.464.f. Aethiopia præueniet manus eius à deo, 5.to.570.d.

LXVIII. Saluum me fac, domine, quoniã intrauerũt aquæ vsque ad animam meam, 5.to.314.f.
torrentem pertransiuit anima nostra, 5.tom.314.f.
infixus sum in limum profundi, & non est substantia, 5.to.574.d. veni in profundum maris, 4. to.178.e. deus, tu scis insipientiam meam, 4. to. 269.a. fiat mensa eorum in laqueum, & captionẽ in scandalum, 4.to.55.c. & Samuel inter eos qui inuocant nomen eius, 8.to.460.e. libera me ex odientibus me, & de profundis aquarum, 8.to.112.d.
expectaui, qui contristaretur, & non fuit: & qui consolaretur, & non inueni, 4.to.455.b. & factus sum eis in parabolam, 4.to.798.d. effunde super eos iram tuam, & furor iræ tuę comprehendat eos, 5.to.115.b. aduersum me exercebantur, qui sedebant in porta, & in me psallebant, qui bibebant vinum, 4.to.711.b. fiat habitatio eorũ deserta, & in tabernaculis eorũ non sit qui inhabitet, 8.to.139.c.
percutiam pastorem, & oues dispergentur, 4.to. 88.d.

LXIX. Confundantur & reuereantur, qui dicunt mihi euge euge, 8.to.144.f.

LXX. Qui custodiebant animam meam, consilium fecerunt in vnum, 4.to.687.b.c.

LXXI. Deus iudicium tuum regi da, & iustitiã tuam filio regis, 4.to.415. c. & 5.to.50.d. descendit, sicut pluuia in vellus, 7.to.55.c. & 9.tom.105.e.
& permanebit cum sole & ante lunam, in gene-

rationes generationũ, 4.to. 499.b. orietur in diebus illis iustitia, & multitudo pacis, donec auferatur luna, 4.to.369.a. & 6.to.613.a. & 9.tom.123.a. & dominabitur à mari vsque ad mare, 8.to.73.a. omnes gentes seruient ei, 6.to.385.a.b.

LXXII. Quàm bonus deus Israel rectis corde, 6.to.390.d. mei autem penè moti sunt pedes, penè effusi sunt gressus mei, 4.tom.191.b. domine, in ciuitate tua imaginem ipsorum dissipabis, 4.to. 777.a.b. & si est scientia in excelso, 5.tom.417.c. an est firmamentum in plaga eorum, 4. to.7.b. lauabo, inter innocentes manus meas, 6.to.138.f. posuerunt in cælum os suum, & lingua eorum transiuit in terram, 5.to.392.e. vt iumentum, factus sum apud te, 5.to.449.c. defecit cor meum, & caro mea, 4.tom.703.b. perdidisti omnes, qui fornicantur abs te, 5.to.105.c. tu es pars hæreditatis meæ, & calicis mei, 6.to.371.b. hoc labor est in conspectu meo, donec ingrediar in sanctuarium dei, 4.tom.1029.b.

LXXIII. Memor esto congregationis tuæ, quã possedisti ab initio, 4.to.508.e. mons Sion, in quo habitasti, 4.tom.290.e. ne tradas bestiis animas confitentes tibi, 4.to.401.a. & 7.to.267.c. combusserunt igni sanctuarium tuum, prophanauerũt in terra tabernaculum nominis tui, 4.tom.466.d. tu confirmasti in virtute tua mare, 8.tom.123.b. tu confregisti capita draconis: dedisti eum in escam populis Æthiopum, 4.tom.936.c.& 5.to.60.f. deus operatus est salutem in medio terræ, 7. to. 254.c. dedisti eum escam populis Aethiopum, 4. to.1004.d. vt quid auertis manum tuam, & dexteram tuam de medio sinu tuo in finẽ? 4. to. 740.f. tu fabricatus es auroram & solem: æstatẽ & ver tu plasmasti, 5.to.608.f.

LXXIIII. Magnus dominus, & laudabilis nimis in ciuitate dei nostri, in mõte sancto suo, 5.to. 558.f. dixi iniquis, nolite iniquè agere: & delinquentibus, nolite exaltare cornu, 8.to.140.c. ego confirmaui columnas eius, 5.to.315.a. calix in manu domini vini meri plenus misto, 4.to.362.f.

LXXV. Illuminans tu mirabiliter à montibus æternis, 4.to.369.a. 606.e. notus in Iudæa deus, in Israel magnum nomen eius, 4.tom.215.a.311.c. factus est in pace, siue in Salem locus eius, & habitatio eius in Sion, 4.to.631.a.& 5.to.472.c. dormierunt somnum suum, & inuenerunt nihil, 4. to. 363.c.& 5.to.125.b. ab increpatione tua, deus Iacob, dormitauerunt, qui ascenderunt equos, 5.tom. 580.d. terra tremuit, & quieuit, cùm resurgeret ad iudicium deus, 4.to.485.a.

LXXVI. Turbatus sum, & non sum locutus 7.to.330.c. memoratus sum dies antiquos, & æternos in mente habui, 6.to.313.b. cogitaui dies antiquos, & annos æternos in mente habui, 4.tom. 162.c.499.c. vox tonitrui tui in rota, 4.to.735.c. & 7.to.56.f.

LXXVII. Aperiam in parabolis os meum, 4. to.840.e. panem angelorum comedit homo, 4. to.752.d.& 9.to.581.b. filij Ephraim intendentes, & mittentes arcum, conuersi sunt in die belli, 4.to. 657.c.& 5.to.87.b. misit in eos iram indignationis suę, 5.to.196.f. cùm interficeret eos, tunc quærebant eum, 4.to.866.d. posuit in Aegypto signa sua, & prodigia sua in campo Taneos, 4.tom.118.f. misit in eos furorem iræ suæ, 4.to.138.c. & repulit tabernaculum Silo, 4.to.540.f.

LXXVIII. Infixus sum in limo profundi, 5.to. 471.b. effunde furorem tuum super gentes, quæ te non intellexerunt, 4.to.783.c. nos autem populus eius, & oues pascuæ eius, 5.to.382.e.

LXXIX. Potabis eos in lacrymis, in mensura, 9.tom.489.b. qui sedes super Cherubim & Seraphim', 4.tom.51.c. signatum est super nos lumen vultus tui, domine, 4.to.211.b. operuit montes vmbra eius, & arbusta eius cedros dei, 8.tom.351.b. fiat manus tua super virum dexteræ tuæ, & super filium hominis, quem confirmasti tibi, 8.tom. 109.a. vineam de Aegypto transtulisti, eiecisti gentes, & plantasti eam, 4.to.8.f. vinea de Aegypto translata, 5.to.487.b. vastauit eam aper de sylua, 4.to.217.b. cibabis nos pane lacrymarum in mensura, 9.to.569.c.

LXXX. Dilata os tuum, & implebo illud, 4.to. 362.d. si audieris me Israel, non erit in te deus recens, 9.to.161.c. dedi eis argẽtum & aurum, 4.to. 820.e.f. de adipe frumenti saturauit eos, 4. tom. 821.a. & dimisit eos secundum desideria cordis eorum, 8.to.139.a. cibauit eos de adipe frumenti, 4.to.391.a.

LXXXI. Deus stetit in synagoga deorum, 5.to. 537.a.& 7.to.388.e. ego dixi, dij estis, & filij excelsi omnes, 4.to.149.b. vos autem, sicut homines, moriemini, & sicut vnus de principibus, cadetis, 5.to.601.a.

LXXXII. Imple, domine, facies eorum ignominia, 4.to.447.b. deus quis similis erit tibi? ne taceas, neque compescaris deus. Quoniã ecce inimici tui sonuerunt: & qui te oderunt, extulerunt caput. Super populum tuum malignauerunt consilium, & cogitauerunt aduersus sanctos tuos. Dixerunt, venite, & disperdamus eos de gente: & non memoretur nomen Israel vltra. Quoniam cogitauerunt vnanimiter: simul aduersum testamentum disposuerunt, tabernacula Idumæorum, & Ismaelitæ: Moab, & Agareni, Gebal, & Ammõ, & Amalech: alienigenæ cum habitantibus Tyrum, 4.tom.125.b. & 127.a.b. facti sunt vt stercus terræ: habet vulg. Lxx. Pone principes eorum, sicut Oreb, & Zeb, & Zebee, & Salmana, 4.to.447.b.

LXXXIII. Beati, qui habitãt in domo tua, domine, 7.to. 84.d. ascensiones in corde suo disposuit, 4.to.1000.f. ibunt de virtute in virtutem, 4.tom.34.f. & 9.tom.282.a.

LXXXIIII. Audiam, quid loquar in me deus, 7.to.152.f. veritas de terra orta est, & iustitia de cælo prospexit, 4.to.323.c. misericordia & veritas obuiauerunt sibi, 4.to. 226.f. iustitia & pax osculatæ sunt, 8.to.313.b.

LXXXV. Misericordia & veritas obuiauerunt sibi, & iustitia & pax deosculatæ sunt se, 5.to. 98.d. eruisti animam ex inferno inferiori, 4.to.710.c. fac mecum, domine, signum in bonum, 4. tom. 396.f.397.a.

LXXXVI. Fundamenta eius in montibus sanctis, diligit dominus portas Sion supra omnia tabernacula Iacob, 4.to.127.b. diligit dominus portas Sion super omnia tabernacula Iacob, 4.to.582.f. gloriosa dicta sunt de te, ciuitas dei, 5.tom.531.b. memor ero Raab, & Babylonis scientium me, 4.to.242.d. homo natus in ea, & ipse fundauit eã altissimus, antequã parturiret, peperit, 4.to. 423.d. & 488.d.

LXXXVII. Speciei domus diuidere spolia, 4. 690.f. & cum iniquis reputatus est, 4.tom.379.a. 380.d. posuerunt tunc in lacu inferiori, &c.4.to. 709.c. traditus sum, & non egrediebar, 7. tom. 169.b.

LXXXVIII. Misericordias domini in æternũ cãtabo, 4.to.392.d. tu dominaris fortitudini maris, & commotionem fluctuum eius tu mitigas, 4. tom. 361.c.362.d. quis in nubibus æquabitur domino, aut quis assimilabitur ei inter filios dei? 8. tom. 353.b. visitabo in virga iniquitates eorum, misericordiam autem meam non auferam ab eis, 4.to.780.f. Thabor & Hermõ in nomine tuo exultabunt, 5.to.110.d. & filius iniquitatis nõ apponet nocere ei, 4.to.405.b. ponam in sæculum sæculi semen eius, & thronum illius sicut dies cæli, 4.to.377.c. locutus es in visione filiis tuis, 4. to. 471.b. thronum eius in terram allisisti, 4.to.575.c. tu autem repulisti & despexisti, 5. tom. 498.d. minorasti eum paulo minùs ab angelis, 6. tom. 316.c.

LXXXIX. Domine refugium factus es nobis in generatione & progenie: antequam montes firmarentur, & fieret terra, & orbis terrarum, 9. tom. 379.b. dies annorum nostrorum, in ipsis Septuaginta anni, 4.to.912.d.

XC. Qui habitat in adiutorio altissimi, in protectione dei cæli commorabitur, 4.to.114.e. liberabit te de laqueo venantiũ, 4.to.190.d. & flagellum non appropinquabit tabernaculo tuo, 5. tom. 403.b. longitudine dierum replebo eum, 6.tom. 117.a. ne fortè offendas ad lapidem pedem tuum, 6.to.418.f. super aspidem & basiliscum ambulabis, & cõculcabis leonem & draconem, 4.to.213.c. qui diligitis deum, odite malum, 9.tom.147.d. scapulis suis obumbrabit tibi, 9.to.153.b. eruet pedes meos à lapsu, 4.to.34.e.

XCI. Plantati in domo domini, in atriis domus dei nostri florebunt, 5.to.164.d.

XCII. Firmauit orbem terræ, qui non cõmouebitur, 121.b. parata est sedes tua deus, ex tunc, à sæculo tu es, 9.to.183.c. dominus regnauit, decorem induit, 9.to.153.c.

XCIII. Exaltare, domine, qui iudicas terram, 4.tom.411.c.

XCV. Cantate domino, omnis terra, 4. tom. 38.e.

XCVI. Vidit, & commota est terra, 7.to.342.f. adducentur regi virgines post eam, 5.tom.560.d. nubes & caligo in circuitu eius, 7.to.303.c.

XCVII. Cantate domino canticum nouum, quia mirabilia fecit, 4.to.38.e. Et brachium sanctum eius, 4.to. 357.b. flumina concrepent manibus, 5.to.260.e.

XCVIII. Exaltate dominum deum nostrum, & adorate scabellum pedum eius, 4.to.348.d. scitote, quoniam dominus ipse est deus, 6.tom.396.f. dederunt in escam meam fel, & in siti mea potauerunt me aceto, 4.to.48.e.

C. Misericordiam, & iudicium cantabo tibi, domine, in matutino interficiebam omnes peccatores terræ, 5.to. 22.d. effusa est despectio super principes, 4.to.783.b.

CI. Ossa mea sicut cremium aruerunt, 8. tom. 98.f. dies mei sicut vmbra declinauerunt, & ego sicut fœnum arui, 9.to.26.d. manducaui, sicut cinerem, panem meum, & potum meum cum fletu miscebam, 4.tom. 417.c. vigilaui, & factus sum, sicut passer solitarius in tecto, 5.to.74.f. ædificabuntur ciuitates Iudæ, & habitabunt, & commorabuntur ibi, & semen eorum in æternum dirigetur, 4.tom.838.e.f. à principio terram tu fundasti, domine, & opera manuum tuarum sunt cæli: ipsi peribunt, tu autem permanes, &c.4.tom.478.c. ipsi peribunt, tu autem permanes, & omnes, sicut vestimentum, veterascent, 4.to.357.c. populus, qui creabitur, laudabit dominum, 4.to.488.f.

CII. Benedic anima mea domino, & omnia interiora mea nomen sanctum eius, 4.tom. 16a.c. non repulit dominus plebem suam, 4.to.726.d. non in perpetuum irascetur, neque in æternum comminabitur dominus, 5.to.357.c.

CIII. Amictus lumine, sicut vestimento, 4.to. 151.a. qui ambulat super pennas ventorum, 4.to. 492.e.f. posuisti tenebras, & facta est nox, 6.tom. 352.c. auferes spiritum eorum, & deficient, 6.to. 143.c. qui facis angelos tuos spiritus, & ministros tuos, ignem vrentem, 4.to.332.d. panis confirmat cor hominis, 4.to.752.f. vinum lætificat cor hominis, 4.tom.451.c. terminum posuisti, quem nõ transibunt, 4.to.662.d. petra refugium leporibus, 6.to.23.c. posuisti tenebras, & facta est nox, 5.to. 227.c. cõfessionem & decorem induisti, amictus lumine, sicut vestimento, 9.to.153.d. qui extendit cælum vt pellem, 9.to.97.d. emitte spiritum tuũ, & creabuntur, 4.tom.729.b. tu confregisti capita draconum in aquis, 4.to.936.e. qui tãgit montes, & fumigabunt, 4.to.37.b. auferes spiritum eorũ, & deficient, & in puluerem suum reuertentur, 5.to. 242.e.f. volabunt in nauibus alienigenarum, 5.to. 583.a.b. declinantes ad obligationes, 8.to.150.e. quàm magnificata sunt opera tua, domine, omnia in sapientia fecisti, 4.to.89.a. draco iste, quẽ plasmasti ad illudendum ei, 4.to.93.c. hoc mare magnum & spaciosum, ibi reptilia, quorum non est numerus, 4.to.213.c.

CIIII. Eduxi eos in argento & auro: & non erat in tribubus eorum infirmus, 4.to.883.c. oleũ peccatoris non impinguet caput meum, 5.to.506.f. nolite tangere Christos meos, 4.to.321.c.& 9.to. 133.d.

CV. Memento domine Dauid, & omnis mansuetudinis eius, 6.to.344.e. beati qui faciunt iustitiam omni tẽpore, 4.to.397.b. commixti sunt in gentibus, & didicerunt opera eorum, & seruierunt sculptilibus eorum, & factum est eis in scandalum. Et immolauerunt filios suos, & filias suas dæmonibus: & effuderunt sanguinem innocentẽ, vel innoxium, sanguinem filiorum, & filiarum suarum, & immolauerunt sculptilibus Chanaan. Et infecta est terra sanguinibus, & polluta est in operibus suis, 4.to.406.e. dirupisti vincula mea, 7.to. 550.f. exarsit ignis in synagoga eorum, 8.to.186.f. aperta est terra, & deuorauit Dathan, & operuit super congregationem Abiron, 6.to.398.f. commisti sunt in gentibus, & didicerunt opera eorum, &c.4.to.406.e. immolauerunt filios suos, & filias suas dæmonibus, 5.to.166.d.

CVI. Errauerunt in deserto & in inaquoso, viã ciuitatis habitaculi non inuenerunt, 5.to.66.e. qui descendunt in mare nauibus, faciẽtes operationes in aquis multis, 4.to.178.d.& 5.to.582.f. misit verbum suũ, & sanauit eos, & eripuit eos de corruptionibus eorum, 4.to.976.f. posuit flumina in desertum, & exitus aquarum in sitim, 5.to.451.a.

CVII. Fiant filij eius pupilli, & vxor eius vidua, 4.to.482.e.f. & oratio eius fiat in peccatum, 6.to.137.a. in memoriam redeat iniquitas patrum eius in conspectu domini, & peccatum matris eius non deleatur, 4.to.575.b. & indutus est maledictione, sicut vestimento, 5.to.469.c.

CIX. Dixit dominus domino meo, sede à dextris meis: donec ponam inimicos tuos, scabellum pedum tuorum, 4.to.737.b.& 8.tom.183.c. donec ponam inimicos tuos scabellum pedum eius, 6.to. 373.b. iurauit dominus, & non pœnitebit eum, 9.tom. 156.c. tu es sacerdos secundum ordinem Melchisedech, 9.to.5.b. dominus confregit in die iræ suæ reges, 8.tom.570.d. in splendoribus sanctorum, ex vtero ante luciferum genui te, 4. tom. 422.e. de torrente in via bibit, 5.to.436.e.f. & 7. tom.172.c.

CX. Misericordiam & iudicium cantabo tibi domine, 9.to.465.a.

CXI. Disponet sermones suos in iudicio, 5.to. 198.f. requirentur omnia à generatione ista, 6. tom. 113.c.

CXII. Qui habitare facit sterilem in domo, matrem filiorum lætantem, 4.tom.380.f.

CXIII. Mare vidit, & fugit, Iordanis conuersus est retrorsum, 4.tom.758.f. simulacra gentiũ argentum & aurum, opera manuum hominum, 5. to.600.e. à facie domini mota est terra, à facie dei Iacob, 8.to.133.b. cælum cæli domino, terram autem dedit filiis hominũ, 4.to.147.c.& 9.t.444.b.

CXIIII. Placebo domino in regione viuentium, 4.to.282.f. misericors & iustus dominus, 5. to.319.c. reuertere, anima mea, in requiem tuam, 4.tom. 281.c.

CXV. Quid retribuam domino pro omnibus, quæ retribuit mihi? 6.tom.75.a. calicem salutaris accipiam, & nomen domini inuocabo, 5.to. 370.d.

CXVII. Dominus adiutor meus, non timebo, quid faciat mihi homo, 4.to.361.c. dominus mihi factus est in salutem, etiã humilibus excelsus fiat, 4. to.411.c. hæc est porta domini, iusti intrabunt per eam, 5.to.345.c. lapidem, quem reprobauerunt, 5. to.538.d. aperite mihi portas iustitiæ: ingressus in eas, confitebor domino, 4.to.204.f. hæc est dies, quam fecit dominus, exultemus & lætemur in ea, 5.to.538.f. benedictus, qui venit in nomine domini, deus dominus, & illuxit nobis, 4.to.249.c.250.d. dextera domini fecit virtutem, & brachium domini cui reuelatum est? 7.tom.291.c.

CXVIII. Beati immaculati in via, 4.t.1023.a.b. beati qui scrutantur testimonia eius, 9.tom.69.a. quã dulcia faucibus meis eloquia tua super mel & fauum ori meo, 7.to.240.f. tunc non confundar, dum perspexero in omnibus mandatis tuis, 4. to.707.a. anima mea in manibus meis, 7.t.365.c. latum mandatum tuum vehementer, 5.to.559.b. os meũ aperui, & attraxi spiritum, 8.tom.300.d. ignitum eloquium tuum vehemẽter, 8.to.265.a. pax multa diligentibus nomen tuum, & non est illis scandalum, 8.to.390.f. media nocte surgebã ad confitendũ tibi super iudicia iustificationis tuę, 6.to.121.c. in corde meo abscondi eloquia tua, vt non peccem tibi, 7.to.339.b. concupiscit & deficit anima mea in atria domini, 8.to.602.f. lucerna pedibus meis, verbum tuum, domine, 6.tom.418.f. erraui, sicut ouis perdita, 4. to.474.f. præueni in maturitate, & clamaui, 6.to.183.a. manus tuæ, domine, fecerũt me, & plasmauerũt me, 9.to.387.b. iustus es domine, & rectum iudicium tuum, 9.to. 557.c. vana salus hominis, 9.to.38.d. bonum est mihi domine, quia humiliasti me, vt cognoscam iustificationes tuas, 9.to.55.d. cõfirma me in verbis tuis, 8.to.461.a. adhæsit pauimento anima mea, 6.to.390.f. præuaricatores reputaui omnes peccatores terræ, 4.to.158.d. odio perfecto oderam illos, 7.to.366.e. lucerna pedibus meis, verbũ domini, & lumẽ semitis meis, 5.to.380.f. ordinatione tua permanet dies, 6.to.117.a. post dominum deũ tuum ambulabis, 4.to. 799.c. reuela oculos meos, & cõsiderabo mirabilia de lege, 4.to.800.d.

CXIX. Ad dominũ cùm tribularer, clamaui, & exaudiuit me, 7.to.325.c. voce mea ad dominum, & intendit mihi, 7.to.219.a. habitaui cum habitantibus Cedar, multum incola fuit anima mea, 4. 510.d. quid detur tibi, aut quid apponatur tibi ad linguam dolosam? sagittæ potẽtis acutæ, cum carbonibus desolatoriis, 4.to.734.e.f. & 7.tom.403.a. heu mihi, quia incolatus meus prolongatus est, 5.to.476.f. cum his, qui oderunt pacem, eram pacificus, 6.tom.343.c.

CXX. Leuaui oculos meos in montes, vnde veniet auxilium mihi, 4.to.364.f. non dormitabit, neque dormiet, qui custodit Israel, 4.tom.8.f. per diem sol non vret te, neque luna per noctem, 4.to. 206.f.& 5.tom.283.c.& 8.tom.350.e.

CXXI. Lætatus sum in his, quę dicta sunt mihi: in domum domini ibimus, 4.to.448.f. Hierusalem, quæ ædificatur, vt ciuitas, cuius participatio eius in idipsum, montes in circuitu eius, &c 4.tom. 998.f. fiat pax in virtute tua, & abundantia in turribus tuis, 4.to.649.c.

CXXII. Ad te leuaui oculos meos, qui habitas in cælis, 4.tom.364.f.365.a.

CXXIII. Anima mea, sicut passer, erepta est de laqueo venantium, 4.to. 184.e.&5.228.d. torrentem pertransiuit anima nostra, 5.tom.436.e.

CXXIIII. Qui confidunt in domino, sicut mons Sion, 4.to.124.f. montes in circuitu eius, & dominus in circuitu populi sui, 4.to. 1011.a. declinantes autem in obligationes adducet dominus cum operantibus iniquitatem, 4.to.419.c.

CXXV. In conuertendo dominus captiuitatem Sion, facti sumus tanquam consolati, 4.to.370.e. cùm conuerterit dominus captiuitatem Sion, facti sumus, sicut consolati, 4.to.244.f. venientes autem veniẽt in exultatione, portantes manipulos suos, 5.tom.313.a.

CXXVI. Nisi dominus ædificauerit domum, & custodierit ciuitatem, in vanũ vigilat, qui ædificat, & custodit eam, 4.to.455.c. sicut sagittæ in manu potẽtis, ita filij excussorum, 5.to.396.f. vanum est vobis ante lucem surgere: surgite postquam sederitis, qui manducatis panem doloris, 8.tom.278.f. beatus vir qui impleuit desideriũ suũ, 9.to.289.a.

CXXVII. Labores manuum tuarum manducabis, 4.to.191.c. filij tui, sicut nouellæ oliuarum in circuitu mensæ tuæ, 5.tom.460.f. videas bona Hierusalem, 5.to.528.d.e.

CXXVIII. Sæpe expugnauerunt me à iuuentute mea, &c.7.to.190.f. & nõ dixerunt, qui præteribãt, benedictio domini super vos, 4.to.1005.b. in corde meo abscondi eloquia tua, vt non peccem tibi, 5.to.504.c.

CXXIX. De profundis clamaui ad te, domine, 4.to.207.a.& 5.to.449.a. non cõfundentur, cùm loquentur inimicis suis in porta, 5.to.565.c.

CXXX. Domine, non est exaltatum cor meum, neque elati sunt oculi mei, 5.tom.463.c.

CXXXI. Memento domine Dauid, & omnis mansuetudinis eius, 4.to.817.a. de fructu ventris tui ponam super sedem tuam, 6.to.1.b. paraui lucernam Christo meo, 6.to.181.a. dormierunt pastores tui: dederunt enim somnum oculis suis, 5.to. 414.f.

CXXXII. Ecce, quàm bonum, & quàm iocundũ, habitare fratres in vnum, 7.to.389.b. sicut vnguentũ in capite, quod descẽdit in barbam Aaron, 7.to.140.f.

CXXXIII. Qui statis in domo domini, in atriis domus dei nostri, 4.t.509.c. in noctibus tollite manus vestras in sancta, & benedicite dominũ, 7.to.345.b.

CXXXIIII. Elegit nobis hæreditatẽ suã, pulchritudinem Iacob, quam dilexit, 4.to. 407.b. fulgura in pluuiam fecit, & eduxit ventos de thesauris suis, 9.to.99.c. similes illis fiant, qui faciunt ea, & omnes, qui confidunt in eis, 5.to.139.c. qui producit ventum de thesauris suis, 7.to.102.f. & eduxit nubes ab extremo terræ, 9.to.98.a.

CXXXV. Qui fecit cælos in intellectu, 4.t.372.e.

CXXXVI. Super flumina Babylonis illic sedimus, & fleuimus dum recordaremur tui, Sion, 4.to, 724.f. in salicibus in medio eius suspendimus organa nostra, 4.to.108.e. filia Babylonis misera, 4. to.99.c. quomodo cantabimus canticum domini in terra aliena? 4.to.204.d. memento, domine, filiorum Edom in die Hierusalem dicentium: exinanite, exinanite vsque ad fundamẽtũ in ea, 5.t.297.b. beatus, qui tenebit, & allidet paruulos suos ad petram, 5.tom.173.b.

CXXXVII. Multiplicabis me in anima mea virtute tua, 4.tom.367.d.369.f.

CXXXVIII. Quò ibi à spiritu tuo, & à facie tua quò fugiam? 4.to.484.c. si ascendero in cælũ, tu illic es: si descendero in infernum, ades, 6.to. 379.c. tenebræ non obscurabuntur à te, & nox sicut dies illuminabitur, 4.to.617.b. mihi autem nimis honorati sunt amici tui deus, 8.to.239.c. nõne odientes te, domine, odiui, & super inimicos tuos tabescebam? 5.to.56.f. deduc me, domine, in via recta, 4.tom.409.c.

CXXXIX. Venenũ aspidũ sub labiis eorũ, 4.to. 154.c. iuxta semitã scandalũ posuerũt mihi, 5.t.139. a. cadent super eos carbones ignis, 4.tom.734.c.

CXL. Pone, domine, custodiam ori meo, & ostiũ munitum labiis meis, &c.4. to.274.f. ad excusandas excusationes in peccatis, 6.to.39.a. eleuatio manuum mearũ, sacrificium vespertinum, 4. tom.475.b. corripiet me iustus in misericordia, & increpabit me: oleum autem peccatoris nõ impinguet, caput meum, 9.to.38.a. singulariter ego sum donec transeã, 9.to.296.c. dissipata sunt ossa nostra secus infernum, 4.to.422.c.f. deuorati sunt iuxta petram iudices eorũ, 8.to.119.b. oleum peccatoris non impinguet caput meum, 5. tom.160.f. dirigatur oratio mea, sicut incensum, in conspectu tuo, 4.to.438.e. nolite tangere Christos meos, & in prophetis meis nolite malignari, 5.tom.533.c.

CXLI. Educ de carcere animam meam, 4.to. 642.e. periit fuga à me, 4.tom.630.f.

CXLII. Non iustificabitur in conspectu tuo omnis viuens, 6.t.363.c. spiritus tuus bonus deducet me in semitam rectam, 4.tom.799.c.

CXLIII. Domine inclina tuos cælos, & descende, 9.to.422.c. qui respicit terrã, & facit eam tremere, 4.to.199.a. exurge psalterium cum cithara, 9.tom.257.d.

CXLIIII. Fidelis dominus in verbis suis, 9. tom.482.d.

CXLV. Egredietur spiritus eius, & reuertetur in terrã suam, 4.to.729.b. ascendẽs in altum, captiuã duxit captiuitatẽ, 5.to.338.f. dominus sapientes facit cæcos, 4.to.388.f. dominus erigit elisos dominus diligit iustos, dominus soluit cõpeditos, 4.tom.739.b.

CXLVI. Qui sanat contritos corde, & alligat contritiones eorũ, 4.to.31.a. qui numerat multitudinem stellarũ, & omnes eas ex nomine vocat, 4. tom.295.a. qui operit cælũ nubibus & dat terræ pluuiam, 4.tom.350.f.

CXLVII. Flauit spiritus eius & fluent aquæ, 8. tom.116.f.

CXLVIII. Laudate dominũ de cælis, laudate eum in excelsis, 4.to.411.c. aquæ, quæ super cælos sunt, laudant nomen domini, 7.to.221.b.

CXLIX. Ad alligendos reges eorum in vincula ferreis, 8.to.141.a. lætabuntur in cubilibus suis, 9.tom.81.d.

CL. Omnis spiritus laudat dominũ, 4.to.412.f. Psalmorũ tituli, in finẽ, siue victori ינצח, 4.to. 1101.1102.b.c. pro his qui cõmutantur, 4.t.1115.c. 1127.b. pro torcularibus, 4.to.87.c.454.c.& 684.f.

EX PROVERBIIS.

I. Prouerbia exponuntur, 8.to.165.b. principium sapientiæ, timor domini, 5.to.384.d. vt des innocentibus versutiam, 5.to. 560. d. intelligite iustitiam veram, 4.to.463.c.

II. Si inuocaueris sapientiam, & intelligentię dederis vocẽ tuam, & si quæsieris eã, quasi pecuniã, intelliges timorem domini, & scientiam dei reperies, 4.tom.354.d.

III. Lignũ vitæ est omnibus, qui requirunt eã, 4.to.988.d. describe eam super latitudinẽ cordis tui, 5.to.427.c. honora dominũ de tuis iustis laboribus, 4.to.418.f. deus in sapiẽtia sua fundauit terrã, &c.4.to.89.b. si sederis, absque timore eris, 5.tom.539.b. priusquam produceret fontes aquarum, ego eram, 7.tom.284.f.

IIII. Ama illam, & amplexabitur te: dilige illã, & custodiet te, 4.to.851.b. omni custodia serua cor tuum, sagittam possidet vulnerantem, 4.to.549.c. viæ quæ ad sinistrã sunt, peruersæ sunt, 5.t.596.d.

V. Bibe aquam de tuis vasis, & de puteorũ tuorum fontibus, 4.to.964.c. ne attendas pessimam mulierem, 4.to.194.c. mel distillat de labiis meretricis, 5.to.171.a. ceruus amicitiæ, & pullus grãtiarum tuarum loquantur tibi, 4.to.266.f. in sinu redduntur suo iniquis omnia, 4.t.472.c. funibus peccatorũ suorũ vnusquisque cõstringitur, 4.t.31.a.

vi. Nec dederis somnũ oculis tuis, neque dormitationẽ palpebris tuis, 4.to:644.e. oculus contumelioſi, lingua iniqua, 5.to.396.f. apes & formicæ cogitant hyemem eſſe venturam, 7.tom.276.c.
vade ad apem, & diſce, quomodo operatrix ſit, & caſtum opus ſuum faciat, 9.to.547.d. non te decipiat pulchritudinis deſiderium, ne capiaris oculis tuis, 4.tom. 916.f.

viii. Ante omnes colles generauit me, 4.to. 375.c. dominus creauit me in principio viarum ſuarũ in opera ſua, 5.to.355.c.& 6.to.406.d.e. dominus ſapientia fundauit terram, præparauit autẽ cælos prudentia, 9.to.97.c. quando faciebat cælos, cum ipſo eram, 7.to:393.b.c.

ix. Sapiẽtia ædificauit ſibi domum, 4.to.61.b. & 9.to.582.b. ſi quis eſt paruulus, veniat ad me, 4.to.269.a. venite, comedite panes meos, & bibite vinum meum, 5.to.58.d.& 8.to.355.c. argue ſapiẽtem, & diliget te, 5.to.42.a.& 8.to.458.c. noli arguere malos, ne oderint te, 5.to.270.c.f. aquæ furtiuæ dulciores ſunt, 4.tom.710.d.

x. cani hominis, ſapientia eius, 5.to.559.c. munimentum ſanctũ, timor domini, 5.tom.574.c.

xi. Quibus non eſt gubernatio, cadent, quaſi folia, 4.tom.915.a. γυνὴ ἐυχάριτος ἁρπάζει δόξαν: mulier grata ſuſcitat viro gloriã, 6.to.414.f.415.a.

xii. Qui operatur terram ſuam, ſaturabitur panibus, 4.tom.191.f.

xiii. Redemptio animæ viri, propriæ diuitiæ, 5.to.59.b.& 5.to.476.b.& 6.to.187.a. iuſtus comedens, ſaturat animã ſuam, animæ autem impiorum eſuriẽt, 5.to.278.c.f. ne auferas virgam à filio tuo, 4.tom.765.b.

xiiii.f. Multæ ſunt viæ, quæ videtur hominibus rectæ, &c. 4.tom.46.c.f.694.d.e. longanimus vir, multis in prudẽtia, 6.to.344.d. tinea oſſium, cor intelligens, 4.tom.353.c.

xv. Confidens, & procax, & ſuperbus, & peſtilens, 4.to.855.a. fama bona impinguat oſſa, 4.to. 421.c.

xvi. Ante contritionẽ eleuatur cor viri, & ante gloriam humiliatur, 4.to.141.b. & diuinatio in labiis eius, in iudicio non errauit os eis, 9.to.152.a.

xvii. Corona gloriæ ſenectus, 4.to.820.c.

xviii. Impius cum venerit in profundũ malorum, contemnit, 8.to.58.d. iuſtus accuſator ſui eſt in principio ſermonis, 4.to.316.c. qui adulterã tenet, ſtultus & impius eſt, 6.to.86.f. mors & vita in manibus linguæ, 5.to.170.c.487.b.c.& 7.t.389.a.

xix. Nihil viro vxore bona amabilius, 4.tom. 897.a. ſunt viæ, quæ videntur hominibus iuſtæ, & in fine illarum triſtitia & dolor, 9.to.90.b. ſtulto flagellato inſipiens ſapientior erit, 5.tom.490.c. frater fratrem adiuuans exaltabitur, 9.tom.46.c.

xx. Quis gloriabitur caſtum ſe habere cor, 4.to.848.e. noli eſſe iuſtus multũm, 5.to.45.b. aperi oculos tuos, & ſaturare panibus, 4.tom.395.b. 476.c. lumen impiorum extinguetur, 8.to.125.b. gloria ſenum, canities, 4.to.27.a. beatus, qui omnia metuit, 4.to.353.c.

xxi. Omnis vir videtur ſibi iuſtus, cùm in lege verſatur, 4.to.463.b.c. melius eſt habitare ſub diuo, quàm in calce litis cum iniquitate, 5.tom.473.b. qui autem arrogans eſt, & contemptor vir ſuperbus, &c. 5.to.472.f. in deſideriis eſt omnis otioſus, 8.tom.248.f.

xxii. Eiice peſtilentem de concilio, 5.to.125.a. lumen impiorum extinguetur, 8.to.48.f. cor regis eſt in manu dei, 5.to.446.d.607.c. & 7.to.218.e. 397. b. & 416.d. non transferas terminos ſempiternos, quos poſſeruũt patres tui, 5.to.482.f. & 8.to. 242.f. ciuitates robuſtas ingreſſus eſt ſapiens, & deſtruxit munitionem, in qua confidebant impij, 4.to.193.a.& 5.to.249.b.

xxiii. Diues iuſtus facit ſibi alas ſicut aquilæ, 4.to.844.d. Euomet enim, & contaminabit ſermones tuos bonos, 4.to. 853.b.

xxiiii. Ne inducas impium in tabernaculũ iuſtorũ, & virum ſanguinum, &c.5.to.349.b. præpara in egreſſu opera tua, 5.to.491.c. ò piger, quouſque dormis? 9.to.547.d. cum detractoribus nõ commiſcearis, 4.to.819.c.

xxv. Sunt, qui loquuntur, & interficiũt gladio, 5.to.295.b. aquilo, durus vẽtus, 5.to.485.b.c. mel inueniſti, comede, quantum ſatis eſt, 4.tom.919.b.

xxvi. Ne reſpondeas ſtulto ſecundum ſtultitiam ſuam, 4.to:733. reſponde ſtulto ſecundum ſtultitiã ſuam, ibid. qui fodit foueam, incidet in eam, 5.to.363.c. in multis lignis viget ignis, 4.to. 492.e. pecunia, quæ datur cum dolo, quaſi teſta reputabitur, 4.tom.390.f.

xxvii. Neſcis, quid ventura pariat dies, 4.to. 822.e. ecce dies parit, quod multo antè concepe-rat, 4.to.765.a.b. aquilo durus ventus, 4.t.506.f.

xxviii. In multis lignis viget ignis, 4.t.354.f.

xxix. Non iniuſtè tenduntur retia auibus, 5. tom.227.c.

xxx. Diuitias & paupertatem ne dederis mihi, 4.to.391.c. tribue mihi neceſſaria, & quæ ſuffi-ciant, &c.4.to.836.d. impoſſibile eſt ſuper petrã ſerpẽtis inuenire veſtigia 5.to.172.e. oculum, qui irridet patrem, & deſpicit ſenectutem matris, effodiant eum corui de conuallibus, & comedãt illum pulli aquilarũ, 4.to.183.a.& 7.to.418.c. & 8.t.136.d.

xxxi. Non transferas terminos ſempiternos quos poſuerunt patres tui, 5.tom. Μὴ μέταιρε ὅρια αἰώνια ἃ ἔθεντο οἱ πατέρες σου. de iuſto qui facit ſibi pennas quaſi aquilæ, & reuertitur ad domum præ-ceſſoris ſui, 4.tom. potentes ſi iracundi ſunt, vinũ non bibant: ne cùm biberint, obliuiſcantur ſapien-tiæ, 4.to.47.a. οἱ δυνάσται δυμώδεις ἐσὶν, οἶνον μὴ πίνε-τωσαν μὴ ποτὲ ἐπιλάθωνται τῆς σοφίας. vxor quæ, viro ſuo duas texuit chlamydes, 4.tom.818.e.

EX ECCLESIASTE.

i. Vanitas vanitatum, & omnia vanitas, 5.tom. 494.f.& 7.to. 406.f. generatio vadit, & generatio venit, 7.to.55.a. nihil nouum ſuper terram, 4. to.786.f. gyrans gyrando vadit ſpiritus, & in circulos ſuos reuertitur, 4.to.735.b. omnia flumina intrant in mare, 7.tom.75.c.

ii. Sapiẽtis oculi ſapite eiꝰ, 4.t.360.e.6.t.376.f.

iii. Tempus flendi, & tempus ridendi, 7.tom. 159.b. tempus amplexandi, & tempus longè fieri à complexibus, 4.tom.851.b.c. tempus tacendi, & tempus loquendi, 4.to.308.d.e.

v. Qui diligit pecuniam, non implebitur pecu-nia, 4.tom.12.d.

vii. Melior eſt ira riſu, 8.to.256.f. cor ſapien-tis in domo luctus, 8.tom.482.d. ne dixeris, quia dies mei priores erant boni ſuper iſtos, 6.to.272.f. ne ſis nimis iuſtus, 4.to.46.f.694.e. & 5.to.253.a. 596.d. & hominem vnum de mille inueni, & mu-lierem in his omnibus non inueni, 5.to.377.c. ho-mo non eſt iuſtus in terra qui faciat bonum, & non peccet, 6.to.301.b.376.d.

viii. Qui cuſtodit mandatum, neſciet verbũ malum, 5.tom.356.f.

ix. Et viue vitam cum muliere quam dilexiſti omnibus diebus vanitatis tuę, qui tibi dati ſunt ſub ſole, 5.to.628.d. Καὶ ἴδε ζωὴν μετὰ γυναικὸς, ἧς ἠγάπη-σας πάσας τὰς ἡμέρας ζωῆς ματαιότητος σου, τὰς δεδοθείσας σοι ὑπὸ τὸν ἥλιον. Pro ματαιότητος falsò in Græco codice legitur πίστητος: sincera lectio conſtat ex Hebraico, & ipſius Hieronymi, eo in capite, interpretatione: cui vulgata quoque editio aſſentitur, quæ legit inſtabilitatis. omni tempore ſint candida veſtimenta tua, & oleum de capite tuo non deficiat, 5. tom.184.f.& 9.tom.435.b.

x. Cor ſapientis in dextera eius: cor autem ſtulti in ſiniſtra eius, 4.to.750.d.& 6.to.125.b. ſi ſpiritus poteſtatem habentis aſcendere voluerit ſuper te, locum tuum ne derelinquas, 4.to.1000.f.& 5.to. 546.f.& 8.to.257.c. væ tibi, ciuitas, cuius rex iu-uenis, & principes tui mane comedunt, 4.to.29.b.

xi. Da partes ſeptem, da & octo, 4.to.1029.e. & 9. to. 269.b. mitte panem tuum ſuper aquam, quia in multitudine dierum tuorum inuenies eum, 4.tom.395.b.

EX CANTICO CANTICORVM.

i. In cantica cant.homiliæ 4. Origenis, 8.tom. 281. a. poſt te in odorem vnguentorum tuorum currimus, 4.to. 174.e. equitatui tuo in curribus Pharaonis aſſimilaui te, proxima mea, 5.to.449.b.c. in odorem vnguentorũ tuorum currimus, 6.to. 121.b. bona vbera tua ſuper vinum, 4.to.489.c. oſculetur me oſculo oris ſui, 4.tom.61.a.457.a.
Septuaginta interpretes habent ἀπὸ φιλημάτων, id eſt, oſculis: Hebraicum ſimiliter מִנְּשִׁיקוֹת: Vulgata autem editio legit oſculo: quamuis non deſint manuſcripta aliqua illius exẽplaria, quæ cum Hebraico Græcóque conſentiant. nigra ſum, ſed formoſa, 4.to.922.f.& 5.tom.283.b. filij matris meæ pu-gnauerunt aduerſum me, 4.tom.215.a.452.e. deus ſemper in meridie eſt, 5.tom.444.c. vbi paſcis, vbi cubas, in meridie? 5.to.172.d.& 7.to.273.c. nar-dus mea dedit odorem ſuum, 6.to.187.b. in me-dio vberum meorum commorabitur, 5.tom.571.c.
quàm pulchræ ſunt genæ tuæ, ſicut turturis: col-lum tuum ſicut monilia, 4.tom.366.f. introduxit me rex in cubiculum ſuum, 4.tom.883.b.

ii. Vnguentum exinanitum nomen tuum, 7. tom.384.f. vulneratus charitate ego ſum, 5.tom. 575.a. introducite me in cellulam vini, 5.to.577.b. ſeruus meus es tu, Iſrael, 4.tom.341.b. ego flos campi, & lilium cõuallium, 5.to.66.f.172.d.e.& 175.a. ſimilis eſt fratruelis meus capreæ, vel hinnulo ceruorum ſuper montes aromatũ, 4.to.266.f.267.a.
Hæc verba, ſuper montes aromatum, ſunt in fine octaui, ſeu poſtremi capitis, vbi legitur, Fuge dilecte mi, & aſſimilare capreæ, hinnulóque ceruorum ſuper montes aromatum. Hoc autem loco, in mõ-tibus Bethel, legitur penes Lxx. Quibus tamen vo-cibus Hebraicum vulgatáque editio carent. Hiero-nymus ex duobus teſtimoniis vnũ contexuit. Sciẽ-dum autem eſt, vbi nos habemus, dilectus, Lxx. le-gunt ἀδελφιδὸς, fratruelis. ſiniſtra ſub capite meo, & dextera illius amplexabitur me, 5.to.541.a. ſimi-lis eſt fratruelis meus capreæ, aut hinnulo ceruo-rũ, 5.to.462.d. capite vobis vulpes paruulas, diſſi-pantes vineas, 4.to.800.f. odor tuus ſuauis, & fa-cies tua ſpecioſa, 4.to.151.a. φωνή σου ἡδεῖα, καὶ ἡ ὄψις σου ὡραία. vox tua ſuauis, & facies tua ſpecioſa, ſeu decora, eſt apud Lxx. cui lectioni Hebraica, Latinã-que editiones aſſentiuntur. Verùm cùm de vngue-to loquatur D. Hieronymus, odor legendum eſt: de quo tamen alibi in Cantico canticorum dicitur. Ipſe tamen Hieronymus teſtimonia ex diuerſis lo-cis ſæpe connectit, ſenſumque interdum ſectatur, non verba. vox turturis audita eſt in terra noſtra, 7.to.249.a. ecce, iſte poſt parietem noſtrum proſ-piciens per feneſtras, apparẽs per retia, 4.to.795.c. ordinate in me charitatem, 6.tom.38.e.

iii. Conſurgam, & circuibo ciuitatem in fo-ro, & in plateis eius, 5.to.559.b. inueni, quem quæ-ſiuit anima mea, 4.to.464.d. ſponſa mea, amica mea, proxima mea: dilecta mea, columba mea, 6. to.152.e. quæ eſt iſta quæ aſcendit dealbata, 5.to. 536.c. quæ eſt iſta quæ aſcendit per deſertum, ſi-cut virgula fumi ex aromatibus, 9.to.108.a. in-troduxit me rex in cubiculum ſuum, 8.tom.352.b. ferculum ſibi fecit rex Salomon, 4. tom. 61.c. φορεῖον ἐποίησεν ἑαυτῷ ὁ βασιλεὺς σολομῶν. vox Hebraica ſimilis, ipſúmque carmen rithmo eodem, vti verſus, quos Leoninos appellant, procedit: שלמו אפריון עשה לו המלך

iiii. Tota pulchra es, proxima mea, & macu-la non eſt in te, 4.tom. 363.c. 913.c. veneraſti cor meum, ſoror mea ſpõſa, in vno oculorum tuorum, & in vno crine colli tui, 6.to.188.d. exurge aqui-lo, & veni auſter, perſla hortum meum, & perfla a-romata mea, 8.to.147.b. dentes tui, ſicut greges tonſarum, quæ aſcenderunt de lauacro, 4.to.701.b. ὀδόντες σου ὡς ἀγέλαι τῶν κεκαρμένων: αἳ ἀνέβησαν ἀπὸ τοῦ λουτροῦ. vulgata editio in omnibus aſſentitur. hortus concluſus, fons ſignatus, emiſſiones tuæ paradiſus, 9.to.110.b. emiſſiones tuæ, paradiſus malorũ granatorũ in fructu pomorum, 5.to.51.b. exurge aquilo, & veni auſter, perſla hortũ meũ, & fluent aromata illius, 4.to.1011.a.b.& 5.t.444.c.

v. Ego dormio, & cor meum vigilat, 5.to.539.b. & 9.to.280.a. comedite amici mei, & bibite, & inebriamini chariſſimi, 4.to.194.d. & 5.tom.175.a. 344.c. laui pedes meos, quomodo inquinabo il-los? 4.to.818.d. crines eius, vt abietis, nigri ſicut coruus, 8.tom.136.c. venter eius, quaſi tabula e-burnea ſuper lapidem ſaphirum, 4.to.737.b. cin-cinni tui nigri ſunt, ſicut coruus, 4.to.768.c. fra-truelis meus candidus, & rubicundus, electus de millibus, 4.tom.373.c.

vi. Deſcendi, vt viderem in genimine torren-tis, ſi floruiſſet vinea, ſi floruiſſent mala punica, 5. t.599.b. quæ eſt hæc, quæ proceſſit quaſi diluculũ: pulchra vt luna, electa vt ſol admirabilis, 4.t.499.b.

vii. Flores viſi ſunt in terra, mandragoræ de-derunt odorem ſuum, 4.tom.267.c.

viii. Potabis me de vino vnguentarij, de riuis malogranatorũ tuorũ, 5.to.577.b. ποτιῶ σε ἀπὸ οἴνου τῦ μυρεψικῦ, ἀπὸ νάματος ῥοῶν μυ. Potabo te de vino vnguẽtarij, de riuo malorum granatorum meorũ: cui lectioni Hebraicũ, & vulgata aſſentitur editio.

Soror mea paruula eſt, & vberã non habet, 5. to. 264.f. aquæ multæ non poterunt extinguere cha-ritatem, 6.tom.115.c.

EX LIBRO SAPIENTIÆ.

Hic liber Salomonis inſcribitur titulo, 4.t.399.a. à quibus, 4.to.818.f. ſi cui tamen placet li-brum recipere, 5.to.559.b.c. quod autẽ Sapientiæ liber receptus ſit, ille quæ ſuprà in indice ſcripſi-mus. Hieronymus enim ſecundum Hebræorum, non ſecundum eccleſiaſticanonem loquitur.

i. Sapite de domino in bonitate & in ſimpli-citate cordis quærite eum, 4.to.393.c. errauimus à via veritatis, & iuſtitiæ lumen non luxit nobis, & ſol non eſt ortus nobis, 4.to.681.c. in maliuolam animam non introibit ſpiritus ſapiẽtiæ, 8.to.503.c. ſanctus ſpiritus diſciplinæ fugiet dolum, 458.
regionem veſtram in conſpectu veſtro alieni de-uorant, 4.to.45.a. creauit, vt eſſent omnia, & ſalu-tares generationes mundi, 5.to.597.a. alligemus iuſtum, &c.4.to.31.c. venite, circumueniamus iu-ſtum, quoniam inutilis & contrarius eſt operibus noſtris, 9.to.44.d. auris zeli audit omnia, & tu-multus murmurationũ non abſconditur, 9.to.151.c.

iii. Beata ſterilis immaculata, quæ nõ cogno-uit ſtratum in delicto, 4.to.399.a.b.& 5.tom.141.c. Μακάρια γενεὰ ἡ ἀμίαντος, ἥτις οὐκ ἔγνω κοίτην ἐν παραπτώματι, ἕξει καρπὸν ἐν ἐπισκοπῇ ψυχῶν. Græcum teſtimonium Hieronymo ad verbum reſpondet: vul-gata verò editio ita legit; felix eſt ſterilis, & inco-inquinata, quæ neſciuit thorum in delicto: habebit fructum in reſpectione animarum ſanctarum. ex iniquo cõcubitu ſemen peribit: cùm longi fuerint temporis, reputabuntur in nihilum: & ignobilis in nouiſſimis erit ſenectus eorum, 5.to.141.c. ἐκ παρανόμων κοίτης σπέρμα ἀφανισθήσεται: ἐάν τε γὰρ μακρόβιοι γένωνται, εἰς οὐδὲν λογισθήσονται. ab iniquo thoro ſemẽ exterminabitur: & ſiquidem longæ vitæ erunt, in nihilum computabũtur: & ſine honore erit nouiſ-ſima ſenectus illorum. Vulgata editio.

iiii. Canities hominũ, prudẽtia eſt, 4.to.27.a. nuſcinatio fagacitatis obſcurat bona, 8.to.554.c.

vi. Potentes potenter tormenta patientur, 4. tom.566.d. & 5.to.190.f. illuminate vobis lumen ſcientiæ, 9.tom.310.b.

vii. Spiritus ſapiẽtiæ vnigenitus, & multiplex, tenuis & mutabilis, 4.to.818.f. aſcendamus ad Iu-dam, & ſuſcitemus eum quieſcentem, & ponamus regem ſuper eum filium Tabeel, 4.to.68.d.e. ani-ma iuſti ſedes eſt ſapientiæ, 9.to.154.d. vapor eſt enim virtutis dei, & aporrhœa omnipotentis dei gloria puriſſima, 9.tom.326.a. in libro Sapientię, qui à quibuſdam Salomonis inſcribitur, ſpiritus ſa-pientiæ vnigenitus, & multiplex, tenuis, & mutabi-lis appellatur, 4.tom.818.f. Græcè ſic legitur. ἔστιν γὰρ ἐν αὐτῇ πνεῦμα νοερὸν, ἅγιον, μονογενὲς, πολύμερες, λεπτόν. eſt enim in illa ſpiritus intelligentiæ, ſanctus, vni-cus, multiplex, ſubtilis. Vulgata editio.

viii. Cùm ſcirem, quia nemo poteſt eſſe con-tinẽs, niſi deus det, 9.to.32.a. hanc dilexi, & quæ-ſiui ab adoleſcẽtia mea: & quæſiui ſponſam ducere mihi, & amator fui decoris eius, 4.to.1063.c. for-mæ illius, non decoris illius, quod eſt Græcè τοῦ κάλλους αὐτῆς, habet vulgata editio: in cæteris, om-nes conſentiunt.

ix. Quæ in cælo ſunt, quis inueſtigauit? & cõ-ſilium tuum quis cognouit? niſi quod tu dediſti ſa-pientiam, & ſpiritum ſanctum tuum miſiſti de ex-celſis: & ſic correctæ ſunt ſemitæ eorũ, qui verſan-tur in terra, & quæ tibi placent, eruditi ſunt homi-nes, 5.to. 597.a. Græcus codex cum Hieronymo in omnibus conſentit: Vulgata autem editio ita le-git. Quæ autem in cælis ſunt, quis inueſtigabit? Senſum autem tuum quis ſciet? niſi tu dederis ſa-pientiam, & miſeris ſpiritum ſanctum tuum de al-tiſſimis: & ſi correctæ ſint ſemitæ eorum, qui ſunt in terris, & quæ tibi placent, didicerint homines.

xi. Miſereris omniũ domine, quia omnia po-tes, & diſſimulas peccata hominum propter pœni-tentiam: diligis omnia, quæ ſunt, & nihil odiſti ho-rum, quæ feciſti, nec odiens aliquid conſtituiſti, 4. to.705.c. Græcus, Latinúſque conſentiunt codi-ces: deeſt tamen in ambobus vox, domine: ſuperát-que in Latino verbum, feciſti, dum ait. Nec odiens aliquid conſtituiſti, aut feciſti. diligis omnia, & nihil abiicis eorũ quæ feciſti: neque enim odio quid habens condidiſti, 6.tom.365.b.

xii. Incorruptus ſpiritus eſt in omnibus, 6.to. 294.c. τὸ γὰρ ἄφθαρτόν σου πνεῦμα ἔστιν ἐν πᾶσιν. vulgata editio longè ab hoc variat. Ait enim. O quàm bonus, & ſuauis eſt domine ſpiritus tuus in omnibus.

xiiii. Odio ſunt deo impius & impietas eius, 9.tom.49.a.

xx. Quare de vulua egreſſus ſum, vt viderem laborem & dolorem? 4.tom.604.d.

EX ECCLESIASTICO.

Hic liber eſt editus à Ieſu filio Sirach, 4.to.10.d. & 5.tom.452.e.

i. Omnis ſapientia à domino deo eſt, 8.tom. 462.f. principium ſapientiæ, timor domini, 4.to. 173.c. abyſſum & ſapientiam quis inueſtigabit? 4.tom.949.a.

iii. Maiora te non requiras, & fortiora te non ſcruteris, 4.to.850.f.

iiii. Eſto pupillis pater, & pro viro matri eo-rum, 5.to.556.d. presbytero humilia animam tuã, 9.tom.132.d.

v. Ne tardes conuerti ad dominum, neque diſ-feras de die in diem, 8.tom.399.a.

vi. Amici tibi ſint plurimi, conſiliarius autem vnus de mille, 4.to.28.d. ſi habes amicum, in ten-tatione poſſide eum, 5.tom.376.f.

xi. In die bona, obliuio malorum, 4.to.478.d.

xiii. Non credes auditui vano, 8.tom.461.c.

xv. Non eſt pulchra laudatio in ore peccato-ris, 4.tom.53.a.

xx. Sapientia abſcondita, ac theſaurus non comparens, quæ vtilitas in vtroque? 5.tom.478.e.

xxi. Vir ſapiens tacitus ridebit, 9.tom.591.a. in ore ſtultorum, cor eorum, 7.tom.158.e.f.

xxiii. Qui mittit lapidem in excelſum, ſu-per caput ſuum mittit, 5.to.497.a.b.

xxiiii. Condidit me in initio viarum ſuarũ, ante ſæcula fundauit me, 7.t.213.c. qui me come-dunt, adhuc eſurient: & qui me bibunt, adhuc ſi-tient, 6.to.176.e. qui tentatus in aliquo non eſt, neſcit qualis ſit, 9.to.57.d. qui edit me, adhuc eſu-riet, & qui me bibit, adhuc ſitiet, 9.tom.11.d.

xxv. Timor domini omnia ſuperat, 4.to.353.c. ſapiẽs ſicut ſol permanet, ſtultus autem ſicut lu-na mutatur, 9.tom. 222.a.

xxviii. Homo homini reſeruat iram, & à do-mino quærit medelam, 8. tom.603.b. ſepi aures tuas ſpinis, & noli audire linguã nequam, 9.t.17.d.

xxx. Melior eſt mors, quã vita amara, 9.t.51.c.

xxxi. Lignum offenſionis eſt aurũ, 9.to.282.c. qui pecuniã diligit, nõ iuſtificabitur, 9.to.247.d.

xxxii. Principem te conſtituerunt, ne eleue-ris: eſto inter eos quaſi vnus ex ipſis, 4.to.852.d.

xxxv. Qui conſeruat legem, multiplicat obla-tionem, 9.tom.90.a.

EX ESAIA.

i. Audi cælum, & auribus percipe, terra, 4.to. 510.f. & 5.to.179.&. væ genti peccatrici, populo graui iniquitate, ſemini nequam, filiis ſceleratis, de-reliquerunt deum, 4.tom.702.f. cùm leuauceritis manus ad me, non exaudiam vos: manus enim ve-ſtræ ſanguine plenæ ſunt, 5.to.434.f. agnouit bos poſſeſſorem ſuum, & aſinus præſepe domini ſui, 4. to.545.c. & 8.to.10.f. non eſt malagma impone-re, nec oleum, nec alligaturas, 4.to.949.b.950.d.& 7.to. 416.f. à planta pedis vſque ad verticem non eſt in eo ſanitas, 4.to.511.b. attendite verbum do-mini, principes Sodomorum, &c.5.tom.483.a. ſi volueritis, & audieritis me, quę bona ſunt terræ co-medetis, 5.to.528.c. ieiunium, & ſolemnitates ve-ſtras odit anima mea, 4.to.827.c. lauamini, mun-di eſtote, auferte nequitias ab animis veſtris, 9. to. 283.c. niſi dominus ſabaoth reliquiſſet nobis ſe-men, ſicut Sodoma eſſemus, & ſicut Gomorrha ſi-miles fuiſſemus, 4.to.180.f.& 5.to.564.d. lauami-mi, & mundi eſtote, 4.to.524.f.& 5.to.536.c. veni-te, & iudicemur, dicit dominus, 5.to.367.c. neo-menias & ſabbata veſtra & dies feſtos odit anima mea, 5.to.262.c.428.d. laborauiſuſtinens, 4.tom. 377. b. cùm extenderitis manus, non exaudiam vos: manus enim veſtræ ſanguine plenæ ſunt, 4.to. 37.a. audite verbum domini, principes Sodomo-rum: auribus percipite verba domini, populus Go-morrhæ, 4.to.812.f. veritas dormiuit in ea: nunc autem homicidæ, 5.to.558.e. iuſtitia dormiuit in ea, 8.to.134.f. caupones tui miſcent vino aquam, 8.tom.520.f. erunt, ſicut paradiſus, aquam nõ ha-bens, 5.tom.91.a.

ii. De Sion egredietur lex, & verbum domini de Hieruſalem, 5.to.608.d. conuerterunt gladios ſuos in vomeres, & lanceas ſuas in falces, 7. tom. 208.f. & erit in nouiſſimis diebus præparatus mõs domus domini in vertice montium, 7.to.20.e. ve-nite, aſcendamus in montẽ domini, & in domũ dei Iacob, 4.to.1111.a.& 5.tom.352.e. in aratra gladij mutabuntur, & haſtæ cudentur in falces, 5.to.352.f.
quieſcite ab homine, cuius ſpiritus in naribus ei-us: quia excelſus reputatus eſt ipſe, 4.t.584.f. dies domini ſabaoth ſuper omnem contumelioſum, & ſuperbum, 5.tom.585.c. & manu facta omnia ab-ſcondent, 5.tom.436.f.

iii. Auferam ab eis fortitudinem, & baculum panis, 4.to.29.b.853.a. populus meus, qui beatos vos dicunt, ſeducunt vos, 4.to.976.e. auferet do-minus gloriam veſtimenti earum, & murenulas, & corymbos, & circulos, 4.to.819.b. pro ornamẽto capitis tui habebis caluitium propter opera tua, 4.tom.768.e.

iiii. Apprehendent ſeptem mulieres virum vnum, dicẽtes, Panem noſtrum comedemus, & ve-ſtimentis noſtris operiemur, 5.to.568.d. laudabit dominus ſordes filiorum & filiarũ Sion, & ſangui-nem mundabit de medio eorum, ſpiritu iudicij, & ſpiritu combuſtionis, 4.tom.817.b.

v. Deus in ſua vinea ædificauit turrim, 4.tom. 22.d. plantaui vineã ſorek, 4.to.811.a. dominus expectauit, vt faceret vuas, & fecit ſpinas, ſeu labru-ſcam, 5.to.148.e. vineam de Ægypto tranſtuliſti, eieciſti gentes, & plantaſti eam, 6.to.101.b. vinea facta eſt dilecto in cornu, in loco vberi, 5.to.446.e. 460.e. vinea frondoſa Iſrael, fructus abundans in-ea, 5.to.184.f. vinea autem domini ſabaoth, do-mus eſt Iſrael, 4.t.811.b. expectaui, vt faceret vuas, & fecit labruſcas, 4. to.685.a.b. ne pluant nubes ſuper vineã imbrem, 5.to.388.d. & ædificaui tur-rim in medio eius, 355. cantabo dilecto canticum dilecti vineæ meæ, 6.to.365.b.c. dominus addidit mihi auriculã, 7.to.252.f. mandabo nubibus, ne pluant ſuper eam imbrem, 4.to.883.c.& 7.to.199.c.
quid eſt, quod debui vltrà facere vineæ meæ, & non feci eã? 4.to.829.a.& 5.to.119.b. nobiles eius interierũt fame, & multitudo ſiti exaruit, 4.to.715. b.c. væ, qui dicunt dulce amarum, & amarũ dul-ce, 5.to.265.b. ſurrexit de nubibus ſanctis ſuis, 5. to.534.e. expectaui, vt facerent iudicium: fecerũt autem iniquitatem, & non iuſtitiam, ſed clamorẽ, 6.to.138.f. væ, qui portabũt peccata ſua, quaſi fu-nem longum, & quaſi lorum iugi vitulæ iniquita-tes, 5.tom.369.b.

vi. Vidi dominum ſedentem ſuper thronum excelſum, & eleuatũ, 4.t.737.a. duo ſeraphim ve-lantia caput & pedes domini, 5.to.443.a.b. quem mittã ad populum iſtũ, & quis ibit nobis? 7.t.282.f.
væ mihi miſero, quia cõpunctus ſum: & labia im-munda habeo, 7.to.433.b. in vtero accipiet, 7.to. 3.b. increaſſatum eſt cor populi huius, 5.to.516.f.
auditu audietis, & nõ intelligetis: & videntes vi-debitis, & non videbitis, 6.to.53.a. quẽ mittam, & quis ibit ad populũ iſtum, 6.to.271.a.b.

vii. Ecce, virgo in vtero concipiet, & pariet, 6.to.385.a. propterea dabit vobis ſignum, 4.tom. 495.c. niſi crediderit is, non intelligetis, 9.to.75.b.
lacum aperuit, & effodit eum, & incidit in foueã, quam fecit, 4.to.200.d.e.

viii. Landibus eius plena eſt terra, 4.to.347. b.c. in omni terra admirabile nomẽ eius, ibi. ec-ce ego & pueri ſiue paruuli, quod mihi dedit deus, 5.tom.602.f.& 6.to.42.e.401.a.

ix. Populus, qui ambulabat in tenebris, & in vmbra mortis, vidit lucẽ magnã, 4.to.654.d. puer datus eſt nobis, filius natus eſt nobis, 7.t.53.c.54.d.
mortẽ miſit dominus in Iacob, & venit in Iſrael, 5.to.171. ardebit ſicut ignis iniquitas, & ſicut gra-mẽ ſiccum vorabitur incendio, 4.to.355.a. καυθήσε-ται ὡς πῦρ ἡ ἀνομία, ἡ δὲ ὡς ἄγρωσις ξηρὰ βρωθήσεται ὑπὸ πυρὸς ſuccenſa eſt quaſi ignis impietas, veprem, & ſpinam vorabit. Vulgata editio.

x. Væ qui ſcribunt iniquitatẽ: ſcribentes enim ſcribunt malitiã, rapiẽtes iudicium pauperũ popu-li mei, 4.t.419.c. ἰδοὶ τοῖς γράφουσιν πονηρίαν, γράφοντες γὰρ πονηρίαν γράφουσιν, ἐκκλίνοντες κρίνουσιν πλουσίων, ἁρπάζοντες κρίμα πενήτων τοῦ λαοῦ μου.

Væ qui ſcribunt iniquitatẽ: ſcribentes enim ſcribunt malitiam: declinantes iudicant pauperes: rapientes iudicium pauperum populi mei. Sic integrum eſt teſtimonium apud Lxx. inducet ſupra ſenſum magnum, principem Aſſyriorũ, 5.to.160.c. ἐπάξει ἐπὶ νοῦν τὸν μέγαν, ἐπὶ τὸν ἄρχοντα τῶν ἀσσυρίων. fortitudine faciam, & ſapientia intellectus auferam terminos gentium, & vires earum depaſcar: & commouebo ciuitates, quæ habitantur, & orbem terrarum vniuerſarum apprehendam manu quaſi nidum, & ſicut contracta oua, 5. tom.485.f. 486.d.

ἐν τῇ ἰσχύι ποιήσω, ἢ ἐν τῇ σοφίᾳ τῆς συνέσεως ἀφελῶ ὅρια ἐθνῶν, καὶ τὴν ἰσχὺν αὐτῶν ἀφορμεύσω, καὶ σείσω πόλεις κατοικουμένας, καὶ τὴν οἰκουμένην ὅλην κατα λήψομαι τῇ χειρὶ ὡς νοσσιάν, καὶ ὡσεὶ καταλελειμμένα ὠά. ſuper ſydera caeli ponam thronum meum, & ero ſimilis altiſſimo, 5.to. 582.d. & ſuper omnem cedrum Libani excelſam, & ſuper omnem arborẽ quercus Baſan, 5.to.585.c.

ſanctificabit eum in igne ardẽte, &c.4.to.784.f. & comedet ignis ſicut fœnum, materiam: & ſanctificabo eos in igne ardente, 4.to. 734.e. infatuatus eſt omnis homo à ſcientia, 9.to.100.a. ſaluum fac, domine, populum tuum, 4.tom.653.b. ſi fuerit numerus filiorum Iſrael tanquam arena maris, reliquiæ ſaluæ fient. Verbũ enim conſummans, & breuiãs in æquitate: quia verbum breuiatum faciet dominus ſuper terram, 5.tom.89.a.

xi. Exiet virga de radice Ieſſe, & flos de radice eius aſcendet: & requieſcet ſuper eum ſpiritus domini, ſpiritus ſapientiæ, & intellectus, 4.to.36.e. erit radix Ieſſe, qui exurget, vt princeps ſit gentium: in ipſum gentes ſperabunt, 4.to.347.b. & erit requies eius honor, 5.to.569.b. flos aſcendens, & vẽtus aſcendens, 5.to.172.d.e. habitabit lupus cum agno, & pardus cum hœdo accubabit, 5.to.97. a.b. ſuper ipſum gẽtes ſperabunt, 5.to.573.b. repleta ſunt omnia ſcientia domini, 5.to.608.d.

xii. Haurite aquas de fõtib⁹ ſaluatoris, 4.t.344.c

xiii. Super montem tenebroſum leuate ſignũ, 7. to.256.f. dies domini inſanabilis veniet furoris & iræ, ponere totum orbem in ſolitudinem, & peccatores auferre de eo, 5.to. 603.c. ſtellæ cæli, & Orion, & omnis ornatus cæli lucem non dabũt: & tenebrabuntur orto ſole. & luna non dabit lucẽ, 4.to.568.f. εἰ γὰρ ἀστέρες τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ὁ ὡρίων, ἢ πᾶς ὁ κόσμος τοῦ οὐρανοῦ, τὸ φῶς ἐ σβέσουσι, ἢ σκοτισθήσεται τὸ ἡλιοῦ ἀνατελόντος, ἢ ἡ σελήνη οὐ δώσει τὸ φῶς αὐτῆς. Piloſi, שעירים, ſeu τριχιῶντες, 5.to.601.c. ſecundum verſionem ſuam (ni aliũde acceperit) huius loci teſtimonium profert: Lxx. enim pro piloſis habent dæmonia. ἢ δαιμόνια ἐκεῖ ὀρχήσονται. Et dæmonia ſaltabũt, ibid. qui congregati ſunt in medio tui, gladio cadẽt, ibid. ecce, ego ſuſcitabo ſuper eos Medos. Et ſtetit Babylon illa gloriosa in regnis, &c.4.t.880.f.

xiiii. In cælum aſcendã, ſuper ſidera cæli ponam thronũ meum, & ero ſimilis altiſſimo, 7.tom. 432.d. ceſſauit exactor, 5.to.572.d. cecidit de cælo, qui manè oriebatur, 5.to.401.b. ecce, fumus ab aquilone venit, 5.to.532.f. ecce, iſti de longè veniunt, ab aquilone & mari, 5.to.532.f.

xviii. Vęalis nauium, quæ ſunt trans Æthiopiam, 22. tunc erumpet matutinũ lumen tuum, & veſtimenta tua citò orientur, 8.to.125.b. fluminibus ſcindetur terra, 8.tom.81.b.

xix. Nubes & caligo in circuitu eiꝰ, 7.to.289.b. vbi ſunt nunc ſapientes tui? 4.to.240.d.

xx. De nocte conſurgit ſpiritus meus ad te, deus, 4.tom. 744.d.

xxii. Quid factum eſt tibi nunc, quia aſcendiſtis omnes in tecta vana, 5.tom.133.b. manducemus, & bibamus: cras enim moriemur, 5. to.24.f.

xxiii. Dominus eis miſcuit ſpiritum erroris, vt non in viſionis monte, ſed in Sion valle conſiſterent, 4.to.185.a. nõ eſt ſpecies illi, neque decor, &c. 5.to.269.c. Tyrus poſt Lxx. annos reſtituenda, 4.tom.912.d.

xxiiii. Ab alis, ſiue a finibus terræ portenta audiuimus, 4.to.762.c. ἀπὸ τῶν πλερύγων τῆς γῆς πέρατα ἠκούσαμεν. à finibus terræ laudes audiuimus. Vulg.editio. myſterium meũ mihi, & meis, 4.tom. 1042.d. in Hebræo legitur. רזי לי רזי לי: & vulgata editio habet. Secretum meũ mihi. Secretum meũ mihi: Deeſt autẽ, & meis. Græcus codex mutilus eſt: Quippe cum hic verſus in eo integer deſit. Erubeſcet luna, & ſol confundetur, 4.to.247.b. & claudentur impij in carcere, & poſt dies multos viſitabuntur, 8.tom.176.c.

xxv. Deuorauit mors inualeſcens, 5.tom.171.b. κατάπιεται ὁ θάνατος ἰσχύσας. præcipitabit mortẽ in ſempiternũ. Vulg.edit. Ex hoc loco Paulus Apoſtolus Hebraicã veritatem ſecutus teſtimoniũ illud accepit, dũ in prima ad Corinthios epiſt. cap.15. ſcribit. Abſorpta eſt mors ĩ victoria: ſic enim Hebraicè penes Eſaiã legitur. בלע המות לנצח. Hoc eſt. Abſorbuit mortẽ in victoria. Vocẽ enim לנצח pro victoria expoſuit: ſicut Hieronymus vertit, in ſempiternum. Vtroque enim accipitur modo. In æternũ ponitur Iob 4.14. & 36. itẽ Pſalmo 48. Ad victoriã, Iob 23. Hinc in Pſalmorũ titulis, למנצח. Victori exponitur: ſequens autem verſus apud Apoſtolũ: Vbi eſt mors victoria tua? vbi eſt mors ſtimulus tuus? ex Oſee propheta acceptus eſt. Ipſius autem Apoſtoli verba ſunt hęc. Cùm autẽ mortale hoc induerit immortalitatem, tunc fiet ſermo, qui ſcriptus eſt. Abſorpta eſt mors in victoria: Vbi eſt mors victoria tua? Vbi eſt mors ſtimulus tuus? Itaque ex duobus longè diſſunctis, teſtimoniũ, vnum connexuit apoſtolus: Quod & Marcus initio euangelij ſui, facit, Quẽ morem ſæpè obſeruãs, ipſe Hieronymus retinet. Hæc tamẽ Pauli obſeruatio illum præteriit. Putauit enim ex Oſee vtrumque teſtimoniũ acceptũ: ita enim in commentariis eius loci ſcribit. Pro eo quod nos interpretati ſumus. Ero mors tua ô mors: ero morſus tuus inferne, Lxx. tranſtulerunt. Vbi eſt cauſa tua mors: vbi eſt ſtimulus tuus inferne. Pro quo apoſtolus poſuit. Abſorpta eſt mors in cõtentione. Vbi eſt mors contentio tua? Vbi eſt mors aculeus tuus? Conculcabitur Moab ſub eo, ſicut cõculcatur area in plauſtris, 5.tom.224.f.

xxvi. Ecce ciuitas firma, & ſalutare noſtrũ ponet murũ, & antemurale, 5.to,574.c. à timore tuo, domine, concepimus, & parturiuimus, & peperimus, ſpiritum ſalutis fecimus ſuper terram, 4.tom. 648.f:649.a. lux præcepta tua ſuper terrã, 4.tom. 354.f. φῶς τὰ προστάγματά σου ἐπὶ τῆς γῆς. cùm feceris iudicia tua in terra. Vulgata edit. A timore tuo domine in vtero ſuſcepimus, & parturiuimus, & peperimus ſpiritũ ſalutis tuæ, quem fecimus ſuper terrã, 5.to. διὰ τὸν φόβον σου κύριε ἐν γαστρὶ ἐλάβομεν, καὶ ὠδινήσαμεν, καὶ ἐτέκομεν πνεῦμα σωτηρίας σου ὃ ἐποίησας ἐπὶ τῆς γῆς. in tribulatione domini recordatus ſum, 5. to.118.d. Κύριε ἐν θλίψει ἐμνησθήμεν σου. Id eſt. Domine in tribulatione recordati ſumus tui. domine in anguſtia requiſierunt te. Vulg. editio. omnia opera noſtra operatus es nobis, 8.to.234.d. pone murum & circa murũ, 8.to. 385.b. ſuſcitabuntur mortui, & reſurgent, qui ſunt in ſepũlchris, 6.tom. 106.f. ros enim, qui à te eſt, ſanitas eorum eſt, 5. to.174.f. & hæc turris filiæ Sion, 5.to.355.c. qui non didicerit iuſtitiam dei, veritatem non faciet, 9. tom.88.c.

xxvii. Ego ciuitas firma, ciuitas quæ oppugnatur, 4.to.998.f. inducet gladiũ magnũ, & ſanctũ, &c.5.to.485.b. draconẽ fugiẽtem, colubrum tortuoſum, 4.tom.184.d.

xxviii. Ecce, ponam in Sion lapidem angularẽ, electum, pretioſum, & qui credit in eo, nõ confundetur, 4.to.929.c. lectus anguſtus nequaquã duos capiat, & pallium breue vtrunque operire nõ poſſit, 4.tom.776.d.

xxix. Populus iſte labiis me honorat: cor autem eorũ longè eſt à me, 4.to.714.f. perdã ſapiẽtiam ſapientum, & prudentiã prudentum reprobabo, 4.to.156.c. cognoſcent errantes ſpiritu intelligentiam, 4.tom.474.f.

xxx. Velociores fuerunt perſecutores aquilis cæli, 8.to.267.a. ſtatim vt conuerſus ingemueris, ſaluus eris, 5.tom.386.d.

xxxii. Beatus, qui ſeminat ſuper aquam, vbi bos & aſinus, 4.to.710.d.& 5.to.68.c.

xxxiii. In theſauris ſalus noſtra venit, 8.tom. 599.c. auribus ſuis grauiter audierunt, 5.to.383.c.

xxxiiii. Inebriatus eſt gladius meus in cælo, 4.to.939.b. Sirenæ, & Onocentauri, 6.to.293.b. benedicent me beſtiæ agri, 8.tom.136.c.

xxxv. Confortamini manus dimiſſæ, & genua diſſoluta, 6.tom.390.c. fugiet dolor, & mœror, & gemitus, 4.tom.248.d.

xxxvi. Piſcina aquæ ductus, & piſcina fullonis, 5.to.399.a. ecce, confidis in virga arundinea, 4.tom.977.c.

xxxix. Ecce, dies veniunt, & auferentur omnia, quæ in domo tua ſunt, &c.689.b.

xl. Omnis enim caro fœnum, 4.to.361.c. in monte excelſum aſcende tu, qui euangelizas Sion, 4.to.522.f.523.a.& 870.f. omnis caro videbit ſalutare dei, 4.tom.827.c.& 5.to.198.f. omnis caro fœnum, & omnis claritas eius vt flos fœni, 5. tom. 476.d. reputatæ ſunt tanquam gutta ex ſitula, 8. tom.347.b.

xli. Iacob puer meus, ſuſcipiã eum, 5.to.349.a. ne timeas, vermis Iacob, 7.to.70.d. ponam in terra inaquoſa cedrum & buxũ, & cypreſſum, & pinum, 4.to.21.c. qui tenet cælum pallium, & terram pugillo, 4.to.1023.b. ecce, confundentur, & erubeſcent omnes aduerſarij tui: erunt enim, quaſi nõ ſint, 4.to.925.a. ſancti, qui erãt in domino, mutabunt fortitudinem, aſſument pennas, vt aquilæ volabunt, & non deficient, 703.c.

xlii. Dominus virtutum egredietur, & conteret bellum, &c.5.to.604.f. ponam ſpiritum meũ ſuper eum, 5.to. 46.f. arundinem caſſatam non confringet, 6.to.139.c. ecce ſeruus meus, ſuſcipiã eum: electus meus, complacuit ſibi in illo anima mea, 4.to.703.c.

xliii. Si tranſieris per ignem, flãma non cõburet te, quia tecum ſum, 5.to.603.b. eſtote mihi teſtes, & ego teſtis, 5.to.492.d. ſeruire me feciſti in peccatis tuis, 4.to.680.e. ecce, ego facio noua, quæ nunc orientur, 6.to.381. ego ſum qui deleo iniquitates tuas, & non memorabor: tu autem memorare, 8.tom.506.e.

xliv. Fores æneas conteram, & vectes ferreas confringam, 5.to. 315.b. dabo tibi theſauros obſcuros, occultos & inuiſibiles, 8.to.311.b. ego dominus, qui facio pacẽ, & creo mala, 5.to.308.c. & nubes ſpargant iuſtitiam, 5.to.534.e. faciens pacẽ, & creans malũ, 4.to.594.d.706.e.f. ſuſcitaui regẽ cum iuſtitia, 5.to.101.c. poſt te ſequentur vinctis ferro manibus, 6.to.394.e.f. tu die prius iniquitates tuas, 7.tom.357.a. dereliquerunt me fontem aquæ viuæ, & foderunt ſibi lacus contritos, qui nõ poſſunt aquas continere, 4.to.390.e.

xlvii. Habes carbones ignis, ſedebis ſuper eos: hi erunt tibi in adiutorium, 4.tom.891.c. ego dedi eos in manu tua, tu autẽ nõ feciſti eis miſericordiã, 5.to.527.b. heu me, quia factus ſum, ſicut qui colligit ſtipulam in meſſe, 9.tom.239.d.

xlviii. Neruus ferreus collum tuũ, & frons tua ænea, 4.tom.739.b.

xlix. Poſuit me, ſicut ſagittam electam, & in pharetra ſua abſcondit me, 5.to.225.c.453.b.575.a. magnum eſt tibi vocari puerum meũ, 7.to.202.e tempore acceptabili exaudiui te, & in die ſalutis auxiliatus ſum tibi, 5.to.361.c.428.e. ecce, ſuper manus meas depinxi muros tuos, 4.t.22.e. te adorabunt, & puluerem pedum tuorũ lingẽt, 7.t.208.f.

l. Ecce, peccatis veſtris venditi eſtis, 6.to.302.c. nũquid abbreuiata, & cõtracta eſt manus domini, 4.to.740.f. addidit mihi auriculam ad audiẽdum, 5.to.443.a. induã cælum ſacco, 5.tom.320.f. ambulate in lumine ignis veſtri, & in flammis, quas ſuccendiſtis vobis, 5.to.247.a.& 6.to.175.a.b. ecce omnes vos, quaſi veſtimentũ, veteraſcemini: & tinea deuorabit vos, 4.to.151.c. dedi maxillas meas alapis, & faciem meam non auerti à confuſione ſputorum, 6.tom.135.c.

li. Hic erit expectatio gentium, 4.to.370.f. cyphum furoris, calicem ruinæ ebibiſti, & euacuaſti, propterea conſurge, 4.to.626.f. calix ruinę, & furoris, 4.to.890.f. leuate oculos veſtros, & videte, quis oſtendit hæc omnia, 5.to.529.c. & brachia mea populos iudicabunt, 9.tom.152.a.

lii. Excute puluerem, & exurge Hieruſalem, 5.to.396.f. exurge, exurge Hieruſalẽ, induere fortitudinem brachij tui, 7.to.257.c. reuelauit dominus deus brachium ſanctum ſuum omnibus gentibus, 4.tom.74.f.

liii. Tanquã agnus ad victimã ductus, oſ nõ aperiens, 7.to.124.e. domine, quis credidit auditui tuo: & brachiũ tuum domine cui reuelatũ eſt, 4.to.74.f.636.f. ipſe iniquitates noſtras portabit, 4.to.456.f. aſperſus eſt ſanguis eorũ ſuper veſtimenta mea, 7.to.266.e. & vidimus eum, & non habebat ſpeciẽ neque decorẽ, 8.to.350.c. quaſi ouis ad victimã ductus eſt, 6.to.376.f. generationẽ eius quis enarrabit? 4.tom.587.a.& 5.to.53.c. ipſe infirmitates noſtras accepit, & ægritudines noſtras portauit, 5.tom.536.d.& 7.tom. 70.e. auferamus eum de terra viuentium, 4. tomo. 595.c. propter peccata populi mei percuſſi eum, 7. tom. 203.a.

liiii. Lætare ſterilis, quæ non paris: erumpe, & clama, quæ non parturis: quoniam multi filij deſertæ

deſertæ, magis quàm, quæ habet virum, 5.to. 361.b. & 6. tom. 164.e. plures filij deſertæ magis quàm eius, quæ habet virum, 5.to.187.c. ecce ego præparabo tibi carbunculum lapidem tuum, 5.to.516.e. ecce ego ſternam per ordinem lapides tuos, & fundabo te in ſapphyris, 8.tom.79.b. lapides ſancti voluuntur ſuper terram, 4.tom.930.d.

lv. Qui ſititis, ite ad aquam, 8.to.81.b.

lvii. Vias eius vidi, & ſanaui eum, & conſolatus ſum eum, &c.6.tom.380.e.

lviii. Clama, quid clamabo? 4.to.54.e. clangite in neomenia tuba, &c.4.to.766.f. tu domine, creas omnem flatum, 7.to.56.e. frange eſurienti panem tuum, 7.to.47.b. ſanctificate ieiunium, 5. to.185.b. non tale ieiunium elegi, dicit dominus, 5.to.555.b. & tenebræ tuæ ſicut meridies erunt, 9. tom.502.b.

lix. Veniet ex Sion, qui liberet, 4.to.37.b. & vidit deus, & apparuit malũ in oculis eius, 9.t.155.d.

lx. Cameli Madiam & Epha venerunt Hieroſolymam cum donis atque muneribus, 6.to.89.a.b. non erit tibi ſol in lucem diei, neque ortus lunæ illuminabit te per noctem, 5.to.607.b. illuminare, illuminare Hieruſalẽ: venit enim lux tua ſuper te, ibi. erit tibi dominꝰ lux ſempiterna, 4.to.488.f. qui ablactati eſtis à lacte, qui abſtracti ab vbere, tribulationẽ ſuper tribulationem expectate, 4.to. 934.e. qui modicus eſt, erit in millibus; & qui paruus eſt, erit in gentem magnam.

lxi. Dominus vnxit me, 6.to.10.f. ſpiritus domini ſuper me, 5.to.563.b. ſicut ſponſa, induit me veſtimento, 8.to.133.b. induit enim me veſtimento ſalutis, 4.to.151.c. ego dominus diligo iudicium, & odio habeo rapinam in holocauſtum, 8. tom.90.f.

lxii. Et vocabitur nomẽ nouum, 7.to. 91.b. ingredientur ad extrema terræ, 4.tom.953.a.

lxiii. Quàm rubicunda ſunt veſtimenta tua? 5.to.199.b. quis eſt iſte, qui aſcendit de Edom fuluida veſte de Boſor, ſic formoſus in ſtola candida? 5.to.290.f. torcular calcaui ſolus, & de gentibus non eſt vir mecum, 4.to.88.e.& 5.to.139.c. quare rubra ſunt veſtimenta tua? 5.to. 526.d. quare nos errare feciſti à via tua? 4.to.185.a. ecce qui ſeruiũt mihi, epulabuntur: vos verò eſurietis, 9.tom.95.b.

lxiiii. Ecce, reſpice, populꝰ tuus, omnes nos, & ciuitas tui ſancti facta eſt deſerta, 4.tom. 691.c. abluet dominus ſordes filiorum ac filiarum Siõ, 9.tom.338.c.

lxv. Tota die expandi manus meas ad populũ non credentem, 4.to.740.f.7.to.134.a.b. & præcepit, vt ſcribat viſionem, vt digerat eam ſuper tabulas, 5.to.427.c. ſecundum dies ligni, erunt dies populi mei, 8.to.69.c. ecce, qui ſeruiunt mihi, bona manducabunt, vos autem eſurietis, 5.to.67.a.

lxvi. Cõmota eſt, & contremuit terra, 7.tom. 222.e. cælum mihi thronus eſt: terra autẽ ſcabellũ pedum meorũ, 4.to.1023.b.& 7.to.33.c. quia nata eſt gens ſemel, 4.tom.653.c. omnia hæc manus mea fecit, & per manum domini facta ſunt omnia, 9.to.152.c. egredientur & videbunt cadauera virorum, qui præuaricati ſunt in me, 8.to.215.a.

EX HIEREMIA.

i. Ecce, ego neſcio loqui, quia iuuenis ſum, 4. to.29.c. ecce, dedi ſermones meos in os tuum, 5. to.473.b. vade, & deſtrue, & diſſipa, & euelle, & ædifica, 7.to.176.d. olla à facie aquilonis accenditur, 4.to.729.c. ab aquilone exardeſcent mala ſuper omnes habitatores terræ, 5.to.195.a.b. ecce ego conuocabo omnes cognationes regnorũ aquilonis, ait dominus, 4.to.128.f. quid tu vides Hieremia? qui reſpondens, ait: ollam ſuccenſam, & faciem eius à facie aquilonis, 4.to.895.b.c.

ii. Quomodo obſcurauit dominus in ira ſua filiam Sion, proiecit de cælo in terram gloriam Iſrael? 932.c. foderunt ſibi lacus, 4.tom.964.e. ſacerdotes non dixerunt, vbi eſt dominus, tenẽtes legem meam, neſciũt me, 5.to.588.f. me dereliquerunt fontẽ aquæ viuæ, & foderũt ſibi ciſternas, quæ aquas non valent continere, 5.to.83.c. obſtupuit cælum ſuper hoc, & exhorruit terra vehementer, 5. 121.c. nubes ſpargunt iuſtitiam, 4.to.390.e. quid tibi es & vię Aſſyriorum, vt bibas aquas fluminum? 4.to.350.f. erudiet te abſceſſio tua, & malitia tua corripiet te, 4.tom.349.c. ego te plantaui vineam meã: quomodo facta es in amaritudinẽ vitis alienа? 6.to.140.f. fluuius dei repletus eſt aquis, 4.to. 301.c. me dereliquerunt fontem aquæ viuæ, 4.to. 247.a. ſi obliuiſci poteſt ſponſa ornatus ſui, aut virgo faſcię pectoralis ſuæ, & ego obliuiſcar tui, 4. to.35.b. ſine cauſa percuſſi filios veſtros, diſciplinam non recepiſtis, 5.to.477.a.490.d. ſicut deſpicit mulier vitũ ſuũ, ita deſpexit me domus Iſrael, 5.tom.527.a.

iii. Non vt dominũ me vocaſtis, & patrem, & principem virginitatis tuæ, 5.to.183.a. quomodo facta eſt meretrix ciuitas fidelis Sion plena iudicij, 4.to.381.a. facies meretricis facta eſt tibi, neſcis erubeſcere, 4.to.768.d.e.& 5.to.91.b. mœchabũtur in ligno & lapide, 5.to. 105.c. dabo vobis paſtores ſecundum cor meum, & paſcẽt vos cum diſciplina, 8.to.486.d. participes enim Chriſti facti ſumus, 6.to.416.e. reuertimini ad me, & ego reuertar ad vos, 5.tom.126.d. reuertimini ad me, filij reuertentes, & ſanabo contritiones veſtras, 5.tom. 399.b. venit manè & nox, 4.to.181.c.

iiii. Ventrẽ meum doleo, 4.to.687.a. circũcidimini deo veſtro, & nolite circumcidere carnem præputij veſtri, 6.to.379.a. omnes gentes circunciſæ carne ſunt: filij autẽ Iſrael incircũciſi ſunt cordibus ſuis, 4.to.365.c. aſcẽdit leo de Iordane, 5.to. 586.c. vę nobis, quia miſeri facti ſumus, 5.t.474.f. vſquequo ſecabis mucro? 5.to.544.f. reſpexi in terram, & ecce non erãt luminaria: vidi montes, & ecce erant trementes, 9.to.560.d. ventrem meum ego doleo & ſenſus cordis mei cõturbant me, 4.to. 741.c. duces populi mei me neſcierunt: filij ſtulti ſunt: & non intelligentes: ſapientes ſunt, vt faciant mala: bene autem facere neſcierunt, 5.to.377.b.

v. Percuſſit eos leo de ſylua, & lupus vſque ad domos diſperdidit eos, & pardus vigilauit ſuper ciuitates eorum, 5.to.401.c. equi inſanientes in fœminas facti ſunt, 4.to.349.c. poſui arenas terminum mari, præceptum ſempiternũ, quod non præteribit, 4.tom.362.d.

vi. Ecce incircunciſæ aures veſtræ, 6.to.328.d. ſicut refrigerat lacus aquã, ſic refrigerat malitia habentes ſe, 4.tom.149.a. ſtate in viis, & videte: & interrogate ſemitas domini ſempiternas, 4.to.32.c. quærite, quæ ſit via bona, & ambulate in ea, 4.to. 402. d. incircumciſæ aures eorum, qui hoc non poſſunt audire, 9.to.281.a. manè mittebã prophetas, 4.to.43.c. ſparge terram ſuper caput tuum, & cinerem ſubſterne tibi, & fac planctum, 4.to.923.c. argentum veſtrum reprobum, 4.tom.390.f.

vii. nunquid reſina nõ eſt in Galaad, aut medicus non eſt ibi? 4.to.919.c. nunquid qui cadet, nõ reſurget, dicit dominus, 4.to.360.d.& 5.t.380.f. nè orauerís pro populo iſto, 6.to.122.e. cõuertere ad me: nunquid reſina non eſt in Galaad, aut medicus non eſt ibi? 9.to.240.b. miluus in cælo cognouit tempus ſuum: turtur, & hirundo, & ciconia cuſtodierunt tempora ſua, 4.to.283.c.

ix. Quis dabit capiti meo aquã, & oculis meis fontẽ lacrymarum? 8.to.472.e. omnis frater ſupplantatione ſupplantat: & omnis amicus fraudulẽter incedit: veritatem non loquitur: didicit lingua eorum loqui mendacium, 5.to.376.e. integrũ autem teſtimoniũ Græcè ſic legitur. πᾶς ἀδελφὸς πέρνη πέρνημι, καὶ πᾶς φίλος σκωλίοις πορεύσεται, ἔκραξε σε κατὰ τῦ οἴκου αὐτοῦ κατοικίζεται, ἀλήθειαν οὐ μὴ λαλήσωσι, μέμαθηκαν ἡ γλῶσσα αὐτῶν λαλεῖν ψεῦδη. mors intrabit per feneſtras noſtras, 5.to.191.b.& 7.to.400.e. omnes gentes incircunciſæ carne: domus verò Iſrael incircunciſi ſunt corde, 6.to.379.a.

x. Corripe nos, domine, veruntamẽ in iudicio, & non in furore, 4.to.48.d.

xi. Quid dilecta mea in domo mea fecit? abominationem, 5.to.605.b. ſi mutabit Aethiops pellem ſuam, & pardus varietatem ſuam, 4.to. 918.f.& 5.to. 484.f. ego ſicut agnus innocens, & ductus ad victimam, neſciebam, 4.to.375.b. oliuam fructiferam vocauit te dominus deus tuus, 4.to.165.c. & 7.tom.159.c.

xii. Sanctifica eos in die interfectionis eorũ, 5.to.468.c. & volucres in aëre deficient, & piſces in aquis, 4.to.117.c. facta eſt hæreditas mea mihi, quaſi ſpelunca, 4.to.471.a.& 6.tom.138.f. reliqui domũ meam, dimiſi hæreditatem meam, 4. to.8.f. & 6.to.114.f. tunc reſurgẽt qui ſunt in terræ puluere: hi quidẽ in vitam æternam, hi autẽ in opprobrium & confuſionem æternã, 9.to.188.d. iuſtus es domine, confiteor: veruntamẽ iudicia loquar ad te. Quid eſt quod via impiorum proſperatur? abũdauerunt omnes, qui preuaricantur, & delinquunt? plantaſti eos, & radicati ſunt: genuerunt filios, & fecerunt fructum. Prope es tu ori eorum, & longè à renibus eorum, 5.to.424.e. ſanctifica eos in die interfectionis eorum, 5.to.468.e. ἅγνισον αὐτοὺς εἰς ἡμέραν σφαγῆς αὐτῶν. reliqui domum meam, dimiſi hæreditatem meam: facta eſt mihi hæreditas mea, quaſi ſpelunca hyenæ, 4.to.8.f. facta eſt mihi hæreditas mea, ſicut leo in ſylua: dederunt ſuper me vocem ſuam, 6.to.126.c. integrum teſtimonium Græcè ſic legitur. ἐγκατέλειπα τὸν οἶκον μου, ἀφῆκα τὴν κληρονομίαν μου, ἔδωκα τὴν ἀγαπιμένην ψυχήν μου εἰς χεῖρας ἐχθρῶν αὐτῆς, ἐγενήθη ἡ κληρονομιά μου ἐμοὶ ὡς λεὼν ἐν δρυμῷ, ἔδωκαν ἐπ' ἐμὲ τὴν φωνὴν αὐτῆς, διὰ τοῦτο ἐμίσησα αὐτήν, μὴ σωθήσεται θαῖνος ἡ κυρευομιὰ μου ἐμοί. Reliqui domum meam, dimiſi hæreditatem meam: dedi dilectam animam meam in manus inimicorum eius. Facta eſt hæreditas mea, ſicut leo in ſylua: dedit ſuper me vocem ſuã. Propterea odiui eam. Nunquid ſpelunca hyenæ hæreditas mea mihi. cleri eorum non proderunt eis, 5.tom.112.f.

xiii. Accipe tibi lumbare, & vade ad Euphratem, &c. 7.to.385.b. cingulum domini, quo cinctus erat Hieremias, 4.to. 90.e. ſicut tu, poſuiſti lumbare iſtud ad lumbos tuos: ita & ego applicaui populum meum ad me, 7.to.294.e. date gloriam deo veſtro antè quàm offendant pedes veſtri ad montes tenebroſos, 4.to.97.c.& 7.tom.257.a. ſi mutauit Aethiops pellem ſuam, 4.to.493.a. tempus quærendi illos & ſeruandi: & tempus perdendi illos, 5.to.21.c. Aethios pellem ſuam mutare non poteſt, 5.to.283.b. non ſedi in conſilio ludẽtium, 7.to.17.c. non parcam tibi, & non miſerebor, 4. tom.933.a.

xiiii. Ne tradas ſceptrum tuum his, qui non ſunt, 5.to.178.f. tribulationem, & miſeriam inuocaui, 7.tom.346.d.

xv. Occubuit ſol cùm adhuc media eſſet dies, 6.to.142.d. vacua facta eſt, quæ pariebat ſeptem, defecit & anima eius, 4.to.380.f. ſolus ſedebam, amaritudine enim repletus eram, 7.to.403.a. non profui, neque profuit mihi quiſquam, 6.to.320.d.

xvi. Ad te venient gentes ab extremis terræ, 4.to.370.f. fortitudo mea, & auxilium meum, & refugiũ meum in die malorum meorũ, 4.to.455.c. ecce, ego mittam piſcatores, & venatores, qui venentur vos de omni colle, & monte, 4.to.933.a. & 6.to.58.f. integrum teſtimonium Græcè, ſic legitur. Ecce ego mitto piſcatores multos, dicit dominus, & piſcabuntur vos. Et poſt hæc mitto venatores multos, & venabuntur vos de omni colle, & monte.

xvii. Peccatum Iudæ in vngue adamantino, 8.to.601.a. maledictus qui ſpem ſuam ponit in homine, & ponit carnem brachium ſuũ, 8.to.251.c. væ perdici, quæ congregauit, quæ non peperit, 5. to.430.f. diem hominis nõ concupiui, 8.to.469.c. recedentes à te ſuper terram ſcribentur, 4. tom. 772.e. non laboraui ſequens te, 4.to.799.c. perdix congregauit quæ non peperit, faciens diuitias ſuas non cum iudicio, 9.tom.496.b.

xviii. Sicut lutum in manu figuli, ita vos in manu mea domus Iſrael, 9.to.152.c. deſcendi in domum figuli, & ecce ipſe faciebat opus in rota: & diſſipatum eſt vas, quod faciebat in manibus ſuis. Rurſùmve fecit ex eodem luto aliud vas, ſicut placuit in conſpectu eius. Et factus eſt ſermo domini ad me, dicens. Si non poſſum ſicut iſte figulus facere vos domus Iſrael, dicit dominus, 4.to.326.d. loquar ſuper gentem, & ſuper regnum, & auferam, & diſperdam eos: & ſi pœnitentiam egerint, & ego pœnitentiam agam de omnibus malis, quæ locutus ſum, vt facerem eis, 5.to.450.d.e. congruit cũ Græco ad verbum.

xx. maledicta dies in qua natus ſum, 8.to.13.b. decepiſti me, domine, & ego deceptus ſum, 4.to. 54.c. terra, terra, audi ſermonem domini, 4.tom. 213.b.

xxiii. Ego deus appropinquans, & non de longè, 4.to. 995.a.& 6.to.379.c. deus enim ſanctis ſuis appropinquans eſt, & non de longè, 4.to. 184.f. quid paleis ad triticum? dicit dominus, 4. tom.246.d.

xxiiii. Da cor tuum in humeros tuos, 4.to. 490.f.

xxv. Accipe calicem, & potionabis omnes gentes, ad quas ego mittam te, 4.tom.54.c. vocaui Nabuchodonoſor ſeruum meum, 5.to.468.c.

ſume calicem vini meri de manu mea, & propinabis cunctis gentibus, ad quas ego mittam te, 4. to.361.f. bibite,& inebriamini,& euomite, & cadite à facie gladij, quem ego mittam in medio veſtri, 4.tom.362.f. vt bibant,& inebrientur, & cadant,& vomant,& inſaniant,5.tom.504.d. & adducam ſeruum meũ Nabuchodonoſor,4.to.942.d. à facie gladij columbæ,5.to.468.e.& 487.

xxvi. Si fortè audiant,& agant pœnitentiam, 4.tom.739.c.

xxvii. Ego feci terram,& hominem in ea, 9. tom.444.b.

xxviii. Viri pacifici poſuerunt inſidias tibi, 5.tom.430.f.

xxxi. Omnis homo, qui comederit vuam acerbam,obſtupeſcent dentes eius,4.to.701.c. Rachel plorauit filios ſuos,quia non ſunt, 5.to. 360.f. da cor tuum in humerum tuum, 5.to.121.c. faciet dominus nouum ſuper terrã, & mulier circundabit virum,9.to.110.a. ideo quaſi à ſomno excitatus ſum,& vidi,& ſomnus dulcis eſt mihi,9.tom. 157.a. ſeminabo eos ſemine hominum & iumentorum, 5.to.187.c. ponam teſtamentum nouum, non iuxta teſtamentum,quod olim pepigi cum patribus eorum,4.to.306.d.

xxxii. Et nunc domine deus,qui eduxiſti populum tuum de terra Ægypti in manu forti & brachio extento,9.tom.152.b.

xxxv. Operuiſtis vos,& non eſtis calefacti, 5. tom.504.d.e.

xxxvi. Auferam à vobis cor lapideum,& dabo cor carneum,6.to.7.a. canes muti non valentes latrare,8.to.95.a.

xxxviii. Abdimelech eunuchus Aethiops placuit deo, 5.tom.464.f.

xxxix. Vndecimo anno Sedechiæ,meſe quarto,quinta menſis, capta eſt ciuitas: & ingreſſi ſunt omnes principes Babylonis,4.to.128.f. & apprehenderunt Sedechiã in deſerto,quod eſt iuxta Hiericho,& omnis comitatus effugit ab eo,4.to.761.c.

xliii. Noli nobis videre,quod nolumus:noli nobis interdicere viam Aegypti,&c.4.to.242.e.

xlvi. Vitula elegãs atque formoſa Aegyptus, ſtimulator ab aquilone veniet ei,4.to.117.a. vade, & lege ſermones meos iſtos ad aquilonẽ, & dices: Reuertere ad me habitatio Iſrael,5.tom.532.f.

xlvii. Ecce aquæ aſcendent ab aquilone,& erunt quaſi torrens inundans, & operient terram, &c.4.tom.105.c.

xlviii. Erit quaſi myricæ in deſerto, & non videbit bonum cùm venerit,&c.4.to.164.f. fertilis fuit Moab ab adoleſcentia ſua,4.to.106.e. maledictus homo, qui facit opus dei negligẽter, 9. to. 149.c. omnia capita in omni loco attondentur,& omnis barba radetur, 4.tom. 768.e. omne caput caluitiũ,& omnis barba radetur,4.to.107.a. ignis egreſſus eſt de Eſebon,4.tom.107.a.

xlix. Diſſoluta eſt Damaſcus,verſa eſt in fugam,4.to.112.d. ſurgite,& aſcendite ad Cedar,& vaſtate filios orientis,4.tom.126.d.

l. Grex perditus factus eſt populus meus, paſtores eiecerunt eos, 5.to.578.e.f. ouis errans Iſrael,leones eiecerunt eam, 4.to.401.b. tollite lapides de via,8.tom.25.c.

li. Curauimus Babylonem, & non eſt ſanata, 4.tom.8.e. calix aureus Babylon in manu domini inebrians omnes gentes,5.tom.297.a.b. acuite ſagittas,implete pharetras, &c.4.to.123.a. & deſertum faciam mare eius,& ſiccabo terram illius, & erit Babylon in tumulos arenarum,4.tom.123.a.

mons corruptus,6.to.99.b. qui longè eſtis,recordamini domini, & Hieruſalem aſcendat ſuper cor veſtrum,5.tom.581.c.

lii. Hieruſalem anno nono oppugnata à Babyloniis,5.tom.512.d. muri primùm rupti ſunt ciuitatis, 5.tom.566.f.

EX THRENIS SEV LAMENTATIONIBVS.

i. Quomodo ſedet ſola ciuitas, quæ erat plena populis:facta eſt quaſi vidua, quæ erat multiplicata in gentibus,4.tom.307.c. viæ Sion lugent, eo quòd non ſunt,qui veniant ad ſolemnitatem, 4.to. 260.c. torcular calcauit dominus virgini filię Iuda,4.tom.454.f.

ii. Oſſa mea aruerunt præ caumate,8.to.98.a. nõ ſileat pupilla oculi mei,7.to.23.b.219.b.253.a.

iii. Dabit percutienti ſe maxillam ſuam,ſaturabitur opprobriis,4.tom.12.e.& 6.to.15.c. vt humiliaret ſub pedibus eius omnes victos terræ, 5. tom.33.a.& 6.tom.394.

iiii. Paruuli petierunt panem,& non fuit,qui eis frangeret, 4.tom.752.f. ſpiritus vultus noſtri Chriſtus dominus captus eſt in peccatis noſtris, 4. tom.795.c.

EX EZECHIELE.

i. Et factũ eſt in trigeſimo anno,in quarto, &c. 4.to.42.f.& 5.to.516.f. aperti ſunt cæli, & vidi viſiones dei, 5.to.289.b. inuicem ſibi hærent rotæ, 7.to.222.c. cherubim quatuor pẽnarũ, 7.to.195.c. vox tonitrui tui in rota, 5.tom.403.c. Ezechiel deum vidit in hominis figura,4.tom.51.b.

ii. Confugient gentes multæ ad dominum,& erunt ei in populo,4.tom.356.f. ecce dedi faciem tuam valentiorem faciebus eorum, &c.4.to.351.c. liber ſcriptus intùs & foris,4.tom.233.c.

iii. Fili hominis,ſpeculatorem dedi te domui Iſrael,4.tom.401.c.& 5.to.138.c. admiramini, & vlulate,quoniã vos cauſa eſtis ruinæ populi, 4. to. 368.d.

iiii. Domus Iſrael,5.t.88.c. immundũ,& captũ à beſtia,nõ eſt ingreſſum in os meũ, 5.t.402.d.

v. Hæc dicit dominus adonai mõtibus & collibus: Ecce, ego inducam ſuper vos gladium, &c. 4.tom.21.c.

vii. Finis venit,5.to.468.e. ſociatę virgę duę, 5.to.429.b.c. ne ſis multùm iuſtus,4.to.409.b.

ix. Virorum gementium frontes ſignatæ ſunt litera Thau,4.to.432.d.495.c. vias eorum dedi in capita eorum,4.to.472.c. à ſanctis meis incipite, 5.tom.226.c. ecce homo,& opera eius, & palea à tritico ſeparata,&c. 5.tom.599.c.

xi. Tu ſignaculũ ſimilitudinis dei,6.to.369.b. qui ambulant in voluntate cordis ſui,5.to.39.c.

xiii. Fili hominis, loquere aduerſus prophetas,qui ſequuntur cor ſuum, &c.7.to.245.c. ecce Aſſur cypreſſus in Libano,5.tom.585.c.

xv. circundedi armillas manibus tuis,& monile collo tuo,4.to.366.f. iuſtificata eſt Sodoma,ex te,8.tom.191.a.

xvi. Pater tuus,Amorrhæus : & mater tua, cethæa,4.to.10.a. iraſcens iam non iraſcar tibi, zelus meus receſſit à te,5.to.527.a. radix tua, & generatio tua de terra Chanaã:pater tuus Amorrhęus, & mater tua Cethæa, 5.to.409.a. filia matris tuæ tu es,qua dereliquiſti virum tuum, 4.to.380.f. in die quando nata es, non ligauerunt mamillas tuas, & ſale non es ſalita,&c.5.tom.90.f. omnibus meretricibus dantur mercedes,4.to.408.f.& 5.to.133.a & tu meretrix,audi verbũ domini, 5.to.85.a. & in omnibus iſtis contriſtabas me, 6.tom.131.b. zelus meus recedet à te, non iraſcar vltra tibi, 5.to.387.b. iuſtificata eſt Sodoma ex te, 4.tom.353.b.518.f.& 5.to. 157.c. & 9 tom.100.b. iam non iraſcar tibi, zelus tuus receſſit à me, 9.tom.569.b.c. reſtituetur Sodoma in antiquum,4.tom.480.f.

xvii. Aquila magnarum alarũ,plumarúmque, & vnguium, quæ habet ductum intrandi in Libanum,4.to.260.f.& 5.to.129.c.

xviii. Fili hominis, quid vobis, & parabolæ iſti, inter filios Iſrael, dicentium: Patres comederunt vuam acerbam, & dentes filiorum obſtupuerũt:Viuo ego,dicit dominus, ſi fuerit vltra hæc parabola in Iſrael,quia omnes animæ meæ ſunt: ſicut anima patris,ita anima filij:anima,quæ peccauerit, ipſa morietur, 4.to.660.f. anima, quæ peccauerit,ipſa morietur,5.tom.481.c. patres vuam acerbam comederunt,& dentes filiorum obſtupuerunt, 4.tom.472.f. filius non portabit iniquitatem patris,nec pater iniquitatem filij, 4.to.723.c. facite vobis cor nouum & ſpiritum nouum, 8.to. 577.c. malo pœnitentiam peccatoris,quàm mortem, 5. tom, 244.d. nunquid volens cupio mortem iniqui,dicit dominus,niſi conuerti eum à via ſua mala,& viuere? 4.tom.968.e. μὴ θελήσει θελήσω τὸν θάνατον τοῦ ἀνόμου,λέγει κύριος, ὡς τὸ ἀποστρέψαι αὐτὸν ἐκ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ τῆς πονηρᾶς, καὶ ζῆν αὐτόν. conuertimini, & redite ab vniuerſis impietatibus veſtris: & non erunt vobis in tormentum iniquitatis, 4.to.968.e. ἐπιστρέψατε, καὶ ἀποστράφητε ἀπὸ πασῶν τῶν ἀσεβειῶν ὑμῶν:καὶ οὐκ ἔσονται ὑμῖν εἰς κόλασιν ἀδικίας.

xix. Ecce, populus, vt leæna, ſurget, & quaſi leo,erigetur:non accubabit, donec deuoret prædã, & occiſorum ſanguinem bibat, 4.tom.241.b. aſſume planctum ſuper principẽ Iſrael,& dices: quare mater tua leæna,inter leones cubauit: in medio leunculorum enutriuit catulos ſuos,4.to.241.b.

xx. Vſuram & ſuperabundantiam non accipietis, 6.tom. 97.a. & eduxi eos in deſertum, & dedi eis præcepta mea, & iuſtificationes meas demonſtraui eis,quas faciet homo, & viuet in eis, 4. tom.486.d. 6.tom. 301.c. dedi eis iuſtificationes non bonas,& præcepta non bona, 4. tom.486.d. καὶ ἔδωκα αὐτοῖς προστάγματα οὐ καλὰ, καὶ δικαιώματα,ἐν οἷς οὐ ζήσονται. Hoc eſt:Dedi eis præcepta nõ bona, & iuſtificationes, in quibus non viuent. De auſtrali plaga, quæ tribus nominibus appellatur, 5. tom.294.f.

xxi. De gladio limato, & exacuto, qui pluribus interfectis vaginam ſuam iubetur intrare, 4. tom.264.f.

xxii. Omnes iſti æs, & ſtannum,& ferrum,& plumbum in medio fornacis, ſcoria argenti facti ſunt,& cætera,5.tom.630.d.

xxiii. in Aegypto fractæ ſunt mammę tuæ, & ibi deuirginata es, 5.to.183. c. calicem ſororis tuæ Samariæ bibas profundũ & latum, vt inebrieris, 4.tom.364.f. quaſi aſinorum carnes, eorum carnes,4.tom.529.a.b. ecce,ego ſuſcitabo omnes amatores tuos contra te, de quibus ſatiata eſt anima tua,4.to.679.c. fornicabantur poſt idola ſua, & ſpiritu fornicationis ſeducti ſunt,6.tom.415.c.

xxiiii. Et mitte carnes in ollam, vt molles fiant,7.tom.324.f. olla plena carnibus,5.to.532.d.

xxv. Fili hominis, pro eo quod dixit Tyrus de Hieruſalem. Euge, confractæ ſunt portæ populorum,cõuerſa eſt ad me,implebor:deſerta eſt.Propterea hæc dicit dominus deus. Ecce ego ſuper te Tyre:& aſcendere faciam ad te gentes multas,ſicut aſcendit mare fluctuans : & diſſipabo muros Tyri, & deſtruam turres eius,& radam puluerem eius de ea, 4.tom.131.b. circundabit te munitionibus,& comportabit aggerem in gyro, 5.tom.215.c. vlulate,naues maris, 4.to.132.d.

xxvii. Et tu fili hominis, loquere ad habitatores inſulæ huius,7.tom.294.e.

xxviii. Pro eo quod exaltatum eſt cor tuum, & dixiſti : deus ego ſum, habitatione dei habitaui in corde maris:tu autem es homo, & non deus, 4. tom.149.b. ἀνθ' ὧν ὑψώθη σου ἡ καρδία,καὶ εἶπας, θεὸς εἰμὶ ἐγὼ,κατοικίαν θεοῦ κατῴκησαν, ἐν καρδίᾳ θαλάσσης οὐ δὲ εἶ ἄνθρωπος καὶ οὐ θεὸς, καὶ ἔδωκας τὴν καρδίαν σου,ὡς καρδίαν θεοῦ. In mulitudine negotiationis tuæ impleta ſunt interiora tua iniquitate, 8.tom.128.f. tu es ſignaculum ſimilitudinis, 7.tom.243.b. tu es ſignaculum ſimilitudinis, & corona decoris: in deliciis paradiſi dei fuiſti : omni lapide pretioſo indutus es,ſardio,topazio,& ſmaragdo, carbunculo,& ſapphiro,& iaſpide:argento quoque,& auro,& lyncurio,& achate,& amethiſto, & chryſolito, & berillo, & onychino : auróque repleſti theſauros tuos,& apothecas tuas in te: A qua die conditus es, cum cherubim poſui te in monte ſancto meo: fuiſti in medio lapidum ignitorum,immaculatus in diebus tuis, ex quo die conditus es, donec inuentæ ſunt in te iniquitates tuæ, 4.tom. 387.a.

Græca ad verbum reſpondent. Et vulneratus es à monte domini, 5. tom.351.b. ἥμαρτες, καὶ ἐτραυματίσθης ἀπὸ ὄρους τοῦ θεοῦ. Peccaſti, & eieci te de monte dei.Vulg.editio. Ecce ego ad te Pharao rex Aegypti, draco magne, qui cubas in medio fluminum tuorum,& dicis. Meus eſt fluuius, & ego feci memetipſum. Et ponam frenum in maxillis tuis, & agglutinabo piſces fluminum tuorum in ſquamis tuis:& extraham te de medio fluminum tuorum:& vniuerſi piſces tui ſquamis tuis adhærebũt, & proiiciam te in deſerto, 4. tom.118.d. Latino codici magis quàm Græco hæc conueniunt.

xxix. Mea ſunt flumina,& ego feci illa,5.tom. 448.f.& 8.tom.152.f. æſtate perpetua erunt ſuper eum volucres,& omnes beſtiæ ſuper illum hyemabunt,4.to. 116.e. ponam frenum in maxillis tuis, & agglutinabo piſces fluminum tuorum in ſquamis tuis,4.tom.118.d.

xxx. Et ceſſare faciam multitudinem Aegypti in manu Nabuchodonoſor regis Babylonis, 4. tom. 116. f. diſperdam ſimulacra, & ceſſare faciam idola de Memphis, 4. tom. 117. a.

Confortabo brachia regis Babylonis, dabóque gladium eius in manu eius: & confringam brachia Pharaonis: & ſcient, quia ego dominus, cùm dedero gladium meum in manu regis Babylonis, & extenderit eum ſuper terram Aegypti: & diſpergam Aegyptum in nationes.

xxxi.Ecce Aſſur Cypreſſus in Libano:& bonus ramis,& condenſus vmbraculo,& excelſus magnitudine,& in medio nubium factum eſt cacumen eius: Aqua nutriuit eum;Abyſſus exaltauit illum, 5. to.185.c. Græcus Lxx.codex ad verbũ teſtimonio congruit.

xxxii. Sol & luna induentur ſacco, 5. tom. 320.e.

xxxiii. Speculator ſi viderit gladiũ venientem,9.to.18.e. nolo mortem peccatoris : tantùm vt conuertatur,& viuat.5.to.45.c.312.e.f.9.t.240.b. non proderit iuſtitia iuſti. In quacunque die errauerit, non eum liberabit, nec ſaluabit, 7. tom. 312.e.f.

xxxiiii. O paſtores Iſrael : nunquid paſcunt ſemetipſos paſtores,& non magis oues?4.t. 445.c.

væ paſtoribus Iſrael, qui paſcebant ſemetipſos: nõne greges paſcuntur à paſtoribus? lac comedebatis,& lanis operiebamini, & quod craſſum erat, occidebatis:gregem autem meum non paſcebatis: quod infirmum fuit,non conſolidaſtis, & quod ægrotum, non ſanaſtis: quod fractum eſt, non alligaſtis,& quod abierat,non reduxiſtis : quod perierat non quæſiſtis:ſed cum auſteritate imperabatis eis,& cum potentia:& diſperſæ ſunt oues meæ, eo quòd non eſſet paſtor; & factæ ſunt in deuorationem omnium beſtiarum agri,4.to.418.f. cõgruit teſtimonium cum Græco exemplari Lxx. De bono paſtore,quem ſe ſuſcitaturum deus promittit,4.to. 717.c. ſuſcitabo ſuper eos paſtorem vnum,& paſcet eos, ſeruum meum Dauid,4.to.290.f.&392.f. 7.to.74.d. ipſe paſcet nos in fœcula, 4.to.474.e.

& princeps vnus in medio eorum, Dauid ſeruus meus,& reſuſcitabuntur quaſi ab inferis mortui, 5. tom.89.c. dabo vobis imbrem matutinum & ſerotinum,8.to.84.d. viuo ego dicit dominus, 9.t. 492.c. ecce, ego quæram oues meas, & viſitabo illas,4.to.438.f.

xxxv. Dabo montem Seir,deſolatum, ac deſertum,290.e.

xxxvi. Contaminaſtis nomen meum in gentibus,4.to.368.f. aſſumam vos de gentibus,& cõgregabo vos ex vniuerſis terris, & adducam vos in terram veſtram: & aſpergam ſuper vos aquam mũdam,& mundabimini ab omnibus immũditiis veſtris,4.to.1083.c. Græcus Latinúsque conſentiũt codices. aſpergã vos aqua mundiſſima,5.t.623.a. auferam cor lapideum, & dabo vobis cor carneum,ibid. dabo eis viam alteram, & cor aliud, 4.to.32.e. ſecundum verſionem ſuam hoc quoq: teſtimonium profert.Lxx.enim aliter legunt,Audiuimus.

xxxvii. Ecce ego aperiam ſepulchra veſtra,& educam vos de ſepulchris veſtris, 9.tom.190.d. à quatuor ventis cæli venit ſpiritus,&c.5.tom.145.c. duæ virgæ in vnam copulatæ, 5.tomo. 579. c. 591.a.

xxxviii.& xxxix. De Gog & Magog,4.to. 250.f.& 5.to.193.c.

xl. Habens funiculum in manu, & calamum ad menſuram cubiti virilis,5.tom.530.f. hic ædificabit ciuitatem meam, & captiuitatẽ populi mei reducet,4.to.366.f. ſurge,& accipe calamum, & metire templum & ciuitatem,7.to.140.d. & ingrediatur per portam orientis in templum, quod ædificauit,7.to.269.c.270.d.

xliiii. Porta quæ reſpicit ad orientem clauſa erit,& non aperietur,& nemo tranſibit per eam, 9.to.172.b.

xlv. De ſiclo,quod viginti valeat obolos,4.to. 666.f. Ephi iuſtum, & batus iuſtus erit vobis : ephi & batus æqualia, & vnius menſuræ erunt: vt capiat decimam partem cori batus, & decimam partem cori ephi : iuxta menſuram Cori erit iuſta libratio eorum,4.to.42.c.& 5.to.100.d.

xlvii. De fonte, qui egrediebatur de domo Dauid, & ingreſſus eſt mare ſolitudinis, 5. tomo. 79.c.

EX DANIELE.

i. Danielem, & tres pueros de tribu Iuda fuiſſe,4.to.1101.c.

ii. Statuam vidit aureum caput habentem,&c. 5.to.528.f. vidi lapidem paruum de monte exciſum ſine manibus, & factum poſt hæc montẽ magnum,4.to.126.c.& 7.to.144.f.8.to.347.a.

iii. Tres pueri informare, 7.to.413.c. Ananias,Azarias,& Miſaël in fornace,5.to.364.d.

vi. Daniel in lacum deſcendit leonum,5.tom. 573.c.

vii. Quarta beſtia habens vngues ferreos,4.to. 117.c. decem cornua,5.to.446.d. ſenex dierum ſedebit,5.to.470.e. aſpiciebam donec throni poſiti ſunt, & antiquus dierum ſedit:veſtimentũ eius, quaſi nix,candidum,& capilli capitis eius quaſi lana munda,9.to.151.b. mille millia miniſtrabo illi,& decies centena millia aſſiſtebant ei, 4.to. 51. c. 195.c. ſuper terram ſcribantur,& nequaquam vltra reticebit,4.to.472.d. iudicium ſedit, & libri aperti ſunt,4.to.264.d. throni poſiti ſunt,& libri aperti ſunt:ſed ſtat ad iudicandum,4.tom.32.e.f. & 5.tom. 544.e.f.& 7.t.241.a.b. quatuor regnorum viſiones,5.to.487.c.

viii. Exiit in occurſum mihi princeps regni Perſarum,&c.200.d.

ix. Et in dimidio hebdomadis auferetur ſacrificium, & libamina : & in templo abominatio erit vſque ad conſummationem temporis, 6. tomo. 116.d.

xii. Multi dormientium in terræ puluere, reſurgent,4.to.211.c. intelligentes ſermones meos, fulgebunt vt luminaria cæli,5.to.43.c.

xiii. Duo teſtes contra Suſannam,5.to.492.d. Daniel puer, 4.tom. 29.c. inueterate dierum malorum,4.to.646.e.f. ſemen Chanaan, & non Iuda, ſpecies decepit te, 4. tom. 812. f. & 5. tom. 471.b.

EX OSEE.

i. Tu vade,& accipe tibi vxorem,vxorem fornicariam,7.to.275.c. vocaui non plebem meam, plebem meam,& non miſericordiam conſecutam, miſericordiam conſecutam,5.to.89.a. Oſee accepit vxorem fornicariam,5.to.218.f.

ii. Vadam poſt amatores meos,qui dabũt mihi panes meos,&c.4.to.469.c.5.to.359.c. dedi eis argentum & aurum:ipſi autem fecerũt ex eis Baal, 4.to.23.b.883.c. ecce,ego claudam vias eius ſpinis,5.to.489.c. reuertar ad virum meum priorẽ, 5.tom.558.d. vocabo non populum meum, & ipſe dicet mihi,deus meus es tu, 4.to.362.e.

iii. coro & dimidio coro hordei cõduxit mulierem adulteram,4.to.246.f.

iiii. Maledictio & mendacium, & adulteriũ, & furtum effuſa ſunt ſuper habitatores terræ,4.to. 212.f. peccæta populi mei comedunt, 4.to.416.c. quis ſapiens,& intelliget hæc,5.to.406.d. ſpiritu fornicationis ſeducti ſunt,4.to.760.e. quia ſcientiam repuliſti,repellam & ego te, 9.tom.88.c. non viſitabo ſuper filias veſtras,cùm fuerint fornicatæ, 4.to.141.a.& 7.to.401.b.

v. Viuificabit nos poſt duos dies, in die tertia ſuſcitabit nos,& viuemus in conſpectu eius, 8.to. 506.d. quid tibi faciam Ephraim? & quid faciam tibi Iuda?4.to.829.a. miſericordiam volo,& non ſacrificium,4.to.400.e.& 5.to.33.c. ſanabit nos poſt biduum:in die autem tertia reſurgemus,& viuemus in conſpectu eius,9.to.182.b.

vii. Iuuenes eorum comedit ignis,8.to. 79.c. adulterantes,quaſi clibanus corda eorum,5.tom. 478.f. non viſitabo ſuper filias veſtras, cùm fuerint fornicatæ,4.to.7.b. Ephraim quaſi columba non habens ſenſum,4.to.429.c. & 7.tom.226.c. nunc circundederunt eos cogitationes ſuę,quãdo iudicabit dominus abſcondita hominum,4.to. 494.f.833.a. manifeſti ſunt,quia impiè egerũt in me,4.tom.349.b.c. cadent in gladio principes eorum propter indiſciplinationem linguæ eorum, 4.to.472.e.

viii. Sicut aquila ſuper domum dei, 4. tom. 732.e. ipſi regnauerunt,& non per me,4.to.77.a. & erit quaſi aquila ſuper domum dei, 8.tom. 147.b.

ix. Da illis vuluam ſterilem,& vbera arentia,4; to.940.e. venerunt dies retributionis tuę,5.tom. 376. e. ſicut propheta inſaniens homo portans ſpiritum,4.tom.799.b. quid dabis illis? vuluam ſterilem,& vbera arentia,409.c. & in Berſabee non tranſibitis,5.to.245.e. ſeminate vobis in iuſtitia, 5.tom.20.f.

x. Et alligantes adduxerunt eum xenium regi Iarim.

xi. Ex Aegypto vocaui filium meum primogenitum Iſrael, 4.tom.724.d. quid tibi faciam Ephraim? quid tibi faciam Iſrael? quaſi Adamam ponam te,& quaſi Seboim,4.to.315.a.658.d.

xii. Vlciſcar Iacob ſecundum vias eius,& iuxta adinuentiones eius reddam illi,4.to.763.b. oleũ in Aegypto venundabas,4.to.919.b.c. Chanaan in manu tua ſtatera iniquitatis,5.tom.471.b. ego viſiones multiplicaui, & in manibus prophetarum aſſimilatus ſum,4.to.471.b.& 728.e.

xiii. Immolate homines, vituli enim defecerunt,4.tom.406.c. perditio tua, Iſrael,tantùm in me auxilium tuum,4.tom.9.b. ero mors tua, ô mors:ero morſus tuus,inferne.4.to.147.b. & 5.to. 311.c. adducet vrentem ventum dominus de deſerto aſcendentem, & ſiccabit venas eius, & deſolabit fontem eius,5.to.324.f.

xiiii. Aufervitulum tuum, Samaria, 5. tom. 235.b. reddemus tibi vitulos labiorum noſtrorũ, 5.tom.311.c. quis cognouit ſenſum domini, aut quis conſiliarius eius fuit?4.to.375.c. ex me fructus tuus inuentus eſt,6.to.291.a.

EX IOELE.

i. Expergiſcimini,qui ebrij eſtis à vino, 4.tom. 43.b.

ii. Adeſt dies domini, & propè eſt dies tenebrarum,& caliginis,& dies nubis,& nebulæ, 4. to. 977.c. conuertimini ad me,& conuertar ad vos, 9.to.241.a. ſanctificate ieiunium,8.tom.454.f. effundam de ſpiritu meo ſuper omnem carnem, & prophetabunt,4.tom.289.b.& 5.tom.597.b. omnis qui inuocauerit nomen domini,ſaluus erit,7.tom.418.f. egrediatur ſponſus de cubiculo ſuo,& ſponſa de thalamo ſuo,5.to.598.f.

iii. Concident gladios ſuos in aratra,& haſtas ſuas in falces,5.to.353.a.

EX AMOS.

i. Dominus de Sion fugiet,& de Hieruſalẽ dabit vocem ſuam,5.to.158.e. ſuper tribus ſceleribus Edom,& ſuper quatuor non auerſabor eum,4; to.125.b.& 5.to.181.b.& 290.d.

ii. Nunquid non vt filij Aethiopum vos eſtis mihi filij Iſrael,ait dominus,4.to.127.b.

iii. Quoniam vos cognoui de vniuerſis tribubus terræ:iccirco vlciſcar ſuper vos omnia peccata veſtra,4.tom.763.b. prædam de ore leonis auferte, 4. to.348.e.f. & ſi eſt in ciuitate malitia, quam dominus non fecerit,5.to.192.e.f.

v. Væ,qui deſiderant diem domini, quæ tenebræ ſunt,& non lux,4.to.139. c. oderunt in portis corripientem, & verbum ſanctum abominati ſunt,4.to.1012.d.& 5.to.565.c. qui videſ,vade,recede in terram Iuda,& in Bethel non prophetabis, 4.to.800.d.

vi. Væ,qui decipiunt Sion,& qui confidunt in monte Samariæ,4.to.835.a. qui dormiunt ſuper lectos eburneos,& fluunt voluptate in ſtratis ſuis; &c.5.to.411.b.

vii. Non ſum propheta, nec filius prophetæ; 5. to.463.b. vxor tua in ciuitate fornicabitur,& filij tui & filiæ in gladio cadent,& humus tua funiculo metietur,5.to.604.d.

viii. Occumbet ſol in meridie,& contenebrabitur ſuper terram in die lux,6.to.142.d. occidet ſol ſuper prophetas veſtros meridie, 6. to.407.b. ecce dies venient,dicit dominus,& emittam famem ſuper terram,4.to.26.e.f. veniet ſuper eos fames duriſſima,4.to.71.c.

ix. Si abſconderint ſe ab oculis meis in profundo maris,ibi mandabo draconi, & mordebit eos, 4.to.235.c. gladio interibunt omnes peccatores populi,4.to.492.f.& 5.t.602.a. qui plantauerit ficum,comedet fructum eius,4.to.481.b. conuertam populi mei Iſrael captiuitatem, & ædificabunt ciuitates diſſipatas, & plantabo eos,5.t.563.b.

EX ABDIA.

i. Hæc dicit dominus deus ad Idumæam:Auditum audiui à domino, & legatum ad gentes miſit, 4.to.3.c. ſi exaltatus fueris vt aquila, & inter ſidera cæli poſueris nidum tuum, inde te detraham, dicit dominus,4.to.148.e.

INDEX LOCORVM SACRÆ SCRIPTVRÆ

EX IONA.

I. Ascendet clamor malitiæ eorum ad me, 5.to. 565.c. Ionas dormiens suscitatur,6.to.26.f.

III. Plange ad me,quasi sponsa accincta cilicio super virum suum virginalem,4.to.924.d.

IIII. Ionas contristatur,quòd Niniuitæ saluati sint, 4.to.73.c. præcepit dominus spiritui comburenti,4.tom.320.c. præcepit vermi matutino, ibidem.

EX MICHAEA.

I. Ecce,dominus egreditur de loco suo, & descędet super excelsa terræ,&c.4.t.743.b.& 5.t.604.f detraham in vallē lapides eius, & fundamēta eius reuelabo,6.to.605.b. faciam planctum velut draconum,8.to.89.a. vtinam non essem vir habens spiritum,& mendacium potiùs loquerer, 4. tom. 640.d. decaluare,& tondere super filios deliciarum tuarum:dilata caluitium tuum,sicut aquila,4. to.768.c. nolite ædificare in domo derisum, 4. to.41.c.

III. Sion , quasi ager,arabitur,& Hierusalem in aceruum lapidum erit,4.to.634.c. audite hæc, duces domus Iacob,& residui domus Israel, qui abominamini iudiciū,&omnia recta peruertitis,qui ædificatis Sion in sanguinibus,& Hierusalē in iniquitate,4.to.41.c.

IIII. State in viis domini,7.to.287.b. erit in nouissmis diebus manifestus mons domini, 4. to. 411.a. in die illa vocabit vnusquisque proximū suum subter ficum, & vineam suam,& non erit,qui exterreat,5.to.538.f. requiescet vnusquisque sub vinea sua,& sub ficu sua,& non erit qui exterreat, 4.to.481.a.b.

V. Et tu Bethlehem,terra Iuda,6.to.4.c. & erit ex gutta populi huius congregatus Iacob, 8.to. 347.a.

VI. Populus meus,quid feci tibi , & quid molestus fui tibi?&c.4.to.315.c.

VII, Heu mihi anima , quia periit reuertens à terra:& qui corrigit inter homines non est,4.tom. 384.f.& 6.to.410.d. auferam bona eorum , quasi tinea excomedens , & ambulans super regulam in die speculationis tuæ,4.t.353.c. inimici hominis, domestici eius,4.to.171.a.

EX NAHVM.

I. Et in diluuio itineris consummationem faciet,4.to.384.f. furor eius consumet principatus, & petræ conterentur ab eo,4.to.718.f. non vindicabit dominus bis in idipsum,6.to.81.c.

II. Portæ fluuiorum apertæ sunt,8.tom.81.c.

III. Post te ambulabunt vincti compedibus,8. to.141.b.

XII. Nunquid Mosi soli dominus locutus est?8. tom, 316.c.

EX ABACVC.

I. Deus ab austro veniet,4.to.582.d.e. videte contemptores,& aspicite,5.tom.472.f.& 489.b.

escæ eius electæ,4.to.861.b. quare non respicis ad contemptores,5.to.472.f.

II. Veniet,& non tardabit,4.tom.37.b. Stabo in contemplatione, & videbo quid respondeat mihi dominus, & quid respondeam ad eum, 7. tom. 253.a. Væ,qui potum dat proximo suo subuersionis turbidæ,& inebriat eum,vt respiciat ad spelucas suas,4.to.471.b.& 5.to.297.c.

III. In medio duorum temporum cognosceris, 4.to.232.c. deus de Theman venient,5.tom.69.c. & 606.c. Deus ab austro veniet , & sanctus de monte Pharan,5.to.172.d.& 7.tom.317.c. cornua in manibus eius,ibi absconditа est fortitudo eius, 4.to.845.a.& 9.to.260.c. operuit cælos virtus eius,& prudentia eius percussit superbum,8.to.73.a.

egreditur dominus,& præliabitur,5.to.604.f.

portantes holocausta,seipsos consecrantes deo, 4.to.590.d. & equitatio tua,salus,5.to.63.c. & 7. to.717.b. ascendens super equos tuos equitatio, tua salus,5.to.573.b. stetit, & mensus est terram, & dissoluit gentes,9.to.155.a. factus est in Salem, 589.c. in luce sagittarum tuarum ibunt, in splendore fulgurantis hastæ tuæ,5.to.575.c.

EX SOPHONIA.

I. Metuite à facie domini : quia propè est dies domini,4.to.139.c. iuxta est dies domini magna, propè & velox nimis,ibidem. extendam manum meam super Iudam, & super habitantes Hierusalē, 9.to.152.c. dies tribulationis & angustiæ,dies miseriæ & perditionis,&c.4.to.568.f.

II. Et vos Aethiopes vulnerati gladio meo eritis, 4.to.493.a.& 5.to.602.f. adorabunt eum singuli de loco suo,omnis insulæ gentium, 4. to.348.d.

III. Propterea sustine me,dicit dominus, in die resurrectionis meæ in martyrio, 8.to.315.c. trans flumina Aethiopiæ inde ferent dona mihi, 5. tom. 570.d. viuit deus,qui abstulit iudicium meum, 8. tom.104.f. gaude nimis filia Sion, prædica filia Hierusalem:ecce,ego venio, & habitabo in medio tui,4.to.436.f.

EX AGGAEO.

I. Factum est verbum domini in manu Aggæi prophetæ,7.to.219.b.

II. Erit gloria domus huius nouissimæ super priorem,4.to.254.f. mouebo omnes gentes, & veniet desideratus cunctis gentibus,5.to.291. a.b.& 388.d. & nunc ponite corda vestra à die hac & suprà antè quàm ponaretur lapis super lapidem in tēplo dei,5.to.562.e. percussi vos vento vrente , & aurugine , & grandine omnia opera manuum vestrarum,5.to.565.a.

EX ZACHARIA.

I. Et ait angelus,qui loquebatur in me, 6. tom. 306.e. ecce vir ascendens super equum rufum, & iste stabat in medio duorum montium vmbrosorū, &c. 4.to.497.a.& 5.t.530.f. equi rufi & nigri, 5.t. 449.c.450.d. ecce vir ascēdens super equū rufum, 5.to.530.f. & angelus qui loquebatur in me,5.to. 427.b. hæc sunt quatuor cornua , quæ ventilauerunt Iudam & Israel & Hierusalem,5.to.180.c.

II. Gaude,& lætare filia Sion,quia ego veniam, & habitabo in medio tui,4.to.288.e. angelus habebat funiculum geometricum, 747.b. timeat omnis caro à facie domini,4.to.500.e.

III. Septem habet oculos,4.to.930.e. & ostēdit mihi dominus Iesum sacerdotem magnum, stātem coram angelo domini,7.to.327.b. stabat Satan à dextris eius,4.t.213.b. super lapidem vnum septem oculos,&c.

IIII. Quis es tu mons corrupte? 7.to.256.f. manus Zorobabel fundauerunt domum istam, & manus eius complebunt eam,4.to.325.c.

V. Super talentum plumbi,sedet iniquitas, 4.t. 199.b.5.to.399.c.6.to.44.e.

VI. Ecce quatuor quadrigæ egredientes de medio duorum montium,&c. 5.tom.180.e.& 451.b. erant equi nigri,ibant in terram aquilonis, 5.to. 485.c. ecce vir oriens nomen eius,5.tom.323.a.& 6.to.63.b.& 401.c. Væillis , quoniam recesserunt à me,4.to.349.b.

VII. Et verterunt ad me scapulam recedentem, 4.to.514.e.

VIII. In indignatione magna zelatus sum,7.to. 116.e. in diebus illis apprehendent decem homines ex omnibus linguis gentium fimbriam viri Iudæi,4.to.36.d.

IX. Venit rex tuus mansuetus super pullum asinæ,5.to.520.d. lapis crescit in templum sanctum domino,4.to.930.d. quocunque ibat spiritus, illuc sequebantur & rotæ,7.to.292.e. gaude vehementer filia Sion: prædica filia Hierusalem : ecce rex tuus venit tibi iustus & saluator, 5. tom.495. c. 496.a. lapides sancti voluuntur super terram, 4.t. 735.c.& 360.f.& 7.to.222.d.

X. Sibilabo eis,& congregabo eos,quia redemi eos,5.to.373.c.

XI. Aperi,Libane,portas tuas, & ignis comedat cedros tuas,5.tom.88.d.129.c. & 606.f. Assumpsi mihi duas virgas,vnam vocaui decorem,& alteram vocaui funiculum,& paui gregem, 4.tom. 382.f. & 6.to.100.e. stultus pastor,4.tom.613.a. percutiam tres peccatores mense vno,7.to.222.f.

XII. Videbunt in quem compunxerunt,7.tom. 340.e. qui finxit spiritum hominis in ipso,9.tom. 474.a.& 497.a.ibid.

XIII. Percutiam pastorem , & oues dispergentur,4.to.290.f.& 5.to.313.c.& 7.to.331.c.

XIIII. Ascendent ab anno in annum,vt adorēt dominum regem exercituum , & celebrent festiuitatem tabernaculorum,4.tom.500.e.

EX MALACHIA.

I. Et si pater sum ego,vbi est gloria mea ? & si dominus sum ego,vbi est timor meus?6.to.426.e.

nō est voluntas mea in vobis,dicit dominus omnipotens:& hostiam nō suscipiam de manibus vestris,4.to.431.c. vos sacerdotes,qui contaminatis nomen meum,4.to.879.c. & in omni loco sacrificatur & offertur nomini meo oblatio munda, ibidem.

II. Nónne pater vnus omnium vestrūm?5.tom. 378.e. & omnia, quæ oderam, faciebatis, 5. tom. 566.d.

III. Ecce,dominus egreditur,quasi ignis conflatorij,& sicut herba lauantium,&c. 4.tom. 882.f.

ecce ego mitto angelum meum ante faciem tuā, qui præparet viam tuam ante te,6.to.6.f. argentum & aurum à sordibus & scoria discernet,5.tom. 571.c. ego deus,& non mutor, 5.tom. 267.c. & 604.f. sedens dominus conflabit sicut aurum & sicut argentum populum suum:conflabit & purgabit eos,& fundet purgatos filios Iuda,8.to.338.d.& 9.to.338.d.

IIII. Venite,ascendamus in montem domini, & in domum dei Iacob, 4.to.870.f. orietur vobis timentibus nomen meum sol iustitiæ,& sanitas in pennis eius,4.to.420.c.& 5.to.537.c. & 7.t.63.b. & 9.to.255.c.& 337.b.

EX NOVO TESTAMENTO.

EX MATTHAEO.

SAlathiel genuit Zorobabel,5.to.501.b. inuenta est in vtero habens,9.tom.66.d. & vocabis nomen eius Ieschua,id est,Saluatorem,6.to.404.

& non cognouit eam Ioseph donec peperit filiū, 8.to.76.f.9.to.68.c.

II. Quoniam Nazaræus vocabitur,4.tom.88.f. & tu Bethlehem terra Iuda,nequaquam minima es,&c.5.to.360.c. Magi ab oriente venerunt,4.t. 331.a. vbi nasceretur Christus , respondent ei, In Bethlehem Iudæ,5.to.360.c. ex Aegypto vocaui filium meum,4.to.55.a. vox in Rama audita est,ploratus & vlulatus multus,4.to.656.d.

III. Ioannes habebat zonam pelliceam circa lumbos suos,5.to.395.c. parate vias domini, &c. 4.to.411.b.& 7.to.254.f. generatio viperarū,quis ostendit vobis fugere ab ira ventura,4.to. 241. b.c. & 5.to.91.b. ipse enim baptizat in spiritu sancto & igne,5.to.571.b. iam securis ad radices arborū posita est,4.to.618.f.& 5.to.599.c. & 7.tom.89.c.

omnis arbor,quæ non facit fructum bonum,excidetur,& in ignem mittetur,5.to.143.b.& 466.e.& 8.to.353.c. purgabit dominus aream suam,&c.4. to.618.d. frumentum à paleis separabit, 5.t.571.c.

baptizo vos in aqua,qui autem post me venit,ipse vos baptizabit in spiritu sancto & igne, 4. tom. 37.a. ego à te debeo baptizari:tu autem modò, &c. 6. to.310.e. hic est filius meus dilectus,in quo mihi bene complacui,5.to.7.a.& 7.to.140.f. Christus in baptismo vnctus,7.to.83.a. potens est deus de lapidibus istis suscitare filios Abrahæ,5.tom.22.f.& 9.to.256.a.

IIII. Iesus quadraginta diebus ieiunauit in deserto,4.to.1028.e.f. ad eum tentator accedit, 5.t. 535.c. postea esuriit,7.to.201.b. non in pane solo viuit homo,4.to.25.c.& 9.to.295.d. scriptum est enim de te,quoniam angelis suis mandauit de te,vt custodiant te in omnibus viis tuis,&c. 7.tom. 274.c. regna mundi diabolus monstrat, 7. tom. 335.b. hæc omnia mihi tradita sunt,& dabo ea tibi,si cadens adoraueris me,4.to.67.c.& 409.b. 5.t. 541.a.& 422.d. vade retrò Satana,9.to.69.a. venite post me,& faciam vos piscatores hominum,4. to.583.c.& 5.to.583.a. filia,fides tua te saluam fecit,6.tom.392.e. aperiens os suum,docebat discipulos,4.to.740.c. beati pauperes spiritu,quoniā ipsorum est regnum cælorum,4.to.485.b.& 5.tom. 420.f. beati mites,quoniam ipsi possidebunt terram,

ram, 4.tomo. 262.d. & 5.tomo.172.f. beati, qui lugent,quoniam ipsi ridebunt,7.tom.249.b. & 260.d. beati,qui esuriunt & sitiunt iustitiā, quoniam ipsi saturabuntur,4.tom.853.a.5.tom.105.a.

beati mundo corde , quoniam ipsi deum videbunt,4.tom.10.e.& 5.to.451.c.539.f. & 9.to.144.d. 372.b. beati pacifici, quoniam filij dei vocabuntur,5.to.353.a.& 6.to.343.c. diligite inimicos vestros,benefacite his qui oderunt vos,& cæt.9.tom. 17.b. vos estis sal terræ,4.tom.814.e. si sal infatuatum fuerit,in quo salietur? 5.tom.483.c.

vos estis lux mundi,5.tom.63.a.355.c. 453.b. 533. c.& 6.to.406.f. luceat lumen vestrum coram hominibus, vt videant bona opera vestra,&c. 4.tom. 368.f. non potest absconditа ciuitas super mōtem posita,4.tom.91.b.651.a.985.b.& 7.tom.257.c.

nisi superabundauerit iustitia vestra plus quàm scribarum & pharisæorum,&c. 6.to.290.e. quicunque irascitur fratri suo sine causa, reus erit iudicio,6.tom.411.c. ego autem dico vobis,vt non iuretis penitus,5.to.566.d. non veni soluere legem,7.to.64.d. non veni pacem mittere,sed gladium,4.to.117.b. si offers munus tuum ad altare,& recordatus fueris ibi,quòd aliquid frater tuus habet aduersum te.7.to.434.d. esto consentiens cum aduersario,&c.4.tom.684.c. dimitte nobis debita nostra, sicut & nos dimittimus debitoribus nostris,4.to.146.d. solem suum oriri facit super bonos & malos,& pluit super iustos & iniustos, 6. to.352.f. odio habebis inimicum tuum,6.tom. 341.b. qui te percusserit in dexteram maxillam, præbe ei & alteram,4.to.1036.d. orate pro persequentibus & calumniantibus vos,7.to.366.e.

estote perfecti,sicut & pater vester perfectus est, 4.to.558.d.& 6.to.413.b.& 9.to.315.c. qui viderit mulierem ad concupiscendum eam , iam mœchatus est eam in corde suo,4.to.494.f.& 5.to. 400. f. & 9.to.6.a.24.d.145.a.487.d.526.b.

VI. Cùm oras,intra in cubiculum tuum, 4. to. 20.f.778.d.7.to.111.c. adorant in angulis plateарum,5.to.475.a. cùm ieiunas, vnge caput tuum,5. to.58.c. quærite regnum dei,& iustitiam eius, & omnia apponentur vobis,7.tom.106.f. lucerna corporis tui,est oculus tuus,8.to.46.f. si lumen, quod in te est,tenebræ sunt , ipsæ tenebræ quantæ erunt? 7.tom.59.a. nemo potest duobus dominis seruire,deo & mammonæ,6.to.419.c.& 9.t.247.d.

vbi thesaurus tuus,ibi est & cor tuū, 6.to.377.a. & 9.to.545.c. sanctificetur nomen tuum, 4.tom. 44.f.& 238.d. adueniat regnum tuum, 6.tom. 327.b. fiat voluntas tua,sicut in cælo & in terra, 4.to.458.a.780.e.7.tom.424.f. & 9.tom.380.b.

panem nostrum quotidianum, 4.to.853.a.& 7. t. 414.e. & dimitte nobis debita nostra,sicut & nos dimittimus debitoribus nostris,6.tom.413.b. sed libera nos è malo,4.to.46.c. sufficit diei malitia sua,4.to.322.f.& 5.to.12.d.e.24.e.192.e.565.c.& 6. t. 272.f.& 8.tom.549.c. considerate volatilia cæli, &c.6.to.375.b. aues cæli non habent horrea, & pater vester cælestis pascit eas,7.to.409.b.

VII. Quærite,& inuenietis : petite, & accipietis:pulsate,& aperietur vobis, 4.to.749.c. omnis qui quærit,inuenit, 4.to.415.b. nolite iudicare, vt non iudicemini,4.to.44.f. nolite mittere margaritas ante porcos,4.to.421.b.471.b.c. & 7. tom. 337.b.& 9.tom.61.b. non potest arbor bona fructus facere malos, neque arbor mala fructus afferre bonos,6.to.343.b. domine, nónne in nomine tuo prophetauimus,& virtutes multas fecimꝰ? &c. 4.to.487.a.b. non omnis qui dicit mihi , domine,domin lorum, 4. tom. 487.a. is bona data dare filiis ster cælestis dabit bo... angusta est via,quæ ducit ad vitam,5.to.39.b.357.c.475.a.

lata & spatiosa via,quæ ducit ad mortem, 6. to. 393.b.398.d. qui fecerit voluntatem patris mei, ipse est frater meus,& soror,& mater, 6.to.319.c.

assimilabitur viro stulto, qui ædificauerit domū suam super arenam,4.to.41.c. fundata enim erat supra firmam petram,7.tom.178.e. venerunt fluмina,flauerunt venti,& impegerunt in domum illa & non potuerunt subuertere eam, 4. tom. 464.d.

VIII. Multi ob oriente & occidente venient, &c.4.to.138.f.& 5.to.608.d. & 7.to.317.c. dicite huic vulpi,4.to.800.f. filius hominis non habet, vbi caput suum reclinet,4.tom.759.a. mortui sepeliant mortuos suos,5.to.399.b. quid nobis & tibi,fili Dauid,venisti ante tempus torquere nos? 5.tom.397.c.& 9.to.80.c. dæmones deprecabantur Iesum,vt in gregem porcorum mitterentur, 4. to.303.c. dormiebat dominus in naui,7.to.42.e. 139.b.

IX. Matthæus se dixit publicanum,4.to.275.b.

sequere me,5.to.352.d. confide,fili, dimittūtur tibi peccata tua,4.tom.288.f. surge,tolle lectum tuum,7.to.131.b. vt quid cogitatis mala in cordibus vestris? 4.tom.805.c. nemo commissuram panni rudis in veteri vestimento ponit,&c. 4.tom. 823.a. vinum nouum in vtres nouos,7.to. 102.f.

quandiu sponsus cum sponsa fuerit , non potest ieiunare,5.to.183.a. fides tua te saluam fecit,5.to. 56.e. qui vult inter vos maior esse , fiat omnium minimus,4.tom.1040.d.e. turbæ multæ de Galilæa,& Decapoli,& Hierosolymis , & Iudæa, &c. 5.to.352.d. messis quidem multa,operarij autem pauci,4.to.73.c.165.a.& 5.t.375.a. Hæmorrhoussa,5.to.538.e.

X. Gratis accepistis,gratis date, 4.to.71.c.325.c. & 5.to.348.f.& 6.to.151.b. estote prudentes sicut serpentes,& simplices sicut columbæ,5.to.126.f. & 9.to.458.b. nolite possidere aurum & argentum, neque æs in zonis vestris sit,5.to.349.c. ite ad oues perditas domus Israel,4.to.92.f. in viam gētium ne abieritis,& in ciuitates Samaritanorum ne intraueritis,4.to.435.c. excutite puluerem de pedibus vestris,4.to.348.d. nihil est occultū, quod non reueletur,4.tom.570.c.& 9.tom.239.b. ecce mitto vos sicut oues in medio luporum, 9.to.61.c.

qui perdiderit animam suam,saluet illam,9.to. 74.b. dignus est operarius cibo suo,7.to.47.b.

qui vos recipit,me recipit,5.to.202.e. 7.t. 259.a. tolerabilius erit terræ Sodomorum in die iudicij,&c.4.to.838.d. tunc enim tradet frater fratrē, & pater filium,& mater filiam,&c. 5. tom.376.f.

qui inuenit animam suam, perdet eam,&c.5.to. 44.f.45.a. veni diuidere virum aduersus patrem suum,& filiam contra matrem suam,&c.5.t. 379.a.

non veni pacem mittere super terram , sed gladium, 4.to.341.a.& 5.to.363.b. quia absconditi hæc à sapientibus & prudētibus,& reuelasti ea paruulis,7.to.64.d. carnem tuam ne despexeris,4.t. 419.a. capilli capitis vestri numerati sunt, 4. to. 923.c. qui perseuerauerit vsque in finem,hic saluus erit,6.to.352.d.

X . Inter natos mulierum non surrexit maior Ioanne Baptista,7.tom.250.f. qui mollibus vestiuntur,in domibus regum sunt,7.to.549.c. ipse est Helias qui venturus est,8.to.342.c. & 9.t.342.c.

lex & prophetæ vsque ad Ioannem Baptistam, 4.to.25.b. regnum cælorum vim patitur , & violenti rapiunt illud,4.to.812.e.& 9.tom.316.b. væ Chorozaim,væ tibi Bethsaida,&c.5.tom.570.d.e.

si in Tyro & Sidone factæ fuissent virtutes, quæ factæ sunt in vobis,olim in cilicio & cinere pœnitentiam egissent,4.to.704.f. Sodomis tolerabilius erit in die iudicij,quàm vobis, 4.tom.190.f.

iugum meum suaue,& onus meum leue,5. tom. 492.f.& 6.to.347.c.& 7.tom.51.b.& 8.tom.11.a.

discite à me,quia mitis sum & humilis corde, 5. to.299.c.& 7.to.108.e. venite ad me omnes, qui laboratis,& onerati estis,& ego reficiam vos,4. to. 6.e.& 5.to.477.c.& 7.tom.238.f. confitebor tibi pater domine cæli & terræ,7.to.33.a. nemo nouit filium,nisi pater : neque patrem quis nouit nisi filius,9.to.372.b.

XII. De omni verbo otioso reddent rationem in die iudicij,5.to.494.f.& 7.to.51.a. Beelzebub princeps dæmoniorum,5.tom.62.d. diabolus in deserto requiem inuenire non potuit, 172.d.

si ego in spiritu dei eiicio dæmonia, 4.to.729.a. & 9.to.231.b. rex fortis,4.tom.171.c. nemo intrat in domum fortis,& vasa eius diripit, nisi priùs alligauerit fortem,& sic vasa eius diripiet, 9. tom. 259.b. tota domus eius diripietur,4.tom.73.c.

regina Austri surget in iudicio cum generatione ista,& condemnabit eam,8.to.236.f. qui peccauerit in spiritum sanctum , non remittetur ei neq; hic,neque in futuro,7.tom.288.a. si quis fecerit voluntatem patris mei , ipse meus frater , soror & mater est,9.to.119.b. olim in cinere sedentes pœniterent,8.tom.278.e. Christus in cor terræ descendit,4.to.913.a.

XIII. Christus fabri filius,4.tom.28.e. dormiente patrefamilias,inimicus homo zizania superseminauit,7.tom.243.c. qui habet aures audiendi,audiat,5.tom.179.a. multi cupierunt videre,quæ videtis,& non viderunt, 6.to. 385.c.

parabola lolij & sinapis,4.to.847.b. inimicus homo superseminauit zizania,4.to.149.b. colligite zizania in fasciculos ad comburendum : triticum autem congregate in horreum meum,8.tom. 117.a. sagena,5.to.583.a. sinite vtraque crescere vsque ad messem,7.to.53.a.95.c. simile est regnum cælorum fermento quod absconditit mulier in farinæ mensuris tribus,9.to.171.a. regnū cœlorum simile est sagenæ missæ in mare,5.tom. 59.c. & 9.tom.171.b. simile est regnum cælorum thesauro absconditio in agro,4.tom.931.a. in farinæ tribus satis mulier fermentum mittit, 5.tom.132.c.

aperiam in parabolis os meum, 7. tom.224.d.

nolite iacere margaritas ante porcos, 4.t.490.c.

iusti fulgebunt sicut sol in regno patris eorum, 7.to.117.b.& 915.c. negotiator,qui vendidit plures margaritas,vt emeret vnam,7.to.287.b. vende omnia quæ habes,& da pauperibus , & sequere me,7.to.409.b. Christus signa in patria sua facere non poterat,5.to.116.f.117.a. filius fabri putabatur,5.to.530.c.

XIIII. Quinque panibus satiauit quinque millia hominum,7.to.238.f. in quarta vigilia, 7. to. 268.e. Petrus cœpit mergi,4.tom.360.d. quare dubitasti modicæ fidei,4.to.501.a.

XV. Ego sum vitis vera,4.tom.512.e. peregrè profectus est,4.to.582.f. & spinæ suffocauerunt semen,5.tom.137.c. si cæcus cæcum ducat, ambo in foueam cadent,5.to,63.b.c. de corde exeūt cogitationes malæ,homicidia,adulteria,&c. 4.to. 43.c. omnis plantatio,quam non plantauerit pater meus cælestis,eradicabitur,4.to.42.f.& 505.b.

Chananæa exiuit de finibus Tyri & Sidonis,4.t. 192.d.e. filia mea malè à dæmonio vexatur,4.to. 190.f. etiam domine:nam &catelli comedunt de micis,quæ cadunt de mensa dominorum suorum, 4.to.402.f. non oportet panem filiorum mittere canibus,4.to.661.c. non veni,nisi ad oues domus Israel,quæ perierunt,4.tom.73.c.& 8.453.c.

quatuor millia virorum triticeis panibus repleuit Christus,4.to.246.f.

XVI. Si vis ad vitam ingredi,serua mandata, 9. to.515.a. cauete è fermento Pharisæorum, 5.tom. 433.c.& 9.to.266.d. generatio praua & adultera signum quærit,& signum non dabitur ei,nisi signū Ionæ,7.to.225.c. tu es Christus filius dei viui, 9. to.201.b. super hanc petram ædificabo ecclesiam meam,4.t.386.f. portæ inferni non prævalebunt aduersum te,4.tom.204.f. tibi dabo claues regni cælorum,9.tom.78.d. imperauit discipulis suis,vt nemini dicerent quòd ipse esset Christus,9. to.201.d. & contristatus est super duritiam cordis eorum,8.to.99.a. venturus est enim filius hominis in gloria patris sui cum angelis suis, 4.tom. 290.e.f.

XVII. Hic est filius meus dilectus,in quo mihi bene complacui,9.to.168.d. facies eius resplendebat sicut sol,&c.7.to.67.b. hoc genus dæmoniorum non eiicitur , nisi per orationem & ieiunium,5.tom.541.a. si habueritis fidem sicut granum sinapis,dicetis huic monti,Transi,& faciet,5. to.541.a.& 7.tom.101.c.144.d.407.b. captus est piscis,in cuius ore inuentus est stater,5.tom.426.d.

recedite à me operarij iniquitatis,nescio vos, 5. to.565.b.

XVIII. Nisi cōuersi fueritis,quasi vnus de pueris,non intrabitis in regnum cælorum, 4.to.70.e.

expedit ei,vt suspendatur mola asinaria collo eius,& mergatur in profundum maris, 4.to.977.b. 6.to.333.b. angeli eorum quotidie vident faciem patris,qui est in cælis,4.to.144.e.497.b.975.c.& 5. to.425.b. domine,si peccauerit frater meus,quoties dimittam illi,septies?Dico tibi:non septies,sed septuagies septies,7.to.434.f.

XIX. Facilius camelus intrabit per foramē acus, quàm diues intrare possit in regna cælorum, 4.to. 662.f. quid me dicis bonum,& non cōfiteris?7.t. 405,c. quicunque dimiserit vxorem suam, excepta causa fornicationis,& aliam duxerit , mœchatur,8.t.478.f. sunt qui se castrauerūt propter regnum cælorum,8.tom.480.f.& 9.to.138.d. si vis ad vitam ingredi,serua mandata,9.to.89.c. in his duobus mandatis tota lex pendet & prophetæ,8.t. 288.f. si vis perfectus esse,vade, & vende omnia quæ possides,& da pauperibus, & veni, & sequere

me,7.to.283.b. quàm difficile eſt diuitem ingredi in regnum cælorum,7.to.248.d. ſedebitis & vos iudicantes duodecim tribus Iſrael, 8. tom. 474.d.

xx. Hora vndecima conduxit operarios ad operandam vineam,4.to.1000.d. conduxit ex denario,5.to.553.c. qui totius diei calorem & æſtũ tulerunt,tantùm denarium accipiunt,4.tom. 922.f.

an oculus tuus nequam eſt,quia ego bonus ſum? 5.to.387.c. primi nouiſſimi, & nouiſſimi primi, 4.to.11.a. multi vocati,& pauci electi,4.to.197.c. & 9.to.550.d. qui vult inter vos eſſe primus, ſit omnium minimus,4.to.852.d.& 6.t.387.b. filius hominis non venit miniſtrari,ſed miniſtrare, 4.to. 968.f. poteſtis calicem meum bibere, 7. tom. 349.c.

xxi. Sedens ſuper aſinũ & pullũ,&c. 4.t.246.d. & 6.t.575.e. Apoſtoli miſerũt veſtimẽta ſua ſuper pullum aſinæ,5.tom.221.c. oſanna in excelſis filio Dauid,5.to.432.d. domus patris mei, domus orationis vocabitur,vos autem feciſtis eam ſpeluncam latronum,4.to.471.b.& 5.tom. 436.f. homo quidam erat paterfamiliâs, qui plantauit vineam & maceriã illi circundedit,& fodit in ea torcular, &c 4.to.38.d.e. paterfamiliâs locauit vineã ſuã, fructúſque non recepit,5.to.95. b. paterfamiliâs ſeruos miſit in vineam ſuam,5.tom.460.f. miſit ſeruos,& nouiſſimè ſeruum ſuum, 4.tom.737.a.

mittam filium meum, forſitan ipſum reuerebũtur, 4.to.528.e. venite,occidamus illum,& noſtra erit hæreditas,4.to.342.e. malos malè perdet,& vineam ſuam dabit aliis agricolis, 4.tom.445.c.

non afferes fructum vſque in ſæculum. 5.tom. 460.d. auferetur à vobis regnum dei, 5.tom.38.c. 8,to.95.a.146.f.

xxii. Homo quidam fecit nuptias filio ſuo, 4. to.737.a. miſit ſeruos ſuos vocare bonos & malos,4.to.181.b. multi enim vocati,pauci verò electi,4.to.167.a.9.tom.93. ligate manus eius,& pedes,& mittite eum in tenebras exteriores,&c.4.to. 501.a.8.to.69.a. non eſt deus mortuorum,ſed viuorum,4.to.282.f. non nubent,neque nubentur, 5.to.537.b. eritis ſicut angeli,7.to.279.a. diliges dominum deum tuum ex toto corde tuo, & ex tota anima tua, & ex tota virtute tua, & proximum tuum ſicut teipſum,6.to.343.a.& 7.to. 46.f.

in his duobus mandatis pendet tota lex & prophetæ,4.to.85.a.b. ſi filius eſt Dauid, quomodo vos dicitis,in ſpiritu vocat eum dominum, 7.tom. 333.b.

xxiii. Quoties volui congregare filios tuos, ſicut gallina pullos ſuos ſub alas,& noluiſti, 4. to. 56.e. nolite vocare magiſtrum ſuper terram,9.t. 436.a. nolite vobis vocare patrem ſuper terram, 7.tom.37.c. omnia autem faciunt,vt ab hominibus glorificentur,6.t.346.e. Hieruſalem Hieruſalem,quæ occidis prophetas,5.to.7.a. & 7.to.104. a.& 330.e. quæ dicunt,facite:quæ autem faciunt, facere nolite,9.to.493.b.c. ſtulti & cæci, quid eſt plus,aurum,an altare,quod ſanctificat aurum,4.to. 401.b. qui eſtis ſepulchra dealbata, intus autem pleni eſtis oſſibus mortuorum,4.to.493.c. & vos implete menſuram patrum veſtrorum, 4.to.9.b. & 5.tom.546.e. relinquetur vobis domus veſtra deſerta,5.to.461.c.

xxiiii. Omnia traham ad me,4.tom. 92.d.

Amen,amen dico vobis, non permanebit lapis ſuper lapidem,donec compleantur omnia hæc,4. to.489.c. tunc videbitis abominationem deſolationis ſtantem in loco ſancto,9.tom.184.c. ſol obſcurabitur,& luna non dabit lumen ſuum, & ſtellæ cadent de cælo,&c.4.tom.200.f. ſtellæ cadent de cælo,& virtutes cælorum mouebuntur,4. to.264.d.e. refrigeſcet charitas multotum, 5. to. 486.e. duo in agro,vnus aſſumetur, & vnus relinquetur,&c.7.t.187.b. cùm prædicatum fuerit hoc euangelium in toto mundo,tunc erit finis, 4. to.370.f. cælum & terra peribunt,4.tom. 142.d. 264.c.357.c.662.c. pertranſibunt,4.to.499.a.& 8. to.118.f.343.d.& 9.to.195.b.343.c. filius hominis veniet in nubibus,5.to.607.a.

xxv. decem virginium parabola, 5.to.568.f.

neſcio vos,6.to.313.b. parabola de talentis, 4. to.832.f. tolle talentum ab eo, & inutilem ſeruũ proiecit in tenebras exteriores,&c.7.t.160.f. 161.a.

eſuriui,& non dediſtis mihi manducare:ſitiui,& non potaſtis me,9.tom.74.a. ite in ignem æternum,qui præparatus eſt diabolo & angelis eius, 4. to.46.f.8.tom.345.a.& 9.t.345.b. ibi erit fletus & ſtridor dentium,4.to.476.f.

xxvi. Accipite,& bibite,hic eſt ſanguis meus, qui pro vobis effundetur in remiſſionem peccatorum,4.to.390.f.& 5.to.573.c.& 9.tom.580.b. qui intingit mecum manum in paropſide,leuabit contra me calcaneum ſuum,7.to.133.b. bibam illud in regno patris mei,4.to.203.a.& 5.tom. 497.c.

percutiam paſtorem, & diſpergentur oues, 5.to. 602.d. antequàm gallus cantet, ter me negabis, 4.to.181.c. pater,ſi fieri poteſt, tranſeat calix iſte à me,4.to.73.c.& 7.to.237.b.& 8.to. 76.a. 97. a.

triſtis eſt anima mea vſque ad mortem, 4.tom. 373.c.& 5.to.445.b. & 7.tom.111.c.332.c.& 8.tom. 388. omnes qui acceperint gladium,gladio peribunt,8.tom.239.b. teſtes contra Ieſum Chriſtũ, 5.to.492.d. an putas,quia non poſſum rogare patrem meum, & exhibebit mihi modò plus quàm duodecim legiones angelorum?4.to.662.f. prophetiza nobis,Chriſte,quis eſt qui te percuſſit?5.to. 359.b.

xxvii. Peccaui,tradens ſanguinem iuſtum,5. to.590. & emerunt ex eis agrum figuli in ſepulturam peregrinorum,7.to.224.f. & 328.e. nihil tibi & iuſto illi,quid enim mali fecit?6.to.193.c.

ſanguis eius ſuper nos,& ſuper filios noſtros,5.t. 470.f. Græcè,Hebraicè, & Latinè,7.tom.48.d.

videamus,ſi venit Helias ſaluare eum, 7. tom. 331.b. guſtauit,& noluit bibere,7.to.67.a. terra tremuit in paſſione Chriſti, 7.to.55.b. ſol obſcuratus eſt,& tenebræ factæ in vniuerſa terra, 5.t. 510.c. velũ tẽpli à ſummo vſq; deorſum ſciſſũ eſt, 4.to.367.c. petræ ſciſſæ ſunt,& tenebræ fuerunt ſuper vniuerſam terram, 5. tom.389.b. & multa corpora mortuorum apparuerunt in ſancta ciuitate, 4.to.365.b. & 9.to.102.d.

xxviii. Nolite timere,ite, nuntiate fratribus veſtris, vt vadant in Galilæam,& ibi me videbunt, 4.to.218.d. & 7.to.72.f. euntes, docete omnes gentes,5.to.511.a. ite,baptizantes eos in nomine, &c.5.tom.364.c. data eſt mihi omnis poteſtas in cælo & in terra,4.to.9.c. ego ſum vobiſcum omnibus diebus vſque ad conſummationem ſæculi,4. to.300.e.662.c.& 5.tom.533.c.& 7.tom.74.e. & 8. to.94.d.

EX MARCO.

i. Ioannes Baptiſta zona pellicea cingebatur, 4.to.818.c. fili,dimittuntur tibi peccata, 6. tom. 392.e. Matthæus Leui,6.tom.28.f. nemo ponit vinum nouum in vtres veteres,7.to.363.b.

iii. Ioannes & Iacobus filij tonitrui, 7. tom. 417.b. mater mea, & fratres mei hi ſunt, qui faciunt voluntatem patris mei,4.to.419.b.

iiii. qui habet, dabitur ei: qui autem non habet,etiam id,quod videtur habere,auferetur ab eo, 4.to.746.f. dormiebat dominus in naui,7. tom. 241.b. imperauit ventis & mari,& dixit: Tace & obmuteſce,5.to.449.a. tace,& muteſce, ſubaud. mare,4.to.758.f. aperiam in parabolis os meum, 7.to.223.c.

v. Dæmones Chriſtus miſit in porcos, 7. tom. 410.e. ſenſi virtutem exiſſe de me,4.tom.370.c.

vi. Ecce mater tua,& fratres tui foris ſtãt,quærentes te,6.to.51.f. excutite puluerem pedum veſtrorum in teſtimonium illis,5.to.400.d. & non poterant nauigare,erat enim ventus contrarius, 4. to.464.e.

vii. Donum quodcunque eſt ex me, tibi proderit,4.t.79.c. rogabant apoſtoli pro Chananæa, 6.to.68.f. Chananææ hiſtoria quid ſignificet,5.t. 570.e.

viii. Volumus à te ſignum videre de cælo, 6. to.49.b.

ix. veſtimenta eius erant candida,qualia fullo ſuper terram non poteſt facere,6.to.76.c. præceptor,vidimus quendam in nomine tuo eiicientẽ dæmonia,& non prohibuimus eum, quia non ſequitur nos,6.to.295.c. vermis eorum nõ morietur,7.to.351.c.& 9.to.69.b.

x. Veni enim ſeparare hominem à patre ſuo,& matrem à filia,& nurum à ſocru,6.to.89.c. quid me diuitis bonum?nemo bonus eſt,niſi vnus deus, 5.to.325.a.

xi. Nondum enim erat tempus ficorum,6.tom. 98.f. in ficu non inuenit fructum Ieſus Chriſtus, 4.tom.586.f. amen dico vobis: quidquid orantes petitis,fiet vobis,4.to.708.f.

xii. Erratis neſcientes ſcripturas, 7.tom.224.f. non eſt deus mortuorum, ſed viuentium, tom. 835.b.

xiii. Cùm autem videritis abominationẽ deſolationis ſtantem in ſancto loco,4.to.20.e.

cùm venerit filius hominis in nubibus, 5. tom. 388.d. quod vobis dico,omnibus dico,vigilate,5. to.414.f. in quatuor ventos mittet dominus angelos ſuos,& congregabit omnes,5.to.532.f. ecce prædixi vobis omnia,9.to.78.a.

xiiii. Relinquetur vobis domus veſtra deſerta,4.tom.8.f. ſurgite,eamus hinc, & relinquetur vobis domus veſtra deſerta,5.to.351.b. inuenietis ibi quendam portantem lagenam aquæ, 6. tom. 128.f. non bibam de genimine vitis huius, donec illud bibam nouum in regno patris mei, 4. to. 451.c.& 8.to.382.d. vigilate, & orate,ne intretis in tentationem,5.to.414.f. ſpiritus quidem prõptus eſt,caro autem infirma,8.to.226.e. triſtis eſt anima mea vſque ad mortem,8.to.76.e.

xv. Clamauit Ieſus in cruce,& dixit:Eli,Eli,7.t. tom. 86.f. 331.b. verè filius dei erat iſte, 6.tom. 143.c.

EX LVCA.

i. Vinum & ſiceram non bibet,6.tom.341.f

aue gratia plena,dominus tecum,9.tom.105.b.

ne timeas,Maria,7.to.144.e. inueniſti gratiam apud deum,5.to.541.c. quomodo fiet iſtud,quoniam virum non cogneſco? 4.to.640.f. ſpiritus ſanctus ſuperueniet in te,& virtus altiſſimi obumbrabit tibi,4.to.325.a.5 to.378.f.& 8.to.354.d.

quod naſcetur ex te, ſanctum vocabitur,7. tom. 196.c. vocabis nomen eius Ieſum, 5.to.462.d. & 6.to.404.e. regnabit ſuper domum Iacob in æternum,& regni eius non erit finis,4.to.611.c. & 5. to.553.c. Ioannes Baptiſta in vtero ſanctificatus, 4.to.504.d. benedicta tu in mulieribus, 9. tom. 106.a. eſurientes implet bonis,4.tom.476.e.f.

& tu puer,propheta altiſſimi vocaberis, 4. tom. 24.f. & erexit cornu ſalutis nobis, in domo Dauid pueri ſui,4.to.33.e.5 to.529.a.& 7.to.54.f. daturum ſe nobis,4.to.645.b.

ii. Gloria in excelſis deo, & ſuper terram pax, 4.to.411.c. hominibus bonæ voluntatis, 5. tom. 462.e. ecce,ego annuntio vobis hodie gaudium magnum,quia natus eſt vobis ſaluator,7.to.300.e.

omne maſculinum quod aperit vuluam, ſanctũ domino vocabitur,9.to.67.d. nunc dimittis ſeruum tuum,domine,&c.4.to.357.a. quia viderũt oculi mei,ſalutare tuum,7. to.179.c.& 9.tom.211.c.

Maria autem conſeruabat omnia verba hæc, cõferens in corde ſuo,9.to.113. & tuam ipſius animam pertranſibit gladius,9.to.115.c. ecce,hic poſitus eſt in ruinam, & reſurrectionem multorum, 4.to.789.c.& 5.to.243.b.& 7.to. 335.b. puer autẽ proficiebat ſapientia &ætate, & gratia apud deum, & homines,4.to.62.f.372.c.

iii. Videbit omnis caro ſaluare dei,8.to.121.c.

qui habet duas tunicas,det non habenti, 4.to.419.a. ſecuris iam ad radices arborum poſita eſt,4.to.781.a. paleæ comburentur igni inextinguibili,4.to.246.d. cuius ventilabrum in manu ſua,5.to.542.f. Ioſeph vir Mariæ, cui dicitur filius Heli,6.to.2.d. cuius non ſum dignus ſoluere corrigiam calciamenti,6.tom.7.a. quinque virgines prudentes,& quinque fatuæ,4.tom.798.f.

quid me appellatis bonum, nemo bonus, niſi vnus deus,tom. adam, filij dei,6.to.39.

v. nor es ad pœnitenti manent opus medico,[illegible] habentes,[illegible].to.122.c. 6.to.422.c.

vi. Væ,qui ſaturati eſtis nunc,quia eſurietis, 4. to.853.b.& 8.to.257.b. væ vobis diuitibus, 5. to. 36.f. virtus ab eo egrediebatur,4.t.370.c. Ieſus ſciebat cogitationes hominum,4.to.601.c. ipſos duodecim elegit Ieſus,quos & apoſtolos nominauit,4.to.300.d. vade,& operare in vinea mea, 6. tom.100.c. diligite inimicos veſtros, 7.t.364.c.

nolite iudicare,vt nõ iudicemini, 5.t.45.b. hypocrita,eiice primùm trabem de oculo tuo, & tunc poteris eiicere feſtucã de oculo fratris tui, 6. tom. 417.c. ex abundãtia cordis os loquitur,7.t.281.

vii. Lamentauimus vobis,& nõ planxiſtis: cantauimus vobis,& nõ ſaltaſtis, 5.t.22.d. [illegible]